بسم الله الرحمن الرحيم

مجموعه کامل قوانین و مقررات

تأمین اجتماعی

(دفتر قوانین و مقررات)

انتشارات جنگل

نام کتاب: مجموعه کامل قوانین و مقررات تأمین اجتماعی

تهیه و تنظیم: دفتر قوانین و مقررات معاونت حقوقی وامور مجلس سازمان تأمین اجتماعی
دکتر عمران نعیمی، محمدرضا جوان جعفری، دکتر محسن قاسمی، دکتر احمد رضوانی، حمید فدایی، دکتر مهدی رشوند، زهرا جعفری و نسرین طباطبایی

حروفچینی و صفحه بندی رایانه‌ای: سمیه خلج سرشکی

ارتباطات و هماهنگی: بهناز سلطانی، غلام زارعی نوبنیاد

چاپ: اول ـ تابستان ۱۳۸۹ ـ ۷۸۷ صفحه

تیراژ: ۲۰۰۰ نسخه

تلفن: ۲-۶۶۴۲۶۸۷۱ نمابر: ۶۶۴۲۶۸۷۱

«فهرست مطالب»

الف: فهرست تاریخی
بخش اول ـ قانون تأمین اجتماعی و آیین‌نامه‌های آن

ماده **عنوان** **صفحه**

- **۱) قانون (قانون تأمین اجتماعی)**
- **فصل اول**

تعاریف ـ کلیات ۲۹
۱ تشکیل سازمان تأمین اجتماعی ۲۹
۲ تعاریف ۳۰
۳ حمایت پیش‌بینی شده در قانون تأمین اجتماعی ۳۲
٤-٥-٦ مشمولین قانون تأمین اجتماعی (اتباع ایرانی، اتباع بیگانه...) ۳٦-۳۳
۷ بیمه گروه‌های جدید ۳۷
۸ ادامه بیمه ۳۷
۹ ملغی شده است ۳۸
۱۰ ادغام سازمان بیمه‌های اجتماعی و سازمان بیمه‌های اجتماع روستاییان در سازمان تأمین اجتماعی ۳۸
۱۱ ملغی شده است ۳۸

- **فصل دوم**

۱۷-۱۲ به موجب قانون اصلاح تشکیل سازمان تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۸/٤/۲۸ و اساسنامه مصوب ۱۳۵۸/٦/۱۰ ملغی شده است ۳۹

۱۸ آیین‌نامه داخلی شورای عالی ٤٩
۱۹-۲۷ به موجب قانون اصلاح تشکیل سازمان تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۸/٤/۲۸ و اساسنامه مصوب ۱۳۵۸/٦/۱۰ ملغی شده است ٤١-٣٩
۲۸ درآمد سازمان ٤٩

● فصل سوم ـ منابع درآمد، مأخذ احتساب حق بیمه و نحوه وصول آن

۲۹ سهم درمان از حق بیمه ۵۱
۳۰ مأخذ محاسبه حق بیمه ۵۱
۳۱ مأخذ حق بیمه بیمه‌شدگانی که تمام یا قسمتی از مزد و درآمد آنها به وسیله مشتریان یا مراجعین تأمین می‌شود ٦٣ ۵۱
۳۲ حق بیمه بیمه‌شدگان کارمزد ۵۱
۳۳ حق بیمه کارآموزان ۵۱
۳٤ حق بیمه‌شدگانی که برای دو یا چند نفر کارفرما کار می‌کنند ۵۲
۳۵ درآمد مقطوع بیمه‌شدگان ۵۲
۳٦ پرداخت حق بیمه به وسیله کارفرما ۵۲
۳۷ نقل و انتقال عین یا منافع مؤسسات و کارگاه‌های مشمول قانون تأمین اجتماعی .. ۵۲
۳۸ مسئولیت کارفرمایان در مواردی که انجام کار به طور مقاطعه به اشخاص حقیقی یا حقوقی واگذار می‌گردد ۵۳
۳۹ مهلت پرداخت حق بیمه ۵٤
٤۰ تعیین حق بیمه در مواردی که کارفرما از ارسال صورت مزد خودداری می‌کند ۵۵
٤۱ تعیین نسبت مزد به کل کار ۵۵
٤۲ مهلت اعتراض کارفرما، به میزان حق بیمه و خسارات ۵۵
٤۳ هیأت‌های بدوی تشخیص مطالبات ۵٦
٤٤-٤۵ هیأت‌های تجدیدنظر تشخیص مطالبات ۵۷
٤٦ تقسیط بدهی کارفرما ۵۸
٤۷ مسئولیت کارفرمایان در موارد مراجعه بازرسان به کارگاه‌ها ۵۸
٤۸ تاریخ شروع پرداخت حق بیمه ۵۸
٤۹-۵۰ مطالبات سازمان ۵۹

● فصل چهارم ـ مقررات مالی

۵۱ مهلت تنظیم بودجه کل سازمان ۵۹
۵۲-۵۳ ذخایر سازمان ٦۰

● **فصل پنجم ـ حوادث و بیماری و بارداری**

۵٤ خدمات پزشکی بیمه‌شدگان ٦١
۵۵ نحوه انجام خدمات درمانی بیمه‌شدگان ٦١
۵٦ توانبخشی بیمه‌شدگان آسیب‌دیده ٦٢
۵۷ معالجه بیماران در شهرستان دیگر ٦٢
۵۸ افراد خانواده بیمه شده ٦٢
۵۹ غرامت دستمزد ٦٣
٦۰ حوادث ناشی از کار ٦٣
٦۱ بیماری‌های حرفه‌ای ٦٤
٦۲ مدت پرداخت غرامت دستمزد ـ هزینه اقامت و هزینه همراه ٦٦
٦۳ نحوه محاسبه آخرین مزد یا حقوق روزانه ٦۵
٦٤ پرداخت حقوق یا مزد بیمه‌شدگان بیمار از طرف کارفرما ٦٦
٦۵ وظایف کارفرمایان در موارد وقوع حوادث ناشی از کار ٦٦
٦٦ حوادث و بیماری‌های ناشی از عدم رعایت مقررات حفاظت فنی و بهداشت کار ٦٦
٦۷ کمک بارداری ٦۷
٦۸ کمک‌ها و معاینات مربوط به زایمان ٦۷
٦۹ تحویل شیر به اطفال بیمه‌شدگان ٦۸

● **فصل ششم ـ ازکارافتادگی**

۷۰ ازکارافتادگی (کلی، جزئی و غرامت نقص عضو) ٦۸
۷۱ ازکارافتادگی کلی ناشی از کار ٦۸
۷۲ نحوه محاسبه مستمری ازکارافتادگی کلی ناشی از کار ٦۹
۷۳ مستمری ازکارافتادگی جزئی ۷۰
۷٤ غرامت نقص عضو ۷۰
۷۵ ازکارافتادگی کلی غیرناشی از کار و نحوه محاسبه مستمری مربوط به آن ۷۰

● **فصل هفتم ـ بازنشستگی**

۷٦ بازنشستگی ۷۱
۷۷ نحوه محاسبه مستمری بازنشستگی ۷۵
۷۸ درخواست بازنشستگی بیمه‌شدگان از طرف کارفرما ۷۵
۷۹ بازنشستگی مستخدمین شرکت‌های دولتی ۷۵

● فصل هشتم ـ مرگ

۸۰ موارد برقراری مستمری بازماندگان ۷۷
۸۱ بازماندگان واجد شرایط دریافت مستمری ۷۹
۸۲ شرایط استفاده از مستمری بازماندگان ۸۰
۸۳ میزان مستمری بازماندگان ۸۱
۸٤ هزینه کفن و دفن ۸٤

● فصل نهم ـ ازدواج و عائله‌مندی

۸۵ شرایط پرداخت کمک ازدواج ۸۲
۸٦ شرایط پرداخت کمک عائله‌مندی ۸۲
۸۷ پرداخت کمک عائله‌مندی برعهده کارفرما می‌باشد ۸۳

● فصل دهم ـ مقررات کلی راجع به کمک‌ها

۸۸ خدمات بهداشتی کارگاه‌ها و معاینات پزشکی بیمه‌شدگانی که با مواد زیان‌آور تماس دارند ۸٤
۸۹ بیمه درمانی مستمری‌بگیران ۸٤
۹۰ معاینات پزشکی قبل از استخدام ۸٤
۹۱ کمیسیون‌های پزشکی بدوی و تجدیدنظر ۸٤
۹۲ شورای فنی (به موجب قانون الزام... ملغی شده است) ۸۵
۹۳ تغییر میزان ازکارافتادگی ۸۵
۹٤ استفاده بیمه‌شدگان از دو یا چند کمک نقدی و استفاده افراد تحت تکفل آنان در مدت سربازی ۹٦ ۸٦
۹۵ خدمت وظیفه بیمه‌شدگان ۸٦
۹٦ افزایش مستمری‌ها ۸٦
۹۷ گواهی‌های خلاف واقع و توسط به عناوین و وسایل تقلبی ۸۷
۹۸ خسارت تأخیر (ملغی شده است) ۸۷
۹۹ معافیت کارفرمایان از خسارت تأخیر بدهی‌های قبل از فروردین ۱۳۵٤ ..... ۸۷
۱۰۰ دریافت خسارات از کارفرمایان (ملغی شده است) ۸۸
۱۰۱ مهلت قانونی رسیدگی به صورت مزد ۸۸
۱۰۲ جلوگیری از اقدامات بازرس سازمان در کارگاه‌ها ۸۸
۱۰۳ برداشت وجوهی زائد بر میزان مقرر در قانون به عنوان حق بیمه از طرف کارفرمایان ۸۹

۱۰٤ برداشت غیرقانونی و تصرف غیرمجاز در وجوه و اموال سازمان ۸۹
۱۰۵ صدور گواهی خلاف واقع ۸۹
۱۰٦ خسارات و جرائم نقدی جزء درآمدهای سازمان منظور خواهد شد ۸۹
۱۰۷ رسیدگی خارج از نوبت به شکایات و دعاوی سازمان در مراجع قضائی ۸۹
۱۰۸ خسارت ناشی از پرداخت حق بیمه قطعی ۸۹
۱۰۹ مسئولیت مدیران عامل مؤسسات مشمول بیمه ۸۹

● **فصل دوازدهم ـ مقررات مختلفه**

۱۱۰ معافیت سازمان از پرداخت مالیات و عوارض (ماده ۵ لایحه قانون اصلاح قانون تأمین اجتماعی مصوب ۵۸/٤/۱۳ جایگزین آن شده است) ۹۰
۱۱۱ حداقل مستمری ۹۰
۱۱۲ معافیت مستمری یا کمک‌های نقدی بیمه‌شدگان از مالیات ۹۱
۱۱۳ معافیت سازمان از پرداخت مالیات و عوارض (تبصره ۲ ماده ۵ لایحه قانون اصلاح قانون تأمین اجتماعی مصوب ۵۸/٤/۱۳ جایگزین آن شده است) ۹۱
۱۱٤ مستمری بازنشستگی کارکنان سازمان ۹۱
۱۱۵ ادامه پرداخت مستمری ۹۱
۱۱٦ سوابق پرداخت حق بیمه بیمه‌شدگان ۹۱
۱۱۷ میزان حق بیمه روستائیان ۹۲
۱۱۸ الغاء قانون بیمه‌های اجتماعی ۹۲

● **۲)آیین‌نامه‌های قانون تأمین اجتماعی**

۱) آیین‌نامه بیمه و بازنشستگی کارکنان سازمان مصوب ۱۳٤۷/۲/۷ ..... ۹۵
۲) آیین‌نامه امور مالی سازمان بیمه‌های اجتماعی مصوب ۱۳٤۷/٦/۲۷ ..... ۱۰۰
۳) آیین‌نامه معاملات مصوب ۱۳٤۷/٦/۲۷ ..... ۱۰٦
٤) آیین‌نامه استخدامی سازمان بیمه‌های اجتماعی مصوب ۱۳٤۸/۱۲/۱۳ ..... ۱۲۳
۵) آیین‌نامه وظایف و اختیارات شورای عالی تأمین جتماعی مصوب ۱۳۵۰/٦/۲۷ و ۱۳۵٤/۲/۸ ..... ۱۳۸
٦) آیین‌نامه اجرایی ماده ٤٦ استخدامی سازمان بیمه‌های اجتماعی مصوب ۱۳۵٤/۲/۲۸ ..... ۱٤۱
۷) آیین‌نامه طرز تنظیم صورت مزد و حقوق و مواقع ارسال آن‌ها به سازمان (موضوع ماده ۳۹ مصوب ۱۳۵٤/۲/۱۹ شورای عالی تأمین اجتماعی ۱٤۷
۸) آیین‌نامه اجرایی ماده ۵۰ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۵/۱۰/۲۵ ..... ۱۵۰

۹) آیین‌نامه اجرایی موضوع ماده ۷۹ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵٦/۸/۲۲ ..... ۱۷۱
۱۰) آیین‌نامه شورای عالی تأمین اجتماعی موضوع ماده ۱۸ قانون تأمین ا جتماعی مصوب ۱۳۵۸/۹/۲٤ و ۱۳٦۷/۳/٤ ..... ۱۷۳
۱۱) آیین‌نامه اجرایی کمیسیون‌های پزشکی بدونی و تجدیدنظر موضوع ماده ۹۱ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳٦٦/۳/٦، و اصلاحات ۱۷۵
۱۲) آیین‌نامه داخلی هیأت نظارت سازمان تأمین اجتماعی مصوب ۱۳٦۲/٤/۱٤ ..... ۱۸۰
۱۳) آیین‌نامه نحوه تسلیم صورت مزد، میزان و نحوه پرداخت حق بیمه کارکنان شاغل در طرح‌های عمرانی مصوب ۱۳٦۳/۱۲/۸ و اصلاحیه ۱۳٦٤/٦/٦ ..... ۱۸۱
۱٤) آیین‌نامه تعیین حق بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد موضوع تبصره ۳ ماده ٤ قانون تأمین اجتماعی مصوب ٥٦/۱۱/٥ ..... ۱۸۸
۱٥) آیین‌نامه اجرای قانون اصلاح بند «ب» و تبصره ۳ ماده ٤ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳٦٦/۷/۲۹ ..... ۱۸۹
۱٦) آیین‌نامه اجرایی قانون الزام سازمان تأمین اجتماعی به اجرای بندهای الف و ب ماده «۳» قانون تأمین اجتماعی مصوب اردیبهشت ٦۹ ..... ۱۹۳
۱۷) آیین‌نامه اجرایی قانون الحاق یک تبصره به ماده (۳۸) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳٥٤ (۱۳۷۳/۳/۱۸) ۲۰۲
۱۸) آیین‌نامه هیأت‌های تشخیص مطالبات مصوب ۱۳۷۳/٥/۲٤ ..... ۲۰٤
۱۹) آیین‌نامه اجرایی قانون الحاق یک تبصره به بند (۱) ماده (۸۱) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۷٥/٤/٦ و اصلاحی ۱۳۷٥/۱۲/۸ ..... ۲۱۰
۲۰) آیین‌نامه ضوابط و نحوه اعمال ماده ٤۰ قانون تأمین اجتماعی در مورد اشخاص حقوقی که دفاتر قانونی ارائه نمی‌دهند مصوب ۱۳۷۸/٤/٥ ..... ۲۱۱
۲۱) آیین‌نامه نرخ و مأخذ حق بیمه حوادث ناشی از کار اتباع کشورهای ملحق شده به مقاوله‌نامه شماره (۱۹) سازمان بین‌المللی کار مصوب ۱۳۸۰/٦/۱٤ ..... ۲۱۲
۲۲) آیین‌نامه ادامه بیمه به طور اختیاری موضوع تبصره ماده «۸» قانون تأمین اجتماعی اصلاحیه سال ۸٦ مصوب ۱۳۸٥/٦/۲٦ ..... ۲۱۳
۲۳) آیین‌نامه جدید مشاغل سخت و زیان‌آور ماده ۷٦ مصوب ۱۳۸٥/۱۲/۲٦ ..... ۲۱۷
۲٤) آیین‌نامه استخدامی سازمان تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۸٦/۱۲/۲۸ ..... ۲۲۷
۲٥) آیین‌نامه اجرائی تبصره (٥) الحاقی به ماده (٤) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۸۷ (مصوب ۱۳۸۸/۳/۳) ۲٤۷

بخش دوم ـ قوانین و مقرات مرتبط

- **۱) قوانین**

۱) از قانون استخدامی کشور مصوب ۱۳٤٥/۳/۳۱ و اصلاحات بعدی ۲٥۳
۲) قانون اجاره الحاق دولت ایران به مقوله‌نامه بین‌المللی شماره ۱۹ مربوط به تساوی رفتار نسبت به کارگران داخلی و خارجی از لحاظ جبران خسارات ناشی از حوادث کار مصوب ۱۳٥۱/۲/۱۸ و اصلاحات بعدی.....۲٦۸
۳) مقوله‌نامه شماره ۱۹ در خصوص تساوی رفتار بین کارگران داخلی و خارجی در مورد جبران خسارات ناشی از کار مصوب ٥ ژوئن ۱۹۲٥ برابر با ۱٦ خرداد ۱۳۰٤....۲٦۸
٤) از مقررات استخدامی شرکت‌های دولتی موضوع بند (پ) ماده ۲ قانون استخدام کشوری مصوب ۱۳٥۲/۳/٥ و اصلاحی ۱۳٥۸/۳/۲٤.....۲۷۱
٥) قانون بیمه اجباری کارگران ساختمانی مصوب ۱۳٥۲/۸/۲۱.....۲۸۱
٦) قانون پرداخت حقوق وظیفه به فرزندان مستخدمین متوفی مصوب ۱۳٥٥/۱۱/۳.....۲۸٤
۷) قانون مزایا و معافیت‌های دفتر مشترک هماهنگی امور مربوط به شط‌العرب مصوب ۱۳٥۷/۳/۱٤.....۲۸٤
۸) لایحه قانونی راجع به احتساب مدت محکومیت سیاسی بیمه‌شدگان مشمول قانون بیمه‌شدگان مشمول قانون تأمین اجتماعی به عنوان سابقه پرداخت حق بیمه مصوب۱۳٥۸/٥/۱۸ و الحاقی ۱۳٥۸/۹/٦.....۲۸٥
۹) لایحه قانونی شمول مواد ٦۰، ۷۰، ۷۲، ۷۳، ۷٤، ۸۰، ۸۱، ۸۲ و ۸۳ قانون تأمین اجتماعی مصوب تیرماه درباره کلیه بیمه‌شدگانی که در جریان انقلاب اخیر دچار نقص عضو، ازکارافتادگی جزئی یا از کارافتادگی کلی گردیده یا به درجه شهادت رسیده‌اند مصوب ۱۳٥۸/۹/٦.....۲۸٦
۱۰) قانون اصلاحیه لایحه قانونی شمول مواد ٦۰، ۷۰، ۷۲، ۷۳، ۷٤، ۸۰، ۸۱، ۸۲ و ۸۳ قانون تأمین اجتماعی مصوب تیرماه ۱۳٥٤ درباره کلیه بیمه‌شدگانی که در جریان انقلاب اسلامی دچار نقص عضو، ازکار افتادگی جزئی یا از کارافتادگی کلی گردیده یا به درجه شهادت رسیده‌اند مصوب ۱۳۷۰/٥/۸ .....۲۸٦
۱۱)لایحه قانونی راجع به شمول مقررات بازنشستگی و وظیفه قانون استخدام کشوری به مستخدمین شرکت‌های دولتی مشمول قانون تأمین‌اجتماعی مصوب۱۳٥۸/۹/۱۰.....۲۸۷
۱۲) لایحه قانون تشکیل شورای فنی موضوع ماده ٤ قانون تأمین خدمات مستخدمین دولت و انحلال سازمات تأمین خدمات درمانی مصوب ۱۳٥۸/۹/۱۲.....۲۸۸
۱۳) لایحه قانونی راجع به برقراری حقوق وظیفه درباره کارکنان دولت و مشمولین قانون تأمین اجتماعی که در جریان انقلاب اسلامی ایران از کارافتاده یا به درجه شهادت

نائل شده یا می‌شوند مصوب ۱۳۵۸/۹/۲۱ و الحاقی ۱۳۵۸/۲/۲۷..... ۲۸۹
۱٤) لایحه قانونی بخشودگی قسمتی از حق بیمه بیمه‌شدگان و کارفرمایان کارگاه‌های کوچک صنفیم مشمول قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۸/۹/۲٤..... ۲۸۹
۱۵) لایحه قانونی نحوه انتقال کسور بازنشستگی کارکنان سازمان انرژی اتمی ایران به سازمان تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۸/۹/۲۷..... ۲۹۱
۱٦) لایحه قانونی تشکیل و تأسیس صندوق بازنشستگی، وظیفه، ازکارافتادگی و پس‌انداز کارکنان دانشکده پزشکی مصوب ۱۳۵۹/٤/۲۵..... ۲۹۱
۱۷) از قانون راجع به نحوه شمول قانون استخدام کشوری درباره کارکنان دانشکده پزشکی مصوب ۱۳٦۰/۱۱/۱۳..... ۲۹۲
۱۸) قانون راجع به برقراری مستمری درباره بیمه‌شدگانی که به علت همکاری با نیروهای مسلح شهید یا معلول شده یا می‌شوند مصوب ۱۳٦۰/۱۱/۱۸..... ۲۹۲
۱۹) قانون راجع به حداکثر حقوق بازنشستگی و وظیفه کارکنان دولت و مشمولین صندوق تأمین اجتماعی مصوب ۱۳٦۱/۳/۳۰..... ۲۹۵
۲۰) قانون منع دریافت خسارات و جرایم و بهره مندرج در قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳٦۱/٤/۱۳..... ۲۹٦
۲۱) قانون برقراری حقوق وظیفه ازکارافتادگی و وظیفه عائله تحت تکفل جانبازان شهداء انقلاب اسلامی ایران و جنگ تحمیلی و انقلاب اسلامی مصوب ۱۳٦۱/۱۱/۲۱..... ۲۹۷
۲۲) قانون معافیت از پرداخت سهم بیمه کارفرمایانی که حداکثر پنج نفر کارگر دارند مصوب ۱۳٦۱/۱۲/۱٦..... ۳۰۲
۲۳) قانون انتقال حق بیمه آن دسته از کارگران مشمول قانون کار که تحت پوشش آیین‌نامه استخدامی شرکت ملی فولاد ایران قرار می‌گیرند و تبدیل وضع خدمتی می‌یابند مصوب ۱۳٦۲/۳/۲٤..... ۳۰٤
۲٤) قانون راجع به خدمت نیمه‌وقت بانوان مصوب ۱۳٦۲/۹/۱۰..... ۳۰۵
۲۵) قانون راجع به افزایش دریافت‌کنندگان مستمری از کارافتادگی جزئی ناشی از کار مصوب ۱۳٦۲/۱۰/۱۵..... ۳۰٦
۲٦) از قانون راجع به تأسیس شرکت شهرک‌های صنعتی ایران مصوب ۱۳٦۲/۱۲/۷..... ۳۰٦
۲۷) قانون انتقال حق بیمه سهم مستخدمین شاغل ارتش از سازمان تأمین اجتماعی به صندوق بازنشستگی تأمین اجتماعی مصوب ۱۳٦۳/۷/۱۷..... ۳۰۷
۲۸) لایحه قانونی راجع به تأمین درمان معلولین و افراد خانواده آنها و همچنین افراد خانواده شهدای انقلاب اسلامی ایران مصوب ۱۳۵۸/۱۲/۲۵ با اصلاحات ۱۳٦۳/۸/۲۲... ۳۰۷
۲۹) قانون اصلاح تبصره ۲ ماده واحده قانون اجاره پرداخت وظیفه و مستمری وراث کارمندان مصوب ۲۸ اذرماه ۱۳۳۸ و برقراری حقوق وظیفه در مورد فرزندان و نوادگان اناث

(مصوب ۱۳٦۳/۱۰/۲) ۳۰۸
۳۰) قانون نحوه اجرای قانون مرتبط به خدمت نیمه وقت بانوان مصوب دهم آذرماه ۱۳٦۲ (مصوب ۱۳٦٤/۱/۱۸) ۳۱۰
۳۱) قانون الغاء تبصره ۳ ماده ۱۱ قانون تشکیل وزارت بهداری (بهزیستی) مصوب سال ۱۳۵۵(مصوب ۱۳٦۵/۱/۱۷) ۳۱۳
۳۲) قانون اخذ دو درصد از کل فروش بلیط سینماهای کشور (مصوب ۱۳٦۵/۱/۱۹) ۳۱٤
۳۳) قانون نقل و انتقال حق بیمه یا بازنشستگی (مصوب ۱۳٦۵/۳/۲۷) ۳۱٤
۳٤) قانون تغییر وضعیت استخدامی کارگران معادن زغال‌سنگ مشمول قانون کار به آیین‌نامه استخدامی شرکت ملی فولاد و انتقال حق بیمه آنان (مصوب ۱۳٦۵/٦/۱٦) ۳۱٦
۳۵) قانون شمول مقررات مربوط به کارکنان وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان‌های وابسته که مشمول قانون تأمین اجتماعی هستند (۱۳٦٦/۹/۱) ۳۱۷
۳٦) قانون نحوه تعدیل نیروی انسانی دستگاه‌های دولتی (مصوب ۱۳٦٦/۱۰/۲۷) ۳۱۷
۳۷) قانون بازنشستگی پیش از موعد بیمه‌شدگان تأمین اجتماعی (مصوب ۱۳٦۷/۲/۲۸) .. ۳۲۲
۳۸) قانون تأسیس مدارس غیرانتفاعی (مصوب ۱۳٦۷/۳/۵) و اصلاحی ۱۳۸۷/۲/۱۵) ۳۲٤
۳۹) قانون نحوه بازنشستگی جانبازان انقلاب اسلامی ایران و جنگ تحمیلی و معلولین عادی و شاغلین مشاغل سخت و زیان‌آور مصوب ۱۳٦۷/۹/۱ ..... ۳۲۵
٤۰) قانون الزام سازمان تأمین اجتماعی به اجرای بندهای الف و به ماده ۳ قانون تأمین شورای اسلامی مصوب ۱۳٦۸/۹/۲۱ ..... ۳۲۸
٤۱) قانون کار جمهوری اسلامی ایران مصوب (۱۳٦۸/۷/۲) مجلس شورای اسلامی و ۱۳٦۹/۸/۲۹ مجمع تشخیص مصلحت نظام مصوب ۱۳٦۹/۸/۲۹ مجمع تشخیص مصلحت نظام ۳۳۰
٤۱/۱ قانون استسفاریه قانون اصلاح تبصره ماده ۱٤ قانون کار و الحاق یک تبصره به آن مصوب ۱۳۸۳ مصوب ۱۳۸۵/۵/۲۵ ..... ۳۳۵
٤۲) قانون شمول مقررات مربوط به کارکنان دولت تابع قانون استخدام کشوری که در منافع جنگی یا جبهه‌های جنگ تحمیلی خدمت می‌نمایند به کارکنان وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی وسازمان‌های وابسته که مشمول قانون تأمین اجتماعی هستند مصوب ۱۳٦۹/۹/۱ ..... ۳۸۱
٤۳) قانون حفاظت در برابر اشعه مصوب ۱۳٦۸/۱/۲۰ ..... ۳۸۱
٤٤) قانون بیمه بیکاری مصوب ۱۳٦۹/٦/۲٦ ..... ۳۸۸
٤۵) قانون نظام هماهنگی پرداخت کارکنان دولت مصوب ۱۳٦۹/٦/۱۳ و اصلاحیه‌های ۷/۱۵، ۷۵/۱/۲۲ و ۱۳۷۵/۱/۲۹ ..... ۳۹۵
٤٦) از قانون تأمین زنان و کودکان بی‌سرپرست مصوب ۱۳۷۱/۸/۲٤ ..... ٤۰۸

٤٧) قانون شمول تبصره ۳ قانون نحوه بازنشستگی جانبازان انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی و معلولین عادی و شاغلین مشاغل سخت و زیان‌آور به کارکنان واحدهای صنعتی و تحقیقاتی وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح مصوب ۷۱/۱۰/۲۰ ..... ٤٠٨
٤٨) قانون نحوه تأثیر سوابق خدمت غیردولتی در احتساب حقوق بازنشستگی و وظیفه مستمری کارکنان دولت مصوب ۱۳۷۲/۲/۱۹ ..... ٤٠٩
٤٩) از قانون تنظیم خانواده و جمعیت مصوب ۱۳۷۲/۲/۲٦ ..... ٤١٠
٥٠) از قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری- صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۲/۷/٦ ..... ٤١١
٥١) قانون حالت اشتغال مستخدمین شهید، جانباز مصوب ۱۳۷۲/٦/۳۰ ..... ٤١٢
٥٢) قانون اجازه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون حقوق کودک مصوب ۱۳۷۲/۱۲/۱ ..... ٤١٤
٥٣) قانون فهرست نهادها و مؤسسات عمومی غیر دولتی مصوب ۱۳۷۳/٤/۱۹ با الحاقات و اضافات بعدی ٤١٥
٥٣/١) قانون تفسیر ماده ۱۱ قانون دیوان عدالت اداری در رابطه با قانون فهرست نهادها و مؤسسات عمومی غیر دولتی مصوب ۱۳٤٧/۷/۱۱ ..... ٤١٦
٥٤) قانون دریافت جرایم نقدی از کارفرمایان کارگاه‌های مشمول قانون تأمین اجتماعی که ظرف مهلت مقر نسبت به ارسال صورت مزد و حقوق بیمه‌شدگان و حق بیمه مربوط به اقدام نمی‌نمایند مصوب ۱۳۷۳/۹/٥ و اصلاحی ۱۳۸٦/۱۰/۲٤ ..... ٤١٨
٥٥) قانون نظام هماهنگ حقوق بازنشستگی و وظیفه مصوب ۱۳۷۳/٦/۲۳ ..... ٤٢١
٥٦) قانون نظارت بر مسافرت‌های خارجی کارکنان دولت با اصلاحات بعدی مصوب ۱۳۷۳/۸/۳ ..... ٤٢٥
٥٧) قانون بیمه همگانی خدمات درمانی کشور مصوب ۱۳۷۳/۱۲/۲۸ ..... ٤٢٧
٥٨) از قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین مصوب ۱۳۷۳/۱۱/۲٥ ..... ٤٣٥
٥٩) قانون اصلاح قوانین و مقررات بازنشستگی مصوب ۱۳۷٤/۱۲/۲۲ ..... ٤٣٦
٦٠) قانون ترویج تغذیه با شیر ماده و حمایت از مادران در دوران شیردهی مصوب ۱۳۷٦/۹/۱۱ ..... ٤٣٨
٦١) قانون بیمه بازنشستگی، فوت و ازکارافتادگی بافندگان قالی، قالیچه، گلیم و زیلو مصوب ۱۳۷٦/۹/۱۱ ..... ٤٤١
٦١/١) قانون استسفاریه اخذ (١٥٪) از صادرات فرش جهت تأمین بخشی از منافع مالی بیمه قالی‌بافان و گلیم‌بافان مصوب ۱۳۸۱/۸/۲۲ ..... ٤٤١
٦٢) قانون اعطای امتیازات ایثارگری و اشتغال در مناطق جنگی و جنگ‌زده به کارگران مشمول

قانون کار مصوب ۱۳۷٦/۹/۳۰ ..... ٤٤٢
٦٣) قانون اعطای تسهیلات مربوط به آزادگان به آن دسته از افراد که تا قبل از پیروزی انقلاب اسلامی محکومیت سیاسی داشته‌اند مصوب ۱۳۷۷/۲/۳۰..... ٤٤٣
٦٤) قانون تسری مفاد تبصره ۳ قانون نحوه بازنشستگی جانباز انقلاب اسلامی ایران و جنگ تحمیلی و معلولین عادی و شاغلین سخت و زیان‌آور کلیه نیروهای نظامی و انتظامی وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سازمان‌های وابسته مصوب ۱۳۷۱/۵/۲۱ ..... ٤٤٤
٦٥) قانون تعمیم قوانین مربوط به همسران و فرزندان آزادگان مصوب ۱۳۷۸/۱۰/۱٤..... ٤٤٥
٦٦) قانون اصلاح ماده ۹ قانون اصلاحی پاره ای از مقررات مربوط به حقوق بازنشستگی بانوان شاغل و خانوارها و سایر کارکنان مصوب ۱۳۷۹ ..... ٤٤٥
٦٧) از قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷ ..... ٤٤٦
٦٨) قانون اصلاحی پاره‌ای از مقررات مربوط به حقوق بازنشستگی، بانوان شاغل، خانواده‌ها و سایر کارکنان مصوب ۱۳۷۹/۱۲/۱۳..... ٤٥٢
٦٩) قانون بیمه اجتماعی رانندگان حمل و نقل بار و مسافر بین شهری مصوب ۱۳۷۹/۲/۱۸ ..... ٤٥٦
٦٩/۱) قانون استسفاریه در مورد قانون بیمه‌های اجتماعی رانندگان..... ٤٥٦
۷۰) قانون نحوه تأثیر سوابق منتقله بر سازمان تأمین اجتماعی برای استفاده از مزایای مقرر در قانون تأمین اجتماعی مصوب تیرماه ۱۳٥٤ مصوب ۱۳۸۰/۲/۹ ..... ٤٥٦
۷۱) قانون حمایت از تأسیس و اداره مجتمع های بزرگ و متمرکز قالیبافی مصوب ۱۳۸۰/۱۲/۲۲ ..... ٤٥۷
۷۲) از قانون تنظیم بخشی از مقررات تسهیل نوسازی صناعی کشور و اصلاح ماده ۱۱۳ قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۲/٥/۲٦ ..... ٤٥۸
۷۳) از قانون نظام صنفی مصوب ۱۳۸۲/۱۲/۲٤ ..... ٤٦۰
۷٤) از قانون جامع حمایت از حقوق معلولان مصوب ۱۳۸۳/۲/۱٦ ..... ٤٦۱
۷٥) قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۸۳/۲/۲۱..... ٤٦۱
۷٦) از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۳/٦/۱۱ ..... ٤۷٦
۷۷) قانون الزام دولت به اقدام قانونی به منظور ایجاد نظام هماهنگی و فراگیر پرداخت مستمری بازنشستگان مصوب ۱۳۸۳/٦/۲۹..... ٤۸۹
۷۸) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولتی مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ مصوب ۱۳۸٤/۸/۲٥

..... ٤٩٠
۷۹) از قانون الحاق موادی به قانون بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ مصوب ۱۳۸٤/۸/۲۵ ..... ٤٩١
۷۹/۱) قانون تفسیر ماده ٤١ قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸/۱/۲۵ ..... ٤٩١
۸۰) از قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸٤/۹/۵ ..... ٤٩٤
۸۱) قانون تسهیل تنظیم اسناد در دفاتر اسناد رسمی مصوب ۱۳۸۵/۵/۲٤ ..... ٤٩٤
۸۲) قانون الزام سازمان‌های بیمه‌گر درمانی به پرداخت خسارت‌های متفرقه مصوب ۱۳۸۵/۷/۱٦ ..... ٤٩٦
۸۳) قانون بیمه انفرادی بیماران دیابتی و صعب‌العلاج (بیماران سرطانی و بیماری‌های خاص و ام. اس MS) مصوب ۱۳۸٦/۲/٤ ..... ٤٩٦
۸٤) قانون بازنشستگی پیش از موعد کارکنان دولت مصوب ۱۳۸٦/٦/۵ ..... ٤٩٧
۸۵) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸٦/۷/۸ ..... ٤٩٨
۸٦) قانون بیمه‌های اجتماعی کارگران ساختمانی مصوب ۱۳۸٦/۸/۹ ..... ۵٤٨
۸۷) قانون پرداخت مستمری به فرزندان زنان متوفی مشمول قانون تأمین اجتماعی و سایر صندوق‌های بازنشستگی مصوب ۱۳۸٦/۱۰/۵ ..... ۵۵۲
۸۸) قانون اصلاح قانون تأمین اجتماعی و برخی قوانین مربوط به منظور تشویق کارفرمایان به تأدیه دیون معوقه سنواتی بابت حق بیمه و بیمه بیکاری کارکنان مصوب ۱۳۸۷/۱/۲۵ ..... ۵۵۲
۸۹) قانون شمول قانون نحوه بازنشستگی جانبازان انقلاب اسلامی ایران و جنگ تحمیلی و معلولین عادی و شاغلین سخت و زیان‌آور ۱۳٦۷ بر جانبازان و آزادگان انقلاب و جنگ تحمیلی و معلولین عادی نیروهای نظامی و انتظامی و وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح مصوب ۱۳۸۷/۲/۱۰ ..... ۵۵۵
۹۰) قانون تسری قانون نحوه بازنشستگی جانبازان انقلاب اسلامی ایران و جنگ تحمیلی و معلولین عادی و شاغلین مشاغل سخت و زیان‌آور به بنیاد شهید و امور ایثارگران مصوب۱۳۸۷/۲/۱۵ ..... ۵۵۵
۹۱) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸٦/۷/۸ ..... ۵۵٦
۹۲) قانون اصلاح قانون بیمه اجتماعی رانندگان حمل و نقل بار و مسافر بین شهری مصوب ۱۳۸۷/۵/٦ ..... ۵۵۷
۹۳) قانون اصلاح سن فرزندان ذکور مشمولین صندوق‌های بازنشستگی کشوری، لشگری و تأمین اجتماعی و سایر صندوق‌ها در برخورداری از خدمات درمانی مصوب

۱۳۸۷/۵/۲۰ ..... ۵۵۷
۹٤) قانون رفع برخی از موانع تولید و سرمایه‌گذاری صنعتی مصوب ۱۳۸۷/۸/۲۵ ..... ۵۵۸
۹۵) قانون بیمه کارگزاران مخابرات روستایی مصوب ۱۳۸۸/۳/۳۱ ..... ٥٦٤
۹٦) قانون بیمه‌های اجتماعی قالیبافان، بافندگان فرش و شاغلان صنایع دستی شناسه‌دار مصوب ۱۳۸۸/۵/۱۸ ..... ٥٦٥
۹۷) قانون اصلاح ماده ۱۱۳ قانون مدیریت خدمات کشوری و چگونگی تعیین مدیریت سازمان تأمین اجتماعی و صندوق‌های بازنشستگی مصوب ۱۳۸۸/۲/۵ ..... ٥٦٦
۹۸) قانون ارتقاء بهره‌برداری کارکنان بالینی نظام سلامت ٥٦٨

● ۲) آیین‌نامه‌ها

۱) آیین‌نامه اجرایی قانون اصلاح تبصره ۲ ماده واحده قانون اجاره پرداخت وظیفه و مستمری وراث کارمندان مصوب ۱۳۸۸/۹/۲۸ و برقراری حقوق وظیفه در مورد فرزندان و نوادگان اناث مصوب ٤/۲/ ۱۳٦٤ هیأت وزیران ۵۷۳
۲) آیین نامه اجرایی تبصره ۵ قانون معافیت از پرداخت کارفرمایانی که حداکثر پنج نفر کارگر دارند مصوب ۱۳٦۲/۲/۲۸ ..... ۵۷٦
۳) تبصره ۳ ماده واحده قانون نقل و انتقال حق بیمه یا بازنشستگی مصوب ۱۳٦۵/۱۱/۸ ..... ۵۷۷
٤) آیین‌نامه اجرایی قانون نحوه تعدیل نیروی انسانی دستگاه‌های دولتی مصوب ۱۳٦۷/٤/۱۹ و اصلاحی‌های بعدی ۵۸۱
۵) از آیین‌نامه اجرایی قانون اخذ دو درصد از کل فروش بلیط سینماهای کشور مصوب ۱۳٦۸/٤/۷ ..... ۵۸٤
٦) آیین‌نامه اجرایی قانون حفاظت در برابر اشعه مصوب ۱۳٦۹/۲/۲ و اصلاحیه ۱۳٦۸/۷/۱۵ ..... ۵۸۵
۷) فهرست فعالیت تولیدی، صنعتی و فنی مشمول معافیت حق بیمه سهم کارفرمای تا میزان ۵ نفر کارگر مصوب ۱۳٦۹/۲/۲ ..... ۵۹۳
۸) آیین‌نامه اجرایی قانون الزام سازمان تأمین اجتماعی به اجرای بندهای الف و ب ماده ۳ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳٦۹/۲/۱۳ ..... ۵۹۵
۹) آیین‌نامه اجرایی قانون بیمه بیکاری مصوب ۱۳٦۹/٦/۲٦ ..... ٦۰۵
۱۰) آیین‌نامه کارهای شخت و زیان‌آور موضوع ماده ۵۲ قانون مار مصوب ۱۳۷۱/۹/۲۹ .. ٦۱۱
۱۱) دستورالعمل اجرای قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت در سازمان تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۸۲/٤/۳۰ و اصلاحیه‌های بعدی ٦۱۵

۱۲) آیین‌نامه اجرایی قانون نحوه تأثیر سوابق خدمت غیر دولتی در احتساب حقوق بازنشستگی و وظیفه و مستمری کارکنان دولت مصوب ۱۳۷۲/۱۲/۲٤ ..... ٦۱۷
۱۳) آیین‌نامه اجرایی قانون حالت اشتغال مستخدمین شهید، جانباز از کار افتاده و مفقودالاثر انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی مصوب ۱۳۷۳/٦/۱۳ ..... ٦۱۹
۱٤) آیین‌نامه اجرائی قانون نظام هماهنگ حقوق بازنشستگی مصوب ۱۳۷۳/۱۲/۲٤..... ٦۲٥
۱٥) آیین‌نامه اجرایی ماده ۷ قانون بیمه همگانی خدمات درمانی کشور مصوب ۱۳۷٤/۳/۱۷ ..... ٦۳۰
۱٦) ضوابط تعیین حداقل شمول و سطح خدمات پزشکی و دارویی مورد تعهد بیمه خدمات درمانی مصوب ۱۳۷٤/۳/۲٤ ..... ٦۳۲
۱۷) آیین‌نامه چگونگی تشخیص و تعیین افراد نیازمند موضوع تبصره یک ماده ۱۳ قانون بیمه همگانی خدمات درمانی کشور مصوب ۱۳۷٤/٥/۱۱ ..... ٦۳٤
۱۸) آیین‌نامه اجرایی بند ٥ ماده ۱۳ قانون بیمه همگانی خدمات درمانی کشور مصوب ۱۳۷٤/٦/٥ ..... ٦۳٦
۱۹) آیین‌نامه اجرایی قانون ترویج تغذیه با شیر مادر و حمایت از مادران در دوران شیردهی مصوب ۱۳۷٥/۹/۲۱ ..... ٦۳۹
۲۰) آیین‌نامه اجرایی تبصره ماده ۳ قانون نظام هماهنگ حقوق بازنشستگی و وظیفه مصوب ۱۳۷٥/۱۰/۲۳ ..... ٦٤۳
۲۱) آیین‌نامه اجرایی بیمه خدمات درمانی خویش‌فرمایان مصوب۱۳۷۷/٤/۱۷ ..... ٦٤٤
۲۲) آیین‌نامه اجرایی قانون تسری مفاد ۳ قانون نحوه بازنشستگی جانبازان انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی و مغلولین عادی مصوب ۱۳۷۹/۷/۱۳ ..... ٦٤٦
۲۳) آیین‌نامه اجرایی قانون بیمه اجتماعی رانندگان حملو نقل بار و مسافر ۸۰/۳/۹..... ٦٥۱
۲٤) ضوابط نقل و انتقال حق بیمه و کسورات بیمه‌ای بین صندوق‌های بیمه مصوب ۱۳۸۰/۳/۲۷ ..... ٦٥٤
۲٥) آیین‌نامه مالی و معاملاتی مربوط به اعتبارات جاری مؤسسات و نهادهای عمومی مصوب ۱۳۸۰/٤/۳۰ ..... ٦٥٦
۲٦) آیین‌نامه نرخ و مأخذ حق بیمه حوادث ناشی از کار اتباع کشورهای ملحق‌شده به مقاوله‌نامه شماره ۱۹ سازمان بین‌المللی کار مصوب ۱۳۸۰/٦/۱٤ ..... ٦٥۹
۲۷) آیین‌نامه اجرایی بندهای (الف) و (ب) ماده ٤۹ تنفیذی قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۱/۲۱/۱٥ ..... ٦٦۰
۲۸) آیین‌نامه اجرایی ماده ۹ قانون تنظیم بخشی از مقررات تسهیل نوسازی صنایع کشور و اصلاح ماده ۱۱۳ قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۳/۱/۹ ..... ٦٦۳

۲۹) آیین‌نامه اجرایی ماده ۱۰ قانون تنظیم بخشی از مقررات تسهیل نوسازی صنایع کشور و اصلاح ماده ۱۱۳ قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۳/۱/۹ ..... ٦٦٥
۳۰) تصویب‌نامه در خصوص ضوابط مربوط به حداقل شمول و سطح خدمات پزشکی و دارو و لیست خدمات فوق تخصصی شمول بیمه‌های مضاعف (مکمل) مصوب۱۳۸۳/۱/۲٦ ..... ٦٦٦
۳۱) آیین‌نامه داخلی شورای عالی رفاه تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۸۳/۸/۱۳ ..... ٦٦٩
۳۲) دستورالعمل جامع تکوین و فعالیت کارگزارهای مصوب ۱۳۸٤/۱/۳۰ ..... ٦۷۰
۳۳) آیین‌نامه ایجاد نمایندگی رسمی سازمان تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۸٤/۳/۱۱ ..... ۷۰۰
۳٤) آیین‌نامه چتر ایمنی رفاه اجتماعی مصوب ۱۳۸٤/۳/۲۲ ..... ۷۰٦
۳۵) آیین‌نامه اجرایی قانون اصلاح تبصره ماده ۱٤ قانون کار و الحاق یم تبصره به آن مصوب ۱۳۸٤/٤/۸ ..... ۷۱۰
۳٦) آیین‌نامه ارتقای منزلت و اعطای تسهیلات اجتماعی، فرهنگی، رفاهی به بازنشستگان ٦۰ سال به بالا (پیشکسوتان) مصوب ۱۳۸٤/۱۰/۲۵ ..... ۷۱۱
۳۷) آیین‌نامه اجرایی قانون حمایت از تأسیس و اداره مجتمع‌های بزرگ و متمرکز قالیبافی مصوب ۱۳۸۵/٦/۱۵ ..... ۷۱۳
۳۸) تصویب‌نامه راجع به ضوابط تشخیص موارد از کارافتادگی کلی و جزئی و یا بیماری‌های ناشی از کار یا ناشی از غیر کار و فوت کارگر و میزان قصور کارفرما در انجام وظایف محوله قانونی مصوب ۱۳۸۵/۸/۱۷ ..... ۷۱٦
۳۹) در خصوص پرداخت هزینه بیمه عمر و حوادث کلیه جانبازان و آزادگان (شاغل و غیرشاغل) و خانواده شاهد (والدین و همسر) مصوب ۱۳۸٦/۵/۲۱ ..... ۷۱۸
٤۰) آیین‌نامه اجرایی قانون تسهیل تنظیم اسناد در دفاتر اسنا رسمی مصوب ۱۳۸٦/۱۲/۲٦ ..... ۷۱۹
٤۱) آیین‌نامه اجرایی قانون بازنشستگی پیش از موعد کارکنان دولت مصوب ۱۳۸٦/۱۲/۲٦ ..... ۷۲۳
٤) آیین‌نامه اجرایی مفاد اسناد رسمی لازم‌الاجرا و طرز رسیدگی به شکایت از عملیات اجرایی مصوب ۱۳۸۷/٦/۱۱ ..... ۷۲٦
٤۳) آیین‌نامه اجرایی قانون بیمه‌های اجتماعی قالیبافان، بافندگان مصوب ۱۳۸۸/۹/۲۲ ..... ۷۷۱
٤٤) آیین نامه اجرایی قانون ارتقاء بهره‌برداری کارکنان بالینی نظام سلامت ۷۷۵
٤۵) تصویب‌نامه در خصوص جدول ضرایب حق بیمه واحدهای مسکونی ۷۷۷
٤٦) آیین‌نامه اجرایی مواد ۳و۵ قانون بیمه‌های اجتماعی کارگران ساختمانی ۷۷۸

ب: فهرست موضوعی
بخش اول

براساس فصول قانون تأمین اجتماعی
قوانین و مقررات مربوط به فصل اول و دوم قانون تأمین اجتماعی
(تعاریف ـ کلیات ـ ارکان و تشکیلات)

• قانون

۱) قانون الزام سازمان تأمین اجتماعی به اجرای بندهای الف و ب ماده ۳ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳٦۸/۹/۲۱ – مجلس شورای اسلامی..... ۳۳

• آیین‌نامه

۱) آیین‌نامه شورای عالی تأمین اجتماعی مصوب ۱۳٦۷/۳/٤ – شورای عالی تأمین اجتماعی ۱۷۳
۲) آیین‌نامه اجرایی قانون الزام سازمان تأمین اجتماعی به اجرای بندهای الف و ب مصوب اردیبهشت ۱۳٦۹ – وزارت بهداشت، کار، اقتصاد و دارایی ۱۹۳

• اساسنامه

۱) اساسنامه سازمان تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۸/٦/۱۰ – هیأت وزیران ۱۷۳

قوانین و مقررات مربوط به فصل سوم قانون تأمین اجتماعی
(منابع درآمد ـ مأخذ احتساب حق بیمه و نحوه وصول آن)

• قانون

۱) لایحه قانونی بخشودگی قسمتی از حق بیمه‌شدگان و کارفرمایان کارگاه‌های کوچک و صنفی مشمول قانون تأمین اجتماعی با اصلاحات بعدی مصوب ۱۳۵۸/۹/۲٤ – شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران ٤۹
۲) قانون منع دریافت خسارات و جرایم و بهره‌مندی در قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳٦۱/٤/۱۳ – مجلس شورای اسلامی ۵۱
۳) قانون معافیت از پرداخت سهم بیمه کارفرمایانی که حداکثر پنج نفر کارگر دارند مصوب ۱۳٦۱/۱۲/۱٦ – مجلس شورای اسلامی ۵۱
٤) استسفاریه قانون معافیت از پرداخت سهم بیمه کارفرمایانی که حداکثر پنج نفر کارگر دارند

مصوب ۱۳٦٤/۹/۲۱ – مجلس شورای اسلامی..... ۳۱۰
۵) قانون تسهیل تنظیم اسناد رسمی مصوب ۱۳۸۵/۵/۲٤ – مجلس شورای اسلامی..... ٤۹٤

● آیین‌نامه‌ها

۱) آیین‌نامه طرز تنظیم صورت مزد و حقوق و مواقع ارسال آن‌ها به سازمان موضوع ماده ۳۹ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵٤/۱۲/۱۹ – شورای عالی تأمین اجتماعی ۱٤۷
۲) آیین‌نامه اجرایی ماده ۵۰ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۵/۱۰/۲۵– وزارتین دادگستری و بهداری و بهزیستی..... ۱۵۰
۳) آیین‌نامه اجرایی تبصره ۵ قانون معافیت از پرداخت کارفرمایانی که حداکثر ۵ نفر کارگر دارند مصوب ۱۳٦۲/۲/۲۸..... ۱۸۰
٤) آیین‌نامه نحوه تسلیم صورت‌مزد، میزان و نحوه پرداخت حق بیمه کارکنان شاغل در طرح‌های عمرانی موضوع ماده ۳۹ مصوب ۱۳٦۳/۱۲/۲۸ و اصلاحیه مصوب ۱۳٦٤/٤/٦..... ۱۸۱
۵) آیین‌نامه اجرایی قانون الحاق یک تبصره به ماده ۳۸ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵٤ مصوب ۱۳۷۳/۳/۱۸ .....۲۰۲
٦) آیین‌نامه هیأت‌های تشخیص مطالبات مصوب ۱۳۷۳/۵/۲٤ – شورای عالی تأمین اجتماعی ۲۰٤
۷) فهرست فعالیت‌های تولیدی، صنعتی و فنی مشمول معافیت حق بیمه سهم کارفرما تا میزان ۵ نفر کارگر مصوب ۱۳٦۹/۲/۲ – شورای عالی تأمین اجتماعی ۱۹۳

قوانین و مقررات مربوط به فصل پنجم قانون تأمین اجتماعی (حوادث و بیماری‌ها و بارداری)

● قانون

۱) لایحه قانونی تشکیل شورای فنی موضوع ماده ٤ قانون تأمین خدمات درمانی مستخدمین دولت و انحلال سازمان تأمین خدمات درمانی مصوب ۱۳۵۸/۹/۱۲ – مجلس شورای اسلامی ۲۸۸
۲) قانون الغاء تبصره ۳ ماده ۱۱ قانون تشکیل وزارت بهداری (بهزیستی) مصوب سال ۱۳۵۵ مصوب ۱۳٦۵/۱/۷ – مجلس شورای اسلامی.....۳۱۳
۳) از قانون تنظیم خانواده و جمعیت مصوب ۱۳۷۲/۲/۲٦ – مجلس شورای اسلامی ٤۱۰
٤) قانون بیمه همگانی خدمات درمانی کشور مصوب ۱۳۷۳/۸/۳ – مجلس شورای اسلامی

.....٤٢٥
۵) از قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین مصوب ۱۳۷۳/۱۲/۲۸ – مجلس شورای اسلامی ٤٢٧
٦) قانون تزویج تغذیه با شیر مادر و حمایت از مادران در دوران شیردهی مصوب ۱۳۷٤/۱۲/۲۲ – مجلس شورای اسلامی ٤٣٦
۷) قانون الزام سازمان‌های بیمه‌گر درمانی به پرداخت خسارت‌های متفرقه مصوب ۱۳۸۵/۷/۱٦ – مجلس شورای اسلامی ٤٩٦
۸) قانون بیمه انفرادی بیماران دیابتی و صعب العلاج (بیماران سرطانی و بیماریهای خاص و ام. اس MS) مصوب ۱۳۸٦/۲/٤ – مجلس شورای اسلامی ٤٩٦

- **آیین‌نامه‌ها**

۱) آیین‌نامه اجرایی ماده ۷ قانون بیمه همگانی خدمات درمانی کشور مصوب ۱۷/ ۳/ ۱۳۷٤ – هیأت وزیران ٦۳۰
۲) ضوابط تعیین حداقل شمول و سطح خدمات پزشکی و دارویی مورد تعهد بیمه خدمات درمانی مصوب ۱۳۷٤/۳/۲٤ – هیأت وزیران.....٦۳۲
۳) آیین‌نامه چگونگی تشخیص و تعیین افراد نیازمند موضوع تبصره یک ماده ۱٤ قانون بیمه همگانی خدمات درمانی کشور مصوب ۱۳۷٤/۵/۱۱.....٦۳٤
٤) آیین‌نامه اجرایی بند ۵ ماده ۱۳ قانون بیمه همگانی خدمات درمانی کشور مصوب ۱۳۷٤/٦/۵ – هیأت وزیران.....٦۳٦
۵) آیین‌نامه اجرایی قانون ترویج تغذیه با شیر مادر و حمایت از مادران در دوران شیردهی مصوب ۱۳۷۵/۹/۲۱ – هیأت وزیران.....٦۳۹
٦) آیین‌نامه اجرایی بیمه خدمات درمانی خویش‌فرمایان مصوب ۱۳۷۷/٤/۱۷ – هیأت وزیران ٦٤٤
۷) آیین‌نامه اجرایی بندهای (الف) و (ب) ماده ٤۹ تنفیذی قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، موضوع ماده ۱۰۳ قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران ٦٦۰
۸) آیین‌نامه چتر ایمنی رفاه اجتماعی مصوب ۱۳۸٤/۲/۲۳ – هیأت وزیران.....۷۰٦
۹) آیین‌نامه اجرایی قانون حمایت از تأسیس و اداره مجتمع‌های بزرگ و متمرکز قالیبافی مصوب ۱۳۸۵/۹/۱۵ – هیأت وزیران.....۷۱۳

قوانین و مقررات مربوط به فصل ششم، هفتم و هشتم قانون تأمین اجتماعی (ازکارافتادگی، بازنشستگی و بازماندگان)

- **قوانین**

۱) قانون استخدام کشوری با اصلاحات و الحاقات بعدی مصوب ۱۳٤٥ – مجلس شورای اسلامی ۲۵۳
۲) قانون پرداخت حقوق وظیفه به فرزندان مستخدمین متوفی مصوب ۱۳۵۵/۱۱/۳ – مجلس شورای ملی ۲۸٤
۳) لایحه قانونی شمول مواد ٦۰، ۷۰، ۷۲، ۷٤، ۸۰، ۸۱، ۸۲ و ۸۳ قانون تأمین اجتماعی مصوب تیرماه درباره کلیه بیمه‌شدگانی که در جریان انقلاب اخیر دچار نقص عضو، از کارافتادگی جزئی یا از کارافتادگی کلی گردیده یا به درجه شهادت رسیده‌اند مصوب ۱۳۵۸/٦/۲٦ – شورای جمهوری انقلاب اسلامی ۲۸٦
٤) لایحه قانونی راجع به شمول مقررات بازنشستگی و وظیفه قانون استخدام کشوری به مستخدمین شرکت‌های دولتی مشمول قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۸/۹/۱۰ – شورای انقلاب اسلامی ۲۸۸
۵) لایحه قانونی راجع به شمول مقررات بازنشستگی و وظیفه قانون استخدام کشوری به مستخدمین شرکت‌های دولتی مشمولین قانون تأمین اجتماعی که در جریان انقلاب اسلامی ایران از کارافتاده یا به درجه شهادت نائل شده یا می شوند با اصلاحات بعدی مصوب ۱۳۵۸/۹/۲۱ – شورای انقلاب اسلامی ۲۸۷
٦) لایحه قانونی نحوه انتقال کسور بازنشستگی کارکنان سازمان انرژی اتمی ایران به سازمان تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۸/۹/۲۷ – شورای انقلاب اسلامی ۲۹۱
۷) لایحه قانونی راجع به احتساب مدت محکومیت سیاسی بیمه‌شدگان مشمول قانون تأمین اجتماعی به عنوان سابقه پرداخت حق بیمه مصوب ۱۳۵۸/۱۲/۲۵ – شورای انقلاب اسلامی ۲۹۱
۸) لایحه قانونی تشکیل وظیفه ازکارافتادگی و پس‌انداز کارکنان بانک‌های ملی و ادغام‌شده مصوب ۱۳۵۹/٤/۲۵ – شورای انقلاب اسلامی ۲۹۱
۹) قانون راجع به برقراری مستمری درباره بیمه‌شدگانی که به علت همکاری با نیروهای مسلح شهید یا معلول شده یا می‌شوند با اصلاحات بعدی مصوب ۱۳٦۰/۱۱/۱۸ – مجلس شورای اسلامی ۲۹۲
۱۰) قانون راجع به تعیین حداکثر حقوق بازنشستگی کارکنان دولت و مشمولین صندوق تأمین

اجتماعی مصوب ۱۳٦۰/۳/۳۰ – مجلس شورای اسلامی..... ۲۹۵
۱۱) قانون برقراری حقوق وظیفه از کار افتادگی و وظیفه عائله تحت تکفل جانبازان و شهدای انقلاب اسلامی ایران و جنگ تحمیلی و پرداخت حقوق و مزایای مجروحین جنگ تحمیلی و انقلاب اسلامی با اصلاحات بعدی مصوب ۱۳٦۱/۱۱/۲۵ – مجلس شورای اسلامی ۲۹۷
۱۲) قانون راجع به افزایش مستمری دریافت‌کنندگان مستمری از کارافتادگی جزیی ناشی از کار مصوب ۱۳٦۲/۱۰/۱۵ – مجلس شورای اسلامی..... ۳۰٦
۱۳) قانون اصلاح تبصره ۲ ماده واحد قانون اجاره پرداخت وظیفه و مستمری و کارمندان مصوب ۲۸ آذرماه ۱۳۸۸ و برقراری حقوق وظیفه در مورد فرزندان و نوادگان اناث مصوب ۱۳٦۰/۱۰/۲ – مجلس شورای اسلامی..... ۳۱٤
۱٤) قانون نقل و انتقال حق بیمه بازنشستگی مصوب ۱۳٦۵/۳/۲۷ – مجلس شورای اسلامی ۳۱٤
۱۵) قانون نحوه بازنشستگی جانبازان انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی و معلولین عادی و شاغلین مشاغل سخت و زیان‌آور مصوب ۱۳٦۷/۹/۱ – مجلس شورای اسلامی ۳۲۵
۱٦) قانون حفاظت در برابر اشعه مصوب ۱۳۸۰/۱/۲۰ – مجلس شورای اسلامی ٤٦۱
۱۷) قانون اصلاح لایحه قانونی شمول مواد ٦۰، ۷۰، ۷۲، ۷۳، ۷٤، ۸۰، ۸۱، ۸۲ و ۸۳ قانون تأمین اجتماعی مصوب تیرماه ۱۳۵٤ درباره کلیه بیمه‌شدگانی که در جریان انقلاب اسلامی دچار نقص عضو، ازکارافتادگی جزئی یا از کارافتادگی کلی گردیده یا به درجه شهادت رسیده‌اند مصوب ۱۳۸۰/۵/۸ – مجلس شورای اسلامی ٤۸۰

- **آیین‌نامه‌ها**

۱) آیین‌نامه اجرایی قانون اصلاح تبصره ۲ ماده واحده قانون اجاره پرداخت وظیفه مستمری وراث کارمندان مصوب ۱۳٦٤/٤/۲ – هیأت وزیران..... ۵۷۳
۲) آیین‌نامه تبصره ۳ ماده واحده قانون نقل و انتقال حق بیمه یا بازنشستگی مصوب ۱۳٦۵/۱۱/۸ – هیأت وزیران..... ۵۷۷
۳) آیین‌نامه اجرایی قانون نحوه تأثیر سوابق خدمت غیردولتی در احتساب حقوق بازنشستگی و وظیفه و مستمری کارکنان دولت مصوب ۱۳۷۲/۱۲/۲٤ – هیأت وزیران..... ٦۱۷
٤) آیین‌نامه اجرایی قانون حالت اشتغال مستخدمین شهید، جانباز از کارافتاده و مفقودالاثر انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی مصوب ۱۳۷۳/٦/۱۳ – هیأت وزیران ٦۱۹
۵) آیین‌نامه اجرایی قانون الحاق یک تبصره به بند (۱) ماده ۸۱ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۷۵/٤/٦ – هیأت وزیران..... ٦٤٤

قوانین و مقررات مربوط به فصل دهم قانون تأمین اجتماعی
(مقررات کلی راجع به کمک‌ها)

- **قوانین**

۱) قانون اخذ دو درصد از کل فروش بلیط سینماهای کشور مصوب ۱۳٦۵/۱/۱۹ – مجلس شورای اسلامی ۳۱٤

۲) قانون تأمین زنان و کودکان بی‌سرپرست مصوب ۱۳۷۱/۸/۲٤ – مجلس شورای اسلامی ٤۰۸

۳) از قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون حقوق کودک مصوب ۱۳۷۲/۱۲/۱ – مجلس شورای اسلامی ٤۱٤

قوانین و مقررات مربوط به فصل دوازدهم قانون تأمین اجتماعی
(مقررات مختلف)

- **قوانین**

۱)قانون انتقال حق بیمه آن دسته از کارگران مشمول قانون کار که تحت پوشش آیین‌نامه استخدامی شرکت ملی فولاد ایران قرار می‌گیرند و تبدیل وضع خدمتی می‌یابند مصوب ۱۳٦۲/۳/۲٤ – مجلس شورای اسلامی..... ۳۰٤

۲) قانون تغییر وضعیت استخدامی کارگران معادن ذغال‌سنگ مشمول قانون کار به آیین‌نامه استخدامی شرکت ملی فولاد و انتقال حق بیمه آنان مصوب ۱۳٦۵/٦/۱٦ – مجلس شورای اسلامی ۳۱٦

۳) قانون نحوه تعدیل نیروی انسانی دستگاه‌های دولتی مصوب ۱۳٦٦/۱۰/۲۷ – مجلس شورای اسلامی ۳۱۷

٤) قانون کار مصوب ۱۳۸۹/۸/۲۹ – مجلس شورای اسلامی– مجمع تشخیص مصلحت نظام ۵٦۸

- **آیین‌نامه‌ها**

۱) آیین‌نامه اجرایی کمیسیون‌های پزشکی بدوی و تجدیدنظر مصوب ۱۳٦٦/۳/٦ – شورای عالی تأمین اجتماعی..... ۵۸۱

۲) آیین‌نامه اجرایی قانون اخذ دو درصد از کل فروش بلیط سینماهای کشور مصوب ۱۳٦۸/٤/۷ – هیأت وزیران..... ۵۸٤

۳) آیین‌نامه اجرایی قانون زنان و کودکان بی‌سرپرست مصوب ۱۳۷٤/٥/۱۱ - هیأت وزیران ٦۳٤

قوانین و مقررات مربوط به فصل یازدهم قانون تأمین اجتماعی
(تخلفات ـ مقررات کیفری)

- **قوانین**

۱) قانون دریافت جرایم نقدی از کارفرمایان کارگاه‌های مشمول قانون تأمین اجتماعی که ظرف مهلت مقرر نسبت به ارسال صورت مزد و حقوق بیمه‌شدگان و حق بیمه مربوط اقدام نمایند مصوب ۱۳۷۳/٥/۹ - مجلس شورای اسلامی ٤۱۸
۲) از قانون نظام صنفی مصوب ۱۳۸۲/۱۲/۲٤ - مجلس شورای اسلامی ٤٦۰

بخش اول

قانون تأمین اجتماعی
و
آیین‌نامه‌های آن

۱ــ قانون

قانون تأمین اجتماعی

● فصل اول ـ تعاریف ـ کلیات

ماده ۱ـ به منظور اجرا و تعمیم و گسترش انواع بیمه‌های اجتماعی و استقرار نظام هماهنگ و متناسب با برنامه‌های تأمین اجتماعی، همچنین تمرکز وجوه و درآمدهای موضوع قانون تأمین اجتماعی و سرمایه‌گذاری و بهره‌برداری از محل وجوه و ذخائر، سازمان مستقلی به نام «سازمان تأمین اجتماعی» وابسته به وزارت رفاه و تأمین اجتماعی[1] که در این قانون «سازمان» نامیده می‌شود، تشکیل می‌گردد. سازمان دارای شخصیت حقوقی و استقلال مالی و اداری است و امور آن منحصراً طبق اساسنامه‌ای که به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، اداره خواهد شد.[2]

۱ـ نک قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۸۳/۲/۲۱، قانون تشکیل وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی مصوب ۱۳۸٤/٥/۹، به موجب تبصره ۲ ماده ۱۷ قانون ساختار نظام جامع رفاه «کلیه مسئولیتها و اختیارات مربوط به دستگاههای اجرایی دولتی و عمومی، صندوقها و نهادهای فعال در حوزه بیمه‌ای حمایتی و امدادی نظام از وزراء مربوطه یا بالاترین مقام مسئول آنها سلب و به وزیر رفاه و تأمین اجتماعی تفویض می‌گردد».

۲ـ این ماده در تاریخ ۱۳٥۸/٤/۲۸ تغییر کرده است متن قدیم عبارت است از:«به منظور اجراء و تعمیم وگسترش انواع بیمه‌های اجتماعی و استقرار نظام هماهنگ و متناسب با برنامه‌های تأمین اجتماعی، سازمان تأمین اجتماعی که در این قانون سازمان نامیده می‌شود، تشکیل می‌گردد.»، نیز نک: قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب سال ۱۳۸٦.

ـ به موجب ماده واحده قانون فهرست نهادها و موسسات عمومی غیردولتی مصوب ۷۳/٤/۱۹، سازمان تأمین اجتماعی از مصادیق موسسات و نهادهای عمومی غیردولتی موضوع ماده ٥ قانون محاسبات عمومی مصوب سال ۱۳٦٦ محسوب گردیده و ماده واحده قانون تفسیر ماده ۱۱ قانون دیوان عدالت اداری‌مصوب ۱۳٦۰ نهادها و موسسات یادشده در قانون فوق‌الذکر را در حکم واحدهای دولتی دانسته است که اقامه دعوا علیه آنها در دیوان عدالت‌اداری صورت می‌گیرد. نیز نک ماده ٥ قانون مدیریت خدمات کشوری

ـ نک: به دادنامه شماره۳۳٤ الی ۳۳٦ مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۲۳ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با موضوع ابطال بند ۱ مصوبه شماره ٦۹۳ مورخ ۱۳۷۸/٦/۱٤هیأت مدیره سازمان تأمین اجتماعی و دستورالعمل شماره ۲۹۰۹۰/٥۰۱۳ مورخ ۱۳۷۸/۸/٥ معاون فنی و درآمد سازمان تأمین اجتماعی.

تبصره ۱ـ صندوق تأمین اجتماعی موضوع ماده ۱۰ قانون تشکیل وزارت بهداری و بهزیستی، مصوب تیرماه ۱۳۵۵ در سازمان ادغام و کلیه وظایف و دارایی و مطالبات و دیون و تعهدات صندوق مذکور، به سازمان منتقل می‌شود.

تبصره ۲ـ کلیه واحدهای اجرایی تأمین اجتماعی، سازمانهای منطقه‌ای بهداری و بهزیستی استانها، موضوع ماده ٦ قانون تشکیل وزارت بهداری و بهزیستی مصوب تیرماه ۱۳۵۵، از سازمانهای مذکور منتزع و با کلیه وظایف و دارایی و مطالبات و دیون و تعهدات به «سازمان» منتقل می‌شود.

تبصره ۳ـ کلیه کارکنان سازمان تأمین اجتماعی سابق که در اجرای ماده ٦ قانون تشکیل وزارت بهداری و بهزیستی به سازمانهای منطقه‌ای بهداری و بهزیستی استانها منتقل شده‌اند و همچنین کارمندانی که توسط سازمانهای مذکور به منظور انجام وظایف مربوط به تأمین اجتماعی در نواحی بهداری و بهزیستی طبق آیین‌نامه استخدامی بیمه‌های اجتماعی استخدام شده و عملاً در کار تأمین اجتماعی اشتغال دارند و کلیه حقوق و مزایای خود را از محل اعتبارات پرسنلی و اداری تأمین اجتماعی دریافت می‌دارند به سازمان منتقل می‌شوند.

ماده ۲ـ تعاریف:

۱ـ بیمه شده شخصی است که رأساً مشمول مقررات تأمین اجتماعی بوده و با پرداخت مبالغی به عنوان حق بیمه حق استفاده از مزایای مقرر در این قانون را دارد.

۲ـ خانواده بیمه شده شخص یا اشخاصی هستند که به تبع بیمه‌شده از مزایای موضوع این قانون استفاده می‌کنند.

۳ـ کارگاه[1] محلی است که بیمه شده به دستور کارفرما یا نماینده او در آنجا کار می‌کند.

٤ـ کارفرما[2] شخص حقیقی یا حقوقی است که بیمه شده به دستور یا به حساب او

۱ـ ماده ٤ قانون کار مصوب ٦۹/۸/۲۹ مجمع تشخیص مصلحت نظام، کارگاه را این گونه تعریف می‌کند: «کارگاه محلی است که کارگر به درخواست کارفرما یا نماینده او آنجا کار می‌کند از قبیل مؤسسات صنعتی، کشاورزی، معدنی، ساختمانی، ترابری، مسافربری، خدماتی، تجاری، تولیدی، اماکن عمومی و امثال آن‌ها .کلیه تأسیساتی که به اقتضای کار متعلق به کارگاهند از قبیل نمازخانه، ناهارخوری، تعاونی‌ها، شیرخوارگاه‌ها، مهدکودک، درمانگاه، حمام، آموزشگاه حرفه‌ای، قرائتخانه، کلاس‌های سوادآموزی و سایر مراکز آموزشی و اماکن مربوط به شورا و انجمن اسلامی و بسیج کارگران، ورزشگاه و وسایل ایاب و ذهاب و نظایر آن جزو کارگاه می‌باشد.»

۲ـ طبق تعریف ماده ۳ قانون کار مصوب ٦۹/۸/۲۹ مجمع تشخیص مصلحت نظام؛ «کارفرما شخصی است حقیقی یا حقوقی که کارگر به درخواست و به حساب او در مقابل دریافت حق‌السعی کار می‌کند. مدیران و مسئولان و به طور عموم کلیه کسانی که عهده‌دار اداره کارگاه هستند نماینده کارفرما محسوب می‌شوند و کارفرما مسئول کلیه تعهداتی است که نمایندگان مذکور در قبال کارگر به عهده می‌گیرند. در صورتی که نماینده کارفرما خارج از اختیارات خود تعهدی بنماید و کارفرما آن را نپذیرد، در مقابل کارفرما ضامن است».

کار می‌کند. کلیه کسانی که به عنوان مدیر یا مسئول عهده‌دار اداره کارگاه هستند نماینده کارفرما محسوب می‌شوند و کارفرما مسئول انجام کلیه تعهداتی است که نمایندگان مزبور در قبال بیمه شده به عهده می‌گیرند.

۵ـ مزد یا حقوق یا کارمزد در این قانون شامل هرگونه وجوه و مزایای نقدی یا غیرنقدی مستمر است که در مقابل کار به بیمه شده داده می‌شود.

٦ـ حق بیمه عبارت از وجوهی است که به حکم این قانون و برای استفاده از مزایای موضوع آن به سازمان پرداخت می‌گردد.

۷ـ بیماری، وضع غیرعادی جسمی یا روحی است که انجام خدمات درمانی را ایجاب می‌کند یا موجب عدم توانایی موقت اشتغال به کار می‌شود یا اینکه موجب هر دو در آن واحد می‌گردد.

۸ـ حادثه از لحاظ این قانون اتفاقی است پیش‌بینی نشده که تحت تأثیر عامل یا عوامل خارجی در اثر عمل یا اتفاق ناگهانی رخ می‌دهد و موجب صدماتی بر جسم یا روان بیمه شده می‌گردد.

۹ـ غرامت دستمزد به وجوهی اطلاق می‌شود که در ایام بارداری، بیماری و عدم توانایی موقت اشتغال به کار و عدم دریافت مزد یا حقوق به حکم این قانون به جای مزد یا حقوق به بیمه شده پرداخت می‌شود.

۱۰ـ وسایل کمک پزشکی (پروتز و اروتز) وسایلی هستند که به منظور اعاده سلامت یا برای جبران نقص جسمانی یا تقویت یکی از حواس به کار می‌روند.

۱۱ـ کمک ازدواج مبلغی است که طبق شرایط خاصی برای جبران هزینه‌های ناشی از ازدواج به بیمه شده پرداخت می‌گردد.

۱۲ـ کمک عائله‌مندی مبلغی است که طبق شرایط خاص در مقابل عائله‌مندی توسط کارفرما به بیمه شده پرداخت می‌شود.

۱۳ـ ازکارافتادگی کلی عبارت است از کاهش قدرت کار بیمه شده به نحوی که نتواند با اشتغال به کار سابق یا کار دیگری بیش از یک سوم از درآمد قبلی خود را به دست‌آورد.

۱٤ـ ازکارافتادگی جزئی عبارت است از کاهش قدرت کار بیمه شده به نحوی که با اشتغال به کار سابق یا کار دیگر فقط قسمتی از درآمد خود را به دست آورد.

۱۵ـ بازنشستگی عبارت است از عدم اشتغال بیمه شده به کار به سبب رسیدن به سن بازنشستگی مقرر در این قانون.[۱]

۱۶ـ مستمری عبارت از وجهی است که طبق شرایط مقرر در این قانون به منظور جبران قطع تمام یا قسمتی از درآمد به بیمه شده و در صورت فوت او برای تأمین معیشت بازماندگان وی به آنان پرداخت می‌شود.

۱۷ـ غرامت مقطوع نقص عضو، مبلغی است که به طور یکجا برای جبران نقص عضو یا جبران تقلیل درآمد بیمه شده به شخص او داده می‌شود.

۱۸ـ کمک کفن و دفن، مبلغ مقطوعی است که به منظور تأمین هزینه‌های مربوط به کفن و دفن بیمه شده در مواردی که خانواده او این امر را به عهده می‌گیرند پرداخت می‌گردد.

ماده ۳ـ تأمین اجتماعی موضوع این قانون شامل موارد زیر می‌باشد:[۲]

الف ـ حوادث و بیماری‌ها.[۳]

ب ـ بارداری.

ج ـ غرامت دستمزد.

د ـ ازکارافتادگی.

هـ ـ بازنشستگی.

و ـ مرگ.

تبصره ۱ـ مشمولین این قانون از کمکهای ازدواج و عائله‌مندی طبق مقررات مربوط برخوردار خواهند شد.

تبصره ۲ـ ملاک تشخیص سن برای برخورداری از مزایای قانون تأمین اجتماعی،

۱ـ نک: ماده ۸ قانون نحوه تعدیل نیروی انسانی مصوب، ۱۳٦٦/۱۰/۲۷ ؛ ماده ٤۱ قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات دولت مصوب ۱۳۸٤/٤/۱۵؛ دادنامه شماره ۹۰ مورخ ۷۱/۵/۷ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری درخصوص عدم ممنوعیت اشتغال بیمه شدگان بازنشسته به عنوان مشاور و اخذ حق‌المشاوره و عدم جواز قطع مستمری بازنشستگی به واسطه آن. (عدم ممنوعیت انجام خدمات خاص غیرمستمر در زمان و ساعات محدود با حق‌الزحمه معین برای بازنشستگان)؛ نیز نک: ماده ۹۵ قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۸٦.

۲ـ با تصویب قانون بیمه بیکاری مصوب ٦۹/٦/۲٦ بیمه بیکاری نیز یکی از موارد تأمین اجتماعی است.

۳ـ نک: دادنامه شماره ٤۲۹ مورخ ۸۰/۱۲/۱٤ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری، موضوع ابطال شق ب بند ٦ صورت جلسه ٦۷٤ جلسه هیأت مدیره سازمان تأمین اجتماعی درخصوص ممنوعیت ذکر عبارت «طرف قرارداد» در مورد مراکز درمانی دولتی که موجد حصر اطلاق حکم مقنن و تضییق دایره شمول آنهاست.

شناسنامه‌ای است که در بدو بیمه شدن به سازمان تأمین اجتماعی ارائه شده یا می‌شود و هرگونه تغییراتی که پس از آن در شناسنامه به عمل آید برای سازمان یاد شده معتبر نخواهد بود.

افراد تحت تکفل بیمه شده نیز مشمول این حکم خواهند بود.[۱]

ماده ۴ – مشمولین این قانون عبارتند از:

الف ـ افرادی که به هر عنوان در مقابل دریافت مزد یا حقوق کار می‌کنند.[۲]

ب ـ لغو شده است.[۳] جایگزین آن عبارتست از:

قانون اصلاح بند ب و تبصره ۳ ماده ۴ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۶۵/۶/۳۰

ماده واحده ـ سازمان تأمین اجتماعی مکلف است با استفاده از مقررات عام قانون تأمین اجتماعی صاحبان حرف و مشاغل آزاد را به صورت اختیاری در برابر تمام یا قسمتی از مزایای قانون تأمین اجتماعی بیمه نماید. چگونگی انجام بیمه و نرخ حق بیمه و همچنین میزان مزایای مربوط به موجب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به تصویب هیأت دولت خواهد رسید.[٤]

۱ـ این تبصره به موجب «قانون الحاق یک تبصره به عنوان تبصره ۲ به ماده ۳ قانون تأمین اجتماعی مورخ۱۳۷۹/۸/۸ اضافه شده است». نک :دادنامه شماره ۸۱ مورخ ۱۳۸۱/۳/۵ هیأت عمومی دیوان عدالت درخصوص اعتبار احکام مراجع قضایی مبنی بر اصلاح تاریخ تولد اشخاص تا قبل از تصویب تبصره ۲ الحاقی به ماده ۳ قانون تأمین اجتماعی مورخ ۷۹/۸/۸ و دادنامه ٦٨٨ هیأت عمومی دیوان عدالت مورخ۱۳۸۵/۱۰/۳.

۲ـ نک: دادنامه شماره ۱۱۳ و ۱۱٤ مورخ ۱۳۸۱/٤/۲ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری درخصوص لزوم شمول قانون تأمین اجتماعی به مطلق والدین و همسر کارفرما همراه با ذکر قیود مقرر در قانون و مواد ۱۰۱ و ۱۰۲ قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸٦، ماده ۱۸۸ قانون کار مصوب سال ۱۳٦۹.

۳ـ این بند به موجب تبصره ۲ قانون اصلاح بند «ب» و تبصره ۳ ماده ٤ قانون تأمین اجتماعی مصوب تیرماه که در تاریخ ٦٥/٦/۳۰ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است ملغی شده است. متن ملغی شده عبارت بود از «صاحبان حرف و مشاغل آزاد»، آیین‌نامه اجرایی این قانون در تاریخ ۱۳٦٦/۷/۲۹ به تصویب رسیده است.

٤ـ آیین‌نامه اجرایی این قانون در تاریخ ۱۳٦٦/۷/۲۹ به تصویب هیأت وزیران رسیده است.؛ نک: قانون بیمه بازنشستگی، فوت و ازکارافتادگی بافندگان قالی، قالیچه گلیم و زیلو مصوب۷٦/۹/۱۱ و آیین‌نامه اجرایی آن مصوب ۷۹/۱۲/۱۷ هیأت وزیران و اصلاحیه این آیین‌نامه مصوب۱۳۸۱/۱/۲۵ ؛ قانون بیمه اجتماعی رانندگان مصوب و آیین‌نامه آن، قانون بیمه رانندگان حمل و نقل بار و مسافر بین شهری مصوب ۱۳۷۹/۲/۱۸ و آیین‌نامه اجرایی آن مصوب ۱۳۸۰/۳/۹ ؛ براساس بند ۲ تبصره ماده یک قانون بیمه بیکاری مصوب ٦۹/٦/۲٦ صاحبان حرف و مشاغل آزاد مشمول قانون بیمه بیکاری نمی‌شوند.

تبصره ۱ـ بیمه‌شده مختار است که سطح درآمد ماهانه خود را کـه مبنـای پرداخـت حق بیمه[۱] قرار می‌گیرد بین حداقل و حداکثر دستمزد قانونی انتخاب نماید.

تبصره ۲ـ از تاریخ تصویب این قـانون مفـاد بنـد ب و تبـصره ۳ مـاده ٤ قـانون و همچنین آیین‌نامه مربوط ملغی می‌گردد.

تبصره ۳ـ کلیه اتباع ایرانی اعم از شاغل و یـا غیرشـاغل در فعالیتهـای مختلـف در خارج از کشور که بیمه آنان با مقـررات قـانون تـأمین اجتمـاعی و تغییـرات بعـدی آن مغایرت نداشـته باشـد مـی‌تواننـد بـه طـور اختیـاری مـشمول مقـررات ایـن قـانون و آیین‌نامه‌های مربوط قرارگیرند، مشروط بر اینکه بیمه‌شده حـق بیمـه خـود را بـه طـور منظم پرداخت نماید، بدیهی است سازمان در مورد این قبیل از بیمه شدگان مانند سـایر بیمه‌شدگان داخل کشور مکلف به ارائـه خـدمات و انجـام تعهـدات قـانونی براسـاس آیین‌نامه و مقررات مربوط در ایران خواهد بود.

ج ـ دریافت کنندگان مستمری‌های بازنشستگی، ازکارافتادگی و فوت.[۲]

تبصره ۱ـ مستخدمین وزارتخانه‌ها و مؤسسات و شرکت‌های دولتـی و مـستخدمین مؤسسات وابسته به دولت که طبق قوانین مربوط به نحوی از انحاء از موارد مـذکور در ماده ۳ این قانون بهره‌مند می‌باشند، در سایر مواردی که قوانین خاص برای آنهـا وجـود ندارد طبق آئین‌نامه‌ای که به پیشنهاد وزارت رفـاه و تـأمین اجتمـاعی و تأییـد سـازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید تابع مقـررات ایـن قانون خواهند بود.[۳]

۱ـ نک: دادنامه شماره ۸ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری مورخ ۷۵/۱/۲۵، در ابطال بخشنامه شـماره ٤ درمـان سازمان تأمین اجتماعی درخصوص محرومیت یک ساله بیمه شدگان حرف و مشاغل آزاد از خدمات بیمارستانی، دادنامه ٤١٠ـ٤١١ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری، مورخ ۱۳۸/۱۱/۱۳ درخصوص تعیین شرایط مربوط به عقـد بیمه فیمابین سازمان تأمین اجتماعی و صاحبان حرف و مشاغل آزاد و ضرورت استفاده بیمه شدگان از خـدمات مراکز درمانی، دادنامه شماره ۳۷۷، هیأت عمومی دیوان عدالت اداری، مورخ ۱۳۸۲/۹/۲۳ درخـصوص احتـساب مدت سابقه پرداخت حق بیمه به شرط سنی لازم جهت پذیرش درخواست متقاضیان بیمه حرف و مشاغل آزاد و بیمه اختیاری، دادنامه شماره ٤٣٤ دیوان عدالت اداری، مورخ ۸۲/۱۰/۲۸، درخصوص نحوه اسـتفاده از خـدمات بیمه درمانی برای صاحبان حرف و مشاغل آزاد یا بیمه اختیاری و دادنامه شماره ۲۲ دیوان عدالت اداری، مـورخ ۸٤/۱/۲۱ درخصوص لزوم پرداخت حق بیمه مقرر در ماده ۲۹ قـانون تـأمین اجتمـاعی در قبـال برخـورداری از خدمات درمانی توسط بیمه شدگان حرف و مشاغل آزاد.

۲ـ علاوه بر موارد فوق، به موجب برخی قوانین خاص افرادی تحت شمول قانون تأمین اجتماعی قرارمی‌گیرند.

۳ـ در این تبصره با توجه به قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتمـاعی، «وزیـر رفـاه و تـامین اجتمـاعی»

تبصره ۲ـ مشمولین قانون استخدام نیروهای مسلح و افزارمندان مشمول قانون تعاون و بیمه بازنشستگی افزارمندان ارتش از شمول این قانون خارج بوده و تابع قانون و مقررات خاص خود خواهند بود.[۱]

تبصره ۳ـ ملغی شده است.[۲]

تبصره ۴ـ ملغی شده است.[۳]

تبصره ۵ـ در مواردی که کارفرمایان موضوع بند (٤) ماده (۲) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵٤/٤/۳ اشخاص حقیقی باشند و همچنین مدیران اشخاص حقوقی غیردولتی می‌توانند با پرداخت حق بیمه سهم بیمه شده و کارفرما به ترتیب مقرر در ماده (۲۸) قانون مذکور و اصلاحات بعدی آن از تاریخ اشتغال به کار در کارگاه در زمره مشمولین قانون مذکور قرار گیرند. آیین‌نامه اجرایی این تبصره شامل نحوه احتساب سوابق خدمت و پرداخت حق بیمه‌های معوقه بنا به پیشنهاد وزارت رفاه و تأمین اجتماعی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید. (به موجب اصلاحی مورخ ۸۷/۱/۲۵ مجلس و ۸۷/٤/۸ مجمع تشخیص مصلحت این تبصره الحاق شده است.)

ماده ۵ ـ بیمه اتباع بیگانه که طبق قوانین و مقررات مربوط در ایران به کار اشتغال دارند تابع مقررات این قانون خواهد بود مگر در موارد زیر:[٤]

➔جایگزین وزیر بهداشت درمان و آموزش پزشکی شده است .همچنین «سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور» جایگزین سازمان امور اداری و استخدامی گردیده است. آئین‌نامه مذکور تاکنون به تصویب نرسیده است.

۱ـ نک: قانون ارتش مصوب ۱۳٦٦/۷/۷، مقررات استخدامی سپاه ۱۳۷۰/۷/۲۱، قانون استخدامی نیروهای انتظامی ۱۳۸۲/۱۱/۷.

۲ـ این تبصره با تصویب قانون اصلاح بند ب و تبصره ۳ ماده ٤ قانون تأمین اجتماعی مصوب ٦۵/٦/۳۰ لغوشده است متن آن عبارت بود از : «تعیین میزان حق بیمه که با توجه به ماده ۲۸ این قانون باید توسط افراد صنفی و سایر صاحبان حرف و مشاغل آزاد پرداخت شود، طبق آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به پیشنهاد وزارت رفاه اجتماعی به تصویب کمیسیونهای رفاه اجتماعی و اموراقتصادی و دارایی مجلسین می‌رسد».

۳ـ حسب قانون الغاء تبصره ۳ ماده ۱۱ قانون تشکیل وزارت بهداری و بهزیستی مصوب ۱۳٦۵/۱/۱۷ ملغی شده است. متن این تبصره عبارت بود از: «مشمولین قانون حمایت کارمندان در برابر اثرات ناشی از پیری وازکارافتادگی و فوت کماکان تابع مقررات قانون مذکور خواهند بود. مؤسسات مشمول قانون مذکور مکلفند با اعلام سازمان تأمین خدمات درمانی حق بیمه درمانی سهم خود و بیمه شده را کسر و توسط صندوق حمایت مربوط به سازمان نامبرده بپردازند. میزان حق بیمه درمانی موضوع این ماده تابع ضوابط و مقررات بیمه خدمات درمانی موضوع قانون تأمین خدمات درمانی مستخدمین دولت است و نحوه وصول آن عیناً به ترتیبی است که در قانون حمایت کارمندان در برابر اثرات ناشی از پیری و ازکارافتادگی و فوت پیش‌بینی شده است.»

٤ـ مواد ۱۲۰ تا ۱۲۹ قانون کار به اشتغال اتباع بیگانه اختصاص دارد . تبصره ۳ ماده ۱ قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۸۳/۳/۲۷ مقرر می‌دارد؛ «شهروندان خارجی مقیم جمهوری اسلامی ایران، نیز در

الف ـ در صورتی که بین دول متبوع آنان و دولت جمهوری اسلامی ایران موافقتنامه‌های دوجانبه یا چند جانبه تـأمین اجتمـاعی منعقـد شـده باشـد کـه در ایـن صـورت طبـق موافقتنامه عمل خواهد شد.

ب ـ هرگاه تبعه بیگانه طبق گواهی مقامات صالح دولت متبوع خود در مدت اشتغال در ایران در کشور خود یا در کشور دیگر در موارد پیش‌بینی شده در ماده ۳ این قانون کـلاً یا بعضاً بیمه شده باشند که در این صورت در همان موارد از شمول مقررات این قـانون معاف می‌باشند.

تبصره ـ حوادث ناشی از کار اتباع کشورهای ملحق شده به مقاوله‌نامه شـماره (۱۹) سازمان بین‌المللی کار از شمول بند (ب) مستثنی می‌باشد و نرخ و مأخذ حق بیمه طبـق آیین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط سازمان تـأمین اجتمـاعی تهیـه و بـه تـصویب هیـأت وزیران خواهد رسید.[1]

ماده ۶ـ اجرای هر یک از موارد مندرج در ماده ۳ این قانون دربـاره روسـتاییان و افراد خانواده آنها به تدریج در مناطق مختلف مملکت و به تناسـب توسـعه امکانـات و

➔ چارچوب موازین اسلامی، مقاوله‌نامه و قراردادهای بـین‌المللـی مـصوب و بـا رعایـت شـرط عمـل متقابـل ازحمایتهای مربوط به نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی، برخوردار خواهند بود». این ماده به موجب لایحه قانونی اصلاح ماده ۵ قانون تأمین اجتماعی که در تاریخ ۱۳۵۸/٦/۲۷ به تصویب رسیده، تغییر کرده است. متن قـدیم آن عبارت است از: «اتباع بیگانه که در ایران طبق قوانین و مقررات مربوط به کار اشتغال دارند جز در مـواردی کـه طبق مقاوله‌نامه‌ها و قراردادهای دوجانبه یا چند جانبه بین ایران و سایر کشورها ترتیب خاص مقررگردیده اسـت در صورتی که مشمول قانون حمایت کارمندان در برابر اثـرات ناشـی از پیـری و ازکارافتـادگی و فـوت نباشـند مشمول مقررات این قانون خواهند بود.». همچنین رجوع شود به قانون مربوط به الحاق دولت ایران به مقاوله نامه بین‌المللی شماره ۲۹ راجع به لغو کار اجباری مصوب ۱۳۳٦/۲/٤، قانون اجازه الحاق دولت ایران به مقاولـه‌نامـه شماره ۱۹مربوط به تساوی رفتار نسبت به کارگران داخلی و خارجی از لحاظ جبران خسارات ناشی از حـوادث کار مصوب۱۳۵۰/۱۱/۲٦، مقاوله‌نامه شماره ۱۹ درخصوص تساوی رفتار بین کارگران داخلی و خارجی در مورد جبران خسارات حوادث ناشی از کار مصوب ۵۱/۲/۱۸، موافقتنامه تأمین اجتمـاعی بـین دولـت ایـران و دولـت جمهوری کره مصوب ۱۳۵۷/۲/۲۱، موافقتنامه بـین وزارت کـار و سـازمان تـأمین اجتمـاعی مـصوب۱۳۷۰/۳/۱ درخصوص اتباع ایرانی که در ارتباط با صدور خدمات فنی اعزام می‌شوند. بند ب ماده ۷ قانون حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی تولیدی و صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه‌ها و ایجاد تسهیلات بـه منظـور صـدور خدمات مصوب ۱۳۷۵/۱۲/۱۲ مقرر می‌دارد؛ «سازمان تأمین اجتماعی مکلف است بـا دریافـت حـق بیمـه افـراد مذکور در قانون تأمین اجتماعی، آنها را بیمه کند».

۱ـ این تبصره به موجب قانون الحـاق یـک تبـصره بـه لایحـه قـانونی اصـلاح مـاده ۵ قـانون تـأمین اجتمـاعی مصوب۱۳۷۸/۱۱/٤ الحاق شده است. به مقاوله نامه شماره ۱۹ سازمان بین‌المللی کار و آیین‌نامه نرخ و مأخذ حق بیمه حوادث ناشی از کار اتباع کشورهای ملحق شده به مقاوله نامه شماره ۱۹ مصوب ۱۳۸۰/٦/۱٤ مراجعه شود.

مقدورات سازمان به پیشنهاد هیأت مدیره و تصویب شورای عالی سازمان با توجه به ماده ۱۱۷ این قانون خواهد بود.[۱]

ماده ۷ـ افراد شاغل در فعالیت‌هایی که تا تاریخ تصویب این قانون مشمول بیمه‌های اجتماعی نشده‌اند به ترتیب زیر به پیشنهاد هیأت مدیره و تصویب وزیر رفاه و تأمین اجتماعی مشمول مقررات این قانون قرار خواهند گرفت.[۲]

الف ـ موارد مذکور در بندهای (ج ـ د ـ هـ ـ و) ماده ۳ این قانون به تدریج و با توجه به امکانات سازمان اجرا خواهد شد و در این صورت میزان حق بیمه با توجه به ماده ۲۸ این قانون تا خاتمه سال ۱۳۵٤، ۱۹٪ حقوق یا مزد واز اول سال ۱۳۵۵ معادل ۲۱٪ حقوق یا مزد خواهد بود که در سال ۱۳۵٤ کارفرما ۱۳٪ و بیمه شده ٤٪ و دولت ۲٪ و از سال ۱۳۵۵ کارفرما ۱٤٪ و بیمه شده ۵٪ و دولت ۲٪ می‌پردازند.[۳]

ب ـ موارد مذکور در بندهای الف و ب ماده ۳ این قانون به تدریج و در صورتی اجرا خواهد شد که سازمان وسایل و امکانات درمانی لازم را برای بیمه شدگان فراهم نموده باشد. الزام کارفرمایان یا افرادی که به موجب این ماده مشمول مقررات این قانون می‌شوند به تأدیه حق بیمه از تاریخی است که بیمه آنها از طریق انتشار آگهی در روزنامه و یا کتباً اعلام می‌شود.

ماده ۸ـ بیمه افراد و شاغلین فعالیت‌هایی که تا تاریخ تصویب این قانون به نحوی از انحاء مشمول مقررات قانون بیمه‌های اجتماعی یا قانون بیمه‌های اجتماعی روستاییان قرار گرفته‌اند با توجه به مقررات این قانون ادامه خواهد یافت.

تبصره ـ شرایط مربوط به ادامه تمام و یا قسمتی از بیمه‌های مقرر در این قانون برای کسانی که به علتی غیر از علل مندرج در این قانون از ردیف بیمه شدگان خارج

۱ـ نک :آیین‌نامه اجرایی بیمه روستاییان و عشایر مصوب ۱۳۸۳/۱۱/٤ و اصلاح همان مصوبه۱۳۸٤/٤/۱۲تبصره۲ ماده ۳ و بند «د» ماده ۳ قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی مصوب۸۳/۳/۲۷ .

۲ـ در این ماده وزیر رفاه و تأمین اجتماعی جایگزین وزیر رفاه اجتماعی شده است.

۳ـ در مورد بیمه بیکاری، ماده ۵ قانون بیمه بیکاری مصوب ٦۹/٦/۲٦ مقرر می‌دارد : «حق بیمه بیکاری به میزان(۳٪) مزد بیمه شده می‌باشد که کلاً توسط کارفرما تأمین و پرداخت خواهد شد.

تبصره :مزد بیمه شده و نحوه تشخیص تعیین حق بیمه بیکاری، چگونگی وصول آن، تکلیف بیمه شده و کارفرما و همچنین نحوه رسیدگی به اعتراض، تخلفات و سایر مقررات مربوطه در این مورد براساس ضوابطی است که برای حق بیمه سایر حمایتهای تأمین اجتماعی در قانون و مقررات تأمین اجتماعی پیش‌بینی شده است». نیز نک : بند ٦ قانون اصلاح تبصره ۲ الحاقی ماده ۷٦ قانون اصلاح مواد ۷۲ و ...مصوب ۱۳۸۰/۷/۱٤.

شوند به موجب آیین‌نامه مربوط تعیین خواهد گردید و به هرحال پرداخت کلیه حق بیمه در این قبیل موارد به عهده بیمه شده خواهد بود.[۱]

ماده ۹ـ ملغی شده است.[۲]

ماده ۱۰ـ از تاریخ اجرای این قانون، سازمان بیمه‌های اجتماعی و سازمان بیمه‌های اجتماعی روستاییان در سازمان تأمین اجتماعی ادغام می‌شوند و کلیه وظایف و تعهدات و دیون و مطالبات و بودجه و دارایی و کارکنان آنها با حفظ حقوق و سوابق و مزایای استخدامی خود که تا تاریخ تصویب و اجرای آیین‌نامه موضوع ماده ۱۳ این قانون معتبر خواهد بود، به سازمان منتقل می‌گردند.

ماده ۱۱ـ ملغی شده است.[۳]

۱ـ به آیین‌نامه ادامه بیمه اختیاری، مصوب ۱۳۸۵/٦/۱٤ شورای عالی تأمین اجتماعی موضوع تبصره این ماده مراجعه شود.

۲ـ این ماده با تصویب قانون الزام سازمان تأمین اجتماعی به اجرای بندهای الف و ب ماده ۳ قانون تأمین اجتماعی مصوب ٦۸/۹/۲۱ لغو شده است، متن ماده به این شرح بود : «انجام تعهدات ناشی از موارد مذکور در بندهای الف و ب ماده ۳ قانون تأمین اجتماعی مصوب تیرماه ۱۳٥٤ به عهده سازمان تأمین خدمات درمانی می‌باشد.»

۳ـ این ماده و تبصره آن به موجب لایحه قانونی تشکیل سازمان شورای فنی موضوع ماده ٤ قانون تأمین خدمات درمانی مستخدمین دولت و انحلال سازمان تأمین خدمات درمانی مورخ ۵۸/۹/۲ لغو شده است . متن آن عبارت بود از «تاسیسات و تجهیزات درمانی سازمان بیمه‌های اجتماعی که از محل ذخایر سازمان مذکور تأمین شده است با حفظ مالکیت سازمان در اختیار سازمان تأمین خدمات درمانی قرار می‌گیرد . تبصره : کارکنان واحدهای درمانی مذکور در این ماده با حفظ حقوق و سوابق و مزایای استخدامی خود به سازمان تأمین خدمات درمانی منتقل خواهند شد».

● فصل دوم ـ ارکان و تشکیلات

اساسنامه سازمان تأمین اجتماعی[1]

٤ـ اساسنامه جدید سازمان در تاریخ ۱۳۸۹/٤/۲۰ به تصویب هیأت وزیران رسیده و در روزنامه رسمی مورخ ۱۳۸۹/۵/۳ درج شده است. مواد ۱۲ الی ۱۷ و ۱۹ الی ۲۷ به موجب لایحه قانونی اصلاح قانون تشکیل سازمان تأمین اجتماعی مصوب۵۸/٤/۲۸ شورای انقلاب لغو شده و اساسنامه سازمان تأمین اجتماعی مصوب۵۸/٦/۱۰ هیأت وزیران جایگزین گردیده است، مواد حذف شده در قانون سال ۱۳۵٤ عبارت است از:

ماده۱۲ـ سازمان که زیر نظر وزیر رفاه‌اجتماعی اداره می‌شود دارای شخصیت حقوقی و استقلال مالی و اداری‌می‌باشد و امور مالی آن منحصراً طبق مقررات این قانون اداره خواهد شد.

ماده۱۳ـ آیین‌نامه‌های مالی و معاملاتی سازمان که به وسیله وزارتخانه‌های رفاه‌اجتماعی و اموراقتصادی و دارایی تهیه می‌شود و آیین‌نامه‌های استخدامی که به تأیید سازمان اموراداری و استخدامی کشور می‌رسد پس از تأییدهیأت وزیران به تصویب کمیسیونهای مربوط مجلسین خواهد رسید. وزارت رفاه‌اجتماعی مکلف است ظرف یکسال از تاریخ تصویب این قانون آیین‌نامه‌های مذکور را تهیه و تقدیم مجلسین نماید و تا تصویب مجلسین آیین‌نامه‌های فعلی قابل اجرا است. امور مالی و اداری و استخدامی سازمان تأمین خدمات درمانی تابع آیین‌نامه‌های مالی و اداری و استخدامی فعلی سازمان خواهد بود و تا تصویب آیین‌نامه استخدامی سازمان،کارکنان سازمان تأمین خدمات درمانی تابع آیین‌نامه استخدامی فعلی سازمان بیمه‌های اجتماعی خواهند بود.

ماده۱٤ـ سازمان برای انجام وظایف خود دارای تشکیلات مرکزی و شعب و نمایندگی‌هایی خواهد بود.

ماده۱۵ـ ارکان سازمان عبارتند از: شورای عالی هیأت مدیره حسابرس(بازرس)

ماده۱٦ـ اعضای شورای عالی عبارتند از:

وزیر رفاه اجتماعی که ریاست شورای عالی را به عهده خواهد داشت

وزیر اموراقتصادی و دارایی یا معاون او

وزیر بهداری یا معاون او

وزیر تعاون و امور روستاها یا معاون او

وزیر کار و اموراجتماعی یا معاون او

وزیر مشاور و رئیس سازمان برنامه و بودجه یا معاون او

رئیس کل بانک مرکزی یا معاون او

رئیس کل بیمه مرکزی یا معاون او

دبیرکل سازمان اموراداری و استخدامی کشور یا معاون او

مدیرعامل جمعیت شیروخورشید سرخ ایران یا قائم مقام او

مدیرعامل سازمان خدمات اجتماعی یا قائم مقام او

دو نفر نماینده کارفرمایان به معرفی اطاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران

دو نفر نماینده اصناف به معرفی هیات عالی نظارت بر اطاقهای اصناف کشور

سه نفر نماینده کارگران بیمه شده به معرفی سازمانهای کارگری و دو نفر از سایر گروهها به انتخاب وزیر رفاه‌اجتماعی

ماده۱۷ـ نمایندگان کارفرمایان، اصناف و بیمه شدگان برای مدت سه سال به عضویت شورای عالی انتخاب می‌شوند . تغییر آنها در مدت عضویت شورای عالی سازمان و تجدید انتخاب آنها بلامانع است.

ماده ۱۹ـ وظایف و اختیارات شورای عالی سازمان به شرح زیر است:

الف ـ تصویب آیین‌نامه‌های اجرایی که طبق این قانون به آن محول شده است.
ب ـ اتخاذ تصمیم درباره خط مشی و سیاست کلی تأمین‌اجتماعی به پیشنهاد هیأت مدیره.
ج ـ رسیدگی به بودجه و گزارش مالی و ترازنامه سازمان و تصویب آن.
د ـ تعیین حقوق و مزایای اعضاء هیأت مدیره پس از تأیید شورای حقوق و دستمزد و تعیین حق‌الزحمه حسابرسان (بازرس) و تعیین حق حضور اعضای انتخابی شورای عالی.
هـ ـ تصویب خرید یا فروش اموال غیرمنقول.
و ـ اتخاذ تصمیم در مورد بخشیدن بدهی کارفرمایانی که بدهی آنها از بیست هزار ریال کمتر بوده به تشخیص هیأت مدیره قادر به پرداخت آن نمی‌باشند .کارفرمایانی که به عللی قادر به پرداخت حق بیمه معوقه نباشند و یا پرداخت بدهی به طور یکجا خارج از حدود قدرت مالی کارفرما و موجب تعطیل و یا وقفه کار کارگاه باشد شورای عالی می‌تواند به پیشنهاد هیأت مدیره کارفرما را از پرداخت تمام یا قسمتی از خسارات مقرر دراین قانون معاف دارد . همچنین ترتیبی برای تقسیط بدهی با رعایت مهلت کافی بدهد.
ز ـ اتخاذ تصمیم در سایر مواردی که رئیس شورای عالی طرح آنها را در شورای عالی لازم تشخیص دهد.
تبصره ۱ـ وظایف و اختیارات شورای عالی تأمین‌اجتماعی موضوع ماده ۳ قانون حمایت کارمندان در برابراثرات ناشی از پیری و ازکارافتادگی و فوت عیناً به شورای عالی تأمین اجتماعی موضوع این قانون محول وشورای مذکور منحل می‌شود.
تبصره۲ـ هرگاه هر یک از اعضای شورای عالی استعفا یا فوت کند یا بیش از ۳ جلسه متوالی بدون عذرموجه غیبت نماید جانشین او برای بقیه مدت مقرر به نحو مذکور انتخاب خواهد شد. تشخیص عذر موجه بارئیس شورای عالی است.
ماده۲۰ـ هیأت مدیره مرکب از پنج نفر عضو به شرح زیر می‌باشد:
معاون تأمین اجتماعی وزارت رفاه‌اجتماعی که رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل سازمان است.
دو نفر عضو هیأت مدیره به پیشنهاد وزیر رفاه‌اجتماعی و تصویب هیأت وزیران.
یک نفر نماینده کارگران و یک نفر نماینده کارفرمایان به پیشنهاد وزیر رفاه‌اجتماعی و تصویب هیأت وزیران.
تبصره ـ مدت عضویت اعضا هیأت مدیره سه سال می‌باشد و تجدید انتخاب آنها بلامانع است و درصورتی که تغییر آنها قبل از انقضاء موعد مقرر لازم شناخته شود و نیز در صورت فوت یا استعفا هر یک از آنهاشخص دیگری به ترتیب مذکور برای بقیه مدت انتخاب خواهد شد .اعضای هیأت مدیره پس از اتمام مدت مأموریت خود تا تعیین هیأت مدیره جدید کماکان به کار خود ادامه خواهند داد.
ماده۲۱ـ وظایف و اختیارات هیأت مدیره به شرح زیر است:
۱ـ پیشنهاد سیاست کلی و خط مشی و برنامه‌های اجرایی تأمین‌اجتماعی به شورای عالی.
۲ـ تصویب دستورالعملهای اداری و داخلی سازمان به پیشنهاد رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل در حدودمقررات مربوط
۳ـ تأیید آیین‌نامه‌های اجرایی این قانون برای پیشنهاد آن به مراجع ذیصلاحیت.
٤ـ تصویب برنامه و بودجه و گزارش مالی و ترازنامه سازمان جهت طرح در شورای عالی.
۵ـ تصویب تشکیلات سازمان در حدود بودجه مصوب شورای عالی.
٦ـ تصویب کلیه معاملاتی که مبلغ آن بیش از ۵ میلیون ریال باشد.
ماده۲۲ـ تصمیمات هیأت مدیره با اکثریت آرا معتبر خواهد بود.
ماده۲۳ـ حسابرس (بازرس) برای هر سال مالی به پیشنهاد وزیر اموراقتصادی و دارایی و تصویب شورای عالی انتخاب می‌شود . حسابرس (بازرس) حق ندارد در امور سازمان مداخله کند ولی می‌تواند نظرات خود را به رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل سازمان اطلاع دهد . انتخاب مجدد حسابرس(بازرس) بلامانع است.
ماده٢٤ـ وظایف و اختیارات حسابرس (بازرس) همان است که در قانون تجارت برای بازرس شرکت تعیین گردیده است و حسابرس (بازرس) می‌تواند با اطلاع رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل به دفاتر سازمان رسیدگی و

بخش اول ــ کلیات (هدف و وظایف)

ماده ۱ــ سازمان تأمین اجتماعی که در این اساسنامه اختصاراً سازمان نامیده می‌شود و براساس «قانون تشکیل سازمان تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۸» تشکیل شده است، دارای شخصیت حقوقی و استقلال مالی و اداری است و امور آن منحصراً طبق مقررات این اساسنامه اداره خواهد شد.[۱]

ماده ۲ــ سازمان برای اجرای وظایف خود، دارای تشکیلات مرکزی و واحدها و شعب و نمایندگی‌هایی در تهران و شهرستانها خواهد بود.

ماده ۳ــ آیین‌نامه‌های مالی و معاملاتی با پیشنهاد هیأت مدیره و تأیید شورای عالی تأمین اجتماعی و تصویب هیأت وزیران قابل اجرا خواهد بود و همچنین آیین‌نامه استخدامی سازمان با پیشنهاد هیأت مدیره و تأیید شورای عالی تأمین اجتماعی و تصویب سازمان اموراداری و استخدامی کشور قابل اجرا خواهد بود، سازمان مکلف

هرگونه توضیح و اطلاع را که به منظور انجام وظیفه لازم بداند اخذ کند.

ماده۲۵ـ ترازنامه سالانه و گزارش مالی و صورت دارایی و بدهی سازمان باید حداقل سی روز قبل از طرح در شورای عالی به حسابرس (بازرس) داده شود و پس از رسیدگی با گزارش حسابرس (بازرس) به شورای عالی تقدیم گردد.

ماده۲٦ـ وظایف و اختیارات رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل به شرح زیر است:

۱ـ اجرای برنامه‌ها و مصوبات شورای عالی و هیأت مدیره.

۲ـ تهیه و تنظیم بودجه و برنامه و گزارش مالی و ترازنامه و پیشنهاد آن به هیأت مدیره و تقدیم بودجه حداکثر سه ماه قبل از اتمام سال به شورای عالی.

۳ـ پیشنهاد تشکیلات سازمان با رعایت برنامه و بودجه مصوب به هیأت مدیره.

٤ـ تصویب و انجام معاملات تا پنج میلیون.

ماده۲۷ـ رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل که مسئول اداره امور سازمان و مأمور اجرای این قانون ومصوبات شورای عالی و هیأت مدیره می‌باشد بر کلیه تشکیلات سازمان ریاست داشته و برای اداره امور سازمان در حدود این قانون و آیین‌نامه‌های آن دارای اختیارات کامل می‌باشد .رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل در مقابل اشخاص حقیقی یا حقوقی و کلیه مراجع قانونی نماینده سازمان بوده و می‌تواند این حق را شخصاً یا به واسطه وکلا و نمایندگانی که تعیین می‌کند اعمال نماید.

تبصره ـ رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل می‌تواند قسمتی از اختیارات و وظایف خود را به هر یک ازاعضای هیأت مدیره و یا هر یک از کارکنان سازمان به مسئولیت خود تفویض نماید. در صورتی که رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل به عللی از قبیل بیماری یا مرخصی و مسافرت *برای مدتی نتواند وظایف خود را انجام دهد* یک نفر از اعضای هیأت مدیره به پیشنهاد رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل و تصویب وزیر رفاه‌اجتماعی کلیه وظایف او را عهده‌دار خواهد بود . در این صورت یک نفر از کارکنان سازمان به انتخاب وزیر رفاه‌اجتماعی درغیاب رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل با حق رأی در جلسات هیأت مدیره شرکت خواهد کرد.

۱ـ به موجب تصویبنامه مورخ ۵۸/۷/۱٤ تاریخ ۱۳۵٤ مندرج در این ماده به ۱۳۵۸ تغییر یافته است.

است ظرف سه ماه از تاریخ تصویب این اساسنامه، آیین‌نامه‌های مذکور را تهیه و به شورا تقدیم دارد و تا تأیید شورا و تصویب هیأت وزیران، آیین‌نامه‌های مالی و معاملاتی و استخدامی فعلی صندوق تأمین اجتماعی معتبر خواهد بود.[۱]

ماده ۴ـ دارایی و درآمدهای سازمان:

الف ـ کلیه وجوه و دارایی صندوق تأمین اجتماعی موضوع ماده ۱۰ قانون تشکیل وزارت بهداری و بهزیستی مصوب تیرماه ۱۳۵۵.

ب ـ کلیه حق بیمه‌هایی که براساس قانون تأمین اجتماعی و قانون تشکیل وزارت بهداری و بهزیستی و قانون تشکیل سازمان تأمین اجتماعی دریافت می‌شود.

ج ـ درآمدهای حاصل از به کارانداختن وجوه و ذخایر و اموال سازمان.

د ـ وجوه حاصل از خسارات و جزاهای نقدی موضوع قانون تأمین اجتماعی.

هـ ـ کمکها و هدایا.

ماده ۵ـ وظایف و اختیارات سازمان عبارت است از:

الف ـ جمع‌آوری و تمرکز کلیه وجوه موضوع حق بیمه مشمولین قانون تأمین اجتماعی و سایر وجوه و درآمدهای حاصل از سرمایه‌گذاری و بهره‌برداری از وجوه و ذخایر و اموال سازمان.

ب ـ انجام تعهدات موضوع قانون تأمین اجتماعی.

ج ـ سرمایه‌گذاری و بهره‌برداری از وجوه ذخایر سازمان.

۲ـ نک: آیین‌نامه امور مالی سازمان مصوب ٤٧/٦/٢٦ و ضمیمه آیین‌نامه معاملاتی مصوب مورخ۱۳٤۷/٦/۲۷ شورای عالی تأمین اجتماعی و اصلاحات به عمل آمده در آن به موجب مصوبات مورخ٦٢/١١/٥، ٧١/١٢/٢٧، ٧٣/٤/٢٦ – الحاق ماده٤٩؛ ٧٥/٢/٢١، ٧٦/٢/٢٥ موضوع ماده ۳ اساسنامه؛ آیین‌نامه مالی و معاملاتی مربوط به اعتبارات جاری موسسات و نهادهای عمومی غیردولتی مصوب٨٠/٤/٣٠ ؛ آیین‌نامه استخدامی سازمان تأمین اجتماعی در تاریخ ١٣٨٦/١٢/٢٨ به تصویب سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور (معاونت توسعه مدیریت و سرمایه•انسانی رئیس جمهور) رسیده است.

بخش دوم ــ ارکان سازمان

ماده ۶ـ ارکان سازمان عبارتند از:

الف) شورای عالی سازمان تأمین اجتماعی که در این اساسنامه شورا نامیده می‌شود.

ب) هیأت مدیره

ج) مدیر عامل

د) هیأت نظارت

ماده ۷ـ اعضای شورای عالی عبارتند از:

الف) شش نفر نمایندگان دولت به شرح زیر:[1]

۱ـ وزیر رفاه و تأمین اجتماعی که ریاست شورا را برعهده خواهد داشت.

۲ـ وزیر کار و تأمین اجتماعی یا معاون او.

۳ـ معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور یا معاون او و یا نماینده تام‌الاختیار معاون.

٤ـ وزیر امور اقتصاد و دارایی و یا معاون او و یا نماینده تام الاختیار وزیر.

۵ـ وزیر تعاون.

٦ـ وزیر صنایع و معادن و یا معاون او و یا نماینده تام الاختیار وزیر.

ب) پنج نفر نمایندگان کارفرمایان به شرح زیر:[2]

۱ـ به موجب قانون نظام ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۸۳/۲/۲۱ و تشکیل وزارت رفاه و تأمین اجتماعی، وزیر رفاه و تأمین اجتماعی در بند ۱ جایگزین وزیر بهداشت درمان و آموزش پزشکی شده است، وزارت صنایع و صنایع سنگین در سال ۷۳ ادغام شدند و وزارت صنایع تشکیل شد. وزارت صنایع نیز به موجب قانون تمرکز امور صنعت و معدن و تشکیل وزارت صنایع و معادن مصوب ۷۹/۱۰/٦ با وزارت معادن ادغام شده و وزارت صنایع و معادن تشکیل گردید. به این ترتیب عبارت «وزیر صنایع و معادن» جایگزین «وزیرصنایع، وزیر صنایع سنگین، وزیر معادن و فلزات» شده و اعضای شورای عالی از ۸ نفر نمایندگان دولت به ٦ نفرتقلیل می‌یابد، به موجب مصوبه ۱۳۸٦/٤/۱٦ شورای عالی اداری که در تاریخ ۱۳۸٦/٤/۲٤ به تایید رئیس جمهوری رسیده است، معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور جایگزین «سازمان مدیریت وبرنامه‌ریزی» شده است، وزیر تعاون به موجب مصوبه ۱۳۷۱/۵/۳ هیات وزیران الحاق شده است.

۲ـ نک به تصویبنامه ۹۸٤۲ مورخ ۱۳٦۵/۱۱/۷ هیأت وزیران، بموجب تبصره ۳ ماده ۱۳۱ و تبصره ۲ ماده ۱۳٦قانون کار مصوب آبان ماه ۱۳٦۹ در صورت عدم تشکیل تشکلهای کارگری و کارفرمایی، نمایندگان کارگران وکارفرمایان توسط وزیر کار و اموراجتماعی انتخاب می‌شوند؛ متن قبل از اصلاح مقرر می‌داشت «یک نفر کارفرمای واحدهای تولیدی و صنعتی به انتخاب کنفدراسیون کارفرمایی و مادام که کنفدراسیون مذکور تشکیل نشده است به انتخاب وزیر صنایع و معادن مصوبه ۱۳٦۵/۹/۱٦ هیأت وزیران، درخصوص اصلاحیه جزء اول ←

ـ سه نفر کارفرمای واحدهای تولیدی ـ صنعتی به انتخاب کانون عالی انجمنهای صنفی کارفرمایان در صورت تشکیل و در غیر این صورت به انتخاب وزیر کار و امور اجتماعی.

ـ دو نفر کارفرمای واحدهای صنفی و بازرگانی به انتخاب کانون عالی انجمن‌های صنفی کارفرمایان در صورت تشکیل و در غیر این صورت توسط وزیر کار و امور اجتماعی

ج ـ سه نفر نمایندگان بیمه شدگان به شرح زیر:

ـ یک نفر نماینده بیمه شدگان واحدهای تولیدی صنعتی حسب مورد به انتخاب کانون عالی شوراهای اسلامی کار، کانون عالی انجمنهای صنفی کارگران یا مجمع نمایندگان کارگران.[1]

ـ یک نفر نماینده بیمه شدگان واحدهای اداری دولتی به انتخاب اتحادیه کارمندان دولت و مادام که اتحادیه مذکور تشکیل نشده است به انتخاب وزیر رفاه و تأمین اجتماعی.

ـ یک نفر نماینده بیمه شدگان واحدهای صنفی و بازرگانی حسب مورد به انتخاب کانون عالی شوراهای اسلامی کار، کانون عالی انجمنهای صنفی کارگران و یا مجمع نمایندگان کارگران.

ماده ۸ـ اعضای انتخابی شورا برای مدت سه سال انتخاب می‌شوند و تجدید انتخاب آنها بلامانع است.

تبصره ۱ـ چنانچه هر یک از اعضای گروه بیمه‌شده و کارفرمای شورا فوت یا استعفا کند یا بیش از سه جلسه متوالی بدون عذر موجه غیبت نماید، جانشین او برای بقیه مدت مقرر به نحو مذکور در فوق انتخاب خواهد شد، تشخیص عذر موجه با رئیس شورا خواهد بود.

تبصره ۲ـ تصمیمات شورا با اکثریت آرا اتخاذ می‌شود.

◄ بند ب ماده (۷) اساسنامه سازمان تأمین اجتماعی، مقرر می‌دارد «مادام که کنفدراسیون کارفرمایی تشکیل نشده است ازطرف وزارتخانه‌های، صنایع، صنایع سنگین و معادن و فلزات ۳ نفر به انتخاب وزراء مربوطه عضو شورا خواهند بود». تعداد نمایندگان کارفرما به موجب تصویب نامه شماره ۹۸۴۲ مورخ ۱۳۶۵/۱۱/۷ از یک نفر به ۳ نفر افزایش یافته است.

۱ـ اصلاحی به موجب ماده ۱۳۶ قانون کار مصوب ۱۳۶۹ به موجب تبصره ۲ ماده ۲۰ قانون تأسیس وزارت صنایع سنگین ۱۳۶٤/۳/۹.

ماده ۹ـ وظایف و اختیارات شورا به شرح زیر است:

ـ تصویب آیین‌نامه‌های اجرایی که طبق مقررات قانون تأمین اجتماعی یا سایر قوانین به آن محول شده است.

ـ اتخاذ تصمیم درباره خط مشی و سیاست کلی تأمین اجتماعی به پیشنهاد هیأت مدیره سازمان.

ـ تصویب تشکیلات کلی سازمان به پیشنهاد هیأت مدیره سازمان.

ـ رسیدگی به بودجه و گزارش مالی و ترازنامه و تصویب آن.

ـ تعیین حقوق و مزایای مدیرعامل و اعضای هیأت مدیره با تأیید شورای حقوق و دستمزد و حق حضور اعضای انتخابی شورا و حق‌الزحمه اعضای هیأت نظارت.

ـ تصویب پیشنهادات هیأت مدیره درخصوص سرمایه‌گذاری‌و به کارانداختن وجوه ذخایر سازمان.

ـ تصویب خرید و فروش اموال غیرمنقول سازمان.

ـ بررسی و اتخاذ تصمیم درخصوص سایر مواردی که بنا به پیشنهاد هیأت مدیره سازمان در شورا مطرح می‌گردد.

تبصره ـ شورا برای بررسی و اظهارنظر درخصوص مسایل تأمین اجتماعی می‌تواند کمیته‌های تخصصی داشته باشد، ترتیب تشکیل جلسات شورا و کمیته‌های تخصصی آن طبق آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به تصویب شورا می‌رسد.

هیأت مدیره

ماده ۱۰ـ اعضای هیأت مدیره مرکب از ۳ نفر به شرح زیر است:

ـ رئیس هیأت مدیره که سمت مدیرعامل را دارا می‌باشد از بین افرادی که در امور تأمین اجتماعی دارای بصیرت و سوابق ممتد باشد و با پیشنهاد وزیر رفاه و تأمین اجتماعی و تصویب هیأت وزیران تعیین می‌شود منصوب می‌شود.

ـ دونفر عضو اصلی هیأت مدیره با پیشنهاد وزیر رفاه و تأمین اجتماعی و تصویب هیأت وزیران تعیین می‌شوند.۱

ـ یک نفر عضو علی‌البدل هیأت مدیره که از بین اعضای عالی رتبه سازمان به ترتیب مذکور در مورد اعضای اصلی، تعیین خواهد شد.

۱ـ به موجب قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی اختیارات وزیر بهداری و بهزیستی در این ماده به وزیر رفاه و تأمین اجتماعی تفویض شده است.

تبصره ـ اعضای هیأت مدیره موظفاً انجام وظیفه خواهند کرد و باید تمام اوقات در اختیار سازمان باشند و هیچ نوع شغل موظف در خارج از سازمان قبول نکنند.

ماده ۱۱ـ مدت مأموریت مدیرعامل و اعضای هیأت مدیره سه سال است و تجدید انتخاب آنها بلامانع می‌باشد، در مورد فوت یا استعفا هر یک از آنها جانشین آنها برای بقیه مدت به ترتیب مذکور تعیین خواهد شد، اعضای هیأت مدیره پس از اتمام مدت مأموریت خود، تا تعیین هیأت مدیره جدید کماکان به کار خود ادامه خواهند داد.[۱]

ماده ۱۲ـ وظایف و اختیارات هیأت مدیره به شرح زیر است:[۲]

– پیشنهاد سیاست کلی و خط مشی و برنامه‌های اجرایی تأمین اجتماعی به شورا.

ـ تأیید آیین‌نامه‌های اجرایی موضوع قانون تأمین اجتماعی و این اساسنامه جهت پیشنهاد به مراجع مربوط.

ـ تأیید برنامه و بودجه و گزارش مالی و ترازنامه سازمان جهت تصویب شورا.

ـ پیشنهاد تشکیلات سازمان در حدود بودجه مصوب جهت تصویب شورا.

ـ بررسی در مورد بهره‌برداری و سرمایه‌گذاری از محل وجوه و ذخایر سازمان و تهیه پیشنهاد لازم جهت طرح و تصویب در شورا.

ماده ۱۳ـ تصمیمات هیأت مدیره به اکثریت آرا مناط اعتبار خواهد بود.

ماده ۱۴ـ رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل که مسوول اداره امور سازمان می‌باشد عالیترین مرجع اجرایی سازمان بوده و بر کلیه تشکیلات و کارکنان سازمان ریاست دارد.

وظایف و اختیارات مدیرعامل به شرح زیر است:

ـ اجرای مصوبات شورا و هیأت مدیره.

ـ تهیه و تنظیم بودجه و برنامه و گزارش مالی و ترازنامه سازمان و پیشنهاد آن به هیأت مدیره.

۱ـ به موجب لایحه قانونی اصلاح ماده ۱۱ اساسنامه سازمان تأمین اجتماعی مصوب ۵۸/۱۰/۲۲ اصلاح شده است.

۲ـ به موجب مصوبه ۱۳۷۵/٦/۱۱ هیأت وزیران، ماده ۱۲، اصلاح شده؛ نیز در مصوبه مورخ ۱۳۸۰/٤/۱۳ هیأت وزیران بنا به پیشنهاد شماره ۲۸۲۸ مورخ ۱۳۷۵/۳/۲۷ وزارت بهداشت و تأییدیه سازمان مدیریت و به استناد ماده (٦) قانون برنامه توسعه سوم مصوبه ۱۳۷۹ ـ عبارت «تصویب کلیه معاملاتی که مبلغ آن بیش از پنج میلیون ریال است» در این ماده حذف شده است.

ـ پیشنهاد تشکیلات سازمان به هیأت مدیره جهت تأیید و تقدیم آن به شورا جهت تصویب.

ـ پیشنهاد خط مشی عملیاتی اعم از استخدامی، مالی، معاملاتی و غیره به هیأت مدیره جهت تصویب.

ـ اداره امور سازمان در حدود خط مشی و مقررات و اختیارات مصوب.

ـ مدیرعامل در مقابل اشخاص حقیقی یا حقوقی و کلیه مراجع قانونی نماینده سازمان می‌باشد و می‌تواند این اختیار را شخصاً یا به وسیله وکلا یا نمایندگانی که تعیین می‌کند اعمال نماید.[۱]

ماده ۱۵ـ مدیرعامل می‌تواند قسمتی از اختیارات و وظایف خود را به هیأتی یا به هریک از اعضای هیأت مدیره یا هر یک از کارکنان سازمان تفویض نماید.[۲]

هیأت نظارت

ماده ۱۶ـ اعضای هیأت نظارت مرکب از سه نفر به شرح زیر است:

۱ـ یک نفر نماینده دولت به انتخاب وزیر دارایی و اموراقتصادی.

۲ـ یک نفر نماینده کارفرمایان به انتخاب کانون عالی انجمنهای صنفی کارفرمایی و تا زمانی که کانون مذکور تشکیل نشده است، یک نفر از بین کارفرمایان به انتخاب وزیر کار و امور اجتماعی.[۳]

۳ـ یک نفر نماینده بیمه شدگان از بین اعضاء شوراهای اسلامی کار به انتخاب وزیر کار و امور اجتماعی.[٤]

۱ـ به موجب مصوبه مورخ ۱۳۷۵/٦/۱۱هیأت وزیران، بنا به پیشنهاد شماره ۲۸۲۸ مورخ ۱۳۷۵/۳/۲۳ وزارت بهداشت و به استناد ماده (۱) لایحه قانونی اصلاح قانون تشکیل سازمان تأمین اجتماعی و نیز به موجب مصوبه مورخ۱۳۸۰/٤/۱۳ هیأت وزیران، بنا به پیشنهاد شماره ۲۸۲۸ مورخ ۱۳۷۵/۳/۲۳وزارت بهداشت و تأییدیه سازمان مدیریت و به استناد ماده ٦ قانون برنامه توسعه سوم مصوب سال ۱۳۷۹ در ماده ١٤ اساسنامه عبارت «تصویب انجام معاملات تا مبلغ پنج میلیون ریال» حذف شده است و نیز متن ماده ۱۵ جایگزین متن سابق گردیده است . متن قبل از اصلاح آن عبارت است از «مدیرعامل می‌تواند قسمتی از اختیارات و وظایف خود را به هر یک از اعضاء هیأت مدیره یا هر یک از کارکنان سازمان به مسئولیت خود تفویض نماید».

۲ـ همان

۳ـ نک به ۳ ماده ۱۳۱ قانون کار.

٤ـ به موجب تصویبنامه راجع به اصلاح بند (۳) ماده (١٦) اساسنامه سازمان تأمین اجتماعی مورخ ١٦٣٣/٥/١٤ اصلاح شده است .متن قدیم عبارت است از«یک نفر نماینده بیمه شدگان به انتخاب کنفدراسیون کارگری و تازمانی که کنفدراسیون مذکور تشکیل نشده است، یک نفر از بین بیمه شدگان به انتخاب وزیر بهداری و بهزیستی».

ماده ۱۷ـ وظایف و اختیارات هیأت نظارت به شرح زیر است:

ـ نظارت بر حسن اجرای این اساسنامه و قانون تأمین اجتماعی و تطبیق عملیات سازمان با مقررات قانونی.

ـ اظهارنظر در مورد ترازنامه تنظیمی سازمان، قبل از طرح در شورای عالی.

ـ انجام وظایف دیگری که به موجب این اساسنامه یا قانون تأمین اجتماعی و مقررات دیگر در صلاحیت هیأت نظارت است.

تبصره ۱ـ هیأت نظارت حق مداخله در امور سازمان را ندارد و در اجرای وظایف خود برای گرفتن اطلاعات لازم و رسیدگی به دفاتر و مدارک باید به مدیرعامل مراجعه نماید و مدیرعامل موظف است هرگونه مدارک یا توضیحاتی که مورد نیاز باشد، در اختیار هیأت نظارت بگذارد.

تبصره ۲ـ چنانچه هیأت نظارت در اداره امور سازمان عملی خلاف قانون و مقررات مشاهده نماید مراتب را به اطلاع مدیرعامل خواهد رساند.

ماده ۱۸ـ هیأت نظارت برای مدت سه سال انتخاب می‌شود و تجدید انتخاب اعضای آن بلامانع است در موارد فوت یا استعفا هریک جانشین وی برای بقیه مدت به نحو مذکور در ماده ۱۶ تعیین خواهد شد.

ماده ۱۹ـ امور داخلی هیأت نظارت و طرز تشکیل جلسات آن، طبق آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به تصویب هیأت مذکور می‌رسد.[۱]

۱ـ آیین‌نامه هیأت نظارت در تاریخ ۱۳۶۲/۲/۱۴به تصویب رسیده است.

بخش سوم ــ امور مالی

ماده ۲۰ـ هیأت مدیره مکلف است تا اول دی ماه هر سال بودجه کل سازمان را برای سال بعد تنظیم و به شورا پیشنهاد نماید. شورا مکلف است حداکثر تا پانزدهم اسفندماه بودجه سال بعد را تصویب و به هیأت مدیره ابلاغ نماید.

تبصره ۱ـ ترازنامه سالانه و گزارش مالی و صورت دارایی و بدهی سازمان باید حداکثر لغایت شهریورماه سال بعد توسط مدیرعامل جهت رسیدگی به هیأت مدیره و هیأت نظارت ارسال گردد، هیأت مدیره موظف است حداکثر ظرف مدت سی روز از تاریخ وصول نظرات هیأت نظارت در مورد ترازنامه و گزارش صورت مذکور ترازنامه را به انضمام یک نسخه از نظرات هیأت نظارت به شورا تقدیم دارد.

تبصره ۲ـ هیأت نظارت مکلف است نسخه‌ای از نظرات خود را در مورد ترازنامه سالانه و گزارش مالی و صورت دارایی و بدهی سازمان حداکثر ظرف مدت ٦٠ روز از تاریخ دریافت آن به هیأت مدیره تسلیم کند.

ماده ۲۱ـ مانده درآمد پس از وضع مخارج و کلیه درآمدهای حاصل از خسارات و زیان دیرکرد و بهره سپرده‌ها و سود اوراق بهادار و درآمد حاصل از فروش یا واگذاری یا بهره‌برداری یا سرمایه‌گذاری از وجوه و اموال سازمان کلاً به حساب ذخایر سازمان منظور خواهد شد.

ماده ۲۲ـ تا تصویب آیین‌نامه‌های موضوع این اساسنامه، آیین‌نامه‌ها و مقررات فعلی معتبر خواهد بود.

* **ماده ۱۸ـ** آیین‌نامه داخلی شورای عالی سازمان، پس از تصویب شورا به موقع اجرا گذارده خواهد شد.[1]

● فصل سوم ـ منابع درآمد ـ مأخذ احتساب حق بیمه و نحوه وصول آن

ماده ۲۸ـ منابع درآمد سازمان به شرح زیر می‌باشد:[2]

۱ـ آیین‌نامه شورای عالی تأمین اجتماعی در تاریخ ۱۳۵۸/٦/۱۰ به تصویب هیأت وزیران دولت موقت رسیده و در تاریخ ۱۳٦۷/۳/٤ مورد اصلاح و تصویب قرار گرفته است.

۲ـ در ماده ٤ اساسنامه سازمان مصوب ۱۳۵۸/٦/۱۰، نیز دارایی و درآمدهای سازمان احصا شده است.

۱ـ حق بیمه از اول مهرماه تا پایان سال ۱۳۵٤ به میزان بیست و هشت درصد مزد یا حقوق است که هفت درصد آن به عهده بیمه شده و هجده درصد به عهده کارفرما و سه درصد به وسیله دولت تأمین خواهد شد.

۲ـ درآمد حاصل از وجوه و ذخایر و اموال سازمان.

۳ـ وجوه حاصل از خسارات و جریمه‌های نقدی مقرر در این قانون.

٤ـ کمکها و هدایا.

تبصره ۱ـ از اول سال ۱۳۵۵ حق بیمه سهم کارفرما بیست درصد مزد یا حقوق بیمه شده خواهد بود و با احتساب سهم بیمه شده و کمک دولت کل حق بیمه به سی درصد مزد یا حقوق افزایش می‌یابد.[1]

تبصره ۲ـ دولت مکلف است حق بیمه سهم خود را به طور یکجا در بودجه سالانه

۱ـ به موجب ماده ۵ قانون بیمه بیکاری مصوب ۱۳٦۹/٦/۲٦، در مورد کارگران مشمول قانون کار، (۳) درصد به عنوان حق بیمه بیکاری به سهم کارفرما افزوده شده است؛ همچنین مطابق بند٤ قسمت (ب) قانون مشاغل سخت و زیان‌آور که به موجب قانون اصلاح تبصره (۲) الحاقی ماده ۷٦ قانون اصلاح مواد (۷۲) و (۷۷) و تبصره ماده ۷٦ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵٤ و الحاق ۲ تبصره به ماده (۷٦) مصوب ۱۳۷۱ که در تاریخ ۱۳۷۹/۱۱/۳۰ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده و در تاریخ ۱۳۸۰/۷/۱٤به تصویب مجمع تشخیص مصلحت نظام رسیده است. در مشاغل سخت و زیان‌آور حق بیمه به میزان ٤٪ اضافه می‌گردد. میزان حق بیمه در برخی موارد به موجب لایحه بخشودگی قسمتی از حق بیمه بیمه شدگان و کارفرمایان کارگاههای کوچک صنفی مشمول قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۸/۹/۲٤ شورای انقلاب، لایحه قانونی اصلاح تبصره ۲ و الحاق یک تبصره به همین قانون، مصوب ۱۳۵۹/۲/۱۷ و قانون معافیت از پرداخت سهم بیمه کارفرمایانی که حداکثر ۵ نفر کارگر دارند مصوب ۱۳٦۱/۲/۱٦ مجلس شورای اسلامی و الحاق یک تبصره به عنوان تبصره ٦ به آن در تاریخ ۱۳٦۷/۸/۱۹ تغییراتی کرده است؛ آیین‌نامه اجرایی تبصره (۵) قانون معافیت از پرداخت حق بیمه سهم کارفرمایانی که حداکثر ۵ نفر کارگر دارند در تاریخ ۱۳٦۲/۲/۲۸ به تصویب رسیده است. در همین رابطه، فهرست فعالیتهای تولیدی، صنعتی و فنی مشمول معافیت حق بیمه سهم کارفرما تا میزان ۵ نفرکارگر مصوب ۱۳٦۹/۲/۱۲و ۱۳۸۲/۱۲/۹ هیأت وزیران قانون منع دریافت خسارات و جرائم و بهره مندرج در قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳٦۱/٤/۱۳؛ قانون الحاق یک تبصره به عنوان تبصره (۳) به قانون منع دریافت خسارات و جرایم و بهره... مصوب ۱۳٦۹/۳/۲۹؛ قانون جایگزینی تبصره ۳ الحاقی به قانون منع دریافت خسارات مصوب ۱۳٦٦/٦/۲۹؛ قانون دریافت جرایم نقدی از کارفرمایان کارگاههای مشمول قانون تأمین اجتماعی که ظرف مهلت مقرر نسبت به ارسال صورت مزد و حقوق بیمه شدگان و حق بیمه مربوط اقدام نمی‌نمایند مصوب ۷۳/۵/۹و اصلاحات بعدی؛ قانون اصلاح ماده ۲ قانون دریافت جرایم از کارفرمایان مصوب۱۳٦۷/۹/۱٦، قانون معافیت کارگاهها و مشاغل دارای پنج نفر کارگر و کمتر از شمول قانون کار تا پایان برنامه.... مصوب۱۳۷۸/۱۲/۸ قابل ذکر است .نیز نک :ماده ۱۰۳ قانون برنامه چهارم توسعه؛قانون الحاق یک تبصره به ماده ۹۹ برنامه چهارم توسعه مصوب سال ۸٤ در تمدید بند ج ماده ۳۷ قانون برنامه سوم توسعه؛ قانون حمایت از حقوق معلولان مصوب ۱۳۸۳/۲/۱٦؛ قانون تسهیلات استخدامی و اجتماعی جانبازان مصوب ۱۳٦۹/۲/۱۸؛ بند ج ماده ۹ قانون اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه و اجراء سیاست‌های کلی اصل ٤٤ مصوب مورخ ۱۳۸٦/۱۱/۸ مجلس و ۸۷/۳/۲۵ مجمع تشخیص مصلحت نظام.

کل کشور منظور و به سازمان پرداخت کند.

تبصره ۳ـ سازمان باید حداقل هر سه سال یک بار، امور مالی خود را با اصول محاسبات احتمالی تطبیق و مراتب را به شورای عالی گزارش دهد.

ماده ۲۹ـ نه درصد از مأخذ محاسبه حق بیمه مذکور در ماده ۲۸ این قانون حسب مورد، برای تأمین هزینه‌های ناشی از موارد مذکور در بندهای الف و ب ماده ۳ این قانون تخصیص می‌یابد و بقیه به سایر تعهدات اختصاص خواهد یافت.

تبصره ـ غرامت دستمزد ایام بیماری بیمه شدگان که از طرف کارفرما پرداخت نمی‌شود به عهده سازمان می‌باشد.

ماده ۳۰ـ کارفرمایان موظفند از کلیه وجوه و مزایای مذکور در بند ۵ ماده ۲ این قانون حق بیمه مقرر را کسر و به اضافه سهم خود به سازمان پرداخت نمایند.

تبصره ـ ارزش مزایای غیرنقدی مستمر مانند مواد غذایی، پوشاک و نظایر آنها طبق آئین‌نامه‌ای که به پیشنهاد هیأت مدیره به تصویب شورای عالی خواهد رسید به طور مقطوع تعیین و حق بیمه از آن دریافت می‌گردد.[۱]

ماده ۳۱ـ در مورد بیمه شدگانی که تمام یا قسمتی از مزد و درآمد آنها به وسیله مشتریان یا مراجعین تأمین می‌شود درآمد تقریبی هر طبقه یا حرفه مقطوعاً به پیشنهاد هیأت مدیره و تصویب شورای عالی تعیین و مأخذ دریافت حق بیمه قرار خواهد گرفت.

ماده ۳۲ـ در مورد بیمه شدگانی که کارمزد دریافت می‌دارند حق بیمه به مأخذ کل درآمد ماهانه آنها احتساب و دریافت می‌گردد. این حق بیمه در هیچ مورد نباید از حق بیمه‌ای که به حداقل مزد کارگر عادی تعلق می‌گیرد کمتر باشد.[۲]

ماده ۳۳ـ حق بیمه کارآموزان باید به نسبت مزد یا حقوق آنها پرداخت شود و در هر حال میزان حق بیمه در این مورد نباید از میزانی که به حداقل مزد یا حقوق تعلق می‌گیرد کمتر باشد. در صورتی که مزد یا حقوق کارآموز کمتر از حداقل دستمزد باشد

۱ـ نیز نک: به ماده ۱۴۸، ۱۸۳ و ۱۸۴ قانون کار.

۲ـ تصویبنامه مورخ ۱۳۷۴/۳/۲۳هیأت وزیران مقرر می‌دارد که: «کلیه دستگاههای دولتی مکلفند مابه‌التفاوت حق بیمه آن دسته از کارکنان خود را که مشمول قانون بیمه تأمین اجتماعی هستند و میزان دریافتی آنها ماهانه کمتر از مبلغ ۱۶۸/۰۰۰ریال است. اعم از حق بیمه سهم پرسنل و سهم دولت تا سقف مذکور را تأمین و به سازمان تأمین اجتماعی پرداخت نمایند». نیز نک: به ماده ۱۹۰ قانون کار.

پرداخت مابه‌التفاوت حق بیمه سهم کارآموز به عهده کارفرما خواهد بود.[۱]

ماده ۳۴ـ در صورتی که بیمه شده برای دو یا چند کارفرما کار کند هر یک از کارفرمایان مکلفند به نسبت مزد یا حقوقی که می‌پردازند حق بیمه سهم بیمه شده را از مزد یا حقوق او کسر و به انضمام سهم خود به سازمان پرداخت نمایند.

ماده ۳۵ـ سازمان می‌تواند در موارد لزوم با تصویب شورای عالی سازمان، مزد یا حقوق بیمه شدگان بعضی از فعالیتها را طبقه‌بندی نماید و حق بیمه را به مأخذ درآمد مقطوع وصول و کمکهای نقدی را بر همان اساس محاسبه و پرداخت نماید.[۲]

ماده ۳۶ـ کارفرما مسئول پرداخت حق بیمه سهم خود و بیمه شده به سازمان می‌باشد و مکلف است در موقع پرداخت مزد یا حقوق و مزایا، سهم بیمه شده را کسر نموده و سهم خود را بر آن افزوده به سازمان تأدیه نماید. در صورتی که کارفرما از کسرحق بیمه سهم بیمه شده خودداری کند شخصاً مسئول پرداخت آن خواهد بود تأخیر کارفرما در پرداخت حق بیمه یا عدم پرداخت آن رافع مسئولیت و تعهدات سازمان در مقابل بیمه شده نخواهد بود.

تبصره ـ بیمه شدگانی که تمام یا قسمتی از درآمد آنها به ترتیب مذکور در ماده ۳۱ این قانون تأمین می‌شود مکلفند حق بیمه سهم خود را برای پرداخت به سازمان به کارفرما تأدیه نمایند ولی در هر حال کارفرما مسئول پرداخت حق بیمه خواهد بود[۳].

ماده ۳۷ـ هنگام نقل و انتقال عین یا منافع مؤسسات و کارگاههای مشمول این قانون اعم از اینکه انتقال به صورت قطعی، شرطی، رهنی، صلح حقوق یا اجاره باشد و اعم از اینکه انتقال به طور رسمی یا غیررسمی انجام بگیرد انتقال گیرنده مکلف است گواهی سازمان را مبنی بر نداشتن بدهی معوق بابت حق بیمه و متفرعات آن از انتقال دهنده مطالبه نماید. دفاتر اسناد رسمی مکلفند در موقع تنظیم سند از سازمان راجع به بدهی واگذارکننده استعلام نمایند در صورتی که سازمان ظرف ۱۵روز از تاریخ ورود

۱ـ بند ب ماده ۱۱۳ قانون کار مقرر می‌دارد: «مزد کارگر در مدت کارآموزی از مزد ثابت یا مبنا کمتر نخواهد بود».

۲ـ نک: دادنامه شماره ۱۴۵ مورخ ۱۳۸۳/٤/۱٤هیأت عمومی دیوان عدالت، درخصوص جواز طبقه‌بندی مزد یا حقوق بعضی از فعالیت‌های شغلی فارغ از شمول هر یک از عناوین صنف یا صنعت به آنها و اخذ حق بیمه به مأخذ درآمد مقطوع.

۲- نک: دادنامه‌های ٦۳ و ٦٤ مورخ ۸۳/۲/۱٤ ، ۲۲۹ مورخ ۱۳۸۳/٦/۱۵، ۱۰۱۱ مورخ ۸٦/۱۰/۲۵، ۳۲٤ مورخ ۸۷/۵/۱۳ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری.

برگ استعلام به دفتر سازمان پاسخی به دفترخانه ندهد، دفترخانه معامله را بدون مفاصاحساب ثبت خواهد کرد. در صورتی که بنا به اعلام سازمان واگذارکننده بدهی داشته باشد می‌تواند با پرداخت بدهی معامله را انجام دهد بدون اینکه پرداخت بدهی حق واگذارکننده را نسبت به اعتراض به تشخیص سازمان و رسیدگی به میزان حق بیمه ساقط کند. در صورت انجام معامله بدون ارائه گواهی مذکور انتقال دهنده و انتقال گیرنده برای پرداخت مطالبات سازمان دارای مسئولیت تضامنی خواهند بود. وزارتخانه‌ها و مؤسسات و شرکت‌های دولتی همچنین شهرداری‌ها و شورای مرکزی اصناف و سایر مراجع ذیربط مکلفند در موقع تقاضای تجدید پروانه کسب یا هر نوع فعالیت دیگر مفاصا حساب پرداخت حق بیمه را از متقاضی مطالبه نمایند. در هرحال تجدید پروانه کسب موکول به ارایه مفاصاحساب پرداخت حق بیمه می‌باشد.[1]

تبصره ـ سازمان مکلف است حداکثر پس از یک ماه از تاریخ ثبت تقاضا مفاصاحساب صادر و به تقاضاکننده تسلیم نماید.

ماده ۳۸ـ در مواردی که انجام کار به طور مقاطعه به اشخاص حقیقی یا حقوقی واگذار می‌شود کارفرما باید در قراردادی که منعقد می‌کند مقاطعه کار را متعهد نماید که کارکنان خود همچنین کارکنان مقاطعه کاران فرعی را نزد سازمان بیمه نماید و کل حق بیمه را به ترتیب مقرر در ماده ۲۸ این قانون بپردازد. پرداخت پنج درصد بهای کل کار مقاطعه کار از طرف کارفرما موکول به ارایه مفاصاحساب از طرف سازمان خواهد بود. در مورد مقاطعه کارانی که صورت مزد و حق بیمه کارکنان خود را در موعد مقرر به سازمان تسلیم و پرداخت می‌کنند معادل حق بیمه پرداختی بنا به درخواست سازمان از مبلغ مذکور آزاد خواهد شد. هرگاه کارفرما آخرین قسط مقاطعه کار را بدون مطالبه مفاصاحساب سازمان بپردازد مسئول پرداخت حق بیمه مقرر و خسارات مربوط خواهد بود و حق دارد وجوهی را که از این بابت به سازمان پرداخته است از مقاطعه‌کار مطالبه و وصول نماید کلیه وزارتخانه‌ها و مؤسسات و شرکت‌های دولتی و همچنین شهرداری‌ها «شورای مرکزی اصناف» و مؤسسات غیردولتی و مؤسسات خیریه و

۱ـ به دادنامه شماره ٦١ مورخ ١٣٨١/٢/٢٤ هیأت عمومی دیوان عدالت، درخصوص مسئولیت تضامنی کارفرمایان سابق ولاحق کارگاه در قبال مطالبات سازمان در صورت احراز و تحقق و اجتماع شرایط مقرر درماده ۳۷ قانون تأمین اجتماعی و نیز به قانون تسهیل تنظیم اسناد رسمی مصوب ١٣٨٥/٥/٢٤ مراجعه شود.

عام‌المنفعه مشمول مقررات این ماده می‌باشند.[۱]

تبصره ـ کلیه کارفرمایان موضوع این ماده و ماده ۲۹ قانون بیمه‌های اجتماعی سابق[۲] مکلفند، مطالبات سازمان تأمین اجتماعی از مقاطعه‌کاران و مهندسین مشاوری که حداقل یک سال از تاریخ خاتمه، تعلیق و یا فسخ قرارداد آنان گذشته و در این فاصله جهت پرداخت حق بیمه کارکنان شاغل در اجرای قرارداد و ارایه مفاصاحساب سازمان تأمین اجتماعی مراجعه ننموده‌اند را ضمن اعلام فهرست مشخصات مقاطعه‌کاران و مهندسین مشاور از محل پنج درصد کل کار و آخرین قسط نگهداری شده به این سازمان پرداخت نمایند. میزان حق بیمه پس از قطعی شدن، طبق قانون و براساس آراء هیأت تجدیدنظر موضوع ماده ٤٤ قانون تأمین اجتماعی و ابلاغ مجدد به پیمانکار جهت پرداخت بدهی حق بیمه ظرف ۲۰ روز از تاریخ ابلاغ، توسط سازمان تأمین اجتماعی اعلام خواهد شد.

نحوه اجرای تبصره به موجب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط سازمان تأمین اجتماعی تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.[۳]

ماده ۳۹ـ کارفرما مکلف است حق بیمه مربوط به هر ماه را حداکثر تا آخرین روز

۱ـ در این خصوص آیین‌نامه نحوه تسلیم صورت مزد، میزان و نحوه پرداخت حق بیمه کارکنان شاغل درطرحهای عمرانی مصوب ۱۳٦۳/۲/۸ شورای عالی تأمین اجتماعی، اصلاحیه آیین‌نامه مارالذکر مصوب۱۳٦٤/٦/٦ شورای عالی تأمین اجتماعی، در همین مجموعه آمده است، در این ماده با توجه به انحلال اتاق اصناف، «شورای مرکزی اصناف» جایگزین «اتاق اصناف» شده است.

۲ـ ماده ۲۹ قانون بیمه‌های اجتماعی کارگران مصوب۱۳۳۹/۲/۲۱ که در تاریخ ۱۳٤۷/۱۰/۱۷اصلاح شده است، مقرر می‌دارد: «در مواردی که کارفرما کاری را به اشخاص حقیقی یا حقوقی به طور مقاطعه واگذار نماید، باید در قراردادی که منعقد می‌کند مقاطعه کار را مکلف نماید کارگران خود و کارگران مقاطعه کاران فرعی را طبق قانون بیمه نموده و حق بیمه مربوطه را پرداخت نماید، پرداخت آخرین قسط مقاطعه کار که نبایستی کمتر از۵ درصد کل مبلغ مورد مقاطعه باشد موکول به ارائه مفاصاحساب از طرف سازمان می‌باشد .هرگاه کارفرما آخرین قسط مقاطعه کار را بدون ملاحظه رسید مفاصاحساب مزبور بپردازد شخصاً مسئول پرداخت حق بیمه مقررخواهد بود و حق دارد جهت دریافت وجوهی که از این بابت به سازمان پرداخته است به مقاطعه کار رجوع نموده و مبلغ مزبور را دریافت نماید کلیه ادارات و موسسات دولتی و غیردولتی و شهرداری‌ها و موسسات خیریه عام المنفعه نیز مشمول این مقررات می‌باشند.»

۳ـ این تبصره به موجب قانون الحاق یک تبصره به ماده (۳۸) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۷۲/۲/۲٦الحاق شده است و آیین‌نامه اجرایی آن نیز در تاریخ ۱۳۷۳/۳/۱۸ به تصویب رسیده است، نیز نک: تصویب‌نامهٔ درصد حق بیمه قراردادهای پیمانکاری و مهندسین مشاور مصوب ۷۰/۱/۲٤ شورای عالی تأمین اجتماعی.

دادنامه‌های هیأت عمومی دیوان عدالت اداری به شماره ۲۱٤ مورخ۱۳۷۲/۱۲/۲۱، شماره ۱٤۹ مورخ ۱۳۷۳/۱۲/٦،شماره ۲۲۱ الی ۲۲۳ مورخ۱۳۷۸/۵/۲، شماره ۳۷۳ الی ۳۷۷ مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۷، شماره ۲۳۷ مورخ ۱۳۸۱/۷/۷و شماره ۳۳۲ مورخ ۱۳۸۳/۷/۱۲، شماره ٦۵۱ مورخ۱۳۸۵/۹/۱۲ شماره ۹ مورخ۱۳۸٤/۱/۱٤ شماره ٤۱۲ مورخ ۱۳۸۷/٦/۱۰ در رابطه با ماده۳۸ صادر شده است.

ماه بعد به سازمان بپردازد. همچنین صورت مزد یا حقوق بیمه شدگان را به ترتیبی که در آیین‌نامه طرز تنظیم و ارسال صورت مزد که به تصویب شورای عالی سازمان خواهد رسید به سازمان تسلیم نماید. سازمان حداکثر ظرف ششماه از تاریخ دریافت صورت مزد، اسناد و مدارک کارفرما را مورد رسیدگی قرار داده و در صورت مشاهده نقص یا اختلاف یا مغایرت به شرح ماده ۱۰۰ این قانون اقدام و مابه‌التفاوت را وصول می‌نماید. هرگاه کارفرما از ارایه اسناد و مدارک امتناع کند سازمان مابه‌التفاوت حق بیمه را رأساً تعیین و مطالبه و وصول خواهد کرد.[۱]

ماده ۴۰ـ در صورتی که کارفرما از ارسال صورت مزد مذکور در ماده ۳۹ این قانون خودداری کند سازمان می‌تواند حق بیمه را رأساً تعیین و از کارفرما مطالبه و وصول نماید.[۲]

ماده ۴۱ـ در مواردی که نوع کار ایجاب کند، سازمان می‌تواند به پیشنهاد هیأت مدیره و تصویب شورای عالی سازمان نسبت مزد را به کل کار انجام یافته تعیین و حق بیمه متعلق را به همان نسبت مطالبه و وصول نماید.[۳]

ماده ۴۲ـ در صورتی که کارفرما به میزان حق بیمه و خسارات تأخیر تعیین شده از طرف سازمان معترض باشد می‌تواند ظرف سی روز از تاریخ ابلاغ، اعتراض خود را کتباً به سازمان تسلیم نماید. سازمان مکلف است اعتراض کارفرما را حداکثر تا یک ماه پس از دریافت آن در هیأت بدوی تشخیص مطالبات مطرح نماید در صورت عدم اعتراض کارفرما ظرف مدت مقرر، تشخیص سازمان قطعی و میزان حق بیمه و خسارات تعیین شده طبق ماده ۵۰ این قانون وصول خواهد شد.[٤]

۱ـ آیین‌نامه مربوط در تاریخ ٥٤/١٢/١٩ به تصویب شورای عالی سازمان رسیده است؛ دادنامه شماره ۳۹۰ مورخ ٧٩/١٢/١٤ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری درخصوص ممنوعیت اعلام عدم اعتبار و غیرقابل قبول بودن لیستهای معوقه ارسالی کارفرمایان پس از انقضای مدت شش ماه به طورمطلق؛ دادنامه شماره ۱۸۸ مورخ ۱۳۸۱/٦/۱۰ هیأت عمومی درخصوص ممنوعیت وضع قاعده آمره مشعر برعدم دریافت لیستهای معوقه و دادنامه شماره ۲۸۲ مورخ ۸۸/۳/۳۱ و دادنامه شماره ۷۱۲ مورخ ٨٦/٨/٢٢ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری، مرتبط با این ماده می‌باشد.

۲ـ قانون دریافت جرایم نقدی از کارفرمایان کارگاههای مشمول قانون تأمین اجتماعی که ظرف مهلت مقررنسبت به ارسال صورت مزد و حقوق بیمه شدگان و حق بیمه مربوط اقدام نمی‌کنند مصوب۱۳۷۳/٥/۹ و اصلاحات بعدی . آیین‌نامه این ماده در تاریخ ۱۳۷۸/٤/٥ به تصویب رسیده است.

۳ـ نک: تصویبنامه درصد حق بیمه قراردادهای پیمانکاری و مهندسین مشاور مصوب ۱۳۷۰/۱/۲ شورای عالی تأمین اجتماعی

٤ـ آیین‌نامه هیأتهای تشخیص مطالبات در تاریخ ۱۳۷۳/٥/٢٤ به تصویب شورای عالی تأمین اجتماعی، رسیده است. نیز نک: دادنامه شماره ۳۹۰ مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۱٤هیأت عمومی دیوان عدالت درخصوص ممنوعیت و ←

ماده ۴۳ـ هیأتهای بدوی تشخیص مطالبات سازمان از افراد زیر تشکیل می‌گردند:

۱ـ نماینده وزارت رفاه و تأمین اجتماعی که ریاست هیأت را به عهده خواهد داشت.

۲ـ یک نفر به عنوان نماینده کارفرما به انتخاب اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران در مورد بازرگانان و صاحبان صنایع یا یک نفر نماینده صنف مربوط به معرفی شورای مرکزی اصناف[۱] در مورد افراد صنفی و صاحبان حرف و مشاغل آزاد.

۳ـ یک نفر به انتخاب شورای عالی تأمین اجتماعی.

٤ـ نماینده کارگران، در مورد کارگران مشمول قانون تأمین اجتماعی حسب مورد به انتخاب کانون عالی شوراهای اسلامی کار، کانون عالی انجمنهای صنفی کارگران و یا جمع نمایندگان کارگران در صورت تشکیل و در غیر این صورت به انتخاب وزیر کار و امور اجتماعی.[۲]

آراء هیأتهای بدوی در صورتی که مبلغ مورد مطالبه سازمان اعم از اصل حق بیمه و خسارات یک میلیون و پانصد هزار ریال یا کمتر باشد و یا اینکه در موعد مقرر مورد اعتراض واقع نشود قطعی و لازم‌الاجرا خواهد بود. در صورتی که مبلغ مورد مطالبه بیش از یک میلیون و پانصد هزار ریال باشد کارفرما و سازمان ظرف ۲۰ روز از تاریخ ابلاغ واقعی یا قانونی رأی هیأت بدوی حق تقاضای تجدیدنظر خواهند داشت.[۳]

← عدم , اعتبار و غیرقابل قبول بودن لیستهای معوقه ارسالی کارفرمایان پس از انقضای مدت ٦ ماه به طورمطلق، دادنامه شماره ۲۸۰ مورخ ۱۳۷۸/۷/۱۱هیأت عمومی دیوان عدالت موضوع ابطال بند یک ماده۵ آیین‌نامه تشخیص مطالبات مصوب ۱۳۷۳/۵/۲٤.

۱ـ وزارت رفاه و تأمین اجتماعی، جایگزین وزیر رفاه اجتماعی شده است .اتاق اصناف به موجب فرمان شماره ۳۲۹٤مورخ ۱۳۵۷/۱۲/۱۲ امام خمینی منحل گردیده، به موجب ماده ٤۱ قانون نظام صنفی مصوب مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۲٤ شورای اصناف کشور تشکیل شده است، بنابراین شورای مرکزی اصناف در این ماده جایگزین«اتاق اصناف» می‌شود.

۲ـ ماده ۱۳٦ قانون کار مصوب ۱۳٦۹/۸/۲۹ مقرر می‌دارد: «کلیه نمایندگان رسمی کارگران ج.ا.ا در سازمان جهانی کار، هیأتهای تشخیص، هیأتهای حل اختلاف، شورای عالی تأمین اجتماعی، شورای حفاظت فنی ونظایر آن حسب مورد توسط کانون شوراهای اسلامی کار، کانون عالی کار، انجمنهای صنفی کارگران و یا مجمع نمایندگان کارگران انتخاب خواهند شد.» مطابق تبصره ۲ همین ماده «در صورتی که تشکلهای کارگری وکارفرمایی موضوع این فصل ایجاد نشده باشند، وزیر کار و اموراجتماعی می‌تواند نسبت به انتخاب نمایندگان مزبور در مجامع، شوراها و هیأتهای عالی اقدام نماید». بنابراین این ماده به شرح متن اصلاح شده است.

۳ـ این بند از ماده به موجب قانون اصلاح مواد(٤۳) ، (٤٤) و (۸۰) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۷٦/۷/۲۷،و ←

ماده ۴۴ـ هیأتهای تجدیدنظر تشخیص مطالبات در مرکز استانها با شرکت افراد زیر تشکیل می‌شود:

۱ـ نماینده وزارت رفاه و تأمین اجتماعی که ریاست هیأت را به عهده خواهد داشت.[۱]

۲ـ یک نفر از قضات دادگستری به انتخاب رئیس قوه قضاییه.[۲]

۳ـ یک نفر به انتخاب شورای عالی تأمین اجتماعی.

٤ـ نماینده سازمان به انتخاب رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل سازمان.

۵ـ یک نفر به عنوان نماینده کارفرما به انتخاب اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران در مورد بازرگانان و صاحبان صنایع یا یک نفر نماینده شورای مرکزی اصناف در مورد افراد صنفی و صاحبان حرف و مشاغل آزاد.[۳]

آراء هیأت تجدیدنظر قطعی و لازم‌الاجرا است.[٤]

تبصره ـ هیأتهای بدوی و تجدیدنظر تاریخ رسیدگی را به کارفرما ابلاغ خواهند کرد و حضور کارفرما برای ادای توضیحات بلامانع است.

ماده ۴۵ـ نحوه تسلیم اعتراض و درخواست تجدیدنظر و تشکیل جلسات هیأتها و ترتیب رسیدگی و صدور رأی و ابلاغ به موجب آئین‌نامه‌ای خواهد بود که به پیشنهاد

➔ اصلاحیه آن (بند ج ماده ۳۹ قانون برنامه سوم توسعه، مصوب ۷۹/۱/۱۷) اصلاح شده است .قبل از اصلاح، نصاب اعتراض به آرای هیأتهای بدوی تشخیص مطالبات، مندرج درقسمت اخیر بند ٤ ماده٤۳ ، «دویست هزار ریال یا کمتر» بوده و در ماده ٤٤ نیز عبارت «در تهران» به «در مرکزاستانها» تغییر یافته است.

۱ـ به استناد تبصره ۲ ماده ۱۷ قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۸۳/۲/۲۱ وزارت رفاه و تأمین اجتماعی جایگزین وزیر رفاه اجتماعی شده است.

۲ـ به اصول ۱۵۸ و ۱٦۰ قانون اساسی مراجعه شود. بند ۳ اصل ۱۵۸ قانون اساسی در تبیین وظایف رئیس قوه قضاییه مقرر می‌دارد: «استخدام قضات عادل و شایسته و عزل و نصب آنها و تغییر محل مأموریت و تعیین مشاغل و ترفیع آنان و مانند اینها از امور اداری طبق قانون». بنابراین، تعیین قاضی موضوع این بند در حیطهٔ اختیارات رئیس قوه قضاییه خواهد بود . لذا واژه رئیس قوه قضاییه جایگزین واژه وزیر دادگستری شده است.

۳ـ به موجب قانون نظام صنفی مصوب۱۳۸۲/۱۲/۲٤، شورای اصناف جایگزین اطاق اصناف می‌باشد.

٤ـ به موجب ماده ۱۳ قانون تشکیل دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۸۵/۱۱/۱٦ ، رسیدگی به اعتراضات و شکایات از آراء و تصمیمات قطعی دادگاههای اداری در صلاحیت دیوان عدالت اداری است. به موجب ماده ۱۵ قانون تشکیل دیوان عدالت، در مواردی که اجرای تصمیمات و اقدامات مراجع در ماده ۱۳ این قانون بنا به اعلام شاکی ضمن دادخواست تقدیمی موجب ورود خسارتی گردد، که جبران آن غیرممکن یا متعسر است، شعبه رسیدگی کننده در صورت احراز ضرورت و فوریت موضوع، حسب مورد دستور موقت مبنی بر توقف اجراء اقدامات، تصمیمات و آراء مزبور یا انجام یافته، صادر می‌نماید.

هیأت مدیره سازمان به تصویب شورای عالی سازمان خواهد رسید.[۱]

ماده ۴۶ـ سازمان می‌تواند به درخواست کارفرما بدهی او را حداکثر تا سی‌وشش قسط ماهانه تقسیط نماید و دراین صورت کارفرما باید معادل دوازده درصد در سال نسبت به مانده بدهی خود بهره به سازمان بپردازد. در صورتی که کارفرما هر یک از اقساط مقرر را در رأس موعد مقرر پرداخت نکند بقیه اقساط تبدیل به حال شده و طبق ماده ۵۰ این قانون وصول خواهد شد.

تبصره ـ لغو شده است.[۲]

ماده ۴۷ـ کارفرمایان مکلفند صورت مزد و حقوق و مزایای بیمه شدگان همچنین دفاتر و مدارک لازم را در موقع مراجعه بازرس سازمان، در اختیار او بگذارند. بازرسان سازمان می‌توانند از تمام یا قسمتی از دفاتر و مدارک مذکور رونوشت یا عکس تهیه و برای کسب اطلاعات لازم به هریک از رؤسا و کارمندان و کارگران کارگاه و مراجع ذی‌ربط مراجعه نمایند. بازرسان سازمان حق دارند کارگاههای مشمول قانون را مورد بازرسی قرار دهند و دارای همان اختیارات و مسئولیتهای مذکور در مواد ۵۲ و ۵۳ قانون کار خواهند بود[۳]. نتیجه بازرسی حداکثر ظرف یک ماه از طرف سازمان به کارفرما اعلام خواهد شد.

ماده ۴۸ـ از تاریخی که سازمان با توجه به ماده ۷ این قانون گروه جدیدی را مشمول بیمه اعلام نماید ملزم به انجام تعهدات قانونی طبق مقررات نسبت به بیمه‌شدگان خواهد بود و کارفرمایان موظفند حق بیمه را از همان تاریخی که گروه مزبور مشمول بیمه اعلام شده است به سازمان بپردازند.

۱ـ آیین‌نامه هیأتهای تشخیص مطالبات در تاریخ ۱۳۷٤/۱۱/۷ به تصویب رسیده است.

۲ـ این تبصره در تاریخ ۱۳٦۱/٤/۱۳ با تصویب قانون منع دریافت خسارات و جرایم و بهره لغو شده و قانون دریافت جرایم نقدی مصوب ۱۳۷۳/۵/۹ و اصلاحات بعدی جایگزین آن شده است .متن این تبصره عبارت بود از: «در مواردی که به علت بحران مالی که موجب وقفه کار کارگاه باشد پرداخت حق بیمه در موعد مقرر مقدور نگردد کارفرما می‌تواند در موعد تعیین شده در این ماده تخفیف در میزان خسارت و جریمه دیرکرد را تقاضا نماید.» در این صورت هیأتهای بدوی و تجدیدنظر تشخیص مطالبات به تقاضای کارفرما رسیدگی و رأی مقتضی صادر خواهند نمود. میزان خسارت و جریمه دیرکرد در هر حال نباید از ۱۲درصد مبلغ حق بیمه عقب‌افتاده برای هر سال کمتر باشد.»

۳ـ مواد مربوط به بازرسی در قانون کار مصوب ٦۸/۷/۲ مجلس و ٦۹/۸/۹ مجمع تشخیص مصلحت نظام، در مواد ۹٦ الی ۱۰٦ آمده است. نیز نک: ماده ٤۲ قانون نظام صنفی مصوب ۸۲/۱۲/۲٤ ، دادنامه شماره ۵۳۵-۵۳٦ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری مورخ ۸۵/۹/۱۹ .

تبصره ـ در صورت عدم ارسال صورت مزد در موعد مقرر از طرف کارفرما سازمان می‌تواند مزد یا حقوق بیمه شدگان را براساس مأخذی که طبق ماده ٤٠ این قانون مبنای تعیین حق بیمه قرار گرفته است احتساب و مأخذ پرداخت مزایای نقدی قرار دهد. در مواردی که تعیین مزد یا حقوق بیمه شده به طریق مذکور میسر نباشد سازمان می‌تواند مزایای نقدی را به مأخذ حداقل مزد یا حقوق به طور علی‌الحساب پرداخت نماید.[۱]

ماده ۴۹ـ مطالبات سازمان ناشی از اجرای این قانون در عداد مطالبات ممتاز می‌باشد.[۲]

ماده ۵۰ـ مطالبات سازمان بابت حق بیمه و خسارات تأخیر و جریمه‌های نقدی که ناشی از اجرای این قانون یا قوانین سابق بیمه‌های اجتماعی و قانون بیمه‌های اجتماعی روستاییان باشد، همچنین هزینه‌های انجام شده طبق مواد ٦٦ و ۹۰ و خسارات مذکور در مواد ۹۸ و ۱۰۰ این قانون در حکم مطالبات مستند به اسناد لازم‌الاجرا بوده و طبق مقررات مربوط به اجرای مفاد اسناد رسمی به وسیله مأمورین اجرای سازمان قابل وصول می‌باشد. آیین‌نامه اجرایی این ماده حداکثر ظرف ششماه از تاریخ تصویب این قانون از طرف سازمان تهیه و پس از تصویب وزارت رفاه اجتماعی و وزارت دادگستری به موقع اجرا گذارده خواهد شد. تا تصویب آیین‌نامه مزبور مقررات این ماده توسط مأمورین اجرای احکام محاکم دادگستری براساس آیین‌نامه ماده ۳۵ قانون بیمه‌های اجتماعی اجرا خواهد شد.[۳]

● فصل چهارم ـ مقررات مالی

ماده ۵۱ـ هیأت مدیره مکلف است تا اول دیماه هر سال بودجه کل سازمان را برای سال بعد تنظیم و به شورای عالی سازمان پیشنهاد نماید. شورای عالی سازمان مکلف

۱ـ نک: قانون دریافت جرایم نقدی ۱۳۷۳/۵/۹ (و اصلاحات بعدی) مفاد این قانون هم به موجب مواد قانون تسهیل و نوسازی صنایع مصوب ۱۳۸۲ تغییراتی کرده است.

۲ـ درخصوص ورشکسته، ماده ۵۸ قانون اداره تصفیه امور ورشکستگی مصوب۱۳۱۸/٤/۲٤، ترتیب طلبکاران را ذکر کرده است.

۳ـ آیین‌نامه اجرایی ماده ۵۰ ق.ت.ا مصوب۱۳۵۵/۱۰/۲۵ . نیز نک: دادنامه شماره۲٦۸ مورخ ۱۳۸۱/۸/۲۸ هیأت عمومی دیوان عدالت، موضوع ابطال مواد ۹۲ و ۹۳ آیین‌نامه اجرایی ماده ۵۰ قانون تأمین اجتماعی. وجوه موضوع ماده ۱۹ آیین‌نامه اجرایی قانون بیمه بیکاری مصوب ۱۳٦۹/۱۰/۱۲ هیأت وزیران نیز افزوده شده است. شماره موادی که در متن این قانون به آنها ارجاع داده شده در متن قانون مصوب ۱۳۵٤ به ترتیب٦۵، ۸۹، ۹۹ و ۱۰۰ می‌باشد که صحیح نیست.

است حداکثر تا پانزدهم اسفندماه بودجه سال بعد را تصویب و به هیأت مدیره ابلاغ نماید.[۱]

تبصره ـ ـــــ [۲]

ماده ۵۲ـ مانده درآمد پس از وضع مخارج و کلیه درآمدهای حاصل از خسارات و زیان دیرکرد و بهره سپرده‌ها و سود اوراق بهادار و سود سرمایه گذاری‌ها و درآمد حاصل از فروش و یا واگذاری و یا بهره‌برداری از اموال سازمان کلاً به حساب ذخایر منظور خواهد شد.

تبصره ۱ـ شورای عالی سازمان هر سال به پیشنهاد هیأت مدیره از محل ذخایر مبلغی جهت خرید اموال غیرمنقول و ایجاد ساختمانها یا تأسیسات و تجهیزات جدید که اعتبار آن در بودجه سازمان تأمین نشده باشد تخصیص خواهد داد.

تبصره ۲ـ ـــــ [۳]

ماده ۵۳ـ ذخایر سازمان نزد بانک رفاه کارگران متمرکز خواهد شد بانک مذکور ذخایر مزبور را تحت نظر هیأتی با تصویب شورای عالی سازمان، به کار خواهد انداخت.[٤]

۱ـ اساسنامه سازمان مصوب ۵۸/٦/۱۰، نیز درخصوص مقررات مالی سازمان، مقرراتی وضع کرده است.

۲ـ به موجب لایحه قانونی تشکیل شورای فنی موضوع ماده ٤ قانون تأمین خدمات درمانی مستخدمین دولت و انحلال سازمان تأمین خدمات درمانی مصوب ۵۸/۹/۱۲ و متعاقباً قانون الزام سازمان تأمین اجتماعی مصوب ۱۳٦۸/۸/۲۱ تبصره ماده ۵۱ و تبصره ۲ ماده ۵۲ منتفی است. همچنین قانون الزام سازمان تأمین اجتماعی به اجرای بندهای الف و ب ماده ۳ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳٦۸/۸/۲۱، نحوه استفاده ازواحدهای درمانی و بیمارستانی مالکیت سازمان و واحدهایی را که بدین منظور ایجاد خواهد شد، تعیین کرده است .متن تبصره ماده ۵۱عبارت بود از «سهم سازمان تأمین خدمات درمانی از بابت هزینه‌های ناشی ازبندهای الف و ب ماده ۳ این قانون به ترتیب مقرر در ماده ۲۹ باید در بودجه سازمان مشخص گردد».

۳ـ همان، متن تبصره ۲ عبارت بود از «ایجاد تأسیسات درمانی به پیشنهاد سازمان تأمین خدمات درمانی وتأیید هیأت مدیره سازمان و تصویب شورای عالی از محل ذخائر صورت خواهد گرفت و با حفظ مالکیت سازمان در اختیار سازمان تأمین خدمات درمانی گذارده خواهد شد.»

٤ـ بانک رفاه کارگران در تاریخ ۱۳۳۹/۵/۲۷ در اجرای تبصره ۳۹ قانون بودجه سال ۱۳۳۸ و اساسنامه مصوب هیأت وزیران با سرمایه چهارصدمیلیون ریالی تماماً متعلق به سازمان بیمه‌های اجتماعی کارگران تشکیل گردید، در سال ۱۳۵۸ با مصوبه قانون ملی شدن بانکها کلیه بانکهای فعلی ملی اعلام گردیدند ولی با توجه به اینکه بانک رفاه کلاً به سازمان تأمین اجتماعی تعلق داشت و سازمان نیز دولتی بود مصوبه مذکور منصرف از بانک رفاه بود، در ماده ۷ لایحه قانونی اصلاح قانون تشکیلات سازمان تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۸/۵/۲۸ که بعد از ملی شدن بانکها تصویب گردیده است نیز تعلق تمام سهام بانک رفاه به سازمان مورد تأکید قرار گرفته است؛ در سال ۱۳۷۳ با تصویب قانون فهرست نهادها و موسسات عمومی غیردولتی، سازمان به عنوان نهاد عمومی غیردولتی اعلام گردید، در سال ۱۳۷٦ که اساسنامه بانک با تصویب مجمع عمومی تغییر یافت به موجب ماده ٦ ←

● فصل پنجم ـ حوادث و بیماری‌ها و بارداری

ماده ۵۴ـ بیمه شدگان و افراد خانواده آنها از زمانی که مشمول مقررات این قانون قرار می‌گیرند در صورت مصدوم شدن براثر حوادث یا ابتلا به بیماری می‌توانند از خدمات پزشکی استفاده نمایند. خدمات پزشکی که به عهده سازمان «تأمین خدمات درمانی» است شامل کلیه اقدامات درمانی سرپایی، بیمارستانی، تحویل داروهای لازم و انجام آزمایشات تشخیص طبی می‌باشد.[1]

ماده ۵۵ـ خدمات درمانی موضوع این قانون به دو صورت انجام می‌گیرد:[2]

الف ـ اولویت درمان به روش مستقیم داده می‌شود.

ب) استفاده از روش درمان غیرمستقیم با اختیار و تشخیص وزارت بهداری و بهزیستی به موجب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که وزارت بهداشت درمان و آموزش

←اساسنامه سرمایه بانک معادل ۹۵ میلیارد ریال تعیین گردید که مبلغ چهل میلیارد و شصت میلیون ریال آن توسط سازمان تأمین گردید که بیش از ۵۰٪ سهام بانک متعلق به دولت بود؛ متعاقب تشکیل مجمع عمومی فوق‌العاده در تاریخ ۱۳۷۹/۱۲/۱۰ سرمایه بانک با پیشنهاد هیأت مدیره ازمبلغ ۹۵ میلیارد ریال به ۱۶۹۱ میلیارد ریال افزایش یافت که سهم سازمان از این افزایش سرمایه معادل ۹۳٪ تعیین گردید. با توجه به تقلیل سهم دولت به کمتر از ۵۰٪ درصد تغییر ماهیت حقوق بانک و به تبع آن تغییراتی را در اساسنامه ایجاب نمود. در همین راستا مجمع عمومی فوق‌العاده در تاریخ ۱۳۸۰/۶/۳۱ اقدام به تغییر اساسنامه نمود، که این مصوبه با شکایت سازمان بازرسی کل کشور و رأی هیأت عمومی دیوان (دادنامه شماره ۲۰۶ مورخ ۱۳۸۳/۵/۲۵) ابطال گردید. این رای به موجب دادنامه شماره ٦٨٤ مورخ ۱۳۸٦/۸/۱۳ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری و در اجرای ماده ۵۳ قانون دیوان عدالت اداری اصلاح گردیده است .در بخشی ازدادنامه مذکور چنین آمده است: «منظور از دادنامه ۲۰٦ مورخ ۱۳۸۳/۵/۲۵ تعیین وضعیت بانک از نظر ضرورت اعمال حاکمیت نظارتی دولت بر آن است و دادنامه نافی اختیارات سازمان تأمین اجتماعی براساس قانون تجارت نسبت به سهم الشرکه آن سازمان در بانک مزبور با توجه به افزایش سرمایه اخیر نمی‌باشد»؛ نیز نک: اساسنامه شرکت سرمایه‌گذاری تأمین اجتماعی مصوب ٦٣/٤/١٧ شورای اقتصاد.

۱ـ با تصویب قانون الزام سازمان تأمین اجتماعی به اجرای بندهای الف و ب ماده ۳ قانون تأمین اجتماعی مصوب ٦٨/٨/٢١ تعهدات مذکور در مواد٥٤ ،٥٥ ،٥٦ ،٥٧ ، ۵۸ به سازمان تأمین اجتماعی محول شده است، نیزنک به قانون الزام سازمانهای بیمه گر به پرداخت خسارتهای متفرقه مصوب ۱۳۸۵/٤/٢٤. نک: قانون اصلاح سن فرزندان ذکور مشمولین صندوق‌های بازنشستگی کشوری، لشکری و تأمین اجتماعی و... مصوب ۱۳۸۷/۵/۲۰. قانون بیمه همگانی خدمات درمانی کشور مصوب ۱۳۷۳/۸/۳.

۲ـ بند الف و ب ماده ۵۵ به استناد لایحه قانونی اصلاح ماده ۵۵ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۵۸/۷/٤ تغییرکرده است .متن قدیم عبارت بود از «الف) روش مستقیم برای بیمه شدگانی که از پزشک درمانگاه، بیمارستانها و سایر امکانات درمانی متعلق به این سازمان استفاده می‌نمایند. ب) روش غیر مستقیم برای بیمه شدگانی که در انتخاب پزشک درمانگاه بیمارستان آزادی عمل خواهند داشت وسازمان تعهدات درمانی خود را از طریق خرید خدمات درمانی انجام می‌دهد.» نیز نک : قانون الزام سازمانهای بیمه گر به پرداخت خسارات متفرقه مصوب ۸۵/۷/١٦ ، دادنامه‌های ٤٢٩ مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۱٤، ۲۰۵ مورخ ۱۳۸۳/۵/۲۵، ٤٩٦ مورخ ۱۳۸۳/۱۲/۲۷ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در ارتباط با این ماده است.

پزشکی ظرف مدت ۱۵ روز پس از تصویب این ماده واحده تهیه و به مرحلـه اجـرا در خواهد آورد.

تبصره ـ ضوابط استفاده از روشهای فوق طبق آیین‌نامه‌ای که ظرف ششماه از تاریخ تصویب این قانون تهیه و به تصویب شورای فنـی سـازمان «تـأمین خـدمات درمـانی» خواهد رسید تعیین می‌گردد.

ماده ۵۶ـ به منظور توانبخشی، ترمیم و تجدید فعالیت بیمه شدگان آسیب‌دیده کـه قدرت کار اولیه خود را از دست داده‌اند سازمان «تأمین خدمات درمانی»[1] برای اشتغال آنها به کارهای مناسب دیگر طبق آیین‌نامه‌هایی که از طرف شورای فنی سازمان مـذکور پیشنهاد و به تصویب شورای عالی سازمان خواهد رسید از طریـق مؤسـسات حرفـه‌ای معلولین اقدام خواهد نمود.

ماده ۵۷ـ در صورتی که معالجه بیمار مستلزم انتقال او از روستا یا از شهرستان بـه شهرستان دیگر باشد ترتیب نقل و انتقال طبق ضوابطی خواهد بود که از طرف سـازمان «تأمین خدمات درمانی» پیشنهاد و به تصویب شورای فنی سازمان مذکور می‌رسد.[2]

ماده ۵۸ـ افراد خانواده بیمه‌شده که از کمـک‌هـای مقـرر در مـاده ٥٤ ایـن قـانون استفاده می‌کنند عبارتند از:

۱ـ همسر بیمه‌شده.

۲ـ شوهر بیمه‌شده در صورتی که معاش او توسط بیمه‌شده زن تأمین می‌شود و سن او از شصت سال متجاوز باشد یا طبق نظر کمیسیون پزشکی موضـوع مـاده ۹۱ این قانون ازکارافتاده شناخته شود.

۳ـ فرزندان بیمه‌شده که دارای یکی از شرایط زیر باشند:[3]

۱ـ به موجب «قانون الزام سازمان تأمین اجتماعی به اجرای بندهای بند الف و ب ماده ۳ قانون تأمین اجتمـاعی» اجرای این تعهدات به سازمان تأمین اجتماعی محول شده است.

۲ـ به موجب قانون الزام سازمان تأمین اجتماعی به اجرای بندهای الف و ب ماده ۳ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳٦۸/۱/۲۱، این تعهدات به سازمان محول شده است.

۳ـ این بند به موجب ماده واحده قانون اصلاح سن فرزندان ذکور مـشمولین صـندوقهای بازنشـستگی کـشوری، لشگری و تأمین اجتماعی مصوب ۸۷/۵/۲۰ تغییر یافته است. به موجب بند «ج» تبصره یک ماده ۱ قـانون تنظـیم جمعیت خانواده مصوب ۱۳۷۲/۲/۲٦حق بیمه فرزندان) موضوع ماده ۵۸ قانون تأمین اجتمـاعی مـصوب (۱۳٥٤ برای فرزندان چهارم و بعد که پس از یکسال از تصویب این قانون متولد می‌شوند به صورت جداگانه تعیین و ←

الف ـ کمتر از هجده سال تمام داشته باشند و در مورد فرزندان اناث به شرط نداشتن شوهر تا بیست سالگی و یا منحصراً طبق گواهی یکی از مؤسسات رسمی آموزشی به تحصیل اشتغال داشته باشند.

ب ـ در اثر بیماری یا نقص عضو طبق گواهی سازمان تأمین خدمات درمانی قادر به کار نباشد.

٤ـ پدر و مادر تحت تکفل بیمه‌شده مشروط بر اینکه سن پدر از شصت سال و سن مادر از پنجاه و پنج سال متجاوز باشد و یا اینکه به تشخیص کمیسیونهای پزشکی موضوع ماده ۹۱ ازکارافتاده باشند و در هرحال از سازمان مستمری دریافت ننمایند.

ماده ۵۹ـ بیمه شدگانی که تحت معالجه و یا درمانهای توانبخشی قرار می‌گیرند و بنا به تشخیص سازمان تأمین خدمات درمانی موقتاً قادر به کار نیستند به شرط عدم اشتغال به کار و عدم دریافت مزد یا حقوق استحقاق دریافت غرامت دستمزد را با رعایت شرایط زیر خواهند داشت:

الف ـ بیمه‌شده براثر حوادث ناشی از کار و غیرناشی از کار یا بیماری‌های حرفه‌ای تحت درمان قرار گرفته باشد.

ب ـ در صورتی که بیمه‌شده به سبب بیماری و طبق گواهی پزشک احتیاج به استراحت مطلق یا بستری شدن داشته باشد و در تاریخ اعلام بیماری مشغول به کار بوده و یا در مرخصی استحقاقی باشد.[1]

ماده ۶۰ـ حوادث ناشی از کار حوادثی است که درحین انجام وظیفه و به سبب آن برای بیمه شده اتفاق می‌افتد. مقصود از حین انجام وظیفه تمام اوقاتی است که بیمه‌شده

➔ مطابق تعرفه تأمین اجتماعی از بیمه شده دریافت می‌گردد؛ دستور اداری شماره ۵۹۷۷۹/۵۰۱۰ مورخ ۱۳۷۵/۱۲/۲۵ مصوبه مورخ ۷۸/۱۱/۱۳هیأت وزیران را درخصوص حق سرانه درمان بیمه شدگان صاحبان حرف و مشاغل آزاد، بیمه اختیاری و فرزندان چهارم بیمه شدگان را منعکس نموده و بخشنامه شماره ۱/٦۱۸ فنی مورخ۷٤/۹/۲۷ چگونگی تشخیص فرزند چهارم و بعد را مشخص نموده است. نیزنک به قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۸٦/۷/۸

۱ـ نک: ماده ۷٤ قانون کار، قانون تسهیلات استخدامی و اجتماعی جانبازان انقلاب اسلامی مصوب ۷٤/۳/۳۱، آئین‌نامه نرخ و مأخذ حق بیمه حوادث ناشی از حوادث حوادث کار مصوب ۱۳۸۰/٦/۱٤؛ دادنامه‌های ۳٦٤ مورخ ۱۳۸۷/۱۰/۱۹، ۵۳۵-۵۳٦ مورخ ۱۳۸۵/۹/۱۹ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری.

در کارگاه یا مؤسسات وابسته یا ساختمان‌ها و محوطه آن مشغول کار باشد و یا به دستور کارفرما در خارج از محوطه کارگاه عهده‌دار انجام مأموریتی باشد.اوقات مراجعه به درمانگاه و یا بیمارستان و یا برای معالجات درمانی و توانبخشی و اوقات رفت و برگشت بیمه‌شده از منزل به کارگاه جزء اوقات انجام وظیفه محسوب می‌گردد مشروط بر اینکه حادثه در زمان عادی رفت و برگشت به کارگاه اتفاق افتاده باشد حوادثی که برای بیمه‌شده حین اقدام برای نجات سایر بیمه شدگان و مساعدت به آنان اتفاق می‌افتد حادثه ناشی از کار محسوب می‌شود.[۱]

ماده ۶۱ـ بیماری‌های حرفه‌ای به موجب جدولی که به پیشنهاد هیأت مدیره به تصویب شورای عالی سازمان خواهد رسید تعیین می‌گردد مدت مسئولیت سازمان «تأمین خدمات درمانی» نسبت به درمان هر یک از بیماری‌های حرفه‌ای پس از تغییر کار بیمه‌شده به شرحی است که در جدول مزبور قید می‌شود.

ماده ۶۲ـ مدت پرداخت غرامت دستمزد ایام بیماری و میزان آن به شرح زیر می‌باشد:[۲]

۱ـ غرامت دستمزد از اولین روزی که بیمه‌شده بر اثر حادثه یا بیماری حرفه‌ای و به موجب تشخیص سازمان «تأمین خدمات درمانی» قادر به کار نباشد پرداخت خواهد شد. در مواردی که عدم اشتغال به کار و معالجه به سبب بیماری باشد در صورتی که بیمار در بیمارستان بستری نشود غرامت دستمزد از روز چهارم پرداخت خواهد شد.

۲ـ پرداخت غرامت دستمزد تا زمانی که بیمه‌شده به تشخیص سازمان «تأمین خدمات درمانی» قادر به کار نبوده و به موجب مقررات این قانون ازکارافتاده

۱ـ حسب لایحه قانونی شمول مواد ٦٠ و ... قانون تأمین اجتماعی درباره کلیه بیمه شدگانی که در جریان انقلاب اخیر دچار نقص عضو، ازکارافتادگی جزئی یا ازکارافتادگی کلی گردیده یا به درجه رفیع شهادت رسیده‌اند مصوب ٥٨/٦/٢٦، حوادث دوران انقلاب نیز از مصادیق ماده ٦٠ شناخته شده است، در این رابطه به قانون اصلاح لایحه فوق الذکر مصوب١٣٧٠/٥/٨ و نیز به قانون راجع به برقراری مستمری درباره بیمه‌شدگانی که به علت همکاری با نیروهای مسلح شهید یا معلول شده یا می‌شوند مصوب ١٣٦٠/١١/١٨و قانون نحوه بازنشستگی جانبازان مصوب ١٣٦٧/٩/١ مراجعه شود.

۲ـ به قانون پرداخت غرامت دستمزد معادل آخرین مزد یا حقوق روزانه به بیمه شدگانی که به علت همکاری بانیروهای مسلح ج.ا.ا .مجروح شده یا می‌شوند مصوب١٣٦٧ و دادنامه‌های ٥٣٥ و ٥٣٦ مورخ ١٣٨٥/٩/١٩ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری مراجعه شود.

شناخته نشده باشد ادامه خواهد یافت.

۳ـ غرامت دستمزد بیمه‌شده‌ای که دارای همسر یا فرزند یا پدر و یا مادر تحت تکفل باشد به میزان سه چهارم آخرین مزد یا حقوق روزانه او پرداخت می‌گردد.

٤ـ غرامت دستمزد بیمه‌شده‌ای که همسر یا فرزند یا پدر و یا مادر تحت تکفل نداشته باشد معادل دوسوم آخرین مزد یا حقوق روزانه او می‌باشد مگر اینکه بیمه‌شده به هزینه سازمان «تأمین خدمات درمانی» بستری شود که در این صورت غرامت دستمزد معادل یک‌دوم آخرین مزد یا حقوق روزانه وی خواهد بود.

۵ـ هرگاه سازمان «تأمین خدمات درمانی» بیمه‌شده‌ای را برای معالجه به شهرستان دیگر اعزام دارد و درمان او را به طور سرپایی انجام دهد علاوه بر غرامت دستمزد متعلق معادل صددرصد غرامت دستمزد روزانه هم بابت هزینه هر روز اقامت او پرداخت خواهد شد. در صورتی که به تشخیص پزشک معالج مادام که بیمار احتیاج به همراه داشته باشد علاوه بر مخارج مسافرت معادل پنجاه‌درصد حقوق یا دستمزد بیمه‌شده نیز به همراه بیمار از طرف سازمان پرداخت خواهد شد.[۱]

ماده ۶۳ـ در مورد بیماری‌ها یا حوادث، آخرین مزد یا حقوق روزانه بیمه‌شده به منظور محاسبه غرامت دستمزد ایام بیماری عبارت است از جمع کل دریافتی بیمه‌شده که به مأخذ آن حق بیمه دریافت شده است. در آخرین ۹۰ روز قبل از شروع بیماری تقسیم به روزهای کار و در مورد بیمه شدگانی که کارمزد دریافت می‌کنند آخرین مزد عبارت است از جمع کل دریافتی بیمه‌شده که به مأخذ آن حق بیمه دریافت شده است در آخرین ۹۰ روز قبل از شروع بیماری تقسیم بر نود مشروط بر اینکه غرامت دستمزد این مبلغ از غرامت دستمزدی که به حداقل مزد کارگر عادی تعلق می‌گیرد کمتر نباشد. در صورتی که بیمه‌شده دریافت کننده کارمزد ظرف سه ماه مذکور مدتی از غرامت دستمزد استفاده کرده باشد متوسط دستمزدی که مبنای محاسبه غرامت دستمزد مذکور

۱ـ با توجه به انحلال سازمان تأمین خدمات درمانی، سازمان تأمین اجتماعی، جایگزین سازمان تأمین خدمات درمانی شده است.

قرار گرفته است بـه منزلـه دسـتمزد روزانـه ایـام بیمـاری تلقـی و در محاسـبه منظـور خواهدشد.

ماده ۶۴ـ در مواردی که کارفرمایان طبق قوانین و مقررات دیگـری مکلـف باشـند حقوق یا مزد بیمه شدگان بیمار خود را پرداخت نمایند سازمان «تأمین خدمات درمانی» فقط عهده‌دار معالجه آنها طبق مقررات این قانون خواهد بود.

تبصره ـ در مواردی که کارفرمایان طبق قوانین دیگری مکلف باشند حقوق کارگران مسلول خود را پرداخت نمایند سازمان فقط عهده‌دار معالجـه آنهـا طبـق مقـررات ایـن قانون خواهد بود.[۱]

ماده ۶۵ـ در صورت وقوع حادثه ناشی از کار، کارفرما مکلف است اقـدامات لازم اولیه را برای جلوگیری از تشدید وضع حادثه دیده به عمل آورده و مراتب را ظرف سه روز اداری کتباً به اطلاع سازمان برساند. در صورتی که کارفرمـا بابـت اقـدامات اولیـه مذکور متحمل هزینه‌ای شده باشد سازمان «تأمین خدمات درمانی» هزینه‌های مربوط را خواهد پرداخت.

ماده ۶۶ـ در صورتی که ثابت شود وقوع حادثـه مـستقیماً ناشـی از عـدم رعایـت مقررات حفاظت فنی و بروز بیماری ناشی از عدم رعایت مقررات بهداشـتی و احتیـاط لازم از طرف کارفرما یا نمایندگان او بوده سازمان «تأمین خـدمات درمـانی» و سـازمان هزینه‌های مربوط به معالجه و غرامات و مستمری‌ها و غیره را پرداخته و طبق مـاده ۵۰ این قانون از کارفرما مطالبه و وصول خواهد نمود.

تبصره ۱ـ مقصر می‌تواند با پرداخت معادل ده سال مستمری موضوع ایـن مـاده بـه سازمان از این بابت بری‌الذمه شود.

تبصره ۲ـ هرگاه بیمه‌شده مشمول مقررات مربوط به بیمـه شـخص ثالـث باشـد در صورت وقوع حادثه سازمان و سازمان تأمین خدمات درمانی و یا شخصاً کمکهای مقرر در این قانون را نسبت به بیمـه‌شـده انجـام خواهنـد داد و شـرکت‌هـای بیمـه موظفنـد خسارات وارده به سازمانها را درحدود تعهدات خود نسبت به شخص ثالث بپردازند.[۲]

۱ـ نک: قانون مربوط به حمایت کارمندان مسلول و پیشگیری بیماری سل مـصوب ۱۳۳۳/۱۱/۱۸. در ایـن مـاده سازمان تأمین اجتماعی جایگزین سازمان تأمین خدمات درمانی گردیده است.

۲ـ با توجه به انحلال سازمان خدمات درمانی، سازمان تأمین اجتماعی جایگزین سازمان خدمات درمانی می‌گردد . نیز ماده ۹۲ برنامه چهارم توسعه مصوب ۱۳۸۳/۶/۱۱مقرر می‌دارد «ماده۹۲ ـ وزارت بهداشت، درمـان و آمـوزش پزشکی مکلف است، نسبت به درمان فوری و بدون قید و شرط مصدومین حوادث وسوانح رانندگی، در مراکـز خدمات بهداشتی و درمانی اقدام کند. به منظور تأمین منابع لازم برای ارائه خدمات فوق، ده درصد۱۰٪حق بیمه ←

ماده ۶۷ـ بیمه شده زن یا همسر بیمه‌شده مرد در صورتی که ظرف یک سال قبل از زایمان سابقه پرداخت حق بیمه شصت روز را داشته باشد می‌تواند به شرط عدم اشتغال به کار از کمک بارداری استفاده نماید. کمک بارداری دوسوم آخرین مزد یا حقوق بیمه‌شده طبق ماده ٦٣ می‌باشد که حداکثر برای مدت دوازده هفته جمعاً قبل و بعد از زایمان بدون کسر سه روز اول پرداخت خواهد شد.[1]

ماده ۶۸ـ بیمه‌شده زن یا همسر بیمه‌شده مرد در صورتی که در طول مدت یک سال قبل از وضع حمل حق بیمه شصت روز را پرداخته باشد از کمکها و معاینه‌های طبی و معالجات قبل از زایمان و حین زایمان و بعد از وضع حمل استفاده خواهد کرد. سازمان «تأمین خدمات درمانی» بنا به درخواست بیمه‌شده می‌تواند به جای کمکهای مذکور مبلغی وجه نقد به بیمه‌شده پرداخت نماید، مبلغ مزبور در آئین‌نامه‌ای که از طرف هیأت مدیره سازمان «تأمین خدمات درمانی» تهیه و به تصویب شورای عالی سازمان می‌رسد تعیین خواهد شد.[2]

◄ شخص ثالث، سرنشین و مازاد توسط شرکتهای بیمه تجاری وصول و به حساب درآمدهای اختصاصی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی نزد خزانه داری کل واریز می‌گردد و هزینه‌های درمان کلیه مصدومان ترافیکی، جاده‌ای و رانندگی از محل وجوه واریز شده به این حساب و سایر منابع موجود پرداخت خواهد شد . توزیع این منابع براساس عملکرد هر یک از سازمانهای بیمه گر پایه توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، هر شش ماه یک بار صورت خواهد گرفت .نیز نک :ماده ۸۵ و ۹۵ قانون کار.

۱ـ نیز نک: ماده ٧٦ قانون کار مصوب سال ١٣٦٩ مجمع تشخیص مصلحت نظام، ماده ۳ قانون ترویج تغذیه با شیر مادر و...مصوب ٧٤/١٢/٢٢ ، قانون تنظیم خانواده و جمعیت مصوب٧٢/٢/٢٦، دادنامه ۲۷۵ مورخ ١٣٨٥/٦/٦ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری.

۲ـ در این ماده سازمان تأمین اجتماعی جایگزین سازمان تأمین خدمات درمانی شده است .کمک بارداری و مرخصی زایمان مرتبط هستند از این رو کمک بارداری به جای مزد در دوران مرخصی اعطا می‌شود. درخصوص مرخصی زایمان، با عنایت به ماده ٧٦ قانون کار مصوب سال ١٣٦٩ مجمع تشخیص مصلحت نظام، ماده ٦٧ قانون تأمین اجتماعی، قانون ترویج تغذیه با شیر مادر مصوب سال ۱۳۸۰ می‌توان این گونه نتیجه گرفت که در فاصله ١٣٦٩ـ ١٣٥٤مدت مرخصی زایمان با توجه به ماده ٦٧ قانون تأمین اجتماعی ٨٤ روز بوده است، درفاصله ١٣٧٤ ـ ١٣٦٩ زنان کارگر از ۹۰ روز مرخصی زایمان برخوردار بوده‌اند و در صورت زایمان توامان از١٠٤ روز، و در تمام مدت ۹۰ روز یا ١٠٤ روز مستحق دریافت کمک بارداری بوده‌اند اما سایر مشمولین قانون تأمین اجتماعی و همسران بیمه شده مرد کارگر همچنان تحت شمول ماده ٦٧ قانون تأمین اجتماعی هستند. در فاصله سال ١٣٧٤ تاکنون مرخصی زایمان زنان بیمه شده شیرده به ٤ ماه (۱۲۰) روز افزایش یافته و در تمام این مدت مستحق دریافت کمک بارداری هستند. زنان بیمه شده غیرشیرده یا همسران بیمه شده مرد حسب مورد تابع ماده ٦٧ قانون تأمین اجتماعی یا ٧٦ قانون کار هستند؛ از سال ۱۳۸۰ تاکنون مدت مرخصی زایمان مادرانی که فرزندخود را شیر می‌دهند برای وضع حمل دوقلو ۵ ماه (۱۵۰) روز و برای زایمان ۳ قلو و بیشتر یکسال(٣٦٥) روز بوده و به موجب ماده ۳ قانون ترویج تغذیه با شیر مادر و حمایت از مادران در دوران شیردهی مصوب ٣٧٤ واصلاحی ◄

ماده ۶۹ـ در صورتی که بیمه‌شده زن و یا همسر بیمه‌شده مرد به بیماری‌هایی مبتلا شود که شیردادن برای طفل او زیان‌آور باشد یا پس از زایمان فوت شود شیر مورد نیاز تا ۱۸ ماهگی تحویل خواهد شد.

● فصل ششم ـ ازکارافتادگی[1]

ماده ۷۰ـ بیمه شدگانی که طبق نظر پزشک معالج غیرقابل علاج تشخیص داده می‌شوند پس از انجام خدمات توانبخشی و اعلام نتیجه توانبخشی یا اشتغال چنانچه طبق نظر کمیسیونهای پزشکی مذکور در ماده ۹۱ این قانون توانایی خود را کلاً یا بعضاً از دست داده باشند به ترتیب زیر با آنها رفتار خواهد شد:

الف ـ هرگاه درجه کاهش قدرت کار بیمه‌شده شصت وشش درصد و بیشتر باشد ازکارافتاده کلی شناخته می‌شود.

ب ـ چنانچه میزان کاهش قدرت کار بیمه شده بین سی و سه تا شصت و شش درصد و به علت حادثه ناشی از کار باشد ازکارافتاده جزئی شناخته می‌شود.

ج ـ اگر درجه کاهش قدرت کار بیمه شده بین ده تا سی و سه درصد بوده و موجب آن حادثه ناشی از کار باشد استحقاق دریافت غرامت نقص مقطوع را خواهد داشت.

ماده ۷۱ـ بیمه‌شده‌ای که دراثر حادثه ناشی از کار یا بیماری حرفه‌ای ازکارافتاده کلی شناخته شود بدون در نظر گرفتن مدت پرداخت حق بیمه استحقاق دریافت

➔ ۱۳۸٦ مرخصی زایمان برای مادرانی که فرزند خود را شیر می‌دهند در بخشهای دولتی و غیردولتی٦ ماه است و در تمام این مدت مستحق دریافت کمک بارداری هستند؛ به موجب قانون تنظیم خانواده مصوب۷۲/۲/۲٦ مرخصی زایمان و بارداری برای فرزندان چهارم و بعد، تعلق نمی‌گیرد.

۱ـ در مورد ازکارافتادگی به قوانین زیر رجوع شود: لایحه قانونی راجع به برقراری حقوق وظیفه درباره کارکنان دولت و مشمولین قانون تأمین اجتماعی که درجریان انقلاب اسلامی ایران ازکارافتاده یا به درجه شهادت نائل شده یا می‌شوند، مصوب۱۳۵۸/۹/۲۱، لایحه قانونی الحاق یک تبصره به لایحه قانونی راجع به برقراری حقوق وظیفه .... مصوب۱۳۵۸/۱۲/۲۷؛ قانون راجع به برقراری مستمری درباره بیمه شدگانی که به علت همکاری با نیروهای مسلح، شهید یا معلول شده یا بشوند مصوب ۱۳٦۰/۱۱/۱۸؛ قانون برقراری حقوق وظیفه ازکارافتادگی و وظیفه عائله تحت تکفل به جانبازان ...مصوب ۱۳٦۱/۱۱/۲۵؛ قانون الحاق یک تبصره به ماده چهار قانون برقراری ...مصوب ۱۳٦۳/۱۱/٦ ـ لایحه قانونی شمول مواد٦۰، ۷۰، ۷۱، ۷۲ ، ...۷٤ مصوب ۱۳۵۸/٦/۲٦؛ قانون اصلاح لایحه قانونی شمول مواد٦۰ ، ۷۰، ۷۱ ، ...مصوب ۱۳۷۰/۵/۱۸ ماده ۷٦ قانون کار مصوب سال ۱۳٦۹ مجمع تشخیص مصلحت نظام، ماده ۳ قانون ترویج تغذیه با شیر مادر و...مصوب ۷٤/۱۲/۲۲و تبصره الحاقی مصوب ۸۰/۱۲/۲۲ به همین ماده، قانون تنظیم خانواده و جمعیت مصوب۷۲/۲/۲٦ و بخشنامه شماره ۱/٦۱۸ فنی مورخ ۸٤/۹/۲۷.

مستمری ازکارافتادگی کلی ناشی از کار را خواهد داشت.

ماده ۷۲ـ میزان مستمری ماهانه ازکارافتادگی کلی ناشی از کار عبارت است از یک سی‌ام $\frac{۱}{۳۰}$ مزد یا حقوق متوسط بیمه‌شده ضرب در سنوات پرداخت حق بیمه مشروط بر اینکه این مبلغ از پنجاه درصد مزد یا حقوق متوسط ماهانه او کمتر و از صددرصد آن بیشتر نباشد. در مورد بیمه شدگانی که دارای همسر بوده یا فرزند یا پدر یا مادر تحت تکفل داشته باشند و مستمری استحقاقی آنها از شصت درصد مزد یا حقوق متوسط آنها کمتر باشد علاوه بر آن معادل ده درصد مستمری استحقاقی به عنوان کمک مشروط بر آنکه جمع مستمری و کمک از ٦٠٪ تجاوز نکند پرداخت خواهد شد.[۱]

تبصره ۱ـ شوهر یا فرزند یا پدر یا مادر با شرایط زیر تحت تکفل بیمه شده محسوب می‌شوند:[۲]

۱ـ سن شوهر از شصت سال متجاوز باشد و یا به تشخیص کمیسیونهای پزشکی موضوع ماده ۹۱ این قانون ازکارافتاده کلی بوده و در هر دو حالت به حکم این قانون مستمری دریافت ننماید و معاش او توسط زن تأمین شود.

۲ـ فرزندان بیمه‌شده که حائز شرایط مذکور در بند ۳ ماده ۵۸ این قانون باشند.

۳ـ سن پدر از شصت و سن مادر از پنجاه و پنج سال بیشتر بوده یا اینکه به تشخیص کمیسیونهای پزشکی موضوع ماده ۹۱ این قانون ازکارافتاده باشند و معاش آنها توسط بیمه‌شده تأمین و در هرحال به موجب این قانون مستمری دریافت ندارند.

تبصره ۲ـ مزد یا حقوق متوسط ماهانه بیمه‌شده موضوع این ماده عبارت است از جمع کل مزد یا حقوق او که به مأخذ آن حق بیمه دریافت گردیده ظرف هفتصد و بیست روز قبل از وقوع حادثه ناشی از کار یا شروع بیماری حرفه‌ای که منجر به

۱ـ به موجب قانون اصلاح مواد ۷۲ و ۷۷ و تبصره ماده ٧٦ قانون تأمین اجتماعی مصوب ١٣٥٤ و الحاق دوتبصره به ماده ٧٦ مصوب ١٣٧١/١٢/١٦ مجلس شورای اسلامی، عبارت (یک سی‌وپنجم) به (یک سی‌ام) به تغییر یافته است. نک: قانون راجع به افزایش مستمری دریافت کنندگان مستمری جزئی ناشی از کار مصوب ١٣٦٢/٢/١٥ مجلس شورای اسلامی.

۲ـ نک: دادنامه شماره ۳۴۹ مورخ ۱۳۸۱/۱۰/۱ هیأت عمومی دیوان عدالت، درخصوص ممنوعیت بررسی موضوع کفالت والدین بیمه شده، صرفاً در زمان حیات وی.

ازکارافتادگی شده است تقسیم بر روزهای کار ضرب در سی.

ماده ۷۳ـ به بیمه‌شده‌ای که در اثر حادثه ناشی از کار بین سی‌وسه تا شصت‌وشش درصد توانایی کار خود را از دست داده باشد مستمری ازکارافتادگی جزئی ناشی از کار پرداخت خواهد شد. میزان مستمری عبارت است از حاصل ضرب درصد ازکارافتادگی در مبلغ مستمری ازکارافتادگی کلی استحقاقی که طبق ماده ۷۲ این قانون تعیین می‌گردد.[۱]

ماده ۷۴ـ بیمه‌شده‌ای که در اثر حادثه ناشی از کار بین ده تا سی‌وسه درصد توانایی کار خود را از دست داده باشد استحقاق دریافت غرامت نقص عضو را خواهد داشت میزان این غرامت عبارت است از سی‌وشش برابر مستمری استحقاقی مقرر در ماده ۷۲ این قانون ضربدر درصد ازکارافتادگی.

ماده ۷۵ـ بیمه‌شده‌ای که ظرف ده سال قبل از وقوع حادثه غیرناشی از کار یا ابتلا به بیماری، حداقل حق بیمه یک سال کار را که متضمن حق بیمه نود روز کار ظرف یک سال قبل از وقوع حادثه یا بیماری منجر به ازکارافتادگی باشد پرداخت نموده باشد در صورت ازکارافتادگی کلی حق استفاده از مستمری ازکارافتادگی کلی غیرناشی از کار ماهانه را خواهد داشت.[۲]

تبصره ـ محاسبه متوسط دستمزد و مستمری ازکارافتادگی موضوع ماده فوق به ترتیب مقرر در ماده ۷۲ این قانون و تبصره ۲ آن صورت خواهد گرفت.

۱ـ با رعایت قانون راجع به افزایش مستمری دریافت کنندگان مستمری ازکارافتادگی جزئی ناشی از کار مصوب۱۳٦۲/۱۰/۱۵، در متن قانون مصوب ۱۳٥٤ ماده «۷۰» ذکر گردیده که ماده ۷۲ صحیح است.

۲ـ نک : دادنامه شماره ٦۱ مورخ ۷۷/۳/۲۳ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری درخصوص مقام تشخیص شروع و نوع بیماری بیمه شده جهت اجرای ماده ۷۵ قانون تأمین اجتماعی و اعتبار نظر کمیسیون پزشکی درخصوص بیماری و نوع وتاریخ آن .و دادنامه شماره ۷۹ مورخ ۱۳۸۵/۲/۱۷ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری درخصوص حذف قید تاریخ در دادنامه شماره ٦۱ مورخ۷۷/۳/۲۳ دیوان عدالت اداری.

● فصل هفتم ـ بازنشستگی[1]

ماده ۷۶ـ مشمولین این قانون در صورت حایز بودن شرایط زیر حق استفاده از مستمری بازنشستگی را خواهند داشت.[2]

۱ـ حداقل ده سال حق بیمه مقرر را قبل از تاریخ تقاضای بازنشستگی پرداخته باشند. (حداقل حق بیمه مقرر در این ماده تغییر کرده است. نگاه کنید به جزء ۳

۱ـ در مطالعه مقررات این فصل توجه به مقررات ذیل نیز لازم است:ـ لایحه قانونی نحوه انتقال کسور بازنشستگی کارکنان سازمان انرژی اتمی ایران به سازمان تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۸/۹/۲۷ ـ قانون نحوه بازنشستگی جانبازان انقلاب اسلامی ایران و جنگ تحمیلی و معلولین عادی و شاغلین مشاغل سخت و زیان‌آور مصوب ۱۳٦۷/۹/۱ .و آیین‌نامه اجرایی آن .مصوب ٦۸/۵/۳۰ـ قانون برقراری حقوق وظیفه یا مستمری بازماندگان آن دسته از مهاجران و کسانی که به مناطق جنگی مراجعت نموده و به علت برخورد با مواد منفجره معلول یا فوت می‌شوند .مصوب ۱۳۷۲/٦/۹و آیین‌نامه اجرایی آن مصوب ۱۳۷۳/۱۰/۲۰ـ ماده ٦ قانون تسهیلات استخدامی و اجتماعی جانبازان انقلاب اسلامی مصوب ۱۳۷٤/۳/۳۱ـ قانون اعطای تسهیلات مربوط به آزادگان به آن دسته از افراد که تا قبل از پیروزی انقلاب اسلامی محکومیت سیاسی داشته‌اند .مصوب ۷۷/۲/۳۰ـ قانون نحوه تأثیر سابقه منتقله به سازمان تأمین اجتماعی برای استفاده از مزایای مقرر در قانون تأمین اجتماعی مصوب تیرماه ۱۳۵٤ مصوب ۱۳۸۰/۲/۲٦ و قانون استسفاریهٔ آن مصوب ۱۳۸۳/۱۱/۷ـ قانون بیمه بازنشستگی، فوت و ازکارافتادگی بافندگان قالی، قالیچه، گلیم و زیلو مصوب ۱۳۷٦/۹/۱۱ـ قانون اصلاح پاره‌ای از مقررات مربوط به بازنشستگی بانوان شاغل، خانواده‌ها و سایر کارکنان مصوب۱۳۷۹/۲/۱۳ مجلس شورای اسلامی ـ قانون حالت اشتغال مستخدمین شهید، جانباز ازکارافتاده و مفقودالاثر انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی مصوب ۱۳۷۲/٦/۳۰ـ قانون اصلاح تبصره ٦ قانون حالت اشتغال مستخدمین شهید ...مصوب ۱۳۷۲/٦/۳۰ـ مواد ۱٤ ،۲۱ ،۲۳ ، ۳۱ و ۷٤ قانون کار ۱۳٦۹/۸/۲۹ـ قانون نحوه تعدیل نیروی انسانی دستگاههای دولتی مصوب ۱۳٦٦/۱۰/۲۷ مجلس شورای اسلامی (مواد ۹،۱۸، ۱۰) ـ قانون اصلاح مقررات بازنشستگی و وظیفه قانون استخدام کشوری مصوب ۱۳٦۸/۱۲/۱۳ مجلس شورای اسلامی ـ قانون حمایت از آزادگان (اسرای آزاد شده) بعد از ورود به کشور مصوب (۱۳٦۸/۹/۱۳ ماده۱ ،۲ ،۱۳ ، ۱٤ و۲٦)ـ قانون اصلاح بند «ب» تبصره ۱ ماده (۲) قانون اصلاح مقررات بازنشستگی و وظیفه قانون استخدام کشوری، مصوب ۱۳٦۸/۱۲/۱۳ قانون بازنشستگی پیش از موعد کارکنان دولت مصوب ۱۳۸٦ ماده ۲۵ قانون تأسیس مدارس غیرانتفاعی مصوب ٦۷/۳/۵ و اصلاحات سال۱۳۸۷؛ مادهٔ ۱۰ قانون تنظیم بخشی از مقررات تسهیل و نوسازی صنایع کشور مصوب ۱۳۸۲/۵/۲٦ با اصلاحات بعدی،

۲ـ قانون استفساریه اصلاحیه تبصره (۲) الحاقی به ماده (۷٦) قانون تأمین اجتماعی مصوب۱۳۸۰

موضوع استفساریه:ماده واحده – آیا کارگران شاغل در مشاغل سخت و زیان‌آور – مخل سلامت «مناطق بد آب و هوا» که به طور فصلی در این قبیل مشاغل کار می‌کنند، نظیر کارگران نی بر – کوره پزخانه‌ها، کارگران فصلی کارخانجات قند یا سایر موادغذایی و آن دسته از کارگرانی که بدون میل و اراده موقتاً کار خود را از دست می‌دهند ولیکن در ادامه کار، در همان کارگاه یا کارگاههای مشابه شاغل در مشاغل سخت و زیان‌آور می‌شوند با وجودانقطاع فصلی یا موقت مشمول مزایای تبصره (۲) الحاقی به ماده (۷٦) قانون تأمین اجتماعی می‌گردند یاخیر؟ نظر مجلس:بلی، مشمول مزایای تبصره (۲) الحاقی به ماده (۷٦) قانون تأمین اجتماعی می‌شوند.قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیستم فروردین ماه یکهزاروسیصدوهشتادو پنج مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۵/۲/٦به تأیید شورای نگهبان رسید.

بند ب قانون اصلاح تبصره دو همین ماده.)

۲ـ سن مرد به شصت سال تمام و سن زن به پنجاه‌وپنج سال تمام رسیده باشد.

تبصره ۱ـ کسانی که ۳۰ سال تمام کار کرده و در هر مورد حق بیمه مدت مزبور را به سازمان پرداخته باشند در صورتی که سن مردان ۵۰ سال و سن زنان ٤٥ سال تمام باشد می‌توانند تقاضای مستمری بازنشستگی نمایند.[۱]

تبصره ۲ـ الف ـ کارهای سخت و زیان آور کارهایی است که در آنها عوامل فیزیکی، شیمیایی، مکانیکی و بیولوژیکی محیط کار، غیر استاندارد بوده و در اثر اشتغال کارگر تنشی به مراتب بالاتر از ظرفیتهای طبیعی (جسمی و روانی) در وی ایجاد گردد که نتیجه آن بیماری شغلی و عوارض ناشی از آن بوده و بتوان با بکارگیری تمهیدات فنی، مهندسی، بهداشتی و ایمنی و غیره صفت سخت و زیان آور بودن را از آن مشاغل کاهش یا حذف نمود.[۲]

۱ـ این تبصره با قانون اصلاح مواد ۷۲ و ۷۷ و تبصره ماده ۷٦ قانون تأمین اجتماعی ...مصوب ۱۳۷۱/۱۲/۱٦ اصلاح شده است .متن سابق عبارت بود از: «تبصره – در مورد افرادی که قبل از تقاضای بازنشستگی حداقل مدت بیست سال متوالی یا بیست و پنج سال متناوب در مناطق بد آب و هوا کار کرده‌اند و یا آنکه به کارهای سخت و مخل سلامتی (زیان‌آور) اشتغال داشته‌اند سن بازنشستگی پنجاه و پنج سال تمام خواهد بود. کسانی که سی سال تمام کار کرده و حق بیمه مقرر را به سازمان پرداخته باشند در صورت داشتن پنجاه و پنج سال تمام می‌توانند تقاضای مستمری بازنشستگی کنند. مناطق بد آب و هوا و کارهای زیان‌آور به موجب آیین نامه مربوط مصوب هیأت وزیران تعیین خواهد شد.» نک: دادنامه شماره ٤٦٣ الی ۷۰۳ مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۳ هیأت عمومی دیوان عدالت موضوع ابطال بند ۵ ماده ١٤ تصویبنامه مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۲۷هیأت وزیران درخصوص تقاضای مستمری بازنشستگی در کارهای سخت و زیان‌آور، قانون الحاق تبصره ۲ به ماده ١٤ قانون کار مصوب ۱۳۸۳/۱/۲٦ مقرر می‌دارد «آن دسته از بیمه شدگانی که مشمول اصلاحیه تبصره (۲) ماده (۷٦) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۸۰/۷/١٤مجمع تشخیص مصلحت نظام هستند به شرط آنکه خدمت نظام وظیفه خود را در جبهه‌های نبرد حق علیه باطل طی نموده یا حضور داوطلبانه در جبهه داشته باشند سوابق خدمتی آنان جزو کارهای سخت و زیان‌آورمحسوب می‌شود؛ نیز نک :به آیین‌نامه اجرایی این قانون مصوب ۱۳۸٤/٤/۸، نیز دادنامه‌های هیأت عمومی دیوان عدالت اداری به شماره۵۵۷ – ۵۵٤ مورخ ۱۳۸۵/۸/۷درخصوص ابطال بخشنامه ۱/٤ کارهای سخت و زیان‌آور، شماره ٦۱ مورخ۷۷/۳/۲۳ درخصوص مقام تشخیص شروع و نوع بیماری بیمه شده جهت اجرای ماده ۷۵ قانون تأمین اجتماعی و اعتبار نظر کمیسیون پزشکی درخصوص بیماری و نوع و تاریخ آن. شماره ۷۹ مورخ ۱۳۸۵/۲/۱۷ درخصوص حذف قید تاریخ در دادنامه شماره ٦۱ مورخ ۷۷/۳/۲۳ ، شماره ۷۹ مورخ ۱۳۸۵/۳/۱۷ درخصوص تعیین تاریخ شروع از کارافتادگی، شماره ۲٦۷ مورخ ۱۳٦۸/٤/۱۳.

۲ـ نک: دادنامه شماره ٤۷۵ الی ٤۸۰ مورخ ۱۳۸۳/۹/۲۹ هیأت عمومی دیوان عدالت درخصوص اینکه تعطیل وانحلال کارگاه طبیعت و ماهیت کارهای سخت و زیان‌آور انجام شده در زمان دایر بودن کارگاه را منتفی نمی‌سازد، نیز نک :آیین‌نامه کارهای سخت و زیان‌آور موضوع ماده ۵۲ قانون کار مصوب ۱۳۷۱/۹/۲۹ مصوب وزرای کار و اموراجتماعی و بهداشت و درمان و آموزش پزشکی.

۱- کارفرمایان کلیه کارگاههای مشمول قانون تأمین اجتماعی که تمام یا برخی از مشاغل آنها حسب تشخیص مراجع ذیربط سخت و زیان آور اعلام گردیده یا خواهند گردید، مکلفند ظرف دو سال از تاریخ تصویب این قانون نسبت به ایمن سازی عوامل شرایط محیط کار مطابق حد مجاز و استانداردهای مشخص شده در قانون کار و آئین‌نامه‌های مربوطه و سایر قوانین موضوعه در این زمینه اقدام نمایند.

۲- کارفرمایان کارگاههای مشمول قانون تأمین اجتماعی مکلفند قبل از ارجاع کارهای سخت و زیان آور به بیمه شدگان، ضمن انجام معاینات پزشکی آنان از لحاظ قابلیت و استعداد جسمانی متناسب با نوع کارهای رجوع داده شده (موضوع ماده ۹۰ قانون تأمین اجتماعی)، نسبت به انجام معاینات دوره‌ای آنان که حداقل درهر سال نباید کمتر از یک بار باشد، نیز به منظور آگاهی از روند سلامتی و تشخیص به هنگام بیماری و پیشگیری از فرسایش جسمی و روحی اقدام نمایند، وزارتخانه‌های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و کار و امور اجتماعی مکلفند تمهیدات لازم را در انجام این بند توسط کارفرمایان اعمال نمایند.

ب - حمایتها

۱- افرادی که حداقل بیست سال متوالی و بیست و پنج سال متناوب در کارهای سخت و زیان آور (مخل سلامت) اشتغال داشته باشند و در هر مورد حق بیمه مدت مزبور را به سازمان پرداخته باشند می‌توانند تقاضای مستمری بازنشستگی نمایند. هر سال سابقه پرداخت حق بیمه در کارهای سخت و زیان آور یک و نیم سال محاسبه خواهد شد.

۲- در صورتی که بیمه شدگان موضوع این تبصره قبل از رسیدن به سابقه مقرر در این قانون دچار فرسایش جسمی و روحی ناشی از اشتغال در کارهای سخت و زیان آور گردند با تأیید کمیسیونهای پزشکی (موضوع ماده ۹۱ قانون تأمین اجتماعی) با هر میزان سابقه خدمت از مزایای مندرج در این تبصره برخوردار خواهند شد.

۳- درمورد سایر بیمه شدگان حداقل سابقه پرداخت حق بیمه برای استفاده از مستمری بازنشستگی از تاریخ تصویب این قانون هر سال یک سال افزایش

خواهد یافت تا آنکه این حداقل به بیست سال تمام برسد.

٤- از تاریخ تصویب این قانون جهت مشمولان این تبصره، چهاردرصد (٤٪) به نرخ حق بیمه مقرر در قانون تأمین اجتماعی افزوده خواهد شد که آن هم در صورت تقاضای مشمولان قانون، به طور یکجا یا به طور اقساطی توسط کارفرمایان پرداخت خواهد شد.

۵- تشخیص مشاغل سخت و زیان آور و نحوه احراز توالی و تناوب اشتغال، نحوه تشخیص فرسایش جسمی و روحی و سایر موارد مطروحه در این تبصره به موجب آئین‌نامه‌ای خواهد بود که حداکثر ظرف مدت چهار ماه توسط سازمان تأمین اجتماعی و وزارتخانه‌های کار و امور اجتماعی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.[1]

٦- بیمه شدگانی که دارای سابقه پرداخت حق بیمه در کارهای سخت و زیان آور به تاریخ قبل از تاریخ تصویب این قانون باشند می‌توانند با استفاده از مزایای این قانون درخواست بازنشستگی نمایند در این صورت با احراز شرایط توسط بیمه شده، کارفرمایان مربوطه مکلفند حق بیمه مربوطه و میزان مستمری برقراری را تا احراز شرایط مندرج در تبصره (۲) همچنین چهاردرصد (٤٪) میزان مستمری برقراری نسبت به سنوات قبل از تصویب این قانون را یکجا به سازمان تأمین اجتماعی پرداخت نمایند.[2]

تبصره ۳ـ بیمه شدگانی که دارای ۳۵ سال تمام سابقه پرداخت حق بیمه باشند

۱ـ آیین‌نامه مذکور در تاریخ ۱۳۸۰/۱۲/۲۲ به تصویب هیأت وزیران رسیده بود که با تصویب آیین‌نامه جدید مصوب مورخ ۱۳۸۵/۱۲/۲٦ هم‌اکنون آیین‌نامه اخیرالذکر مجری است .

۲ـ به موجب قانون اصلاح مواد ۷۲ و ۷۷ و تبصره ماده ۷٦ قانون تأمین اجتماعی ...مصوب ۱۳۷۱/۱۲/۱٦ تبصره ۲ و ۳ به ماده ۷٦ الحاق شد که تبصره ۲ آن نیز به نوبه خود به موجب قانون اصلاح تبصره ۲ الحاقی ماده۷٦ قانون اصلاح مواد ۷۲ و ۷۷ و ...اصلاح شده است و متن قبلی آن چنین بود: «تبصره۲ ـ افرادی که حداقل ۲۰ سال متوالی و ۲۵ سال متناوب در مناطق بد آب و هوا کار کرده و یا آنکه به کارهای سخت و زیان‌آور (مخل سلامتی) اشتغال داشته باشند و در هر مورد حق بیمه مدت مزبور را به سازمان پرداخته باشند در صورتی که سن مردان ۵۰ سال و سن زنان ٤۵ سال تمام باشد می‌توانند تقاضای مستمری بازنشستگی نمایند .مناطق بد اب و هوا و کارهای سخت و زیان‌آور به موجب آیین‌نامه مربوطه خواهد بود.افزایش هزینه ناشی از این تبصره از کاهش هزینه سازمان ناشی از اجراء تبصره ۱ همین ماده تأمین خواهد شد».

می‌توانند بدون درنظر گرفتن شرط سنی مقرر در قانون تقاضای بازنشستگی نمایند.[۱]

تبصره ۴ـ زنان کارگر با داشتن (۲۰) سال سابقه کار و (٤۲) سال سن به شرط پرداخت حق بیمه با (۲۰) روز حقوق می‌توانند بازنشسته شوند.[۲]

ماده ۷۷ـ میزان مستمری بازنشستگی عبارت است از یک سی‌ام متوسط مزد یا حقوق بیمه‌شده ضربدر سنوات پرداخت حق بیمه، مشروط بر آنکه از سی‌وپنج سی‌ام ($\frac{۳۵}{۳۰}$) متوسط مزد یا حقوق تجاوز ننماید.

تبصره ـ متوسط مزد یا حقوق برای محاسبه مستمری بازنشستگی عبارت است از مجموع مزد یا حقوق بیمه شده که براساس آن حق بیمه پرداخت گردیده ظرف آخرین دو سال پرداخت حق بیمه تقسیم بر بیست و چهار.[۳]

ماده ۷۸ـ کارفرما می‌تواند بازنشستگی بیمه شدگانی را که حداقل پنج سال پس از رسیدن به سن بازنشستگی مقرر در این قانون به کار خود ادامه داده‌اند از سازمان تقاضا نماید.

تبصره ـ سازمان تأمین اجتماعی موظف است با درخواست کارفرمایان واحدهای صنعتی دارای پروانه بهره‌برداری، بیمه شدگانی را که حایز شرایط مقرر در ماده (۷٦) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳٥٤/٤/۳ باشند بازنشسته نماید. چگونگی تأمین منابع مربوط به هزینه‌های احتمالی ناشی از اجرای این تبصره به تصویب دولت خواهد رسید.[٤]

ماده ۷۹ـ در مورد مستخدمین شرکت‌های دولتی که به موجب قانون اکثریت سهام آنها متعلق به بخش خصوصی شده یا بشود به ترتیب زیر رفتار خواهد شد:[٥]

۱ـ اصلاحی حسب قانون اصلاح مواد ۷۲ و ۷۷ و تبصره ۷٦ قانون تأمین اجتماعی ...مصوب ۱۳۷۱/۱۲/۱٦.

۲ـ الحاقی به موجب ماده واحده مورخ ۱۳۷٦/۷/۱.

۳ـ این ماده حسب قانون اصلاح مواد ۷۲ و ۷۷ و تبصره ماده ۷٦ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۷۱/۱۲/۱٦ تغییر کرده است .متن قدیم آن عبارت بود از: «میزان مستمری بازنشستگی عبارت است از یک سی‌وپنجم متوسط مزد یا حقوق بیمه شده ضرب در سنوات پرداخت حق بیمه مشروط بر آنکه از صددرصد متوسط مزد یا حقوق تجاوز ننماید»، نیز نک :بند ب ماده ۳۹ قانون برنامه سوم توسعه/بند (ح) ماده ۹٦ قانون برنامه چهارم توسعه مصوب ۱۳۸۳/٦/۱۱.

٤ـ این تبصره به موجب قانون تنظیم بخشی از مقررات تسهیل نوسازی صنایع کشور و اصلاح ماده (۱۱۳) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی اجتماعی و فرهنگی ج.ا.ا .مصوب ۱۳۸۲/٥/۲٦ اضافه شده است، نک: دادنامه شماره ۳۱۰ مورخ ۱۳۷۸/۸/۲۳ هیأت عمومی دیوان عمومی دیوان عدالت اداری.

٥ـ نک :ماده ۲۷ قانون برنامه سوم توسعه و ماده ۹ قانون برنامه چهارم و قانون نظام هماهنگ حقوق بازنشستگی

۱ـ مستخدمین مشمول ماده ۳۳ مقررات استخدامی شرکت‌های دولتی و مستخدمین شرکت‌های دولتی که مشمول مقررات بازنشستگی و وظیفه خاص بوده‌اند تابع مقررات بازنشستگی و وظیفه مورد عمل خود خواهند بود.

۲ـ مستخدمین شرکت‌های دولتی که مشمول قانون بیمه‌های اجتماعی هستند مشمول مقررات این قانون خواهند شد.

۳ـ سایر مستخدمین تابع مقررات قانون حمایت کارمندان در برابر اثرات ناشی از پیری و ازکارافتادگی و فوت خواهند شد.[۱]

٤ـ نحوه احتساب سوابق خدمت دولتی مستخدمین مذکور در بندهای ۱ و ۳ و میزان پرداخت کسور بازنشستگی توسط مستخدم و کارفرما و همچنین ترتیب تعیین حقوق بازنشستگی و وظیفه مستخدمین آنان به موجب آئین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط (وزارت رفاه اجتماعی) با همکاری سازمان امور اداری و استخدامی کشور به تصویب شورای عالی تأمین اجتماعی می‌رسد.[۲]

➔ و وظیفه مصوب ۱۳۷۳/٦/۲۳، قانون نحوه تعدیل نیروی انسانی مصوب ۱۳٦۷/۱۰/۲۷ و قانون نقل انتقال حق بیمه و بازنشستگی مصوب ۱۳٦٥/۳/۲۷، قانون مقررات استخدامی شرکت‌های دولتی مصوب ۱۳٥۲/۳/٥.

۱ـ مشمولان قانون حمایت از کارمندان در برابر اثرات ناشی از پیری و ازکارافتادگی و فوت، به موجب قانون الغاء تبصره ۳ ماده ۱۱ قانون تشکیل وزارت بهداری وبهزیستی مصوب ۱۳٦٥/۱/۱۷ مشمول قانون تأمین اجتماعی قرار گرفته‌اند .آیین‌نامه اجرایی این قانون در تاریخ٥٦/۸/۲۲ تصویب شده است. نک: به لایحه قانونی راجع به شمول مقررات بازنشستگی و وظیفه قانون استخدام کشوری به مستخدمین شرکتهای دولتی مشمول قانون تأمین اجتماعی مصوب ٥۸/۹/۱۰ مراجعه شود، ماده ۱٦ قانون اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه و اجراء سیاست‌های کلی اصل ٤٤ مصوب ۱۳۸٦/۱۱/۸ مجلس شورای اسلامی و ۱۳۸۷/۳/۲٥ مجمع تشخیص مصلحت نظام.

۲ـ وزارت رفاه و تأمین اجتماعی جایگزین وزارت رفاه اجتماعی شده است .در این مورد قانون نقل و انتقال حق بیمه و بازنشستگی نیز به تاریخ۱۳٦٥/۳/۲۷ و آیین‌نامه آن به تاریخ ۱۳٦٥/۱۱/۱۸به تصویب رسیده است.

● **فصل هشتم ـ مرگ**

ماده ۸۰ ـ بازماندگان واجد شرایط بیمه شده متوفی در یکی از حالات زیر مستمری بازماندگان دریافت خواهند داشت:[۱]

۱ـ در صورت فوت بیمه‌شده بازنشسته

۲ـ در صورت فوت بیمه‌شده ازکارافتاده کلی مستمری بگیر.

۳ـ در صورت فوت بیمه‌شده‌ای که درده سال آخر حیات خود حداقل حق بیمه یک سال کار، مشروط بر اینکه ظرف آخرین سال حیات، حق بیمه ۹۰ روز کار را پرداخت کرده باشد.[۲]

تبصره ۱ـ بیمه شدگان مشمول قانون تأمین اجتماعی که قبل از تصویب این ماده واحده فوت شده و به هر علت در مورد آنان مستمری برقرار نشده است، حسب مورد مشمول شرایط مقرر در این بند یا تبصره (۲) هستند.[۳]

۱ـ نک: لایحه قانونی شمول مواد ٦٠ ـ ٧٠ ـ ٧٢ ـ ٧٣ ـ ٧٤ ـ ٨٠ ـ ٨١ ـ ٨٢ ـ ٨٣ قانون تأمین اجتماعی مصوب ١٣٥٤ ، درباره کلیه بیمه شدگانی که در جریان انقلاب اخیر دچار نقص عضو، ازکارافتادگی جزئی یا ازکارافتادگی کلی گردیده یا به درجه شهادت رسیده‌اند مصوب ٥٨/٨/٢٦ و اصلاحیه آن مصوب ٧٠/٥/٨ ، لایحه قانونی راجع به برقراری حقوق وظیفه درباره کارکنان دولت و مشمولین قانون تأمین اجتماعی که در جریان انقلاب اسلامی‌از کارافتاده یا به درجه رفیع شهادت نائل شده یا می‌شوند مصوب ٥٨/٩/٢١ و قانون الحاق یک تبصره به این قانون مصوب ١٣٥٨/١٢/٢٧؛ قانون راجع به برقراری مستمری درباره بیمه شدگانی که به علت همکاری با نیروهای مسلح شهید یا معلول شده یا می‌شوند مصوب ٦٠/١١/٨، قانون برقراری حقوق وظیفه ازکارافتادگی و وظیفه عائله تحت تکفل جانبازان و شهداء انقلاب اسلامی ایران و جنگ تحمیلی و پرداخت حقوق و مزایای مجروحین جنگ تحمیلی و انقلاب اسلامی مصوب ١٣٦١/١١/٢٥، قانون اصلاح تبصره ٢ ماده واحده قانون اجازه پرداخت وظیفه و مستمری وراث کارمندان مصوب ٢٨ آذرماه ١٣٣٨ و برقراری حقوق وظیفه در مورد فرزندان ونوادگان اناث مصوب ١٣٦٣/١٠/٢، دادنامه‌های ١٧٠ و ١٧١ مورخ ١٣٨١/٥/٢٧، ١٣٨١/٢/٢٩، ١٣٨٢/٢/١٨ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری.

۲ـ به موجب قانون اصلاح مواد ٤٣ و ٤٤ و ٨٠ قانون تأمین اجتماعی مصوب ٧٦/٧/٢٧، بند ٣ ماده ٨٠ اصلاح شده و ٣ تبصره به آن الحاق شده است .متن قدیم بند ٣ عبارت است از: «در صورت فوت بیمه شده‌ای که در ده سال آخر حیات خود حداقل حق بیمه یکسال کار را در آخرین سال حیات پرداخته باشد.

۳ـ به موجب قانون اصلاح مواد٤٣ ، ٤٤ و ٨٠ قانون تأمین اجتماعی مصوب٧٦/٧/٢٧، ٣ تبصره به ماده٨٠ الحاق شده است، تبصره ٣ ماده ٨٠ به موجب شق ی بند(ج) ماده ٣٩ قانون برنامه سوم اقتصادی اجتماعی فرهنگی ج.ا.ا مصوب ١٣٧٩/١/١٧ مبنی بر اینکه «در صورت فوت بیمه شده‌ای که بین ١٠ تا ٢٠ سال سابقه پرداخت حق بیمه داشته باشد به بازماندگان وی به نسبت سنوات پرداخت حق بیمه بدون الزام به رعایت ماده ١١١قانون تأمین اجتماعی و به نسبت سهام مقرر در ماده ٨٣ همان قانون مستمری پرداخت می‌گردد» اصلاح شده بود. نک: دادنامه شماره١٧٠ ـ ١٧١مورخ ١٣٨١/٥/٢٧هیأت عمومی دیوان عدالت اداری درخصوص عدم جواز ذکر شرط استمرار پرداخت حق بیمه در ایام متصل به فوت شخصی بیمه شده»؛ دادنامه شماره ٣٠٤ مورخ ١٣٨٢/٨/١٨ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری درخصوص تعیین تاریخ ١٣٧٩/١/١ برای فوت بیمه شده جهت برخورداری بازماندگان وی ←

تبصره ۲ـ چنانچه بیمه شده فاقد شرایط مقرر در این بند باشد ولی حداقل (۲۰) سال حق بیمه مقرر را قبل از فوت پرداخت کرده باشد، بازماندگان وی از مستمری برخوردار خواهند شد. در تعیین متوسط مزد یا حقوق ماهانه مشمولان این تبصره برای محاسبه میزان مستمری، تبصره (۷۷) قانون تأمین اجتماعی ملاک عمل قرار می‌گیرد.

تبصره ۳ـ۱ـ در صورت فوت بیمه‌شده‌ای که بین ده تا بیست سال سابقه پرداخت حق بیمه داشته باشد به بازماندگان وی به نسبت سنوات پرداخت حق بیمه بدون الزام به رعایت ماده (۱۱۱) قانون تأمین اجتماعی و به نسبت سهام مقرر در ماده (۸۳) همان قانون مستمری پرداخت می‌گردد.

۲ـ بیمه شده‌ای که از تاریخ تصویب این قانون به بعد فوت می‌شود چنانچه سابقه پرداخت حق بیمه او از یک سال تا ده سال باشد به بازماندگان وی در ازاء هر سال سابقه پرداخت حق بیمه غرامت مقطوعی معادل یک ماه حداقل دستمزد کارگر عادی در زمان فوت به طور یکجا و به نسبت سهام مقرر در ماده (۸۳) قانون تأمین اجتماعی پرداخت می‌شود.[1]

➔ از مستمری. به موجب قانون اصلاح مواد۴۳ ، ٤٤ و ۸۰ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۷٦/۷/۲۷، ۳ تبصره به ماده۸۰ الحاق شده است، تبصره ۳ بند ۳ ماده ۸۰ به موجب شق ی بند (ج) ماده ۳۹ قانون برنامه سوم اقتصادی اجتماعی فرهنگی ج.ا.ا مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷ مبنی بر اینکه «در صورت فوت بیمه شده‌ای که بین ۱۰ تا ۲۰سال سابقه پرداخت حق بیمه داشته باشد به بازماندگان وی به نسبت سنوات پرداخت حق بیمه بدون الزام به رعایت ماده ۱۱۱قانون تأمین اجتماعی و به نسبت سهام مقرر در ماده ۸۳ همان قانون مستمری پرداخت می‌گردد» اصلاح شده بود، متعاقباً به موجب قانون اصلاح تبصره ۳ بند ۳ ماده ۸۰ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۸٦/۳/۲۲ مجلس شورای اسلامی و ۸٦/۱۱/۲۰ مجمع تشخیص مصلحت نظام اصلاح گردید.

همچنین نک: دادنامه شماره۱۷۰ ـ ۱۷۱مورخ ۱۳۸۱/۵/۲۷هیأت عمومی دیوان عدالت اداری درخصوص عدم جواز ذکر شرط استمرار پرداخت حق بیمه در ایام متصل به فوت شخصی بیمه شده»؛ دادنامه شماره ۳۰٤ مورخ ۱۳۸۲/۸/۱۸ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری درخصوص تعیین تاریخ ۱۳۷۹/۱/۱ برای فوت بیمه شده جهت برخورداری بازماندگان وی از مستمری.

۱ـ تبصره ۳ به موجب قانون اصلاح تبصره بند (۳) ماده (۸۰) قانون تأمین اجتماعی، مصوب ۱۳۸٦/۳/۲۲مجلس شورای اسلامی و ۱۳۸٦/۱۱/۲۰ مجمع تشخیص مصلحت نظام اصلاح شده است .متن قدیم آن چنین بود: «بیمه شده‌ای که از تاریخ تصویب این قانون به بعد فوت می‌شود و فاقد شرایط مقرر در این بند می‌باشد، چنانچه سابقه پرداخت حق بیمه او کمتر از (۲۰) سال و بیشتر از (۱۰) سال باشد، به بازماندگان وی در ازای هر سال سابقه پرداخت حق بیمه، غرامت مقطوعی معادل یک ماه حداقل دستمزد کارگر عادی در زمان فوت به طور یکجا و به نسبت سهام مقرر در ماده (۸۳) قانون تأمین اجتماعی پرداخت می‌شود.» قانون اصلاح تبصره (۳) بند (۳) ماده (۸۰) قانون تأمین اجتماعی اصلاحی مصوب ۱۳۷٦/۷/۲۷: «ماده واحده ـ تبصره (۳) بند (۳) ماده (۸۰) قانون تأمین اجتماعی اصلاحی مصوب ۱۳۷٦/۷/۲۷ به شرح ذیل اصلاح می‌گردد ۱- در صورت فوت بیمه شده‌ای که بین ده تا بیست سال سابقه پرداخت حق بیمه داشته باشد به بازماندگان وی به نسبت سنوات پرداخت حق بیمه

٤ـ در مواردی که بیمه شده بر اثر حادثه ناشی از کار یا بیماری‌های حرفه‌ای فوت نماید.

تبصره الحاقی مورخ ۱۳۸۷/۲/۱۸ ـ هرگاه مستمری بگیر بازنشسته یا ازکارافتاده به مدت شش ماه مستمری بازنشستگی یا ازکارافتادگی کلی خود را مطالبه ننماید بازماندگان واجد شرایط وی حق دارند موقتاً مستمری و یا حقوق وظیفه قانونی خود را تقاضا و دریافت کنند در صورتی که معلوم شود شخص مذکور در حال حیات است وضع مستمری او به حالت اول اعاده می‌گردد. بازنشستگان کلیه صندوقهای بازنشستگی کشور نیز مشمول این تبصره خواهند بود[1].

ماده ۸۱ـ بازماندگان واجد شرایط متوفی که استحقاق دریافت مستمری را خواهند داشت عبارتند از:

۱ـ عیال دایم بیمه‌شده متوفی مادام که شوهر اختیار نکرده است.

تبصره همسران بیمه شدگان متوفی که شوهر اختیار نموده‌اند (عقد دایم) در صورت فوت شوهر دوم، توسط تأمین اجتماعی مجدداً به آنها مستمری پرداخت خواهد شد. بار مالی ناشی از این تبصره از محل سه‌درصد (۳٪) کمک دولت به بیمه شدگان تأمین خواهد شد.

آیین‌نامه اجرایی این قانون ظرف مدت دو ماه توسط سازمان تأمین اجتماعی

بدون الزام به رعایت ماده (۱۱۱) قانون تأمین اجتماعی و به نسبت سهام مقرر در ماده (۸۳) همان قانون مستمری پرداخت می‌گردد۲ـ بیمه شده‌ای که از تاریخ تصویب این قانون به بعد فوت می‌شود چنانچه سابقه پرداخت حق بیمه اواز یک سال تا ده سال باشد به بازماندگان وی در ازاء هر سال سابقه پرداخت حق بیمه غرامت مقطوعی معادل یک ماه حداقل دستمزد کارگر عادی در زمان فوت به طور یکجا و به نسبت سهام مقرر در ماده (۸۳) قانون تأمین اجتماعی پرداخت می‌شود.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ بیست و دوم خرداد ماه یکهزاروسیصدوهشتادو شش مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸٦/۱۱/۲۰ از سوی مجمع تشخیص مصلحت نظام موافق با مصلحت نظام تشخیص داده شد.»

۱ـ این تبصره به موجب قانون الحاق یک تبصره به ماده ۸۰ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳٥٤، ماده ۱٥۳ قانون ارتش جمهوری اسلامی ایران مصوب سال ۱۳٦٦ و ماده ۱۷۱ قانون مقررات استخدام سپاه پاسداران انقلاب اسلامی مصوب ۱۳۷۰، که در تاریخ ۱۳۸۷/۲/۱۸ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است ملحق گردیده است.

پیشنهاد و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.[۱]

۲ـ فرزندان متوفی در صورتی که سن آنان کمتر از هجده سال تمام باشد و یا منحصراً به تحصیل اشتغال داشته باشند یا به علت بیماری یا نقص عضو طبق گواهی کمیسیون پزشکی موضوع ماده ۹۱ این قانون قادر به کار نباشند.[۲]

۳ـ پدر و مادر متوفی در صورتی که اولاً تحت تکفل او بوده ثانیاً سن پدر از شصت سال و سن مادر از پنجاه و پنج سال تجاوز کرده باشد و یا آنکه به تشخیص کمیسیون پزشکی موضوع ماده ۹۱ این قانون ازکارافتاده باشند و در هرحال مستمری از سازمان دریافت ندارند.

ماده ۸۲ـ بازماندگان بیمه‌شده زن با شرایط زیر از مستمری استفاده خواهند کرد:

۱ـ شوهر مشروط بر اینکه اولاً تحت تکفل زن بوده ثانیاً سن او از شصت سال متجاوز باشد یا طبق نظر کمیسیون پزشکی موضوع ماده ۹۱ این قانون ازکارافتاده بوده و در هرحال مستمری از سازمان دریافت نکند.

۲ـ فرزندان در صورت حایز بودن شرایط زیر:[۳]

الف ـ پدر آنها در قید حیات نبوده یا واجد شرایط مذکور در بند اول این ماده باشد

۱ـ این تبصره به موجب قانون الحاق یک تبصره به بند (۱) ماده ۸۱ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۷٤/٦/۲۱، الحاق شده است و آیین‌نامه اجرایی آن در تاریخ ۱۳۷۵/٤/٦تصویب شده و در تاریخ ۷۵/۱۲/۸ اصلاح شده است. در همین زمینه نک :قانون اصلاح پاره‌ای از مقررات مربوط به حقوق بازنشستگی بانوان شاغل، خانواده و سایر کارکنان دولت مصوب ۱۳۷۹/۲/۱۳، قانون نظام هماهنگ بازنشستگی و وظیفه مصوب ۱۳۷۳/٦/۲۳، قانون اصلاح ماده ۹ قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت مصوب۱۳۸۰/۱/۲۲، لایحه قانونی شمول مواد ٦۰ ، ۷۰ و ۸۱ درباره کلیه بیمه شدگانی که ...مصوب ۱۳۵۸/۵/۲٦واصلاح آن مصوب ۱۳۸۰/۵/۸؛ درخصوص امکان استفاده توأم از مستمری بازنشستگی(به اعتبار شغل خود بیمه شده) و مستمری بازماندگان (به اعتبار فوت شوهر) نک به نامه ش ٤۰۷۱٦ مورخ ۱۳۸۵/٤/۱۸ ریاست جمهوری، دادنامه ٤۸٦ مورخ ۱۳۸۷/۷/۲۸هیات عمومی دیوان عدالت اداری درخصوص عدم امکان برقراری مستمری برای همسر بیمه شده متوفی که از شوهر دوم خود طلاق گرفته است.

۲ـ شرایط فرزندان اناث کارمندان دولت مشمول قانون تأمین اجتماعی، به موجب قانون اجازه پرداخت وظیفه و مستمری وراث ...مصوب ۱۳٦۳/۱۰/۲ مقرر گردیده است .نک :دادنامه شماره ۵۵ و ۵٦ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری مورخ ۱۳۸۱/۲/۱۵درخصوص ارائه گواهی اشتغال به تحصیل جهت برقراری مستمری متعلق به فرزندان بیمه شده متوفی.نیز نک :قانون پرداخت حقوق وظیفه به فرزندان مستخدمین متوفی مصوب ۵۵/۱۱/۳ و قانون پرداخت مستمری به فرزندان متوفی مشمول قانون تأمین اجتماعی و سایر صندوق‌های بازنشستگی (مصوب ۱۳۸٦/۱/۵).

۳ـ شرایط فرزندان اناث کارمندان دولت مشمول قانون تأمین اجتماعی، به موجب قانون اجازه پرداخت وظیفه و مستمری وراث ...مصوب ۱۳٦۳/۱۰/۲ مقرر گردیده است .نک :دادنامه شماره۵۵ و ۵٦ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری مورخ ۱۳۸۱/۲/۱۵درخصوص ارائه گواهی اشتغال به تحصیل جهت برقراری مستمری متعلق به فرزندان بیمه شده متوفی.نیز نک :قانون پرداخت حقوق وظیفه به فرزندان مستخدمین متوفی مصوب ۵۵/۱۱/۳.

و از مستمری دیگری استفاده نکند.[۱]

ب ـ سن آنها کمتر از هجده سال تمام باشد و یا منحصراً به تحصیل اشتغال داشته باشند تا پایان تحصیل و یا به علت بیماری یا نقص عضو طبق گواهی کمیسیون پزشکی موضوع ماده ۹۱ این قانون قادر به کار نباشند.[۲]

۳ـ پدر و مادر در صورتی که اولاً تحت تکفل او بوده ثانیاً سن پدر از شصت سال و سن مادر از پنجاه و پنج سال تجاوز کرده باشد و یا آنکه به تشخیص کمیسیون پزشکی موضوع ماده ۹۱ این قانون ازکارافتاده باشند و در هرحال مستمری از سازمان دریافت ندارند.

ماده ۸۳ـ سهم مستمری هریک از بازماندگان بیمه‌شده متوفی به شرح زیرمی‌باشد:

۱ـ میزان مستمری همسر بیمه شده متوفی معادل پنجاه درصد مستمری استحقاقی بیمه شده است و در صورتی که بیمه شده مرد دارای چند همسر دایم باشد مستمری به تساوی بین آنها تقسیم خواهد شد.

۲ـ میزان مستمری هر فرزند بیمه شده متوفی معادل بیست و پنج درصد مستمری استحقاقی بیمه شده می‌باشد و در صورتی که پدر و مادر را از دست داده باشد مستمری او دو برابر میزان مذکور خواهد بود.

۳ـ میزان مستمری هر یک از پدر و مادر متوفی معادل بیست درصد مستمری استحقاقی بیمه شده می‌باشد. مجموع مستمری بازماندگان بیمه شده متوفی نباید از میزان مستمری استحقاقی متوفی تجاوز نماید هرگاه مجموع مستمری از این میزان تجاوز کند سهم هر یک از مستمری بگیران به نسبت تقلیل داده می‌شود و در این صورت اگر یکی از مستمری‌بگیران فوت شود یا فاقد شرایط استحقاقی دریافت مستمری گردد سهم بقیه آنان با توجه به تقسیم بندی مذکور در این ماده

۱ـ همچنین ماده واحده قانون پرداخت مستمری به فرزندان زنان متوفی مشمول قانون تأمین اجتماعی وسایر صندوقهای بازنشستگی مصوب ۱۳۸٦/۱۰/۵ مجلس شورای اسلامی مقرر می‌دارد : «ماده واحده ـ حقوق وظیفه مادران متوفی مشمول قانون تأمین اجتماعی اعم از سازمان تأمین اجتماعی و سایر صندوقهای بازنشستگی با رعایت شرایط قانونی مربوط و همانند مردان مشمول درخصوص فرزندانشان (از محل کسورات بازنشستگی پرداختی توسط آنان) برقرار می‌شود.»

۲ـ نک : به قانون اصلاح سن فرزندان ذکور مشمولین صندوق‌های بازنشستگی کشوری، لشکری و تأمین اجتماعی و سایر صندوق‌ها در برخورداری از خدمات درمانی مصوب ۱۳۸۷/۲/۱۵؛ ماده واحده قانون اصلاح تبصره ۲ ماده واحده قانون اجازه پرداخت... مصوب ۱۳۸۱/۱۰/۲۲، ۳۰۱ مورخ ۱۳۸۲/۷/۱۳، ۲۲ مورخ ۱۳۸۲/۲/۳۱ هیأت دیوان عدالت اداری.

افزایش خواهد یافت و در هرحال بازماندگان بیمه شده از صددرصد مستمری بازماندگان متوفی استفاده خواهند کرد.

تبصره ـ منظور از مستمری استحقاقی بیمه شده متوفی مستمری حین فوت او می‌باشد. در مورد بیمه شدگانی که دراثر هر نوع حادثه یا بیماری فوت شوند، مستمری استحقاقی عبارت است از مستمری که برای بیمه شده ازکارافتاده کلی حسب مورد برقرار می‌شود.

ماده ۸۴ـ هرگاه بیمه‌شده فوت کند هزینه کفن و دفن او از طرف سازمان «تأمین خدمات درمانی» پرداخت خواهد شد.[۱]

● فصل نهم ـ ازدواج و عائله‌مندی

ماده ۸۵ـ به بیمه شده زن یا مرد که برای اولین بار ازدواج می‌کند مبلغی معادل یک ماه متوسط مزد یا حقوق با رعایت شرایط زیر به عنوان کمک ازدواج پرداخت می‌شود:

۱ـ در تاریخ ازدواج رابطه استخدامی او با کارفرما قطع نشده باشد.

۲ـ ظرف پنج سال قبل از تاریخ ازدواج حداقل حق بیمه هفتصدوبیست روز کار را به سازمان پرداخته باشد.

۳ـ عقد ازدواج، دایم بوده و در دفتر رسمی ازدواج به ثبت رسیده باشد.

تبصره ۱ـ مزد یا حقوق متوسط موضوع این ماده عبارت است از جمع دریافتی بیمه شده ظرف دوسال قبل از ازدواج که به مأخذ آن حق بیمه پرداخت شده است تقسیم بر۲٤.

تبصره ۲ـ در صورتی که طرفین عقد ازدواج واجد شرایط مذکور در این ماده باشند کمک ازدواج به هر دو نفر داده خواهد شد.

ماده ۸۶ـ کمک عائله‌مندی منحصراً تا دو فرزند بیمه شده پرداخت می‌شود مشروط بر آنکه:

۱ـ مصوبه مورخ ۱۳۸٦/۱۱/۲۰ شورای عالی تأمین اجتماعی مقرر می‌دارد: «پیشنهاد شماره ۱۹۲۷۳/۵۰۱٤ مورخ ۱۳۸٦/۱۱/۱٤ سازمان درخصوص پرداخت هزینه کفن و دفن بابت فوت همسر مستمری بگیران بازنشسته و ازکارافتاده کلی مطرح و شورا مقرر نمود که هزینه کفن و دفن برای بیمه شده اصلی و همسر وی معادل حداقل دستمزد ماهانه سال فوت هر یک از آنها پرداخت گردد». همچنین مصوبه مورخ۱۳۸۷/۱۱/۱۳ شورای عالی تأمین اجتماعی مقرر می‌دارد: «درخصوص پرداخت هزینه کفن و دفن منظور از بیمه شده اصلی و همسر وی در این مصوبه اعم از بیمه شدگان، بازنشستگان و ازکارافتادگان کلی و همسر هر یک از آنان می‌باشد.»

۱ـ بیمه شده حداقل سابقه پرداخت حق بیمه هفتصدوبیست روز کار را داشته باشد.
۲ـ سن فرزندان او از هجده سال کمتر باشد و یا منحصراً به تحصیل اشتغال داشته باشند تا پایان تحصیل یا در اثر بیماری یا نقص عضو طبق گواهی کمیسیون پزشکی موضوع ماده ۹۱ این قانون قادر به کار نباشند. میزان کمک عائله‌مندی معادل سه برابر حداقل مزد روزانه کارگر ساده در مناطق مختلف برای هر فرزند در هر ماه می‌باشد.[۱]

ماده ۸۷ـ پرداخت کمک عائله‌مندی به عهده کارفرما می‌باشد و باید در موقع پرداخت مزد یا حقوق به بیمه‌شده پرداخت شود.

تبصره ـ هرگاه در مورد پرداخت کمک عائله‌مندی اختلافی بین بیمه شده و کارفرما حاصل شود به طریق مذکور در فصل حل اختلاف قانون کار عمل خواهد شد.[۲]

۱ـ نک: تصویبنامه در مورد مستمری بازنشستگی ازکارافتادگی کلی و جزئی، بازماندگان ...هیأت وزیران مصوب ۱۳۷۰/۱۲/۱۱ و نیز بخشنامه شماره ۹ مستمریها، به موجب بند ۱۲ ماده ۲ قانون تامین اجتماعی، پرداخت کمک عائله مندی از وظایف کارفرما می‌باشد.

۲ـ مواد ۱۵۷ تا ۱٦٦ قانون کار (فصل نهم) به مراجع حل اختلاف اختصاص دارد .

● **فصل دهم ـ مقررات کلی راجع به کمکها**

ماده ۸۸ـ انجام خدمات بهداشتی مربوط به محیط کار به عهده کارفرمایان است. بیمه‌شدگانی که در محیط کار با مواد زیان‌آور از قبیل گازهای سمی، اشعه و غیره تماس داشته باشند باید حداقل هر سال یک بار از طرف سازمان «تأمین خدمات درمانی» معاینه پزشکی شوند.[۱]

ماده ۸۹ـ افرادی که به موجب قوانین سابق بیمه‌های اجتماعی یا به موجب این قانون بازنشسته و یا ازکارافتاده شده یا می‌شوند و افراد بلافصل خانواده آنها همچنین افرادی که مستمری بازماندگان دریافت می‌دارند با پرداخت دودرصد از مستمری دریافتی از خدمات درمانی مذکور در بندهای الف و ب ماده ۳ این قانون توسط سازمان «تأمین خدمات درمانی» برخوردار خواهند شد. مابه‌التفاوت وجوه پرداختی توسط بیمه‌شدگان موضوع این ماده تا مبالغی که طبق ضوابط قانون تأمین درمان مستخدمین دولت باید پرداخت شود از طرف سازمان، تأمین خواهد شد.

ماده ۹۰ـ افراد شاغل در کارگاهها باید قابلیت و استعداد جسمانی متناسب با کارهای مرجوع داشته باشند. بدین منظور کارفرمایان مکلفند قبل از به کار گماردن آنها ترتیب معاینه پزشکی آنها را بدهند.

در صورتی که پس از استخدام مشمولین قانون معلوم شود که نامبردگان در حین استخدام قابلیت و استعداد کار مرجوع را نداشته و کارفرما در معاینه پزشکی آنها تعلل کرده است و بالنتیجه بیمه شده دچار حادثه شده و یا بیماریش شدت یابد سازمان «تأمین خدمات درمانی» و این سازمان مقررات این قانون را درباره بیمه شده اجرا و هزینه‌های مربوط را از کارفرما طبق ماده ۵۰ این قانون مطالبه و وصول خواهند نمود.[۲]

ماده ۹۱ـ برای تعیین میزان ازکارافتادگی جسمی و روحی بیمه شدگان و افراد خانواده آنها کمیسیونهای بدوی و تجدیدنظر پزشکی تشکیل خواهد شد. ترتیب تشکیل و تعیین اعضا و ترتیب رسیدگی و صدور رأی براساس جدول میزان ازکارافتادگی طبق

۱ـ مواد ۸۵ تا ۹۵ قانون کار به حفاظت فنی وبهداشت کار اختصاص دارد

۲ـ به موجب لایحه قانون تشکیل شورای فنی موضوع ماده ٤ قانون تأمین خدمات درمانی مستخدمین دولت و انحلال سازمان تأمین خدمات درمانی مصوب ۱۳۵۸/۹/۱۲و قانون الزام سازمان تأمین اجتماعی به اجرای بندهای الف و ب مادهٔ ۳ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳٦۸/۸/۲۱ عبارت «سازمان تأمین خدمات درمانی» منتفی است.

آئین‌نامه‌ای خواهد بود که به پیشنهاد این سازمان و سازمان تأمین خدمات درمانی به تصویب شورای عالی می‌رسد.[۱]

ماده ۹۲ـ به منظور نظارت بر حسن اجرای وظایف درمانی ناشی از اجرای این قانون سه نفر از کارشناسان بیمه درمانی به انتخاب «وزیر رفاه و تأمین اجتماعی» در شورای فنی سازمان تأمین خدمات درمانی موضوع ماده ٤ قانون تأمین خدمات درمانی مستخدمین دولت عضویت خواهند یافت.[۲]

ماده ۹۳ـ تغییر میزان ازکارافتادگی در موارد زیر مستلزم تجدیدنظر در مبلغ مستمری می‌باشد:[۳]

۱ـ مستمری ازکارافتادگی کلی در صورت از بین رفتن شرایط ازکارافتادگی کلی به محض اشتغال مجدد مستمری‌بگیر قطع می‌شود. در صورتی که تقلیل میزان ازکارافتادگی ناشی از کار به میزان مندرج در مواد ۷۳ و ۷٤ این قانون باشد حسب مورد مستمری ازکارافتادگی جزئی ناشی از کار یا غرامت نقص عضو پرداخت خواهد شد.

۱ـ به موجب لایحه قانون تشکیل شورای فنی موضوع ماده ٤ قانون تأمین خدمات درمانی مستخدمین دولت و انحلال سازمان تأمین خدمات درمانی مصوب ۱۳۵۸/۹/۱۲و قانون الزام سازمان تأمین اجتماعی به اجرای بندهای الف و ب مادهٔ ۳ قانون تأمین اجتماعی مصوب۱۳٦۸/۸/۲۱ عبارت «سازمان تأمین خدمات درمانی ماده منتفی است. نک: آیین‌نامه اجرایی کمیسیونهای پزشکی بدوی و تجدیدنظر موضوع ماده ۹۱ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳٦٦/۳/٦ و اصلاحیه آن، مصوب ۱۳٦۷/۷/٦و ۱۳۷۸/۵/۲ شورای عالی تأمین اجتماعی، دادنامه شماره ۱۹۳مورخ ۱۳۸۰/٦/۱۸ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری درخصوص ممنوعیت وضع مقررات خاص برای معرفی شدگان به کمیسیونهای پزشکی و برخورداری آنان از مستمری ازکارافتادگی توسط مراجع غیرصالح؛ دادنامه شماره۸۵ مورخ ٦۹/۳/۲۹ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری درخصوص عدم صلاحیت کمیسیون تجدیدنظر ویژه پزشکی جهت رسیدگی به تصمیمات اخذ شده از ناحیه کمیسیونهای بدوی و تجدیدنظر پزشکی مقرر در ماده ۹۱ قانون تأمین اجتماعی ؛ دادنامه شماره ٦۱ مورخ ۷۷/۳/۲۳ درخصوص اعتبار نظر کمیسیون پزشکی درخصوص بیماری و نوع و تاریخ آن، دادنامه شماره ۷۹ مورخ ۱۳۸۵/۲/۱۷ درخصوص حذف قید «تاریخ» دردادنامه شماره٦۱.

۲ـ به موجب قانون الزام سازمان تأمین اجتماعی به اجرای بندهای الف و ب ماده ۳ قانون تأمین اجتماعی، مفاد ماده مزبور منتفی و فعلاً آیین‌نامه اجرائی قانون الزام سازمان تأمین اجتماعی (مواد ٤ به بعد) جایگزین شده است.

۳ـ نک: قانون راجع به افزایش مستمری دریافت کنندگان مستمری ازکارافتادگی جزئی ناشی از کار مصوب۱۳٦۲/۱۰/۱۵، تصویبنامه راجع به افزایش مستمری‌های بازنشستگی، ازکارافتادگی کلی و جزئی و مجموع مستمری بازماندگان مصوب ۱۳۷۲/۱۲/۱۵، تصویبنامه راجع به افزایش حقوق مستمری بگیران تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۷۳/۱۲/۲۸، تصویبنامه درخصوص افزایش حقوق کلیه مستمری‌های بازنشستگی، ازکارافتادگی، کلی و جزئی و مجموع مستمری بازماندگان تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۷٦/۲/۳۱ هیأت وزیران.

۲ـ مستمری ازکارافتادگی جزئی ناشی از کار موضوع ماده ۷۳ این قانون ظرف پنجسال از تاریخ برقراری قابل تجدیدنظر می‌باشد. در صورتی که در نتیجه تجدیدنظر معلوم گردد که بیمه شده فاقد یکی از شرایط مقرر می‌باشد مستمری او قطع خواهد شد و در صورتی که مشمول ماده ٧٤ این قانون شناخته شود غرامت مذکور در آن ماده را دریافت خواهد نمود.

۳ـ هرگاه میزان ازکارافتادگی جزئی ناشی از کار افزایش یابد و این تغییر نتیجه حادثه منجر به ازکارافتادگی باشد مستمری ازکارافتادگی جزئی حسب مورد به مستمری کلی ناشی از کار تبدیل و یا میزان مستمری ازکارافتادگی جزئی افزایش خواهد یافت.

ماده ۹۴ـ هرگاه برای یک مدت دو یا چند کمک نقدی موضوع این قانون به بیمه‌شده تعلق گیرد فقط کمک نقدی که میزان آن بیشتر است پرداخت خواهد شد به استثنای کمک ازدواج و عائله‌مندی و نوزاد که دریافت آنها مانع استفاده از سایر کمکهای مقرر نخواهد بود.

افراد تحت تکفل بیمه شدگان در ایام خدمت سربازی بیمه‌شده از مزایای قانونی بیمه‌های اجتماعی برخوردار خواهند بود. سازمان موظف است حق بیمه این افراد را طبق نرخ سازمان تأمین خدمات درمانی به سازمان مزبور پرداخت نماید.[۱]

ماده ۹۵ـ مدت خدمت وظیفه مشمولین این قانون پس از پایان خدمت و اشتغال مجدد در مؤسسات مشمول این قانون جزو سابقه پرداخت حق بیمه آنها منظور خواهدشد.[۲]

ماده ۹۶ـ سازمان مکلف است میزان کلیه مستمری‌های بازنشستگی، ازکارافتادگی

۱ـ به موجب لایحه قانونی تشکیل شورای فنی موضوع ماده ٤ قانون تأمین خدمات درمانی مستخدمین دولت و انحلال سازمان تأمین خدمات درمانی مصوب ۵۸/۹/۱۲ و تبصره ۲ ماده واحده قانون الزام سازمان تأمین اجتماعی مصوب ٦٨/٨/٢١، متن پایانی این ماده که عبارت بود از«سازمان موظف است حق بیمه این افراد را طبق نرخ سازمان تأمین خدمات درمانی به سازمان مزبور پرداخت نماید» منتفی شده است، نیز نک دادنامه ش ٢٤٧ مورخ ۸۵/۵/۱۸ .

۲ـ همچنین نک:ماده ١٤ قانون کار اصلاحی مورخ۱۳۸۳/۱/۳۰،به موجب قانون استفساریه مورخ ۱۳۸۵/۳/۲۸ مجلس، کلیه مشمولین قانون تأمین اجتماعی که حق بیمه به سازمان مذکور می‌پردازند نیز مشمول قانون مذکور هستند، نیز دادنامه های ۱۳۹۷–۱۳۹۸ مورخ ۱۳۸٦/۱۱/۲۸، ٤٢٠ مورخ ۱۳۸٦/٦/۱۸ ، ۱۱۳۰ مورخ ۱۳۸٦/۱۰/۲۰ و ۱۳۳۱ مورخ ۸۲/۷/۵ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری.

کلی و مجموع مستمری بازماندگان را در فواصل زمانی که حداکثر از سالی یک بار کمتر نباشد با توجه به افزایش هزینه زندگی با تصویب هیأت وزیران به همان نسبت افزایش‌دهد.[۱]

● **فصل یازدهم ـ تخلفات ـ مقررات کیفری**

ماده ۹۷ـ هرکس به استناد اسناد و گواهی‌های خلاف واقع یا با توسل به عناوین و وسایل تقلبی از مزایای مقرر دراین قانون به نفع خود استفاده نماید یا موجبات استفاده افراد خانواده خود یا شخص ثالث را از مزایای مذکور فراهم سازد به پرداخت جزای نقدی معادل دو برابر خسارات وارده به سازمان تأمین خدمات درمانی یا این سازمان و در صورت تکرار به حبس جنحه‌ای از ٦١ روز تا شش‌ماه محکوم خواهد شد.[۲]

ماده ۹۸ـ لغو شده است.[۳]

ماده ۹۹ـ لغو شده است.[٤]

۱ـ با رعایت قانون راجع به افزایش مستمری دریافت کنندگان مستمری ازکارافتادگی جزئی ناشی از کار مصوب ٦٢/١٠/١٥؛ دادنامه شماره ٦٧١ مورخ ١٣٨٣/١٢/٢٣ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری درخصوص عدم جواز افزایش مستمری افراد واجد شرایط به نسبت ماههای برقراری مستمری ازحیث مغایرت با ماده ٩٦ قانون تأمین اجتماعی (ابطال سطر آخر تصویبنامه مورخ ١٣٨٠/١٢/٢٦ هیأت وزیران)؛ دادنامه شماره ٢٨٨ مورخ١٣٨٢/٨/٤ درخصوص ممنوعیت تسری افزایش سنواتی موضوع ماده ٩٦ قانون تأمین اجتماعی نسبت به یک سوم مکسوره به ماقبل از سال ١٣٧٩ (از سال ١٣٧٣ لغایت ١٣٧٨)؛ دادنامه شماره ٤١٠،٤٠٩ و ٤١١ مورخ ٨٣/١٢/٢٣ درخصوص عدم جواز افزایش مستمری افراد واجد شرایط به نسبت ماههای برقراری مستمری از حیث مغایرت با ماده ٩٦ قانون تأمین اجتماعی.

۲ـ نیز نک: تبصره ۲ ماده واحده قانون معافیت از پرداخت سهم بیمه کارفرمایانی که حداکثر ۵ نفر کارگر دارند مصوب ٦١/١٢/١٦، با توجه به انحلال سازمان تأمین خدمات درمانی، عبارت «سازمان تأمین خدمات درمانی یا این» منتفی است.

۳ـ مواد۹۸ ، ۹۹ و ۱۰۰ طبق قانون منع دریافت خسارات و جرایم و بهره مندرج در قانون تأمین اجتماعی مصوب١٣٦١/٤/١٣ لغو شده و قانون دریافت جرایم مصوب ١٣٧٣/٥/٩ با اصلاحات بعدی جایگزین گردیده است .متن ماده ۹۸ عبارت بود از : «کارفرمایانی که در موعد مقرر در این قانون حق بیمه موضوع قانون راپرداخت ننمایند علاوه بر تأدیه حق بیمه به پرداخت مبلغی معادل نیم در هزار مبلغ عقب افتاده برای هر روز تأخیر بابت خسارت تأخیر ملزم خواهند بود .این خسارت نیز به ترتیب مقرر در ماده ۵۰ این قانون وصول خواهدشد.»

٤ـ متن ماده ۹۹ عبارت بود از : «کارفرمایانی که ظرف یکسال از تاریخ تصویب این قانون در مورد ترتیب پرداخت بدهی معوقه متعلق به قبل از فروردین ١٣٥٤ خود با سازمان توافق نمایند از تأدیه خسارت←

ماده ۱۰۰ـ لغو شده است.[۱]

ماده ۱۰۱ـ سازمان مکلف است به صورت مزد ارسالی از طرف کارفرما ظرف ششماه از تاریخ وصول رسیدگی کند و در صورتی که از لحاظ تعداد بیمه شدگان یا میزان مزد یا حقوق یا کار اختلافی مشاهده نماید مراتب را به کارفرما ابلاغ کند در صورتی که کارفرما تسلیم نظر سازمان نباشد می‌تواند از هیأتهای تشخیص موضوع مواد ۴۳ و ٤٤ این قانون تقاضای رسیدگی کند. هرگاه رأی هیأت مبنی بر تأیید نظر سازمان باشد کارفرما علاوه بر پرداخت حق بیمه به «تأدیه خسارتی معادل یک دوازدهم مابه‌التفاوت ملزم خواهد بود» که طبق ماده ۵۰ این قانون از طریق صدور اجرائیه وصول خواهد شد.[۲]

ماده ۱۰۲ـ در صورتی که کارفرما یا نماینده او از اقدامات بازرس سازمان جلوگیری نموده یا از ارایه دفاتر و مدارک مربوط و تسلیم رونوشت یا عکس آنها به بازرس خودداری کند به جزای نقدی از پانصد ریال تا ده هزار ریال محکوم خواهد شد.

➔تأخیر وجرایم معاف خواهند بود .همچنین ظرف مدت یکسال فوق کارفرمایانی که به تشخیص سازمان به پرداخت بدهی‌های سابق خود معترض می‌باشند و یا آنکه کارگران آنان عملاً امکان استفاده از قسمتی از کمکهای قانونی مقرر نداشته‌اند می‌توانند به هیأتهای تشخیص مطالبات مقرر در مواد ۴۳ و ٤٤ مراجعه نمایند. هیأتهای مذکور به دلایل و مدارکی که از طرف کارفرما ابراز می‌شود رسیدگی نموده و تصمیم مقتضی اتخاذ خواهند کرد.در مورد بدهی‌های زاید بر دویست هزار ریال به تقاضای کارفرما و یا سازمان موضوع قابل رسیدگی مجدد درهیأت تجدیدنظر بوده و تصمیم متخذه قطعی و لازم‌الاجرا است .هیأتهای فوق‌الذکر می‌توانند به درخواست کارفرما ترتیب پرداخت بدهی او را حداکثر در ۳٦ قسط ماهانه بدهند و در این مدت کارفرما باید به میزان ۱۲درصد نسبت به مانده بدهی خود بهره به سازمان بپردازد .در مورد دیون قطعی اعم از اینکه قطعیت ناشی ازانقضای مهلت اعتراض مقرر در قانون و یا صدور آراء هیأتهای موضوع مواد ۴۳ و ٤٤ این قانون بوده و مربوط به قبل از فروردین ۱۳٥٤ باشد، در صورتی که کارفرمای مربوط تا تاریخ تصویب این قانون ترتیب پرداخت اصل بدهی خود را داده باشد از تأدیه خسارت تأخیر که پرداخت ننموده معاف خواهد بود .در مورد دیون مربوط به قبل از فروردین ۱۳٥٤ در صورتی که کارفرما از انجام تعهدات و اجرای ترتیب پرداخت بدهی خود که موردموافقت سازمان قرار گرفته تخلف نماید کلیه جرایم و خسارات بخشوده شده قابل وصول خواهد بود.

۱ـ متن ماده ۱۰۰ عبارت بود از: «کارفرمایانی که از تنظیم صورت مزد یا حقوق به ترتیب مذکور در قانون وآیین‌نامه مربوط خودداری کنند و کارفرمایانی که در موعد مقرر در ماده ۳۹ صورت مزد بیمه شدگان را به سازمان ارسال ندارند یا به ترتیبی که با موافقت قبلی سازمان معین می‌شود در مورد ارسال صورت مزد عمل نکنند به پرداخت خسارتی معادل یک دوازدهم حق بیمه آن ماهی که صورت مزد نداده‌اند ملزم خواهند بود، این خسارت طبق ماده ۵۰ این قانون از طریق صدور اجرائیه وصول خواهد شد».

۲ـ خسارات موضوع این ماده طبق قانون منع دریافت خسارات مصوب ٦۸/٤/۱۳ حذف شده و قانون دریافت جرائم نقدی مصوب ۷۳/۹/۵ مجلس شورای اسلامی و اصلاحات بعدی آن جایگزین شده است.

گزارش بازرسان سازمان در این خصوص در حکم گزارش ضابطین دادگستری است.[۱]

ماده ۱۰۳ـ کارفرمایانی که عمداً وجوهی زاید بر میزان مقرر در این قانون به عنوان حق بیمه از مزد یا حقوق و مزایای بیمه شدگان برداشت نمایند علاوه بر الزام به استرداد وجوه مذکور به حبس جنحه‌ای از ٦١ روز تا ششماه محکوم خواهند شد.[۲]

ماده ۱۰۴ـ وجوه و اموال سازمان در حکم وجوه و اموال عمومی می‌باشد و هرگونه برداشت غیرقانونی از وجوه مذکور و تصرف غیرمجاز در اموال آن اختلاس یا تصرف غیرقانونی است و مرتکب طبق قوانین کیفری تعقیب خواهد شد.[۳]

ماده ۱۰۵ـ کلیه کسانی که گواهی آنان مجوز استفاده از مزایای مقرر در این قانون می‌باشد در صورت صدور گواهی خلاف واقع علاوه بر جبران خسارت وارده به حبس جنحه‌ای از ٦١ روز تا ششماه محکوم خواهند شد.

ماده ۱۰۶ـ کلیه خسارات و وجوه حاصل از جرایم نقدی مقرر در این قانون به حساب سازمان واریز و جزء درآمدهای آن منظور خواهد شد.

ماده ۱۰۷ـ به شکایات و دعاوی سازمان در مراجع قضایی خارج از نوبت رسیدگی خواهد شد.

ماده ۱۰۸ـ کارفرمایانی که حق بیمه قطعی شده بیمه شدگان را ظرف یک ماه پس از ابلاغ آن از طرف سازمان نپردازند یا ترتیب برای پرداخت آن با موافقت سازمان ندهند به دوبرابر خسارت مذکور در ماده ۹۷ این قانون محکوم خواهند شد.

ماده ۱۰۹ـ در صورتی که کارفرما شخص حقوقی باشد، مسوولیتهای جزایی مقرر در این قانون متوجه مدیرعامل شرکت یا هر شخص دیگری خواهد بود که در اثر فعل یا ترک فعل او موجبات ضرر و زیان سازمان یا بیمه شدگان فراهم شده است.

۱ـ درخصوص تعریف ضابطین دادگستری نک: ماده ۱۵ قانون آیین دادرسی کیفری، نظریه شماره۷٦۹٤/۷ مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۹ اداره حقوقی قوه قضاییه.

۲ـ نک: ماده ۵۹۸ قانون مجازات اسلامی و قانون تشدید مجازات مرتکبین ارتشاء مصوب۱۳٦۷.

۳ـ نک: قانون تشدید مجازات مرتکبین ارتشاء اختلاس و کلاهبرداری مصوب ۱۳٦٤/٦/۲۸ مجلس شورای اسلامی ۱۳٦۷/۹/۱۵ مجمع تشخیص مصلحت نظام.

● فصل دوازدهم ـ مقررات مختلف

ماده ۱۱۰ـ (ماده ۵ لایحه قانونی اصلاح قانون تشکیل سازمان تأمین اجتماعی) سازمان از پرداخت هرگونه مالیات و عوارض اعم از حقوق و عوارض گمرکی و سود بازرگانی و غیره و پرداخت هزینه دادرسی دعاوی معاف است.[۱]

تبصره ۱ـ معافیتهای موضوع این ماده شامل سازمان بیمه‌های اجتماعی سابق، سازمان تأمین اجتماعی سابق و صندوق تأمین اجتماعی سابق نیز خواهد بود.

تبصره ۲ـ کلیه کارکنان سازمان از لحاظ پرداخت مالیات و عوارض بر حقوق و مزایا مانند مستخدمین رسمی دولت خواهند بود.

ماده ۱۱۱ـ مستمری ازکارافتادگی کلی و مستمری بازنشستگی و مجموع مستمری بازماندگان در هرحال نباید از حداقل مزد کارگر عادی کمتر باشد.[۲]

۱ـ این ماده به موجب لایحه قانونی اصلاح قانون تشکیل سازمان تأمین اجتماعی مصوب۱۳۵۸/٤/۱۳ تغییر کرده است .متن قدیم چنین بوده است: «سازمان از پرداخت هرگونه مالیات و عوارض اعم ازنوسازی و غیره و پرداخت هزینه تمبر دعاوی معاف است. همچنین سازمان و سازمان تأمین خدمات درمانی ازپرداخت حقوق و عوارض گمرکی آن قسمت از داروها و تجهیزات و لوازم بیمارستان‌ها و درمانگاه‌ها که معافیت آنها قبلاً مورد تأیید وزارت اقتصادی و دارایی قرار گرفته است معاف خواهد بود»، بند ج ماده ۱۳۹ قانون مالیاتهای مستقیم، نیز مقرر می‌دارد: «کمک‌ها و هدایای دریافتی نقدی و غیرنقدی صندوق‌های پس‌انداز بازنشستگی و سازمان بیمه خدمات درمانی و سازمان تأمین اجتماعی و همچنین حق بیمه و حق بازنشستگی سهم کارکنان و کارفرما و جریمه‌های دریافتی مربوط توسط آنها از پرداخت مالیات معاف است»، نیز نک :ماده۳ قانون تنظیم بخشی از مقررات تسهیل نوسازی صنایع کشور و اصلاح ماده ۱۱۳ قانون برنامه توسعه سوم مصوب ۸۲/۵/۲٦ ، بند «ی» تبصره یک قانون بودجه سال ۱۳۸۵ مصوب۱۳۸٤/۱۲/۲۵، ماده ۳۷ قانون امور گمرکی، ماده واحده لغو ماده ۹۰ قانون محاسبات عمومی، و دادنامه شماره ۵۱ مورخ ۱۳٦۷/۳/۱٦ درخصوص ضرورت پرداخت عوارض توسط وزارتخانه‌ها، نهادها و شهرداری‌ها. درخصوص معافیت سازمان از پرداخت هزینه دادرسی، رویه قضایی عدم معافیت سازمان را پذیرفته است. اداره حقوقی قوه قضاییه در این مورد چنین نظر داده است «با توجه به ماده ۵۰۳ قانون آیین‌دادرسی مدنی هزینه دادخواست‌های تقدیمی به دادگاه به میزان مندرج در ماده ۳ قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین تعیین شده است و طبق بند۱ ماده ۵۳ قانون مذکور باید به هر دادخواست برابر قانون مورد بحث هزینه دادرسی الصاق می‌شود و چون طبق این قانون عام و کلی هیچ مرجعی اعم از دولتی و غیردولتی از پرداخت هزینه دادرسی معاف نشده و قوانین مغایر به موجب ماده ۵۲۹ این قانون منسوخ است .لذا دوائر و نهادهای دولتی و هیچ سازمان دیگری از پرداخت هزینه دادرسی معاف نیستند مگر اینکه به موجب قانون موخری معاف شوند»، با این وجود به نظر می‌رسد نظر به اینکه حکم مذکور در ماده ۱۱۰ قانون تأمین اجتماعی یک حکم خاص بوده و حکم بند ۳ ماده ۵۳ قانون آیین‌دادرسی مدنی، یک حکم عام است و مطابق قواعد اصولی، حکم خاص علی‌القاعده حکم عام را تخصیص می‌زند و اصولاً تعارضی بین خاص مقدم و عام موخر نیست، لذا باید گفت ماده ۱۱۰ قانون تأمین اجتماعی مشمول ماده ۵۲۹ قانون آیین‌دادرسی مدنی نخواهد بود.

۲ـ درخصوص تعیین حداقل دستمزد نک: ماده ٤۱ قانون کار.

ماده ۱۱۲ـ بیمه شدگانی که به موجب این قانون مستمری یا کمک نقدی دیگری از سازمان دریافت می‌کنند نسبت به وجوه دریافتی از پرداخت هرگونه مالیات معاف می‌باشند.

ماده ۱۱۳ـ کلیه کارکنان سازمان از لحاظ پرداخت مالیات و عوارض بر حقوق و مزایا مانند مستخدمین رسمی دولت خواهند بود. (تبصره ۲ ماده ۵ لایحه قانونی اصلاح قانون تشکیل سازمان تأمین اجتماعی.)[۱]

ماده ۱۱۴ـ ضوابط سنی و مدت خدمت برای احتساب مستمری بازنشستگی کارکنان سازمان قبل از موعد مقرر تابع ضوابط و مقررات قانون استخدام کشوری و تغییرات و اصلاحات بعدی آن خواهد بود. حقوق بازنشستگی این افراد برابر با متوسط حقوق و مزایای دریافتی دوسال آخر خدمت که مأخذ پرداخت حق بیمه بوده است می‌باشد.[۲]

ماده ۱۱۵ـ افرادی که تا تاریخ تصویب این قانون طبق قوانین سابق بیمه‌های اجتماعی مستمری در حق آنان برقرار شده است مستمری خود را از سازمان دریافت خواهند داشت. مفاد ماده ۹۶ در مورد مشمولین این ماده نیز رعایت خواهد شد.

ماده ۱۱۶ـ سوابق پرداخت حق بیمه افراد بیمه شده از نظر تعهدات مذکور در ماده یک این قانون نزد شرکت سهامی بیمه ایران، بنگاه رفاه اجتماعی صندوق تعاون و بیمه کارگران و سازمان بیمه‌های اجتماعی کارگران و سازمان بیمه‌های اجتماعی و همچنین افرادی که بیمه اختیاری بوده‌اند برای استفاده از مزایای مذکور در این قانون جزء سابقه آنان محسوب خواهد شد مشروط بر اینکه:

۱ـ کارگاه یا مؤسسه‌ای که بیمه شده در آن به کار اشتغال داشته است کارگران و کارمندان خود را نزد یکی از مؤسسات مذکور بیمه نموده باشد و اشتغال بیمه شده نیز در آن کارگاه یا مؤسسه مسلم باشد.

۱ـ به موجب لایحه قانونی اصلاح قانون تشکیل سازمان تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۸/٤/۱۳ منسوخ گردیده است .متن آن عبارت بود از: «کلیه کارکنان سازمان از لحاظ پرداخت مالیات و عوارض بر حقوق و مزایا مانندمستخدمین رسمی دولت خواهند بود»؛ تبصره ۲ ماده ۵ لایحه قانونی اصلاح قانون تشکیل سازمان تأمین اجتماعی با همان متن سابق جایگزین این ماده گردیده است.

۲- نک: قانون نحوه تعدیل نیروی انسانی مصوب ٦٦/۱۰/۲۷، قانون اصلاح مقررات بازنشستگی مصوب٦۸/۲/۱۳و اصلاحیه ۷۰/۱۰/۳۰آن، قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب۸٦/۷/۸

۲ـ کمک مورد تقاضا در قانونی که حق بیمه به موجب آن پرداخت گردیده پیش‌بینی شده باشد.

ماده ۱۱۷ـ میزان حق بیمه روستاییان مشمول قانون بیمه‌های اجتماعی روستاییان و ترتیب وصول آن و انواع کمکهای قانونی و منابع مالی تأمین هزینه‌های مربوط به بیمه‌شدگان روستایی به موجب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به پیشنهاد وزارت رفاه و تأمین اجتماعی به تصویب کمیسیونهای مربوط مجلس می‌رسد. تا زمان تصویب آیین‌نامه مذکور مقررات و آیین‌نامه‌های موجود قانون بیمه‌های اجتماعی روستاییان به قوت خود باقی است.[۱]

ماده ۱۱۸ـ از تاریخ اجرای این قانون، قانون بیمه‌های اجتماعی مصوب ۱۳۳۹ و اصلاحیه‌های آن و قانون افزایش مستمری‌های بعضی از مستمری بگیران مشمول قانون بیمه‌های اجتماعی، قانون تأمین آموزش فرزندان کارگران و سایر قوانینی که با این قانون مغایرت دارد ملغی است.

تبصره ۱ـ کلیه تعهدات مالی و اموال و دارایی صندوق تأمین آموزش فرزندان کارگر به سازمان منتقل می‌شود.

تبصره ۲ـ کارکنان صندوق تأمین آموزش فرزندان کارگر به سازمان منتقل و تابع مقررات و نظامات استخدامی سازمان خواهند بود.

تبصره ۳ـ آیین‌نامه‌های اجرایی قانون سابق بیمه‌های اجتماعی که با این قانون مغایرت نداشته باشد تا زمان تنظیم و تصویب آیین‌نامه‌های اجرایی این قانون قابل اجرا است.

۱ـ نک :آیین‌نامه اجرایی بیمه روستاییان و عشایر مصوب ۱۳۸۳/۱۱/٤ و اصلاحی مصوب ۱۳۸٤/٤/۱۲؛ تبصره ۲ ماده ۳ و بند «د» ماده ۳ قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۸۳/۳/۲۷ ، در این ماده وزیر رفاه و تأمین اجتماعی جایگزین وزیر بهداشت شده و عبارت «مجلس» جایگزین «مجلسین» شده است.

بخش اول

قانون تأمین اجتماعی
و
آیین‌نامه‌های آن

۲ــ آیین‌نامه‌ها

۱ـ آیین‌نامه بیمه و بازنشستگی کارکنان سازمان[۱] مصوب ۱۳۴۷/۲/۷

● **فصل اول ـ مشمولین آیین‌نامه**

ماده ۱ـ کارکنان ثابت، قراردادی و روزمزد حکمی سازمان و همچنین افراد خانواده بلافاصل آنها به شرح مندرج در قانون بیمه‌های اجتماعی به ترتیب مقرر در این آیین‌نامه از مزایای بیمه‌های اجتماعی استفاده خواهند کرد.

تبصره ـ افراد دیگری که با استفاده از اعتبارات مربوطه در واحدهای سازمان به کار گمارده می‌شوند و همچنین افراد خانواده بلافصل مشمول مقررات عمومی قانون بیمه‌های اجتماعی بوده و از طریق شعبه نمایندگی مربوطه مانند سایر بیمه شدگان سازمان از کمکهای قانون استفاده خواهند کرد.

ماده ۲ـ کارکنان دولت که به سازمان منتقل یا مأمور خدمت می‌شوند مشمول مقررات بیمه جزئی قرار خواهند گرفت و خود و افراد خانواده بلافصل آنان از کمکهای درمانی که در این آیین‌نامه مقرر گردیده است استفاده خواهند کرد و در سایر موارد نیز مانند بیمه شدگان مرحله اول درباره آنان عمل خواهد شد.

ماده ۳ـ افراد زیر مشمول این آیین‌نامه نبوده و حق بیمه از حقوق یا حق‌الزحمه آنها کسر نخواهد شد:

---

۱. نک: مواد ٦٤ به بعد آئین‌نامه جدید استخدامی سازمان مصوب ۱۳۸٦/۱۲/۲۸ .

الف) کارمندان رسمی دولت یا سایر مؤسسات که خدمت آنان در سازمان به صورت انتقال یا مأموریت نبوده و فقط فوق‌العاده سازمانی دریافت می‌دارند.

ب) افرادی که به موجب قرارداد خارج از واحدهای سازمان برای سازمان خدمت می‌نمایند.

ج) وکلای دعاوی سازمان

قسمت دوم ــ حق بیمه

ماده ۴ــ حق بیمه مشمولین ماده یک این آیین‌نامه عبارتست از هیجده درصد حقوق و مزایای بیمه شده که پرداخت پنج درصد آن به عهده بیمه شده می‌باشد و توسط سازمان هنگام پرداخت حقوق کسر خواهد شد و سیزده درصد آن به عهده سازمان خواهد بود.

ماده ۵ــ حق بیمه مشمولین ماده دو این آیین‌نامه عبارتست از نه درصد حقوق و مزایای بیمه شده که پرداخت دو نیم درصد آن به عهده بیمه شده می‌باشد و توسط سازمان هنگام پرداخت حقوق کسر خواهد شد و شش و نیم درصد بقیه به عهده سازمان خواهد بود.

ماده ۶ــ حق بیمه به کلیه وجوه و فوق‌العاده‌هایی که به هر عنوان از طرف سازمان به مشمولین ماده یک و دو پرداخت می‌شود تعلق می‌گیرد به استثنای موارد زیر:

۱ــ پاداش

۲ــ عیدی

۳ــ هزینه سفر و فوق‌العاده انتقال و فوق‌العاده مأموریت

٤ــ حق التضمین و کسر صندوق

۵ــ حق اولاد

٦ــ وجوهی که بابت کمکهای مقرر در این آیین‌نامه پرداخت می‌گردد

۷ــ هزینه ایاب و ذهاب

ماده ۷ــ وجوهی که به عنوان حق بیمه از حقوق و مزایای کارکنان سازمان بر طبق مقررات کسر می‌شود قابل استرداد نمی‌باشد ولو آنکه بیمه شده از کمکهای مقرر استفاده نکرده باشد.

قسمت سوم ــ کمکهای مربوط به حوادث و بیماریها و حاملگی و وضع حمل و ازدواج

ماده ۸ــ کارکنان مشمول این آیین‌نامه و افراد خانواده بلافصل آنان مخیر هستند که در صورت ابتلا به بیماری و یا وقوع حادثه برای معالجه یکی از دو طریق درمانگاهی یا پزشک آزاد را انتخاب نمایند.

در صورت انتخاب طریق درمانگاهی، استفاده کننده مانند سایر بیمه شدگان توسط واحدهای درمانی سازمان تحت درمان قرار خواهد گرفت و در این صورت کلیه هزینه‌های مربوط به عهده سازمان خواهد بود.

چنانچه استفاده کننده طریق پزشک آزاد را انتخاب نماید، موظف است به پزشکان و داروخانه‌ها و مؤسسات درمانی منتخب سازمان مراجعه و به هزینه شخصی تحت درمان قرار گیرد (در این صورت قسمتی از هزینه‌های انجام شده به ترتیب مقرر در این آیین‌نامه به بیمه شده پرداخت خواهد شد.)

تبصره ــ در حال حاضر کارکنان واحدهای تهران شمیران و شهرری و افراد خانواده بلافصل آنها می‌توانند از طریق پزشک آزاد استفاده نمایند. تعمیم این طریق درباره کارکنان سایر واحدهای سازمان با در نظر گرفتن امکانات و مقتضیات محلی منوط به پیشنهاد اداره کل فنی و تصویب مدیرعامل سازمان خواهد بود.

ماده ۹ــ بیمه شدگان سازمان در هنگام مرخصی یا مأموریت و همچنین افراد خانواده بلافصل آنان در صورتی که به شهرستانی که طریق پزشک آزاد در آنجا اجرا شده است مسافرت نمایند، می‌توانند در مدت اقامت برای معالجه یکی از دو طریق درمانگاهی یا پزشک آزاد را انتخاب و طبق مقررات مربوط تحت درمان قرار گیرند. در مورد بیمارانی که برای معالجه به نقاط فوق‌الذکر اعزام می‌شوند نیز به ترتیب فوق عمل خواهد شد.

ماده ۱۰- فهرست پزشکان، داروخانه‌ها، بیمارستانها، متخصصین رادیولوژی، آزمایشگاهها و سایر مؤسسات درمانی مورد احتیاج طریق پزشک آزاد از طرف اداره کل فنی با همکاری اداره کل بهداری تنظیم و به تصویب مدیرعامل سازمان خواهد رسید. تجدیدنظر در فهرست مزبور نیز به همین ترتیب انجام خواهد شد.

ماده ۱۱ــ هزینه معالجاتی که با استفاده از طریق پزشک آزاد صورت می‌گیرد به شرح زیر از طرف سازمان به بیمه شده پرداخت خواهد شد:

الف) $\frac{۲}{۳}$ بهای دارو

ب) $\frac{۲}{۳}$ حق‌العلاج پزشکان، هزینه‌های تخت روز بیمارستان، اعمال جراحی، رادیولوژی، آزمایشگاه دندانپزشکی و سایر هزینه‌های درمانی طبق تعرفه‌ای که به تصویب هیأت مدیره خواهد رسید.

ماده ۱۲ـ در مورد بیمه شدگانی که برای انجام مأموریت یا استفاده از مرخصی به خارج از کشور عزیمت نموده و خود یا افراد خانواده آنها تحت درمان قرار گیرند باید مراتب را کتباً یا تلگرافی به سازمان اعلام نمایند. در صورتی که مدارک درمانی آنها به گواهی سفارت ایران رسیده مورد تأیید اداره کل فنی سازمان قرار گیرد هزینه درمان طبق تعرفه مذکور در ماده یازده قابل پرداخت خواهد بود و حکم معذوریت طبق مقررات صادر خواهد شد.

ماده ۱۳ـ بیمه شدگانی که طبق مقررات تحت درمان قرار گرفته و معذوریت داشته باشند در دوازده ماه متوالی فقط مدت شش ماه تمام حقوق و مزایای مستمر خود را به عنوان حقوق ایام معذوریت دریافت خواهند نمود و در صورتی که مدت معذوریت از شش ماه تجاوز نماید غرامت دستمزد ایام بیماری بر حسب مورد طبق ماده چهل و هفت یا ماده پنجاه و پنج بیمه‌های اجتماعی محاسبه و پرداخت خواهد شد.

تبصره ۱ـ پرداخت حقوق معذوریت یا غرامت دستمزد موکول به رعایت مقررات این آیین‌نامه و تجویز استراحت توسط پزشک معالج و تأیید آن توسط اداره کل فنی سازمان در مرکز یا واحد مربوطه در شهرستانها و صدور حکم معذوریت خواهد بود.

تبصره ۲ـ کارکنان مسلول از ماه هفتم به بعد حقوق ایام معذوریت دریافت خواهند نمود.

ماده ۱۴ـ کارکنان سازمان در صورتی که حائز شرایط مقرر در ماده چهل و پنج تبصره یک ماده پنجاه و یک قانون بیمه‌های اجتماعی باشند می‌توانند مانند سایر بیمه‌شدگان سازمان از اعضای مصنوعی و وسایل مخصوص طبی (پروتز) استفاده نمایند.

ماده ۱۵ـ کارکنان زن که حداقل دارای پرداخت نود روز حق بیمه ظرف شش ماه قبل از وضع حمل باشند مجموعاً و حداکثر دوازده هفته قبل و بعد از وضع حمل حق استراحت و استفاده از کمک حاملگی را خواهند داشت و چنانچه بنا به تجویز پزشک

معالج و تأیید پزشک معتمد سازمان به استراحت بیشتری احتیاج باشد طبق مقررات بیمه بیماری مقرر در قانون بیمه‌های اجتماعی با آنان رفتار خواهد شد.

ماده ۱۶ـ مشمولین این آیین‌نامه طبق شرایطی که در ماده پنجاه و هشت قانون بیمه‌های اجتماعی و آیین‌نامه مربوط مقرر شده است از کمک وضع حمل و لباس نوزاد استفاده خواهند نمود.

تبصره ـ در مورد انجام معاینات و دوران بارداری چنانچه زن باردار به پزشک متخصص منتخب سازمان مراجعه نماید، گواهی پزشک مذکور معتبر و ملاک عمل خواهد بود.

قسمت چهارم ـ ازکارافتادگی و بازنشستگی و فوت

ماده ۱۸ـ مشمولین این آیین‌نامه عیناً به ترتیبی که در مورد سایر بیمه شدگان مقرر ست از مزایای مندرج در مواد ۵۹ و ٦٠ و ٦١ و ٦٢ و ٦٣ و ٦٤ قانون بیمه‌های اجتماعی بهره‌مند خواهند شد.

ماده ۱۹ـ بازنشستگی مشمولین ماده یک این آیین‌نامه طبق مواد شصت‌وپنج – شصت‌وشش قانون بیمه‌های اجتماعی خواهد بود و سازمان می‌تواند هریک از بیمه شدگان را که به سن بازنشستگی رسیده و دارای ده سال سابقه پرداخت حق بیمه نیز باشد با پرداخت مقرری که از نصف حقوق متوسط آنان کمتر نباشد بازنشسته نماید.

ماده ۲۰ـ در صورت فوت هر یک از مشمولین این آیین‌نامه بازماندگان آنها به ترتیبی که در مواد شصت و هشت و شصت و نه قانون بیمه‌های اجتماعی مقرر است از مستمری بازماندگان بهره‌مند خواهد شد.

ماده ۲۱ـ در صورت فوت هر یک از مشمولین این آیین‌نامه هزینه کفن و دفن به ترتیبی که در ماده هفتاد قانون بیمه‌های اجتماعی و آیین‌نامه مربوط به آن ذکر شده پرداخت خواهد شد.

قسمت پنجم ـ مقررات مختلفه

ماده ۲۲ـ در تهران و شهرستانهایی که طریق پزشک آزاد اجرا می‌شود برای هر یک از کارکنان دفترچه بیمه مخصوص صادر خواهد شد که ملاک شناسایی بیمه شده و افراد خانواده بلافصل آنان و حاوی سر نسخه‌های دارویی بوده و به منزله پرونده درمانی مورد استفاده قرار خواهد گرفت.

تبصره ـ در شهرستانهایی که طریق پزشک آزاد اجرا نمی‌شود برای کارکنان سازمان مانند سایر بیمه شدگان کارت شناسایی بیمه‌های صادر خواهد شد.

ماده ۲۳ـ کارکنانی که تا تاریخ تصویب این آیین‌نامه در سازمان استخدام شده و مشمول مقررات بازنشستگی کارکنان سازمان بوده‌اند مدت خدمت آنان در سازمان بیمه‌های اجتماعی و سازمان بیمه‌های اجتماعی کارگران، صندوق تعاون و بیمه کارگران، شرکت سهامی بیمه ایران و دستگاه‌های دولتی و یا وابسته به دولت استفاده از مزایای مقرر در این آیین‌نامه جزو سابقه پرداخت حق بیمه آنان منظور می‌شود مشروط بر آنکه:

۱ـ قبل از استخدام در سازمان بازنشسته نبوده باشند.

۲ـ حق بیمه سهم بیمه شده را به میزان ۲/۵ درصد حقوق و مزایای دریافتی ظرف تمام مدت خدمت در مؤسسات مذکور پرداخت نموده باشند.

۳ـ از شرکت بیمه ایران و یا دستگاه‌های دولتی یا وابسته به دولت بنا بر تقاضای سازمان و یا صندوق تعاون منتقل گردیده باشند.

تبصره ـ مشمول این ماده می‌توانند حق بیمه سنوات خدمت خود را در مؤسسات فوق‌الذکر حداکثر در سی و شش قسط ماهانه به سازمان پرداخت نمایند.

ماده ۲۴ـ سایر مقررات قانون بیمه‌های اجتماعی به جز در موارد مصرح در این آیین‌نامه در مورد کارکنان سازمان لازم الاجرا می‌باشد.

ماده ۲۵ـ از تاریخ اجرای این آیین‌نامه کلیه مقررات مربوط به بیمه بازنشستگی کارکنان سازمان که مغایر با این آیین‌نامه باشد، ملغی است.

این آیین‌نامه که مشتمل بر بیست و پنج ماده و هشت تبصره می‌باشد باستناد تبصره نوزده قانون بیمه‌های اجتماعی در جلسه مورخ ۱۳٤۷/۲/۷ شورای‌عالی سازمان بیمه‌های اجتماعی به تصویب رسید که از تاریخ اول خرداد ماه ۱۳٤۷ به موقع اجرا گذارده شود.

۲ـ آیین‌نامه امور مالی سازمان بیمه‌های اجتماعی مصوب ۱۳۴۷/۶/۲۷

● فصل اول - کلیات

ماده ۱ـ عملیات مالی و نگاهداری کلیه حسابهای سازمان وسیله اداره کل امور مالی و حسابداری واحدها طبق مقررات مندرج در این آیین‌نامه یا دستورالعمل‌هائیکه از طرف مدیر عامل صادر می‌گردد انجام می‌گیرد.

ماده ۲ـ مدیر عامل سازمان در حدود قانون و مقررات و بودجه مصوب تصمیمات لازم در مورد هزینه و درآمد را اتخاذ نموده و این تصمیمات را بوسیله اداره کل امور مالی به کلیه واحدهای سازمان ابلاغ می‌نماید. مسئولیت صحت اجرای تصمیمات مذکور در سازمان مرکزی با مدیر مالی و در واحدها با رئیس و رئیس حسابداری می‌باشد.

ماده ۳ـ مدیر مالی در مورد صحت پرداختهای انجام شده در سازمان مرکزی و مطابقت آن با مقررات مربوط در مقابل مدیر عامل سازمان مسئولیت مستقیم دارد.

رؤسای حسابداریهای واحدها نیز همین مسئولیت را در مقابل مدیر مالی سازمان دارا می‌باشند.

ماده ۴ـ کلیه عملیات مربوط به درآمد و هزینه با صدور سند انجام خواهد شد سند هزینه به امضاء مدیر عامل و مدیر مالی یا نمایندگان آنان قابل پرداخت می‌باشد در واحدها امضاء اسناد مذکور با رئیس واحد و رئیس حسابداری یا نمایندگان آنان که به تأیید سازمان مرکزی رسیده باشد خواهد بود.

ماده ۵ـ مدیر عامل، صاحبان امضاءهای مجاز اسناد درآمد و هزینه را تعیین خواهد نمود. در مورد رؤسای حسابداری واحدهای سازمان یا نمایندگان آنان این افراد بنا به پیشنهاد مدیر مالی تعیین خواهند شد.

ماده ۶ـ مدیر مالی یا رؤسای حسابداریها و یا نمایندگان آنان به هیچ وجه مجاز نیستند که به نام مدیر عامل سازمان یا رؤسای واحدها اسناد پرداخت هزینه را امضاء نمایند.

ماده ۷ـ مدیر مالی یگانه مقامی است که در سازمان مرکزی مسئولیت ثبت و نگهداری حساب درآمد و هزینه و دارائی و بدهی سازمان را به عهده دارد. در واحدها مسئولیت مذکور به عهده رؤسای حسابداری‌ها می‌باشد.

ماده ۸ـ تنخواهگردان واحدهای سازمان متناسب با بودجه آن واحد بنا به پیشنهاد مدیر مالی و تصویب مدیر عامل تعیین خواهد شد.

ماده ۹ـ مدیر مالی یا رؤسای حسابداری‌ها مجازند به مسئولیت خود اجازه دهند که متصدیان مربوطه به منظور پرداختهای نقدی حداکثر تا میزان تنخواه‌گردان نقدی از موجودی برداشت نمایند. صاحبان امضاءهای مجاز اسناد پرداخت و هزینه به هیچ وجه

نمی‌بایست جزو گروه مذکور باشند مگر اینکه طبق احکام صادره شخصاً مسئولیت پرداخت واحد مربوطه را به عهده داشته باشند.

ماده ۱۰ـ مدیر مالی، رؤسای حسابداری‌ها، تحویل‌داران، صندوق‌داران، کارپردازان و به طور کلی کسانی که موجودی نقدی در اختیار دارند قبل از شروع به کار موظفند به سازمان تضمین بسپارند این تضمین ممکن است نقدی، بانکی، ملکی و یا شخصی باشد. نوع و مبلغ تضمین مدیر مالی به تشخیص مدیر عامل و نوع و مبلغ تضمین سایرین بنا به پیشنهاد مدیر مالی و تصویب مدیر عامل و در حدود آیین‌نامه مزایا خواهد بود.

ماده ۱۱ـ هر گاه به عللی کارمندانی که ملزم به سپردن ضمانت می‌باشند تغییر سمت یافته یا از کار برکنار یا مستعفی گردند ضمانت آنان با نظر موافق مدیر مالی و اداره حقوقی سازمان از طرف مدیر عامل مسترد می‌گردد. در هر صورت به مدت سه ماه از تاریخ قطع کار، ضمانت در اختیار سازمان خواهد بود. در مورد مدیر مالی نظر موافق هیأت مدیره سازمان به منظور استرداد تضمین ضروریست ولی در هر صورت تضمین به مدت یک سال از تاریخ قطع کار در اختیار سازمان خواهد بود. استرداد تضمین مسئولیت ذینفع را در طی مدت تصدی به کار از میان نخواهد برد و هر گاه تخلفی کشف گردد سازمان طبق قانون و مقررات متخلف را تعقیب خواهد نمود.

● **فصل دوم - مقررات مربوط به هزینه**

ماده ۱۲ـ فقط مدیر عامل سازمان یا نمایندگان او و رؤسای واحدها و یا افرادی که با تأییدسازمان مرکزی از طرف آنان حق امضاء دارند مجازند که دستور پرداخت اسناد مربوط به هزینه را صادر نمایند.

ماده ۱۳ـ سند هزینه شامل مشخصات هویت گیرنده وجه و نیز اطلاعات ضروری برای ثبت به حساب مربوط خواهد بود. ضمناً کلیه مدارک مثبته می‌بایست به پیوست سند هزینه باشد.

ماده ۱۴ـ مدیر مالی و رؤسای حسابداریها یا نمایندگان آنان موظفند که قبل از پرداخت در موارد ذیل دقت نمایند.

الف ـ صحت امضاء سند.

ب ـ وجود و صحت اوراق و مدارک ضمیمه.

ج ـ صحت محاسبه سند هزینه و مقایسه آن با مدارک پیوست.

د ـ وجود اعتبار برای هزینه‌ای که می‌بایست پرداخت شود.

ماده ۱۵ـ پس از بررسی فوق‌الذکر سند هزینه امضاء خواهد شد چنانچه ضمن بررسی اختلاف نظر پیش آید مدیر مالی موظف است مراتب را کتباً به اطلاع مدیر عامل سازمان برساند. مدیر عامل سازمان در صورتی که صلاح بداند کتباً دستور پرداخت صادر خواهد نمود. مدیر مالی دستور مذکور را ضمیمه سند پرداخت خواهد کرد.

چنانچه در امور پرداخت واحدها نیز اختلاف نظر پیش آید رئیس حسابداری مراتب را کتباً به اطلاع رئیس واحد مربوطه خواهد رسانید ضمناً پس از پرداخت طبق دستور صریح رئیس واحد، رئیس حسابداری واحد گزارشی برای مدیر مالی سازمان ارسال خواهد داشت.

مدیر مالی ضمن بررسی گزارش رئیس حسابداری و اظهارنظر مراتب را جهت صدور دستور لازم به مدیر عامل گزارش خواهد نمود.

ماده ۱۶ـ کلیه اسناد هزینه و نیز اوراق پیوست بدان با ذکر تاریخ پرداخت تنظیم خواهند شد.

ماده ۱۷ـ هزینه‌های نقدی با احراز هویت گیرنده و اخذ امضاء یا اثر انگشت گیرنده وجه پرداخت خواهد شد.

ماده ۱۸ـ در سازمان مرکزی چک‌هائی که برای پرداخت هزینه‌هاصادر می‌شود به امضاء مدیر عامل یا افرادی که از طرف او تعیین خواهند شد و همچنین مدیر مالی خواهد رسید. در واحدها این گونه چکها به امضاء رئیس و رئیس حسابداری واحد مربوطه و یا نمایندگان آنان که مورد تأیید سازمان مرکزی قرار گرفته باشند خواهد رسید.

● **فصل سوم - مقررات مختلف**

ماده ۱۹ـ حسابهای بانکی لازم برای واحدهای سازمان بنا به پیشنهاد مدیر مالی و تصویب مدیر عامل افتتاح خواهد شد.

ماده ۲۰ـ درآمد حاصله از حق بیمه و سایر درآمدهای سازمان به حساب بانکی مخصوص واریز می‌شود و در مواقع معین تحت شرایطی که به دستور مدیر عامل سازمان تعیین خواهد شد به حساب مخصوصی در مرکز منتقل می‌شود. واحدهای تابعه سازمان به هیچ وجه مجاز نمی‌باشند که از وجوه مذکور به هیچ عنوان برداشت نمایند.

تبصره ـ گرفتن وجه نقد یا چک در وجه حامل بابت حق بیمه و خسارات و جرائم قانونی و یا مطالبات دیگر سازمان ممنوع است.

ماده ۲۱ـ مدیر مالی در سازمان مرکزی و رؤسای حسابداریها در واحدها مسئول صحت و سقم اسناد و حسابهای مالی و موجودی صندوق یا بانک و نیز حساب سپرده ثابت و سرمایه‌گذاری و ثبت آن در دفاتر می‌باشند.

ماده ۲۲ـ اسناد درآمد و هزینه به نسبت تقدم و تأخر در طی سال در دفاتر حسابداری ثبت و شماره گذاری خواهند شد و به نسبت شماره‌های مذکور طبقه بندی شده و برای مدت پنج سال بایگانی می‌شوند. مدیر مالی و رؤسای حسابداریها مسئول نگهداری اسناد مورد بحث می‌باشند.

ماده ۲۳ـ سال مالی سازمان از فروردین ماه هر سال شروع و در آخرین روز اسفند ماه همان سال پایان می‌پذیرد.

ماده ۲۴ـ حساب درآمد و هزینه سازمان در پایان هر سال بر اساس درآمدهای وصولی و هزینه‌های پرداختی تنظیم خواهد شد.

ماده ۲۵ـ هنگام تنظیم بیلان سالانه بنا به تشخیص هیأت مدیره سازمان تا حداکثر ۱۰٪ کل بدهکاران (در مورد بدهی غیر حق بیمه و خسارت) به عنوان مطالبات مشکوک الوصول ذخیره شده و به منظور تأمین بدهی‌های لاوصول مورد استفاده قرار خواهد گرفت.

ماده ۲۶ـ چنانچه با رعایت مقررات جاریه و دلایل کافی طلب سازمان از اشخاص (اعم از حقیقی یا حقوقی) غیر قابل وصول تشخیص داده شود این مبالغ بایستی از حسابهای مربوط برگشت شود. برگشت این قبیل مطالبات به ترتیب زیر عملی خواهد بود.

الف ـ تا مبلغ پنجاه هزار ریال بدهی بنا به دستور مدیر عامل سازمان.

ب ـ از پنجاه هزار و یک ریال بدهی تا مبلغ دویست هزار ریال بنا به تصویب هیأت مدیره سازمان.

ج ـ بیش از دویست هزار ریال بدهی بنا به پیشنهاد هیأت مدیره و تصویب شورای عالی سازمان.

تبصره ـ مدیر عامل و هیأت مدیره می‌توانند اختیارات خود را در مورد ماده فوق جزئاً یا کلاً به کمیسیونهائی با اختیار تام تفویض نمایند.

ماده ۲۷ـ حسابداری سازمان بر اساس دفترداری مترادف (دوبل) اداره می‌شود و حسابها همه روز در دفاتر ثبت خواهند شد. به طریقی که حداقل یک مرتبه در آخر هر ماه بتوان از کلیه حسابها موازنه‌ای استخراج کرد.

ماده ۲۸ـ حساب درآمد و هزینه و بیلان سالیانه بوسیله مدیر مالی تنظیم شده و نتیجه به مدیر عامل سازمان گزارش خواهد شد.

ماده ۲۹ـ حسابهای سالیانه و بیلان مندرج در ماده ۲۸ آیین‌نامه پس از تصویب هیأت مدیره جهت اظهار نظر هیأت نظارت و سپس برای تصویب شورای عالی سازمان ارسال می‌گردد.

ماده ۳۰ـ روش و سیستم حسابداری سازمان بنا به پیشنهاد هیأت مدیره و تصویب شورای عالی به مرحله اجرا گذارده خواهد شد.

ماده ۳۱ـ روش سیستم مالی به نحوی خواهد بود که بتواند اطلاعات زیر را در اختیار بگذارد.

الف ـ مبلغ درآمدها و هزینه‌های سازمان.

ب ـ مبلغ سپرده‌ها و سرمایه‌گذاری‌ها.

ج ـ مبلغ درآمد و هزینه دارائی و بدهی سازمان.

د ـ حساب اموال و اثاثیه سازمان.

ماده ۳۲ـ در روش و سیستم پیشنهادی موارد زیر بایستی در نظر گرفته شود.

۱ـ طبقه بندی حسابها.

۲ـ نحوه عملکرد حسابهای مختلف.

۳ـ مدل صورتحساب درآمد و هزینه و ترازنامه پایان سال و سایر موارد مربوط به روش مالی.

ماده ۳۳ـ کلیه دستورالعمل‌های ضروری به منظور عملی کردن روش حسابداری و نحوه نگهداری حسابها به پیشنهاد مدیر عامل سازمان و تصویب هیأت مدیره تهیه و تنظیم می‌گردد.

ماده ۳۴ـ دستورالعمل‌های مندرج در ماده ۳۳ شامل موارد زیر می‌باشد:

۱ـ نحوه پرداخت هزینه‌های سازمان.

۲ـ دفاتر مورد لزوم و فرم آنها برای نگهداری حسابهای سازمان.

۳ـ لیست سرفصل حسابهای سازمان.
٤ـ نحوه ثبت دفاتر دریافت و پرداخت.
۵ـ نحوه ثبت دفاتر در حسابداری عمومی.
٦ـ نحوه تنظیم صورتحسابهای ماهیانه و فرمهای مورد لزوم.
۷ـ نحوه محاسبه هزینه استهلاک اموال منقول و غیرمنقول و دفاتر مربوطه.
۸ـ اجرای مکانیزه کردن حسابهای سازمان و طرق نگهداری آنها بوسیله ماشین و تدوین مقررات و آئین‌نامه‌های مربوطه به منظور اطمینان از صحت نتیجه‌گیری و مکانوگرافی.

این آیین‌نامه در اجرای ماده ۳۹ قانون سازمان بیمه‌های اجتماعی در ۳٤ ماده و ۲ تبصره در جلسه مورخ ۱۳٤۷/٦/۲۷ به تصویب رسید و از تاریخ ۱۳٤۷/۸/۱ قابل اجرا می‌باشد.

۳ـ آیین‌نامه معاملات مصوب جلسه مورخ ۱۳۴۷/۶/۲۷ شورای عالی تأمین اجتماعی با اصلاحات به عمل آمده به موجب مصوبات به شماره ۶۲۸۷۰ مورخ ۱۳۶۲/۱۱/۵ و ۵۵۱۳۱ مورخ ۱۳۷۱/۱۲/۲۷ و ۱۲۱۲۳۶ / ت ۱۷۵۰۶ ه / مورخ ۱۳۷۵/۱۲/۲۱ و ۱۷۰۵۶/۵۴۴۲۱/۲۰۱ مورخ ۱۳۷۶/۲/۲۵ هیأت محترم وزیران موضوع ماده ۳ اساسنامه آیین‌نامه معاملات[1] ضمیمه آیین‌نامه امور مالی

کلیات

ماده ۱ـ هدف از تدوین این آیین‌نامه وضع مقررات و ضوابطی است که موجب تسهیل و بهبود معاملات سازمان گردد به نحوی که خدمات و کالاهای مورد نیاز سازمان با صرف حداقل وقت و هزینه به عادله‌ترین قیمت و با توجه به استانداردها و معیارهای موضوعه تهیه و در اختیار واحدهای سازمان قرار گیرد.

۱ـ نیز نک :لایحه قانونی منع مداخله وزراء و نمایندگان مجلس و کارمندان دولت در معاملات دولتی مصوب۱۳۳۷/۱۰/۲۲، آیین‌نامه تضمین معاملات دولتی مصوب ۱۳۸۲/۸/٤، قانون تشدید مجازات مرتکبین ارتشاء واختلاس مصوب۱۳٦۷/۹/۱۵، قانون ممنوعیت اخذ پورسانت در معاملات خارجی مصوب ۱۳۷۲/٤/۲۷، قانون مجازات تبانی در معاملات دولتی مصوب ۱۳٤۸/۳/۱۹، قانون برگزاری مناقصات مصوب ۱۳۸۳/۱/۲۵ آیین‌نامه مالی و معاملاتی مربوط به اعتبارات جاری موسسات و نهادهای عمومی غیردولتی مصوب۱۳۸۰/۱۰/۳۰.

ماده ۲ـ منظور از معاملات مذکور در این آیین‌نامه خرید کالاها و یا خدمات و فروش اموال فرسوده و یا زائد بر احتیاج سازمان می‌باشد.

تبصره ـ مقصود از خدمات هر گونه فعالیتی است که به دستور مراجع مسئول و یا طبق قراردادی برای سازمان انجام می‌شود (مانند نگهداری و تعمیرات اشیاء و اموال منقول و غیرمنقول ـ حمل و نقل و انجام کارهای ساختمانی و تأسیسات و غیره به استثنای خرید خدماتی که طبق آیین‌نامه استخدامی بعمل می‌آید).

قسمت اول: معاملات غیرساختمانی

ماده ۳ـ معاملات غیرساختمانی سازمان تأمین اجتماعی به چهار طریق زیر انجام می‌گردد:

الف ـ استعلام بهای شفاهی.

ب ـ استعلام بهای کتبی.

ج ـ مناقصه.

د ـ مزایده.

● فصل اول ـ خرید

ماده ۴ـ حد نصاب هر یک از طرق مذکور در ماده ۳ به شرح زیر است :

الف: چنانچه بهای کالا یا خدمت تا سه میلیون ریال باشد معامله از طریق استعلام بهای شفاهی بعمل خواهد آمد.

ب: معاملات بیش از سه میلیون ریال تا شصت میلیون ریال از طریق استعلام بهای کتبی بعمل می‌آید.

ج: معاملات بیش از شصت میلیون ریال بایستی از طریق انجام مناقصه بعمل آید.

تبصره ۱ـ هیأت مدیره می‌تواند عندالاقتضاء اجازه دهد که معاملات بیش از شصت میلیون ریال تا یکصد و پنجاه میلیون ریال نیز از طریق استعلام بهای کتبی انجام شود.

تبصره ۲ـ حدود اختیارات مسئولین واحدهای اجرایی برای انجام معاملات از طریق استعلام شفاهی و استعلام کتبی به موجب دستورالعملی خواهد بود که توسط مدیر عامل سازمان ابلاغ می‌شود.

تبصره ۳ـ نصاب معاملات و حدود اختیارات انجام معامله در این آیین‌نامه حداقل هر سه سال یک بار با توجه به افزایش قیمتها به پیشنهاد هیأت مدیره و تصویب وزرای عضو شورای عالی تأمین اجتماعی تعدیل خواهد شد.

مصوبات شورا در این خصوص با رعایت ماده ۱۹ آیین‌نامه داخلی هیأت دولت پس از تأیید رئیس جمهور قابل صدور می‌باشد.

ماده ۵ـ در مورد معاملات تا سه میلیون ریال موضوع بند «الف» از ماده ٤ که معامله از طریق استعلام شفاهی انجام خواهد گرفت مامور خرید (کارپرداز) مکلف است پس از تحقیق کامل از قیمت جنس یا اجرت خدمت معامله را با رعایت صرفه و صلاح سازمان انجام داده و ذیل سند خرید را با قید اینکه معامله به حداقل بهای ممکنه انجام گرفته گواهی و امضاء نماید.

ماده ۶ـ در مورد معاملات بیش از سه میلیون ریال تا شصت میلیون ریال (موضوع بند «ب» از ماده ٤) مأمور خرید باید از فروشندگان کالا یا انجام دهندگان خدماتی که عده آنها کمتر از سه نفر نباشد روی ورقه‌های جداگانه (طبق فرم مشخصی) استعلام کتبی بعمل آورد. بدیهی است باید کلیه مشخصات جنس یا خدمت مورد نیاز اعم از موضوع و نوع کالا یا کالا، مدت و غیره و همچنین نشانی کامل فروشنده را در برگ استعلام درج نماید.

فروشنده کالا یا انجام دهنده کار باید حداقل قیمت را در برگ استعلام نوشته و با قید تاریخ امضاء کند. چنانچه فروشندگان جنس یا انجام دهندگان خدمت ضرب‌الاجلی برای قیمت پیشنهادی قائل شده باشند کارپرداز باید طوری اقدام کند که از تأخیر اجرای امر خسارتی متوجه سازمان نشود و همچنین چنانچه فروشنده یا انجام دهنده خدمت کمتر از سه نفر باشد باید مراتب در فرم استعلام قید گردد.

ماده ۷ـ مناقصه بر دو نوع است:[1]

الف ـ مناقصه عادی که باید از طریق انتشار آگهی تا دو برابر نوبت بر حسب اهمیت معامله در روزنامه رسمی کشور و حداکثر در روزنامه کثیرالانتشار طبق مفاد این آیین‌نامه بعمل آید.

۱ـ بند الف ماده ۲ قانون برگزاری مناقصات ۱۳۸۳/۱/۲۵ : «مناقصه فرایندی است رقابتی برای تأمین کیفیت مورد نظر (طبق اسناد مناقصه) که در آن تعهدات موضوع معامله به مناقصه گری که کمترین قیمت متناسب راپیشنهاد کرده باشد واگذار می‌شود.»

ب ـ مناقصه محدود در مواردی است که مدیر عامل یا هیأت مدیره (بر حسب مورد) یا نمایندگان مجاز ایشان بنا به گزارش مسئولین امر تشخیص دهند که فروشندگان کالا و یا انجام دهندگان خدمات مورد نیاز به عده معینی محدود می‌شوند که در این صورت می‌توان از انتشار آگهی صرفنظر نموده و شرایط مناقصه را برای همان عده محدود ارسال و آنها را برای شرکت در مناقصه دعوت نمود.

ماده ۸ــ در آگهی مناقصه با توجه به بند «الف» ماده ۸ باید نکات زیر ملحوظ شود.

الف: نوع خدمت ـ مقدار و نوع جنس ـ مدت و محل تحویل آن دقیقاً باید مشخص شود و در مواردی که معامله طبق نمونه با مشخصات معینی انجام می‌شود باید در آگهی صریحاً قید گردد که معامله طبق نمونه ممهور با صورت مشخصات موجود در سازمان انجام خواهد شد.

ب: مدت قبول پیشنهادها در آگهی قید گردد این مدت حداقل بایستی برای خریدهای داخلی ده روز برای خریدهای خارجی یک ماه از تاریخ انتشار آگهی باشد.

پ: مبلغ سپرده‌ای که در صورت استنکاف پیشنهاد دهنده از معامله به سود سازمان ضبط خواهد شد باید معین شود این سپرده باید در حدود دو تا پنج درصد تقریبی برآورد قیمت جنس یا اجرت خدمت به صورت واریز وجه نقد به حساب بانکی تعیین شده به وسیله سازمان یا ضمانت نامه بانکی یا اوراق خزانه یا اوراق قرضه دولتی باشد.

ت: در آگهی باید قید شود که سازمان در قبول یا رد یک یا تمام پیشنهادها مختار است.

ث: در آگهی باید قید شود که به پیشنهادهای مشروط و مبهم و فاقد سپرده و پیشنهادهایی که بعد از مدت مقرر در آگهی برسد مطلقاً ترتیب اثر داده نخواهد شد.

ج: در صورت موافقت با پیش پرداخت قبل از تحویل جنس و یا انجام خدمت باید میزان تقریبی و نحوه پرداخت و واریز آن ذکر شود. بدیهی است پرداخت مذکور موکول به اخذ ضمانتنامه بانکی حداقل معادل مبلغ پیش پرداخت خواهد بود.

چ: میزان سپرده حسن انجام کار که ده درصد (۱۰٪) کل مبلغ معامله است باید در آگهی قید شود این سپرده قبل از انعقاد قرارداد یا در طول مدت قرارداد به صورت وجه نقد یا ضمانتنامه بانکی، اوراق خزانه یا تضمین دیگری به تشخیص سازمان از فروشندگان کالا و خدمات دریافت می‌شود. در صورتی که تحویل کالا یا انجام خدمت

به موجب قرارداد در طول مدت معینی انجام می‌گردد مبالغی که علاوه بر سپرده فوق باید به تدریج از مطالبات پیمانکار در اقساط معینی کسر شود و همچنین ترتیب استرداد و یا ضبط تمام و یا قسمتی از آن سپرده در آگهی مناقصه قید شود.

ح: نکات دیگر از قبیل حداکثر مدت بررسی پیشنهادات ـ میزان مالیات و عوارض متعلقه به معامله هزینه‌های ثبتی ـ روز و ساعت قبول پیشنهادات ـ اجازه حضور پیشنهاد دهندگان در جلسه و غیره نیز بر حسب موارد مختلف قید گردد.

خ: در مواردی که احتیاج به انعقاد قرارداد باشد باید طرح قرارداد و مشخصات به انضمام شرایط شرکت در مناقصه به داوطلبان تسلیم گردد.

د: در صورتی که شرایط شرکت در مناقصه مفصل باشد و درج آن در آگهی موجب هزینه زیاد گردد باید در آگهی مناقصه قید شود که شرایط مناقصه در دفتر اداره مربوطه موجود است. پیشنهاد دهندگان باید یک نسخه از شرایط معامله را دریافت و امضاء نموده به پیشنهاد خود ضمیمه نمایند.

ماده ۹ـ در آگهی مناقصه باید قید شود که سازمان می‌تواند عنداللزوم تا ۱۰٪ از مقدار جنس یا کار مورد معامله را کسر و یا به آن اضافه نماید.

ماده ۱۰ـ در آگهی مناقصه تصریح شود که هزینه ثبت قرارداد (در صورتی که ثبت قرارداد در دفاتر اسناد رسمی ضروری باشد) و پرداخت هر نوع مالیات و هر گونه عوارض و هزینه درج آگهی به عهده برنده مناقصه خواهد بود.

ماده ۱۱ـ برای بررسی و اظهارنظر در مورد پیشنهادات واصله کمیسیون مناقصه در تهران از افراد زیر:

۱ـ نماینده مدیر عامل که سمت ریاست کمیسیون را خواهد داشت.

۲ـ مدیر حسابرسی یا نماینده او.

۳ـ مدیر تدارکات یا نماینده او.

٤ـ مدیر مالی.

۵ـ مدیر حقوقی.

و در شهرستانها و واحدهای مستقل با شرکت رئیس شعبه ـ رئیس حسابداری ـ متصدی یا مسئول تدارکات شعبه تشکیل خواهد شد.

تبصره ـ عندالاقتضاء کمیسیون می‌تواند افراد خبره دیگری را نیز به جلسه دعوت نماید و نظرات این افراد جنبه مشورتی خواهد داشت.

ماده ۱۲ـ تصمیمات کمیسیون مناقصه با اکثریت آراء معتبر خواهد بود در صورتی که عده‌ای در اقلیت واقع شوند باید نظر خود را با ذکر دلیل در ذیل صورت مجلس نوشته و امضاء نمایند.

اظهارنظر کمیسیون در مورد معاملات تا پانصد میلیون ریال پس از تأیید مدیر عامل و بیش از آن پس از تصویب هیأت مدیره قابل اجراء خواهد بود.

تبصره ۱ـ مدیر عامل می‌تواند اختیار خود در این ماده را به کمیسیونی تحت عنوان کمیسیون معاملات در مرکز با ترکیب زیر تفویض نماید.

ـ معاون مدیر عامل در امور اداری و مالی یا نماینده وی با تأیید مدیر عامل که ریاست کمیسیون را به عهده خواهد داشت.

ـ مدیر کل خدمات عمومی و رفاه و در غیاب وی معاون او.

ـ سه نفر از کارکنان عالی رتبه سازمان به پیشنهاد مدیر عامل و تأیید هیأت مدیره که برای مدت سه سال انتخاب می‌شوند. این افراد باید واجد صلاحیت و دارای اطلاعات کافی در رشته‌های مالی، بازرگانی، حقوقی و فنی باشند.

ـ نماینده واحد ذیربط بر حسب مورد یا موارد مطروحه در کمیسیون.

ـ تصمیمات کمیسیون با حداقل (٤) رأی موافق معتبر خواهد بود. شرح وظایف و نحوه تشکیل جلسات کمیسیون بر طبق ضوابطی که به تصویب هیأت مدیره می‌رسد، خواهد بود.

تبصره ۲ـ در هر یک از استانها یا واحدهای مستقل به پیشنهاد مدیر عامل و تصویب هیأت مدیره می‌توان کمیسیون معاملات با ترکیب مدیر کل استان یا واحد مستقل (رئیس کمیسیون)، رئیس امور مالی استان یا واحد مستقل و سه نفر دیگر به پیشنهاد مدیر عامل و تأیید هیأت مدیره، تعیین نمود. سقف انجام معاملات توسط این کمیسیونها حداکثر تا مبلغ پانصد میلیون ریال بنا به پیشنهاد مدیر عامل و تصویب هیأت مدیره تعیین خواهد شد. تشخیص واحد و واحدهای مستقل مذکور در این آیین‌نامه با هیأت مدیره می‌باشد.

تبصره ۳ـ کمیسیون معاملات علاوه بر تصویب معامله تا مبلغ سقف مجاز دارای وظایفی به شرح زیر است:

الف: تصویب شرایط قراردادها و مشخصات آن که از طرف واحد تدارکات تهیه و به کمیسیون پیشنهاد می‌گردد.

ب: تعیین برنده مناقصه، مزایده و به طور کلی تعیین شخص یا اشخاص جهت انجام معامله در مواردی که کمیسیون معاملات به تشخیص هیأت مدیره جایگزین کمیسیونهای مناقصه و مزایده موضوع این آیین‌نامه می‌گردند.

تبصره ۶ـ هیأت مدیره می‌تواند عندالاقتضاء انجام معاملات تا مبلغ سه میلیارد ریال را به مدیر عامل به صورت مورد تفویض نماید در این صورت اتفاق آرای هیأت مدیره الزامی است.

ماده ۱۳ـ مدیریت تدارکات یا هر مرجع دیگری که طبق تشکیلات سازمان تأمین اجتماعی مسئول تهیه احتیاجات سازمان خواهد بود موظف است قبل از جلسه رسیدگی به پیشنهادات قیمت عادله جنس را از بازار آزاد به همان ترتیب که در مورد استعلام بهای کتبی عمل می‌شود به دست آورده و در اختیار کمیسیون مناقصه قرار دهد.

ماده ۱۴ـ کمیسیون مناقصه موظف است در روز و ساعت تعیین شده جلسه خود را تشکیل داده پیشنهاد یا پیشنهادات رسیده را مفتوح و قرائت نموده و مشخصات عمده آنها را در صورتجلسه قید نماید. چنانچه پیشنهادات رسیده ۳ فقره یا زیادتر باشد پس از قرائت آنها و اطلاع از حداقل قیمت پیشنهادی و مقایسه آن با نرخ عادله کمیسیون برنده مناقصه را تعیین و صورت مجلس لازم تهیه خواهد نمود و در صورتی که پیشنهادی نرسیده و یا پیشنهادهای واصله کمتر از سه فقره باشد کمیسیون به یکی از طریق زیر اقدام خواهد نمود.

الف: در صورتی که پیشنهادی نرسیده یا قیمتهای پیشنهادی عادله نباشد کمیسیون می‌تواند اظهارنظر نماید که معامله با توجه به نرخ عادله از طریق استعلام بهاء انجام گیرد.

ب: چنانکه پیشنهادهای واصله کمتر از سه فقره باشد و قیمتهای پیشنهادها مساوی و یا کمتر از قیمت استعلام شده باشد معامله با حائز حداقل قیمت انجام خواهد گرفت در صورتی که قیمت‌های شرکت کنندگان در مناقصه بیشتر از قیمت استعلام شده باشد کمیسیون به طریق مذکور در بند «الف» این ماده اقدام خواهد کرد.

ج: در صورتی که میزان معامله بیش از سیصد میلیون ریال بوده و موضوع فوریت داشته باشد کمیسیون نظر خود را دال بر انجام معامله از طریق استعلام بهای کتبی با تصویب مقامات مندرج در این آیین‌نامه (بر حسب مبلغ) اعلام ولی در صورتی که

موضوع فوریت نداشته باشد کمیسیون نظر خود را دائر بر تجدید مناقصه ضمن تنظیم صورت مجلس اعلام خواهد داشت. چنانچه از مناقصه بار دوم هم نتیجه‌ای حاصل نشود معامله از طریق استعلام بهای کتبی انجام خواهد شد.

ماده ۱۵ـ در صورتی که آگهی مناقصه برای اجناس مختلف منتشر شد و قیمت یک یا چند قلم از پیشنهادی نسبت به پیشنهادی دیگر ارزانتر و چند قلم گرانتر باشد چنانکه خرید اجناس مورد معامله از فروشندگان متعدد مقرون به صرفه و ممکن باشد بایستی معامله تفکیک و هر قلم از اجناس مزبور از فروشنده‌ای که نازلترین قیمت را پیشنهاد داده است خریداری گردد و در غیر این صورت معامله با فروشنده‌ای که من حیث‌المجموع از دیگران ارزانتر پیشنهاد داده است انجام خواهد شد.

ماده ۱۶ـ برنده یا برندگان مناقصه در صورتی که ظرف مدت مقرر از طرف سازمان از تحویل اجناس یا انجام خدمات مورد معامله خودداری نمایند یا حاضر به امضاء قرارداد نگردند و یا به هر طریق دیگری از انجام تعهد خودداری نمایند سپرده آنها به نفع سازمان ضبط خواهد شد. خرید جنس یا خدمت از نفر دوم در صورتی میسر خواهد بود که کمیسیون قیمت پیشنهادی وی را عادله تشخیص دهد.

تبصره ـ سپرده نفر دوم پس از انعقاد قرارداد با برنده مناقصه مسترد خواهد شد.

ماده ۱۷ـ در قراردادهای خرید کالا یا خدمات باید نکات زیر قید شود.

الف: نوع و مقدار جنس یا موضوع و میزان خدمات مورد نیاز با حداکثر مشخصات لازم.

ب: مدت انجام تعهد و محل تحویل و شرایط تحویل.

ج: درصد افزایش یا کاهش که لدی‌الاقتضاء ممکن است در حجم کار یا کالا داده شود.

هـ: بهای کل واحد کالا و خدمت مورد نیاز (بر حسب مورد).

و: میزان پیش پرداخت (در صورتی که لازم باشد) و در قبال تضمین کافی و نحوه استرداد آن.

ز: نحوه تحویل کالا یا خدمت مورد نیاز.

ح: میزان سپرده تضمین حسن انجام کار و نحوه کسر و استرداد آن و میزان سپرده حسن انجام کار نباید از ۱۰٪ مجموع بهای معامله کمتر باشد.

ط: تعهد پرداخت هر گونه مالیات و عوارض متعلقه از طرف پیمانکار.

ی: نحوه حل اختلاف.

ک: مشخصات کامل طرف معامله (اعم از آنکه شخصیت حقیقی یا حقوقی باشد).

تبصره ۱ـ سازمان می‌تواند لدی‌الاقتضاء نکات دیگری را نیز که لازم بداند در قرارداد قید کند.

تبصره ۲ـ چنانچه لازم باشد که جنس مورد احتیاج طبق نمونه خاصی تحویل گردد سازمان باید نمونه را قبلاً لاک و مهر نموده و ترتیبی فراهم آورد که شرکت کننده در مناقصه یا امضاء کننده پیمان قبولی بدون قید و شرط خود را بر اساس آن نمونه اعلام و محرز کند.

ماده ۱۸ـ در مورد خرید و فروش کالاهایی که جنس مورد معامله باید بلافاصله پس از توافق طرفین تحویل گردد و بهای آن هم نقداً پرداخت شود احتیاج به انعقاد پیمان نخواهد بود.

- **فصل دوم ـ موارد ترک مناقصه**

ماده ۱۹ـ در موارد ذیل می‌توان معامله را بدون رعایت تشریفات مناقصه انجام داد.

الف: در مورد کالاها یا خدماتی که فروشنده یا انجام دهنده خدمت انحصاری دارند.

ب: در مورد خرید خون از هر قبیل و به هر اندازه که باشد.

ج: در مورد کالاها و خدماتی که بتوان آنها را از سازندگان و انجام‌دهندگان وابسته به دستگاه‌های دولتی و نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی موضوع ماده (۵) قانون محاسبات عمومی کشور و شرکت‌های متعلق به سازمان تأمین اجتماعی خریداری کرد.

د: در مورد کالاهایی که تهیه آنها فوریت داشته باشد و مدیر عامل یا هیأت مدیره بنا به پیشنهاد مدیر مربوطه خرید یک یا چند نوع مخصوص را به صرفه و صلاح سازمان تشخیص دهد (از قبیل انواع پارچه، بعضی از لوازم اداری، ماشین تحریر، ماشین حساب و نظائر آنها).

هـ: در مورد خرید مایحتاج غذایی فاسد شدنی روزانه بیماستان‌ها مانند نان، گوشت، کره، میوه، سبزی و نظائر آنها.

و: در مورد ضرورتهای ناگهانی و پیش‌بینی نشده به نحوی که نتوان تشریفات معموله را درباره آنها اعمال کرد.

ماده ۲۰ـ در مورد خرید دارو و تشخیص انواع لوازم پزشکی و خرید لوازم مذکور (اعم از داخل یا خارج از کشور) مدیر عامل می‌تواند با تصویب هیأت مدیره کمیسیونهایی را با اختیارات لازم تعیین نماید. حدود اختیارات کمیسیونهای مذکور توسط هیأت مدیره تعیین و ابلاغ خواهد شد.

● **فصل سوم ـ فروش**

ماده ۲۱ـ در مورد فروش اشیاء فرسوده یا زائد بر احتیاج سازمان تا مبلغ تخمینی شش میلیون ریال با تشخیص واحد مربوطه از طریق حراج اقدام به فروش خواهد شد.

فروش اشیاء و اموالی که قیمت تخمینی آنها بیش از شش میلیون ریال باشد از طریق مزایده انجام خواهد شد.

تبصره ۱ـ در آگهی مزایده بایستی اطلاعات کلی راجع به نوع و مقدار مشخصات اشیاء و محل رؤیت و همچنین محل و کیفیت تحویل آنها و نحوه پرداخت مالیات و عوارض ذکر شود.

تبصره ۲ـ کمیسیون مزایده از افرادی که برای کمیسیون مناقصه در این آیین‌نامه پیش‌بینی شده است تشکیل خواهد شد و نکات مربوط به مناقصه تا حدودی که در مورد مزایده صادق باشد بایستی مراعات گردد.

قسمت دوم – معاملات ساختمانی و تأسیس

● **فصل اول - نحوه انجام معامله**

ماده ۲۲ـ معاملات غیرمنقول سازمان اعم از خرید و فروش، اجاره، استجاره، معاوضه، پایاپایی، احداث، نوسازی، تعمیرات و نگهداری ساختمان و تأسیسات به یکی از طرق زیر انجام می‌شود :

الف: در قراردادهای نگهداری و نوسازی، تعمیرات و احداث در صورتی که :

۱ـ بهای معامله پانصد میلیون ریال یا کمتر برآورد شده باشد از طریق استعلام بهای کتبی.

۲ـ بهای معامله بیش از پانصد میلیون ریال برآورد شده باشد از طریق مناقصه محدود.

۳ـ بهای معامله در کارهای فوری و ضروری تا مبلغ پنج میلیارد ریال باشد به پیشنهاد مدیر عامل و تصویب هیأت مدیره و بیش از آن مبلغ بنا به پیشنهاد هیأت مدیره و تصویب شورای عالی تأمین اجتماعی از طریق ترک مناقصه.

ب: در امر خرید و فروش، اجاره، استجاره، معاوضه، و غیره با روشهای زیر :

۱ـ قیمت کارشناسی رسمی در مورد خرید یا اجاره.

۲ـ در مورد معاملات پایاپای به طریقی که شورای عالی تأمین اجتماعی تعیین خواهد نمود.

۳ـ در سایر موارد به روش مناقصه یا مزایده.

ماده ۲۳ـ در معامله با مؤسسات دولتی و وابسته به دولت و در مورد کالاهای ساختمانی و تأسیساتی و یا خدمات منحصر به فرد در صورتی که اجازه معامله از طرف مراجع صالحه صادره شده باشد احتیاج به انجام تشریفات استعلام بهاء یا مناقصه نیست.

ماده ۲۴ـ در مواردی که محل ایجاد ساختمان یا تأسیسات در خارج از تهران بوده و مبلغ برآورد کمتر از دویست میلیون (۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال باشد مدیر عامل می‌تواند فردی را با اختیارات تام به محل مأمور نماید تا با استفاده از پیمانکاران محلی و راهنمایی دفتر فنی سازمان برنامه و بودجه آن استان، مبادرت به انجام مناقصه محدود نموده و پیمان مربوطه را تنظیم و امضاء نماید.

● فصل دوم - نحوه انتخاب مهندسین مشاور و پیمانکاران[1]

الف: نحوه انتخاب مهندسین مشاور

ماده ۲۵ـ در مواردی که هیأت مدیره سازمان بنا به پیشنهاد مدیر عامل واگذاری تهیه طرح ساختمان یا تأسیساتی را به مهندس مشاور ضروری تشخیص دهد. انتخاب مهندس مشاور با تصویب هیأت مدیره سازمان و با توجه به مراتب زیر انجام خواهد گرفت.

ـ مهندس مشاور در رشته مورد نظر تخصص و صلاحیت لازم را داشته باشد.

ـ مهندس مشاور با توجه به کارهای در دست اجراء قدرت انجام کار مورد نظر را در مدتی که سازمان اعلام خواهد کرد داشته باشد.

ـ سوابق و نحوه خدمات قبلی مهندس مشاور مورد قبول سازمان باشد.

ـ از دعوت مهندسان مشاوری که کارهای ارجاعی سازمان را به خوبی انجام نداده‌اند خودداری گردد.

۱ـ نیز نک: دستورالعمل نحوه تشخیص صلاحیت اشخاص حقیقی پیمانکار و نحوه ارجاع کار به آنها مصوب ۱۳٦۸/۸/۲٤.

ـ از دعوت مهندسان مشاوری که به سبب بعضی اقدامات ناصواب مربوط به حرفه خود محکومیت جزایی پیدا کرده‌اند خودداری شود.

ـ سازمان مجاز نیست کارهای ساختمانی و تأسیساتی سازمان را منحصراً به یک مهندس مشاور ارجاع نماید.

ماده ۲۶ـ قراردادهای منعقده با مهندسین مشاور طبق نمونه‌ای که به تصویب مدیر عامل خواهد رسید تنظیم می‌گردد.

ب: نحوه انتخاب پیمانکاران

ماده ۲۷ـ صورت پیمانکاران مورد نیاز که حداقل پنج و حداکثر ده نفر خواهد بود توسط کمیسیون انتخاب پیمانکاران حتی‌المقدور از بین پیمانکاران طبقه بندی شده سازمان برنامه تعیین خواهد شد و در مواردی که دعوت از پیمانکاران خارجی هم لازم باشد علاوه بر عده فوق‌الذکر تعدادی پیمانکار خارجی نیز به تشخیص کمیسیون انتخاب خواهد شد. کمیسیون انتخاب پیمانکاران عبارت خواهد بود از مدیر عامل سازمان یا نماینده منتخب مدیر عامل ـ مدیر ساختمان ـ مدیر حقوقی و مدیر تدارکات یا نمایندگان آنها و در صورت لزوم نماینده مهندس مشاور هم برای اداء توضیحات فنی در کمیسیون شرکت خواهد کرد.

کمیسیون انتخاب پیمانکاران با توجه به نوع و مشخصات کار مورد مناقصه و یا استفاده از اطلاعات و سوابق موجود در مدیریت ساختمان و با توجه به عوامل زیر صورت قطعی پیمانکاران را انتخاب خواهد کرد.

ـ به هر پیمانکار بیش از توانایی مالی و فنی او کار داده نشود.

ـ کارها در دست پیمانکاران معین متمرکز نگردد.

ـ از پیمانکارانی که به علت عدم اجرای مقررات و دستورالعملهای مربوطه خواه از طرف سازمان و خواه از طرف سازمان برنامه از شرکت در مناقصه محروم شده‌اند دعوت بعمل نیاید.

ـ حتی‌المقدور از پیمانکارانی دعوت شود که در محل اجرای طرح دارای سابقه کار و تجربه کافی باشند.

ـ بیشتر از پیمانکارانی که در کار مورد نظر تجربه دارند دعوت شود.

ماده ۲۸ـ مدیریت ساختمان و مهندس مشاور مکلفند متن دعوتنامه‌ها را قبل از انتخاب پیمانکاران مربوطه حاضر نموده و طوری اقدام نمایند که حداکثر ظرف مدت

۴۸ ساعت پس از اطلاع از قطعی شدن صورت پیمانکاران دعوتنامه‌های آنها را ارسال دارند. پیمانکارانی که اسناد مناقصه دریافت داشته و ظرف مهلت مقرر پیشنهاد کاملی تسلیم ننمایند برای مدت یک سال از شرکت در مناقصه‌های سازمان محروم خواهند شد مگر آن که ظرف یک هفته پس از دریافت اسناد انصراف خود را از شرکت در مناقصه به سازمان اطلاع دهند.

ماده ۲۹ـ هرگاه پیمانکارانی که ظرف مهلت مقرر مدارک مربوطه را دریافت داشته‌اند از تعداد ۵ نفر کمتر باشند بلافاصله پیمانکاران دیگری برای شرکت در مناقصه (با توجه به مفاد این آیین‌نامه) انتخاب و دعوت خواهند شد.

- **فصل سوم - تشریفات مناقصه و استعلام**

الف: دعوتنامه و شرایط شرکت در مناقصه

ماده ۳۰ـ در معاملاتی که باید از طریق مناقصه محدود انجام شود در هر مورد از تعدادی شرکت‌های ساختمانی یا تأسیساتی به شرح مندرج در ماده ۲۷ دعوت بعمل خواهد آمد تا در صورت تمایل به سازمان مراجعه و با پرداخت مبلغی که در دعوتنامه قید خواهد شد اسناد مناقصه را دریافت دارند.

ماده ۳۱ـ در دعوتنامه که منضم به شرایط شرکت در مناقصه خواهد بود باید شرایط و نکات زیر درج گردد.

ـ نوع کار و محل اجرای آن.

ـ بهای اسناد مناقصه و نحوه پرداخت آن.

ـ محل و مهلت فروش اسناد مناقصه.

ـ مبلغ سپرده شرکت در مناقصه که حداقل دو تا پنج درصد مبلغ پیشنهادی به تشخیص مرجع ذیربط بوده و به صورت وجه نقد ضمانتنامه بانکی یا رسید تودیع اسناد خزانه در صندوق سازمان یا یکی از بانکها خواهد بود که در صورت عدول برنده مناقصه از عقد پیمان به نفع سازمان ضبط خواهد شد.

ـ سازمان در رد یا قبول یک یا کلیه پیشنهادات مختار است.

ـ در صورتی که نفر دوم مناقصه هم حاضر به انعقاد قرارداد نشود سپرده شرکت در مناقصه او ضبط خواهد شد.

ـ ذکر اینکه سایر اطلاعات و جزئیات در اسناد مناقصه مندرج است.

ماده ۳۲ـ در متن دعوتنامه و شرایط مناقصه علاوه بر نکات و شرایط مندرج در ماده ۳۱ مفاد مواد ۲۸ـ۳٤ـ۳٦ـ۳۸ و ۳۹ این آیین‌نامه نیز باید قید شود.

ب: اعضا کمیسیون مناقصه و وظایف آنها

ماده ۳۳ـ کمیسیون مناقصه از افراد زیر تشکیل می‌شود.

ـ نماینده تام‌الاختیار مدیر عامل.

ـ مدیر حقوقی یا نماینده او.

ـ مدیر ساختمان یا نماینده او.

ـ مهندس مشاور یا نماینده او (در مواردی که کار از طریق مهندس مشاور انجام می‌گیرد).

تبصره ۱ـ کمیسیون مناقصه می‌تواند بنا به مقتضیات افراد خبره دیگری را نیز به جلسه دعوت کند لکن رأی آنها صرفاً جنبه مشورتی خواهد داشت.

تبصره ۲ـ تصمیمات کمیسیون با اکثریت آراء قطعی و قابل اجرا است و در مواردی که مدیریت ساختمان در اقلیت بوده و یا آراء مساوی باشد اتخاذ تصمیم با مدیر عامل خواهد بود در این قبیل موارد مدیریت ساختمان باید نظر و دلائل خود را در صورت جلسه قید نماید.

ماده ۳۴ـ پیمانکاران موظفند ظرف مدت تعیین شده در دعوت نامه اسناد مناقصه را دریافت داشته و پس از تکمیل در روز مقرر تسلیم نمایند.

ماده ۳۵ـ کمیسیون مناقصه با توجه به دعوتی که از طرف سازمان بعمل خواهد آمد در روز مقرر تشکیل جلسه داده و پیشنهادهای واصله را در صورتی که حداقل سه پیشنهاد باشد باز و قرائت خواهند نمود.

در صورتی که مدیریت ساختمان یا مهندس مشاور بر اساس جدول مقایسه ارجاع کار را به حائز حداقل صلاح ندانند دلائل خود را مشروحاً به اطلاع کمیسیون مناقصه خواهند رسانید در این صورت مدیریت ساختمان یا مهندس مشاور موظفند قبلاً از پیمانکار یا پیمانکارانی که قیمت پیشنهادیشان کمتر از قیمت قابل قبول است توضیحات لازم را بخواهند و چنین پیمانکارانی موظفند ظرف مدت معین پس از ابلاغ دلائل توضیحات خود را ارائه دهند و در صورتی که مدیریت ساختمان یا مهندس مشاور دلائل پیمانکاران مزبور را موجه ندانند نظر صریح خود را در مورد پیمانکار واجد شرایط بعنوان برنده مناقصه به کمیسیون مناقصه گزارش می‌دهند نظر کمیسیون پس از تصویب مدیر عال قابل اجراء است.

تبصره ـ در صورتی که تعداد پیشنهادهای واصله کمتر از سه پیشنهاد بوده و یا حداقل

قیمت پیشنهادی بیش از برآورد مدیریت ساختمان یا مهندس مشاور باشد کمیسیون موظف است مراتب را به مدیر عامل جهت طرح در هیأت مدیره گزارش نماید.

ماده ۳۶ـ در صورتی که برای کمیسیون مناقصه عدول پیشنهاد دهنده‌ای از شرایط مناقصه (از قبیل عدم تسلیم ضمانتنامه قابل قبول و غیره) و عدم رعایت مشخصات و عدم صحت محاسبه محرز شود و پیشنهاد مورد بحث مردود گردد جریان را به مدیر عامل گزارش خواهد کرد چنین پیشنهاد دهنده‌ای برای بار اول شش ماه و برای بار دوم سه سال از شرکت در مناقصه‌های سازمان محروم خواهد شد.

ماده ۳۷ـ در صورتی که کمیسیون به تبانی و مواضعه بین پیمانکاران وقوف حاصل نماید به پیشنهادهای آنان ترتیب اثر نخواهد داد و چنین پیمانکارانی برای مدت سه سال از شرکت در مناقصه‌های سازمان محروم خواهند شد.

ماده ۳۸ـ پیشنهاد هر گونه تخفیف و یا اصلاح در قیمتها و یا تغییر در شرایط مناقصه پس از بازکردن پیشنهادات بلا اثر خواهد بود.

ماده ۳۹ـ هر گاه پیمانکاری پس از انعقاد پیمان بر خلاف مقررات پیمان رفتار کند علاوه بر اینکه ضمانت اجرای مقرر در پیمان درباره او اعمال می‌شود برای مدت سه سال از شرکت در مناقصه‌های سازمان محروم خواهد شد.

ماده ۴۰ـ کمیسیون مناقصه موظف است چنانچه پیشنهادی فاقد یکی از شرایط مذکور در دعوتنامه و شرایط مناقصه بوده و یا مغایر این آیین‌نامه یا سایر مقررات باشد بدان ترتیب اثر ندهد مگر در صورتی که شرط مفقود به تشخیص کمیسیون تأثیر اصلی و مهمی در انجام معامله نداشته باشد.

ماده ۴۱ـ چنانچه برنده مناقصه از انجام تعهد خودداری نماید ارجاع کار به نفر بعد در صورتی میسر است که اختلاف قیمتهای پیشنهادی به نظر کمیسیون چندان زیاد نباشد که تصور تبانی به میان آید ملاک این تشخیص میزان سپرده شرکت در مناقصه نفر اول است.

ماده ۴۲ـ سپرده نفر یا نفرات دوم نباید قبل از انعقاد قرارداد با برنده مناقصه مسترد گردد.

پ: استعلام

ماده ۴۳ـ در مورد معاملات کمتر از پانصد میلیون ریال که بر اساس استعلام بهای کتبی انجام می‌شود مدیریت ساختمان باید از اشخاص یا شرکت‌هایی که عده آنها کمتر از سه شخص یا شرکت نباشد (مگر در مواردی که انجام دهنده کار در محل کمتر

باشد) ضمن ارائه اسناد و مدارک لازم و استعلام کتبی حداقل قیمت را به دست آورد. پیشنهاد دهنده باید با توجه به مدارکی که به او ارائه خواهد شد ضمن امضاء آنها پیشنهاد خود را با ذکر آدرس و مشخصات خود کتباً تسلیم مدیریت ساختمان نماید.

تبصره ۱ـ در مواردی که انجام دهنده کار کمتر از سه شخص یا شرکت باشد مدیریت ساختمان مراتب را برای کسب تکلیف به مدیر عامل کتباً گزارش خواهد کرد.

تبصره ۲ـ در مواردی که انجام دهنده کار در پیشنهاد خود ضرب‌الاجلی معین کرده باشد رعایت ضرب‌الاجلی به منظور تأمین صرفه سازمان لازم است.

- **فصل چهارم ـ انعقاد پیمان**

ماده ۴۴ـ در مورد معاملات ساختمانی و تأسیساتی و تعمیرات مربوطه و همچنین نگهداری تأسیسات و آسانسورها عقد پیمان پس از تصویب مراجع صلاحیتدار طبق نمونه‌هایی که بر حسب مورد و نوع کار از طرف مدیریت ساختمان پیشنهاد شده و به تصویب مدیر عامل خواهد رسید عمل خواهد شد.

ماده ۴۵ـ در تنظیم پیمان به هر شکل که باشد باید به نکات زیر توجه شود:

ـ میزان ضمانتنامه انجام تعهدات و حسن انجام کار از ۵ درصد مبلغ قرارداد کمتر نباشد.

ـ مفاد دفترچه شرایط عمومی پیمان در نظر گرفته شود.

ـ دوره تضمین حسن انجام کارها از سه ماه کمتر نباشد.

ـ مدت و مبلغ پیمان و سایر مسائل مورد نظر از قبیل میزان جریمه تأخیر و نحوه وصول آن.

ـ درصد افزایش یا کاهش که لدی‌الاقتضاء ممکن است در حجم کار یا خدمت پیش آید و میزان پیشپرداخت و غیره دقیقاً در پیمان قید شود.

ـ در مورد استثنایی و کارهای کمتر از یکصد میلیون ریال می‌توان به جای ضمانتنامه انجام تعهدات و حسن انجام کار بهای قسمتی از کارهای انجام شده را به این عنوان قبول نمود.

- **فصل پنجم - ترتیب تحویل**

ماده ۴۶ـ تحویل موقت و تحویل قطعی کارهای ساختمانی و تأسیساتی کمتر از یکصد میلیون ریال توسط نمایندگان مدیریت ساختمان و نمایندگان استفاده کننده از

ساختمان یا تأسیسات و تحویل موقت و تحویل قطعی کارهایی که بهای آن بیش از این مبلغ است طبق مفاد دفترچه شرایط عمومی پیمان انجام می‌گیرد.

در مواردی که ساختمان یا تأسیسات مورد نظر هنگام تحویل فاقد استفاده کننده باشد به جای نماینده استفاده کننده از ساختمان نماینده مدیریت هزینه در تحویل شرکت خواهدکرد.

به هر حال تعیین اعضا کمیسیون تحویل موقت و قطعی کارهای ساختمانی و تأسیساتی که میزان آن بیش از یکصد میلیون ریال باشد بعهده مدیر عامل است.

قسمت سوم – مقررات مختلفه

ماده ۴۷ـ تنخواه گردان کارپردازان سازمان متناسب با میزان خرید هر یک از آنان بنا به پیشنهاد مدیر اداری یا مدیر تدارکات و تصویب مدیر عامل تعیین خواهد شد.

ماده ۴۸ـ کلیه کارکنان سازمان و افراد خانواده آنان در حدود قانون منع مداخله کارکنان دولت در معاملات دولتی نمی‌توانند بطور مستقیم یا غیرمستقیم در معاملات با سازمان شرکت نمایند.

ماده ۴۹ـ به منظور انجام برخی پرداختها و معاملات اضطراری که به لحاظ ضرورت و فوریت موضوع، رعایت بعضی از مقررات این آیین‌نامه و سایر مقررات سازمان در مورد آنها میسر نمی‌باشد، سازمان مجاز است به میزان اعتباری که شورای عالی تأمین اجتماعی همه ساله در بودجه سازمان تصویب و موارد آن را مشخص می‌نماید که سقف اعتبار مصوب حداکثر از (۵٪) کل اعتبارات سالانه سازمان تجاوز نخواهد کرد بدون الزام به رعایت تشریفات استعلام کتبی، مناقصه و مزایده و سایر مقررات مربوط به پرداخت، تحت ضوابط ذیل اعتبار مربوط را هزینه کرده یا معاملات را انجام دهد.

الف: معاملات تا مبلغ یک میلیون ریال با مسئولیت مأمور خرید (یا فروش).

ب: معاملات از یک میلیون و یک ریال تا پنج میلیون ریال با تأیید مأمور خرید (یا فروش) یا واحد تدارکاتی و تصویب بالاترین مقام واحد و یا مقام مجاز از طرف وی.

ج: معاملات بیش از پنج میلیون ریال و همچنین انجام سایر پرداختها به هر میزان با تأیید و مسئولیت مدیر عامل سازمان و یا مقام مجاز از طرف وی.

د: میزان پیش پرداخت از (٤٠٪) تجاوز نخواهد کرد تنخواه گردان سپرده حسن

انجام کار و نوع و میزان تضمینی که باید در قبال پیشپرداخت حسن انجام کار اخذ گردد، با تشخیص و مسئولیت مدیر عامل و یا مقامات مجاز از سوی وی خواهد بود.

هـ : در کلیه موارد اسناد هزینه مربوط با رعایت سایر مقررات این آیین‌نامه با امضاءی مدیر امور مالی و مدیر عامل سازمان و یا مقامات مجاز از سوی آنان به حساب قطعی منظور می‌شود.

تبصره ـ اعتباراتی که قبلاً با تصویب شورای‌عالی تأمین اجتماعی بدون رعایت مقررات این آیین‌نامه مصرف شده در صورت انطباق با این ماده به هزینه قطعی منظورگردد.

ماده ۵۰ ـ تغییرات تشکیلات اداری سازمان و عناوین شغلی در اجرای مفاد این آیین‌نامه موثر نبوده و واحدهای جایگزین و مسئولان ذیربط موظف به اجرای مقررات این آیین‌نامه خواهند بود.

۴ـ آیین‌نامه استخدامی سازمان بیمه‌های اجتماعی (۱۳۴۸/۲/۱۳)[1]

● فصل اول - کلیات

ماده ۱ـ کلیه مستخدمین سازمان بیمه‌های اجتماعی مشمول مقررات این آیین‌نامه خواهند بود.

تبصره ـ اعضای شورای عالی و هیأت نظارت و هیأت مدیره و همچنین مدیرعامل سازمان هرگاه کارمند رسمی دستگاه دیگری باشند تابع مقررات استخدامی مربوط به خود خواهند بود.

هرگاه مستخدمین ثابت سازمان بیمه‌های اجتماعی بدین مقامات منصوب شوند مدت خدمت آنان در سمتهای مذکور از هر لحاظ جزء سابقه خدمت ثابت آنان در سازمان بیمه‌های اجتماعی محسوب می‌شود.

ماده ۲ـ مستخدمین سازمان بیمه‌های اجتماعی غیر از شاغلین مشاغل کارگری از دو نوع خارج نخواهند بود.

۱ـ قانون سازمان بیمه‌های اجتماعی به موجب قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵٤ ملغی گردیده است .به موجب ماده ۱۱۸ قانون تأمین اجتماعی آیین‌نامه‌های اجرایی قانون بیمه‌های اجتماعی که با قانون تأمین اجتماعی مغایرت نداشته باشد تا زمان تنظیم و تصویب آیین‌نامه‌های اجرایی این قانون قابل اجرا است؛ به آئین‌نامه استخدامی سازمان تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۸٦/۱۲/۲۸ رجوع کنید.

ثابت و موقت

ماده ۳ـ مستخدم ثابت سازمان کسی است که به موجب حکم برای تصدی یکی از پستهای ثابت سازمان استخدام شده و در یکی از رتبه‌های دوازده‌گانه استخدامی مندرج در این آیین‌نامه قرار گیرد.

تبصره ـ واگذاری پستهای سازمانی به اشخاص غیر از مستخدمین ثابت ممنوع است ولی در صورتی که برای تصدی برخی از پستهای تخصصی نتوان از مستخدمین ثابت استفاده نمود با تصویب هیأت مدیره می‌توان مستخدم مورد احتیاج را برای تصدی پست مزبور به طور موقت و مدت معین که در هر حال از سه سال تجاوز نخواهد کرد استخدام نمود.

ماده ۴ـ مستخدم موقت کسی است که به موجب قرارداد برای مدت معین و کار مشخص استخدام می‌شود.

تبصره ـ شرایط استخدامی این قبیل مستخدمین به موجب قراردادهای نمونه‌ای خواهد بود که به پیشنهاد مدیرعامل سازمان بیمه‌های اجتماعی به تصویب هیأت مدیره خواهد رسید.

● **فصل دوم - ورود به خدمت سازمان و انتصابات**

ماده ۵ـ استخدام داوطلبان به خدمت ثابت سازمان بیمه‌های اجتماعی از طریق امتحان و مسابقه به ترتیب مقرر از طرف هیأت مدیره انجام می‌شود.

ماده ۶ـ داوطلبان ورود به خدمت ثابت سازمان بیمه‌های اجتماعی باید واجد شرایط زیر باشند:

الف ـ داشتن ۱۸سال تمام و نداشتن بیشتر از ٤٠ سال تمام.[1]

ب ـ تابعیت ایران.

۱ـ ماده ٤١ قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷، که در تاریخ ۸٤/۸/۱۵ به تصویب رسیده مقرر می‌دارد: «هر نوع بکارگیری افراد بازنشسته در وزارتخانه‌ها، موسسات دولتی و کلیه دستگاههای موضوع ماده (١٦٠) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی اجتماعی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و نهادهای عمومی غیردولتی و موسسات و شرکتهای وابسته و تابع آنها و هر دستگاهی که به نحوی از انحاء از بودجه کل کشور استفاده می‌نماید جز با تصویب هیأت وزیران تحت هر عنوان ممنوع می‌باشد. ایثارگران قبل از سی سال خدمت از حکم این ماده مستثنی هستند کلیه قوانین عام و خاص مغایر با این ماده ملغی الاثر است.»

ج ـ انجام خدمت زیرپرچم یا داشتن معافیت قانونی در صورت مشمول بودن.

د ـ نداشتن محکومیت جزایی مؤثر.

هـ ـ عدم محکومیت به فساد عقیده و نداشتن معروفیت به فساد اخلاق و تجاهر به فسق و معتاد نبودن به مواد مخدر.

و ـ داشتن تحصیلات لازم برای شغل مورد نظر.

ز ـ داشتن صحت مزاج و توانایی انجام کار مربوط.

ماده ۷ـ کسانی که در مسابقه ورودی استخدام ثابت قبول می‌شوند قبل از پذیرفته شدن به خدمت ثابت یک دوره آزمایشی را طی خواهند کرد.

ماده ۸ـ مدت خدمت آزمایشی داوطلبان ورود به خدمت ثابت در هیچ مورد از ششماه کمتر و از دوسال بیشتر نخواهد بود.

ماده ۹ـ افرادی که در ضمن دوره آزمایشی صالح برای ابقای در خدمت مورد نظر تشخیص داده نشوند بدون هیچگونه تعهد با صدور حکم برکنار خواهند شد.

تبصره ـ به افرادی که طبق این ماده از خدمت برکنار می‌شوند حقوق مرخصی استحقاقی پرداخت خواهد شد.

ماده ۱۰ـ کسانی که طبق ماده ۹ به خدمت ثابت پذیرفته نشوند تا یک سال از تاریخ برکناری حق شرکت مجدد در مسابقه ورودی استخدام سازمان بیمه‌های اجتماعی را نخواهند داشت.

ماده ۱۱ـ افرادی که در دوره آزمایشی لیاقت و کاردانی و علاقه به کار از خود نشان دهند در پایان دوره آزمایشی به موجب حکم در عداد مستخدمین ثابت منظور و از حقوق و مزایای قانونی آن برخوردار خواهند شد.

تبصره ـ حقوق دوره آزمایشی برابر حقوق اولین درجه رتبه مربوط خواهد بود و در صورتی که مستخدم به استخدام ثابت پذیرفته شود مدت خدمت آزمایشی جزء سابقه خدمت ثابت وی محسوب می‌گردد.

ماده ۱۲ـ ارتقای رتبه‌های مستخدمین ثابت با توجه به مفاد مواد ۱۸ و ۱۹ باید براساس لیاقت و شایستگی و کاردانی و استعداد و رشد فکری و تجارب آنان در مشاغل قبلی صورت گیرد و سازمان بیمه‌های اجتماعی مکلف است طبق مقرراتی که به پیشنهاد هیأت مدیره به تصویب شورای عالی سازمان بیمه‌های اجتماعی خواهد

رسید شایستگی و استعداد مستخدمین را مورد بررسی قرار داده و نتیجه را در پرونده استخدامی هر یک از آنها منعکس سازد.

این سنجش به نحوی صورت خواهد گرفت که به موجب ارشاد و ملاک استحقاق مستخدم برای ارتقای رتبه یا تغییر شغل و یا لزوم گذراندن دوره کارآموزی جدید باشد.

● **فصل سوم - حقوق و مزایای مستخدمین ثابت**

ماده ۱۳ـ سازمان بیمه‌های اجتماعی مکلف است حداکثر ظرف شش ماه از تاریخ تصویب این آیین‌نامه کلیه مشاغل ثابت خود را براساس اهمیت وظایف و مسوولیتها و شرایط تصدی از لحاظ معلومات و تجربه و سایر شرایط کار طبقه‌بندی و به دوازده رتبه تخصیص داده و برای تأیید به سازمان اموراداری و استخدامی کشور پیشنهاد کند. سازمان اخیر مکلف است ظرف سه ماه نظر خود را در این خصوص به سازمان بیمه‌های اجتماعی اعلام نماید.

ماده ۱۴ـ استخدام ثابت فقط برای تصدی مشاغل پیش‌بینی شده در یکی از رتبه‌های دوازده‌گانه مذکور در ماده ۱۳ به عمل خواهد آمد و در هر مورد با توجه به شغلی که استخدام برای آن صورت می‌گیرد رتبه‌ای که مستخدم جدید در آن قرار خواهد گرفت تعیین خواهد شد.

ماده ۱۵ـ حقوق ماهانه مستخدمین ثابت مشمول این آیین‌نامه برمبنای عدد صد (برای درجه یکم رتبه یک) تعیین و حداکثر از ۸ برابر آن (در آخرین درجه رتبه دوازده) تجاوز نخواهد کرد.

تبصره ـ جدول حقوق موضوع این ماده به تصویب شورای عالی سازمان بیمه‌های اجتماعی خواهد رسید.

ماده ۱۶ـ ضریب جدول حقوق ماده ۱۵ در هر مورد به پیشنهاد هیأت مدیره به تصویب شورای عالی سازمان بیمه‌های اجتماعی خواهد رسید. لکن نمی‌تواند از میزان ضریبی که به ترتیب مندرج در ماده ۳۳ قانون استخدام کشوری تعیین گردیده تجاوز نماید.

ماده ۱۷ـ مستخدم ثابت به اعتبار شغلی که برای آن استخدام می‌شود در درجه یک رتبه مربوط وارد به خدمت می‌شود و می‌تواند با رعایت شرایط مقرر در این آیین‌نامه تا آخرین درجه همان رتبه ترفیع یابد.[1]

۱ـ نک: دادنامه شماره ۴۳ مورخ ۷۱/۶/۱۴ مندرج در پاورقی ماده۵۳

ماده ۱۸ـ مستخدمین در صورت وجود شرایط زیر استحقاق ترفیع درجه در رتبه‌ای که خدمت می‌کنند خواهند داشت:

الف ـ توقف حداقل دوسال در درجه مادون.

ب ـ رضایتبخش بودن خدمات مستخدم در دوسال گذشته.

ماده ۱۹ـ در صورت وجود شرایط زیر می‌توان مستخدم را از یک رتبه به رتبه بالاتر ارتقاء داد:

الف ـ در رتبه جدید پست سازمانی بلاتصدی وجود داشته باشد.

ب ـ شرایط احراز پست جدید را دارا باشد.

ج ـ مسابقه مقرر را با موفقیت بگذراند.

د ـ در خدمات گذشته خود ابراز لیاقت و کاردانی نموده باشد.

هـ ـ توقف حداقل دو سال در آخرین رتبه‌ای که خدمت می‌کرده است.

تبصره ـ مستخدمینی که ارتقاء رتبه می‌یابند همواره در درجه‌ای از رتبه جدید قرار خواهند گرفت که حقوق آن درجه با ارتقای اضافی به حقوقی که مستخدم در درجه رتبه قبلی می‌گرفته است نزدیکتر باشد.

ماده ۲۰ـ در صورتی که نوع کار و وظایف و مسوولیتهای بعضی از مشاغل سازمان بیمه‌های اجتماعی اقتضا نماید که مبالغی علاوه بر حقوق به مستخدمین ثابت آن پرداخت شود مبلغی به عنوان فوق‌العاده شغل به شاغلین آن مشاغل پرداخت خواهد شد.

مشاغل مستحق دریافت فوق‌العاده مزبور و میزان این فوق‌العاده و همچنین ازدیاد یا حذف این فوق‌العاده در مورد مشاغل مختلف طبق طرحی خواهد بود که با پیشنهاد هیأت مدیره و تأیید سازمان اموراداری و استخدامی کشور به تصویب شورای عالی سازمان بیمه‌های اجتماعی برسد.

تبصره ـ مبلغ فوق‌العاده شغل در هر رتبه نمی‌تواند از میزان حقوق آخرین درجه همان رتبه تجاوز کند.

ماده ۲۱ـ به مستخدمینی که وضع خدمت آنان ایجاب کند که علاوه بر ساعات اداری مشغول کار باشند فوق‌العاده اضافه کار متناسب با ساعات کار اضافی پرداخت خواهد شد.

مأخذ محاسبه فوق‌العاده اضافه کار حاصل ضرب $\frac{۱}{۱۶۰}$ حقوق ثابت و فوق‌العاده

شغل ماهانه در ساعات کار اضافی خواهد بود و به یک نفر در یک ماه بیش از پنجاه ساعت فوق‌العاده اضافه کار پرداخت نخواهد شد.

ماده ۲۲ـ به مستخدمینی که برای انجام وظیفه خاصی به مأموریت اعزام می‌شوند و جهت انجام مأموریت به تشخیص سازمان بیمه‌های اجتماعی ناچار به توقف شبانه در محل مأموریت باشند فوق‌العاده روزانه پرداخت می‌گردد.

ماده ۲۳ـ پرداخت فوق‌العاده‌های روزانه، اشتغال خارج از مرکز خارج از کشور، کسر صندوق، تضمین و جبران هزینه‌های ایاب و ذهاب، سفر و نقل مکان به مستخدمین سازمان بیمه‌های اجتماعی تابع مقررات قانون استخدام کشوری می‌باشد.

ماده ۲۴ـ سازمان بیمه‌های اجتماعی می‌تواند به مستخدمینی که خدمت برجسته‌ای انجام دهند پاداش حسن خدمت پرداخت نماید.

جمع این نوع پاداش در هر سال نباید از مجموع حقوق و مزایای یک ماه مستخدم تجاوز نماید.

ماده ۲۵ـ سازمان بیمه‌های اجتماعی می‌تواند در صورت وجود اعتبار در بودجه مصوب و در صورت رضایت از طرز خدمت مستخدمین خود علاوه بر پاداش مقرر در ماده ٢٤ معادل یک ماه حقوق و مزایا با تصویب شورای عالی سازمان به آنها پرداخت نماید. در هر حال مجموع پاداش پرداختی به کارکنان به هیچ عنوان از دو ماه حقوق و مزایای سالیانه مستخدمین تجاوز نخواهد نمود.

● **فصل چهارم - امور رفاه**

ماده ۲۶ـ مستخدمین ثابت سازمان بیمه‌های اجتماعی سالی ۳۰ روز حق مرخصی با استفاده از حقوق و مزایای ماهانه را طبق برنامه‌ای که از طرف سازمان تنظیم می‌شود خواهند داشت.

تبصره ۱ـ هرگاه اعطای مرخصی به مستخدم از لحاظ سازمان بیمه‌های اجتماعی مقدور نباشد مرخصی مستخدم برای استفاده در سال بعد ذخیره خواهد شد.

تبصره ۲ـ حداکثر مدت مرخصی ذخیره ٦٠ روز می‌باشد.

تبصره ۳ـ مرخصی ذخیره شده قبل از تصویب این آیین‌نامه مشمول محدودیت فوق نخواهد بود.

طرز استفاده از این قبیل مرخصی تابع برنامه‌ای می‌باشد که از طرف سازمان بیمه‌های اجتماعی تنظیم می‌شود.

تبصره ۴ـ تعطیلات واقع در دوران مرخصی جزو ایام مرخصی محسوب می‌گردد.

تبصره ۵ـ کارکنان سازمانهای منطقه‌ای بهداری استانها که به علت شرایط خاص زمان جنگ از تاریخ ۵۹/۶/۳۱ از مرخصی استحقاقی خود استفاده ننموده‌اند و یا تا پایان جنگ نتوانند استفاده نمایند، همچنین کارکنانی که به علت ضرورتهای اداری به تشخیص رئیس سازمان نتواند از مرخصی استحقاقی استفاده نماید مدت مرخصی استحقاقی استفاده نشده آنان مازاد بر مدت مذکور در تبصره ۲ ذخیره خواهد شد.[1]

ماده ۲۷ـ مستخدم ثابت می‌تواند با موافقت سازمان بیمه‌های اجتماعی در تمام مدت خدمت حداکثر تا دوسال از مرخصی بدون حقوق استفاده نماید. مدت خدمت مرخصی بدون حقوق به هیچ وجه جزء سابقه خدمت مستخدم محسوب نمی‌شود.

تبصره ۱ـ در صورتی که مستخدمین ثابت سازمان بیمه‌های اجتماعی به یکی از مقامات دولتی مذکور در ماده ۳ قانون استخدام کشوری منصوب و یا به نمایندگی مجلسین انتخاب یا منصوب شوند خدمت آنان در مدت تصدی مقامات مذکور یا نمایندگی مجلسین در حکم مرخصی بدون استفاده از حقوق خواهد بود.

در صورتی که این قبیل مستخدمین حق بیمه سهم خود و کارفرما را پرداخت نمایند این مدت جزء سابقه بیمه آنان منظور خواهد شد.

تبصره ۲ـ حفظ پست سازمانی مستخدمینی که از مرخصی بدون حقوق استفاده می‌کنند الزامی نیست و در صورتی که پس از پایان این مرخصی پستی مناسب برای آنان موجود نباشد به حال آماده به خدمت درمی‌آیند.

ماده ۲۸ـ مستخدمین در صورت ابتلای به بیماری‌هایی که مانع اجرای وظایف آنان باشد از مرخصی استعلاجی با دریافت حقوق و مزایای ماهانه استفاده خواهند نمود.

حداکثر مدت استفاده از مرخصی استعلاجی با حقوق و مزایای ماهانه جز در مورد بیماری‌های صعب‌العلاج چهارماه در سال خواهد بود.

۱ـ این تبصره، در تاریخ ۱۳۶۵/۷/۸ به ماده ۱۲٤ الحاق شده است.

تبصره ـ به زنانی که مستخدم سازمان بیمه‌های اجتماعی هستند در صورتی که باردار شوند با گواهی پزشک معتمد سازمان بیمه‌های اجتماعی ۶۰ روز مرخصی به عنوان مرخصی زایمان اعطا می‌شود.

این مرخصی جزو مرخصی استعلاجی مستخدم محسوب است و ابتدای آن حداکثر ۳۰ روز قبل از زایمان و انتهای آن در هر حال از ۳۰ روز پس از آن تجاوز نخواهد کرد.

ماده ۲۹ـ کیفیت و نحوه استفاده مستخدمین سازمان بیمه‌های اجتماعی از مقررات بیمه و بازنشستگی براساس قانون بیمه‌های اجتماعی به موجب آیین‌نامه خاصی خواهد بود که بنا به پیشنهاد هیأت مدیره و به تصویب شورای عالی سازمان بیمه‌های اجتماعی برسد.

ماده ۳۰ـ سازمان بیمه‌های اجتماعی می‌تواند برای مستخدمینی که شغل آنان ایجاب کند لباس کار متناسب با محیط کار و وظایف آنان تهیه نماید.

● **فصل پنجم - تکالیف عمومی مستخدمین**

ماده ۳۱ـ مستخدمین سازمان بیمه‌های اجتماعی مکلفند طبق برنامه اوقات کار که به تصویب هیأت مدیره خواهد رسید در محل خدمت خود حضور یافته و وظایف محوله را انجام دهند.

ماده ۳۲ـ پرداخت حقوق و مزایا در مقابل انجام کار است. مقررات مربوط به حضور و غیاب مستخدمین سازمان به پیشنهاد مدیرعامل و تصویب هیأت مدیره تعیین خواهد شد.

ماده ۳۳ـ مستخدم سازمان بیمه‌های اجتماعی مکلف است در حدود قوانین و مقررات احکام و دستورات رؤسای مافوق خود را انجام دهد. اگر مستخدم حکم یا دستور مقام مافوق را برخلاف قوانین و مقررات تشخیص دهد مکلف است کتباً مغایرت دستور را با قوانین و مقررات به مقام مافوق اطلاع دهد و در صورتی که بعد از این اطلاع مقام مافوق کتباً اجرای دستور خود را تأکید کرد مستخدم مکلف به اجرای دستور صادره خواهد بود.

ماده ۳۴ـ مستخدم سازمان بیمه‌های اجتماعی از هر نوع عملی که موجب ایجاد تفرقه در انجام وظایف و تعهدات سازمان بیمه‌های اجتماعی شود ممنوع است.

رسیدگی به تقصیر و تخلف اداری و یا قصور مستخدمین در انجام وظایف و تعیین

مجازات آنها به عهده دادگاه اداری است. چگونگی تشکیل دادگاه اداری و رسیدگی به موجب آیین‌نامه دادرسی اداری موضوع تبصره ۱ ماده ۵۸ قانون استخدام کشوری خواهد بود.[۱]

ماده ۳۵ـ انواع مجازاتهای اداری به قرار زیر است:

الف ـ توبیخ کتبی با درج در پرونده خدمت.

ب ـ کسر حقوق و فوق‌العاده‌های ماهانه مستخدم تا یک سوم حداکثر تا سه ماه.

ج ـ کسر حقوق و فوق‌العاده‌های ماهانه مستخدم تا یک سوم از سه ماه تا ششماه.

د ـ انفصال موقت حداکثر تا مدت یک سال.

هـ ـ انفصال دایم از خدمت سازمان بیمه‌های اجتماعی.

تبصره ۱ـ رؤسای ادارات، شعب، بیمارستانها، واحدهای مستقل و مقامات معادل یا بالاتر از آنان می‌توانند به تشخیص خود و بدون مراجعه به دادگاه اداری کتباً و با ذکر دلیل مجازات مندرج در بند الف این ماده را در مورد مستخدم متخلف تابع خود معمول دارند.

تبصره ۲ـ مقامات مندرج در تبصره ۱ بدون مراجعه به دادگاه اداری و با تأیید مدیرعامل سازمان بیمه‌های اجتماعی می‌توانند کتباً و با ذکر دلایل مجازات مندرج در بند ب این ماده را در مورد مستخدم متخلف تابع خود معمول دارند.

تبصره ۳ـ مدیرعامل سازمان بیمه‌های اجتماعی می‌تواند رأساً و بدون مراجعه به دادگاه اداری هر یک از مجازاتهای مندرج در بندهای الف، ب و ج را کتباً با ذکر دلیل در مورد مستخدم متخلف سازمان بیمه‌های اجتماعی اعمال نماید همچنین مجازات مندرج در بند (د) را با تأیید هیأت مدیره تا مدت یک ماه در مورد مستخدم متخلف معمول دارد.

● **فصل ششم - حقوق استخدامی مستخدمین**

ماده ۳۶ـ مستخدمین ثابت سازمان بیمه‌های اجتماعی می‌توانند در مورد تضییع حقوق استخدامی خود به هیأت رسیدگی شکایت کنند.[۲]

۱ـ نک: قانون رسیدگی به تخلفات اداری مصوب۱۳۷۲/۹/۷ و آیین‌نامه اجرایی آن مورخ ۱۳۷۳/۲/۲۷.

۲ـ دادنامه شماره ۱٤ مورخ ۱۳۷۰/۲/۱۷ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری: به صراحت بند ۳ ماده ۱۱ قانون دیوان عدالت اداری مصوب٦۰/۱۱/٤رسیدگی به شکایات قضات و مشمولین قانون استخدام کشوری و سایر مستخدمین واحدها وموسسات مذکور در بند یک و مستخدمین مؤسساتی که شمول این قانون نسبت به آنها ←

هیأت رسیدگی مرکب از سه نفر که از طرف سازمان بیمه‌های اجتماعی تعیین می‌شوند.

تبصره ـ ترتیب تشکیل جلسات و نحوه رسیدگی و اخذ رأی در هیأت مذکور به موجب مقرراتی خواهد بود که به تصویب شورای عالی می‌رسد.

ماده ۳۷ـ رأی هیأت رسیدگی برای سازمان بیمه‌های اجتماعی لازم‌الاجرا است و هرگاه مستخدم به رأی صادره معترض باشد می‌تواند ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ رأی به دیوان عالی کشور شکایت کند.

ماده ۳۸ـ مستخدم ثابت سازمان بیمه‌های اجتماعی می‌تواند با دوماه اعلام قبلی از خدمت سازمان بیمه‌های اجتماعی استعفا کند. استعفای مستخدم رافع تعهدات او در برابر سازمان بیمه‌های اجتماعی نخواهد بود. استعفا از تاریخی تحقق می‌یابد که سازمان بیمه‌های اجتماعی کتباً با آن موافقت کند. سازمان بیمه‌های اجتماعی باید ظرف دوماه از تاریخ وصول استعفا رد یا قبول استعفا را کتباً اعلام دارد اگر در پایان دوماه مذکور رد یا قبول استعفا اعلام نگردد این امر در حکم قبول استعفا تلقی خواهد شد.

ماده ۳۹ـ استخدام مجدد مستخدم ثابت که طبق ماده ۳۸ این آیین‌نامه استعفا کرده است در صورت احتیاج به وجود او مانعی ندارد. سن این قبیل مستخدمین به شرط بودن شرایط استخدام نباید از چهل سال به علاوه مدتی که به صورت مستخدم ثابت در سازمان بیمه‌های اجتماعی خدمت کرده است تجاوز نماید.

تبصره ۱ـ سازمان بیمه‌های اجتماعی می‌تواند این قبیل افراد را از طی دوره خدمت آزمایشی موضوع ماده ۸ معاف کند.

تبصره ۲ـ چنانچه این افراد داوطلب خدمت در رتبه استخدامی سابق خود یا رتبه پایین‌تر باشند سازمان بیمه‌های اجتماعی می‌تواند آنان را از گذرانیدن امتحان معاف سازد.

➔ محتاج ذکر نام است اعم از لشکری و کشوری از حیث تضییع حقوق استخدامی در صلاحیت اختصاصی دیوان عدالت اداری قرار گرفته وبه موجب ماده ٢٤ قانون مزبور کلیه قوانین و مقررات مغایر با این قانون از تاریخ تشکیل دیوان منسوخ اعلام شده است درنتیجه جز مراجع حل اختلاف کارگر و کارفرما صلاحیت سایر مراجع اختصاصی اداری در زمینه رسیدگی به شکایات استخدامی مستخدمین دولت و از جمله هیأت رسیدگی به تخلفات کارکنان سازمان تأمین‌اجتماعی موضوع ماده ٣٦ آیین‌نامه استخدامی سازمان تأمین‌اجتماعی مصوب ١٣٤٨ منتفی گردیده است بنابراین دادنامه شماره ٥٥٦ مورخ ١٣٦٩/٩/٥شعبه نهم دیوان عدالت اداری در پرونده کلاسه ٦٨/١٠٦که بر این مبنا صادر شده است موافق موازین قانونی تشخیص داده شده می‌شود .این رأی به استناد قسمت اخیر ماده٢٠ قانون دیوان عدالت اداری در موارد مشابه برای شعب دیوان و سایر مراجع لازم‌الاتباع است.

ماده ۴۰ـ در صورتی که مستخدم ثابت مدت پانزده روز بدون عذر موجه در محل خدمت خود حاضر نشود از تاریخ ترک خدمت مستعفی شناخته شده و استخدام مجدد او به هر عنوان در سازمان بیمه‌های اجتماعی ممنوع است تشخیص عذر موجه با مدیرعامل سازمان بیمه‌های اجتماعی خواهد بود.

● **فصل هفتم - مقررات مختلف**

ماده ۴۱ـ سازمان بیمه‌های اجتماعی جز در موارد مصرح در این آیین‌نامه نمی‌تواند مستخدم را از پست سازمانی برکنار کند مگر اینکه براساس مقررات این آیین‌نامه بلافاصله او را به پست سازمانی دیگر منصوب نماید.

تبصره ـ در صورتی که سازمان بیمه‌های اجتماعی مستخدم را به پستی که در رتبه پایین‌تر قرار دارد منصوب نماید در رتبه جدید حقوق دریافتی قبلی مستخدم به وی پرداخت می‌شود و دریافت اضافه حقوق بعدی مستخدم در رتبه جدید تابع مفاد ماده ۱۸ این آیین‌نامه خواهد بود.

ماده ۴۲ـ در صورتی که به علت حذف پست سازمانی یا انحلال واحدی از تشکیلات سازمان بیمه‌های اجتماعی به وجود یک یا عده‌ای از مستخدمین ثابت احتیاج نباشد مستخدم یا مستخدمین مزبور به حال آماده به خدمت در می‌آیند.

ماده ۴۳ـ مستخدمین آماده به خدمت در شش ماه اول کلیه حقوق درجه رتبه و پس از ششماه از نصف حقوق درجه رتبه خود استفاده خواهند نمود و مدت آماده به خدمت این مستخدمین در هر حال جزء سابقه خدمت آنان محسوب می‌شود.

در مورد مستخدمینی که بیش از یک سال آماده به خدمت باشند سازمان بیمه‌های اجتماعی بنا به تمایل و انتخاب مستخدم به یکی از دو ترتیب زیر عمل خواهد نمود.

الف ـ پرداخت وجهی بابت بازخرید سوابق خدمت که عبارت خواهد بود از یک ماه حقوق درجه رتبه مستخدم در ازای هرسال خدمت اضافه حقوق ایام مرخصی استحقاقی استفاده نشده مستخدم طبق ماده ۲۶ این آیین‌نامه.

ب ـ موافقت با ادامه اختیاری بیمه طبق ماده ٦ قانون بیمه‌های اجتماعی و آیین‌نامه مربوط.[1]

۱ـ به موجب قانون تأمین اجتماعی مصوب ٥٤ قانون بیمه‌های اجتماعی منسوخ شده است .درخصوص بیمه اختیاری در حال حاضر براساس ماده ۸ قانون تأمین اجتماعی و آیین‌نامه مربوط مصوب ۱۳۸۵/۸/۱عمل می‌شود.

ماده ۴۴ـ استخدام مجدد افرادی که خدمتشان بازخرید شده است طبق تبصره ۳ ماده ۱۲۰ قانون استخدام کشوری خواهد بود.[۱]

ماده ۴۵ـ سازمان بیمه‌های اجتماعی مکلف است مادام که مستخدم آماده به خدمت در اختیار دارد برای پستهایی که جدیداً ایجاد می‌شود و یا بدون متصدی است از مستخدمین مزبور، به شرط واجد شرایط بودن استفاده نماید و در صورتی که بین آنها اشخاصی واجد شرایط یافت نشود نسبت به استخدام جدید یا تغییر رتبه مستخدمین دیگر اقدام نماید.

ماده ۴۶ـ مأموریت مستخدمین سازمان بیمه‌های اجتماعی و اعزام آنان برای طی دوره‌های آموزشی یا کارآموزی در داخل یا خارج کشور به موجب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به پیشنهاد سازمان به تصویب شورای عالی سازمان بیمه‌های اجتماعی برسد.

ماده ۴۷ـ مستخدمی که به خدمت زیرپرچم احضار شود مکلف است حداکثر ظرف دو ماه پس از خاتمه خدمت زیرپرچم خود را به سازمان بیمه‌های اجتماعی معرفی و آمادگی خود را برای خدمت کتباً اعلام دارد و سازمان بیمه‌های اجتماعی مکلف است مستخدم مذکور را به خدمت بگمارد و در صورتی که پست سازمانی مناسب برای ارجاع به مستخدم مذکور موجود نباشد به حال آماده به خدمت در خواهد آمد.

ماده ۴۸ـ مستخدم ثابت سازمان بیمه‌های اجتماعی که به حال تعلیق درآمده است پس از برائت قطعی از اتهام یا اتهامات منتسبه به خدمت گمارده خواهد شد و مدت تعلیق جزء سابقه خدمت او محسوب و حقوق مدت تعلیق وی پرداخت خواهد گردید ولی چنانچه برای مستخدم ثابت که از حال تعلیق خارج می‌شود پست ثابت سازمانی موجود نباشد به حال آماده به خدمت در خواهد آمد.

ماده ۴۹ـ مستخدم ثابت سازمان بیمه‌های اجتماعی که به طور موقت محکوم به انفصال از خدمت می‌گردد بعد از اتمام مدت انفصال به خدمت گمارده می‌شود ولی چنانچه پستی برای وی موجود نباشد به حال آماده به خدمت در می‌آید.

۱- **تبصره ـ** ماده ۱۲۰ - استخدام مجدد افرادی که خدمتشان بازخرید شده است در وزارتخانه‌ها و مؤسسات و شرکتهای دولتی و مؤسسات و شرکتهای موضوع بند ت ماده ۲ این قانون ممنوع است و در صورتی که ثابت شود افراد مزبور به خدمت یکی از موسسات و شرکتهای مذکور در آمده‌اند کلیه وجوه پرداختی به ایشان به استثنای وجوه بازنشستگی پس گرفته خواهد شد و دولت در قبال سوابق خدمت آنان هیچگونه تعهدی نخواهد داشت.

مدت انفصال موقت در هیچ حال جزء سابقه خدمت محسوب نخواهد شد.

ماده ۵۰ـ مستخدمین ثابت سازمان بیمه‌های اجتماعی نمی‌توانند در ساعات خدمت خود در سازمان هیچگونه شغل در مؤسسات دیگر داشته باشند.

قبول خدمت در غیر ساعات اداری نیز موکول به اطلاع و موافقت قبلی سازمان بیمه‌های اجتماعی می‌باشد و در صورت تخلف سازمان مذکور می‌تواند به خدمت مستخدم متخلف خاتمه داده و او را تحت تعقیب قانونی قرار دهد.

● **فصل هشتم - تطبیق وضع مستخدمین با مواد این آیین‌نامه**

ماده ۵۱ـ سازمان بیمه‌های اجتماعی مکلف است پس از اجرای ماده ۱۳ ظرف شش‌ماه وضع استخدامی مستخدمین خود را که در تاریخ تصویب این آیین‌نامه در خدمت سازمان بیمه‌های اجتماعی هستند با مقررات آن تطبیق دهد.

ماده ۵۲ـ مستخدمین سازمان بیمه‌های اجتماعی که در تاریخ تصویب این آیین‌نامه به موجب حکم رسمی سازمان بیمه‌های اجتماعی در عداد کارکنان ثابت هستند مستخدم ثابت شناخته می‌شوند.

ماده ۵۳ـ مستخدمین پیمانی و روزمزد حکمی که تمام اوقات رسمی کار در استخدام سازمان بیمه‌های اجتماعی می‌باشند به استثنای کارگران که در تاریخ تصویب این آیین‌نامه در استخدام سازمان بیمه‌های اجتماعی هستند با رعایت شرایط زیر به مستخدم ثابت تبدیل وضع پیدا می‌کنند:[1]

۱ـ واجد شرایط مذکور در ماده ٦ باشند و سن آنها در موقع شروع به خدمت یا روزمزدی بیش از ٤٠ سال نبوده باشد.

۲ـ در تشکیلات مصوب سازمان بیمه‌های اجتماعی پست سازمانی متناسب با وضع تحصیلی و تجربی آنان موجود باشد.

۱ـ دادنامه شماره ٤٣ مورخ ٧١/٤/١٦ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری: «نظر به ماده ۱۷ آیین‌نامه استخدامی سازمان تأمین اجتماعی مصوب٤٨/٢/١٣مبنی بر استخدام رسمی افراد در پستهای ثابت سازمانی در درجه یک رتبه مربوط و عنایت به ماده ۵۳ آیین‌نامه مزبور درخصوص عدم جواز تطبیق وضع مشمولین قانون کار با آیین‌نامه فوق‌الذکر و اینکه منحصراً سوابق خدمت مستخدمین ثابت و روزمزد حکمی به شرح تبصره ماده ۵۳ قابل احتساب بوده واحتساب سوابق خدمت کارگران مشمول قانون کار از حیث ارتقای درجه تجویز نگردیده است دادنامه شماره ٤٥٨-١٣٧٠/٧/٢ شعبه نهم دیوان عدالت اداری مشعر بر عدم جواز احتساب سوابق خدمت کارگری موردبحث موافق اصول و موازین قانونی تشخیص داده می‌شود .این رأی به استناد قسمت اخیر ماده ۲۰ قانون دیوان عدالت اداری برای شعب دیوان و سایر مراجع مربوط در موارد مشابه لازم‌الاتباع است.»

۳ـ در صورتی که سازمان بیمه‌های اجتماعی مقتضی بداند در آزمایش مربوط شرکت نموده و کسب موفقیت نمایند.

٤ـ در هیچ یک از وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی شغل موظف نداشته و از هیچ گونه مقرری وظیفه بازنشستگی نیز استفاده ننمایند.

تبصره ـ سوابق خدمت بلاانفصال مستخدمین موضوع این ماده در سازمان بیمه‌های اجتماعی جزء سوابق خدمت ثابت آنها محسوب خواهد شد مشروط بر اینکه در تمام اوقات رسمی کار در یکی از واحدهای سازمان بیمه‌های اجتماعی انجام وظیفه نموده و در هیچ یک از وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی شغل موظف نداشته باشد.

سوابق خدمت مستخدمینی که به طور نیمه وقت منحصراً در خدمت سازمان بیمه‌های اجتماعی بوده‌اند با تصویب هیأت مدیره جزء سابقه خدمت ثابت آنان منظور و هر دو سال آن برابر با یک سال خدمت محسوب خواهد شد.

ماده ۵۴ـ مستخدمین دولت که با رعایت مقررات مواد ۱٤۳ و ۱٤٤ قانون استخدام کشوری به خدمت در سازمان بیمه‌های اجتماعی اشتغال دارند می‌توانند با موافقت سازمان بیمه‌های اجتماعی از خدمت دولت مستعفی گردیده و به عنوان مستخدم ثابت به خدمت خود در سازمان بیمه‌های اجتماعی ادامه دهند و سوابق خدمت خود در صورتی که کسور بازنشستگی مسترد شده طبق ماده ٦٦ قانون استخدام کشوری را کلاً و یکجا و بلافاصله به سازمان بیمه‌های اجتماعی بپردازند جزء سابقه خدمت ثابت در سازمان بیمه‌های اجتماعی محسوب می‌گردد.

ماده ۵۵ـ مستخدمین ثابت سازمان بیمه‌های اجتماعی که در تاریخ تصویب این آیین‌نامه در خدمت سازمان بیمه‌های اجتماعی هستند و همچنین به مستخدمینی که براساس مقررات ماده ۵۳[1] این آیین‌نامه به مستخدم ثابت سازمان بیمه‌های اجتماعی تبدیل وضع می‌یابند پس از اجرای ماده ۱۳ با توجه به مدارک تحصیلی و تخصصهای حرفه‌ای لازم برای رتبه شغلی از نظر انطباق با جدول حقوق مندرج در این آیین‌نامه در یکی از رتبه‌های هفتگانه زیر قرار می‌گیرند و درجه آنان در رتبه مربوط با احتساب کلیه سنوات خدمت آنها که به عنوان خدمت سازمان بیمه‌های اجتماعی شناخته شده به ازای هر دوسال یک درجه تعیین می‌شود:

۱ـ به موجب اصلاحیه رئیس مجلس شورای ملی (۵۲) به (۵۳) تغییر یافته است.

رتبه یک ـ مستخدمین جزء با هر قدر تحصیل.

رتبه دو ـ مستخدمینی که دارای تحصیلاتی در حدود دوره اول متوسطه بوده و یا تخصص حرفه‌ای مورد قبول سازمان داشته باشند.

رتبه سه ـ مستخدمینی که دارای تحصیلات دوره اول متوسطه یا تخصص حرفه‌ای مورد قبول سازمان باشند.

رتبه چهار ـ مستخدمینی که دارای دیپلم کامل متوسطه یا مدارک تحصیلی دیگر که از نظر استخدام معادل آن شناخته شده است.

رتبه پنج ـ مستخدمینی که دارای گواهینامه دوره کامل متوسطه بوده و یک دوره تخصصی گذرانده باشند که از طرف مراجع صالح فوق دیپلم یا عالی شناخته شده باشند.

رتبه شش ـ مستخدمینی که دارای دانشنامه لیسانس هستند یا ارزش تحصیلی آنها لیسانس شناخته شده باشد.

رتبه هفت ـ مستخدمینی که دارای دانشنامه فوق لیسانس یا دکتری باشند.

ماده ۵۶ـ مستخدمین مذکور در ماده ۵۵ با توجه به شغل مورد تصدی در رتبه مربوط به آن شغل و در درجه‌ای از این رتبه شغلی قرار می‌گیرند که حقوق آن به حقوق درجه و رتبه تحصیلی و حرفه‌ای با تقریب اضافی نزدیکتر باشد.

تبصره ـ در صورتی که مستخدمین مذکور شرایط احراز شغل آن رتبه را نداشته باشند با تصویب مدیرعامل می‌توانند به عنوان کفیل در آن شغل یا مشاغل رتبه‌های فاصل ابقا شوند لکن مادام که واجد شرایط احراز شغل مورد تصدی نگردیده‌اند حقوق درجه‌های رتبه شغلی استحقاقی خود را دریافت نموده و به تناسب کمبود شرایط احراز شغل حداکثر تا ۸۰٪ فوق‌العاده شغل مربوط را دریافت خواهند داشت ولی در هر حال ارجاع پستهایی که از دو رتبه شغلی استحقاقی آنها بالاتر باشد ممنوع است.

ماده ۵۷ـ در صورتی که مبلغ حقوق هر یک از مستخدمین پس از تطبیق وضع استخدامی او با مقررات این آیین‌نامه از مجموع مبلغ حقوق و مدد معاش فرزند که طبق مقررات آیین‌نامه‌های قبلی استحقاق دریافت آن را داشته کمتر شود تفاوت این دو مبلغ را به عنوان تفاوت حقوق دریافت خواهد کرد تا آن که متدرجاً حقوق درجه و رتبه وی این تفاوت را کاهش داده و جبران نماید.

تبصره ـ تفاوت تطبیق مذکور در هر مورد از فوق‌العاده شغل مستخدمین کسر می‌گردد مگر آن که از مبلغ فوق‌العاده شغل بیشتر باشد که در این صورت مبلغ اضافی به مستخدم پرداخت خواهد شد.

ماده ۵۸ـ از تاریخ تصویب طرح طبقه‌بندی و جدول حقوق این آیین‌نامه کلیه مقررات استخدامی سازمان بیمه‌های اجتماعی ملغی می‌گردد و پرداخت حقوق و هرگونه مزایا و هزینه‌های مربوط به مستخدمین باید براساس مقررات این آیین‌نامه صورت گیرد.

تبصره ـ سازمان بیمه‌های اجتماعی مکلف است حداکثر ظرف ششماه از تاریخ تصویب این آیین‌نامه طرحهای اجرایی مندرج در این ماده را تهیه و تسلیم مقامات تصویب کننده نماید.

تا زمانی که هر یک از طرحهای اجرایی مندرج در این آیین‌نامه به تصویب نرسیده است مقررات استخدامی سازمان بیمه‌های اجتماعی در آن مورد کماکان معتبر و قابل اجرا خواهد بود.

آیین‌نامه فوق مشتمل بر ۵۸ ماده و ۲۶ تبصره که در اجرای بند ح ماده ۲ لایحه قانونی استخدام کشوری مصوب ۱۳٤٥/۳/۳۱ در جلسه ۱۳٤۸/۲/۱۳ به تصویب کمیسیون استخدام مجلس سنا رسیده بود در تاریخ روز شنبه سیزدهم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و چهل و هشت به تصویب کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری مجلس شورای ملی رسیده و صحیح است.

۵ـ آیین‌نامه وظایف و اختیارات شورای عالی تأمین اجتماعی (مصوب ۱۳۵۰/۶/۲۷ و ۱۳۵۰/۱۱/۲)[1]

ماده ۱ـ شورای عالی تأمین اجتماعی براساس قانون حمایت کارمندان در برابر اثرات ناشی از پیری و ازکارافتادگی و فوت صورتی از انواع مؤسسات مشمول قانون مزبور تهیه خواهد نمود که به موجب آن امکان ایجاد صندوقهای جداگانه و یا متمرکز با توجه به نوع کار مؤسسات و مشخصات اجتماعی افراد مورد حمایت پیش‌بینی گردد.

۱ـ نقل از روزنامه رسمی شماره ۷۸۸٤ مورخ ۱۳۵۰/۱۲/۱

صورت مزبور حاوی مهلت‌هایی برای اقدام به ایجاد صندوقهای حمایت کارمندان انواع مؤسسات مشمول خواهد بود.

تبصره ـ شورای عالی تأمین اجتماعی ضوابط مربوط به ادامه کار صندوقهای بازنشستگی کارمندان موسساتی را که در تاریخ تصویب قانون حمایت کارمندان در برابر اثرات ناشی از پیری و ازکارافتادگی و فوت وجود داشته‌اند تعیین و اعلام خواهد نمود.

ماده ۲ـ شورای عالی تأمین اجتماعی به منظور نظارت بر حسن اجرای قانون حمایت کارمندان در برابر اثرات ناشی از پیری و ازکارافتادگی و فوت صندوقهای حمایت کارمندان را به وسیله بازرس یا بازرسان خود مورد بازرسی قرار خواهد داد و در صورتی که نواقصی در کار آنها مشاهده شود ضمن صدور دستورالعملهای لازم مهلت مناسبی برای رفع نواقص مزبور تعیین خواهد نمود.

تبصره ـ بازرس یا بازرسان برای انجام وظایف خود حق مراجعه به دفاتر و اسناد صندوق را دارند. مسوول صندوق موظف است مدارک و توضیحات مورد نیاز را در اختیار آنان قرار دهد.

ماده ۳ـ هر یک از صندوقها که مقررات قانونی و یا دستورالعملهای شورای عالی تأمین اجتماعی را رعایت نکند شورا پس از رسیدگی و احراز اطمینان از این امر از وزارت کار و امور اجتماعی خواهد خواست که نماینده تام‌الاختیاری از طرف خود برای اداره صندوق تعیین نماید.

نماینده مذکور تا هنگامی که به تشخیص شورای عالی تأمین اجتماعی شرایط لازم و کافی برای اداره صندوق به نحو مطلوب فراهم نشود به کار خود براساس دستورالعمل مصوب شورای عالی تأمین اجتماعی ادامه خواهد داد.

ماده ۴ـ شورای عالی تأمین اجتماعی در مورد ترتیب استفاده از وجوه مذکور در ماده ٦ قانون حمایت کارمندان در برابر اثرات ناشی از پیری و ازکارافتادگی و فوت و یا انتقال این وجوه به صندوق مربوط و تعیین بهترین نحوه استفاده بیمه شدگان از مزایای مربوط همچنین برای تعیین مناسب‌ترین نحوه بهره‌برداری از منابع مالی صندوق‌های حمایت کارمندان مطالعات و بررسی‌های لازم را به عمل خواهد آورد.

ماده ۵ـ شورای عالی تأمین اجتماعی نسبت به تعمیم مقررات تأمین اجتماعی که شامل مقررات حمایتی مربوط به ازکارافتادگی، پیری، فوت و سایر موارد تأمین اجتماعی است به افراد و طبقاتی که از آن برخوردار نیستند براساس گزارش کمیته‌های فنی بررسی نموده و تصمیمات لازم را اتخاذ خواهد نمود.

ماده ۶ـ شورای عالی تأمین اجتماعی هماهنگی لازم را بین سازمانهایی که به نحوی از انحاء در زمینه تأمین اجتماعی فعالیت دارند از نظر یکنواخت کردن حداقلهای مربوط به میزان حق بیمه و شرایط بهره‌مندی از کمکها و میزان کمکها ایجاد خواهد نمود و ترتیبی مقرر خواهد داشت تا انتقال بیمه شدگان از یک سازمان یا بخش به سازمان دیگر به سوابق بیمه آنان لطمه نزند.

تبصره ـ منظور از بخش در این ماده بخش دولتی و بخش خصوصی است.

ماده ۷ـ شورای عالی تأمین اجتماعی علاوه بر وظایف و اختیارات مذکور در فوق دارای اختیارات و وظایف زیر نیز می‌باشد:

الف ـ بررسی و تصویب اساسنامه‌های نمونه برای انواع صندوقهای حمایت کارمندان.

ب ـ بررسی و تصویب سازمان و مقررات استخدامی صندوقهای حمایت کارمندان که به وسیله هیأت مدیره یا هیأت عامل صندوقها تهیه و پیشنهاد می‌گردد.

ج ـ تعیین حسابرسی صندوقهای حمایت کارمندان.

د ـ بررسی و تصویب حقوق و مزایا و یا حق‌الزحمه اعضای هیأت مدیره یا هیأت عامل یا مدیرعامل و حسابرس صندوقهای حمایت کارمندان برحسب اینکه افراد مزبور موظف یا غیرموظف باشند بنا به پیشنهاد هیأت مدیره یا هیأت عامل صندوقها.

هـ ـ بررسی و تصویب بودجه سالانه و گزارش عملکرد و ترازنامه صندوقهای حمایت کارمندان.

آیین‌نامه فوق مشتمل بر هفت ماده و سه تبصره در اجرای ماده ۳ قانون حمایت کارمندان در برابر اثرات ناشی از پیری و ازکارافتادگی و فوت پس از تصویب کمیسیونهای کار و امور اجتماعی و دارایی مجلس سنا در جلسات ۱۳۵۰/۶/۲۷ و ۱۳۵۰/۱۱/۲ به ترتیب به تصویب کمیسیونهای کار و امور اجتماعی و دارایی مجلس شورای ملی رسیده است.

۶ـ آیین‌نامه اجرایی ماده ۴۶ آیین‌نامه استخدامی سازمان بیمه‌های اجتماعی مصوب ۱۳۵۴/۲/۳۱

● **فصل اول - مأموریت مستخدمین**

ماده ۱ـ در صورتی که وزاتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و وابسته به دولت و صندوقهای حمایت کارمندان به وجود هر یک از مستخدمین ثابت سازمان بیمه‌های اجتماعی احتیاج داشته باشند سازمان می‌تواند با رضایت مستخدم او را بعنوان مأمور به مؤسسات مذکور اعزام دارد.

ماده ۲ـ حفظ پست سازمانی مستخدم مأمور حداکثر تا مدت شش ماه مجاز است و سازمان می‌تواند حقوق و فوق‌العاده شغل او را طی مدت مذکور پرداخت نماید.

تبصره ـ پرداخت فوق‌العاده اضافه کار و مزایای دیگر این قبیل مستخدمین به عهده مؤسسه محل مأموریت آنان خواهد بود ولی در صورتی که مؤسسه محل مأموریت مؤسسه خیریه باشد سازمان می‌تواند اضافه کار این قبیل افراد را در مدت مأموریت به شرط انجام کار اضافی و بر اساس ماده ۲۱ آیین‌نامه استخدامی بیمه‌های اجتماعی پرداخت نماید.

ماده ۳ـ اعزام مأمور از سازمان بیمه‌های اجتماعی به مؤسسات مذکور ماده یک به مدت زائد بر شش ماه در صورتی که پرداخت حقوق و فوق‌العاده شغل و سایر مزایای مستخدم و حق بیمه سهم کارفرما و همچنین اضافات سنواتی مستخدم از طرف مؤسسه محل مأموریت تعهد گردد بلامانع می‌باشد در این صورت حفظ پست سازمانی مستخدم مأمور مجاز نیست و پس از پایان مأموریت چنانچه پست سازمانی مناسب موجود نباشد مستخدم به حال آماده به خدمت در می‌آید و مقررات مربوط به مستخدمین آماده به خدمت درباره او اجرا می‌شود.

تبصره ـ سازمان بیمه‌های اجتماعی می‌تواند با مأموریت هر یک از مستخدمین خود به شرکت‌های تعاونی کارمندان سازمان بدون رعایت محدودیت زمانی مندرج در ماده ۳ با حفظ پست سازمانی و پرداخت حقوق و مزایای آنان در مدت مأموریت موافقت نماید.

ماده ۴ـ چنانچه مستخدمین سازمان از طرف انجمن شهر یا قائم مقام انجمن شهر به سمت شهردار انتخاب شوند حقوق و مزایای آنان در مدت مأموریت مذکور بر اساس

مقررات مؤسسه محل مأموریت منحصراً از محل اعتبار مؤسسه مزبور پرداخت خواهد شد و حق بیمه سهم مستخدم به مأخذ دریافتی زمان شروع مأموریت و اضافه بعدی و احیاناً تغییر ضریب جدول حقوقی که بر اساس مقررات سازمان بیمه‌های اجتماعی پیش می‌آید. از حقوق مستخدم کسر و به انضمام حق بیمه سهم کارفرما که به مأخذ فوق‌الذکر از طرف مؤسسه محل مأموریت تأمین می‌شود به سازمان پرداخت خواهد شد.

ماده ۵ـ مدت خدمت مستخدمین مأمور در هر حال و از هر لحاظ جزو سابقه خدمت ثابت آنان در سازمان بیمه‌های اجتماعی محسوب می‌گردد.

● فصل دوم

آموزش در داخل کشور

ماده ۶ـ سازمان می‌تواند به منظور تربیت کادر متخصص و تکمیل کادر تخصصی خود در رشته‌های مورد نیاز به مستخدمینی که در رشته‌های مورد نیاز سازمان پذیرفته می‌شوند کمک هزینه تحصیلی پرداخت نماید.

تبصره ۱ـ میزان کمک هزینه تحصیلی مشمولین ماده ٦ معادل حقوق ثابت درجه رتبه شغلی آنان در زمان شروع استفاده از کمک مزبور (با اعمال تغییرات ضریب جدول حقوق) خواهد بود. به کمک هزینه تحصیلی این قبیل مستخدمین در دوران تحصیل معادل ترفیع سنواتی که در صورت اشتغال به آنان تعلق می‌گرفت افزوده خواهد شد.

تبصره ۲ـ هیأت مدیره مجاز است در موارد خاصی که اقتضاء نماید علاوه بر حقوق ثابت تمام یا قسمتی از فوق‌العاده شغل این قبیل مستخدمین را پرداخت نماید.

ماده ۷ـ رشته‌های مورد نیاز سازمان با تصویب هیأت مدیره تعیین خواهد شد.

ماده ۸ـ کسانی که با دریافت کمک هزینه از سازمان با توجه به مقررات این آیین‌نامه به تحصیل اشتغال می‌ورزند باید تعهد خدمت و تضمین به شرح زیر به سازمان بسپارند.

الف ـ انجام خدمت در هر شهرستانی که سازمان تعیین نماید پس از فراغت از تحصیل معادل دو برابر مدت دریافت کمک هزینه تحصیلی.

ب ـ تضمین معادل دو برابر حقوق آخرین درجه رتبه شغلی مستخدم در زمان استفاده از کمک هزینه تحصیلی ضرب در ماههائی که از کمک هزینه تحصیلی استفاده خواهد کرد.

ماده ۹ـ نوع تضمین مستخدم ضمانت نامه ملکی یا بانکی و یا اوراق بهادار

می‌باشد. ولی در مورد مستخدمینی که در تاریخ استفاده از کمک هزینه تحصیلی دارای حداقل سه سال تمام سابقه خدمت هستند سازمان می‌تواند سند ذمه‌ای اخذ نماید.

ماده ۱۰ـ چنانچه مستخدم به هر علت (بجز در مورد فوت یا از کارافتادگی به نحوی که مانع از ادامه تحصیل باشد) تحصیلات خود را ناتمام گذارد و یا از مؤسسه آموزشی اخراج شود سازمان در مورد ناتمام گذاردن تحصیلات یا اخراج معادل دو برابر مبالغ پرداختی مشروط بر اینکه از مبلغ تضمین تجاوز ننماید و در صورت عدم انجام تعهدات پس از فراغت از تحصیل مبلغ تضمین را از مستخدم وصول خواهد نمود و در صورتی که قسمتی از خدمت مورد تعهد انجام شده باشد نسبت به بقیه آن متناسباً اقدام به وصول خواهد کرد.

ماده ۱۱ـ پرداخت کمک هزینه مستخدم از طرف سازمان برای مدتی خواهد بود که معمولاً جهت طی دوره‌های مربوط از طرف مؤسسه آموزشی در نظر گرفته شده است و در صورتی که مستخدم نتواند ظرف مدت معینه دوره مربوطه را با موفقیت طی نماید کمک هزینه تحصیلی وی قطع و حداکثر دو سال به مستخدم مهلت داده می‌شود که تحصیلات خود را باتمام برساند و چنانچه در این مدت نیز موفق به گذراندن دوره تحصیلی نشود سازمان مجاز خواهد بود معادل مبالغ پرداخت شده بابت کمک هزینه تحصیلی از مستخدم مشروط بر اینکه از مبلغ تضمین تجاوز نکند وصول نماید.

تبصره ۱ـ چنانچه عدم توفیق مستخدم جهت گذراندن دوره تحصیل بنا به تشخیص سازمان به علت فورس ماژور یا بیماری باشد مشمول قسمت اخیر ماده ۱۱ نخواهد بود و در این حالت فقط معادل مدتی که مستخدم به علت فورس‌ماژور یا بیماری نتوانسته به تحصیل خود ادامه دهد به دوره تحصیلی وی با استفاده از کمک هزینه تحصیلی اضافه خواهد شد.

تبصره ۲ـ مستخدمین مشمول ماده ۱۱ آیین‌نامه که به علت عدم توفیق در گذراندن دوره تحصیلی خود کمک هزینه آنان قطع می‌شود می‌توانند با توجه به ماده ۲۶ آیین‌نامه استخدامی سازمان تقاضای مرخصی استحقاقی نمایند و چنانچه استحقاق مرخصی با استفاده از حقوق را نداشته باشند برای بقیه مدت تحصیل بر اساس ماده ۲۷ آیین‌نامه استخدامی بنا به درخواست مستخدم حکم مرخصی بدون حقوق صادر خواهد شد و در صورتی که واجد شرایط استفاده از این نوع مرخصی نیز نباشند سازمان به ترتیب مقرر در قسمت آخر ماده ۱۱ این آیین‌نامه با آنها رفتار خواهد نمود.

ماده ۱۲ـ چنانچه سازمان لازم بداند می‌تواند مستخدمین خود را به منظور کارآموزی به مؤسسات دولتی و وابسته به دولت بخش خصوصی اعزام دارد حقوق مدت کارآموزی تا شش ماه مشمول مقررات ماده ۲ و برای مدت زائد بر شش ماه تابع مقررات تبصره‌های ۱ و ۲ ماده ٦ این آیین‌نامه خواهد بود. مدت کارآموزی در هر حال از یک سال تجاوز نخواهد نمود.

● **فصل سوم**

آموزش در خارج از کشور

ماده ۱۳ـ سازمان بیمه‌های اجتماعی به دو منظور می‌تواند مستخدمین خود را برای طی دوره‌های آموزشی و مطالعاتی به خارج از کشور اعزام دارد.

الف ـ دوره‌های آموزشی دراز مدت به منظور گذراندن دوره‌های تخصصی

ب ـ دوره‌های مطالعاتی یا کارآموزی کوتاه مدت به منظور تکمیل مطالعات و کسب اطلاعات جدید.

بخش اول: دوره آموزش دراز مدت

ماده ۱۴ـ دوره‌های دراز مدت برای تکمیل کادر فنی و تخصصی سازمان در رشته‌هائی است که نقص و کمبود آن محسوس بوده و امکان تربیت متخصص در رشته‌های مزبور در داخل کشور وجود نداشته یا محدود باشد.

ماده ۱۵ـ کسانی می‌توانند از فرصت و امکان مذکور در ماده ١٤ استفاده نمایند که حائز شرایط زیر باشند.

الف ـ حداکثر ۳۵ سال سن[1]

ب ـ داشتن مدرک دیپلم یا بالاتر

ج ـ آشنائی کافی به زبان خارجی مورد لزوم

د ـ دارا بودن شرایطی که جهت ورود به مؤسسه آموزشی مربوطه که از طرف آن مؤسسه اعلام شده است.

ماده ۱۶ـ مدت دوره‌های آموزشی دراز مدت برابر است با سالهای دوره آموزشی

۱ـ اصلاحی به موجب مصوبه مورخ ۱۳٥٤/۳/٤ شورای عالی تأمین اجتماعی.

رشته تحصیلی مربوطه.

ماده ۱۷ـ مستخدمین موضوع ماده ۱۵ باید طبق مفاد بندهای الف و ب ماده ۸ و ۹ این آیین‌نامه تعهد خدمت و تضمین به سازمان بسپارند.

تبصره ۱ـ حقوق و مزایا، هزینه‌ها و همچنین کمکهای مورد نیاز مستخدمین موضوع ماده ۱۵ به عهده سازمان است که براساس مقررات و ضوابط مورد عمل بانک مرکزی ایران با تشخیص و تصویب هیأت مدیره پرداخت خواهد شد. ضمناً میزان تضمین معادل دو برابر وجوهی است که به هر عنوان به موجب این تبصره به مستخدم پرداخت می‌شود. چنانچه هنگام اخذ تضمین رقم قطعی در مورد برخی از هزینه‌هامقدور نگردد میزان آن بنا به تشخیص هیأت مدیره تعیین می‌شود.[1]

تبصره ۲ـ مستخدمینی که دوره‌های تحصیلی درازمدت را در خارج از کشور می‌گذرانند در صورتی که در موعد مقرر موفق به گذراندن دوره تحصیلی نشوند و یا پس از خاتمه تحصیلات از انجام تعهدات خودداری نمایند مقررات مواد ۱۰ و ۱۱ این آیین‌نامه و تبصره‌های ذیل آن درباره آنان نافذ خواهد بود.

بخش دوم

دوره آموزشی کوتاه مدت

ماده ۱۸ـ سازمان بیمه‌های اجتماعی می‌تواند مستخدمین خود را برای کسب اطلاعات لازم در رشته‌هائی که به کار سازمان مربوط می‌شود در صورت دعوت مؤسسات خارجی که از طریق مراجع ذیصلاح کشور به سازمان اعلام می‌شود یا رأساً و مستقلاً حداکثر برای مدت یک سال به خارج از کشور اعزام دارد.

ماده ۱۹ـ کسانی می‌توانند از فرصت و امکان مذکور در ماده ۱۸ استفاده نمایند که حائز شرایط زیر باشند:

الف ـ داشتن تخصص در رشته مورد نظر و یا دو سال تجربه عملی در رشته

۱ـ تبصره ۱ به موجب مصوبه جلسه مورخ ۱۳۵۵/۳/٤شورای عالی تأمین اجتماعی به شرح متن اصلاح شده است. متن قدیم آن عبارت بود از: «تعیین تضمین و میزان آن در مورد این قبیل مستخدمین می‌بایستی پس از تصویب در هیأت مدیره به شورای عالی سازمان پیشنهاد شود. هزینه گذرنامه، هزینه رفت و برگشت، هزینه ثبت نام، شهریه، هزینه سرپرستی و همچنین کمک هزینه تحصیلی به ترتیب مقرر در ماده ٦ این آیین‌نامه. چنانچه هنگام اخذ تضمین در مورد برخی از هزینه‌های اخیرالذکر تعیین مبلغ قطعی میسر نگردد میزان آن بنا به تشخیص هیأت مدیره معین می‌شود».

مربوطه و آشنائی کافی به زبان خارجی مورد لزوم

ب ـ دارا بودن شرایطی که مقامات واگذارکننده دوره‌های مطالعاتی اعلام می‌دارند.

ماده ۲۰ـ حفظ پست سازمانی مستخدمینی که برای طی دوره‌های مطالعاتی کوتاه مدت به خارج از کشور اعزام می‌شوند الزامی است و سازمان در طول این مدت حقوق و فوق‌العاده شغل مستخدم مربوطه به انضمام سایر هزینه‌های معموله (هزینه گذرنامه، هزینه رفت و برگشت، هزینه ثبت نام و شهریه) پرداخت خواهد کرد در صورتی که دوره آموزش بیش از یک سال باشد مقررات مربوط به بخش اول فصل سوم این آیین‌نامه از بدو شروع آموزش نافذ خواهد بود.

ماده ۲۱ـ در مواردی که تمام یا قسمتی از هزینه‌های استفاده کنندگان از دوره‌های آموزشی درازمدت یا مطالعاتی کوتاه مدت خارج از کشور توسط مؤسسه واگذارکننده بورس تأمین گردد سازمان بقیه هزینه‌های مربوطه را تا میزان مقرر در تبصره ماده ۱۷ و یا ماده ۲۰ آیین‌نامه (بر حسب مورد) پرداخت خواهد نمود.

● فصل چهارم

مقررات مختلف

ماده ۲۲ـ سازمان در فواصل معین اطلاعات لازم را در مورد افرادی که در مؤسسات خارجی مشغول تحصیل و یا کارآموزی هستند از نقطه نظر پیشرفت تحصیل یا کارآموزی و همچنین رفتار افراد مذکور از مقامات خارجی و مؤسسات آموزشی یا مأمورین ایرانی مقیم محل کسب خواهد نمود.

مستخدمین اعزامی برای طی دوره‌های آموزشی یا مطالعاتی موظفند هر ترم یک بار نیز در پایان دوره آموزشی یا مطالعاتی گزارش جامعی از برنامه و نتیجه کار بانضمام ریز نمرات خود را به سازمان ارسال دارند.

ماده ۲۳ـ در صورتی که بر مبنای گزارشهای واصله معلوم شود مستخدمی قادر به پیشرفت در تحصیل یا کارآموزی نیست سازمان حکم مربوطه او را لغو و در مورد جبران هزینه‌های مربوطه طبق مقررات این آیین‌نامه اقدام خواهد نمود.

ماده ۲۴ـ استفاده مجدد از دوره‌های آموزشی یا کارآموزی در صورتی امکان‌پذیر است که نتیجه تحصیل یا کارآموزی در دوره پیشین رضایت‌بخش باشد. سازمان مکلف است که در این مورد اطلاعات لازم را از مؤسسه‌ای که در آن آموزش و یا کارآموزی

به عمل آمده است اخذ نماید.

ماده ۲۵ـ مدت دوره‌های آموزشی و مطالعاتی مستخدمینی که به خارج از کشور اعزام می‌شوند جزو سابقه خدمت آنان در سازمان محسوب می‌گردد و از کمک هزینه تحصیلی پرداختی به آنها حق بیمه مقرر کسر خواهد شد لکن به سالهای تحصیلی یا کارآموزی مرخصی استحقاقی تعلق نمی‌گیرد.

ماده ۲۶ـ مسائلی که در این آیین‌نامه پیش‌بینی نشده است تابع مقرراتی خواهد بود که در هر مورد به تصویب هیأت مدیره برسد.

۷ـ آیین‌نامه طرز تنظیم صورت مزد و حقوق و مواقع ارسال آنها به‌سازمان (مصوب ۱۳۵۴/۱۲/۱۹ شورای عالی تأمین اجتماعی) (موضوع ماده ۳۹ قانون تأمین اجتماعی)

ماده ۱ـ نظر به اینکه تنظیم لیست (صورت مزد یا حقوق) بیمه شدگان مستلزم شناسایی کامل کارگاه و کارگران شاغل در کارگاه و تعیین شماره مخصوص کارگاه و بیمه شدگان است، کارفرمایان کارگاههایی که مشمول قانون تأمین اجتماعی قرار می‌گیرند، باید حداکثر ظرف مدت پانزده روز پس از تاریخ شمول به سازمان مراجعه و با استفاده از فرمهای چاپی که در اختیار آنان قرار خواهد گرفت، مشخصات کارگاه و کارگران خود را به نحوی که در فرمهای مذکور مندرج است، تکمیل نموده و به واحدهای مربوطه در سازمان تأمین اجتماعی، تسلیم کنند.

تبصره ۱ـ کارفرمایان کارگاه‌هایی که بعد از شمول قانون ایجاد می‌شوند و کارفرمایانی که کارگاه مشمول قانون به آنان منتقل می‌شود، باید به ترتیب مذکور اقدام کنند.

تبصره ۲ـ کارفرمایان کارگاههای مشمول قانون که کارگر جدید استخدام می‌کنند، باید حداکثر ظرف ۱۵ روز از تاریخ استخدام برای نامنویسی و دریافت شماره انفرادی کارگر جدید الاستخدام، اقدام کنند.

ماده۲ـ کلیه کارفرمایانی که کارگر یا کارمند مشمول قانون تأمین اجتماعی در استخدام یا در اختیار دارند، صرف نظر از نوع قرارداد کار و ترتیب استخدام و نحوه پرداخت مزد یا حقوق، موظفند صورت مزد و حقوق، فوق‌العاده شغل و مزایای کارکنان خود را که باید از طرف کارفرما امضاء شده و حاوی مراتب زیر باشد، مرتباً و در

موعد مقرر به واحدهای مربوط سازمان، ارسال دارند.

الف ــ نام ونام خانوادگی کارفرما (در صورتی که کارگاه به صورت شرکت اداره می‌شود، نام و مشخصات شرکت و نام و نام خانوادگی مدیر عامل) به علاوه شماره اختصاصی کارگاه (کد) که از طرف سازمان به کارفرما اعلام شده است.

ب ــ نام و نشانی دقیق و در صورت تعدد کارگاهها، مشخصات کامل هر یک از کارگاهها.

ج ــ نام ماه و تعیین روزهایی که صورت مزد یا حقوق برای آن مدت تهیه شده است.

د ــ شماره ردیف و نام و نام خانوادگی (منطبق با شناسنامه) بیمه شده و شماره اختصاصی که از طرف سازمان جهت هر بیمه شده تعیین و اعلام شده است.

هـ ــ مبلغ حق بیمه سهم بیمه شده.

و ــ جمع مبلغ حق بیمه سهم کارفرما و بیمه شده.

تبصره ۱ــ مزایای نقدی مندرج در این ماده که باید حق بیمه از آن کسر شود عبارتست از:

فوق‌العاده‌های مربوط به اضافه کار، کار نوبتی، مزد ایام تعطیل و مرخصی، کار شب، فوق‌العاده انجام کارهای سخت و زیان‌آور و نظایر آن (به استثنای کمک عایله مندی و همچنین پرداختهای غیر مستمر از قبیل هزینه سفر، هزینه ایاب و ذهاب و غیره).

تبصره ۲ــ نوع مزایای غیر نقدی که نباید حق بیمه از آن کسر شود و تعیین ارزش آن بر طبق آیین‌نامه مربوطه خواهد بود.

ماده ۳ــ کارفرما مکلف است صورت مزد یا حقوق تنظیم شده را به امضاءی بیمه‌شدگان برساند و در صورتی که بیمه شده سواد نداشته باشد، مهر یا اثر انگشت او کافی خواهد بود. در مواردی که صورت مزد بیمه شدگان به وسیله ماشین حسابگر تهیه می‌شود یا مزد آنان از طریق بانک پرداخت می‌گردد و همچنین در موارد دیگر که اخذ امضاء در صورت مزد یا حقوق از بیمه شده میسر نباشد، سازمان می‌تواند کارفرمایان مربوطه را از تشریفات امضاء ی صورت مزد یا حقوق از طرف بیمه شدگان معاف نماید، ولی به هر صورت کارفرما مسئول صحت ارقام مندرج در صورت مزد یا حقوق می‌باشد.

ماده ۴ــ چنانچه بیمه شده‌ای بر اثر بیماری نتواند در کارگاه حضور یابد کارفرما

مکلف است، ایام بیماری را با ذکر تاریخ در ستون ملاحظات صورت مزد ارسالی تعیین و اعلام دارد و همچنین در صورت ترک کار یا پایان خدمت بیمه شده کارفرما موظف است ظرف یک هفته تاریخ ترک کار یا پایان خدمت بیمه شده را کتباً به سازمان اعلام و هنگام تنظیم و ارسال صورت مزد یا حقوق موضوع را با ذکر تاریخ ترک کار یا پایان خدمت بیمه شده در ستون ملاحظات مقابل ردیف مربوط به آن بیمه شده، قید نماید.

ماده ۵ـ اوراق صورت مزد یا حقوق بیمه شدگان از طرف سازمان چاپ و به تعداد مورد نیاز به طور رایگان در اختیار کارفرمایان، گذاشته خواهد شد.

ماده ۶ـ کارفرما مکلف است صورت مزد یا حقوق بیمه شدگان را برای هر ماه تا آخرین روز ماه بعد به واحد مربوط در سازمان تسلیم نماید. سازمان می‌تواند به درخواست کارفرما آخرین لیست ارسالی کارگاه را صورت مزد یا حقوق شش ماهه یا یک ساله آتی آن کارگاه تلقی نماید و در چنین صورتی کارفرما مکلف است که تغییرات حاصله در آخرین صورت مزد یا حقوق ارسالی در هر ماه را در مهلت مقرر به سازمان اعلام نماید، تغییرات حاصله در صورت مزد یا حقوق ارسالی نیز به ترتیب مقرر در ماده ۲ این آیین‌نامه تنظیم و ارسال خواهد شد.

تبصره ـ سازمان بنا به درخواست مدلل و موجه کارفرما می‌تواند موافقت نماید که مدت مهلت ارسال صورت مزد یا حقوق تا یک ماه دیگر که جمعاً از دو ماه تجاوز ننماید تمدید گردد. بدیهی است در این صورت کارفرما باید حق بیمه را به ترتیب مقرر در ماده ۲۸ قانون تأمین اجتماعی به سازمان پرداخت نماید.

ماده ۷ـ کارفرما مکلف است صورت مزد یا حقوق بیمه شدگان را به واحد مربوطه سازمان که کارگاه در حوزه عمل آن واقع است بفرستد و در صورتی که کارفرمایی دارای کارگاههای متعدد باشد، صورت مزد بیمه شدگان مربوط به هر کارگاه را جداگانه تنظیم و به واحد مربوطه ارسال دارد.

ماده ۸ـ کارفرما باید به ضمیمه صورت مزد یا حقوق هر ماه برگ اظهارنامه را که از این سازمان دریافت خواهد داشت، تنظیم و به واحد مربوطه تسلیم نماید.

این آیین‌نامه که مشتمل بر ۸ ماده و پنج تبصره می‌باشد در تاریخ ۱۳۵٤/۱۲/۱۹ به تصویب شورای عالی تأمین اجتماعی رسید.

۸ـ آیین‌نامه اجرایی ماده ۵۰ قانون تأمین اجتماعی (مصوب ۱۳۵۵/۱۰/۲۵ وزارتین دادگستری و بهداری و بهزیستی)[1]

● **فصل اول ـ صدور اجرائیه**

ماده ۱ـ مطالبات سازمان تأمین اجتماعی بابت حق بیمه، خسارات تأخیر و جریمه‌های نقدی ناشی از اجرای قانون تأمین اجتماعی یا قوانین سابق بیمه‌های اجتماعی و قانون بیمه‌های اجتماعی روستاییان و قانون تأمین آموزش فرزندان کارگران و مطالبات مندرج در مواد ٤٢، ٤٦، ٦٦، ٩٠، ٩٨، ١٠٠، ١٠١ و ١٠٨ قانون تأمین اجتماعی[2] از طریق صدور اجرائیه به وسیله مسئولین و مأمورین اجرای سازمان قابل مطالبه و وصول می‌باشد.

ماده ۲ـ واحدی که در سازمان مسوولیت عملیات اجرایی را به عهده خواهد گرفت و به اختصار اجرا نامیده می‌شود مرجع عملیات اجرایی موضوع ماده یک این آیین‌نامه می‌باشد.

ماده ۳- در صورتی که اشخاص حقیقی یا حقوقی مشمول مقررات قانون تأمین اجتماعی با اخطار کتبی سازمان ظرف مدت ٤٨ ساعت از تاریخ ابلاغ اخطاریه سازمان مطالبات قطعی شده را پرداخت نکنند یا ترتیب پرداخت آن را ندهند سازمان می‌تواند با رعایت مفاد این آیین‌نامه علیه آنها اقدام به صدور اجرائیه بنماید.

تبصره ۱ـ فرم اخطاریه از طرف سازمان تهیه خواهد شد.

تبصره ۲ـ ابلاغ اخطاریه به وسیله مأمورین اجرای سازمان براساس مقررات این آیین‌نامه به عمل خواهد آمد.

ماده ۴ـ برگ اجرائیه که فرم آن توسط سازمان تهیه می‌شود شامل نکات ذیل خواهد بود:

الف ـ نام واحد صادرکننده برگ اجرائیه و محل اقامت آن و امضاء شخص مسوول.

ب ـ نام و نام خانوادگی بدهکار و محل اقامت او و در صورت فوت بدهکار نام و نام خانوادگی وراث یا قیم یا ولی با تعیین اقامتگاه هر یک.

۱ـ نک: آیین‌نامه اجرای مفاد اسناد رسمی لازم الاجرا مصوب ۱۳۸۷.

۲ـ به اضافه ماده ۱۹ آیین‌نامه اجرایی قانون بیمه بیکاری مصوب ۱۳٦۹/۱۰/۱۲ که مقرر می‌دارد: «در مواردی که بیمه شده بیکار تحت هر عنوان من غیرحق مبالغی را از صندوق بیمه بیکاری دریافت نموده باشد، ملزم به پرداخت وجوه دریافتی مذکور خواهد بود . سازمان تأمین اجتماعی با استفاده از اختیارات اجرایی ناشی ازقانون تأمین اجتماعی نسبت به وصول وجوه موضوع این ماده اقدام می‌نماید.»

پ ـ موضوع و مبلغ اجرائیه و شماره و تاریخ اخطاریه و تاریخ ابلاغ.

تبصره ـ برگ اجرائیه به تعداد هریک از بدهکاران در دو نسخه تنظیم می‌گردد، یک نسخه به هر بدهکار تسلیم و نسخه ثانی با قید ابلاغ به وسیله مأمور اجرا به اجرا اعاده می‌گردد.

● فصل دوم ـ ابلاغ[1]

۱ـ بخشنامه شماره ٤ جدید حقوقی که جایگزین بخشنامه‌های شماره ۱۹ و ۱۹/۱ مشترک درآمد و حقوقی شده است مقرر می‌دارد: «به لحاظ اهمیت موضوع ابلاغ و تاثیر درست یا نادرست انجام یافتن آن در کلیه اقدامات سازمان برای وصول مطالبات، این بخشنامه با استفاده از مواد ۹۰ تا ۱۱۰ قانون آیین‌دادرسی مدنی، مواد ١٤ تا ۱۹ آیین‌نامه اجرایی مفاد اسناد رسمی لازم الاجرا و مواد ۵ تا ۱۱ آیین‌نامه اجرایی ماده ۵۰ قانون تأمین اجتماعی تنظیم گردیده است.الف (ابلاغ به اشخاص حقیقی ۱ـ ابلاغ باید در محل تعیین شده در اوراق ابلاغی و در ساعات کار و فعالیت انجام گیرد ۲ـ اوراق ابلاغی در دو نسخه تنظیم و نسخه اول به کارفرما تسلیم و در نسخه دوم که به سازمان اعاده می‌گردد رسید لازم طبق مهر پیوست (نمونه شماره ۱) دریافت شود ۳ـ لازم است در تشخیص کارفرما مطابق مشخصات مندرج در اوراق ابلاغی و اطلاعات موجود در کارگاه وهمچنین تاریخ ابلاغ (حروفی و عددی) و امضاء کارفرما دقت لازم به عمل آید تا اشکالی بر عملیات ابلاغ واردنباشد٤ـ در صورتی که کارفرما در محل حاضر، لیکن از دریافت اوراق ابلاغ خودداری نماید مأمور ابلاغ نسخه اول رابه درب کارگاه الصاق می‌نماید و مراتب را طبق مهر پیوست (نمونه شماره ۲) در نسخه دوم قید و آن را به شعبه اعاده می‌نماید ۵ـ چنانچه کارفرما در محل تعیین شده حاضر نباشد مأمور ابلاغ فرم اطلاعیه پیوست (دعوت از کارفرما برای دریافت اوراق ابلاغ در محل شعبه) را خطاب به کارفرما در دو نسخه تکمیل و نسخه اول را به درب کارگاه یامحل تعیین شده الصاق و نسخه دوم اطلاعیه را با اوراق مربوط به شعبه اعاده می‌نماید. در صورت عدم مراجعه کارفرما ظرف ۱۰ روز از تاریخ مراجعه اول به کارگاه، مأمور ابلاغ یکبار دیگر به نشانی تعیین شده مراجعه و حسب مورد، طبق بندهای ۲ یا ٤ این بخشنامه امر ابلاغ را انجام می‌دهد و در صورت عدم حضور کارفرما یا بسته بودن کارگاه به عنوان آخرین مراجعه نسخه اول را به درب کارگاه الصاق و مراتب طبق مهر (نمونه شماره ۲) در نسخه دوم قید می‌گردد ٦ـ در صورتی که در مواقع فعالیت عادی، کارگاه به هر علت تعطیل باشد، مأمور ابلاغ باید اطلاعیه (فرم موضوع بند ۵) مربوط را تکمیل و به درب کارگاه الصاق نماید و پس از گذشت مهلت و عدم مراجعه کارفرما یا مراجعه مجدد حسب مورد (حضور کارفرما و دریافت اوراق ــ حضور کارفرما و عدم دریافت اوراق ـ عدم حضور کارفرمایا بسته بودن کارگاه) اوراق مربوط را ابلاغ نماید. توضیح ـ در مورد ابلاغ دعوتنامه‌های هیأتهای تشخیص مطالبات با توجه به تبصره ماده ۸ آیین‌نامه هیأتهای تشخیص مطالبات که مقرر داشته است: «در هر حال عدم حضور کارفرما مانع رسیدگی و صدور رأی نخواهدبود» ، نیازی به تکمیل اطلاعیه (موضوع بند ٤ و ۵) نبوده و در مراجعه اول به کارگاه یا نشانی تعیین شده حسب مورد (حضور کارفرما ـ خودداری از دریافت اوراق ـ عدم حضور ـ بسته بودن) باید دعوتنامه مربوط ابلاغ ونسخه اول اعاده گردد. ب ـ ابلاغ به اشخاص حقوقی۱ـ اوراق باید به مدیر یا قائم مقام او یا افرادی که حق امضاء ء دارند تسلیم و طبق مهر پیوست (نمونه ۱) رسید دریافت گردد. در صورتی که مأمور ابلاغ نتواند اوراق مربوط را به اشخاص یاد شده ابلاغ نماید باید به مسئول دفتر ابلاغ نماید. (مهر نمونه ۳۲) ـ چنانچه شخصیت حقوقی منحل شده باشد اوراق ابلاغ باید به مدیر یا مدیران تصفیه ابلاغ گردد ۳ـ در مورد وزارتخانه‌ها ـ ادارات ـ شرکتها ــ سازمانهای دولتی و وابسته به دولت و مؤسسات مأمور خدمات عمومی و نیز مؤسساتی که سرمایه آن جزئاً یا کلاً متعلق به دولت است و همچنین شهرداریها اوراق به رئیس دفتر مؤسسه مربوط یا قائم مقام او ابلاغ می‌گردد ٤- در صورت خودداری اشخاص مذکور در بندهای ۱ و ۲ و ۳ این قسمت از گرفتن اوراق ابلاغی اوراق مذکورطبق بند ٤ قسمت الف به درب ←

ماده ۵ـ اجرا مکلف است براساس تقاضانامه صدور اجرائیه و برگ اخطاریه ابلاغ شده به بدهکار نسبت به صدور اجرائیه اقدام نماید. تقاضاهای واصله ظرف ۲٤ ساعت در دفتر مخصوص اجرا ثبت و نسبت به تقاضاهای ثبت شده در دفتر مذکور به ترتیب اقدام خواهد شد. چنانچه بدهکار مقیم محل صدور اجرائیه شد نام مأمور اجرا در برگهای اجرایی قید و برگهای مذکور برای ابلاغ به مأمور اجرا تسلیم خواهد شد. در صورتی که بدهکار در حوزه دیگر مقیم باشد برگهای اجرایی از طریق واحد سازمان در محل اقامت او ابلاغ و اقدام خواهد شد و در صورتی که در محل اقامت شخص مذکور سازمان فاقد شعبه و یا نمایندگی باشد برگ‌های اجرایی با ید ظرف مدت ٤۸ ساعت به شهربانی یا ژاندارمری[1] و در مورد مقیمین در کشورهای خارجی به وسیله سازمان مرکزی به وزارت امورخارجه ارسال شود که طبق مقررات ابلاغ نمایند.

ماده ۶ـ اقامتگاه بدهکار همان است که در پرونده امر منعکس می‌باشد و مادام که

◄ کارگاه یا موسسه الصاق و مراتب در نسخه دوم قید خواهد گردید ۵ـ چنانچه ابلاغ در محل تعیین شده ممکن نگردد (نشانی شخص حقوقی تغییر کرده باشد) پس از اعلام موضوع از طرف مأمور ابلاغ و استعلام نشانی شخص حقوقی از اداره ثبت شرکتها اوراق ابلاغ به آخرین نشانی که از طرف ثبت شرکت‌ها اعلام می‌شود ابلاغ خواهد شد. ج ـ سایر موارد ۱ـ در مورد کسانی که در خارج از کشور اقامت دارند مراتب به سازمان مرکزی اعلام تا طبق ماده ۹۵ قانون آیین‌دادرسی مدنی از طریق مأمورین سیاسی یا کنسولی جمهوری اسلامی ایران ابلاغ لازم به عمل آید ۲ـ نشانی کارفرما آخرین نشانی موجود در پرونده می‌باشد و کارفرما مکلف است در صورت تغییر آن، نشانی محل جدید خود را اطلاع دهد .در غیر این صورت ابلاغ به همان نشانی موجود در پرونده به عمل می‌آید و قانونی است۳ـ چنانچه هنگام مراجعه به نشانی کارفرما مشخص گردد که نامبرده در بازداشتگاه یا زندان است اوراق ابلاغی به وسیله اداره زندان به نامبرده ابلاغ خواهد شد ٤ـ در صورتی که نشانی قانونی کارفرما در حوزه عمل آن واحد نباشد اوراق مربوط باید جهت ابلاغ به شعبه‌ای که نشانی تعیین شده در حوزه عمل آن است ارسال گردد ۵ـ چنانچه کارفرما یا افرادی که به موجب این بخشنامه اوراق مربوط باید به آنها ابلاغ شود بیسواد باشند اثرانگشت آنان ذیل اوراق ابلاغی به منزله امضاء خواهد بود ٦ـ چنانچه مأمور ابلاغ با بدهکار قرابت سببی یا نسبی تا درجه سوم از طبقه دوم داشته و یا بین آنها دعوای مدنی یا کیفری در دادگاه مطرح باشد و یا آنکه دعوای کیفری سابقاً مطرح بوده و در جنحه بیش از دو سال و درجنائی بیش از پنجسال از تاریخ ختم آن نگذشته باشد، مأمور نمی‌تواند متصدی امر ابلاغ شود ۷- احتساب مهلت‌های تعیین شده برای هر برگ ابلاغ بدین ترتیب است که طبق ماده ٦۱٤ قانون آیین‌دادرسی مدنی روز ابلاغ و اقدام جزء مدت محسوب نمی‌شود. به عنوان نمونه برای احتساب مهلت سی روز چنانچه بدهی در تاریخ ۷۳/۳/۱۰ به کارفرما ابلاغ شود کارفرما تا پایان وقت اداری روز ۷۳/٤/۱۰ می‌تواند اقدام لازم به عمل آورد ۸ـ برابر ماده ٦۱۳ قانون آیین‌دادرسی مدنی، هرگاه روز پایانی موعد، با روز تعطیل ادارات مصادف شود آن روزکه تعطیل است به حساب نمی‌آید و روز آخر موعد، روزی خواهد بود که ادارات پس از تعطیل باز می‌شوند ۹ـ شعب مکلفند کارهای ابلاغی خود را طوری ترتیب دهند که ظرف ٤۸ ساعت اوراق مربوط ابلاغ شود ۱۰- واحدها مکلفند به مأمورین ابلاغ و کارکنان واحدهای درآمد و اجرائیات درخصوص اجرای دقیق این بخشنامه آموزش لازم بدهند و در صورت وجود اشکال مراتب را به طور کتبی از دفتر حقوقی استعلام نمایند.

بدهکار تغییر محل اقامت خود را به سازمان اعلام ننموده است برگهای اجرایی و سایر اوراق مربوط به محل سابق او ابلاغ خواهد شد.

تبصره ـ بدهکار مکلف است محل اقامت جدید خود را به مرجع مربوط اطلاع دهد و دلیل اقامت خود را که عبارت خواهد بود از گواهی شهربانی یا ژاندارمری محل در داخل کشور و کنسولگری و یا مأمورین سیاسی در خارج از کشور به ضمیمه اطلاعیه خود ارسال نماید. در غیر این صورت به تغییر محل اقامت اعلام شده ترتیب اثر داده نخواهد شد و در هرحال ابلاغات قبلی به قوت قانونی خود باقی است.

ماده ۷ـ مأمور اجرا مکلف است ظرف ٤٨ ساعت یک نسخه از اجرائیه را به شخص بدهکار تسلیم و در نسخه دوم با ذکر تاریخ رسید بگیرد. در صورتی که بدهکار در محل حاضر نباشد به یکی از اهل خانه و یا کارگاه ابلاغ می‌شود، مشروط براینکه به نظر مأمورین سن ظاهری این اشخاص برای تمیز اهمیت برگ اجرائیه کافی باشد و مشروط بر این‌که بین بدهکار و شخصی که برگ را دریافت می‌دارد تعارض منفعت نباشد و هرگاه اشخاص نامبرده نباشند و یا نخواهند رسید بدهند مأمور اجرا موظف است اجرائیه را به اقامتگاه بدهکار الصاق نموده و مراتب را در نسخه ثانی قید نموده و به اجرا عودت دهد.

ماده ۸ـ احتساب مواعد طبق مقررات مندرج در آیین دادرسی مدنی است.[1]

ماده ۹ـ در صورتی که اجرائیه علیه اشخاص حقوقی باشد اجرائیه به مدیر و یا قائم

۱ـ موادّی از قانون آیین دادرسی مدنی مصوب سال ۱۳۷۹: فصل اول ـ تعیین و حساب مواعد: «ماده٤٤٢ ـــ مواعدی را که قانون تعیین نکرده است دادگاه معین خواهدکرد .موعد دادگاه باید به مقداری باشد که انجام امر مورد نظر در آن امکان داشته باشد .موعد به سال یا ماه یا هفته و یا روز تعیین خواهد شد.ماده٤٤٣ ـــ از نظر احتساب مواعد قانونی، سال دوازده ماه، ماه سی روز، هفته هفت روز و شبانه‌روز بیست وچهار ساعت است. ماده ٤٤٤ـ چنانچه روز آخر موعد، مصادف با روز تعطیل ادارات باشد و یا به جهت آماده نبودن دستگاه قضایی مربوط امکان اقدامی نباشد، آن روز به حساب نمی‌آید و روز آخر موعد، روزی خواهد بود که ادارات بعد ازتعطیل یا رفع مانع باز می‌شوند. ماده ٤٤٥ ـ موعدی که ابتدای آن تاریخ ابلاغ یا اعلام ذکر شده است، روز ابلاغ و اعلام و همچنین روز اقدام جزء مدت محسوب نمی‌شود. ماده ٤٤٦ ـ کلیه مواعد مقرر در این قانون از قبیل واخواهی و تکمیل دادخواست برای افراد مقیم خارج از کشوردو ماه از تاریخ ابلاغ می‌باشد. ماده٤٤٧ ـ چنانچه در یک دعوا خواندگان متعدد باشند، طولانی ترین موعدی که در مورد یک نفر از آنان رعایت می‌شود شامل دیگران نیز خواهد شد.ماده ٤٤٨ ـ چنانچه در روزی که دادگاه برای حضور اصحاب دعوا تعیین کرده است مانعی برای رسیدگی پیش آید، انقضای موعد، روزی خواهد بود که دادگاه برای رسیدگی تعیین می‌کند.ماده ٤٤٩ ـــ مواعدی که دادگاه تاریخ انقضای آن را معین کرده باشد در همان تاریخ منقضی خواهد شد»

مقام او و یا اشخاصی که حق امضاء دارند ابلاغ خواهد شد و چنانچه مأمور نتواند اجرائیه را به اشخاص مذکور ابلاغ نماید به مسوول دفتر ابلاغ می‌نماید.

تبصره ۱ـ اجرائیه علیه اشخاص حقوقی منحل شده به مدیر یا مدیران تصفیه ابلاغ خواهد شد.

تبصره ۲ـ چنانچه ابلاغ اجرائیه علیه اشخاص حقوقی در محل تعیین شده ممکن نگردد برگهای اجرایی در آخرین محلی که به اداره ثبت شرکت‌ها معرفی شده ابلاغ خواهد شد.

ماده ۱۰ـ در صورتی که اجرائیه علیه وزارتخانه‌ها و ادارات رسمی و سازمانهای وابسته به دولت و مؤسسات مأمور به خدمت عمومی و شهرداری‌ها و مؤسساتی که سرمایه آن جزئاً یا کلاً متعلق به دولت است صادر گردد، اجرائیه به رئیس دفتر مربوطه یا قائم مقام او ابلاغ می‌گردد.

ماده ۱۱ـ در موارد زیر مأمور اجرا نمی‌تواند متصدی امر ابلاغ و اجرا شود:

الف ـ مأموری که با بدهکار قرابت سببی و یا نسبی تا درجه سوم از طبقه دوم داشته باشد.

ب ـ در صورتی که بین مأمور اجرا و بدهکار دعوی مدنی یا جزایی در دادگاه مطرح باشد و یا اینکه دعوی جزایی سابق مطرح بوده و در جرم جنحه بیش از دوسال و در جنایی بیش از پنج سال از تاریخ ختم آن نگذشته باشد.[۱]

● فصل سوم ـ ترتیب اجرا

ماده ۱۲ـ همین که اجرائیه به بدهکار ابلاغ شد نامبرده مکلف است ظرف یک ماه بدهی خود را پرداخت نماید و یا ترتیبی برای پرداخت آن بدهد و یا مالی معرفی نماید که استیفای طلب از آن میسر باشد و در صورتی که بدهکار، خود را قادر به اجرای مفاد اجرائیه نداند باید ظرف مهلت مذکور صورت جامعی از دارایی خود را به مسوول اجرا تسلیم کند و به هر صورت مشمول مقررات قانون منع بازداشت اشخاص در قبال مقررات و الزامات مالی مصوب آبان ماه سال ۱۳۵۲ خواهد بود.[۲]

تبصره ـ قیمت مالی که برای فروش نشان داده می‌شود باید متناسب با دین بوده و

۱ـ با عنایت به قانون مجازات اسلامی عناوین جنحه و جنایی منتفی است.

۲ـ قانون منع بازداشت مصوب سال ۱۳۵۲ به موجب قانون نحوه اجرای محکومیتهای مالی مصوب ۷۷/۸/۱۰ لغو گردیده است.

تعلق آن به بدهکار محرز باشد.

ماده ۱۳ـ اجرا می‌تواند پس از ابلاغ اجرائیه عندالاقتضا قبل از انقضای مهلت مقرر در ماده ۱۲ از اموال بدهکار معادل مبلغ مورد اجرا به اضافه ۳۰ درصد بازداشت نماید.

ماده ۱۴ـ هرگاه بدهکار در حین اجرا فوت شود تا زمان تعیین ورثه یا قیم (در صورت صغیربودن ورثه) عملیات اجرایی متوقف می‌شود.

ماده ۱۵ـ هرگاه محل اقامت بدهکار معلوم نباشد و امکان ابلاغ اجرائیه هم میسر نگردد ولی به اموال او دسترسی باشد مسوول اجرا در عین حال که برگهای اجرائیه را صادر می‌کند اموال بدهکار را هم معادل بدهی او تحت توقیف احتیاطی درخواهدآورد.

● فصل چهارم ـ بازداشت اموال منقول

ماده ۱۶ـ عدم حضور بدهکار مانع از بازداشت اموال او نخواهد بود و هرگاه محلی که مال در آن موجود است بسته یا قفل باشد و بدهکار یا کسان او از بازکردن آن امتناع نمایند باید با حضور نماینده دادسرا، یا شهربانی و یا ژاندارمری و یا دهبان محل بازشده و اموال او بازداشت گردد.[1]

۱ـ قانون نحوه پرداخت «محکوم به» دولت و عدم تأمین و توقیف اموال دولتی مصوب ۱۳٦۵/۷/۱۵ مقرر می‌دارد: «ماده واحده ـ وزارتخانه‌ها و موسسات دولتی که درآمد و مخارج آنها در بودجه کل کشور منظور می‌گردد، مکلفند وجوه مربوط به «محکوم به» دولت در مورد احکام قطعی دادگاهها و اوراق لازم‌الاجراء ثبتی و دفاتر اسناد رسمی و یا اجرای دادگاهها و سایر مراجع قانونی را با رعایت مقررات از محل اعتبار مربوط به پرداخت تعهدات بودجه مصوب سالهای قبل، منظور در قانون بودجه کل کشور و در صورت عدم وجود اعتبار و عدم امکان تأمین ازمحلهای قانونی دیگر در بودجه سال بعد، منظور و پرداخت نمایند، اجرای دادگستری و ادارات ثبت اسناد و املاک و سایر مراجع قانونی دیگر مجاز به توقیف اموال منقول و غیرمنقول وزارتخانه‌ها و موسسات دولتی که اعتبار و بودجه لازم را جهت پرداخت «محکوم به» ندارند تا تصویب و ابلاغ بودجه یک سال و نیم بعد از سال صدور حکم نخواهد بود .ضمناً دولت از دادن هرگونه تأمین در زمان مذکور نیز معاف می‌باشد، چنانچه ثابت شود وزارتخانه‌ها و مؤسسات یاد شده با وجود تأمین اعتبار از پرداخت «محکوم به» استنکاف نموده‌اند مسئول یا مسئولین مستنکف و متخلف توسط محاکم صالحه به یک سال انفصال از خدمات دولتی محکوم خواهند شد و چنانچه متخلف به وسیله استنکاف سبب واردشدن خسارت بر محکوم له شده باشد، ضامن خسارت وارده می‌باشد.تبصره ۱- دستگاه مدعی علیه با تقاضای مدعی باید تضمین بانکی لازم را به عنوان تأمین مدعی به دادگاه بسپارد .در صورتی که دعوی یا مقداری از خواسته رد شود، به حکم دادگاه تضمین یا مبلغ مانده به دستگاه مدعی علیه رد خواهد شد.تبصره۲ ـ تبصره ۵۳ قانون بودجه سال ۱۳۵۷ و تبصره ۱۸ قانون بودجه سال ۱۳۳٤ لغو می‌شود.قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و دو تبصره در جلسه روز پنجشنبه پانزدهم آبانماه یک هزار و سیصدوشصت وپنج مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳٦۵/۸/۲۱به تأیید شورای نگهبان رسیده است. قانون راجع به منع توقیف اموال منقول و غیرمنقول متعلق به شهرداریها مصوب ۱۳٦۱/۲/۱٤ مقرر می‌دارد: ماده واحده ـ وجوه و اموال منقول و غیرمنقول متعلق به شهرداری‌ها اعم از اینکه در بانکها و یا در تصرف شهرداری یا نزد اشخاص ثالث و به صورت ضمانتنامه به نام شهرداری باشد قبل از صدور حکم قطعی قابل تأمین و توقیف و برداشت نمی‌باشد. شهرداری‌ها مکلفند وجوه مربوط به «محکوم به» احکام قطعی صادره از دادگاهها و یا اوراق ←

ماده ۱۷ـ مأمور اجرا در موقع بازداشت اموال یک نفر ارزیاب سازمان تأمین اجتماعی همراه خود خواهد داشت و از اموال بدهکار معادل مبلغ اجرائیه به اضافه ۳۰درصد بازداشت خواهد کرد و در صورتی که مورد بازداشت مال منقول غیرقابل تجزیه و بیش از میزان مقرر در این ماده ارزش داشته باشد تمام آن بازداشت خواهد شد.

تبصره ـ ارزیاب از طرف سازمان تعیین خواهد شد و چنانچه بدهکار به نظر ارزیاب معترض باشد می‌تواند با تودیع حق‌الزحمه ارزیابی طبق مقررات مربوط به دستمزد کارشناسان رسمی دادگستری تقاضا کند که ارزیابی اموال به وسیله ارزیاب رسمی به عمل آید و در این صورت نظریه کارشناس رسمی از لحاظ بدهکار قطعی است.

ماده ۱۸ـ اشیای زیر از مستثنیات دین محسوب و توقیف نمی‌شود:

الف ـ لباس و اشیا و اسبابی که برای ایفای حوایج ضروری مدیون و خانواده او لازم است.

ب ـ اسناد مدیون به استثنای اوراق بهادار و سهام شرکت‌ها.

پ ـ لباس رسمی و نیمه رسمی بدهکار و همچنین اسباب و آلات کشاورزی و صنعتی و ابزار کار که برای شغل مدیون لازم است.

ماده ۱۹ـ مأمور اجرا نمی‌تواند اموال بازداشت را به اقربای نسبی یا سببی خود تا درجه سوم از طبق دوم بسپارد. در مواردی که اشخاص معتبر و امین برای حفظ اموال توقیف شده حاضر نشوند اموال بازداشت شده به محلی که اجرا تعیین خواهد کرد ارسال و توسط اشخاصی که از طرف اجرا تعیین می‌شوند محافظت خواهد شد.

ماده ۲۰ـ مأمور اجرا رونوشت صورت اموال بازداشت را به حافظ اموال داده قبض رسید می‌گیرد و به تقاضای بدهکار رونوشت گواهی شده از صورت اموال را به او می‌دهد.

ماده ۲۱ـ در صورتی که حافظ اموال توقیف شده (غیر از کارکنان سازمان و سازمان

➔ اجرائی ثبتی یا اجرای دادگاهها و مراجع قانونی دیگر را در حدود مقررات مالی خود از محل اعتبار بودجه سال مورد عمل و یا درصورت عدم امکان از بودجه سال آتی خود بدون احتساب خسارت تأخیر تأدیه به محکوم له پرداخت نمایند. در غیر این صورت ذینفع می‌تواند برابر مقررات نسبت به استیفای طلب خود از اموال شهرداری تأمین و یا توقیف یا برداشت نماید. تبصره ـ چنانچه ثابت شود که شهرداری با داشتن امکانات لازم از پرداخت دین خود استنکاف نموده است شهردار به مدت یک سال از خدمت منفصل خواهد شد.»

«تأمین خدمات درمانی» که مجاز به مطالبه حق‌الحفاظه نیستند) مطالبه حق‌الحفاظه نماید میزان آن را اجرا معادل با میزان کرایه محلی که برای حفظ اموال بازداشت شده لازم است تعیین خواهد کرد اگرچه آن محل متعلق به خود حافظ باشد. میزان حق‌الحفاظه را اجرا تعیین خواهد نمود.

ماده ۲۲ـ هرگاه حافظ از تسلیم اموال مورد حفاظت امتناع و یا نسبت به آن تعدی و تفریط نماید معادل آن از اموال شخصی او استیفا خواهد شد.

ماده ۲۳ـ هرگاه اموال بازداشت شده منافعی داشته باشد حافظ اموال مزبور مسؤول منافع آن نیز می‌باشد.

ماده ۲۴ـ در صورتی که بخواهند قسمتی از اموال بدهکار را بازداشت نمایند و مدیون یا کسان او غایب باشند باید از بقیه اموالی که توقیف نشده است صورت جامعی با قید کلیه مشخصات تهیه نمایند و همچنین اگر بخواهند مال بازداشت شده را از محلی که اموال دیگر بدهکار در آنجا است خارج نمایند باید با حضور نماینده دادسرا یا شهربانی یا ژاندارمری و یا دژبان محل صورت مذکور را تهیه و اجرا شخص امینی را برای حفاظت سایر اموال مدیون تعیین نماید.

ماده ۲۵ـ بازداشت اموال ضایع شدنی ممنوع است و باید اموال مذکور به تدریج که به دست می‌آید فوراً بدون صدور آگهی به طریق مزایده حضوری فروخته شده و صورت آن برداشته شود.

ماده ۲۶ـ بازداشت اموال منقولی که در تصرف غیر است و متصرف نسبت به آن ادعای مالکیت می‌کند ممنوع است.

ماده ۲۷ـ قبل از بازداشت اموال باید صورتی تهیه شود که در آن اسامی کلیه اشیای بازداشت شده نوشته شود و در موقع لزوم کیل و وزن و عدد اشیا معین شود و در مورد طلا و نقره‌آلات هرگاه عیار آنها معین باشد در صورت مجلس قید گردد و در مورد جواهر عدد و اندازه و صفات و اسامی آنها معین شود، در کتب، اسم کتاب و مصنف و تاریخ طبع و در تصویر و پرده‌های نقاشی موضوع پرده طول و عرض آنها و اسم نقاش اگر معلوم باشد در مال‌التجاره نوع مال‌التجاره و تعداد عدل تصریح شود. در سهام و کاغذهای قیمتی عدد و قیمت اصلی و نوع آنها در صورتمجلسی معین شود و همچنین در صورت ریز اشیا نو و مستعمل بودن آنها باید قید گردد.

تبصره ۱ـ عدد و کیل و وزن باید با تمام حروف نوشته شود، صورت تنظیمی از

اموال توقیف شده در صورتی که بیش از یک برگ باشد باید به یکدیگر ملصق و منگنه شده و به مهر مأمور اجرا برسد.

تبصره ۲ـ اگر در صورت ریز اشیا سهو و اشتباهی بـه عمـل آیـد در آخـر صـورت تصریح و به امضاء مأمور اجرا می‌رسد. تراشیدن و پاک کـردن و نوشـتن بـین سـطرها ممنوع است.

تبصره ۳ـ صورت مجلس روی برگهای چاپی تهیه و تنظیم خواهد شد.

ماده ۲۸ـ هرگاه نسبت به اشیایی که بازداشت می‌شود اشخاص ثالث اظهـار حقـی نمایند مأمور اجرا اسم مدعی و چگونگی اظهار او را قید می‌کند.

ماده ۲۹ـ در مواردی کـه بـدهکار و یـا نماینـده دادسـرا و مـأمورین ژانـدارمری و شهربانی و دهبان حضور داشته باشند صورت ریز به امضاء ی آنها می‌رسد.

ماده ۳۰ـ اشخاص مذکور در ماده قبل می‌توانند ایرادات خـود را در بـاب صـورت تنظیم شده به مأمور اجرا اظهار نمایند و مأمور اجرا اظهـارات آنـان را بـا جهـات رد و قبول آن در صورتمجلس قید می‌کند.

ماده ۳۱ـ هرگاه اموال منقول توقیف شده در جای محفوظ و معینی باشد امور اجـرا مدخل آنها را بسته و مهر و موم می‌نماید و هرگاه اشیا در جای محفوظ و معین نباشـد به هرکدام از اشیای کاغذی الصاق کرده و مهر می‌نماید. بدهکار نیز می‌تواند پهلوی مهر مأمور اجرا مهر نماید.

ماده ۳۲ـ هرگاه طول مدت بازداشت باعث فساد بعضی از اشـیای بازداشـت شـده شود از قبیل فرش و پارچه‌های پشمی و غیره اشیای مذکور را باید جدا کرده و طـوری بازداشت نمایند که بتوان از آنها سرکشی و مراقبت نمود.

ماده ۳۳ـ چنانچه بدهکار در موقع عملیات بازداشت حاضر باشد و ایـرادی نمایـد دیگر حق شکایت از اقدامات مأمور اجرا نخواهد داشت.

ماده ۳۴ـ هرگاه بدهکار یکی از زوجین باشد که در یک خانه زندگی مـی‌نمایـد از اثاث خانه آنچه عادتاً مورد استعمال زنانه است مال زن و آنچه عادتاً مورد استعمال مرد است متعلق به شوهر و مابقی مشترک بین زوجین محـسوب خواهـد شـد مگـر اینکـه خلاف ترتیب فوق ثابت شود.

ماده ۳۵ـ هرگاه مالی که بازداشت می‌شود بین بدهکار و شخص یـا اشـخاص دیگـر

مشاع باشد شرکت بین آنها به نحو تساوی فرض می‌شود مگر اینکه خلاف آن ثابت شود.

● **فصل پنجم ـ بازداشت اموال منقول بدهکار نزد اشخاص ثالث**

ماده ۳۶ـ هرگاه معلوم شود که وجه نقد یا اموال منقول دیگری از بدهکار نزد اشخاص ثالث می‌باشد مراتب توقیف آن کتباً به شخص ثالث ابلاغ و رسید دریافت می‌شود و جریان امر کتباً به بدهکار نیز اعلام خواهد شد.

ماده ۳۷ـ ابلاغ بازداشتنامه شخص ثالث را ملزم می‌نماید که وجه یا اموال بازداشت شده را به صاحب آن ندهد والا اجرا معادل وجه نقد یا قیمت اموال را از او وصول خواهد کرد (این نکته در بازداشتنامه باید قید شود).

ماده ۳۸ـ هرگاه مال بازداشت شده در نزد شخص ثالث وجه نقد یا طلب حال باشد شخص مزبور باید آن را فوراً در قبال اخذ رسید به مأمور اجرا تأدیه نماید.

ماده ۳۹ـ هرگاه شخص ثالثی که مال یا طلب حال بدهکار نزد او بازداشت شده است از تأدیه آن خودداری نماید بازداشت اموال او مطابق مقررات این آیین‌نامه به عمل خواهد آمد.

ماده ۴۰ـ هرگاه شخص ثالث منکر وجود تمام یا قسمتی از وجه نقد یا اموال منقول بدهکار نزد خود باشد باید ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ بازداشتنامه مراتب را به اجرا اطلاع دهد والا خود مسوول پرداخت وجه یا تسلیم مال خواهد بود.

ماده ۴۱ـ در صورتی که شخص ثالث منکر وجود مال یا طلب بدهکار نزد خود باشد و ظرف مدت مقرر در ماده ٤٠ مراتب را به اجرا اطلاع دهد عملیات اجرایی نسبت به او متوقف شده و سازمان تأمین اجتماعی می‌تواند برای اثبات وجود وجه یا مال یا طلب بدهکار نزد شخص ثالث به دادگاه صالح مراجعه کند و یا از اموال دیگر بدهکار استیفای طلب نماید.

تبصره ـ در مواردی که وجه و مال یا طلب نزد شخص ثالث به موجب سند رسمی محرز باشد صرف انکار شخص ثالث مانع از تعقیب عملیات اجرایی نسبت به او نمی‌باشد.

ماده ۴۲ـ چنانچه مورد و موضوع بازداشتنامه مال‌الاجاره اموال منقول یا غیرمنقول متعلق به بدهکار نزد مستأجر بوده باشد رعایت مقررات مواد فوق برای مستأجر (شخص ثالث) تا پایان استهلاک مبلغ اجرائیه لازم‌الرعایه می‌باشد.

ماده ۴۳ـ بازداشت وجوه زیر ممنوع است:

الف ـ بیش از یک چهارم حقوق یا مستمری بازنشستگی یا ازکارافتادگی.

ب ـ بیش از یک چهارم حقوق یا دستمزد شاغلین متأهل.

پ ـ بیش از یک سوم حقوق یا دستمزد شاغلین مجرد.

ت ـ هزینه سفر و فوق‌العاده مأموریت کارکنان دولت و مؤسسات و شرکت‌های دولتی.

ث ـ حقوق کارکنان نیروهای مسلح که در جنگ هستند.

تبصره ـ در مورد این ماده پس از ابلاغ بازداشتنامه اداره یا مؤسسه متبوعه بدهکار مکلف است در کسر و ارسال مبلغ بازداشت شده به اجرا به طوری که تقاضا شده است اقدام نماید والا مسوول خواهد بود (مراتب در بازداشتنامه باید قید شود).

● فصل ششم ـ بازداشت اموال غیرمنقول[1]

ماده ۴۴ـ بازداشت اموال غیرمنقول به نحوی که در ماده ۱۶ و ۱۷ مقرر است به عمل می‌آید. مأمور صورتی که حاوی مراتب ذیل باشد روی نمونه چاپی برای اموال بازداشت شده ترتیب خواهد داد:

الف ـ تاریخ و مفاد اجرائیه که به موجب آن بازداشت به عمل می‌آید.

ب ـ محل وقوع مال غیرمنقول در شهرستان و بخش و کوی و کوچه و شماره آن اگر داشته باشد.

پ ـ در صورتی که ملک ثبت شده باشد شماره پلاک ثبتی ملک و در غیر این صورت مشخصات ملک و توصیف اجمالی آن از قبیل مساحت تخمینی زمین و زیربنا و سایر اوصاف ملک.

ت ـ در صورتی ک ملک مزروعی باشد علاوه بر مراتب فوق باید متعلقات آن از قبیل ماشین‌آلات و توضیحات دیگری که در تسهیل فروش ملک مؤثر باشد در صورت مزبور قید شود.

ماده ۴۵ـ هرگاه حدود یا قسمتی از ملک مورد اختلاف باشد مراتب در صورت مجلس قید و در صورت امکان تصریح می‌شود که طرف اختلاف کیست و در چه مرجعی تحت رسیدگی می‌باشد.

ماده ۴۶ـ اجرا مکلف است فوراً بازداشت را به بدهکار و ثبت محل اطلاع داده و

۱ـ درخصوص توقیف اموال دولتی و شهرداری‌ها نک: پاورقی فصل پنجم.

صورت وضعیت و جریان ثبتی ملک مورد بازداشت را از اداره ثبت بخواهد و اداره مزبور در صورتی که ملک ثبت شده باشد در ستون ملاحظات دفتر املاک بازداشت را یادداشت می‌نماید و اگر ملک به موجب دفتر املاک متعلق به غیر باشد ثبت محل فوراً مراتب را به اجرا اطلاع می‌دهد و اجرا از آن رفع بازداشت می‌کند.

ماده ۴۷ـ چنانچه ملک مورد بازداشت ثبت شده نباشد در این صورت مطابق شقوق ذیل رفتار خواهد شد:

الف ــ هرگاه ملک مزبور از طرف بدهکار تقاضای ثبت شده و یا اینکه مجهول‌المالک باشد بازداشت در دفتر بازداشتها قید و در پرونده ثبتی یادداشت می‌شود.

ب ـ هرگاه نسبت به ملک از طرف شخصی دیگر تقاضای ثبت شده و یا اینکه اساساً مورد بازداشت جزء نقاطی باشد که مقررات ثبت عمومی املاک به مورد اجرا گذارده نشده است مراتب به اجرا اطلاع داده می‌شود.

ماده ۴۸ـ پس از ابلاغ بازداشتنامه به صاحب مال نقل و انتقال از طرف صاحب مال نسبت به مال بازداشت شده ممنوع است و نسبت به انتقال مزبور مادام که بازداشت باقی است ترتیب اثر داده نمی‌شود، مگر با اجازه اجرا و یا ترتیب پرداخت بدهی از ناحیه بدهکار.

ماده ۴۹ـ بازداشت اموال غیرمنقول ثبت شده که در تصرف غیر است بلامانع می‌باشد و ادعای شخص ثالث اگرچه متصرف هم باشد مسموع نیست ولی بازداشت اموال غیرمنقول ثبت نشده که در تصرف مالکانه غیر است ولو اینکه بدهکار مدعی مالکیت آن باشد مادام که حکم قطعی از مراجع صلاحیتدار صادر نشده ممنوع است.

ماده ۵۰ـ بازداشت مال غیرمنقول موجب بازداشت منافع آن نیست مگر اینکه مورد تقاضای اجرا بوده و اصل ملک و سایر دارایی بدهکار کفاف تأدیه بدهی و هزینه اجرایی را ننموده و یا خود بدهکار رضایت به بازداشت منافع بدهد.

تبصره ـ در صورتی که تقاضای بازداشت منافع از طرف اجرا نشده باشد از تاریخ بازداشت به بعد بدهکار حق انتقال منافع را زاید بر یک سال نخواهد داشت.

ماده ۵۱ـ در بازداشت محصول املاک مزروعی دخالت مأمور اجرا در محصول تا موقع برداشت و تعیین سهم بدهکار ممنوع است ولی مأمور اجرا باید برای جلوگیری از تفریط نظارت و مراقبت نماید.

ماده ۵۲ـ بدهکار می‌تواند در ظرف مدت بازداشت مال منقول و یا غیرمنقول

بازداشت شده را با اطلاع اجرا بفروشد و یا رهن بدهد مشروط بر اینکه قبلاً یا در حین وقوع معامله بدهی مورد اجرا و هزینه‌های اجرایی مربوط را پرداخت نماید.

ماده ۵۳ـ مال غیرمنقول بعد از بازداشت موقتاً در تصرف بدهکار باقی می‌ماند و نامبرده مکلف است مال مورد بازداشت را طبق صورتی که تحویل گرفته تحویل دهد.

ماده ۵۴ـ در صورتی که منافع مال غیرمنقول بازداشت شده باشد منافع حاصله و محصول املاک مزروعی به امینی که اجرا و بدهکار به تراضی تعیین خواهند کرد سپرده می‌شود. در صورتی که بدهکار ظرف مدت یک هفته نسبت به تعیین امین توافق ننماید اجرا رأساً امین تعیین خواهد کرد در این صورت بدهکار حق اعتراض نخواهد داشت.

● **فصل هفتم ـ ارزیابی**

ماده ۵۵ـ پس از بازداشت مال طبق مواد ۱۶ و ۱۷ نتیجه ارزیابی به بدهکار ابلاغ و اعلام می‌شود که چنانچه به نتیجه ارزیابی معترض است اقدامات زیر را به عمل آورد:

الف ـ دستمزد کارشناس تجدیدنظر را به میزان تعیین شده از طرف اجرا در صندوق اجرا تودیع نماید.

ب ـ قبض صندوق را ضمیمه لایحه اعتراضی حداکثر ظرف ۵ روز از تاریخ ابلاغ به اجرا تسلیم نماید.

ماده ۵۶ـ اجرا در صورت وصول لایحه اعتراض و قبض صندوق در مهلت مقرر روز و ساعت انتخاب کارشناس را با توجه به دفتر اوقات تعیین و به بدهکار ابلاغ می‌کند که در وقت مقرر برای انتخاب کارشناس حاضر گردد.

تبصره ۱ـ انتخاب کارشناس رسمی به قید قرعه انجام خواهد گرفت. و در صورت توافق در انتخاب کارشناس استقراع ضرورت ندارد.

تبصره ۲- عدم حضور بدهکار مانع انتخاب کارشناس رسمی نخواهد بود در این صورت اجرا ضمن تنظیم صورت مجلس از بین سه نفر کارشناس رسمی یک نفر را به قید قرعه انتخاب خواهد نمود.

ماده ۵۷ـ در صورتی که بدهکار در مدت مقرر در ماده ۵۵ دستمزد کارشناس را تودیع ننماید و یا لایحه اعتراضی تسلیم نکند نتیجه ارزیابی قطعی تلقی شده و آگهی مزایده به همان میزانی که ارزیاب نخستین تعیین کرده است منتشر می‌شود و در

صورتی که دستمزد کارشناس تودیع شده باشد عیناً مسترد می‌گردد.

ماده ۵۸ـ پس از انجام ارزیابی توسط کارشناس رسمی و تسلیم نظریه کارشناس مذکور به اجرا آگهی مزایده منتشر خواهد شد.

تبصره ـ اموال منقولی که دارای نرخ ثابت از طرف دولت است محتاج به ارزیابی نیست.

ماده ۵۹ـ کارشناس رسمی برحسب مورد مکلفند ارجاعات اجرا را قبول و طبق مقررات انجام وظیفه نمایند هرگونه تخلف از ناحیه کارشناس رسمی تابع مقررات انتظامی کارشناسان رسمی وزارت دادگستری می‌باشد.

● **فصل هشتم ـ آگهی مزایده**

ماده ۶۰ـ آگهی مزایده به قیمتی که ارزیاب سازمان یا کارشناس رسمی دادگستری (در صورت تجدیدنظر) تعیین کرده است در یکی از روزنامه‌های محلی و در صورتی که در محل، روزنامه منتشر نشود در یکی از جراید کثیرالانتشار مرکز منتشر خواهد شد.

ماده ۶۱ـ در آگهی مزایده مال منقول باید نکات ذیل تصریح شود:

الف ـ نوع اموال بازداشت شده و توصیف اجمالی آن.

ب ـ روز و ساعت و محل فروش و ختم مزایده.

پ ـ قیمتی که مزایده از آن شروع می‌شود.

ماده ۶۲ـ در آگهی مزایده نسبت به مال غیرمنقول باید نکات ذیل تصریح شود:

الف ـ نام و نام خانوادگی مالک.

ب ـ محل و حدود و توصیف اجمالی مال مورد مزایده.

پ ـ تعیین اینکه در اجاره است یا نه و در صورت اول میزان اجاره بها و آخر مدت اجاره.

ت ـ تعیین اینکه مال مورد مزایده ثبت شده است یا نه.

ث ـ در صورتی‌که مال مورد مزایده در اجاره است با اجاره بها واگذار می‌شود یانه.

ج ـ تصریح به آنکه تمام مال غیرمنقول فروخته می‌شود و یا قسمتی از آن و توضیح اینکه مشاع است یا مفروز.

چ ـ محل فروش و روز و ساعت شروع و ختم مزایده.

ح ـ تذکر اینکه بدهی مربوطه به آب لوله کشی و برق و تلفن و گاز اعم از حق

انشعاب و یا حق اشتراک و مکالمه و مصرف در صورتی که مورد مزایده دارای آب لوله کشی و برق و تلفن و گاز باشد و همچنین بدهی مالیات و عوارض شهرداری تا تاریخ واگذاری و انتقال اعم از اینکه رقم قطعی آنها معلوم شده باشد یا نشده باشد به عهده برنده مزایده است.

تبصره ـ سازمانهای آب و برق و تلفن و شهرداری و سایر سازمانهای مربوط مکلفند نسبت به استعلام اجرا در مورد میزان بدهی مورد مزایده که از طریق شرکت کنندگان در مزایده به عمل خواهد آمد فوراً پاسخ دهند.

ماده ۶۳ـ روز مزایده را باید به طریقی در آگهی تعیین نمود که فاصله بین روز آخر آگهی مزایده و روز مزایده در مورد اموال منقول کمتر از هفت روز و در مورد اموال غیرمنقول کمتر از چهارده روز نباشد.

ماده ۶۴ـ علاوه بر انتشار آگهی مزایده در روزنامه باید آگهی به قدر کفایت به محل مال یا ملک مورد مزایده و در معابر بزرگ و اماکن عمومی و محل اجرا الصاق گردد. در صورت مراجعه مشتری اجرا باید قبل از مزایده اموال مورد مزایده را به او ارایه دهد.

ماده ۶۵ـ آگهی فروش باید سه مرتبه با فاصله ۱۵ روز انتشار یابد. بدهکار می‌تواند به هزینه خود آگهی مزبور را در همان روزنامه با رعایت ماده ٦٣ این آیین‌نامه منتشر نماید.

تبصره ـ اموال منقولی که قیمت ارزیابی آنها بیش از یکصدهزار ریال (۱۰۰،۰۰۰) نباشد محتاج به انتشار آگهی در روزنامه نیست و فقط الصاق آگهی به شرح مذکور در ماده ٦٤ کافی خواهد بود.

ماده ۶۶ـ در صورتی که آگهی فاقد یکی از نکات مندرج در مواد ٦١ و ٦٢ باشد آگهی به دستور اجرا تجدید می‌شود.

ماده ۶۷ـ چنانچه بدهکار بیمه بودن مال مورد مزایده را قبل از انتشار آگهی به اجرا اعلام نموده باشد باید مراتب در آگهی مزایده قید شود و هرگاه بیمه بودن مال پس از انتشار آگهی اعلام گردد موضوع در روز جلسه مزایده به اطلاع خریداران خواهد رسید.

پس از انتقال مال مورد مزایده به برنده مراتب از طرف اجرا به بیمه گر نیز اعلام خواهد شد.

● **فصل نهم ـ فروش اموال منقول و غیرمنقول**

ماده ۶۸ـ محل حراج در جایی خواهد بود که در مرئی و منظر عموم باشد و اجـرا می‌تواند برای حراج محل مخصوص تعیین و تهیه کند و در صورت لزوم می‌تواند محل آن را تغییر دهد.

تبصره ـ در صورت اقتضا اجرا می‌تواند با موافقت بدهکار اموال بازداشـت شـده را در محل بازداشت به فروش برساند.

ماده ۶۹ـ اجرا برای حراج دارای دفاتر زیر خواهد بود:

۱ـ دفتر ثبت اموالی که حراج می‌شود (دفتر امـوال منقـول و غیرمنقـول از یکـدیگر منفک می‌باشد).

۲ـ دفتر اوقات حراج.

۳ـ دفتر انبار.

ماده ۷۰ـ اجرا باید وقت حراج را که در پیشنویس آگهی مزایده تعیین شده با قیـد روز و ساعت در دفتر اوقات جهت حراج یادداشت کند.

ماده ۷۱ـ اجرا باید وجه حاصل از فروش را همه روزه به حسابداری تحویل نموده و قبض رسید آن را با صورت فروش ضمیمه پرونده نماید.

ماده ۷۲ـ حراج در حضور نماینده دادسرا یا دادگاه بخش و در صـورت فقـدان آنها نماینده بخشداری محل و مأمور اجرا به عمل می‌آید و صورتمجلس حراج باید به امضای آنها رسیده و در پرونده امر بایگانی شود. بدهکار می‌توانـد مثـل سـایرین در حراج شـرکت نمایـد ولـی مباشـرین فـروش و کارمنـدان سـازمان و ارزیـاب و نمایندگان دادسرا و قـائم مقـام آنهـا حـق شـرکت در حـراج بـه طـور مـستقیم یـا غیرمستقیم نخواهند داشت.

ماده ۷۳ـ حق حراج مطابق تعرفه ذیل گرفته می‌شود:

از اموال منقول تا ده هزار ریال ۵ درصد.

از ده هزارو یک ریال تا صدهزار ریال ٤ درصد.

از صد هزارو یک ریال به بالا ۳ درصد.

از اموال غیرمنقول تا ده هزار ریال ۳درصد.

از ده هزارو یک ریال به بالا ۲درصد.

ماده ۷۴ـ وجوه حاصل از حق حراج به حساب درآمدهای متفرقه سازمان واریز و منظور خواهد شد.

ماده ۷۵ـ کسی که در نتیجه دادن بالاترین قیمت خریدار واقع می‌شود باید تمام قیمت را نقداً بپردازد و در صورت خودداری در همان جلسه به دیگری فروخته می‌شود.

ماده ۷۶ـ هرگاه مال مورد مزایده معرفی شده از طرف بدهکار به قیمتی که مزایده شروع می‌شود خریدار نداشته باشد اجرا باید ظرف مدت یک ماه از روز مزایده مال دیگری از بدهکار بازداشت و آن را به مزایده بگذارد و یا بدهکار خود مال دیگری معرفی نماید که به نظر اجرا فروش مال معرفی شده آسان‌تر باشد در این صورت طبق مقررات بازداشت و یا به طریق مزایده فروخته خواهد شد، معرفی مال دیگر از طرف اجرا و بدهکار فقط برای یک نوبت مجاز است.

ماده ۷۷ـ درخواست بدهکار نسبت به تقدیم و تأخیر فروش نسبت به بعضی اشیا پذیرفته می‌شود و هر موقع که وجوه حاصله از فروش برای استیفای مبلغ مورد اجرا و هزینه‌های اجرایی و حق‌الاجاره تکافو کند از فروش بقیه اموال خودداری خواهد شد.

ماده ۷۸ـ در وقت فروش مأمور اجرا قیمت مال مورد مزایده را اعلام می‌کند و چنانچه کسی حاضر به خرید آن با قیمت بیشتر باشد باید بالاترین قیمت پیشنهادی به وسیله بلندگو و یا وسایل دیگر اعلام و در تابلو اعلانات به خط درشت منعکس گردد و به همین ترتیب تا آخر ساعت مقرر برای حراج اقدام شود تا یقین حاصل گردد که خریدار دیگری نیست و سپس آخرین قیمت سه بار اعلام شود و چنانچه خریدار دیگری پیدا نشود مال به شخصی واگذار می‌گردد که بالاترین قیمت را پیشنهاد نموده است.

ماده ۷۹ـ تاریخ فروش و شماره مال فروخته شده و نام و شهرت خریدار در دفتر اجرا نوشته شده و به امضاء ی خریدار می‌رسد و اگر نتواند امضاء کند اثرانگشت وی منعکس می‌شود.

ماده ۸۰ـ در موارد زیر فروش از درجه اعتبار ساقط شده باید با رعایت مواد فوق آگهی فروش تجدید شود.

۱ـ هرگاه فروش در غیر روز و ساعت و یا محلی که در آگهی تعیین شده به عمل آید.

۲ـ هرگاه کسی را بدون جهت قانونی مانع از خرید شوند و یا بالاترین قیمتی را که پیشنهاد کرده است رد نمایند.

۳ـ در صورتی که مزایده بدون حضور نماینده دادسرا یا جانشین او به ترتیب مذکور در ماده ۷۲ به عمل آید.

٤ـ در صورتی که مباشرین فروش و کارمندان سازمان در خرید شرکت نموده باشند.

ماده ۸۱ـ در مورد مال غیرمنقول که از طریق مزایده به فروش می‌رسد اجرا باید ظرف مدت سه روز پرونده امر را برگ شماری و منگنه نموده و به پیوست گزارش برای صدور سند انتقال نزد رئیس اداره ثبت محل بفرستد.

ماده ۸۲ـ هرگاه بعد از تنظیم صورتمجلس فروش مال غیرمنقول و اخطار اجرا بدهکار ظرف مدت ۵ روز پس از ابلاغ برای امضاء ی سند انتقال حاضر نشود اداره ثبت اسناد محل مطابق اعلام اجرا به نمایندگی از طرف بدهکار (مالک) سند انتقال را امضاء خواهد کرد و مطابق مقررات در دفتر اسناد رسمی و دفتر املاک ثبت می‌شود.

تبصره ـ چنانچه بدهکار قبل از صدور سند انتقال ترتیب پرداخت بدهی خود را بدهد و هزینه‌های اجرایی و بدهی خود را بپردازد از صدور سند انتقال خودداری می‌شود.

ماده ۸۳ـ در مواردی که برای ملک مورد مزایده خریداری پیدا نشود بر حسب مورد با پیشنهاد سازمان و تصویب شورای عالی می‌توان سند ملک مزبور را به نام سازمان انتقال داد در این صورت ترتیب انتقال طبق ماده قبل داده خواهد شد. چنانچه قیمت ملک بیش از مبلغ مندرج در برگ اجرائیه و هزینه‌های مربوط باشد مابه‌التفاوت آن به بدهکار پرداخت می‌گردد.

ماده ۸۴ـ پس از انجام فروش مال مورد مزایده اجرا باید آن را تحویل خریدار داده رسید دریافت نماید.

● فصل دهم ـ اعتراض شخص ثالث

ماده ۸۵ـ هرگاه نسبت به مال منقول یا وجه نقد بازداشت شده، شخص ثالث اظهار حقی نماید چنانچه اظهار حق مستند به سند رسمی بوده که تاریخ آن مقدم بر تاریخ بازداشت باشد به دستور اجرا از وجه یا مال منقول رفع بازداشت می‌شود. در غیر

این صورت عملیات اجرایی تعقیب و مدعی حق می‌تواند برای جلوگیری از عمل اجرا به دادگاه مراجعه نماید.

در چنین مواردی اجرا مخیر است از مال مورد بازداشت صرفنظر نموده اموال دیگر بدهکار را بازداشت نماید.

ماده ۸۶ـ هرگاه نسبت به مال غیرمنقولی که به مزایده گذارده می‌شود ثالثی قبل از جلسه مزایده اظهار حقی نسبت به تمام مورد مزایده یا قسمتی از آن بنماید چنانچه مورد ادعای شخص ثالث در دفتر املاک به نام مدیون ثبت شده یا مدت اعتراض نسبت به آن گذشته باشد خودداری از مزایده وقتی به عمل می‌آید که ادعای شخص ثالث مستند به سند رسمی منتسب به مالک باشد.

در غیر این صورت اگر اظهار شخص ثالث با صورت وضعیت مورد مزایده مطابقت داشته باشد در موارد ذیل موقتاً از مزایده خودداری می‌شود:

۱ـ هرگاه شخص ثالث مدعی باشد که نسبت به مورد بازداشت بین او و بدهکار دعوی در دادگاه مطرح بوده و بعد از تقاضای ثبت گواهی دادگاه را مبنی بر طرح دعوی در وقتی که هنوز مدت اعتراض باقی بوده به اجرا داده است.

۲ـ چنانچه شخص ثالث اظهار کند مورد مزایده در جریان ثبت بوده و به آن اعتراض شده است.

۳ـ اگر شخص ثالث اظهار کند در نتیجه شکایت او بر جریان ثبت مورد مزایده قضیه قابل طرح در شورای عالی ثبت شناخته شده است.

٤ـ هرگاه شخص ثالث اعلام کند که مورد مزایده در جریان ثبت بوده و مدت حق اعتراض نسبت به آن باقی است و در مهلت مقرر اعتراض به ثبت خواهد کرد.

ماده ۸۷ـ هرگاه بعد از خودداری از مزایده در موارد مذکور در ماده قبل در مورد بند یک شخص ثالث گواهی در دادگاه ارایه ندهد که دعوی خود را دو ماه متوالی مسکوت نگذارد و یا در بند ۲ گواهی ندهد. که عرض حال اعتراض در مدت قانونی تقدیم شده است و در مورد بند ۳ گواهی تسلیم نکند که موضوع قابل طرح در شورای عالی ثبت شناخته شده است و در مورد بند ٤ گواهی تسلیم ننماید که قبل از انقضای مدت اعتراض از طرف او اعتراض بر ثبت مورد مزایده شده است عملیات اجرایی تعقیب می‌شود مدت مقرر جهت تقدیم گواهی‌های مذکور در این ماده به اجرا یک ماه پس از اعلام ادعا می‌باشد.

ماده ۸۸ـ نسبت به املاکی که نه در دفتر املاک ثبت شده و نه در جریان ثبت باشد چنانچه دعوی شخص ثالث مستند به سند رسمی که تاریخ آن مقدم بر تاریخ بازداشت باشد ارائه نماید از مورد بازداشت رفع بازداشت می‌گردد. در غیر این صورت مدعی حق می‌تواند برای جلوگیری از مزایده به دادگاه مراجعه نماید.

تبصره ـ در مورد مذکور در ماده ۸۸ و شق سه ماده ۸٦ هرگاه شخص ثالث اظهار کند که پس از وصول صورت وضعیت ملک نسبت به ملک مورد مزایده تقاضای ثبت شده یا موضوع قابل طرح در شورای عالی ثبت تشخیص شده اجرا مجدداً وضعیت ملک را استعلام خواهد کرد و طبق مفاد ماده ۸٦ عمل خواهد نمود.

ماده ۸۹ـ در تمام مواردی که از مزایده خودداری می‌شود اجرا می‌تواند با صرف نظر کردن از مال مورد مزایده اموال دیگر بدهکار را بازداشت نماید.

- **فصل یازدهم ـ حق‌الاجرا**

ماده ۹۰ـ حق اجرای عملیات اجرایی معادل نیم عشر مبلغ مندرج در برگ اجرائیه می‌باشد که پس از ابلاغ اجرائیه به بدهکار تعلق می‌گیرد. وصول حق‌الاجرا به همان ترتیبی است که برای وصول بدهی مقرر شده است.

ماده ۹۱ـ چنانچه بدهکار ظرف مدت یک ماه پس از ابلاغ اجرائیه ترتیب پرداخت بدهی خود را بدهد نصف حق‌الاجرا از او دریافت خواهد شد.

- **فصل دوازدهم ـ رسیدگی به شکایات از عملیات اجرایی**

ماده ۹۲ـ ابطال شده است.[1]

۱ـ به موجب دادنامه شماره ۲٦۸ مورخ ۱۳۸۱/۷/۸۲ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری، مواد ۹۲ و ۹۳ آیین‌نامه اجرایی ماده۵۰ ، ابطال شده است. متن دادنامه به این شرح است: «قانونگذار به شرح اصل ۵۷ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران با تثبیت تفکیک و استقلال قوای عالیه کشور وتعیین وظایف و اختیارات اساسی هر یک از قوای حاکمه حسب دو اصل ٦۱ و ۱۵۹ قانون مذکور مسئولیت امرخطیر قضا را به قوه قضائیه محول و دادگاههای دادگستری را در حدود قوانین عادی مرجع عام رسیدگی به شکایات و تظلمات و حل و فصل اختلافات و دعاوی قلمداد کرده است .نظر به اینکه تاسیس و یا تشکیل مراجع شبه قضایی به منظور رسیدگی به برخی از دعاوی و اختلافات و صدور رأی قطعی در جهت حل و فصل و تعیین تکلیف آنها منوط به حکم یا اذن صریح قانونگذار است، مادتین ۹۲ و ۹۳ آیین‌نامه اجرایی ماده ۵۰ قانون تأمین اجتماعی که متضمن وضع قاعده آمره مبنی بر تاسیس مراجع شبه قضایی بدوی و تجدیدنظر با عضویت قضات دادگستری در هیأت تجدیدنظر به منظور رسیدگی به شکایت از عملیات اجرایی ماده ۵۰ قانون تأمین اجتماعی و صدور رأی قطعی در این زمینه می‌باشد، مغایر قانون و خارج از حدود اختیارات قوه مجریه دروضع مقررات دولتی تشخیص داده می‌شود و مستنداً به قسمت دوم ماده ۲۵ قانون دیوان عدالت اداری ابطال می‌گردد.»

ماده ۹۳ـ ابطال شده است.[۱]

ماده ۹۴ـ پس از انقضای ده روز از خاتمه یافتن مزایده اعم از اینکه مزایده راجع به مال منقول یا غیرمنقول باشد و همچنین در صورتی که عملیات اجرایی منتهی به وصول وجه نقد از بدهکار شود دیگر هیچگونه شکایتی از اشخاص مسموع نیست.

● **فصل سیزدهم ـ مقررات مختلفه**

ماده ۹۵ـ عملیات اجرایی راجع به بدهی متوفی در مدت تحریر ترکه معلق می‌ماند.

ماده ۹۶ـ اجرا می‌تواند مورد اجرا را در صورتی که قبلاً تقسیط نشده باشد حداکثر در سی‌وشش قسط ماهانه با احتساب ۱۲٪ بهره تقسیط نماید. در این صورت چنانچه بدهکار هریک از اقساط را در موعد مقرر پرداخت نکند بقیه اقساط تبدیل به حال می‌گردد و تجدید تقسیط بدهی مزبور مقدور نخواهد بود.

ماده ۹۷ـ تقسیط بدهی بیش از سی‌وشش قسط با پیشنهاد اجرا حسب مورد به هیأت مدیره سازمان و تصویب شورای عالی سازمان امکان‌پذیر خواهد بود.

ماده ۹۸ـ چنانچه هریک از مسوولین و مأمورین اجرا رعایت مقررات مربوط را ننموده و تخلف نمایند حسب مورد طبق مقررات اداری سازمان با وی رفتار خواهد شد.

ماده ۹۹ـ چنانچه اجرا بدهی بدهکاران را پس از صدور اجرائیه تقسیط نماید وثیقه کافی از آنها اخذ خواهد نمود (وثیقه در این مورد عبارت از ضمانتنامه بانکی و یا اموال غیرمنقول می‌باشد).

تبصره ـ در مورد بدهکارانی که میزان بدهی کلیه برگهای اجرایی آنان در موقع تقسیط تا سیصدهزار ریال باشد اجرا می‌تواند با دریافت تأمین کافی به تشخیص خود بدهی بدهکاران مذکور را تقسیط نماید.

ماده ۱۰۰ـ چنانچه بدهکار از پرداخت اقساط در موعد مقرر خودداری نماید مطابق مقررات مندرج در این آیین‌نامه از طریق صدور اجرائیه نسبت به وصول آن اقدام خواهد شد.

ماده ۱۰۱ـ چنانچه اجرا بخواهد مازاد اموال بدهکاران را که قبلاً از طریق مراجع قانونی دیگر بازداشت شده توقیف نماید می‌تواند اصل وجه طلب بستانکاران مقدم و اجور و

۱ـ همان.

خسارت مربوط را در صندوق ثبت دادگستری یا مراجع مربوط سپرده و رفع بازداشت اموال را از مراجع مذکور بخواهد در این مورد مرجع بازداشت کننده مقدم و پس از احراز تودیع کلیه طلب و خسارات قانونی مال مورد بازداشت را فک نموده و اجرای سازمان نسبت به مزایده مال مورد بحث اقدام خواهد کرد.

ماده ۱۰۲ـ چنانچه مازاد مال مورد بازداشت از طرف اجرای سازمان از طریق اجرای ثبت و یا مراجع قضایی و مراجع قانونی دیگر بازداشت گردد مطابق مقررات این آیین‌نامه اجرای سازمان مال مورد بازداشت را از طریق مزایده به فروش رسانیده مازاد آن را حسب مورد به ترتیب بازداشت به مراجع مذکور پرداخت خواهد کرد.

ماده ۱۰۳ـ در صورتی که بدهکاران متعدد باشند و تاریخ ابلاغ اجرائیه به آنها متفاوت باشد برای هر یک از بدهکاران تاریخ ابلاغ مؤخر مبداء احتساب مواعد مزایده خواهد بود.

ماده ۱۰۴ـ چنانچه اجرا مقتضی نداند که عملیات اجرایی طبق ماده ۱۰۱ انجام شود سازمان نیز جزو طلبکاران مال بازداشت شده محسوب و پس از آن که مال مورد بازداشت از طریق اجرای ثبت و یا اجرای مراجع دیگر به فروش رسید مازاد آن از طریق اجرای مربوط به اجرای سازمان ارسال خواهد شد.

ماده ۱۰۵ـ مأمورین انتظامی مکلفند در مواقعی که اجرا به وجود آنها نیازمند است همکاری لازم را با مأمورین اجرا جهت انجام وظایف آنها به عمل آورند.

این آیین‌نامه مشتمل بر ۱۰۵ ماده و ۲٤ تبصره در تاریخ ۱۳۵۵/۱۰/۲۵ به تصویب وزارتین دادگستری و بهداری و بهزیستی رسیده و از تاریخ اول بهمن ماه ۱۳۵۵ قابل اجرا است.

۹ـ آیین‌نامه اجرایی موضوع ماده ۷۹ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۶/۸/۲۲ شورای عالی تأمین اجتماعی

ماده ۱ـ سوابق خدمت دولتی مشمولان بندهای ۱ و ۳ ماده ۷۹ در تاریخ تغییر وضع شرکت دولتی به غیردولتی به موجب مقررات حاکم در آن تاریخ مشخص و به حساب سوابق مستخدم محسوب می‌شود.

ماده ۲ـ مستخدمین شرکت‌های دولتی که قبل از تاریخ ۱۳۵۵/۳/۳۱ در استخدام شرکت بوده و در تاریخ ۱۳۵۲/۳/۵ فاقد مقررات بازنشستگی و وظیفه بوده‌اند با رعایت

مقررات این آیین‌نامه از لحاظ کسور و حقوق بازنشستگی از کارافتادگی و فوت تابع ماده ۳۳ مقررات استخدامی شرکت‌های دولتی خواهند بود.

ماده ۳ـ کسور بازنشستگی مستخدمین موضوع ماده ۲ بر اساس حقوق و مزایای مستخدم مشروط بر اینکه از حداکثر حقوق جدول حقوق موضوع ماده ۱۳ مقررات استخدامی شرکت‌های دولتی تجاوز ننماید محاسبه و به صندوق موضوع ماده ۳۳ مقررات استخدامی مذکور واریز خواهد شد.

کارفرما موظف است همه ماهه کسور بازنشستگی سهم خود و مستخدم را طبق ضوابط مربوط به صندوق پرداخت نماید.

ماده ۴ـ حقوق بازنشستگی و وظیفه از کارافتادگی و فوت مستخدمین موضوع ماده ۲ با در نظر گرفتن حداکثر حقوق جدول حقوق ماده ۱۳ مقررات استخدامی شرکت‌های دولتی و شرایط مربوط به مقررات بازنشستگی و وظیفه تعیین خواهد شد.

ماده ۵ـ مستخدمین شرکت‌های دولتی که در تاریخ ۱۳۵۲/۳/۵ بر اساس مقررات استخدامی قبلی مشمول مقررات بازنشستگی و وظیفه خاص بوده‌اند با رعایت مقررات این آیین‌نامه از لحاظ کسور و حقوق بازنشستگی، از کارافتادگی و فوت تابع مقررات بازنشستگی مربوط به خود خواهند بود.

ماده ۶ـ کسور بازنشستگی مستخدمین موضوع ماد ۵ این آیین‌نامه بر اساس حقوق و مزایای مستخدم مشروط بر این که از حداکثر حقوق جدول حقوق موضوع ماده ۱۳ مقررات استخدامی شرکت‌های دولتی تجاوز ننماید، محاسبه و به صندوق بازنشستگی همان شرکت واریز خواهد شد کارفرما موظف است همه ماهه کسور بازنشستگی سهم خود و مستخدم را طبق ضوابط مربوط به صندوق مذکور پرداخت نماید.

ماده ۷ـ حقوق بازنشستگی و وظیفه از کارافتادگی و فوت مستخدمین موضوع ماده ۵ با در نظر گرفتن حداکثر حقوق جدول حقوق ماده ١٤ مقررات استخدامی شرکت‌های دولتی و شرایط مربوط به مقررات بازنشستگی و وظیفه خاص شرکت تعیین خواهدشد.

ماده ۸ ـ مستخدمین مشمول ماده ٣٤ مقررات استخدامی شرکت‌های دولتی و مستخدمین شرکت‌های دولتی که در موقع خود تابع مقررات قانون حمایت کارمندان در برابر اثرات ناشی از پیری و از کارافتادگی و فوت بوده‌اند تا تاریخ ١٣٥٥/٤/١٦ تابع

مقررات مربوط بوده و از تاریخ مذکور به بعد به ترتیب مقرر در ماده ۱۱ قانون تشکیل وزارت بهداری و بهزیستی مشمول قانون تأمین اجتماعی خواهند بود.

ماده ۹ـ سوابق خدمت مستخدمین موضوع ماده ۸ این آیین‌نامه در شرکت‌های مربوط از لحاظ استفاده از حمایتهای مقرر با رعایت ترتیبات زیر در حکم سابقه پرداخت حق بیمه مستخدم محسوب خواهد شد.

الف ـ حق بیمه سوابق خدمت مربوط به قبل از ۱۳۵۱/٦/۱ معادل ۲۱٪ حقوق و مزایای مستخدم در شهریور ماه ۱۳۵۱ تعیین و محاسبه خواهد شد. (۷٪ سهم بیمه شده و ۱٤٪ سهم کارفرما)

ب ـ حق بیمه سوابق خدمت مربوط به بعد از تاریخ ۱۳۵۱/٦/۱ تا تاریخ۱۳۵۵/٤/۱٦ برابر ۲۱٪ حقوق و مزایای دریافتی مستخدم محاسبه و تعیین خواهد شد (۷٪ سهم بیمه شده و ۱٤٪ سهم کارفرما) چنانچه کارفرما در مورد پرداخت حق بیمه موضوع بندهای الف و ب این ماده از نظر سهم خود با بیمه شده توافق ننماید بیمه شده می‌تواند کلیه حق بیمه را شخصاً و حداکثر در ۱۲۰ قسط مساوی ماهانه پرداخت نماید. هر گاه مستخدم قبل از پرداخت کلیه اقساط مذکور بازنشسته، از کارافتاده یا فوت شود سوابق او به نسبت مبالغ حق بیمه پرداخت شده محسوب خواهد شد.

۱۰ـ آیین‌نامه شورای عالی تأمین اجتماعی موضوع ماده ۱۸ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۸/۹/۲۴ و ۱۳۶۷/۳/۴ شورای عالی سازمان تأمین اجتماعی

ماده ۱ـ جلسات شورای عالی تأمین اجتماعی در سازمان تأمین اجتماعی و یا محل دیگری که بر حسب مورد با نظر ریاست شورای عالی تأمین اجتماعی تعیین خواهد شد تشکیل می‌گردد.

ماده ۲ـ جلسات عادی شورای عالی تأمین اجتماعی هر ماه یک بار به دعوت رئیس هیأت مدیره و مدیر عامل سازمان تأمین اجتماعی تشکیل می‌گردد.

جلسات فوق‌العاده در صورت ضرورت به دعوت رئیس هیأت مدیره و مدیر عامل سازمان تأمین اجتماعی تشکیل خواهد شد.

ماده ۳ـ جلسات شورا با حضور نه نفر از اعضا رسمیت می‌یابد. اخذ رأی در جلسات علنی بوده و تصمیمات آن با اکثریت آراء مشروط بر اینکه از هفت رأی کمتر نباشد اتخاذ می‌گردد.

تبصره ـ هیأت مدیره و مدیر عامل سازمان تأمین اجتماعی در جلسات شورای عالی شرکت خواهند کرد و در صورت لزوم مدیران و کارشناسان سازمان با نظر مدیر عامل می‌توانند در جلسات حضور داشته باشند.

ماده ۴ـ رئیس شورای عالی می‌تواند از کارشناسان، اعضای کمیته‌ها و مدیران سازمان و افراد ذی صلاحیت دیگر دعوت به عمل آورد که بدون داشتن حق رأی جهت تبادل نظر در جلسات شورا شرکت نمایند.

ماده ۵ـ صورتجلسات شورای عالی پس از تصویب به امضاء اعضای حاضر در جلسه خواهد رسید و یک نسخه از آن همراه با دعوتنامه جلسه بعد، یا قبل از تشکیل جلسه بعد جهت کلیه اعضا ارسال خواهد شد.

ماده ۶ـ دبیر شورا از طرف رئیس شورا با تأیید شورای عالی منصوب و سمت سرپرستی دبیرخانه را خواهد داشت.

ماده ۷ـ محل دبیرخانه شورای عالی در سازمان تأمین اجتماعی خواهد بود.

ماده ۸ ـ تهیه و تنظیم دستور جلسات و همچنین صورت جلسات، پاسخ دادن به نامه‌ها و ترتیب ارسال دعوتنامه‌ها برای اعضای شورایعالی، جمع آوری پیشنهادها و آمار مورد نیاز شورا و ترتیب تنظیم امور دفتری دبیرخانه از وظایف دبیر شورا است.

ماده ۹ـ تشکیلات مورد نیاز دبیرخانه شورایعالی، از طرف سازمان تأمین اجتماعی پیش‌بینی و کارکنان مربوط به آن، وسیله سازمان، تأمین خواهد شد.

ماده ۱۰ـ کمیته‌های تخصصی شورای عالی (موضوع تبصره ماده ۹ اساسنامه سازمان تأمین اجتماعی) در رشته‌های مورد نیاز به پیشنهاد ریاست شورا و تصویب شورای عالی تعیین خواهد شد.

ماده ۱۱ـ رئیس کمیته به پیشنهاد رئیس شورا و تأیید شورای عالی تعیین خواهد شد.

ماده ۱۲ـ اعضای هر کمیته از بین افراد صاحب‌نظر و مطلع توسط رئیس هر کمیته انتخاب و برای تأیید به شورا پیشنهاد خواهد شد و کمیته‌ها با توجه به احتیاج و ضرورت بنا به دعوت رئیس کمیته و یا دبیر شورای عالی تشکیل جلسه خواهند داد و نظر مشورتی خود را کتباً اعلام خواهند نمود.

ماده ۱۳ـ این آیین‌نامه مشتمل بر ۱۳ ماده و یک تبصره به استناد تبصره ماده ۹ اساسنامه سازمان تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۸/٦/۱۰ هیأت وزیران دولت موقت جمهوری اسلامی ایران در جلسه مورخ ۱۳۵۸/۹/۲٤ شورای عالی تأمین اجتماعی به تصویب رسیده[1] است.

۱۱ـ آیین‌نامه اجرایی کمیسیونهای پزشکی بدوی و تجدیدنظر موضوع ماده ۹۱ قانون تأمین اجتماعی مصوب (۱۳۶۶/۳/۶ و اصلاحات ۱۳۶۷/۷/۶، ۱۳۷۱/۵/۱۹ و ۱۳۷۸/۵/۲)

ماده ۱ـ تشکیل کمیسیونهای پزشکی بدوی و تجدیدنظر به عهده سازمان تأمین اجتماعی که در این آیین‌نامه سازمان نامیده می‌شود خواهد بود.

ماده ۲ـ کمیسیونهای پزشکی بدوی و تجدیدنظر بر حسب فراهم بودن امکانات در یکی از واحدهای سازمان و یا یکی از مراکز درمانی بنا به تشخیص سازمان تشکیل می‌گردد.

ماده ۳ـ چنانچه امکان تشکیل کمیسیونهای پزشکی بدوی و تجدیدنظر با توجه به شرایط مندرج در این آیین‌نامه فراهم نباشد لازم است سازمان بیمه شده را به یکی از نزدیکترین کمیسیونهای متشکله در سایر شهرستانها معرفی نماید.

ماده ۴ (اصلاحی مورخ ۱۳۷۱/۵/۱۹) ـ کمیسیونهای پزشکی بدوی با حضور افراد زیر تشکیل می‌گردد:

الف ـ یک نفر پزشک متخصص جراحی عمومی به عنوان عضو و رئیس کمیسیون به پیشنهاد مدیر درمان و تصویب معاونت درمان با ابلاغ دفتر تشکیل کمیسیونهای فنی پزشکی[2].

ب ـ یک نفر پزشک متخصص داخلی به عنوان عضو ثابت به پیشنهاد مدیر درمان و ابلاغ دفتر تشکیل کمیسیون‌های فنی پزشکی.

ج ـ یک نفر پزشک متخصص در رشته بیماری مربوطه به عنوان عضو به پیشنهاد مدیر درمان و ابلاغ دفتر تشکیل کمیسیون‌های فنی و پزشکی.

۱ـ این آیین‌نامه در تاریخ ۱۳٦۷/۳/٤مورد اصلاح و تصویب قرار گرفته است.

۲ـ **به موجب آیین‌نامه مصوب ۱۳۷۸/۵/۲ شورای عالی تأمین اجتماعی، اصلاحیه‌ای به مواد ٤ و ۵ اضافه شده است: «از پزشکانی (تمامی رشته‌های تخصصی) به عنوان رئیس کمیسیون پزشکی بدوی و تجدیدنظر استفاده خدمت به عمل می‌آید که ضمن علاقه‌مندی به امور کمیسیون‌ها، آشنایی با قوانین و مقررات داشته و ترجیحاً از کادر رسمی سازمان باشند».**

د ـ مشاور با پیشنهاد اداره کل تأمین اجتماعی استان و ابلاغ معاونت درمان.

هـ ـ منشی با ابلاغ مدیر درمان که وظیفه تهیه و تنظیم و تایپ صورتجلسات را عهده‌دار خواهد بود.

تبصره ۱ (الحاقی مورخ ۱۳۷۱/۵/۱۹) ـ بررسی پرونده‌های بیمه شدگان و اظهارنظر درباره نوع کار، محل کار، ساعت کار، و تعیین درصد از کارافتادگی، ادامه درمان و ادامه کار از وظایف کمیسیونهای پزشکی بدوی می‌باشد.

تبصره ۲ (الحاقی مورخ ۱۳۷۱/۵/۱۹) ـ دعوت از پزشک متخصص طب کار به منظور مشاوره بدون حق رأی در کمیسیونهای بدوی و تجدیدنظر بلامانع بوده و در شهرستانهایی که پزشک متخصص طب کار وجود نداشته باشد، دعوت از کارشناسان بهداشت حرفه‌ای جهت مشاوره مجاز می‌باشد.

ماده ۵ (اصلاحی، مورخ ۱۳۷۱/۵/۱۹) ـ کمیسیونهای پزشکی تجدید نظر با حضور افراد زیر تشکیل می‌گردد[۱] :

الف ـ یک نفر پزشک متخصص جراحی عمومی به پیشنهاد معاونت درمان و تصویب مدیر عامل سازمان با ابلاغ دفتر تشکیل کمیسیونهای فنی پزشکی به عنوان عضو و رئیس کمیسیون.

ب ـ یک نفر پزشک متخصص داخلی به عنوان عضو ثابت به پیشنهاد مدیر درمان و ابلاغ دفتر تشکیل کمیسیونهای فنی پزشکی.

ج ـ یک نفر پزشک متخصص در رشته بیماری مربوطه به پیشنهاد مدیر درمان و ابلاغ دفتر تشکیل کمیسیون‌های فنی و پزشکی.

د ـ مشاور به پیشنهاد اداره کل تأمین اجتماعی استان و ابلاغ معاونت درمان.

هـ ـ منشی با ابلاغ مدیر درمان که وظیفه تهیه و تنظیم و تایپ صورتجلسات را عهده‌دار خواهد بود.

تبصره ۱ـ پزشکان عضو کمیسیونهای بدوی مادام که عضویت یک کمیسیون بدوی را دارند نمی‌توانند به عضویت کمیسیون پزشکی تجدیدنظر منصوب شوند.

۱ـ به موجب آیین‌نامه مصوب ۱۳۷۸/۵/۲ شورای عالی تأمین اجتماعی، اصلاحیه‌ای به مواد ٤ و ٥ اضافه شده است: «از پزشکانی (تمامی رشته‌های تخصصی) به عنوان رئیس کمیسیون پزشکی بدوی و تجدیدنظر استفاده خدمت به عمل می‌آید که ضمن علاقه‌مندی به امور کمیسیونها، آشنایی با قوانین و مقررات داشته و ترجیحاً از کادر رسمی سازمان باشند».

تبصره ۲ـ برای هر یک از اعضای شرکت کننده در کمیسیونهای پزشکی افـرادی بـا شرایط ذکر شده در این آیین‌نامه به عنوان عضو علی‌البدل تعیین می‌گردد.

تبصره ۳ـ ترتیب تشکیل کمیسیونها و دعوت اعضا و بیمه شدگان طبـق ضـوابط و مقررات این آیین‌نامه با هماهنگی رئیس کمیسیون به عهده دبیر مربوطه می‌باشد.

تبصره (الحاقی به ماده ۵ مصوب سال ۱۳۶۶) ـ بررسی و اظهارنظر نهایی دربـاره کلیـه آراء صادره کمیسیونهای پزشکی بدوی که مورد اعتراض بیمـه شـده یـا سـازمان قـرار می‌گیرد از وظایف کمیسیونهای پزشکی تجدیدنظر می‌باشد و نحـوه اعتـراض سـازمان مشابه نحوه اعتراض بیمه شده موضوع ماده ۹ خواهد بود.

ماده ۶ـ پرونده پزشکی بیمه شده که شامل کلیـه مـدارک کلینیکـی و پـاراکلینیکی، نظریه پزشک معالج و همچنین شرح و سابقه بیماری با قید تاریخ شروع آن و تشخیص فعلی بیماری و خلاصـه درمانهـای انجـام شـده بـا ذکـر نتیجـه آن در مـدت درمـان و اظهارنظر نهائی درباره بیماری می‌باشد، با انعکاس علـت ارجـاع پرونـده بـه کمیـسیون بدوی توسط دبیر کمیسیون در دستور کار قرار می‌گیرد.

ماده ۷ـ تاریخ تشکیل کمیسیونهای پزشکی جهت حضور بیمه شده به وی اعلام خواهد گردید چنانچه در شهرستان مربوطـه امکـان تـشکیل کمیـسیونهای پزشـکی بدوی و تجدیدنظر با توجه به شرایط منـدرج در ایـن آیـین‌نامـه فـراهم نباشـد، در صورت اعزام بیمه شده به شهرستان دیگر هزینه سفر و اقامـت بیمـار و همـراه (در صورت نیاز به داشتن همراه) در شهرستان محل تشکیل کمیسیون با رعایت مقررات عام قانون تأمین اجتماعی و از محل سـهم درمـان موضـوع مـاده ۲۹ قـانون مزبـور پرداخت خواهد گردید.

ماده ۸ـ کمیسیون پزشکی بدوی با توجه به مدارک موضوع ماده ٦ و اقـداماتی کـه لزوماً بر اساس ضوابط قانونی به عمل می‌آورد مبادرت به صدور رأی می‌نماید.

تبصره ـ آراء کمیسیونهای پزشکی بدوی که جهت ادامه درمان صادر شده باشد قابل اعتراض نخواهد بود.

ماده ۹ـ رأی کمیسیونهای پزشکی بدوی توسط کمیـسیون مربوطـه بـه بیمـه شـده حاضر در جلسه ابلاغ خواهد شد و در صورتی که بیمه شده بـه رأی صـادره معتـرض باشد می‌تواند حداکثر ظرف مدت یک ماه از تاریخ ابلاغ اعتراض کتبی خود را به شعبه

تأمین اجتماعی مربوطه تسلیم نماید و در صورت عدم حضور بیمه شده در کمیسیون پزشکی واحد تأمین اجتماعی مربوطه موظف است مراتب را رأساً به بیمه شده ابلاغ نماید.

تبصره ۱ـ اعتراض بیمه شده همراه با مدارک لازم از طرف شعبه تأمین اجتماعی به کمیسیون تجدیدنظر ارسال و کمیسیون مزبور با توجه به مفاد ماده ۸ این آیین‌نامه اقدام به صدور رأی می‌نماید.

تبصره ۲ (الحاقی مورخ ۱۳۶۷/۷/۶) ـ در مواردی که سازمان نسبت به آراء صادره از طرف کمیسیون بدوی و تجدیدنظر (اعم از اینکه به استناد آیین‌نامه قبلی یا آیین‌نامه فعلی صورت گرفته) مشکوک یا معترض باشد مراتب در کمیسیون تجدیدنظری که زیر نظر مدیر عامل سازمان در تهران تشکیل می‌گردد مطرح و نظر این کمیسیون قطعی و لازم‌الاجرا خواهد بود.[1]

۱ـ به استناد ماده ۱۳ قانون دیوان عدالت اداری، آراء قطعیت یافته محاکم اداری قابل طرح در دیوان می‌باشد، دادنامه شماره ٦١ مورخ ۱۳۷۷/۳/۲۳هیأت عمومی دیوان عدالت اداری : «نظر کمیسیون پزشکی در باب بیماری و نوع و تاریخ امری است فنی و تخصصی که امعان نظر قضایی در زمینه اعتبار ماهوی آن وجه قانونی ندارد، بنابراین دادنامه شماره ۷۵/۱مورخ ۱۳۷۵/۹/۱٤شعبه ۱۸ دیوان عدالت اداری در حدی که متضمن اعتبار نظر کمیسیون پزشکی در خصوص مورد است موافق مقررات تشخیص داده می‌شود .این رأی مطابق قسمت ذیل ماده ۲۰ قانون دیوان عدالت اداری برای شعب دیوان و سایر مراجع مربوط در موارد مشابه لازم‌الاتباع است»؛ دادنامه شماره ۸۵ مورخ ۱۳٦۹/۳/۲۹هیأت عمومی دیوان عدالت: «با توجه به اینکه در ماده۹۱ قانون تأمین اجتماعی برای تعیین میزان از کارافتادگی جسمی و روحی بیمه شدگان و افراد خانواده آنها کمیسیونهایی تحت عنوان کمیسیون بدوی و تجدیدنظر پیش بینی گردیده که علی‌الاصول و همچنین طبق ماده۹ آیین‌نامه اجرایی ماده فوق‌الذکر آرای کمیسیونهای تجدیدنظر پزشکی قطعی و لازم‌الاجرا بوده لذا تعیین کمیسیون رسیدگی غیر از موارد مذکور در قانون تحت عنوان کمیسیون تجدیدنظر ویژه پزشکی و رسیدگی به تصمیمات اخذ شده از ناحیه کمیسیونهای بدوی و تجدیدنظر پزشکی از موقعیت قانونی برخوردار نبوده و درنتیجه دادنامه‌های شماره ٥٤٢ ـ ۱۳٦۸/٦/۲٥و ٦٥۷ ـ ۱۳٦۸/۷/۱۸و ٦٦٥ ـ ۱۳٦۸/۷/۱۹ صادره از شعبه چهارم دیوان که متضمن این معنی است مطابق با موازین قانونی تشخیص می‌گردد .این رأی وفق ماده ۲۰ قانون دیوان عدالت اداری برای شعب دیوان و سایر مراجع مربوط در موارد مشابه لازم‌الاتباع است.» دادنامه شماره ۷۹ مورخ ۱۳۸٥/۲/۱۷ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری . «شاکی :عده‌ای از قضات دیوان عدالت اداری .موضوع : اعمال ماده ٥۳ آیین دادرسی دیوان عدالت اداری در خصوص دادنامه شماره ٦۱ مورخ ۱۳۷۷/۳/۲۳هیأت عمومی دیوان عدالت اداری .مقدمه : بیست نفر از قضات دیوان عدالت اداری در نامه تقدیمی اعلام داشته‌اند، به دلایل زیر رأی شماره٦۱ مورخ ۷۷/۳/۲۳ به استناد ماده ٥۳ آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب ۱۳۸٤/۸/٤ قابل امعان نظرمجدد در هیأت عمومی دیوان می‌باشد .به موجب ماده ۹۱ قانون تأمین اجتماعی اعضاء کمیسیون ماده مذکور فقط حق اظهارنظر در مورد میزان از کارافتادگی کارکنان مشمول مقررات قانون تأمین اجتماعی را دارند و نیزمطابق ماده ۷٥ قانون مذکور بیمه شده‌ای را که ظرف ده سال قبل از وقوع حادثه ناشی از کار یا ابتلاء به بیماری حداقل حق بیمه یک سال کار را که متضمن حق بیمه ۹۰ روز کار ظرف یک سال قبل از وقوع حادثه یا بیماری منجر به از کارافتادگی باشد، پرداخت نموده باشد در صورت از کارافتادگی کلی حق استفاده از مستمری

ماده ۱۰ـ کمیسیون‌های پزشکی بدوی و تجدیدنظر با حضور کلیه اعضاء تشکیل خواهد شد و آراء کمیسیون‌های بدوی و تجدیدنظر به اتفاق آراء معتبر خواهد بود.

ماده ۱۱ـ آراء صادره از طرف کمیسیون‌های پزشکی بدوی در صورتی که از طرف بیمه شده ظرف مدت مقرر در این آیین‌نامه مورد اعتراض قرار نگیرد و آرای کمیسیونهای پزشکی تجدیدنظر قطعی و لازم الاجرا است.

تبصره ـ آرای کمیسیون‌های پزشکی می‌بایست قابل انطباق با موازین قانونی صریح و فاقد هرگونه ابهام باشد و به منظور جلوگیری از سرگردانی بیمه شدگان حتی‌المقدور از توصیه تغییر شغل در آرای صادره توسط کمیسیونها خودداری گردد.

ماده ۱۲ (اصلاحی مورخ ۱۳۷۱/۵/۱۹) ـ به شرکت کنندگان در کمیسیون‌های پزشکی حق حضوری برابر ضوابطی که به تصویب هیأت مدیره سازمان می‌رسد پرداخت خواهد گردید.

تبصره ـ اعتبار مورد نیاز جهت انجام هزینه‌های فوق از محل اعتبارات موضوع ماده

ازکارافتادگی کلی غیر ناشی از کار ماهانه را خواهد داشت .ملاحظه می‌شود که به صراحت ماده۹۱، اعضا کمیسیون مندرج در ماده مذکور فقط حق اظهارنظر در مورد میزان از کارافتادگی را دارند و لاغیر در حالی که در اغلب آراء صادره از کمیسیون ماده ۹۱ ملاحظه می‌شود که کمیسیون ضمن تأیید از کارافتادگی کلی تاریخ شروع بیماری را نیز تعیین می‌نماید که این اظهارنظر موجب تضییع حق قانونی بیمه شده می‌گردد .متأسفانه رأی شماره ٦١مورخ ۱۳۷۷/۳/۲۳ ضمن تخصصی دانستن اظهارنظر کمیسیون ماده ۹۱ با قید کلمه «تاریخ» انشاء گردیده که این کلمه «تاریخ» ضمن آنکه از موارد تصویبی هیأت عمومی نیست به دلائل زیر فاقد پایگاه قانونی است وحذف آن از رأی مذکور مورد استدعا است ۱- صراحت ماده ۹۱ قانون تأمین اجتماعی چنین حقی را در مورد تعیین تاریخ آن هم تاریخ شروع بیماری به اعضا کمیسیون ماده ۹۱ قانون تأمین اجتماعی نداده است۲- تشخیص تاریخ شروع بیماری به لحاظ عدم بروز علائم حتی به وسیله متخصصین قابل تشخیص نیست۳- در ماده ۷۵ قانون تأمین اجتماعی ابتلاء بیماری را متذکر شده است و از بکار بردن تاریخ شروع امتناع ورزیده است .زیرا ابتلاء به معنی در بلا افتادن و زمانی است که آثار بیماری از قبیل درد و غیره بروز کرده است در حالیکه شروع بیماری ممکن است سالها قبل از ابتلاء برای بیمار و متخصصین آن بیماری مشخص نباشد .با توجه به مراتب فوق رأی شماره ٦١ مورخ ۱۳۷۷/۳/۲۳ ازحیث درج کلمه تاریخ مخدوش و حذف آن مورد استدعا است .هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ فوق با حضور رؤسای شعب بدوی و رؤسا و مستشاران شعب تجدیدنظر تشکیل و پس از بحث و بررسی و انجام مشاوره با اکثریت آراء به شرح آتی مبادرت به صدور رأی می‌نماید:

رأی هیات عمومی در خصوص تقاضای بیست نفر از قضات محترم دیوان عدالت اداری مبنی بر اعلام مغایرت دادنامه شماره٦١ مورخ ۱۳۷۷/۳/۲۳ هیأت عمومی دیوان از حیث قید «تاریخ» در دادنامه مزبور و درخواست حذف آن بر اساس ماده ۵۳ آیین دادرسی دیوان و نظر به ماده ۹۱ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵٤ که تعیین میزان از کارافتادگی جسمی و روحی بیمه شدگان و افراد خانواده آنان را به عهده کمیسیونهای بدوی و تجدیدنظر پزشکی محول کرده و در حکم مقنن ذکری از تاریخ شروع بیماری بعمل نیامده است .بنابراین با تأیید اعتراض عنوان شده به دادنامه فوق‌الذکر قید کلمه «تاریخ» از متن رأی مزبور حذف و ابطال می‌شود . این رأی جزء لاینفک دادنامه فوق‌الذکر است و تسلیم دادنامه مزبور بدون پیوست این دادنامه اصلاحی ممنوع می‌باشد

۲۹ قانون تأمین اجتماعی تأمین خواهد شد.

این آیین‌نامه مشتمل بر ۱۲ ماده و ۷ تبصره در یکصد و هشتاد و ششمین جلسه شورای عالی تأمین اجتماعی مورخ ۱۳٦٦/۳/٦ تصویب و از تاریخ ۱۳٦٦/۳/٦ لازم‌الاجر است و آیین‌نامه قبلی از این تاریخ ملغی تلقی می‌گردد.

۱۲ـ آیین‌نامه داخلی هیأت نظارت سازمان تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۶۲/۴/۱۴

ماده ۱ـ هیأت نظارت سازمان تأمین اجتماعی که در این آیین‌نامه هیأت نامیده خواهد شد، لااقل هفته‌ای یک بار تشکیل جلسه خواهد داد.

ماده ۲ـ تاریخ تشکیل هر یک از جلسات قبلاً از طرف خود هیأت تعیین و اعلام خواهد شد.

ماده ۳ـ هیأت از بین اعضاء خود یک نفر را به عنوان رئیس برای مدتی که عضویت هیأت را خواهد داشت انتخاب خواهد نمود و ابلاغ تصمیمات هیأت به عهده او می‌باشد.

ماده ۴ـ جلسات هیأت با حضور لااقل دو نفر رسمیت خواهد داشت.

ماده ۵ـ تصمیمات با اکثریت در رأی معتبر خواهد بود و نظر مخالف ذیلاً یادداشت خواهد شد.

ماده ۶ـ اجرای تصمیمات هیأت و اداره امور دفتری و سایر امور مربوط به دبیرخانه هیأت به عهده دبیر هیأت خواهد بود که طبق مفاد ماده ۷ از طریق هیأت انتخاب خواهد شد.

ماده ۷ـ هیأت به منظور امکان انجام وظایف و اعمال اختیارات قانونی خود افرادی را که در امور مالی و درآمد و فنی و حقوقی سابقه و تخصصی داشته باشند از بین کارکنان شاغل سازمان و با توجه به تشکیلات مصوب هیأت انتخاب و به مدیر عامل سازمان تأمین اجتماعی معرفی خواهد نمود که با صدور ابلاغ در اختیار هیأت قرار گیرند. نحوه عمل و ساعات کار و امور کارگزینی آنان مطابق با سایر کارکنان سازمان تأمین اجتماعی خواهد بود.

تبصره ـ کارکنان مذکور با پیشنهاد هیأت و حکم مدیر عامل سازمان تأمین اجتماعی، حق مراجعه به شعب نمایندگیها و دفاتر و اسناد سازمان تأمین اجتماعی به

منظور تحصیل مدارک و اطلاعات مورد احتیاج را خواهند داشت.

ماده ۸ـ هیأت جهت اجرای مفاد ماده ۱۷ اساسنامه سازمان می‌تواند از خدمات سازمان حسابرسی استفاده نماید.

ماده ۹ـ تهیه موجبات و ترتیب انجام فوری مأموریتهای موضوع ماده ۸ آیین‌نامه از نظر تأمین وسائل و هزینه‌های لازم با سازمان تأمین اجتماعی بوده و مدیرعامل سازمان بدین منظور اعتبارات لازم را در بودجه سازمان تأمین اجتماعی پیش‌بینی و پرداخت خواهد نمود.

ماده ۱۰ـ افراد یا اعضاء موسساتی که به منظور انجام وظایف و اعمال نظارت و اختیارات قانونی هیأت در موارد خاصی که به ایشان ماموریت داده می‌شود در حکم حسابرسان و بازرسان سازمان تلقی خواهند شد و کلیه کارفرمایان و یا افراد مشمول قانون تأمین اجتماعی همچنین مسئولین سازمان تأمین اجتماعی و واحدهای تابعه و سازمانهای وابسته مکلفند اسناد و مدارک مورد نیاز را در اختیار افراد و یا اعضاء موسسات موضوع این ماده قرار دهند.

ماده ۱۱ـ بودجه مربوط به هیأت نظارت توسط سازمان با نظر هیأت تهیه و ضمن بودجه کل سازمان تأمین اجتماعی منظور خواهد شد.

ماده ۱۲ـ صورت جلسات هیأت در دفتر مخصوصی که برای این منظور تهیه می‌شود درج و به امضاء اعضاء هیأت خواهد رسید.

ماده ۱۳ـ این آیین‌نامه در سیزده ماده و یک تبصره براساس ماده ۱۹ اساسنامه سازمان تأمین اجتماعی در تاریخ ۱۳٦۲/٤/۱٤ در هیأت نظارت تصویب و از همین تاریخ قابل اجرا است.

۱۳ـ آیین‌نامه نحوه تسلیم صورت مزد، میزان و نحوه پرداخت حق بیمه کارکنان شاغل در طرحهای عمرانی مصوب ۱۳۶۳/۱۲/۸ شورای عالی تأمین اجتماعی و اصلاحیه مصوب ۱۳۶۴/۶/۶

● فصل اول ـ قراردادهای پیمانکاران

ماده ۱ـ حق بیمه کارکنان شاغل در پیمان‌هایی که براساس فهارس پایه وزارت برنامه و بودجه منعقد شده یا می‌شوند و تمام یا قسمتی از اعتبار آن از محل اعتبارات

عمرانی تأمین می‌گردد مشمول این آیین‌نامه خواهد بود.

ماده ۲ـ پیمانکاران مشمول این آیین‌نامه مکلفند طبق مقررات ماده ۲۹ قانون تـأمین اجتماعی و آیین‌نامه مربوطه، صورت مزد ماهانه کارکنان شاغل در هر پیمان را حـداکثر تا آخرین روز ماه بعد تهیه و پس از تأیید نـاظر مقـیم یـا دسـتگاه نظـارت یـا دسـتگاه اجرایی به واحدهای سازمان تأمین اجتماعی تسلیم و رسید مورد نیـاز جهـت ارائـه بـه کارفرما موضوع تبصره این ماده را دریافت نمایند.

تبصره ۱ـ تأیید صورت مزد ماهانه توسط دستگاه نظـارت و دسـتگاه اجرایـی رافـع مسئولیت پیمانکار در مورد صحت و سقم صورت مزد از نظر تعداد و مبلـغ و دسـتمزد روزهای کارکرد نخواهد بود.

تبصره ۲ـ صدور دستور پرداخت توسط دستگاه اجرایـی و پرداخـت هـر صـورت وضعیت به پیمانکار موکول به تسلیم رسید دریافت صورت مزد ماههای قبـل کارکنـان شاغل پیمانکار توسط سازمان تأمین اجتماعی و رعایت سـایر مقـررات ایـن آیـین‌نامـه می‌باشد.[۱]

تبصره ۳ـ سازمان تأمین اجتماعی مکلف است پس از دریافت صورت مزد موضوع ماده ۲ بلافاصله رسید لازم را تهیه و تحویل پیمانکار نماید.

ماده ۳ـ حق بیمه پیمان‌هایی که از تـاریخ ۱۳٦٤/٤/۱٦ منعقـد شـده یـا مـی‌شـوند مقطوعاً به میزان ٦٪ کـارکرد پیمانکـار تعیـین مـی‌گـردد کـه بـه شـرح مـاده ٤ توسـط ذی‌حسابی‌ها به حساب سازمان تأمین اجتماعی واریز می‌شود.[۲]

ماده ۴ـ از هر صورت وضعیت معادل ۱/٦ درصد بابت حـق بیمـه سـهم کارکنـان پیمانکار کسر و معادل ٤/٤ درصد مبلغ صـورت وضـعیت نیـز بابـت حـق بیمـه سـهم کارفرما از محل اعتبار طرح مربوطه برداشت شده و مجموعاً مبالغ مربوط بلافاصـله بـه حساب سازمان تأمین اجتماعی ورایز می‌گردد.

ماده ۵ـ پیمان‌هایی که قبل از تاریخ ۱۳٦۳/٤/۱٦ تحویل موقت گردیده و تا تـاریخ ابلاغ این آیین‌نامه مفاصاحساب مربوط به آن صـادر شـده اسـت، کـسر ۳/۲ درصـد از صورت وضعیتهای پیمانکار و پرداخت آن در وجه سازمان تأمین اجتماعی به منزله رقم

۱ـ اصلاحی به موجب مصوبه مورخ ۱۳٦٤/٦/٦.

۲ـ اصلاحی به موجب مصوبه مورخ ۱۳٦٤/٦/٦.

قطعی حق بیمه قرارداد تلقی می‌گردد.

تبصره ـ استرداد مابه‌التفاوت رقم ۳/۲٪ تا ۵٪ (۱/۸٪) مکسوره از صورت وضعیتهای پیمانکار موکول به تسلیم صورتهای مزد کارکنان شاغل در دوره اجرای پیمان به سازمان تأمین اجتماعی خواهد بود.

ماده ۶ـ حق بیمه پیمان‌هایی که قبل از تاریخ ۱۳٦۳/٤/۱٦ منعقد و کاراجرایی آن از تاریخ مزبور ادامه داشته است برای صورت وضعیتهای تسلیم شده تا تاریخ ۱۳٦۳/٤/۱٦ به میزان ۳/۲ درصد کارکرد پیمانکار و جهت صورت وضعیتهای از تاریخ مذکور به میزان ٦٪ (شش درصد) کارکرد پیمانکار مقطوعاً تعیین می‌گردد که به شرح زیر توسط ذی حسابی‌ها به حساب سازمان تأمین اجتماعی واریز می‌شود.

الف) حق بیمه ۳/۲ درصد مذکور در این ماده از هر صورت وضعیت پیمانکار کسر و در وجه سازمان تأمین اجتماعی پرداخت می‌گردد.

ب) بابت حق بیمه ٦ درصد مذکور در این ماده از هر صورت وضعیت پیمانکار معادل ۳/۲ درصد کسر و معادل ۲/۸ درصد مبلغ صورت وضعیت نیز از محل اعتبار طرح مربوط برداشت شده و مجموعاً مبالغ مربوط، بلافاصله به حساب سازمان تأمین اجتماعی واریز می‌گردد.

ماده ۷ـ قراردادهایی که در فاصله ۱۳٦۳/٤/۱٦ تا تاریخ ابلاغ بخشنامه شماره ۹۰۵۵/٥٤/۲٥۱۰ـ۱ وزارت برنامه و بودجه با ضرایب بالاسری متفاوت با ضرایب تعیین شده در بخشنامه مذکور منعقد گردیده و پیمانکار فرم موضوع بند ۷ بخشنامه شماره ۲٥۱۰ را تأیید ننموده است، پیمان با همان ضریب مندرج در قرارداد ادامه یافته و بر حسب آنکه ضریب بالاسری براساس بخشنامه شماره ۱٦٥۲۰/٥٤/٦۹۰۰ – ۱ مورخ ۱۳٦۰/۱۲/۲۰ وزارت برنامه و بودجه و یا غیر از آن تعیین شده باشد به ترتیب مشمول بند «ب» ماده ٦ یا ماده ۳ و همچنین سایر مفاد این آیین‌نامه خواهند بود.

ماده ۸ـ پرداخت هر یک از صورت وضعیتهای آتی موضوع ماده ٦ موکول به اجرای مقررات ماده ۲ آیین‌نامه خواهد بود.

تبصره ـ در مورد کارکردهای قبل از تاریخ ۱۳٦۳/٤/۱٦، پیمانکاران بایستی حداکثر ظرف مدت ۲ ماه از تاریخ ابلاغ آیین‌نامه صورتهای مزد گذشته خود را تهیه (در

صورتی که قبلاً تهیه ننموده‌اند) و در صورت عدم دسترسی به ناظر مقیم وقت مستقیماً صورتهای مزد مذکور را به سازمان تأمین اجتماعی تسلیم نموده و ظرف همین مدت تکلیف پرداخت حق بیمه صورت وضعیتهای گذشته را روشن نمایند.

در هر حال پرداخت دومین صورت وضعیت ارسالی پیمانکار بعد از تاریخ ابلاغ این آیین‌نامه از طرف ذی حسابی‌ها موکول به رعایت موارد زیر خواهد بود:

الف) تسلیم رسید به سازمان تأمین اجتماعی در مورد دریافت صورتهای مزد گذشته از طرف پیمانکار.

ب) مشخص نمودن وضعیت کسورات حق بیمه صورت وضعیتهای گذشته توسط ذی حسابی و در صورت عدم پرداخت، تادیه آن به سازمان تأمین اجتماعی.

ماده ۹ـ پرداخت صورت وضعیت قطعی پیمانهای فصل اول این آیین‌نامه موکول به تسلیم گواهی سازمان تأمین اجتماعی مبنی بر دریافت صورتهای مزد ارسالی پیمانکار و همچنین وصول حق بیمه‌های مکسوره از صورت وضعیتها خواهد بود.

سازمان تأمین اجتماعی مکلف است ظرف مدت ۱۵ روز از تاریخ دریافت استعلام ذی حسابی‌ها گواهی فوق را تهیه و صادر نماید. چنانچه مدارک لازم برای صدور گواهی مذکور به سازمان تسلیم نشده باشد سازمان مکلف است ظرف مدت ۱۵ روز از تاریخ دریافت استعلام فوق موضوع را به ذی‌حسابی اعلام نماید. عدم پاسخ در انقضای مدت مزبور به منزله صدور گواهی فوق تلقی شده و پرداخت صورت وضعیت قطعی پیمانکار بلامانع است.

تبصره ـ میزان حق بیمه مکسوره در مواد ۳ و ٤ و ۵ و ٦ به عنوان حق بیمه قطعی هر قرارداد بوده و با پرداخت آن و رعایت سایر شرایط این آیین‌نامه (به استثنای آن قسمت از حق بیمه‌هایی که پرداخت آن به عهده وزارت برنامه و بودجه محول گردیده) به عنوان مفاصاحساب هر قرارداد تلقی می‌گردد.[1]

ماده ۱۰ـ پیمانکاران موضوع این فصل مکلفند صورت مزد کارکنان دفتر مرکزی خود را کماکان طبق مقررات قانون تأمین اجتماعی تهیه و به انضمام حق بیمه مربوط و به طور جداگانه به شعبه تأمین اجتماعی حوزه عملکرد دفتر مرکزی تسلیم و پرداخت

۱ـ اصلاحی به موجب مصوبه مورخ ۱۳٦٤/٦/٦.

نمایند.

ماده ۱۱ـ قراردادهایی که بدون استفاده از فهارس پایه و یا از محل اعتبارات جاری و یا سایر منابع تأمین و منعقد می‌گردند مشمول مفاد این آیین‌نامه نبوده و پرداخت حق بیمه طبق مقررات سازمان تأمین اجتماعی خواهد بود.

● **فصل دوم ـ قراردادهای مهندسان مشاور**

ماده ۱۲ـ حق بیمه کارکنان شاغل مهندسان مشاور و کارشناسان در پیمانهای موضوع طرحهای عمرانی که تمام یا قسمتی از اعتبار آن از محل اعتبارات عمرانی تأمین و قرارداد آن براساس ضوابط طرحهای عمرانی منعقد شده یا می‌شوند مشمول مقررات این فصل از آیین‌نامه خواهد بود.

ماده ۱۳ـ مهندسان مشاور و کارشناسان مشمول این آیین‌نامه مکلفند طبق ماده ۳۹ قانون تأمین اجتماعی و آیین‌نامه مربوطه، صورت مزد ماهانه کارکنان شاغل در دفتر مرکزی و همچنین نظارت کارگاهی در هر قرارداد را حداکثر تا آخرین روز ماه بعد تهیه و پس از تأیید کارفرما (در مورد کارکنان نظارت کارگاهی) به سازمان تأمین اجتماعی ارائه و رسید مورد نیاز را جهت تسلیم به کارفرما دریافت دارند.

صدور دستور پرداخت توسط دستگاه اجرایی و پرداخت صورت حساب هر ماه یا هر قسط به مهندس مشاور و کارشناس موکول به تسلیم رسید صورت مزد کارکنان شاغل در قرارداد منعقده برای مدت مذکور می‌باشد.[۱]

ماده ۱۴ـ حق بیمه قراردادهای مهندسان مشاور و یا کارشناسان که بعد از تاریخ ۱۳۶۳/٤/۱٦ منعقد شده و یا می‌شوند مقطوعاً به میزان ۱٤٪ حق الزحمه مهندسان مشاور و یا کارشناسان تعیین که به شرح ماده ۱۵ توسط ذی حسابی‌ها به حساب سازمان تأمین اجتماعی واریز می‌شود.[۲]

ماده ۱۵ـ از هر صورت حساب مهندس مشاور و یا کارشناس معادل ۳/٦ درصد بابت حق بیمه سهم کارکنان مهندس مشاور و یا کارشناس کسر و معادل ۱۰/٤ درصد نیز بابت حق بیمه سهم کارفرما از محل اعتبار طرح مربوط برداشت و مبالغ مربوط

۱ـ اصلاحی به موجب مصوبه مورخ ۱۳٦٤/٦/٦.

۲ـ اصلاحی به موجب مصوبه مورخ ۱۳٦٤/٦/٦.

مجموعاً بلافاصله به حساب سازمان تأمین اجتماعی واریز می‌گردد.

ماده ۱۶ـ حق بیمه قراردادهای مهندسان مشاور و یا کارشناسان که قبل از تاریخ ۱۳٦۳/٤/۱٦ منعقد گردیده‌اند و تا تاریخ ابلاغ این اصلاحیه مفاصاحساب آن صادر نشده است به شرح زیر به حساب سازمان تأمین اجتماعی واریز می‌گردد.[۱]

الف) حق بیمه مربوط به صورت حسابهایی که قبل از تاریخ ۱۳٦۳/٤/۱٦ تسلیم گردیده باشد برای عملکرد قبل از فروردین ماه ۱۳۵۷ طبق مقررات تأمین اجتماعی و برای عملکرد از فروردین ماه ۱۳۵۷ به بعد مقطوعاً به میزان ۳ درصد صورت حساب تعیین می‌گردد که از هر صورت حساب مهندس مشاور و یا کارشناس کسر و در وجه سازمان تأمین اجتماعی پرداخت می‌شود و در مورد پرداخت مابه‌التفاوت موضوع بند ۳ مصوبه شماره ۱۷۱۵ ش ف مورخ ۱۳۵۷/۳/۲۰ شورای تأمین اجتماعی نیز مطابق قسمت آخر ماده ٤٤ آیین‌نامه عمل خواهد شد.

ب) حق بیمه مربوط به صورت حساب‌هایی که از تاریخ ۱۳٦۳/٤/۱٦ تسلیم شده و یا می‌شوند مقطوعاً به میزان ۱٤ درصد صورت حساب تعیین می‌گردد که از هر صورت حساب مهندس مشاور و یا کارشناس معادل ۳ درصد کسر و معادل ۱۱ درصد صورتحساب نیز توسط ذی حسابی‌ها از اعتبار طرح برداشت و مجموعاً بلافاصله به حساب سازمان تأمین اجتماعی واریز می‌گردد.

ماده ۱۷ـ میزان حق بیمه مذکور در مواد ۱٤ و ۱۵ و ۱٦ به عنوان حق بیمه هر قرارداد بوده و با پرداخت آن و رعایت سایر شرایط این آیین‌نامه (به استثنای آن قسمت از حق بیمه‌هایی که پرداخت آن به عهده وزارت برنامه و بودجه محول گردیده است) به عنوان مفاصاحساب هر قرارداد تلقی می‌گردد.[۲]

ماده ۱۸ـ پرداخت آخرین صورت حساب یا قسط هر قراداد مهندسان مشاور یا کارشناسان موکول به گواهی سازمان تأمین اجتماعی مبنی بر دریافت صورتهای مزد ارسالی و همچنین وصول حق بیمه‌های مکسوره از صورت حسابها خواهد بود.

سازمان تأمین اجتماعی مکلف است ظرف مدت ۱۵ روز از تاریخ دریافت استعلام ذی حسابی گواهی فوق را تهیه و صادر نماید. چنانچه مدارک لازم برای صدور گواهی

۱ـ اصلاحی به موجب مصوبه مورخ ۱۳٦٤/٦/٦.

۲ـ اصلاحی به موجب مصوبه مورخ ۱۳٦٤/٦/٦.

مذکور به سازمان تسلیم نشده باشد سازمان مکلف است ظرف مدت ۱۵ روز از تاریخ دریافت استعلام فوق موضوع را به ذی حسابی‌ها اعلام نماید. عدم پاسخ در انقضای مدت مزبور به منزله صدور گواهی فوق تلقی شده و پرداخت آخرین صورتحساب یا قسط مهندس مشاور یا کارشناس بلامانع بوده است.[1]

● **فصل سوم ـ سایر موارد**

ماده ۱۹ـ مقررات مربوط به قراردادهای بیست میلیون ریال و کمتر موضوع مصوبات مورخ (۱۳٦۱/۸/۱۸ و ۱۳٦۲/۱۱/۵ شورای عالی تأمین اجتماعی) (بخشنامه شماره ۱۲٤ و ۱۲٤/۱ درآمد) برای کارکردهای تا پایان سال ۱۳٦۳ معتبر و از اول سال ۱۳٦٤ مشمول مقررات این آیین‌نامه خواهد بود.

ماده ۲۰ـ دستگاه‌های اجرایی مکلفند یک نسخه از قراردادهای منعقده را بلافاصله جهت واحدهای سازمان تأمین اجتماعی ارسال نمایند.

ماده ۲۱ـ قراردادهایی که قبل از ابلاغ بخشنامه شماره ۱۷۲٥٤/۲۷ – ۳ مورخ ٦۳/۱۰/۱۷ وزارت امور اقتصادی و دارایی براساس مفاد ماده ۱۰ مصوبه ۸۹۱۲ مورخ ۱۳٦۳/٤/۱٦ هیأت وزیران نسبت به آنها تسویه حساب به عمل آمده عیناً معتبر می‌باشد.

ماده ۲۲ـ قراردادهایی که پیمانکار و یا مشاور آن خارجی باشد از شمول ضوابط این آیین‌نامه مستثنی بوده و تابع مقررات سازمان تأمین اجتماعی خواهد بود.

ماده ۲۳ـ مفاد این ماده مربوط به تعداد فصول و مواد و تاریخ تصویب آن در شورای عالی تأمین اجتماعی می‌باشد.

ماده ۲۴ـ در صورتی که مابه‌التفاوت ناشی از افزایش حق بیمه صورت وضعیت و یا صورت حسابهای تسلیم شده به کارفرما، در فاصله زمانی ۱۳٦۳/٤/۱٦ لغایت ۱۳٦۳/۱۲/۲۹ (که به موجب آیین‌نامه نحوه تسلیم صورت مزد، میزان و نحوه پرداخت حق بیمه کارکنان شاغل در طرحهای عمرانی ایجاد و پرداخت آن می‌بایستی از محل اعتبار طرح صورت گیرد.) تا تاریخ ابلاغ این اصلاحیه پرداخت نشده و یا اصولاً پرداخت آن به تشخیص مجری طرح مربوط میسر نباشد، پرداخت آن به عهده وزارت برنامه و بودجه خواهد بود. سازمان تأمین اجتماعی مابه‌التفاوت موضوع این ماده را در سالهای آتی هنگام تنظیم بودجه

۱ـ اصلاحی به موجب مصوبه مورخ ۱۳٦٤/٦/٦.

به وزارت برنامه و بودجه جهت پیش‌بینی اعتبار در لایحه بودجه منعکس می‌نماید.[۱]

ماده ۲۵ـ واریز حق بیمه‌های موضوع آیین‌نامه نحوه تسلیم صورت مزد، میزان و نحوه پرداخت حق بیمه کارکنان شاغل در طرحهای عمرانی و این اصلاحیه به حساب سازمان تأمین اجتماعی و تعهد وزارت برنامه و بودجه (موضوع ماده ٢٤ و قسمت آخر بند الف ماده ١٦) با رعایت سایر شرایط آیین‌نامه مذکور و اصلاحیه آن در حکم مفاصاحساب بوده و نگهداری ۵ درصد و آخرین قسط موضوع ماده ۳۸ قانون تأمین اجتماعی موردی ندارد.[۲]

۱۴ـ آیین‌نامه تعیین حق بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد موضوع تبصره ۳ ماده ۴ قانون تأمین اجتماعی (۱۳۵۶/۱۱/۵ مجلس سنا)

ماده ۱ـ کلیه صاحبان حرف و مشاغل آزاد (کسانی که در استخدام کارفرما نبوده و در مقابل کار حقوق یا دستمزد از کارفرما دریافت نمی‌کنند) مانند افراد صنفی و بازرگانی و اشخاص حقیقی صاحب صنعت و بهره‌برداران معادن به استثنای گروههایی که مقررات خاص در این مورد دارند مشمول این آیین‌نامه می‌باشند.

ماده ۲ـ میزان حق بیمه مشمولین این آیین‌نامه برای تمام موارد مذکور در ماده ۳ قانون تأمین اجتماعی به مأخذ ۳۰٪ درآمدهایی است که طبق ماده ۳۱ قانون مذکور توسط شورای عالی تأمین اجتماعی برای هر حرفه یا طبقه تعیین می‌گردد.

تبصره ۱ـ مشمولین این آیین‌نامه می‌توانند منحصراً استفاده از موارد مذکور در بندهای الف و ب ماده ۳ قانون تأمین اجتماعی را درخواست نمایند در این صورت نرخ حق بیمه معادل ۹٪ درآمدهای مذکور در این ماده خواهد بود.

تبصره ۲ـ حق بیمه مقرر برای سایر موارد مذکور در ماده ۳ قانون تأمین اجتماعی به مأخذ ۲۱٪ درآمدهای پیش‌بینی شده در این ماده محاسبه خواهد شد.

ماده ۳ـ تغییر گروه هر بیمه شده در یک شغل به یک گروه دیگر در صورت درخواست وی و موافقت صندوق تأمین اجتماعی هر سه سال یک بار میسر خواهد بود.

تبصره ـ درآمدهای ماهانه موضوع ماده ۲ این آیین‌نامه متناسب با تغییر شاخص هزینه زندگی بنا به پیشنهاد صندوق تأمین اجتماعی و تأیید شورای عالی تأمین

۱ـ اصلاحی به موجب مصوبه مورخ ١٣٦٤/٦/٦.

۲ـ اصلاحی به موجب مصوبه مورخ ١٣٦٤/٦/٦.

اجتماعی و تصویب هیأت وزیران قابل تغییر خواهد بود.

ماده ۴ـ شخص بیمه‌شده مسوول پرداخت تمام حق بیمه متعلقه می‌باشد و موظف است در موعد مقرر در قانون تأمین اجتماعی و یا به ترتیبی که از طرف صندوق تأمین اجتماعی تعیین می‌شود پرداخت نماید. در صورت عدم پرداخت به ترتیب مقرر در قانون تأمین اجتماعی نسبت به وصول آن اقدام خواهد شد و در هرحال استفاده بیمه‌شده از مزایای مقرر منوط به پرداخت حق بیمه خواهد بود.

آیین‌نامه فوق مشتمل بر چهار ماده و سه تبصره به استناد تبصره ۳ ماده ٤ قانون تأمین اجتماعی پس از تصویب کمیسیونهای بهداری و بهزیستی و اموراقتصادی و دارایی مجلس شورای ملی در جلسات روزهای شنبه و دوشنبه ١٤ و ٢٣ آبانماه ٢٥٣٦ به ترتیب در جلسات روز سه شنبه بیست‌وهفتم دی‌ماه و روز چهارشنبه پنجم بهمن ماه دوهزارو پانصد و سی‌وشش به تصویب کمیسیونهای بهداری و بهزیستی و اموراقتصادی و دارایی مجلس سنا رسیده است.

۱۵ـ آیین‌نامه اجرایی قانون اصلاح بند«ب» و تبصره ۳ ماده ۴ قانون تأمین اجتماعی (مصوبه جلسه ۱۳۶۶/۷/۲۹ هیأت وزیران)

ماده ۱ـ صاحبان حرف و مشاغل آزاد در این آیین‌نامه به افرادی اطلاق می‌شود که برای انجام حرف و شغل مورد نظر با داشتن کارگر (کارفرما) یا خود به تنهایی (خویش فرما) به استناد مجوز اشتغال صادره از سوی مراجع ذیصلاح یا به تشخیص هیأت مدیره سازمان تأمین اجتماعی (که منبعد سازمان تأمین اجتماعی در این آیین‌نامه سازمان نامیده می‌شود) به کار اشتغال داشته و مشمول مقررات حمایتی خاص (مشابه موارد موضوع این آیین‌نامه) نباشند.

ماده ۲ـ مشمولین این آیین‌نامه عبارتند از:

۱ـ افراد موضوع ماده یک این آیین‌نامه.

۲ـ اتباع ایرانی اعم از شاغل و یا غیرشاغل در فعالیتهای مختلف در خارج از کشور که بیمه آنان با مقررات قانون تأمین اجتماعی و تغییرات بعدی آن مغایرت نداشته باشد.

تبصره ـ آن دسته از متقاضیان که دارای سابقه پرداخت حق بیمه به مأخذ کامل به مدت ٣٦٠ روز یا بیشتر می‌باشند با رعایت تبصره ماده ۵ این آیین‌نامه مشمول مقررات

این آیین‌نامه قرار می‌گیرند.

ماده ۳ـ اجرای مقررات این آیین‌نامه با رعایت مقررات ماده ۷ قانون تأمین اجتماعی خواهد بود.

ماده ۴ـ مشمولین این آیین‌نامه با پرداخت حق بیمه مقرر می‌توانند به ترتیب زیر از حمایتهای مندرج در قانون تأمین اجتماعی مصوب تیرماه ٥٤ و تغییرات بعدی آن برخوردار گردند

الف ـ بیمه بازنشستگی با نرخ حق بیمه ۱۲ درصد.

ب ـ بیمه بازنشستگی و فوت با نرخ حق بیمه ١٤ درصد.

ج ـ بیمه بازنشستگی و ازکارافتادگی و فوت با نرخ حق بیمه ۱۸ درصد.

تبصره ۱ـ بیمه شدگان موضوع ماده ۲ این آیین‌نامه می‌توانند علاوه بر پرداخت حق بیمه با نرخ‌های تعیین شده در فوق، با پرداخت حق بیمه به میزان مشخص شده در ماده ۲۹ قانون تأمین اجتماعی و تغییرات بعدی آن از حمایتهای موضوع بندهای «الف» و «ب» ماده ۳ قانون تأمین اجتماعی استفاده نمایند. تأمین اعتبار دفترچه درمان بیمه شدگان هر سه ماه یک بار و با ارایه رسید پرداخت حق بیمه مقرره انجام خواهد گرفت.

تبصره ۲ـ پرداخت دو درصد (۲٪) حق بیمه مربوط به حمایتهای موضوع بندهای «الف» یا «ب» یا «ج» و نیز یک درصد (۱٪) حق بیمه موضوع تبصره یک این ماده (جمعاً ۳درصد) براساس ماده ۲۸ قانون تأمین اجتماعی به عهده دولت خواهد بود.

تبصره ۳ـ درخواست متقاضیان حمایتهای بند «ج» این ماده در صورتی پذیرفته خواهد شد که از سوی مراکز درمانی اعلام شده توسط این سازمان ازکارافتاده کلی شناخته نشوند.

تبصره ۴ـ اتباع ایرانی خارج از کشور تا فراهم نمودن امکانات لازم از سوی سازمان منحصراً مخیر به استفاده از مزایای مندرج در بندهای «الف» و «ب» و تبصره یک این ماده در کشور ایران خواهند بود.

تبصره ۵ ـ تشخیص حوادث ناشی از کار منجر به فوت یا ازکارافتادگی کلی در مورد مشمولین بند یک ماده ۲ این آیین‌نامه به عهده کمیسیونی مرکب از مسوول واحد کار و امور اجتماعی محل، مسوول و بازرس واحد تأمین اجتماعی مربوط خواهد بود و

همچنین در صورت فراهم شدن امکانات مورد نظر در تبصره ٤ این ماده، حوادث ناشی از کار در مورد اتباع ایرانی خارج از کشور موضوعیت نداشته و کلیه حوادث، غیرناشی از کار تلقی خواهد گردید.

ماده ۵ ــ مأخذ کسر حق بیمه ماهانه مشمولین این آیین‌نامه به اختیار متقاضی بین حداقل و حداکثر دستمزد قانونی خواهد بود. بیمه‌شده می‌تواند هر بار با دارا بودن ۲ سال سابقه پرداخت حق بیمه موضوع این آیین‌نامه از تاریخ ثبت درخواست کتبی ۱۰ درصد میزان آن را افزایش دهد. چنانچه بیمه‌شده مدتی پس از انقضای موعد مقرر(دوسال) درخواست افزایش مأخذ حق بیمه را بنماید در این حالت نیز نسبت افزایش همان ۱۰درصد خواهد بود و برای مدت اضافی زاید بر دو سال افزایشی صورت نخواهد گرفت و افزایشهای بعدی نیز موکول به گذشت دو سال پرداخت حق بیمه موضوع این آیین‌نامه از تاریخ آخرین افزایش خواهد بود.

تبصره ــ مأخذ کسر حق بیمه افرادی که به نحوی از انحاء دارای سابقه پرداخت حق بیمه بوده و مشمول این آیین‌نامه قرار می‌گیرند توسط وی به اختیار انتخاب می‌شود مشروط بر اینکه مبلغ انتخابی افزایشی بیش از ۱۰ درصد متوسط مبنای ماهانه کسر حق بیمه یک سال آخر نداشته باشد.

ماده ۶ ــ بیمه مشمولین واجد شرایط از تاریخ ثبت تقاضا در هر یک از شعب سازمان شروع می‌شود. سازمان مکلف است ظرف مدت ۲(دو) ماه استحقاق متقاضی را احراز و بلافاصله ضمن تعیین نرخ و میزان حق بیمه ماهانه مراتب را به متقاضی اعلام نماید و متقاضی نیز ظرف یک ماه فرصت پرداخت حق بیمه به واحد سازمان را خواهد داشت در غیر این صورت موضوع درخواست مزبور منتفی اعلام می‌گردد.

ماده ۷ــ چگونگی بیمه اتباع ایرانی شاغل یا غیرشاغل در کشورهای خارجی به ترتیب زیر خواهد بود:

۱ـ متقاضی درخواست خود را طبق فرم مخصوصی که توسط سازمان تهیه می‌گردد، به نمایندگی‌های سیاسی جمهوری اسلامی ایران تسلیم و نمایندگی‌های سیاسی موظفند ظرف ۱۵روز از تاریخ وصول این قبیل درخواستها ضمن تأیید تابعیت ایرانی متقاضیان، درخواست آنها را به انضمام فتوکپی مدارک شناسایی متقاضیان و افراد خانواده موضوع ماده ۵۸ قانون تأمین اجتماعی به سازمان ارسال دارند.

۲ـ سازمان مکلف است ظرف مدت یک ماه استحقاق متقاضی را احراز و ضمن تعیین نرخ و میزان حق بیمه ماهانه از طریق نمایندگی‌های سیاسی بلافاصله مراتب را به متقاضی اعلام نماید.

۳ـ متقاضیان حق بیمه مربوط را به حساب بانکی که به نام سازمان تأمین اجتماعی توسط نمایندگی‌های سیاسی افتتاح خواهد شد پرداخت و رسید پرداخت را به نمایندگی‌های مزبور ارسال نمایند.

٤ـ نمایندگی‌های سیاسی مکلفند همه ماهه موجودی حساب مزبور را به حسابی که بانک مرکزی مشخص می‌نماید واریز و صورت وضعیت بانکی و رسیدهای پرداخت حق بیمه را به سازمان تأمین اجتماعی ارسال دارند.

۵ـ نحوه بیمه این قبیل افراد در سایر موارد تابع مواد این آیین‌نامه می‌باشد و پرداخت حق بیمه مقرره مشمولین این ماده بایستی به پولی صورت گیرد که در قرارداد فیما بین سازمان و متقاضی توافق گردیده است.

٦ـ نمایندگی‌های سیاسی جمهوری اسلامی ایران در کشورهای خارجی موظف به ابلاغ مفاد این آیین‌نامه به نحو مقتضی به اتباع ایرانی خواهند بود.

ماده ۸ـ در صورتی که پرداخت حق بیمه از طرف بیمه شده متوقف گردد و بین تاریخ قطع پرداخت حق بیمه و پرداخت مجدد بیش از ۳ ماه فاصله ایجاد نشده باشد بیمه‌شده می‌تواند حق بیمه معوقه را به سازمان پرداخت نماید در غیر این صورت ارتباط بیمه شده با سازمان قطع و ادامه بیمه وی موکول به تسلیم درخواست مجدد و موافقت سازمان خواهد بود که در این صورت مبنای کسر حق بیمه این قبیل متقاضیان همان مبنای قبلی خواهد بود.

ماده ۹- شرایط برقراری و میزان مستمری‌های بازنشستگی و بازماندگان و ازکارافتادگی کلی و همچنین استفاده از خدمات درمانی و بهداشتی عیناً به ترتیب تعیین شده در قانون تأمین اجتماعی و تغییرات بعدی آن خواهد بود.

ماده ۱۰ـ در صورتی که مشمولین این آیین‌نامه پس از شروع بیمه به نحوی از انحاء از شمول مقررات این آیین‌نامه خارج و یا طبق قانون تأمین اجتماعی یا سایر قوانین مربوطه می‌بایست حق بیمه خود را براساس مقررات دیگری پرداخت نمایند، موظفند مراتب را کتباً به آگاهی سازمان برسانند تا نسبت به قطع بیمه آنان اقدام گردد. در صورت عدم اقدام بیمه‌شده در این زمینه و ادامه پرداخت حق بیمه، حق بیمه‌های

دریافتی پس از کسر هزینه‌های انجام شده مسترد خواهد شد.

۱۶ـ آیین‌نامه اجرایی قانون الزام سازمان تأمین اجتماعی به اجرای بندهای الف و ب ماده «۳» قانون تأمین اجتماعی (اردیبهشت ۱۳۶۹)

● فصل اول ـ کلیات

ماده ۱ـ انجام تعهدات بندهای الف و ب ماده «۳» قانون تأمین اجتماعی به عهده سازمان تأمین اجتماعی که در این آیین‌نامه سازمان نامیده می‌شود می‌باشد، سازمان مکلف است مطابق فصول و مواد این آیین‌نامه طوری عمل نماید که انجام تعهدات موضوع قانون تحقق یابد.

ماده ۲ـ تعهدات قانونی طبق قانون تأمین اجتماعی و قانون الزام عبارتند از:

الف ـ انجام کلیه خدمات کلینیکی، پاراکلینیکی، بیمارستانی اعم از پزشکی و دندانپزشکی برای بیماران مشمول قانون تأمین اجتماعی.

ب ـ انجام کمکها و معاینات طبی و معاملات قبل، حین و بعد از زایمان با پرداخت وجه نقد به جای کمکهای مذکور بنا به درخواست بیمه‌شده طبق ضوابط مقرر.

ج ـ توانبخشی و تجدید فعالیت بیمه شدگان آسیب‌دیده که قدرت کار خود را از دست داده‌اند و اقدام بر اشتغال به کارهای مناسب آنان .

د ـ تحویل وسایل کمک پزشکی (پروتز و اورتز) که به منظور اعاده سلامت یا برای جبران نقص جسمانی و یا تقویت یکی از حواس به کار می‌روند.

و ـ سایر تعهدات مندرج در قانون تأمین اجتماعی با تغییرات و اصلاحات بعدی آن و مصوبات شورای عالی تأمین اجتماعی در رابطه با درمان.

ماده ۳ـ سازمان موظف است تعهدات مندرج در ماده «۲» جهت مشمولین تأمین اجتماعی را از امکانات واحدهای بهداشتی درمانی تحت مالکیت و استیجاری خود و یا آنها که در آینده بدین منظور ایجاد می‌شود، و یا بخش دولتی و در صورت نیاز از بخش خصوصی براساس تعرفه‌های رسمی مصوب مورد عمل وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی فراهم و هزینه‌های مربوط به آن را از محل سهم درمان موضوع ماده «۲۹» قانون تأمین اجتماعی و سایر منابع مالی مندرج در آیین‌نامه تأمین و پرداخت نماید.

تبصره ۱ـ حداکثر تا میزان ۲۰٪ از ظرفیت تختهای بیمارستانی تحت مالکیت سازمان با احتساب تختهای اشغالی توسط بیماران اورژانس غیر تأمین اجتماعی بی‌بضاعت، به بیماران غیر بیمه خانواده محترم شهدا، اسرا، مفقودین و جانبازان و بیماران غیر بیمه بی‌بضاعت به صورت رایگان اختصاص دارد.

تبصره ۲ـ منظور از بیماران بی بضاعت آن عده از مددجویان کمیته امداد امام و سازمان بهزیستی مهاجرین جنگ تحمیلی (غیرخودکفا) که دارای کارت درمان رایگان از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمانهای ذیربط می‌باشد و همچنین سایر بیمارانی است که با تشخیص رئیس بیمارستان معرفی می‌گردند.

تبصره ۳ـ در شهرهایی که بیمارستانهای تحت مالکیت سازمان تأمین اجتماعی منحصر به فرد می‌باشد این‌گونه بیمارستانها مکلفند با اولویت پذیرش مشمولین تأمین اجتماعی و با رعایت تبصره‌های یک و دو سایر بیماران نیازمند به درمان را به موجب ارجاع پزشک معالج و در ازای دریافت هزینه‌های درمان طبق تعرفه‌های مصوب مورد پذیرش قرار دهند.

تبصره ۴ـ در صورتی که بیمار غیر بیمه شده تأمین اجتماعی که به طور اورژانس بستری شده است و قادر به پرداخت کل هزینه بیمارستان نباشد به میزان هزینه پرداخت نشده با تأیید رئیس بیمارستان به شرط آن که بیش از ۲۰٪ تختهای بیمارستانی اشغال نشده باشد به عهده وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی بوده با ارایه صورتحساب از محل مطالبات این وزارت تأمین و تصفیه خواهد شد.

● فصل دوم ـ ارکان اجرایی

ماده ۴ـ انجام تعهدات مقرر در ماده «۲» این آیین‌نامه طبق ارکانی به شرح ذیل توسط سازمان عملی خواهد بود:

۱ـ ستاد نظارت بر درمان مشمولین تأمین اجتماعی.

۲ـ هیأت مدیره سازمان.

ماده ۵ـ اعضای ستاد نظارت عبارتند از:

ـ رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل سازمان که ریاست ستاد را به عهده خواهد داشت.

ـ معاون درمان وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.

ـ معاون وزیر کار و امور اجتماعی.
ـ نماینده بیمه شدگان در شورای عالی تأمین اجتماعی.
ـ نماینده رئیس سازمان برنامه و بودجه.
ـ نماینده وزیر اموراقتصادی و دارایی.

ماده ۶ـ جلسات ستاد حداقل با ٤ نفر از اعضا رسمیت یافته و تصمیمات آن با اکثریت رأی موافق معتبر می‌باشد نحوه تشکیل جلسات ستاد به موجب آیین‌نامه داخلی است که پس از تصویب ستاد اجرا خواهد شد.

ماده ۷ـ وظایف و اختیارات ستاد نظارت به شرح ذیل است:

الف ـ رسیدگی و اظهارنظر نسبت به عملکرد سازمان در امور درمان و نظارت بر امور درمان واحدهای بهداشتی و درمانی و بیمارستانهای سازمان.

ب ـ اتخاذ تصمیم در سایر وظایفی که شورای عالی تأمین اجتماعی در ارتباط با قانون الزام و این آیین‌نامه اعم از تشکیلات، بودجه و اعتبارات مراکز درمانی و دفاتر اسناد پزشکی به ستاد نظارت محول می‌نماید.

تبصره ـ به منظور بررسی و حل مشکلات درمانی مشمولین تأمین اجتماعی کمیسیون نظارت بر درمان در هر استان زیر نظر ستاد نظارت و متشکل از افراد زیر تشکیل می‌شود.

ـ مدیرعامل سازمان منطقه‌ای بهداشت و درمان استان.
ـ مدیرکل کار و امور اجتماعی استان.
ـ مدیرکل سازمان تأمین اجتماعی استان.
ـ نماینده درمانی سازمان.
ـ نماینده بیمه شدگان تأمین اجتماعی به انتخاب شوراهای اسلامی کار یا معرفی اداره کل کار و امور اجتماعی استان.

ماده ۸ـ رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل سازمان مسئول اجرای مفاد این آیین‌نامه و مصوبات ستاد نظارت و هیأت مدیره سازمان می‌باشد، به منظور تحقق کامل تعهدات مقرر در این آیین‌نامه و نظارت بر اجرای آن موظف است حوزه معاونت درمان مشمولین تأمین اجتماعی را در تشکیلات سازمان ایجاد و فردی را به سمت معاون مدیرعامل در امور درمان مشمولین تأمین اجتماعی منصوب نماید. حدود وظایف و

اختیارات و همچنین تشکیلات مورد نیاز این معاونت توسط هیأت مدیره سازمان تعیین و تدوین و پس از تصویب ستاد نظارت جهت اجرا ابلاغ خواهد شد. ضمناً رؤسای واحدهای درمانی و بیمارستانهای تحت مالکیت و استیجاری سازمان به پیشنهاد معاون مدیرعامل در امور درمان مشمولین تأمین اجتماعی با تأیید و حکم مسوولین وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی منصوب خواهند شد.

● **فصل سوم ـ منابع مالی**

ماده ۹ـ منابع مالی برای انجام تعهدات مقرر در ماده ۲ این آیین‌نامه عبارتند از:

الف ـ ۹٪ از مأخذ محاسبه حق بیمه مذکور در ماده ۲۹ قانون تأمین اجتماعی.

ب ـ درآمدهای ناشی از ارایه خدمات به غیربیمه شدگان تأمین اجتماعی.

ج ـ ذخیره درمان.

د ـ کمک و هدایای اشخاص حقیقی و یا حقوقی برای امور درمان.

● **فصل چهارم ـ نحوه انجام تعهدات**

ماده ۱۰ـ تعهدات درمانی موضوع ماده ۲ این آیین‌نامه به دو صورت انجام می‌گیرد:

الف ـ روش درمان مستقیم با استفاده از کلیه امکانات درمانی تحت مالکیت و استیجاری سازمان و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و همچنین مراکز بهداشتی درمانی و بیمارستانی وزارتخانه‌ها، سازمانها، نهادها و ارگانهای دولتی طرف قرارداد.

ب ـ روش درمانی غیرمستقیم از طریق خرید خدمات پزشکان، گروههای پزشکی بیمارستانهای بخش خصوصی.

تبصره ۱ـ بیماران مشمول تأمین اجتماعی که از امکانات روش درمان مستقیم استفاده می‌کنند و همچنین مشمولینی که با معرفی سازمان طبق ضوابط مقرره به بخش خصوصی طرف قرارداد مراجعه می‌نمایند از پرداخت هرگونه هزینه درمانی معاف خواهند بود.

تبصره ۲ـ بیماران مشمول تأمین اجتماعی که رأساً به بخش خصوصی طرف قرارداد مراجعه می‌نمایند موظف به پرداخت فرانشیز می‌باشند.[1]

۱ـ دادنامه شماره ۲۰۵ مورخ ۸۳/۵/۲۵ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری مقرر می‌دارد: «طبق بند(د) ماده واحده

تبصره ۳ـ کل هزینه درمان مشمولین تأمین اجتماعی که به طور اورژانس به بخش خصوصی مراجعه می‌نمایند پس از تأیید اورژانس بودن طبق ضوابط شورای عالی تأمین اجتماعی به عهده سازمان می‌باشد.

تبصره ۴ـ مشمولین تأمین اجتماعی در صورتی که با تأیید شورای عالی پزشکی برای انجام درمان به کشورهای خارجی اعزام شوند پس از مراجعه و ارایه اسناد مثبته، هزینه‌های ریالی مربوط براساس مصوبه ارزی شورای عالی پزشکی توسط سازمان پرداخت خواهد شد.

ماده ۱۱ـ سازمان مکلف است برای عقد قرارداد خدمت با پزشکان و مؤسسات درمانی تشخیص بخش دولتی و خصوصی و همچنین بررسی مدارک و اسناد پزشکی مشمولین تأمین اجتماعی دفاتر رسیدگی به اسناد پزشکی در تهران و استانها و شهرستانهایی که نیاز باشد، ایجاد نمایند.

ماده ۱۲ـ کلیه واحدهای درمانی وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مکلفند بیماران مشمول تأمین اجتماعی را بدون دریافت وجهی پذیرفته و هزینه‌های انجام شده را براساس تعرفه‌های رسمی خود با ارایه اسناد و مدارک مثبته از سازمان دریافت دارند.

تبصره ـ سازمان با توجه به عملکرد واحدهای درمانی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در رابطه با درمان مشمولین تأمین اجتماعی می‌تواند در مقاطعی مبلغی را به صورت علی‌الحساب در وجه واحدهای درمانی ذیربط پرداخت و از محل مطالبات آنان تصفیه نماید. این قبیل واحدها موظفند حداکثر ظرف مدت سه ماه از تاریخ دریافت وجه نسبت به ارایه اسناد مثبته هزینه و تصفیه حساب قطعی اقدام نمایند.

قانون الزام سازمان تأمین اجتماعی به اجرای بندهای (الف و ب) ماده ۳ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۶۸ کلیه واحدهای درمانی وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مکلفند نسبت به پذیرش بیماران بیمه شده تأمین اجتماعی اقدام و هزینه‌های انجام شده را براساس تعرفه‌های مصوب از سازمان تأمین اجتماعی دریافت نمایند.» نظر به تکلیف مقرر در بند مذکور و جواز استفاده از خدمات پزشکی بخش خصوصی از طریق عقد قرارداد با آنها و الزام سازمان تأمین اجتماعی به پرداخت هزینه‌های مربوط براساس تعرفه‌های مصوب مورد عمل وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی، تبصره ۲ ماده۱۰ آیین‌نامه اجرایی قانون فوق‌الذکر که مقرر داشته «بیماران مشمول تأمین اجتماعی که رأساً به بخش خصوصی طرف قرارداد مراجعه می‌نمایند موظف به پرداخت فرانشیز می‌باشند» مغایرتی با قانون ندارد.

ماده ۱۳ـ کلیه واحدهای آموزشی موجود سازمان و بیمارستان‌هایی که در آینده دارای توان آموزشی می‌شوند براساس برنامه‌ریزی آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با اولویت در پذیرش مشمولین تأمین اجتماعی و رعایت این آیین‌نامه به خدمات آموزشی خود ادامه خواهند داد.

● **فصل پنجم ـ مقررات اداری و مالی**

ماده ۱۴ـ سازمان مکلف است هزینه تعهدات مقرر در ماده «۲» این آیین‌نامه را همه ساله تحت عنوان سهم درمان براساس ماده ۲۹ قانون تأمین اجتماعی و ذخیره درمان در بودجه خود منظور نماید.

ماده ۱۵ـ رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل سازمان مکلف است کل هزینه واحدهای درمانی و بیمارستانی تحت مالکیت سازمان و همچنین هزینه درمان مستقیم در رابطه با واحدهای دولتی طرف قرارداد و هزینه درمان غیرمستقیم با بخش خصوصی طرف قرارداد را به مأخذ سهم درمان موضوع ماده ١٤ در قالب بودجه درمان مشمولین تأمین اجتماعی تهیه، جهت تأیید به هیأت مدیره سازمان و تصویب به ستاد نظارت ارایه نماید.

ماده ۱۶ـ رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل سازمان بودجه هریک از واحدهای درمانی را همراه با ضوابط اجرایی ابلاغ خواهد نمود. واحدهای درمانی مکلفند طبق بودجه و ضوابط ابلاغی عمل نمایند.

ماده ۱۷ـ سازمان مکلف است حقوق و مزایای شغلی آن دسته از مستخدمین شاغل در شبکه‌های درمانی متعلق به خود را که تابع آیین‌نامه استخدامی سازمان می‌باشند و ردیف تشکیلات سازمانی دارند را با ضوابطی که برای کارکنان خود جاری است تطبیق و از اول سال ١٣٦٩ به مرحله اجرا درآورد.

تبصره ۱ـ سازمان موظف است حقوق و مزایای مستخدمین دارای ردیف تشکیلات سازمانی غیرتابع آیین‌نامه استخدامی سازمان را مادامی که در شبکه‌های درمانی متعلق به سازمان شاغل می‌باشند با سایر کارکنان مورد تطبیق قرار داده و به صورت تفاوت تطبیق پرداخت نماید.

تبصره ۲ـ پرداخت فوق‌العاده اضافه کار به کارکنان شاغل در واحدهای درمانی طبق آیین‌نامه استخدامی سازمان و همچنین پرداخت سایر مزایای غیرمستمر براساس مقررات فعلی مانند کارکنان سازمان خواهد بود.

ماده ۱۸ـ تصمیمات لازم در مورد پرداخت حقوق و مزایای مستخدمین مأمور به طور اعم در شورای عالی تأمین اجتماعی اتخاذ خواهد شد.

ماده ۱۹ـ امین سازمان در واحدهای درمانی تحت عنوان صاحب جمع اموال و مسوول امور مالی با انتخاب و پیشنهاد مدیرعامل سازمان و تأیید مقام وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با حکم سازمان منصوب و زیر نظر ریاست واحد درمانی و تحت نظارت اداره کل امور مالی سازمان و براساس ضوابط مقرر انجام وظیفه نموده و اهم وظایف آن به شرح زیر است:

۱ـ اداره امور مالی واحد درمانی.

۲ـ حفظ و نگهداری اموال، حساب اموال.

۳ـ حفظ اسناد دفاتر مالی.

٤ـ نگهداری و تنظیم حسابها طبق دستورالعمل نگهداری حسابها.

۵ـ نگهداری و تحویل وجوه نقدینه‌ها، سپرده‌ها، اوراق بهادار و سایر دارایی‌ها.

٦ـ نظارت بر کلیه خریدها و احراز صحت و سلامت آنها.

۷ـ پیشنهاد انتصاب و انتقال ابواب جمعی تحت سرپرستی.

۸ـ انجام و پرداخت هزینه‌ها طبق بودجه مصوب ابلاغی و کنترل اعتبارات.

۹ـ تهیه و ارسال به موقع صورت حساب ماهانه به سازمان و همچنین تهیه ترازنامه پایان سال مالی.

۱۰ـ تهیه و تنظیم به موقع بودجه سالیانه واحد مربوط طبق دستورالعملهای صادره سازمان.

ماده ۲۰ـ کلیه حسابهای بانکی لازم اعم از حساب پرداخت و درآمد از طریق سازمان و طبق آیین‌نامه مالی سازمان افتتاح خواهد شد.

ماده ۲۱ـ کلیه چکهای صادره از حساب‌های بانکی پرداخت حداقل با دو امضاء یکی با امضاء ثابت صاحب جمع اموال و رئیس امور مالی به اتفاق امضاء رئیس بیمارستان و یا امضاء کسی که رئیس بیمارستان تعیین خواهد نمود قابل پرداخت خواهد بود.

ماده ۲۲ـ رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل سازمان مکلف است دستورالعمل نگهداری حساب درمان مستقیم و غیرمستقیم و نحوه پرداخت تنخواه‌گردان را هماهنگ با سیستم مالی سازمان، ظرف یک ماه از تاریخ تصویب این آیین‌نامه تهیه و ابلاغ نماید.

ماده ۲۳ـ شرح وظایف اجرایی صاحب جمع اموال و مسوول امور مالی واحدهای درمانی و واحدهای تحت سرپرستی با توجه به ماده ۱۹ این آیین‌نامه پس از تأیید هیأت مدیره سازمان و تصویب ستاد نظارت بر درمان مشمولین تأمین اجتماعی توسط سازمان ابلاغ خواهد شد.

ماده ۲۴ـ سازمان مکلف است حساب جداگانه غیرقابل برداشتی تحت عنوان حساب درآمد حاصله از ارایه خدمات درمانی به غیر بیمه شدگان تأمین اجتماعی در هر یک از مراکز درمانی افتتاح و مانده حسابهای مذکور طبق دستورالعمل مربوط در پایان هرماه به حساب متمرکز اختصاصی تحت عنوان درآمد حاصله از درمان غیر بیمه شدگان که در بانک عامل سازمان مفتوح می‌گردد منتقل خواهد شد.

ماده ۲۵ـ وجوه متمرکز در حساب درآمد حاصله از درمان غیر بیمه شدگان موضوع ماده ٢٤ این آیین‌نامه به منظور ساخت و تعمیر و نگهداری و توسعه و تجهیز بیمارستانها و درمانگاه‌های تحت مالکیت و استیجاری مورد مصرف قرار خواهد گرفت.

ماده ۲۶ـ مانده حساب درآمد حاصله از درمان غیر بیمه شدگان و همچنین مانده حساب سهم درمان مصوب و مابه‌التفاوت سهم درمان مصوب و سهم درمان به میزان وصولی در پایان هر سال مالی در ترازنامه سازمان در حسابی تحت عنوان حساب ذخیره درمان منظور و در سال مالی بعد و یا سالهای آتی به تشخیص سازمان در رابطه با مفاد ماده «۲» این آیین‌نامه و ساخت و تجهیز و توسعه بیمارستان‌ها و درمانگاه‌ها و خرید زمین مورد نیاز برای ساخت بیمارستانها و درمانگاهها مصرف خواهد شد، اتخاذ هرگونه تصمیم دیگر در این حساب با شورای عالی تأمین اجتماعی است.

تبصره ـ مابه‌التفاوت سهم درمان مصوب با سهم درمان به میزان وصولی حسب مورد با تصویب شورای عالی تأمین اجتماعی و یا به هنگام تهیه ترازنامه سازمان تعیین خواهد گردید.

ماده ۲۷ـ خرید زمین و ساختمان جهت واحدهای درمانی تحت مالکیت از محل سهم درمان تا حد بودجه مصوب طبق مقررات سازمان می‌باشد.

ماده ۲۸ـ پرداخت هزینه‌های مربوط به پروتز و اورتز و یا تحویل این وسایل طبق ضوابطی خواهد بود که با پیشنهاد سازمان به تصویب ستاد نظارت خواهد رسید.

تبصره ـ واحد درمانی تجویزکننده در سیستم درمان مستقیم (ملکی و استیجاری)

برحسب مورد مکلف به تحویل یا پرداخت وجه این وسایل به بیماران منطقه خود می‌باشند.

ماده ۲۹ـ مادامی که آیین‌نامه معاملات جدید سازمان تصویب و ابلاغ نشده مقررات فعلی مراکز درمانی تحت مالکیت قابل عمل خواهد بود. لکن واحدهای درمانی از نظر مقررات مالی تابع آیین‌نامه مالی سازمان می‌باشند.

ماده ۳۰ـ بیمارستان‌ها و مراکز درمانی تحت مالکیت و استیجاری سازمان مکلف هستند نسبت به تأمین کلیه نیازهای خود اعم از استخدام پرسنل یا خرید اثاثیه و تجهیزات درمانی و غیره براساس بودجه مصوب ابلاغی و دستورالعمل‌های صادره از سازمان رأساً اقدام نمایند.

● **فصل ششم ـ سایر مقررات**

ماده ۳۱ـ چنانچه تجهیزات پزشکی و اقلام دارویی واحدهای تحت مالکیت سازمان که در روش فعلی نظیر واحدهای وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تأمین می‌گردد تکافوی نیاز واحدها را ننماید سازمان می‌تواند رأساً از منابع داخلی با رعایت ماده ۱۱۰ قانون تأمین اجتماعی از خارج تأمین نماید.

ماده ۳۲ـ طرحهای درمانی خودکفایی و پرکیس و... در واحدهای درمانی تحت مالکیت و استیجاری سازمان به منظور ارایه خدمات هرچه بهتر به مشمولین تأمین اجتماعی زیر نظر ستاد نظارت برحسب دستورالعمل‌های مربوط به مورد اجرا گذاشته خواهد شد و هزینه ناشی از اجرای این طرحها از بودجه مصوب واحدهای درمانی تأمین می‌گردد.

ماده ۳۳ـ سازمان ملزم است به منظور ارشاد بیماران مشمولین تأمین اجتماعی سیستم ارجاع بیماران در بین مراکز درمانی خود را به وجود آورد.

ماده ۳۴ـ سازمان متعهد است درخصوص اجرای هرچه سریعتر و بهتر مواد ٦١ و ٨٨ قانون تأمین اجتماعی برنامه‌ریزی و اقدامات اجرایی را معمول دارد.

ماده ۳۵ـ سازمان با همکاری وزارتین کار و امور اجتماعی بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و مشارکت کارفرمایان نسبت به توسعه و تأمین شبکه‌های بهداشت کارگری اقدام می‌نماید.

ماده ۳۶ـ مراکز درمانی تحت مالکیت و استیجاری سازمان (به استثنای شهرهایی که سازمان دارای بیمارستان‌های منحصر به فرد است) می‌توانند در صورت دارا بودن امکانات لازم و با رعایت اولویت پذیرش مشمولین تأمین اجتماعی و با رعایت تبصره

یک ماده «۳» این آیین‌نامه سایر بیماران متقاضی را در قبال اخذ هزینه‌های درمانی براساس تعرفه‌های مصوب بپذیرد.

تبصره ـ چنانچه در رابطه با تبصره «۳» ماده «۳» و همچنین این ماده بیماران متقاضی بیمه شدگان خدمات درمانی دولت و یا سایر بیمه‌های درمانی باشند بنابه پیشنهاد مدیریت واحدهای درمانی و تصویب ستاد نظارت این‌گونه واحدهای درمانی می‌توانند براساس قراردادهای منعقده با مؤسسات ذیربط نسبت به پذیرش بیماران آنها اقدام نماید هزینه درمان این نوع بیماران طبق ضوابط مقرر در قرارداد و براساس تعرفه‌های مصوب وصول و عیناً به حساب غیرقابل برداشت درآمد واریز خواهد شد.

ماده ۳۷ـ در محلهایی که مراکز بهداشتی درمانی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در موارد ارایه خدمات درمانی سرپایی به بیمه شدگان تأمین اجتماعی قادر به تهیه و تدوین صورتحساب نیستند نحوه پرداخت خدمات ارایه شده بنا به پیشنهاد معاونت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی پس از تصویب ستاد نظارت در چهارچوب تعرفه‌های مصوب به صورت تعرفه ثابت تعیین خواهد شد.

ماده ۳۸ـ وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی نیازهای بهداشتی و درمانی مراکز تحت مالکیت و استیجاری و خانه‌های بهداشت از قبیل دارو، لوازم و ابزار پزشکی، آزمایشگاهی، پرتونگاری و نظایر آنها را و همچنین ارز مورد نیاز در این رابطه را همانند سایر مراکز وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تأمین و در اختیار سازمان قرار دهد.

ماده ۳۹ـ این آیین‌نامه به موجب تبصره یک ماده واحده قانون الزام سازمان به اجرای بندهای الف و ب ماده «۳» قانون تأمین اجتماعی در ٦ فصل و ۳۹ ماده (۱۵تبصره) در اردیبهشت ماه ۱۳٦۹ به تصویب رسید.

۱۷ـ آیین‌نامه اجرایی قانون الحاق یک تبصره به ماده (۳۸) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ (۱۳۷۳/۳/۱۸)

ماده ۱ـ کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی مشمول مواد (۳۸) قانون تأمین اجتماعی و (۲۹) قانون بیمه‌های اجتماعی سابق مکلفند کلیه مطالبات سازمان تأمین اجتماعی (که دراین آیین‌نامه به اختصار سازمان نامیده می‌شود) از مقاطعه‌کاران و مهندسین مشاور را برابر مفاد ماده واحده قانون الحاق یک تبصره به ماده (۳۸) قانون تأمین اجتماعی ـ

مصوب ۱۳۷۲/۲/۲۶ـ پس از درخواست سازمان از محل (۵٪) کل کارکرد و آخرین قسط نگهداری شده، به سازمان پرداخت نمایند.

ماده ۲ـ کلیه کارفرمایان مشمول این آیین‌نامه مکلفند حداکثر ظرف مدت (۳)ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این آیین‌نامه فهرست کامل پیمانهای موضوع ماده یک (که از تاریخ خاتمه، تعلیق یا فسخ قرارداد آنان یک سال گذشته است) را با مشخص نمودن شماره و تاریخ پیمان، نام پیمانکار و مهندسین مشاور، به سازمان تأمین اجتماعی ارایه نمایند و در مورد اعلام مبلغ کل کارگر پیمان (شامل ارزی و ریالی)، میزان (۵٪) و آخرین قسط موضوع مواد(۳۸) قانون تأمین اجتماعی و (۲۹) قانون بیمه‌های اجتماعی سابق نگهداری شده نزد کارفرما تا تاریخ شروع و خاتمه یا فسخ یا تعلیق پیمان، محل اجرای کار و شرح مختصری از موضوع پیمان، نحوه تهیه مصالح (به عهده کارفرما، پیمانکار و یا هر دو) و آخرین اقامتگاه قانونی پیمانکار و مهندسین مشاور با سازمان همکاری نمایند. در مورد قراردادهایی که پس از ابلاغ این آیین‌نامه خاتمه می‌یابند یا تعلیق یا فسخ می‌گردند در صورت عدم ارایه مفاصا حساب از سوی پیمانکار ظرف یک سال از تاریخ خاتمه، تعلیق یا فسخ قرارداد، کارفرما مکلف است مراتب را ظرف یک ماه به سازمان اعلام نماید.

ماده ۳ـ سازمان مکلف است در مورد قراردادهای موضوع ماده یک این آیین‌نامه به ترتیب زیر اقدام نماید:

الف) در مورد قراردادهایی که حق بیمه آنها طبق قانون و براساس آرای هیأت تجدیدنظر موضوع ماده (٤٤) قانون تأمین اجتماعی قطعی شده است، بدهی حق بیمه را مجدداً به پیمانکار یا مهندسین مشاور ابلاغ و چنانچه حداکثر ظرف (۲۰)روز از تاریخ ابلاغ مجدد، آن را به سازمان پرداخت نکند سازمان بدهی را کتباً به کارفرما اعلام نماید.

ب) در مورد قراردادهایی که حق بیمه آنها قطعی نشده است، پس از قطعیت بدهی بایستی طبق بند «الف» اقدام شود.

ماده ۴ـ کارفرمایان مکلفند بدهی قطعی شده موضوع ماده (۳) این آیین‌نامه مربوط به پیمانکاران و مهندسین مشاور را که توسط سازمان اعلام می‌شود حداکثر ظرف مهلت (۲۵)روز از تاریخ ابلاغ، از محل (۵٪) و آخرین قسط موضوع مواد (۳۸) قانون تأمین اجتماعی و (۲۹) قانون بیمه‌های اجتماعی سابق تأمین و به حساب سازمان واریز نمایند.

ماده ۵ـ سازمان مجاز است جهت اخذ اطلاعات مربوط به قراردادها، به اسناد و

مدارک در اختیار کارفرمایان مراجعه نماید و کارفرمایان درخصوص ارایه مدارک و اسناد مورد نیاز سازمان، همکاری نمایند.

۱۸ـ آیین‌نامه هیأتهای تشخیص مطالبات مصوب (۱۳۷۳/۵/۲۴) شورای عالی تأمین اجتماعی[1]

در اجرای ماده ٤٥ قانون تأمین اجتماعی مصوب تیر ماه ۱۳٥٤ نحوه تسلیم اعتراض و درخواست تجدیدنظر و ترتیب رسیدگی و صدور رأی و ابلاغ و تشکیل جلسات هیأتهای بدوی و تجدیدنظر تشخیص مطالبات موضوع مواد ٤۲ و ٤۳ و ٤٤ قانون مذکور به شرح مواد این آیین‌نامه خواهد بود.

ماده ۱ـ نحوه تسلیم اعتراض کارفرمایان به میزان حق بیمه و متفرعات آن جهت رسیدگی در هیأت بدوی به شرح زیر خواهد بود:

۱ـ پس از ابلاغ مورد مطالبه به کارفرما از سوی سازمان، در صورتی که کارفرما به میزان آن معترض باشد می‌تواند ظرف سی روز از تاریخ ابلاغ مورد مطالبه، اعتراض خود را در فرم اعتراض به میزان حق بیمه (فرم شماره یک ضمیمه) درج و مبلغ ٦۰۰۰ ریال بابت هزینه رسیدگی به واحد اجرایی پرداخت و رسید آن را همراه با فرم تکمیل شده، به شعبه یا نمایندگی ذیربط تسلیم نماید.[2]

۲ـ شعب و نمایندگی‌های سازمان مکلفند اعتراض مندرج در فرم را در دفتر نامه‌های وارده ثبت نموده و ضمن تعیین وقت رسیدگی در ذیل فرم شماره ۱، یک نسخه از آن را به کارفرما ابلاغ نمایند. حضور کارفرما، وکیل یا نماینده وی در

۱ـ دادنامه شماره ۲۸۰ مورخ ۱۳۷۸/۷/۱۱ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری درباره ابطال بند ماده ۵ این آیین‌نامه مقرر می‌دارد: الف – نظر به اینکه حکم مقنن به شرح مقرر در ماده ٤۳ قانون تأمین‌اجتماعی مصوب ۱۳٥٤ و اصلاحیه‌های بعدی آن مفید ضرورت تشکیل هیأتهای تشخیص مطالبات حق بیمه با تعداد مشخصی از نمایندگان اشخاص حقیقی و حقوقی مندرج در ماده مذکور است، بند یک ماده ۵ آیین‌نامه مورد اعتراض به لحاظ تقلیل در تعداداعضاء هیأتهای مذکور مغایر حکم صریح قانونگذار در این خصوص است. بنابراین با استناد به قسمت دوم ماده ۲۵ قانون دیوان عدالت اداری ابطال می‌گردد.ب – نظر به اینکه قراردادهای غیررسمی در باب نقل و انتقال کارگاههای مشمول قانون به شرح ماده ۳۷ بدون هیچ گونه قید و شرطی نافذ و معتبر اعلام گردیده است مفاد بند ۲–۳ قسمت ب بخشنامه ۱۳۷ درآمد که اعتبار قراردادهای غیررسمی را منوط به تحقق شرایط و قیود خاص کرده است مخالف اطلاق ماده فوق‌الذکر تشخیص داده می‌شود و به استناد قسمت دوم ماده ۲۵ قانون دیوان عدالت اداری ابطال می‌گردد.»

۲ـ پرداخت هزینه به موجب بخشنامه ۱/۹ جدید درآمد منتفی گردیده است.

جلسه رسیدگی بلامانع است.

در صورتی که کارفرما کلاً یا جزئاً ذیحق تشخیص داده شود حق‌الزحمه رسیدگی به حساب پرداخت حق بیمه وی منظور و یا مسترد خواهد شد.[۱]

تبصره ـ کارفرما می‌تواند اعتراض خود را به وسیله تلگراف یا پست سفارشی دو قبضه به واحد مربوطه سازمان ارسال دارد. در این صورت تاریخ قبض پستی یا تاریخ قبض مخابره تلگراف، تاریخ اعتراض به مورد مطالبه سازمان محسوب می‌شود.

ماده ۲ـ کلیه مراحل موضوع این آیین‌نامه در خصوص تکالیف و اختیارات کارفرما می‌تواند توسط وکیل یا نماینده او صورت گیرد مشروط بر اینکه این حق در وکالتنامه یا برگ نمایندگی تصریح شده باشد. به هر حال رسیدگی به پرونده توسط هیأتها موکول به احراز هویت کارفرما یا وکیل یا نماینده او خواهد بود.

ماده ۳ـ ترکیب هیأتهای بدوی و تجدید نظر تشخیص مطالبات مطابق مواد ٤٣ و ٤٤ قانون تأمین اجتماعی خواهد بود. مدت نمایندگی هر یک از اعضا سه سال و معرفی مجدد آنان بلامانع می‌باشد. دبیر هیأتها را سازمان رأساً تعیین می‌نماید.

ماده ۴ـ تعداد جلسات هیأتهای بدوی و تجدیدنظر توسط رئیس هیأت مدیره و مدیر عامل تعیین خواهد شد.

ماده ۵ـ نحوه تشکیلات جلسات هیأتها و ترتیب رسیدگی و صدور رأی به شرح زیر خواهد بود.

۱ـ جلسات هیأتهای بدوی با حضور حداقل ۳ نفر و هیأتهای تجدیدنظر با حضور حداقل ٤ نفر از اعضاء رسمیت می‌یابد. سازمان مکلف است زمان تشکیل جلسات را به اطلاع کلیه اعضا برساند.[۲]

۲ـ هر یک از اعضا در صورت عدم امکان حضور در جلسه باید مراتب را در رابطه با هیأتهای بدوی به شعبه یا نمایندگی‌ها و در رابطه با هیأتهای تجدیدنظر به دبیر هیأت مربوطه به نحوی اطلاع دهند که امکان حضور جانشین در جلسه هیأت میسر باشد.

۳ـ در صورت عدم حضور هر یک از اعضای اصلی جلسات با شرکت عضو جانشین تشکیل خواهد شد.

۱ـ پرداخت هزینه به موجب بخشنامه ۱/۹ جدید درآمد منتفی گردیده است.

۲ـ بند ۱ ماده۵ به موجب «دادنامه شماره ۲۸۰ مورخ ۱۳۸۷/۷/۱۱ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری، که در ذیل عنوان این آیین‌نامه آمده است ابطال شده است».

٤ـ در صورتی که هر یک از اعضا هیأتها سه جلسه متوالی یا شش جلسه متناوب در سال بدون عذر موجه از حضور در جلسات هیأتها خودداری نماید سازمان تقاضای جانشین او را از مراجع مربوطه خواهد نمود.

۵ـ عدم حضور غیرموجه هر یک از اعضا هیأتها طبق گزارش دبیر هیأت پس از کسب نظر رئیس هیأت به شعبه یا نمایندگی (در مورد هیأتهای بدوی) و اداره هیأتهای تشخیص مطالبات (در مورد هیأتهای تجدیدنظر) با رعایت بند ٤ این ماده جهت تعیین جانشین اعلام خواهد شد.

٦ـ تصمیمات هیأتهای بدوی و تجدیدنظر با اکثریت آراء اعضا حاضر نافذ خواهد بود[1].

۷ـ صورتجلسه رسیدگی و رأی یا قرار صادره باید به امضاء کلیه اعضا حاضر در جلسه برسد. در صورتی که رأی یا قرار به اکثریت صادر شود در نسخه‌ای که در سازمان نگهداری می‌شود نظر اقلیت به طور مشروح و مستدل نوشته خواهد شد و در سایر نسخ نظر اقلیت درج نشده فقط اعضاء اقلیت با ذکر کلمه اقلیت رأی را امضاء خواهند کرد.

۸ـ در صورتی که پس از امضاء پیش‌نویس رأی اعضا هیأت تجدیدنظر تغییر کند عضو جدید موظف است پاکنویس رأی را به جای عضو سابق با ذکر کلمه «علی‌الاصول» امضاء نماید.

ماده ۶ـ گردش کار پرونده‌ها برای طرح در هیأتها به شرح زیر می‌باشد:

۱ـ کارفرما می‌تواند تا قبل از طرح پرونده در هیأتها، مدارک و اسناد خود را به واحد اجرایی ذیربط جهت ضبط در پرونده تسلیم نماید.

۲ـ اعتراضات وارده به ترتیب تاریخ ثبت آنها در دفتر هیأت رسیدگی و در صورت ضرورت تسریع در تعیین تکلیف، حسب تشخیص سازمان، پرونده مورد نظر خارج از نوبت رسیدگی خواهد شد.

ماده ۷ـ وظایف و اختیارات و ترتیب رسیدگی هیأت بدوی به شرح زیر است:

۱ـ هیأت بدوی از وظایف و اختیارات مصرحه در مواد ٤۳ و ٤۵ قانون تأمین

۱ـ این بند به موجب دادنامه شماره ۱۰۷ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری مورخ ۱۳۷۹/۳/۸ به لحاظ احراز مغایرت با ماده ٤۳ ابطال شده است.

اجتماعی تبعیت می‌نماید.

۲ـ هیأت بدوی با توجه به اعتراض کارفرما و بررسی و مطالعه محتویات پرونده و در صورت حضور کارفرما پس از استماع توضیحات وی مبادرت به صدور رأی یا قرار خواهد نمود.

۳ـ شعبه یا نمایندگی موظف است حداکثر ظرف یک ماه با توجه به قرار صادره به پرونده رسیدگی و نتیجه امر را کتباً به همراه پرونده مربوطه به هیأت بدوی ارسال نماید.

٤ـ هنگام ابلاغ رأی هیأت بدوی بایستی در ورقه ابلاغ رأی، مراتب قطعیت یا امکان اعتراض صراحتاً ذکر شود.

ماده ۸ـ نحوه تسلیم اعتراض کارفرمایان و سازمان به رأی هیأت بدوی جهت رسیدگی در هیأت تجدیدنظر به شرح زیر خواهد بود:

۱ـ پس از ابلاغ رأی هیأت بدوی در صورتی که مورد مطالبه بیش از ۱/۵۰۰/۰۰۰ ریال[1] بوده و کارفرما، سازمان و یا هر دو به میزان مورد مطالبه معترض باشند بایستی ظرف ۲۰ روز از تاریخ ابلاغ رأی، «فرم اعتراض به رأی هیأت بدوی» (فرم شماره ۲ ضمیمه) را تکمیل و به واحد ابلاغ کننده رأی تسلیم نمایند.

۲ـ در صورتی که اعتراض به رأی هیأت بدوی از سوی کارفرما صورت گرفته باشد کارفرما بایستی ۱۲/۰۰۰ ریال بابت "هزینه رسیدگی" در هیأت تجدیدنظر به واحد اجرایی پرداخته و رسید آن را همراه با تکمیل قسمت (الف و ب) فرم شماره ۲ به واحد مزبور تسلیم نماید[2].

۳ـ در صورتی که اعتراض به رأی هیأت بدوی از سوی سازمان صورت گیرد سازمان مکلف است دلایل خود را مشروحاً در قسمت (ب) فرم شماره «۲» ذکر و قسمت (الف) فرم را نیز تکمیل نماید. سازمان مکلف است با دعوت از کارفرما نسبت به طرح اعتراض سازمان در هیأت تجدیدنظر اقدام نماید.

۱ـ از ۲۰۰/۰۰۰ریال به ۱/۵۰۰/۰۰۰ ریال افزایش یافته :به ماده ٤۳ قانون تأمین اجتماعی و بخشنامه۲/۹ جدید درآمد رجوع شود .

۲ـ به موجب بخشنامه ۱/۹ جدید درآمد منتفی است و صرفاً تکمیل قسمت (الف و ب) فرم شماره ۲ انجام می‌شود.

٤ـ در صورتی که هم کارفرما و هم سازمان به رأی هیأت بدوی معترض باشند هر یک فرم شماره «۲» را جداگانه تکمیل خواهند نمود.

۵ـ تاریخ اعتراض کارفرما و یا سازمان، تاریخ ثبت «فرم اعتراض به رأی هیأت بدوی» در سازمان با رعایت تبصره ماده (۱) خواهد بود.

٦ـ تاریخ ابلاغ رأی به سازمان همان تاریخ صدور فرم اعلام رأی هیأت بدوی خواهد بود.

ماده ۹ـ وظایف و اختیارات هیأت تجدیدنظر و ترتیب رسیدگی آن به شرح زیر است:

۱ـ هیأت تجدیدنظر از وظایف و اختیارات مصرحه در مواد ٤٤ و ٤۵ قانون تأمین اجتماعی تبعیت می‌نماید.

۲ـ هیأت تجدیدنظر با توجه به اعتراض کارفرما به رأی هیأت بدوی و مطالعه و بررسی محتویات پرونده و استماع توضیحات معترض یا معترضین در صورت حضور، مبادرت به صدور رأی یا قرار خواهد نمود.

۳ـ قرارهای صادره توسط هیأت تجدیدنظر به سازمان ابلاغ و سازمان مکلف است حداکثر ظرف ۲ ماه از تاریخ ابلاغ، قرار را اجرا و به هیأت مربوطه همراه با پرونده اعاده نماید.

ماده ۱۰ـ تجدیدنظر در میزان هزینه رسیدگی (موضوع بند ۱ ماده ۱ و بند ۲ ماده ۸ این آیین‌نامه) توسط هیأت مدیره انجام خواهد گرفت[۱].

ماده ۱۱ـ در مواردی که شخص حقوقی از ارائه اسناد و مدارک خودداری و یا از انجام بازرسی جلوگیری کند و سازمان حق بیمه مربوطه را طبق مواد ۳۹ و ٤۰ قانون تأمین اجتماعی تعیین و مطالبه نماید، در صورت احراز موضوع توسط هیأتهای تشخیص مطالبات، بدهی جزئاً یا کلاً قابل تغییر نخواهد بود.

ماده ۱۲ـ آراء صادره توسط هیأتها باید دارای خصوصیات زیر باشد.

۱ـ رأی هیأتها باید موجه و مدلل بوده و قاطع اختلاف باشد.

۲ـ در مواردی که رأی هیأتها مبهم تشخیص داده شود مراتب به هیأتهای صادرکننده

۱ـ به موجب بخشنامه ۱/۹ جدید درآمد ماده ۱۰ موضوعیت ندارد .

رأی منعکس و هیأتها مکلفند به موضوع رسیدگی نمایند.

۳ـ هرگاه در تنظیم رأی اشتباه در حساب یا سهو قلم و یا سایر اشتباهات بیّن رخ دهد هیأت می‌بایست رأی را اصلاح نماید.

ماده ۱۳ـ رأی هیأتها باید شامل نکات و موارد زیر باشد:

۱ـ شماره و تاریخ صدور رأی.

۲ـ نام و نشانی و مشخصات کامل کارفرما یا کارفرمایان.

۳ـ نام وکیل یا نماینده کارفرما (در صورت ارائه برگ وکالت یا نمایندگی).

٤ـ نام و مشخصات کامل کارگاه با ذکر نوع فعالیت آن.

۵ـ نام واحد سازمانی ارجاع کننده پرونده به هیأت.

٦ـ مشخصات هیأت صادرکننده رأی.

۷ـ خلاصه جریان پرونده و مفاد اعتراض کارفرما یا سازمان.

۸ـ شماره و تاریخ صدور برگ اعلام بدهی و تاریخ ابلاغ آن به کارفرما و تاریخ ثبت فرم اعتراض کارفرما یا سازمان در دفترنامه‌های وارده واحد اجرایی.

ب ـ تصمیم هیأت:

تصمیم هیأت که در قسمت آخر نوشته می‌شود باید حاوی نکات زیر باشد:

۱ـ تصمیم قطعی در مورد حق بیمه.

۲ـ تصمیم قطعی در مورد جرائم و خسارات تأخیر.

ماده ۱۴ـ نحوه ابلاغ آراء هیأتها به شرح زیر است:

۱ـ آراء صادره باید به سازمان و کارفرما ابلاغ گردد. در موقع ابلاغ باید یک نسخه از رأی به کارفرما تسلیم و نسخه دوم که به رؤیت رسیده است جهت اقدام به سازمان اعاده شود.

۲ـ ابلاغ رأی به کارفرما به وسیله مأمور ابلاغ سازمان یا به وسیله نیروهای انتظامی و بر اساس ضوابطی که در قانون آیین دادرسی مدنی برای ابلاغ حکم محاکم مقرر گردیده است، انجام خواهد گرفت.[1]

۱ـ نک: مواد ٦۷ ـ ۸۳ قانون آیین‌دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور مدنی مصوب ۱۳۷۹/۱/۲۱

ماده ۱۵ـ در موارد زیر به اعتراض کارفرما رسیدگی نخواهد شد:

۱ـ در مواردی که «فرم اعتراض» فاقد نام و نام خانوادگی، امضاء یا مهر یا اثر انگشت کارفرما و تاریخ باشد.

۲ـ در مواردی که ادعای وکالت یا نمایندگی معترض قابل احراز نباشد.

این آیین‌نامه که مشتمل بر ۱۵ ماده و یک تبصره می‌باشد در دویست و شصت و چهارمین جلسه مورخ ۱۳۷۳/۵/۲٤ شورای عالی تأمین اجتماعی به تصویب رسید و آیین‌نامه مصوب مورخ ۱۳٥٤/۱۱/۷ از تاریخ ابلاغ این آیین‌نامه به واحدهای اجرایی سازمان ملغی می‌گردد.

۱۹ـ آیین‌نامه اجرایی قانون الحاق یک تبصره به بند (۱) ماده (۸۱) قانون تأمین اجتماعی مصوب (۷۵/۴/۶) و اصلاحی (۱۳۷۵/۱۲/۸)

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷٥/٤/٦ بنا به پیشنهاد شماره ۵۱/۲۰۰۰۳ مورخ ۱۳۷٤/۱۰/۱۲ سازمان تأمین اجتماعی و به استناد تبصره (۱) ماده واحده قانون الحاق یک تبصره به بند(۱) ماده (۸۱) قانون تأمین اجتماعی ـ مصوب ۱۳۷٤ ـ آیین‌نامه اجرایی قانون یاد شده را به شرح زیر تصویب نمود:

ماده ۱ـ همسران بیمه شدگان متوفی که مجدداً ازدواج دایم کرده‌اند و به تبع آن مستمری آنها قطع شده است، از تاریخ فوت شوهر دوم مجدداً و با رعایت مقررات مربوط از مستمری یاد شده برخوردار می‌شوند.

تبصره ـ مستمری آن دسته از همسران بیمه شدگان متوفی که مشمول قانون تأمین اجتماعی بوده و شوهر دوم آنها قبل از تاریخ اجرای این قانون فوت کرده است، در صورتی که شوهر دایم دیگری اختیار نکرده باشند، حسب درخواست کتبی ایشان از تاریخ فوت شوهر دوم پرداخت می‌شود.[۱]

ماده ۲ـ مستمری موضوع این آیین‌نامه شامل فوت همسر سوم و بعد از آن نمی‌شود. ملاک تشخیص و شناسایی شوهر دوم و فوت او مدارک رسمی مثبته است.

ماده ۳ـ بار مالی ناشی از اجرای این قانون صرفاً از محل سه درصد(۳٪) حق بیمه

۱ـ به موجب اصلاحیه مصوب ۷۵/۱۲/۸، عبارت «از تاریخ مراجعه و ارائه درخواست کتبی» به عبارت «حسب درخواست کتبی ایشان از تاریخ فوت شوهر دوم» تغییر یافته است

سهم دولت تأمین می‌شود و سازمان برنامه و بودجه موظف است حق بیمه‌های سهم دولت را همه ساله و به طور علی‌الحساب در بودجه کل کشور منظور و به حساب سازمان تأمین اجتماعی واریز کند.

۲۰ـ آیین‌نامه ضوابط و نحوه اعمال ماده ۴۰ قانون تأمین اجتماعی در مورد اشخاص حقوقی که دفاتر قانونی ارائه نمی‌دهند مصوب ۱۳۷۸/۴/۵ شورای عالی تأمین اجتماعی

ماده ۱ـ اشخاص حقوقی که از ارائه دفاتر قانونی به سازمان خودداری و در تمام یا برخی از ماههای هر سال مالی صورت مزد و حقوق و حق بیمه کارکنان خود را به سازمان ارسال و پرداخت نکرده باشند، مشمول اعمال ماده ٤٠ قانون منحصراً برای سال مالی و یا ماههای مذکور قرار می‌گیرند.

ماده ۲ـ دستمزد کارکنان اشخاص حقوقی مذکور موجود در حوزه‌های مالیاتی که براساس آن مالیات تکلیفی تعیین و دریافت گردیده است در هر سال مالی مبنای محاسبه و مطالبه حق بیمه آنان به صورت علی‌الرأس قرار می‌گیرد.

تبصره ـ در مواردی که دستمزد مبنای پرداخت مالیات تکلیفی در حوزه مالیاتی موجود نباشد و یا امکان دسترسی به آن وجود نداشته باشد، هزینه‌های حقوق و دستمزد و سایر هزینه‌های مرتبط با آنها مندرج در اظهارنامه مالیاتی شخص حقوقی موجود درحوزه مالیاتی مربوط به سال مالی موردنظر، مبنای محاسبه و مطالبه حق بیمه به صورت علی الرأس قرار می‌گیرد.

ماده ۳ـ در کلیه مواردی که امکان دسترسی به هزینه‌های دستمزد از طرق مندرج در ماده ۲ و تبصره آن میسر نگردد، سازمان تأمین اجتماعی مجاز است با بررسی‌های کارشناسی و با درنظر گرفتن پروانه بهره‌برداری کارگاه، تعداد کارکنان آن در سال یا ماههایی که صورت مزد و حقوق و حق بیمه ارسال و پرداخت نموده است و عنداللزوم با استفاده از تعداد کارکنان شاغل در فعالیتهای مشابه، تعداد کارکنان شخص حقوقی را تعیین نماید. در این حالت دستمزد مبنای محاسبه حق بیمه به صورت علی‌الرأس از رابطه زیر به دست می‌آید.

«جمع حداقل و حداکثر دستمزد ماهانه مشمول کسر حق بیمه زمان محاسبه ضرب در۲، نتیجه آن تقسیم بر سه سپس ضرب در تعداد کارکنان برآورد شده و تعداد ماههای مورد نظر

سال مالی»

ماده ۴ـ این آیین‌نامه مشتمل بر ٤ ماده یک تبصره دردویست و نود و نهمین جلسه شورایعالی تأمین اجتماعی مورخ ۱۳۷۸/٤/۵ به تصویب رسید.

۲۱ـ آیین‌نامه نرخ و مأخذ حق بیمه حوادث ناشی از کار اتباع کشورهای ملحق شده به مقاوله‌نامه شماره (۱۹) سازمان بین‌المللی کار مصوب ۱۳۸۰/۶/۱۴

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۰/٦/۱٤ بنا به پیشنهاد شماره ۵۲/۲۸٦۰۸ مورخ ۱۳۷۹/۳/۱۷ سازمان تأمین اجتماعی و به استناد تبصره الحاقی به لایحه قانونی اصلاح ماده (۵) قانون تأمین اجتماعی ـ مصوب ۱۳۷۸ ـ آیین‌نامه نرخ و مأخذ حق بیمه حوادث ناشی از کار اتباع کشورهای ملحق شده به مقاوله‌نامه شماره (۱۹) سازمان بین‌المللی کار را به شرح زیر تصویب نمود:

ماده ۱ـ کلیه اتباع کشورهای ملحق شده به مقاوله‌نامه شماره (۱۹) سازمان بین‌المللی کار که طبق قوانین و مقررات مربوط در ایران به کار اشتغال دارند در مقابل حوادث ناشی از کار تحت پوشش حمایتهای زیر قرار می‌گیرند :

الف ـ خدمات درمانی تا بهبود حادثه دیده.

ب ـ غرامت دستمزد.

پ ـ غرامت نقص عضو.

ت ـ از کارافتادگی جزیی.

ث ـ از کارافتادگی کلی ناشی از کار.

ج ـ فوت در اثر حادثه ناشی از کار.

تبصره ـ وزارتخانه‌های امور خارجه و کار و امور اجتماعی مکلفند کشورهای ملحق شده به مقاوله‌نامه شماره (۱۹) سازمان بین‌المللی کار را به سازمان تأمین اجتماعی ـ که از این پس دراین آیین‌نامه سازمان نامیده می‌شود ـ معرفی نمایند.

ماده ۲ـ در صورت وقوع حادثه ناشی از کار، کارفرما مکلف است اقدامات اولیه را برای جلوگیری از تشدید وضع حادثه دیده به عمل آورد و مراتب را ظرف سه روز اداری به صورت کتبی به اطلاع سازمان برساند. در صورتی که کارفرما بابت اقدامات اولیه متحمل هزینه‌ای شده باشد سازمان هزینه‌های یاده شده را طبق تعرفه‌های جاری خود پرداخت می‌نماید.

تبصره ـ در صورتی که ثابت شود وقوع حادثه ناشی از کار در اثر عدم رعایت

مقررات حفاظت فنی و بروز بیماری ناشی از عدم رعایت مقررات بهداشتی و احتیاطی لازم از طرف کارفرما یا نمایندگان کارفرما بوده است سازمان هزینه‌های مربوط به معالجه، غرامات، مستمری‌ها و غیره را می‌پردازد و طبق ماده (٦٦) قانون تأمین اجتماعی ـ مصوب ١٣٥٤ ـ هزینه‌های یاد شده را از کارفرما وصول می‌نماید.

ماده ۳ـ کارفرمایانی که اتباع کشورهای موضوع ماده یک این آیین‌نامه را به کار می‌گمارند مکلفند نسبت به نام‌نویسی کارکنان یاد شده نزد سازمان اقدام و مادامی که اتباع خارجی نزد آنان اشتغال دارند حق بیمه آنان را همه ماهه طبق ماده (٤) این آیین‌نامه پرداخت نمایند.

ماده ۴ـ نرخ حق بیمه مشمولان این آیین‌نامه (۳٪) حقوق و مزایای پرداخت شده به آنان است که هر ماه توسط کارفرما از حقوق و مزایای تبعه بیگانه کسر و به سازمان پرداخت می‌شود.

۲۲ـ آیین‌نامه ادامه بیمه به طور اختیاری موضوع تبصره ماده ۸ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۸۵/۶/۲۶ و اصلاحی مورخ ۱۳۸۶/۱۱/۲۰ شورای عالی تأمین اجتماعی

ماده ۱ـ افرادی که به عللی غیر از علل مندرج در قانون تأمین اجتماعی مصوب اردیبهشت ۱۳۳۹ و قانون تأمین اجتماعی مصوب تیرماه ١٣٥٤ از ردیف بیمه شدگان خارج شده یا بشوند در صورتی که طبق قوانین فوق‌الذکر مشمول بیمه بازنشستگی باشند، با دارابودن حداقل ۳۰ روز سابقه پرداخت حق بیمه می‌توانند با توجه به مقررات این آیین‌نامه بیمه خود را به صورت اختیاری ادامه دهند.[1]

ماده ۲ـ سهم حق بیمه متقاضیان موضوع این آیین‌نامه برای استفاده از تعهدات موضوع قانون تأمین اجتماعی بابت بیمه بازنشستگی، فوت و ازکارافتادگی و همچنین بابت حمایتهای موضوع بندهای (الف) و (ب) ماده ۳ قانون برابر تبصره ماده ۸ قانون مجموعاً ٢٦٪ می‌باشد.

تبصره ۱ـ پرداخت سه درصد (۳٪) حق بیمه مربوط به حمایتهای موضوع این ماده

۱ـ به موجب اصلاحیه مورخ ۱۳۸٦/۱۱/۲۰شورای عالی تأمین اجتماعی عبارت ۳۰ روز جایگزین ۳٦۰ روزشده است.

براساس ماده ۲۸ قانون تأمین اجتماعی به عهده دولت خواهد بود.

تبصره ۲ـ سازمان تأمین اجتماعی مکلف است ترتیب معاینه پزشکی کلیه متقاضیان بیمه اختیاری را قبل از انعقاد قرارداد بدهد.[۱]

تبصره ۳ـ کلیه متقاضیان بیمه اختیاری که در تاریخ تقاضا بیش از ۹ ماه فاصله در پرداخت حق بیمه آنان به هر دلیل به وجود آمده باشد، بدواً مورد معاینه پزشکی قرار می‌گیرند.

تبصره ۴ـ بیمه شدگانی که طبق گواهی پزشک معتمد سازمان قبل از درخواست بیمه اختیاری ازکارافتاده تشخیص داده می‌شوند، نمی‌توانند از حمایت مربوط به ازکارافتادگی بهره‌مند شوند.[۲]

تبصره ۵ـ چنانچه متقاضی در بدو قرارداد به بیماری یا عارضه خاصی مبتلا باشد در صورتی می‌تواند از مستمری ازکارافتادگی کلی برخوردار گردد که به بیماری یا عارضه یا نقص عضو دیگری علاوه بر بیماری، عارضه یا نقص عضو اولیه دچار شده باشد.

تبصره ۶ـ متقاضیان بیمه اختیاری و افراد تحت تکفل آنان در استفاده از خدمات درمانی باید بدواً با معرفی سازمان مورد معاینه پزشکی قرار گیرند. سازمان هیچگونه تعهدی در قبال درمان بیماری‌هایی که مربوط به قبل از انعقاد قرارداد می‌گردد، نخواهد داشت. کسانی که حداقل ۵ سال سابقه پرداخت حق بیمه دارند و کمتر از ۲ سال از تاریخ قطع ارتباط آنان با سازمان گذشته باشد و همچنین کسانی که ۱۰ سال تمام سابقه پرداخت حق بیمه داشته باشند از شمول این تبصره مستثنی می‌باشند.

ماده ۳ـ مبنای پرداخت حق بیمه مشمولین این آیین‌نامه برای کسانی که بیش از ۱۰ سال سابقه پرداخت حق بیمه دارند عبارت است از میانگین مبنای پرداخت حق بیمه آخرین ۳۶۰ روز قبل از تاریخ ثبت تقاضای ادامه بیمه به طور اختیاری مشروط بر اینکه مبلغ مزبور کمتر از حداقل دستمزد مبنای پرداخت حق بیمه زمان تقاضا نباشد. مبنای پرداخت حق بیمه مشمولینی که کمتر از ۱۰ سال سابقه پرداخت حق بیمه دارند به انتخاب

۱ـ به موجب اصلاحیه مورخ ۱۳۸۶/۱۱/۲۰عبارت «به موجب ماده ۹۰ قانون» قبل از متن تبصره حذف شده است.
۲ـ به موجب اصلاحیه مورخ۱۳۸۶/۱۱/۲۰ عبارت «طبق نظر کمیسیون پزشکی» پیش از عبارت «قبل ازدرخواست...» حذف شده است و به جای آن عبارت «طبق گواهی پزشک معتمد سازمان» جایگزین آن شده است.

متقاضی بین حداقل و حداکثر دستمزد شاغلین خواهد بود.[۱]

تبصره ـ از ابتدای هر سال به میزان درصدی که طبق مقررات مصوب شورای عالی کار به سطوح دستمزد شاغلین اضافه می‌گردد، مبنای کسر حق بیمه، بیمه شدگان افزایش می‌یابد.

در هر حال مبنای پرداخت حق بیمه از حداقل دستمزد کمتر و از حداکثر دستمزد مصوب شورای عالی تأمین اجتماعی بیشتر نخواهد بود.

ماده ۴ـ سازمان تأمین اجتماعی حداکثر ظرف ۲ ماه از تاریخ ثبت درخواست متقاضی در دفتر شعبه یا نمایندگی مکلف است استحقاق یا عدم استحقاق وی جهت استفاده از بیمه اختیاری را مشخص و مراتب را کتباً به متقاضی اعلام نماید.

ماده ۵ـ متقاضی از تاریخ اعلام موافقت سازمان به وی حداکثر ۲۰ روز فرصت دارد جهت انعقاد قرارداد بیمه اختیاری به شعبه‌ای که تقاضای خود را به آن تسلیم نموده است مراجعه و با امضاء قرارداد حق بیمه مربوطه را پرداخت نماید. تاریخ شروع بیمه اختیاری حداکثر از تاریخ ثبت تقاضا در دفتر شعبه یا نمایندگی می‌باشد.

ماده ۶ـ بیمه شده اختیاری مکلف است، بعد از انعقاد قرارداد، حق بیمه مربوطه را ماهانه پرداخت نماید، در غیر این صورت قرارداد منعقده باطل و ادامه بیمه موکول به ارائه درخواست مجدد و انعقاد قرارداد جدید با رعایت کلیه شرایط مقرر در این آیین‌نامه خواهد بود. در صورتی که متقاضی خارج از موعد مقرر نسبت به پرداخت حق بیمه اقدام نموده باشد مبلغ پرداختی پس از کسر هزینه اداری مسترد خواهد شد.

تبصره ـ در صورتی که پرداخت حق بیمه از طرف بیمه شده متوقف گردد و بین تاریخ قطع پرداخت حق بیمه و پرداخت مجدد بیش از ۳ ماه فاصله ایجاد نشده باشد، بیمه شده می‌تواند حق بیمه معوقه را به سازمان پرداخت نماید در غیر این صورت ارتباط بیمه شده با سازمان قطع و ادامه بیمه وی موکول به تسلیم درخواست مجدد و موافقت سازمان خواهد بود.

۱ـ عبارت اخیر از «مبنای پرداخت حق بیمه» ...به موجب مصوبه ۱۳۸٦/۱۱/۲۰الحاق گردیده است.

ماده ۷ ـ شرایط برقراری هر یک از تعهدات مورد قرارداد و میزان آن عیناً به ترتیب تعیین شده در قانون تأمین اجتماعی و تغییرات بعدی آن خواهد بود.

تعهدات کوتاه مدت (غرامت دستمزد، کمک بارداری و کمک ازدواج و...) در این نوع بیمه (با در نظر گرفتن میزان حق بیمه به مأخذ ۲۶ درصد) مورد تعهد نمی‌باشد.

تبصره ۱ـ حداکثر سن پذیرش تقاضای متقاضی بیمه اختیاری برای مردان و زنان ۵۵ سال تمام در تاریخ ثبت تقاضا خواهد بود.[۱]

در صورتی که سن متقاضی در زمان ثبت تقاضا بیش از سنین مذکور باشد پذیرش درخواست وی منوط به داشتن سابقه پرداخت حق بیمه قبلی معادل مدت مازاد سنی مقرر خواهد بود.

تبصره ۲ـ کلیه بیمه شدگان متقاضی بیمه اختیاری که یک بار در اجرای آیین‌نامه‌های مربوطه و این آیین‌نامه قرارداد تنظیم و حق بیمه پرداخت نموده باشند، حداکثر تا سه مرتبه مجاز می‌باشند بدون رعایت شرط سنی و با رعایت سایر مقررات این آیین‌نامه، قرارداد مجدد تنظیم نمایند.

تبصره ۳ـ کلیه بیمه شدگان متقاضی که حداقل ۱۰ سال سابقه پرداخت حق بیمه داشته باشند، از اعمال شرط سنی معاف خواهند بود.

ماده ۸ـ بیمه شدگان اختیاری که درکارگاههای مشمول قانون تأمین اجتماعی یا سایر صندوقهای حمایتی بیمه‌ای اشتغال می‌یابند قرارداد بیمه اختیاری آنان ملغی و ادامه پرداخت بیمه اختیاری منوط به انعقاد قرارداد جدید خواهد بود.

ماده ۹ـ بیمه اختیاری بیمه شدگانی که قبل از اجرای این آیین‌نامه طبق مقررات آیین‌نامه‌های مصوب ۱۳۶٤/۸/۸ و ۱۳۸۰/۱۰/۸ شورای عالی تأمین اجتماعی و یا به نحوی از انحاء برقرار گردیده است، طبق مقررات این آیین‌نامه از اول سال ۱۳۸٦ تطبیق و بیمه آنان ادامه می‌یابد.

ماده ۱۰ـ این آیین‌نامه در ۱۰ ماده و ۱۱ تبصره در تاریخ ۸۵/٦/۲٦ به تصویب شورای عالی تأمین اجتماعی رسیده و از تاریخ ۱۳۸۵/۸/۱ قابل اجرا می‌باشد.

۱ـ به موجب اصلاحیه مورخ ۱۳۸٦/۱۱/۲۰عبارت «برای مردان و زنان ۵۵ سال» جایگزین «برای مردان ٤۵ سال و برای زنان ٤۰ سال» تمام شده است.

۲۳ـ آیین‌نامه اجرایی بند ۵ جزء (ب) ماده واحده قانون اصلاح تبصره (۲) الحاقی ماده (۷۶) قانون اصلاح مواد (۷۲) و (۷۷) و تبصره ماده (۷۹) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ و الحاق دو تبصره به ماده (۷۶) مصوب ۱۳۷۱ – مصوب ۱۳۸۰ (مصوب ۱۳۸۵/۱۲/۲۶)

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۸۵/۱۲/۲٦ بنا به پیشنهاد مشترک شماره ۷۷۱۹۷ مورخ ۸۵/٦/۲۸ وزارتخانه‌های کار و امور اجتماعی، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان تأمین اجتماعی و به استناد بند (۵) جزء (ب) ماده واحده قانون اصلاح تبصره (۲) الحاقی ماده (۷٦) قانون اصلاح مواد (۷۲) و (۷۷) و تبصره ماده (۷٦) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵٤ و الحاق دو تبصره به ماده (۷٦) مصوب ۱۳۷۱مصوب ۱۳۸۰ آیین‌نامه اجرایی بند یاد شده را به شرح زیر تصویب نمود:

ماده ۱ـ کارهای سخت و زیان‌آورکارهایی است که در آن عوامل فیزیکی، شیمیایی، مکانیکی، بیولوژیکی محیط کار غیر استاندارد بوده و در اثر اشتغال بیمه شده تنشی به مراتب بالاتر از ظرفیتهای طبیعی (جسمی و روانی) در وی ایجاد می‌شود که نتیجه آن بیماری شغلی و عوارض ناشی از آن باشد.

مشاغل سخت و زیان‌آور موضوع این ماده به دو گروه تقسیم می‌شوند:

الف ـ مشاغلی که صفت سخت و زیان‌آور با ماهیت شغلی وابستگی دارد اما می‌توان با به کارگیری تمهیدات بهداشتی، ایمنی و تدابیر فنی مناسب توسط کارفرما سختی و زیان‌آوری آنها را حذف نمود.

ب ـ مشاغلی که ماهیتاً سخت و زیان‌آور بوده و با به کارگیری تمهیدات بهداشتی، ایمنی و تدابیر فنی توسط کارفرما، سخت و زیان‌آوری آنها کاهش یافته ولی کماکان سخت و زیان‌آوری آنها حفظ می‌گردد.

تبصره- کارگران موضوع قانون نحوه بازنشستگی جانبازان انقلاب اسلامی ایران و جنگ تحمیلی و معلولین عادی و شاغلین سخت و زیان‌آور- مصوب ۱۳٦۷- و اصلاحات بعدی آن و قانون حفاظت در برابر اشعه- مصوب ۱۳٦۸- که شاغل در دستگاه‌های اجرایی (وزارتخانه‌ها، مؤسسات و شرکت‌های دولتی، شهرداری‌ها، بانک‌ها و سازمان‌هایی که شمول حکم بر آن‌ها مستلزم ذکر نام است) می‌باشند، در مورد بازنشستگی پیش از موعد در مشاغل سخت و زیان‌آور مشمول این آیین‌نامه خواهند

بود. اجرای این تبصره در مورد نیروهای مسلح منوط به اذن مقام معظم فرماندهی کل قوا می‌باشد.[۱]

ماده ۲ـ تعیین سخت و زیان‌آور بودن مشاغل موضوع ماده (۱) و نوع آن گروه «الف» و گروه «ب» حسب درخواست کارگر، کارفرما، تشکلها، وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی، وزارت کار و امور اجتماعی و سازمان تأمین اجتماعی در هر کارگاه با بررسی سوابق، انجام بازدید و بررسی شرایط کار توسط کارشناسان بهداشت حرفه‌ای وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و بازرسان کار وزارت کار و امور اجتماعی و با تأیید توسط کمیته‌های بدوی و تجدید نظر استانی موضوع این آیین‌نامه انجام می‌گیرد.

تبصره ـ در موارد مشمول بند «الف» ماده (۱) این آیین‌نامه که استاندارد حدود تماس شغلی عوامل بیماری زا و سخت وزیان آور وجود دارد اتخاذ تصمیم قطعی در کمیته‌ها مستلزم اندازه‌گیری و اظهار نظر کارشناسان بهداشت حرفه‌ای وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و یا سایر مراکز دارای مجوز از وزارتخانه یاد شده است.

ماده ۳ـ کارفرمایان کارگاههای دایر که از تاریخ تصویب این آیین‌نامه تمام یا برخی از مشاغل آنها در کمیته بدوی و تجدیدنظر استانی یا شورای عالی حفاظت فنی، سخت و زیان‌آور شناخته شده یا می‌شود مکلفند ظرف دو سال از تاریخ ابلاغ تصمیم قطعی کمیته یا شورا حسب مورد نسبت به ایمن سازی عوامل و شرایط محیط کار مطابق حد مجاز و استانداردهای مشخص شده در قانون کار و آیین‌نامه‌های مربوط (مصوب شورای عالی حفاظت فنی) و سایر قوانین موضوعه در این زمینه اقدام و صفت سخت و زیان‌آوری مشاغل موضوع بند «الف» ماده (۱) را حذف و نتیجه را کتباً به کمیته بدوی موضوع ماده (۸) این آیین‌نامه برای بررسی و تأیید گزارش نمایند.

تبصره ۱- در مورد کارگاه‌هایی که پس از تصویب قانون یادشده ایجاد می‌گردد،

۱- این تبصره به موجب بند۱ تصویبنامه مورخ ۱۳۸۹/٤/۲۷ وزیران عضو کمیسیون امور اجتماعی و دولت الکترونیک اصلاح شده که متن قدیم آن عبارت بود از: «تبصره ـ مشمولین قانون «نحوه بازنشستگی جانبازان انقلاب اسلامی ایران و جنگ تحمیلی و معلولین عادی و شاغلین مشاغل سخت و زیان‌آور مصوب ۱۳٦۷، و اصطلاحات بعدی آن» و همچنین مشمولین قانون «حفاظت در برابر اشعه؛ مصوب ۱۳٦۸ و اصلاحات بعدی آن» تابع قوانین و مقررات مربوط خواهند بود.»

کارفرمایان مربوط مکلفند به منظور اخـذ گـواهی لازم از وزارتخانـه‌هـای کـار و امـور اجتماعی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مبنـی بـر رعایـت ایمنـی و بهداشـت و استانداردبودن آنها طبق قانون وزارت کار تقاضای خود را ارائه نمایند. وزارتخانـه‌هـای یادشده موظفند ظرف یک ماه از طریق سامانه الکترونیکی مراتب تأییـد یـا عـدم تأییـد رعایت استانداردها را به متقاضیان اعلام و در صورت عدم تأیید، مراتب را بـرای رفـع نقص به متقاضیان اعلام نمایند. به هرحال اجازه فعالیت این قبیل کارگاه‌ها مـشروط بـه اخذ گواهی یادشده می‌باشد.[1]

تبصره۲ ـ وزارتخانه‌های کار و امور اجتماعی و بهداشت، درمان و آموزش پزشـکی مکلفند کارگاههایی که مشاغل آنها سخت و زیان آور شناخته شده است و یا طبق ایـن آیین‌نامه سخت و زیان آور تعیین می‌گردد پس از گذشـت مهلـت مقـرر در ایـن مـاده بازدید و نتیجه را کتباً به کمیته بدوی استان گزارش نمایند.

ماده ۴ـ کارفرمایان مکلفند شاغلین در کارهای سخت و زیان آور را حـداقل سـالی یک بار به منظور آگاهی از روند سلامتی و تشخیص به هنگـام بیمـاری و پیـشگیری از فرسایش جسمی و روحی آنان توسط مراکز بهداشتی و درمانی مورد معاینه قرار داده و نتیجه را در پرونده‌های مربوط ضبط و یک نسخه از آن را به سـازمان تـأمین اجتمـاعی ارایه نمایند.

تبصره ۱ـ تغییر شغل بیمه شده که در معرض فرسـایش جـسمی و روحـی ناشـی از اشتغال در کارهای سخت و زیان‌آور باشد بر اساس مقررات پیش‌بینـی شـده در قـانون کار صورت می‌گیرد.

تبصره ۲ـ معاینات قبل از استخدام طبق ماده (۹۰) قانون تأمین اجتمـاعی- مـصوب ۱۳۵٤ - انجام می‌گیرد.

تبصره ۳ـ در صورت عدم انجام تکالیف مقرر در بند (۲) جزء «الـف» مـاده واحـده قانون اصلاح تبصره (۲) الحاقی ماده (۷٦) قانون اصـلاح مـواد (۷۲) و (۷۷) و تبـصره ماده (۷٦) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵٤ و الحاق دو تبصره به ماده (۷٦)، مصوب ۱۳۷۱ـ مصوب ۱۳۸۰ـ سازمان تأمین اجتماعی ضمن انجام تعهدات قـانونی نـسبت بـه

---

۱ - به موجب بند ۲ تصویب‌نامه مورخ ۱۳۸۹/٤/۲۷ وزیران عضو کمیسیون امور اجتماعی و دولـت الکترونیـک تبصره (۱) به ماده (۳) اضافه و عنوان تبصره ماده یادشده به تبصره (۲) اصلاح می‌شود.

بیمه شده هزینه‌های وارده را مطابق ماده (۹۰) قانون تأمین اجتماعی از کارفرمای مربوطه وصول خواهد نمود.

ماده ۵ ـ به استناد تبصره (۱) ماده (۹٦) قانون کار مقررات و ضوابط انجام معاینات پزشکی موضوع ماده (٤) این آیین‌نامه اعم از قبل از استخدام و ادواری اختصاصی و هر گونه معاینه پزشکی دیگر در این ارتباط مطابق با دستور العمل و آیین‌نامه‌های جاری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی خواهد بود.

تبصره ـ وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است تمهیدات لازم برای اعلام نتایج معاینات موضوع این ماده را متناسب با شرح وظایف سازمان‌های ذی‌ربط به عمل آورد.

ماده ۶ ـ کمیته بدوی استان موظف است حسب گزارش کارشناسان موضوع ماده (۲) بررسی و در صورت تأیید، حذف یا کاهش صفت سخت و زیان آور به ترتیب در مشاغل بند «الف» و «ب» ماده یک مراتب را برای خروج کارگاه از شمول این آیین‌نامه به مراجع ذی‌ربط ابلاغ نماید و در صورت عدم حذف صفت سخت و زیان آوری محیط کار در مشاغل بند «الف» ظرف مهلت مقرر، مطابق قانون کار از سوی وزارتخانه‌های کار و امور اجتماعی، بهداشت و درمان و آموزش پزشکی از طریق مراجع ذی‌صلاح اقدام لازم به عمل می‌آید.

تبصره ـ در صورتی که گزارش کارشناسان موضوع این ماده پس از تأیید کمیته‌های بدوی و تجدید نظر استانی حسب مورد حاکی از عدم کاهش یا حذف عوامل زیان آور و بیماری‌زای محیط کار ظرف مهلت مقرر در قانون باشد اقدامات لازم بر حسب مورد مطابق قانون کار از سوی وزارتخانه‌های کار و امور اجتماعی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به عمل خواهد آمد.

ماده ۷ـ سیاست گذاری کشوری کارهای سخت و زیان‌آور موضوع این آیین‌نامه و رسیدگی به درخواست کمیته‌های بدوی و تجدید نظر استانی موضوع ماده (۸) و همچنین نظارت و هماهنگی بر فعالیت کمیته‌های مذکور در این آیین‌نامه به عهده شورای عالی حفاظت فنی است.

دستورالعمل اجرایی نحوه فعالیت کمیته‌های مذکور و نظارت بر آنها به پیشنهاد وزارتخانه‌های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و کار و امور اجتماعی و سازمان تأمین اجتماعی به تصویب شورای عالی حفاظت فنی خواهند بود.

تبصره ـ مدیر عامل سازمان تأمین اجتماعی یا معاون وی یا معاون وزارت بهداشت،

درمان و آموزش پزشکی با حق رأی در زمینه کارهای سخت و زیان آور موضوع این آیین‌نامه عضو شورای عالی حفاظت فنی خواهند بود.

ماده ۸ـ به منظور تطبیق و تشخیص مشاغل سخت و زیان آور بر اساس ضوابط و سیاست گذاری‌های شورای عالی حفاظت فنی و مقررات مربوط، کمیته‌های بدوی و تجدیدنظر استانی هر کدام با پنج عضو اصلی و پنج عضو علی‌البدل به شرح زیر برای مدت سه سال منصوب می‌شوند و انتصاب مجدد آنان بلامانع است.

الف ـ کمیته بدوی مرکب از اعضای زیر می‌باشد:

۱ـ معاون روابط کار سازمان کار و امور اجتماعی استان و یا نماینده وی به عنوان رئیس جلسه.

۲ـ معاون امور بیمه‌ای اداره تأمین اجتماعی استان و یا نماینده وی.

۳ـ کارشناس مسئول بهداشت حرفه‌ای معاونت بهداشتی دانشگاه / دانشکده علوم پزشکی ذی‌ربط.

٤ـ نماینده کارگران حسب معرفی تشکل حائز اکثریت استان بنا به تشخیص سازمان کار و امور اجتماعی استان.

۵ـ نماینده کارفرمایان حسب معرفی کانون انجمن‌های صنفی کارفرمایی استان.

٦- معاون اداره کل مطبوعات و خبرگزاری‌های داخلی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی برای تعیین مصادیق خبرنگاری و مباحث مرتبط با این حرفه.[1]

تبصره ۱ـ جلسات کمیته‌های بدوی و تجدید نظر استانی در سازمان کار و امور اجتماعی استان تشکیل و با حضور چهار نفر از اعضای اصلی و یا علی البدل رسمیت می‌یابد و تصمیمات جلسه با اکثریت آراء حاضرین معتبر و لازم الاجرا می‌باشد.

تبصره ۲ـ در استانهایی که دانشکده علوم پزشکی و خدمات درمانی مستقل وجود دارد در صورت طرح پرونده‌های مرتبط با منطقه تحت پوشش، کارشناس مسئول بهداشت حرفه‌ای معاونت بهداشتی دانشکده مزبور، جایگزین کارشناس مسئول بهداشت حرفه‌ای معاونت بهداشتی دانشگاه خواهد بود.

تبصره ۳ـ با تصویب کمیته استانی دعوت از افراد صاحب نظر و اساتید مربوط

۱ـ این بند به موجب مصوبه مورخ ۱۳۸۷/۱۰/۱۵ وزیران عضو کمیسیون امور اجتماعی دولت که در تاریخ ۱۳۸۷/۱۱/۷ به تأیید ریاست جمهوری رسیده، الحاق شده است.

جهت شرکت در جلسات بدون حق رأی بلامانع می‌باشد.

تبصره ۴ـ درصورتی که مجمع و کانونهای استانی تشکلهای کارگری و کارفرمایی موضوع بندهای (٤) و (٥) ایجاد نشده باشند، نمایندگان مزبور ازبین اعضای تشکلهای حائز اکثریت به تشخیص سازمان کار وامور اجتماعی استان و با انتخاب تشکل ذی‌ربط استان معرفی می‌شوند.

تبصره ۵ ـ رأی کمیته بدوی ظرف پانزده روز اداری از تاریخ ابلاغ قابل تجدید نظر خواهی است و در صورتی که هر یک از طرفین (کارگر و کارفرما) به رای بدوی اعتراض داشته باشند درخواست تجدیدنظر خود را کتباً به سازمان کار و امور اجتماعی محل تسلیم می‌نماید.

تبصره ۶ ـ هیچ یک از اعضای کمیته‌های بدوی هم‌زمان نمی‌توانند عضو کمیته تجدیدنظر باشند. همچنین اعضای مذکور نمی‌توانند در جلسه تجدیدنظر پرونده‌هایی که در هنگام رسیدگی بدوی به آن رأی داده‌اند با حق رأی شرکت نمایند.

ب ـ کمیته تجدید نظر استان مرکب از اعضای زیر می‌باشد:

۱ـ رئیس سازمان کار و امور اجتماعی استان به عنوان رئیس کمیته .

۲ـ مدیر کل تأمین اجتماعی استان

۳ـ معاونت بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ذی‌ربط.

٤ـ نماینده کارگران حسب معرفی تشکل حائز اکثریت استان بنا به تشخیص سازمان کار وامور اجتماعی استان.

۵ـ نماینده کارفرمایان با معرفی کانون انجمنهای صنفی کارفرمایی استان.

٦- مدیر کل مطبوعات و خبرگزاری‌های داخلی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی برای تعیین مصادیق خبرنگاری و مباحث مرتبط با این حرفه.[1]

تبصره ۱ـ رأی کمیته تجدیدنظر استان از تاریخ ابلاغ قطعی و لازم‌الاجرا می‌باشد.

تبصره ۲ـ در صورتی که مجمع و کانونهای استانی تشکلهای کارگری و کارفرمایی موضوع بندهای (٤)و (٥)ایجاد نشده باشند، نمایندگان مزبور از بین اعضای تشکلهای حائز اکثریت به تشخیص سازمان کار و امور اجتماعی استان و با انتخاب تشکل

۱ـ این بند به موجب مصوبه مورخ ۱۳۸۷/۱۰/۱۵ وزیران عضو کمیسیون امور اجتماعی و دولت الکترونیک که در تاریخ ۱۳۸۷/۱۱/۷ به تأیید رئیس جمهور رسیده، الحاق شده است.

ذی‌ربط استان معرفی می‌شوند.

تبصره ۳ـ در صورت تساوی آراء (موافق و مخالف) اعم از بدوی و تجدید نظر، جلسه بعدی با حضور همه اعضا تشکیل خواهد شد.

تبصره ۴ـ کمیته‌های استانی موظفند در آراء صادره نوع سخت و زیان‌آوری مشاغل را که در زمره مشاغل بند «الف» یا «ب» این آیین‌نامه می‌باشد تعیین نمایند.

تبصره ۵ ـ در استانهایی که دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی مستقل وجود دارد در صورت طرح پرونده‌های مرتبط با منطقه تحت پوشش، معاونت بهداشتی دانشکده علوم بهداشتی جایگزین معاونت بهداشتی دانشگاه می‌شود.

ج ـ با تصویب کمیته استانی دعوت از افراد صاحب نظر، اساتید و کارشناسان مربوطه جهت شرکت در جلسات بدون حق رأی بلامانع می‌باشد.

دـ کارفرمایان کارگاهها مکلفند با کارشناسان موضوع ماده (۲) و کمیته‌های موضوع ماده (۸) این آیین‌نامه همکاری و مدارک مورد نیاز را در اختیار آنان قرار دهند.

ماده ۹ـ وظایف کمیته‌های بدوی و تجدید نظر استانی به شرح زیر تعین می‌شود:

الف ـ وظایف کمیته‌های بدوی استانی به شرح زیر می‌باشد:

۱ـ بررسی، تطبیق و تشخیص مشاغل سخت و زیان‌آور با مواد این آیین‌نامه که توسط بیمه شده، کارفرما، وزارتخانه‌های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، کار و امور اجتماعی و سازمان تأمین اجتماعی و تشکلها به عنوان مشاغل سخت و زیان‌آور معرفی شده و اعلام نتیجه به متقاضی و سازمان ذی‌ربط از سوی رئیس کمیته بدوی.

۲ـ رسیدگی مواردی که با اتخاذ تدابیر لازم حالت سخت و زیان‌آوری شغل یا مشاغل ازبین رفته و در زمره مشاغل عادی درآمده‌اند و اعلام آن به مراجع ذی‌ربط به منظور حفظ امتیازاتی که به کار سخت و زیان‌آور تعلق گرفته است.

۳ـ اجرای سیاست‌ها و مصوبات شورای عالی حفاظت فنی.

ب ـ وظایف کمیته‌های تجدیدنظر استانی عبارت است از رسیدگی، اظهار نظر و تصمیم‌گیری در خصوص اعتراض به آراء کمیته‌های بدوی استانی موضوع ماده (۸) این آیین‌نامه که توسط بیمه شده یا کارفرما درخواست گردیده است و اعلام نتیجه به متقاضی و سازمانهای ذی‌ربط از سوی رئیس کمیته تجدیدنظر.

ماده ۱۰ـ وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تغییرات حدود تماس شغلی

آلاینده‌های محیط کار و عوامل بیماری زا را بـه شـورای عـالی حفظـت فنـی اعـلام و شورای عالی مذکور مراتب را به کمیته‌های استانی، کارهای سـخت و زیـان آور بـرای اجرا ابلاغ می‌نماید.

ماده ۱۱ـ علاوه برکارهای سخت و زیان آور مشخص شده طبق مـصوبات شـورای عالی حفاظت فنی و موارد تأیید شده توسط کمیته‌های استانی، موارد زیر نیز سـخت و زیان آور شناخته می‌شوند.

۱ـ مشاغلی که در ندامتگاه‌ها و زندانها مستقیماً با زندانی ارتباط دارند.

۲ـ مشاغلی که مستقیماً در مراکز روان درمانی با بیماران روانی مرتبط هستند.

۳ـ خبرنگاری.

تبصره ـ مصادیق خبرنگاری با تأیید کمیته بدوی موضوع ماده (۸) تعیین می‌شود.

ماده ۱۲ـ نحوه توالی و تناوب اشتغال در مشاغل سخت و زیـان‌آور بـه شـرح زیـر تعیین می‌گردد:

۱ـ ایام زیر چنانچه در فواصل اشتغال به کارهای سخت و زیان‌آور واقـع شـود، بـه عنوان سابقه اشتغال در کارهای سخت و زیان‌آور محسوب می‌گردد.

الف ـ تعطیلات هفتگی

ب ـ تعطیلات رسمی

ج ـ ایام استفاده از مرخصی استحقاقی

دـ ایام استفاده از مرخصی بابت ازدواج یا فوت همـسر، پـدر، مـادر و فرزنـدان بـه مدت ۳ روز با دریافت دستمزد در مورد مشمولان قانون کار.

هـ ـ ایام استفاده از مرخصی استعلاجی یا استراحت پزشکی اعم از اینکه حقوق ایـام مزبور توسط کارفرما پرداخت شود و یا اینکه بیمه شده از غرامت دستمزد ایام بیمـاری استفاده کرده باشد.

وـ تمام یا قسمتی از خدمت نظام وظیفه در جبهه‌های نبرد حق علیه باطل یا حضور داوطلبانه در جبهه .

زـ دوران اسارت یا محکومیت سیاسی که بیمه شده بـر اسـاس آن بـه عنـوان آزاده شناخته شده باشد حسب تقاضای وی.

۲ـ ایام و موارد زیر چنانچه در فواصـل اشـتغال بیمـه شـده بـه کارهـای سـخت و زیان‌آور واقع شود موجب زایـل شـدن تـوالی اشـتغال در کارهـای سـخت و زیـان‌آور

نمی‌گردد.

الف ـ ایام خدمت وظیفه سربازی (دوران ضرورت و احتیاط) مشروط بر اینکه بیمه شده حداکثر تا دو ماه پس از پایان خدمت به کار سابق خود برگشته و یا اینکه در کار دیگری که سخت و زیان‌آور شناخته شده مشغول به کار شده باشد.

ب ـ دوران توقیف بیمه شده در صورتی که منتهی به محکومیت وی نگردد و یا اینکه کارفرما بر اساس تکلیف قانونی حقوق دوران مزبور را به بیمه شده پرداخت نماید.

ج ـ ایام حالت تعلیق که به واسطه عوامل قهریه طبیعی و یا حوادث مخاطرات اجتماعی (مانند سیل، زلزله، جنگ و آتش سوزی) که خارج از اراده کارفرما و بیمه شده بوده و در نتیجه آن کارگاه به طور موقت تعطیل می‌گردد.

دـ ایام استفاده از مقرری بیمه بیکاری مشروط بر اینکه بیمه شده قبل از برقراری بیمه بیکاری در مشاغل سخت و زیان‌آور اشتغال به کار داشته و در حین مقرری بگیری و یا حداکثر تا دو ماه پس از اتمام دوره مزبور در مشاغلی که سخت و زیان‌آور شناخته شده مشغول به کار شده یا طبق این آیین‌نامه بتواند بازنشسته شود.

هـ ایام خدمت در جبهه که با تأیید مراجع ذیصلاح رسیده باشد.

وـ دوران اسارت یا محکومیت سیاسی که بیمه شده بر اساس آن به موجب قانون آزاده شناخته شده باشد.

زـ ایام بلاتکلیفی بیمه شده که مستند به آرای صادره از سوی مراجع حق اختلاف و یا سایر مراجع قانونی منجر به صدور رای بازگشت به کار یا پرداخت حقوق ایام مزبور شده باشد.

ح ـ ایام استفاده از غرامت دستمزد ایام بیماری که در فاصله زمانی ۵۹/۱/۱٤ تا ۸٤/۵/۱۰ واقع شده باشد.

ط ـ غیبت غیر موجه حداکثر به مدت ده (۱۰) روز در سال در مورد کارگاههای غیر مشمول قانون کار یا بر اساس مقررات انضباطی، تخلفاتی و یا استخدامی مربوط در کارگاههای غیر مشمول قانون کار که منجر به اخراج، انفصال موقت و یا دایم نشده باشد.

ی ـ مدت یک ماه استفاده از مرخصی بدون حقوق موضوع ماده (٦۷) قانون کار.

۳ـ ایام و موارد زیر چنانچه در فواصل اشتغال بیمه شده به کارهای سخت و

زیان‌آور واقع شود توالی اشتغال او را از بین برده و موجب تناوب اشتغال وی می‌گردد.

الف ـ استفاده از مرخصی بدون حقوق به مدت بیش از دو ماه به هر منظور و تحت هر عنوان علاوه بر مرخصی مندرج در بند «ی» ردیف (۲) این ماده.

ب ـ اخراج، استعفا، انفصال و باز خریدی مشروط بر اینکه حداکثر تا دوماه در مجموع پس از تاریخ موارد مزبور در مشاغلی که سخت و زیان‌آور شناخته شده مشغول به کار نشده یا طبق این آیین‌نامه نتواند بازنشسته شود.

ج ـ اشتغال در کارها و مشاغل عادی به مدت یک ماه.

دـ اشتغال در حرف و مشاغل آزاد به مدت یک ماه.

هـ ـ بیکاری بدون دریافت مقرری بیکاری بیش از دو ماه .

زـ سایر موارد مشابه .

ماده ۱۳ـ شرایط بازنشستگی در کارهای سخت و زیان‌آور به شرح زیر می‌باشد:

۱ـ بیمه شدگانی که حداقل ۲۰ سال سابقه کار متوالی یا بیست و پنج سال سابقه کار متناوب و پرداخت حق بیمه در کارهای سخت و زیان‌آور را داشته باشند بدون شرط سنی می‌توانند در خواست بازنشستگی از سازمان تأمین اجتماعی نمایند.

۲ـ چنانچه کمیسیونهای پزشکی موضوع ماده(۹۱) قانون تأمین اجتماعی قبل از رسیدن بیمه شده شاغل در کارهای سخت و زیان‌آور به سابقه مقرر در بند (۱) فوق، فرسایش جسمی و روحی وی را ناشی از اشتغال به کارهای سخت و زیان‌آور تشخیص و تأیید نمایند.

۳ـ این قبیل بیمه شدگان به صرف ارائه درخواست بازنشستگی مجاز به ترک کار نبوده و می‌باید احراز شرایط و استحقاق آنها جهت بازنشستگی پیش از موعد در کارهای سخت و زیان‌آور رسماً از سوی سازمان تأمین اجتماعی به آنها ابلاغ و سپس ترک کار نمایند.

٤ـ چنانچه بیمه شده شرایط استفاده از بازنشستگی پیش از موعد در کارهای سخت و زیان‌آور را طبق این آیین‌نامه احراز کند سازمان تأمین اجتماعی مکلف است نسبت به برقرارای مستمری وی از تاریخ ترک کار اقدام نماید.

۵ـ افرادی که حداقل بیست (۲۰) سال متوالی یا بیست و پنج (۲۵) سال متناوب سابقه پرداخت حق بیمه در مشاغل سخت و زیان‌آور مربوط به قبل از تاریخ تصویب قانون را داشته باشند و یا در آینده شرایط مذکور را احراز نمایند می‌توانند درخواست

بازنشستگی خود را با رعایت بند (۱) این ماده به سازمان تأمین اجتماعی تسلیم نمایند.

ماده ۱۴ـ کارفرما مکلف است پس از احراز شرایط بازنشستگی بیمه شده شاغل در کارگاه وی، طبق این آیین‌نامه معادل چهار درصد (٤٪) میزان مستمری برقراری بیمه‌شده نسبت به سنوات اشتغال او در مشاغل سخت و زیان‌آور را که توسط سازمان تأمین اجتماعی محاسبه می‌گردد به طور یک‌جا به سازمان یاد شده پرداخت نماید.

ماده ۱۵ـ آثار محدودیتها و مزایای مندرج در قانون برای مواردی که بازنشستگی به موجب این آیین‌نامه ایجاد می‌شود منحصر به همان کارگاه خاص بوده و قابل تسری و تعمیم در دیگر شغلهای مشابه در سایر کارگاهها نمی‌گردد.

ماده ۱۶ـ اجرای این آیین‌نامه در مورد آن دسته از مشمولین قانون تأمین اجتماعی که در مشاغل سخت و زیان‌آور وزارت دفاع و پشتیبانی و نیروهای مسلح و شرکت‌ها و سازمانهای تابعه آن به صورت خرید خدمت مشغول خدمت می‌باشند با رعایت مقررات و ضوابط نیروهای مسلح و با هماهنگی سازمان تأمین اجتماعی خواهد بود.

۲۴ـ آیین‌نامه جدید استخدامی سازمان مصوب ۱۳۸۶/۱۲/۲۸

● فصل اول ـ تعاریف و کلیات

ماده ۱ـ سازمان تأمین اجتماعی: در اجرای قانون فهرست نهادها و موسسات عمومی غیردولتی مصوب سال ۱۳۷۳ در عداد موسسات و نهادهای عمومی غیردولتی است در این آیین‌نامه به اختصار «سازمان» و شورای عالی تأمین اجتماعی «شورای عالی» نامیده می‌شود.

ماده ۲ـ استخدام: پذیرفتن شخص حقیقی جهت خدمت در سازمان طبق ضوابط و مقررات این آیین‌نامه که شامل دو حالت زیر می‌باشد:

الف) استخدام ثابت: پذیرفتن شخص حقیقی جهت انجام خدمت مستمرتمام وقت که به موجب حکم رسمی در یکی از پستهای سازمانی منصوب می‌گردد.

ب) استخدام موقت: پذیرفتن شخص حقیقی جهت انجام خدمت غیرمستمرتمام وقت برای مدت معین که به موجب حکم قراردادی در یکی از پست‌های سازمانی منصوب می‌گردد.

تبصره ـ کارکنان موقت به جز محدودیت مدت استخدام، از هر لحاظ مشمول مقررات این آیین‌نامه می‌باشند. مفاد و مدت قرارداد، تمدید یا فسخ آن در مورد کارکنان

مزبور طبق ضوابطی است که به تصویب هیأت مدیره خواهد رسید.

ماده ۳ـ حکم: دستور کتبی مقامات صلاحیت دار سازمان است که با رعایت مفاد این آیین‌نامه و سایر مقررات مربوط صادر شده باشد که مشتمل بر دو حالت رسمی و قراردادی می‌باشد.

ماده ۴ـ خدمت: اشتغال به کاری است که کارکنان به موجب حکم رسمی یا قرارداد مکلف به انجام آن می‌باشند.

ماده ۵ ـ ساختار سازمانی: بیانگر روابط متقابل که شامل تعیین نقشها، روابط بین افراد، فعالیتها، سلسله مراتب، اهداف و سایر ویژگیهای سازمان در قالب تشکیلات و نمودار تشکیلاتی می‌باشد:

الف) تشکیلات: نمایانگر مجموعه سیستمها و روشها، رویه‌های انجام کار، تعیین حدود وظایف، شرح وظایف در قالب پستهای سازمانی با رعایت ضوابط سازماندهی می‌باشد که به تأیید هیأت مدیره خواهد رسید.

ب) نمودار سازمانی: بیانگر ترکیب رسمی سازمان مبتنی بر تشکیلات سازمان که متضمن روابط، حدود اختیارات، سلسله مراتب و سطوح فرماندهی و تقسیم و توزیع وظایف میان واحدها جهت انجام امور سازمان می‌باشد.

تبصره ـ ضوابط کلی ساختار و نمودار کلان سازمان به پیشنهاد هیأت مدیره و تصویب شورای عالی و تشکیلات تفضیلی و شرح وظایف به تصویب هیأت مدیره خواهد رسید.

ماده ۶ ـ پست سازمانی: جایگاهی در تشکیلات تفصیلی برای تصدی کارکنان جهت انجام وظایف و مسئولیتهای مشخص می‌باشد.

ماده ۷ـ شغل: مجموعه‌ای از وظایف و مسئولیتهای مرتبط و مشخص است که به عنوان کار واحد شناخته شده باشد.

ماده ۸ـ ارتقاء: ارجاع پست سازمانی یا سطح شغلی بالاتر به کارکنان براساس ضوابط طرح طبقه‌بندی و ارزشیابی مشاغل.

ماده ۹ـ انتصاب: گماردن کارکنان در پست سازمانی طبق ضوابط مصوب هیأت مدیره.

ماده ۱۰ـ تنزل: ارجاع پست سازمانی یا سطح شغلی پایین‌تر به کارکنان براساس

ضوابط طرح طبقه‌بندی و ارزشیابی مشاغل.

ماده ۱۱ـ انتقال: جابجایی محل خدمت کارکنان با صدور حکم رسمی به شرح ذیل در صورت تأیید شورای موضوع ماده ۱۳ مجاز است:

انتقال داخل سازمان: جابجایی محل خدمت کارکنان با صدور حکم رسمی در واحدهای سازمانی.

انتقال به خارج از سازمان و بالعکس: جابجایی محل خدمت کارکنان تا سطح کارشناسی همراه با قطع دائم رابطه اداری استخدامی با سازمان به منظور اشتغال در سایر موسسات، دستگاه‌های دولتی یا نهادهای عمومی غیردولتی و بالعکس با رعایت مقررات موضوعه.

ماده ۱۲ـ مأموریت: عبارت است از محول شدن وظیفه‌ای موقت یا اعزام برای مدت مشخص به خارج از محل خدمت اصلی جهت انجام وظیفه با رعایت مقررات مربوطه یا اعزام به وزارتخانه‌ها، موسسات و شرکت‌های دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی و موسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و بالعکس یا برای طی دوره‌های آموزشی مقرر در این آیین‌نامه.

تبصره ۱ـ با کارکنانی که به سازمان مأمور شده یا می‌شوند در مدت مأموریت طبق مقررات این آیین‌نامه رفتار خواهد شد. لکن چنانچه به موجب احکام کارگزینی، حقوق و فوق‌العاده‌های آنان در دستگاه متبوع کمتر از حقوق و فوق‌العاده‌های تعیین شده در سازمان باشد، مابه‌التفاوت مربوط به آن پرداخت خواهد شد.

تبصره ۲ـ سازمان می‌تواند کارکنان خود را به مؤسسات و شرکت‌های تابعه مأمور نماید. مدت مأموریت این گونه کارکنان جزء سوابق خدمت آنان در سازمان محسوب می‌گردد.

ماده ۱۳ـ هیأت مدیره می‌تواند به منظور نظارت بر حسن اجرای مقررات این آیین‌نامه و پیشنهادات اصلاحی و تهیه و تدوین آیین‌نامه و دستورالعمل‌های مورد نیاز شورایی تحت عنوان «شورای برنامه‌ریزی اداری و استخدامی» متشکل از افراد ذیل تشکیل دهند:

ـ معاونت اداری و مالی عضو و رییس شورا

ـ مدیر کل بودجه و تشکیلات عضو شورا

ـ مدیر کل امور اداری عضو شورا

ـ ۲ نفر کارشناس متخصص از حوزه مربوطه به انتخاب رییس شورا

دبیر شورا توسط رییس شورا تعیین می‌گردد. پیشنهادات شورا پس از تأیید و تصویب هیأت مدیره عملیاتی خواهد شد.

● **فصل دوم ـ شرایط ورود به خدمت و انتصابات**

ماده ۱۴ـ ورود به خدمت افراد در سازمان از طریق آزمون کتبی و مصاحبه، گزینش و براساس اصل شایستگی صورت می‌گیرد. ضوابط برگزاری آزمون و گزینش به تصویب هیأت مدیره خواهد رسید.

تبصره ـ ورود به خدمت افراد در مشاغل یا مناطق خاص با تصویب هیأت مدیره از طریق مصاحبه و گزینش صورت خواهد پذیرفت.

ماده ۱۵ـ شرایط ورود به خدمت برای افراد در سازمان به شرح زیر است:

الف) تابعیت جمهوری اسلامی ایران.

ب) اعتقاد به نظام جمهوری اسلامی ایران و دین مبین اسلام یا یکی از ادیان مصرح در قانون اساسی.

پ) دارا بودن حداقل ۲۰ و حداکثر ۳۵ سال تمام. در مورد مشاغل یا مناطق خاص با تصویب هیأت مدیره حداکثر سن ٤٠ سال می‌باشد.

ت) دارا بودن تحصیلات و دانش تخصصی و توانایی‌های لازم برای انجام وظایف و مسئولیتهای شغل مورد نظر.

ث) دارا بودن برگ پایان خدمت زیر پرچم (دوره ضرورت) یا معافیت دائم برای مردان.

ج) داشتن سلامت جسمی و روانی و عدم اعتیاد به مواد مخدر.

چ) نداشتن سابقه محکومیت جزایی موثر.

ماده ۱۶ـ استخدام افرادی که در اجرای قانون رسیدگی به تخلفات اداری یا آراء قانون مراجع ذیصلاح به مجازاتهای اخراج، بازنشستگی، بازخرید خدمت و انفصال دائم از خدمات دولتی محکوم شده‌اند ممنوع است.

ماده ۱۷ـ فردی که به استخدام دائم پذیرفته می‌شود حداقل ٦ ماه و حداکثر ۲ سال به طور آزمایشی خدمت خواهد نمود و در صورتی که نحوه کار و رفتار وی رضایت

بخش باشد حکم استخدام قطعی وی صادر خواهد شد.

ماده ۱۸ـ مستخدم در مدت خدمت آزمایشی مشمول کلیه مقررات مربوط به کارکنان ثابت به استثنای موارد زیر می‌باشد:

الف) انتقال و مأموریت به وزارتخانه‌ها، موسسات و شرکت‌های دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی و موسسات و نهادهای عمومی غیردولتی.

ب) استفاده از مرخصی بدون حقوق و خدمت نیمه وقت بانوان.

پ) تغییر شغل.

ث) اعزام به مأموریتهای آموزشی بلند مدت که منجر به اخذ مدرک تحصیلی گردد.

تبصره ـ کارکنان آزمایشی موظفند دوره‌های آموزشی بدو خدمت که در نظام آموزشی سازمان پیش‌بینی شده است را حداکثر تا پایان دوره آزمایشی با موفقیت طی نمایند در غیر این صورت از خدمت برکنار خواهند شد، چنانچه امکان برگزاری دوره آموزشی بنا به دلایلی میسر نگردد سازمان موظف است دوره آموزشی مربوطه را تا قبل از ارتقاء بعدی کارکنان موصوف برگزار نماید.

ماده ۱۹ـ فردی که در دوره خدمت آزمایشی برای استخدام ثابت مناسب تشخیص داده نشود بدون هیچگونه تعهد و قید و شرط از خدمت سازمان برکنار خواهد شد. در این حالت حقوق و فوق‌العاده‌های مرخصی استحقاقی استفاده نشده به وی پرداخت خواهد شد.

ماده ۲۰ـ سازمان می‌تواند انجام بخشی از خدمات مورد نیاز خود را به صورت خرید خدمت به اشخاص حقیقی یا حقوقی (در چارچوب اساسنامه و آیین‌نامه معاملاتی سازمان) واگذار نماید و با انعقاد قرارداد حق‌العمل کاری، مقاطعه کاری، کارشناسی مشاوره‌ای و ساعتی از خدمات افراد متخصص یا موسسات و شرکت‌های تخصصی استفاده نماید. این نوع خدمت مشمول ضوابط این آیین‌نامه نبوده و سازمان هیچ گونه تعهد و رابطه استخدامی با این افراد نخواهد داشت و به جز بهای خدمات آنان در چارچوب قرارداد منعقده مزایای دیگری تعلق نمی‌گیرد. دستورالعمل و میزان پرداخت به تصویب هیأت مدیره خواهد رسید.

تبصره ـ وظایف خدمات پشتیبانی با تصویب هیأت مدیره از طریق عقد قرارداد مشخص با یکی از موسسات یا شرکت‌های رسمی و معتبر انجام می‌گیرد.

● **فصل سوم ـ وضع استخدامی کارکنان**

ماده ۲۱ـ کارکنان سازمان از لحاظ وضع استخدامی در یکی از حالات زیر قرار می‌گیرند:

الف) اشتغال: وضع کارکنانی است که مشغول انجام وظایف مربوط به پست سازمانی مورد تصدی می‌باشند.

ب) آزمایشی: وضع کارکنانی است که آزمون یا مصاحبه سازمان را با موفقیت طی نموده است و قبل از صدور حکم قطعی، در حال گذراندن دوره آزمایشی می‌باشند.

پ) کارآموزی یا آموزش: وضع کارکنانی است که برای مدت معینی مشغول طی دوره کارآموزی یا آموزشی برای احراز آمادگی جهت انجام خدمت باشند.

ت) مأموریت: وضع کارکنانی است که به طور موقت از طرف سازمان جهت کارآموزی یا خدمت به واحد یا سایر مؤسسات اعزام شده باشند.

ث) مأموریت آموزشی: وضع کارکنانی است که جهت آموزش به یکی از مراکز آموزشی داخل یا خارج از کشور اعزام شده باشند.

ج) مرخصی: وضع کارکنانی است که از مرخصی استحقاقی یا بدون حقوق و سایر مواردی که در این آیین‌نامه قید شده است، استفاده نمایند.

چ) معذوریت: وضع کارکنانی است که در صورت بیماری یا زایمان از مرخصی استعلاجی حسب مورد استفاده نمایند.

ح) بازنشستگی: وضع کارکنانی است که طبق ضوابط و مقررات قانونی و به موجب حکم رسمی بازنشسته گردیده و از مستمری بازنشستگی استفاده می‌نمایند.

خ) ازکارافتادگی: وضع کارکنانی است که بنا به تشخیص پزشک معالج و تأیید کمیسیون پزشکی مربوط توانایی کارکردن را از دست داده و طبق مقررات ازکارافتاده گردیده‌اند و از مستمری ازکارافتادگی استفاده می‌نمایند.

د) انفصال دائم: وضع کارکنانی است که به موجب احکام دادگاه و آراء قانونی مراجع ذیصلاح اصالتاً و تبعاً از خدمت سازمان محروم می‌گردند.

ذ) انفصال موقت: وضع کارکنانی است که به موجب احکام دادگاه یا آراء قانونی مراجع ذیصلاح اصالتاً و تبعاً برای مدت معین از اشتغال در سازمان محروم می‌گردند.

ر) تعلیق: وضع کارکنانی است که طبق حکم مقامات صلاحیتدار تا تعیین تکلیف

وی به موجب احکام دادگاه و آراء مراجع قانونی ذی‌صلاح به طور موقت از ادامه خدمت در سازمان و موسسات تابعه محروم شده باشند.

ز) بازخریدی: وضع کارکنانی است که طبق مقررات این آیین‌نامه رابطه خدمتشان با سازمان قطع و سوابق خدمت آنان بازخرید می‌گردد.

ژ) استعفاء: وضع کارکنانی است که به درخواست خود از ادامه خدمت در سازمان معاف می‌گردند.

س) اخراج: وضع کارکنانی است که در اجرای احکام هیاتهای رسیدگی به تخلفات اداری یا آراء قانونی مراجع ذیصلاح به خدمت آنان در سازمان به طور دائم خاتمه داده شود.

ش) غیبت موجه: وضع کارکنانی است که به عللی خارج از حدود قدرت و اختیار خود نتوانند در محل خدمت حاضر شوند و موجه بودن عذر آنان برای سازمان محرز گردد.

ص) غیبت غیرموجه: وضع کارکنانی است که بدون مجوز یا ارائه عذر موجه در محل خدمت خود حاضر نگردند.

ض) قطع موقت خدمت: وضع کارکنانی است که به موجب مفاد این آیین‌نامه در یکی از حالات زیر برای مدتی مشخص در سازمان به کار اشتغال نداشته باشند:

۱ـ انتخاب به نمایندگی مجلس شورای اسلامی، انتصاب به مقامات براساس مقررات موضوعه.

۲ـ پس از اخذ مدرک تحصیلی بالاتر از بدو استخدام مشمول خدمات قانونی پزشکان و پیراپزشکان باشد.

ط) آمادگی به خدمت: وضع کارکنانی است که طبق مفاد این آیین‌نامه به شرح زیر در انتظار تعیین تکلیف و ارجاع وظیفه می‌باشند:

۱ـ حذف پست سازمانی.

۲ـ فقدان پست سازمانی با شرایط مستخدم.

۳ـ عدم رضایت مستخدم به هنگام ارجاع شغلی در سطح پایین‌تر.

٤ـ مواردی که هر یک از کارکنان به هر دلیل در خدمت سازمان نبوده و پس از مراجعت، پست بلاتصدی مناسبی برای ارجاع به آنان وجود نداشته باشد.

ماده ۲۲ـ کارکنان ثابتی که در حالت قطع موقت خدمت به سر می‌برند، پس از

اتمام دوران قطع خدمت و اعلام آمادگی جهت ادامه خدمت در سازمان به یکی از پستهای سازمانی که واجد شرایط باشد منصوب می‌گردند و هرگاه پست سازمانی بلاتصدی مناسب موجود نباشد، آماده به خدمت خواهند شد.

ماده ۲۳ـ استفاده از کارکنان آماده به خدمت در پستهایی که ایجاد می‌شود یا بدون متصدی است مشروط به آن است که پستهای مزبور از لحاظ رسته، سطح شغلی و شرایط احراز یا سایر عوامل موثر در انتصاب متناسب با شرایط هر یک از کارکنان و از نظر سلسله مراتب اداری حداقل همتراز آخرین پست مورد تصدی کارکنان مزبور باشد مجاز است.

ماده ۲۴ـ در صورتی که پست سازمانی بلاتصدی براساس شرایط ماده (۲۳) برای ارجاع به کارکنان آماده به خدمت موجود نباشد، ارجاع پست در سطح پایین‌تر موکول به رضایت کارکنان ذی‌ربط خواهد بود، در غیر این صورت برابر ماده (۲۶) این آیین‌نامه با آنان رفتار خواهد شد.

ماده ۲۵ـ حقوق کارکنان آماده به خدمت بدون فوق‌العاده پرداخت خواهد شد لکن در هر مورد کمتر از میزان حداقل حقوق تعیین شده در مورد کارکنان شاغل نخواهد بود.

ماده ۲۶ـ حداکثر مدت آمادگی به خدمت یک سال است و در صورتی که کارکنان تا پایان مهلت مذکور اشتغال مجدد نیابند در صورت داشتن شرایط بازنشستگی، بازنشسته و در غیر این صورت سوابق خدمتی آنان بر اساس ضوابط این آیین‌نامه بازخرید می‌گردد.

تبصره ـ سازمان می‌تواند در طول دوران آمادگی به خدمت بنا به تقاضای کارکنان در صورتی که شرایط بازنشستگی را داشته باشند، بازنشسته و در غیر این صورت بازخرید نماید.

ماده ۲۷ـ سازمان نمی‌تواند به جز حکم مراجع ذیصلاح کارکنان ثابت را از پست سازمانی آنان برکنار کند مگر آنکه بلافاصله به پست سازمانی دیگری منصوب نماید.

- **فصل چهارم ـ ارزشیابی و بهسازی نیروی انسانی**

ماده ۲۸ـ سازمان مکلف است حداقل یک بار در سال عملکرد و استعداد کارکنان را از نظر بازدهی، لیاقت و شایستگی براساس عملکرد، تلاش و رفتار (شغلی ـ

اخلاقی)، تعهد و احساس مسئولیت و کاردانی در جهت افزایش کارایی و توسعه دانش از طریق به کارگیری معیارهای مرتبط با شغل، عینی، قابل سنجش با استفاده از منابع ارزشیابی متعدد از طریق ایجاد ارتباط بین نظام ارزشیابی در زمینه‌های آموزشی، بهسازی و تشویق و تعیین مسیر شغلی کارکنان (انتصاب، ارتقاء، تغییر شغل و ادامه خدمت در پستهای مدیریت) با توجه به ضوابط و ساز و کارهایی که به تصویب هیأت مدیره خواهد رسید، ارزیابی نماید.

ماده ۲۹ـ سازمان می‌تواند جهت بالا بردن سطح تخصص و مهارتهای فنی، حرفه‌ای، مدیریتی، معلومات عمومی کارکنان و افزایش کارآیی آنان برنامه‌های آموزشی و کارآموزی تنظیم و رأساً و یا از طریق موسسات و مراکز آموزشی ذیصلاح به مورد اجرا گذارد:

الف) آموزش پودمانی

ب) آموزشهای عمومی

ج) آموزشهای بهبود مدیریت

تبصره ۱ـ آموزش یا کارآموزی موضوع این ماده مأموریت آموزشی تلقی می‌گردد.

تبصره ۲ـ اعزام کارکنان موقت جهت طی دوره‌های آموزشی در خارج از کشور ممنوع است.

ماده ۳۰ـ اعطای مأموریت آموزشی کوتاه مدت در داخل و خارج از کشور با رعایت شرایط زیر امکان‌پذیر است:

الف) مرتبط بودن دوره آموزشی با وضعیت شغلی حسب نیاز سازمان.

ب) اخذ تعهد خدمت و تضمین لازم از کارکنان.

تبصره ۱ـ اعطای ماموریت آموزشی خارج از کشور موکول به آن است که انجام دوره آموزشی در داخل کشور امکان پذیر نباشد.

تبصره ۲ـ ضوابط پرداخت ماموریت آموزشی داخل و خارج از کشور توسط شورا (موضوع ماده ۱۳) تعیین خواهد شد.

ماده ۳۱ـ نظامنامه آموزشی سازمان: شامل دستورالعمل‌های مربوط به اهداف، نیازهای آموزشی کارکنان، کمیت و کیفیت آموزش از باب اجرایی و محتوایی در داخل و خارج از کشور، چگونگی اعطای تسهیلات آموزشی با عنایت به آموزشهای مورد نیاز

مشاغل سازمان، نحوه اجرای برنامه‌های آموزشی و کارآموزی و سایر موارد مربوطه حسب ضوابطی که به تصویب هیأت مدیره خواهد رسید، می‌باشد.

● **فصل پنجم ـ طبقه‌بندی و ارزشیابی مشاغل و نظام پرداخت**

ماده ۳۲ـ طرح طبقه‌بندی مشاغل شامل رسته‌ها، رشته‌های شغلی، سطوح و مراتب مختلف شغلی می‌باشد.

تبصره ۱ـ رسته شامل مجموعه رشته‌های شغلی است که از لحاظ وظایف و مسئولیتها، وابستگی و تجانس مشابهت‌های نزدیک داشته و حرفه‌ای خاص را تشکیل می‌دهد.

تبصره ۲ـ رشته شغلی شرح کلی از وظایف و مسئولیتها و خصوصیات کلی پست‌هایی است که در آن تخصیص می‌یابد. هر رشته شغلی حاوی عنوان، شماره، تاریخ تصویب، امتیاز شغل، نمونه وظایف و مسئولیتها، عوامل اثرگذار، شرایط احراز و پستهای قابل تخصیص در آن می‌باشد.

تبصره ۳ـ رتبه شغلی براساس گسترش افقی وظایف و مسئولیتهای مشاغل و سنوات خدمت کارکنان تعیین می‌گردد.

تبصره ۴ـ شرایط احراز مهارتها و تحصیلات لازم برای انجام وظایف و مسئولیتهای مترتب با رشته شغلی می‌باشد.

تبصره ۵ـ عوامل اصلی ارزشیابی مشاغل سازمان عبارتست از مجموع «عوامل افرادی» و «عوامل شغلی» برابر طرح طبقه‌بندی و ارزشیابی مشاغل سازمان.

تبصره ۶ـ کارکنان سازمان در طول خدمت و در صورت رضایت‌بخش بودن خدمات آنان و ارزشیابی عملکرد در صورت واجد شرایط بودن می‌توانند به رتبه‌های شغلی بالاتر ارتقاء یابند.

تبصره ۷ـ در صورت تغییر شغل هر یک از کارکنان طبق ضوابط مربوط امتیاز شغل جدید تخصیص داده می‌شود لکن رتبه کارکنان مزبور تغییر نخواهد یافت.

تبصره ۸ـ دستورالعمل اجرایی طرح طبقه‌بندی مشاغل کارکنان به تصویب هیأت مدیره خواهد رسید.

ماده ۳۳ـ مبنای پرداخت حقوق و مزایای کارکنان عبارتست از حاصل ضرب مجموع امتیازات حاصل از عوامل ارزشیابی شغل و شاغل، رتبه و سایر ویژگی‌های

مذکور در مواد آتی در ضریب ریالی در چارچوب ضوابط و مقررات مربوط به ارزشیابی مشاغل که به صورت ماهیانه قابل پرداخت است.

تبصره ۱ـ ضریب ریالی حقوق کارکنان مطابق سیاست‌های سازمان هر سال متناسب با افزایش هزینه زندگی و ضریب حقوق کارکنان دولت، توسط شورا تعیین می‌گردد. در سال اول اجرای این آیین‌نامه ضریب مزبور (۵۰۰) می‌باشد.

تبصره ۲ـ عوامل اصلی خصوصیات شغلی نظیر اهمیت و پیچیدگی وظایف و مسئولیتها، ویژگی‌های شغلی، خطرات ناشی از شغل که مجموعاً ۵۷٪ از امتیاز کل عوامل ارزشیابی شغل و شاغل معادل حداکثر ۹۰۰۰ امتیاز به آن اختصاص یافته است، که حداقل امتیاز مکتسبه از عوامل مزبور ۲۰۰۰ می‌باشد.

تبصره ۳ـ کلیه شاغلین براساس عواملی نظیر تحصیلات، دوره‌های آموزشی، سنوات خدمت ارزشیابی می‌شوند که مجموعاً ٤٣٪ امتیاز کل عوامل ارزشیابی شغل و شاغل معادل حداکثر ٦٧٥٠ امتیاز به آن اختصاص یافته است، که حداقل امتیاز مکتسبه از عوامل مزبور ۱۵۰۰ می‌باشد.

تبصره ۴ـ مبالغ پرداختی ناشی از امتیازات متعلقه حسب تبصره ۲ و تبصره ۳ ماده ۳۳، ماده ٣٤، و تبصره ۱ و ۲ ماده ٣٤، ماده ۳۸، ماده ٤١، ماده ٤٢ حقوق و مزایای مستمر (حقوق ثابت) تلقی می‌گردند.

تبصره ۵ ـ حداکثر سقف حقوق و مزایای مستمر نباید از ۷ برابر حداقل حقوق و مزایای مستمر تجاوز کند.

ماده ۳۴ـ عوامل اثرگذار نظیر تلاش و ایثار در حفظ کیان نظام جمهوری اسلامی (ایثارگری و حضور در مناطق جنگی به هنگام خدمت در سازمان در زمان جنگ)، دریافت نشان لیاقت، احراز مقام نمونه و دریافت احکام تقدیر، خلاقیت و ابتکار در بهبود شرایط و وضعیت سازمان و کشور، حق منزلت شغلی و اندیشمندی برای شاغل که صرفاً در صورت دارا بودن شاغل از عوامل مزبور امتیاز مربوطه، مشابه بخش عمومی در حقوق وی لحاظ می‌گردد.

تبصره ۱ـ معادل ریالی کلیه امتیازات اعطا شده به ایثارگران سازمان مشابه با کارکنان ایثارگر در بخش عمومی براساس مقررات و آیین‌نامه‌ای که به تصویب هیأت مدیره خواهد رسید به صورت فوق‌العاده پرداخت خواهد شد. مشروط بر اینکه براساس مقررات این آیین‌نامه امتیازی مشابه اعطا نشده باشد.

تبصره ۲ـ به کارکنان و بازنشستگانی که در زمان جنگ در مناطق جنگ زده مشغول خدمت اداری بوده‌اند مطابق بخش عمومی امتیاز مربوطه لحاظ و معادل ریالی منظور خواهد شد.

ماده ۳۵ـ معرفی و تعریف کلی عوامل ارزشیابی، تعیین نسبت ارزشی اجزاء کلیه عوامل نسبت به عوامل اصلی فردی و شغلی، تعیین و تخصیص امتیاز به عوامل اصلی و فرعی و تعیین درجات و تخصیص امتیاز به آنها و سایر عوامل اصلی در طرح طبقه‌بندی و ارزشیابی مشاغل که به تصویب هیأت مدیره خواهد رسید، لحاظ می‌گردد.

ماده ۳۶ـ رتبه بندی مشاغل سازمان در ۵ دسته پایه، مقدماتی، ارشد، خبره و عالی طبقه‌بندی می‌گردد. ارتقای رتبه براساس ارزشیابی کمی و کیفی عملکرد شاغل در شغل مورد تصدی می‌باشد.

ماده ۳۷ـ به کارکنانی که در شرایط غیرمتعارف محیط کار انجام وظیفه می‌نمایند فوق‌العاده سختی شرایط محیط کار قابل پرداخت می‌باشد، حداکثر میزان فوق‌العاده مذکور از پنجاه درصد امتیاز عوامل شغل در ضریب ریالی مربوط تجاوز نخواهد کرد.

ماده ۳۸ـ فوق‌العاده ویژه با توجه به عواملی از قبیل ریسک‌پذیری و تأثیر فعالیت در افزایش منابع درآمدی سازمان و کاهش مصارف به میزان حداکثر ۵۰٪ مجموع امتیازات عوامل حقوق ثابت و فوق‌العاده‌های مستمر قابل پرداخت است.

ماده ۳۹ـ سازمان می‌تواند به منظور جذب و نگهداری نیروهای متخصص برای مشاغل و یا مناطق خاص فوق‌العاده انگیزش خدمت تا ۱۰۵۰ امتیاز تا سطح کاردانی، تا ۲۲۵۰ امتیاز تا سطح کارشناسی و بالاتر تا ۳۰۰۰ امتیاز پرداخت نماید.

ماده ۴۰ـ سازمان می‌تواند به منظور جبران خدمت متصدیان مشاغل مدیریت و سرپرستی در ارتباط با وظایف و مسئولیت مدیران و سرپرستان که شامل برنامه‌ریزی، سازماندهی، کنترل و نظارت، هدایت، آموزش و جلب مشارکت کارکنان و نیز ارزشیابی عملکرد افراد تحت سرپرستی «فوق‌العاده جذب مدیریت» پرداخت نماید، حداقل فوق‌العاده مذکور ۷۵۰ امتیاز و حداکثر آن ۷۵۰۰ امتیاز می‌باشد.

ماده ۴۱ـ کارکنانی که حقوق آنان با این آیین‌نامه تطبیق داده می‌شود هر سال سابقه خدمت آنان جزء سنوات قابل قبول منظور شده و از امتیاز مربوطه برخوردار خواهند گردید، خدمت کمتر از یک سال به تناسب ماههای کارکرد ملاک محاسبه خواهد بود.

ماده ۴۲ـ در صورتی که کارکنان در ساعات غیراداری و برای انجام وظایف محوله

حسب دستور مقام مافوق انجام وظیفه نمایند فوق‌العاده اضافه‌کاری براساس ساز و کار پیش‌بینی شده برای کارکنان دولت در ازای هر ساعت کار اضافی دریافت خواهند نمود.

تبصره ـ دستورالعمل پرداخت اضافه کاری به تصویب هیأت مدیره خواهد رسید.

ماده ۴۳ـ سازمان می‌تواند فوق‌العاده‌ها و کمک هزینه‌هایی مشابه با بخش عمومی براساس ضوابط و دستورالعمل‌هایی که به تصویب هیأت مدیره خواهد رسید پرداخت نماید:

الف ـ فوق‌العاده محل خدمت: به کارکنانی که محل جغرافیایی خدمت آنان از شهرستان محل استخدام به شهرستان دیگر تغییر می‌یابد.

ب ـ فوق‌العاده بدی آب و هوا و مناطق توسعه نیافته: به کارکنانی که در نقاط بد آب و هوا و توسعه نیافته یا کمتر توسعه یافته خدمت می‌نمایند.

پ ـ فوق‌العاده خارج از کشور: به کارکنانی که به خارج از کشور به صورت مأمور سازمانی اعزام می‌گردند.

ت ـ فوق‌العاده نوبت کاری، شیفت و کشیک: به کارکنانی که به صورت نوبتی و یا شیفتی و یا کشیک اشتغال دارند.

ث ـ فوق‌العاده روزانه: به کارکنانی که به خارج از محل خدمت به طور موقت اعزام می‌شوند.

ج ـ هزینه سفر و نقل و مکان: به کارکنانی که بنا به انتقال محل جغرافیایی آنان از شهرستانی به شهرستان دیگر تغییر می‌یابد.

چ ـ فوق‌العاده بهره‌وری: سازمان می‌تواند حداکثر تا ۲۵٪ از محل صرفه جویی بودجه سالانه خود به برخی از کارکنان خود براساس ضوابط مصوب هیأت مدیره فوق‌العاده بهره‌وری پرداخت نماید.

ح ـ فوق‌العاده کارایی: سازمان می‌تواند حداکثر، ۲۵٪ از حقوق ثابت را به ۷۰٪ از کارکنان براساس عواملی نظیر رضایت ارباب رجوع، رشد و ارتقای اثر بخشی و سرعت در انجام کار و ارزشیابی عملکرد به عنوان فوق‌العاده کارایی که ضوابط آن توسط هیأت مدیره تعیین می‌شود، پرداخت نماید.

خ ـ هزینه ایاب و ذهاب: به کارکنانی که در داخل محدوده شهری بدون استفاده از

وسیله نقلیه سازمان به مأموریت اعزام می‌گردند.

دـ کمک هزینه عائله‌مندی و اولاد: کارکنان مشمول فوق‌العاده عائله‌مندی و اولاد، مشابه با بخش عمومی پرداخت می‌گردد.

ذـ سازمان می‌تواند به منظور ایجاد انگیزه و افزایش کارایی و بهره‌مندی از فکر و اندیشه و خلاقیت کارکنان ذیربط ساز و کار مناسب برای جلب مشارکت کارکنان اثرگذاری آنان در نظام تصمیم‌گیری حسب ضوابطی که به تصویب هیأت مدیره می‌رسد پاداش پیش‌بینی و پرداخت نماید.

ماده ۴۴ـ سازمان می‌تواند کارکنانی را که خدمات برجسته انجام دهند و یا لیاقت و شایستگی قابل توجهی در فعالیتهای خود ابراز نمایند. معادل یک تا حداکثر دو ماه حقوق فوق‌العاده‌های مستمر در طول سال به عنوان پاداش پرداخت نماید.

تبصره ـ ضوابط اجرایی این ماده به تصویب هیأت مدیره خواهد رسید.

ماده ۴۵ـ سازمان مکلف است با رعایت ضوابط قانون حفاظت در برابر اشعه مصوب ۱۳٦۸/۱/۲۰ مجلس شورای اسلامی و اصلاحات بعدی در رابطه با کارکنان ذیربط اقدام نماید.

ماده ۴۶ـ میزان عیدی پایان سال معادل بخش عمومی خواهد بود.

● **فصل ششم ـ تکالیف عمومی کارکنان**

ماده ۴۷ـ کارکنان موظف به اجرای وظایف و تکالیف محوله به نحو احسن در ساعات مقرر اداری و در محل خدمت تعیین شده از سوی سازمان بوده و مکلفند در حفظ اسناد و مدارک اداری و امور محرمانه و اسرار سازمان کوشا باشند.

تبصره ۱ـ ساعات کار کارکنان ٤٤ ساعت در هفته می‌باشد. ترتیب و تنظیم ساعت کار در طول هفته و نحوه حضور و غیاب کارکنان براساس دستورالعملی است که به تصویب هیأت مدیره خواهد رسید.

تبصره ۲ـ کارکنان موظفند در صورت نیاز سازمان در خارج از ساعات کار اداری در محل خدمت حضور یافته و انجام وظیفه نمایند.

ماده ۴۸- کارکنان سازمان مکلف هستند در چارچوب قوانین، مقررات و دستورالعمل‌های صادره دستورات مقام مافوق را در امور مربوط به وظایف محوله اطاعت و اجرا نمایند. در صورتی که هر یک از کارکنان دستورات صادره را خلاف

قوانین و مقررات یا موازین حرفه‌ای یا مصالح سازمان تشخیص دهند موظفند مراتب را کتباً با ذکر دلیل به مقام صادر کننده دستور گزارش نمایند، هرگاه مقام مافوق اجرای دستور را مجدداً و به صورت کتبی خواستار شد، کارکنان مکلف به انجام دستور می‌باشند و مسئولیت ناشی از اجرای امر متوجه مقام دستور دهنده خواهد بود.

ماده ۴۹ـ اشتغال کارکنان سازمان در دستگاه‌های دولتی، موسسات و نهادهای عمومی غیردولتی ممنوع است.

تبصره ـ اشتغال تمام‌وقت و پاره‌وقت کارکنان دستگاه‌های مندرج در این ماده در سازمان مجاز است.

ماده ۵۰ ـ هر یک از کارکنان سازمان می‌توانند کتباً با دو ماه اعلام قبلی از خدمت استعفاء نمایند لکن تقاضای استعفای آنان در هیچ مورد رافع تعهدات آنان در قبال مسئولیتهای محوله نخواهد بود. استعفاء از تاریخی تحقق می‌یابد که سازمان به موجب حکم رسمی با آن موافقت کند. کارکنانی که تقاضای استعفاء ارائه نموده‌اند موظفند در مدت مقرر در این ماده در محل خدمت حاضر شوند و در پایان این مدت استعفای آنان قبول شده تلقی می‌گردد.

تبصره ۱ـ در مواردی که استعفای هر یک از کارکنان موجب وقفه در انجام وظایف مربوط به شغل مورد تصدی می‌شود، زمان موافقت با استعفاء می‌تواند حداکثر شش ماه پس از تقاضای کارکنان باشد که در این صورت باید در فاصله دو ماه موضوع این ماده کتباً به کارکنان ابلاغ گردد.

تبصره ۲ـ استعفای کارکنان در هیچ موردی رافع تعهدات آنان در قبال مسئولیتهای زمان اشتغال نخواهد بود.

تبصره ۳ـ کارکنانی که تعهد خدمت به سازمان دارند قبل از پایان دوره تعهد نمی‌توانند استعفاء دهند مگر آنکه هزینه تعهدات مربوط را به سازمان پرداخت نموده و تسویه حساب نمایند.

ماده ۵۱ ـ رسیدگی به تخلفات کارکنان سازمان طبق قانون رسیدگی به تخلفات اداری مصوب سال ۱۳۷۲ مجلس شورای اسلامی و اصلاحات و الحاقات بعدی آن خواهد بود.

ماده ۵۲ ـ به کارکنان مستعفی به ازاء هر سال خدمت قابل قبول از لحاظ این

آیین‌نامه معادل یک ماه آخرین حقوق و فوق‌العاده‌های مستمر و همچنین حقوق و فوق‌العاده‌های ایام مرخصی‌های استحقاقی استفاده نشده پرداخت خواهد شد.

ماده ۵۳ ـ سازمان می‌تواند نسبت به بکارگیری بازنشستگان متخصص با مدرک تحصیلی کارشناسی و بالاتر در موارد خدمات مشاوره‌ای غیرمستمر، تدریس و مشاوره‌های حقوقی با مجموع ساعات اشتغال حداکثر تا یک سوم ساعت اداری کارکنان موظف اقدام نماید.

● **فصل هفتم ـ حقوق استخدامی کارکنان**

ماده ۵۴ ـ کارکنان سازمان در هر حال حق استفاده از سی روز مرخصی استحقاقی به نسبت مدت خدمت را بدون احتساب ایام تعطیل با دریافت حقوق و فوق‌العاده‌های مربوط خواهند داشت. نحوه استفاده یا ذخیره آن تابع مقررات این فصل می‌باشد.

تبصره ۱ـ استفاده از مرخصی استحقاقی به صورت روزانه یا ساعتی یا تقاضای کتبی هر یک از کارکنان و موافقت مدیر یا سرپرست بلافصل قبل از شروع مرخصی امکان‌پذیر است. در هر حال استفاده از مرخصی موکول به دارا بودن مرخصی استحقاقی ذخیره شده می‌باشد.

تبصره ۲ـ کارکنان موظفند حداقل ($\frac{۱}{۲}$) از مرخصی استحقاقی خود را در همان سال استفاده نمایند و چنانچه بخواهند می‌توانند ($\frac{۱}{۲}$) از آن را برای سالهای آینده ذخیره نمایند.

تبصره ۳ـ سازمان می‌تواند براساس تقاضای هر یک از کارکنان هر پنج سال یک بار مرخصی ذخیره شده آنان را براساس آخرین حقوق و فوق‌العاده‌های دریافتی مستمر مندرج در حکم کارگزینی پرداخت نماید.

ماده ۵۵ ـ حداکثر مدتی که کارکنان در یک سال تقویمی می‌توانند از مرخصی همان سال و مرخصی ذخیره شده سالهای قبل استفاده نمایند جمعاً از سه ماه تجاوز نخواهد کرد.

ماده ۵۶ ـ وجوه مرخصی‌های ذخیره شده کارکنانی که بازنشسته، از کارافتاده کلی یا فوت می‌شوند یا رابطه استخدامی آنان به هر دلیل با سازمان قطع می‌گردد بر مبنای آخرین حقوق و فوق‌العاده‌های مستمر مندرج در حکم کارگزینی پرداخت خواهد شد.

ماده ۵۷ ـ کارکنان سازمان در صورت ابتلاء به بیماری‌هایی که مانع از انجام خدمت آنان باشد به گواهی پزشک معالج و تأیید پزشک معتمد سازمان می‌توانند از

مرخصی استعلاجی استفاده نمایند. در مورد مرخصی‌های بیش از ۵ روز، تأیید گواهی‌های مزبور توسط کمیسیون پزشکی الزامی است.

تبصره ۱ـ در صورتی که کارکنان در حال استفاده از مرخصی استحقاقی، بیمار شوند طبق مقررات ناظر بر مرخصی استعلاجی با آنان رفتار خواهد شد و در این صورت مرخصی استحقاقی استفاده نشده وی لغو می‌گردد.

تبصره ۲ـ حداکثر مدت استفاده از مرخصی استعلاجی ٤ ماه در هر سال خدمتی خواهد بود که در این مدت تمام حقوق و فوق‌العاده‌های مستمر مندرج در آخرین حکم کارگزینی به کارکنان مزبور پرداخت می‌شود.

تبصره ۳ـ در صورت ابتلاء کارکنان به بیماری صعب‌العلاج، بیماری به سبب انجام وظیفه یا حادثه ناشی از کار که به مرخصی استعلاجی بیش از حد مقرر در تبصره (۲) این ماده نیاز باشد برابر دستورالعملی که به تصویب هیأت مدیره خواهد رسید، با وی رفتار خواهد شد.

ماده ۵۸ـ قانون ترویج تغذیه با شیرمادر و حمایت از مادران در دوران شیردهی مصوب ۱۳۷٤/٦/۲۲ و اصلاحات بعدی آن و مقررات مربوط به معذوریت زایمان مستخدمین رسمی دولت در مورد مشمولین این آیین‌نامه لازم الاجراء می‌باشد.

ماده ۵۹ـ به ایام مرخصی استعلاجی و معذوریت زایمان مرخصی استحقاقی تعلق می‌گیرد.

ماده ۶۰ـ کارکنان می‌توانند با موافقت سازمان حداکثر از (۳) سال از مرخصی بدون حقوق در طول خدمت، به شرط نداشتن مرخصی استحقاقی ذخیره شده استفاده نمایند. برای انجام تحصیلات عالی در رشته مورد نیاز سازمان علاوه بر آن تا (۲) سال دیگر قابل اعطاء است.

تبصره ـ اعطای مرخصی بدون حقوق به کارکنان ثابت زن که همسر آنان به مأموریت خارج از کشور اعزام می‌شود براساس مقررات عمومی دولت و موافقت سازمان بلامانع می‌باشد.

ماده ۶۱ـ حفظ پست سازمانی کارکنان در ایام مرخصی بدون حقوق الزامی نیست و در صورتی که پس از پایان دوره مرخصی بدون حقوق پست سازمانی مناسب جهت ارجاع به کارکنان مزبور موجود نباشد، آماده به خدمت خواهند گردید.

ماده ۶۲ـ خدمت نیمه‌وقت بانوان برابر مقررات عمومی دولت و با موافقت سازمان

بلامانع می‌باشد.

ماده ۶۳ـ کارکنان سازمان در انجام وظایف و مسئولیتهای محوله در برابر شاکی یا شاکیان مورد حمایت قضایی می‌باشند و سازمان مکلف است به تقاضای این قبیل کارکنان، برای دفاع از آنان با استفاده از کارشناسان حقوقی خود یا وکلای دادگستری حمایت قضایی به عمل آورد.

● **فصل هشتم ـ بازنشستگی**

ماده ۶۴ـ با کارکنان از لحاظ بازنشستگی، از کارافتادگی کلی و فوت طبق مقررات قانون تأمین اجتماعی رفتار خواهد شد.

ماده ۶۵ـ کلیه حقوق و فوق‌العاده‌های کارکنان سازمان مشمول کسر حق بیمه طبق درصدهای مقرر در قانون تأمین اجتماعی می‌باشد.

ماده ۶۶ـ به کارکنانی که به سبب انجام وظیفه یا ناشی از کار، فوت یا از کارافتاده کلی می‌شوند حسب ضوابطی که به تصویب هیأت مدیره خواهد رسید مستمری پرداخت می‌گردد.

ماده ۶۷ـ به مستخدمینی که بازنشسته، از کارافتاده کلی یا فوت می‌شوند علاوه بر وجوه مرخصی‌های استحقاقی استفاده نشده، به ازاء هر سال سابقه خدمت آنان معادل یک ماه آخرین حقوق و فوق‌العاده‌های مشمول کسر حق بیمه به عنوان پاداش پایان خدمت پرداخت خواهد شد.

ماده ۶۸ـ کارکنان شهید، جانباز از کارافتاده کلی، آزاده جانباز از کارافتاده کلی و مفقودالاثر و خانواده آنان تابع مقررات مربوط به مستخدمین ایثارگر دولت می‌باشند.

ماده ۶۹ـ به منظور رعایت عدالت استخدامی و حفظ تناسب حقوق کارکنان شاغل و بازنشسته، هر نوع افزایش حقوق و فوق‌العاده‌های مستمر کارکنان شاغل، به کارکنان بازنشسته، از کارافتاده کلی و بازماندگان کارکنان متوفی با لحاظ افزایش سالانه مستمریها طبق ضوابطی که به تصویب هیأت مدیره می‌رسد، پرداخت می‌گردد. حکم این ماده درباره کارکنانی که قبل از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این آیین‌نامه بازنشسته، از کارافتاده کلی یا فوت شده‌اند ضمن تطبیق وضعیت آنان با این آیین‌نامه نیز لازم الاجرا می‌باشد.

ماده ۷۰ـ سنوات خدمت کارکنان ثابت مشروط به این که به شرایط عمومی بازنشستگی نرسیده باشند، به شرح زیر قابل خرید است :

الف ـ به کارکنانی که تقاضای بازخرید سوابق خدمت خود را داشته باشند براساس مقررات عمومی ناظر بر کارکنان دولت وجوه بازخریدی پرداخت خواهد شد.

ب ـ سازمان می‌تواند کارکنانی را که به دلیل واحد و پستها در چارچوب اصلاح تشکیلات مصوب و عدم وجود پست بلاتصدی آماده به خدمت شده‌اند، بازخرید نماید و به ازای هر سال خدمت قابل قبول حداقل معادل یک ماه آخرین حقوق و مزایای مندرج در آخرین حکم کارگزینی به اضافه حقوق و مزایای مرخصی استحقاقی استفاده نشده و سهم پس انداز آنان در صندوق پس انداز به استثنای کسور حق بیمه را پرداخت نماید.

ماده ۷۱ـ آن دسته از کارکنانی که در اجرای آرای هیأتهای رسیدگی به تخلفات اداری و مراجع قانونی ذیصلاح محکوم به بازخریدی می‌شوند، تابع ضوابط خاص خود می‌باشد.

● **فصل نهم ـ تسهیلات رفاهی**

ماده ۷۲ـ به منظور تشویق کارکنان به پس انداز و تأمین رفاه و رفع نیاز و مشکلات آنان در موارد اضطراری، صندوقی به نامه «صندوق پس انداز و رفاه کارکنان سازمان» که به اختصار صندوق نامیده می‌شود، تشکیل می‌گردد.

ماده ۷۳ـ سازمان مکلف است (٤) درصد از مجموع حقوق و فوق‌العاده‌های مندرج در حکم کارگزینی یا حکم قراردادی ماهانه کارکنان ثابت و موقت را به عنوان پس‌انداز سهم مستخدم کسر و تا دو برابر آن را به عنوان سهم سازمان ماهانه به طور یکجا به حساب صندوق واریز نماید.

تبصره ۱ـ آیین‌نامه نحوه اداره امور صندوق و تغییرات سهم مستخدم و سایر موارد به تصویب هیأت مدیره خواهد رسید.

تبصره ۲ـ پس از تشکیل صندوق کلیه امکانات و دارایی صندوق پس انداز و کارگشایی با لحاظ حق‌السهم اعضاء به این صندوق منتقل خواهد شد.

ماده ۷۴ـ سازمان می‌تواند نسبت به انعقاد قرارداد با یکی از شرکت‌های بیمه داخلی جهت استفاده کارکنان شاغل و بازنشسته و خانواده آنان از مزایای بیمه‌های تکمیلی درمان اقدام نماید.

ماده ۷۵ـ سازمان موظف است کارکنان شاغل خود را در برابر ضایعات جسمی ناشی از بلایا، حوادث و فوت، نزد یکی از شرکت‌های داخلی بیمه عمر و حوادث، بیمه نماید.

تبصره ـ حق بیمه‌های موضوع مواد فوق براساس ضوابطی که به تصویب هیأت مدیره خواهد رسید توسط سازمان و کارکنان تأمین می‌گردد.

ماده ۷۶ـ سازمان می‌تواند در حدود اعتبارات مصوب خود و در چارچوب شرایط عمومی ناظر بر کارکنان دولت نسبت به ارائه تسهیلات رفاهی و اعطای وام خرید یا ساخت مسکن با سود مناسب و سایر تسهیلات و امکانات و خدمات رفاهی را براساس ضوابطی که به تصویب هیأت مدیره می‌رسد به کارکنان خود اعم از شاغل، بازنشسته، ازکارافتاده کلی و بازماندگان کارکنان متوفی اعطاء نماید.

تبصره ـ تسهیلات موضوع ماده فوق به هر یک از کارکنان زوج شاغل در سازمان اعطاء می‌گردد.

ماده ۷۷ـ سازمان مکلف است نسبت به تأمین شرایط بهداشتی، ایمنی، ایجاد محیط مناسب کار و تقویت بنیه جسمی و روحی کارکنان اقدام و تشکیل شرکت‌های تعاونی کارکنان از جمله تعاونی‌های مسکن و مصرف را مورد حمایت قرار داده و تسهیلات لازم را به آنها اعطاء نماید.

● **فصل دهم ـ تطبیق وضع کارکنان**

ماده ۷۸ـ کلیه کارکنانی که در تاریخ تصویب این آیین‌نامه به طور تمام وقت و به صورت ثابت یا موقت به خدمت اشتغال دارند با حفظ نوع استخدام با این مقررات تطبیق وضع می‌یابند.

ماده ۷۹ـ در صورتی که مجموع حقوق و فوق‌العاده‌های مندرج در حکم کارگزینی کارکنان پس از تطبیق، از مجموع حقوق و فوق‌العاده‌های وی کمتر شود مابه التفاوت تحت عنوان تفاوت تطبیق پرداخت می‌گردد. هرگونه افزایش بعدی حقوق و فوق‌العاده‌های کارکنان مزبور تا استهلاک کامل از تفاوت تطبیق مزبور کسر خواهد شد.

ماده ۸۰ـ عدم حضور کارکنان در تاریخ لازم‌الاجرا شدن این آیین‌نامه در موارد مرخصی استحقاقی، استعلاجی و بدون حقوق، آمادگی به خدمت، غیبت موجه یا با ماموریت مانع از تطبیق وضع آنان با مقررات این آیین‌نامه نخواهد بود. در این گونه

موارد آخرین پست مورد تصدی مستخدم در سازمان ملاک تطبیق وضع خواهد بود.

تبصره ـ در موارد آمادگی به خدمت و سایر موارد مشابه آخرین پست کارکنان ملاک تطبیق وضع خواهد بود.

● **فصل یازدهم ـ سایر مقررات**

ماده۸۱ ـ سازمان مکلف است حداکثر ظرف مدت چهارماه از تاریخ تصویب این آیین‌نامه، مقررات اجرایی مربوط را تهیه و جهت تصویب تسلیم مراجع ذیصلاح نماید. مادامی که مقررات مذکور تصویب نشده است ضوابط و دستورالعمل‌های مورد عمل حسب مورد کماکان معتبر و قابل اجراء می‌باشد.

ماده ۸۲ ـ در صورتی که با تصویب قوانین و مقررات عنوان سازمان تأمین اجتماعی یا ارکان تشکیلاتی آن که در این آیین‌نامه ذکر شده است، تغییر یابد عناوین متناظر حسب مورد جایگزین خواهد شد.

ماده ۸۳ ـ در هر مورد که مقرراتی در این آیین‌نامه پیش‌بینی نشده است مقررات عمومی دولت لازم‌الاجرا خواهد بود.

این آیین‌نامه مشتمل بر ۸۳ ماده و ٤٧ تبصره در تاریخ ۱۳۸٦/۱۲/۲۸ به تصویب سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور رسید.

۲۵– آیین‌نامه اجرایی تبصره (۵) الحاقی به ماده (۴) قانون تأمین اجتماعی مصوب۱۳۸۷ـ (مصوب ۱۳۸۸/۳/۳)

ماده ۱ـ در این آیین‌نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

الف ـ قانون: قانون تأمین اجتماعی ـ مصوب۱۳٥٤ـ و اصلاحات بعدی آن.

ب ـ سازمان: سازمان تأمین اجتماعی.

پ ـ کارگاه: کارگاههای موضوع بند (۳) ماده (۲) قانون که دارای مجوز فعالیت از مراجع ذیصلاح می‌باشند.

ت ـ بیمه‌شده: اشخاص حقیقی و مدیران اشخاص حقوقی غیردولتی که حقوق دریافت نمی‌نمایند.

ماده ۲ـ نرخ حق بیمه مطابق ماده (۲۸) قانون می‌باشد.

ماده ۳ـ مبنای کسر حق بیمه ماهانه بیمه‌شده، بین حداقل و حداکثر دستمزد قانونی

زمان پرداخت خواهد بود و از ابتدای هر سال به میزان درصدی که طبق مقررات مصوب شورای عالی کار به سطوح دستمزد شاغلان اضافه می‌گردد، افزایش می‌یابد. در هر حال، مبنای پرداخت حق بیمه نباید از حداقل دستمزد کمتر و از حداکثر دستمزد مبنای کسر حق بیمه بیشتر باشد.

تبصره ۱ـ مبنای پرداخت حق بیمه ماهانه بیمه‌شده برای کسانی که بیش از ده سال سابقه پرداخت حق بیمه دارند عبارت از میانگین مبنای حق بیمه پرداختی در آخرین دوازده ماه قبل از تاریخ ثبت تقاضا است مشروط بر اینکه مبلغ مذکور کمتر از حداقل دستمزد مبنای پرداخت حق بیمه زمان پرداخت نباشد.

تبصره۲ـ مبنای پرداخت حق بیمه ماهانه بیمه‌شده‌ای که کمتر از ده سال سابقه پرداخت حق بیمه دارد به انتخاب متقاضی بین حداقل و حداکثر دستمزد مبنای کسر حق بیمه خواهد بود.

تبصره ۳ـ دستمزد ماهیانه مبنای کسر حق بیمه بیمه‌شده در کارگاههای دارای دستمزد مقطوع موضوع ماده (۳۵) قانون از بیشترین دستمزد مقطوع کارگاه کمتر نخواهد بود.

ماده ۴ ـ نحوه احتساب سوابق معوقه بیمه‌شده به شرح زیر تعیین می‌شود:

الف ـ کارفرمایان حقیقی و حقوقی غیردولتی که تا تاریخ تصویب این آیین‌نامه از طریق کارگاههای خود براساس ماده (۲۸) قانون اقدام به ارسال لیست و پرداخت حق‌بیمه نموده و یا طبق قانون معافیت از پرداخت سهم بیمه کارفرمایانی که حداکثر پنج نفر کارگر دارند ـ مصوب ۱۳۶۱ـ نسبت به ارسال لیست و پرداخت حق بیمه خود به همراه حق بیمه کارکنان شاغل در کارگاه اقدام نموده‌اند، سوابق آنها به استناد لیستهای ارسالی و حق بیمه‌های پرداختی جزو سوابق بیمه‌ای کارفرما محسوب می‌شود.

تبصره ـ معادل سابقه پرداخت حق بیمه تا این تاریخ به حداکثر شرط سنی بیمه‌شده اضافه می‌گردد.

ب ـ بیمه‌شده‌ای که قبل از تاریخ تصویب این آیین‌نامه به استناد قانون اصلاح بند «ب» و تبصره (۳) ماده (٤) قانون تأمین اجتماعی ـ مصوب۱۳٦٥ـ نسبت به عقد قرارداد و بیمه‌پردازی خود اقدام نموده است، می‌تواند با پرداخت حق بیمه موضوع ماده (۲) این آیین‌نامه (سهم بیمه‌شده و کارفرما) با ارسال لیست نسبت به ادامه بیمه‌پردازی خود اقدام نماید.

ج ـ کارفرمایانی که نسبت به بیمه نمودن خود اقدامی نکرده‌اند، با داشتن حداکثر پنجاه و پنج سال سن و رعایت ماده (۹۰) قانون می‌توانند با پرداخت ۲۷٪ حق بیمه موضوع ماده (۳) این آیین‌نامه و ارسال لیست مشمول احکام مقرر در این آیین‌نامه قرار گرفته و از مزایای قانونی آن برخوردار شوند و سوابق قبلی بیمه‌شده به شرط سنی موضوع این بند اضافه می‌شود.

د ـ کارفرمایانی که تا تاریخ ابلاغ این آیین‌نامه اقدام به بیمه نمودن خود نزد سازمان نکرده‌اند، می‌توانند بعد از ابلاغ این آیین‌نامه پس از انعقاد قرارداد، مدارک و مستندات خود را جهت پذیرش سوابق گذشته به سازمان ارائه تا پس از احراز اشتغال توسط سازمان با پرداخت حق بیمه براساس دستمزد مبنای انعقاد قرارداد، سوابق معوقه به حساب آنها منظور گردد.

تبصره۱ـ حق بیمه متعلقه در صورت تقاضای کارفرما و موافقت سازمان مطابق ماده (٤٦) قانون حداکثر در سی و شش قسط قابل تقسیط است.

تبصره۲ـ حق‌بیمه‌های معوقه‌ای که در اجرای این آیین‌نامه پرداخت می‌شود، به نسبت سالهای خدمت مربوط صرفاً در محاسبه میزان مستمری بازنشستگی، ازکارافتادگی کلی و فوت ملاک عمل قرار می‌گیرد.

هـ ـ احتساب سوابق آینده بیمه‌شده صرفاً برای ایامی خواهد بود که کارفرما نام خود را در لیست ارسالی درج و حق بیمه متعلقه را نیز پرداخت نماید.

ماده ۵ ـ بیمه‌شده با ارسال لیست و پرداخت حق بیمه از حمایتهای بازنشستگی، ازکارافتادگی کلی، فوت و خدمات درمانی برخوردار می‌شود.

ماده ۶ـ بیمه‌شدگانی که طبق گواهی پزشک معتمد سازمان قبل از درخواست بیمه موضوع این آیین‌نامه به دلیل نقص عضو از کارافتاده تشخیص داده می‌شوند، نمی‌توانند از حمایت مربوط به ازکارافتادگی بهره‌مند شوند، مگر در مواردی که به دلیل حادثه یا بیماری دیگری ازکارافتاده گردند.

این تصویب‌نامه در تاریخ ۱۳۸۸/۸/۲٦ به تأیید مقام محترم ریاست جمهوری رسیده است.

بخش دوم

قوانین و مقررات مرتبط

۱ـ قوانین

۱- از قانون استخدام کشوری[۱] مصوب (۱۳۴۵/۳/۳۱) و اصلاحات بعدی

● **فصل هشتم - در بازنشستگی و وظیفه**

ماده ۷۰ـ از اول سال ۱۳٥٤ صندوق بازنشستگی کشوری به صورت مؤسسه‌ای مستقل وابسته به سازمان اموراداری و استخدامی کشور تأسیس و به موجب اساسنامه‌ای که به تصویب کمیسیونهای استخدام و امور اقتصادی و دارائی مجلس می‌رسد اداره خواهد شد.[۲]

اداره کل بازنشستگی فعلی و صندوق بازنشستگی و وظیفه مستخدمین شرکت‌های دولتی با کلیه وظایف و دارائی و موجودی و اسناد و اوراق و بودجه و تعهدات و مستخدمین خود به صندوق بازنشستگی کشوری منتقل می‌شود.

تبصره ۱ـ حقوق بازنشستگی و وظیفه ازکارافتادگی و وظیفه وراث مستخدمینی که تا آخر سال ۱۳۵۳ بازنشسته یا ازکارافتاده شده یا بشوند همچنین وظیفه وراث مستخدمینی که تا آخر سال ۱۳۵۳ فوت شده یا بشوند از محل اعتبار خاصی که به عنوان کمک به صندوق بازنشستگی هر سال در بودجه کل کشور منظور می‌شود پرداخت خواهد شد.

۱ـ نقل از روزنامه رسمی شماره ٦۲۲٤ مورخ ۱۳٤٥/٤/۱۸

۲ـ این ماده در تاریخ ۱۳٥۳/۱۲/۲۸اصلاح شده است، اساسنامه سازمان بازنشستگی کشوری در تاریخ٥٤/۳/۸ به تصویب رسیده است.

تبصره ۲ـ کسور بازنشستگی متعلق به مدت خدمت گذشته مستخدمین رسمی که در اول فروردین سال ۱۳۵٤ به خدمت اشتغال دارند به میزان و ترتیبی که از طرف سازمان امور اداری و استخدامی کشور با جلب نظر وزارت اموراقتصادی و دارایی و سازمان برنامه و بودجه پیشنهاد و به تصویب هیأت وزیران خودهد رسید از محل اعتباری که در قوانین بودجه کل کشور منظور می‌گردد به صندوق بازنشستگی کشوری پرداخت خواهد شد.

تبصره ۳ـ از اول سال ۱۳۵٤ مستخدمین پیمانی وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مشمول قانون استخدام کشوری و آن دسته از مستخدمین موقت شرکت‌ها و مؤسسات دولتی مستثنی شده از قانون استخدام کشوری که مشمول مقررات بازنشستگی و وظیفه خاصی نمی‌باشند مشمول مقررات قانون حمایت کارمندان در برابر اثرات ناشی از پیری و ازکارافتادگی و فوت خواهند بود و صندوق بازنشستگی کشوری عهده‌دار وظایف صندوق حمایت مستخدمین مزبور خواهد بود.[۱]

تبصره ۴ـ اجازه داده می‌شود که اداره امور صندوق بازنشستگی شهرداریها به پیشنهاد سازمان اموراداری و استخدامی کشور و موافقت وزیر کشور به عهده صندوق بازنشستگی کشوری قرار گیرد.

ماده ۷۱ـ وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مکلفند هر ماه هشت‌ونیم درصد از جمع حقوق و تفاوت تطبیق حقوق و مزایای مستمر و فوق‌العاده‌های مستخدمین رسمی و مستخدمین آزمایشی را به استثناء فوق‌العاده تضمین و اضافه کار و کسر صندوق و روزانه و کارانه موضوع ماده ۵ قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت کم کرده و بابت سهم مستخدمین به صندوق بازنشستگی کشوری بپردازند.[۲-۳]

۱ـ به موجب قانون تشکیل وزارت بهداری و بهزیستی مصوب ۵۵/٤/۱٦از تاریخ مزبور قانون حمایت کارمندان در برابر اثرات ناشی از پیری و ازکارافتادگی و فوت ملغی گردیده و کلیه مشمولین آن، مشمول قانون ومقررات تأمین اجتماعی گردیده‌اند.

۲ـ براساس بند ج مصوبه مورخ ۵٤/۱۱/۲۵مجلس شورای اسلامی، فوق‌العاده کارانه به مستثنیات این ماده افزوده شده است و برای سایر مستثنیات نیز به تبصره ماده ۱۰۰ مراجعه شود.

۳ـ حسب اعلام نظر شماره ۲۳۹۵/۳۱/۱ مورخ ۷۵/٤/۲٤دفتر حقوقی سازمان اموراداری و استخدامی کشور، در حال حاضر در مورد مستخدمین رسمی مشمول قانون استخدام کشوری از مجموع حقوق مبنا و افزایش سنواتی و فوق‌العاده شغل و مابه‌التفاوت حقوق موضوع تبصره ۵ ماده ۳ قانون نظام هماهنگ پرداخت وفوق‌العاده نوبتکاری و سختی شرایط محیط کار موضوع بندهای خ و د ماده ۳۹ قانون استخدام کشوری وفوق‌العاده‌های خاص که در ←

تبصره ۱ـ در مورد مستخدمین رسمی که در مؤسسات موضوع بند (ب) ماده ۱۱ این قانون به خدمت مشغولند هشت‌ونیم درصد مذکور در این ماده از جمع حقوق و مزایای ایشان به استثنای فوق‌العاده‌های تضمین و اضافه کار و کسر صندوق و روزانه «و کارانه موضوع ماده (۵) قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت مصوب ۱۳۷۰» کم شده، به صندوق بازنشستگی کشوری تحویل می‌شود.[۱]

تبصره ۲ـ کسور بازنشستگی مستخدمین آماده به خدمت برمبنای تمام حقوق و تفاوت تطبیق حقوق ایشان احتساب و برداشت خواهد شد.[۲]

تبصره ۳ـ در مورد مستخدمین رسمی که به نمایندگی مجلس انتخاب شوند کسور بازنشستگی آنان در دوران نمایندگی معادل کسور آخرین پایه مربوط و تفاوت تطبیق حقوق هر ماه از مقرری آنان کسر و به صندوق بازنشستگی کشوری پرداخت خواهد شد.

ماده ۷۲ـ وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون مکلفند حقوق و فوق‌العاده شغل اولین ماه کسانی را که دوره آزمایشی را طی کرده و به استخدام رسمی پذیرفته می‌شوند برداشت کنند و به صندوق بازنشستگی کشوری بپردازند.[۳]

ماده ۷۳ـ وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون مکلفند علاوه بر کسور موضوع ماده ۷۱ هر ماه مبلغی برابر هشت‌ونیم درصد حقوق مستخدمین رسمی و مستخدمین آزمایشی خود را به صندوق بازنشستگی کشوری بپردازند.

تبصره ۱ـ مؤسساتی که خارج از شمول این قانون بوده و مستخدمین آنان از صندوق بازنشستگی کشوری استفاده خواهند کرد باید مبلغی معادل کسور پرداختی مستخدمین خود از بودجه مؤسسه مربوط به صندوق بازنشستگی کشوری پرداخت کنند.

➔ اجرای ماده ٦ قانون نظام هماهنگ پرداخت برقرار شده است و حقوق و فوق‌العاده شغل دارندگان مدارک تحصیلی فوق لیسانس و دکتری که در اجرای ماده ۸ قانون نظام هماهنگ پرداخت بااعضای هیأت علمی همتراز شده‌اند، کسور بازنشستگی برداشت می‌گردد و در اجرای ماده ۱۲ قانون اصلاح پاره‌ای از مقررات ...مصوب ۷۹/۲/۱۳ مجلس شورای اسلامی به دولت اجازه داده شده است میزان مقررات سهم مستخدم را حداکثر تا ۹ درصد تصویب و اجرا نماید.

۱ـ عبارت داخل گیومه به موجب بند ج تبصره ٦ قانون اصلاح قوانین و مقررات بازنشستگی وظیفه مصوب۷٤/۱۱/۲۵

۲ـ براساس ماده ۸ مصوبه مورخ ٦۸/۱۲/۱۳ به شرح متن اصلاح شده است.

۳ـ براساس ماده ۸ مصوبه مورخ ٦۸/۱۲/۱۳به شرح متن اصلاح شده است.

تبصره ۲ـ وزارتخانه‌ها و شرکت‌ها و مؤسسات دولتی که مستخدمین رسمی آنها به یکی از مقامات مذکور در ماده ۳ این قانون انتخاب یا منصوب شوند مکلفند تا زمانی که مستخدمین مزبور متصدی آن مقامات هستند هرماه مبلغی معادل کسور پرداختی آنان از بودجه خود به صندوق بازنشستگی کشوری پرداخت کنند.

ماده ۷۴ـ مستخدم رسمی می‌تواند طبق شرایط زیر تقاضای بازنشستگی کند و دولت مکلف به قبول آن است.

الف ـ داشتن حداقل شصت سال سن با هر قدر سابقه خدمت.

ب ـ داشتن حداقل پنجاه و پنج سال سن با لااقل سی سال سابقه خدمت.

تبصره ۱ـ کلیه وزارتخانه‌ها، شرکت‌ها و مؤسسات دولتی، شهرداریها، بانکها، مؤسسات و شرکت‌ها و سازمانهایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است، می‌توانند مستخدمین رسمی یا ثابت یا دارای عناوین مشابه خود را (به جز مشمولان قانون کار و تأمین اجتماعی) در مشاغل غیرتخصصی براساس درخواست کتبی آنان و موافقت بالاترین مقام دستگاه اجرایی مشروط به آنکه بیش از بیست سال سابقه خدمت داشته باشند براساس سنوات خدمت بازنشسته و در صورتی که سابقه خدمت آنان کمتر از بیست سال باشد، بازخرید نمایند. به افرادی که براساس این قانون بازخرید می‌شوند، مبلغی معادل ٤٥ روز حقوق و مزایای مستمر در ازای هر سال سابقه خدمت قابل قبول (در صورتی که کسر یک سال بیش از شش ماه باشد، یک سال تمام محسوب خواهد شد) به علاوه کسور بازنشستگی یا حق بیمه پرداختی سهم مستخدم و حقوق و مزایای مرخصیهای استحقاقی استفاده نشده وی پرداخت خواهد شد.[1]

تبصره ۲ـ مفاد تبصره یک در مشاغل تخصصی نیز بادرخواست کتبی مستخدم و موافقت بالاترین مقام دستگاه اجرایی و تصویب شورایی مرکب از نمایندگان تام‌الاختیار وزیر برنامه و بودجه و دبیرکل سازمان اموراداری و استخدامی کشور و دستگاه اجرایی مربوط قابل اجرا خواهد بود.

۱ـ به موجب مصوبه مورخ ٦٥/٣/٢٧مجلس شورای اسلامی تبصره یک ماده ٧٤ به شرح فوق اصلاح وتبصره‌های ۲و ۳ و ٤ نیر به آن الحاق گردیده است .در مورد شرایط بازنشستگی، به قانون نحوه تعدیل نیروی انسانی و قانون اصلاح مقررات بازنشستگی و وظیفه و همچنین قانون اصلاح بند ب تبصره ۱ ماده ۲ قانون اخیرالذکر مصوب ۷۰/۱۰/۳و قانون خدمت نیمه وقت بانوان مصوب ٦٤/١/١٨نیز مراجعه شود.ضمناً شرایط بازنشستگی شاغلین مشاغل سخت و زیان‌آور و جانبازان انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی در تاریخ ٦٧/٩/١ به تصویب رسیده است.

تبصره ۳ـ مستخدمینی که بیش از یک سال از آمادگی بـه خـدمت آنـان بگـذرد در صورتی که در این مدت با توجه به معرفی سازمان امـورادارى و اسـتخدامی کـشور در مشاغلی که شرایط احراز آن را دارند، جذب دستگاه‌های دولتی نگردند طبق شرایط این قانون بازخرید یا بازنشسته می‌شوند.

تبصره ۴ـ هر نوع استخدام جدید به جای افرادی که به موجب این قانون بازخریـد یـا بازنشسته می‌شوند ممنوع است و همچنین اشتغال مجدد افراد مزبور که خدمتشان بازخرید شده و یا بازنشسته گردیده‌اند در کلیه دستگاه‌های دولتی ممنـوع اسـت و در صـورتی کـه ثابت شود افراد فوق به خدمت یکی از دستگاه‌های دولتی درآمده‌انـد عـلاوه بـر مجـازات مقرر در قوانین کلیه وجوه پرداختی به ایشان به استثنای وجوه بازنشستگی و یـا حـق بیمـه پس گرفته خواهد شد و دولت در قبال سوابق خدمت آنان تعهدی نخواهد داشت.[1]

ماده ۷۵ـ مستخدمین رسمی که در تاریخ تصویب این قانون بـیش از یـازده سـال سابقه خدمت دارند، می‌توانند طبق شـرایط زیـر تقاضـای بازنشـستگی کننـد و دولـت مکلف به قبول آن است:

الف ـ مستخدمین رسمی که در تاریخ تصویب این قانون بیش از یازده سـال سـابقه خدمت متوالی دارند به شرط داراشدن بیست‌ونه سال خدمت متوالی و رسیدن به پنجاه وچهار سالگی.

ب ـ مستخدمین رسمی که در تاریخ تصویب این قانون بیش از دوازده سـال سـابقه خدمت متوالی دارند به شرط داراشدن بیست‌وهشت سال خدمت متوالی و رسـیدن بـه پنجاه وسه سالگی.

پ ـ مستخدمین رسمی که در تاریخ تصویب این قانون بیش از سیزده سـال سـابقه خدمت متوالی دارند به شرط دارا شدن بیست‌وهفت سال خدمت متوالی و رسـیدن بـه پنجاه‌ودو سالگی.

ت ـ مستخدمین رسمی که در تاریخ تصویب این قانون بیش از چهارده سال سـابقه خدمت متوالی دارند به شرط دارا شدن بیست وشش سال خدمت متوالی و رسـیدن بـه پنجاه ویک سالگی.

ث ـ مستخدمین رسمی که در تاریخ تصویب این قانون بیش از پانزده سال سابقه خدمت

۱ـ تبصره ۲ و ۳ و ٤ در تاریخ ۱۳٦٥/۳/۲۷ الحاق شده است.

متوالی دارند به شرط دارا شدن بیست‌وپنج سال خدمت متوالی و رسیدن به پنجاه سالگی.

ج ـ مستخدمین رسمی که در تاریخ تصویب این قانون بیش از شانزده سال سابقه خدمت متوالی دارند به شرط دارا شدن بیست‌وچهار سال خدمت متوالی و رسیدن به چهل ونه سالگی.

چ ـ مستخدمین رسمی که در تاریخ تصویب این قانون بیش از هفده سال سابقه خدمت متوالی دارند به شرط دارا شدن بیست‌وسه سال خدمت متوالی و رسیدن به چهل وهشت سالگی.

ح ـ مستخدمین رسمی که در تاریخ تصویب این قانون بیش از هجده سال سابقه خدمت متوالی دارند به شرط دارا شدن بیست‌ودو سال خدمت متوالی و رسیدن به چهل و هفت سالگی.

خ ـ مستخدمین رسمی که در تاریخ تصویب این قانون بیش از نوزده سال سابقه خدمت متوالی دارند به شرط دارا شدن بیست‌ویک سال خدمت متوالی و رسیدن به چهل وشش سالگی.

د ـ مستخدمین رسمی که در تاریخ تصویب این قانون حداقل بیست سال سابقه خدمت متوالی یا بیست و پنج سال سابقه خدمت متناوب دارند به شرط رسیدن به چهل وپنج سالگی.

تبصره ـ مقصود از سابقه خدمت در ماده ۷۵ و بندهای آن سابقه خدمت رسمی است.

ماده ۷۶ـ وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون می‌توانند مستخدمین رسمی را که شصت سال سن و لااقل بیست سال سابقه خدمت دارند بازنشسته کنند.[۱]

ماده ۷۷- وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون مکلفند کلیه مستخدمین رسمی را که شصت و پنج سال سن دارند بازنشسته کنند.[۲]

ماده ۷۸ـ میزان حقوق بازنشستگی مستخدمین رسمی عبارتست از یک‌سی‌ام متوسط حقوق پایه آنان ضرب در سنوات خدمت مشروط بر اینکه حقوق بازنشستگی

۱ـ براساس نظریه شماره ۱۶۷۸۱/۵۳/۱ مورخ ۱۳۷۶/۱۲/۲۵دفتر حقوقی سازمان اموراداری و استخدامی کشور این ماده در اجرای قانون اصلاح مقررات بازنشستگی و وظیفه مصوب ۱۳۶۸ نسخ گردیده است.

۲ـ در اجرای ماده ۱۰ قانون اصلاح مقررات بازنشستگی و وظیفه مصوب ۱۳۶۸ مجلس شورای اسلامی حکم این ماده در مورد مستخدمین مشاغل تخصصی محدود گردیده است . «ماده ۱۰: مستخدمین مشاغل تخصصی در صورت درخواست و موافقت دستگاه متبوع آنها از حکم ماده ۷۷ قانون استخدام کشوری مستثنی خواهندبود.»

آنان از آخرین حقوق دریافتی قبل از بازنشستگی تجاوز نکند.[۱]

تبصره ۱ـ متوسط حقوق از لحاظ این قانون عبارت از معدل حقوق پایه مستخدم رسمی در سه سال آخر خدمت است ولی در صورتی که مجموع سنوات خدمت رسمی مستخدم از سه سال کمتر باشد متوسط حقوق معدل حقوق سنوات خدمت رسمی خواهد بود.

در مورد مستخدمی که براساس حقوق گروه و پایه موضوع ماده ۳۰ این قانون بازنشسته شده یا می‌شود در صورتی که مدت استفاده از حقوق گروه و پایه مذکور از سه سال کمتر باشد معدل حقوق این مدت متوسط حقوق محسوب می‌شود.

تبصره ۲ـ تفاوت تطبیق حقوق (بدون احتساب مدد معاش همسر و فرزند) در احتساب متوسط حقوق به منظور برقراری حقوق بازنشستگی و وظیفه منظور و محسوب می‌شود.

تبصره ـ۳....[۲]

تبصره ـ۴....[۳]

تبصره ۵ـ در تعیین حقوق بازنشستگی مستخدمین رسمی مشمول قانون استخدام کشوری که در دوران خدمت به نمایندگی مجلس انتخاب شده یا بشوند به ازاء هر دوره نمایندگی حقوق یک گروه بالاتر از حقوق پایه گروه مربوط به بالاترین شغلی که قبل از نمایندگی تصدی آن را داشته‌اند مبنای محاسبه قرار می‌گیرد و مبنای مزبور به جای متوسط حقوق موضوع تبصره یک این ماده محسوب می‌شود.[٤]

هرگاه مستخدمین مزبور مشمول حکم این ماده یا تبصره ۳ آن نیز باشند مخیرند

۱ـ به موجب قانون اصلاح مقررات بازنشستگی و وظیفه مصوب ۶۸/۱۲/۱۳فوق‌العاده شغل نیز در محاسبه حقوق بازنشستگی ملاک عمل قرار گرفته و نیز براساس «قانون اصلاح قوانین و مقررات بازنشستگی و وظیفه» درتاریخ ۷٤/۱/۱ هرگونه دریافتی که از بابت آن کسور بازنشستگی اخذ شده است در پرداخت حقوق بازنشستگی ووظیفه ملاک محاسبه قرار خواهد گرفت و به موجب ماده ٦ قانون اصلاح پاره‌ای از مقررات ...مصوب ۱۳۷۹/۲/۱۳مجلس شورای اسلامی معدل تمامی حقوق و مزایای دریافتی که ملاک کسور بازنشستگی است در دو سال آخرخدمت با اعمال آخرین ضریب حقوق سال بازنشستگی مبنای تعیین حقوق بازنشستگی یا وظیفه خواهد بود.

۲ـ به موجب مفاد لایحه قانونی مربوط به مستخدمین دولت که به یکی از مقامات مذکور در تبصره ماده۳۲ قانون استخدام کشوری منصوب شده یا می‌شوند، تبصره‌های ۳ و ٤ ماده ۷۸ قابلیت اجرایی ندارد.

۳ـ همان.

٤ـ این تبصره با تصویب قانون نظام هماهنگ پرداخت بلااثر شده است.

فقط از یکی از دو حقوق بازنشستگی مربوط استفاده کنند.[۱]

حقوق بازنشستگی مستخدمین رسمی که برابر مدت یک دوره کامل قانونگذاری به ریاست یا نیابت ریاست مجلس انتخاب شده یا می‌شوند اعم از شاغل یا بازنشسته به ترتیب براساس بندهای ت و پ تبصره ماده ۳۲ قانون استخدام کشوری و با رعایت مقررات این قانون تعیین می‌شود.[۲]

ماده ۷۹ـ هرگاه مستخدم رسمی علیل یا به علت حادثه‌ای ناقص شود به نحوی که از کارکردن باز بماند حقوق وظیفه‌ای برابر با یکسی‌ام متوسط حقوق ضرب در سنوات خدمت دریافت خواهد کرد مشروط بر اینکه از متوسط حقوق او تجاوز نکند.[۳]

تبصره ۱ـ در صورتی که سنوات خدمت مستخدم موضوع این ماده از پانزده سال کمتر باشد مدت خدمت او پانزده سال منظور خواهد گردید.

تبصره ۲ـ در صورتی که مستخدم مذکور در این ماده فوت شود چهارپنجم حقوق وظیفه او با رعایت شرایط قانونی به وراث وی تعلق می‌گیرد.

ماده ۸۰ـ هرگاه مستخدم رسمی به علت حادثه ناشی از کار یا به سبب انجام وظیفه علیل یا ناقص شود به نحوی که از کار کردن باز بماند تمام حقوق و تفاوت تطبیق و فوق‌العاده شغل او به عنوان حقوق وظیفه در مورد وی برقرار می‌گردد.[۴و۵]

تبصره ـ در صورتی که مستخدم موضوع این ماده فوت شود تمام حقوق وظیفه او با رعایت شرایط مقرر به وراث قانونی وی تعلق می‌گیرد ولی اگر فوت او دراثر همان حادثه باشد مقررات ماده ۸۳ این قانون درباره وراث قانونی اجرا خواهد شد.[۶]

ماده ۸۱ـ هرگاه مستخدم رسمی فوت شود خواه به حد بازنشستگی رسیده یا نرسیده باشد در تاریخ فوت بازنشسته محسوب و تمام حقوق بازنشستگی او به وراث

۱ـ به زیرنویس تبصره‌های ۳ و ٤ ماده ۷۸ مراجعه شود.

۲ـ به زیرنویس تبصره‌های ۳ و ٤ ماده ۷۸ مراجعه شود.

۳ـ به زیرنویس ماده ۷۸ مراجعه شود.

٤ـ به قانون برقراری حقوق وظیفه ازکارافتادگی و وظیفه عائله تحت تکفل جانبازان و شهدا انقلاب اسلامی ایران و جنگ تحمیلی و پرداخت حقوق و مزایای مجروحین جنگ تحمیلی و انقلاب اسلامی مصوب۶۱/۱۱/۲۵ و اصلاحات آن نیز مراجعه شود.

۵ـ این ماده براساس مصوبه مورخ ۱۳٦۸/۱۲/۲۵به شرح متن اصلاح گردیده است.

٦ـ رقم چهارپنجم موضوع این تبصره نیز علی‌الاصول در اجرای قانون اصلاح پاره‌ای از مقررات مربوط به حقوق بازنشستگی و ...مصوب ۷۹/۲/۱۳به تمام حقوق اصلاح گردیده است.

قانونی وی پرداخت خواهد شد.[۱]

تبصره ـ در صورتی که سنوات خدمت مستخدم موضوع این ماده از پانزده سال کمتر باشد مدت خدمت او پانزده سال محسوب خواهد شد.

ماده ۸۲ـ هرگاه مستخدم بازنشسته فوت شود نصف حقوق بازنشستگی او به عنوان حقوق وظیفه طبق مقررات این قانون به وراث قانونی وی پرداخت خواهد شد.[۲]

ماده ۸۳ـ هرگاه مستخدم رسمی به سبب انجام وظیفه فوت شود تمام متوسط حقوق او به عنوان حقوق وظیفه به وراث قانونی وی پرداخت خواهد شد.

ماده ۸۴ـ برقراری حقوق وظیفه موضوع مواد ۷۹ و ۸۰ و ۸۳ با تصویب شورا صورت خواهد گرفت.

تبصره ـ اعاده به خدمت مستخدمین ازکارافتاده در صورتی که بهبودی حاصل نمایند و توانایی اشتغال یافته باشند قبل از رسیدن به سن شصت سالگی بلامانع است.

ماده ۸۵- آن قسمت از سوابق خدمت دولتی مستخدمین رسمی که کسور بازنشستگی مربوط به آن به صندوق بازنشستگی کشوری پرداخت نشده باشد خدمت غیررسمی تلقی می‌گردد و مدت مذکور با توجه به تبصره‌های زیر از لحاظ بازنشستگی و وظیفه جزو سابقه خدمت آنان محسوب و منظور خواهد شد.

تبصره ۱ـ مستخدم موضوع این ماده می‌تواند وجهی بابت کسور بازنشستگی سنوات خدمت غیررسمی خود به صندوق بازنشستگی پرداخت نکند در این صورت حقوق بازنشستگی و یا حقوق وظیفه موضوع ماده ۷۹ او براساس یک چهلم متوسط حقوق و تفاوت تطبیق حقوق و فوق‌العاده شغل ضرب در سنوات خدمت غیررسمی به علاوه یک سی‌ام متوسط حقوق و تفاوت تطبیق حقوق و فوق‌العاده شغل ضرب در سنواتی که با عنوان مستخدم رسمی خدمت کرده است احتساب خواهد شد و فقط آن

۱ــ براساس مصوبه ۶۸/۱۲/۲۸قانون اصلاح پاره‌ای از مقررات مربوط به حقوق بازنشستگی، بانوان شاغل،خانواده‌ها و سایر کارکنان مصوب ۷۹/۲/۱۳مجلس شورای اسلامی به شرح متن اصلاح شده است .عبارت ماده قانون یاد شده مقرر می‌دارد: «جز در مورد حقوق وظیفه که به علت انفصال یا محرومیت از حقوق اجتماعی مستخدم برقرار می‌شود میزان چهارپنجم به تمام حقوق وظیفه یا حقوق بازنشستگی اصلاح می‌گردد.»

۲ـ براساس مصوبه۶۸/۱۲/۱۳ و قانون اصلاح پاره‌ای از مقررات مربوط به حقوق بازنشستگی و ...به شرح متن اصلاح گردیده است، همچنین به موجب ماده ۲ قانون اصلاح مقررات بازنشستگی مصوب ۷۹/۲/۱۳ «جز درمورد حقوق وظیفه که به علت انفصال یا محرومیت از حقوق اجتماعی مستخدم برقرار می‌شود میزان چهارپنجم به تمام حقوق وظیفه یا حقوق بازنشستگی اصلاح می‌گردد.»

مدت از خدمت غیررسمی مستخدم محاسبه می‌شود که به علاوه مدت خدمت او در استخدام رسمی به سی سال برسد و زائد بر آن مورد احتساب واقع نخواهد شد.[۱]

تبصره ۲ـ مستخدمینی که طبق مقررات این قانون تطبیق یا تبدیل وضع یافته‌اند در صورتی که کسور بازنشستگی مدت خدمت غیررسمی موضوع این ماده را بر مبنای ۸/۵ درصد حقوق پایه رسمی که در تاریخ اول فروردین ماه یک هزاروسیصدوچهل و هفت به آنان تعلق داشته است پرداخت کنند سوابق مذکور از لحاظ بازنشستگی و وظیفه جزو سابقه خدمت رسمی آنان محسوب خواهد شد و در مورد مستخدمینی که بعد از تاریخ ۱۳٤٥/۳/۳۱ به استخدام رسمی پذیرفته شده یا بشوند اولین حقوق پایه رسمی که در بدو خدمت رسمی به آنان تعلق می‌گیرد ملاک پرداخت کسور بازنشستگی موضوع این تبصره خواهد بود.

تبصره ۳ـ سابقه خدمت مستخدمین در کادر ثابت نیروهای مسلح در صورتی که کسور بازنشستگی مربوط به این خدمت طبق مقررات قانون استخدام نیروهای مسلح به صندوق بازنشستگی کشوری قابل انتقال باشد جزو خدمت رسمی محسوب و در غیر این صورت در حکم خدمت غیررسمی تلقی می‌شود و تابع حکم این ماده خواهد بود.[۲و۳]

ماده ۸۶ـ وراث قانونی از لحاظ این قانون عبارتند از: فرزندان و زوج یا زوجه دائمی و مادر و پدری که در کفالت متوفی بوده‌اند و همچنین نوادگانی که پدر و مادرشان فوت شده و در کفالت متوفی می‌باشند با دارا بودن شرایط زیر:

الف ـ فرزندان و نوادگان ذکور از بیست سال کمتر داشته باشند مگر اینکه به موجب مدارک مثبته در یکی از دانشگاه‌ها یا مؤسسات آموزشی رسمی عالی مشغول تحصیل باشند و در این صورت نیز حقوق وظیفه آنها در پایان بیست و پنجمین سال عمر آنان قطع خواهد شد.

ب ـ فرزندان و نوادگان اناث تا بیست سالگی به شرط نداشتن شوهر، ولی اگر به موجب مدارک مثبته در یکی از دانشگاه‌ها یا مؤسسات آموزشی رسمی عالی مشغول

۱ـ همان بر اساس مصوبه ۱۳٦۸/۱۲/۲۸ و قانون اصلاح پاره‌ای از مقررات مربوط به حقوق بازنشستگی به شرح متن اصلاح شده است.

۲ـ به موجب قانون نقل و انتقال حق بیمه یا بازنشستگی مصوب ٦٥/۳/۲۷ مجلس شورای اسلامی کشورموضوع این تبصره قابل نقل و انتقال می‌باشد، متن قانون مذکور و آیین‌نامه آن در همین مجموعه درج گردیده است.

۳ـ به ماده ٤۲ قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی و ...و آیین‌نامه اجرایی آن رجوع شود.

تحصیل باشند و شوهر نداشته باشند حقوق وظیفه آنان در پایان بیست و پنجمین سال عمر آنان قطع خواهد شد.[۱]

پ ـ مادر متوفی به شرط نداشتن شوهر.

ت ـ عیال دائمی متوفی.[۲]

ث ـ شوهر در صورتی که علیل و ازکارافتاده و تحت کفالت عیال متوفای خود بوده باشد.

ج ـ فرزندان و نوادگان علیل یا ناقص‌العضو مستخدم متوفی که قادر به انجام کار نباشند مادام‌العمر.[۳]

ماده ۸۷ـ حقوق وظیفه به تساوی بین وراث قانونی مستخدم تقسیم می‌شود و سهم هر یک از وراث قانونی که قطع می‌شود به تساوی به سهم بقیه وراث افزوده می‌شود. حکم این ماده از تاریخ قانون استخدام کشوری (۱۳٤٥/۳/۳۱) قابل اجرا است. همچنین حکم مندرج در بند ج ماده ۸٦ درباره وراث مستخدمین رسمی که براساس قوانین و مقررات سابق حقوق وظیفه آنان برقرار نشده و یا قطع شده است از این تاریخ قابل اجرا خواهد بود.

۱ـ نیز به قانون اصلاح تبصره ۲ ماده واحده قانون اجازه پرداخت وظیفه و مستمری وراث کارمندان مصوب ۲۸آذر ماه ۱۳۳۸ و برقراری حقوق وظیفه در مورد فرزندان و نوادگان اناث مصوب ٦۳/۱۰/۲ و آیین‌نامه اجرایی آن مصوب ٦٤/٤/۲ رجوع شود.

۲ـ در اجرای قانون اصلاح پاره‌ای از مقررات مربوط به حقوق بازنشستگی، بانوان شاغل، خانواده‌ها و سایرکارکنان مصوب ۷۹/۲/۱۳ با حذف عبارت «مادام که شوهر اختیار نکرده باشد» اصلاح شده است، دراین خصوص قانون اصلاح ماده (۹) قانون نظام هماهنگ پرداخت مصوب ۱۳۸۰/۱/۲۲درخصوص برخورداری‌مستخدمین زن شاغل، بازنشسته که به تنهایی متکفل مخارج فرزندان خود هستند تعیین تکلیف نموده است.، نیزماده ۳ قانون اصلاح پاره‌ای از مقررات مربوط به ...مصوب ۱۳۷۹/۲/۱۳مقرر می‌دارد «دولت موظف است کمک هزینه عائله مندی کارکنان شاغل از کارافتاده و یا بازنشسته را در صورت فوت به همسر دائم مادام که در قیدحیات باشند بپردازد.»

۳ـ ماده ٦ قانون اصلاح مقررات بازنشستگی و وظیفه مصوب ٦۸/۱۲/۱۳و اصلاحی ۷۹/۲/۱۳ میزان حقوق وظیفه سهم وراث قانونی ماده۸٦ ، به شرح ذیل تعیین و پرداخت می‌شود:

الف- در مواردی که تعداد ورثه کمتر از ۵ نفر باشد ــ جز در مواردی که حقوق وظیفه به علت انفصال یامحرومیت از حقوق اجتماعی مستخدم برقرار می‌شود(اصلاحی ۷۹/۲/۱۳) ـ تمام حقوق بازنشستگی به تساوی به عنوان حقوق وظیفه به وراث پرداخت می‌شود. ب- اگر تعداد وراث پنج نفر یا بیشتر باشد تمام حقوق بازنشستگی به آنان پرداخت می‌شود.تبصره۱ ـ میزان مجموع حقوق وظیفه وراث در هر حال از حداقل مقرر تعیین شده مطابق مقررات کمتر نخواهدبود.تبصره۲ ـ هرگاه سهم یکی از وراث قطع شود با توجه به تعداد ورثه و با رعایت نسبتهای مقرر در بند الف سهم مذکور به تساوی به سهام بقیه وراث اضافه می‌شود.

تبصره ۱ـ از اول سال ۱۳۵٤ حقوق وظیفه وراث مستخدمین رسمی در هر موردی که در مواد مختلف قانون استخدام کشوری نصف حقوق وظیفه یا حقوق بازنشستگی تعیین شده است جز در مورد حقوق وظیفه که به علت انفصال یا محرومیت از حقوق اجتماعی مستخدم برقرار می‌شود به تمام حقوق وظیفه یا حقوق بازنشستگی اصلاح می‌شود.[۱ و۲]

این حکم شامل وراث وظیفه بگیر فعلی جز در مواردی که حقوق وظیفه به علت انفصال یا محرومیت از حقوق اجتماعی مستخدم برقرار شده است نیز خواهد بود. حکم این تبصره شامل مشمولین قانون استخدم نیروهای مسلح نیز خواهد بود.

تبصره ۲ـ از اول سال ۱۳۵٤ حقوق وظیفه وراث قانونی مستخدمین رسمی موضوع تبصره ۳ ماده ۷۸ که قبل از ۳۱ خردادماه ۱۳٤۵ فوت شده‌اند به میزان $\frac{۴}{۵}$ حقوق بازنشستگی مقام مربوط ترمیم و پرداخت می‌شود.

ماده ۸۸ـ دریافت بیش از یک حقوق بازنشستگی یا حقوق وظیفه یا مستمری یا بازخرید خدمت برای ایام واحد خدمت از سازمانها و صندوقهای مربوط به وزارتخانه‌ها، موسسات، شرکت‌های دولتی، شهرداری‌ها و مؤسسات تابعه و یا وابسته به آنها و همچنین مؤسسات غیردولتی که بیش از بیست و پنج درصد (۲۵٪) سرمایه یا بودجه سالانه آنها به تشخیص هیأت وزیران از محل درآمد عمومی تأمین می‌شود ممنوع است.[۲]

مشمولین قانون استخدام نیروهای مسلح کماکان تابع قوانین و مقررات خاص خود خواهند بود.

ماده ۸۹ـ مستخدم رسمی که در شرکت‌های دولتی و مؤسسات دولتی خارج از شمول این قانون خدمت می‌کند می‌تواند نسبت به مدت خدمت خود در مؤسسات مذکور از مقررات بازنشستگی و وظیفه همان موسسه استفاده کند و در این صورت مشمول پرداخت کسور بازنشستگی به صندوق بازنشستگی کشوری نخواهد بود. حقوق بازنشستگی یا وظیفه چنین مستخدمی به تناسب ایام خدمت در هر یک از مؤسسات مشمول یا مؤسسات مستثنی شده از این قانون که در آن خدمت کرده است

۱ـ در حال حاضر مقرری ماهیانه مستخدمین منفصل براساس قانون رسیدگی به تخلفات اداری پرداخت می‌شود.
۲ـ در اجرای قانون اصلاح پاره‌ای از مقررات مربوط به حقوق بازنشستگی بانوان شاغل، خانواده‌ها، سایرکارکنان مصوب۷۹/۲/۱۳ مجلس شورای اسلامی که در این مجموعه مندرج گردیده به شرح متن اصلاح شده است.

طبق مقررات مربوط به آن مؤسسات پرداخت می‌شود و برای صندوق بازنشستگی کشوری از لحاظ تعیین میزان حقوق بازنشستگی و وظیفه این گونه مستخدمین، زائد بر سی سال خدمت قابل احتساب نیست.

ماده ۹۰ـ اشتغال بازنشستگان در وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون ممنوع است و پرداخت هرگونه وجه از این بابت از طرف وزارتخانه‌ها و مؤسسات مزبور به بازنشستگان در حکم تصرف غیرقانونی در وجوه دولتی است.[۱]

ماده ۹۱ـ از تاریخ تصویب این اصلاحیه (۵۳/۱۲/۲۸) اشتغال مستخدمین رسمی بازنشسته در مقامات مذکور در تبصره ماده ۳۲ یا ریاست مؤسسات و شرکت‌های دولتی مشروط به آنکه به سن بازنشستگی اجباری نرسیده باشند اعاده به خدمت تلقی و مدت اشتغال به شرط پرداخت کسور بازنشستگی مقرر جزو مدت خدمت رسمی محسوب می‌گردد.[۲] وزرا و نخست‌وزیران که از تاریخ ۵۷/۱۱/۲۲ به این مقامات منصوب شده‌اند بدون رعایت شرط سنی بازنشستگی اجباری اعاده به خدمت خواهند شد.

ماده ۹۲ـ هرگاه مستخدم رسمی که بیش از ده سال سابقه خدمت دارد اصالتاً یا تبعاً به محرومیت از حقوق اجتماعی محکوم شود در صورتی که محکومیت او از لحاظ ارتکاب جرایم خدمتی نباشد و به سن پنجاه و پنج سالگی نرسیده باشد معادل آنچه به عنوان کسور بازنشستگی تا تاریخ محکومیت پرداخته به عنوان کمک به عائله وی پرداخت خواهد شد و در صورتی که در تاریخ محرومیت از حقوق اجتماعی حداقل پنجاه و پنج سال داشته باشد به عائله او حقوق وظیفه‌ای برابر با نصف حقوق بازنشستگی که در تاریخ محرومیت از حقوق اجتماعی به او تعلق می‌گرفته پرداخت خواهد شد و پس از اعاده حیثیت شخصاً از تمام حقوق بازنشستگی خود استفاده می‌کند.

۱ـ در این ماده عبارت «که انتصاب آن مستلزم صدور فرمان همایونی است» از متن حذف گردیده است .رجوع شود به قانون راجع به حذف عبارت فرمان همایونی مصوب ٦٠/٣/١٤مجلس شورای اسلامی. طبق ماده۸ قانون نحوه تعدیل نیروی انسانی دستگاه‌های دولتی (مصوب ٦٦/١٠/٢٧) اشتغال به کار کلیه بازنشستگان ممنوع می‌باشد، نیز به ماده ٤١ قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (مصوب ١٣٨٤/٨/١٥) رجوع شود.

۲- اشتغال بازنشستگان به موجب لایحه قانونی راجع به اعاده به خدمت کارکنان بازنشسته دولت مصوب٦٠/١١/١٨و قانون نحوه تعدیل نیروی انسانی دستگاه‌های دولتی مصوب ٦٦/١٠/٢٧پیش بینی شده است.

ماده ۹۳ـ هرگاه شخصی که به موجب این قانون از حقوق بازنشستگی استفاده می‌کند به موجب حکم دادگاه صلاحیت دار اصالتاً یا تبعاً به محرومیت از حقوق اجتماعی محکوم شود تا زمانی که از حقوق اجتماعی محروم است شخصاً از دریافت حقوق بازنشستگی محروم خواهد بود. در صورتی که محکومیت مربوط به دوره خدمت وی باشد، با عائله او همان رفتاری می‌شود که در مورد وراث بازنشستگان متوفی می‌شود و اگر جرم و محکومیت مربوط به دوره بازنشستگی باشد در مدت حیات مستخدم تمام حقوق بازنشستگی به عائله او پرداخت خواهد شد.

تبصره ـ منظور از عائله افرادی است که طبق ماده ۸٦ و با رعایت شرایط مقرر در آن از حقوق وظیفه استفاده خواهند کرد.

ماده ۹۴ـ هرگاه مستخدمینی که طبق مقررات این قانون مستحق دریافت حقوق بازنشستگی شناخته شده‌اند به موجب حکم قطعی دادگاه صلاحیتدار از حقوق اجتماعی و به تبع آن از دریافت حقوق بازنشستگی محروم شوند و بعداً برائت ایشان از اتهام منتسبه در محکمه صلاحیتدار به ثبوت برسد مستحق دریافت حقوق بازنشستگی مدت محرومیت خواهند بود.

ماده ۹۵ـ هرگاه مستخدمی که طبق مقررات این قانون از حقوق بازنشستگی یا حقوق وظیفه استفاده می‌کند مفقودالاثر شود و مدت یک سال حقوق بازنشستگی و یا وظیفه خود را مطالبه نکند وراث قانونی او در صورتی که طبق شرایط ماده ۸٦ حقوق وظیفه به آنان تعلق گیرد حق دارند موقتاً حقوق وظیفه قانونی خود را تقاضا کنند. اگر بعداً معلوم شود مستخدم مذکور فوت شده حقوق وظیفه موقت از تاریخ فوت به طور دائم برقرار می‌شود و در صورتی که معلوم شود در حال حیات است وضع حقوق او به حالت اول اعاده می‌گردد.

ماده ۹۶ـ توقیف حقوق بازنشستگی یا وظیفه در قبال مطالبات دولت یا محکومیت حقوقی یا عناوین دیگر از این قبیل فقط تا میزان یک چهارم حقوق بازنشستگی جایز است.

ماده ۹۷ـ ترک تابعیت موجب قطع حقوق بازنشستگی و حقوق وظیفه خواهد شد.

ماده ۹۸ـ حقوق بازنشستگان و وظیفه بگیران فعلی براساس قوانین و مقررات سابق کماکان از محل صندوق بازنشستگی کشوری پرداخت خواهد شد و در صورتی که ضریب جدول حقوق مستخدمین رسمی شاغل تغییر یابد دولت مکلف است به نسبتی که هزینه

زندگی موجب این تغییر شده است حقوق بازنشستگان و وظیفه بگیران را ترمیم کند.

ماده ۹۹ـ ملاک تشخیص سن مستخدمینی که در تاریخ تصویب این قانون در خدمت دولت هستند شناسنامه‌ای است که در تاریخ سوم تیرماه هزار و سیصد و سی و هفت در دست داشته‌اند و در مورد مستخدمینی که بعد از تصویب این قانون به استخدام دولت پذیرفته می‌شوند شناسنامه‌ای است که در بدو استخدام ارائه خواهند کرد. در صورتی که ماه تولد یا ماه تاریخ ورود به خدمت مستخدمین از روی مدارک رسمی مشخص نباشد اول مهرماه محسوب خواهد شد.

ماده ۱۰۰ـ درآمد صندوق بازنشستگی از وجوهی که از حقوق و تفاوت تطبیق حقوق و فوق‌العاده شغل مستخدمین رسمی و آزمایشی کسر می‌شود منحصر است به وجوه مذکور در مواد ۷۱ و ۷۲ و تبصره پنج ماده ۱۳۷ این قانون و مبلغ ماه اول هرگونه حقوق و تفاوت تطبیق حقوق و فوق‌العاده شغل مستخدم. در صورت عدم کفایت وجوه صندوق بازنشستگی دولت مکلف است کمبود آن را در بودجه کل کشور از محل درآمد عمومی تأمین و پرداخت کند.[1]

تبصره ـ فوق‌العاده‌های موضوع بندهای ب و پ و ت اصلاحی ماده ۳۹ از تاریخ ۱۳٤۹/۱/۱ و فوق‌العاده موضوع بند (ج) اصلاحی ماده مزبور از تاریخ اجرای مرحله اول قانون استخدام کشوری به مستثنیات مندرج در ماده ۷۱ اضافه می‌شود و تا زمانی که آیین‌نامه اجرایی بندهای ب و پ و ت اصلاحی ماده ۳۹ به تصویب نرسیده است فوق‌العاده اشتغال خارج از مرکز و بدی آب و هوا به ترتیبی که در مقررات سابق پیش‌بینی شده است قابل پرداخت و مشمول معافیت موضوع این تبصره خواهد بود.

ماده ۱۰۱ـ نحوه بهره‌برداری و استفاده از وجوه صندوق بازنشستگی کشوری در اساسنامه صندوق تعیین خواهد شد.

صندوق می‌تواند راساً یا با مشارکت بخش دولتی بانک تاسیس نماید. اساسنامه بانک به تصویب شورای پول و اعتبار خواهد رسید.

تبصره ـ استفاده غیرمجاز از وجوه صندوق بازنشستگی کشوری در حکم اختلاس اموال دولتی می‌باشد.

۱ـ براساس مصوبه مورخ ٦۸/۱۲/۱۳مجلس شورای اسلامی به شرح متن اصلاح گردیده است.

ماده ۱۰۲ـ ترتیب و تشریفات مربوط به تقاضای بازنشستگی و صدور احکام و برقراری حقوق بازنشستگی و وظیفه و ترتیب وصول و پرداخت وجوه بازنشستگی و وظیفه مستخدمین رسمی و همچنین ترتیب نگهداری حسابها طبق آئین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط سازمان امورادارى و استخدامی کشور تهیه و به تصویب شورا می‌رسد.[۱]

۲– قانون اجازه الحاق دولت ایران به مقاوله‌نامه بین‌المللی شماره ۱۹ مربوط به تساوی رفتار نسبت به کارگران داخلی و خارجی از لحاظ جبران خسارات ناشی از حوادث کار[۲]

ماده واحده ـ به دولت اجازه داده می‌شود به مقاوله‌نامه بین‌المللی شماره ۱۹ مربوط به تساوی رفتار نسبت به کارگران داخلی و خارجی از لحاظ جبران خسارات ناشی از حوادث کار مشتمل بر یک مقدمه و ۱۲ ماده که ضمیمه این قانون است ملحق شود.

قانون فوق مشتمل بر یک ماده و متن مقاوله‌نامه ضمیمه پس از تصویب مجلس شورای ملی در جلسه روز سه شنبه ۱۳۵۰/۱۱/۲۶ در جلسه روز دوشنبه هجدهم اردیبهشت ماه یکهزاروسیصدوپنجاه‌ویک شمسی به تصویب مجلس سنا رسید.

۳– مقاوله‌نامه شماره (۱۹) درخصوص تساوی رفتار بین کارگران داخلی و خارجی در مورد جبران خسارات حوادث ناشی از کار

کنفرانس عمومی سازمان بین‌المللی کار که بنا به دعوت هیأت مدیره دفتر بین‌المللی کار هفتمین دوره اجلاسیه خود را در تاریخ ۱۹ مه ۱۹۲۵ در ژنو منعقد ساخته پس از اخذ تصمیم نسبت به پذیرش پیشنهادات مختلف درخصوص تساوی رفتار بین کارگران داخلی و خارجی در موارد جبران خسارات حوادث ناشی از کار (دومین موضوع دستور دوره اجلاسیه) و پس از اخذ تصمیم بر این که پیشنهادات مزبور به صورت مقاوله‌نامه بین‌المللی درآید مقاوله‌نامه زیر را که مقاوله‌نامه تساوی رفتار در مورد جبران خسارات ناشی از کار نامیده می‌شود برای الحاق اعضای سازمان بین‌المللی کار طبق مقررات اساسنامه سازمان بین‌المللی کار مورد پذیرش قرار می‌دهد.

۱ـ آیین‌نامه موضوع این ماده در تاریخ ٦٦/۲/۲٦ به تصویب رسیده است.

۲ـ نقل از روزنامه رسمی شماره ۷۹٦۲ مورخ۵۱/۳/۸

ماده ۱ـ

۱ـ هر یک از کشورهای عضو سازمان بین‌المللی کار که به مقاوله‌نامه حاضر ملحق می‌شود تعهد می‌نماید که نسبت به اتباع سایر کشورهای عضو سازمان بین‌المللی کار که به این مقاوله‌نامه ملحق شده‌اند و در نتیجه حوادث ناشی از کار در سرزمین آنها آسیبی به آنان می‌رسد و همچنین نسبت به وراث آنها همان رفتاری را که نسبت به اتباع خود راجع به جبران خسارات حوادث ناشی از کار معمول می‌دارد به موقع اجرا بگذارد.

۲ـ این تساوی رفتار درباره اتباع بیگانه و وراث آنها بدون هیچگونه قید و شرط اقامت به موقع عمل گذاشته خواهد شد. لیکن در مورد وجوهی که کشورهای عضو و یا اتباع آنها در خارج از کشور خود به موجب این اصل باید بپردازند در صورت لزوم با موافقت مخصوص اعضای ذینفع مقرراتی تهیه و تنظیم خواهد شد.

ماده ۲ـ در مورد جبران خسارات حوادث ناشی از کار راجع به کارگرانی که به طور موقت یا متناوب در یکی از کشورهای عضو سازمان به حساب کارگاهی که محل اقامت آن در کشور دیگر عضو سازمان می‌باشد کار می‌کنند می‌توان به موجب موافقت مخصوص اعضای ذینفع مقرر داشت که قوانین کشور اخیرالذکر به موقع اجرا گذاشته شود.

ماده ۳ـ کشورهایی که به این مقاوله‌نامه ملحق می‌شوند و در کشور آنها هیچ گونه ترتیباتی خواه از طریق بیمه‌های اجتماعی و یا بیمه به طور مقطوع برای جبران خسارات حوادث ناشی از کار وجود ندارد موافقت می‌کنند که در ظرف مدت سه سال از تاریخ الحاق به این مقاوله‌نامه چنین ترتیباتی را در کشور خود فراهم سازند.

ماده ۴ـ کشورهایی که به این مقاوله‌نامه ملحق می‌شوند تعهد می‌کنند که برای اجرای این مقاوله‌نامه و نیز اجرای قوانین و آیین‌نامه‌های مربوط به جبران خسارات حوادث ناشی از کار متقابلاً با یکدیگر معاضدت کنند. ضمناً متعهد می‌شوند که از هرگونه تغییرات حاصله در قوانین و آیین‌نامه‌های کشور خود راجع به جبران خسارات حوادث ناشی از کار دفتر بین‌المللی کار را مطلع سازند تا دفتر مزبور نیز به نوبه خود این تغییرات را به اطلاع سایر کشورهای عضو برساند.

ماده ۵ـ الحاق رسمی به این مقاوله‌نامه طبق مقررات اساسنامه سازمان بین‌المللی

کار به اطلاع مدیرکل دفتر بین‌المللی کار رسیده و توسط مشارالیه به ثبت خواهد رسید.

ماده ۶ـ

۱ـ این مقاوله‌نامه به محض آن که الحاق دو کشور عضو سازمان بین‌المللی کار توسط مدیرکل دفتر بین‌المللی کار به ثبت رسید قابل اجرا خواهد بود.

۲ـ این مقاوله‌نامه فقط برای کشورهایی که الحاق آنها به ثبت دفتر بین‌المللی کار رسیده لازم‌الاجرا خواهد بود.

۳ـ پس از آن مقاوله‌نامه حاضر در مورد هر کشور عضو از تاریخ ثبت الحاق آن کشور در دفتر سازمان بین‌المللی کار لازم‌الاجرا خواهد بود.

ماده ۷ـ به مجرد این که الحاق دو کشور عضو سازمان بین‌المللی کار به ثبت دفتر بین‌المللی کار رسید مدیرکل دفتر بین‌المللی کار مراتب را به اطلاع کلیه اعضای سازمان بین‌المللی کار خواهد رسانید.

همچنین از ثبت الحاقهایی که بعداً به اطلاع او می‌رسد کلیه اعضا را مستحضر خواهد داشت.

ماده ۸ـ با مراعات مقررات ماده ٦ هریک از کشورهای عضو که به این مقاوله‌نامه ملحق شده است تعهد می‌کند که مقررات مواد ۱، ۲، ۳ و ٤ را حداکثر تا تاریخ اول ژانویه ۱۹۲۷ به موقع اجرا بگذارد. ضمناً هرگونه اقدامات لازم را برای مؤثر بودن مقررات مزبور انجام دهد.

ماده ۹ـ هر یک از کشورهای عضو که به این مقاوله‌نامه ملحق می‌شود تعهد می‌نماید که مفاد آن را در مستعمرات، مستملکات و مناطق تحت‌الحمایه خود طبق مقررات ماده ۳۵ اساسنامه سازمان بین‌المللی کار به موقع اجرا بگذارد.

ماده ۱۰ـ هر یک از کشورهای عضو که به این مقاوله‌نامه ملحق شده‌اند می‌توانند پس از انقضای یک دوره ده ساله از اولین تاریخ به مرحله اجرا گذاشته شدن مقاوله‌نامه حاضر از اجرای آن خوداری نمایند به شرطی که مراتب را رسماً جهت ثبت به مدیرکل دفتر بین‌المللی کار اعلام دارند.

این الغاء یک سال پس از ثبت آن در دفتر بین‌المللی کار دارای اعتبار خواهد بود.

ماده ۱۱ـ هیأت مدیره دفتر بین‌المللی کار بایستی اقلاً هر ده سال یک مرتبه گزارشی مبنی بر نحوه اجرای این مقاوله‌نامه به کنفرانس تسلیم نموده و لزوم تجدیدنظر و یا اصلاح مقاوله‌نامه حاضر را در دستور کار کنفرانس قرار دهد.

ماده ۱۲ـ متن فرانسه و انگلیسی مقاوله‌نامه حاضر متساویاً معتبر می‌باشد متن فوق متن اصلی مقاوله‌نامه درخصوص تساوی رفتار در مورد جبران خسارات حوادث ناشی از کار ۱۹۲۵ می‌باشد که به موجب مقاوله‌نامه مربوط به تجدیدنظر در مواد نهایی مصوب ۱۹٤٦ اصلاح گردیده است.

متن اصلی مقاوله‌نامه در تاریخ ۲٤ ژوئن ۱۹۲۵ به وسیله آقایان دکتر ادوارد بنش رئیس کنفرانس و آلبرت توماس مدیرکل دفتر بین‌المللی کار امضا و دارای اعتبار گردیده است.

این مقاوله‌نامه در تاریخ ۸ سپتامبر ۱۹۲٦ برای اولین مرتبه به موقع اجرا گذاشته شده است.

مقاوله‌نامه فوق مشتمل بر یک مقدمه و دوازده ماده منضم به قانون اجازه الحاق دولت ایران به مقاوله‌نامه بین‌المللی شماره ۱۹ مربوط به تساوی رفتار نسبت به کارگران داخلی و خارجی از لحاظ جبران خسارات ناشی از حوادث کار می‌باشد.

۴– از مقررات استخدامی شرکت‌های دولتی موضوع بند (پ) ماده ۲ قانون استخدام کشوری (۱۳۵۲/۳/۵)[1] و اصلاحی مصوب (۱۳۵۸/۳/۲۴)

● فصل اول ـ کلیات

ماده ۱ـ امور استخدامی کلیه شرکت‌های موضوع بند (پ) ماده ۲ قانون استخدام کشوری که تا این تاریخ ایجاد شده یا بعداً ایجاد شوند مشمول این مقررات خواهند بود مگر در موارد زیر:

الف ـ سازمان مرکزی تعاون روستایی ایران.

مقررات استخدامی سازمان مذکور با رعایت تبصره ماده ۱۱۲ قانون استخدام کشوری به تصویب مراجع مقرر در اساسنامه مربوط خواهد رسید.

ب ـ شرکت‌های وابسته به وزارت جنگ.

وضع استخدامی کارکنان غیرنظامی شرکت‌های مذکور بنا به تشخیص وزارت جنگ حسب مورد تابع این مقررات یا مقررات آیین‌نامه استخدام کارمندان غیرنظامی در

۱ـ نقل از روزنامه رسمی شماره ۸۲۸٦ مورخ ۵۲/٤/۱۱

ارتش خواهد بود.

ج ـ بانکهای دولتی که دارای مقررات استخدامی خاص هستند، بانکهای مذکور حداکثر ظرف شش ماه از تاریخ تصویب این مقررات مکلفند مقررات استخدامی خاص خود را به تأیید سازمان اموراداری و استخدامی کشور و شورای حقوق و دستمزد برسانند و در غیراین صورت سازمان اموراداری و استخدامی کشور رأساً مقررات استخدامی آنها را تهیه می‌کند و مقررات مذکور قابل اجرا خواهد بود.

تبصره ـ شرکت‌هایی که از طریق سرمایه‌گذاری مشترک شرکت‌ها و مؤسسات دولتی با شرکت‌ها و مؤسسات خصوصی یا خارجی اکثریت سهام آنها متعلق به دولت شده یا بشود به پیشنهاد مجامع عمومی مربوط و تأیید سازمان اموراداری و استخدامی کشور و تصویب هیأت وزیران مشمول این مقررات خواهند شد.

ماده ۲ـ مستخدمینی که برای تصدی یکی از مشاغل مستمر شرکت و مدت نامحدود استخدام شده یا می‌شوند مشمول این مقررات خواهند بود.

مستخدمینی که برای تصدی مشاغل موقت و مدت معین به خدمت شرکت درآیند به موجب قراردادهایی استخدام خواهند شد که نمونه آن به تصویب مراجع صلاحیتدار مذکور در اساسنامه شرکت برسد.

تبصره ـ مدیرعامل یا رئیس کل و اعضای هیأتهای مدیره یا شوراهای قانونی و بازرسان قانونی شرکت و یا افرادی که با عناوین دیگری وظایف مربوط به آنان را انجام می‌دهند و به طور موظف و تمام وقت در شرکت انجام وظیفه می‌نمایند در هر مورد که قانونی برای تعیین تکلیف آنان وجود نداشته باشد در دوره تصدی این مشاغل مشمول این مقررات خواهند بود.

ماده ۳ـ افرادی که برای مشاغل کارگری استخدام شده یا بشوند تابع مقررات قانون کار خواهند بود. تعیین مشاغل کارگری به عهده شرکت و تأیید سازمان امور اداری و استخدامی کشور می‌باشد.

تبصره ـ مستخدمینی که به صورت کارگر استخدام و در مشاغل مستمر موضوع ماده دو اشتغال دارند مشمول حکم این ماده نخواهند بود.

ماده ۴ـ تشکیلات و مشاغل مستمر حسب مورد به تصویب مجمع عمومی یا شورا می‌رسد مگر آنکه در اساسنامه مربوط مرجع دیگری تعیین شده باشد.

ماده ۵ـ استخدام اتباع بیگانه و شرایط آن با رعایت قوانین مربوط خواهد بود.

● **فصل پنجم ـ بازنشستگی و وظیفه**

ماده ۳۰ـ مستخدمین فعلی شرکت که طبق مقررات استخدامی قبل مشمول مقررات بازنشستگی و وظیفه خاص می‌باشند، مشمول مقررات بازنشستگی و وظیفه این فصل نخواهند بود.

شرکت‌های مربوط مکلفند ظرف یک سال از تاریخ تصویب این مقررات به منظور متعادل ساختن میزان کسور با تعهدات ناشی از مقررات بازنشستگی و وظیفه شرکت طرح لازم را در مورد بازنشستگی و وظیفه مستخدمین خود که در تاریخ تصویب این مقررات در خدمت دارند تهیه و با رعایت تبصره ماده ۱۱۲ قانون استخدام کشوری از طریق سازمان اموراداری و استخدامی کشور برای تصویب هیأت وزیران پیشنهاد کنند و تا زمانی که طرح مذکور به تصویب نرسیده است حقوق بازنشستگی و وظیفه مستخدمین موضوع این ماده براساس مقررات استخدامی سابق محاسبه و برقرار می‌گردد.

ماده ۳۱ـ مستخدمین مشمول قانون بیمه‌های اجتماعی از شمول مقررات این فصل خارج هستند.

اینگونه مستخدمین در صورت تغییر وضع استخدامی نیز کماکان تابع مقررات قانون مذکور خواهند بود.

ماده ۳۲ـ مستخدمین فعلی شرکت‌هایی که به موجب قرارداد خاص بین شرکت و سازمان بیمه‌های اجتماعی از لحاظ بازنشستگی و ازکارافتادگی و فوت از مقررات قانون بیمه‌های اجتماعی استفاده می‌نمایند مشمول مقررات این فصل نیستند و تا زمانی که قرارداد مزبور لغو نشده است تابع مقررات قرارداد مذکور خواهند بود.

شرکت‌هایی که چنین قراردادهایی با سازمان بیمه‌های اجتماعی دارند ظرف سه ماه از تاریخ تصویب این مقررات با تصویب شورای عالی تأمین اجتماعی به منظور انطباق با ضوابط قانون حمایت کارمندان در برابر اثرات ناشی از پیری و ازکارافتادگی و فوت در قرارداد مذکور تجدیدنظر خواهند کرد.

ماده ۳۳ـ مستخدمین فعلی شرکت‌هایی که قبل از تاریخ ۱۳٤٥/۳/۳۱ در استخدام شرکت بوده‌اند و در تاریخ تصویب این مقررات فاقد مقررات بازنشستگی و وظیفه

می‌باشند از شمول مقررات بازنشستگی و وظیفه این فصل خارج هستند. مستخدمین موضوع این ماده از لحاظ بازنشستگی و وظیفه با رعایت مفاد قسمتهای زیر تابع مقررات قانون استخدام کشوری و تغییرات و اصلاحات بعدی آن خواهند بود:[1]

۱ـ از تاریخ تصویب این مقررات حساب خاصی در صندوق بازنشستگی کشوری ایجاد می‌شود و شرکت مکلف است کسور مربوط به سهم مستخدم را به موجب مقررات بازنشستگی قانون استخدام کشوری از حقوق و مزایای مستخدم برداشت نموده و پس از اضافه کردن کسور مربوط به سهم شرکت به این حساب واریز کند.

وجوهی که از این حساب قابل برداشت خواهد بود منحصراً عبارت از حقوق بازنشستگی و وظیفه مستخدمین موضوع این ماده و استرداد کسور بازنشستگی سهم مستخدم در موارد معافیت از خدمت طبق تبصره‌های ۲ و ۳ ماده ٦۳ و قبول استعفای چنین مستخدمی به موجب ماده ٦۵ این مقررات می‌باشد.

۲ـ مستخدمین غیررسمی که در تاریخ ۱۳٤۵/۳/۳۱ «تاریخ تصویب قانون استخدام کشوری» در مؤسسات مشمول قانون استخدام کشوری خدمت می‌کرده و قبل از تبدیل وضع به رسمی مؤسسه متبوع آنان از شمول قانون مذکور خارج و به صورت شرکت دولتی درآمده‌اند از تاریخ ۱۳٤۷/۱/۱ براساس قانون مذکور و اصلاحات بعدی آن تبدیل وضع یافته و کسور بازنشستگی سهم آنان که به صندوق تأمین اجتماعی پرداخت شده است محاسبه و به طور یکجا توسط صندوق تأمین اجتماعی یا صندوقهای مربوط به حساب صندوق بازنشستگی کشوری واریز و مابه‌التفاوت کسور سهم مستخدم طبق مقررات مربوط در مدت مزبور محاسبه و به اقساط مساوی حداکثر در شصت قسط از مستخدم کسر و به حساب مربوط پرداخت می‌گردد.

۳ـ در صورت عدم کفایت وجوه حساب مذکور در این ماده دولت مکلف است کمبود آن را در بودجه کل کشور تأمین و پرداخت کند.

٤ـ تا زمانی که وضع مستخدمین موضوع این ماده با این مقررات تطبیق نیافته است حقوق بازنشستگی و وظیفه آنان برمبنای آخرین حقوق دریافتی قبل از تاریخ تصویب

۱ـ به موجب قانون «لایحه قانونی» اصلاح بعضی از مواد مقررات استخدامی شرکتهای دولتی و الحاق مواد و تبصره‌هایی به آن مصوب ۵۸/۳/۲٤، تبصره ۵ و بند ۲ الحاق شده و بندهای ۲ و ۳ به ۳ و ٤ تبدیل شده است.

این مقررات که در هر حال از میزان حقوق بازنشستگی و وظیفه موضوع این فصل تجاوز نخواهد کرد احتساب می‌شود و پس از تطبیق، حقوق گروه مربوط ملاک محاسبه خواهد بود.

سازمان اموراداری و استخدامی کشور عهده‌دار وظایف مربوط به بازنشستگی و وظیفه مستخدمین موضوع این ماده است.

تبصره ـ مستخدمین فعلی شرکت‌های دولتی که مشمول مقررات قانون تأمین اجتماعی هستند و در تاریخ ۱۳٤٥/۳/۳۱ در خدمت شرکت بوده و خدمت آنها تا تاریخ ۱۳٥۲/۳/٥ و یا بعد از آن ادامه داشته است می‌توانند ظرف ششماه از تاریخ تصویب این اصلاحیه تقاضا نمایند از لحاظ بازنشستگی و وظیفه مشمول حکم این ماده قرار گیرند که در این صورت حق بیمه سهم آنان که به صندوق تأمین اجتماعی پرداخت شده است به صندوق بازنشستگی کشوری منتقل می‌شود در صورتی که ظرف مدت مذکور چنین تقاضایی نکنند همچنان مشمول قانون تأمین اجتماعی خواهند بود.

ماده ۳۴ـ مستخدمین مشمول مقررات این فصل عبارتند از:

الف ـ مستخدمین شرکت که در تاریخ تصویب این مقررات مشمول مقررات بازنشستگی و وظیفه خاصی نبوده و پس از تاریخ ٤٥/۳/۳۱ تا زمان تصویب این مقررات به استخدام شرکت پذیرفته شده‌اند.

ب ـ مستخدمینی که از تاریخ تصویب این مقررات به استخدام شرکت درمی‌آیند اعم از اینکه شرکت متبوع آنها مقررات خاص بازنشستگی داشته یا نداشته باشد.

ماده ۳۵ـ صندوق بازنشستگی و وظیفه مستخدمین شرکت‌های دولتی که در این مقررات صندوق بازنشستگی نامیده می‌شود براساس قانون حمایت کارمندان در برابر اثرات ناشی از پیری و ازکارافتادگی و فوت مصوب اسفند ۱۳٤۹ و مقررات این فصل وابسته به سازمان اموراداری و استخدامی کشور زیر نظر شورای صندوق مرکب از وزیر دارایی ـ وزیر کار و امور اجتماعی و دبیرکل سازمان اموراداری و استخدامی کشور یا معاونان آنها ایجاد می‌شود.

اساسنامه صندوق بازنشستگی به وسیله سازمان اموراداری و استخدامی کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۳۶ـ شرکت موظف است هرماه هفت درصد از حقوق هر یک از مستخدمین

خود را که مشمول مقررات این فصل هستند بابت کسور بازنشستگی سهم مستخدم کسر کرده و پس از افزودن چهارده درصد حقوق آنان بابت سهم شرکت مجموع آن را به صندوق بازنشستگی پرداخت کند.

نحوه بهره‌برداری و استفاده از وجوه کسور بازنشستگی به موجب آئین‌نامه‌ای است که به تصویب کمیسیون‌های مربوط مجلسین خواهد رسید.

تبصره ـ منظور از حقوق از لحاظ اجرای مقررات این فصل جمع مبلغی است که طبق این مقررات تحت عنوان حقوق و مزایای شغل و مزایای موقت شغل یا تفاوت تطبیق مزایا به مستخدم پرداخت می‌شود و تا زمانی که وضع استخدامی مستخدمین شرکت براساس این مقررات تطبیق نیافته است مجموع حقوق و مزایایی که مستخدمین به موجب مقررات استخدامی سابق به طور مستمر به اعتبار شغل محوله دریافت می‌دارند مأخذ احتساب کسور بازنشستگی و حقوق بازنشستگی و وظیفه موضوع این مقررات خواهد بود و در هرحال نسبت به مبلغ زاید بر چهل هزار ریال در ماه کسوری پرداخت نمی‌شود.

ماده ۳۷ـ حقوق بازنشستگی با تحقق یافتن شروط زیر برقرار می‌شود:

الف ـ مستخدم لااقل ده سال تمام کسور بازنشستگی مقرر را پرداخت کرده باشد و یا پرداخت آن را طبق این مقررات تعهد کرده باشد.

ب ـ سن مستخدم مرد به شصت سال تمام و سن مستخدم زن به پنجاه و پنج سال تمام رسیده باشد.

ماده ۳۸ـ ملاک تشخیص سن مستخدمینی که در تاریخ تصویب این مقررات در خدمت شرکت هستند شناسنامه‌ای است که در تاریخ مذکور در دست دارند و در مورد مستخدمینی که بعد از تصویب این مقررات به استخدام شرکت پذیرفته می‌شوند شناسنامه‌ای است که در بدو استخدام ارائه خواهند کرد. در صورتی که ماه تولد در شناسنامه قید نشده باشد اول مهرماه سال تولد ملاک محاسبه خواهد بود.

ماده ۳۹ـ حقوق بازنشستگی عبارت از $\frac{۱}{۴۰}$ متوسط حقوق ضربدر سنوات پرداخت کسور بازنشستگی است که در هر حال از $\frac{۴}{۵}$ متوسط حقوق تجاوز نخواهد کرد.

تبصره ـ متوسط حقوق عبارت از معدل حقوق آخرین سه سالی است که برمبنای آن کسور بازنشستگی پرداخت شده باشد.

ماده ۴۰ـ در صورتی که مستخدم شرکت با داشتن شروط زیر:

الف ـ مستخدم زن با بیست و پنج سال سابقه خدمت و حداقل پنجاه سال تمام سن.

ب ـ مستخدم مرد با سی سال سابقه خدمت و حداقل پنجاه و پنج سال تمام سن.

تقاضای بازنشستگی کند شرکت مکلف بـه قبـول آن اسـت ولـی برقـراری حقـوق بازنشستگی و پرداخت آن از تاریخی خواهد بود که مستخدم شروط مذکور در ماده ۳۷ را داشته باشد.

تبصره ـ مستخدمین موضوع این ماده در صورتی که واجد شرط بند الـف مـاده ۳۷ باشند و قبل از رسیدن به سن مقرر در بند (ب) ماده مذکور ازکارافتاده شوند بلافاصـله از حقوق وظیفه ازکارافتادگی استفاده خواهند کرد.

ماده ۴۱ـ شرکت می‌تواند آن عده از مستخدمین خود را که واجد شروط مـذکور در ماده ۳۷ این مقررات باشند بازنشسته کند.

ماده ۴۲ـ شرکت مکلف است مستخدمینی را که شصت و پنج سال تمام سن دارند بازنشسته کند.

تبصره ـ در صورتی که برقراری و پرداخت حقوق بازنشـستگی بـه مـستخدمی کـه طبق این ماده بازنشسته می‌شود به علت عدم تحقق شروط مذکور در بند الف مـاده ۳۷ میسر نباشد، شرکت با او طبق مـاده ٦٤ ایـن مقـررات رفتـار خواهـد کـرد و صـندوق بازنشستگی نیز مکلف است وجوه بازنشستگی مربوط به او را اعـم از سـهم شـرکت و سهم مستخدم به اضافه ٦٪ بهره مرکب سالانه به طور یکجا به وی پرداخت کند.

ماده ۴۳ـ به منظور احتساب سابقه خدمت مستخدمین موضوع بند الف ماده ٣٤ که مایل باشند خدمات گذشته آنان از تاریخ ٤٥/٣/٣١ تا تـاریخ تـصویب ایـن مقـررات از لحاظ بازنشستگی و وظیفه محسوب شود و از مزایای مقررات این فصل اسـتفاده کننـد کسور بازنشستگی اعم از سهم مستخدم و سهم شـرکت بـه ترتیـب مقـرر در مـاده ٣٦ براساس آخرین حقوق دریافتی مستخدم پرداخت خواهد شد.

تبصره ۱ـ شرکت و مستخدم می‌توانند کسور بازنشستگی سهم خـود را حـداکثر در ٦٠ ماه متوالی از تاریخی که صندوق بازنشستگی اعلام می‌کند به اقساط پرداخت کنند.

هرگاه مستخدمی که از بابت کسور بازنشستگی سنوات خدمت احتساب شده قبلـی یا خدمت وظیفه عمومی بدهکار است فوت شود، شرکت و بازمانـدگان او از پرداخـت بقیه اقساط مربوط معاف خواهند بود.

تبصره ۲ـ سابقه خدمت قابل احتساب موضوع این ماده خدمتی است که مستخدم در شرکت یا وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی به موجب احکام صادره قبلی انجام داده باشد. همچنین مدت خدمت زیرپرچم جزو سابقه خدمت قابل احتساب خواهد بود.

ماده ۴۴ـ حقوق ماه اول مستخدمینی که دوره آزمایشی را طی کرده و به استخدام قطعی شرکت پذیرفته شوند و همچنین هر نوع اضافه حقوق ماه اول اینگونه مستخدمین به صندوق بازنشستگی پرداخت می‌شود.

ماده ۴۵ـ در صورتی که مستخدم به علل غیرناشی از کار، ازکارافتاده شناخته شود ماهانه $\frac{۱}{۴۰}$ متوسط حقوق ضرب در سنوات پرداخت کسور مزبور را به عنوان حقوق وظیفه ازکارافتادگی دریافت خواهد داشت و این حقوق از حداکثر حقوق بازنشستگی مقرر در ماده ۳۹ تجاوز نخواهد کرد و در صورتی که سنوات پرداخت کسور بازنشستگی مستخدم کمتر از پانزده سال باشد پانزده سال تمام محسوب خواهد شد.

ماده ۴۶ـ در صورتی که مستخدم به علت حادثه ناشی از کار یا به سبب انجام وظیفه ازکارافتاده شناخته شود بدون رعایت سنوات پرداخت کسور بازنشستگی حداکثر حقوق بازنشستگی مقرر در ماده ۳۹ به عنوان حقوق وظیفه ازکارافتادگی درباره وی برقرار می‌گردد.

ماده ۴۷ـ در صورتی که مستخدم بازنشسته یا ازکارافتاده فوت شود حقوق وظیفه بازماندگان او برطبق شروط زیر برقرار می‌شود:

الف ـ عیال دائمی متوفی تا زمانی که شوهر اختیار نکرده است.

ب ـ شوهر در صورتی که علیل و ازکارافتاده و تحت کفالت عیال متوفای خود بوده باشد.

ج ـ فرزندان متوفی تا پایان بیست سالگی و در صورت ادامه تحصیل در مؤسسات رسمی عالی علمی تا پایان بیست و پنج سالگی (در مورد دختران مشروط بر اینکه شوهر هم نداشته باشند).

د ـ فرزندان علیل یا ناقص‌العضو مستخدم متوفی که ازکارافتاده باشند مادام‌العمر.

هـ ـ والدین مستخدم متوفی مشروط بر اینکه تحت تکفل متوفی بوده و سن پدر ۶۰ سال تمام و سن مادر ۵۵ سال تمام یا بیشتر باشد و یا ازکارافتاده باشند.

تبصره ـ مجموع حقوق وظیفه بازماندگان معادل $\frac{۴}{۵}$ حقوق بازنشستگی یا حقوق

وظیفه ازکارافتادگی مستخدم متوفی است که به تساوی بین بازماندگان واجد شروط تقسیم می‌شود و در صورت قطع سهم هر یک از بازماندگان سهم قطع شده به تساوی به سهم سایر بازماندگان افزوده خواهد شد ولی هرگاه بازمانده واجد شرط مستخدم متوفی منحصر به فرد باشد سهم او معادل نصف میزان مقرر در این تبصره خواهد بود.

ماده ۴۸ـ چنانچه مستخدم قبل از برقراری حقوق بازنشستگی یا حقوق وظیفه ازکارافتادگی فوت شود حقوق وظیفه بازماندگان وی برمبنای $\frac{۴}{۵}$ حقوق بازنشستگی استحقاقی مستخدم متوفی به ترتیب مقرر در ماده ٤٧ برقرار می‌شود در این مورد سنوات پرداخت کسور بازنشستگی مستخدم در صورتی که از ۱۵ سال کمتر باشد ۱۵ سال تمام منظور خواهد شد.

ماده ٤٩ـ هرگاه مستخدم به علت حادثه ناشی از کار یا به سبب انجام وظیفه فوت شود حقوق وظیفه بازماندگان او برمبنای $\frac{۴}{۵}$ حقوق وظیفه‌ای که طبق ماده ٤٦ به مستخدم متوفی تعلق می‌گرفته است به ترتیب مقرر در ماده ٤٧ برقرار می‌شود.

ماده ۵۰ـ در مورد ازکارافتادگی و فوت هرگاه سنوات پرداخت کسور بازنشستگی مستخدم کمتر از سه سال باشد متوسط حقوق مدتی که مستخدم کسور بازنشستگی را پرداخت کرده است ملاک محاسبه قرار خواهد گرفت.

ماده ۵۱ـ ازکارافتادگی موضوع مقررات این فصل عبارت از عدم توانایی کامل و دائمی شخص به انجام دادن اموری که متعارفاً به آن اشتغال داشته است می‌باشد. تشخیص ازکارافتادگی و سبب آن و همچنین تشخیص اینکه فوت مستخدم به علت حادثه ناشی از کار یا به سبب انجام وظیفه بوده است با شرکت مربوط و تأیید صندوق بازنشستگی خواهد بود. در صورت بروز اختلاف بین شرکت و صندوق بازنشستگی موضوع در شورای سازمان اموراداری و استخدامی کشور مطرح خواهد شد و رأی شورای مذکور قاطع است.

ماده ۵۲- در صورت دریافت هرگونه وجهی از وجوه عمومی کشور در قبال خدمت مستمر، اخذ حقوق وظیفه ممنوع است.

ماده ۵۳ـ دریافت بیش از یک حقوق بازنشستگی برای ایام واحد خدمت دولتی و همچنین دریافت بیش از یک حقوق وظیفه یا یک حقوق وظیفه و حقوق بازنشستگی توأماً از صندوق بازنشستگی وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و شهرداری‌ها و مؤسسات

تابعه و وابسته به آنها و انجمنهای بهداری و سازمانهایی که جنبه محلی داشته و هزینه‌های آنها از درآمدهای خاص محلی تأمین می‌شود ممنوع است. مستخدمی که مستحق دریافت بیش از یک حقوق وظیفه و یا یک حقوق وظیفه و حقوق بازنشستگی باشد در استفاده از هر یک از آنها مخیر است.

ماده ۵۴ـ اشتغال موقت بازنشستگان در شرکت‌های مشمول این مقررات موجب قطع حقوق بازنشستگی آنان در مدت اشتغال خواهد شد ولی در هر حال اشتغال کسانی که بیش از ٦٥ سال تمام دارند ممنوع است.

ماده ۵۵ـ هرگاه مستخدمی که طبق این مقررات از حقوق بازنشستگی یا حقوق وظیفه ازکارافتادگی استفاده می‌کند در مدت یک سال حقوق بازنشستگی یا وظیفه خود را مطالبه نکند عائله او در صورتی که طبق شرایط ماده ٤٧ مشمول دریافت حقوق وظیفه باشند حق دارند موقتاً حقوق وظیفه مقرر خود را تقاضا و دریافت کنند. اگر بعداً معلوم شود مستخدم مذکور فوت شده، حقوق وظیفه موقت از تاریخ فوت به طور دائم برقرار می‌شود و در صورتی که معلوم گردد در حال حیات است وضع حقوقی او به حال اول اعاده می‌گردد.

تبصره ـ منظور از عائله مذکور در این مقررات افرادی است که طبق ماده ٤٧ و با رعایت شروط مقرر در آن از حقوق وظیفه استفاده خواهند کرد.

ماده ۵۶ـ توقیف حقوق بازنشستگی یا وظیفه در قبال مطالبات دولت یا محکومیت حقوقی یا عناوین دیگر از این قبیل فقط تا میزان یک چهارم حقوق بازنشستگی یا وظیفه مجاز است.

ماده ۵۷ـ ترک تابعیت موجب قطع حقوق بازنشستگی و حقوق وظیفه خواهد بود و در مورد مستخدم بازنشسته یا ازکارافتاده‌ای که ترک تابعیت کند با عائله او طبق ماده ۵۵ رفتار می‌شود.

ماده ۵۸ـ در صورتی که خدمت مستخدم در شرکت قطع شود و مقررات مؤسسه جدید محل خدمت او اجازه دهد بنا به درخواست مستخدم صندوق بازنشستگی مکلف است کسور بازنشستگی مربوط به او را اعم از سهم شرکت و سهم مستخدم با احتساب ٦٪ بهره مرکب سالانه به صندوق مربوط به مؤسسه جدید انتقال دهد.

ماده ۵۹ـ هرگاه خدمت مستخدم در شرکت قطع شود و از شمول این مقررات

خارج گردد اگر سابقه پرداخت کسور بازنشستگی او پنجسال یا کمتر باشد کسور بازنشستگی پرداختی سهم او به اضافه ٦٪ بهره مرکب سالانه و اگر بیش از پنجسال و کمتر از ده سال تمام سابقه پرداخت کسور بازنشستگی داشته باشد کسور بازنشستگی پرداختی سهم او و نصف کسور بازنشستگی پرداختی سهم شرکت به اضافه ٦٪ بهره مرکب سالانه پس از رسیدن به سن ٦٠ سالگی در مورد مرد و ٥٥ سالگی در مورد زن پرداخت می‌شود و در صورتی که قبل از رسیدن به سنین مذکور ازکارافتاده یا فوت شود وجوه مزبور بلافاصله به او یا بازماندگان او برحسب مورد پرداخت خواهد شد.

ماده ٦٠ـ صندوق بازنشستگی موظف است لااقل هر سه سال یک بار وضع مالی صندوق را از نظر تطبیق کسور بازنشستگی دریافتی با تعهدات صندوق در مورد حقوق بازنشستگی و وظیفه براساس محاسبات فنی مورد بررسی قرار دهد و نتیجه را به شورای صندوق گزارش کند.

ماده ٦١ـ میزان حقوق بازنشستگی و وظیفه موضوع این مقررات هر سه سال یک بار با توجه به تغییرات شاخص هزینه زندگی از طرف شورای صندوق مورد بررسی قرار خواهد گرفت در صورتی که شاخص هزینه زندگی طی مدت مزبور پنج درصد یا بیشتر افزایش یافته باشد شورای صندوق به منظور افزایش میزان حقوق بازنشستگی و وظیفه به تناسب این افزایش بر طبق مقررات مربوط اقدام لازم به عمل خواهد آورد.

۵– قانون بیمه اجباری کارگران ساختمانی مصوب ۱۱۳۵۲/۹/۱

ماده ۱ـ کارگران شاغل در کارهای ساختمانی اعم از ایجاد ساختمان یا توسعه ساختمان و یا تجدید بنا و تخریب مربوط به آن به ترتیب مندرج در این قانون نزد سازمان بیمه‌های اجتماعی[۲] در مقابل حوادث ناشی از کار بیمه خواهند شد.

تبصره ۱ـ کارگران شاغل در کارهای ساختمانی مؤسسات دولتی یا وابسته به دولت،

۱ـ به قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی مصوب ۸٦/۸/۹نیز مراجعه شود.

۲ـ به موجب ماده ۱۰ قانون تأمین اجتماعی مصوب سال ۱۳٥٤ سازمان بیمه‌های اجتماعی در سازمان تأمین اجتماعی ادغام و بعداً به موجب مواد ٦ و ۱۰ قانون تشکیل وزارت بهداری و بهزیستی مصوب ۱۳٥٥ وظایف سازمان تأمین اجتماعی به صندوق تأمین اجتماعی و سازمانهای منطقه‌ای بهداری و بهزیستی منتقل و سپس به موجب تبصره ماده اول لایحه قانونی اصلاح قانون تشکیل سازمان تأمین اجتماعی مصوب ٥٨/٤/٢٨صندوق تأمین اجتماعی در سازمان ادغام و وظایف آن نیز به سازمان محول شده است.

شهرداری‌ها و مؤسسات عام‌المنفعه و بانکها اعم از اینکه انجام کار به پیمانکار واگذار یا رأساً توسط مؤسسات مذکور تصدی شود و همچنین کارگران ساختمانی کارخانجات که مقررات قانون بیمه‌های اجتماعی[1] درباره آنها اجرا شده و می‌شود مشمول مقررات این قانون نخواهند بود.

تبصره ۲ـ منظور از حادثه ناشی از کار در این ماده حادثه‌ای است که حین انجام کار و به سبب آن در محدوده کارگاه ساختمانی برای کارگر اتفاق می‌افتد.

ماده ۲ـ کارفرمایانی که کارگران مشمول این قانون را به کار می‌گمارند یا نمایندگان آنان موظفند در صورت وقوع حادثه ناشی از کار فوراً کارگر حادثه دیده را به نزدیکترین واحد درمانی سازمان بیمه‌های اجتماعی اعزام نمایند و در صورت عدم دسترسی به واحد درمانی سازمان بیمه‌های اجتماعی کارفرما یا نماینده او مکلف است کارگر حادثه دیده را به نزدیکترین واحد درمانی اعزام دارد و مراتب را ضمن تنظیم برگ گزارش حادثه حداکثر ظرف سه روز به اطلاع سازمان بیمه‌های اجتماعی برساند. سازمان هزینه‌های مزبور را پرداخت خواهد کرد.

ماده ۳ـ کارگران مشمول این قانون در صورتی که براثر حادثه ناشی از کار آسیب ببینند طبق مقررات مواد ٤٥، ٤٦، ٤٧، ٦٠، ٦١ و ٦٢ قانون بیمه‌های اجتماعی از کمکهای مندرج در قانون مذکور برخوردار خواهند شد. در صورت فوت بیمه شده براثر حادثه ناشی از کار با بازماندگان وی طبق مقررات مواد ٦٨ و ٦٩ قانون بیمه‌های اجتماعی رفتار خواهد شد.

ماده ۴ـ دستمزد مبنای محاسبه کمکهای نقدی مذکور در ماده ۳ به ترتیب مقرر در ماده ۲۲ قانون بیمه‌های اجتماعی بنا به پیشنهاد هیأت مدیره و تصویب شورای عالی سازمان تعیین خواهد شد.

ماده ۵ـ متقاضیان پروانه ساختمان اعم از ایجاد و یا تجدید بنا مکلفند برای هر مترمربع حسب مورد نسبت به سطح کل زیربنا در جمع طبقات و جهت توسعه بنا نسبت به سطح زیربنای توسعه یافته ۱ـ تا ۱۰۰ متر مربع سطح زیربنا به ازاء هر متر مربع معادل سه درصد (۳٪) حداقل مزد روزانه کارگر ساده شهری زمان درخواست

۱ـ قانون بیمه‌های اجتماعی طبق ماده (۱۱۸) قانون تأمین اجتماعی سال ۱۳٥٤ نسخ و افراد مشمول قانون مذکورمشمول قانون تأمین اجتماعی شده‌اند.

پروانه. ۲ـ از ۱۰۰ متر مربع به بالا به ازاء هر متر مربع معادل چهار درصد (٤٪) حداقل مزد روزانه کارگر ساده شهری زمان درخواست پروانه. به عنوان حق بیمه به حساب سازمان بیمه‌های اجتماعی در یکی از شعب بانک رفاه کارگران یا بانکهای دولتی دیگر که از طرف سازمان بیمه‌های اجتماعی تعیین می‌شود واریز و رسید مبلغ مذکور را اخذ نمایند. سازمان بیمه‌های اجتماعی موظف است حساب درآمد و هزینه‌های موضوع این قانون را جداگانه نگاهداری نماید.[۱]

تبصره ۱ـ صدور پروانه ساختمان از طرف شهرداری‌ها موکول به ارائه و تسلیم رسید وجوه موضوع این ماده خواهد بود.

تبصره ۲ـ در مورد آن دسته از کارهای ساختمانی مشمول این قانون که انجام آنها از طریق انعقاد پیمان به پیمانکار واگذار می‌شود حق بیمه کارگران پیمانکار طبق مقررات عمومی ماده ۲۹ قانون بیمه‌های اجتماعی وصول خواهد شد.

مبالغی که در موقع صدور پروانه طبق مقررات این ماده به حساب سازمان بیمه‌های اجتماعی واریز شده است در محاسبه حق بیمه کارگران پیمانکار محسوب خواهد گردید.

ماده ۶ـ در صورت عدم پرداخت حق بیمه مقرر در این قانون طبق مواد ۳۵ و ۸۷ قانون بیمه‌های اجتماعی رفتار خواهد شد.[۲]

ماده ۷ـ سایر مقررات قانون بیمه‌های اجتماعی در صورتی که به نحوی از انحاء با اجرای مقررات این قانون ارتباط داشته باشند قابل اجرا خواهد بود.

قانون فوق مشتمل بر هفت ماده و چهار تبصره پس از تصویب مجلس شورای ملی در جلسه فوق‌العاده روز پنجشنبه چهارم مردادماه ۱۳۵۲ در جلسه روز دوشنبه بیست‌ویکم آبان ماه یکهزار و سیصد و پنجاه و دو شمسی به تصویب مجلس سنا رسید.

۱ـ ماده ۵ در تاریخ ۷۹/۸/۱۷به شرح متن اصلاح شده است .متن تغییر یافته عبارت است از«این حق بیمه مبلغ سی ریال و در مورد خانه‌هایی که سطح زیر بنای آن ۱۵۰ متر مربع یا کمتر باشد برای هر متر مربع ۵ ریال خواهد بود».

۲ـ قانون بیمه‌های اجتماعی با توجه به ماده ۱۱۸ قانون تأمین اجتماعی نسخ شده است.

۶- قانون پرداخت حقوق وظیفه به فرزندان مستخدمین متوفی[1] (مصوب ۱۳۵۵/۱۱/۳)

ماده واحده ـ در صورت فوت مادر و پدری که مستخدم وزارتخانه‌ها یا مؤسسات یا شرکت‌های دولتی یا شهرداری‌ها باشند، فرزندان آنان می‌توانند با رعایت شرایط قانونی مربوط از هر دو حقوق وظیفه‌ای که طبق مقررات به علت فوق پدر یا مادر برقرار می‌شود استفاده نمایند.

حکم این ماده شامل سازمانهایی که شمول حکم درباره آنان مستلزم ذکر نام آنها در قانون است نیز خواهد شد.

قانون فوق مشتمل بر یک ماده پس از اظهار ملاحظات مجلس سنا در جلسه روز چهارشنبه ۱۳۵۵/۱۰/۸ در جلسه روز یکشنبه سوم بهمن ماه هزاروسیصدوپنجاه و پنج به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

۷- قانون مزایا و معافیتهای دفتر مشترک هماهنگی امور مربوط به شط‌العرب (۱۳۵۷/۳/۱۴)

ماده واحده ـ

الف ـ دفتر مشترک هماهنگی امور مربوط به شط‌العرب که در اجرای موافقتنامه ایران و عراق درباره کشتیرانی در شط‌العرب مورخ ۲۶ دسامبر ۱۹۷۵ (۵ دیماه ۲۵۳۴ شاهنشاهی) تأسیس گردیده است دارای شخصیت حقوقی مستقل خواهد بود.

ب ـ دفتر مشترک هماهنگی مجاز است کالاها و وسایل و ابزار و ماشین‌آلات مورد احتیاج عملیاتی خود از قبیل قایقهای تندرو و وسایط نقلیه و وسایل مخابراتی و رادیویی و قطعات منفصله آنها و همچنین اشیاء و اثاث و لوازم ثابت خانه‌های سازمانی و باشگاه و ادارات را که ورود آنها مقرون به صرفه یا صلاح تشخیص دهد بدون پرداخت حقوق و عوارض گمرکی وارد نماید.

ج ـ مقررات آیین‌نامه مزایا و معافیتهای کارشناسان خارجی مورخ ۲۳ تیرماه ۱۳۴۵

۱ـ به موجب قانون پرداخت مستمری به فرزندان زنان متوفی مشمول قانون تأمین اجتماعی و سایر صندوق های بازنشستگی مصوب ۱۳۸۶/۱۰/۵ حقوق وظیفه مادران متوفی مشمول قانون تأمین اجتماعی همانند مردان مشمول در خصوص فرزندانشان برقرار می‌شود.

(۲۵۲۵) در مورد اثاث منزل و لوازم شخصی کارکنان عراقی دفتر مشترک که برای استقرار اولیه وارد ایران می‌نمایند به شرط عمل متقابل، اعمال خواهد شد.

د ـ کارکنان عراقی دفتر مشترک هماهنگی در مدت مأموریت خود در ایران براساس عمل متقابل، از پرداخت حق بیمه‌های اجتماعی و هزینه‌های صدور پروانه کار و پرداخت مالیات نسبت به حقوق و مزایای دریافتی از دفتر مشترک هماهنگی معاف خواهند بود.

قانون فوق مشتمل بر یک ماده پس از اظهار ملاحظات مجلس سنا در جلسه روز چهارشنبه ۲۵۳۷/۳/۱۰، در جلسه روز یکشنبه چهاردهم خردادماه دوهزارو پانصدو سی و هفت به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

۸– لایحه قانونی راجع به احتساب مدت محکومیت سیاسی بیمه شدگان مشمول قانون تأمین اجتماعی به عنوان سابقه پرداخت حق بیمه[1] (مصوب ۱۳۵۸/۱۲/۲۵)

ماده واحده ــ دوران عدم اشتغال محکومان سیاسی موضوع لایحه قانونی رفع آثار محکومیت سیاسی مصوب ۱۳۵۸/۱/۷ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران در صورتی که این قبیل افراد قبل از محکومیت در فعالیتهای مشمول قانون تأمین اجتماعی شاغل بوده باشند بدون پرداخت حق بیمه جزء سوابق پرداخت حق بیمه آنان به منظور استفاده از تعهدات موضوع قانون مذکور محسوب می‌شود.

تبصره ــ دوران عدم اشتغال محکومان سیاسی که قبل از محکومیت سیاسی و قبل از تاریخ تصویب قانون تشکیل وزارت بهداری و بهزیستی (۱۳۵۵/٤/۱٦) در مؤسسات مشمول قانون حمایت کارمندان در برابر اثرات ناشی از پیری[2] ، ازکارافتادگی و فوت، شاغل بوده و یا قبل از تصویب و اجرای قانون تأمین اجتماعی دارای سوابق پرداخت حق بیمه نزد شرکت سهامی بیمه ایران، بنگاه رفاه اجتماعی، صندوق تعاون و بیمه کارگران، سازمان بیمه‌های اجتماعی کارگران و سازمان بیمه‌های اجتماعی بوده‌اند نیز بدون پرداخت حق بیمه جزو سوابق پرداخت حق بیمه آنان به منظور استفاده از تعهدات موضوع قانون تأمین اجتماعی محسوب می‌گردد.

۱ـ نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۰۲٤٤ مورخ ۵۹/۲/۹، نیز نک : لایحه قانونی احتساب سابقه خدمت محکومان سیاسی مصوب ۱۳۵۸/۵/۱۸ و تبصره‌های الحاقی به آن مصوب مورخ ۱۳۵۸/۹/٦.

۲ـ قانون حمایت کارمندان در برابر اثرات ناشی از پیری به موجب قانون راجع به الغای تبصره ۳ ماده ۱۱ قانون تشکیل وزارت بهداری و بهزیستی مصوب ٦۰/۸/۳ ملغی شده و مشمولین قانون مذکور مشمول مقررات قانون تأمین اجتماعی شده‌اند.

۹- لایحه قانونی شمول مواد ۶۰-۷۰-۷۲-۷۳-۷۴-۸۰-۸۱-۸۲-۸۳ قانون تأمین اجتماعی مصوب تیرماه درباره کلیه بیمه شدگانی که در جریان انقلاب اخیر دچار نقص عضو، ازکارافتادگی جزئی یا ازکارافتادگی کلی گردیده یا به درجه شهادت رسیده‌اند مصوب ۱۳۵۸/۶/۲۶[1] و اصلاحیه مصوب ۱۳۷۰/۵/۸

ماده واحده ـ

الف ـ کلیه بیمه شدگان مشمول قانون تأمین اجتماعی مصوب تیرماه ۱۳۵٤ که در جریان انقلاب اخیر در راه به ثمر رساندن انقلاب اسلامی به درجه شهادت رسیده‌اند یا دچار نقص عضو، ازکارافتادگی جزئی یا کلی شده‌اند مشمول این لایحه می‌باشند.

ب ـ حادثه منجر به شهادت یا نقص عضو، ازکارافتادگی جزئی و یا ازکارافتادگی کلی که مربوط به جریان انقلاب اخیر می‌باشد، ناشی از کار تلقی می‌گردد.

ج ـ برقراری و نحوه محاسبه مستمری فوت، غرامت نقص مقطوع، مستمری ازکارافتادگی جزئی، مستمری ازکارافتادگی کلی برحسب مقررات قانون تأمین اجتماعی خواهد بود.

د ـ از لحاظ زمان و چگونگی وقوع حادثه گواهی سازمان یا مؤسسه محل اشتغال بیمه شدگان در مورد این که حادثه قطعاً در جریان انقلاب اسلامی و به سبب آن رخ داده است با گواهی دادسراها و یا دادگاههای بخش مستقل در حوزه قضایی مربوط در مورد این که حادثه مزبور ناشی از وقوع جرایم یا حوادث عادی نبوده است یا به تشخیص دادسراها یا دادگاههای انقلاب اسلامی ضروری بوده و ملاک اقدامات سازمان تأمین اجتماعی قرار خواهد گرفت.

۱۰- قانون اصلاح لایحه قانونی شمول مواد ۶۰، ۷۰، ۷۲، ۷۳، ۷۴، ۸۰، ۸۱، ۸۲ و ۸۳ قانون تأمین اجتماعی مصوب تیرماه ۱۳۵۴ درباره کلیه بیمه‌شدگانی که درجریان‌انقلاب اسلامی دچار نقص عضو، ازکارافتادگی جزئی یا ازکارافتادگی کلی گردیده یا به درجه شهادت رسیده‌اند مصوب ۱۳۵۸/۶/۶[2] (مصوب ۱۳۷۰/۵/۸)

ماده واحده ـ بیمه شدگان مشمول قانون تأمین اجتماعی که در راه به ثمر رساندن

۱ـ نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۰۰۸۸ ـ۱۳۵۸/۷/۱۹

۲ـ نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۳۵٤۰ مورخ ۱۳۷۰/٦/۱٤

انقلاب اسلامی ایران ازکارافتاده کلی شده یا به درجه شهادت نایل گردیده‌اند، از لحاظ نحوه محاسبه مستمری و شرایط استفاده از آن مشمول مقررات تبصره‌های ۳ و ۹ قانون راجع به برقراری مستمری درباره بیمه شدگانی که به علت همکاری با نیروهای مسلح شهید یا معلول شده یا می‌شوند، مصوب ۱۳٦۰/۱۱/۱۸ مجلس شورای اسلامی و اصلاحات و تغییرات بعدی آنها می‌باشند.

تبصره ۱ـ مابه‌التفاوت ناشی از شمول تبصره‌های فوق‌الذکر بر بیمه شدگان مزبور از تاریخ تصویب این قانون قابل پرداخت می‌باشد.

تبصره ۲ـ در مواردی که از سوی مراجع پیش‌بینی شده در لایحه قانونی مصوب ۱۳۵۸/٦/۲٦ گواهی لازم مبنی بر وقوع حادثه در جریان انقلاب اسلامی و به سبب آن صادر نشده باشد، تشخیص بنیاد شهید ملاک اقدام خواهد بود.

تبصره ۳ـ منظور از بیمه شدگان مذکور در این ماده واحده منحصراً بیمه شدگانی است که تا زمان وقوع حادثه منجر به ازکارافتادگی کلی یا شهادت ارتباط شغلی و استخدامی آنان با کارگاه مشمول قانون تأمین اجتماعی قطع نشده باشد.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و سه تبصره در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ هشتم مردادماه یکهزاروسیصدوهفتاد مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۰/۵/۱۳ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

۱۱– لایحه قانونی راجع به شمول مقررات بازنشستگی و وظیفه قانون استخدام کشوری به مستخدمین شرکت‌های دولتی مشمول قانون تأمین اجتماعی[1] (مصوب ۱۳۵۸/۹/۱۰)[2]

ماده واحده ـ مستخدمین شرکت‌های دولتی مشمول قانون تأمین اجتماعی که در تاریخ تصویب این لایحه درخدمت شرکت‌های دولتی هستند می‌توانند ظرف شش ماه از تاریخ تصویب این لایحه تقاضا نمایند از لحاظ بازنشستگی و وظیفه مشمول قانون استخدام کشوری و تغییرات و اصلاحات بعدی آن گردند.

در این صورت حق بیمه سهم مستخدم که به صندوق تأمین اجتماعی پرداخت شده

۱ـ نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۰۱٤٤ مورخ ۱۳۵۸/۹/۲۸

۲ـ نک :قانون نقل و انتقال حق بیمه بازنشستگی مصوب ٦۵/۳/۲۷

به صندوق بازنشستگی منتقل و از تاریخ تغییر وضع بازنشستگی پرداخت کسور بازنشستگی مستخدم طبق مقررات صندوق بازنشستگی خواهد بود.

در صورتی که ظرف مدت مذکور مستخدم یا مستخدمین چنین تقاضایی ننمایند همچنان مشمول قانون تأمین اجتماعی باقی خواهند ماند. مستخدمینی که پس از تاریخ تصویب این لایحه به استخدام شرکت‌های دولتی درآیند نیز ظرف ششماه از تاریخ استخدام مجاز خواهند بود که درخواست نمایند از لحاظ بازنشستگی و وظیفه مشمول قانون استخدام کشوری گردند و در صورت عدم درخواست، قانون تأمین اجتماعی به لحاظ بازنشستگی و وظیفه در مورد آنان مجری خواهد بود.

۱۲ – لایحه قانونی تشکیل شورای فنی موضوع ماده ۴ قانون تأمین خدمات درمانی مستخدمین دولت و انحلال سازمان تأمین خدمات درمانی[1] [2](۱۳۵۸/۹/۱۲)

ماده واحده ـ از تاریخ تصویب این قانون شورای فنی موضوع ماده ٤ قانون تأمین خدمات درمانی مستخدمین دولتی مصوب اسفندماه سال ۱۳۵۱ با ترکیب زیر در وزارت بهداری و بهزیستی تشکیل و عهده‌دار کلیه وظایفی خواهد بود که شورای فنی سابق به عهده داشته است:

۱ـ وزیر بهداری و بهزیستی یا نماینده او

۲ـ رئیس هیأت مدیره سازمان نظام پزشکی مرکز یا دبیرکل سازمان مذکور

۳ـ رئیس بیمه مرکزی یا نماینده او

٤ـ دو نفر از پزشکان آزاد به انتخاب وزیر بهداری و بهزیستی

تبصره ـ اختیارات مجمع عمومی موضوع ماده ۳ قانون تأمین خدمات درمانی مستخدمین دولتی به وزیر بهداری و بهزیستی واگذار و سازمان تأمین خدمات درمانی منحل می‌شود.

۱ـ نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۰۱٤٤ مورخ ۱۳۵۸/۹/۲۷

۲ـ در این زمینه همچنین به ماده ۲ قانون بیمه همگانی خدمات درمانی کشور مصوب ۱۳۷۳/۸/۳ مراجعه نمائید.

۱۳ – لایحه قانونی راجع به برقراری حقوق وظیفه درباره کارکنان دولت و مشمولین قانون تأمین اجتماعی که در جریان انقلاب اسلامی ایران ازکارافتاده یا به درجه شهادت نایل شده یا می‌شوند[۱] (مصوب ۱۳۵۸/۹/۲۱ و الحاقیه مورخ ۱۳۵۸/۱۲/۲۷)

ماده واحده ـ کلیه مستخدمین وزارتخانه‌ها و مؤسسات و شرکت‌های دولتی منجمله سازمانهای دولتی که شمول حکم درباره آنها مستلزم ذکر نام است و مستخدمین شهرداری‌ها و مشمولین قانون تأمین اجتماعی که در راه به ثمر رساندن انقلاب اسلامی ایران یا حفظ دستاوردهای آن ازکارافتاده شده یا بشوند و یا اینکه به درجه شهادت رسیده یا برسند با رعایت مقررات مربوط به خود مشمول احکام مربوط به ازکارافتادگی و فوت به سبب انجام وظیفه می‌شوند و حقوق وظیفه‌ای که بر این اساس تعیین می‌شود در مورد آنان یا ورثه قانونی برقرار و پرداخت می‌گردد.

از تاریخ تصویب این لایحه قانونی لایحه شمول مواد ۸۰ و ۸٤ قانون استخدام کشوری درباره کارمندان وزارتخانه‌ها و شرکت‌ها و سازمانهای دولتی که در جریان انقلاب اخیر دچار نقص عضو شده و یا ازکارافتاده گردیده‌اند و یا به درجه شهادت رسیده‌اند و طی شماره ٦۹۲ مورخ ۱۳۵۷/۱۲/۱٦ ابلاغ گردیده است ملغی می‌باشد.

تبصره ـ کارکنان اتاق اصناف که در جریان انقلاب شهید و یا ازکارافتاده شده باشند نیز در صورت تأیید و تصویب کمیته امداد امام در هر مورد مشمول مقررات این قانون می‌گردند.[۲]

۱۴– لایحه قانونی بخشودگی قسمتی از حق بیمه بیمه شدگان و کارفرمایان کارگاههای کوچک صنفی مشمول قانون تأمین اجتماعی (مصوب۱۳۵۸/۹/۲۴)[۳]

ماده واحده ـ به منظور کمک به بهبود وضع مالی بیمه شدگان و کارفرمایان کارگاههای کوچک صنفی و بالا بردن توانایی آنان در پرداخت حق بیمه موضوع ماده ۲۸ قانون تأمین اجتماعی از تاریخ ۱۳۵۸/۱/۱ تا تاریخ تصویب اصلاحیه قانون تأمین اجتماعی موضوع ماده ٦ لایحه قانونی اصلاح قانون تشکیل سازمان تأمین اجتماعی ۹٪ از

۱ـ نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۰۱۷۰ مورخ ۱۳۵۸/۱۱/۱

۲ـ این تبصره به موجب لایحه قانونی الحاق ...مصوب ۱۳۵۸/۱۲/۲۷الحاق شده است.

۳ـ نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۰۱۸۵ مورخ ۱۳۵۸/۱۱/۲۰

حق بیمه مقرر در ماده مذکور به ترتیب ۲٪ سهم بیمه شده و ۷٪ سهم کارفرما بخشوده می‌شود. این بخشودگی شامل کارگاههای کوچک صنفی اعم از این که ظرف این مدت مشمول مقررات قانون تأمین اجتماعی قرار گرفته یا بعداً قرار خواهند گرفت می‌گردد.

تبصره ۱ـ کارفرمایان موضوع این ماده از تاریخ تصویب این قانون مکلفند صورت مزد یا حقوق همچنین حق بیمه هر ماه را در موعد مقرر در قانون تأمین اجتماعی به سازمان تأمین اجتماعی ارسال و پرداخت نمایند و چنانچه در تسلیم صورت مزد یا حقوق و پرداخت حق بیمه هرماه بیش از دو ماه تأخیر نمایند موضوع بخشودگی حق بیمه منتفی بوده و از لحاظ میزان حق بیمه همان ماه مکلف به پرداخت حق بیمه مقرر در ماده ۲۸ قانون تأمین اجتماعی همچنین خسارات موضوع مواد ۹۸ و ۱۰۰ قانون مذکور خواهند بود.

تبصره ۲ـ کارفرمایان مشمول این قانون می‌توانند حق بیمه معوقه از تاریخ اول فروردین ماه ۱۳۵۸ تا تاریخ اجرای این قانون را به سازمان بپردازند و چنانچه ظرف این مهلت حق بیمه مذکور را پرداخت ننمایند از لحاظ پرداخت حق بیمه و خسارت مربوط مشمول مقررات کلی قانون تأمین اجتماعی خواهند بود.[۱]

تبصره ۳ـ کارفرمایان موضوع این ماده که ظرف مهلت‌های مقرر در این قانون نسبت به تسلیم صورت مزد یا حقوق و پرداخت حق بیمه مقرر در این قانون به سازمان تأمین اجتماعی اقدام نمایند مشمول هیچیک از خسارات مندرج در قانون تأمین اجتماعی نمی‌باشند مگر آن که به موجب همین قانون مشمول مقررات کلی قانون تأمین اجتماعی قرار گیرند.

تبصره ۴ـ تمیز و تشخیص کارگاههای مشمول این ماده از کارگاههای بزرگ یا کارخانه‌ها علاوه بر شمول قانون نظام صنفی نسبت به آنها براساس ضوابط زیر:

۱ـ این تبصره به موجب لایحه اصلاح تبصره ۲ و الحاق یک تبصره به لایحه قانونی بخشودگی قسمتی از حق‌بیمه بیمه شدگان و کارفرمایان کارگاههای کوچک صنفی مشمول قانون تأمین اجتماعی، مصوب ۱۳۵۹/۲/۱۷اصلاح شده است . متن قدیم آن عبارت بود از: «کارفرمایان مشمول این قانون می‌توانند حق بیمه معوقه از تاریخ اول فروردین ماه ۱۳۵۸ تا تاریخ تصویب این قانون را با استفاده از بخشودگی مقرر حداکثر ظرف ششماه ازتاریخ تصویب این قانون به سازمان بپردازند و چنانچه ظرف این مهلت حق بیمه مذکور را پرداخت ننمایند ازلحاظ پرداخت حق بیمه و خسارت مربوط مشمول مقررات کلی قانون تأمین اجتماعی خواهند بود . حق‌بیمه‌هایی که این قبیل کارفرمایان از تاریخ ۱۳۵۸/۱/۱ تا تاریخ تصویب این قانون براساس قانون تأمین‌اجتماعی پرداخت نموده‌اند در محاسبات ناشی از اجرای این قانون منظور خواهد شد.»

الف) سطح زیربنا
ب) تعداد کارکنان
ج) نحوه کمی و کیفی تولید و ارائه خدمات
در مورد صنوف مختلف به پیشنهاد هیأت مدیره سازمان تأمین اجتماعی به عهده شورای عالی تأمین اجتماعی خواهد بود.[1]

شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران

۱۵ – لایحه قانونی نحوه انتقال کسور بازنشستگی کارکنان سازمان انرژی اتمی ایران به سازمان تأمین اجتماعی[2] (مصوب ۱۳۵۸/۹/۲۷)

ماده واحده ـ اجازه داده می‌شود کسور بازنشستگی کارکنان سازمان انرژی اتمی ایران (اعم از ۸/۵٪ سهم کارمند و ۱٤٪ سهم سازمان) که به یکی از شرکت‌های تابع وزارت نیرو منتقل می‌شوند از صندوق بازنشستگی کارکنان سازمان مذکور به حساب سازمان تأمین اجتماعی منتقل گردد. مدت پرداخت کسور بازنشستگی این قبیل افراد که به موجب این ماده واحده به حساب سازمان تأمین اجتماعی منتقل می‌شود به عنوان سابقه پرداخت حق بیمه آنان جهت استفاده از حمایتهای موضوع قانون تأمین اجتماعی قابل احتساب خواهد بود.

شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران

۱۶ – لایحه قانونی تشکیل و تأسیس صندوق بازنشستگی، وظیفه، ازکارافتادگی و پس‌انداز کارکنان بانکهای ملی و ادغام شده [3] (مصوب ۱۳۵۹/۴/۲۵)

ماده واحده ـ به منظور پرداخت حقوق بازنشستگی، وظیفه و ازکارافتادگی کارکنان بانکهای ملی و ادغام شده، صندوقی تحت عنوان صندوق بازنشستگی، وظیفه، ازکارافتادگی و پس‌انداز تأسیس می‌شود. نحوه تشکیل این صندوق و میزان کسور

۱ــ این تبصره به موجب مصوبه ۱۳۵۹/۲/۱۷الحاق شده است، نیز نک :دادنامه شماره ۳۹ مورخ ۱۳٦۵/٦/۱۰درخصوص ابطال بخشنامه ۲/٤٦٤ سازمان تأمین اجتماعی به لحاظ مخالفت با تبصره٤.
۲ـ نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۰۱۷۷ مورخ ۱۳۵۸/۱۱/۹
۳ـ نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۰۳۳۵ مورخ ۱۳۵۹/۵/۲۹

بازنشستگی و نحوه بهره‌برداری از آن طبق آئین‌نامه‌ای است که مجمع عمومی بانکها تصویب می‌کند. مقررات این آیین‌نامه مشابه و یا در حدود مقررات صندوق بازنشستگی کشوری خواهد بود.

تبصره ۱ـ کلیه وجوهی که به عنوان بیمه و کسور بازنشستگی و پس‌انداز کارکنان بانکهای ملی و ادغام شده اعم از سهم مستخدم و سهم کارفرما، به صندوق تأمین اجتماعی پرداخت گردیده است و نیز درآمد متعلقه به آن تفکیک و به صندوق مذکور در این ماده واریز می‌گردد.

تبصره ۲ـ کلیه بانکهای کشور پس از تصویب آیین‌نامه مذکور در مجمع عمومی بانکها تحت پوشش این صندوق قرار خواهند گرفت.

۱۷ – از قانون راجع به نحوه شمول قانون استخدام کشوری درباره کارکنان دانشکده پزشکی مصوب ۱۳۶۰/۱۱/۱۳

ماده واحده ـ

تبصره ـ مستمری بازنشستگی ـ مستمری ازکارافتادگی و مستمری وراث وظیفه‌بگیر که تا تاریخ ۱۳۵۹/۱/۲۷ براساس مقررات قانون تأمین اجتماعی برقرار شده است کماکان طبق همان قانون و به وسیله سازمان تأمین اجتماعی پرداخت خواهد شد.

۱۸– قانون راجع به برقراری مستمری درباره بیمه شدگانی که به علت همکاری با نیروهای مسلح شهید یا معلول شده یا می‌شوند[1] (مصوب ۱۳۶۰/۱۱/۱۸)

ماده واحده ـ آن عده از بیمه شدگان مشمول مقررات قانون تأمین اجتماعی مصوب تیرماه ۱۳۵٤ که به علت همکاری با نیروهای مسلح و شرکت در عملیات جنگی ازکارافتاده کلی شده یا به درجه شهادت نایل شده یا می‌شوند از لحاظ برقراری مستمری ازکارافتادگی کلی و مستمری فوت تابع احکام مقرر در این قانون خواهند بود.

تبصره ۱ـ منظور از بیمه شدگان مندرج در فوق منحصراً آن عده از مشمولین قانون تأمین اجتماعی هستند که تا تاریخ احضار به خدمت و با معرفی خود به مراجع ارتشی

۱ـ نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۸۱۰ مورخ ۱۳٦۱/۱/۲۱

مربوطه، در کارگاههای مشمول مقررات قانون تأمین اجتماعی شاغل بوده و طبق موازین مقرر از حقوق و مزد آنان حق بیمه کسر می‌گردد.[۱]

تبصره ۲ـ پرداخت حقوق وظیفه آن عده از بیمه شدگان داوطلب یا احضار شده که پرداخت حقوق و مزایای دوران خدمت آنان بر عهده وزارت دفاع ملی است، در صورت شهادت یا معلول شدن، کماکان بر عهده وزارت مزبور خواهد بود.

تبصره ۳ـ میزان مستمری ازکارافتادگی کلی و مجموع مستمری بازماندگان مشمولین این قانون برابر است با یک بیست‌وچهارم جمع حقوق و مزایای مأخذ کسر حق بیمه ظرف آخرین دوسال پرداخت حق بیمه و در مواردی که سابقه پرداخت حق بیمه مشمولین این قانون قبل از تاریخ شهادت یا معلول شدن کمتر از دوسال باشد، میزان مستمری قابل پرداخت عبارت است از جمع مزد یا حقوق و مزایای دریافتی مأخذ کسر حق بیمه تقسیم بر روزهای کار ضربدر سی.

تبصره ۴ـ لغو شده است.[۲]

تبصره ۵ - تعیین درجه و میزان ازکارافتادگی مشمولین این قانون برعهده کمیسیونهای پزشکی مقرر در ماده ۹۱ قانون تأمین اجتماعی است.

تبصره ۶ـ در مواردی که براساس مفاد تبصره ۲ فوق‌الذکر حقوق وظیفه مشمولین این قانون از طرف وزارت دفاع ملی تعیین و پرداخت می‌گردد، وزارت مذکور مکلف

۱ـ ماده ۷ قانون حمایت از آزادگان مصوب ۱۳۶۸/۹/۱۳مقرر می‌دارد : «اسرای آزاد شده در صورتی که با تشخیص کمیسیون مربوطه ازکارافتاده کلی شناخته شوند در صورتی که مشمول هیچیک از قوانین و مقررات برقراری حقوق وظیفه یا مستمری ازکارافتادگی جانبازان نباشند متوسط حقوق وظیفه و مستمری ازکارافتادگی جانبازان، موضوع قانون برقراری مستمری درباره بیمه شدگانی که به علت همکاری با نیروهای مسلح ...مصوب ۱۳۶۰/۱۱/۱۸ توسط دستگاه مربوطه نسبت به آنان پرداخت می‌گردد و چنانچه مستمری مذکور کفاف زندگی آنان را ندهد دستگاه مربوطه موظف است مابه‌التفاوت را برای نیل به زندگی متعارف پرداخت نماید و سایر آزادگان برحسب مورد مشمول قوانین و مقررات ازکارافتادگی جانبازان ذیربط خواهند شد.»

۲ـ تبصره ماده ۳ قانون برقراری حقوق وظیفه ازکارافتادگی و وظیفه عائله تحت تکفل جانبازان و شهداء انقلاب اسلامی ایران و جنگ تحمیلی و پرداخت حقوق و مزایای مجروحین جنگ تحمیلی و انقلاب اسلامی مصوب ۱۳۶۱/۱۱/۲۵مقرر می‌دارد: «تبصره ٤ ماده واحده قانون راجع به برقراری مستمری درباره بیمه شدگانی... از این تاریخ لغو و تشخیص موارد مذکور در ماده (۱) این قانون در مورد قانون تأمین اجتماعی حسب مورد به عهده شورای عالی موارد درگذشت یا بنیاد شهید و یا سپاه پاسداران خواهد بود.» متن تبصره ملغی شده عبارت است از: «تشخیص وقوع شهادت و معلول شدن مشمولین این قانون به علت شرکت یا همکاری در عملیات جنگی باشورای عالی موارد درگذشت خواهد بود که در وزارت دفاع ملی تشکیل می‌گردد.»

است میزان حقوق وظیفه و مشخصات کامل فرد معلول یا شهید و بازماندگان آنان را به سازمان تأمین اجتماعی اعلام نماید.

سازمان تأمین اجتماعی موظف است مستمری هر یک از افراد مورد بحث را براساس ضوابط این قانون محاسبه و چنانچه مبلغ تعیین شده از طرف وزارت دفاع ملی کمتر از آن باشد مابه‌التفاوت را مادام که معلول یا بازماندگان فرد شهید حایز شرایط دریافت هستند به نسبت سهم متعلقه مستقیماً یا از طریق وزارت دفاع ملی به آنان پرداخت نماید.

تبصره ۷ـ بیمه شدگانی که توسط کارفرمای مربوطه یا سایر مراجع ذیربط به عنوان مأمور یا داوطلب جهت همکاری با نیروهای مسلح به مناطق جنگی اعزام شده یا بشوند در صورتی مشمول مقررات این قانون خواهند بود که واجد شرایط زیر باشند:

الف ـ قبلاً از طرف کارگاه مربوطه کتباً معرفی شده باشند.

ب ـ مرجع اعزام کننده صلاحیت اعزام را داشته باشد.

ج ـ شهادت یا معلول شدن بیمه‌شده مورد تأیید شورای عالی موارد درگذشت منعکس در تبصره ٤، مطابق ضوابطی که وجود دارد قرار گیرد.

تبصره ۸ ـ کارفرمایان و سایر مسئولین مربوط موظفند مشخصات کامل بیمه‌شدگانی را که به نحو مقرر در این قانون به مناطق جنگی اعزام می‌شوند حداکثر ظرف پنج روز و مشخصات افرادی که قبل از تصویب این قانون اعزام شده‌اند حداکثر ظرف پانزده روز از تاریخ اجرای این قانون به واحد تأمین اجتماعی دریافت کننده لیست و حق بیمه مربوطه اعلام نمایند.

چنانچه کارفرمایی از انجام این تکلیف در موعد مقرر خودداری نماید مسئول جبران هرگونه خسارات وارده ناشی از تأخیر به بیمه‌شده خواهد بود مرجع رسیدگی به خسارت فوق هیأتهای حل اختلاف مقرر در قانون کار بوده که براساس شکایت بیمه‌شده یا بازماندگان وی به موضوع رسیدگی و تصمیمات لازم اتخاذ خواهد نمود.

رای صادره ظرف مدت ده روز پس از ابلاغ قابل شکایت در دادگاه عمومی دادگستری خواهد بود.

تبصره ۹ـ مشمولین این قانون از نظر افزایش میزان مستمری فوت و ازکارافتادگی

کلی و سایر شرایط استفاده از مستمری تابع ضوابط کلی قانون تأمین اجتماعی مصوب تیرماه ۱۳۵٤ و اصلاحات و تغییرات بعدی آن خواهند بود.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و نه تبصره در جلسه روز یکشنبه هجدهم بهمن ماه یکهزاروسیصدوشصت مجلس شورای اسلامی تصویب و به تأیید شورای محترم نگهبان رسیده است.

۱۹– قانون راجع به حداکثر حقوق بازنشستگی و وظیفه کارکنان دولت و مشمولین صندوق تأمین اجتماعی[1] (مصوب ۱۳۶۱/۳/۳۰)

ماده واحده ـ از تاریخ تصویب این ماده واحده حداکثر حقوق بازنشستگی و وظیفه ازکارافتادگی و وظیفه وراث (جمع پرداختی به وراث) و مستمری هیچیک از کارکنان (اعم از کارمند و کارگر) وزارتخانه‌ها و مؤسسات و شرکت‌های دولتی و بانکها و شهرداری‌ها و سازمانهای دولتی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است نمی‌تواند از حداکثر حقوق مقرر در آخرین پایه گروه ۱۲ جدول ماده ۳۲ قانون استخدام کشوری و اصلاحات و تغییرات بعدی آن تجاوز نماید. حداکثر فوق شامل کسانی که از حقوق بازنشستگی و وظیفه و وظیفه وراث یا مستمری موضوع قانون تأمین اجتماعی استفاده نموده و می‌نمایند نیز خواهد بود.

تبصره ـ قانون راجع به حداکثر حقوق بازنشستگی مصوب ۱۳۵۹/۱۱/۲٦ از تاریخ تصویب این قانون لغو می‌شود.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و یک تبصره در جلسه روز یکشنبه سی‌ام خردادماه یکهزار و سیصد وشصت‌ویک مجلس شورای اسلامی تصویب و به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

۱ـ نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۰۸۹۳ مورخ ۱۳٦۱/٤/۲۹، مطابق قانون تفسیر قانونی راجع به قانون حداکثر حقوق بازنشستگی (مصوب ۱۳۵۹/۱۱/۲٦) و قانون تعیین حداکثر حقوق بازنشستگی و وظیفه کارکنان دولت و ... (مصوب ۱۳٦۱/۳/۳۰ که در تاریخ ۱۳٦۳/۱/۱۵ به تصویب رسیده است پرسنل نظامی و غیرنظامی ارتش جمهوری اسلامی ایران مشمول قوانین مورد استفسار نمی‌باشند.

۲۰ – قانون منع دریافت خسارات و جرایم و بهره مندرج در قانون تأمین اجتماعی[۱] (۱۳۶۱/۴/۱۳)

ماده واحده ـ دولت مکلف است حداکثر ظرف ششماه نسبت به تهیه و تقدیم لایحه تأمین اجتماعی به مجلس شورای اسلامی اقدام نماید، تا تصویب قانون جدید از تاریخ اجرای این ماده واحده خسارات تأخیر تأدیه و لیست و بهره تقسیط مانده بدهی و زیان دیرکرد مندرج در قانون تأمین اجتماعی کلاً حذف می‌گردد.[۲]

تبصره ۱ـ در مورد کارفرمایانی که بابت حق بیمه بدهکارند به ترتیب زیر عمل خواهد شد:

الف ـ هرگاه بدهی کارفرما قبلاً تقسیط شده و اقساط آن در حال پرداخت باشد کلیه اقساط پرداخت شده بابت اصل حق بیمه محسوب و خسارات و جرایم مقرر و بهره تقسیط از بدهی کارفرما و اقساطی که باید بپردازد کسر خواهد شد.

ب ـ مشمولین لایحه قانونی بخشودگی قسمتی از حق بیمه بیمه شدگان و کارفرمایان کارگاههای کوچک صنفی که تا تصویب این قانون قادر به پرداخت بدهی‌های معوقه نگردیده‌اند به موجب این قانون کماکان مشمول بخشودگی مقرر در لایحه مذکور شناخته می‌شوند.

ضمناً بخشودگی موضوع لایحه قانونی بخشودگی قسمتی از حق بیمه بیمه شدگان و کارفرمایان مصوب ۱۳۵۸/۹/۲٤ شورای انقلاب بعد از تصویب این قانون همچنان ادامه خواهد یافت.

تبصره ۲ـ چنانچه کارفرما نسبت به پرداخت اصل حق بیمه متعلقه (بدون درنظر گرفتن خسارات تأخیر تأدیه و لیست بهره تقسیط مانده بدهی و زیان (دیرکرد) اقدام ننماید، پس از اعلام مراتب از طرف سازمان، حسب مورد، وزارتخانه‌ها و مؤسسات و شرکت‌های دولتی و شهرداری‌ها و نهادهای انقلابی و هر مرجع مربوط دیگر به منظور همکاری با سازمان از طریق قانونی اقدام خواهند نمود.

تبصره ۳ـ (مفاد این تبصره به موجب ماده ٤ قانون دریافت جرایم و... مصوب

۱ـ به قانون دریافت جرایم نقدی ....مصوب ۱۳۷۳/۵/۹ مراجعه شود.

۲ـ دادنامه شماره ۲۰۰ مورخ ۱۳٦۹/۹/٦هیأت عمومی دیوان عدالت اداری موضوع ابطال بند ۵ بخشنامه شماره ۱۲۳ سازمان تأمین اجتماعی درخصوص عدم احتساب جرایم دیرکرد و بهره حق بیمه پرداخت نشده به حساب اصل بدهی.

۱۳۷۳/۵/۹ لغو شده است.)[۱]

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و سه تبصره در جلسه روز یکشنبه سیزدهم تیرماه یکهزاروسیصدوشصت‌ویک با حضور شورای محترم نگهبان به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید.

۲۱ – قانون برقراری حقوق وظیفه ازکارافتادگی و وظیفه عائله تحت تکفل جانبازان و شهداء انقلاب اسلامی ایران و جنگ تحمیلی و پرداخت حقوق و مزایای مجروحین جنگ تحمیلی و انقلاب اسلامی[۲،۳] (مصوب ۱۳۶۱/۱۱/۲۵)

ماده ۱ـ آن عده از مستخدمین رسمی یا ثابت و نیز کارکنان تمام‌وقت وزارتخانه‌ها و مؤسسات و شرکت‌های دولتی از جمله سازمانهای دولتی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است و مستخدمین شهرداری‌ها که برای حفظ دستاوردهای انقلاب اسلامی ایران و یا به سبب شرکت یا همکاری در عملیات نظامی دفاع از تمامیت و استقلال کشور جمهوری اسلامی ایران معلول و ازکارافتاده شناخته می‌شوند و یا به درجه شهادت نایل می‌گردند، با رعایت مقررات مربوط به خود مشمول احکام مربوط به ازکارافتادگی و فوت به سبب انجام وظیفه شناخته شده و حقوق وظیفه آنان یا عائله تحت تکفل آنان عبارت خواهد بود از مجموع حقوق وظیفه‌ای که بر این اساس حسب مقررات مربوط تعیین می‌شود به اضافه حقوق پایه یک گروه یک جدول حقوق

۱ـ این تبصره ابتدائاً به موجب قانون راجع به الحاق یک تبصره به عنوان تبصره قانون منع دریافت خسارات وجرایم ...در تاریخ ۱۳۶۲/۳/۲۲به عنوان تبصره۳ ، الحاق شده که متن آن عبارت بود از : «تبصره۳ ـ سهامداران غیرمسلمان شرکتها به تشخیص هیأت وزیران که از اتباع کشورهای محارب با جمهوری اسلامی ایران می‌باشند و یا به کشورهای محارب کمک می‌کنند از این قانون مستثنی می‌باشند، مگر در مواردی که در اثر صلح و سازش پرداخت خسارات و جرایم دیرکرد به عهده مؤسسات دولتی یا وابسته به دولت محول گردد، در اینصورت تصمیم نهایی با هیأت دولت خواهد بود». سپس به موجب قانون جایگزینی تبصره ۳ الحاقی به قانون منع دریافت مصوب ۱۳٦٦/٦/۲۹، این متن جایگزین آن گردید: «تبصره ۳ ـ اشخاص حقیقی غیرمسلم یا اعضای غیرمسلم اشخاص حقوقی خارجی که مستقلاً یا به صورت مشارکت به موجب عقد قرارداد با اشخاص حقیقی یا حقوقی ایرانی ایفای تعهدات ناشی از قوانین ایران را پذیرفته باشند، از شمول این قانون مستثنی می‌باشند، مگر در مواردی که بنا به سیاست کلی جمهوری اسلامی ایران هیأت وزیران، کشور متبوع این نوع اشخاص را در صورتی که رژیمهای استکباری واستعماری و نژادپرست بر این کشورها حاکم نبوده و این اشخاص کافر یا محارب و ضدانقلاب اسلامی نباشند،مشمول این قانون تشخیص دهد و یا اینکه در اثر صلح و سازش پرداخت خسارات و جرایم دیرکرد به عهده مؤسسات دولتی یا وابسته به دولت محول گردد که در این صورت تصمیم نهایی با هیأت وزیران خواهد بود.»

۲ـ نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۱۱۰۲ مورخ ۱۳٦۲/۱/۲۱

۳ـ نیز نک :لایحه جامع خدمات رسانی به ایثارگران مصوب ۱۳۸۵/۵/۲٤

موضوع ماده ۳۲ قانون استخدام کشوری که از صندوق بازنشستگی کشوری یا صندوق بازنشستگی و وظیفه مربوط حسب مورد پرداخت خواهد شد.[۱]

ماده ۲ـ حقوق وظیفه موضوع لایحه قانونی راجع به برقراری حقوق وظیفه درباره کارکنان دولت و مشمولین قانون تأمین اجتماعی که در جریان انقلاب اسلامی ایران ازکارافتاده و یا به درجه شهادت نایل شده یا می‌شوند مصوب ۱۳۵۸/۹/۲۱ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران در مورد مستخدمین رسمی یا ثابت وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و شهرداری‌ها و مؤسساتی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است، عبارت خواهد بود از مجموع حقوق وظیفه‌ای که براساس لایحه قانونی مزبور تعیین گردیده به اضافه حقوق پایه یک گروه یک جدول موضوع ماده ۳۲ قانون استخدام کشوری که از صندوق بازنشستگی و وظیفه مربوط پرداخت خواهد شد.[۲]

ماده ۳ـ آن عده از مستخدمین دولت و بخش خصوصی که از لحاظ بازنشستگی و وظیفه مشمول مقررات قانون تأمین اجتماعی می‌باشند و به علل مذکور در ماده (۱) این قانون ازکارافتاده شناخته شده یا شهید شده یا بشوند از شمول این قانون خارج بوده و تابع مقررات قانون راجع به برقراری مستمری درباره بیمه شدگانی که به علت همکاری با نیروهای مسلح شهید یا معلول شده یا می‌شوند مصوب ۱۳٦۰/۱۱/۱۸ مجلس شورای اسلامی خواهند بود.

تبصره ـ تبصره ٤ ماده واحده راجع به برقراری مستمری درباره بیمه شدگانی که به علت همکاری با نیروهای مسلح شهید یا معلول می‌شوند از این تاریخ لغو و تشخیص موارد مذکور در ماده ۱ این قانون در مورد قانون تأمین اجتماعی حسب مورد به عهده شورای عالی موارد درگذشت یا بنیاد شهید و یا سپاه پاسداران خواهد بود.

ماده ۴ـ حقوق وظیفه و وظیفه عائله تحت تکفل مقامات موضوع تبصره ماده ۳۲ قانون استخدام کشوری اعم از این که مستخدم رسمی یا ثابت دولت باشند یا نباشند در صورتی که درزمان تصدی مقامات مذکور به علل مندرج در ماده ۱ این قانون معلول و ازکارافتاده یا شهید شده یا بشوند آخرین حقوق مقام مربوط که در زمان ازکارافتادگی یا

۱ـ نک :ماده واحده قانون حالت اشتغال مستخدمین شهید، جانباز، ازکارافتاده ...مصوب ۷۲/٦/۳۰، که در این خصوص تعیین تکلیف نموده است.

۲ـ به لایحه قانونی مصوب۵۸/۹/۲۱ و لایحه قانونی الحاق یک تبصره به همین قانون مصوب ۵۸/۱۲/۲۷ مراجعه شود.

شهادت به آنان تعلق می‌گرفته است خواهد بود که در مورد مستخدمین رسمی و ثابت حسب مورد از صندوق بازنشستگی کشوری یا سازمان تأمین اجتماعی یا صندوقهای مربوط پرداخت خواهد شد و در صورتی که قبل از تصدی این مقامات کارمند دولت نبوده‌اند حقوق موضوع این ماده از صندوق بازنشستگی کشوری پرداخت خواهد شد.

تبصره ۱ـ کارکنان رسمی و یا ثابت دولت که واجد شرایط احراز پست مورد تصدی نبوده و به علل مندرج در ماده یک این قانون معلول و ازکارافتاده و یا شهید شده یا می‌شوند، در اولین طبقه شغلی پست مورد تصدی رشته شغلی مربوط و یا رشته‌های مشابه قرار گرفته و حقوق آنان طبق مقررات بر این اساس تعیین خواهد شد.

تبصره ۲ـ در مورد معاونان استاندار، فرمانداران، بخشداران و شهرداران که کارمند رسمی یا ثابت دولت نباشند و براساس مجوزهای قانونی مربوط تصدی این مشاغل را عهده‌دار گردیده‌اند و همچنین کارکنانی که به طور تمام‌وقت در خدمت دولت بوده‌اند گروه و پایه‌ای برای آنان به صورت همطرازی با مستخدمین رسمی براساس پست مورد تصدی و شرایط احراز آن توسط شورای سازمان امور اداری و استخدامی کشور تعیین و طبق مقررات این قانون درباره خود یا عائله تحت تکفل آنان رفتار خواهد شد.

تبصره ۳ـ حقوق وظیفه افراد موضوع این ماده و تبصره یک آن که کارمند رسمی یا ثابت دولت نمی‌باشند نیز از صندوق بازنشستگی کشوری پرداخت خواهد شد.[۱]

ماده ۵ـ در صورتی که تعداد افراد عائله تحت تکفل مستخدم وظیفه بگیر با احتساب مستخدم همچنین تعداد افراد عائله تحت تکفل مستخدم شهید موضوع این قانون، بیش از چهارنفر باشد به ازاء هر فرد مازاد بر چهارنفر تا زمانی که افراد مزبور از حقوق وظیفه مقرر استفاده می‌کنند و یا تحت تکفل مستخدم وظیفه بگیر محسوب می‌شوند پنجهزار ریال به حقوق وظیفه موضوع این قانون اضافه می‌شود و از همان صندوقی که حقوق وظیفه پرداخت می‌شود پرداخت خواهد شد.

تبصره ـ افزایش موضوع این ماده شامل برادر و خواهر مستخدم نمی‌باشد.

ماده ۶ـ در صورتی که مستخدم ازکارافتاده موضوع این قانون فوت شود تمام حقوق وظیفه‌ای که برای وی برقرار شده با افزایشهای موضوع ماده ۵ این قانون به

۱ـ به موجب قانون الحاق یک تبصره به ماده ٤ قانون برقراری ...مصوب ٦٤/١١/٦ تبصره یک به ماده فوق الحاق شده و تبصره‌های ۱ و ۲ ماده مزبور به تبصره‌های ۲ و ۳ تغییر یافته است.

عائله تحت تکفل وی پرداخت خواهد شد.

ماده ۷ـ عائله تحت تکفل مستخدم که می‌توانند از حقوق وظیفه مقرر در این قانون استفاده نمایند از لحاظ این قانون عبارتند از:

الف ـ افراد موضوع ماده ۸٦ قانون استخدام کشوری.[۱]

ب ـ برادر و خواهر علیل یا ناقص‌العضو مستخدم متوفی که در کفالت متوفی بوده و قادر به انجام کار نباشند مادام‌العمر.

ج ـ خواهر (به شرط نداشتن شوهر) و برادری که در کفالت متوفی بوده‌اند تا پایان ۲۰ سالگی مگر این که به موجب مدارک مثبته در یکی از دانشگاه‌ها یا مؤسسات آموزش رسمی عالی مشغول تحصیل باشند و در این صورت تا پایان ۲۵ سالگی.

تبصره ـ فرزندان اناث و خواهر تحت تکفل متوفی در صورتی که پس از پایان ۲۰ سالگی یا ۲۵ سالگی برحسب مورد شوهر نداشته و به تأیید بنیاد شهید برای تأمین زندگی خود درآمدی نداشته باشند تا زمانی که درآمدی ندارند از حقوق وظیفه موضوع این قانون می‌توانند استفاده کنند.[۲]

ماده ۸ـ حقوق وظیفه موضوع این قانون با تصویب مراجع ذیصلاح مربوط برقرار خواهد شد و در مواردی که در مقررات مربوط مرجعی پیش‌بینی نشده است شورای اموراداری و استخدامی کشور مرجع تصویب خواهد بود.

ماده ۹ـ حقوق وظیفه به تساوی بین کلیه وظیفه بگیران تقسیم می‌شود و در

۱ـ قانون حقوق والدین بازنشسته و وظیفه و مستمری بگیر شهدا و جانبازان ...مصوب ٦۷/۹/۲۰مقرر می‌دارد: «والدین شهدا در صورتی که در اجرای قانون استخدام کشوری استحقاق حقوق بازنشستگی یا وظیفه یاازکارافتادگی را داشته باشند مخیرند که از حقوق مقرره براساس قانون استخدام کشوری یا از حقوق مقرره براساس قانون برقراری حقوق وظیفه ...مصوب ٦۱/۱۱/۲۵، استفاده نمایند.» قانون الحاق یک تبصره به قانون استخدام جانبازان، اسرا و افراد ...مصوب ٦۷/۱۰/۷ که در تاریخ۷۵/۹/۷ به تصویب رسیده است هرگونه دریافتی جانبازان و مستمری بگیران شهدا را با رعایت شرایط ذیل بلامانع، ذکر نموده است: الف- (دریافت حقوق از بابت استخدام (رسمی یا غیررسمی)، حقوق بازنشستگی، وظیفه و مستمری (به سبب قانون دیگر) و ازدواج همسران شهدا موجب قطع حقوق و دریافتی‌های موضوع تبصره نخواهد بود.ب- دریافتی‌های فوق مشمول هیچ یک از مقررات مربوط به دریافت دو حقوق از صندوق دولت و صندوقهای بازنشستگی نخواهد بود. نیز طبق قانون استفساریه قانون مزبور مصوب ۱۳۸۰/۱/۱۹، همسران شهدایی که قبل از تصویب قانون مذکور مبادرت به ازدواج نموده‌اند مشمول مزایای مقرر خواهند بود.

۲ـ نک: قانون حالت اشتغال مستخدمین شهید، جانباز، ازکارافتاده و ...مصوب۷۲/٦/۳۰، که در این خصوص تعیین تکلیف نموده است.

صورتی که سهم هر یک از آنان قطع شود سهم مزبور به سهام بقیه عائله تحت تکفل افزوده می‌شود.

ماده ۱۰ـ حقوق وظیفه موضوع این قانون بدون درنظرگرفتن افزایش موضوع ماده ۵، در هیچ مورد از یک دوم حداکثر جدول حقوق موضوع ماده ۳۲ قانون استخدام کشوری و اصلاحات بعدی آن کمتر نخواهد بود.[۱]

ماده ۱۱ـ حقوق وظیفه مستخدمین و همچنین حقوق وظیفه وراث قانونی مستخدمینی که قبل از تاریخ تصویب این قانون به علل مذکور در ماده یک ازکارافتاده شده یا به درجه شهادت نایل آمده‌اند تا تاریخ تصویب این قانون براساس لایحه قانونی مصوب ۱۳۵۸/۹/۲۱ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران برقرار و پرداخت می‌شود و از تاریخ تصویب این قانون طبق مقررات این قانون درباره مستخدمین مزبور و عائله تحت تکفل آنان رفتار خواهد شد.

ماده ۱۲ـ در صورتی که افزایش هزینه زندگی و عوامل دیگر موجب تغییر حقوق گروه یک پایه یک جدول موضوع ماده ۳۲ قانون استخدام کشوری شود سازمان اموراداری و استخدامی کشور در مورد حقوق وظیفه موضوع این قانون بررسی‌های لازم معمول داشته و پیشنهاد مقتضی جهت تصویب مجلس شورای اسلامی به دولت تقدیم خواهد نمود.[۲]

ماده ۱۳ـ آن عده از مستخدمین بازنشسته وزارتخانه‌ها و مؤسسات و شرکت‌های دولتی و همچنین سازمانهای دولتی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است و نیز شهرداری‌ها که به علل مذکور در ماده ۱ معلول و ازکارافتاده شده یا به درجه شهادت نایل گردیده یا می‌گردند حقوق وظیفه آنان یا عائله تحت تکفل آنان عبارت خواهد بود از حقوق بازنشستگی مربوط به اضافه حقوق پایه یک گروه یک جدول موضوع ماده ۳۲ قانون استخدام کشوری که از صندوق بازنشستگی و وظیفه مربوط پرداخت خواهد شد.

۱ـ این ماده به موجب قانون الحاق یک تبصره به ماده ٤ قانون برقراری حقوق وظیفه ...و اصلاح ماده ۱۰ آن مصوب ۱۳٦٤/۱۱/٦، اصلاح شده است در متن قدیم «... یک سوم حداکثر...» آمده بود.

۲ـ طبق قانون افزایش مستمری والدین شهدا مصوب ۷۵/۸/۲۰ مستمری والدین یک شهید تحت پوشش بنیاد شهید از تاریخ ۱۳۷۵/۷/۱معادل حداقل حقوق کارکنان دولت پرداخت خواهد شد و در مورد والدین دو یا چند شهید ضوابط جاری بنیاد شهید جاری خواهد بود.

تبصره ـ در صورتی که مستخدمین ازکارافتاده موضوع این ماده فوت شوند، تمام حقوق وظیفه‌ای که برای آنان برقرار شده است با افزایشهای موضوع ماده ۵ این قانون به عائله تحت تکفل آنان پرداخت خواهد شد.

ماده ۱۴ـ آن عده از مستخدمین دولت و شهرداری‌ها که به علل مذکور در ماده یک این قانون مجروح و مصدوم شده یا می‌شوند در مدت معالجه و مداوا تا زمانی که به علت بیماری توانایی انجام کار نداشته و یا ازکارافتاده شناخته شده‌اند از حقوق و مزایای مربوط به مرخصی استعلاجی استفاده خواهند کرد و پس از این مدت از لحاظ استفاده از مرخصی تابع مقررات مربوط خواهند بود.

تبصره ـ تشخیص مدت معالجه و مداوای مستخدمین موضوع این ماده به عهده کمیسیون پزشکی مرکب از سه نفر پزشک دارای شماره نظام پزشکی به معرفی بنیاد شهید خواهد بود.

قانون فوق مشتمل بر چهارده ماده و هفت تبصره در جلسه روز دوشنبه بیست‌وپنجم بهمن ماه یکهزاروسیصدوشصت‌ویک مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ٦١/١٢/٢ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

۲۲ – قانون معافیت از پرداخت سهم بیمه کارفرمایانی که حداکثر پنج نفر کارگر دارند[1] مصوب ۱۳۶۱/۱۲/۱۶[2]

ماده واحده ـ از آغاز سال ١٣٦٢ کارفرمایان کلیه کارگاههای تولیدی و صنعتی و فنی که از خدمات دولتی (از قبیل برق، آب، تلفن، راه) استفاده می‌نمایند تا میزان ۵ نفر کارگر از پرداخت حق بیمه سهم کارفرما معاف بوده و از ۵ نفر به بالا نسبت به مازاد ۵

۱ـ نیز نک :قانون معافیت کارگاهها و مشاغل دارای ۵ نفر کارگر و کمتر از شمول قانون کار تا پایان برنامه ۵ ساله سوم مصوب ۷۸/۱۲/۲٦ – فهرست فعالیتهای تولیدی، صنعتی و فنی مشمول قانون معافیت حق بیمه سهم کارفرما تا میزان ۵ نفر مصوب ۱۳٦۹/۲/۲ هیأت وزیران– قانون استفساریه این قانون مصوب۱۳٦٤/۹/۲۱

۲ـ استفساریه قانون معافیت از پرداخت سهم بیمه کارفرمایانی که حداکثر پنج نفر کارگر دارند (مصوب مورخ ۱۳٦٤/۹/۲۱) مقرر می‌دارد: «علاوه بر این که به این نوع نظرخواهی استفسار گفته نمی‌شود چون ابهامی در فهم قانون نیست که مجلس آن را تفسیر کند قانون بودجه سال ۱۳٦۳ و ۱۳٦٤ ناسخ ضمنی قانون معافیت از پرداخت سهم بیمه کارفرمایانی که حداکثر پنج نفر کارگر دارند نمی‌باشد .لذا این قانون به قوت خود باقی است و دولت موظف است به هر طریق به مضمون آن عمل نماید.استفساریه قانون فوق در جلسه روز پنجشنبه بیست‌ویکم آذرماه یکهزاروسیصدوشصت‌وچهارمجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳٦٤/۹/۲٦به تأیید شورای نگهبان رسیده است.»

نفر حق بیمه را خواهند پرداخت.

تبصره ۱ـ دولت مکلف است هزینه مورد نیاز سالهای آتی را در بودجه سال مربوطه پیش‌بینی و منظور نماید.

تبصره ۲ـ در مورد کارگاه‌هایی که ظرفیت کاری کمتر از ۵ نفر کارگر را دارند، در صورتی که کارفرما افرادی را بدون اشتغال در کارگاه برای استفاده از مزایای این قانون به تأمین اجتماعی به عنوان کارگر معرفی نماید ملزم به پرداخت جریمه‌ای معادل ۳ برابر مزایای بهره‌مند شده از این بابت خواهد شد[۱].

تبصره ۳ـ کارخانجات، معادن، پیمانکاران، شرکت‌های خارجی از شمول این قانون مستثنی هستند.

تبصره ۴ـ کارفرمایان مشمول قانون تأمین اجتماعی که به علل بحران مالی قادر به پرداخت حق بیمه معوقه خود نبوده و پرداخت بدهی به صورت یکجا یا طبق ماده ٤٦ قانون تأمین اجتماعی موجب تعطیل یا وقفه کار در کارگاه باشد، هیأت مدیره سازمان تأمین اجتماعی می‌تواند حسب مورد بدهی مذکور را حداکثر تا شصت قسط ماهانه تقسیط نماید.

همچنین هیأت مدیره سازمان می‌تواند در مورد بخشودگی بدهی معوقه قطعی تا پایان بهمن ۱۳٦۱ کارفرمایانی که بدهی آنان یکصدهزارریال یا کمتر بوده و قادر به پرداخت آن نباشد اتخاذ تصمیم نمایند.

تبصره ۵ـ آیین‌نامه اجرایی این قانون جهت تعیین نوع کارگاههای تولیدی، صنعتی و فنی توسط وزارت بهداری از طرف دولت تهیه و توسط هیأت دولت به تصویب خواهد رسید.[۲]

تبصره ۶ـ در مورد کارفرمایانی که صورت مزد یا حقوق و نیز حق بیمه ماهیانه سهم کارگر را تا ۲ ماه پس از مهلت قانونی ارسال و پرداخت نکنند بخشودگی موضوع این قانون منتفی می‌شود و مکلف به پرداخت حق بیمه قانونی ماهانه خواهند بود.[۳]

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و شش تبصره در جلسه روز دوشنبه شانزدهم

۱ـ به موجب قانون اصلاح قانون تأمین اجتماعی و برخی قوانین مربوط مصوب ۱۳۸۷/۱/۲۵ مجلس و ۱۳۸۷/٤/۸ مجمع تشخیص مصلحت نظام اصلاح شده و عبارت «برای همیشه از مزایای این قانون و خدمات دولتی محروم خواهد شد» از قسمت اخیر ماده حذف گردیده است. و عبارت «ملزم به .....» جایگزین آن شده است.

۲ـ آیین‌نامه این تبصره در تاریخ ۱۳٦۲/۲/۲۸به تصویب هیأت وزیران رسیده است. این تبصره به موجب قانون اصلاح .... مصوب ۱۳۸۷/۱/۲۵ و ۱۳۸۷/٤/۸ مجمع تشخیص مصلحت حذف گردیده است.

۳ـ این تبصره در تاریخ۱۳٦۷/۸/۱۹ به موجب قانون الحاق یک تبصره به قانون معافیت ....الحاق شده است.

اسفندماه یکهزاروسیصدوشصت‌ویک مجلس شورای اسلامی تصویب گردید و در تاریخ ٦١/١٢/٢٢ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

۲۳ – قانون انتقال حق بیمه آن دسته از کارگران مشمول قانون کار که تحت پوشش آیین‌نامه استخدامی شرکت ملی فولاد ایران قرار می‌گیرند و تبدیل وضع خدمتی می‌یابند[1] (مصوب ۱۳۶۲/۳/۲۴)

ماده واحده ـ سازمان تأمین اجتماعی مکلف است حق بیمه دریافتی آن دسته از کارگران مشمول قانون کار شرکت ملی فولاد ایران و واحدهای تابعه و وابسته را که در معادن ذغال سنگ اشتغال به کار داشته یا دارند و به مستخدم مشمول آیین‌نامه استخدامی شرکت مذکور تغییر وضعیت می‌یابند به صندوق بازنشستگی شرکت ملی فولاد ایران منتقل نماید.

تبصره ۱ـ آیین‌نامه مربوط به تبدیل وضع خدمتی این دسته از کارگران و نیز دسته‌بندی مشاغل مشمول این قانون حداکثر ۲ ماه پس از تصویب این قانون توسط وزارت معادن و فلزات تهیه و به تصویب هیأت دولت خواهد رسید.[2]

تبصره ۲ـ پرداخت مابه‌التفاوت مستمری ازکارافتادگی، بازنشستگی یا بازماندگان آن دسته از کارگران مشاغل تبصره یک که قبلاً ازکارافتاده، بازنشسته یا فوت شده‌اند و در حال حاضر از سازمان تأمین اجتماعی مستمری دریافت می‌دارند و آن دسته از کارگران مشاغل مشابهی که به تشخیص کمیسیون مرکب از نمایندگان ذیصلاح وزارت کار و امور اجتماعی، وزارت معادن و فلزات، وزارت بهداری، شرکت ملی فولاد ایران و سازمان تأمین اجتماعی ازکارافتاده یا بازنشسته شناخته می‌شوند، نسبت به مستمری تعیین شده در آیین‌نامه خاص شرکت ملی فولاد ایران به عهده شرکت مذکور می‌باشد و اعتبار آن نیز از محل اعتبارات عمومی دولت که به این موضوع تخصیص داده می‌شود تأمین خواهد گردید.

تبصره ۳ـ میزان حق بیمه انتقالی و نحوه انتقال آن از سازمان تأمین اجتماعی به صندوق شرکت ملی فولاد ایران با توافق وزرای معادن و فلزات، بهداری و کار و امور

۱ـ نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۱۱۸۵ مورخ ۱۳٦۲/۵/۱

۲ـ آیین‌نامه مذکور در تاریخ ۱۳٦۲/۸/۱ به تصویب هیأت وزیران رسیده است.

اجتماعی خواهد بود.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و سه تبصره طبق اصل هشتادوپنجم قانون اساسی در جلسه روز سه شنبه بیست و چهارم خردادماه یکهزاروسیصدوشصت‌ودو به تصویب کمیسیونهای کار و امور اجتماعی و صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی رسیده و در تاریخ ۱۳٦۲/۳/۳۱ شورای محترم نگهبان آن را تأیید نموده است و برای مدت ۳ سال از تاریخ تصویب به صورت آزمایشی قابل اجرا است.

۲۴– قانون راجع به خدمت نیمه‌وقت بانوان[1] (مصوب ۱۳۶۲/۹/۱۰)[2]

ماده واحده ـ وزارتخانه‌ها و مؤسسات مشمول قانون استخدام کشوری و شرکت‌های دولتی و مؤسساتی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است، می‌توانند در صورت تقاضای بانوان کارمند رسمی و ثابت خود و موافقت بالاترین مقام مسوول خدمت آنها را نیمه وقت تعیین نمایند.

مدت و نحوه و ترتیب انجام خدمت نیمه‌وقت و وضع پست ثابت سازمانی و میزان حقوق و مزایا و نحوه محاسبه سنوات خدمت و بازنشستگی و اعطای پایه و ارتقای گروه و مرخصی به موجب قانونی که از طرف سازمان اموراداری و استخدامی کشور تهیه شده و به تصویب مجلس شورای اسلامی خواهد رسید، مشخص خواهد گردید.

تبصره ـ به دستگاه‌های موضوع این قانون اجازه داده می‌شود در صورت تقاضای بانوان کارمند رسمی و ثابت خود و موافقت بالاترین مقام مسئول همچنین بتوانند به جای نیمه‌وقت ساعت خدمت آنان را به سه چهارم ساعت کار مقرر تقلیل دهند.[3]

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه روز پنجشنبه دهم آذرماه یکهزاروسیصدوشصت‌ودو مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳٦۲/۹/۱۷ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

۱ـ نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۱۳۱٦ مورخ ۱۳٦۲/۱۰/۱۱ ، نک: قانون نحوه اجرای قانون مربوط به خدمت نیمه وقت بانوان مصوب ۱۳٦٤/۱/۱۸.

۲ـ قانون نحوه اجرای این قانون در تاریخ ۱۳٦٤/۱/۱۸به تصویب رسیده است.

۳ـ این تبصره به موجب قانون الحاق یک تبصره به قانون راجع به خدمت نیمه وقت بانوان مصوب ۱۳۷٦/۱/۱۹ الحاق شده است.

۲۵- قانون راجع به افزایش مستمری دریافت کنندگان مستمری ازکارافتادگی جزئی ناشی از کار[1] (مصوب ۱۳۶۲/۱۰/۱۵)

ماده واحده ـ افزایش مستمری ازکارافتادگی جزئی مشمولین مقررات تأمین اجتماعی عیناً تابع ضوابط و مقررات موضوع ماده ۹۶ قانون تأمین اجتماعی مصوب تیرماه ۱۳۵٤ خواهد بود.

سازمان تأمین اجتماعی مکلف است افزایشهای قبلی را که براساس ماده فوق‌الذکر صورت پذیرفته باشد، در مورد مستمری بگیران ازکارافتادگی جزئی نیز معمول دارد.

تبصره ـ تعیین حداقل و حداکثر جمع مستمری ازکارافتادگی جزئی ناشی از این قانون و تاریخ پرداخت مابه‌التفاوت مستمری که به ترتیب فوق محاسبه خواهد شد با هیأت وزیران خواهد بود.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و یک تبصره در جلسه روز پنجشنبه پانزدهم دیماه یکهزاروسیصدوشصت‌ودو مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳٦۲/۱۰/۲۷ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

۲۶- از قانون راجع به تأسیس شرکت شهرکهای صنعتی ایران[2] (مصوب ۱۳۶۲/۱۲/۷) و اصلاحی مصوب ۱۳۷۶/۳/۱۱

ماده واحده ـ به منظور ایجاد هماهنگی و استفاده مطلوب از امکانات شهرکهای صنعتی و ایجاد هرچه بیشتر امکانات زیربنایی و ارایه خدمات ضروری برای متقاضیان، ایجاد واحدهای صنعتی از تاریخ تصویب این قانون، شرکت شهرکهای صنعتی ایران تأسیس می‌گردد:

۵ ـ شرکت شهرک‌های صنعتی ایران و شرکت‌های تابع بر طبق مفاد اساسنامه خود و اصول قانون تجارت اداره می‌گردد و از شمول مقررات مغایر مستثنی بوده و ضوابط استخدامی این شرکت‌ها تابع قانون کار و تأمین اجتماعی جمهوری اسلامی ایران است.

۱ـ نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۱۳۵۲ مورخ ۱۳٦۲/۱۱/۲٤

۲ـ نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۱۳۸۹ مورخ ۱۳٦۳/۱/٦، نیز نک: قانون شمول مقررات و مزایای مربوط به قانون راجع به تأسیس شرکت‌های شهرک‌های صنعتی ایران، به شهرک‌های صنعتی که قبل از تصویب قانون یاد شده احداث شده‌اند مصوب ۱۳۸۰/۱۰/۱۱.

اعتبارات مصوب در بودجه مربوط به نواحی صنعتی پس از تشکیل شرکت شهرک صنعتی مذکور از طریق این شرکت‌ها هزینه می‌شود و نواحی صنعتی که از محل اعتبارات عمرانی در آن‌ها هزینه گردیده است شهرک صنعتی موضوع این قانون تلقی می‌گردد.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه روز یکشنبه هفتم اسفندماه یکهزارو سیصدو شصت‌ودو مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳٦۲/۱۲/۱۸ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

۲۷– قانون انتقال حق بیمه سهم مستخدمین شاغل ارتش از سازمان تأمین اجتماعی به صندوق بازنشستگی ارتش جمهوری اسلامی ایران[1] (مصوب ۱۳۶۳/۷/۱۷)

ماده واحده ـ سازمان تأمین اجتماعی مکلف است حق بیمه وصولی سهم مستخدمین شاغل در واحدهای مختلف ارتش و صنایع وابسته و تابعه را که براساس قانون تعیین وضع استخدامی افزارمندان به کارمند فنی مصوب ۱۳۵۵/۱۲/۲٤ که از تاریخ ۱۳٥٦/۱/۱ به بعد تطبیق وضعیت استخدامی داده یا می‌دهند، (اعم از سوابق اشتغال در ارتش و یا سایر کارگاهها و مؤسسات مورد قبول ارتش) به صندوق بازنشستگی ارتش منتقل نماید.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه روز سه شنبه هفدهم مهرماه یکهزاروسیصدوشصت‌وسه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳٦۳/۷/۱۹ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

۲۸– لایحه قانونی راجع به تأمین درمان معلولین و افراد خانواده آنها و همچنین افراد خانواده شهدای انقلاب اسلامی ایران مصوب ۱۳۵۸/۱۲/۲۵ با اصلاحات ۱۳۶۳/۸/۲۲

ماده ۱ـ کلیه افرادی که در جریان و تداوم انقلاب اسلامی ایران مصدوم، معلول و مفقود شده یا بشوند و افراد خانواده آنها، همچنین اعضای خانواده افرادی که به

۱ـ نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۱۵۵۷ مورخ ۱۳٦۳/۸/۸

شهادت رسیده و می‌رسند و از خدمات درمانی موضوع قانون تـأمین اجتمـاعی، قـانون تأمین خدمات درمانی مستخدمین دولت یـا قـوانین دیگـر برخـوردار نباشـند مـشمول مقررات این قانون خواهند بود.[1]

تبصره ۱ـ شهید و یا مفقود شدن افراد موضوع این قانون باید حسب مورد به تأیید نیروهای نظامی ـ انتظامی و یا سازمان و دستگاه ذیربط آنان برسد.

تبصره ۲ـ تعیین معلولیت و درجه آن و نحوه بررسی و ارایه خدمات لازم به معلول توسط کمیسیون ذکر شده در ماده ۵ لایحه انجام می‌شود.

ماده ۲ـ مشمولین این قانون بدون پرداخت حق سـرانه تـأمین درمـان از خـدمات درمانی موضوع قانون تأمین خدمات درمانی مستخدمین دولت استفاده می‌کنند.

ماده ۳ـ افراد خانواده در این قانون عبارتند از همسر، فرزند، پدر، مـادر بـه اضـافه خواهر و برادر تحت تکفل.

ماده ۴ـ افرادی که مصدوم شده یا بشوند تا بهبودی کامل و اعضای خـانواده آنهـا نیز ظرف همین مدت طبق شـرایط منـدرج در مـاه ۲ ایـن قـانون از خـدمات درمـانی موضوع این قانون استفاده خواهند نمود.

ماده ۵ـ تشخیص استحقاق افراد مشمول توسـط کمیـسیونی مرکـب از نماینـدگان وزارت بهداری و بهزیستی، وزارت کشور، وزارت دادگستری و تأیید نماینـده امـام بـه عمل خواهد آمد.

ماده ۶ـ اعتبـار مربـوط بـه درمـان مـشمولین ایـن قـانون هرسـاله ضـمن ردیـف جداگانه‌ای در قانون بودجه جزو اعتبارات وزارت بهداری منظور می‌گردد.

۲۹– قانون اصلاح تبصره ۲ ماده واحده قانون اجازه پرداخت وظیفه و مستمری وراث کارمندان مصوب ۲۸ آذرماه ۱۳۳۸ و برقراری حقوق وظیفه در مورد فرزندان و نوادگان اناث[2] (مصوب ۱۳۶۳/۱۰/۲)

ماده واحده ــ الف ـ از تاریخ تصویب این قانون حقوق وظیفه و مستمری موضـوع

---

۱ - به تبصره ۱۳ و بندهای ۲ و ۷ جزء ۱۶ در بخش دوم قانون برنامه دوم توسعه مصوب ۷۳/۹/۲۰ مراجعه شود.

۲ـ نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۱۶۲۷ مورخ ۱۳۶۳/۱۱/۳

تبصره ۲ ماده واحده قانون اجازه پرداخت وظیفه و مستمری وراث کارمندان مصوب آذرماه ۱۳۳۸ در مورد ورثه ذکور تا پایان بیست سالگی و چنانچه به موجب مدارک مثبته در یکی از دانشگاه‌ها یا مؤسسات آموزشی رسمی عالی مشغول تحصیل باشند تا پایان بیست‌وپنج سالگی قابل پرداخت خواهد بود.[۱]

ب ـ حقوق وظیفه سهم فرزندان و نوادگان اناث کلیه مستخدمین وزارتخانه‌ها و مؤسسات و شرکت‌های دولتی و شهرداری‌ها و همچنین سازمانهای دولتی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است و مشمولین قانون استخدام نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران و قانون تأمین اجتماعی که طبق قوانین و مقررات مربوطه برقرار شده یا بشود با رعایت کلیه قوانین و مقررات مورد عمل به شرط نداشتن شوهر و حرفه و شغل قابل پرداخت می‌باشد.

تبصره ۱ـ حقوق وظیفه سهم فرزندان و نوادگان اناث که براساس قوانین قبلی به علت رسیدن به سن مقرر قطع شده است به شرط آن که شوهر و یا شغل نداشته باشد مشمول مقررات بند «ب» مذکور خواهد بود.

۱ـ ماده ۵ قانون اصلاح پاره‌ای از مقررات مربوط به حقوق بازنشستگی، بانوان شاغل، ...مصوب ۱۳۷۹/۲/۱۳مقرر می‌دارد: ۱ـ در بند «ب» پس از کلمه شوهر کلمه «حرفه» حذف می‌گردد ۲ ـ تبصره (۲) حذف و تبصره ۳ به تبصره «۲» تبدیل می‌یابد. متن تبصره حذف شده عبارت است از: «حقوق وظیفه و مستمری موضوع این قانون و سایر قوانین و مقررات استخدامی اعم از قانون استخدام کشوری و قانون استخدام نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران و قانون تأمین‌اجتماعی در خصوص کارمندان دولت و مقررات استخدامی خاص سازمانهای دولتی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است، در مورد کسانی که شخصاً دارای تمکن مالی در امرار معاش مناسب می‌باشند و یا آن که افراد دیگر شرعاً مکلف به اداء نفقه آنها می‌باشد و همچنین دانشجویانی که شخصاً تمکن مالی جهت مخارج ادامه تحصیل داشته باشند، قابل پرداخت نخواهد بود، احراز عدم تمکن مالی و عدم تامین نفقه موکول به ادعای ذینفع خواهد بود مگر در مواردی که خلاف آن ثابت شود» ؛ ماده ۹ قانون نحوه تعدیل نیروی انسانی دستگاه‌های دولتی مصوب۱۳٦٦/۱۰/۲۷ نیز مقرر می‌دارد: «ماده۹ ـ فرزندان و نوادگان اناث متوفی تا زمانی که شرط سنی مقرر در بند ب ماده ۸٦ قانون استخدام کشوری و یا شرایط مشابه در سایر قوانین و مقررات مربوط را داشته باشند می‌توانند از حقوق وظیفه یا مستمری به میزانی که طبق مقررات مربوط به آنان تعلق می‌گیرد استفاده نمایند لکن پس از خارج شدن از شرایط مذکور حقوق وظیفه یا مستمری آنان در اجرای قانون برقراری حقوق وظیفه در مورد فرزندان و نوادگان اناث مصوب ۱۳٦۳/۱۰/۲مجلس شورای اسلامی در موردورثه منحصر به فرد فقط تا میزان حداقل حقوق وظیفه تعیین شده با رعایت کلیه ضوابط مربوط قابل پرداخت خواهد بود.تبصره ـ در اجرای قانون برقراری حقوق وظیفه درباره فرزندان اناث مصوب ۱۳٦۳/۱۰/۲ مجلس شورای اسلامی چنانچه تعداد ورثه بیش از یک نفر باشد در ازاء هر نفر یک دوم رقم حداقل به جمع حقوق وظیفه یامستمری افزوده می‌شود مشروط بر آنکه جمع حقوق وظیفه یا مستمری از حقوق وظیفه‌ای که براساس مقررات مربوط به آن تعلق می‌گرفته تجاوز ننماید.»

تبصره ۲ـ آیین‌نامه موضوع این ماده واحده توسط سازمان امـوراداری و اسـتخدامی کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.[۱]

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و سـه تبـصره در جلـسه علنـی روز یکـشنبه دوم دیمـاه یکهزاروسیصدوشـصت‌وسـه مجلـس شـورای اسـلامی تـصویب و در تـاریخ ۱۳٦۳/۱۰/۱۵ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

۳۰- قانون نحوه اجرای قانون مربوط به خدمت نیمه‌وقت بانوان مصوب دهم آذرماه ۱۳۶۲[۲] (مصوب ۱۳۶۴/۱/۱۸)

ماده ۱ـ در اجرای بندهای ۱ و ۲ از اصل ۲۱ قانون اساسی بانوان کارمنـد رسـمی و ثابت وزارتخانه‌ها و مؤسسات و شرکت‌های دولتی و شهرداری‌ها و نیروهـای مـسلح و مؤسساتی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است می‌تواننـد در صـورت موافقـت وزیر یا بالاترین مقام مؤسسه متبوع خود از خدمت نیمه‌وقت استفاده نمایند.

تبصره- رعایت شرط رسمی و ثابت بودن در مورد بانوان کارمندی که فرزند معلول با درجه معلولیت شدید دارند که به تشخیص سـازمان بهزیـستی کـشور رسـیده باشـد الزامی است[۳].

ماده ۲ـ خدمت نیمه‌وقت خدمتی است که ساعات کار آن طبق مقررات این قـانون نصف ساعات کار مقرر هفتگی وزارتخانه‌ها و مؤسسات مربوط باشد. نحـوه و ترتیـب انجام خدمت نیمه‌وقت براساس ساعات کار وزارتخانه و مؤسـسه ذیـربط و طبـق نظـر بالاترین مقام مسوول دستگاه تعیین خواهـد گردیـد و در هـیچ مـورد کمتـر از نـصف ساعات کار مقرر هفتگی وزارتخانه و مؤسسه و شرکت مربوط نخواهد بود.

ماده ۳ـ کارمندانی که از خدمت نیمه‌وقت استفاده می‌کنند نـصف حقـوق گـروه و پایه و یا حقوق ثابت و فوق‌العاده شغل و یا مزایای شغل و یـا عنـاوین مـشابه دیگـر و

۱ـ آیین‌نامه فوق در تاریخ ۱۳٦٤/٤/۲به تصویب رسیده است.

۲ـ نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۱٦۹٤ مورخ۱۳٦٤/۲/۳ ، نک: قانون راجع به خدمت نیمه وقت بانوان مـصوب ۱۳٦۲/۹/۱۰

۳- تبصره به موجب قانون اصلاح مواد (۱) و (۷) قانون مـذکور مـصوب ۱۳۸۹/۲/۲۲ مجلـس شـورای اسـلامی الحاق گردیده است.

فوق‌العاده‌ها و مزایایی که به طور مستمر پرداخت می‌شود به آنان تعلق خواهد گرفت و لیکن فوق‌العاده‌های محل خدمت، بدی آب‌وهوا و محرومیت از تسهیلات زندگی از محدودیت مذکور مستثنی بوده و به طور کامل پرداخت می‌شود.

ماده ۴ـ میزان حقوق و مزایایی که براساس مقررات این قانون به کارمندان نیمه‌وقت تعلق خواهد گرفت مشمول مقررات مربوط به حداقل پرداختی به کارکنان شاغل دولت نخواهد بود.

ماده ۵ـ حداقل استفاده از خدمت نیمه‌وقت یک سال می‌باشد و در مورد مشمولین طرح طبقه‌بندی مشاغل معلمان کشور تاریخ انقضای خدمت مزبور مقارن با اتمام سال تحصیلی خواهد بود.

ماده ۶ـ کارمندان پیمانی و غیرثابت دستگاه‌های اجرایی مشمول مقررات این قانون نیستند و استفاده مستخدمین رسمی و ثابت از این قانون موکول به پایان یافتن خدمت آزمایشی یا مشابه آن خواهد بود.

ماده ۷- سنوات خدمت نیمه‌وقت بانوان از لحاظ سابقه خدمت لازم برای بازنشستگی و استفاده از حقوق وظیفه یا مستمری، به طور کامل محسوب خواهد شد لیکن در احتساب حقوق بازنشستگی و وظیفه یا مستمری و نیز دریافت پایه اینگونه کارمندان (علاوه بر مدت خدمت تمام وقت) نصف مدت خدمت نیمه‌وقت منظور و محسوب خواهد گردید. کسور بازنشستگی یا حق بیمه مربوط به سهم کارمندان مزبور به نسبت حقوق و مزایایی که براساس این قانون به آنان تعلق می‌گیرد، کسر و به صندوق مربوط واریز خواهد شد.

تبصره ۱ ـ سنوات خدمت نیمه‌وقت بانوان به شرط پرداخت کسور بازنشستگی و حق بیمه به نسبت تمام حقوق گروه و پایه یا حقوق ثابت و فوق‌العاده شغل و یا عناوین مشابه تا سه سال از لحاظ حقوق بازنشستگی در حکم خدمت تمام وقت محسوب می‌شود. محدودیت ۳ سال در مورد بانوان کارمندی که فرزند معلول دارند لازم‌الرعایه نمی‌باشد.

تبصره ۲- سنوات خدمت نیمه وقت بانوانی که دارای فرزند معلول هستند به شرط پرداخت کشور و حق بیمه مربوط به کارفرما و کارمند توسط فرد متقاضی به نسبت تمام حقوق گروه و پایه و یا حقوق ثابت و فوق‌العاده شغل و یا عناوین مشابه مازاد بر

سه سال از لحاظ حقوق بازنشستگی در حکم خدمت تمام وقت محسوب می‌شود.

تبصره ۳- نیروهای قراردادی و شرکتی متقاضی استفاده از این قانون به شرط پرداخت حق بیمه خود و سهم کارفرما می‌توانند از این قانون استفاده نمایند.[۱]

ماده ۸ـ دوران استفاده از مرخصی استحقاقی طبق مقررات مربوط به کارمندان تمام وقت بوده و فقط میزان حقوق و فوق‌العاده شغل و نیز سایر مزایای مستمر اینگونه مستخدمین نصف مبالغ مربوط به کارمندان تمام‌وقت خواهد بود.

ماده ۹ـ مدت استفاده از مرخصی استعلاجی و زایمان برای بانوان مشمول خدمت نیمه‌وقت مانند کارمندان تمام‌وقت خواهد بود و در آن مدت از لحاظ حقوق و مزایا تابع مقررات مربوط به خدمت نیمه‌وقت خواهند بود.

ماده ۱۰ـ سنوات خدمت کارمندان نیمه‌وقت و ارتقای گروه به نسبت نصف سوابق تجربی مقرر در طرح طبقه‌بندی مشاغل و یا مقررات مربوط محاسبه خواهد گردید.

ماده ۱۱ـ در صورتی که کارمندان نیمه‌وقت قبل از پایان مدت خدمت نیمه‌وقت درخواست انجام خدمت تمام وقت را بنمایند در صورت ضرورت و موافقت وزارتخانه و مؤسسه مربوط خدمت نیمه‌وقت آنان به خدمت تمام‌وقت تبدیل خواهد گردید و در هر حال خدمت نیمه‌وقت کمتر از یک سال نخواهد بود.

ماده ۱۲ـ استفاده از خدمت نیمه‌وقت موکول به درخواست کتبی مستخدم و صدور حکم جداگانه در این مورد است و در حکم باید نحوه و ترتیب خدمت نیمه‌وقت و مدت استفاده از خدمت نیمه‌وقت و سایر موارد مشخص گردد.

ماده ۱۳ـ مشمولین این قانون به هیچ وجه و تحت هیچ عنوان نمی‌توانند در وزارتخانه‌ها و مؤسسات و شرکت‌های دولتی یا غیردولتی دیگر به کار اشتغال ورزند و در صورت اشتغال در واحدهای مذکور از دستگاه متبوع خود اخراج شده و حقوق و مزایای آنان از تاریخ اشتغال قطع می‌گردد.

ماده ۱۴ـ استخدام جدید به هر شکل به جای کارمندان نیمه‌وقت ممنوع است.

ماده ۱۵ـ پرداخت فوق‌العاده اضافه کار ساعتی و فوق‌العاده روزانه به این قبیل

۱- ماده (۷) به موجب قانون اصلاح مواد (۱) و (۷) قانون فوق عبارت اخیر تبصره (۱) و تبصره‌های ۲و۳ الحاق گردیده است.

کارکنان ممنوع می‌باشد.

ماده ۱۶ـ سایر موارد استخدامی که در این قانون پیش‌بینی نشده است تابع مقررات مربوط به خود خواهد بود.

ماده ۱۷ـ از تاریخ تصویب این قانون کلیه مقررات مغایر با آن لغو می‌گردد.

قانون فوق مشتمل بر هفده ماده و یک تبصره در جلسه روز یکشنبه هجدهم فروردینماه یکهزاروسیصدوشصت‌وچهار مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳٦٤/۱/۲۱ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

۳۱- قانون الغاء تبصره ۳ ماده ۱۱ قانون تشکیل وزارت بهداری (بهزیستی) مصوب سال ۱۳۵۵[1] (مصوب ۱۳۶۵/۱/۱۷)

ماده واحده ـ از تاریخ اول آذرماه ۱۳٦۰ تبصره ۳ ماده ۱۱ قانون تشکیل وزارت بهداری (بهزیستی) مصوب سال ۱۳۵۵ لغو و کلیه کارمندانی که طبق مقررات قانون سابق حمایت کارمندان بیمه شده‌اند و در حال حاضر حق بیمه آنها براساس ضوابط قانون سابق حمایت کارمندان در برابر اثرات ناشی از پیری و ازکارافتادگی و فوت به سازمان تأمین اجتماعی پرداخت می‌شود از هر جهت (نرخ حق بیمه، مأخذ حقوق و مزد مبنای کسر حق بیمه و استفاده از مزایای قانون تأمین اجتماعی) مشمول مقررات قانون تأمین اجتماعی می‌باشند. ضمناً پرداخت حق بیمه به سازمان تأمین اجتماعی توسط سازمانهای منطقه‌ای بهداری استانها در فاصله زمانی اول فروردین لغایت آذرماه سال ۱۳٦۰ همان مقداری است که براساس قوانین گذشته یا اصلاح شده دریافت گردیده است.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه روز یکشنبه هفدهم فروردین ماه یکهزاروسیصدوشصت‌وپنج مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳٦۵/۱/۲٦ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

۱ـ نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۱۹۸۷ مورخ۱۳٦۵/۲/٦

۳۲- قانون اخذ دو درصد از کل فروش بلیط سینماهای کشور[۱] (مصوب ۱۳۶۵/۱/۱۹)

ماده واحده ـ به وزارت اموراقتصادی و دارایی اجازه داده می‌شود دودرصد از کل فروش بلیط سینماهای کشور را اخذ و به حساب درآمد عمومی منظور نماید.

تبصره ۱ـ وزارت برنامه و بودجه موظف است همه ساله به هنگام تنظیم بودجه با پیش‌بینی فروش بلیط یک سال سینماهای کشور معادل ۲٪ آن را محاسبه و در ردیف جداگانه‌ای در بودجه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی منظور نماید، تا به عنوان کمک از سوی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و خارج از شمول قانون محاسبات عمومی در جهت ایجاد پوشش تأمین اجتماعی و بالابردن سطح کیفی کار دست‌اندرکاران متعهد سینمای جمهوری اسلامی به مصرف برسانند.

تبصره ۲ـ خزانه‌داری کل و کمیته تخصیص اعتبار موظفند معادل کل اعتبار پیش‌بینی شده را در اختیار وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی قرار دهند.

تبصره ۳ـ آیین‌نامه اجرایی آن بنا به پیشنهاد وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی و تصویب هیأت دولت خواهد بود.[۲]

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و سه تبصره در جلسه روز سه شنبه نوزدهم فروردین ماه یکهزاروسیصدوشصت‌وپنج مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳٦۵/۱/۲۸ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

۳۳- قانون نقل و انتقال حق بیمه یا بازنشستگی[۳] (مصوب ۱۳۶۵/۳/۲۷)[۴]

ماده واحده ـ حق بیمه یا بازنشستگی سوابق خدمت اشخاصی که وجوهی را به هریک از صندوقهای بیمه یا بازنشستگی یا صندوقهای مشابه پرداخت نموده‌اند در

۱ـ نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۱۹۹٤ مورخ ۱۳٦۵/۲/۱٤

۲ـ آیین‌نامه اجرایی مذکور، در تاریخ ۱۳٦۸/٤/۷به تصویب رسیده است.

۳ـ نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۲۰٦۳ مورخ۱۳٦۵/۵/۷

٤ـ همچنین به ضوابط نقل و انتقال حق بیمه و کسورات بیمه‌ای بین صندوقهای بیمه مصوب۱۳۸۰/۳/۲۷، موضوع ماده ٤۲ قانون برنامه توسعه سوم که به موجب ماده ۱۰۳ قانون برنامه چهارم توسعه تنفیذ شده است ونیز قانون نحوه تاثیر سوابق منتقله بر سازمان تأمین اجتماعی برای استفاده از مزایای مقرر در قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۸۰/۲/۹ رجوع شود.

صورتی که محل کار یا خدمت آنان تغییر نموده و به تبع آن از شمول خدمات صندوق مربوط خارج شده باشند، یا طبق ضوابط قانونی، مشترک صندوق دیگری شده‌اند، به میزان ٤ درصد آخرین حقوق و مزایای آنان که مبنای برداشت حق بیمه یا بازنشستگی قرار گرفته است بابت هر ماه به صندوقی که مشمول، به تبع شغل خود مشترک آن شده است منتقل می‌شود.

در مورد اشخاصی که بعد از تاریخ تصویب این قانون از شمول خدمات صندوق بازنشستگی مربوط خارج شده و زیرپوشش صندوق بیمه یا بازنشستگی دیگری قرار گیرند به جای نرخ ٤ درصد مذکور در این ماده کلیه وجوهی که به صندوق بیمه یا بازنشستگی قبلی مستخدم پرداخت شده است پس از کسر حق درمان عیناً به صندوقی که مستخدم مشترک آن شده است واریز خواهد شد.

تبصره ۱ـ انتقال حق بیمه، یا کسور بازنشستگی اشخاصی که قبل از تصویب این قانون به موجب قوانین مربوط، حق بیمه، یا کسور بازنشستگی آنان از یک صندوق بازنشستگی به صندوق بازنشستگی دیگر منتقل شده است مشمول مقررات این قانون نخواهد بود.

تبصره ۲ـ آن قسمت از سنوات خدمت قابل قبول دولتی مستخدم که مبنای برداشت حق بیمه، یا کسور بازنشستگی قرار گرفته با انتقال حق بیمه، یا کسور بازنشستگی جزء خدمت رسمی قرار می‌گیرد و مازاد برآن مشمول مقررات صندوق بازنشستگی مربوط خواهد بود.

تبصره ۳ـ درخصوص آن دسته از مشمولین تأمین اجتماعی و صندوقهای مشابه که سهم بازنشستگی آنان به مأخذ مذکور در ماده واحده از سایر صندوقهای بازنشستگی دریافت گردیده است با اخذ مابه‌التفاوت سهم بازنشستگی براساس قوانین و مقررات مربوط از مستخدم، سنوات خدمت آنان محاسبه خواهد شد میزان و نحوه اخذ سهم بازنشستگی مذکور در این تبصره براساس آئین‌نامه‌ای خواهد بود که به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.[۱]

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و سه تبصره در جلسه روز سه شنبه بیست و

۱ـ آیین‌نامه مذکور در تاریخ ۱۳٦٥/۱۱/۸ تصویب شده است.

هفتم خردادماه یکهزاروسیصدوشصت‌وپنج مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳٦٥/٤/۱۹ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

۳۴- قانون تغییر وضعیت استخدامی کارگران معادن ذغال سنگ مشمول قانون کار به آیین‌نامه استخدامی شرکت ملی فولاد و انتقال حق بیمه آنان[۱] (مصوب ۱۳۶۵/۶/۱۶)

ماده واحده ـ به موجب این قانون اجازه داده می‌شود کارگران مشمول قانون کار شرکت ملی فولاد ایران و واحدهای تابعه و وابسته آن که در معادن ذغال سنگ اشتغال به کار دارند به مستخدم مشمول آیین‌نامه استخدامی شرکت ملی فولاد ایران تغییر وضعیت داده و سازمان تأمین اجتماعی مکلف است حق بیمه دریافتی آن دسته از کارگرانی را که طبق این قانون مشمول آیین‌نامه استخدامی شرکت مزبور می‌شوند به صندوق بازنشستگی شرکت ملی فولاد ایران منتقل نماید.

تبصره ۱ـ آیین‌نامه مربوط به تبدیل وضع خدمتی این دسته از کارگران و نیز دسته‌بندی مشاغل مشمول این قانون حداکثر ۲ ماه پس از تصویب این قانون توسط وزارت معادن و فلزات تهیه و به تصویب هیأت دولت خواهد رسید.[۲]

تبصره ۲ـ پرداخت مابه‌التفاوت مستمری ازکارافتادگی، بازنشستگی یا بازماندگان آن دسته از کارگران مشاغل تبصره یک که قبلاً ازکارافتاده، بازنشسته یا فوت شده‌اند و در حال حاضر از سازمان تأمین اجتماعی مستمری دریافت می‌دارند و آن دسته از کارگران مشاغل مشابهی که به تشخیص کمیسیونی مرکب از نمایندگان ذیصلاح وزارت کار و امور اجتماعی، وزارت معادن و فلزات، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، شرکت ملی فولاد ایران و سازمان تأمین اجتماعی ازکارافتاده یا بازنشسته شناخته می‌شوند، نسبت به مستمری تعیین شده در آیین‌نامه خاص شرکت ملی فولاد ایران به عهده شرکت مذکور می‌باشد و اعتبار آن نیز از محل اعتبارات عمومی دولت که به این موضوع تخصیص داده می‌شود تأمین خواهد گردید.

تبصره ۳ـ میزان حق بیمه انتقالی و نحوه انتقال آن از سازمان تأمین اجتماعی به

۱ـ نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۲۱۱۰ مورخ ۱۳٦٥/۷/٦

۲ـ آیین‌نامه مزبور در تاریخ ۱۳٦٦/۱/۳۰به تصویب رسیده است.

صندوق شرکت ملی فولاد ایران با توافق وزرای معادن و فلزات، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و کار و امور اجتماعی خواهد بود.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و سه تبصره در جلسه روز یکشنبه شانزدهم شهریورماه یکهزاروسیصدوشصت‌وپنج مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳٦٥/٦/۱۷ به تأیید شورای محترم نگهبان رسیده است.

۳۵– قانون شمول مقررات مربوط به کارکنان دولت تابع قانون استخدام کشوری که در مناطق جنگی یا جبهه‌های جنگ تحمیلی خدمت می‌نمایند به کارکنان وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمانهای وابسته که مشمول قانون تأمین اجتماعی هستند[1] (مصوب ۱۳۶۶/۹/۱)

ماده واحده ـ وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است مقرراتی که برای کارکنان دولت شاغل در مناطق جنگی یا جبهه‌های جنگ تحمیلی تابع قانون استخدام کشوری وضع شده یا می‌شود را برای کارکنان آن وزارت و سازمانهای تابعه که مشمول قانون تأمین اجتماعی هستند و در مناطق و جبهه‌های جنگ تحمیلی خدمت نموده یا می‌نمایند اجرا نماید.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه روز یکشنبه اول آذرماه یکهزار و سیصد و شصت وشش مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳٦٦/۹/۹ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

۳۶– قانون نحوه تعدیل نیروی انسانی دستگاه‌های دولتی[2] (مصوب ۱۳۶۶/۱۰/۲۷)

ماده ۱ـ مستخدمینی که براساس قانون اصلاح تبصره ماده ۷٤ قانون استخدام کشوری و تبصره‌های الحاقی آن (مصوب ۱۳٦٥/۳/۲۷) بازخرید می‌شوند می‌توانند تقاضا نمایند کسور بازنشستگی یا حق بیمه آنان (سهم مستخدم) به سازمان تأمین اجتماعی منتقل شود که در این صورت کسور مزبور به صندوق تأمین اجتماعی منتقل می‌شود و پس از پرداخت مابه‌التفاوت کسور یا حق بیمه مزبور با حق بیمه مقرر در

۱ـ نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۲٤۷۷ مورخ ۱۳٦٦/۱۰/۳۰

۲ـ نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۲٥۲٤ مورخ ۱۳٦٦/۱۱/۲۹

قانون تأمین اجتماعی (اعم از سهم مستخدم و کارفرما) توسط اینگونه مستخدمین به سازمان تأمین اجتماعی، سنوات مربوط به عنوان سنوات پرداخت حق بیمه آنان جهت استفاده از مزایای قانون تأمین اجتماعی منظور و محسوب می‌گردد.

تبصره ۱ـ مستخدمین رسمی و ثابت که از نظر بازنشستگی مشمول قانون تأمین اجتماعی هستند در شمول مستخدمین مزبور در تبصره ۱ ماده ٧٤ قانون استخدام کشوری مصوب ۱۳٦٥/۳/۲۷ بوده و می‌توانند براساس تبصره مزبور و تبصره‌های الحاقی قانون فوق بازنشسته و بازخرید شوند.

تبصره ۲ـ بازنشستگی براساس تبصره ۱ ماده ٧٤ قانون استخدام کشوری مصوب ۱۳٦٥/۳/۲۷ و مقررات خاص دستگاه‌های دولتی منوط به داشتن حداقل ٤٥ سال سن برای مستخدمین زن و ۵۰ سال برای مستخدمین مرد خواهد بود و در غیر این صورت براساس مقررات مربوطه سنوات خدمت آنان بازخرید می‌شود.[۱]

ماده ۲ـ کلیه قوانین و مقررات استخدامی در دستگاه‌های مذکور در ماده ٤ این قانون درخصوص بازنشستگی کارمندان با سنوات خدمت کمتر از ۲۰ سال و نیز با سنوات ارفاقی لغو می‌گردد و بازنشستگی در صورت درخواست آنان فقط براساس سنوات خدمت امکان‌پذیر خواهد بود.

تبصره ـ مستخدمینی که دارای ٦٥ سال سن هستند از حکم این ماده مستثنی می‌باشند.

ماده ۳ـ دستگاه‌های مذکور در ماده ٤ این قانون می‌توانند کارمندانی را که حداقل ۳۰ سال سابقه خدمت قابل قبول از لحاظ بازنشستگی داشته باشند رأساً براساس مقررات مربوطه بازنشسته نمایند. حداقل مذکور در این ماده برای مشمولین تأمین اجتماعی ۳۵ سال خواهد بود.

تبصره ـ مستخدم رسمی می‌تواند هنگام تقاضای بازنشستگی، حقوق و فوق‌العاده‌های مربوط به ایام مرخصی‌های استحقاقی استفاده نشده خود را مطالبه و یا تقاضا نماید در احتساب سابقه خدمت جهت تعیین حقوق بازنشستگی یا ازکارافتادگی

۱ــ با توجه به تبصره ۱ ماده قانون اصلاح مقررات بازنشستگی و وظیفه قانون استخدام کشوری مصوب۶۸/۱۲/۱۳در حال حاضر بازنشستگی مستخدمین مرد با ۵۰ سال سن و ۲۵ سال خدمت و مستخدمین زن با ۲۰سال سابقه خدمت امکانپذیر است.

به جمع خدمت رسمی وی اضافه شود و در صورتی که مستخدم رسمی فوت شود و استحقاق مرخصی داشته باشد تمام حقوق و فوق‌العاده‌های مربوط بابت مرخصی استحقاقی به وراث قانونی وی پرداخت خواهد شد.

ماده ۴ـ وزارتخانه‌ها، سازمانها، مؤسسات و شرکت‌های دولتی و مؤسساتی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است مکلفند براساس ضوابط ذیل حداکثر ظرف مدت یک سال نسبت به اصلاح تشکیلات تفصیلی خود با تأیید سازمان امورادارای و استخدامی کشور اقدام نمایند.[1]

الف ـ هشتاد درصد پستهای بلامتصدی در دستگاه‌های فوق حذف می‌گردد.

ب ـ مجموع پستهای پشتیبانی (اداری و خدماتی) در دستگاه‌های فوق‌الذکر از یک‌سوم پستهای اصلی هر دستگاه تجاوز ننماید. این نسبت برای مدارس یک ششم (با احتساب کادر دفتری مدارس در پستهای پشتیبانی) و برای دانشگاه‌ها یک دوم می‌باشد.

ج ـ دستگاه‌های فوق مکلفند کارمندان غیررسمی خود را به پستهای موقت تخصیص دهند.

تبصره ۱ـ در صورتی که هر یک از دستگاه‌های فوق در مهلت مقرر نسبت به اصلاح تشکیلات تفصیلی خود اقدام ننماید سازمان امورادارای و استخدامی کشور مکلف است رأساً نسبت به اصلاح تشکیلات آن اقدام و مراتب را به دستگاه مزبور ابلاغ نماید و پرداخت هرگونه وجهی به کارکنان مازاد بر پست‌های مصوب، تصرف غیرقانونی دراموال دولتی محسوب خواهد گردید.

تبصره ۲ـ هرگونه افزایش پست سازمانی اعم از ثابت یا موقت با رعایت موارد فوق صرفاً پس از تأیید سازمان اموراداری و استخدامی کشور و تصویب هیأت وزیران امکان‌پذیر خواهد بود.

ماده ۵ـ استخدام آزمایشی افرادی که براساس بند ب تبصره ٦٠ قانون بودجه سال

۱ـ به موجب قانون اصلاح مواد ٤ و ٦ قانون نحوه تعدیل ...مصوب ۱۳۷۰/۸/۲۹، اعداد و نسبتهای مذکور درمواد ٤و ٦ قانون نحوه تعدیل نیروی انسانی برای وزارتخانه‌های فرهنگ و آموزش عالی، بهداشت، درمان وآموزش پزشکی، آموزش و پرورش و مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای وزارت کار و اموراجتماعی ملغی می‌گردد ونسبتهای جدید که بنا به پیشنهاد وزارتخانه‌های فوق و تایید سازمان اموراداری و استخدامی کشور حداکثرظرف ۲ ماه به تصویب هیأت وزیران می‌رسد ملاک عمل قرار می‌گیرد.

۱۳٦٤ کل کشور تعهد استخدامی می‌نمایند، در صورتی که حداقل نصف ساعات کار هفتگی مقرر را به خدمت مشغول باشند، مجاز می‌باشد. صدور حکم قطعی این افراد منوط به موفقیت دوره آموزشی مربوطه با تأیید سازمان اموراداری و استخدامی کشور می‌باشد و رعایت حداکثر دوره آزمایشی مقرر در مورد آنان لازم نخواهد بود. دوره‌های آموزشی که مدت آن حداقل یک سال باشد مشمول بند ب تبصره ٦۰ خواهد بود.

ماده ۶ـ وزارتخانه‌های آموزش و پرورش، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و فرهنگ و آموزش عالی می‌توانند صرفاً با رعایت مفاد ماده ٤ این قانون و نسبتهای زیر و تأیید سازمان اموراداری و استخدامی کشور نسبت به استخدام کادر مورد نیاز خود اقدام نمایند.[1]

الف ـ به ازاء افزایش هر ۲۰ نفر دانش‌آموز در مناطق شهری و ۱۵ نفر دانش‌آموز در مناطق روستایی یک نفر (اعم از آموزشی و غیرآموزشی).

ب ـ به ازاء افزایش هر یک تخت بیمارستانی دو نفر (اعم از کادر پزشکی و غیرپزشکی).

ج ـ به ازاء افزایش هر ۱٤ نفر دانشجو یک نفر کادر غیرهیأت علمی و در مورد مؤسسات آموزشی جدیدالتأسیس تا یک سوم پستهای سازمانی مصوب.

تبصره ـ استخدام در کادر هیأت علمی تابع ضوابط مقرر در تبصره ٦۰ قانون بودجه سال ۱۳٦٤ خواهد بود و استفاده از تبصره ٦۰ برای وزارتخانه‌های یاد شده به استثناء وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ممنوع می‌باشد.

ماده ۷ـ استخدام در سایر دستگاه‌ها برای مشاغلی که به موجب تبصره ٦۰ ممنوع اعلام گردیده، با رعایت ماده ٤ این قانون و حداکثر به تعداد یک دوم افرادی که در همان مشاغل از خدمت خارج می‌گردند (به استثنای انتقال) با تأیید سازمان اموراداری و استخدامی کشور مجاز خواهد بود.

تبصره ۱ـ دستگاه‌های فوق مکلفند نیمی از افرادی را که به موجب این ماده به استخدام درمی‌آورند از بین پدران و برادران شهدا، اسرا، مفقودین و جانبازانی که قادر

۱ـ به پاورقی ماده ٤ مراجعه شود، به موجب (قانون تفسیر ماده (٦) قانون نحوه تعدیل نیروی انسانی در دستگاههای دولتی) مصوب ۱۳۷۱/۱۲/۱٦، ممنوعیت مندرج در ذیل تبصره ماده ٦ قانون نحوه تعدیل نیروی انسانی شامل استخدام کادر هیأت علمی وزارت فرهنگ و آموزش عالی نمی‌شود.

به کار نباشند و نیز رزمندگان داوطلبی که ۹ ماه متوالی یا یک سال متناوب در جبهه‌های جنگ تحمیلی خدمت نموده‌اند در رشته‌های شغلی که واجد شرایط آن باشند (و در مورد همسران و خواهران آنان در مشاغل آموزشی و بهداشتی و درمانی) انتخاب نمایند.

تبصره ۲ـ استخدام در مشاغل پشتیبانی (اداری و خدماتی) فقط به صورت پیمانی امکان‌پذیر خواهد بود و تبدیل وضع مستخدمین پیمانی به رسمی منوط به داشتن حداقل ۸ سال سابقه خدمت به صورت پیمانی در همان دستگاه و یا یک سال خدمت داوطلبانه در جبهه به‌علاوه حداقل ۲ سال سابقه خدمت پیمانی در دستگاه می‌باشد.

تبصره ۳ـ منظور از استخدام غیررسمی مذکور در تبصره ٦٠ قانون بودجه سال ١٣٦٤ هرگونه استخدام به صورت پیمانی، قراردادی، خرید خدمت، روزمزد و کارگری و عناوین مشابه می‌باشد.

ماده ۸ـ اشتغال به کار کلیه بازنشستگان و نیز کسانی که سنوات خدمت آنان براساس قوانین و مقررات استخدامی بازخرید شده است در وزارتخانه‌ها، سازمانها، مؤسسات و شرکت‌های دولتی و شهرداری‌ها ممنوع است و در صورت نیاز دولت به تخصص بعضی از این افراد، اشتغال آنان به صورت غیررسمی و برای مدت معین با تصویب هیأت وزیران مجاز خواهد بود.[1]

۱ـ قانون تفسیر ماده ۸ قانون نحوه تعدیل نیروی انسانی که در تاریخ ۱۳۷۳/۳/۳به تصویب رسیده است مقرر می‌دارد: دو موضوع تفسیر: آیا منظور از ممنوعیت اشتغال به کار بازنشستگان موضوع ماده ۸ قانون نحوه تعدیل نیروی انسانی مصوب۱۳٦٦/۱۰/۲۷اعاده به خدمت بازنشستگان موضوع ماده واحده قانون اعاده به خدمت کارکنان بازنشسته دولت مصوب ۱۳٦۰/۱۱/۱۸نیز می‌باشد؟ نظر مجلس: ماده واحده: ممنوعیت اشتغال به کار بازنشستگان موضوع ماده ۸ قانون نحوه تعدیل نیروی انسانی مصوب۱۳٦٦/۱۰/۲۷شامل اعاده به خدمت کارکنان بازنشسته دولت مصوب ۱۳٦۰/۱۱/۱۸می‌باشد.تفسیر فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ سوم خردادماه یکهزاروسیصدوهفتادوسه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۳/۱۳/۱۱به تأیید شورای نگهبان رسیده است.» ماده ٤١ قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷مقررمی‌دارد: «هر نوع به کارگیری افراد بازنشسته در وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی و کلیه دستگاههای موضوع ماده ١٦٠ قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و مؤسسات و شرکتهای وابسته و تابع آنها و هر دستگاهی که به نحوی از انحاء از بودجه کل کشور استفاده می‌نماید، جز با تصویب هیات وزیران تحت هر عنوان ممنوع می‌باشد. ایثارگران تا قبل از سی سال خدمت از حکم این ماده مستثنی هستند. کلیه قوانین عام و خاص مغایر با این ماده ملغی اثر است.» نیز نک: دادنامه شماره ۹۰ مورخه ۷۱/۵/۷ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری درخصوص عدم ممنوعیت بیمه شدگان بازنشسته به عنوان مشاور و اخذحق المشاوره .و قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب

ماده ۹ـ حذف شده است.[۱]

ماده ۱۰ـ آیین‌نامه اجرای این قانون حداکثر ظرف مدت ۳ ماه به پیشنهاد سازمان اموراداری و استخدامی کشور به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.[۲]

قانون فوق مشتمل بر ده ماده و یازده تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه بیست و هفتم دیماه یکهزار وسیصدوشصت‌وشش مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳٦٦/۱۱/۸ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

۳۷– قانون بازنشستگی پیش از موعد بیمه شدگان تأمین اجتماعی [۳] (مصوب ۱۳۶۷/۲/۲۸)

ماده واحده ـ بیمه شدگان تأمین اجتماعی مشمول قانون کار و قانون کار کشاورزی در صورت داشتن حداقل ۵۵ سال تمام سن و سابقه پرداخت ۲۰ سال یا بیشتر حق بیمه می‌توانند با اطلاع کتبی به کارفرما درخواست بازنشستگی خود را به سازمان تأمین اجتماعی حوزه محل کار خود تسلیم تا طبق مقررات این قانون مستمری بازنشستگی جهت آنان برقرار گردد.

تبصره ۱ـ در صورتی که کارفرما به تخصص کارگر نیاز داشته باشد حداکثر ظرف مدت پنج روز نیاز خود را به سازمان تأمین اجتماعی محل ارایه می‌نماید تا در کمیته‌ای که به همین منظور مرکب از مدیرکل کار و امور اجتماعی، نماینده شورای اسلامی

➔ مورخ۱۳۸٦/۷/۸.

۱ـ به موجب بند «ت» قانون اصلاح قوانین و مقررات بازنشستگی و وظیفه مصوب ۱۳۷٤/۱۱/۲۵ ماده ۹ قانون نحوه تعدیل نیروی انسانی حذف شده است. متن آن عبارت بود از: « فرزندان و نوادگان اناث متوفی تا زمانی که شرط سنی مقرر در بند ب ماده ۸٦ قانون استخدام کشوری و یا شرایط مشابه در سایر قوانین و مقررات مربوط را داشته باشند می‌توانند از حقوق وظیفه یا مستمری به میزانی که طبق مقررات مربوط به آنان تعلق می‌گیرد استفاده نمایند لکن پس از خارج شدن از شرایط مذکور حقوق وظیفه یا مستمری آنان در اجرای قانون برقراری حقوق وظیفه در مورد فرزندان و نوادگان اناث مصوب ۱۳٦۳/۱۰/۲ مجلس شورای اسلامی در مورد ورثه منحصر به فرد فقط تا میزان حداقل حقوق وظیفه تعیین شده با رعایت کلیه ضوابط مربوط قابل پرداخت خواهد بود.

تبصره ـ در اجرای قانون برقراری حقوق وظیفه درباره فرزندان اناث مصوب ۱۳٦۳/۱۰/۲ مجلس شورای اسلامی چنانچه تعداد ورثه بیش از یک نفر باشد در ازاء هر نفر یک دوم رقم حداقل به جمع حقوق وظیفه یا مستمری افزوده می‌شود مشروط بر آنکه جمع حقوق وظیفه یا مستمری از حقوق وظیفه‌ای که براساس مقررات مربوط به آن تعلق می‌گرفته تجاوز ننماید.»

۲ـ آیین‌نامه اجرایی قانون در تاریخ۱۳٦۷/٤/۱۹ به تصویب رسیده است.

۳ـ نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۲٦۱۳ مورخ۱۳٦۷/۳/۲۸، زمان اجرای این قانون منقضی شده است.

واحد کار ذیربط (در واحدهایی که شورای اسلامی کار تشکیل نشده باشد نماینده انجمن صنفی مربوطه و یا نماینده قانونی کارگر در حکم نماینده شورا خواهند بود) و مدیرکل تأمین اجتماعی که در محل سازمان تأمین اجتماعی تشکیل می‌گردد. مورد بررسی قرار گرفته و کمیته مذکور موظف است با استماع دلایل طرفین حداکثر ظرف ۱۰ روز نظر نهایی خود را اعلام نماید.

در صورتی که کمیته دلایل کارفرما را قانع کننده تشخیص بدهد می‌تواند حداکثر با سه ماه تعویق با بازنشستگی کارگر موافقت نماید.

تبصره ۲ـ حداقل سن موضوع این قانون برای زنان ۱۰ سال کمتر می‌باشد.

تبصره ۳ـ داشتن حداقل سن موضوع این قانون برای کارگران بیمه شده‌ای که دارای یکی از شرایط زیر می‌باشند ضروری نمی‌باشد:

الف ـ دارابودن حداقل ۳۰ سال سابقه پرداخت حق بیمه.

ب ـ دارابودن حداقل ۲۰ سال سابقه پرداخت حق بیمه در کارهای سخت و زیان‌آور.

ج ـ دارابودن ۳۰ سال سابقه پرداخت حق بیمه مجموعاً در کارهای عادی و سخت و زیان‌آور با توجه به تبصره ٤ این قانون.

تبصره ۴ـ هنگام محاسبه مقرری سابقه پرداخت حق بیمه در کارهای سخت و زیان‌آور به ازاء هر سال معادل ۱/۵ سال سابقه پرداخت در قبال هر سال ٦ ماه ارفاق محاسبه و حداکثر مجموع مدت ارفاق مندرج در این تبصره، ده سال می‌باشد. آیین‌نامه کارهای سخت و زیان‌آور توسط شورای عالی حفاظت فنی و با حضور مدیرعامل سازمان تأمین اجتماعی (با حق رأی) تجدیدنظر خواهد شد حداکثر مجموع مدت ارفاق مندرج در این تبصره ده سال می‌باشد.

تبصره ۵ـ کسر یک سال سابقه پرداخت حق بیمه کارگر مشمول این قانون در صورت تمایل بیمه‌شده یک سال تمام محسوب خواهد شد مشروط به اینکه کلیه حق بیمه برای دوران باقیمانده تا یک سال (سهم کارگر، کارفرما و دولت به استثنای سهم درمان که به نسبت نه بیست‌وهفتم حق بیمه محاسبه می‌شود) توسط شخص مشمول پرداخت گردد.

تبصره ۶ـ میزان مستمری بازنشستگی این نوع بیمه شدگان براساس پرداخت سنوات حق بیمه طبق ماده ۷۷ قانون تأمین اجتماعی و عنداللزوم با توجه به تبصره ٤

این ماده واحده تعیین می‌گردد.

تبصره ۷ـ چنانچه بیمه شدگانی که براساس این ماده واحده بازنشسته شوند و مجدداً به عنوان حقوق بگیر در کارگاهی به کار اشتغال ورزند، ضمن قطع مستمری از استفاده مجدد این ماده واحده محروم خواهند شد.

تبصره ۸ـ مقررات جاری فصل بازنشستگی قانون تأمین اجتماعی به استثنای تسهیلاتی که در این قانون برقرار شده است کماکان به قوت خود باقی می‌باشد.

تبصره ۹ـ از تاریخ تصویب این قانون ظرف یک ماه دستورالعمل و آیین‌نامه اجرایی این قانون توسط سازمان تأمین اجتماعی و با همکاری وزارت کار و امور اجتماعی تهیه و پس از تصویب وزرای بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و کار و امور اجتماعی به موقع اجرا گذارده خواهد شد.

تبصره ۱۰ـ مدت اجرای این قانون از تاریخ تصویب آیین‌نامه اجرایی یک سال خواهد بود.[1]

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و ده تبصره در جلسه علنی روز چهارشنبه بیست و هشتم اردیبهشت ماه یکهزاروسیصدوشصت‌وهفت مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳٦۷/۳/۵ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

۳۸- قانون تأسیس مدارس غیرانتفاعی[2] (مصوب ۱۳۶۷/۳/۵) و اصلاحی ۱۳۸۷/۲/۱۵

ماده ۲۵ـ کارکنان تمام وقت فاقد پوشش بیمه‌ای مدارس و مراکز غیردولتی از مزایای «قانون تأمین اجتماعی» و اصلاحات بعدی آن برخوردار می‌شوند. کارکنان

۱ـ قانون تمدید مهلت بازنشستگی پیش از موعد بیمه‌شدگان تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۷۰/٦/۲٤: «ماده واحده: اجرای قانون بازنشستگی پیش از موعد مصوب ۱۳٦۷/۲/۲۸ مجلس شورای اسلامی از تاریخ تصویب آئین‌نامه این قانون به مدت یکسال تمدید می‌گردد.

تبصره: نحوه پرداخت حق سنوات خدمت کارگران موضوع این قانون طبق آئین‌نامه‌ای است که ظرف یک ماه توسط وزیر کار و امور اجتماعی تهیه و به تصویب هیأت دولت می‌رسد.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و یک تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیست و چهارم شهریور ماه یکهزار و سیصد و هفتاد مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۰/٦/۳۱ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

۲ـ نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۲۷٤۵ مورخ ۱۳٦۷/۹/۷

پاره‌وقت فاقد پوشش بیمه‌ای نیز به نسبت ساعات انجام کار مشمول حمایتهای مقرر در این ماده هستند.

تبصره ۱ـ دولت می‌تواند از محل اعتبارات «صندوق حمایت از توسعه مدارس غیردولتی» بخشی از حق بیمه کارکنان غیررسمی مدارس غیردولتی را پرداخت نماید.

تبصره ۲ـ شرایط تمام وقت یا پاره‌وقت بودن کارکنان غیررسمی مدارس غیردولتی در آیین‌نامه اجرایی این قانون مشخص می‌شود.[۱]

۳۹– قانون نحوه بازنشستگی جانبازان انقلاب اسلامی ایران و جنگ تحمیلی و معلولین عادی و شاغلین مشاغل سخت و زیان‌آور[۲] (مصوب ۱۳۶۷/۹/۱)

ماده واحده ـ کلیه وزارتخانه‌ها، شرکت‌ها، مؤسسات دولتی، شهرداری‌ها، بانکها، مؤسسات و شرکت‌ها و سازمانهایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است می‌توانند مستخدمین معلول (اعم از جانبازان انقلاب اسلامی ایران و جنگ تحمیلی، معلولین حوادث ناشی از کار، بیماران ناشی از شرایط خاص کار و معلولین عادی) رسمی یا ثابت یا دارای عناوین مشابه خود را[۳] به شرط داشتن حداقل بیست سال تمام سابقه خدمت براساس درخواست کتبی آنان و تصویب شورای اموراداری و استخدامی کشور با افزودن سنوات خدمت ارفاقی که مدت آن ذیلاً برحسب نوع و درجه معلولیت و یا بیماری مشخص گردیده است، به مدت خدمات آنان، بدون پرداخت کسور و فقط از لحاظ احتساب حقوق بازنشستگی، بازنشسته نمایند.

خدمت زاید بر سی سال این افراد قابل محاسبه نبوده و در تعیین حقوق بازنشستگی آنان آخرین حقوق قبل از بازنشستگی مبنای محاسبه قرار می‌گیرد.

۱ـ به موجب ماده ۲۷ قانون اصلاح قانون مدارس غیرانتفاعی که در تاریخ ۱۳۸۷/۲/۱۵ تصویب مجلس رسیده است ماده ۱۹ به عنوان ماده ۲۵ به شرح متن اصلاح گردیده است .متن سابق ماده ۱۹ به این شرح است: «معلمان و کارکنان تمام‌وقت غیردولتی مدارس غیرانتفاعی براساس قانون تأمین‌اجتماعی از بیمه بازنشستگی خدمات درمانی بهره‌مند می‌گردند.»

۲ـ نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۲۷٦٤ مورخ ۱۳٦۷/۹/۲۹

۳ـ به موجب قانون اصلاح قانون نحوه بازنشستگی ...مصوب ۱۳۸۳/۲/۲۱، عبارت «به جز کارگران مشمول قانون کار» از متن ماده حذف شده است.

۱ـ در مورد جانبازان انقلاب اسلامی ایران و جنگ تحمیلی در درجات بین ۲۰٪ تا ٤۰٪ نقص عضو یا اعضاء یا کاهش تواناییها برای انجام کار حداقل سه و حداکثر شش سال و درجات بین ٤۰٪ تا آستانه ازکارافتادگی کامل حداقل شش و حداکثر ده سال به تناسب درجات فوق به جمع سنوات خدمت مستخدم افزوده می‌شود. ملاک ارفاق از نظر درجه معلولیت بالاترین میزان معلولیت از آغاز تا زمان بازنشستگی است.

۲ـ در مورد معلولیتهای مربوط به حوادث ناشی از کار و یا بیماری‌های ناشی از شرایط خاص کار در درجات بین ۲۰٪ تا ٤۰٪ نقص عضو یا اعضا و یا کاهش توانایی‌ها برای انجام کار حداقل دو و حداکثر پنج سال و درجات بین ٤۰٪ تا آستانه ازکارافتادگی کامل حداقل پنج و حداکثر هشت سال به تناسب درجات فوق به جمع سنوات خدمت مستخدم افزوده می‌شود.

۳ـ در مورد معلولین عادی که به دلایل غیرناشی از کار معلول شده‌اند در درجات بین ۲۰٪ تا ٤۰٪ نقص عضو یا اعضا یا کاهش توانایی‌ها برای انجام کار حداقل دو و حداکثر سه و در درجات بین ٤۰٪ تا آستانه ازکارافتادگی کامل حداقل سه و حداکثر شش سال به تناسب درجات فوق به سوابق خدمت مستخدم اضافه می‌شود.

تبصره ۱ـ تشخیص درجه معلولیت جانبازان انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی به عهده کمیسیون پزشکی بنیاد شهید و تشخیص نوع معلولیت و درجات نقص عضو یا اعضا و یا کاهش توانایی برای انجام کار در مورد افراد مشمول این قانون به عهده کمیسیون پزشکی معتمد متشکل از حداقل سه نفر از افراد متخصص برحسب نوع معلولیت و یا بیماری با معرفی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی خواهد بود و تعیین مدت سنوات ارفاقی براساس موارد فوق‌الذکر با شورای اموراداری و استخدامی کشور می‌باشد.

تبصره ۲ـ مستخدمینی که به استناد ماده ۷۹ قانون استخدام کشوری و مقررات مشابه آن در قوانین دستگاه‌های مذکور در این لایحه ازکارافتاده می‌شوند، حداقل سه سال به سنوات خدمت آنان بدون پرداخت کسور از لحاظ بازنشستگی اضافه خواهد شد و در صورتی که با ارفاق مذکور، خدمت این قبیل افراد از پانزده سال کمتر شود

مدت خدمت آنان پانزده سال منظور خواهد شد.[۱]

تبصره ۳ـ شاغلین مشاغل سخت و زیان‌آور که وظایف مربوط به شغل آنان باعث بروز ناراحتی‌های جسمی و روحی می‌گردد، می‌توانند با داشتن حداقل بیست سال سابقه خدمت براساس درخواست کتبی خود با حداکثر پنج سال ارفاق بازنشسته شوند.[۲]

تبصره ۴ـ آیین‌نامه اجرایی ماده فوق ظرف ۳ ماه با پیشنهاد سازمان اموراداری و استخدامی با همکاری بنیاد شهید و سازمان بهزیستی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

تبصره ۵ـ جانبازان و آزادگان کارگر مشمول قانون کار و تأمین اجتماعی با لحاظ تبصره (۲) ماده (۲) قانون اصلاح مقررات بازنشستگی و وظیفه قانون استخدام کشوری مصوب ۱۳٦۸/۱۲/۱۳ مشمول این قانون خواهند بود و مشمول حداقل شرط سنی پنجاه سال با داشتن سی سال سابقه کار نمی‌باشند.[۳]

تبصره ۶ـ پرداخت هزینه‌های ناشی از اصلاح این قانون اعم از حق بیمه و مستمری قابل پرداخت تا احراز شرایط بازنشستگی و حق بیمه سنوات ارفاقی طبق مقررات در دستگاه‌های دولتی به عهده دستگاه مربوط و در دستگاه‌های غیردولتی از جمله دستگاه‌های مشمول قانون کار به عهده دولت است که با اعلام آن توسط سازمان تأمین اجتماعی اعتبار مربوط طی ردیف جداگانه‌ای همه ساله در بودجه کل کشور

۱ـ ماده ۷۹ قانون استخدام کشوری : «هرگاه مستخدم رسمی علیل یا به علت حادثه‌ای ناقص شود به نحوی که ازکارکردن باز بماند حقوق وظیفه‌ای برابر با یکسی‌ام متوسط حقوق ضرب در سنوات خدمت دریافت خواهدکرد مشروط بر اینکه از متوسط حقوق او تجاوز نکند.تبصره۱ ـ در صورتی که سنوات خدمت مستخدم موضوع این ماده از پانزده سال کمتر باشد مدت خدمت او پانزده سال منظور خواهد گردید.تبصره۲ ـ در صورتی که مستخدم مذکور در این ماده فوت شود نصف حقوق وظیفه او با رعایت شرایط قانونی به وراث وی تعلق می‌گیرد».

۲ـ به موجب قانون شمول تبصره ۳ قانون نحوه بازنشستگی جانبازان انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی ومعلولین عادی و شاغلین مشاغل سخت و زیان آور به کارکنان واحدهای صنعتی و تحقیقاتی وزارت دفاع مصوب ۱۳۷۱/۱۰/۲۰، کارکنان واحدهای صنعتی و تحقیقاتی وزارت دفاع که در مشاغل سخت و زیان آورخدمت می‌کنند و پرستاران نیروهای مسلح مشمول مقررات این تبصره‌اند، همچنین به موجب قانون تسری مفاد تبصره ۳... مصوب ۱۳۷۷/۵/۲۱، مفاد تبصرهٔ مزبور به شاغلین مشاغل سخت و زیان آور کلیه نیروهای نظامی و انتظامی وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سازمان‌های وابسته ـ به جز مشمولان قانون تأمین اجتماعی که تابع قوانین و مقررات مربوط به خود هستند ـ تسری می‌یابد.

۳ـ تبصره‌های ۵ و ٦ به موجب قانون اصلاح نحوه ...مصوب۱۳۸۳/۲/۲۱ اضافه شده است، نیز نک استفساریه تبصره ٦ مصوب ۱۳۸٤/۹/۲۲

پیش‌بینی و به حساب سازمان یاد شده پرداخت خواهد شد.[۱]

۳ـ آیین‌نامه اجرایی این قانون توسط سازمان تأمین اجتماعی با همکاری بنیاد شهید و امور ایثارگران تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.[۲]

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و شش تبصره در جلسه علنی روز سه شنبه اول آذرماه یکهزاروسیصدوشصت‌وهفت مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳٦۷/۹/۹ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.[۳]

۴۰ـ قانون الزام سازمان تأمین اجتماعی به اجرای بندهای الف و ب ماده ۳ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۶۸ /۹/۲۱

ماده واحده ـ از تاریخ تصویب این قانون انجام تعهدات بندهای (الف) و (ب) ماده ۳ قانون تأمین اجتماعی مصوب تیر ماه ۱۳٥٤ به عهده سازمان تأمین اجتماعی خواهد بود.

سازمان مذکور موظف است کلیه تعهدات درمانی مزبور از بخشهای دولتی و در صورت نیاز از بخش خصوصی (را) با رعایت تعرفه‌های رسمی تأمین نماید.

تبصره ۱ـ نحوه استفاده از واحدهای درمانی و بیمارستانی تحت مالکیت سازمان (اعم از واحدهای ملکی و استیجاری موجود) و واحدهایی که بدین منظور ایجاد خواهد شد و چگونگی پرداخت هزینه‌های درمان و نگهداری حسابها و نحوه خرید

۱ـ همان، قانون استفساریه تبصره (٦) ماده واحده قانون اصلاح قانون نحوه بازنشستگی جانبازان انقلاب اسلامی ایران و جنگ تحمیلی و معلولین عادی و شاغلین مشاغل سخت و زیان آور مصوب ۱۳٦۷ (مصوب ۱۳۸٤/۹/۲۲): «موضوع استفساریه: ماده واحده: آیا کارگران جانباز و آزاده شاغل در کارخانجات، کارگاهها، شرکتهای خصوصی، بخشهای غیردولتی و دستگاههایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است مشمول مفاد تبصره (٦)ذیل ماده واحده قانون اصلاح قانون نحوه بازنشستگی جانبازان انقلاب اسلامی ایران و جنگ تحمیلی و معلولین عادی و شاغلین مشاغل سخت و زیان آور مصوب ۱۳٦۷ می‌باشند یا خیر؟ نظر مجلس: بلی، مشمول مفاد تبصره (٦) ذیل ماده واحده قانون مذکور می‌باشند .قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ بیست و دوم آذر ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و چهارمجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸٤/۹/۳۰به تأیید شورای نگهبان رسید.»

۲ـ آیین‌نامه فوق الذکر در تاریخ ۱۳۸٤/۳/۱٥به تصویب رسیده است نیز نک:بخشنامه ٤٥ مستمریها.

۳ـ به موجب مصوبه مورخ ۱۳۷۷/۳/۳۱هیأت وزیران مفاد این تبصره به شاغلین مشاغل سخت و زیان‌آور کلیه نیروهای نظامی و انتظامی وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سازمانهای وابسته تسری یافته است.

خدمت طبق آیین‌نامه اجرایی این قانون با رعایت مفاد بندهای ذیل تهیه و به تصویب وزرای بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، کار و امور اجتماعی و امور اقتصادی و دارائی خواهد رسید.

الف) کل هزینه واحدهای درمانی و بیمارستانی تحت مالکیت سازمان به عهده سازمان تأمین اجتماعی بوده و سازمان مزبور مکلف است بودجه هر سال آن را از محل سهم درمان (۰/۰۹ از ماخذ محاسبه حق بیمه مذکور در ماده ۲۸ قانون تأمین اجتماعی) پیش‌بینی و در بودجه خود منظور نماید. سازمان تأمین اجتماعی به منظور انجام هزینه‌ها امین خود را تحت عنوان صاحب جمع اموال و مسئول امور مالی در واحدهای مذکور مستقر می‌نماید که بر امور مالی مطابق ضوابط نظارت مستقیم خواهد داشت سرپرست سازمان مسئول امور مالی را پیشنهاد و پس از تأیید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی منصوب خواهد نمود.

ب) کلیه واحدهای آموزشی موجود سازمان و بیمارستان‌هایی که در آینده دارای توان آموزشی می‌شوند بر اساس برنامه‌ریزی آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به خدمات آموزشی خود ادامه خواهند داد.

ج) کلیه بیمارستانهای تحت مالکیت سازمان مکلفند تا ۲۰٪ از ظرفیتهای تختهای خود را به پذیرش بیماران غیر بیمه‌ای بی‌بضاعت و همچنین بیمارانی که از خانوادههای محترم شهدا، اسرا، مفقودین و جانبازان هستند بطور رایگان اختصاص دهند و در شهرهایی که منحصر به فرد هستند به تمام متقاضیان ارائه خدمت کنند.

د) کلیه واحدهای درمانی وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مکلفند نسبت به پذیرش بیماران بیمه شده تأمین اجتماعی اقدام و هزینه‌های انجام شده را بر اساس تعرفه‌های مصوب از سازمان تأمین اجتماعی دریافت نمایند.

ه) سازمان تأمین اجتماعی می‌تواند در صورت لزوم با عقد قرارداد از خدمات پزشکی بخش خصوصی جهت درمان بیمه شدگان تأمین اجتماعی استفاده نموده و هزینه‌های مربوطه را طبق تعرفه‌های مصوب مورد عمل وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی رأساً از محل سهم درمان پرداخت نماید.

و) درآمدهای حاصله از ارائه خدمات درمانی به غیر بیمه شده در واحدهای تحت مالکیت سازمان مستقیماً به حساب جداگانه‌ای جهت کمک ساخت و تعمیر و نگهداری بیمارستانهای تحت مالکیت اختصاص می‌یابد.

تبصره ۲ـ از تاریخ تصویب این قانون به اعضای تشکیل دهنده شورای فنی موضوع ماده ٤ قانون تأمین خدمات درمانی دو نفر به شرح زیر اضافه می‌گردند:

مدیر عامل سازمان تأمین اجتماعی یا نماینده او.

رئیس سازمان برنامه و بودجه یا نماینده او.

تبصره ۳ـ اجرای این قانون باید هماهنگ با سیاست‌های کلی و بهداشتی درمانی کشور در قالب گسترش شبکه‌های بهداشتی درمانی باشد.

تبصره ۴ـ از تاریخ تصویب این قانون آن دسته از مواد قانون تأمین اجتماعی و سایر قوانینی که با این قانون مغایر است لغو می‌گردد.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و چهار تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیست و یکم آبان ماه یکهزارو سیصدو شصت و هشت مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳٦۸/۸/۲٤ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

۴۱ـ قانون کار جمهوری اسلامی ایران مصوب (۱۳۶۸/۷/۲ مجلس شورای اسلامی و ۱۳۶۹/۸/۲۹ مجمع تشخیص مصلحت نظام)

● فصل اول: تعاریف کلی و اصول

ماده ۱ـ کلیه کارفرمایان، کارگران، کارگاهها، مؤسسات تولیدی، صنعتی، خدماتی و کشاورزی مکلف به تبعیت از این قانون می‌باشند.

ماده ۲ـ کارگر از لحاظ این قانون کسی است که به هر عنوان در مقابل دریافت حق‌السعی اعم از مزد، حقوق، سهم سود و سایر مزایا به درخواست کار فرما کار می‌کند.

ماده ۳ـ کار فرما شخصی است حقیقی یا حقوقی که کارگر به در خواست و به حساب او در مقابل دریافت حق السعی کار می‌کند. مدیران و مسئولان و به طور عموم کلیه کسانی که عهده دار اداره کارگاه هستند نماینده کار فرما محسوب می‌شوند و کارفرما مسؤول کلیه تعهداتی است که نمایندگان مذکور در قبال کارگر به عهده می‌گیرند. در صورتی که نماینده کارفرما خارج از اختیارات خود تعهدی بنماید و کارفرما آن را نپذیرد در مقابل کارفرما ضامن است.

ماده ۴ـ کارگاه محلی است که کارگر به درخواست کارفرما یا نماینده او در آنجا

کـار مـی‌کنـد، از قبیـل مؤسـسات صـنعتی، کـشاورزی، معـدنی، سـاختمانی، ترابـری، مسافربری، خدماتی، تجاری، تولیدی، اماکن عمومی و امثال آنها.

کلیه تاسیساتی که به اقتـضای کـار متعلـق بـه کارگـاه هـستند، از قبیـل نمازخانـه ، ناهارخوری، تعاونیها، شیر خوارگاه، مهد کودک، درمانگاه، حمام، آموزشـگاه حرفـه‌ای، قرائت خانه، کلاسهای سواد آموزی و سایر مراکز آموزشی و اماکن مربوط بـه شـورا و انجمن اسلامی و بسیج کارگران، ورزشگاه و وسایل ایاب و ذهاب و نظـایر آنهـا جـزء کارگاه می‌باشند.

ماده ۵ـ کلیه کارگران، کارفرمایان، نماینـدگان آنـان و کـارآموزان و نیـز کارگاههـا مشمول مقررات این قانون می‌باشند.

ماده ۶ـ براساس بند چهار اصل چهل و سوم و بند شش اصل دوم و اصول نـوزدهم، بیستم و بیست و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، اجبار افراد به کـار معـین و بهره کشی از دیگری ممنوع و مردم ایران از هر قوم و قبیله که باشـند از حقـوق مـساوی برخوردارند و رنگ، نژاد، زبان و مانند اینها سبب امتیاز نخواهند بود و همه افـراد اعـم از زن و مرد یکسان در حمایت قانون قرار دارندو هر کس حق دارد شغلی را که به آن مایـل است و مخالف اسلام و مصالح عمومی و حقوق دیگران نیست برگزیند.

● فصل دوم: قرارداد کار

مبحث اول ــ تعریف قرارداد کار و شرایط اساسی انعقاد آن

ماده ۷ـ قرارداد کار عبارتست از قرارداد کتبی یا شفاهی که به موجب آن کارگر در قبال دریافت حق السعی کاری را برای مدت موقت یا مدت غیر موقـت بـرای کارفرمـا انجام دهد.

تبصره ۱ـ حداکثر مدت موقت برای کارهایی که طبیعت آنها جنبه غیـر مـستمر دارد توسط وزارت کار و امور اجتماعی تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

تبصره ۲ـ در کارهایی که طبیعت آنها جنبه مستمر دارد، در صـورتی کـه مـدتی در قرارداد ذکر نشود قرارداد دائمی تلقی می‌شود.

تبصره ۳ـ قراردادهای با بیش از سی روز باید به صورت کتبی و در فرم مخـصوص

که توسط وزارت کار و امور اجتماعی در چارچوب قوانین و مقررات تهیه و در اختیار طرفین قرار می‌گیرد باشد.

تبصره ۶- کارفرمایان موظفند به کارگران با قرارداد کار موقت به نسبت مدت کارکرد مزایای قانونی پایان‌کار به مأخذ هر سال یک ماه‌آخرین مزد پرداخت نمایند.[۱]

ماده ۸ـ شروط مذکور در قرارداد کار یا تغییرات بعدی آن در صورتی نافذ خواهد بود که برای کارگر مزایایی کمتر از امتیازات مقرر در این قانون منظور ننماید.

ماده ۹ـ برای صحت قرارداد کار در زمان بستن قرارداد رعایت شرایط ذیل الزامی است:

الف ـ مشروعیت مورد قرارداد

ب ـ معین بودن موضوع قرارداد

ج ـ عدم ممنوعیت قانونی و شرعی طرفین در تصرف اموال یا انجام کار مورد نظر.

تبصره ـ اصل بر صحت کلیه قراردادهای کار است، مگر آنکه بطلان آن در مراجع ذیصلاح به اثبات برسد.

ماده ۱۰ـ قرارداد کار علاوه بر مشخصات دقیق طرفین، باید حاوی موارد ذیل باشد:

الف ـ نوع کار یا حرفه یا وظیفه‌ای که کارگر باید به آن اشتغال یابد.

ب ـ حقوق یا مزد مبنا و لواحق آن.

ج ـ ساعات کار، تعطیلات و مرخصیها.

دـ محل انجام کار.

هـ ـ تاریخ انعقاد قرار داد.

وـ مدت قرارداد، چنانچه کار برای مدت معین باشد.

زـ موارد دیگری که عرف و عادت شغل یا محل، ایجاب نماید.

ج ـ شرایط و نحوه فسخ قرارداد.[۲]

تبصره ـ در مواردی که قرارداد کار کتبی باشد قرارداد در چهار نسخه تنظیم می‌گردد

۱ـ تبصره ۳ و ٤ به موجب بند الف ماده ۸ قانون رفع برخی از موانع تولید و سرمایه‌گذاری صنعتی مصوب ۱۳۸۷/۸/۲۵ مجمع تشخیص مصلحت نظام الحاق گردیده است.

۱- بند ج به موجب قانون رفع برخی از موانع تولید و سرمایه‌گذاری صنعتی مصوب ۸۷/۸/۲۵ مجمع تشخیص الحاق شده است.

که یک نسخه از آن به اداره کار محل و یک نسخه نزد کارگر و یک نسخه نزد کارفرما و نسخه دیگر در اختیار شورای اسلامی کار و در کارگاههای فاقد شورا در اختیار نماینده کارگر قرار می‌گیرد.

ماده ۱۱ـ طرفین می‌توانند با توافق یکدیگر مدتی را به نام دوره آزمایشی کار تعیین نمایند. در خلال این دوره هریک از طرفین حق دارد، بدون اخطار قبلی و بی‌آنکه الزام به پرداخت خسارت داشته باشد، رابطه کار را قطع نماید. درصورتی که قطع رابطه کار از طرف کارفرما باشد وی ملزم به پرداخت حقوق تمام دوره آموزشی خواهد بود و چنانچه کارگر رابطه کار را قطع نماید کارگر فقط مستحق دریافت حقوق مدت انجام کار خواهد بود.

تبصره ـ مدت دوره آزمایشی باید در قرارداد کار مشخص شود. حداکثر این مدت برای کارگران ساده و نیمه ماهر یک ماه و برای کارگران ماهر و دارای تخصص سطح بالا سه ماه می‌باشد.

ماده ۱۲ـ هر نوع تغییر حقوقی در وضع مالکیت کارگاه، از قبیل فروش یا انتقال به هر شکل، تغییر نوع تولید، ادغام در موسسه دیگر، ملی شدن کارگاه، فوت مالک و امثال اینها، در رابطه قراردادی کارگرانی که قراردادشان قطعیت یافته است موثر نمی‌باشد و کارفرمای جدید، قائم مقام تعهدات و حقوق کارفرمای سابق خواهد بود.

ماده ۱۳ـ در مواردی که کار از طریق مقاطعه انجام می‌یابد، مقاطعه دهنده مکلف است قرارداد خود را با مقاطعه کار به نحوی منعقد نماید که در آن مقاطعه کار متعهد گردد که تمامی مقررات این قانون را در مورد کارکنان خود اعمال نماید.

تبصره ۱ـ مطالبات کارگر جزء دیون ممتازه بوده وکارفرمایان موظف می‌باشند بدهی پیمانکاران به کارگران را برابر رای مراجع قانونی از محل مطالبات پیمانکار، من‌جمله ضمانت حسن انجام کار، پرداخت نمایند.

تبصره ۲ـ چنانچه مقاطعه دهنده برخلاف ترتیب فوق به انعقاد قرارداد با مقاطعه کار بپردازد و یا قبل از پایان ۴۵ روز از تحویل موقت، تسویه حساب نماید، مکلف به پرداخت دیون مقاطعه کار در قبال کارگران خواهد بود.

مبحث دوم ـ تعلیق قرارداد کار

ماده ۱۴ـ چنانچه به واسطه امور مذکور در مواد آتی انجام تعهدات یکی از طرفین

موقتاً متوقف شود، قراردادکار به حالت تعلیق در می‌آید و پس از رفع آنها قرارداد کار با احتساب سابقه خدمت (از لحاظ بازنشستگی و افزایش مزد) به حالت اول برمی‌گردد.

تبصره ۱ـ مدت خدمت نظام وظیفه شاغلین مشمول قانون کار یا شرکت داوطلبانه آنان در جبهه قبل از اشتغال و یا حین اشتغال جزو سوابق خدمتی آنان نزد سازمان تأمین اجتماعی محسوب می‌گردد.

اعتبار مورد نیاز برای اجرای این قانون از محل دریافت میانگین حق بیمه دو سال آخر فرد بیمه شده تأمین می‌گردد.[۱]

تبصره ۲ـ آن دسته از بیمه شدگانی که مشمول اصلاحیه تبصره ۲ ماده ۷۶ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۸۰/۷/۱۴ مجمع تشخیص مصلحت نظام هستند به شرط آن که خدمت نظام وظیفه خود را در جبهه‌های نبرد حق علیه باطل طی نموده یا حضور داوطلبانه در جبهه داشته باشند سوابق خدمتی آنان جزء کارهای سخت و زیان آور محسوب می‌شود. (الحاقی مورخ ۸۳/۱/۳۰)[۲]

ماده ۱۵ـ در موردی که به واسطه قوه قهریه و یا بروز حوادث غیر قابل پیش‌بینی که وقوع آن از اراده طرفین خارج است، تمام یا قسمتی از کارگاه تعطیل شود و انجام تعهدات کارگر یا کارفرما به طور موقت غیر ممکن گردد، قراردادهای کار با کارگران تمام یا آن قسمت از کارگاه که تعطیل می‌شود به حال تعلیق در می‌آید. تشخیص موارد فوق با وزارت کار و امور اجتماعی است.

ماده ۱۶ـ قرارداد کارگرانی که مطابق این قانون از مرخصی تحصیلی و یا دیگر مرخصی‌های بدون حقوق یا مزد استفاده می‌کنند، در طول مرخصی و به مدت دو سال به حال تعلیق در می‌آید.

تبصره ـ مرخصی تحصیلی برای دو سال دیگر قابل تمدید است.

۱ـ به موجب مصوبه مورخ ۸۳/۱/۳۰ مجلس شورای اسلامی تبصره مادهٔ ۱۴ اصلاح شده و تبصره دو به آن الحاق گردیده است. متن قدیم تبصره ماده ۱۴ عبارت بود از: «مدت خدمت نظام وظیفه (ضرورت، احتیاط و ذخیره) و همچنین مدت شرکت داوطلبانه کارگران در جبهه، جزء سوابق خدمت و کار آنان محسوب می‌شود.»

۲ـ قانون استفساریه قانون اصلاح تبصره ماده (۱۴) قانون کار و الحاق یک تبصره به آن مصوب ۱۳۸۳ (مصوب ۱۳۸۵/۳/۲۸): ماده واحده ـ آیا منظور قانگذار در قانون اصلاح تبصره ماده ۱۴ قانون کار و الحاق یک تبصره به آن مصوب۱۳۸۳/۱/۳۰، شمول قانون مذکور بر کلیه مشمولین قانون تامین اجتماعی که به هر نحو به سازمان تأمین اجتماعی حق بیمه خود را می‌پردازند نیز بوده است یا خیر؟ نظر مجلس: بله، کلیه مشمولین قانون تأمین اجتماعی که حق بیمه به آن سازمان می‌پردازند نیز مشمول این قانون می‌باشند.

ماده ۱۷ـ قرارداد گارگری که توقیف می‌گردد و توقیف وی منتهی به حکم محکومیت نمی‌شود در مدت توقیف به حال تعلیق در می‌آید و کارگر پس از رفع توقیف به کار خود باز می‌گردد.

ماده ۱۸ـ چنانچه توقیف کارگر به سبب شکایت کارفرما باشد و این توقیف در مراجع حل اختلاف منتهی به حکم محکومیت نگردد، مدت آن جزء سابقه خدمت کارگر محسوب می‌شود و کارفرما مکلف است علاوه بر جبران ضررو زیان وارده که مطابق حکم دادگاه به کارگر می‌پردازد، مزد و مزایای وی را نیز پرداخت نماید.

تبصره ـ کار فرما مکلف است تا زمانی که تکلیف کارگر از طرف مراجع مذکور مشخص نشده باشد، برای رفع احتیاجات خانواده وی، حداقل پنجاه درصد از حقوق ماهیانه او را به طور علی الحساب به خانواده‌اش پرداخت نماید.

ماده ۱۹ـ در دوران خدمت نظام وظیفه قرارداد کار به حالت تعلیق در می‌آید، ولی کارگر باید حداکثر تا دو ماه پس از پایان خدمت به کار سابق خود برگردد و چنانچه شغل وی حذف شده باشد درشغلی مشابه آن به کار مشغول می‌شود.

ماده ۲۰ـ در هر یک از موارد مذکور در مواد ۱۵، ۱٦، ۱۷ و ۱۹ چنانچه کارفرما پس از رفع حالت تعلیق از پذیرفتن کارگر خودداری کند، این عمل در حکم اخراج غیر قانونی محسوب می‌شود و کارگر حق دارد ظرف مدت ۳۰ روز به هیات تشخیص مراجعه نماید (در صورتی که کارگر عذر موجه نداشته باشد) و هرگاه کارفرما نتواند ثابت کند که نپذیرفتن کارگر مستند به دلایل موجه بوده است، به تشخیص هیات مزبور مکلف به بازگرداندن کارگر به کار و پرداخت حقوق یامزد وی از تاریخ مراجعه به کارگاه می‌باشد و اگر بتواند آن را اثبات کند به ازاء هر سال سابقه کار ٤۵ روز آخرین مزد به وی پرداخت نماید.

تبصره ـ چنانچه کارگر بدون عذر موجه حداکثر ۳۰ روز پس از رفع حالت تعلیق، آمادگی خود را برای انجام کار به کارفرما اعلام نکند و یا پس از مراجعه و استنکاف کارفرما، به هیات تشخیص مراجعه ننماید، مستعفی شناخته می‌شود که در این صورت کارگر مشمول اخذ حق سنوات به ازاء هر سال یک ماه آخرین حقوق خواهد بود.

مبحث سوم ـ خاتمه قرار داد کار

ماده ۲۱ ـ قرارداد کار به یکی از طرق زیر خاتمه می‌یابد:

الف ـ فوت کارگر

ب ـ بازنشستگی کارگر

ج ـ از کار افتادگی کلی کارگر

دـ انقضاء مدت در قراردادهای کار با مدت موقت و عدم تجدید صریح یا ضمنی آن.

ه ـ پایان کار در قراردادهایی که مربوط به کار معین است.

وـ استعفای کارگر

زـ فسخ قرارداد به نحوی که در متن قرارداد پیش‌بینی گردیده است.

ح ـ کاهش تولید و تغییرات ساختاری در اثر شرایط اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و لزوم تغییرات گسترده در فن‌آوری مطابق با مفاد ماده (۹) قانون تنظیم بخشی از مقررات تسهیل و نوسازی صنایع کشور.[۱]

تبصره ـ کارگری که استعفاء می‌کند موظف است یک ماه به کار خود ادامه داده و بدواً استعفای خود را کتباً به کار فرما اطلاع دهد و درصورتی که حداکثر ظرف مدت ۱۵ روز انصراف خود را کتباً به کار فرما اعلام نماید استعفای وی منتفی تلقی می‌شود و کارگر موظف است رونوشت استعفا و انصراف از آن را به شورای اسلامی کارگاه و یا انجمن صنفی و یا نماینده کارگران تحویل دهد.

ماده ۲۲ـ در پایان کار، کلیه مطالباتی که ناشی از قرارداد کار مربوط به دوره اشتغال کارگر در موارد فوق است، به کارگر و در صورت فوت او به وراث قانونی وی پرداخت خواهد شد.

تبصره ـ تا تعیین تکلیف وراث قانونی و انجام مراحل اداری و برقراری مستمری توسط سازمان تأمین اجتماعی، این سازمان موظف است نسبت به پرداخت حقوق متوفی به میزان آخرین حقوق دریافتی، به طور علی الحساب و به مدت سه ماه به عائله تحت تکفل وی اقدام نماید.

ماده ۲۳ـ کارگر از لحاظ دریافت حقوق یا مستمری‌های ناشی از فوت، بیماری، بازنشستگی، بیکاری، تعلیق، از کارافتادگی کلی و جزئی و یا مقررات حمایتی و شرایط مربوط به آنها تابع قانون تأمین اجتماعی خواهد بود.

---

[۱]- بند «ز» و «ح» به موجب قانون رفع برخی از موانع تولید و سرمایه‌گذاری صنعتی مصوب ۸۷/۸/۲۵ مجمع تشخیص مصلحت نظام الحاق شده است.

ماده ۲۴ـ در صورت خاتمه قرارداد کار، کار معین یا مدت موقت، کارفرما مکلف است به کارگری که مطابق قرارداد، یک سال یا بیشتر، به کار اشتغال داشته است برای هرسال سابقه، اعم از متوالی یا متناوب بر اساس آخرین حقوق مبلغی معادل یک ماه حقوق به عنوان مزایای پایان کار به وی پرداخت نماید.

ماده ۲۵ـ هر گاه قرارداد کار برای مدت موقت و یا برای انجام کار معین، منعقد شده باشد هیچ یک از طرفین به تنهایی حق فسخ آن را ندارد.

تبصره ـ رسیدگی به اختلافات ناشی از نوع این قراردادها در صلاحیت هیاتهای تشخیص و حل اختلاف است.

ماده ۲۶ـ هر نوع تغییر عمده در شرایط کار که بر خلاف عرف معمول کارگاه و یا محل کار باشد پس از اعلام موافقت کتبی اداره کارو امور اجتماعی محل، قابل اجراست. در صورت بروز اختلاف، رای هیات حل اختلاف قطعی و لازم‌الاجرا است.

ماده ۲۷ـ هرگاه کارگر در انجام وظایف محوله قصور ورزد و یا آیین‌نامه‌های انضباطی کارگاه را پس از تذکرات کتبی، نقض نماید کارفرما حق دارد درصورت اعلام نظر مثبت شورای اسلامی کار علاوه بر مطالبات و حقوق معوقه به نسبت هر سال سابقه کار معادل یک ماه آخرین حقوق کارگر را به عنوان «حق سنوات» به وی پرداخته و قرارداد کار را فسخ نماید.[1]

در واحدهایی که فاقد شورای اسلامی کار هستند نظر مثبت انجمن صنفی لازم است. در هر مورد از موارد یاد شده اگر مساله با توافق حل نشد به هیات تشخیص ارجاع و در صورت عدم حل اختلاف از طریق هیات حل اختلاف رسیدگی و اقدام خواهد شد. در مدت رسیدگی مراجع حل اختلاف، قرارداد کار به حالت تعلیق در می‌آید.

تبصره ۱ـ کارگاههایی که مشمول قانون شورای اسلامی کار نبوده و یا شورای اسلامی کار و یا انجمن صنفی در آن تشکیل نگردیده باشد یا فاقد نماینده کارگر باشند اعلام نظر مثبت هیات تشخیص (موضوع ماده ۱۵۸ این قانون) در فسخ قرارداد کار

۱ـ بند (هـ) ماده ۸ قانون رفع موانع تولید و سرمایه‌گذاری صنعتی مصوب ۸۷/۸/۲۵ مجمع تشخیص مصلحت نظام مقرر می‌دارد: « بر اساس ماده (۱۰۱) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران دولت موظف است ظرف سه ماه از تاریخ تصویب و ابلاغ این قانون نسبت به اصلاح روابط کار در ماده (۲۷) قانون کار ودیگر مواد مربوطه اقدام نماید.»

الزامی است.

تبصره ۲ـ موارد قصور و دستورالعمل‌ها و آیین‌نامه‌های انضباطی کارگاهها به موجب مقرراتی است که با پیشنهاد شورایعالی کار به تصویب وزیر کار و امور اجتماعی خواهد رسید.

ماده ۲۸ـ نمایندگان قانونی کارگران و اعضای شوراهای اسلامی کار و همچنین داوطلبان واجد شرایط نمایندگی کارگران و شوراهای اسلامی کار، در مراحل انتخاب، قبل از اعلام نظر قطعی هیات تشخیص (موضوع ماده ۲۲ قانون شوراهای اسلامی کار) و رای هیات حل اختلاف، کماکان به فعالیت خود درهمان واحد ادامه داده و مانند سایر کارگران مشغول کار و همچنین انجام وظایف و امور محوله خواهند بود.

تبصره ۱ـ هیات تشخیص و هیات حل اختلاف پس از دریافت شکایت در مورد اختلاف فیمابین نماینده یا نمایندگان قانونی کارگران و کارفرما، فوراً و خارج از نوبت به موضوع رسیدگی و نظر نهایی خود را اعلام خواهند داشت. در هر صورت هیات حل اختلاف موظف است حداکثر ظرف مدت یک ماه از تاریخ دریافت شکایت به موضوع رسیدگی نماید.

تبصره ۲ـ در کارگاه‌هایی که شورای اسلامی کار تشکیل نگردیده و یا در مناطقی که هیات تشخیص (موضوع ماده ۲۲ قانون شوراهای اسلامی کار) تشکیل نشده و یا اینکه کارگاه مورد نظر مشمول قانون شوراهای اسلامی کار نمی‌باشد، نمایندگان کارگران و یا نمایندگان انجمن صنفی، قبل از اعلام نظر قطعی هیات تشخیص (موضوع ماده ۲۲ قانون شوراهای اسلامی کار) و رای نهایی هیات حل اختلاف کماکان به فعالیت خود در همان واحد ادامه داده و مشغول کار و همچنین انجام وظایف و امور محوله خواهند بود.

مبحث چهارم ــ جبران خسارت از هر قبیل و پرداخت مزایای پایان کار

ماده ۲۹ـ در صورتیکه بنا به تشخیص هیأت حل اختلاف، کارفرما موجب تعلیق قرارداد از ناحیه کارگر شناخته شود کارگر استحقاق دریافت خسارت ناشی از تعلیق را خواهد داشت و کارفرما مکلف است کارگر تعلیقی از کار را به کار سابق وی باز گرداند.

ماده ۳۰ـ چنانچه کارگاه بر اثر قوه قهریه (زلزله، سیل و امثال اینها) و یا حوادث غیر قابل پیش‌بینی (جنگ و نظایر آن) تعطیل گردد و کارگران آن بیکار شوند پس از

فعالیت مجدد کارگاه، کارفرما مکلف است کارگران بیکار شده را در همان واحد بازسازی شده و مشاغلی که در آن به وجود می‌آید به کار اصلی بگمارد.

تبصره ـ دولت مکلف است با توجه به اصل بیست و نهم قانون اساسی و با استفاده از درآمدهای عمومی و درآمدهای حاصل از مشارکت مردم و نیز از طریق ایجاد صندوق بیمه بیکاری نسبت به تأمین معاش کارگران بیکار شده کارگاههای موضوع ماده ٤ این قانون و با توجه به بند ۲ اصل چهل وسوم قانون اساسی امکانات لازم را برای اشتغال مجدد آنان فراهم نماید.

ماده ۳۱ـ چنانچه خاتمه قرارداد کار به لحاظ از کارافتادگی کلی و یا بازنشستگی کارگر باشد، کارفرما باید بر اساس آخرین مزد کارگر به نسبت هر سال سابقه خدمت حقوقی به میزان ۳۰ روز مزد به وی پرداخت نماید.

این وجه علاوه بر مستمری از کارافتادگی و یا بازنشستگی کارگر است که توسط سازمان تأمین اجتماعی پرداخت می‌شود.

ماده ۳۲ـ اگر خاتمه قرارداد کار در نتیجه کاهش توانایی‌های جسمی و فکری ناشی از کار کارگر باشد (بنا به تشخیص کمیسیون پزشکی سازمان بهداشت و درمان با معرفی شورای اسلامی کار و یا نمایندگان قانونی کارگر) کارفرما مکلف است به نسبت هر سال سابقه خدمت، معادل دوماه آخرین حقوق به وی پرداخت نماید.

ماده ۳۳ـ تشخیص موارد ازکارافتادگی کلی و جزئی و یا بیماریهای ناشی از کار یا ناشی از غیر کار و فوت کارگر و میزان قصور کارفرما در انجام وظایف محوله قانونی که منجر به خاتمه قراردادکار میشود، براساس ضوابطی خواهد بود که به پیشنهاد وزیر کار و امور اجتماعی به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

● **فصل سوم: شرایط کار**

مبحث اول ــ حق السعی

ماده ۳۴ــ کلیه دریافتهای قانونی که کارگر به اعتبار قرارداد کار اعم از مزد یا حقوق، کمک عائله‌مندی، هزینه‌های مسکن، خواربار، ایاب و ذهاب، مزایای غیر نقدی، پاداش افزایش تولید، سود سالانه و نظایر آنها دریافت می‌نماید را حق السعی می‌نامند.

ماده ۳۵ــ مزد عبارت است از وجوه نقدی یا غیر نقدی و یا مجموع آنها که در مقابل انجام کار به کارگر پرداخت می‌شود.

تبصره ۱ــ چنانچه مزد با ساعات انجام کار مرتبط باشد، مزد ساعتی و درصورتی که بر اساس میزان انجام کار و یا محصول تولید شده باشد، کارمزد و چنانچه بر اساس محصول تولید شده و یا میزان انجام کار در زمان معین باشد، کارمزد ساعتی، نامیده می‌شود.

تبصره ۲ــ ضوابط و مزایای مربوط به مزد ساعتی، کارمزد ساعتی و کارمزد و مشاغل قابل شمول موضوع این ماده که با پیشنهاد شورایعالی کار به تصویب وزیر کار و امور اجتماعی خواهد رسید تعیین می‌گردد. حداکثر ساعات کار موضوع ماده فوق نباید از حداکثر ساعت قانونی کار تجاوز نماید.

ماده ۳۶ــ مزد ثابت، عبارت است از مجموع مزد شغل و مزایای ثابت به تبع شغل.

تبصره ۱ــ در کارگاههایی که دارای طرح طبقه بندی و ارزیابی مشاغل نیستند منظور از مزایای ثابت پرداختی به تبع شغل، مزایایی است که بر حسب ماهیت شغل یا محیط کار و برای ترمیم مزد در ساعات عادی کار پرداخت می‌گردد از قبیل مزایای سختی کار، مزایای سرپرستی، فوق العاده شغل و غیره.

تبصره ۲ــ در کارگاههایی که طرح طبقه بندی مشاغل به مرحله اجرا درآمده است مزد گروه و پایه، مزد مبنا را تشکیل می‌دهد.

تبصره ۳ــ مزایای رفاهی و انگیزه‌ای از قبیل کمک هزینه مسکن، خواربار و کمک عائله‌مندی، پاداش افزایش تولید و سود سالانه جزو مزد ثابت و مزد مبنا محسوب نمی‌شود.

ماده ۳۷ــ مزد باید در فواصل زمانی مرتب و در روز غیر تعطیل و ضمن ساعات کار به وجه نقد رایج کشور یا با تراضی طرفین به وسیله چک عهده بانک و با رعایت شرایط ذیل پرداخت شود:

الف ـ چنانچه بر اساس قرارداد یا عرف کارگاه، مبلغ مزد به صورت روزانه یا ساعتی تعیین شده باشد، پرداخت‌آن باید پس از محاسبه در پایان روز یا هفته یا پانزده روز یک بار به نسبت ساعات کار و یا روزهای کارکرد صورت گیرد.

ب ـ در صورتی که بر اساس قرارداد یا عرف کارگاه، پرداخت مزد به صورت ماهانه باشد، این پرداخت باید در آخر ماه صورت گیرد. در این حالت مزد مذکور حقوق نامیده می‌شود.

تبصره ـ در ماههای سی و یک روزه مزایا و حقوق باید بر اساس سی و یک روز محاسبه و به کارگر پرداخت شود.

ماده ۳۸ـ برای انجام کار مساوی که در شرایط مساوی در یک کارگاه انجام می‌گیرد باید به زن و مرد مزد مساوی پرداخت شود. تبعیض در تعیین میزان مزد براساس سن، جنس، نژاد و قومیت و اعتقادات سیاسی و مذهبی ممنوع است.

ماده ۳۹ـ مزد و مزایای کارگرانی که به صورت نیمه وقت و یا کمتر از ساعات قانونی تعیین شده به کار اشتغال دارند به نسبت ساعات کار انجام یافته محاسبه و پرداخت می‌شود.

ماده ۴۰ـ در مواردی که با توافق طرفین قسمتی از مزد به صورت غیر نقدی پرداخت می‌شود، باید ارزش نقدی تعیین شده برای این گونه پرداختها منصفانه و معقول باشد.

ماده ۴۱ـ شورایعالی کار همه ساله موظف است، میزان حداقل مزد کارگران را برای نقاط مختلف کشور و یا صنایع مختلف با توجه به معیارهای ذیل تعیین نماید:

۱ـ حداقل مزد کارگران با توجه به درصد تورمی که از طرف بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اعلام می‌شود.

۲ـ حداقل مزد بدون آنکه مشخصات جسمی و روحی کارگران و ویژگی‌های کار محول شده را مورد توجه قرار دهد باید با اندازه‌ای باشد تا زندگی یک خانواده، که تعداد متوسط آن توسط مراجع رسمی اعلام می‌شود را تأمین نماید.

تبصره ـ کارفرمایان موظف‌اند که در ازای انجام کار در ساعات تعیین شده قانونی به هیچ کارگری کمتر از حداقل مزد تعیین شده جدید پرداخت ننمایند و در صورت تخلف، ضامن تأدیه مابه التفاوت مزد پرداخت شده و حداقل مزد جدید می‌باشند.

ماده ۴۲ـ حداقل مزد موضوع ماده ٤١ این قانون منحصراً باید به صورت نقدی پرداخت شود. پرداختهای غیر نقدی به هر صورت که در قراردادها پیش‌بینی می‌شود به عنوان پرداختی تلقی می‌شود که اضافه بر حداقل مزد است.

ماده ۴۳ـ کارگران کارمزد برای روزهای جمعه و تعطیلات رسمی و مرخصی، استحقاق دریافت مزد را دارند و مأخذ محاسبه میانگین کارمزد آنها در روزهای کارکرد آخرین ماه کار آنهاست. مبلغ پرداختی در هر حال نباید کمتر از حداقل مزد قانونی باشد.

ماده ۴۴ـ چنانچه کارگر به کارفرمای خود مدیون باشد در قبال این دیون وی، تنها می‌توان مازاد بر حداقل مزد را به موجب حکم دادگاه برداشت نمود. در هر حال این مبلغ نباید از یک چهارم کل مزد کارگر بیشتر باشد.

تبصره ـ نفقه و کسوه افراد واجب النفقه کارگر از قاعده مستثنی و تابع مقررات قانون مدنی می‌باشد.

ماده ۴۵ـ کارفرما فقط در موارد ذیل می‌تواند از مزد کارگر برداشت نماید:

الف ـ موردی که قانون صراحتاً اجازه داده باشد.

ب ـ هنگامی که کارفرما به عنوان مساعده وجهی به کارگر داده باشد.

ج ـ اقساط وامهایی که کارفرما به کارگر داده است طبق ضوابط مربوطه.

دـ چنانچه در اثر اشتباه محاسبه مبلغی اضافه پرداخت شده باشد.

هـ ـ مال الاجاره خانه سازمانی (که میزان آن با توافق طرفین تعیین گردیده است) در صورتی که اجاره‌ای باشد با توافق طرفین تعیین می‌گردد.

وـ وجوهی که پرداخت آن از طرف کارگر برای خرید اجناس ضروری از شرکت تعاونی مصرف همان کارگاه تعهد شده است.

تبصره ـ هنگام دریافت وام مذکور در بند ج با توافق طرفین باید میزان اقساط پرداختی تعیین گردد.

ماده ۴۶ـ به کارگرانی که به موجب قرارداد یا موافقت بعدی به ماموریتهای خارج از محل خدمت اعزام می‌شوند فوق العاده ماموریت تعلق می‌گیرد. این فوق العاده نباید کمتر از مزد ثابت یا مزد مبنای روزانه کارگران باشد. همچنین کارفرما مکلف است وسیله یا هزینه رفت و برگشت آنها راتأمین نماید.

تبصره ـ مأموریت به موردی اطلاق می‌شود که کارگر برای انجام کار حداقل ۵۰ کیلومتر از محل کارگاه اصلی دور شده و یا ناگزیر باشد حداقل یک شب در محل مأموریت توقف نماید.

ماده ۴۷ـ به منظور ایجاد انگیزه برای تولید بیشتر و کیفیت بهتر و تقلیل ضایعات و افزایش علاقمندی و بالابردن سطح درآمد کارگران، طرفین قرارداد دریافت و پرداخت پاداش افزایش تولید را مطابق آیین‌نامه‌ای که به تصویب وزیر کار و امور اجتماعی تعیین می‌شود منعقد می‌نمایند.

ماده ۴۸ـ به منظور جلوگیری از بهره کشی از کار دیگری وزارت کار و امور اجتماعی موظف است نظام ارزیابی و طبقه بندی مشاغل را با استفاده از استاندارد مشاغل کارگری در کشور تهیه نماید و به مرحله اجراء درآورد.

ماده ۴۹ـ به منظور استقرار مناسبات صحیح کارگاه با بازار در زمینه مزد و مشخص بودن شرح وظایف و دامنه مسئولیت مشاغل مختلف در کارگاه، کارفرمایان مشمول این قانون موظف اند با همکاری کمیته طبقه بندی مشاغل کارگاه و یا مؤسسات ذیصلاح طرح طبقه بندی مشاغل را تهیه کنند و پس از تأیید وزارت کارو امور اجتماعی به مرحله اجراء درآورند.

تبصره ۱ـ وزارت کار و امور اجتماعی دستورالعمل و آیین‌نامه‌های اجرایی طرح ارزیابی مشاغل کارگاههای مشمول این ماده را که ناظر به تعداد کارگران و تاریخ اجرای طرح است تعیین و اعلام خواهد کرد.

تبصره ۲ـ صلاحیت مؤسسات و افرادی که به تهیه طرح‌های طبقه بندی مشاغل در کارگاهها می‌پردازند باید مورد تأیید وزارت کارو امور اجتماعی باشد.

تبصره ۳ـ اختلافات ناشی از اجرای طرح طبقه بندی مشاغل با نظر وزارت کار و امور اجتماعی در هیات حل اختلاف قابل رسیدگی است.

ماده ۵۰ـ چنانچه کارفرمایان مشمول این قانون در مهلت‌های تعیین شده از طرف وزارت کار وامور اجتماعی مشاغل کارگاههای خود را ارزیابی نکرده باشندوزارت کاروامور اجتماعی، انجام این امر را به یکی از دفاتر مؤسسات مشاور فنی ارزیابی مشاغل و یا اشخاص صاحب صلاحیت (موضوع تبصره ۲ ماده ٤۹) واگذار خواهد کرد.

تبصره ـ کارفرما علاوه بر پرداخت هزینه‌های مربوط به این امر مکلف بـه پرداخـت جریمه‌ای معادل ۵۰٪ هزینه‌های مشاور به حساب درآمد عمومی کشور نزد خزانه داری کل است. از تاریخی که توسط وزارت کارو امور اجتماعی تعیین می‌شود کارفرمـا بایـد مابه التفاوت احتمالی مزد ناشی از اجرای طرح ارزیابی مشاغل را بپردازد.

مبحث دوم ـ مدت

ماده ۵۱ـ ساعت کار در این قانون مدت زمانی است که کارگر نیرو یا وقت خود را به منظور انجام کار در اختیار کارفرما قرار می‌دهد. به غیر از مواردی که در ایـن قـانون مستثنی شده است ساعات کار کارگران در شبانه روز نباید از ۸ ساعت تجاوز نماید.

تبصره ۱ـ کارفرما با توافق کارگران، نماینده یـا نماینـدگان قـانونی آنـان مـی‌توانـد ساعات کار را در بعضی از روزهای هفته کمتر از میزان مقرر و در دیگر روزهـا اضـافه بر این میزان تعیین کند به شرط آنکه مجموع ساعات کار هر هفته از ٤٤ ساعت تجـاوز نکند.

تبصره ۲ـ در کارهای کشاورزی کارفرما می‌توانـد بـا توافـق کـارگران، نماینـده یـا نمایندگان قانونی آنان ساعات کار در شبانه روز با توجه به کار، عرف و فصول مختلف تنظیم نماید.

ماده ۵۲ـ در کارهای سخت و زیان آور و زیرزمینـی سـاعات کـار نبایـد از شـش ساعت در روز و ۳٦ ساعت در هفته تجاوز نماید.

تبصره ـ کارهای سخت و زیان‌آور و زیرزمینی به موجب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط شورایعالی حفاظت فنی و بهداشت کار و شـورایعالی کـار تهیـه و بـه تـصویب وزرای کار و امور اجتماعی و بهداشت، درمان وآموزش پزشکی خواهد رسید.[1]

ماده ۵۳ـ کار روز کارهایی اسـت کـه زمـان انجـام آن از سـاعت ٦ بامـداد تـا۲۲ می‌باشد و کار شب کارهایی است که زمان انجام آن بین ۲۲ تا ٦ بامداد قراردارد.

کار مختلط نیز کارهایی است که بخشی از ساعات انجام آن در روز و قسمتی از آن در شب واقع می‌شود.

در کارهای مختلط، ساعاتی که جزء کار شب محسوب می‌شود کارگر از فوق العاده

۱ـ آیین‌نامه مزبور در تاریخ ۷۱/۹/۲۹ به تصویب رسیده است.

موضوع ماده (۵۸) این قانون استفاده می‌نماید.

ماده ۵۴ـ کار متناوب کاری است که نوعاً در ساعات متوالی انجام نمی‌یابد، بلکه در ساعات معینی از شبانه روز صورت می‌گیرد.

تبصره ـ فواصل تناوب کار در اختیار کارگر است و حضور او در کارگاه الزامی نیست. در کارهای متناوب، ساعات کار و فواصل تناوب و نیز کار اضافی نباید از هنگام شروع تا خاتمه جمعاً از ۱۵ ساعت در شبانه روز بیشتر باشد. ساعت شروع و خاتمه کار و فواصل تناوب با توافق طرفین و نوع کار و عرف کارگاه تعیین می‌گردد.

ماده ۵۵ـ کار نوبتی عبارت است از کاری که در طول ماه گردش دارد، به نحوی که نوبتهای آن در صبح یا عصر یا شب واقع می‌شود.

ماده ۵۶ـ کارگری که در طول ماه به طور نوبتی کار می‌کند و نوبتهای کار وی در صبح و عصر واقع می‌شود ۱۰٪ و چنانچه نوبتها در صبح و عصر و شب قرار گیرد، ۱۵٪ و در صورتی که نوبتها به صبح و شب و یا عصر و شب بیافتد ۲۲/۵٪ علاوه بر مزد به عنوان فوق العاده نوبت کاری دریافت خواهد کرد.

ماده ۵۷ـ در کار نوبتی ممکن است ساعات کار از ۸ ساعت در شبانه روز و چهل و چهار ساعت در هفته تجاوز نماید، لکن جمع ساعات کار در چهار هفته متوالی نباید از ۱۷٦ ساعت تجاوز کند.

ماده ۵۸ـ برای هر ساعت کار در شب تنها به کارگران غیر نوبتی ۳۵٪ اضافه بر مزد ساعت کار عادی تعلق می‌گیرد.

ماده ۵۹ـ در شرایط عادی ارجاع کار اضافی به کارگر با شرایط ذیل مجاز است:

الف ـ موافقت کارگر

ب ـ پرداخت ٤۰٪ اضافه بر مزد هر ساعت کار عادی .

تبصره ـ ساعات کار اضافی ارجاعی به کارگران نباید از ٤ ساعت در روز تجاوز نماید(مگر در موارد استثنایی با توافق طرفین).

ماده ۶۰ـ ارجاع کار با تشخیص کارفرما به شرط پرداخت اضافه کاری (موضوع بند ب ماده ۵۹) و برای مدتی که جهت مقابله با اوضاع و احوال ذیل ضرورت دارد مجاز است و حداکثر اضافه کاری موضوع این ماده ۸ ساعت در روز خواهد بود (مگر در موارد استثنایی با توافق طرفین).

الفـ جلوگیری از حوادث قابل پیش‌بینی و یا ترمیم خسارتی که نتیجه حوادث

مذکور است.

ب ـ اعاده فعالیت کارگاه در صورتی که فعالیت مذکور به علت بروز حادثه یا اتفاق طبیعی از قبیل، سیل، زلزله، و یا اوضاع و احوال غیر قابل پیش‌بینی دیگر قطع شده باشد.

تبصره ۱ـ پس از انجام کار اضافی در موارد فوق، کارفرما مکلف است حداکثر ظرف مدت ٤٨ ساعت، موضوع را به اداره کارو امور اجتماعی اطلاع دهد تا ضرورت کار اضافی و مدت آن تعیین شود.

تبصره ۲ـ در صورت عدم تأییدضرورت کار اضافی توسط اداره کار و امور اجتماعی محل، کار فرما مکلف به پرداخت غرامت و خسارت وارده به کارگر خواهد بود.

ماده ۶۱ـ ارجاع کار اضافی به کارگرانی که کارهای خطرناک و سخت و زیان آور انجام می‌دهند ممنوع است.

مبحث سوم ــ تعطیلات و مرخصی‌ها

ماده ۶۲ـ روز جمعه روز تعطیل هفتگی کارگران با استفاده از مزد می‌باشد.

تبصره ۱ـ در امور مربوط به خدمات عمومی نظیر آب، برق، اتوبوسرانی و یا در کارگاههایی که حسب نوع یا ضرورت کار و یا توافق طرفین، به طور مستمر روز دیگری برای تعطیل تعیین شودهمان روز در حکم روز تعطیل هفتگی خواهد بود و به هر حال تعطیل یک روز معین در هفته اجباری است.

کارگرانی که به هر عنوان به این ترتیب روزهای جمعه کار می‌کنند، در مقابل عدم استفاده از تعطیل روز جمعه ٤٠٪ اضافه بر مزد دریافت خواهند کرد.

تبصره ۲ـ در صورتی که روزهای کار در هفته کمتر از شش روز باشد، مزد روز تعطیل هفتگی کارگر معادل یک ششم مجموع مزد یا حقوق دریافتی وی در روزهای کار در هفته خواهد بود.

تبصره ۳ـ کارگاههایی که با انجام ۵ روز کار در هفته و ٤٤ ساعت کار قانونی کارگرانشان از دو روز تعطیل استفاده می‌کنند، مزد هر یک از دو روز تعطیل هفتگی برابر با مزد روزانه کارگران خواهد بود.

ماده ۶۳ـ علاوه بر تعطیلات رسمی کشور، روز کارگر (۱۱ اردیبهشت) نیز جزء

تعطیلات رسمی کارگران به حساب می‌آید.

ماده ۶۴ـ مرخصی استحقاقی سالانه کارگران با استفاده از مزد و احتساب چهار روز جمعه، جمعاً یک ماه است. سایر روزهای تعطیل جزء ایام مرخصی محسوب نخواهد شد. برای کار کمتر از یک سال مرخصی مزبور به نسبت مدت کار انجام یافته محاسبه می‌شود.

ماده ۶۵ـ مرخصی سالیانه کارگرانی که به کارهای سخت زیان آور اشتغال دارند ۵ هفته می‌باشد. استفاده از این مرخصی، حتی الامکان در دونوبت و در پایان هر شش ماه کار صورت می‌گیرد.

ماده ۶۶ـ کارگر نمی‌تواند بیش از ۹ روز از مرخصی سالانه خود را ذخیره کند.

ماده ۶۷ـ هر کارگر حق دارد به منظور ادای فریضه حج واجب در تمام مدت کار خویش فقط برای یک نوبت یک ماه به عنوان مرخصی استحقاقی یا مرخصی بدون حقوق استفاده نماید.

ماده ۶۸ـ میزان مرخصی استحقاقی کارگران فصلی بر حسب ماههای کارکرد تعیین می‌شود.

ماده ۶۹ـ تاریخ استفاده از مرخصی با توافق کارگر و کارفرما تعیین می‌شود و در صورت اختلاف بین کارگر و کارفرما نظر اداره کار و امور اجتماعی محل لازم الاجرا است.

تبصره ـ در مورد کارهای پیوسته (زنجیره‌ای) و تمامی کارهایی که همواره حضور حداقل معینی از کارگران در روزهای کار را اقتضا می‌نماید، کارفرما مکلف است جدول زمانی استفاده از مرخصی کارگران را ظرف سه ماه آخر هر سال برای سال بعد تنظیم و پس از تأیید شورای اسلامی کار یا انجمن صنفی یا نماینده کارگران اعلام نماید.

ماده ۷۰ـ مرخصی کمتر از یک روز کار جزء مرخصی استحقاقی منظور می‌شود.

ماده ۷۱ـ در صورت فسخ یا خاتمه قرارداد کار یا بازنشستگی و از کارافتادگی کلی کارگر و یا تعطیل کارگاه مطالبات مربوط به مدت مرخصی استحقاقی کارگر به وی و در صورت فوت او به ورثه او پرداخت می‌شود.

ماده ۷۲ـ نحوه استفاده از مرخصی بدون حقوق کاگران و مدت آن و شرایط

برگشت آنها به کار پس از استفاده از مرخصی با توافق کتبی کارگر یا نماینده قانونی او و کارفرما تعیین خواهد شد.

ماده ۷۳ـ کلیه کارگران در موارد ذیل حق برخورداری از سه روز مرخصی با استفاده از مزد را دارند:

الف ـ ازدواج دایم

ب ـ فوت همسر، پدر، مادر، فرزندان.

ماده ۷۴ـ مدت مرخصی استعلاجی، با تأیید سازمان تأمین اجتماعی، جزء سوابق کار و بازنشستگی کارگران محسوب خواهد شد.

مبحث چهارم ـ شرایط کار زنان

ماده ۷۵ـ انجام کارهای خطرناک، سخت و زیان آور و نیز حمل بار بیشتر از حد مجاز با دست و بدون استفاده از وسایل مکانیکی، برای کارگران زن ممنوع است. دستورالعمل و تعیین نوع و میزان این قبیل موارد با پیشنهاد شورایعالی کار به تصویب وزیر کار و امور اجتماعی خواهد رسید.

ماده ۷۶ـ مرخصی بارداری و زایمان کارگران زن جمعاً ۹۰ روز است. حتی الامکان ٤٥ روز از این مرخصی باید پس از زایمان مورد استفاده قرار گیرد. برای زایمان توأمان ١٤ روز به مدت مرخصی اضافه می‌شود.

تبصره ۱ـ پس از پایان مرخصی زایمان، کارگر زن به کار سابق خود باز می‌گردد و این مدت با تأیید سازمان تأمین اجتماعی جزء سوابق خدمت وی محسوب می‌شود.

تبصره ۲ـ حقوق ایام مرخصی زایمان طبق مقررات قانون تأمین اجتماعی پرداخت خواهد شد.

ماده ۷۷ـ در مواردی که به تشخیص پزشک سازمان تأمین اجتماعی، نوع کار برای کارگر باردار خطرناک یا سخت تشخیص داده شود، کارفرما تا پایان دوره بارداری وی، بدون کسر حق السعی کار مناسبتر و سبکتری به او ارجاع می‌نماید.

ماده ۷۸ـ در کارگاههایی که دارای کارگر زن هستند کارفرما مکلف است به مادران شیرده تا پایان دو سالگی کودک پس از هر سه ساعت، نیم ساعت فرصت شیر دادن بدهد. این فرصت جزء ساعات کار آنان محسوب می‌شود و همچنین کارفرما مکلف است متناسب با تعداد کودکان و با در نظر گرفتن گروه سنی آنها مراکز مربوط

به نگهداری کودکان (از قبیل شیر خوارگاه، مهد کودک و...) را ایجاد نماید.

تبصره ـ آیین‌نامه اجرایی، ضوابط تاسیس و اداره شیر خوارگاه و مهد کودک توسط سازمان بهزیستی کل کشور تهیه و پس از تصویب وزیر کار و امور اجتماعی به مرحله اجراء گذاشته می‌شود.

مبحث پنجم ـ شرایط کار نوجوانان

ماده ۷۹ـ به کار گماردن افراد کمتر از ۱۵ سال تمام ممنوع است.

ماده ۸۰ـ کارگری که سنش بین ۱۵ تا۱۸ سال تمام باشد، کارگر نوجوان نامیده می‌شود و در بدو استخدام باید توسط سازمان تأمین اجتماعی مورد آزمایشهای پزشکی قرار گیرد.

ماده ۸۱ـ آزمایشهای پزشکی کارگر نوجوان،حداقل باید سالی یک بار تجدید شود و مدارک مربوط در پرونده استخدامی وی ضبط گردد. پزشک درباره تناسب نوع کار با توانایی کارگر نوجوان اظهار نظر می‌کند و چنانچه کار مربوط را نامناسب بداند کارفرما مکلف است در حدود امکانات خود شغل کارگر را تغییر دهد .

ماده ۸۲ـ ساعات کار روزانه کارگر نوجوان، نیم ساعت کمتر از ساعات کار معمولی کارگران است. ترتیب استفاده از این امتیاز با توافق کارگر و کارفرما تعیین خواهد شد.

ماده ۸۳ـ ارجاع هر نوع کار اضافی و انجام کار در شب و نیز ارجاع کارهای سخت و زیان آور و خطرناک و حمل بار با دست، بیش از حد مجاز و بدون استفاده از وسایل مکانیکی برای کارگر نوجوان ممنوع است.

ماده ۸۴ ـ در مشاغل و کارهایی که به علت ماهیت آن یا شرایطی که کار در آن انجام می‌شود برای سلامتی یا اخلاق کارآموزان و نوجوانان زیان آور است، حداقل سن کار ۱۸ سال تمام خواهد بود. تشخیص این امر با وزارت کار و امور اجتماعی است.

- **فصل چهارم: حفاظت فنی و بهداشت کار**

مبحث اول ـ کلیات

ماده ۸۵ـ برای صیانت نیروی انسانی و منابع مادی کشور رعایت دستورالعملهایی که از طریق شورایعالی حفاظت فنی (جهت تأمین حفاظت فنی) و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی (جهت جلوگیری از بیماریهای حرفه‌ای و تأمین بهداشت کار

و کارگر محیط کار) تدوین می‌شود، برای کلیه کارگاهها، کارفرمایان، کارگران و کارآموزان الزامی است.

تبصره ـ کارگاههای خانوادگی نیز مشمول مقررات این فصل بوده و مکلف به رعایت اصول فنی و بهداشت کار می‌باشند.

ماده ۸۶ـ شورایعالی حفاظت فنی مسوول تهیه موازین و آیین‌نامه‌های حفاظت فنی می‌باشد و از اعضاء ذیل تشکیل می‌گردد:

۱ـ وزیر کار و امور اجتماعی یا معاون او که رئیس شورا خواهد بود

۲ـ معاون وزارت صنایع

۳ـ معاون وزارت صنایع سنگین

٤ـ معاون وزارت کشاورزی

۵ـ معاون وزارت نفت

٦ـ معاون وزارت معادن و فلزات

۷ـ معاون وزارت جهاد سازندگی

۸ـ رئیس سازمان حفاظت محیط زیست

۹ـ دو نفر از استادان با تجربه دانشگاه در رشته‌های فنی

۱۰ـ دو نفر از مدیران صنایع

۱۱ـ دو نفر از نمایندگان کارگران

۱۲ـ مدیر کل بازرسی کار وزارت کار و امور اجتماعی که دبیر شورا خواهد بود .

تبصره ۱ـ پیشنهادات شورا به تصویب وزیر کار و امور اجتماعی رسیده و شورا در صورت لزوم می‌تواند برای تهیه طرح آیین‌نامه‌های مربوط به حفاظت فنی کارگران در محیط کار و انجام سایر وظایف مربوط به شورا، کمیته‌های تخصصی مرکب از کارشناسان تشکیل دهد.

تبصره ۲ـ آیین‌نامه داخلی شورا با پیشنهاد شورایعالی حفاظت فنی به تصویب وزیر کار و امور اجتماعی خواهد رسید.

تبصره ۳ـ انتخاب اساتید دانشگاه، نمایندگان کارگران و نمایندگان مدیران صنایع مطابق دستورالعملی خواهد بود که توسط شورایعالی حفاظت فنی تهیه و به تصویب وزیر کار و امور اجتماعی خواهد رسید.

ماده ۸۷ـ اشخاص حقیقی و حقوقی که بخواهند کارگاه جدیدی احداث نمایندو

یا کارگاه‌های موجود را توسعه دهند، مکلفند بدواً برنامه کار و نقشه‌های ساختمانی و طرحهای مورد نظررا از لحاظ پیش‌بینی در امر حفاظت فنی و بهداشت کار، برای اظهار نظر و تأیید به وزارت کار و امور اجتماعی ارسال دارند. وزارت کار و امور اجتماعی موظف است نظرات خود را ظرف مدت یک ماه اعلام نماید. بهره برداری از کارگاههای مزبور منوط به رعایت مقررات حفاظتی و بهداشتی خواهد بود.

ماده ۸۸ـ اشخاص حقیقی یا حقوقی که به ساخت یا ورود و عرضه ماشین می‌پردازند مکلف به رعایت موارد ایمنی و حفاظتی مناسب می‌باشند.

ماده ۸۹ـ کارفرمایان مکلفند پیش از بهره برداری از ماشینها، دستگاه‌ها، ابزار و لوازمی که آزمایش آنها مطابق آیین‌نامه‌های مصوب شورایعالی حفاظت فنی ضروری شناخته شده است آزمایشهای لازم را توسط آزمایشگاهها و مراکز مورد تأیید شورایعالی حفاظت فنی انجام داده و مدارک مربوطه را حفظ و یک نسخه از آنها را برای اطلاع به وزرات کار و امور اجتماعی ارسال نمایند.

ماده ۹۰ـ کلیه اشخاص حقیقی یا حقوقی که بخواهند لوازم حفاظت فنی و بهداشتی را وارد یا تولید کنند، باید مشخصات وسایل را حسب مورد همراه با نمونه‌های آن به وزارت کار و امور اجتماعی و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ارسال دارند و به ساخت یا وارد کردن این وسایل اقدام نمایند.

ماده ۹۱ـ کارفرمایان و مسئولان کلیه واحدهای موضوع ماده ۸۵ این قانون مکلفند براساس مصوبات شورای عالی حفاظت فنی برای تأمین حفاظت و سلامت و بهداشت کارگران در محیط کار، وسایل و امکانات لازم را تهیه و در اختیار آنان قرارداده و چگونگی کاربرد وسایل فوق الذکر را به آنان بیاموزند و در خصوص رعایت مقررات حفاظتی و بهداشتی نظارت نمایند. افراد مذکور نیز ملزم به استفاده و نگهداری از وسایل حفاظتی و بهداشتی فردی و اجرای دستورالعمل‌های مربوط کارگاه می‌باشند.

ماده ۹۲ـ کلیه واحدهای موضوع ماده ۸۵ این قانون که شاغلین در آنها به اقتضای نوع کار در معرض بروز بیماریهای ناشی از کار قرار دارند باید برای همه افراد مذکور پرونده پزشکی تشکیل دهند و حداقل سالی یک بار توسط مراکز بهداشتی درمانی از آنها معاینه و آزمایشهای لازم به عمل آورندو نتیجه را در پرونده مربوط ضبط نمایند.

تبصره‌ـ۱ چنانچه با تشخیص شورای پزشکی نظر داده شود که فرد معاینه شده به

بیماری ناشی از کار مبتلا یا در معرض ابتلا باشد کارفرما و مسئولین مربوطه مکلفند کار او را بر اساس نظریه شورای پزشکی مذکور بدون کاهش حق السعی، در قسمت مناسب دیگری تعیین نمایند.

تبصره ۲ـ در صورت مشاهده چنین بیمارانی، وزارت کار و امور اجتماعی مکلف به بازدید و تأیید مجدد شرایط فنی و بهداشت و ایمنی محیط کار خواهد بود.

ماده ۹۳ـ به منظور جلب مشارکت کارگران و نظارت بر حسن اجرای مقررات حفاظتی و بهداشتی در محیط کار و پیشگیری از حوادث و بیماریها، در کارگاههایی که وزارت کارومور اجتماعی و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ضروری تشخیص دهند کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار تشکیل خواهد شد.

تبصره ۱ـ کمیته مذکور از افراد متخصص در زمینه حفاظت فنی و بهداشت حرفه‌ای و امور فنی کارگاه تشکیل می‌شود و از بین اعضاء دو نفر شخص واجد شرایطی که مورد تأیید وزارتخانه‌های کار و امور اجتماعی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی باشند تعیین می‌گردند که وظیفه شان برقراری ارتباط میان کمیته مذکور با کارفرما و وزارت کارو امور اجتماعی و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می‌باشد.

تبصره ۲ـ نحوه تشکیل و ترکیب اعضا بر اساس دستورالعملهایی خواهد بود که توسط وزارت کار و امور اجتماعی و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه و ابلاغ خواهد شد.

ماده ۹۴ـ در مواردی که یک یا چند نفر از کارگران یا کارکنان واحدهای موضوع ماده ۸۵ این قانون امکان وقوع حادثه یا بیماری ناشی از کار را در کارگاه یا واحد مربوطه پیش‌بینی نمایند می‌توانند مراتب را به کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار یا مسئول حفاظت فنی و بهداشت کار اطلاع دهند و این امر نیز بایستی توسط فرد مطلع شده در دفتری که به همین منظور نگهداری می‌شود ثبت گردد.

تبصره ـ چنانچه کارفرما یا مسئول واحد، وقوع حادثه یا بیماری ناشی از کار را محقق نداند موظف است در اسرع وقت موضوع را همراه با دلایل و نظرات خود به نزدیکترین اداره کار و امور اجتماعی محل اعلام نماید. اداره کار و امور اجتماعی مذکور موظف است در اسرع وقت توسط بازرسین کار به موضوع رسیدگی و اقدام لازم را معمول نماید.

ماده ۹۵ـ مسئولیت اجرای مقررات و ضوابط فنی و بهداشت کار بر عهده کارفرما

یا مسئولین واحدهای موضوع ذکر شده در ماده ۸۵ این قانون خواهد بود. هرگاه بر اثر عدم رعایت مقررات مذکور از سوی کارفرما یا مسؤولین واحد، حادثه‌ای رخ دهد، شخص کارفرما یا مسؤول مذکور از نظر کیفری و حقوقی و نیز مجازاتهای مندرج در این قانون مسؤول است.

تبصره ۱ـ کارفرمایا مسئولان واحدهای موضوع ماده ۸۵ این قانون موظفند کلیه حوادث ناشی از کار را در دفتر ویژه‌ای که فرم آن از طریق وزارت کار و امور اجتماعی اعلام می‌گردد ثبت و مراتب را سریعاً به صورت کتبی به اطلاع اداره کار و امور اجتماعی محل برسانند.

تبصره ۲ـ چنانچه کارفرما یا مدیران واحدهای موضوع ماده ۸۵ این قانون برای حفاظت فنی و بهداشت کار، وسایل و امکانات لازم را در اختیار قرار داده باشندو کارگر با وجود آموزشهای لازم و تذکرات قبلی بدون توجه به دستورالعمل و مقررات موجود از آنها استفاده ننماید، کارفرما مسئولیتی نخواهد داشت. در صورت بروز اختلاف، رای هیات حل اختلاف نافذ خواهد بود.

مبحث دوم ــ بازرسی کار

ماده ۹۶ـ به منظور اجرای این قانون و ضوابط حفاظت فنی، اداره کل بازرسی وزارت کار و امور اجتماعی با وظایف ذیل تشکیل می‌شود: الف ـ نظارت بر اجرای مقررات ناظر به شرایط کار به ویژه مقررات حمایتی مربوط به کارهای سخت و زیان آور و خطرناک، مدت کار،مزد، رفاه کارگر، اشتغال زنان و کارگران نوجوان.

ب ـ نظارت بر اجرای صحیح مقررات قانون کار و آیین‌نامه‌ها و دستورالعملهای مربوط به حفاظت فنی.

ج ـ آموزش مسائل مربوط به حفاظت فنی و راهنمایی کارگران، کارفرمایان و کلیه افرادی که در معرض صدمات و ضایعات ناشی از حوادث و خطرات ناشی از کار قرار دارند.

دـ بررسی و تحقیق پیرامون اشکالات ناشی از اجرای مقررات حفاظت فنی و تهیه پیشنهاد لازم جهت اصلاح میزان‌ها و دستورالعمل‌های مربوط به موارد مذکور، مناسب با تحولات و پیشرفت‌های تکنولوژی.

هـ ـ رسیدگی به حوادث ناشی از کار در کارگاه‌های مشمول و تجزیه و تحلیل

عمومی و آماری این گونه موارد به منظور پیشگیری حوادث.

تبصره ۱ـ وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مسؤول برنامه‌ریزی، کنترل، ارزشیابی و بازرسی در زمینه بهداشت کار و درمان کارگری بوده و موظف است اقدامات لازم را در این زمینه به عمل آورد.

تبصره ۲ـ بازرسی به صورت مستمر، همراه با تذکر اشکالات و معایب و نواقص و در صورت لزوم تقاضای تعقیب متخلفان در مراجع صالح انجام گیرد.

ماده ۹۷ـ اشتغال در سمت بازرسی کار منوط به گذراندن دوره‌های آموزش نظری و علمی در بدو استخدام است.

تبصره ـ آیین‌نامه شرایط استخدام بازرسان کار و کارشناسان بهداشت کار با پیشنهاد مشترک وزارت کار و امر اجتماعی، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان امور اداری و استخدامی به تصویب هیات وزیران خواهد رسید. این شرایط به نحوی تدوین خواهد شد که ثبات و استقلال شغلی بازرسان را تأمین کند و آنها را از هر نوع تعرض مصون بدارد.

ماده ۹۸ـ بازرسان کار و کارشناسان بهداشت کار در حدود وظایف خویش حق دارند بدون اطلاع قبلی در هر موقع از شبانه روز به مؤسسات مشمول ماده ۸۵ این قانون وارد شده و به بازرسی بپردازند و نیز می‌توانند به دفاتر و مدارک مربوطه در موسسه مراجعه و در صورت لزوم از تمام یا قسمتی از آنها رونوشت تحصیل نمایند.

تبصره ـ ورود بازرسان کار به کارگاههای خانوادگی منوط به اجازه کتبی دادستان محل خواهد بود.

ماده ۹۹ـ بازرسان کار و کارشناسان بهداشت کار حق دارند به منظور اطلاع از ترکیبات موادی که کارگران با آنها در تماس می‌باشند و یا در انجام کار مورد استفاده قرار می‌گیرند، به اندازه‌ای که برای آزمایش لازم است در مقابل رسید، نمونه بگیرند و به روسای مستقیم خود تسلیم نمایند.

تبصره ـ سایر مقررات مربوط به چگونگی بازرسی کار مطابق آیین‌نامه‌ای خواهد بود که با پیشنهاد شورایعالی حفاظت فنی و بهداشت کار حسب مورد به تصویب وزیر کار و امور اجتماعی و وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی خواهد رسید.

ماده ۱۰۰ـ کلیه بازرسان کار و کارشناسان بهداشت حرفه‌ای، دارای کارت ویژه

حسب مورد با امضاء وزیر کار و امور اجتماعی یا وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی هستند که هنگام بازرسی باید همراه آنها باشد و در صورت تقاضای مقامات رسمی یا مسئولین کارگاه ارائه شود.

ماده ۱۰۱ ـ گزارش بازرسان کار و کارشناسان بهداشت کار در موارد مربوط به حدود وظایف و اختیاراتشان درحکم گزارش ضابطین دادگستری خواهد بود.

تبصره ۱ـ بازرسان کار و کارشناسان بهداشت کار می‌توانند به عنوان مطلع و کارشناس در جلسات مراجع حل اختلاف شرکت نمایند.

تبصره ۲ـ بازرسان کار و کارشناسان بهداشت کار نمی‌توانند در تصمیم‌گیری مراجع حل اختلاف نسبت به پرونده‌هایی که قبلا به عنوان بازرس در مورد آنها اظهار نظر کرده‌اند، شرکت کنند.

ماده ۱۰۲ـ بازرسان کار و کارشناسان بهداشت کار نمی‌توانند در کارگاهی اقدام به بازرسی نمایند که خود یا یکی از بستگان نسبی آنها تا طبقه سوم و یا یکی از اقربای سببی درجه اول ایشان به طور مستقیم در آن ذینفع باشند.

ماده ۱۰۳ـ بازرسان کار و کارشناسان بهداشت کار حق ندارند در هیچ مورد حتی پس از برکناری از خدمت دولت اسرار و اطلاعات را که به مقتضای شغل خود به دست آورده‌اند و یا نام اشخاص را که به آنان اطلاعاتی داده یا موارد تخلف را گوشزد کرده‌اند، فاش نمایند.

تبصره ـ متخلفین از مقررات این ماده مشمول مجازاتهای مقرر در قوانین مربوط خواهند بود.

ماده ۱۰۴ـ کارفرمایان و دیگر کسانی که مانع ورود بازرسان کار و کارشناسان بهداشت کار به کارگاههای مشمول این قانون گردند و یا مانع انجام وظیفه ایشان شوند یا از دادن اطلاعات و مدارک لازم به آنان خودداری نمایند، حسب مورد به مجازاتهای مقرر در این قانون محکوم خواهند شد.

ماده ۱۰۵ـ هرگاه در حین بازرسی، به تشخیص بازرس کار یاکارشناس بهداشت حرفه‌ای احتمال وقوع حادثه و یا بروز خطر در کارگاه داده شود، بازرس کار یا کارشناس بهداشت حرفه‌ای مکلف هستند مراتب را فوراً و کتباً به کار فرما یا نماینده او و نیز به رئیس مستقیم خود اطلاع دهند.

تبصره ۱- وزارت کار و امور اجتماعی و وزارت بهداشت، درمان و آموزش

پزشکی، حسب مورد گزارش بازرسان کار و کارشناسان بهداشت حرفه‌ای از دادسرای عمومی محل و در صورت عدم تشکیل دادسرا از دادگاه عمومی محل تقاضا خواهند کرد فوراً قرار تعطیل و لاک و مهر تمام یا قسمتی از کارگاه را صادر نماید. دادستان بلافاصله نسبت به صدور قرار اقدام و قرار مذکور پس از ابلاغ قابل اجراست.

دستور رفع تعطیل توسط مرجع مزبور در صورتی صادر خواهد شد که بازرس کار یا کارشناس بهداشت حرفه‌ای و یا کارشناسان ذیربط دادگستری رفع نواقص و معایب موجود را تأیید نموده باشند.

تبصره ۲- کارفرما مکلف است در ایامی که به علت فوق کار تعطیل می‌شود مزد کارگران کارگاه را بپردازد.

تبصره ۳ـ متضرران از قرارهای موضوع این ماده در صورت اعتراض به گزارش بازرس کار و یا کارشناس بهداشت حرفه‌ای و تعطیل کارگاه می‌توانند از مراجع مزبور، به دادگاه صالح شکایت کنند و دادگاه مکلف است به فوریت و خارج از نوبت به موضوع رسیدگی نماید. تصمیم دادگاه قطعی و قابل اجراست.

ماده ۱۰۶ـ دستورالعملها و آیین‌نامه‌های اجرایی مربوط به این فصل به پیشنهاد مشترک وزارت کار و امور اجتماعی و وزارت بهداشت، درمان آموزش پزشکی به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

● فصل پنجم ـ آموزش و اشتغال

مبحث اول ــ کارآموز و مراکز کار آموزی

۱ـ مراکز کارآموزی

ماده ۱۰۷ـ در اجرای اهداف قانون اساسی و به منظور اشتغال مولد و مستمر جویندگان کار و نیز بالا بردن دانش فنی کارگران، وزارت کار و امور اجتماعی مکلف است امکانات آموزشی لازم را فراهم سازد.

تبصره ـ وزارتخانه‌ها و سازمانهای ذینفع موظف به همکاریهای لازم با وزارت کار و امور اجتماعی می‌باشند.

ماده ۱۰۸ـ وزارت کار و امور اجتماعی موظف است بر حسب نیاز و با توجه به استقرار نوع صنعت موجود در نقاط مختلف کشور برای ایجاد و توسعه مراکز کارآموزی ذیل در سطوح مختلف مهارت اقدام نماید:

الف ـ مراکز کارآموزی پایه برای آموزش کارگران و کارجویان غیر ماهر.

ب ـ مراکز کارآموزی تکمیل مهارت و تخصص‌های موردی برای بازآموزی، ارتقاء مهارت و تعلیم تخصص‌های پیشرفته به کارگران و کارجویان نیمه ماهر، ماهر و مربیان آموزش حرفه‌ای

ج ـ مراکز تربیت مربی برای آموزش مربیان مراکز کارآموزی

دـ مراکز کارآموزی خاص معلولین و جانبازان با همکاری وزارتخانه‌ها و سازمانهای ذیربط (مانند وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، بنیاد شهید، بنیاد جانبازان و...)

ماده ۱۰۹ـ مراکز آموزش مذکور در ماده ۱۰۸ این قانون از نظر مالی و اداری با رعایت قانون محاسبات عمومی به طور مستقل زیر نظر وزارت کار و امور اجتماعی اداره خواهند شد.

ماده ۱۱۰ـ واحدهای صنعتی، تولیدی و خدماتی به منظور مشارکت در امر آموزش کارگر ماهر و نیمه ماهر مورد نیاز خویش مکلفند نسبت به ایجاد مراکز کارآموزی جوار کارگاه و یا بین کارگاهی، همکاری‌های لازم را با وزارت کار و امور اجتماعی به عمل آورند.

تبصره ۱- وزارت کار و امور اجتماعی، استانداردها و جزوات مربوط به امر آموزش در مراکز کارآموزی جوار کارگاه و بین کارگاهی را تهیه و در مورد تعلیم و تأمین مربیان مراکز مزبور اقدام می‌نماید.

تبصره ۲ـ دستورالعملها و مقررات مربوط به ایجاد مراکز کارآموزی جوار کارگاه و بین کارگاهی بر حسب مورد به پیشنهاد وزیر کار و امور اجتماعی به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۱۱ـ علاوه بر تشکیل مراکز کارآموزی توسط وزارت کار و امور اجتماعی، آموزشگاه فنی و حرفه‌ای آزاد نیز به منظور آموزش صنعت یا حرفه معین، به وسیله اشخاص حقیقی یا حقوقی، با کسب پروانه از وزارت کار و امور اجتماعی تأسیس می‌شود.

تبصره ـ آیین‌نامه مربوط به تشخیص صلاحیت فنی و مؤسسات کارآموزی آزاد و صلاحیت مسوول و مربیان و نیز نحوه نظارت وزارت کار و امور اجتماعی بر این مؤسسات با پیشنهاد وزیر کار و امور اجتماعی به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

۲ـ کارآموز و قرار داد کارآموزی

ماده ۱۱۲ـ از لحاظ مقررات این قانون، کارآموز به افراد ذیل اطلاق می‌شود:

الف ـ کسانی که فقط برای فراگرفتن حرفه خاص، بازآموزی یا ارتقاء مهارت برای مدت معین در مراکز کارآموزی و یا آموزشگاه‌های آزاد آموزش می‌بینند.

ب ـ افرادی که به موجب قرارداد کارآموزی به منظور فرا گرفتن حرفه‌ای خاص، برای مدت معین که زاید بر سه سال نباشد، در کارگاهی معین به کارآموزی توام با کار اشتغال دارند، مشروط بر آنکه سن آنها از ۱۵ سال کمتر نبوده و از ۱۸ سال تمام بیشتر نباشد.

تبصره ۱ـ کارآموزان بند الف ممکن است کارگرانی باشند که مطابق توافق کتبی منعقده با کارفرما به مراکز کارآموزی معرفی می‌شوند و یا داوطلبانی باشند که شاغل نیستند و راساً به مراکز کارآموزی مراجعه می‌نمایند.

تبصره ۲- دستورالعملهای مربوط به شرایط پذیرش، حقوق و تکالیف دوره کارآموزی داوطلبان مذکور در بند «ب» با پیشنهاد شورایعالی کار، به تصویب وزیر کارو امور اجتماعی می‌رسد.

ماده ۱۱۳ـ کارگران شاغلی که مطابق تبصره یک ماده ۱۱۲ برای کارآموزی در یکی از مراکز کارآموزی پذیرفته می‌شوند، از حقوق زیر برخوردار خواهند بود:

الف ـ رابطه استخدامی کارگر در مدت کارآموزی قطع نمی‌شود و این مدت از هر لحاظ جزء سوابق کارگر محسوب می‌شود

ب ـ مزد کارگر در مدت کارآموزی از مزد ثابت و یا مزد مبنا کمتر نخواهد بود.

ج ـ مزایای غیر نقدی، کمکها و فوق العاده‌هایی که برای جبران هزینه زندگی و مسئولیتهای خانوادگی به کارگر پرداخت می‌شود در دوره کارآموزی کماکان پرداخت خواهد شد.

چنانچه کارفرما قبل از پایان مدت، بدون دلیل موجه مانع ادامه کارآموزی شود و از این طریق خسارتی به کارگر وارد گردد، کارگر می‌تواند به مراجع حل اختلاف مندرج در این قانون مراجعه و مطالبه خسارت نماید.

ماده ۱۱۴ـ کارگری که مطابق تبصره(۱) ماده ۱۱۲ برای کارآموزی در یکی از مراکز کارآموزی پذیرفته می‌شود مکلف است:

الف ـ تا پایان مدت مقرر به کارآموزی بپردازد و به طور منظم در برنامه‌های

کارآموزی شرکت نموده و مقررات و آیین‌نامه‌های واحد آموزشی را مراعـات نمایـد و دوره کارآموزی را با موفقیت به پایان برساند.

ب ـ پس از طی دوره کارآموزی، حداقل دو برابر مدت کارآموزی در همان کارگـاه به کار اشتغال ورزد.

تبصره ـ در صورتی که کارآموز پس از اتمـام کـارآموزی حاضـر بـه ادامـه کـار در کارگاه نباشد، کارفرما می‌تواند برای مطالبه خسارت منـدرج در قـرارداد کـارآموزی بـه مراجع حل اختلاف موضوع این قانون مراجعه و تقاضای دریافت خسارت نماید.

ماده ۱۱۵ـ کارآموزان مذکور در بند «ب» ماده ۱۱۲، تابع مقررات مربوط به کارگران نوجوان مذکور در مواد ۷۹ الی ۸٤ این قانون خواهند بود ولی ساعت کار آنان از شـش ساعت در روز تجاوز نخواهد کرد.

ماده ۱۱۶ـ قرارداد کارآموزی علاوه بر مشخصات طرفین باید حاوی مطالب ذیل باشد:

الف ـ تعهدات طرفین

ب ـ سن کارآموز

ج ـ مزد کارآموز

د ـ محل کارآموز

هـ ـ حرفه یا شغلی که طبق استاندارد مصوب، تعلیم داده خواهد شد

و ـ شرایط فسخ قرارداد (در صورت لزوم)

ز ـ هر نوع شرط دیگری که طرفین در حدود مقررات قانونی ذکر آن را در قـرارداد لازم بدانند.

ماده ۱۱۷ـ کارآموزی توأم با کار نوجوانان تا سن ۱۸ سال تمام (موضـوع مـاده ۸۰ این قانون) در صورتی مجاز است که از حدود توانایی آنان خارج نبوده و برای سلامت و رشد جسمی و روحی آنان مضر نباشد.

ماده ۱۱۸ـ مراکز کارآموزی موظفند برای آموزش کارآموز، وسائل و تجهیـزات کـافی را مطابق استانداردهای آموزشی وزارت کار و امور اجتماعی در دسترس وی قرار دهند و به طور منظم و کامل، حرفه مورد نظر را به او بیاموزند. همچنین مراکز مذکور بایـد بـرای تأمین سلامت و ایمنی کارآموز در محیط کارآموزی امکانات لازم را فراهم آورند.

مبحث دوم ــ اشتغال

ماده ۱۱۹ــ وزارت کار و امور اجتماعی موظف است نسبت به ایجاد مراکز خدمات اشتغال در سراسر کشور اقدام نماید. مراکز خدمات مذکور موظفند تا ضمن شناسایی زمینه‌های ایجاد کار و برنامه‌ریزی برای فرصت‌های اشتغال نسبت به ثبت نام و معرفی بیکاران به مراکز کارآموزی (درصورت نیاز به آموزش) و یا معرفی به مراکز تولیدی، صنعتی، کشاورزی و خدماتی اقدام نمایند.

تبصره ۱ــ مراکز خدمات اشتغال در مراکز استانها موظف به ایجاد دفتری تحت عنوان دفتر برنامه‌ریزی و حمایت از اشتغال معلولین خواهند بود و کلیه مؤسسات مذکور در این ماده موظف به همکاری با دفاتر مزبور می‌باشند.

تبصره ۲ــ دولت موظف است تا در ایجاد شرکت‌های تعاونی (تولیدی، کشاورزی، صنعتی و توزیعی)، معلولین را از طریق اعطای وامهای قرض الحسنه دراز مدت و آموزشهای لازم و برقراری تسهیلات انجام کار و حمایت از تولیدیا خدمات آنان مورد حمایت قرارداده و نسبت به رفع موانع معماری در کلیه مراکز موضوع این ماده و تبصره‌ها که معلولین در آنها حضور می‌یابند اقدام نماید.

تبصره ۳ــ وزارت کار و امور اجتماعی مکلف است تا آیین‌نامه‌های لازم را در جهت برقراری تسهیلات رفاهی مورد نیاز معلولین شاغل در مراکز انجام کار با نظر خواهی از جامعه معلولین ایران و سازمان بهزیستی کشور تهیه و به تصویب وزیر کار و امور اجتماعی برساند.

مبحث سوم ــ اشتغال اتباع بیگانه

ماده ۱۲۰ــ اتباع بیگانه نمی‌توانند در ایران مشغول به کار شوند مگر آنکه اولا دارای روادید ورود با حق کار مشخص بوده ثانیاً مطابق قوانین و آیین‌نامه‌های مربوطه، پروانه کار دریافت دارند.

تبصره ــ اتباع بیگانه ذیل مشمول مقررات ماده ۱۲۰ نمی‌باشند.

الف ـ اتباع بیگانه‌ای که منحصراً در خدمت ماموریتهای دیپلماتیک و کنسولی هستند با تأیید وزارت امور خارجه.

ب ـ کارکنان و کارشناسان سازمان ملل متحد و سازمانهای وابسته به آنها با تأیید وزارت امور خارجه.

ج ـ خبرنگاران خبرگزاریها و مطبوعات خارجی بـه شـرط معاملـه متقابـل و تأییـد وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.

ماده ۱۲۱ـ وزارت کار و امور اجتماعی با رعایت شرایط ذیل در صـدور روادیـد بـا حق کار مشخص برای اتباع بیگانه موافقت و پروانه کار صادر خواهد کرد:

الف ـ مطابق اطلاعات موجود در وزارت کار و امور اجتماعی در میان اتباع ایرانـی آماده به کار افراد داوطلب واجد تحصیلات و تخصص مشابه وجود نداشته باشد.

ب ـ تبعه بیگانه دارای اطلاعات و تخصص کافی برای اشتغال بـه کـار مـورد نظـر باشد.

ج ـ از تخصص تبعه بیگانه برای آموزش و جایگزینی بعدی افـراد ایرانـی اسـتفاده شود.

تبصره ـ احراز شرایط مندرج در این ماده با هیات فنی اشتغال است. ضوابط مربوط به تعداد اعضاء و شرایط انتخـاب آنهـا و نحـوه تـشکیل جلـسات هیـات، بـه موجـب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که با پیشنهاد وزارت کار و امور اجتمـاعی بـه تـصویب هیـات وزیران می‌رسد.

ماده ۱۲۲ـ وزارت کار و امور اجتماعی می‌تواند نسبت به صدور، تمدید و تجدیـد پروانه کار افراد ذیل اقدام نماید:

الف ـ تبعه بیگانه‌ای که حداقل ده سال مداوم در ایران اقامت داشته باشد.

ب ـ تبعه بیگانه‌ای که دارای همسر ایرانی باشد.

ج ـ مهاجرین کشورهای بیگانه خصوصاً کشورهای اسلامی و پناهندگان سیاسی بـه شرط داشتن کارت معتبر مهاجرت و یا پناهندگی و پس از موافقت کتبی وزارتخانه‌های کشور و امور خارجه.

ماده ۱۲۳ـ وزارت کار و امور اجتماعی می‌تواند در صورت ضرورت و یا به عنـوان معامله متقابل اتباع بعضی از دول و یا افراد بدون تابعیت را (مشروط بر آنکـه وضـعیت آنان ارادی نباشـد) پـس از تأییـد وزارت امـور خارجـه و تـصویب هیـات وزیـران از پرداخت حق صدور، حق تمدید و یا حق تجدید پروانه کار معاف نماید.

ماده ۱۲۴ـ پروانه کار با رعایت مواد این قانون حداکثر برای مدت یک سال صـادر یا تمدید و یا تجدید می‌شود.

ماده ۱۲۵ـ در مواردی که به هر عنوان رابطه استخدامی تبعه بیگانه با کارفرما قطع می‌شود کارفرما مکلف است ظرف پانزده روز، مراتب را به وزارت کار و امور اجتماعی اعلام کند. تبعه بیگانه نیز مکلف است ظرف پانزده روز پروانه کار خود را در برابر اخذ رسید، به وزارت کار و امور اجتماعی تسلیم نماید.وزارت کار و امور اجتماعی در صورت لزوم اخراج تبعه بیگانه را از مراجع ذیصلاح درخواست می‌کند.

ماده ۱۲۶ـ در مواردی که مصلحت صنایع کشور اشتغال فوری تبعه بیگانه را به طور استثنایی ایجاب کند، وزیر مربوطه مراتب را به وزارت کار و امور اجتماعی اعلام می‌نماید و با موافقت وزیر کارو امور اجتماعی برای تبعه بیگانه، پروانه کار موقت بدون رعایت تشریفات مربوط به صدور روادید با حق کار مشخص، صادر خواهد شد.

تبصره ـ مدت اعتبار پروانه کار موقت حداکثر سه ماه است و تمدید آن مستلزم تأیید هیات فنی اشتغال اتباع بیگانه خواهد بود.

ماده ۱۲۷ـ شرایط استخدامی کارشناسان و متخصصین فنی بیگانه مورد نیاز دولت با در نظر گرفتن تابعیت و مدت خدمت و میزان مزد آنها و با توجه به نیروی کارشناس داخلی، پس از بررسی و اعلام نظر وزارت کار و امور اجتماعی و سازمان امور اداری و استخدامی کشور، با تصویب مجلس شورای اسلامی خواهد بود.

پروانه کار جهت استخدام کارشناسان خارجی در هر مورد پس از تصویب مجلس شورای اسلامی از طرف وزارت کار و امور اجتماعی صادر خواهد شد.

ماده ۱۲۸ـ کارفرمایان مکلفند قبل از اقدام به عقد هر گونه قراردادی که موجب استخدام کارشناسان بیگانه می‌شود، نظر وزارت کار و امور اجتماعی را در مورد امکان اجازه اشتغال تبعه بیگانه استعلام نمایند.

ماده ۱۲۹ـ آیین‌نامه‌های اجرایی مربوط به اشتغال اتباع بیگانه از جمله نحوه صدور، تمدید، تجدید و لغو پروانه کار و نیز شرایط انتخاب اعضاء هیات فنی اشتغال اتباع بیگانه مذکور در ماده (۱۲۱) این قانون، با پیشنهاد وزیر کار و امور اجتماعی به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

- **فصل ششم ـ تشکلهای کارگری و کارفرمایی**

ماده ۱۳۰ـ به منظور تبلیغ و گسترش فرهنگ اسلامی و دفاع از دستاوردهای انقلاب اسلامی و در اجرای اصل بیست و ششم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران کارگران

واحدهای تولیدی، صنعتی، کشاورزی، خدماتی و صنفی می‌توانند نسبت به تأسیس انجمهای اسلامی اقدام نمایند.

تبصره ۱ـ انجمنهای اسلامی می‌توانند به منظور هماهنگی در انجام وظایف و شیوههای تبلیغی، نسبت به تأسیس کانونهای هماهنگی انجمنهای اسلامی در سطح استانها و کانون عالی هماهنگی انجمنهای اسلامی در کل کشور اقدام نمایند.

تبصره ۲ـ آیین‌نامه چگونگی تشکیل، حدود وظایف و اختیارات و نحوه عملکرد انجمنهای اسلامی موضوع این ماده باید توسط وزارتین کشور، کارو امور اجتماعی و سازمان تبلیغات اسلامی تهیه و به تصویب هیات وزیران برسد.

ماده ۱۳۱ـ در اجرای اصل بیست وششم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و به منظور حفظ حقوق و منافع مشروع و قانونی و بهبود وضع اقتصادی کارگران و کارفرمایان، که خود متضمن حفظ منافع جامعه باشد، کارگران مشمول قانون کار و کارفرمایان یک حرفه یا صنعت می‌توانند مبادرت به تشکیل انجمن‌های صنفی نمایند.

تبصره ۱ـ به منظور هماهنگی در انجام وظایف محوله و قانونی انجمن‌های صنفی می‌توانند نسبت به تشکیل کانون انجمن‌های صنفی در استان و کانون عالی انجمنهای صنفی در کل کشور اقدام نمایند.

تبصره ۲ـ کلیه انجمن‌های صنفی و کانون‌های مربوط به هنگام تشکیل موظف به تنظیم اساسنامه با رعایت مقررات قانونی و طرح و تصویب آن در مجمع عمومی و تسلیم به وزارت کاروامور اجتماعی جهت ثبت می‌باشند.

تبصره ۳ـ کلیه نمایندگان کارفرمایان ایران در شورای عالی کار، شورای عالی تأمین اجتماعی، شورای عالی حفاظت فنی و بهداشت کار، کنفرانس بین المللی کار و نظایر آن توسط کانون عالی انجمن‌های صنفی کارفرمایان، در صورت تشکیل، انتخاب و در غیر این صورت توسط وزیر کار و امور اجتماعی معرفی خواهند شد.

تبصره ۴ـ کارگران یک واحد، فقط می‌توانند یکی از سه مورد شورای اسلامی کار، انجمن صنفی یا نماینده کارگران را داشته باشند.

تبصره ۵ـ آیین‌نامه چگونگی تشکیل، حدود وظایف و اختیارات و نحوه عملکرد انجمن‌های صنفی و کانون‌های مربوطه، حداکثر ظرف مدت یک ماه از تاریخ تصویب این قانون، توسط شورای عالی کار تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

تبصره ۶ـ آیین‌نامه نحوه انتخابات نمایندگان مذکور در تبصره ۳ این ماده ظرف یک ماه پس از تصویب این قانون به تصویب وزیر کار و امور اجتماعی خواهد رسید.

ماده ۱۳۲ـ به منظور نظارت و مشارکت در اجرای اصل سی و یکم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و همچنین بر اساس مفاد مربوطه در اصل چهل و سوم قانون اساسی کارگران واحدهای تولیدی، صنفی، صنعتی، خدماتی و کشاورزی که مشمول قانون کار باشند، می‌توانند نسبت به ایجاد شرکت‌های تعاونی مسکن اقدام نمایند.

تبصره ـ شرکت‌های تعاونی مسکن کارگران هر استان می‌توانند نسبت به ایجاد کانون هماهنگی شرکت‌های تعاونی مسکن کارگران استان اقدام نمایند و کانون‌های هماهنگی تعاونی‌های مسکن کارگران استان‌ها می‌توانند به تشکیل کانون عالی هماهنگی تعاونی‌های مسکن کارگران کشور (اتحادیه مرکزی تعاونی‌های مسکن کارگران ـ اسکان) اقدام نمایند.

وزارتخانه‌های کارو امور اجتماعی، مسکن و شهر سازی وامور اقتصادی و دارایی موظف به همکاری با اتحایه اسکان بوده و اساسنامه شرکت‌های مذکور توسط وزارت کارو امور اجتماعی به ثبت خواهد رسید.

ماده ۱۳۳ـ به منظور نظارت و مشارکت در اجرای مفاد مربوط به توزیع و مصرف در اصول چهل و سوم و چهل و چهارم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، کارگران واحدهای تولیدی، صنفی، صنعتی، خدماتی و یا کشاورزی که مشمول قانون کار باشند، می‌توانند نسبت به ایجاد شرکت‌های تعاونی مصرف (توزیع) کارگری اقدام نمایند.

تبصره ـ شرکت‌های تعاونی مصرف (توزیع) کارگران می‌توانند نسبت به تاسیس کانون هماهنگی شرکت‌های تعاونی مصرف کارگران استان اقدام نمایندو کانونهای هماهنگی تعاونیهای مصرف (توزیع) کارگران استانها می‌توانند نسبت به تشکیل کانون عالی هماهنگی تعاونیهای مصرف کارگران «اتحادیه مرکزی تعاونیهای مصرف (توزیع) کارگران ـ امکان» اقدام نمایند.

وزارتخانه‌های کار و امور اجتماعی و بازرگانی و همچنین وزارتخانه‌های صنعتی موظف هستند تا همکاریهای لازم را با اتحادیه امکان به عمل آورند و اساسنامه شرکت‌های تعاونی مذکور توسط وزارت کار و امور اجتماعی به ثبت خواهد رسید.

ماده ۱۳۴ـ به منظور بررسی و پیگیری مسائل و مشکلات صنفی و اجتماعی و حسن اجرای آن قسمت از مفاد اصل بیست و نهم قانون اساسی که متضمن حفظ حقوق و تأمین منافع و بهرمندی از خدمات بهداشتی، درمانی و مراقبتهای پزشکی می‌باشد، کارگران و مدیران بازنشسته می‌توانند به طور مجزا نسبت به تأسیس کانونهای کارگران و مدیران بازنشسته شهرستانها و استانها اقدام نمایند.

تبصره ۱ـ کانونهای کارگران و مدیران بازنشسته استانها می‌توانند نسبت به تأسیس کانونهای عالی کارگران و مدیران بازنشسته کشور اقدام نمایند.

تبصره ۲ـ وزارتخانه‌های کار و امور اجتماعی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان تأمین اجتماعی موظف به همکاری با کانونهای عالی کارگران و مدیران بازنشسته کشور می‌باشند.

ماده ۱۳۵ـ به منظور ایجاد وحدت روش و هماهنگی در امور و تبادل نظر در چگونگی اجرای وظایف و اختیارات، شوراهای اسلامی کار می‌توانند نسبت به تشکیل کانون هماهنگی شوراهای اسلامی کار در استان و کانون عالی هماهنگی شوراهای اسلامی کار در کل کشور اقدام نمایند.

تبصره ـ آیین‌نامه چگونگی تشکیل، حدود وظایف و اختیارات و نحوه عملکرد کانونهای شورای اسلامی کار موضوع این ماده باید توسط وزارتین کشور و کار و امور اجتماعی و سازمان تبلیغات اسلامی تهیه و به تصویب هیات وزیران برسد.

ماده ۱۳۶ـ کلیه نمایندگان رسمی کارگران جمهوری اسلامی ایران در سازمان جهانی کار، هیاتهای تشخیص، هیاتهای حل اختلاف، شورایعالی تأمین اجتماعی، شورایعالی حفاظت فنی و نظایر آن، حسب مورد، توسط کانون عالی شوراهای اسلامی کار، کانون عالی انجمنهای صنفی کارگران و یا مجمع نمایندگان کارگران انتخاب خواهند شد.

تبصره ۱ـ آیین‌نامه اجرایی این ماده با پیشنهاد شورای عالی کار به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

تبصره ۲ـ در صورتی که تشکلهای عالی کارگری و کارفرمایی موضوع این فصل ایجاد نشده باشند، وزیر کار و امور اجتماعی می‌تواند نسبت به انتخاب نمایندگان مزبور در مجامع، شوراها و هیاتهای عالی اقدام نماید.

ماده ۱۳۷ـ به منظور هماهنگی و حسن انجام وظایف مربوطه، تشکلهای کارفرمایی و کارگری موضوع این فصل از قانون می‌توانند به طور مجزا نسبت به ایجاد تشکیلات مرکزی اقدام نمایند.

تبصره ـ آیین‌نامه‌های انتخابات شورای مرکزی و اساسنامه تشکیلات مرکزی کارفرمایان و همچنین کارگران، جداگانه توسط کمیسیونی مرکب از نمایندگان شورایعالی کار،وزارت کشور ووزارت کار و امور اجتماعی تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۳۸ـ مقام ولایت فقیه در صورت مصلحت می‌توانند در هر یک از تشکلهای مذکور نماینده داشته باشند.

● **فصل هفتم ـ مذاکرات و پیمانهای دسته جمعی کار**

ماده ۱۳۹ـ هدف از مذاکرات دسته جمعی، پیشگیری و یا حل مشکلات حرفه‌ای و یا شغلی و یا بهبود شرایط تولید و یا امور رفاهی کارگران است که از طریق تعیین ضوابطی برای مقابله با مشکلات و تأمین مشارکت طرفین در حل آنها و یا از راه تعیین و یا تغییر شرایط و نظایر اینها، در سطح کارگاه، حرفه، و یا صنعت با توافق طرفین تحقق می‌یابد. خواستهای طرح شده از سوی طرفین باید متکی به دلایل و مدارک لازم باشد.

تبصره ۱ـ هر موضوعی که در روابط کار متضمن وضع مقررات و ایجاد ضوابط از طریق مذاکرات دسته جمعی باشد، می‌تواند موضوع مذاکره قرار بگیرد، مشروط بر آنکه مقررات جاری کشور و از جمله سیاست‌های برنامه‌ای دولت، اتخاذ تصمیم در مورد آنها را منع نکرده باشد.

مذاکرات دسته جمعی باید به منظور حصول توافق و حل و فصل مسالمت‌آمیز اختلافات با رعایت شئون طرفین و با خودداری از هرگونه عملی که موجب اختلال نظم جلسات گردد، ادامه یابد.

تبصره ۲ـ در صورتی که طرفین مذاکرات دسته جمعی موافق باشند می‌توانند از وزارت کار وامور اجتماعی تقاضا کنند شخص بی‌طرفی را که در زمینه مسایل تبحر داشته باشد و بتواند در مذاکرات هماهنگی ایجاد کند، به عنوان کارشناس پیمانهای دسته جمعی به آنها معرفی نماید. نقش این کارشناس کمک به هر دو طرف در پیشبرد مذاکرات دسته جمعی است.

ماده ۱۴۰ـ پیمان دسته جمعی کار عبارت است از پیمانی کتبی که به منظور تعیین شرایط کار فیمابین یک یا چند(شورا یا انجمن صنفی و یا نماینده قانونی کارگران) ازیک طرف و یک یا چند کارفرما و یا نمایندگان قانونی آنها از سوی دیگر و یا فیمابین کانونها و کانونهای عالی کارگری و کارفرمایی منعقد می‌شود.

تبصره ـ در صورتی که مذاکرات دسته جمعی کار منجر به انعقاد پیمان دسته جمعی کار شود، باید متن پیمان در سه نسخه تنظیم و به امضای طرفین برسد. دو نسخه از پیمان در اختیار طرفین عقد پیمان دسته‌جمعی قرار گرفته و نسخه سوم ظرف سه روز در قبال اخذ رسید و به منظور رسیدگی و تأیید، تسلیم وزارت کار وامور اجتماعی خواهد شد.

ماده ۱۴۱ـ پیمانهای دسته جمعی کار هنگامی اعتبار قانونی و قابلیت اجرای خواهند داشت که :

الف ـ مزایای کمتر از آنچه در قانون کار پیش‌بینی گردیده است در آن تعیین نشده باشد.

ب ـ با قوانین و مقررات جاری کشور و تصمیمات و مصوبات قانونی دولت مغایر نباشد.

ج ـ عدم تعارض موضوع یا موضوعات پیمان با بندهای الف و ب، به تأیید وزارت کار و امور اجتماعی برسد.

تبصره ۱ـ وزارت کار و امور اجتماعی باید نظر خود در مورد مطابقت یا عدم تطابق پیمان با بندهای الف و ب مذکور در این ماده را ظرف ۳۰ روز به طرفین پیمان کتباً اعلام نماید.

تبصره ۲ـ نظر وزارت کار و امور اجتماعی در مورد عدم مطابقت مفاد پیمان جمعی با موضوعات بندهای الف و ب باید متکی به دلایل قانونی و مقررات جاری کشور باشد، دلایل و موارد مستند باید کتباً به طرفین پیمان ظرف مدت مذکور در تبصره یک همین ماده اعلام گردد.

ماده ۱۴۲ـ در صورتی که اختلاف نظر در مورد مواد مختلف این قانون و یا پیمانهای قبلی و یا هر یک از موضوعات مورد درخواست طرفین برای انعقادپیمان جدید، منجر به تعطیل کار ضمن حضور کارگر در کارگاه و یا کاهش عمدی تولید از

سوی کارگران شود، هیات تشخیص موظف است بر اساس در خواست هر یک از طرفین اختلاف و یا سازمانهای کارگری و کارفرمایی، موضوع اختلاف را سریعاً مورد رسیدگی قرارداده و اعلام نظر نماید.

تبصره ـ در صورتی که هر یک از طرفین پیمان دسته جمعی نظر مذکور را نپذیرد می‌تواند ظرف مدت ده روز از تاریخ اعلام نظر هیات تشخیص (موضوع ماده ۱۵۸) به هیات حل اختلاف مندرج در فصل نهم این قانون مراجعه و تقاضای رسیدگی و صدور رأی نماید.

هیات حل اختلاف پس از دریافت تقاضا فوراً به موضوع اختلاف در پیمان دسته جمعی رسیدگی و رای خود را نسبت به پیمان دسته جمعی کار اعلام می‌کند.

ماده ۱۴۳ـ در صورتی که پیشنهادات هیات حل اختلاف ظرف سه روز مورد قبول طرفین واقع نشود رئیس اداره کار و امور اجتماعی موظف است بلافاصله گزارش امر را جهت اتخاذ تصمیم لازم، به وزارت کار و امور اجتماعی اطلاع دهد. در صورت لزوم هیات وزیران می‌تواند مادام که اختلاف ادامه دارد، کارگاه را به هر نحوی که مقتضی بداند به حساب کارفرما اداره نماید.

ماده ۱۴۴ـ در پیمانهای دسته جمعی کار که برای مدت معینی منعقد می‌گردد، هیچ یک از طرفین نمی‌تواند به تنهایی قبل از پایان مدت، درخواست تغییر آن را بنماید، مگر آنکه شرایط استثنایی به تشخیص وزارت کار و امور اجتماعی این تغییر را ایجاب کند.

ماده ۱۴۵ ـ فوت کارفرما و یا تغییر مالکیت از وی در اجرای پیمان دسته جمعی کار موثر نمی‌باشد و چنانچه کار استمرار داشته باشد، کارفرمای جدید قائم مقام کارفرمای قدیم محسوب خواهد شد.

ماده ۱۴۶ـ در کلیه قراردادهای انفرادی کار، که کارفرما قبل از انعقاد پیمان دسته جمعی کار منعقد ساخته و یا پس از آن منعقد می‌نماید، مقررات پیمان دسته جمعی لازم‌الاتباع است، مگر در مواردی که قراردادهای انفرادی از لحاظ مزد دارای مزایای بیشتر از پیمان دسته جمعی باشند.

- **فصل هشتم ـ خدمات رفاهی کارگران**

ماده ۱۴۷ـ دولت مکلف است خدمات بهداشتی و درمانی را برای کارگران و کشاورزان مشمول این قانون و خانواده آنها فراهم سازد.

ماده ۱۴۸ـ کارفرمایان کارگاههای مشمول این قانون مکلفند بر اساس قانون تـأمین اجتماعی، نسبت به بیمه نمودن کارگران واحد خود اقدام نمایند.

ماده ۱۴۹ـ کار فرمایان مکلفند با تعاونیهای مسکن و در صورت عـدم وجـود ایـن تعاونیها مستقیماً با کارگران فاقـد مـسکن جهـت تـأمین خانـه‌هـای شخـصی مناسـب همکاری لازم را بنمایند و همچنین کارفرمایان کارگاههـای بـزرگ مکلـف بـه احـداث خانه‌های سازمانی در جوار کارگاه و یا محل مناسب دیگر می‌باشند.

تبصره ۱ـ دولت موظف اسـت بـا اسـتفاده از تـسهیلات بـانکی و امکانـات وزارت مسکن و شهر سازی، شهرداریها و سایر دستگاه‌های ذیربط همکاری لازم را بنماید.

تبصره ۲ـ نحوه و میزان همکاری و مشارکت کارگران، کارفرمایـان و دسـتگاه‌هـای دولتی و نوع کارگاههای بزرگ مشمول این ماده طبق آیین‌نامه‌ای خواهد بود که توسـط وزارتین کار و امور اجتماعی و مسکن و شهر سازی تهیه و به تصویب هیـات وزیـران خواهد رسید.

ماده ۱۵۰ـ کلیه کارفرمایان مشمول این قانون مکلفند، در کارگاه، محل مناسب برای ادای فریضه نماز ایجاد نمایند و نیز در ایام مـاه مبـارک رمـضان بـرای تعظـیم شـعائر مذهبی و رعایت حال روزه‌داران، باید شـرایط و سـاعات کـار را بـا همکـاری انجمـن اسلامی و شورای اسلامی کار و یا سایر نمایندگان قانونی کارگران طوری تنظیم نماینـد که اوقات کار مانع فریضه روزه نباشـد. همچنـین مـدتی از اوقـات کـار را بـرای ادای فریضه نماز و صرف افطار یا سحری، اختصاص دهند.

ماده ۱۵۱ـ در کارگاههایی که برای مدت محدود به منظور انجام کـاری معـین (راه سازی و مانند آن) دور از مناطق مسکونی ایجاد می‌شوند، کار فرمایان موظفند سه وعده غذای مناسب و ارزان قیمت (صبحانه، نهار، شام) برای کارگران خود فراهم نمایند، کـه حداقل یک وعده آن باید غذای گرم باشد. در این قبیـل کارگاههـا بـه اقتـضای فـصل، محل و مدت کار، باید خوابگاه مناسب برای کارگران ایجاد شود.

ماده ۱۵۲ـ در صورت دوری کارگاه و عدم تکافوی وسیله نقلیه عمومی، صاحب کـار باید برای رفت و برگشت کارکنان خود وسیله نقلیه مناسب در اختیار آنان قرار دهد.

ماده ۱۵۳ـ کار فرمایان مکلفند برای ایجاد و اداره امور شرکت‌های تعاونی کارگران کارگاه خود، تسهیلات لازم را از قبیل محل، وسایل کار و امثال اینها فراهم نمایند.

تبصره ـ دستورالعملهای مربوط به نحوه اجرای این ماده با پیشنهاد شورایعالی کار به تصویب وزیر کار و امور اجتماعی خواهد رسید.

ماده ۱۵۴ـ کلیه کار فرمایان موظفند با مشارکت وزارت کار و امور اجتماعی و سازمان تربیت بدنی کشور، محل مناسب برای استفاده کارگران در رشته‌های مختلف ورزش ایجاد نمایند.

تبصره ـ آیین‌نامه نحوه ایجاد و ضوابط مربوط به آن و همچنین مدت شرکت کارگران در مسابقات قهرمانی ورزشی یا هنری و ساعات متعارف تمرین، توسط وزارت کار وامور اجتماعی و سازمان تربیت بدنی کشور تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۵۵ـ کلیه کارگاهها موظفند بر حسب اعلام وزارت کار وامور اجتماعی و با نظارت این وزارت و سازمانهای مسؤول در امر سواد آموزی بزرگسالان، به ایجاد کلاسهای سواد آموزی بپردازند. ضوابط نحوه اجرای این تکلیف، چگونگی تشکیل کلاس، شرکت کارگران در کلاس، انتخاب آموزش یاران و سایر موارد آن مشترکاً توسط وزارت کار و امور اجتماعی و نهضت سواد آموزی تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

تبصره ـ شرط ورود کارگران به دوره‌های مراکز کارآموزی، حداقل داشتن گواهینامه نهضت سوادآموزی یا معادل آن است.

ماده ۱۵۶ـ دستورالعملهای مربوط به تاسیسات کارگاه از نظر بهداشت محیط کار مانند غذاخوری، حمام و دستشویی برابر آیین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تصویب و به مرحله اجرا در خواهد آمد.

● **فصل نهم ـ مراجع حل اختلاف**

ماده ۱۵۷ـ هر گونه اختلاف فردی بین کارفرما و کارگر یا کارآموز که ناشی از اجرای این قانون و سایر مقررات کار، قرارداد کار آموزی، موافقت نامه‌های کارگاهی یا پیمانهای دسته جمعی کار باشد، در مرحله اول از طریق سازش مستقیم بین کارفرماو کارگر یا کارآموز و یا نمایندگان آنها در شورای اسلامی کار و در صورتی که شورای اسلامی کار در واحدی نباشد، از طریق انجمن صنفی کارگران و یا نماینده قانونی کارگران و کارفرما حل و فصل خواهد شد و در صورت عدم سازش از طریق هیاتهای تشخیص و حل اختلاف به ترتیب آتی رسیدگی و حل و فصل خواهد شد.

ماده ۱۵۸ـ هیات تشخیص مذکور در این قانون از افراد ذیل تشکیل می‌شود:

۱ـ یک نفر نماینده وزارت کار و امور اجتماعی

۲ـ یک نفر نماینده کارگران به انتخاب کانون هماهنگی شوراهای اسلامی کار استان

۳ـ یک نفر نماینده مدیران صنایع به انتخاب کانون انجمنهای صنفی کارفرمایان استان. در صورت لزوم و با توجه به میزان کار هیاتها، وزارت کار وامور اجتماعی می‌تواند نسبت به تشکیل چند هیات تشخیص در سطح هر استان اقدام نماید.

تبصره ـ کارگری که مطابق نظر هیات تشخیص باید اخراج شود، حق دارد نسبت به این تصمیم به هیات حل اختلاف مراجعه و اقامه دعوی نماید.

ماده ۱۵۹ـ رأی هیأتهای تشخیص پس از ۱۵ روز از تاریخ ابلاغ آن لازم الاجرا می‌گردد و در صورتی که ظرف مدت مذکور یکی از طرفین نسبت به رای مزبور اعتراض داشته باشد اعتراض خود را کتباً به هیات حل اختلاف تقدیم می‌نماید، و رای هیات حل اختلاف پس از صدور قطعی و لازم الاجرا خواهد بود. نظرات اعضاء هیات بایستی در پرونده درج شود.

ماده ۱۶۰ـ هیات حل اختلاف استان از سه نفر نماینده کارگران به انتخاب کانون هماهنگی شوراهای اسلامی کار استان یا کانون انجمنهای صنفی کارگران و یا مجمع نمایندگان کارگران واحدهای منطقه و سه نفر نماینده کارفرمایان به انتخاب مدیران واحدهای منطقه و سه نفر نماینده دولت (مدیر کل کار و امور اجتماعی، فرماندار و رئیس دادگستری محل و یا نمایندگان آنها) برای مدت ۲ سال تشکیل می‌گردد. در صورت لزوم با توجه به میزان کار هیاتها، وزارت کارو امور اجتماعی می‌تواند نسبت به تشکیل چند هیات حل اختلاف در سطح استان اقدام نماید.

ماده ۱۶۱ـ هیاتهای حل اختلاف با توجه به حجم کار و ضرورت به تعداد لازم در محل واحدهای کار و امور اجتماعی و حتی الامکان خارج از وقت اداری تشکیل خواهد شد.

ماده ۱۶۲ـ هیاتهای حل اختلاف از طرفین اختلاف برای حضور در جلسه رسیدگی، کتباً دعوت می‌کنند. عدم حضور هر یک از طرفین یا نماینده تام الاختیار آنها مانع رسیدگی و صدور رای توسط هیات نیست، مگر آنکه هیات حضور طرفین را

ضروری تشخیص دهد. در این صورت فقط یک نوبت تجدید دعوت می‌نماید. در هر حال هیات حتی‌الامکان ظرف مدت یک ماه پس از وصول پرونده، رسیدگی و رای لازم را صادر می‌نماید.

ماده ۱۶۳ـ هیاتهای حل اختلاف می‌توانند در صورت لزوم از مسؤولین و کارشناسان، انجمنها، و شوراهای اسلامی واحدهای تولیدی، صنعتی، خدماتی و کشاورزی دعوت به عمل آورند و نظرات و اطلاعات آنان را در خصوص موضوع، استماع نمایند.

ماده ۱۶۴ـ مقررات مربوط به انتخاب اعضاء هیاتهای تشخیص و حل اختلاف و چگونگی تشکیل جلسات آنها توسط شورایعالی کار تهیه و به تصویب وزیر کار و امور اجتماعی خواهد رسید.

ماده ۱۶۵ـ در صورتی که هیات حل اختلاف، اخراج کارگر را غیر موجه تشخیص داد، حکم بازگشت کارگر اخراجی و پرداخت حق السعی او را از تاریخ اخراج صادر می‌کندو در غیر این صورت (موجه بودن اخراج) کارگرمشمول اخذ حق سنوات به میزان مندرج در ماده ۲۷ این قانون خواهد بود.

تبصره ـ چنانچه کارگر نخواهد به واحد مربوط بازگردد، کارفرمامکلف است که براساس سابقه خدمت کارگر به نسبت هر سال ٤٥ روز مزد و حقوق به وی بپردازد.

ماده ۱۶۶ـ آراء قطعی صادره از طرف مراجع حل اختلاف کار، لازم الاجرا بوده و به وسیله اجرای احکام دادگستری به مورد اجراء گذارده خواهد شد. ضوابط مربوط به آن به موجب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به پیشنهاد وزارتین کار وامور اجتماعی و دادگستری به تصویب هیات وزیران می‌رسد.

● فصل دهم ـ شورایعالی کار

ماده ۱۶۷ـ در وزارت کار و امور اجتماعی شورائی به نام شورایعالی کار تشکیل می‌شود. وظیفه شورا انجام کلیه تکالیفی است که به موجب این قانون و سایر قوانین مربوطه به عهده آن واگذار شده است. اعضای شورا عبارتند از :

الف ـ وزیر کار و امور اجتماعی، که ریاست شورا را به عهده خواهد داشت.

ب ـ دو نفر از افراد بصیر و مطلع در مسایل اجتماعی و اقتصادی به پیشنهاد وزیر کار و امور اجتماعی و تصویب هیات وزیران که یک نفر از آنان از اعضای شورایعالی صنایع انتخاب خواهد شد.

ج ـ سه نفر از نمایندگان کارفرمایان (یک نفر از بخش کشاورزی) به انتخاب کارفرمایان

د ـ سه نفر از نمایندگان کارگران (یک نفر از بخش کشاورزی) به انتخاب کانون عالی شوراهای اسلامی کار .

شورایعالی کار از افراد فوق تشکیل که به استثناء وزیر کار و امور اجتماعی بقیه اعضاء آن برای مدت دو سال تعیین و انتخاب می‌گردند و انتخاب مجدد آنان بلامانع است.

تبصره ـ هر یک از اعضاء شرکت کننده در جلسه دارای یک رای خواهند بود.

ماده ۱۶۸ـ شورایعالی کار هر ماه حداقل یک بار تشکیل جلسه می‌دهد. در صورت ضرورت، جلسات فوق العاده به دعوت رئیس و یا تقاضای سه نفر از اعضای شورا تشکیل می‌شود. جلسات شورا با حضور هفت نفر از اعضا رسمیت می‌یابد و تصمیمات آن با اکثریت آراء معتبر خواهد بود.

ماده ۱۶۹ـ شورایعالی کار داری یک دبیرخانه دائمی است. کارشناسان مسائل کارگری و اقتصادی و اجتماعی و فنی دبیرخانه، مطالعات مربوط به روابط و شرایط کار و دیگر اطلاعات مورد نیاز را تهیه و در اختیار شورایعالی کار قرار می‌دهند.

تبصره ـ محل دبیر خانه شورایعالی کار در وزارت کار و امور اجتماعی است. مسؤول دبیرخانه به پیشنهاد وزیر کار و امور اجتماعی و تصویب شورایعالی کار انتخاب می‌شود، که به عنوان دبیر شورا، بدون حق رای در جلسات شورایعالی کار شرکت خواهد کرد.

ماده ۱۷۰ـ دستورالعملهای مربوط به چگونگی تشکیل و نحوه اداره شورایعالی کار و وظایف دبیرخانه شورا و همچنین نحوه انتخاب اعضاء اصلی و علی البدل کارگران و کارفرمایان در شورایعالی کار به موجب مقرراتی خواهد بود که حداکثر ظرف دو ماه از تاریخ تصویب این قانون توسط وزیر کار و امور اجتماعی تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

- **فصل یازدهم ـ جرائم و مجازاتها**

ماده ۱۷۱ـ متخلفان از تکالیف مقرر در این قانون، حسب مورد مطابق مواد آتی با توجه به شرایط و امکانات خاطی و مراتب جرم به مجازات حبس یا جریمه نقدی یا هر دو محکوم خواهند شد.

در صورتی که تخلف از انجام تکالیف قانونی سبب وقوع حادثه‌ای گردد که منجر به عوارضی مانند نقص عضو و یا فوت کارگر شود، دادگاه مکلف است علاوه بر مجازاتهای مندرج در این فصل، نسبت به این موارد طبق قانون تعیین تکلیف نماید.

ماده ۱۷۲ـ کار اجباری با توجه به ماده (٦) این قانون به هر شکل ممنوع است و متخلف علاوه بر پرداخت اجرت المثل کار انجام یافته و جبران خسارت، با توجه به شرایط و امکانات خاطی و مراتب جرم به حبس از ۹۱ روز تایک سال و یا جریمه نقدی معادل ۵۰ تا ۲۰۰ برابر حداقل مزد روزانه محکوم خواهد شد. هرگاه چند نفر به اتفاق یا از طریق یک موسسه، شخصی را به کار اجباری بگمارند هر یک از متخلفان به مجازاتهای فوق محکوم و مشترکاً مسؤول اجرت المثل خواهند بود مگر آنکه مسبب اقوی از مباشر باشد، که در این صورت مسبب شخصاً مسوول است.

تبصره ـ چنانچه چند نفر به طور جمعی به کار اجباری گمارده شوند، متخلف یا متخلفین علاوه بر پرداخت اجرت المثل، با توجه به شرایط و امکانات خاطی و مراتب جرم به حداکثر مجازات مذکور در این ماده محکوم خواهند شد.

ماده ۱۷۳ـ متخلفان از هر یک از موارد مذکور در مواد ١٤٩، ١٥١، ١٥٢، ١٥٣، ١٥٤، ١٥٥ و قسمت دوم ماده ۷۸، علاوه بر رفع تخلف، در مهلتی که دادگاه با کسب نظر نماینده وزارت کار و امور اجتماعی تعیین خواهد کرد، با توجه به تعداد کارگران و حجم کارگاه در کارگاههای کمتر از ۱۰۰ نفر برای هر بار تخلف به پرداخت جریمه نقدی از هفتاد تا یکصد و پنجاه برابر حداقل مزد روزانه رسمی یک کارگر در تاریخ صدور حکم محکوم خواهند شد و به ازای هر صد نفر کارگر اضافی در کارگاه، ۱۰ برابر حداقل مزد به حداکثر جریمه مذکور اضافه خواهد شد.

ماده ۱۷۴ـ متخلفان از هر یک از موارد مذکور در مواد ۳۸، ٤٥، ۵۹ و تبصره ماده ٤١، برای هر مورد تخلف حسب مورد علاوه بر رفع تخلف یا تادیه حقوق کارگر و یا هر دو در مهلتی که دادگاه با کسب نظر نماینده وزارت کار و امور اجتماعی تعیین خواهد کرد، به ازای هر کارگر به ترتیب ذیل محکوم خواهند شد:

۱ـ برای تا۱۰ نفر، ۲۰ تا ۵۰ برابر حداقل مزد روزانه یک کارگر

۲ـ برای تا۱۰۰ نفر نسبت به مازاد ۱۰ نفر، ۵ تا ۱۰ برابر حداقل مزد روزانه یک کارگر

۳ـ برای بالاتر از ۱۰۰ نفر، نسبت به مازاد ۱۰۰ نفر، ۲ تا ۵ برابر حداقل مزد روزانه یک کارگر

ماده ۱۷۵ـ متخلفان از هر یک از موارد مذکور در مواد ۷۸ (قسمت اول) ۸۰ ، ۸۱ ، ۸۲ و ۹۲ برای هر مورد تخلف حسب مورد علاوه بر رفع تخلف یا تادیه حقوق کارگر و یا هر دو در مهلتی که دادگاه با کسب نظر نماینده وزارت کار و امور اجتماعی تعیین خواهد کرد، به ازای هر کارگر به ترتیب ذیل محکوم خواهند شد:

۱ـ برای تا۱۰ نفر، ۳۰ تا ۱۰۰ برابر حداقل مزد روزانه یک کارگر

۲ـ برای تا۱۰۰ نفر نسبت به مازاد ۱۰ نفر، ۱۰ تا ۳۰ برابر حداقل مزد روزانه یک کارگر

۳ـ برای بالاتر از ۱۰۰ نفر، نسبت به مازاد ۱۰۰ نفر،۵ تا ۱۰ برابر حداقل مزد روزانه یک کارگر. در صورت تکرار تخلف، متخلفان مذکور به ۱۱ تا ۱۵ برابر حداکثر جرایم نقدی فوق و یا به حبس از ۹۱ روز تا ۱۲۰ روز محکوم خواهند شد.

ماده ۱۷۶ـ متخلفان از هر یک از موارد مذکور در مواد ۵۲ ، ٦۱، ۷۵، ۷۷، ۷۹، ۸۳ ، ۸٤ و ۹۱ برای هر مورد تخلف علاوه بر رفع تخلف یا تادیه حقوق کارگر یا هر دو در مهلتی که دادگاه با کسب نظر نماینده وزارت کار و امور اجتماعی تعیین خواهد کرد، به ازای هر کارگر به ترتیب ذیل محکوم خواهند شد:

۱ـ برای تا۱۰ نفر، ۲۰۰ تا ۵۰۰ برابر حداقل مزد روزانه یک کارگر

۲ـ برای تا۱۰۰ نفر نسبت به مازاد ۱۰ نفر، ۲۰ تا ۵۰ برابر حداقل مزد روزانه یک کارگر

۳ـ برای بالاتر از ۱۰۰ نفر نسبت به مازاد ۱۰۰ نفر،۱۰ تا ۲۰ برابر حداقل مزد روزانه یک کارگر. در صورت تکرار تخلف، متخلفان مذکور به حبس از ۹۱ تا ۱۸۰ روز محکوم خواهند شد.

ماده ۱۷۷ـ متخلفان از هر یک از موارد مذکور در مواد ۷۸، ۸۹ (قسمت اول ماده) و ۹۰ برای هر مورد تخلف حسب مورد علاوه بر رفع تخلف یا تادیه حقوق کارگر و یا هر دو در مهلتی که دادگاه با کسب نظر نماینده وزارت کار و امور اجتماعی تعیین خواهد کرد، به حبس از ۹۱ تا ۱۲۰ روز و یا جریمه نقدی به ترتیب ذیل محکوم خواهند شد:

۱ـ در کارگاههای تا۱۰ نفر، ۳۰۰ تا ٦۰۰ برابر حداقل مزد روزانه یک کارگر

۲ـ در کارگاههای ۱۱تا ۱۰۰ نفر، ۵۰۰ تا ۱۰۰۰ برابر حداقل مزد روزانه یک کارگر

۳ـ در کارگاههای ۱۰۰ نفر به بالا، ۸۰۰ تا۱۵۰۰ برابر حداقل مزد روزانه یک کارگر.

در صورت تکرار تخلف، متخلفان به حبس از ۱۲۱ تا ۱۸۰ روز محکوم خواهند شد.

ماده ۱۷۸ـ هر کس شخص یا اشخاص را با اجبار و تهدید وادار به قبول عضویت در تشکلهای کارگری یا کارفرمایی نماید، یا مانع از عضویت آنها در تشکلهای مذکور گردد و نیز چنانچه از ایجاد تشکلهای قانونی و انجام وظایف قانونی آنها جلوگیری نماید، با توجه به شرایط و امکانات خاطی و مراتب جرم به جریمه نقدی از ۲۰ تا ۱۰۰ برابر حداقل مزد روزانه یک کارگر در تاریخ صدور حکم یا حبس از ۹۱ روز تا ۱۲۰ روز و یا هر دو محکوم خواهد شد.

ماده ۱۷۹ـ کار فرمایان یا کسانی که مانع ورود و انجام وظیفه بازرسان کار و ماموران بهداشت کار به کارگاههای مشمول این قانون گردند یا از دادن اطلاعات و مدارک لازم به ایشان خودداری کنند، در هر مورد با توجه به شرایط و امکانات خاطی به پرداخت جریمه نقدی از ۱۰۰ تا ۳۰۰ برابر حداقل مزد روزانه کارگر پس از قطعیت حکم و در صورت تکرار به حبس از ۹۱ تا ۱۲۰ روز محکوم خواهند شد.

ماده۱۸۰ـ کار فرمایانی که بر خلاف مفاد ماده (۱۵۹) این قانون از اجرای بموقع آراء قطعی و لازم الاجرای مراجع حل اختلاف این قانون خودداری نمایند، علاوه بر اجرای آراء مذکور، با توجه به شرایط و امکانات خاطی به جریمه نقدی از ۲۰ تا ۲۰۰ برابر حداقل مزد روزانه کارگر محکوم خواهند شد.

ماده۱۸۱ـ کارفرمایانی که اتباع بیگانه را که فاقد پروانه کارند و یا مدت اعتبار پروانه کارشان منقضی شده است به کار گمارند و یا اتباع بیگانه را در کاری غیر از آنچه در پروانه کار آنها قید شده است بپذیرند و یا در مواردی که رابطه استخدامی تبعه بیگانه با کارفرما قطع می‌گردد مراتب را به وزارت کارو امور اجتماعی اعلام ننمایند، با توجه به شرایط و امکانات خاطی و مراتب جرم به مجازات حبس از ۹۱ روز تا ۱۸۰ روز محکوم خواهندشد.

ماده ۱۸۲ـ کارفرمایانی که بر خلاف مفاد ماده (۱۹۲) این قانون از تسلیم آمار و اطلاعات مقرر به وزارت کار و امور اجتماعی خودداری نمایند، علاوه بر الزام به ارائه

آمار و اطلاعات مورد نیاز وزارت کار و امور اجتماعی، در هر مورد با توجه به شرایط و امکانات خاطی و مراتب جرم به جریمه نقدی از ۵۰ تا ۲۵۰ برابر حداقل مزد روزانه کارگر محکوم خواهند شد.

ماده ۱۸۳ـ کارفرمایانی که بر خلاف مفاد ماده (۱٤۸) این قانون از بیمه نمودن کارگران خود خودداری نمایند، علاوه بر تادیه کلیه حقوق متعلق به کارگر (سهم کارفرما) با توجه به شرایط و امکانات خاطی و مراتب جرم به جریمه نقدی معادل دو تا ده برابر حق بیمه مربوط محکوم خواهند شد.

ماده ۱۸۴ـ در کلیه مواردی که تخلف از ناحیه اشخاص حقوقی باشد، اجرت المثل کار انجام شده و طلب و خسارت باید از اموال شخص حقوقی پرداخت شود، ولی مسئولیت جزایی اعم از حبس، جریمه نقدی و یا هر دو حالت متوجه مدیر عامل یا مدیر مسئول شخصیت حقوقی است که تخلف به دستور او انجام گرفته است و کیفر درباره مسؤولین مذکور اجرا خواهد شد.

ماده ۱۸۵ـ رسیدگی به جرایم مذکور در مواد ۱۷۱ تا ۱۸٤ در صلاحیت دادگاه‌های کیفری دادگستری است، رسیدگی مذکور در دادسرا و دادگاه خارج از نوبت به عمل خواهد آمد.

ماده ۱۸۶ـ جرایم نقدی مقرر در این قانون به حساب مخصوصی در بانک واریز خواهد شد و این وجوه تحت نظر وزیر کارو امور اجتماعی به موجب آیین‌نامه‌ای که به تصویب هیات وزیران می‌رسد، جهت امور رفاهی، آموزشی و فرهنگی کارگران به مصرف خواهد رسید.

● **فصل دوازدهم ـ مقررات متفرقه**

ماده ۱۸۷ـ کارفرمایان مکلفند پس از پایان قرارداد کار بنا به درخواست کارگر، گواهی انجام کار با قید مدت، زمان شروع و پایان و نوع کار انجام شده را به وی تسلیم نمایند.

ماده ۱۸۸ـ اشخاص مشمول قانون استخدام کشوری یا سایر قوانین و مقررات خاص استخدامی و نیز کارگران کارگاههای خانوادگی که انجام کار آنها منحصراً توسط صاحب کار و همسر و خویشاوندان نسبی درجه یک از طبقه اول وی انجام می‌شود، مشمول مقررات این قانون نخواهد بود.

تبصره ـ حکم این ماده مانع از انجام تکالیف دیگری که در فصول مختلف، نسبت به موارد مذکور تصریح شده است نمی‌باشد.

ماده ۱۸۹ـ در بخش کشاورزی، فعالیتهای مربوط به پرورش و بهره برداری از درختان میوه، انواع نباتات، جنگلها، مراتع، پارکهای جنگلی و نیز دامداری و تولید و پرورش ماکیان و طیور، صنعت نوغان، پرورش آبزیان و زنبور عسل و کاشت، داشت و برداشت و سایر فعالیتها در کشاورزی، به پیشنهاد شورایعالی کار و تصویب هیات وزیران می‌تواند از شمول قسمتی از این قانون معاف گردد.

ماده ۱۹۰ـ مدت کار، تعطیلات و مرخصی‌ها، مزد یا حقوق صیادان، کارکنان حمل و نقل (هوائی، زمینی و دریایی) خدمه و مستخدمین منازل، معلولین و نیز کارگرانی که طرز کارشان بنحوی است که تمام یا قسمتی از مزد و درآمد آنها بوسیله مشتریان یا مراجعین تأمین می‌شود و همچنین کارگرانی که کار آنها نوعاً در ساعات متناوب انجام می‌گیرد، در آیین‌نامه‌هایی که توسط شورایعالی کار تدوین و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید تعیین می‌گردد. در موارد سکوت این قانون حاکم است.

ماده ۱۹۱ـ کارگاههای کوچک کمتر از ده نفر را می‌توان بر حسب مصلحت موقتاً از شمول بعضی از مقررات این قانون مستثنی نمود. تشخیص مصلحت و موارد استثناء به موجب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که با پیشنهاد شورایعالی کار به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۹۲ـ کار فرمایان موظفند در مهلت مقرر، آمار و اطلاعات مورد نیاز وزارت کار و امور اجتماعی را طبق آیین‌نامه‌ای که به تصویب وزیر کار و امور اجتماعی می‌رسد تهیه و تسلیم نمایند.

ماده ۱۹۳ـ وزارت کار و امور اجتماعی و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی حسب مورد به منظور تأمین کادر متخصص سرپرستی در صورت لزوم به افرادی که در واحدها به عنوان سرپرست تعیین شده‌اند، آموزشهای لازم را در زمینه مسائل ناظر به روابط انسانی، روابط کار و ایمنی و بهداشت کار خواهند داد.

آیین‌نامه مربوط توسط شورایعالی کار تهیه و حسب مورد به تصویب وزرای کار و امور اجتماعی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می‌رسد.

ماده ۱۹۴ـ کارفرمایان کارخانه‌ها مکلفند در زمینه آموزش نظامی کارگران

واحدهای خود، با نیروی مقاومت بسیج سپاه پاسداران انقلاب اسلامی همکاریهای لازم را مبذول دارند.

تبصره ـ آیین‌نامه اجرایی این ماده با همکاری مشترک وزارتین کار و امور اجتماعی و دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

ماده۱۹۵ـ به منظور تشویق نیروهای کارگری مولد، متخصص، مخترع و مبتکر، وزارت کار و امور اجتماعی مکلف است همه ساله به طرق مقتضی در مورد انتخاب کارگران نمونه سال اقدام نماید.

تبصره ـ ضوابط اجرایی این ماده و چگونگی تشویق کارگران نمونه و نحوه اجرای آن و پیش‌بینی هزینه‌های متعارف مربوط، توسط وزارت کار و امور اجتماعی تعیین خواهد گردید.

ماده۱۹۶ـ وزارت کار و امور اجتماعی مکلف است در جهت آگاهی و شکوفایی فکری بیشتر کارگران و رشد کارهای علمی، عملی، تخصصی در زمینه‌های علم و صنعت، کشاورزی و خدماتی، فیلم، اسلاید و آموزشهای لازم دیگر را تدارک ببیند و این امکانات را از طریق رادیو، تلویزیون و رسانه‌های گروهی و یا هر نحو دیگری که لازم باشد در اختیار آنان قرار دهد.

ماده۱۹۷ـ دولت مکلف است با توجه به امکانات خود برای کارگرانی که قصد داشته باشند از شهر به روستا مهاجرت کنند و به کار کشاورزی بپردازند تسهیلات لازم را فراهم نماید.

ماده۱۹۸ـ وزارت کار و امور اجتماعی می‌تواند در موارد ضرورت برای تنظیم نیروی کار ایرانیان خارج از کشور، در نمایندگی‌های جمهوری اسلامی ایران، وابسته کار منصوب نماید.

تبصره ۱ـ وابسته کار، توسط وزیر کارو امور اجتماعی تعیین و پس از موافقت وزیر امور خارجه منصوب و اعزام می‌گردد.

تبصره ۲ـ وزارتین کار و امور اجتماعی و امور خارجه و سازمان امور اداری و استخدامی موظفند پس از تصویب این قانون آیین‌نامه اجرایی موضوع این ماده را تهیه و به تصویب هیات وزیران برسانند.

ماده۱۹۹ـ وزارت کار و امور اجتماعی مکلف است ظرف مدت شش ماه از تاریخ

تصویب این قانون، آیین‌نامه‌های اجرایی مربوط را تهیه و به تصویب مراجع مذکور در این قانون برساند.

تبصره ـ آن دسته از آیین‌نامه‌های اجرایی قانون کار مصوب ۱۳۳۷/۱۲/۲۶ که با مقررات این قانون مغایر نباشد، تا تصویب آیین‌نامه‌های موضوع این ماده قابل اجرا می‌باشند.

ماده۲۰۰ـ با تصویب این قانون و آیین‌نامه‌های اجرایی آن، قوانین کار و کار کشاورزی مغایر این قانون لغو می‌گردند.

ماده۲۰۱ـ وزارت کار و امور اجتماعی باید کلیه حقوق و تکالیف مذکور در این قانون را با روشهای مناسب به اطلاع کارگران و کارفرمایان برساند.

ماده ۲۰۲ـ وزارت کار و امور اجتماعی مکلف است سازمان و تشکیلات خود را در ارتباط با قانون کار جدید، طراحی و به تصویب سازمان امور اداری و استخدامی کشور برساند.

ماده ۲۰۳ـوزارت کار و امور اجتماعی و دادگستری مامور اجرای این قانون می‌باشند.

تبصره ـ مفاد این ماده رافع تکالیف و مسئولیتهایی نخواهد بود که در این قانون و یا سایر قوانین به عهده وزارتخانه‌های ذیربط و مؤسسات و کارگاههای دولتی مشمول این قانون نهاده شده است.

قانون فوق که در تاریخ دوم مهرماه یکهزاروسیصدو شصت و هشت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده و موادی از آن مورد اختلاف مجلس و شورای نگهبان قرار گرفته است، در جلسات متعدد مجمع تشخیص مصلحت نظام بررسی و با اصلاح و تتمیم مواد ۳ـ ۷ ـ۸ـ ۱۳ـ ۱۵ـ ۲۰ـ ۲۴ـ ۲۶ـ ۲۷ـ ۲۹ـ ۳۱ـ ۳۲ـ ۳۳ـ ۴۱ـ ۴۶ـ ۵۱ـ ۵۲ ـ ۵۳ ـ ۵۶ ـ ۵۸ ـ ۵۹ ـ ۶۰ ـ ۶۲ ـ ۶۴ ـ ۶۵ ـ ۶۶ـ ۶۷ـ ۶۹ـ ۷۰ ـ ۷۳ ـ ۸۱ ـ ۱۰۵ـ ۱۰۸ـ ۱۱۰ـ ۱۱۱ـ ۱۱۲ـ ۱۱۳ـ ۱۱۴ـ ۱۱۸ـ ۱۱۹ـ ۱۳۰ـ ۱۳۱ـ ۱۳۵ـ ۱۳۶ـ ۱۳۷ـ ۱۳۸ـ ۱۴۳ـ ۱۵۱ـ ۱۵۴ـ ۱۵۵ـ ۱۵۸ـ ۱۵۹ـ ۱۶۰ـ ۱۶۶ـ کل فصل مجازاتها (مواد۱۷۱ـ ۱۷۲ـ ۱۷۳ـ۱۷۴ـ ۱۷۵ـ ۱۷۶ـ ۱۷۷ـ ۱۷۸ـ ۱۷۹ـ ۱۸۰ـ ۱۸۱ـ ۱۸۲ـ ۱۸۳ـ ۱۸۴ـ ۱۸۵ـ ۱۸۶) ـ ۱۸۸ـ ۱۸۹ـ ۱۹۰ـ ۱۹۱ـ ۲۰۲ و ۲۰۳ مشتمل بر دویست و سه ماده و یکصدو بیست و یک تبصره در تاریخ بیست و نهم آبان ماه یکهزارو سیصدو شصت و نه به تصویب نهایی مجمع تشخیص مصلحت نظام رسید.

۴۲– قانون شمول مقررات مربوط به کارکنان دولت تابع قانون استخدام کشوری که در مناطق جنگی یا جبهه‌های جنگ تحمیلی خدمت می‌نمایند به کارکنان وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمانهای وابسته که مشمول قانون تأمین اجتماعی هستند[1] (۱۳۶۶/۹/۱)

ماده واحده ـ وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است مقرراتی که برای کارکنان دولت شاغل در مناطق جنگی یا جبهه‌های جنگ تحمیلی تابع قانون استخدام کشوری وضع شده یا می‌شود را برای کارکنان آن وزارت و سازمانهای تابعه که مشمول قانون تأمین اجتماعی هستند و در مناطق و جبهه‌های جنگ تحمیلی خدمت نموده یا می‌نمایند اجرا نماید.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه روز یکشنبه اول آذرماه یکهزار وسیصدوشصت‌وشش مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳٦٦/۹/۹ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

۴۳– قانون حفاظت در برابر اشعه مصوب ۱۳۶۸/۱/۲۰

● **فصل اول ـ کلیات**

ماده ۱ـ اهداف

با توجه به گسترش روز افزون کاربرد اشعه (پرتوها) در امور مختلف و ضرورت حفاظت کارکنان، مردم، نسلهای آینده و محیط در برابر اثرات زیان آور اشعه، مقررات ذیل تدوین گردیده است.

ماده ۲ـ تعاریف

۱ـ «اشعه» یا «پرتوها» شامل اشعه یون ساز و غیر یون ساز می‌باشد.

۲ـ «منابع مولد اشعه» به مواد پرتوزا (رادیو اکتیو) اعم از طبیعی و یا مصنوعی و یا مواد و اشیاء حاوی آن و یا دستگاه‌ها و تاسیسات مولد اشعه اطلاق میگردد.

۳ـ «کار با اشعه» هر گونه کار یا فعالیتی است که در ارتباط با منابع مولد اشعه انجام شود.

۱ـ نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۲٤۷۷ مورخ ۱۳٦٦/۱۰/۳

٤ـ «واحد قانونی» در مفهوم «سازمان انرژی اتمی ایران» است.

۵ـ «شخص مسئول» شخص حقیقی است که برابر آیین‌نامه مربوط واجد صلاحیت علمی و فنی و شرایط لازم برای تصدی و نظارت بر کلیه امور مربوط به کار با اشعه در محدوده پروانه مربوط باشد.

٦ـ «مسئول فیزیک بهداشت» شخص حقیقی است که برابر آیین‌نامه مربوطه واجد صلاحیت علمی و فنی و شرایط لازم برای تصدی مسوولیت حفاظت در برابر اشعه در محدوده پروانه مربوط باشد.

ماده ۳ـ شمول مقررات

مقررات این قانون شامل کلیه امور مربوط به حفاظت در برابر اشعه در سطح کشور از جمله موارد زیر می‌باشد.

۱ـ منابع مولد اشعه

۲ـ کار با اشعه

۳ـ احداث، تأسیس، راه اندازی، بهره برداری، از کاراندازی و تصدی هر واحدی که در آن کار با اشعه انجام شود.

٤ـ هر گونه فعالیت در رابطه با منابع مولد اشعه شامل واردات و صادرات، ترخیص، توزیع، تهیه، تولید، ساخت ،تملک، تحصیل، اکتشاف، استخراج، حمل ونقل، معاملات، پیمانکاری، نقل و انتقال، کاربرد و یا پس اندازی.

۵ـ حفاظت کارکنان، مردم و نسلهای آینده بطور کلی و محیط در برابر اثرات زیان‌آور اشعه.

● فصل دوم ـ پروانه و مسئولیتها

ماده ۴ـ انجام هرگونه فعالیت در ارتباط با مواد مندرج در بندهای ۱، ۲، ۳، و٤ از ماده ۳، غیر از موارد مستثنی بموجب آیین‌نامه‌های مربوطه مستلزم اخذ پروانه کسب از واحد ذیربط و پروانه اشتغال از واحد قانونی می‌باشد.

تبصره ـ مجوز کار با اشعه در مورد مؤسسات پزشکی صرفاً برای متخصصین گروه پزشکی توسط کمیسیونی مرکب از دو نفر متخصص امور حفاظت در برابر اشعه از واحد قانونی و دو نفر کارشناس از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مورد بررسی و تأیید قرار گرفته و از طرف واحد قانونی داده خواهد شد .

صدور پروانه نهایی تأسیس واحد کار با اشعه از سوی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی خواهد بود.

ماده ۵ـ دارنده پروانه کسب مکلف است حداقل یک فرد واجد شرایط بعنوان شخص مسئول و یک فرد واجد شرایط بعنوان مسوول فیزیک بهداشت را به واحد قانونی معرفی تا پروانه اشتغال بنام آنان اخذ گردد.

تبصره ـ در موارد خاص (مانند واحدهای تشخیص با اشعه ایکس با فعالیت محدود) و طبق آیین‌نامه‌های مربوط، مسئولیت شخص حقیقی دارنده پروانه کسب، شخص مسئول و مسئول فیزیک بهداشت می‌تواند تواماً بعهده یک یا دو شخص حقیقی واجد شرایط باشد.

ماده ۶ـ دارنده پروانه اشتغال مکلف است منحصراً در محل و در حدود و شرایط مندرج در پروانه و دستورالعملهای مربوطه فعالیت نماید.

ماده ۷ـ هر گونه تغییر در وضعیت حقوقی دارنده پروانه کسب در ارتباط با منابع مولد اشعه و نیز هر گونه تغییر کمی و کیفی در ارتباط با منابع مزبور مستلزم اخذ مجوز از واحد قانونی است.

تبصره ـ در خصوص مؤسسات پزشکی پس از اخذ مجوز از واحد قانونی ،صدور پروانه کار جدید از سوی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی خواهد بود.

ماده ۸ـ دارندگان پروانه و یا قائم مقام قانونی آنها و نیز کلیه افرادی که به لحاظ وظیفه شغلی با منابع مولد اشعه در ارتباط می‌باشند مکلفند موارد زیر را بلافاصله به واحد قانونی اطلاع دهند:

۱ـ تعلیق و یا تعطیل بهره برداری از منابع مولد اشعه.

۲ـ مفقود شدن و یا سرقت منابع مولد اشعه.

۳ـ هرگونه حادثه، اخلال، عیب و یا تغییرات در رابطه با منابع مولد اشعه که احتمال افزایش مخاطرات بالقوه پرتوگیری افراد دربرداشته باشد.

٤ـ سوانح پرتوگیری و نیز پرتوگیری مشکوک افراد.

ماده ۹ـ کلیه افرادی که به کار با اشعه گمارده می‌شوند باید تحت معاینات و آزمایشهای پزشکی لازم قبل و بعد از استخدام و بصورت دوره‌ای طبق آیین‌نامه مربوطه قرار گرفته و مدارک لازم را در اختیار واحد قانونی قرار دهند.

ماده ۱۰ـ گماردن افراد زیر به کار با اشعه ممنوع است:

۱ـ افراد کمتر از ۱۸ سال سن غیر از موارد مستثنی بموجب آیین‌نامه مربوطه.

۲ـ افرادی که در نتیجه آزمایشهای پزشکی مورد تأیید واحد قانونی کار با اشعه برای سلامتی آنان زیان آور تشخیص داده شده باشد.

ماده ۱۱ـ در انجام هرگونه فعالیت مربوط به موارد مندرج در ماده ۳ دارنده پروانه کسب، شخص مسئول و مسئول فیزیک بهداشت مکلف اند:

۱ـ کلیه مقررات، استانداردها، آیین‌نامه‌ها و دستورالعملهای حفاظت در برابر اشعه را رعایت نمایند.

۲ـ کلیه تدابیر و تجهیزات حفاظتی لازم را طبق مقررات مربوط پیش‌بینی، تأمین و به اجرا درآورند.

۳ـ از پرتودهی غیر ضروری اجتناب نمایند.

ماده ۱۲ـ کلیه افرادی که به کار با اشعه اشتغال دارند مکلفند وسائل حفاظت در برابر اشعه پیش‌بینی شده را شخصاً بکار گرفته و مقررات و دستورالعملهای مربوطه را به اجرا درآورند.

● فصل سوم ـ نظارت و بازرسی

ماده ۱۳ـ واحد قانونی در جهت اجرای مقررات این قانون، نظارت بر کلیه امور مندرج در ماده ۳ این قانون و بازرسی در زمینه‌های مزبور را بعهده دارد.

ماده ۱۴ـ دارنده پروانه کسب، شخص مسئول و مسئول فیزیک بهداشت مکلفند توصیه‌ها و دستورالعملهای ابلاغ شده توسط واحد قانونی و بازرسین مربوطه را به اجراء درآورند.

ماده ۱۵ـ در مواردی که اجرای امور مربوطه به مفاد ماده ١٤ و یا حفاظت افراد و اموال در برابر اشعه مستلزم ارائه خدمات از طرف واحدقانونی باشد، اشخاص ذینفع مکلفند بهاء خدمات ارائه شده را طبق تعرفه مقرر در آیین‌نامه مربوطه به حساب خزانه داری کل واریز نمایند.

تبصره ـ در مورد مؤسسات پزشکی که منجر به صرف هزینه یا ارائه خدمات توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می‌شود آیین‌نامه مربوطه توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه می‌گردد.

ماده ۱۶ـ دارنده پروانه و یا هر شخصی که بنحوی از انحاء منابع مولد اشعه را برابر مفاد این قانون در اختیار و یا تحت نظر داشته و یا بعنوان شخص مسئول و یا مسئول فیزیک بهداشت انجام وظیفه نماید مکلف است در حوزه فعالیت شغلی خود تسهیلات لازم برای اعمال نظارت و بازرسی واحد قانونی را فراهم نموده و اطلاعات و مدارک مورد نیاز را در اختیار واحد قانونی قرار دهد.

ماده ۱۷ـ واحد قانونی مکلف است در اجرای مقررات این قانون، در صورت وقوف بر وجود اشکالات یا تخلفاتی در کار با اشعه یا بهره برداری از منابع مولد اشعه پس از ابلاغ کتبی مدت دار به وزارت و یا موسسه مربوطه و در صورت عدم رعایت توصیه‌ها، دستور توقف و یا تعطیل بهره برداری از منابع مربوطه را صادر نموده و یا پروانه صادره را لغو نماید و در صورت لزوم با اخذ مجوز لازم از مرجع ذیصلاح اقدام به لاک و مهر آن بنماید.

● **فصل چهارم ـ جرائم و مجازاتها**

ماده ۱۸ـ موارد زیر جرم محسوب و مرتکب حسب مورد با رعایت شرایط و امکانات خاطی و دفعات و مراتب جرم و مراتب تأدیب از وعظ و توبیخ و تهدید و درجات تعزیز به مجازات مشروحه ذیل محکوم خواهد شد:

۱ـ عدم استفاده از وسایل حفاظتی پیش‌بینی شده و همچنین عدم رعایت دستورالعملهای توسط کارکنان با اشعه جرم محسوب و متخلف به جریمه نقدی از ده هزار ریال تا صدو پنجاه هزار ریال محکوم خواهد شد.

۲ـ گماردن افراد بدون انجام آزمایشهای پزشکی لازم قبل از استخدام و یا بدون مراقبتها و آزمایشهای دوره‌ای پزشکی در مدت اشتغال بکار با اشعه جرم محسوب و متخلف به جریمه نقدی از ده هزار ریال تا پانصد هزار ریال محکوم خواهد شد.

۳ـ گماردن افرادی بکار با اشعه که بموجب ماده ۱۰ این قانون کار با اشعه برای آنان ممنوع اعلام شده است جرم محسوب و متخلف به جریمه نقدی از سی هزار ریال تا یک میلیون ریال محکوم خواهد شد.

٤ـ کوتاهی در اعلام موارد مذکور در موارد در مواد ۷و۸و۹ این قانون توسط اشخاص نامبرده در موارد یاد شده جرم محسوب و متخلف به جریمه نقدی از سی هزار ریال تا دو میلیون ریال محکوم خواهد شد.

۵ـ متخلف موارد زیر به به جزای نقدی از سی هزار ریال تا پنج میلیون ریال و یا به حبس تعزیری از یک ماه تا شش‌ماه و یا به هر دو مجازات محکوم خواهد شد:

الف ـ بهره برداری از منابع مولد اشعه و یا کار با اشعه بدون اتخاذ تدابیر حفاظتی و تدارک تجهیزات حفاظتی توصیه شده توسط واحد قانونی.

ب ـ بهره برداری از منابع مولد اشعه و یا کار با اشعه بدون نظارت شخص مسئول و مسئول فیزیک بهداشت.

ج ـ اخلال در امر نظارت و بازرسی واحد قانونی و ندان اطلاعات لازم و یا ارائه اطلاعات ناقص و یا کاذب به واحد قانونی و نیز هر اقدامی که موجب انحراف تشخیص واحد قانونی گردد.

٦ـ ایجاد اختلال در کار با اشعه و یا منابع مولد اشعه جرم محسوب و متخلف به جزای نقدی از پانصد هزار تا پانزده میلیون ریال و حبس تعزیری از یک ماه تا سه سال و یا به هر دو مجازات محکوم خواهد شد.

۷ـ عدم رعایت حدود و شرایط مقرر در پروانه در شرایط مزبور جرم محسوب و متخلف به مجازات نقدی از یک میلیون ریال تا پنج میلیون ریال و یا به حبس تعزیری از شش ماه تا دو سال و یا به هر دو مجازات محکوم خواهد شد.

۸ـ نداشتن پروانه معتبر در مواردی مه بموجب ماده ٤ این قانون داشتن پروانه الزامی اعلام گردیده است جرم محسوب و متخلف به مجازات نقدی از یک میلیون ریال تا ده میلیون ریال و یا به حبس تعزیری از شش ماه تا سه سال و یا به هر دو مجازات محکوم خواهد شد.

۹ـ بهره برداری از منابع مولد اشعه که توسط واحد قانونی به نحوی ممنوع اعلام شده است جرم محسوب می‌شود و متخلف به مجازات نقدی از یک میلیون ریال تا پانزده میلیون ریال و یا به حبس تعزیری از شش ماه تا سه سال و یا به هر دو مجازات محکوم خواهد شد.

ماده ۱۹ـ در مواردیکه جرایم موضوع این قانون به لحاظ انطباق با عناوین قانونی دیگر مستلزم مجازات شدیدتر باشد مقررات قانونی مجازات اشد درباره مرتکب اعمال خواهد شد.

● **فصل پنجم ـ مقررات ویژه**

ماده ۲۰ـ به افرادی که بطور مستمر به کار با اشعه اشتغال داشته باشند، مزایای زیر برمبنای مقدار و شرایط بالقوه پرتودهی محیط کار به تشخیص واحد قانونی و طبق آیین‌نامه‌های مربوطه تعلق می‌گیرد:

۱ـ کاهش ساعات کارهفتگی تا میزان ۲۵٪ ساعات کار مقرر برای سایر کارکنان.

۲ـ افزایش میزان مرخصی استحقاقی سالیانه تا یک ماه در سال برای مدت اشتغال به کار با اشعه. استفاده از مرخصی استحقاقی سالیانه در اینگونه موارد در طول هر سال اجباری است.

۳ـ افزایش مدت خدمت مورد قبول تا یک سال به ازاء هر یک سال کار با اشعه. حداکثر این افزایش تا ده سال و منحصراً از نظر بازخرید، بازنشستگی، از کار افتادگی و تعیین حقوق وظیفه قابل احساب می‌باشد.

٤ـ پرداخت تا پنجاه درصد حقوق و مزایا بعنوان فوق العاده کار با اشعه.

تبصره ـ در مورد بند ۲ این ماده بجای استفاده از مرخصی فرد ذینفع می‌تواند درخواست اشتغال در محلی غیر از محیط کار با اشعه بنماید.

ماده ۲۱ـ وزارتخانه‌ها، نهادهای انقلاب اسلامی، مؤسسات، سازمانها و شرکت‌های دولتی و یا وابسته به دولت و موسساتی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است و نیز کلیه مأمورین انتظامی موظفند در اجرای این قانون با واحد قانونی همکاری نمایند.

ماده ۲۲ـ واحد قانونی مسئولیت حسن اجرای مقررات این قانون را بعهده داشته و مکلف است با بکار گماردن متخصصین واجد صلاحیت علمی و فنی و از طریق تهیه و تدوین ضوابط، مقررات، استانداردها و دستورالعملهای لازم و بکارگیری امکانات تخصصی، آموزشی و پژوهش و ارائه خدمات در سطح علمی پیشرفته روز تدابیر مقتضی را اتخاذ نماید.

ماده ۲۳ـ این قانون از تاریخ تصویب لازم الاجرا می‌باشد و از تاریخ مزبور کلیه قوانین و مقررات مغایر لغو و کأن لم یکن تلقی می‌گردد. دولت مکلف است آئین‌نامه‌های مربوطه را بر اساس پیشنهاد واحد قانونی تصویب و جهت اجراء ابلاغ نماید. کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی مشمول این قانون مکلفند حداکثر ظرف شش ماه از تاریخ اجرای قانون وضعیت خود را با مقررات آن منطبق نمایند.[1]

---

۱ ـ آئین‌نامه اجرائی در تاریخ ۱۳٦۹/۲/۲۹ تصویب شده و در تاریخ ۱۳۸٦/۷/۱۵ اصلاح شده است.

تبصره ـ در خصوص مؤسسات پزشکی کشور آیین‌نامه‌های مربوط توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و واحد قانونی تهیه و تدوین و پس از تصویب هیات وزیران قابل اجرا خواهد بود.

قانون فوق مشتمل بر بیست و سه ماده و شش تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیستم فروردین ماه یکهزار و سیصد و شصت و هشت مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳٦۸/۱/۳۰ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

۴۴– قانون بیمه بیکاری[۱] (مصوب ۱۳۶۹/۶/۲۶)[۲]

ماده ۱ـ کلیه مشمولین قانون تأمین اجتماعی که تابع قوانین کار و کار کشاورزی هستند مشمول مقررات این قانون می‌باشند.[۳]

تبصره ـ گروههای زیر از شمول این قانون مستثنی هستند:

۱ـ بازنشستگان و ازکارافتادگان کلی.

۲ـ صاحبان حرف و مشاغل آزاد و بیمه شدگان اختیاری.[٤]

۳ـ اتباع خارجی.

ماده ۲ـ بیکار از نظر این قانون بیمه‌شده‌ای است که بدون میل و اراده بیکار شده و آماده کار باشد.

تبصره ۱ـ بیمه شدگانی که به علت تغییرات ساختار اقتصادی واحد مربوطه به

۱ـ نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۲۳٤۱ مورخ۱۳٦٦/٤/۲۲

۲ـ آراء هیأت عمومی دیوان عدالت اداری مرتبط با بیمه بیکاری :دادنامه‌های ۹٦ مورخ ۱۳٦۹/۳/۱۳، ۳۹ مورخ۷٦/٤/۲۱، ۱۸۰ مورخ ۷۷/۷/۲۳، ۳٦۷–۳۸۷ مورخ۷۸/۱۰/۲٦، ۳۸٤ مورخ ۷۸/۱۱/۲٤ف ۲۰۸ مورخ ۱/۷/، ۱۸۲–۸۰۱۹۱ مورخ ۸۱/٦/۱۷، ۵۲ مورخ ۸۲/۲/۷، ٦۵ مورخ ۸۲/۲/۱٤؛ ۹۷ مورخ ۸۲/۳/٤، ۹۸ مورخ ۸۲/۳/٤، ۲۵۷ –۲۵٦ مورخ ۱۳۸۲/۷/۱۳، ۸ مورخ ۸۳/۱/۱٦، ۸٦ مورخ ۸۳/۳/۱۰، ۳۲۳ مورخ ۸۳/۷/۱۲، ۷٤ مورخ ۲۵/۲/، ۱۵۲ – ۸٤۱٤۹ مورخ۸٤/٤/۵، ۱۹۵ مورخ ۸٤/۵/۹، ٤۰٤ مورخ ۱۳۸٦/٦/۱۱، ۹۲٤ مورخ ۱۳۸٦/۹/٤، ۳۲٤ مورخ ۱۳۸۷/۵/۱۳.

۳ـ دادنامه شماره ۱۸۰ مورخ ۱۳۷۷/۳/۲۳هیأت عمومی دیوان مقرر می‌دارد «کارگران بیمه شده که برخلاف میل و اراده خود بازخرید خدمت شده و آماده کار می‌باشند مستحق دریافت بیمه بیکاری می‌باشند».

٤ـ نک: ماده ۸ قانون تأمین اجتماعی، قانون بیمه بازنشستگی، فوت و ازکارافتادگی بافندگان قالی، قالیچه، گلیم و زیلو مصوب ۱۳۷٦/۹/۱۱.

تشخیص وزارتخانه ذیربط و تأیید شورای عالی کار بیکار موقت شناخته شوند نیز مشمول مقررات این قانون خواهند بود.[۱]

تبصره ۲ـ بیمه شدگانی که به علت بروز حوادث قهریه و غیرمترقبه از قبیل سیل، زلزله، جنگ، آتش سوزی و... بیکار می‌شوند با معرفی واحد کار و امور اجتماعی محل از مقرری بیمه بیکاری استفاده خواهند کرد.

ماده ۳ـ بیمه بیکاری به عنوان یکی از حمایتهای تأمین اجتماعی است و سازمان تأمین اجتماعی مکلف است با دریافت حق بیمه مقرر به بیمه شدگانی که طبق مقررات این قانون بیکار می‌شوند مقرری بیمه بیکاری پرداخت نماید.

ماده ۴ـ بیمه‌شده بیکار با معرفی کتبی واحد کار و امور اجتماعی محل از مزایای این قانون منتفع خواهد شد.[۲]

تبصره ـ بیکاران مشمول این قانون کلیه حقوق و مزایا و خسارات مربوطه (موضوع قانون کار) را دریافت خواهند نمود.

ماده ۵ـ حق بیمه بیکاری به میزان (۳٪) مزد بیمه شده می‌باشد که کلاً توسط کارفرما تأمین و پرداخت خواهد شد.

تبصره ـ مزد بیمه شده و نحوه تشخیص و تعیین حق بیمه بیکاری، چگونگی وصول آن، تکلیف بیمه شده و کارفرما و همچنین نحوه رسیدگی به اعتراض، تخلفات و سایر مقررات مربوطه در این مورد براساس ضوابطی است که برای حق بیمه سایر حمایتهای تأمین اجتماعی در قانون و مقررات تأمین اجتماعی پیش‌بینی شده است.

ماده ۶ـ بیمه شدگان بیکار در صورت احراز شرایط زیر استحقاق دریافت مقرری بیکاری را خواهند داشت.

۱ـ تصویبنامه مورخ ۱۳۷۸/۱۰/۲۶هیأت وزیران در اجرای ماده ۲ مقرر می‌دارد: «۱ ـ کارگران فصلی در صورتی که در اثنای فصل بیکار شوند مشمول استفاده از مقرری بیمه بیکاری خواهند بود کارگران دارای قرارداد با مدت معین در صورتی که در اثنای مدت قرارداد بیکار شوند مشمول استفاده ازمقرری بیمه بیکاری خواهند بود کارگران دارای قرارداد با مدت معین در صورتی که ماهیت کار آنان دائمی باشد در صورت بیکاری در پایان قرارداد مورد حمایت قرارگرفته و سازمان تأمین اجتماعی لازم است از منابع صندوق بیمه بیکاری نسبت به پرداخت مقرری بیمه بیکاری اقدام نمایند».

۲ـ نک دادنامه شماره ۳۹ مورخ ۱۳۷٦/٤/۲۱هیأت عمومی دیوان عدالت درخصوص مقام تشخیص تعلق بیمه بیکاری به بیمه شده بیکار، ماده ۳ قانون تأمین اجتماعی، دادنامه شماره ۱٤۹ الی ۱۵۲ مورخ۸٤/٤/۵ درخصوص برقراری بیمه بیکاری و ابطال سوال ۵ مندرج در بخشنامه شماره ۱۱۷۳۹۵/۵۰۰۰ مورخ ۱۳۸۱/۱۲/۲۸.

الف ـ بیمه‌شده قبل از بیکار شدن حداقل ٦ ماه سابقه پرداخت حق بیمه را داشته باشد. مشمولین تبصره ۲ ماده ۲ این قانون از شمول این بند مستثنی می‌باشند.

ب ـ بیمه‌شده مکلف است ظرف ۳۰ روز از تاریخ بیکاری با اعلام مراتب بیکاری به واحدهای کار و امور اجتماعی آمادگی خود را برای اشتغال به کار تخصصی و یا مشابه آن اطلاع دهد. مراجعه بعد از سی روز با عذر موجه و با تشخیص هیأت حل اختلاف تا سه ماه امکان‌پذیر خواهد بود.

ج ـ بیمه‌شده بیکار مکلف است در دوره‌های کارآموزی و سوادآموزی که توسط واحد کار و امور اجتماعی و نهضت سوادآموزی و یا سایر واحدهای زیربط با تأیید وزارت کار و امور اجتماعی تعیین می‌شود شرکت نموده و هر دو ماه یک بار گواهی لازم در این مورد را به شعب تأمین اجتماعی تسلیم نماید.

تبصره ۱ـ کارگرانی که در زمان دریافت مقرری بیمه بیکاری به شغل یا مشاغلی گمارده شوند که میزان حقوق و مزایای آن از مقرری بیمه بیکاری متعلقه کمتر باشد مابه‌التفاوت دریافتی بیمه شده از حساب صندوق بیمه بیکاری پرداخت خواهد شد.

تبصره ۲ـ مدت دریافت مقرری بیمه بیکاری جزء سوابق پرداخت حق بیمه بیمه شده از نظر بازنشستگی، ازکارافتادگی و فوت محسوب خواهد شد.

ماده ۷ـ مدت پرداخت مقرری بیمه بیکاری و میزان آن به شرح زیر است:

الف ـ جمع مدت پرداخت مقرری از زمان برخورداری از مزایای بیمه بیکاری اعم از دوره اجرای آزمایشی و یا دائمی آن برای مجردین حداکثر (۳٦) ماه و برای متأهلین یا متکفلین حداکثر (۵۰) ماه براساس سابقه کلی پرداخت حق بیمه و به شرح جدول ذیل می‌باشد:

سابقه پرداخت حق بیمه	حداکثر مدت استفاده از مقرری جمعاً با احتساب دوره‌های قبلی	
	برای مجردین	برای متأهلین یا متکفلین
از ٦ ماه لغایت ٢٤ ماه	٦ ماه	۱۲ ماه
از ۲۵ ماه لغایت ۱۲۰ ماه	۱۲ ماه	۱۸ ماه
از ۱۲۱ ماه لغایت ۱۸۰ ماه	۱۸ ماه	۲٦ ماه
از ۱۸۱ ماه لغایت ۲٤۰ ماه	۲٦ ماه	۳٦ ماه
از ۲٤۱ ماه به بالا	۳٦ ماه	۵۰ ماه

تبصره ـ افراد مسن مشمول این قانون که دارای ۵۵ سال سن و بیشتر می‌باشند مادامی که مشغول به کار نشده‌اند می‌توانند تا رسیدن به سن بازنشستگی تحت پوشش بیمه بیکاری باقی بمانند.[۱]

ب) میزان مقرری روزانه بیمه شده بیکار معادل (۵۵٪) متوسط مزد یا حقوق و یا کارمزد روزانه بیمه شده می‌باشد. به مقرری افراد متأهل یا متکفل، تا حداکثر (٤) نفر از افراد تحت تکفل به ازاء هر یک از آنها به میزان (۱۰٪) حداقل دستمزد افزوده خواهد شد. در هر حال مجموع دریافتی مقرری بگیر نباید از حداقل دستمزد، کمتر و از (۸۰٪) متوسط مزد یا حقوق وی بیشتر باشد.

ج) مقرری بیمه بیکاری از روز اول بیکاری قابل پرداخت است.

تبصره ۱ـ متوسط مزد یا حقوق روزانه بیمه شده بیکار به منظور محاسبه مقرری بیمه بیکاری عبارت است از جمع کل دریافتی بیمه شده که به مأخذ آن حق بیمه دریافت شده در آخرین (۹۰) روز قبل از شروع بیکاری تقسیم بر روزهای کار و در مورد بیمه شدگانی که کارمزد دریافت می‌کنند آخرین مزد عبارت است از جمع کل دریافتی بیمه شده که به مأخذ آن حق بیمه دریافت شده در آخرین (۹۰) روز قبل از شروع بیکاری تقسیم بر (۹۰). در صورتی که بیمه شده کارمزد، ظرف (۳) ماه مذکور مدتی از غرامت دستمزد استفاده نموده باشد متوسط مزدی که مبنای محاسبه غرامت دستمزد قرار گرفته به منزله دستمزد ایام بیکاری تلقی و در محاسبه منظور خواهد شد.[۲]

تبصره ۲ـ افراد تحت تکفل موضوع این ماده عبارتند از:

۱- همسر (زن یا شوهر).

۲- فرزندان اناث مادام که ازدواج ننموده و فاقد حرفه و شغل باشند.

۳- فرزندان ذکور که سن آنان کمتر از هجده سال تمام باشد و یا منحصرا" به تحصیل اشتغال داشته و یا طبق نظر پزشک معتمد سازمان تأمین اجتماعی، از کار افتاده کلی باشند.

۱ـ دادنامه شماره ٦٥ مورخ ۱۳۸۲/۲/۱٤هیأت عمومی دیوان عدالت اداری مقرر می‌دارد : «پرداخت مقرری بیمه بیکاری تا سن بازنشستگی به افراد مسن، مشروط به داشتن ۵۵ سال یا بیشتر می‌باشد.»

۲ـ دادنامه شماره ۹۸ مورخ ۱۳۸۲/۳/٤ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری مقرر می‌دارد: «درخصوص ممنوعیت نفی اعتبار لیستهای ارسالی در ۹۰ روز آخراشتغال بیمه شده و حذف افزایش متوسط دستمزد روزانه متقاضی و برقراری حق بیمه با مأخذ متوسط دستمزد روزانه شش ماهه قبل از ۹۰ روز آخر اشتغال».

٤- پدر و مادر که سن پدر از (٦٠) سال متجاوز باشد و و یا طبق نظر پزشک معتمد سازمان تأمین اجتماعی از کار افتاده باشند ودر هرحال معاش آنان منحصرا" توسط بیمه شده تأمین گردد.

٥- خواهر و برادر تحت تکفل در صورت داشتن شرایط مربوط به فرزندان انـاث و ذکور، مذکور در بندهای (۲) و (۳) این تبصره.

تبصره ۳ـ دریافت مقرری بیمه بیکاری مانع از دریافت مستمری جزئی نمی‌گردد.

تبصره ۴ـ در صورت بیکاری زوجین فقط یکی از آنـان (زن یـا شـوهر) محـق بـه استفاده از افزایش مقرری به ازاء هر یک از فرزندان خواهد بود.

تبصره ۵ ـ بیمه شده بیکار و افـراد تحـت تکفـل، در مـدت دریافـت مقـرری بیمـه بیکـاری از خـدمات درمـانی موضـوع بنـدهای «الـف» و «ب» مـاده (۳) قـانون تـأمین اجتماعی استفاده خواهند کرد.

تبصره ۶ـ مقرری بیمه بیکاری مانند سایر مستمری‌های تأمین اجتماعی از پرداخـت هر گونه مالیات معاف خواهد بود.

ماده ۸ـ در موارد زیر مقرری بیمه بیکاری قطع خواهد شد:

الف) زمانی‌که بیمه شده مجدداً اشتغال به کار یابد.

ب) بنا به اعلام واحد کار و امور اجتماعی محل و یا نهـضت سـوادآموزی و سـایر واحدهای ذیربط از طریق وزارت کارو امور اجتماعی، بیمه شده بیکار بدون عذر موجه از شرکت در دوره‌های کارآموزی و سواد آموزی خودداری نماید.

ج) بیمه شده بیکار از قبـول شـغل تخصـصی خـود و یـا شـغل مـشابه پیـشنهادی خودداری ورزد.

د) بیمه شده بیکار ضمن دریافت مقرری بیمه بیکاری مشمول اسـتفاده از مـستمری بازنشستگی و یا از کار افتادگی کلی شود.

ه) بیمه شده به نحوی از انحاء با دریافت مزد ایام بلاتکلیفی به کـار مربوطـه اعـاده گردد.

تبصره ۱ـ در صورتی که پس از پرداخت مقرری بیمه بیکاری محرز شود که بیکاری بیمه شده، ناشی از میل و اراده او بوده است کارگر موظف به استرداد وجوه دریافتی به سازمان تأمین اجتماعی خواهد بود. مشمولین بند (ه) این ماده نیز مکلف به بازپرداخت مقرری بیمه بیکاری دریافتی، به سازمان مذکور می‌باشند.

تبصره ۲ـ چنانچه بیمه شده بیکار اشتغال مجدد خود را مکتوم داشته و مقرری بیمه بیکاری را دریافت کرده باشد، ملزم به بازپرداخت مقرری دریافتی از تاریخ اشتغال خواهد بود.

تبصره ۳ـ دریافت کمک هزینه حین کارآموزی مانع استفاده از مقرری بیمه بیکاری نخواهد بود.

ماده ۹ـ کارفرمایان موظفند با هماهنگی شوراهای اسلامی و یا نمایندگان کارگران فهرست محلهای خالی شغل را که ایجاد می‌شوند به مراکز خدمات اشتغال محل اعلام نمایند. محلهای شغلی مذکور (به استثنای رده‌های شغلی کارشناسی به بالا) منحصراً توسط مراکز خدمات اشتغال و با معرفی بیکاران تأمین میگردد .

تبصره ۱ـ دولت مکلف است همه ساله از طریق سیستم بانکی ومنابع اعتباری سازمان تأمین اجتماعی و با استفاده از اعتبارات قرض الحسنه، طرحهای اشتغال زای مشخصی را جهت اشتغال به کار بیکاران مشمول این قانون در بودجه سالانه کشور پیش‌بینی و رأساً یا از طریق شرکت‌های تعاونی و یا خصوصی و با نظارت وزارت کار و امور اجتماعی به مورد اجراء گذارد.

تبصره ۲ـ بیکاران مشمول این قانون در اخذ پروانه‌های کسب و کار وموافقت اصولی و تاسیس واحدهای اقتصادی از وزارتخانه‌های صنعتی، کشاورزی و خدماتی با معرفی وزارت کار و امور اجتماعی در اولویت قرار خواهند داشت.

تبصره ۳ـ سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای وزارت کار و امور اجتماعی مکلف است همزمان با اجرای قانون بیمه بیکاری، آموزش مهارتهای مورد نیاز بازار کار و نیز بازآموزی و تجدید مهارت کارگران تحت پوشش بیمه بیکاری موضوع بند «ج» ماده (۷) این قانون را در مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای و یا مراکز آموزش جوار کارخانجات فراهم نماید. هزینه‌های مربوط از محل اعتبارات حساب صندوق بیمه بیکاری مطابق آیین‌نامه‌ای که به پیشنهاد سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور و تأمین اجتماعی تهیه و به تصویب وزرای کار و امور اجتماعی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی خواهد رسید قابل پرداخت است.

تبصره ۴ـ نهضت سواد آموزی موظف است با همکاری کارفرمایان و وزارتخانه‌های ذی‌ربط نسبت به تشکیل کلاسهای سوادآموزی برای بیسوادان مشمول این قانون اقدام نماید.

ماده ۱۰- سازمان تأمین اجتماعی مکلف است حسابهای درآمد حق بیمه بیکاری و پرداخت مقرری بیمه بیکاری موضوع این قانون را جداگانه نگهداری و در صورتهای مالی خود منعکس نماید و گزارش عملکرد مالی خود را هر سال یک بار به وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و وزیر کار و امور اجتماعی و شورای اقتصاد ارائه نماید.

ماده ۱۱ـ وزارت کار و امور اجتماعی و سازمان تأمین اجتماعی مجری این قانون خواهند بود.

ماده ۱۲ـ سازمان تأمین اجتماعی مکلف است هزینه‌های موضوع این قانون را منحصراً از محل درآمدهای ناشی از آن تأمین نماید.

هزینه‌های اداری و پرسنلی هر دو دستگاه مجری قانون به طوری که از (۱۰٪) میزان مقرری پرداختی به بیمه شدگان تجاوز ننماید با تأیید وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و وزیر کار و امور اجتماعی تعیین و تخصیص داده می‌شود.

ماده ۱۳ـ زمان اجرای این قانون از زمان اتمام قانون آزمایشی بیمه بیکاری (۱۳٦۹/۵/٦) لازم الاجراء است.

ماده ۱۴ـ آیین‌نامه اجرایی این قانون ظرف یک ماه توسط وزارت کار و امور اجتماعی و سازمان تأمین اجتماعی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.[1]

قانون فوق مشتمل بر ١٤ ماده و ۲۱ تبصره در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ بیست و ششم شهریور ماه هزار و سیصد و شصت و نه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳٦۹/۷/۱۰ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

۱ـ آیین‌نامه اجرایی موضوع این ماده در تاریخ۱۳٦۹/۱۰/۱۲ به تصویب رسیده است. بعلاوه نک؛ دادنامه شماره ۳۷۸ـ۳٦۷مورخ ۱۳۷۸/۱۰/۲٦ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری درخصوص «ممنوعیت وضع و تعیین ضوابط و قواعد خاص راجع به برخورداری از حق بیمه بیکاری درحد قانون و آیین‌نامه اجرایی».

۴۵- قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت [۱] (مصوب ۱۳۷۰/۶/۳) و اصلاحیه‌های (مصوب ۱۳۷۵/۷/۱۵، ۱۳۸۰/۱/۲۲، ۱۳۸۶/۳/۲۹)

ماده ۱ـ حقوق مبناء مستخدمین رسمی مشمول قانون استخدام کشوری و مقررات استخدامی شرکت‌های دولتی مصوب ۱۳۵۲ برابر است با حاصل‌ضرب ضریب حقوق موضوع ماده ۳۳ قانون مذکور در عدد مبناء گروه مربوط به شرح جدول زیر که جایگزین جدول حقوق ماده ۳۲ قانون استخدام کشوری می‌شود تعیین می‌گردد:

گروه	عدد مبنا
۱	٤۰۰
۲	٤٥۰
۳	٥۰۰
٤	٥٦۰
٥	٦۲۰
٦	٦۸۰
۷	۷٤۰
۸	۸۱۰
۹	۸۸۰
۱۰	۹٥۰
۱۱	۱۰۲۰

فواصل اعداد مبناء گروههای متوالی بعد از گروه ۱۱ به ترتیب حداکثر گروه قابل احراز، گروه ۲۰ خواهد بود.

تبصره ۱ـ گروههای ورودی مستخدمین مشمول این قانون با در نظر گرفتن مقاطع تحصیلی آنان و نوع و حساسیت شغل، اهمیت وظایف، میزان مسئولیت‌ها و برحسب رسته‌ها و رشته‌های مختلف شغلی در یکی از یازده گروه اول جدول موضوع ماده ۱ تخصیص می‌یابد.

تبصره ۲ـ اعداد مبنای حقوق ماهانه مقامات و همطراز آنان به شرح زیر تعیین می‌گردد که با اعمال ضریب مذکور در ماده ۱ قابل پرداخت خواهد بود:

۱ـ نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۳٥٦۳ مورخ ۱۳۷۰/۷/۱۱

الف ـ معاونین وزرا ۱۷۰۰

ب ـ استانداران، سفرا ۱۸۰۰

ج ـ وزرا، نمایندگان مجلس شورای اسلامی، معاونین رئیس جمهور، معاونین قوه قضاییه و رئیس کل دیوان محاسبات ۱۹۰۰

د ـ معاون اول رئیس جمهور، نواب رئیس مجلس شورای اسلامی و اعضای شورای نگهبان ۲۰۰۰

هـ ـ رؤسای سه قوه ۲۲۰۰

تبصره ۳ـ مقامات مذکور پس از پایان دوران تصدی به ترتیب در بالاترین گروههای جدول فوق تخصیص می‌یابند و حقوق هر یک از آنان براساس عدد مبنای گروه مربوط تعیین خواهد شد. نخست وزیران دوران انقلاب اسلامی با معاون اول رئیس جمهور همطراز می‌گردند.[1]

تبصره ۴ـ دولت مکلف است تغییر ضریب حقوق موضوع ماده ۳۳ قانون استخدام کشوری و اصلاحات بعدی آن را که همه ساله با توجه به شاخص هزینه زندگی مشترکاً توسط سازمان امور اداری و استخدامی کشور، وزارت اموراقتصادی و دارایی، سازمان برنامه و بودجه و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران پیشنهاد خواهد شد مورد تصویب قرار دهد و به همین نسبت حقوق بازنشستگان و مستمری بگیران را افزایش دهد.

ماده ۲ـ حقوق مستخدمین در هر سال با درنظر گرفتن خدمت قابل قبول آنان در سال قبل به شرح زیر تعیین می‌گردد:

۱ـ قانون استفساریه درخصوص تبصره ۳ ماده۱ ، مصوب ۱۳۷۲/۱۰/۸مقرر می‌دارد: «ماده واحده ـ اعضارسمی هیأت علمی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی، قضات و پرسنل نیروهای نظامی و انتظامی که درمقامات تبصره ۲ ماده یک قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت مصوب ۱۳۷۰/٦/۱۳اشتغال می‌یابند درصورتی که پس از پایان تصدی مقام مربوط در سمتهای مذکور انجام وظیفه نمایند مشمول قوانین و مقررات استخدامی مربوط به خود خواهند بود لکن چنانچه حقوق آنان در اجرای قوانین و مقررات مزبور از حقوق موضوع تبصره ۳ ماده یک قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت کمتر باشد حقوق موضوع تبصره یاد شده به آنان پرداخت خواهد شد، در اجرای تبصره ماده واحده قانون تسری افزایش ضریب حقوق کارکنان مشمول قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت به قضات و اعضای هیأت علمی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی مصوب ۱۳۷٤/۸/۱۰مجلس شورای اسلامی مزایایی که به موجب تبصره ۳ ماده ۱ قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت مصوب ۱۳۷۰/٦/۱۳مجلس شورای اسلامی به مقامات موضوع تبصره ۲ ماده ۱ همان قانون تعلق می‌گیرد به نحوی در مورد اعضا هیأت علمی واجد شرایط محاسبه و مورد عمل قرار گیرد که ازحقوق و مزایای بالاترین درجه هیأت علمی برخوردار و مابه‌التفاوت حقوق و مزایای خود را با حفظ عنوان دانشگاهی خود دریافت نمایند.»

(ضریب افزایش سنواتی + ۱) حقوق سال قبل = حقوق هر سال

ضریب افزایش سنواتی سالانه براساس ارزشیابی شاغلین به میزان ۳، ٤ و ٥ درصد خواهد بود.

تبصره ۱ـ مستخدمینی که حقوق آنان با این قانون تطبیق داده می‌شود در قبال هر سال از خدمت خود تا پایان سال ۱۳٦۹ از افزایش سنواتی به میزان ۳٪ حقوق مبنای آخرین گروههای مربوط که براساس مقاطع تحصیلی آنان تعیین خواهد شد برخوردار خواهند گردید.

تبصره ۲ـ افزایش سنواتی برای هر یک از مقامات موضوع تبصره ۲ ماده ۱ براساس عدد مبنای مربوط محاسبه خواهد شد.

تبصره ۳ـ مشمولین تبصره ۳ ماده ۱ در صورت اشتغال در هر یک از دستگاه‌های دولتی و نهادهای انقلاب اسلامی و مؤسسات و شرکت‌هایی که شمول حکم بر آنها مستلزم ذکر نام است از افزایش سنواتی براساس اعداد مبنای گروه مربوط برخوردار خواهند شد.

تبصره ۴ـ مستخدمینی که بیش از ۳۰ سال خدمت دولتی داشته و دارند و کسورات مربوط را پرداخت نموده و یا بنمایند به جای معادل ریالی آخرین پایه موضوع ماده ۳ قانون اصلاح مقررات بازنشستگی و وظیفه قانون استخدام کشوری مصوب ۱۳٦۸/۱۲/۱۳ می‌توانند در قبال هر سال خدمت مازاد بر ۳۰ سال از افزایش سنواتی مضاعف برخوردار باشند.

ماده ۳ـ جدول و نحوه ارتقاء گروه مستخدمین با در نظر گرفتن ارزش کار، میزان مسئولیتها، اهمیت وظایف، سوابق تجربی، تحصیلات و ارزشیابی شاغلین تعیین خواهد شد که در زمان تطبیق حقوق و مزایای کارکنان شاغل و همچنین در اجرای موضوع ماده ۲ این قانون نیز ملاک عمل قرار خواهد گرفت. تعداد گروههای قابل تخصیص در هر مقطع تحصیلی با در نظر گرفتن عوامل فوق ٥ الی ۷ گروه تعیین می‌گردد.

تبصره ۱ـ مستخدمینی که ارتقاء گروه می‌یابند حقوق آنان براساس عدد مبناء در گروه جدید به اضافه مجموع افزایشهای سنواتی در گروه قبل تعیین می‌گردد.

تبصره ۲ـ مستخدمینی که مشاغل آنان دارای ویژگی‌های خاص و پیچیده بوده و از حساسیت بالایی برخوردار است و یا دارای مهارتهای خاص و خارق‌العاده می‌باشند در یکی از گروههای جدول موضوع ماده ۱ تخصیص می‌یابند.

تبصره ۳ـ مستخدمینی که به درجه رفیع شهادت نائل شده یا می‌شوند همواره در دو گروه بالاتر از مستخدمین شاغل و مشابه تخصیص می‌یابند و براساس گروه تعیین شده از افزایش سنواتی سالانه کماکان برخوردار خواهند شد.[۱]

تبصره ۴ـ دولت می‌تواند در موارد زیر به مستخدمین یک الی دو گروه تشویقی علاوه بر گروه استحقاقی آنان اعطا نماید:

الف ـ آزادگان

ب ـ جانبازان انقلاب اسلامی

ج ـ رزمندگان که حداقل ٦ ماه متوالی یا ۹ متناوب در جبهه‌های نبرد حق علیه باطل خدمت نموده‌اند.[۲]

د – مدیران

هـ ـ مستخدمینی که خدمات برجسته انجام داده باشند.

تبصره ۵ ـ مستخدمینی که تنزل گروه می‌یابند مابه‌التفاوت حقوق مبنای گروه قبلی با گروه جدید به اضافه مجموع افزایشهای سنوات قبلی را دریافت خواهند نمود.

هرگونه افزایشهای سنواتی بعدی این قبیل مستخدمین در گروه جدید و نیز افزایش حقوق ناشی از ارتقاء گروه بعدی آنان تا استهلاک کامل از مابه‌التفاوت مذکور کسر خواهد شد.

تبصره ۶ـ تحصیلات غیررسمی مستخدمینی که قابلیت انطباق با مدارک تحصیلی رسمی را داشته باشند با مدارک تحصیلی رسمی همطراز خواهند شد.

تبصره ۷ـ دولت می‌تواند به ایثارگرانی که مشمول بندهای (د) و (هـ) تبصره (٤) این ماده می‌شوند علاوه بر گروههای تشویقی تبصره یاد شده یک الی دو گروه تشویقی دیگر اعطا نماید.[۳]

ماده ۴ـ میزان فوق‌العاده شغل مستخدمین شاغل حداقل برابر با ۵۰٪ حقوق مبنای گروه مربوط تعیین می‌گردد که با درنظرگرفتن نوع کار و وظایف و مسوولیتها به منظور

۱ـ به موجب ماده ۸ قانون اصلاح پاره‌ای از مقررات مربوط به حقوق بازنشستگی، بانوان شاغل، خانواده‌ها و سایر کارکنان مصوب ۱۳۷۹/۲/۱۳، مفاد این تبصره در مورد مستخدمینی که به سبب انجام وظیفه فوت یا ازکارافتاده شده یا بشوند نیز لازم الاجرا است.

۲ـ تصویبنامه هیأت وزیران درخصوص احتساب سابقه خدمت در جبهه به عنوان سابقه حضور در جبهه مصوب ۷٦/٤/۲۱ می‌باشد.

۳ـ تبصره مزبور به موجب قانون الحاق یک تبصره به عنوان تبصره ۷ به ماده ۳ قانون نظام هماهنگ پرداخت ... مصوب۱۳۸۱/۱/۲۱به شرح متن به ماده مزبور الحاق گردیده است.

ایجاد هماهنگی در پرداختها تا ۱۵۰٪ حقوق مبنای آنان قابل افزایش است.

تبصره ۱ـ فوق‌العاده شغل متصدیان مشاغل مدیریت و سرپرستی علاوه بر فوق‌العاده شغل موضوع این ماده تا ۲۵٪ حقوق مبنای آنان قابل افزایش است.

تبصره ۲ـ فوق‌العاده شغل آن دسته از مستخدمینی که تصدی مشاغل تخصصی و تحقیقی و یا آموزشی را به عهده دارند علاوه بر موارد فوق تا ۲۵٪ حقوق مبنای آنان قابل افزایش است.

ماده ۵ـ به کارکنانی که مشاغل آنان استاندارد شده است و شاغلین مربوط بیش از استاندارد تعیین شده انجام وظیفه می‌نمایند فوق‌العاده‌ای تحت عنوان فوق‌العاده کارانه حداکثر معادل حقوق مبنای آنان و برحسب ارزش واحد استاندارد کار و کار اضافی انجام شده در هر ماه پرداخت خواهد گردید.

تبصره ۱ـ کارکنانی که مشاغل آنان قابل استاندارد نمی‌باشد و بیش از حد معمول با کیفیت مطلوب وظایف خود را انجام می‌دهند نیز می‌توانند به همان نسبت از فوق‌العاده کارانه برخوردار شوند.

تبصره ۲ـ استاندارد مشاغل عمومی توسط سازمان اموراداری و استخدامی کشور و استاندارد مشاغل خاص با پیشنهاد دستگاه‌های مربوط و تأیید سازمان امور اداری و استخدامی تعیین می‌گردد.

ماده ۶ـ به دولت اجازه داده می‌شود در اجرای نظام هماهنگ پرداخت به منظور تطبیق وضع کارکنان دستگاه‌های مشمول مقررات خاص و جذب و نگهداری نیروهای مناسب برای مشاغل تخصصی و مدیریت در مواردی که در این قانون پیش‌بینی نشده است فوق‌العاده‌های خاصی وضع نماید.

ماده ۷ـ دولت مکلف است با درنظر گرفتن تغییرات ناشی از اجرای این قانون نسبت به تغییر و اصلاح درصد و یا میزان پرداخت فوق‌العاده‌های موضوع مواد ۳۹ و ٤٠ قانون استخدام کشوری درحدود اعتبارات مصوب اقدام نماید.

ماده ۸ـ حقوق و فوق‌العاده شغل دارندگان مدارک تحصیلی دکتری و فوق لیسانس و مدارک همطراز از لحاظ استخدامی، که در مراکز و یا واحدهای آموزشی، مطالعاتی و تحقیقاتی دستگاه‌های مشمول این قانون اشتغال به کار دارند نباید از هشتاد درصد(۸۰٪) مجموع حقوق و فوق‌العاده شغل کارکنان مشابه مشمول قانون اعضای

هیأت علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی کمتر باشد.

ماده ۹ـ کمک هزینه عائله‌مندی و اولاد مستخدمین مشمول قانون استخدام کشوری و این قانون به شرح زیر قابل پرداخت است.

۱ـ به مستخدمین مرد شاغل و بازنشسته و وظیفه بگیر مشمول این قانون که دارای همسر دایم می‌باشند ماهیانه معادل هفتاد درصد (۷۰٪) حداقل حقوق مبنای جدول موضوع ماده ۱ این قانون به عنوان کمک هزینه عائله‌مندی.

۲ـ به هریک از مستخدمین مرد شاغل و بازنشسته و وظیفه بگیر و مستمری‌بگیر مشمول این قانون که دارای فرزند تا سن ۲۰ سال هستند به ازای هر فرزند (حداکثر تا سه فرزند) ماهیانه معادل چهارده درصد (۱٤٪) حداقل حقوق مبنای جدول موضوع ماده ۱ این قانون به عنوان کمک هزینه اولاد.[۱]

فرزندان مستخدمین متوفی مشمول این قانون که کمتر از ۲۰ سال سن دارند مشمول کمک مزبور خواهند بود.

حداکثر سن برای اولادی که از مزایای این ماده استفاده می‌کنند به شرط ادامه تحصیل و ارایه گواهی مربوط ۲۵ سال تمام برای اولاد ذکور و زمان ازدواج برای اولاد اناث خواهد بود.

(به مستخدمان یاد شده، همچنین مستخدمان متوفی که فرزند آنان معلول بوده و قادر به کار نباشند، کمک هزینه اولاد بدون لحاظ شرایط پیش‌بینی شده قابل پرداخت است.)[۲]

تبصره ۱ـ مستخدمان زن شاغل، بازنشسته مشمول این قانون که به تنهایی متکفل مخارج فرزندان خود هستند، از کمک هزینه عائله‌مندی و اولاد و همسران وظیفه بگیر مستخدمان متوفی از کمک هزینه عائله‌مندی بهره‌مند می‌شوند. این قبیل افراد در صورتی که مجدداً ازدواج کنند و برابر حکم دادگاه حضانت فرزندان و نفقه آنان برعهده آنها قرار گیرد، در خصوص فرزندان تحت تکفل خود از کمک هزینه‌های

۱ـ به موجب قانون اصلاح ماده (۹) قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت ... مصوب ۱۳۷۵/۷/۱۵ عبارتهای(۵۰٪) و (۱۰٪) مندرج در بندهای (۱) و (۲) ماده ۹ به(۷۰٪) و (۱٤٪) تغییر یافته است.

۲ـ در اجرای قانون اصلاح ماده (۹) قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت مصوب۱۳۷۵/۷/۱۵مجلس شورای اسلامی متن داخل پرانتز الحاق شده است.

موضوع این تبصره برخوردار می‌گردند.

افراد موضوع این تبصره چنانچه از همسر دوم خود طلاق بگیرند یا همسر دوم آنان نیز فوت نماید، در صورت طلاق از مستمری بازنشستگی مربوط به همسر فوت شده اول خود و در صورت فوت همسر دوم از مستمری بازنشستگی هر کدام از همسران که بیشتر است برخوردار می‌شوند.

حداکثر سن برای فرزندان ذکور مستخدمانی که از کمک هزینه عائله‌مندی موضوع این تبصره استفاده می‌کنند بیست سال، در صورت ادامه تحصیل بیست و پنج سال برای اولاد اناث تا زمان ازدواج و برای فرزندان معلولی که قادر به کار نیستند بدون شرط سنی خواهد بود.[۱]

تبصره ۲ـ مفاد این ماده شامل نیروهای مسلح و اعضای هیأت علمی شاغل، بازنشسته وظیفه بگیر کلیه دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و مؤسسات پژوهشی می‌شود.[۲]

تبصره ۳ـ کمک هزینه عائله‌مندی و اولاد برای بازنشستگان کشوری و لشکری که دارای شصت سال سن و بیشتر باشند و مستخدمین ازکارافتاده (بدون شرط سنی)

۱ـ در اجرای قانون اصلاح ماده (۹) قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت مصوب۱۳۸۰/۱/۲۲مجلس شورای اسلامی به شرح متن اصلاح شده است .متن قدیم آن عبارت بود از: «ماده۹ – کمک هزینه عائله‌مندی واولاد مستخدمین مشمول قانون استخدام کشوری و این قانون به شرح زیر قابل پرداخت است. ۱ـ به مستخدمین مرد شاغل و بازنشسته و وظیفه بگیر مشمول این قانون که دارای همسر دایم می‌باشند ماهیانه معادل پنجاه‌درصد (۵۰٪) حداقل حقوق مبنای جدول موضوع ماده ۱ این قانون به عنوان کمک هزینه عائله‌مندی۲– به هریک از مستخدمین مرد شاغل و بازنشسته و وظیفه بگیر و مستمری بگیر مشمول این قانون که دارای فرزند تا سن ۲۰ سال هستند به ازای هر فرزند حداکثر تا سه فرزند (ماهیانه معادل ده درصد (۱۰٪) حداقل حقوق مبنای جدول موضوع ماده (۱) این قانون به عنوان کمک هزینه اولاد.فرزندان مستخدمین متوفی مشمول این قانون که کمتر از ۲۰ سال سن دارند مشمول کمک مزبور خواهند بود. حداکثر سن برای اولادی که از مزایای این ماده استفاده می‌کنند به شرط ادامه تحصیل و ارایه گواهی مربوط۲۵ سال تمام برای اولاد ذکور و زمان ازدواج برای اولاد اناث خواهد بود.تبصره ـ مستخدمین زن شاغل و بازنشسته و وظیفه بگیر مشمول این قانون که دارای همسر نبوده و خود به تنهایی متکفل مخارج فرزندان می‌باشند از مزایای کمک هزینه عائله‌مندی موضوع بند (۱) این ماده بهره‌مند می‌شوند؛ متن این تبصره هم به موجب قانون اصلاح ماده (۹) به تبصره یک تغییر یافته و به این شرح اصلاح شده بود» متن قدیم آن عبارت بود از: « تبصره ۱– مستخدمان زن شاغل و بازنشسته و وظیفه بگیر مشمول این قانون که دارای همسر نباشند یا همسرآنان معلول و ازکارافتاده باشد و خود به تنهایی متکفل مخارج فرزندان هستند، از کمک هزینه عائله مندی بهره‌مند می‌شوند.حداکثر سن برای فرزندان ذکور مستخدمانی که از کمک موضوع این تبصره استفاده می‌کنند (۲۰) سال و درصورت ادامه تحصیل (۲۵) سال و برای اولاد اناث تا زمان ازدواج و برای فرزندان معلولی که قادر به کار نیستند، بدون شرط سنی خواهد بود.»

۲ـ تبصره مزبور در اجرای قانون اصلاح ماده (۹) قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت مصوب ۱۳۵۷/۷/۱۵به شرح متن اصلاح گردیده است.

علاوه بر میزان مقرر دریافتی مطابق قانون ماهانه کمک هزینه عائله‌مندی معادل سیصد و شصت درصد (۳۶۰٪) حداقل حقوق مبنای جدول ماده (۱) قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت و حق اولاد به ازای هر فرزند (حداکثر تا سه فرزند) صددرصد (۱۰۰٪) حداقل حقوق مبنای جدول مذکور پرداخت می‌گردد.[۱]

ماده ۹ـ متن زیر به عنوان تبصره (۲) به ماده (۱۱) قانون تسهیلات استخدامی و اجتماعی جانبازان انقلاب اسلامی مصوب ۱۳۷٤/۳/۳۱ الحاق می‌گردد:

تبصره ۲ـ دولت موظف است به منظور حمایت از سلامت جانبازان پنجاه درصد (۵۰٪) و بالاتر و جانبازان اعصاب و روان شیمیایی به تشخیص کمسیون پزشکی سازمان امور جانبازان و بر اساس شدت و نوع ضایعات ناشی از مجروحیت و میزان ساعت کاری که از جانبازان مراقبت می‌شود، نسبت به برقراری و پرداخت حق پرستاری به مبنای حداقل دستمزد ماهانه کارگران اقدام و اعتبار مورد نیاز را در لوایح بودجه سنواتی منظور نماید.

ماده ۱۰ـ جدول موضوع ماده ۱ این قانون و سایر مواد مرتبط با آن تا پایان مدت آزمایشی آیین‌نامه استخدامی کارگزاران مجلس شورای اسلامی جایگزین جدول متوسط حقوق موضوع ماده ١٦ آیین‌نامه مذکور می‌گردد.

آیین‌نامه اجرایی این ماده به تصویب کمیسیون مشترک دیوان محاسبات و بودجه و امورمالی و اموراداری و استخدامی مجلس شورای اسلامی خواهد رسید.

ماده ۱۱ـ تفاوت حقوق و مزایای کارکنان غیررسمی شاغل در دستگاه‌های مشمول این قانون نباید از شصت‌درصد (٦٠٪) مجموع حقوق و مزایای مستخدمین مشمول این

۱ـ در اجرای ماده (۸) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ به تبصره ۳ به ماده ۹ قانون نظام هماهنگ پرداخت ... الحاق گردیده است، به موجب قانون اصلاح تبصره ۳ الحاقی به ماده ۹ قانون نظام هماهنگ پرداخت ... مصوب ۸٦/۳/۲۹ درصدهای مندرج در تبصره ۳ الحاقی به ترتیب به میزان (۳٦۰٪) و (۱۰۰٪)اصلاح شده است .درصدهای قبلی به ترتیب (۱۲۰٪) و (۳۵٪) بوده است. متن ماده واحده به این شرح است: «درصدهای مندرج در تبصره ۳ الحاقی ماده ۹ قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت، موضوع ماده۸ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰ به ترتیب به میزان سیصدوشصت درصد (۳٦۰٪) و صددرصد (۱۰۰٪) اصلاح می‌شود. تبصره - افزایش ناشی از اجرا این قانون صرفاً شامل مستمری بگیرانی می‌شود که مستمری دریافتی ماهانه آنان کمتر از سه میلیون ریال می‌باشد. قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و یک تبصره در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ بیست و نهم خردادماه یکهزار و سیصد وهشتاد و شش مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸٦/٤/٦ به تأیید شورای نگهبان رسید».

قانون در مشاغل مشابه، تجاوز نماید.

ماده ۱۲ـ کلیه دستگاه‌ها و مؤسسات و شرکت‌های دولتی و نهادهای انقلاب اسلامی که دارای مقررات خاص استخدامی می‌باشند، بانکها و شهرداری‌ها و نیز شرکت‌ها و مؤسساتی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است تابع ضوابط و مقررات این قانون خواهند بود.

ماده ۱۳ـ از تاریخ اجرای این قانون، نیروهای مسلح، مشمول مفاد تبصره‌های ۲ و ۳ مواد ۱ و ۲ و مواد ٦، ۸، ۱۵ و ١٦ آن بوده و اصلاحات ذیل در قانون ارتش جمهوری اسلامی ایران، قانون مقررات استخدامی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و قانون حقوق و مزایای مستمر، پس‌انداز ثابت، حق بیمه و بیمه درمانی مشمولین قانون ارتش جمهوری اسلامی ایران اعمال می‌شود.[1]

۱ـ عدد ۳۰۰ در بند «الف» ماده ١٤٤ قانون مقررات استخدامی سپاه و بند الف ماده ۱ قانون حقوق و مزایای مستمر ارتش به عدد ٤٨٠ تغییر می‌یابد.

۲ـ واحد حق کارائی موضوع بند «ج» ماده ١٤٤ قانون مقررات استخدامی سپاه و بند «ب» ماده ۱ قانون حقوق و مزایای مستمر ارتش، برای پرسنل دارای مدرک لیسانس و معادل آن یا بالاتر، عدد ۲/۵ تعیین می‌گردد.

۳ـ بندهای «ح» و «د» ماده ۱۳۱ قانون ارتش، بند «ب» ماده ١٤٤ قانون مقررات استخدامی سپاه و بندهای «ج» و «د» ماده ۱ قانون حقوق و مزایای ارتش حذف و بند زیر جایگزین می‌شود.

حقوق پایه ـ مبلغی است معادل ۳، ٤ یا ۵ درصد مجموع حداقل حقوق و حق کارائی و حقوق پایه سالهای قبل، که براساس ارزشیابی پرسنل، پس از هر یک سال خدمت به پرسنل تعلق می‌گیرد و به حقوق آنان اضافه می‌شود.

٤ـ مبالغ موضوع بندهای ۱ و ۲ ماده ۹ قانون نظام هماهنگ پرداخت، به ترتیب جایگزین مبالغ موضوع ردیفهای ۱ و ۲ بند ب ماده ١٤٩ قانون مقررات استخدامی سپاه

۱ـ ماده مزبور به موجب قانون اصلاح قانون نظام هماهنگ پرداخت ... مصوب ۱۳۷۱/۳/۵ به شرح متن اصلاح شده است. متن قدیم ماده ۱۳ عبارت بود از: «حکم موضوع ماده ١٣٦ قانون ارتش جمهوری اسلامی ایران مصوب ١٣٦٦ وتبصره ۲ ماده ۱ قانون حقوق و مزایای مستمر، پس‌انداز ثابت، حق بیمه و بیمه درمانی مشمولین قانون ارتش جمهوری اسلامی ایران مصوب ١٣٦٨ مشمول افزایش موضوع این قانون نخواهند بود.»

و مبالغ موضوع بندهای ب و الف ماده ۱۵ قانون حقوق و مزایای ارتش می‌گردد و تبصره‌های ۲ و ۳ ماده ۱۵ قانون حقوق و مزایای ارتش و تبصره‌های ٤ و ۷ بند ب ماده ۱٤۹ قانون مقررات استخدامی سپاه لغو می‌شود.

۵ـ تبصره‌ای به شرح زیر به مواد ۱۳۹ قانون ارتش و ۱۵۰ مقررات استخدامی سپاه اضافه می‌شود.

ـ میزان فوق‌العاده شغل پرسنل شاغل در نیروهای مسلح، نباید از ۵۰٪ مجموع حداقل حقوق و حق کارایی شاغل کمتر و از ۱۵۰٪ آن بیشتر باشد. فوق‌العاده شغل پرسنل شاغل در مشاغل فرماندهی، مدیریت و سرپرستی، همچنین فوق‌العاده شغل پرسنل متصدی مشاغل تحقیقی و تخصصی و یا آموزشی، هر کدام تا ۲۵٪ مجموع حداقل حقوق و حق کارائی پرسنل قابل افزایش است.

تبصره ۱ـ پرسنل نیروهای مسلح، در قبال هر سال از خدمت قابل قبول خود تا پایان سال ۱۳٦۹، از حقوق پایه به میزان ۳٪ مجموع حداقل حقوق و حق کارائی مربوط به آخرین درجه یا رتبه برخوردار می‌گردند.

تبصره ۲ـ پرسنلی که طبق ضوابط بنیاد شهید انقلاب اسلامی، شهید شناخته شده یا می‌شوند از امتیازات مندرج در تبصره ۳ ماده ۳ قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت، بهره‌مند می‌گردند.

تبصره ۳ـ در صورت اصلاح گروه یا گروههای ورودی مستخدمین مشمول قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت توسط هیأت دولت، از این پس واحد حق کارائی موضوع بند ۲ این قانون نیز، با توجه به ماده ۱۳٦ قانون ارتش جمهوری اسلامی ایران و تبصره ۵ ماده ۱٤٤ قانون مقررات استخدامی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، توسط هیأت دولت برای همان مقطع یا مقاطع مشابه نیروهای مسلح نیز افزایش می‌یابد.

تبصره ۴ـ پرسنلی که بیش از ۳۰ سال سابقه خدمت دارند و کسورات مربوط را پرداخت کرده باشند در قبال هر سال خدمت مازاد بر (۳۰) سال از افزایش سنواتی مضاعف برخوردار می‌باشند.[1]

تبصره ۵ـ آیین‌نامه‌های مورد نیاز این قانون ظرف مدت دو ماه از تاریخ تصویب، توسط وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و با همکاری ستاد مشترک ارتش، ستاد

۱ـ تبصره فوق‌الذکر به موجب قانون الحاق یک تبصره به قانون فوق‌الذکر مصوب ۱۳۷٦/۱۲/۵ مجلس شورای اسلامی به شرح متن الحاق و شماره تبصره ٤ به ۵ اصلاح شده است.

مشترک سپاه و نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران حسب مورد تهیه و پس از تأیید ستاد کل نیروهای مسلح به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.[۱]

ماده ۱۴ـ حقوق قضات به شرح زیر محاسبه می‌گردد:

(سنوات خدمت قابل قبول × ضریب افزایش سنواتی + عدد مبنا) ضریب حقوق = حقوق

تبصره ۱ـ ضریب حقوق موضوع این ماده معادل ضریب حقوق اعضای رسمی هیأت علمی (آموزشی و پژوهشی) شاغل و بازنشسته دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی مصوب ۱۳٦۸ مجلس شورای اسلامی و تغییرات بعدی آن خواهد بود.

تبصره ۲ـ عدد مبنا به ترتیب گروههای شغلی قضات که حداقل دارای دانشنامه لیسانس قضایی و یا معادل آن باشند به شرح زیر تعیین می‌گردد:

گروه ۱	(۸۰)
گروه ۲	(۹۰)
گروه ۳	(۱۰۰)
گروه ٤	(۱۱۰)
گروه ۵	(۱۲۰)
گروه ٦	(۱۳۰)
گروه ۷	(۱٤۰)
گروه ۸	(۱۵۰)

تبصره ۳ـ در محاسبه حقوق دارندگان مشاغل قضایی کمتر از لیسانس و معادل آن (موضوع ماده واحده قانون تعیین وضعیت قضایی کسانی که سه سال در دادسراهای انقلاب اسلامی اشتغال به کار قضایی داشته‌اند) ۱۰ واحد از عدد مبنای هر گروه کسر خواهد شد.

تبصره ۴ـ ضریب افزایش سنواتی تا پایان سال ۱۳٦۹ برابر (۳) و از اول سال ۱۳۷۰ برابر (۵) تعیین می‌گردد.

تبصره ۵ـ ضوابط مربوط به تغییر مقام و ارتقا گروه قضات با در نظر گرفتن سوابق تجربی در امور قضایی، تحصیلات، ارزشیابی و توانایی آنان در انجام امور محوله براساس آیین‌نامه‌ای است که به پیشنهاد وزیر دادگستری به تصویب رئیس قوه قضاییه خواهد رسید.

تبصره ۶ـ مفاد تبصره ۳ ماده ۳ این قانون شامل قضاتی که به درجه رفیع شهادت

۱ـ به موجب قانون الحاق یک تبصره به قانون فوق‌الذکر مصوب ۱۳۷٦/۱۲/۵مجلس شورای اسلامی یک تبصره به شرح متن الحاق و شماره تبصره ٤ به ۵ اصلاح گردیده است.

نایل شده یا می‌شوند نیز خواهد بود.

تبصره ۷ـ عبارت «قضات دادگستری» به عنوان ردیف ۵ به بند ه تبصره ٤٣ قانون بودجه سال ١٣٦٤ کل کشور افزوده می‌شود.

تبصره ۸ـ فوق‌العاده شغل قضات به میزان مقرر در ماده ٤ این قانون و تبصره‌های آن بنا به پیشنهاد مشترک وزارت دادگستری و سازمان اموراداری و استخدامی کشور به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۵ـ از تاریخ ۱۳۷۱/۱/۱ به حقوق بازنشستگی و وظیفه ازکارافتادگی و وظیفه وراث قانونی مستخدمین متوفی که تا قبل از تاریخ مزبور بازنشسته، ازکارافتاده یا وظیفه بگیر شده یا بشوند به میزان بیست درصد (۲۰٪) حقوق قبلی آنان (اسفندماه سال ۱۳۷۰) اضافه می‌گردد.

ماده ۱۶ـ از تاریخ ۱۳۷۱/۱/۱ حداکثر حقوق بازنشستگی و وظیفه ازکارافتادگی و وظیفه وراث (جمع پرداختی به وراث) موضوع قانون راجع به تعیین حداکثر حقوق بازنشستگی و وظیفه مصوب خردادماه سال ١٣٦١ معادل ۱۱۰٪ حداکثر عدد مبنای جدول حقوق موضوع این قانون و حداقل آن معادل ۱۲۵٪ حداقل عدد مبنای جدول مزبور تعیین می‌گردد.

تبصره ـ حداکثر حقوق بازنشستگی و وظیفه موضوع این ماده شامل مستخدمینی است که از تاریخ ۱۳۷۱/۱/۱ به بعد بازنشسته، ازکارافتاده و یا فوت می‌شوند.

ماده ۱۷ـ در صورتی که مبلغ حقوق و فوق‌العاده شغل مستخدمین مشمول این قانون پس از تطبیق وضع استخدامی با مقررات این قانون از مجموع حقوق و فوق‌العاده‌هایی که طبق قوانین و مقررات مورد عمل مستحق دریافت آن هستند کمتر شود تفاوت این دو مبلغ را به عنوان تفاوت تطبیق حقوق دریافت خواهند کرد.

هرگونه افزایش بعدی حقوق و فوق‌العاده شغل این‌گونه مستخدمین تا استهلاک کامل از تفاوت تطبیق مذکور کسر خواهد شد.

تبصره ـ دولت می‌تواند به منظور تطبیق وضع مقررات مربوط به امتیازات پایه‌ها و سنوات ترفیع تشویقی یا سایر عناوین مشابه که تاکنون اعمال می‌شده است معادل آن را به کلیه کارکنان شاغل و بازنشسته بابت سوابق خدمت در جبهه، بسیج، مناطق جنگ‌زده و محروم و سوابق اسارت، مفقودالاثر بودن و جانبازی اعطا نماید.

ماده ۱۸ـ به منظور استقرار نظام هماهنگ پرداخت در دستگاه‌های دولتی و نظارت بر اجرای آن، شورای حقوق و دستمزد مرکب از دبیرکل سازمان امور اداری و استخدامی کشور، وزیر اموراقتصادی و دارایی، رئیس سازمان برنامه و بودجه و دو نفر از اعضای کمیسیون امور اداری و استخدامی به انتخاب مجلس شورای اسلامی (به عنوان ناظر) و وزیر ذی‌ربط (در صورت طرح موضوع مرتبط با آن وزارتخانه در دستورجلسه شورا) تشکیل می‌گردد.

ماده۱۹ ـ مواد ۱، ۲، ۳، ٤، ۷، ۱۰، ۱۳، ١٤، ۱۷، ۲۰، ۲۱، ۲۲ و تبصره‌های ذیل آنها از تاریخ ۱۳۷۰/۱/۱ در سقف اعتبار ردیف‌های ۵۰۳۱۳۷ و ۵۰۳۱٤۵ قانون بودجه سال ۱۳۷۰ کل کشور و اعتبارات مصوب دستگاه‌های ذی‌ربط و سایر مواد و تبصره‌های این قانون از تاریخ ۱۳۷۱/۱/۱ لازم‌الاجرا می‌باشد.

تبصره ـ دولت مکلف است پرداخت فوق‌العاده شغل مستخدمین موضوع ماه ٤ این قانون را در سال ۱۳۷۰ نسبت به سایر پرداختها در اولویت بعدی قرار داده و نسبت به برقراری آن در حدود اعتبارات باقیمانده از ردیف‌های ۵۰۳۱۳۷ و ۵۰۳۱٤۵ قانون بودجه سال ۱۳۷۰ کل کشور و اعتبارات پرسنلی مربوطه به تناسب و به ترتیب مقرر در ماده مذکور اقدام نماید، علاوه بر آن حقی را برای مستخدمین مشمول ایجاد نمی‌نماید.

ماده ۲۰ـ به دولت اجازه داده می‌شود تا تصویب آیین‌نامه‌های اجرایی این قانون صدور احکام تطبیق وضع کارکنان مشمول قسمتی از افزایش حقوق و مزایای موضوع این قانون نسبت به دریافتی فعلی مربوط و اعتبار ردیف ۵۰۳۱۳۷ قانون بودجه سال ۱۳۷۰ کل کشور تأمین و پرداخت و به هزینه قطعی منظور دارد.

ماده ۲۱ـ آیین‌نامه اجرایی این قانون حداکثر ظرف سه ماه توسط سازمان امور اداری و استخدامی کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.[۱]

ماده ۲۲ـ کلیه قوانین مغایر با این قانون لغو می‌گردد.

تبصره ـ قانون مصوب شورای انقلاب درخصوص تعیین حداقل و حداکثر دریافتی مشمولین قانون استخدام کشوری توسط هیأت دولت به قوت خود باقی است.

قانون فوق مشتمل بر بیست و دو ماده و سی و یک تبصره در جلسه علنی روز

۱ـ آیین‌نامه اجرایی این قانون در تاریخ ۱۳۷۰/۱۱/۸به تصویب رسیده است.

چهارشنبه مورخ سیزدهم شهریورماه یکهزاروسیصدوهفتاد مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۰/٦/۲٤ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

۴۶- از قانون تأمین زنان و کودکان بی‌سرپرست [۱] (مصوب ۱۳۷۱/۸/۲۴)

ماده ۳ـ زنان و کودکان بی‌سرپرست که به هر نحو از مستمری‌های بازنشستگی، ازکارافتادگی و بازماندگان بهره‌مند می‌شوند و یا از تمکن مالی برخوردار باشند از شمول مقررات این قانون خارج هستند.

ماده ۱۰ـ کلیه وزارتخانه‌ها، سازمانهای دولتی و وابسته به دولتی، مؤسسات عمومی و سازمانهایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام می‌باشد موظفند همکاری‌های لازم را در زمینه اجرای این قانون با سازمان بهزیستی کشور معمول دارند.

قانون فوق مشتمل بر ۱۰ ماده و ۸ تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیست و چهارم آبان ماه یکهزار و سیصد و هفتاد ویک مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۱/۸/۲۷ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

۴۷- قانون شمول تبصره ۳ قانون نحوه بازنشستگی جانبازان انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی و معلولین عادی و شاغلین مشاغل سخت و زیان‌آور به کارکنان واحدهای صنعتی و تحقیقاتی وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح [۲] (مصوب ۱۳۷۱/۱۰/۲۰)

ماده واحده ـ از تاریخ تصویب این قانون کارکنان واحدهای صنعتی و تحقیقاتی وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح که در مشاغل سخت و زیان‌آور خدمت می‌کنند و پرستاران نیروهای مسلح و وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح مشمول مقررات تبصره ۳ قانون نحوه بازنشستگی جانبازان انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی و معلولین عادی و شاغلین مشاغل سخت و زیان‌آور مصوب ۱۳٦۷/۹/۱ مجلس شورای اسلامی، می‌گردند.

تبصره ـ آیین‌نامه اجرایی این قانون ظرف مدت سه ماه توسط وزارت دفاع و

۱ـ نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۳۹۰۸ مورخ ۱۳۷۱/۹/۱۲

۲ـ نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۳۹۷۷ مورخ ۱۳۷۲/۱/۱۰

پشتیبانی نیروهای مسلح تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.[۱]

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و یک تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیستم دیماه یکهزاروسیصدوهفتادویک مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۱/۱۲/۱۶ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

۴۸– قانون نحوه تأثیر سوابق خدمت غیردولتی در احتساب حقوق بازنشستگی و وظیفه و مستمری کارکنان دولت[۲] (مصوب ۱۳۷۲/۲/۱۹)

ماده واحده ــ سوابق خدمت مستخدمین دولت، شهرداری‌ها و نهادهای انقلاب اسلامی در شرکت‌ها و مؤسسات غیردولتی که بابت آن حق بیمه یا کسور بازنشستگی به صندوق بازنشستگی ذیربط پرداخت گردیده است، با انتقال حق بیمه یا کسور بازنشستگی پرداختی سهم مستخدم و کارفرما به صندوق بازنشستگی مربوط به مستخدم در حالات بازنشستگی و وظیفه قابل احتساب می‌باشد مشروط بر آنکه مستخدمین مزبور (در حالت بازنشستگی) دارای حداقل بیست (۲۰) سال سابقه خدمت دولتی باشند.

تبصره ۱ـ سنوات خدمت موضوع این قانون در محاسبه سنوات خدمت لازم برای بازنشستگی، اعطاء پایه، درجه یا نظایر آن منظور نخواهد گردید.

تبصره ۲ـ قوانین استخدامی دستگاه‌های دولتی من‌جمله قوانین خاص شرکت‌ها و مؤسسات دولتی که شمول قانون بر آنان مستلزم ذکر نام است از لحاظ سنوات خدمت لازم برای بازنشستگی، تعیین حقوق بازنشستگی و سایر مقررات مربوط در این رابطه کماکان به قوت خود باقی است.

تبصره ۳ـ میزان کسور بازنشستگی که از صندوق قبلی به صندوق جدید منتقل می‌شود و میزان کسور بازنشستگی متعلقه و همچنین مابه‌التفاوت این دو مبلغ براساس آیین‌نامه‌ای که ظرف مدت سه ماه از تاریخ تصویب این قانون توسط سازمان امور اداری و استخدامی کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، تعیین خواهد گردید.

۱ـ آیین‌نامه این قانون در تاریخ ۱۳۷۳/۱۰/۱۸ به تصویب هیأت وزیران رسیده و در تاریخ ۱۳۷۹/۳/۱ اصلاح شده است.

۲ـ نیز نک :قانون ضوابط نقل و انتقال حق بیمه و کسورات بیمه‌ای مصوب ۱۳۸۰/۳/۲۷هیأت وزیران، قانون نحوه تأثیر سوابق منتقله بر سازمان تأمین اجتماعی برای استفاده از مزایای مقرر در قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۸۰/۲/۹، آیین‌نامه اجرایی ماده ٤٢ تنفیذی قانون برنامه سوم، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران ضوابط نقل و انتقال حق بیمه و کسورات بیمه‌ای بین صندوقهای بیمه مصوب ۱۳۷۹/۱۰/۱۸.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و سه تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ نوزدهم اردیبهشت ماه یکهزاروسیصدوهفتادودو مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۲/۲/۲٦ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

۴۹- از قانون تنظیم خانواده و جمعیت[1] (مصوب ۱۳۷۲/۲/۲۶)

ماده ۱ـ کلیه امتیازاتی که در قوانین براساس تعداد فرزندان یا عائله پیش‌بینی و وضع شده‌اند در مورد فرزندان چهارم و بعد که پس از یک سال از تصویب این قانون متولد می‌شوند، قابل محاسبه و اعمال نخواهد بود و فرزندانی که تا تاریخ مزبور متولد می‌شوند کماکان از امتیازات مقرر شده برخوردار می‌باشند.

تبصره ۱ـ نحوه استفاده از امتیازات پیش‌بینی شده در قانون کار مصوب ۱۳٦۹/۸/۲۹ مجمع تشخیص مصلحت نظام و قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵٤ به شرح زیر خواهد بود:

الف ـ مرخصی بارداری و زایمان کارگران زن (موضوع ماده ۷٦ قانون کار مصوب ۱۳٦۹/۸/۲۹ مجمع تشخیص مصلحت نظام) برای فرزندان چهارم و بعد که پس از یک سال از تصویب این قانون متولد می‌شوند، از مرخصی استحقاقی موجود و آتی کارگر کسر خواهد شد.

ب ـ هزینه نگهداری فرزندان کارگر زن در مراکز نگهداری (موضوع ماده ۷۸ قانون کار مصوب ۱۳٦۹/۸/۲۹ مجمع تشخیص مصلحت نظام) برای فرزندان چهارم و بعد که پس از یک سال از تصویب این قانون متولد می‌شوند، به عهده کارگر خواهد بود.

ج ـ حق بیمه فرزندان (موضوع ماده ۵۸ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵٤) برای فرزندان چهارم و بعد که پس از یک سال از تصویب این قانون متولد می‌شوند، به صورت جداگانه تعیین و مطابق تعرفه تأمین اجتماعی از بیمه شده دریافت می‌گردد.

تبصره ۲ـ این قانون در مورد سازمانها و مؤسساتی که شمول حکم بر آنها مستلزم ذکر نام است نیز جاری می‌باشد.

تبصره ۳- فرزند چهارم خانواده‌هایی که یکی از سه فرزند آن‌ها از شمول

۱ـ نقل از روزنامه رسمی شماره ۱٤۰٦۱ مورخ ۱۳۷۲/۳/۳۰

حمایت‌های قانون خارج شده‌اند و همچنین فرزندان چهارم خانواده‌هایی که فرزند مذکور حاصل از دو یا چندقلو بودن زایمان است از محدودیت‌های مندرج در ماده (۱) این قانون مستثنی می‌باشد و کلیه امتیازات مندرج در قوانین که برای فرزند سوم پیش‌بینی شده است به آنان تسری می‌یابد مفاد این تبصره در مورد خانواده‌هایی که با دارابودن حداکثر دو فرزند در زایمان بعدی صاحب فرزندان سه قلو و بیشتر می‌گردند نیز مصداق خواهد داشت[۱].

قانون فوق مشتمل بر چهار ماده و دو تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیست‌وششم اردیبهشت ماه یکهزار وسیصدوهفتاد ودو مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۲/۳/۲ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

۵۰- از قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری ـ صنعتی جمهوری اسلامی ایران[۲و۳] (مصوب ۱۳۷۲/۶/۷)

ماده ۱۲ـ مقررات مربوط به اشتغال نیروی انسانی، بیمه و تأمین اجتماعی و صدور روادید برای اتباع خارجی به موجب آیین‌نامه‌هایی خواهد بود که به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.[٤]

قانون فوق مشتمل بر بیست و شش ماده و چهار تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ هفتم شهریورماه یکهزار و سیصد وهفتاد و دو مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۲/٦/۲۱ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

۱- این تبصره به موجب قانون اصلاح قانون تنظیم خانواده و جمعیت مصوب ۱۳۸۸/۲/۲۲ مجلس شورای اسلامی الحاق شده است.

۲ـ نقل از روزنامه رسمی شماره ۱٤۱۵۰ مورخ ۱۳۵۲/۷/۱۵

۳ـ ماده ۱٦ قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸٤/۹/۵ مجمع تشخیص مصلحت نظام مقرر می‌دارد: «امور مربوط به اشتغال نیروی انسانی و روابط کار بیمه تأمین اجتماعی در منطقه براساس مقررات مصوب و جاری در مناطق آزاد تجاری صنعتی خواهد بود.»

٤ـ مقررات مذکور در این ماده در تاریخ ۱۳۷۳/۲/۱۹به تصویب رسیده و در تاریخ ۱۳۷۳/۳/۸به تایید ریاست جمهوری رسیده، همچنین ضوابط مربوط به نقل و انتقال حق بیمه و کسور بازنشستگی بیمه شدگان در مناطق آزاد تجاری و صنفی در تاریخ۱۳۷۳/۱۰/۲۵ به تصویب رسیده است.

۵۱– قانون حالت اشتغال مستخدمین شهید، جانباز ازکارافتاده و مفقودالاثر انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی[1] (مصوب ۱۳۷۲/۶/۳۰)

ماده واحده ـ مستخدمین شهید، جانباز ازکارافتاده کلی، جانباز آزاده ازکارافتاده کلی و مفقودالاثر انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی در دستگاه‌های موضوع ماده ۱ قانون برقراری حقوق وظیفه ازکارافتادگی و وظیفه عائله تحت تکفل جانبازان و... مصوب ۱۳۶۱/۱۱/۲۵ مجلس شورای اسلامی و نیروهای مسلح با پیش‌بینی پستها یا مشاغل سازمانی با نام در تشکیلات مربوط همطراز با مشاغل قبلی آنان به منزله مستخدمین شاغل و تابع مقررات قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت بوده و از لحاظ پرداخت حقوق یا اجرت و فوق‌العاده شغل، مزایای شغل یا مزایای مستمر و همچنین افزایش سنواتی و ارتقاء گروه و سایر عناوین مشابه، همانند مستخدمین شاغل با دو گروه بالاتر و یا عناوین مشابه توسط دستگاه‌های ذی‌ربط با آنان رفتار خواهد شد و براساس مقررات استخدامی ذی‌ربط با سنوات مقرر بازنشسته شده و پس از آن از حقوق بازنشستگی یا مستمری مربوط بهره‌مند خواهد شد.

تبصره ۱ـ برای آن دسته از شهدا و جانبازان و آزادگان ازکارافتاده کلی و مفقودالاثر که مستخدم دولت نبوده و شهید یا مفقود یا جانباز یا آزاده ازکارافتاده شده‌اند با توجه به میزان تحصیلات و تخصص آنها حسب مورد از طرف بنیاد شهید انقلاب اسلامی، بنیاد مستضعفان و جانبازان با ـ تنفیذ مقام معظم رهبری و ستاد آزادگان از محل کمک دولت به بنیاد شهید ـ حقوق و مزایای همطراز نظام هماهنگ پرداخت تعیین و پرداخت خواهد شد.[2]

تبصره ۲ـ حقوق موضوع این قانون به آزاده یا جانباز ازکارافتاده کلی و عائله شهید و یا مفقودالاثر موضوع ماده ۷ قانون برقراری حقوق وظیفه ازکارافتادگی و وظیفه عائله تحت تکفل جانبازان و شهدا... مصوب ۱۳۶۱/۱۱/۲۵ و تبصره ذیل آن پرداخت خواهد شد.

تبصره ۳ـ چنانچه وراث اناث تحت تکفل شهید شوهر اختیار کرده و مطلقه شده و ضرورت طلاق مورد تأیید بنیاد شهید انقلاب اسلامی باشد از همان تاریخ طلاق مجدداً حقوق آنها برقرار و پرداخت می‌گردد.

۱ـ نقل از روزنامه رسمی شماره ۱٤۱٦۲ مورخ ۱۳۷۲/۷/۲۹

۲ـ این تبصره در تاریخ ۱۳۷٤/۲/۲٤به شرح متن اصلاح شده است.

تبصره ۴ـ بنیاد شهید موظف است آن دسته از شهدایی را که دارای بیش از یک همسر دایم بوده و شرایط استفاده از حقوق مربوط را داشته باشند به ازای هر یک از همسران و فرزندان حسب ضوابط مربوط حقوقی علاوه بر حقوق وظیفه مقرر از محل اعتبار خود تعیین و پرداخت نماید.

تبصره ۵ـ برقراری حقوق برای افراد موضوع تبصره یک این قانون مستلزم تشخیص بنیاد شهید انقلاب اسلامی است.

تبصره ۶ـ

الف ـ حقوق و مزایای حالت اشتغال بازنشستگی و وظیفه و مستمری مستخدمین شهید، جانباز ازکارافتاده کلی و مفقودالاثر انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی اعم از لشکری و کشوری توسط دستگاه ذی‌ربط تعیین و حسب مورد از سوی بنیاد شهید انقلاب اسلامی و بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی پرداخت خواهد شد. سازمان برنامه و بودجه مکلف است با هماهنگی بنیادهای مذکور اعتبار مورد نیاز این قانون را در بودجه سالانه پیش‌بینی و به حساب آنان منظور نماید.[1]

ب ـ سازمان برنامه و بودجه مکلف است مطالبات معوقه مشمولین فوق‌الذکر را از اعتبار دستگاه‌های ذی‌ربط کسر و حسب مورد به اعتبار بنیاد شهید انقلاب اسلامی و بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی اضافه نماید.

ج ـ سازمان تأمین اجتماعی موظف است اعتبارات مربوط به مستمری فوت موضوع قانون راجع به برقراری مستمری درباره بیمه شدگانی که به علت همکاری با نیروهای مسلح شهید یا معلول شده یا می‌شوند مصوب ۱۳۶۰/۱۱/۱۸ را در اختیار بنیاد شهید انقلاب اسلامی قرار دهد.

تبصره ۷ـ از تاریخ تصویب این قانون مستخدمین رسمی ایثارگر (آزادگان ـ جانبازان ـ رزمندگان ـ افراد خانواده شهدا ـ مفقودین) در دستگاه‌های دولتی، مشمول

۱ـ تبصره مذکور به موجب قانون اصلاح تبصره ٦ مصوب۱۳۷٤/۹/۲٦ به شرح متن اصلاح شده است. متن قدیم آن عبارت بود از: «از تاریخ تصویب این قانون، قانون واگذاری پرداخت حقوق و مزایای ماهانه وراث شهدا، مفقودین نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران و کارمندان کشوری به بنیاد شهید انقلاب اسلامی مصوب۱۳٦٤/۱۰/۲۲در موارد مغایر با این قانون لغو و حقوق و مزایای حالت اشتغال، بازنشستگی و وظیفه یا مستمری موضوع این قانون توسط دستگاههای مربوط پرداخت خواهد شد».

قانون نحوه تعدیل نیروی انسانی مصوب ۱۳٦٦/۱۰/۲۷ نخواهند بود.

تبصره ۸ـ منظور از ایثارگران، افراد موضوع قانون استخدام جانبازان، اسرا و افراد خانواده شهدا و... مصوب ۱۳٦۷/۱۰/۷ می‌باشد.

تبصره ۹ـ آیین‌نامه اجرایی این قانون حداکثر ظرف مدت سه ماه توسط سازمان اموراداری و استخدامی کشور با همکاری دستگاه‌های ذی‌ربط تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.[۱]

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و نه تبصره در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ سی‌ام شهریورماه یکهزار سیصد هفتاد و دو مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۲/۷/۱۱ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

۵۲– قانون اجازه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون حقوق کودک[۲] (مصوب ۱۳۷۲/۱۲/۱)

ماده واحده ـ کنوانسیون حقوق کودک مشتمل بر یک مقدمه و ٥٤ ماده به شرح پیوست تصویب و اجازه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به آن داده می‌شود مشروط بر آن که مفاد آن در هر مورد و هر زمان در تعارض با قوانین داخلی و موازین اسلامی باشد و یا قرار بگیرد از طرف دولت جمهوری اسلامی ایران لازم‌الرعایه نباشد.

از کنوانسیون حقوق کودک

ماده ۲۶ـ

۱ـ کشورهای طرف کنوانسیون حق برخورداری از امنیت اجتماعی منجمله بیمه اجتماعی را برای تمام کودکان به رسمیت می‌شناسند و اقدام لازم را جهت دستیابی به تحقق کامل این حق مطابق با قوانین ملی به عمل خواهند آورد.

۲ـ این مزایا در صورت مقتضی می‌بایست با توجه به منافع و شرایط کودک و اشخاصی که مسوولیت نگهداری وی را به عهده دارند و نیز هرگونه ملاحظه دیگری مربوط به کاربرد این مزایا در جهت منافع کودک در اختیارشان قرار گیرد.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده منضم به متن موافقتنامه شامل مقدمه و

۱ـ آیین‌نامه اجرایی قانون در تاریخ ۱۳۷۳/٦/۱۳به تصویب رسیده است.

۲ـ نقل از روزنامه رسمی شماره ۱٤۲۹٥ مورخ ۱۳۷۳/۱/۱٦

پنجاه‌وچهار ماده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ یکم اسفند ماه یکهزاروسیصد و هفتاد و دو مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۲/۱۲/۱۱ به تأیید شورای نگهبان رسیده‌است.

۵۳– قانون فهرست نهادها و مؤسسات عمومی غیر دولتی[1] مصوب ۱۳۷۳/۴/۱۹ با الحاقات و اضافات بعدی

ماده واحده ـ واحدهای سازمانی مشروحه زیر و مؤسسات وابسته به آنها، مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی موضوع تبصره ماده ۵ قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ١٣٦٦ می‌باشند.[2]

۱ـ شهرداری‌ها و شرکت‌های تابعه آنان مادام که بیش از ۵۰ درصد سهام و سرمایه آنها متعلق به شهرداری‌ها باشد.

۲ـ بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی

۳ـ هلال احمر

٤ـ کمیته امداد امام

۱ـ قانون تفسیر ماده ۱۱ قانون دیوان عدالت اداری در رابطه با قانون فهرست نهادها و موسسات عمومی غیر دولتی که در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ یازدهم مهرماه یکهزار و سیصد و هفتاد وچهار مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ١٣٧٤/٧/١٩به تأیید شورای نگهبان رسیده وطی نامه شماره – ٤٤٣٦ ق مورخ ١٣٧٤/٧/٢٦واصل گردیده است به پیوست جهت اجراء ابلاغ می‌گردد. **قانون تفسیر ماده ۱۱ قانون دیوان عدالت اداری در رابطه با قانون فهرست نهادها و موسسات عمومی غیر دولتی موضوع تفسیر**؛ با توجه به ماده ۱۱ قانون دیوان عدالت اداری آیا رسیدگی به شکایات علیه موسسات و نهادهای عمومی احصاء شده در قانون فهرست نهادها و موسسات عمومی غیر دولتی نیز در صلاحیت دیوان عدالت اداری می‌باشد یا خیر ؟ **نظر مجلس ماده واحده**. با توجه به ماده ۱۱ قانون دیوان عدالت اداری رسیدگی به شکایات علیه نهادهای عمومی احصاء شده در قانون فهرست نهادها و موسسات عمومی غیر دولتی نیز در صلاحیت دیوان عدالت اداری می‌باشد.تفسیر فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ یازدهم مهر ماه یکهزار وسیصد و هفتاد و چهار مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ١٣٧٤/٧/١٩به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

۲ـ ماده ۵ قانون محاسبات عمومی مصوب ١٣٦٦ و تبصره آن مقرر می‌دارد:ماده ۵ ـ مؤسسات و نهادهای غیر دولتی از نظر این قانون واحدهای سازمانی مشخصی هستند که با اجازه قانون به منظور انجام وظایف و خدماتی که جنبه عمومی دارد، تشکیل شده یا می‌شود.تبصره ـ فهرست این قبیل مؤسسات و نهادها با توجه به قوانین و مقررات مربوط از طرف دولت پیشنهاد و به تصویب مجلس شورای اسلامی خواهد رسید، همچنین ماده ۳ قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ٧٦/٧/٨مقرر می‌دارد :موسسه یا نهاد عمومی غیردولتی واحد سازمانی مشخص است که دارای استقلال حقوقی است و با تصویب مجلس شورای اسلامی ایجاد شده یا می‌شود و بیش از ۵۰٪ بودجه سالانه آن از محل منابع غیردولتی تامین گردد و عهده‌دار وظایف و خدماتی است که جنبه عمومی دارد.

۵ـ بنیاد شهید انقلاب اسلامی
٦ـ بنیاد مسکن انقلاب اسلامی
۷ـ کمیته ملی المپیک ایران.
۸ـ بنیاد ۱۵ خرداد
۹ـ سازمان تبلیغات اسلامی
۱۰ـ سازمان تأمین اجتماعی

تبصره ۱ـ مؤسسه وابسته از نظر این قانون واحد سازمانی مشخصی است که به صورتی غیر از شرکت و برای مقاصد غیر تجاری و غیر انتفاعی توسط یک یا چند موسسه یا نهاد عمومی غیردولتی تأسیس و اداره می‌شود و به نحوی مالکیت آن متعلق به یک یا چند موسسه یا نهاد عمومی غیر دولتی باشد.

تبصره ۲ـ اجرای قانون در مورد مؤسسات و نهادهای عمومی که تحت نظر مقام ولایت فقیه هستند با اذن معظم له خواهد بود.

۱۱ـ فدراسیونهای ورزشی آماتوری جمهوری اسلامی ایران

تبصره ـ اساسنامه فدراسیونهای مذکور حداکثر ظرف مدت (۳) ماه پس از تصویب این قانون بنا به پیشنهاد سازمان تربیت بدنی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

۱۲ـ موسسه‌های جهادنصر، جهاد استقلال و جهاد توسعه زیر نظر جهادسازندگی .

تبصره ۱ـ از زمان تصویب این قانون پذیرش و مدیریت هر گونه موسسه، شرکت و عناوین مشابه و یا سهام آنان در قالب صلح غیر معوض و یا به طور کلی هر عقدی از عقود، توسط جهادسازندگی ممنوع خواهد بود مگر به حکم قانون.

تبصره ۲ـ اساسنامه مؤسسات فوق حداکثر ظرف مدت (۳) ماه پس از تصویب این قانون در چهار چوب ذیل بنا به پیشنهاد جهاد سازندگی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید:

۱ـ تعیین تکلیف کلیه شرکت‌های وابسته به مؤسسات از نظر ادامه فعالیت، ادغام و یا انحلال.
۲ـ اختیارات مجمع عمومی مؤسسات به عهده وزرای جهاد سازندگی، امور اقتصادی و دارائی و رئیس سازمان برنامه و بودجه می‌باشد.
۳ـ کلیه اعضاء رسمی جهادسازندگی در مؤسسات جهاد نصر، توسعه و استقلال و شرکت‌های وابسته به مؤسسات و شرکت‌های مذکور منتقل می‌شوند و وضعیت استخدامی آنان با حفظ سنوات قبلی خدمت، تغییر وضعیت می‌یابد.

٤ـ سود مؤسسات در چهارچوب وظایف قانونی جهاد سازندگی به مصرف خواهد رسید.
٥ـ خودکفا بودن مؤسسات از نظر مالی.
٦ـ قابلیت واگذاری سهام تقویم شده شرکت‌های وابسته به مؤسسات به کارکنان مؤسسات شرکت‌های وابسته و ایثارگران جهاد سازندگی.
۷ـ کلیه اموال و دارایی‌های امانی جهاد سازندگی نزد این مؤسسات و شرکت‌های وابسته پس از قیمت گذاری به صورت اجاره به شرط تملیک ۱۰ ساله به آنان منتقل می‌شود.

وجه حاصل از اقساط اجاره به شرط تملیک به خزانه واریز و معادل صددرصد (۱۰۰٪) آن در بودجه سالیانه منظور و در اختیار جهاد سازندگی قرار خواهد گرفت تا جهت اجرای طرحهای عمرانی مصوب جهاد سازندگی ترجیحاً توسط مؤسسات و شرکت‌های وابسته مذکور هزینه شود.[۱]

۱۳ـ شورای هماهنگی تبلیغات اسلامی.[۲]
١٤ ـ کتابخانه حضرت آیت الله مرعشی نجفی (قم).
۱۵ـ جهاد دانشگاهی[۳]
١٦- بنیاد بیماریهای خاص[٤]

تبصره ـ اعتبارات پیش‌بینی شده در قانون بودجه سال ۱۳۷۷ کل کشور تحت هر عنوان که در اختیار بنیاد امور بیماریهای خاص قرار گرفته است به عنوان کمک تلقی خواهد شد.

۱۷- سازمان دانش‌آموزی جمهوری اسلامی ایران[٥ و٦]

۱ـ بندهای ۱۱ و ۱۲ به موجب قانون الحاق بندهای ۱۱ و ۱۲ مصوب ۷٦/۳/۱۱ مجلس شورای اسلامی به قانون مورد بحث الحاق شده است (روزنامه رسمی ۱۵۲۹۳ ـ۱۳۷٦/٦/۱۰).

۲ـ بندهای۱۳ و ١٤ به موجب قانون الحاق دو بند به قانون مذکور مصوب ۷٦/۷/۲۷ مجلس شورای اسلامی به قانون مورد بحث الحاق شده است. (روزنامه رسمی ۱۵۳۵۹–۷٦/۸/۲٦).

۳ـ بند ۱۵ به موجب قانون الحاق جهاد دانشگاهی مصوب ۷٦/۹/۲٦ مجلس شورای اسلامی الحاق شده است (روزنامه رسمی۱۵٤۱۲ ـ ۱۳۷٦/۱۰/۲۹).

٤ـ بنیاد امور بیماری‌های خاص به موجب قانون الحاق این بنیاد به فهرست نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی مصوب مورخ ۱۳۷۷/٤/۲٤ الحاق گردیده است.

٥ـ الحاقی به موجب مصوبه مورخ ۱۳۸۱/٥/۹ مجلس شورای اسلامی.

٦ـ به موجب «قانون تفسیر ماده ۱۱ قانون دیوان عدالت اداری در رابطه با قانون فهرست نهادها و موسسات عمومی غیردولتی»، رسیدگی به شکایات علیه نهادهای عمومی احصاء شده در قانون اخیر، در صلاحیت دیوان عدالت اداری است.

۵۴- قانون دریافت جرایم نقدی از کارفرمایان کارگاههای مشمول قانون تأمین اجتماعی که ظرف مهلت مقرر نسبت به ارسال صورت مزد و حقوق بیمه شدگان و حق بیمه مربوط اقدام نمی‌نمایند[1] (مصوب ۱۳۷۳/۵/۹) و اصلاحات بعدی

ماده ۱ـ کارفرمایان کلیه کارگاههای مشمول قانون تأمین اجتماعی مصوب تیرماه سال ۱۳۵٤ مکلفند صورت مزد و حقوق کلیه بیمه‌شدگان و حق بیمه و بیمه بیکاری مربوط به هر ماه را حداکثر تا پایان آخرین روز ماه بعد به سازمان تأمین اجتماعی ارسال و پرداخت نمایند.

تبصره ۱ـ[2] کارفرمایانی که از تنظیم و ارسال صورت مزد و حقوق بیمه شدگان به ترتیب مذکور در این قانون و آیین‌نامه موضوع ماده ۳۹ قانون تأمین اجتماعی خودداری کنند یا به ترتیبی که با موافقت قبلی سازمان مزبور معین می‌شود در مورد ارسال صورت مزد یا حقوق عمل نکنند، ملزم به پرداخت جریمه نقدی به میزان ده درصد (۱۰٪) مبلغ حق بیمه همان ماه می‌باشند.

تبصره ۲ـ[3] کارفرمایانی که در موعد مقرر در این قانون تمام یا قسمتی از حق بیمه و بیمه بیکاری مربوط به هر ماه را پرداخت ننمایند، علاوه بر تأدیه اصل حق بیمه و بیمه بیکاری ملزم به پرداخت جریمه نقدی به میزان دو درصد (۲٪) تمام یا کسر بدهی قطعی پرداخت نشده به ازاء هر ماه تأخیر می‌باشند.

تبصره ۳ـ ملغی شده است.[4]

ماده ۲ـ کارفرمایانی که تا پایان اسفندماه سال ۱۳۸٦ دارای بدهی حق بیمه و بیمه بیکاری به سازمان تأمین اجتماعی می‌باشند در صورتی که ظرف شش ماه از تاریخ تصویب این قانون در مورد ترتیب پرداخت اصل بدهی قطعی شده با سازمان یاد شده توافق نمایند، از بخشودگی جرائم مربوط به شرح زیر برخوردار خواهند بود:

۱ـ در صورت پرداخت بدهی‌های معوقه ظرف یک سال از تاریخ توافق با سازمان، از بخشودگی معادل صددرصد (۱۰۰٪) جرائم مربوط برخوردار خواهند شد.

۱ـ نقل از روزنامه رسمی شماره ۱٤٤۰۵ مورخ ۱۳۷۳/۵/۳۱

۲ـ به موجب اصلاحی مورخ۸۷/۱/۲۵ مجلس شورای اسلامی و ۸۷/٤/۸ مجمع تشخیص مصلحت نظام.

۳ـ به موجب اصلاحی مورخ۸۷/۱/۲۵ مجلس و ۸۷/٤/۸ مجمع تشخیص مصلحت نظام.

٤ـ به موجب اصلاحی مورخ ۸۷/۱/۲۵ مجلس شورای اسلامی و ۸۷/٤/۸ مجمع تشخیص مصلحت این تبصره حذف گردیده است. متن آن عبارت بود از: «جریمه نقدی موضوع تبصره ۲ این ماده منحصراً برای یکسال می‌باشد و چنانچه کارفرمایان به تکالیف قانونی تعیین شده در این قانون عمل ننمایند جرایم نقدی از ابتدای سال‌های بعد، همه ساله معادل جریمه سال اول اضافه خواهد شد».

۲ـ در صورت پرداخت بدهی‌های معوقه ظرف هجده ماه از تاریخ توافق با سازمان، از بخشودگی معادل هشتاد و پنج درصد (۸۵٪) جرائم مربوط برخوردار خواهند شد.

۳ـ در صورت پرداخت بدهی‌های معوقه ظرف مدت بیست و چهارماه از تاریخ توافق با سازمان، ۸٪ بخشودگی معادل هفتاد و پنج درصد (۷۵٪) جرائم مربوط برخوردار خواهند شد.

٤ـ در صورت پرداخت بدهی‌های معوقه ظرف مدت سی ماه از تاریخ توافق با سازمان، از بخشودگی معادل شصت درصد (٦۰٪) جرائم مربوط برخوردار خواهند شد.

۵ـ در صورت پرداخت بدهی‌های معوقه حداکثر ظرف مدت سی و شش ماه از تاریخ توافق با سازمان، از بخشودگی معادل پنجاه درصد (۵۰٪) جرائم مربوط برخوردار خواهند شد.

تبصره ۱ـ در خصوص بدهی‌هایی که به استناد تبصره (٤) ماده واحده قانون معافیت از پرداخت سهم بیمه کارفرمایانی که حداکثر پنج نفر کارگر دارند مصوب ۱۳٦۱ و با تصویب هیأت مدیره سازمان به بیش از سی و شش قسط تقسیط می‌گردد، کلیه اقساطی که در دوره سه ساله اولیه مورد تقسیط قرار می‌گیرد به شرح بند (۵) ماده (۲) مشمول بخشودگی جرائم بوده و نسبت به باقیمانده اقساط، نحوه بخشودگی جرائم طبق ضوابطی خواهد بود که به تصویب هیأت مدیره سازمان تأمین اجتماعی خواهد رسید.

تبصره ۲ـ در صورت تقسیط بدهی چنانچه کارفرما هر یک از اقساط مقرر را تا سررسید قسط بعدی پرداخت نکند، بدهی تبدیل به حال شده و جرائم نسبت به مانده بدهی از تاریخ تبدیل به حال طبق تبصره (۲) ماده (۱) این قانون دریافت خواهد شد.

بدیهی است جرائم مطالبه شده قبلی نیز به نسبت مانده قابل وصول می‌باشد.[۱]

۱- این ماده به موجب قانون اصلاح قانون تأمین اجتماعی و برخی قوانین مربوط به منظور تشویق کارفرمایان به تأدیه دیون معوقه سنواتی بابت حق بیمه و بیمه بیکاری کارکنان که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیست و پنجم فروردین ماه یکهزار و سیصدوهشتادوهفت مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۷/٤/۸ از سوی مجمع تشخیص مصلحت نظام موافق با مصلحت نظام تشخیص داده شده اصلاح شده و تبصره ماده (۲) قانون فوق حذف و تبصره‌های (۱) و (۲) به ماده یاد شده الحاق گردیده است.

ماده ۳ـ کارفرمایانی که قبل از صدور اجرائیه اقدام به پرداخت کامل بدهی خود نمایند از چهل درصد (٤٠٪) جرائم مربوط معاف خواهند بود و در خصوص کارگاههای دارای بحران مالی میزان معافیت طبق تصویب هیأت مدیره سازمان تأمین اجتماعی تا شصت درصد (٦٠٪) قابل افزایش خواهد بود.[1]

ماده ۴ـ قانون جایگزینی تبصره ۳ الحاقی به قانون منع دریافت خسارات و جرائم بهره مندرج در قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳٦٦،٦،۲۹ از تاریخ اجرای این قانون لغو و اشخاص حقیقی و حقوقی خارجی در خصوص خسارات و جرائم تابع این قانون می‌باشند.

ماده ۵ ـ کلیه جرائم وصولی موضوع این قانون به حساب خزانه‌داری کل واریز می‌گردد. دولت مکلف است همه‌ساله معادل مبلغ جرائم واریز شده را در قانون بودجه منظور و به منظور تعمیم بیمه‌های اجتماعی در اختیار سازمان تأمین اجتماعی قرار دهد. صد درصد اعتبار مذکور تخصیص‌یافته تلقی می‌گردد.

ماده ۶ـ جرائم موضوع این قانون طبق ماده ۵۰ قانون تأمین اجتماعی از طریق صدور اجرائیه وصول خواهد شد.

ماده ۷ـ جرائم کلیه بدهی‌های گذشته کارفرمایان از تاریخ تصویب این قانون مطابق تبصره (۲) ماده (۱) همین قانون محاسبه و اخذ خواهد گردید.[2]

قانون فوق مشتمل بر هفت ماده و پنج تبصره در جلسه روز یک‌شنبه نهم مرداد ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و سه مجلس شورای اسلامی تصویب ودر تاریخ ۱۳۷۳/۵/۱۲به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

۱- به موجب بند و ماده ۲ قانون اصلاح قانون تأمین اجتماعی و برخی قوانین مربوط به منظور تشویق کارفرمایان به تأدیه دیون معوقه سنواتی بابت حق بیمه و بیمه بیکاری کارکنان که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیست و پنجم فروردین ماه یکهزارو سیصدو هشتاد و هفت مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۷/٤/۸ از سوی مجمع تشخیص مصلحت نظام موافق با مصلحت نظام تشخیص داده شده ماده (۳) قانون فوق به شرح متن اصلاح و تبصره آن حذف گردیده است.

۲- به موجب قانون اصلاح قانون تأمین اجتماعی و برخی قوانین مربوط به منظور تشویق کارفرمایان به تادیه دیون معوقه سنواتی بابت حق بیمه و بیمه بیکاری کارکنان که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیست و پنجم فروردین ماه یکهزار و سیصدوهشتادوهفت مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۷/٤/۸ از سوی مجمع تشخیص مصلحت نظام موافق با مصلحت نظام تشخیص داده شده ماده (۷) اصلاح شده است.

۵۵– قانون نظام هماهنگ حقوق بازنشستگی و وظیفه [۱و۲] (مصوب ۱۳۷۳/۶/۲۳)

ماده ۱ـ در صورتی که حقوق بازنشستگی و وظیفه ازکارافتادگی و وظیفه وراث (مجموع پرداختی به وراث) در نیروهای مسلح و کلیه دستگاه‌های مشمول قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت و مشمولان قانون تأمین اجتماعی از حداکثر مقرر در ماده ۱۶ قانون یاد شده تجاوز کند، (دو سوم) مبلغ مازاد علاوه بر حداکثر مزبور به عنوان حقوق بازنشستگی و وظیفه قابل پرداخت است.[۳]

تبصره ۱ـ در محاسبه حقوق بازنشستگی و وظیفه اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، معدل (خالص)[۴] حقوق و فوق‌العاده شغل سه سال آخر خدمت آنان و سنوات خدمت مربوط ملاک عمل قرار می‌گیرد.

تبصره ۲ـ مفاد این ماده در مورد اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی نیز لازم‌الاجرا است و عبارت «و در هیچ مورد از بالاترین حقوق بازنشستگی مستخدمین مشمول قانون استخدام کشوری کمتر نخواهد بود.» از قسمت اخیر ماه ٤ قانون اصلاح پاره‌ای از مقررات مربوط به پایه حقوق اعضای رسمی هیأت علمی (آموزشی و پژوهشی) شاغل و یا بازنشسته دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی ـ مصوب ۱۳٦۸/۱۲/۱٦ ـ حذف می‌شود.

ماده ۲ـ حقوق بازنشستگی و وظیفه مشترکان صندوق بازنشستگی کشوری که تا تاریخ اجرای این قانون بازنشسته، ازکارافتاده یا فوت شده‌اند، به شرح زیر تعیین می‌شود:[۵]

۱ـ نقل از روزنامه رسمی شماره ۱٤٤۳۳ مورخ۱۳۷۳/۷/۲

۲ـ قانون الزام دولت به اقدام قانونی به منظور ایجاد نظام هماهنگ و فراگیر پرداخت مستمری بازنشستگان مصوب ۱۳۸۳/٦/۲۹دولت را موظف کرده ظرف ۲ ماه از تاریخ تصویب قانون، اقدام لازم را برای ایجاد نظام هماهنگ پرداخت مستمری بازنشستگان به عمل آورد.

۳ـ به موجب ماده ٦ قانون اصلاح پاره از مقررات مربوط به بازنشستگی ...مصوب۷۹/۲/۲۳، عبارت دو سوم مندرج در ماده (۱) و بند «ج» و تبصره (۲) ماده (۲) و محدودیت حداکثر پرداخت در حقوق بازنشستگی و وظیفه حذف می‌گردد و در هر حالت معادل تمامی حقوق و مزایای دریافتی که ملاک کسور بازنشستگی است در ۲ سال آخر خدمت با اعمال آخرین ضریب حقوق سال بازنشستگی مبنای تعیین حقوق بازنشستگی یا وظیفه خواهد بود، ماده ۱۰ قانون اصلاح پاره‌ای از مقررات ...مصوب ۷۹/۲/۱۳ مقرر می‌دارد «این قانون در مورد کلیه مشمولین مندرج در ماده (۱) که بازنشسته یا ازکارافتاده می‌شوند از تاریخ ۷۹/۱/۱ لازم‌الاجرا است.»

٤ـ به موجب بند الف ماده واحده قانون اصلاح قوانین و مقررات بازنشستگی مصوب۷٤/۱۱/۲۵، کلمه «خالص» حذف شده است.

۵ ـ قانون استفساریه در خصوص تبصره‌های (۱) و (۳) ماده ۲ این قانون در تاریخ ۱۳۸۰/٤/۳ به تصویب مجلس رسیده است.

الف ـ تعیین حقوق مبنا براساس جدول حقوق موضوع ماده (۱) قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت و تعیین فوق‌العاده شغل مربوط با رعایت مقررات جاری و مورد عمل شاغلان دستگاه مربوط.

ب ـ اعمال سه درصد (۳٪) افزایش حقوق مبنا در ازای هر سال خدمتی که ملاک اعطای پایه یا عناوین مشابه قرار گرفته است به عنوان افزایش سنواتی.

ج ـ معدل مجموع حقوق و فوق‌العاده شغل سه سال آخر خدمت که در اجرای بندهای الف و ب بالا تعیین می‌شود، با رعایت قوانین و مقررات مربوط، مبنای محاسبه حقوق بازنشستگی و وظیفه قرار می‌گیرد و چنانچه حقوق بازنشستگی و وظیفه ازکارافتادگی و وظیفه وراث (مجموع پرداختی به وراث) از حداکثر مقرر در ماده ۱۶ قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت تجاوز کند، (دوسوم)[1] مبلغ مازاد علاوه بر حداکثر مزبور قابل پرداخت است.

تبصره ۱ـ حقوق بازنشستگی و وظیفه ازکارافتادگی و وظیفه وراث دارندگان پایه‌های قضایی که تا تاریخ اجرای این قانون بازنشسته، ازکارافتاده یا فوت شده‌اند، هماهنگ با مشمولان ماده ۱۴ قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت و با رعایت مفاد بند ج تعیین می‌شود.

تبصره ۲ـ حقوق بازنشستگی و وظیفه مستمری کارکنان نیروهای مسلح که تا تاریخ اجرای این قانون بازنشسته، ازکارافتاده یا فوت شده‌اند مطابق با بندهای ۱، ۲ و ۵ ماده ۱۳ اصلاحی قانون اصلاح قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت مصوب ۱۳۷۱ و ضریب افزایش سنوات خدمتی سالانه سه درصد (۳٪) محاسبه و پرداخت می‌شود و در صورتی که حقوق آنان از حداکثر مقرر در ماده ۱۶ قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت تجاوز کند، (دوسوم)[2] مبلغ مازاد علاوه بر حداکثر تعیین شده قابل پرداخت است.

تبصره ۳ـ حقوق بازنشستگی و وظیفه ازکارافتادگی و وظیفه وراث اعضای هیأت علمی که تا تاریخ اجرای این ماده بازنشسته، ازکارافتاده یا فوت شده‌اند براساس ضوابط و مقررات مربوط به تعیین حقوق و فوق‌العاده شغل اعضای هیأت علمی شاغل و با رعایت مفاد این قانون تعیین می‌شود.

۱ـ به زیرنویس ماده ۱ مراجعه شود.

۲ـ به زیرنویس ماده ۱ مراجعه شود.

تبصره ۴- حقوق بازنشستگی و وظیفه مستخدمانی که در طول سال ۱۳۷٤ بازنشسته، ازکارافتاده و فوت شده یا می‌شوند همانند مستخدمان مشمول قانون نظام هماهنگ حقوق بازنشستگی و وظیفه و آیین‌نامه اجرایی آن با ضریب یکصدوبیست (۱۲۰) ریال محاسبه و پرداخت می‌شود.

تبصره ۵ـ حقوق بازنشستگی و وظیفه مستخدمانی که از تاریخ ۱۳۷۵/۱/۱ به بعد بازنشسته، ازکارافتاده و فوت می‌شوند، به استثنای افزایش سنواتی، بر مبنای ضریب حقوق مورد عمل در سه سال آخر خدمت مستخدم که در هر حال از یکصدوبیست (۱۲۰) ریال کمتر نخواهد بود محاسبه و پرداخت می‌شود و در صورت افزایش ضریب، ضریب‌های بعدی اعمال می‌شود.

تبصره ۶ـ حقوق بازنشستگی و وظیفه اعضای هیأت علمی و قضات با اعمال ضرایب مربوط به آنان در هر سال محاسبه و پرداخت می‌شود.

تبصره ۷ـ افزایش سنواتی مستخدمانی که در فاصله اجرای قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت تا زمان اجرای این قانون بازنشسته شده‌اند به همان میزان در تطبیق با مقررات این قانون محاسبه می‌شود.

تبصره ۸ـ حقوق بازنشستگی کارکنان نیروهای مسلح برمبنای معدل مجموع حقوق و تفاوت تطبیق حقوق و مزایای شغل سه سال آخر خدمت آنان که حداکثر از معدل سه سال آخر مجموع حقوق و مزایای کارکنان استخدام کشوری بیست درصد (۲۰٪) اضافه‌تر است محاسبه و پرداخت می‌شود.[۱]

در صورتی که کارکنان یاد شده قبل از ۳۰ سال خدمت بازنشسته شوند، پس از اعمال ترتیب فوق نتیجه در یک سی‌ام سنوات خدمت قابل قبول آنان ضرب می‌شود (در هر صورت سنوات مزبور حداقل پانزده سال تمام محسوب می‌شود) و به میزان حقوق وظیفه و مستمری بگیران در قوانین نیروهای مسلح عبارت «مزایای شغل» اضافه می‌شود. از تاریخ اجرای این قانون کسور حقوق بازنشستگی به میزان ده درصد (۱۰٪) مجموع حقوق و مزایای شغل ماهانه است.

۱ـ به موجب بند «ث» ماده واحده قانون اصلاح قوانین و مقررات بازنشستگی مصوب ۷٤/۱۱/۲۵، تبصره‌های ٤و ۵و ٦ به ماده ۲ الحاق شده و شماره تبصره‌های (٤) و (۵) ماده‌های یادشده به ترتیب به «۷» و «۸» تغییریافته است.

ماده ۳ـ آن دسته از دستگاه‌های دولتی که دارای مقررات استخدامی خاص و صندوق بازنشستگی جداگانه هستند و قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت در آن دستگاه‌ها به اجرا درآمده است، مشمول مفاد ماده ۲ این قانون هستند.

تبصره ـ اجرای مفاد ماده ۲ این قانون در مورد آن دسته از مستخدمان ثابت شرکت‌های دولتی مشمول مقررات استخدامی شرکت‌های دولتی مصوب ۱۳۵۲/۳/۵ که تابع قانون تأمین اجتماعی هستند و مستمری بازنشستگی، ازکارافتادگی کلی یا مجموع مستمری بازماندگان آنان از سازمان تأمین اجتماعی پرداخت می‌شود همچنین مستخدمان رسمی سازمان تأمین اجتماعی با رعایت قانون تأمین اجتماعی و پیشنهاد سازمان مزبور به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.[1]

ماده ۴ـ حداقل حقوق بازنشستگی، وظیفه ازکارافتادگی و وظیفه وراث (مجموع پرداختی به وراث) مستخدمان رسمی مشمول قانون استخدام کشوری و مستخدمانی که از لحاظ بازنشستگی و وظیفه مشمول قانون مزبور و مشترک صندوق بازنشستگی کشوری هستند، همچنین مستخدمان ثابت شهرداری‌ها و نیروهای مسلح و مؤسسات و شرکت‌های دولتی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است و مستمری بگیرانی که از محل اعتبار شرکت‌های دولتی مستمری دریافت می‌کنند، همواره برابر با حداقل حقوق و مزایای مقرر برای مستخدمان شاغل است.

ماده ۵ـ در صورتی که در اجرای این قانون حقوق بازنشستگی و وظیفه ازکارافتادگی و وظیفه وراث کارکنان مشمول قانون استخدام کشوری و نیروهای مسلح کمتر از دریافتی قبلی شود مابه‌التفاوت پرداخت می‌شود.

ماده ۶ـ تاریخ اجرای ماده ۱ این قانون از ۱۳۷۳/۱/۱ و سایر مواد از ۱۳۷٤/۱/۱ تعیین می‌شود و آیین‌نامه‌های اجرایی آن حسب مورد ظرف ۳ ماه پس از تاریخ لازم‌الاجرا شدن قانون، توسط سازمان امور اداری و استخدامی کشور (برای کارکنان مشمول این قانون) و وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح (برای نیروهای مسلح) تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.[2]

۱ـ آیین‌نامه اجرایی تبصره ماده ۳ در تاریخ ۷۵/۱۰/۲۳ به تصویب رسیده است. مواد ٤ و ۸ آیین‌نامه مذکور در تاریخ ۱۳۸۷/۷/۲۵ مورد اصلاح قرار گرفته است.

۲ـ آیین نامه موضوع این ماده در تاریخ ۱۳۷۳/۱۲/۲٤ به تصویب هیأت وزیران رسیده است؛ آیین نامه نظام هماهنگ حقوق بازنشستگی و وظیفه در نیروهای مسلح نیز در تاریخ ۱۳۷۳/۱۲/۲٤ به تصویب هیأت وزیران رسیده است.

ماده ۷ـ کلیه قوانین و مقررات مغایر با این قانون لغو می‌شود.

قانون فوق مشتمل بر هفت ماده و هشت تبصره در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ بیست‌وسوم شهریورماه یکهزاروسیصدوهفتادوسه مجلس شورای اسلامی تصویب و در همین تاریخ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

۵۶ـ قانون نظارت بر مسافرتهای خارجی کارکنان دولت با اصلاحات بعدی[۱] مصوب ۱۳۷۳/۶/۲۰

ماده ۱ـ برای نظارت بر امر مسافرتها و ماموریتهای غیر ثابت خارجی کارکنان کلیه وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی و شرکت‌های دولتی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی و نهادهای انقلاب اسلامی و همچنین شرکت‌ها و موسساتی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است، هیأتی از افراد ذیل در وزارت امور خارجه یا محل مورد نظر هیأت وزیران تشکیل می‌گردد:

۱ـ نماینده رئیس جمهور به عنوان رئیس هیأت.[۲]

۲ـ معاون وزیر امور خارجه.

۳ـ معاون وزیر اطلاعات.

٤ـ معاون وزیر دستگاه ذی‌ربط بدون حق رأی.

۵ـ دو نفر از نمایندگان مجلس شورای اسلامی به انتخاب مجلس، به عنوان ناظر.

تبصره ۱ـ حداکثر ۱۵ روز پس از تصویب این قانون دستگاه‌های ذکر شده در این ماده موظفند نسبت به معرفی نماینده خود اقدام نمایند.

تبصره ۲ـ دبیر خانه این هیأت در نهاد ریاست جمهوری مستقر خواهد شد.

تبصره ۳ـ دبیر خانه موظف است حسب مورد با اعلام قبلی دستور جلسه و دعوت از اعضاء هیأت نسبت به تشکیل جلسات اقدام نمایند.

ماده ۲ـ صدور گذر نامه و بلیط برای مأمورین و پرداخت کلیه مخارج مسافرت منوط به مجوز از هیأت فوق می‌باشد.

ماده ۳ـ کلیه دستگاه‌های موضوع این قانون مکلفند تقاضای مأموریت و مسافرت

۱ـ آیین‌نامه این قانون در تاریخ ۱۳۸۳/۵/۱۱به تصویب رسیده است.

۲ـ بند ۱ به موجب اصلاحیه مورخ ۱۳۷۵/۱۰/۵ مجلس الحاق شده است.

و فهرست اسامی افراد اعم از این که سفر آنان بنا به درخواست طرف خارجی یا هزینه‌های میزبان باشد و یا دستگاه‌های مربوطه، همراه با توضیحاتی کتبی برای هیأت ارسال نمایند.[1]

تبصره ۱ـ مأموریت و مسافرتهای مقامات و همطراز آنان موضوع تبصره «۲» ماده (۱) قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت مصوب ۱۳۷۰/۶/۱۳ مستثنی می‌باشد.

تبصره ۲ـ مأموریتهای محرمانه وزارت اطلاعات از شمول این قانون مستثنی خواهند بود.

تبصره ۳ـ اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی برای ارائه مقاله خود در کنفراسهای بین المللی معتبر که مورد تأیید وزارتین فرهنگ و آموزش عالی و بهداشت، درمان آموزش پزشکی هستند شرکت می‌کنند از مفاد این طرح مستثنی می‌باشند.

ماده ۴ـ هیأت موظف است حداکثر ظرف مدت یک ماه جواب رد یا قبول به دستگاه مربوطه اعلام نمایند.

ماده ۵ـ مسافرتها باید در جهت مأموریت محوله و اجرای وظایف دستگاه‌های مربوطه و دارای اهمیت کافی باشد.

ماده ۶ـ گزارش کلیه مسافرتهای فوق الذکر حداکثر ظرف یک ماه باید به اطلاع کمیسیون مربوط در مجلس شورای اسلامی برسد .

ماده۷ـ مسؤولین متخلف ازاین قانون به حکم محاکم قضایی ملزم به پرداخت حداقل دو برابر کلیه هزینه‌های ناشی از مسافرت به خزانه دولت می‌باشند.

قانون فوق مشتمل بر هفت ماده و شش تبصره در جلسه علنی روز یک شنبه مورخ بیستم شهریور ماه یکهزار و سیصدو هفتاد و سه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۳/۶/۲۳ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

۱ـ عبارت «حداقل یک ماه قبل» که بعد از عبارات توضیحات کتبی درج شده بود به موجب اصلاحیه مورخ ۱۳۷۵/۱۰/۵ مجلس، حذف گردیده است.

۵۷– قانون بیمه همگانی خدمات درمانی کشور[۱] (۱۳۷۳/۸/۳)

ماده ۱ـ تعاریف:

۱- بیمه شده اصلی: فردی است که رأساً مشمول مقررات بیمه خدمات درمانی موضوع این قانون بوده و پس از پرداخت حق‌السهم (توسط فرد یا مراجع مشمول در قانون) مشمول استفاده از مزایای خدمات درمانی قرار می‌گیرد.[۲]

۲ـ بیمه شده تبعی: خانواده شخص یا اشخاصی هستند که به تبع سرپرستی و کفالت بیمه‌شده اصلی از مزایای مقرر در این قانون می‌توانند استفاده نمایند.

۳ـ روستایی: شخصی است که در روستا سکونت داشته باشد. عشایر کوچ‌رو دراین قانون از مزایای روستاییان برخوردارند.

٤ـ افراد نیازمند: به افرادی اطلاق می‌شود که به لحاظ شرایط اقتصادی، اجتماعی، جسمی و روانی توانایی اداره زندگی خود و خانواده تحت تکفل خود را ندارند. مصادیق افراد نیازمند حسب مورد به پیشنهاد کمیته امداد امام خمینی(ره) و سازمان بهزیستی تعیین می‌شود.

۵ـ صاحبان حرف و مشاغل آزاد: به کلیه اشخاصی اطلاق می‌شود که از نظر مقررات و قوانین خویش‌فرما باشند.

٦ـ حق سرانه: مبلغی است که برمبنای خدمات مورد تعهد به مشمولین بیمه خدمات

۱ـ نقل از روزنامه رسمی شماره ١٤٤٩٢ مورخ ۱۳۷۳/۹/۱۰

۲ـ **قانون استفساریه** بند الف (تبصره (۱۰) قانون بودجه سال ۱۳۷۷ کل کشور و ماده (۱) قانون بیمه همگانی خدمات درمانی کشور مصوب ۷۳/۸/۳ موضوع استفساریه: آیا منظور از قسمت آخر بند (الف) تبصره (۱۰) قانون بودجه سال ۱۳۷۷ کل کشور و ماده (۱) قانون بیمه همگانی خدمات درمانی کشور مصوب۷۳/۸/۳ این است که سازمان خدمات درمانی موظف است برای هر متقاضی به صورت انفرادی بدون هیچ‌گونه قید و شرطی پس از پرداخت حق بیمه دفترچه خدمات درمانی صادر و از تاریخ پرداخت حق بیمه، بیمه شونده از کلیه امکانات بهداشتی و درمانی و بیمارستانی تحت هر عنوان استفاده نماید؟ نظر مجلس:ماده واحده منظور از قسمت آخر بند (الف) تبصره (۱۰) قانون بودجه سال ۱۳۷۷ کل کشور و ماده (۱) قانون بیمه همگانی خدمات درمانی کشور مصوب ۷۳/۸/۳ این است که سازمان خدمات درمانی موظف است برای هر متقاضی به صورت انفرادی و بدون هیچگونه قید و شرطی پس از پرداخت حق بیمه، دفترچه خدمات درمانی صادر نماید و از تاریخ پرداخت حق بیمه، بیمه شده از کلیه امکانات بهداشتی و درمانی و بیمارستانی تحت هر عنوان استفاده نماید.تفسیر قانونی فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ بیست و پنجم فروردین ماه یکهزارو سیصدوهفتادو هفت مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۷/۱/۲٦به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

درمانی، برای هر فرد در یک ماه تعیین می‌گردد.

۷ـ فرانشیز: قسمتی از هزینه درمانی است که بیمه‌شده باید در زمان دریافت خدمات درمانی پرداخت نماید.

۸ـ قیمت واقعی خدمات: عبارت است از قیمت تمام شده خدمات به اضافه سود سرمایه (دارایی‌های ثابت). در بخش دولتی سود سرمایه‌ای و دارایی‌های ثابت و استهلاک منظور نخواهد شد.

ماده ۲- به منظور توسعه و تعمیم بیمه خدمات درمانی و اعمال وظایف سیاستگذاری، برنامه‌ریزی، ایجاد هماهنگی‌های اجرایی هدایت، نظارت و ارزشیابی سطح کمی و کیفی بیمه خدمات درمانی در چهارچوب این قانون شورای عالی بیمه خدمات درمانی کشور که بعد از این شورای عالی نامیده می‌شود، در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تشکیل می‌گردد.

ماده ۳ـ ترکیب شورای عالی به شرح زیر خواهد بود:

۱ـ وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی (رئیس شورای عالی).

۲ـ وزیر کار و امور اجتماعی.

۳ـ وزیر اموراقتصادی و دارایی.

٤ـ رئیس سازمان برنامه و بودجه.[۱]

۵ـ دبیرکل سازمان اموراداری و استخدامی کشور.[۲]

٦ـ رئیس کل سازمان نظام پزشکی.

۷ـ مدیرعامل سازمان تأمین اجتماعی.

۸ـ مدیرعامل سازمان بیمه خدمات درمانی

۹ـ مدیرعامل سازمان خدمات درمانی نیروهای مسلح.

۱۰ـ سرپرست کمیته امداد امام خمینی(ره).

۱۱ـ معاون امور درمان وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی (بدون حق رأی).

۱۲ـ دو نفر از نمایندگان مجلس شورای اسلامی از کمیسیونهای برنامه و بودجه و

۱ـ در حال حاضر معاونت نظارت راهبردی رئیس جمهور جایگزین سازمان برنامه و بودجه و سازمان اموراستخدامی کشور می‌باشد.

۲ـ همان.

بهداری و بهزیستی (از هر کدام یک نفر) که در هر دوره مجلس به انتخاب مجلس تعیین خواهند شد، به عنوان ناظر در جلسات شورای عالی شرکت خواهند کرد.

تبصره ـ دبیرخانه شورای عالی در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی بوده و معاون امور درمان دبیر شورای عالی و مسئول ابلاغ مصوبات آن می‌باشد.

ماده ۴ـ دولت موظف است شرایط لازم را برای تحت پوشش قراردادن تمام گروهها و افراد جامعه که متقاضی بیمه خدمات درمانی هستند، فراهم نماید.

پوشش و تعمیم بیمه خدمات درمانی برای کلیه گروههای مشمول این قانون حداکثر ظرف پنج سال از تصویب این قانون با اولویت نیازمندان و روستاییان طبق موازین این قانون انجام خواهد شد.

ماده ۵ـ به منظور تأمین موجبات و امکانات بیمه خدمات درمانی کارکنان دولت، افراد نیازمند، روستاییان و سایر گروههای اجتماعی سازمان بیمه خدمات درمانی که پس از این سازمان نامیده می‌شود تشکیل و به صورت شرکت دولتی اداره خواهد شد. «و در صورتی تابع مقررات عمومی دولت و موسساتی که با سرمایه دولت تشکیل شده‌اند می‌شود که در مقررات مزبور صراحتاً از آن یاد شده باشد.»[۱]

تبصره ۱ـ سازمان وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی بوده و دارای شخصیت حقوقی مستقل است.

تبصره ۲- وظایف، اختیارات، ارکان و تشکیلات، منابع مالی و نحوه اداره و حدود و شمول عملیات و فعالیت سازمان برطبق اساسنامه‌ای خواهد بود که حداکثر ظرف سه ماه از تصویب این قانون به پیشنهاد شورای عالی و به تصویب هیأت وزیران برسد.[۲]

تبصره ۳ـ با تشکیل سازمان، آن قسمت از وظایف، اختیارات، امکانات، کارکنان، دارایی‌ها و اعتبارات وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی که در امر بیمه خدمات

۱ـ عبارت داخل گیومه در تاریخ ۱۳۷٤/۸/۷الحاق شده است. همچنین ماده واحده مصوب ۱۳۷٦/۱۰/۱٤ مقرر می‌دارد: «حق بیمه دریافتی از سازمان بیمه خدمات درمانی(موضوع ماده ۵ قانون بیمه همگانی خدمات درمانی کشور) از پرداخت مالیات معاف می‌باشد.»

۲ـ اساسنامه سازمان در تاریخ ۱۳۷۳/۱۲/۲٤به تصویب رسیده است.

درمانی کارکنان دولت به کار گرفته می‌شود، به سازمان منتقل می‌گردد.

تبصره ۴ـ کلیه دارایی‌های منتقل شده به سازمان توسط هیأتی که ترکیب آن در اساسنامه تعیین می‌شود، ارزیابی شده و به صورت سرمایه سازمان اعلام خواهد شد.

تبصره ۵ـ هر یک از گروههای مذکور در ماده فوق دارای صندوق جداگانه‌ای خواهند بود.

ماده ۶ـ کلیه شرکت‌های بیمه مجازند براساس موازین این قانون و با رعایت حق سرانه مصوب در امور بیمه خدمات درمانی گروههای مختلف همکاری، مشارکت و فعالیت نمایند.

تبصره ـ کلیه شرکت‌های بیمه علاوه بر فعالیت در بیمه خدمات درمانی مجازند در امور بیمه‌های مضاعف (مکمل) براساس موازین قانون خود از طریق عقد قراردادهای تکمیلی (خاص) و مطابق این قانون همکاری، مشارکت و فعالیت نمایند.

ماده ۷ـ کلیه دستگاه‌ها و سازمان‌های دولتی و وابسته به دولت کمیته امداد امام خمینی(ره) و اشخاص حقیقی در انتخاب سازمان و یا شرکت‌های بیمه‌گر برای عقد قراردادهای بیمه خدمات درمانی در چهارچوب موازین و مفاد این قانون مخیر می‌باشند و تشکیل سازمان بیمه خدمات درمانی نافی این حق و اختیار نخواهد بود.

تبصره ۱ـ دستگاه‌های مشمول قانون تأمین اجتماعی و سازمان خدمات درمانی برای انعقاد قراردادهای بیمه خدمات درمانی با سازمان‌ها و یا شرکت‌های بیمه‌گر موظفند طرح پیشنهادی خود را به سازمان تأمین اجتماعی و سازمان خدمات درمانی حسب مورد ارایه و مجوز لازم را از سازمان‌های مذکور دریافت نمایند.

در صورتی که سازمان تأمین اجتماعی و یا سازمان خدمات درمانی با طرح پیشنهادی موافقت ننمایند و این امر مورد اعتراض پیشنهاد دهنده باشد، مراتب جهت تصمیم‌گیری نهایی به شورای عالی منعکس خواهد شد.

تبصره ۲ـ دستگاه‌های موضوع تبصره ۱ به استثنای کمیته امداد امام خمینی(ره) موظفند دونهم سهم درمان یا حق سرانه درمان را حسب مورد در اختیار سازمان تأمین اجتماعی و یا سازمان خدمات درمانی قرار دهند تا برای تداوم استفاده بیمه شده از خدمات درمانی در دوران مستمری بگیری ذخیره شود.

تبصره ۳ـ آیین‌نامه اجرایی این ماده حداکثر ظرف چهار ماه به پیشنهاد مشترک سازمان تأمین اجتماعی و سازمان خدمات درمانی و تأیید شورای عالی به تصویب

هیأت وزیران خواهد رسید.[۱]

تبصره ۴ـ کمیته امداد امام خمینی(ره) علاوه بر سازمانها و شرکت‌های بیمه‌گر دولتی می‌تواند با مؤسسات خدمات درمانی انعقاد قرارداد نماید.

ماده ۸ـ تعرفه‌های خدمات تشخیصی و درمانی براساس قیمتهای واقعی و نرخ سرانه حق بیمه درمانی مصوب به پیشنهاد مشترک سازمان برنامه و بودجه و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با تأیید شورای عالی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۹ـ حق بیمه سرانه خدمات درمانی برای گروههای تحت پوشش بیمه خدمات درمانی و میزان فرانشیز قابل پرداخت توسط بیمه شوندگان با درنظر داشتن سطح درآمد گروههای بیمه شونده و وضعیت اقتصادی و اجتماعی کشور به پیشنهاد مشترک سازمان برنامه و بودجه و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و تأیید شورای عالی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

تبصره ـ مابه‌التفاوت سهم درمان مشمولین قانون تأمین اجتماعی تا حق سرانه موضوع این ماده همه ساله در بودجه کل کشور منظور و به سازمان تأمین اجتماعی پرداخت خواهد شد.[۲]

تبصره ۲ـ دستگاه‌های اجرایی طرف قرارداد با سازمان بیمه خدمات درمانی مکلفند حق سرانه بیمه درمان سهم کارمندان، بازنشستگان و موظفین را از حقوق ماهانه کسر و حداکثر در مدت یک ماه به حساب سازمان مذکور واریز نمایند. دستگاه‌های اجرایی طرف قرارداد با مؤسسات بیمه‌گر دیگر مکلفند حق سرانه بیمه درمان افراد مذکور را از حقوق ماهانه کسر و معادل دو نهم آن را به حساب سازمان فوق‌الذکر و مابقی آن را به موسسه بیمه‌گر طرف قرارداد پرداخت نمایند.

تبصره ۳ـ سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موظف است هر ساله اعتبارات مربوط به سهم دولت از حق سرانه بیمه خدمات درمانی مستخدمین شاغل، بازنشسته و

۱ـ آیین‌نامه مزبور در تاریخ ۱۳۷٤/۳/۱۷به تصویب رسیده است.

۲ـ تبصره یک در تاریخ ۱۳۷۳/۹/۵ الحاق شده است، تبصره ۲ و ۳ به موجب ماده ۲۷ قانون تنظیم بخشی ازمقررات مالی دولت مصوب ۸٤/۱۰/۲٦ الحاق شده است.لازم به ذکر است اجرای قانون تنظیم بخشی ...به موجب ماده ۱٥٦ قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران برای دوره برنامه چهارم توسعه ... (۱۳۸۸ – ۱۳۸٤) تمدید شده است.

موظفین مشمول قانون استخدام کشوری را به صورت یک ردیف مشخص و جداگانه در قالب بودجه کل کشور با رعایت نصاب تعیین شده در قانون بیمه همگانی، حسب مورد در اختیار سازمان بیمه خدمات درمانی یا دستگاه‌های اجرایی که طرف قرارداد با مؤسسات بیمه‌گر دیگر هستند قرار دهد.

ماده ۱۰ـ حداقل شمول و سطح خدمات پزشکی و دارو شامل خدمات پزشکی اورژانس، عمومی و تخصصی (سرپایی و بستری) که انجام و ارایه آن در نظام بیمه خدمات درمانی به عهده سازمانهای بیمه‌گر قرار می‌گیرد و لیست خدمات فوق تخصصی که مشمول بیمه‌های مضاعف (مکمل) می‌باشد به پیشنهاد وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و تأیید شورای عالی و تصویب هیأت وزیران تعیین و اعلام می‌شود.[1]

ماده ۱۱ـ تأمین خدمات بهداشتی که از طریق شبکه بهداشتی و درمانی تابع وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی انجام می‌شود همچنان رایگان است.

تبصره ـ همه ساله وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی فهرست این‌گونه خدمات و اسامی و مشخصات داروها و ملزومات مصرفی رایگان در برنامه‌های استراتژیک بهداشتی را تعیین و اعلام می‌کند.

ماده ۱۲ـ ارایه خدمات درمانی به روستاییان از طریق شبکه‌های بهداشتی، درمانی و سیستم ارجاع بوده و میزان حق بیمه سرانه خدمات درمانی روستاییان در شروع برنامه معادل ۴۰٪ حق سرانه تعیین شده شهرنشینان خواهد بود.[2]

۱ـ تصویبنامه هیأت وزیران مصوب ۱۳۸۳/۲/۲ مندرج در همین مجموعه ضوابط مربوط به حداقل شمول وسطح خدمات پزشکی و دارو و لیست خدمات فوق تخصصی مشمول بیمه‌های مضاعف (مکمل) را تعیین ننموده است.

۲ـ ماده ٦ قانون تأمین اجتماعی ۱۳٥٤ که جانشین مواد ۲ و ۳ قانون بیمه‌های اجتماعی روستاییان مصوب ۱۳٤۸ شده اجرای موارد مندرج در ماده سوم قانون تأمین اجتماعی (حوادث و بیماریها، بارداری، غرامت دستمزد و ازکارافتادگی، بازنشستگی) را درباره روستاییان و افراد خانواده آنان تحت شرایطی قابل اجرا و تا آماده شدن شرایط و به موجب ماده (۱۱۷) مقررات سابق را مجری اعلام نموده است. از طرف دیگر به موجب ماده (۱۰) قانون تأمین اجتماعی، سازمان بیمه‌های اجتماعی روستاییان در سازمان تأمین اجتماعی ادغام و وظایف مقرر در قانون بیمه‌های اجتماعی روستاییان به سازمان محول و بند «ب» ماده اساسنامه اصلاحی سازمان تأمین اجتماعی مصوب ۱۳٥۸/٦/۱۰بر انجام تعهدات موضوع قانون تأمین اجتماعی که حاوی مقررات مندرج در قانون بیمه‌های اجتماعی روستاییان نیز بوده تأکید و قانون الزام سازمان تأمین اجتماعی به اجرای بندهای «الف و ب » ماده (۳) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳٦۸/۸/۲۱بدون هیچگونه قیدی تصریح نموده است .بنابراین با تصویب قانون بیمه همگانی خدمات درمانی کشور آن قسمت از مقررات سابق که ناظر بردرمان روستاییان کشور است، منتفی و

تبصره ـ به منظور حمایت از روستاییان و تعمیم بیمه خدمات درمانی در جوامع روستایی و عشایری، دولت موظف است بخشی از هزینه سرانه بیمه خدمات درمانی روستاییان بیمه شده را تقبل و از محل بودجه عمومی تأمین و به صورت ردیفی مستقل در قانون بودجه سالانه منظور و براساس موافقتنامه شرح فعالیتهای جاری جهت حق بیمه سرانه خدمات درمانی افراد مشمول این ماده و انعقاد قرارداد با سازمان‌ها و شرکت‌های بیمه‌گر به مصرف برساند.[1]

ماده ۱۳ـ سهم مشمولان این قانون از حق بیمه سرانه خدمات درمانی برحسب گروههای شغلی به ترتیب زیر خواهد بود.:

۱ـ کارکنان دولت: یک پنجم تا یک سوم حق بیمه سرانه که متناسب با حقوق و مزایا با تصویب هیأت وزیران تعیین می‌شود.

۲ـ مشمولان قانون تأمین اجتماعی: بر طبق مقررات قانون تأمین اجتماعی.

۳ـ روستاییان: براساس مصوبات هیأت وزیران.

٤ـ صاحبان حرف و مشاغل آزاد: تا ۱۰۰٪ حق بیمه سرانه، به پیشنهاد شورای عالی و تصویب هیأت وزیران.

۵ـ سایر اقشاری که در این قانون ذکری از آنها به عمل نیامده است، براساس پیشنهاد شورای عالی و تصویب هیأت وزیران.[2]

ماده ۱۴ـ تأمین حق بیمه سرانه خدمات درمانی افراد نیازمند جامعه که فاقد توانایی پرداخت هستند به پیشنهاد مشترک کمیته امداد امام خمینی(ره) و سازمان برنامه و بودجه توسط دولت تعهد شده و به صورت ردیفی مستقل در قانون بودجه هر سال منظور و در اختیار کمیته یاد شده قرار می‌گیرد تا براساس موافقت‌نامه شرح فعالیت‌های

➔ منسوخ گردیده و روستاییان کشور از حیث مسائل درمانی مشمول قانون بیمه همگانی خدمات درمانی کشور قرار گرفته‌اند.ضمناً به موجب جزء ۱۲ از بند ٦ بخش دوم برنامه دوم توسعه مصوب ۱۳۷۳/۹/۲۰اجرای بیمه تولیدات کشاورزی و تأمین اجتماعی تولیدکنندگان کشاورزی و روستاییان پیش‌بینی شده است، نیز نک آیین‌نامه صندوق بیمه اجتماعی روستاییان و عشایر مصوب ۱۳۸۳/۱۱/۱۲. ماده ۱۳ آیین‌نامه فوق‌الذکر مقرر می‌دارد؛ «وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مکلف است همچنان نسبت به ارائه خدمات بهداشتی و درمانی مقرر به روستاییان و عشایر طبق مقررات اقدام نماید و تحت پوشش بودن افراد طبق این آیین‌نامه مانع از برخورداری از خدمات مزبور نخواهد شد».

۱ـ به توضیحات ذیل ماده ۱۲ رجوع شود.

۲ـ آیین‌نامه اجرایی این بند، در تاریخ ۱۳۷٤/٤/۵ به تصویب رسیده و در تاریخ ۱۳۷٤ /۹/۱۹، ۱۳۷۵/۳/۱۳، ۱۳۷۵/۹/۲۵و ۷٦/۲/۲٦ اصلاح شده است.

جاری جهت حق بیمه سرانه خدمات درمانی افراد مذکور و انعقاد قرارداد با سازمان‌ها و شرکت‌های بیمه‌گر به مصرف برساند.

تبصره ۱ـ آیین‌نامه چگونگی تشخیص و تعیین افراد نیازمند مشتمل بر تعاریف، ضوابط و موازین تشخیص، به پیشنهاد مشترک کمیته امداد امام خمینی(ره) و سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

تبصره ۲ـ کمیته امداد امام خمینی(ره) موظف است با رعایت مفاد موضوع تبصره ۱ این ماده ضمن استفاده از همکاری‌های وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی از جمله سازمان بهزیستی استانها، وزارت کشاورزی، وزارت جهادسازندگی و دیگر سازمانها و نهادها، همه ساله اطلاعات آماری افراد تحت پوشش و مشمول دریافت خدمات را به تفکیک هر استان تهیه و پس از تأیید شورای عالی جهت اقدامات اجرایی و پیش‌بینی و تأمین اعتبار لازم به سازمان برنامه و بودجه اعلام نماید.

ماده ۱۵ـ سازمان برنامه و بودجه موظف است همه ساله اعتبارات مربوط به سهم دولت از حقوق بیمه خدمات درمانی کارمندان دستگاه‌هایی را که از بودجه عمومی دولت استفاده می‌کنند به صورت یک برنامه مشخص در قالب بودجه مصوب سالانه هر یک از دستگاه‌های اجرایی پیش‌بینی و منظور نماید. دستگاه‌های ذی‌ربط موظفند رأساً نسبت به انعقاد قرارداد با سازمان بیمه خدمات درمانی یا سایر شرکت‌ها و مؤسسات بیمه‌گر اقدام نمایند.

تبصره ـ علاوه بر مواردی که در این قانون مشخص شده است سازمان برنامه و بودجه موظف است در موارد سایر بندهای ماده ۱۳ این قانون با توجه به درصدهای مذکور در همان ماده سهم دولت را متناسب با تعداد افراد بیمه‌شده هر گروه به صورت کمک در ردیفهای خاص در قانون بودجه منظور نماید.

ماده ۱۶ـ سایر دستگاه‌ها در صورت تمایل می‌توانند تابع این قانون باشند.

ماده ۱۷ـ کلیه بیمارستانها، مراکز بهداشتی و درمانی و مراکز تشخیصی و پزشکان کشور موظف به پذیرش و مداوای بیمه‌شدگان و ارایه و انجام خدمات و مراقبتهای پزشکی لازم براساس ضوابط و مقررات این قانون هستند.

تبصره ـ وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است با همکاری سازمان نظام پزشکی و قوه قضاییه مقررات و نحوه نظارت بر امور بیمه خدمات درمانی همگانی را با توجه به اهداف این قانون و قوانین موجود تعیین و پس از تأیید شورای

عالی به تصویب هیأت وزیران برساند.[۱]

ماده ۱۸ـ وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است در اجرای بیمه خدمات درمانی همگانی کشور حداکثر تا یک سال پس از تصویب این قانون کلیه موازین، مقررات، روش‌های نظارتی و آیین‌نامه‌های موضوع این قانون را با همکاری مبادی ذی‌ربط تهیه نموده و به تصویب مراجع مربوط برساند.

ماده ۱۹ـ کلیه قوانین و مقررات مغایر با این قانون پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون لغو می‌گردد.

قانون فوق مشتمل بر نوزده ماده و هفده تبصره در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ سوم آبان ماه یکهزاروسیصدوهفتادوسه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۳/۸/۱۱ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

۵۸– از قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین مصوب ۱۳۷۳/۱۲/۲۸ مجلس شورای اسلامی[۲]

ماده ۱۳ـ به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اجازه داده می‌شود برمبنای تعرفه‌هایی که تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رساند برای آزمایش فرآورده‌ها و مواد آزمایشگاهی تشخیص طبی و کنترل کیفی دستگاه‌ها و قطعات وارداتی و ساخت کشور و فرآورده‌های بیولوژیک ساخت داخل حق آزمایش دریافت و به درآمد عمومی کشور واریز نماید. معادل صددرصد (۱۰۰٪) مبالغ واریزی فوق از محل اعتباری که به همین منظور در قانون بودجه هر سال منظور می‌شود در اختیار این وزارتخانه قرار خواهدگرفت تا جهت تأسیس، تکمیل و توسعه آزمایشگاههای مرجع تشخیص طبی هزینه نماید.

ماده ۱۴ـ وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مکلف است بابت صدور هر دفترچه بیمه درمانی مشمولین قانون تأمین خدمات درمانی مستخدمین دولت مبلغ دویست‌وپنجاه (۲۵۰) ریال و بابت صدور هر دفترچه المثنی مبلغ یکهزار (۱۰۰۰) ریال از بیمه شدگان دریافت و همچنین بابت هر نسخه مصرفی دفترچه‌های مذکور از

۱ـ دستورالعمل نحوه نظارت بر امور بیمه خدمات درمانی در تاریخ ۱۳۷٤/٤/۱۱ به تصویب رسیده است.

۲ـ نقل از روزنامه رسمی شماره ۱٤٥۹۷ مورخ ۱۳۷٤/۱۰/۲۹

صورت حساب پزشکان مربوط مبلغ ده (۱۰) ریال کسر و به درآمد عمومی کشور واریز نماید. معادل صددرصد (۱۰۰٪) مبالغ واریزی فوق از محل اعتباری که به همین منظور در قانون بودجه سال مربوط منظور می‌شود در اختیار وزارتخانه مربوط قرار خواهد گرفت تا جهت تهیه کاغذ و چاپ دفترچه‌های بیمه‌های درمانی مذکور هزینه نماید.

۵۹- قانون اصلاح قوانین و مقررات بازنشستگی[1] و وظیفه (مصوب ۱۳۷۴/۱۱/۲۵)

ماده واحده ـ قانون اصلاح مقررات بازنشستگی و وظیفه قانون استخدام کشوری ـ مصوب ۱۳٦۸ـ و قانون نظام هماهنگ حقوق بازنشستگی و وظیفه ـ مصوب ۱۳۷۳ـ و قانون نحوه تعدیل نیروی انسانی دستگاه‌های دولتی ـ مصوب ۱۳٦٦ـ و قانون استخدام کشوری ـ مصوب ۱۳٤٥ـ به شرح زیر اصلاح می‌شود:

الف ـ کلمه «خالص» از ماده (۱) و تبصره (۱) ماده (۳) قانون اصلاح مقررات بازنشستگی و وظیفه قانون استخدام کشوری و تبصره (۱) ماده (۱) قانون نظام هماهنگ حقوق بازنشستگی و وظیفه حذف می‌شود.

ب ـ در احتساب حقوق بازنشستگی و وظیفه موضوع ماده (۱) و بند «ج» ماده (۸) قانون اصلاح مقررات بازنشستگی و وظیفه قانون استخدام کشوری حقوق، تفاوت تطبیق حقوق، فوق‌العاده شغل و سایر فوق‌العاده‌هایی که از بابت آنها کسور بازنشستگی دریافت می‌شود مورد محاسبه قرار می‌گیرد.

پ ـ ماده (٦) قانون اصلاح مقررات بازنشستگی و وظیفه قانون استخدام کشوری به شرح زیر اصلاح می‌شود:

۱ـ بند زیر جایگزین بندهای «الف» و «ب» ماده (٦) می‌شود و بند «ج» ماده یاد شده به بند «ب» تغییر می‌یابد.

«الف ـ در مواردی که تعداد ورثه کمتر از پنج نفر باشد، چهار پنجم حقوق بازنشستگی به تساوی به عنوان حقوق وظیفه به وراث پرداخت می‌شود.»

۱ـ نقل از روزنامه رسمی شماره ۱٤۸٦۱ مورخ ۱۳۷٤/۱۲/۱٦

۲ـ مفاد تبصره (۲) ماده (٦) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

«تبصره ۲ـ هرگاه سهم یکی از وراث قطع شود با توجه به تعداد ورثه و با رعایت نسبتهای مقرر در بند «الف» سهم مذکور به تساوی به سهام بقیه وراث اضافه می‌شود.»

۳ـ تبصره (۳) حذف می‌شود.

ت ـ تبصره ماده (۷) قانون اصلاح مقررات بازنشستگی و وظیفه قانون استخدام کشوری و ماده (۹) قانون نحوه تعدیل نیروی انسانی دستگاه‌های دولتی ــ مصوب ۱۳٦٦ـ حذف می‌شود.

ث ـ متون زیر به عنوان تبصره‌های (٤)،(٥)و(٦) به ماده (۲)قانون نظام هماهنگ حقوق بازنشستگی و وظیفه اضافه و شماره تبصره‌های (٤) و (٥) ماده یاد شده به ترتیب به (۷) و (۸) تغییر می‌یابد:

«تبصره ٤ـ حقوق بازنشستگی و وظیفه مستخدمانی که در طول سال ۱۳۷٤ بازنشسته، ازکارافتاده و فوت شده یا می‌شوند همانند مستخدمان مشمول قانون نظام هماهنگ حقوق بازنشستگی و وظیفه و آیین‌نامه‌های اجرایی آن با ضریب یکصدوبیست (۱۲۰) ریال محاسبه و پرداخت می‌شود.»

«تبصره ٥ـ حقوق بازنشستگی و وظیفه مستخدمانی که از تاریخ ۱۳۷٥/۱/۱ به بعد بازنشسته، ازکارافتاده و فوت می‌شوند، به استثنای افزایش سنواتی، برمبنای ضریب حقوق مورد عمل در سه سال آخر خدمت مستخدم که در هرحال از یکصدوبیست (۱۲۰) ریال کمتر نخواهد بود محاسبه و پرداخت می‌شود و در صورت افزایش ضریب، ضریب‌های بعدی اعمال می‌شود.»

«تبصره ٦ـ حقوق بازنشستگی و وظیفه اعضای هیأت علمی و قضات با اعمال ضرایب مربوط به آنان در هر سال محاسبه و پرداخت می‌شود.»

ج ـ در ماده (۷۱) قانون استخدام کشوری، عبارت «و کارانه موضوع ماده (٥) قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت ـ مصوب ۱۳۷۰ــ» بعد از عبارت «و کسر صندوق و روزانه» اضافه می‌شود.

چ ـ مفاد این قانون از تاریخ ۱۳۷٤/۱/۱ لازم‌الاجراست.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ بیست‌وپنجم بهمن‌ماه یکهزاروسیصدوهفتادوچهار مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ

۱۳۷٤/۱۱/۲٦ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

۶۰- قانون ترویج تغذیه با شیر مادر و حمایت از مادران در دوران شیردهی[1] مصوب ۱۳۷۴/۱۲/۲۲ با اصلاحات بعدی

ماده ۱ـ ورود هر نوع شیر خشک و غذاهای کمکی شیرخوار، باید با رعایت قانون مقررات صادرات و واردات کشور صورت گیرد و شیرخشک فقط از طریق داروخانه‌ها توزیع شود.

تبصره ۱ـ وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مقررات مربوط به ورود انواع مجاز و مقدار مورد نیاز و جانشین شونده‌های شیرمادر (شیرخشک و غذاهای کمکی شیرخوار) را تهیه و اعلام نماید. وزارت بازرگانی موظف به مراعات مقررات مزبور می‌باشد.

تبصره ۲ـ موارد ضرورت تجویز پزشکی و همچنین نحوه عرضه و فروش در بازار مصرف و ارایه مستقیم و غیرمستقیم انواع شیرخشک و جانشین شونده‌ها در شبکه بهداشتی ـ درمانی کشور طبق ضوابطی خواهد بود که توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تعیین و اعلام خواهد شد.

ماده ۲ـ انتشار هرگونه کتاب، نشریه و نظایر آن در مورد تغذیه شیرخواره با انواع شیرخشک و جانشین شونده‌های شیرمادر در کلیه موارد منوط به رعایت ضوابط و معیارهایی خواهد بود که توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تعیین خواهد شد.

ماده ۳ـ مرخصی زایمان تا سه(۳) فرزند برای مادرانی که فرزند خود را شیر می‌دهند در بخشهای دولتی و غیردولتی شش (٦) ماه می‌باشد.[2]

تبصره ۱ـ مادران شیرده پس از شروع به کار مجدد در صورت ادامه شیردهی

۱ـ نقل از روزنامه رسمی شماره ۱٤۸۸۷ مورخ ۱۳۷۵/۱/۲۵

۲ـ به موجب قانون «اصلاح ماده ۳ قانون ترویج تغذیه با شیر مادر و ... » مصوب ۸٦/٤/٦ مجلس شورای اسلامی عبارت «٦ ماه» در ماده ۳ جایگزین «٤ ماه» و عبارت «۲٤ ماهگی» در تبصره ۱ جایگزین «۲۰ ماهگی» شده است؛ مصوبه مورخ ۱۳۸۵/۹/۱۲هیأت وزیران مقرر می‌دارد : «کلیه وزارتخانه‌ها، سازمانها، شرکتهای دولتی ملزم به اعطای مرخصی زایمان و مرخصی شیردهی براساس قوانین و مقررات مربوط می‌باشند و دستگاه‌های یادشده موظفند در قراردادهای منعقده با شرکتهای طرف قرارداد رعایت موارد یادشده را لحاظ نمایند .کلیه شرکت‌ها و بنگاههای اقتصادی دولتی نیز ملزم به رعایت نکات یاد شده می‌باشند. اعطای مرخصی‌های یادشده نباید تأثیر منفی در استخدام و ارتقاء شغلی زنان داشته باشد.»

می‌توانند حداکثر تا ۲٤ ماهگی کودک روزانه یک ساعت از مرخصی (بدون کسر از مرخصی استحقاقی) استفاده کنند.

تبصره ۲ـ امنیت شغلی مادران پس از پایان مرخصی زایمان و در حین شیردهی باید تأمین شود.

تبصره ۳ـ مرخصی زایمان برای وضع حمل دوقلو ۵ ماه و برای زایمان ۳ قلو و بیشتر یک سال با استفاده از حقوق و فوق‌العاده‌های مربوط تعیین می‌شود.[۱]

ماده ۴ـ دستگاه‌های دولتی و وابسته به دولت از جمله سازمانهایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است و دیگر دستگاه‌هایی که به لحاظ مقررات خاص استخدامی مشمول قانون کار نیستند موظف به ایجاد تسهیلات مناسب برای تغذیه شیرخوارگان با شیر مادر در جوار محل کار کارکنان زن می‌باشند.

ماده ۵ـ به منظور سیاست‌گذاری، نظارت و تعیین نحوه آن بر اجرای این قانون کمیته‌ای با عنوان «کمیته سیاست‌گذاری و نظارت بر ترویج تغذیه با شیر مادر» در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تشکیل می‌شود. اعضای این کمیته که با حکم وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به عضویت کمیته منصوب می‌شوند عبارتند از:

الف ـ معاون امور بهداشتی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.

ب ـ معاون امور دارو و درمان وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.

ج ـ رئیس سازمان نظام پزشکی جمهوری اسلامی ایران.

د ـ دو نفر از اعضای کمیته شورای ترویج تغذیه با شیر مادر.

هـ ـ یک نفر پزشک متخصص زنان و زایمان.

و ـ یک نفر پزشک متخصص اطفال.

ز ـ یک نفر متخصص علوم تغذیه.

ح ـ یک نفر روحانی آشنا به مبانی اسلام که حداقل ٦ سال دوره خارج از فقه و اصول را طی کرده باشند.

۱ـ در تاریخ ۱۳۸۰/۱۰/۲۲ به موجب قانون الحاق تبصره ۳ به ماده ۳ قانون ترویج تغذیه... . این تبصره الحاق گردیده است.

ط ـ یک نفر به نمایندگی از شورای فرهنگی ـ اجتماعی زنان شورای عالی انقلاب فرهنگی.

خدمات کمیته سیاست‌گذاری و نظارت بر ترویج تغذیه با شیر مادر افتخاری می‌باشد.

ماده ۶ـ وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می‌تواند نسبت به تشکیل کمیته‌های ترویج تغذیه با شیرمادر و حمایت از مادران در دوران شیردهی در استانها اقدام نماید. کمیته‌های موضوع این ماده موظف خواهند بود نتایج اقدامات خود را به کمیته سیاست‌گذاری و نظارت بر ترویج تغذیه با شیرمادر در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی گزارش نمایند.

ماده ۷ـ شرح وظایف و اختیارات کمیته‌های موضوع این قانون در حدود صلاحیت و شرایط اجرای تصمیمات آنها و نحوه انتخاب و ترکیب اعضای کمیته‌های استانی به موجب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که بنا به پیشنهاد وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به تصویب هیأت وزیران می‌رسد. در هرحال تصمیمات کمیته‌های موضوع مواد ۵ و ٦ در صورت تأیید وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی یا مقام مجاز از سوی وی قابل ابلاغ خواهد بود.

ماده ۸ـ اعضای کمیته‌های موضوع این قانون و مأمورین وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مجازند از مراکز ارایه دهنده خدمات بهداشتی و درمانی، داروخانه‌ها و سایر مؤسساتی که در ارتباط با تولید و توزیع جانشین شونده‌های شیر مادر فعالیت می‌کنند بازدید به عمل آورند. این گونه مؤسسات مکلف به همکاری می‌باشند.

ماده ۹ـ متخلفین از اجرای این قانون، با رعایت مراتب و دفعات جرم، به تعزیر از قبیل نصب پارچه تخلف بر سردر داروخانه، تعطیل موقت آن، قطع موقت بعضی خدمات شهری یا جزای نقدی از یک تا صدمیلیون ریال و در صورت تکرار جرم به حداکثر تعزیر و جزای نقدی در محاکم صالحه محکوم می‌گردند.

ماده ۱۰ـ آیین‌نامه اجرایی این قانون ظرف دو ماه بنا به پیشنهاد وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.[1]

۱ـ آیین‌نامه اجرایی مذکور، در تاریخ ۱۳۷۵/۹/۲۱به تصویب رسیده و در تاریخ ۱۳۸۱/٦/۲٤یک تبصره به ماده ۳ آن الحاق شده است.

ماده ۱۱ـ کلیه قوانین مغایر با این قانون لغو می‌گردد.

قانون فوق مشتمل بر یازده ماده و چهار تبصره در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ بیست ودوم اسفندماه یکهزاروسیصدوهفتادوچهار مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷٤/۱۲/۲۷ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

۶۱– قانون بیمه بازنشستگی، فوت و ازکارافتادگی بافندگان قالی، قالیچه، گلیم و زیلو[1] (مصوب ۱۳۷۶/۹/۱۱)

ماده واحده ـ سازمان تأمین اجتماعی مکلف است با استفاده از مقررات عام قانون تأمین اجتماعی قالی‌بافان خانگی فاقد کارفرما را در برابر حمایتهای بازنشستگی، ازکارافتادگی و فوت با نرخ ۱٤٪ (۷٪ سهم دولت و ۷٪ سهم مشمول) به صورت اختیاری براساس آیین‌نامه‌ای که توسط سازمان تأمین اجتماعی و با نظرخواهی از وزارتخانه‌های بازرگانی، صنایع، جهادسازندگی و تعاون تهیه و برای تصویب هیأت دولت پیشنهاد خواهد شد بیمه نماید.[2]

تبصره ۱ـ درآمد ماهانه مبنای محاسبه حق بیمه درباره این افراد پنجاه درصد(۵۰٪) حداقل دستمزد کارگر ساده تعیین می‌گردد و حمایتهای مقرر در این قانون نیز بر همان مبنا محاسبه و پرداخت خواهد شد. در هر حال مستمری ازکارافتادگی کلی و مستمری بازنشستگی و مجموع مستمری بازماندگان نباید از دوسوم مبنای محاسبه حق بیمه کمتر باشد.

تبصره ۲ـ حداکثر سن برای بیمه‌شدن این افراد پنجاه سال تمام خواهد بود، چنانچه افرادی که بیش از پنجاه سال سن دارند تقاضای بیمه نمایند دولت و ذینفع موظف خواهند بود حق بیمه مدت مازاد بر پنجاه سالگی را که به ترتیب فوق توسط سازمان تأمین اجتماعی محاسبه و اعلام خواهد شد پرداخت نماید، در هر صورت شروع استفاده از مزایای بازنشستگی با رعایت شرایط مندرج در ماده (۷٦) قانون تأمین اجتماعی حداقل گذشت پنج سال از تاریخ شروع پرداخت حق بیمه

۱ـ نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۵٤۰۰ مورخ ۱۳۷٦/۱۰/۱۵

۲ـ آیین‌نامه مذکور در تاریخ۱۳۷۹/۱۲/۱۷به تصویب رسیده است. ماده ۱۳ آیین‌نامه مذکور به موجب مصوبهٔ ۱۳۸۱/۲/۲۵ لغو گردیده است.

می‌باشد.

تبصره ۳ـ به منظور تأمین منابع مالی حق بیمه سهم دولت از تاریخ تصویب این قانون یک و نیم درصد (۱/۵٪) از بهای صادرات فرش به عنوان عوارض توسط گمرک جمهوری اسلامی ایران اخذ و به حساب خزانه واریز خواهد شد و عیناً به سازمان تأمین اجتماعی پرداخت و در صورت عدم تکافو دولت مکلف است مابه‌التفاوت آن را حسب اعلام سازمان تأمین اجتماعی در بودجه سالانه کل کشور منظور و کل سهم خود را به سازمان تأمین اجتماعی پرداخت نماید.[1]

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و سه تبصره در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ یازدهم آذرماه یکهزاروسیصدوهفتادوشش مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷٦/۹/۱۷ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

۶۲- قانون اعطای امتیازات ایثارگری و اشتغال در مناطق جنگی و جنگ‌زده به کارگران مشمول قانون کار[2] (مصوب ۱۳۷۶/۹/۳۰)

ماده ۱ـ از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون کلیه ایثارگران مشمول قانون کار حسب مورد از امتیازات زیر بهره‌مند می‌شوند:

الف ـ حق سنوات و ارتقای گروه تشویقی.

ب ـ تسهیلات مأموریت آموزشی.

پ ـ اعطای امتیازات یک مقطع تحصیلی بالاتر (فقط برای آزادگان و جانبازان).

تبصره ـ شاغلان مناطق جنگی و جنگ‌زده ـ موضوع تبصره (۳) بند(۸) بخشنامه شماره ۲۷۲۷/د مورخ ۱۳۷۱/۵/۲۰ سازمان اموراداری و استخدامی کشور ـ که از تاریخ ۱۳۵۹/٦/۳۱ تا ۱۳٦۷/۵/۲۹ در این مناطق به کار اشتغال داشته‌اندـ صرفاً از حق سنوات تشویقی بهره‌مند می‌شوند.

۱ـ قانون استفساریه اخذ (۱/۵٪) از صادرات فرش جهت تأمین بخشی از منابع مالی بیمه قالیبافان وگلیم‌بافان مصوب ۱۳۸۱/۸/۲۲مقرر می‌دارد: «به استناد بند (ب) ماده ۱۱۳ قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷و قانون معافیت صادرات کالا از پرداخت عوارض مصوب ۱۳۷۹/۱۲/۱۰ اخذ (۱/۵٪) از صادرات فرش مجاز نمی‌باشد و دولت موظف است (۷٪) سهم خود را طبق ماده واحده قانون بیمهٔ بازنشستگی، فوت ...به سازمان تأمین اجتماعی بپردازد».

۲ـ نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۵٤۱۲ مورخ ۱۳۷٦/۱۰/۲۹

ماده ۲ـ منظور از کارگران ایثارگر، جانبازان، رزمندگان با حداقل شش ماه خدمت متوالی یا نه ماه متناوب در جبهه ـ حسب مورد با تأیید سپاه پاسداران انقلاب اسلامی یا جهاد سازندگی ـ و اسرا، آزادگان و مفقودان جنگ تحمیلی از تاریخ ۱۳۵۹/۶/۳۱ تا ۱۳۶۷/۵/۲۹ است.

ماده ۳ـ مجموع مزایای پرداختی ماهانه ناشی از اجرای این قانون به هر کارگر، از پنجاه درصد (۵۰٪) حداقل دستمزد مصوب شورای عالی کار در همان سال تجاوز نمی‌کند.

تبصره ـ در صورتی که مشمولان این قانون قبلاً به موجب مقررات دیگری از امتیازهای یاد شده استفاده کرده باشند، نمی‌توانند از امتیازهای این قانون بهره‌مند شود، مگر این که این قانون موجب افزایش امتیازات آنان شود که در این صورت تنها از امتیازات این قانون استفاده می‌کنند.

ماده ۴ـ میزان، چگونگی و شرایط اعطای امتیازها به مشمولان این قانون، مطابق آیین‌نامه‌ای است که ظرف سه ماه از تاریخ تصویب این قانون توسط وزارت کار و امور اجتماعی با همکاری سازمان اموراداری و استخدامی کشور و وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

قانون فوق مشتمل بر چهارماده و دو تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ سی‌ام آذرماه یکهزاروسیصدوهفتادوشش مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۶/۱۰/۳ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

۶۳– قانون اعطای تسهیلات مربوط به آزادگان به آن دسته از افراد که تا قبل از پیروزی انقلاب اسلامی محکومیت سیاسی داشته‌اند[1] (مصوب۳۰ /۲/ ۱۳۷۷)

ماده واحده ـ کلیه افرادی که از تاریخ ۱۳۳۲/۵/۲۸ تا ۱۳۵۷/۱۱/۱۶ با الهام از مبارزات و مجاهدات امام خمینی(ره) به دلایل امنیتی، مذهبی یا اتهامات سیاسی دیگر حداقل به مدت شش ماه در بازداشت یا حبس قطعی بوده‌اند، آزاده تلقی و مشمول تسهیلاتی می‌شوند که در قوانین و مقررات مربوط به آزادگان پیش‌بینی شده است.[2]

۱ـ نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۵۵۲۵ مورخ۱۳۷۷/۳/۲۸

۲ـ نک: قانون حمایت از آزادگان بعد از ورود به کشور مصوب ۱۳۶۸/۹/۱۳.

تبصره ۱ـ مفاد این قانون با رعایت تبصره (٤) قانون تعیین تکلیف لوایح قانونی مربوط به رفع آثار محکومیتهای سیاسی ـ مصوب ١٣٦٦ ـ قابل اجراست.[1]

تبصره ۲ـ آیین‌نامه اجرایی این قانون مشتمل بر ضوابط اعطای تسهیلات متناسب با مدت حبس یا بازداشت و نیازمندی مشمولان، بنا به پیشنهاد سازمانهای اموراداری و استخدامی کشور و برنامه و بودجه و تأمین اجتماعی و ستاد آزادگان و با همکاری وزارت اطلاعات به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و دو تبصره در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ سی‌ام اردیبهشت ماه یکهزاروسیصدوهفتادوهفت مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ١٣٧٧/٣/٦ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.[2]

۶۴– قانون تسری مفاد تبصره (۳) قانون نحوه بازنشستگی جانبازان انقلاب اسلامی ایران و جنگ تحمیلی و معلولین عادی و شاغلین مشاغل سخت و زیان‌آور مصوب ۱۳۶۷ به شاغلان مشاغل سخت و زیان‌آور کلیه نیروهای نظامی و انتظامی، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سازمانهای وابسته[3] (مصوب ۱۳۷۷/۵/۲۱)

ماده واحده ـ مفاد تبصره (۳) قانون نحوه بازنشستگی جانبازان انقلاب اسلامی ایران و جنگ تحمیلی و معلولین عادی و شاغلین مشاغل سخت و زیان‌آور مصوب ١٣٦٧/٩/١ به شاغلان مشاغل سخت و زیان‌آور کلیه نیروهای نظامی و انتظامی، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سازمانهای وابسته ـ به جز مشمولان قانون تأمین اجتماعی که تابع قوانین و مقررات مربوط به خود هستند ـ تسری می‌یابد.

تبصره ـ آیین‌نامه اجرایی این قانون ظرف مدت (۳) ماه توسط وزارت دفاع و

۱ـ قانون تعیین تکلیف ...مصوب ١٣٦٦/٩/٢٤ است. ماده واحده: «اخراج آن دسته از مستخدمین دولت اعم ازکشوری و لشکری که رژیم سابق تحت عنوان علل امنیتی سیاسی یا مذهبی به دستور و حکم ساواک منحله یا مراجع امنیتی مربوطه بدون محکومیت قطعی دادگاه از تاریخ ٤٢/٣/١٥تا ٥٧/١١/١٦ صورت گرفته است کان لم یکن تلقی می‌شود».

۲ـ آیین‌نامه قانون مزبور در تاریخ ١٣٧٧/١٢/٢٣ به تصویب هیأت وزیران رسیده و در تاریخ ١٣٧٨/١٢/١٨ و ١٣٧٩/٤/١٢ اصلاح گردیده است.

۳ـ نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۵۵۹۰ مورخ ١٣٧٧/٦/١٥

پشتیبانی نیروهای مسلح تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.[۱]

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و یک تبصره در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ بیست‌ویکم مردادماه یکهزاروسیصدوهفتادوهفت مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۷/۵/۲۵ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

۶۵– قانون تعمیم قوانین مربوط به همسران و فرزندان آزادگان[۲] (مصوب ۱۳۷۸/۱۰/۱۴)

ماده واحده ـ به موجب این قانون همسرانی که بعد از اسارت با آزاده ازدواج کرده‌اند و یا ازدواج می‌کنند و فرزندان متولد شده آنان بعد از اسارت، نیز مشمول مزایا و تسهیلات مقرر در قوانین و مقررات مربوط به همسران و فرزندان آزادگان خواهندبود.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ چهاردهم دی ماه یکهزاروسیصدوهفتادوهشت مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۸/۱۰/۲۱ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

۶۶– قانون اصلاح ماده ۹ قانون اصلاح پاره‌ای از مقررات مربوط به حقوق بازنشستگی بانوان شاغل و خانوارها و سایر کارکنان مصوب ۱۳۷۹ (مصوب ۱۳۸۵/۹/۳۰)

ماده واحده ـ ماده ۹ قانون اصلاح پاره‌ای از مقررات مربوط به حقوق بازنشستگی بانوان شاغل، خانوارها و سایر کارکنان مصوب ۱۳۷۹ به شرح زیر اصلاح می‌گردد:

ماده ۹ـ مستخدمان موضوع تبصره ۲ ماده ۱۳۳ و مواد ۱۴۳ و ۱٤٤ قانون استخدام کشوری و همچنین آن دسته از کارکنان مشمول قانون استخدام کشوری و شرکت‌های دولتی و یا کارکنان دستگاه‌های دارای مقررات استخدامی خاص که طبق مقررات مربوط به سایر دستگاه‌ها اعم از دولتی و یا غیردولتی مأمور یا منتقل شده یا بشوند، در صورتی که بازنشسته یا ازکارافتاده یا فوت شده یا بشوند، معدل تمام حقوق و مزایای

۱ـ آیین‌نامه مزبور در تاریخ ۱۳۷۹/۷/۱۳ به تصویب هیأت وزیران رسیده است.

۲ـ نقل از روزنامه رسمی شماره ۱٦۰۰۱ مورخ ۱۳۷۸/۱۱/۱۰

مستمری دریافتی آنان که بابت آن کسور بازنشستگی پرداخت نموده‌اند در دو سال آخر خدمت مشروط بر این که از حداکثر حقوق موضوع لایحه قانونی مربوط به حداکثر و حداقل حقوق مستخدمین شاغل و بازنشسته و آماده به خدمت مصوب ۱۳۵۸ همان سال بازنشستگی و ازکارافتادگی و فوت تجاوز ننماید مبنای حقوق بازنشستگی یا وظیفه خواهد بود. در صورتی که در تعیین حقوق بازنشستگی یا وظیفه و یا فوت، حقوق قبلی بازنشسته طبق قوانین و مقررات مربوط بیشتر باشد، ملاک پرداخت در تعیین حقوق بازنشستگی حقوق بیشتر خواهد بود.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ سی‌ام آبان ماه یکهزار و سیصدو هشتاد و پنج مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۵/۹/۸ به تأیید شورای محترم نگهبان رسید.

۶۷ـ از قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷ [1]

● **فصل پنجم: نظام تأمین اجتماعی و یارانه‌ها**

ماده ۳۶ـ در اجرای اصل بیست‌ونهم (۲۹) قانون اساسی و به منظور توسعه عدالت اجتماعی، نظام تأمین اجتماعی با هدف حمایت از اقشار مختلف جامعه در برابر رویدادهای اقتصادی، اجتماعی و طبیعی و پیامدهای آن از نظر بازنشستگی، بیکاری، پیری، ازکارافتادگی، بی‌سرپرستی، درراه ماندگی، حوادث و سوانح و ناتوانی‌های جسمی، ذهنی، روانی و نیاز به خدمات بهداشتی درمانی و مراقبتهای پزشکی به صورت بیمه‌ای و غیر آن (حمایتی و امدادی) حقی است همگانی و دولت مکلف است طبق قوانین، از محل درآمدهای عمومی و درآمدهای حاصل از مشارکت مردم، خدمات و حمایتهای مالی فوق را برای یکایک افراد کشور تأمین کند.

ماده ۳۷ـ فعالیتهای بیمه‌ای در دو بخش همگانی و مکمل انجام می‌شود و تعهدات و خدمات هر بخش براساس ضوابط ذیل تعیین می‌شود:

الف ـ خدمات بیمه همگانی که با مشارکت بیمه شده، کارفرما (در صورت وجود

۱ـ نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۶۰۷۰ مورخ ۱۳۷۹/۲/۱۱

کارفرما) و دولت (حسب تکالیف قانونی آن) تأمین می‌گردد شامل بیمه درمان، بازنشستگی، ازکارافتادگی، بازماندگان و بیکاری است که کلیه بیمه‌شدگان از آن بهره‌مند خواهند شد و حدود فعالیتهای آن متناسب با حق بیمه دریافتی و توان مالی سازمان‌های بیمه‌ای و میزان کمک دولت طبق مصوبات هیأت وزیران تعیین می‌شود.

تبصره ـ خدماتی که در قوانین فعلی سازمان‌های بیمه‌ای و صندوق‌های بازنشستگی برای کلیه بیمه شدگان تحت پوشش هر سازمان و صندوق تعیین شده است، به عنوان خدمات بیمه همگانی برای مشمولان همان سازمان و صندوق منظور خواهد شد.

ب ـ بخش مکمل بیمه‌های تأمین اجتماعی شامل خدماتی است که سطح بالاتری از خدمات بیمه همگانی را دربرمی‌گیرد و یا خدمات جدیدی را ارایه می‌کند و یا هزینه بیشتری نسبت به تعهد بیمه همگانی تأمین می‌نماید. این بخش از خدمات بیمه‌ای براساس توافق بیمه شدگان و بیمه‌گر و با تعهد پرداخت هزینه توسط بیمه‌شده فعالیت نموده و گسترش می‌یابد.

ج ـ تأمین صددرصد(۱۰۰٪) هزینه بیمه همگانی و مکمل جانبازان و درمان خاص آنها (صدمات ناشی از مجروحیت) برعهده دولت می‌باشد.

د ـ نیروی انتظامی به جهت نوع مأموریت خود موظف است:

۱ـ با استفاده از بیمه‌های مکمل نیاز خدمات درمانی پرسنل خود را تأمین نماید.

۲ـ نسبت به برقراری بیمه مسوولیت برای مأمورین اجرایی و عملیاتی خود اقدام نماید.

ماده ۳۸- حمایتهای بخش غیربیمه‌ای پیشگیری، توانبخشی و حمایتی برای نیازمندان، علاوه بر خدمات ویژه‌ای که در برنامه‌های بخش اشتغال، مسکن و آموزش برای گروه‌های نیازمند در نظر گرفته می‌شود مشتمل بر موارد ذیل است:

۱ـ پیشگیری از بروز آسیبهای اجتماعی و معلولیت‌های جسمی و روانی برای آحاد جامعه.

۲ـ پرداخت سرانه بیمه درمان در چارچوب نظام بیمه همگانی خدمات درمانی.

۳ـ فراهم آوردن تسهیلات لازم برای نگهداری افرادی که نیاز به سرپرستی و یا نگهداری دارند و فراهم آوردن زمینه بازتوانی و خوداتکایی آنان.

٤ـ پرداخت مستمری به نیازمندانی که توان کار و فعالیت ندارند.

تبصره ـ کلیه نیازمندانی که برای تأمین معاش خود توان کار و فعالیت ندارند، براساس ضوابط مصوب دولت و مجلس شورای اسلامی از طریق کمیته امداد امام خمینی(ره) مشمول تمام خدمات حمایتی می‌گردند.

ماده ۳۹ـ به منظور فراهم کردن امکان افزایش خدمات قابل ارایه به بیمه شدگان و جلوگیری از بروز بحران مالی در سازمان‌های بیمه‌ای و تقویت بنیه مالی آنها اقدامات ذیل انجام می‌شود:

الف ـ دولت مکلف است ضمن پرداخت تعهدات سالیانه خود به سازمانهای بیمه‌ای و عدم ایجاد بدهی جدید تا پایان برنامه سوم، پنجاه‌درصد (۵۰٪) بدهی‌های خود به سازمانهای مذکور را طبق تفاهم با آنان از محل واگذاری سهام شرکت‌های دولتی و اموال و دارایی‌های دولت و طرحهای نیمه تمام متناسب با فعالیت آنها تأدیه کند.

ب ـ در صورتی که نرخ رشد دستمزد اعلام شده کارگران در دوسال آخر خدمت آنها بیش از نرخ رشد طبیعی دستمزد کارگران بوده و با سالهای قبل سازگار نباشد، مشروط بر آن که این افزایش دستمزد به دلیل ارتقای شغل نباشد، سازمان تأمین اجتماعی علاوه بر دریافت مابه‌التفاوت میزان کسور سهم کارگر و کارفرما به نسبت دستمزد واقعی و دستمزد اعلام شده سالهای قبل از کارفرمای ذی‌ربط، خسارات وارده بر سازمان را براساس آیین‌نامه‌ای که توسط وزارتخانه‌های کار و امور اجتماعی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد از کارفرمایان اخذ خواهد کرد.

ج ـ در طول برنامه سوم تبصره (۳) ردیف (۳) ماده واحده قانون تأمین اجتماعی مصوبه ۱۳۷۶/۷/۲۷ مجلس شورای اسلامی به شرح ذیل اصلاح می‌شود:

۱ـ در صورت فوت بیمه‌شده‌ای که بین ده تا بیست سال سابقه پرداخت حق بیمه داشته باشد به بازماندگان وی به نسبت سنوات پرداخت حق بیمه بدون الزام به رعایت ماده (۱۱۱) قانون تأمین اجتماعی و به نسبت سهام مقرر در ماده (۸۳) همان قانون پرداخت می‌گردد.

۲ـ بیمه شده‌ای که از تاریخ تصویب این قانون به بعد فوت می‌شود چنانچه سابقه پرداخت حق بیمه او از یک سال تا ده سال باشد به بازماندگان وی در ازاء هر سال سابقه پرداخت حق بیمه غرامت مقطوعی معادل یک ماه حداقل دستمزد کارگر عادی

در زمان فوت به طور یک‌جا و به نسبت سهام مقرر در ماده (۸۳) قانون تأمین اجتماعی پرداخت می‌شود.

ماده ۴۰ـ در اجرای وظایف مذکور در این فصل حداکثر طی مدت شش ماه از تاریخ تصویب این قانون بنا به پیشنهاد مشترک سازمان‌های برنامه و بودجه و امور اداری و استخدامی کشور ساختار سازمانی مناسب نظام تأمین اجتماعی با رعایت اصول ذیل طراحی و جهت تصویب تقدیم مجلس شورای اسلامی می‌گردد:

الف ـ رفع تداخل وظایف دستگاه‌های موجود و حذف و یا ادغام دستگاه‌های موازی.

ب ـ تأمین پوشش کامل جمعیتی از نظر ابعاد نظام تأمین اجتماعی و جامعیت نظام.

ج ـ افزایش کارآمدی و اثربخشی سازمان‌های مربوط و کاهش هزینه‌های اداری و پشتیبانی مجموعه نظام تأمین اجتماعی.

د ـ پیش‌بینی ساز و کار لازم برای برقراری هماهنگی بین سازمانهای ذیربط و اتخاذ سیاست‌های واحد در بالاترین سطح تصمیم‌گیری اجرایی.

هـ ـ استفاده مؤثر از مؤسسات خیریه و امکانات مردمی و وقف و همچنین شوراهای اسلامی شهر و روستا و مراکز دینی و مذهبی.

و ـ تأکید بر استفاده از سازمان‌های موجود و پرهیز از ایجاد سازمان‌های جدید.

ماده ۴۱ـ به منظور افزایش بازده سرمایه‌گذاری‌ها و کاهش هزینه‌های جاری، مؤسسات بیمه‌ای مکلفند اقدامات ذیل را به عمل آورند:

الف ـ سرمایه‌گذاری‌های جدید سازمان‌های بیمه‌ای باید به گونه‌ای انجام شود که ضمن داشتن توجیه فنی، اقتصادی و مالی دارای بازدهی مطلوب باشد در صورتی که سرمایه‌گذاری‌های موجود نیز از بازدهی مناسب برخوردار نباشد، سازمان‌های مذکور موظفند تدریجاً نسبت به اصلاح ساختار سرمایه‌گذاری و یا واگذاری دارایی‌های مشمول این بند اقدام کنند.

ب ـ میزان پستهای سازمانی و نیروی انسانی مؤسسات بیمه‌ای و همچنین اداری و بالاسری آنها براساس ضوابطی که متناسب با تعداد افراد بیمه شده و پراکندگی آنها به تصویب هیأت وزیران می‌رسد تعیین می‌گردد.

ماده ۴۲ـ کلیه بیمه شدگان (به استثنای کادر نیروهای مسلح و کارکنان وزارت اطلاعات) می‌توانند نسبت به تغییر سازمان بیمه‌ای خود اقدام کنند. نقل و انتقال حق

بیمه و کسورات بیمه‌ای بین صندوقهای بیمه‌ای براساس ضوابطی خواهد بود که حداکثر طی مدت شش ماه توسط سازمان امور اداری و استخدامی کشور، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و براساس محاسبات بیمه‌ای تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.[1]

ماده ۴۳ـ به منظور بهبود ارایه خدمات به ایثارگران (خانواده‌های شهدا، مفقودین، اسرا و همچنین آزادگان، جانبازان و خانواده آنها) و ساماندهی خدمات قابل ارایه، طرح جامع خدمات به ایثارگران مشتمل بر نظام پرداخت حقوق و مستمری، خدمات درمانی و سایر خدمات توسط سازمان‌های برنامه و بودجه و امور اداری و استخدامی کشور و نهادهای ذیربط تهیه و پس از تصویب هیأت وزیران از محل منابع داخلی نهادها و مؤسسات ذیربط و بودجه عمومی به اجرا درمی‌آید. اختصاص بودجه عمومی منوط به عدم امکان اجرای طرح از منابع داخلی نهادهای ذی‌ربط است.

تبصره ۱ـ به منظور بهبود ارایه خدمات به محرومین و اقشار آسیب‌پذیر و ساماندهی متمرکز خدمات قابل ارایه به آنان کلیه خدمات حمایتی به محرومین و اقشار آسیب‌پذیر توسط کمیته امداد امام خمینی(ره) و کلیه خدمات توانبخشی به معلولین توسط سازمان بهزیستی انجام می‌شود.

تبصره ۲ـ اجرای مفاد این ماده در مورد نهادهای تحت نظر مقام معظم رهبری، پس از تأیید معظم له ممکن خواهد بود.

ماده ۴۴ـ به منظور پیشگیری و کاهش اثرات بلایای طبیعی و ایجاد آمادگی لازم در مردم و تعیین دقیق نقش و وظایف دستگاه‌های اجرایی، برای مقابله با حوادث و سوانح طبیعی، جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران موظف است با هماهنگی وزارت کشور و نیروی مقاومت بسیج در سال اول برنامه، طرح جامع امداد و نجات را با همکاری دستگاه‌های ذی‌ربط تهیه و به تصویب هیأت وزیران برساند. این طرح مشتمل بر:

مدیریت بحران، آموزش و ایجاد آمادگی در مردم و نحوه مشارکت دستگاه‌های اجرایی، نقش صداوسیمای جمهوری اسلامی ایران و رسانه‌های گروهی، اقدامات و

۱ـ مصوبه مورخ ۱۳۸۰/۳/۲۷هیأت وزیران، ضوابط نقل و انتقال حق بیمه و کسورات بیمه‌ای بین صندوقهای بیمه را تعیین نموده است.

عملیات اجرایی، منابع مالی و تدارکاتی و...است.

تبصره ـ نیروی مقاومت بسیج به عضویت ستادهای حوادث غیرمترقبه کشور در می‌آید.

ماده ۴۵ـ کلیه شرکت‌های بیمه‌ای تجاری مجازند با رعایت قوانین و مقررات مربوط، نسبت به ارایه خدمات بیمه‌ای همگانی و مکمل تأمین اجتماعی اقدام کنند.

ماده ۴۶ـ

الف ـ سیاست پرداخت یارانه کالاهای اساسی شامل گندم، برنج، روغن نباتی، قندوشکر، پنیر، دارو و شیرخشک در برنامه سوم با حفظ کالا برگ از نظر تعداد، مقدار وزنی و قیمت آن مطابق با برنامه دوم ادامه خواهد یافت.

دولت موظف است یارانه پرداختی به کالاهای اساسی را براساس مقدار سرانه در برنامه دوم به صورت ریالی و ارزی در بودجه سالانه منظور نماید.

ب ـ سازمان حمایت از مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان موظف است با اعلام وزارت بازرگانی پس از انجام محاسبات لازم نسبت به برقراری مابه‌التفاوت در مورد کالاهای وارداتی که دارای امتیاز قابل توجه هستند، اقدام نماید و مابه‌التفاوت مأخوذه را به حساب خزانه واریز نماید. دولت می‌تواند معادل صددرصد (۱۰۰٪) وجوه مابه‌التفاوت مأخوذه را براساس پیشنهاد وزارت بازرگانی و تصویب شورای اقتصاد در نظام پرداخت یارانه کالاها و یا خدماتی که ضرورت استفاده از یارانه را دارند استفاده نماید.

ماده ۴۷ـ یارانه نهادهای کشاورزی مانند کود، سم و بذر در طی سالهای برنامه حفظ و ادامه می‌یابد و دولت وظیفه دارد قیمت تضمینی کالاهای اساسی را به نحوی تعیین کند که در پایان سال سوم برنامه، قیمت خرید داخلی آنها را با هزینه خرید این کالاها از خارج برابری کند.[1]

۱ـ به موجب ماده ۱۰۳ قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مواد (٤٢)، بند الف ماده (٤٦) و مواد (٤٨) الی (٥١) و ماده ۱۰۳ قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷و اصلاحیه‌های آن برای دوره برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران(۱۳۸۸ـ ۱۳۸٤) تنفیذ می‌گردد، به موجب قسمت الف بند ب صنفی آن مشروط به عدم مغایرت با احکام (بندها و ردیف‌ها)ی قانون بودجه ۱۳۸۹ تا تاریخ لازم‌الاجراشدن برنامه پنجم توسعه تنفیذ گردیده است.

۶۸ـ قانون اصلاح پاره‌ای از مقررات مربوط به بازنشستگی، بانوان شاغل، خانواده‌ها و سایر کارکنان، مصوب ۱۳۷۹/۲/۱۳ مجلس شورای اسلامی

ماده ۱ـ بندهای ماده (۸۸) قانون استخدام کشوری حذف و عبارت زیر جایگزین آن می‌شود:

ماده ۸۸ ـ دریافت بیش از یک حقوق بازنشستگی یا حقوق وظیفه یا مستمری یا بازخرید خدمت برای ایام واحد خدمت از سازمان‌ها و صندوق‌های مربوط به وزارتخانه‌ها، مؤسسات، شرکت‌های دولتی، شهرداری‌ها و مؤسسات تابعه و یا وابسته به آنها و همچنین مؤسسات غیر دولتی که بیش از بیست و پنج درصد (۲۵٪) سرمایه یا بودجه سالانه آنها به تشخیص هیأت وزیران از محل درآمد عمومی تأمین می‌شود ممنوع است.

ماده ۲ـ در ماده (۸۱) و (۸۲) و تبصره «۱» ماده (۸۷) قانون استخدام کشوری مصوب ۱۳٤٥/۳/۳۱ و بند «پ» ماده واحده قانون اصلاح قوانین و مقررات بازنشستگی و وظیفه مصوب ۱۳۷٤/۱۱/۲۵ جز در مورد حقوق وظیفه که به علت انفصال یا محرومیت از حقوق اجتماعی مستخدم برقرار می‌شود، میزان چهار پنجم به تمام حقوق وظیفه یا حقوق بازنشستگی اصلاح می‌گردد.

ماده ۳ـ دولت موظف است کمک هزینه عائله‌مندی کارکنان شاغل، از کارافتاده و یا بازنشسته را در صورت فوت به همسر دائم آنها، مادامی که در قید حیات باشند بپردازد.

ماده ۴ـ در بند «ت» ماده «۸٦» قانون استخدام کشوری عبارت بعد از «عیال دائمی متوفی» حذف می‌گردد.

ماده ۵ـ قانون اصلاح تبصره «۲» ماده واحده قانون اجازه پرداخت وظیفه و مستمری وارث کارمندان مصوب ۲۸ آذرماه ۱۳۲۸ و برقراری حقوق وظیفه در مورد فرزندان و نوادگان اناث مصوب ۱۳٦۳/۱۰/۲ به شرح زیر اصلاح می‌شود:

۱ـ در بند «ب» قانون مذکور پس از کلمه «شوهر» کلمه «حرفه» حذف می‌گردد.

۲ـ تبصره «۲» قانون مذکور حذف می‌گردد و تبصره «۳» به تبصره «۲» تبدیل می‌یابد.

ماده ۶ـ عبارت دو سوم مندرج در ماده (۱) و بند «ج» و تبصره «۲» ماده (۲) قانون

نظام هماهنگ حقوق بازنشستگی و وظیفه مصوب ۱۳۷۳/٦/۲۳ و محدودیت حداکثر پرداخت در حقوق بازنشستگی و وظیفه حذف می‌گردند و در هر حالت معدل تمامی حقوق و مزایای دریافتی که ملاک کسور بازنشستگی است، در دو سال آخر خدمت با اعمال آخرین ضریب حقوق سال بازنشستگی، مبنای تعیین حقوق بازنشستگی یا وظیفه خواهد بود.

ماده ۷ـ ماده (۱) و بند «۱» ماده (۳) قانون پرداخت پاداش پایان خدمت و بخشی از هزینه‌های ضروری به کارکنان دولت مصوب ۱۳۷۵/۲/۲٦ و اصلاحیه آن مصوب ۱۳۷٦/۸/۱٦ به ترتیب زیر اصلاح می‌گردد:

ـ به کارکنان شاغل مذکور در قوانین فوق‌الاشاره هنگام بازنشستگی، از کارافتادگی یا فوت در مقابل کلیه سوابق خدمت دولتی به ازای هر سال معادل یک ماه آخرین حقوق و فوق‌العاده‌های دریافتی که ملاک کسور بازنشستگی است، به عنوان پاداش پایان خدمت پرداخت می‌شود.

ـ کمک هزینه ازدواج در مورد ازدواج دائم خود و فرزندان مستخدمین شاغل، بازنشسته از کارافتاده و متوفی فقط یک بار حسب مورد.

ماده ۸ـ تبصره «۳» ماده (۳) قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت مصوب ۱۳۷۰/٦/۱۳ موضوع اعطای دو گروه بالاتر در مورد مستخدمینی که به سبب انجام وظیفه فوت و یا از کارافتاده شده و یا بشوند نیز لازم‌الاجرا است.

ماده ۹ـ مستخدمان موضوع تبصره (۲) ماده (۱۳۳) و مواد (۱٤۳) و (۱٤٤) قانون استخدام کشوری و همچنین آن دسته از کارکنان مشمول قانون استخدام کشوری و شرکت‌های دولتی و یا کارکنان دستگاه‌های دارای مقررات استخدامی خاص که طبق مقررات مربوط به سایر دستگاه‌ها اعم از دولتی و یا غیردولتی مأمور یا منتقل شده یا بشوند، درصورتی که بازنشسته یا ازکارافتاده یا فوت شده یا بشوند، معدل تمام حقوق و مزایای مستمر دریافتی آنان که بابت آن کسور بازنشستگی پرداخت نموده‌اند در دو سال آخر خدمت مشروط بر این که از حداکثر حقوق موضوع لایحه قانونی مربوط به حداکثر و حداقل حقوق مستخدمین شاغل و بازنشسته و آماده به خدمت مصوب ۱۳۵۸ همان سال بازنشستگی و ازکارافتادگی و فوت تجاوز ننماید مبنای حقوق بازنشستگی یا وظیفه خواهد بود. درصورتی که در تعیین حقوق بازنشستگی یا وظیفه و یا فوت،

حقوق قبلی بازنشسته طبق قوانین و مقررات مربوط بیشتر باشد، ملاک پرداخت در تعیین حقوق بازنشستگی‌حقوق بیشترخواهد بود.[1]

ماده ۱۰ـ این قانون در مورد کلیه مشمولین مندرج در ماده (۱) قانون نظام هماهنگ بازنشستگی و وظیفه و تبصره‌های آن مصوب ۱۳۷۳/٦/۲۳ که بازنشسته، فوت و یا از کارافتاده می‌شوند از تاریخ ۱۳۷۹/۱/۱ لازم‌الاجرا می‌باشد و هرگونه قوانین و مقررات مغایر از تاریخ تصویب این قانون لغو می‌گردد.

تبصره ـ قسمت اول ماده (۷) موضوع پاداش پایان خدمت در مورد کارکنانی که از ۱۳۷۹/۱/۱ بازنشسته، فوت و یا از کارافتاده می‌شوند لازم‌الاجرا می‌باشد.

ماده ۱۱ـ بار مالی ناشی از اجرای این قانون از محل کسور بازنشستگی مربوطه و سرمایه‌گذاری و سود سپرده‌گذاری‌های کسور بازنشستگی مشترکین (اعم از موجودی‌های صندوق، بدهی‌های دولت و مازاد طراز مثبت صندوق) از سوی صندوق‌های ذی‌ربط و سایر منابع زیر تأمین خواهد شد:

ماده ۱۲ـ به دولت اجازه داده می‌شود نرخ کسور بازنشستگی کلیه کارکنان بخش دولتی اعم از کشوری و لشکری را به صورت یکسان و حداکثر تا نه درصد (۹٪) سهم کارکنان و یک و نیم برابر آن سهم دولت تصویب و اجرا نماید و عدم تصویب آن مانع اجرای این قانون نخواهد بود.

ماده ۱۳ـ در صورت نیاز به دستورالعمل‌های اجرایی حسب مورد، توسط وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح (برای نیروهای مسلح) وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی (برای مشمولین تأمین اجتماعی) و سازمان امور اداری و استخدامی کشور برای سایر مشمولین این قانون تهیه و ابلاغ خواهد گردید.

قانون فوق مشتمل بر سیزده ماده در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ سیزدهم اردیبهشت ماه یکهزارو سیصدو هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی تصویب و نظر شورای نگهبان در مهلت مقرر در اصل نود و چهارم (۹٤) قانون اساسی و ماده (۸٦) آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی واصل نگردیده است.

۱ـ مادهٔ مزبور به موجب قانون اصلاح ماده (۹) قانون اصلاح پاره‌ای از مقررات مربوط به حقوق بازنشستگی، بانوان شاغل، و خانوارها و سایر کارکنان مصوب ۱۳۷۹ ، مصوب ۱۳۸۵/۸/۳۰ به شرح متن اصلاح شده است.

۶۹– قانون بیمه اجتماعی رانندگان حمل‌ونقل بار و مسافر بین شهری[۱] (مصوب ۱۳۷۹/۲/۱۸)

ماده واحده ــ از تاریخ تصویب این قانون کلیه رانندگان وسایل حمل و نقل بار و مسافر بین شهری مشمول قانون تأمین اجتماعی قرار گرفته و مکلفند حق بیمه مقرر در قانون تأمین اجتماعی را رأساً برمبنای درآمدی که همه ساله طبق ماده (۳۵) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵٤/۳/۱۹ تعیین می‌گردد حداقل سه ماهه به سازمان مزبور پرداخت و از مزایای قانون تأمین اجتماعی برخوردار گردند. در صورت عدم پرداخت حق بیمه، سازمان تأمین اجتماعی حق بیمه راننده و متفرعات آن را طبق ماده (۵۰) قانون مذکور وصول می‌نماید.[۲]

تبصره ۱ـ سازمان تأمین اجتماعی مکلف است با دریافت حق بیمه، مزایای مندرج در قانون تأمین اجتماعی را طبق قانون مذکور به آنان ارایه نماید.

تبصره ۲ـ تردد رانندگان در جاده‌ها منوط به داشتن دفترچه کار معتبر از سازمان حمل‌ونقل و پایانه‌های کشور می‌باشد. صدور، تمدید و تجدید دفترچه کار راننده مستلزم ارایه گواهی سازمان تأمین اجتماعی مبنی بر پرداخت حق بیمه توسط وی خواهد بود.

تبصره ۳ـ کلیه شرکت‌ها و مؤسسات حمل‌ونقل بار و مسافر بین‌شهری مکلفند از تحویل کالا یا مسافر به راننده‌ای که فاقد دفترچه کار معتبر از سازمان حمل‌ونقل و پایانه‌های کشور می‌باشد خودداری نمایند. در صورتی که شرکت‌ها و مؤسسات مزبور بارنامه و یا صورت وضعیت مسافر جهت رانندگان فاقد دفترچه کار معتبر صادر نمایند

۱ـ نقل از روزنامه رسمی شماره ۱٦۰۹۵ مورخ ۱۳۷۹/۳/۱۰

۲ـ قانون استفساریه در مورد قانون بیمه اجتماعی رانندگان حمل و نقل بار و مسافر بین شهری، موضوع استفساریه: ماده واحده «آیا رانندگانی که به موجب مقررات طرح بیمه روستاییان و عشایر و شهرهای زیر بیست هزار نفر جمعیت از مزایای بیمه درمان برخوردار و نزد صندوق بیمه اجتماعی روستاییان و عشایر بیمه بوده و مشمول مزایای ازکارافتادگی کلی، بازنشستگی و بازماندگان می‌باشند همچنان ملزم به بیمه نمودن خود نزد سازمان تأمین اجتماعی مطابق قانون بیمه اجتماعی رانندگان حمل و نقل بار و مسافر بین شهری مصوب۱۳۷۹/۲/۱۸می‌باشند؟ نظر مجلس: خیر، تا زمانی که رانندگان مشمول صندوق بیمه اجتماعی روستاییان و عشایر در نزد صندوق مذکور بیمه باشند الزامی به بیمه شدن مجدد نزد سازمان تأمین اجتماعی ندارند. قانون استفساریه فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ هفتم بهمن ماه یکهزار وسیصد وهشتاد و شش مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸٦/۱۱/۹به تأیید شورای نگهبان رسید».

برای بار اول مکلف به پرداخت معادل سه ماه حق بیمه یک راننده به ازاء هر بارنامه و یا صورت وضعیت مسافر و در صورت تکرار مکلف به پرداخت معادل یک سال حق بیمه یک راننده به سازمان تأمین اجتماعی می‌باشند. سازمان تأمین اجتماعی حق بیمه مذکور را طبق ماده (۵۰) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵٤/۳/۱۹ از شرکت‌ها و مؤسسات صادرکننده بارنامه مطالبه و وصول می‌نماید.

تبصره ۴ـ نیروی انتظامی و پلیس راه مکلف است به هنگام تردد وسایط نقلیه باربری و مسافربری دفترچه کار رانندگان را کنترل و در صورت عدم ارایه دفترچه کار معتبر طبق ماده (۷) قانون الزام شرکت‌ها و مؤسسات ترابری جاده‌ای به استفاده از بارنامه و صورت وضعیت مسافری مصوب ۱۳٦۸/۲/۳۱ برخورد نماید.

تبصره ۵ـ صدور و تمدید دفترچه کار رانندگی منوط به احراز صلاحیت‌های قید شده در آیین‌نامه اجرایی این قانون خواهد بود.

تبصره ۶ـ آیین‌نامه اجرایی این قانون حداکثر ظرف مدت سه ماه از تاریخ تصویب توسط سازمان تأمین اجتماعی، وزارت راه و ترابری و وزارت کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.[1]

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و شش تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ هجدهم اردیبهشت ماه یکهزارو سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۹/۲/۲۵ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

۷۰– قانون نحوه تأثیر سوابق منتقله بر سازمان تأمین اجتماعی برای استفاده از مزایای مقرر در قانون تأمین اجتماعی مصوب تیرماه ۱۳۵۴ (مصوب ۱۳۸۰/۲/۹)[2]

ماده واحده ـ سوابق خدمت غیرمشمول قانون تأمین اجتماعی بیمه‌شدگان که بابت آن حق بیمه یا کسور بازنشستگی به صندوق بازنشستگی ذیربط پرداخت گردیده است، با انتقال حق بیمه یا کسور بازنشستگی و مابه‌التفاوت براساس محاسبات بیمه‌ای آن طبق قوانین و مقررات موجود صرفاً در تعیین مستمری بازنشستگی، ازکارافتادگی و بازماندگان قابل احتساب می‌باشد مشروط برآن که افراد مزبور در زمان بازنشستگی

۱ـ آیین‌نامه اجرایی فوق‌الذکر در تاریخ۱۳۸۰/۳/۹ به تصویب رسیده است.
۲ـ نقل از روزنامه رسمی شماره ۱٦۳۸۵ مورخ ۱۳۸۰/۳/۱۳

دارای حداقل سابقه پرداخت حق بیمه مندرج در قانون تأمین اجتماعی باشند.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ نهم اردیبهشت ماه یکهزاروسیصدوهشتاد مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۰/۲/۲۶ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

۷۱– قانون حمایت از تأسیس و اداره مجتمع‌های بزرگ و متمرکز قالی‌بافی مصوب ۱۳۸۰/۱۲/۲۲

ماده ۱ـ مجتمع‌های قالی‌بافی تعاونی و خصوصی در استفاده از منابع و اعتبارات منظور شده برای فرش دستباف در قوانین بودجه سالانه کل کشور از اولویت برخوردارند.

تبصره ـ مشخصات مجتمع‌های قالی بافی (شامل: قالی، گلیم، جاجیم، ورنی و...) براساس آیین‌نامه اجرایی این قانون تعیین می‌شود.

ماده ۲ـ مالکین و بافندگان شاغل در مجتمع‌های قالی بافی (اعم از اشخاص حقیقی و حقوقی) از پرداخت هرگونه عوارض و مالیات بر تولید، فروش و صادرات معاف هستند.

ماده ۳ـ سازمان بیمه خدمات درمانی مکلف است بافندگان شاغل در مجتمع‌های قالی بافی را تحت پوشش بیمه درمان قرار دهد.

ماده ۴ـ بافندگان شاغل در این گونه مجتمع‌های قالی بافی که در چارچوب یک قرارداد پیمانکاری با صاحب کارگاه کار می‌کنند به عنوان حقوق بگیر، کارمند و یا کارگر تلقی نمی‌شوند.

ماده ۵ـ آیین‌نامه اجرایی این قانون توسط وزارت بازرگانی و با همکاری وزارتخانه‌های صنایع و معادن و جهاد کشاورزی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.[۱]

قانون فوق مشتمل بر پنج ماده و یک تبصره در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ بیست و دوم اسفندماه یکهزارو سیصدو هشتاد مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۰/۱۲/۲۸ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

۱ـ آیین‌نامه مذکور در تاریخ ۱۳۸۳/۱/۲۶به تصویب هیأت وزیران رسیده است.

۷۲ـ از قانون تنظیم بخشی از مقررات تسهیل نوسازی صنایع کشور و اصلاح ماده ۱۱۳ قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۲/۵/۲۶

ماده ۹ـ به منظور ارتقای سطح کیفی و بهره‌وری نیروی انسانی شرکت‌های صنعتی با مشارکت تشکل کارگری و مدیریت هر شرکت مشخص می‌گردد. در صورت توافق طرفین در زمینه نیروی انسانی مورد نیاز و مازاد، نیروی مازاد با دریافت حداقل دو ماه آخرین مزد و مزایا بابت هر سال سابقه کار در واحد یا به وجه دیگری که توافق شود، مطابق ضوابط بند (الف) ماده (۷) قانون بیمه بیکاری مصوب ۱۳۶۹/۶/۲۶ تحت پوشش بیمه بیکاری قرار می‌گیرند. در صورت عدم حصول توافق بین تشکل کارگری واحد و کارفرما، موضوع با نظرات طرفین به کار گروهی متشکل از نمایندگان دولت (وزارتخانه‌های صنایع و معادن، کار و امور اجتماعی و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور) و سازمان تأمین اجتماعی و تشکلهای عالی کارفرمایی و کارگری احاله و حسب نظر کمیته مذکور، کارگران مازاد با پرداخت حق سنوات مقرر در قانون کار مطابق ضوابط بند (الف) ماده (۷) قانون بیمه بیکاری مصوب ۱۳۶۹/۶/۲۶ تحت پوشش بیمه بیکاری قرار می‌گیرند.

ضوابط این ماده تا پایان برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، قابل اجرا می‌باشد.

در صورت کافی نبودن منابع صندوق بیمه بیکاری برای پوشش اصلاح ساختار نیروی انسانی واحدهای صنعتی، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موظف است هر ساله اعتبارات مورد نیاز را در یک ردیف مشخص و جداگانه در قالب بودجه سالانه کل کشور در اختیار سازمان تأمین اجتماعی قرار دهد.[1]

ماده ۱۰ـ کارفرمایان واحدهای صنعتی و تولیدی مجازند تا پایان برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران به ازاء هر نفر اشتغال جدید، یک نفر از کارکنان با سابقه پرداخت حق بیمه بیش از بیست و پنج سال را با پرداخت پنجاه درصد (۵۰٪) مابه‌التفاوت کسور سنوات باقیمانده تا زمان بازنشستگی

۱ـ آیین‌نامه این ماده در تاریخ ۱۳۸۳/۱/۹، به تصویب هیأت وزیران رسیده است.

قانونی، پیش از موعد بازنشسته نمایند، پنجاه درصد (۵۰٪) دیگر مابه‌التفاوت کسورات توسط دولت در بودجه‌های سالانه کل کشور پیش‌بینی و پرداخت می‌گردد.[۱]

(به موجب قانون اصلاح مواد ۹ و ۱۰ این قانون مصوب ۱۳۸۵/۱۰/۲۶ عبارت برنامه چهارم جایگزین برنامه سوم شده است و مطابق تبصره همین قانون دولت مکلف است بار مالی ناشی از مستمری متعلقه در حق بیمه سهم خود را تا احراز شرایط قانونی در بودجه‌های سنواتی در ردیف مستقل منظور و به سازمان تأمین اجتماعی پرداخت نماید.)[۲]

ماده ۱۱ـ درصدهای مربوط به جرایم موضوع تبصره (۲) ماده (۱) قانون دریافت جرائم نقدی از کارفرمایان کارگاههای مشمول قانون تأمین اجتماعی که ظرف مهلت مقرر نسبت به ارسال صورت مزد و حقوق بیمه شدگان وفق بیمه مربوط اقدام نمی‌نمایند مصوب ۱۳۷۳/۵/۹ به دو درصد (۲٪) تمام یا کسر بدهی پرداخت نشده به ازاء هر ماه تأخیر تغییر می‌یابد.

ماده ۱۲ـ کارفرمایان مشمول قانون تأمین اجتماعی که دارای بدهی معوقه تا پایان سال ۱۳۸۰ به سازمان تأمین اجتماعی می‌باشند، چنانچه حداکثر ظرف شش ماه از تاریخ اجرای این قانون اصل حق بیمه و بیمه بیکاری قطعی شده را به سازمان یاد شده پرداخت و یا با توافق سازمان مزبور آن را تقسیط و اقساط تعیین شده را در سررسیدهای مربوط پرداخت نمایند، جرایم متعلقه اعم از جرایم تأخیر پرداخت حق

۱ـ آیین‌نامه این ماده مصوب ۱۳۸۳/۱/۹ هیأت وزیران است.

۲ـ قانون تفسیر قانون اصلاح مواد (۹) و (۱۰) قانون تنظیم بخشی از مقررات تسهیل نوسازی صنایع کشور و اصلاح ماده (۱۱۳) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، موضوع استفساریه: ماده واحده ـ با توجه به متن (۹) و (۱۰) قانون تنظیم بخشی از مقررات تسهیل نوسازی صنایع کشور و اصلاح ماده (۱۱۳) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و لایحه اصلاحیه دولت برای تسری آن به قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران که نامی از صندوق خاصی نیاورده است و منظور کلیه صندوقهای بازنشستگی است و همچنین ماده (٤) آیین‌نامه اجرایی مصوب هیات وزیران به شماره/۸۷۹٤ ت ۲۰۳۰۷۰ هـ مورخ بیست وهفتم اردیبهشت ماه سال ۱۳۸۳ که به سازمان تأمین اجتماعی و سایر صندوقهای ذی‌ربط تصریح کرده است، آیا مراد قانونگذار در قانون فوق‌الذکر وتبصره آن از بیمه شدگان واحدها و کارگاههای تولیدی و صنعتی در مواد (۹) و(۱۰) ، بیمه شدگان تحت پوشش کلیه صندوقهای بازنشستگی می‌باشد؟ نظر مجلس :بلی.قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ بیست و نهم بهمن ماه یکهزارو سیصدوهشتادو شش مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۷/٤/۸ از سوی مجمع تشخیص مصلحت نظام موافق با مصلحت نظام تشخیص داده شد.
نیز نک: مادهٔ (۹) قانون اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجرای سیاست‌های کلی اصل ٤٤ قانون اساسی مصوب ۱۳۸٦ مجلس شورای اسلامی مراجعه شود.

بیمه و تأخیر ارسال صورت مزد و حقوق موضوع ماده (۱) قانون دریافت جرایم نقدی از کارفرمایان کارگاه‌های مشمول قانون تأمین اجتماعی که ظرف مهلت مقرر نسبت به ارسال صورت مزد و حقوق بیمه شدگان و حق بیمه مربوط اقدام نمی‌نمایند مصوب ۱۳۷۳/۵/۹ بخشوده می‌شوند.

ماده ۱۳ـ یک تبصره به شرح زیر به ماده (۷۸) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵٤/٤/۳ اضافه می‌گردد:

تبصره ـ سازمان تأمین اجتماعی موظف است با درخواست کارفرمایان واحدهای صنعتی دارای پروانه بهره‌برداری، بیمه شدگانی را که حائز شرایط مقرر در ماده (۷٦) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵٤/٤/۳ باشند بازنشسته نمایند.

چگونگی تأمین منابع مربوط به هزینه‌های احتمالی ناشی از اجرای این تبصره به تصویب دولت خواهد رسید.

ماده ۲۲ـ آیین‌نامه‌های اجرایی لازم برای تسریع در اجرای این قانون با پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های صنایع و معادن و اموراقتصادی و دارایی و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور ظرف مدت سه ماه به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

قانون فوق مشتمل بر بیست و دو ماده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیست‌وششم مردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۲/٦/۵ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

۷۳– از قانون نظام صنفی مصوب ۱۳۸۲/۱۲/۲۴

ماده ۹۲- سازمان تأمین اجتماعی فقط در صورت شکایت هریک از کارکنان واحدهای صنفی مبنی بر عدم پرداخت حق بیمه در مدت همکاری توسط افراد صنفی می‌تواند به نظر بازرس یا مندرجات دفاتر قانونی فرد صنفی، استناد و حق بیمه را دریافت کند. این مبلغ در صورت احراز تخلف فرد صنفی، معادل حق بیمه پرداخت نشده شاکی شاغل و جریمه‌ای به مبلغ جریمه کمتر از یکصدهزار (۱۰۰/۰۰۰) ریال باشد جریمه نقدی معادل یکصدهزار ریال (۱۰۰/۰۰۰) خواهد بود.

۷۴ـ از قانون جامع حمایت از حقوق معلولان مصوب ۱۳۸۳/۲/۱۶

ماده ۷ـ دولت موظف است جهت ایجاد فرصتهای شغلی برای افراد معلول تسهیلات ذیل را فراهم نماید.

ب) تأمین حق بیمه سهم کارفرما توسط سازمان بهزیستی کشور و پرداخت آن به کارفرمایانی که افراد معلول را به کار می‌گیرند.

۷۵– قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۸۳/۲/۲۱[1]

● **فصل اول ـ اهداف، قلمرو و وظایف**

ماده ۱ـ در اجرای اصل بیست و نهم (۲۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و همچنین بندهای (۳) و (٤) اصل بیست و یکم (۲۱) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و در جهت ایجاد انسجام کلان سیاست‌های رفاهی که به منظور توسعه عدالت اجتماعی و حمایت از همه افراد کشور در برابر رویدادهای اجتماعی، اقتصادی، طبیعی و پیامدهای آن، نظام تأمین اجتماعی با رعایت شرایط و مفاد این قانون و از جمله برای امور ذیل برقرار می‌گردد:[2]

الف ـ بازنشستگی، ازکارافتادگی و فوت.

ب ـ بیکاری.

ج – پیری.

د ـ در راه ماندگی، بی‌سرپرستی و آسیبهای اجتماعی.

هـ ـ حوادث و سوانح.

و ـ ناتوانی‌های جسمی، ذهنی و روانی.

ز ـ بیمه خدمات بهداشتی، درمانی و مراقبتهای پزشکی.

ح ـ حمایت از مادران به خصوص در دوران بارداری و حضانت فرزند.

ط ـ حمایت از کودکان و زنان بی‌سرپرست.

ی ـ ایجاد بیمه خاص بیوگان، زنان سالخورده و خود سرپرست.

۱ـ نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۷۲۷۰ مورخ ۱۳۸۳/۳/۲۷

۲ـ نیز نک :آیین‌نامه چتر ایمنی رفاه اجتماعی مصوب ۱۳۷٤/۳/۲۲

ک ـ کاهش نابرابری و فقر.

ل ـ امداد و نجات.

تبصره ۱ـ برخورداری از تأمین اجتماعی به نحوی که در این قانون می‌آید حق همه افراد کشور و تأمین آن، تکلیف دولت محسوب می‌شود.

تبصره ۲ـ آثار و تبعات منفی احتمالی ناشی از اقدامات دولت، از جمله مصادیق رویدادهای اقتصادی و اجتماعی می‌باشند.

تبصره ۳ـ شهروندان خارجی مقیم جمهوری اسلامی ایران نیز در چارچوب موازین اسلامی، مقاوله‌نامه‌ها و قراردادهای بین‌المللی مصوب و با رعایت شرط عمل متقابل، از حمایتهای مربوط به نظام جامع تأمین اجتماعی برخوردار خواهند بود.

ماده ۲ـ نظام جامع تأمین اجتماعی شامل سه حوزه می‌باشد:

الف) حوزه بیمه‌ای: شامل بخش بیمه‌های اجتماعی از جمله بازنشستگی، بیکاری، حوادث و سوانح، ازکارافتادگی و بازماندگان وبخش بیمه‌های درمان (بهداشت و درمان) می‌باشد.

تبصره ـ خدمات بیمه‌های اجتماعی و درمانی به دو سطح همگانی و تکمیلی تقسیم می‌شود به طوری که:

۱ـ حدود خدمات بیمه‌ای همگانی را قانون تعیین می‌کند.

۲ـ بیمه‌های تکمیلی به آن دسته از خدمات بیمه‌ای گفته می‌شود که علاوه بر سطح خدمات بیمه‌های همگانی، با انعقاد قراردادهای انفرادی یا گروهی فی‌مابین بیمه‌شده و بیمه‌گر و پرداخت حق بیمه توسط بیمه شده انجام می‌پذیرد و دولت در قبال آن تعهد مالی نداشته، اما مکلف به پشتیبانی حقوقی و قانونی این گونه بیمه‌ها می‌باشد.

ب ـ حوزه حمایتی و توانبخشی: شامل ارائه خدمات حمایتی و توانبخشی و اعطای یارانه و کمکهای مالی به افراد و خانواده‌های نیازمندی است که به دلایل گوناگون قادر به کار نیستند و یا درآمد آنان تکافوی حداقل زندگی آنان را نمی‌نماید.

ج ـ حوزه امدادی: شامل امداد، نجات در حوادث غیرمترقبه.

ماده ۳ـ اهداف و وظایف حوزه بیمه‌ای به شرح زیر می‌باشد:

الف ـ گسترش نظام بیمه‌ای و تأمین سطح بیمه همگانی برای آحاد جامعه با اولویت دادن به بیمه‌های مبتنی بر بازار کار و اشتغال.

ب ـ ایجاد هماهنگی و انسجام بین بخشهای مختلف بیمه‌های اجتماعی و درمانی.

ج ـ اجرای طرح بیمه اجباری مزد بگیران.

د ـ تشکیل صندوق‌های بیمه‌ای مورد نیاز از قبیل بیمه حرف و مشاغل آزاد (خویش‌فرمایان و شاغل غیردائم) بیمه روستائیان و عشایر، بیمه خاص زنان بیوه و سالخورده و خودسرپرست و بیمه خاص حمایت از کودکان.[۱]

هـ ـ گسترش بیمه‌های خاص جبران خسارت ناشی ازحوادث طبیعی از قبیل سیل، خشکسالی، زلزله و طوفان.

و ـ پشتیبانی حقوقی از بیمه‌های تکمیلی.

ز ـ نظارت بر عملکرد صندوق‌های بیمه‌ای.

ح ـ پیگیری اصلاح اساسنامه‌های شرکت‌ها و صندوق‌های بیمه‌ای به نحوی که اصل بنگاه‌داری برای شرکت‌ها و صندوق‌های بیمه‌ای لحاظ شود.

ط ـ نظارت بر تعادل منابع و مصارف صندوق‌ها براساس علم محاسبات بیمه‌ای.

ی ـ اطلاع رسانی در خصوص خدمات بیمه‌ای.

تبصره ۱ـ هر صندوق بیمه‌ای می‌تواند در یکی از دو حوز بیمه اجتماعی و درمانی و یا در هر دو فعالیت نماید.

تبصره ۲ـ دولت مکلف است ظرف مدت دو سال از تاریخ ابلاغ این قانون، امکان تحت پوشش بیمه قرارگرفتن اقشار مختلف جامعه از جمله روستائیان، عشایر و شاغلین فصلی را فراهم نماید.[۲]

تبصره ۳ـ تعهدات قبلی سازمان‌ها و صندوق‌های بیمه‌گر به افراد تحت پوشش مشروط بر آن که فقط در یک سازمان یا صندوق عضویت داشته‌اند کماکان به قوت خود باقی است و مازاد بر آن در صورت تأمین منابع و بار مالی لازم از سوی این نظام برقرار خواهد شد.

ماده ۴ـ اهداف و وظایف حوزه حمایتی و توانبخشی به شرح زیر می‌باشد.

الف ـ سازماندهی و هدفمند کردن یارانه‌ها و منابع حمایتی.

۱ـ نک: مصوبه مورخ ۱۳۸۳/۱۱/۱٤هیأت وزیران، موضوع آیین‌نامه بیمه اجتماعی روستاییان و عشایر.

۲ـ نک: بند ۹ ماده ۲ و مواد ٦۸ و ٦۹ قانون تأمین اجتماعی، ماده ۷٦ قانون کار مصوب۱۳٦۹/۸/۲۹، قانون تنظیم خانواده و جمعیت مصوب ۱۳۷۲/۲/۲٦و قانون ترویج تغذیه با شیر مادر مصوب ۱۳۷٤/۹/۲۲.

ب ـ هماهنگی بخشهای مختلف دولت در راستای پیشگیری از آسیبهای اجتماعی.

ج ـ مشارکت در تعیین خط فقر (مطلق و نسبی).

د ـ حمایت از افراد جامعه در برابر رویدادهای اقتصادی، اجتماعی و پیامدهای سوء آنها خصوصاً در زمینه بیمه بیکاری، بی‌سرپرستی، در راه ماندگی و پیری.

هـ ـ تأمین حداقل زندگی برای همه افراد و خانواده‌هایی که درآمد کافی ندارند یا اولویت افرادی که به دلایل جسمی و روانی قادر به کار نیستند.

و ـ پرداخت مقرری به افراد جویای کار به شکل وام و برای مدت محدود.

ز ـ تحت پوشش قرار دادن خانواده‌های بی‌سرپرست و زنان خودسرپرست.

ح ـ فراهم سازی امکانات، آموزش بازتوانی و ایجاد مهارتهای شغلی خانوارهای نیازمند.

ط ـ حمایت از مادران به خصوص در دوران بارداری و حضانت فرزند.

ی ـ تأمین خدمات پیشگیری از بروز یا تشدید معلولیت‌ها و آسیب‌های اجتماعی در گروه‌های هدف و تحت پوشش قرار دادن آنها در سه سطح پیشگیری، درمان و توانبخشی.

ک ـ فراهم آوردن امکانات لازم به منظور بهبود وضع جسمی، ذهنی، اجتماعی و اقتصادی معلولین برای ادامه زندگی و تلاش برای تأمین استقلال و خودکفائی معلولان، افراد محروم از فرصتهای برابر اجتماعی و آسیب‌دیدگان اجتماعی.

ل ـ آماده سازی محیط اجتماعی و فضای فیزیکی متناسب با ویژگی‌ها و توانائی‌های معلولان.

م ـ ادامه روند حمایت از نیازمندان روستائی و عشایر.

ماده ۵ ـ اهداف و وظایف حوزه امدادی به شرح زیر می‌باشد.

الف ـ آماده سازی و هماهنگی سازمانها و نهادهای ذی‌ربط برای ارائه فوری و کافی خدمات به آسیب‌دیدگان رویدادهای غیرمترقبه در جهت تأمین نیازهای اولیه آسیب‌دیدگان از حوادث طبیعی شامل تغذیه، پوشاک و سرپناه موقت در چارچوب طرح امداد و نجات کشور.

ب ـ پیش‌بینی سازوکارهای لازم برای امور مربوط به بازسازی کوتاه مدت با همکاری سازمان‌های دولتی و غیردولتی و نهادهای مدنی.

تبصره ـ جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران یک جمعیت غیردولتی است که براساس اساسنامه مصوب مجلس شورای اسلامی فعالیت می‌کند.

● **فصل دوم ـ اصول و سیاست‌های کلی**

ماده ۶ـ اصول و سیاست‌های ساختاری نظام جامع تأمین اجتماعی به شرح زیر می‌باشد.

الف) هماهنگی در حوزه‌ها: ساماندهی و هماهنگی فعالیت‌ها و خدمات در هر یک از حوزه‌های بیمه‌ای، حمایتی و امدادی در جهت افزایش کارآمدی و پوشش کامل‌تر فعالیت دستگاه‌ها، به نحوی که از همپوشانی و تداخل فعالیت آنها جلوگیری گردد.

ب) هماهنگی بین حوزه‌ها: هماهنگی بین حوزه‌های بیمه‌ای، حمایتی و امدادی با محور بودن نظام بیمه‌ای صورت می‌گیرد.

ج) هماهنگی بین فعالیتهای پیشگیرانه و فعالیتهای اجرایی در سایر بخشهای اثرگذار بر تأمین اجتماعی.

د) مشارکت بخشهای غیردولتی: نظام تأمین اجتماعی بر اصل مشارکت در سطوح سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، اجرا و ارزشیابی استوار است به نحوی که دستگاه‌ها و سازمانهای غیردولتی به روشهای تعریف شده امکان مشارکت داشته باشند. این مشارکت خدمت‌گیرندگان متشکل و سازمان یافته از قبیل سازمان‌ها و نهادهای غیردولتی را نیز شامل می‌شود. این مشارکت به معنای رفع مسئولیت از دولت نیست و در هر حال دولت مسئولیت تأمین اجتماعی را به عهده دارد.

ه) کمکهای داوطلبانه مردمی جهت تأمین منابع مالی توسط نهادها، مؤسسات، سازمان‌ها و شرکت‌های غیردولتی و عمومی نظام تأمین اجتماعی مجاز است. مشروط بر آن که این امر طبق آیین‌نامه مصوب هیأت وزیران صورت گرفته و امکان نظارت نظام تأمین اجتماعی فراهم باشد.

و) بهینه‌سازی: بهینه‌سازی فعالیتها بر سه سیاست زیر استوار است:

۱ـ تخصصی کردن فعالیتها بر حسب نوع خدمات.

۲ـ تخصصی کردن فعالیتها بر حسب گیرندگان خدمات.

۳ـ تخصصی کردن فعالیتها بر حسب سطح خدمات (همگانی یا مکمل).

ز ـ تمرکز و تمرکز زدایی: این اصل بر سیاست‌های زیر تأکید دارد:

۱ـ برنامه‌ریزی، سیاست‌گذاری، نظارت، ارزشیابی و توزیع منابع عمومی به صورت

متمرکز و توسط دولت انجام می‌شود.

۲ـ امور اجرایی و کارگزاری به صورت غیرمتمرکز صورت می‌گیرد.

۳ـ دخالت دولت در سطح فعالیتهای اجرایی و کارگزاری تأمین اجتماعی در مواردی صورت می‌گیرد که میزان فعالیت مؤسسات غیردولتی کفایت لازم برای ارائه خدمات را ننماید و یا برای تنظیم بازار خدمات تأمین اجتماعی و جبران نقص بازار دخالت دولت لازم باشد.

٤ـ دخالت دادن شرایط منطقه‌ای در برنامه‌ریزی.

ح ـ نظارت بر هر دو بخش دولتی و غیردولتی مرتبط با نظام جامع تأمین اجتماعی: این نظارت براساس مفاد این قانون، معیارهای مندرج در اساسنامه آنها، قراردادها و توافقنامه‌های مبادله شده صورت می‌گیرد.

ط ـ رقابت‌پذیری: اعمال اصل رقابت‌پذیری در سطوح اجرایی و کارگزاری نظام به منظور گسترش فضای رقابتی و بسط مزیتهای زیر:

۱ـ کلیه سطوح بیمه‌ای نظام تأمین اجتماعی به گونه‌ای طراحی و تنظیم گردند که امکان رقابت در آن وجود داشته باشد.

۲ـ برای بیمه شوندگان امکان انتخاب مؤسسه بیمه گذار فراهم شود.

۳ـ به منظور حصول اطمینان از وجود فضای سالم رقابتی و عدم عرضه انحصاری یا نیمه انحصاری، دولت اجازه کنترل و اقدام ضدانحصار را براساس قوانین موضوعه خواهد دشد.

ی) نحوه مشارکت مالی:

۱ـ بهره‌مندی صندوق‌های فعال در سطح همگانی بیمه‌های اجتماعی و درمانی بابت هر عضو از محل منابع عمومی به صورت سرانه برابر خواهد بود، این امر مانع حمایت دولت از اقشار ضعیف جامعه نمی‌باشد.

۲ـ درصد مشارکت و سهم پرداختی کارفرما نسبت به مأخذ کسر حق بیمه به صندوق‌های فعال در سطح همگانی بیمه‌های اجتماعی و درمانی یکسان خواهد بود.

۳ـ درصد مشارکت و سهم پرداختی بیمه شده نسبت به مأخذ کسر حق بیمه به صندوق‌های فعال در سطح همگانی بیمه‌های اجتماعی و درمانی یکسان خواهد بود.

ک ـ نحوه جابجایی: جابجایی بیمه شدگان بین صندوق‌های بیمه همگانی به صورت انفرادی یا گروهی براساس آیین‌نامه مصوب هیأت وزیران مجاز خواهد بود.

ل ـ سازمان‌ها، مؤسسات و صندوق‌های فعال در قلمرو بیمه‌ای نظام، دارای شخصیت حقوقی و استقلال مالی و اداری بوده و طبق ضوابط و مقررات مورد عمل خود، در چارچوب این نظام فعالیت می‌نمایند.

ماده ۷ـ اصول و سیاست‌های مالی نظام جامع تأمین اجتماعی به شرح زیر می‌باشد.

الف) پایداری منابع مالی شامل:

۱ـ استفاده از منابع عمومی

۲ـ منابع حاصل از هدفمند کردن یارانه‌ها

۳ـ ایجاد تعادل بین منابع و مصارف صندوق‌های بیمه‌ای ضمن حفظ شخصیت حقوقی و استقلال منابع مالی صندوقها

٤ـ تأمین منابع بخش بیمه‌ای با مشارکت کارفرما، بیمه شده، دولت

۵ـ منابع اختصاص داده شده برای جبران اجتماعی خسارت‌های ناشی از سیاست‌های اقتصادی و توسعه‌ای

٦ـ استفاده از منابع حاصل از کمک‌های مردمی در قلمروهای نظام تأمین اجتماعی

۷ـ استفاده از منابع حاصل از وقف در قلمروهای نظام تأمین اجتماعی

۸ـ استفاده از منابع حاصل از خمس، زکات و سایر وجوه شرعی در قلمروهای نظام تأمین اجتماعی با مجوز مراجع تقلید

۹ـ استفاده از منابع حاصل از صدقات و نذورات در قلمروهای نظام تأمین اجتماعی

۱۰ـ استفاده از منابع، اموال و دارایی‌های نهادها و بنیادهای انقلاب اسلامی قلمرهای مختلف نظام تأمین اجتماعی با اذن مقام رهبری

۱۱ـ درآمد ناشی از سرمایه‌گذاری‌ها و مدیریت وجوه و ذخائر دستگاه‌های اجرایی دولتی و عمومی، سازمان‌ها، مؤسسات و صندوق‌های فعال در قلمروهای مختلف نظام تأمین اجتماعی.

تبصره ـ اتخاذ تمهیدات مالی، اعتباری و ساختاری لازم به منظور تداوم و استمرار توان پاسخگویی حوزه‌های بیمه‌ای، حمایتی و امدادی نظام به نیازهای شهروندان.

ب ـ نظارت مالی بر منابع:

تمام دستگاه‌ها، سازمان‌ها، مؤسسات، نهادها و صندوق‌های فعال در قلمروهای بیمه‌ای، حمایتی و امدادی، در حد استفاده از منابع و تسهیلات نظام تأمین اجتماعی

تحت نظارت دولت در چارچوب این قانون قرار می‌گیرند.

ج ـ اجرای تصمیمات و احکام دولت در جهت کاهش منابع و یا افزایش مصارف و تعهدات صندوقها و مؤسسات بیمه‌ای منوط به تأمین منابع مالی معادل آن خواهد بود. لغو مفاد این بند مشروط به تصریح نام و ذکر موضوع در سایر قوانین خواهد بود.

د ـ وجوه، اموال، ذخائر و دارایی‌های صندوق‌های بیمه اجتماعی و درمانی در حکم اموال عمومی بوده و مالکیت آن مشاع و متعلق به همه نسلهای جامعه تحت پوشش است، هرگونه تصرف دولت در این اموال و رابطه مالی دولت با صندوق‌های موصوف در چارچوب قوانین و مقررات مورد عمل صندوقها خواهد بود.

ه ـ مطالبات سازمان‌ها، صندوقها و مؤسسات بیمه‌ای فعال در قلمروهای نظام تأمین اجتماعی از دولت بر مبنای ارزش واقعی روز و براساس نرخ اوراق مشارکت پرداخت خواهد شد.

اصول و سیاست‌های اقتصادی

ماده ۸ـ به منظور کاهش آثار سوء احتمالی سیاست‌ها و برنامه‌های اقتصادی و توسعه‌ای بر وضعیت رفاه و تأمین اجتماعی مردم و جلوگیری از وارد آمدن هرگونه شوک و ضربه ناشی از سیاست‌های فوق، متولی نظام جامع تأمین اجتماعی در تصمیمات اقتصادی خصوصاً در مذاکرات مربوط به تعیین حداقل دستمزدها مشارکت و در شورای اقتصاد، شورای عالی اشتغال، شورای عالی کار، شورای پول و اعتبار، شورای عالی بیمه خدمات درمانی، شورای عالی سلامت و شورای عالی خانواده با حق رأی شرکت خواهد کرد.

ماده ۹ـ اصول و سیاست‌های اجرایی نظام جامع تأمین اجتماعی به شرح زیر می‌باشد.

الف ـ سیاست جامعیت: جامعیت به معنای ارائه کلیه خدمات متنوع و مصرح در این قانون است.

ب ـ سیاست کفایت: که براساس آن در مرحله اول حداقل نیازهای اساسی آحاد جامعه تأمین و در مرحله دوم کمیت وکیفیت خدمات ارتقاء می‌یابد.

ج ـ سیاست فراگیری: که براساس آن خدمات نظام تأمین اجتماعی باید برای کلیه

آحاد ملت تأمین و تضمین شود.

د ـ سیاست پیشگیری: اعمال این سیاست شامل هر سه حوزه بیمه‌ای، حمایتی و امدادی می‌باشد و مطابق آن بر ضرورت هماهنگی با سایر دستگاه‌های مؤثر تأکید می‌شود به نحوی که تلاش برای پیشگیری از ظهور یا گسترش انحرافات و مشکلات اجتماعی به عنوان یک سیاست هماهنگی فرابخشی مبنای عمل قرار گیرد.

هـ ـ سیاست توانمندسازی: سیاست توانمندسازی به معنای کاهش روشهای مبتنی بر تأمین مستقیم نیاز و متقابلاً افزایش توانایی‌های فردی و جمعی به منظور تأمین نیازها توسط خود افراد وابسته می‌باشد.

و ـ سیاست کارگستری: سیاست کارگستری، سازوکاری غیرحمایتی است و با ایجاد زمینه‌های اشتغال فرد، امکان تأمین نیاز توسط خود او فراهم می‌شود و به معنای ارائه خدمات رفاهی به شرط انجام تعهدات معین است.

ز ـ سیاست نیازمندیابی فعال: رسیدگی به حقوق افراد با استفاده از سیستم جامع آماری و اطلاعاتی و تأکید بر کرامت انسانی و نفی روشهای تحقیرآمیز.

ح ـ حقوق افراد عضو و تحت پوشش در قبال تعهدات قانونی سازمان‌ها، مؤسسات و صندوق‌های بیمه‌ای این نظام تحت ضمانت دولت خواهد بود و دولت مکلف است تمهیدات مالی، اعتباری و ساختاری لازم در این زمینه را اتخاذ نماید.

ط ـ ارائه تعهدات بیمه‌ای صندوق‌ها در قبال افراد عضو و تحت پوشش براساس قاعده عدالت و تناسب میزان مشارکت (سنوات و میزان پرداخت حق بیمه) و با تنظیم ورودی‌ها و خروجی‌ها طبق محاسبات بیمه‌ای صورت می‌پذیرد.

ی ـ سازمان‌ها، مؤسسات و صندوق‌های بیمه‌ای نظام تأمین اجتماعی ماهیت تعهدی داشته و حق بیمه‌شدگان نسبت به صندوق‌ها، منحصر به دریافت تعهدات قانونی است.

تبصره ـ با توجه به محدودیت منابع دولت در هر سه سیاست (کفایت، جامعیت و فراگیری)، دولت موظف است سیاست‌های مرحله‌ای خود را در ضمن برنامه‌های توسعه کشور منظور نماید.

اصول و سیاست‌های یارانه‌ای

ماده ۱۰ـ اتخاذ سیاست‌های یارانه‌ای در چارچوب قانون و براساس سیاست‌های

کلی نظام به منظور هدفمند کردن یارانه‌ها، با استفاده از نظامهای اطلاعاتی جامع و منسجم کشور مانند طرح کد ملی و یا نظام مالیاتی کشور صورت می‌گیرد به نحوی که به تدریج یارانه اعطایی به خانواده‌های پردرآمد کاهش یافته و یا حذف گردد و میزان یارانه اعطایی به خانواده‌های پردرآمد برای تأمین منابع مورد نیاز نظام جامع تأمین اجتماعی منظور خواهد شد.

● **فصل سوم ـ تشکیلات**

ماده ۱۱ـ در راستای تحقق نظام جامع تأمین اجتماعی و جهت اجرای این قانون، وزارت رفاه و تأمین اجتماعی تشکیل می‌گردد.

تبصره ۱ـ هرگونه استفاده از منابع نظام تأمین اجتماعی اعم از منابع عمومی و یارانه‌ها در حوزه‌های بیمه‌ای، حمایتی و امدادی برای دستگاه‌های اجرایی دولتی، عمومی، صندوقها و نهادهای غیردولتی، خارج از قلمرو این نظام تحت هر عنوان و برای هر منظور ممنوع است و استفاده از این منابع مستلزم پذیرش نظارت و راهبری کلان وزارت رفاه و تأمین اجتماعی است.

تبصره ۲ـ خط مشی‌های مصوب وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در زمینه‌های امور بهداشتی، درمانی، سطح‌بندی خدمات درمانی و سامانه ارجاع برای وزارت رفاه و تأمین اجتماعی و قلمروهای آن لازم الاجراء می‌باشد.

تبصره ۳ـ دولت مکلف است تا پایان برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران جهت ادغام دو وزارتخانه موجود اقدامات قانونی را معمول دارد.

ماده ۱۲ـ ارکان چهارگانه نظام جامع تأمین اجتماعی به ترتیب ذیل خواهد بود:

۱ـ شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی.

۲ـ وزارت رفاه و تأمین اجتماعی.

۳ـ نهادها، سازمان‌ها، مؤسسات و صندوق‌های اصلی هر یک از قلمروهای «بیمه‌های اجتماعی»، «بیمه‌های خدمات درمانی»، «امور حمایتی» و «امور امدادی» که وظیفه مدیریت و ساماندهی منابع این نظام اعم از منابع عمومی و یارانه‌های تخصیصی از سوی وزارتخانه و نیز منابع حاصل از مشارکت شرکای اجتماعی خود را داشته و یا تصدی وظایف اجرایی در قلمروهای مختلف

بیمه‌های اجتماعی، بیمه‌های خدمات درمانی، امور حمایتی و امور امدادی را به نمایندگی از سوی دولت بر عهده دارند.

٤ـ مؤسسات کارگزاری: شامل شرکت‌های بیمه تجاری، شهرداری‌ها، دهداری‌ها و سایر ظرفیت‌های ساختاری در قالب بانک، صندوق، شرکت و بنگاه‌های خدماتی و نهادهای خیریه و مدنی است که در سطح کارگزار اجرایی نظام جامع تأمین اجتماعی در قالب قراردادها و تفاهم نامه‌های منعقده فعالیت خواهند داشت.

تبصره ۱ـ نهادها، سازمان‌ها، مؤسسات و صندوق‌های اصلی فعال در قلمروهای بیمه‌ای، حمایتی و امدادی این نظام مکلفند امور اجرایی و تصدی‌گری خود در زمینه تولید و ارائه خدمات و تعهدات قانونی مربوط را به موجب قراردادهایی که ضوابط آن با پیشنهاد وزارت و تصویب شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی تعیین خواهد شد به مؤسسات کارگزاری محول نمایند.

تبصره ۲ـ با توجه به ماهیت امور بیمه‌ای کلیه عناوین تشکیلاتی و سازمانی نهادهای فعال در قلمروهای بیمه اجتماعی و درمانی به «صندوق» تغییر نام خواهند یافت.

تبصره ۳ـ کلیه دستگاه‌هایی که خانواده معظم شهدا، اسرا، مفقودین، جانبازان و ایثارگران انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی را تحت پوشش قرار داده‌اند براساس نامه مورخ ۱۳۸۱/۱۱/۱۸ مقام معظم رهبری به ریاست جمهوری در یک نهاد ادغام می‌گردد و در صورت تأیید مقام رهبری، کلیه اموال و دارایی‌ها، مالکیت‌ها و امکانات بنیاد شهید، ستاد رسیدگی به امور آزادگان و پنجاه درصد (۵۰٪) اموال، دارایی‌ها، مالکیتها و امکانات بنیاد مستضعفان و جانبازان به این نهاد انتقال می‌یابد و منابع ناشی از دارائی‌ها و مالکیتهای فوق صرفاً جهت رسیدگی به امور شهدا و ایثارگران در چارچوب نظام تأمین اجتماعی هزینه خواهد شد.

ماده ۱۳ـ شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی: به منظور هماهنگی سیاست‌های اجتماعی در حوزه‌های اشتغال، آموزش و پرورش، تربیت بدنی، مسکن، بهداشت و درمان و سایر بخشهای مرتبط با حوزه تأمین اجتماعی شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی به ریاست رئیس جمهور و دبیری وزیر رفاه و تأمین اجتماعی تشکیل

می‌گردد. دبیرخانه شورا در وزارت رفاه و تأمین اجتماعی مستقر می‌باشد و تصمیمات شورای عالی با تصویب وزرای عضو شورای مزبور و تأیید رئیس جمهور، مناط اعتبار خواهد بود.[۱]

ماده ۱۴ـ ترکیب شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی به شرح زیر می‌باشد:

الف) رئیس جمهور (رئیس شورا)

ب) وزیر رفاه و تأمین اجتماعی (دبیر شورا)

ج) رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور.

د) وزیر کشور.

ه) وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.

و) وزیر آموزش و پرورش.

ز) وزیر مسکن و شهرسازی.

ح) وزیر کار و امور اجتماعی.

ط) وزیر دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح.

ی) وزیر امور اقتصادی و دارایی.

ک) سه نفر نماینده مجلس شورای اسلامی از کمیسیونهای بهداشت و درمان، اجتماعی و برنامه و بودجه و محاسبات به انتخاب مجلس شورای اسلامی به عنوان ناظر.

۵ـ وزیر کشاورزی

م) سرپرست کمیته اماد امام خمینی[۲]

ماده ۱۵ـ وظایف شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی به شرح زیر می‌باشد.

الف) هماهنگی سیاست‌های اجتماعی.

ب) تعامل با شورای اقتصاد و سایر شوراهای فرابخشی برای حل مسائل اجتماعی.

ج ـ بررسی، اصلاح و تأیید سیاست‌های کلان رفاه و تأمین اجتماعی و پیشنهاد آن به هیأت وزیران با رعایت سیاست‌های کلی نظام

۱ـ آیین‌نامه داخلی شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی در تاریخ ۱۳۸۳/۸/۱۳به تصویب رسیده است.

۲ـ به موجب قانون اصلاح ماده (۱٤) قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۸۷/۲/۱۵ وزیر جهاد کشاورزی و سرپرست کمیته امداد امام خمینی به عضویت در ترکیب ماده (۱٤) اضافه گردیده‌اند.

د ـ بررسی، اصلاح و تأیید بودجه سالانه رفاه و تأمین اجتماعی درقالب سیاست‌های عمومی و بودجه‌ای کشور و پیشنهاد آن به هیأت وزیران

هـ ـ پیشنهاد ضوابط کلی نحوه مدیریت وجوه، ذخایر وسرمایه‌گذاری‌های دستگاه‌های اجرایی، دولتی وعمومی، سازمان‌ها و صندوق‌های فعال در قلمروهای مختلف نظام تأمین اجتماعی با تصویب هیأت وزیران ...

تبصره ـ آیین‌نامه مربوط به نحوه تشکیل و اداره جلسات، حد نصاب تصمیمات و سایر امور مربوط به شورای عالی رفاه وتأمین اجتماعی توسط وزارت رفاه و تأمین اجتماعی تهیه وبه تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۶ـ به منظور نیل به اهداف و اجرای وظایف مصرح در فصل اول و تحقق اصول و سیاست‌های مصرح در فصل دوم این قانون، اهم اختیارات و مسئولیتهای وزارت رفاه و تأمین اجتماعی به شرح ذیل تعیین می‌گردد:

الف ـ زمینه سازی برای تحقق اصول فراگیری، جامعیت و کفایت نظام و بسط پوشش‌های بیمه‌ای، حمایتی و امدادی کشور (در چارچوب طرح جامع امداد و نجات کشور).

ب ـ ایجاد هماهنگی و تعامل برنامه‌های نظام جامع تأمین اجتماعی با برنامه‌های جامع قلمروهای اشتغال، بهداشت و درمان، آموزش و پرورش، مسکن و سایر بخش‌های مرتبط.

ج ـ سیاست‌گذاری و تدوین راهبردهای اساسی نظام جامع تأمین اجتماعی و تدوین معیارهای جامعیت و کفایت روزآمد نظام.

د ـ ایجاد هماهنگی در برنامه‌های اجرایی قلمروهای سه‌گانه نظام جامع تأمین اجتماعی.

هـ ـ تهیه و تدوین پیش‌نویس لوایح و آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های مورد نیاز برای تحقق اهداف و اصول سیاست‌های نظام جامع تأمین اجتماعی و پیشنهاد آن به مراجع ذی‌ربط برای تأیید و تصویب.

و ـ تنظیم کلان بودجه عمومی دولت در قلمروهای بیمه‌های اجتماعی، بیمه‌های خدمات درمانی، امور حمایتی و امدادی کشور و پیشنهاد آن به شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی.

زـ مدیریت منابع و مصارف و تنظیم بودجه تلفیقی نظام جامع تـأمین اجتمـاعی بـه منظور متعادل سازی اعتبارات و تخصیص بهینه منابع به مصارف در قلمروهای مختلف نظام تأمین اجتماعی.

ح ـ سازماندهی نظام نظارت و ارزشیابی کارکردهای نظام جامع تـأمین اجتمـاعی و تنظیم و ارائه گزارشهای مربوطه به شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی.

ط ـ ساماندهی ومدیریت اجرایی نظام هدفمند یارانه‌های اجتماعی و جهت‌دهـی آن به سوی افراد وخانواده‌های نیازمند با رویکرد خوداتکایی و اشتغال.

ی ـ طراحی و تنظیم کارکردهای نظام به گونه‌ای کـه حتـی‌الامکـان برخـورداری از مزایای تأمین اجتماعی و حمایت از کلیه افراد به ویژه افراد نیازمند از طریق شبکه‌هـای بیمه‌ای صورت پذیرد.

ک ـ بررسی و ارزیابی مستمر به منظور اطمینـان از ثبـات وضـعیت مـالی (منـابع و مصارف) قلمروهای کارکردی نظام تأمین اجتماعی برای اجرای تعهدات جاری وآتی و ارائه گزارشهای لازم به مراجع ذی‌ربط.

ل ـ ایجاد زمینه گسترش حضور و مشارکت بیشتر نهادهای خیریه، وقف و مدنی در حوزه‌های حمایتی و امدادی نظام جامع تأمین اجتماعی.

م ـ تشکیل پایگاه اطلاعاتی نظام جـامع تـأمین اجتمـاعی بـه منظـور جمـع‌آوری و پردازش اطلاعات مربوط و تعیین شاخص‌های ذی‌ربط در حوزه‌های بیمـه‌ای، حمـایتی وامدادی.

ن ـ انجام پژوهش‌های کاربردی.

س ـ تهیه و تدوین تعاریف، اصطلاحات و استانداردهای مورد نیاز نظام و همچنین اعمال تغییرات و به روزرسانی آنها با تصویب شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی.

تبصره ـ سازماندهی شوراهای تخصصی و راهبـردی لازم در هـر سـه قلمـرو نظـام جامع تأمین اجتماعی به موجب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به تـصویب هیـأت وزیـران می‌رسد.

ماده ۱۷ ـ وزارت رفاه وتأمین اجتماعی مکلف است حداکثر ظرف مدت یک سـال ازتاریخ تصویب این قانون نسبت به بررسی و اصلاح اساسنامه‌های کلیـه دسـتگاه‌هـای اجرایی، صندوق‌ها و نهادهای دولتی و عمومی فعال در قلمروهای بیمـه‌ای، حمـایتی و

امدادی (در چارچوب طرح جامع امداد و نجات کشور) نظام و سایر دستگاه‌هایی که شمول قانون برآنها مستلزم ذکر نام است، اقدام و مراتب را پس از تأیید شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی به تصویب هیأت وزیران برساند، استفاده از اعتبارات عمومی برای دستگاه‌ها، صندوقها و نهادهای مصوب جدید مجاز خواهد بود. اصلاح آن بخش از اساسنامه‌ها که مربوط به ارکان نهادهای فوق‌الذکر می‌باشد، باید به ترتیبی صورت پذیرد که ترکیب کلی ارکان آنها به صورت زیر باشد:

الف ـ شورا یا مجمع و یا هیأت امنا باشرایط زیر:

۱ـ نصف به علاوه یک اعضاء با پیشنهاد وزیر رفاه و تأمین اجتماعی و تأیید شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی و تصویب هیأت وزیران انتخاب خواهند شد.

۲ـ مابقی اعضا به تناسب تعداد افراد تحت پوشش توسط «خدمت گیرندگان متشکل و سازمان یافته» آنها براساس آیین‌نامه‌ای که به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، تعیین خواهند شد ودرصورت عدم وجود تشکل‌های رسمی موصوف و تا زمان شکل‌گیری آنها، اعضای مزبور از سوی شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی انتخاب خواهند شد.

تبصره ـ در مواردی که برای کارکنان یک یا چند دستگاه اجرایی منفرداً یا مجتمعاً صندوق خاص بیمه‌ای لازم باشد، دونفر از طرف بالاترین مقام یا مقامات آن دستگاه یا دستگاه‌ها به عنوان ناظر درجلسات شورا یا مجمع یا هیأت امنا شرکت خواهند کرد.

ب ـ هیأت مدیره: مرکب از پنج یا هفت نفر دارای تخصص و تجارب مختلف مورد نیاز می‌باشد که از سوی شورا یا مجمع ویا هیأت امنای مربوطه برای مدت چهارسال به صورت موظف (بدون پذیرش مسئولیت اجرایی) انتخاب خواهند شد و انتخاب مجدد آنها بلامانع بوده و از میان خود یک نفر را به عنوان رئیس هیأت مدیره تعیین خواهند نمود.

ج ـ مدیرعامل: فردی خارج از مجمع و هیأت مدیره که به پیشنهاد هیأت مدیره و تصویب شورا یا مجمع یا هیأت امنای مربوطه برای مدت چهار سال انتخاب خواهد شد و انتخاب مجدد وی بلامانع می‌باشد.

د – هیأت نظارت: مرکب از سه نفر دارای تخصص‌ها و تجارب مختلف مورد نیاز که از سوی شورا یا مجمع و یا هیأت امنای مربوطه برای مدت چهار سال انتخاب

خواهند شد و انتخاب مجدد آنها بلامانع می‌باشد (وظایف بازرس قانونی به عهده سازمان حسابرسی بوده که گزارش خود را به هیأت نظارت جهت بررسی و اظهارنظر ارائه خواهد نمود).

تبصره ۱ـ شرط عضویت در کلیه سطوح ارکان فوق، داشتن حداقل مدرک کارشناسی ارشد با پنج سال سابقه کار تخصصی در رشته‌های مدیریت، حسابداری، بیمه، مالی، اقتصاد، انفورماتیک و گروه پزشکی خواهد بود و انتصاب افراد مزبور پس از تأیید احراز شرایط سمت از سوی سازمان مدیریت وبرنامه‌ریزی کشور نافذ می‌باشد.

تبصره ۲ـ کلیه مسئولیتها و اختیارات مربوط به دستگاه‌های اجرایی دولتی و عمومی، صندوق‌ها و نهادهای فعال در حوزه‌های بیمه‌ای، حمایتی وامدادی نظام، از وزراء مربوطه یا بالاترین مقام مسئول آنها سلب و به وزیر رفاه وتأمین اجتماعی تفویض می‌گردد. این امر شامل عضویت و یا ریاست شوراها، مجامع و هیأتهای امناء نهادهای موصوف و کمیسیون‌های فرعی واصلی دولت، شوراهای عالی فرابخشی و مجامع بین‌المللی مرتبط نیز می‌باشد.

ماده ۱۸ ـ اعمال این قانون در ارتباط با کمیته امداد امام خمینی (ره) و همچنین امور مرتبط با نیروهای مسلح منوط به اذن مقام رهبری می‌باشد.

ماده ۱۹ـ از تاریخ تصویب این قانون، آن قسمت از قوانین امور بیمه‌های اجتماعی، بیمه خدمات درمانی، امورحمایتی و امدادی که مغایر با این قانون می‌باشد ملغی‌الاثر می‌گردد.

لایحه فوق مشتمل بر نوزده ماده و بیست‌ویک تبصره در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ بیست‌و یکم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصدوهشتادو سه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۳/۳/۹ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

۷۶– از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب (۱۳۸۳/۶/۱۱)

- **فصل هفتم – ارتقاء سلامت و بهبود کیفیت زندگی**

ماده ۸۴ – دولت موظف است به منظور نهادینه کردن مدیریت، سیاست‌گذاری، ارزشیابی وهماهنگی این قلمرو از جمله: امنیت غذا و تغذیه در کشور، تأمین سبد

مطلوب غذایی وکاهش بیماریهای ناشی از سوء تغذیه و گسترش سلامت همگانی در کشور، اقدام‌های ذیل‌را به‌عمل آورد:

الف – تشکیل «شورای عالی سلامت و امنیت غذائی» با ادغام «شورای غذا وتغذیه» و «شورای عالی سلامت» پس از طی مراحل قانونی.

ب – تهیه و اجرای برنامه‌های آموزشی لازم به منظور ارتقاء فرهنگ و سواد تغذیه‌ای جامعه.

سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران و دستگاه‌های اجرائی مکلفند در تدوین و اجرای برنامه جامع یاد شده با وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی همکاری و از تبلیغ کالاهای مضر به سلامتی خودداری نمایند.

ج – تخصیص منابع اعتباری، تسهیلات بانکی و یارانه‌ای لازم برای تولید، تأمین، توزیع و مصرف مواد غذائی، در جهت دستیابی به سبد مطلوب غذائی و اختصاص منابع لازم برای شروع و تدارک برای ترویج غذای سالم در قالب میان وعده غذایی دانش‌آموزان و همچنین کمک غذایی برای اقشار نیازمند.

د – تهیه و اجرای برنامه‌های:

۱ – ایمنی غذا.

۲ – کاهش ضایعات مواد غذایی از تولید به مصرف.

ماده ۸۵ – دولت موظف است ظرف مدت شش ماه پس از تصویب این قانون، لایحه حفظ و ارتقاء سلامت آحاد جامعه و کاهش مخاطرات تهدید کننده سلامتی را مشتمل بر نکات ذیل تهیه و جهت تصویب به مجلس شورای اسلامی ارائه کند:

– کاهش حوادث حمل و نقل، از طریق شناسائی نقاط و محورهای حادثه‌خیز جاده‌ها و راههای مواصلاتی و کاهش نقاط مذکور به میزان پنجاه درصد (۵۰٪) تا پایان برنامه چهارم.

– تأکید بر رعایت اصول ایمنی و مقررات راهنمایی و رانندگی.

– ساماندهی و تکمیل شبکه فوریتهای پزشکی پیش بیمارستانی و بیمارستانی‌کشور و کاهش مرگ و میر ناشی از حوادث حمل و نقل به میزان پنجاه درصد (۵۰٪) تاپایان برنامه چهارم.

– ارتقاء طرح ایمنی وسائط نقلیه موتوری و اعمال استانداردهای مهندسی انسانی و

ایمنی لازم.

– کاهش مخاطرات تهدیدکننده سلامتی در محیط کار، آلاینده‌های هوا، آب، خاک، محصولات کشاورزی و دامی و تعریف مصادیق، میزان و نحوه تعیین و وصول عوارض و جرائم جبرانی و چگونگی مصرف منابع حاصله.

ماده ۸۶ - وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دستگاه‌های ذی‌ربط مکلفند تا پایان‌سال اول برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، اقدامات لازم را جهت کاهش خطرات و زیانهای فردی و اجتماعی اعتیاد، پیشگیری ودرمان بیماری ایدز و نیز کاهش بار بیماریهای روانی معمول دارد.

ماده ۸۷ – وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است به منظور زمینه‌سازی برای حضور مؤثر در بازارهای جهانی و تبدیل جمهوری اسلامی ایران به مرکز رفع نیازهای سلامت و پزشکی منطقه، درچارچوب سیاست‌های راهبردی تجاری، تسهیلات لازم را در خصوص معرفی توانائی‌ها، عرضه و بازاریابی خدمات سلامت و آموزش پزشکی و تولیدات، تجهیزات و فرآورده‌های پزشکی و داروئی ارائه نماید، به نحوی که مقدار ارز حاصل از صادرات خدمات و تولیدات مزبور معادل سی درصد (۳۰٪) مصارف ارزی‌بخش بهداشت و درمان، در پایان سال پایانی برنامه چهارم باشد.

ماده ۸۸ - وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است به منظور ارتقاء مستمرکیفیت خدمات سلامت و تعالی عملکرد خدمات بالینی، افزایش بهره‌وری و استفاده بهینه از امکانات بهداشتی و درمانی کشور، اقدامهای ذیل را انجام دهد:

الف – تدوین، نظارت و ارزشیابی استانداردها و شاخصهای بهبود کیفیت خدمات و اصلاح رتبه‌بندی بیمارستانها براساس الگوی ارتقای عملکرد بالینی.

ب – مشتری‌مدار نمودن واحدهای بهداشتی، درمانی، ازطریق اصلاح فرآیندها وساختار مدیریت اقتصادی (ازجمله اصلاح نظام حسابداری، پرداخت مبتنی بر عملکرد،بودجه‌ریزی عملیاتی).

ج – اداره بیمارستانهای پیشنهادی دانشگاه‌های علوم پزشکی، به صورت‌هیأت‌امنائی و یا شرکتی و تفویض اختیارات مدیریت، جذب و به‌کارگیری نیروی انسانی واداری – مالی به آنها در چارچوب تعرفه‌های مصوب.

د – تفکیک بیمارستانها از نظر تختهای آموزشی و غیر آموزشی و اعمال شاخص‌های اعتباری و نیروی انسانی براساس آن.

هـ – طراحی و استقرار نظام جامع اطلاعات سلامت شهروندان ایرانی.

ماده ۸۹- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مکلف است به منظور دسترسی عادلانه مردم به خدمات بهداشتی، درمانی و منطقی نمودن آن متناسب با نیازها در نقاط مختلف‌کشور، نظام ارائه حداقل استاندارد خدمات بهداشتی، درمانی کشور را مبتنی برسطح‌بندی خدمات طراحی نماید. ایجاد، توسعه و تجهیز یا تغییر در ظرفیت‌های پزشکی و درمانی کشور و همچنین اختصاص نیروی انسانی جهت ارائه خدمات، مطابق باسطح‌بندی خدمات درمانی کشور انجام خواهد شد. احداث، ایجاد و توسعه واحدهای بهداشتی و درمانی توسط دستگاه‌های موضوع ماده (۱۶۰) این قانون و نیروهای مسلح، صرفاً با تأیید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و تصویب هیأت وزیران امکان‌پذیر خواهد بود.

در خصوص واحدهای سلامت و ایمنی محیط کار (H.S.E) طبق مقررات اختصاصی ذی‌ربط عمل خواهد شد.

تبصره - مفاد این ماده شامل خدمات بهداشتی درمانی که از طریق سرمایه‌گذاری واداره بخش خصوصی انجام می‌گردد، نمی‌باشد.

ماده ۹۰ - به منظور ارتقاء عدالت توزیعی در دسترسی عادلانه مردم به خدمات بهداشتی ودرمانی و در جهت کاهش سهم خانوارهای کم‌درآمد و آسیب‌پذیر از هزینه‌های بهداشتی و درمانی آنها، توزیع منابع و امکانات بهداشتی و درمانی باید به نحوی صورت گیرد که «شاخص مشارکت عادلانه مالی مردم» به نود درصد (۹۰٪) ارتقاء یابد و سهم مردم ازهزینه‌های سلامت حداکثر از سی درصد (۳۰٪) افزایش نیابد و میزان خانوارهای آسیب‌پذیر از هزینه‌های غیرقابل تحمل سلامت به یک درصد (۱٪) کاهش یابد. وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مکلف است با مشارکت سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور آئین‌نامه چگونگی متعادل نمودن سهم مردم در تأمین منابع بهداشت و درمان برای تحقق اهداف مذکور را ظرف مدت شش ماه پس از تصویب این قانون تهیه و برای تصویب به هیأت وزیران ارائه نماید.

ماده ۹۱- به منظور افزایش اثربخش نظام ارائه خدمات سلامت در کشور و تقویت

و توسعه‌نظام بیمه خدمات درمانی، اقدام‌های ذیل انجام خواهد شد:
الف – کلیه شرکت‌های بیمه تجاری و غیرتجاری صرفاً با رعایت قوانین و مقررات شورای عالی بیمه خدمات درمانی مجاز به ارائه خدمات بیمه پایه و مکمل می‌باشند.
ب – تا پایان برنامه چهارم شورای عالی بیمه خدمات درمانی تمهیدات لازم جهت استقرار بیمه سلامت با محوریت پزشکی خانواده و نظام ارجاع را فراهم نماید.
ج – به منظور تعمیم عدالت در بهره‌مندی از خدمات بهداشتی درمانی، خدمات بیمه پایه درمانی روستائیان عشایری، معادل مناطق شهری تعریف و اجرا می‌شود.
د – کلیه اتباع خارجی مقیم کشور موظف به دارا بودن بیمه‌نامه برای پوشش حوادث و بیماریهای احتمالی در مدت اقامت در ایران می‌باشند.
هـ – تأمین اعتبار بیمه‌های خدمات درمانی در بودجه‌های سنواتی در طول برنامه چهارم براساس سرانه واقعی خواهد بود که سالانه به تصویب هیأت دولت می‌رسد.
و – آئین‌نامه اجرائی این ماده توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ظرف مدت سه ماه از تصویب این قانون تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۹۲- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مکلف است نسبت به درمان فوری و بدون قید و شرط مصدومین حوادث و سوانح رانندگی، در مراکز خدمات بهداشتی و درمانی اقدام کند.

به منظور تأمین منابع لازم برای ارائه خدمات فوق، ده درصد (۱۰٪) حق بیمه‌شخص ثالث، سرنشین و مازاد توسط شرکت‌های بیمه تجاری وصول و به حساب درآمدهای اختصاصی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی نزد خزانه‌داری کل واریز می‌گردد و هزینه‌های درمان کلیه مصدومان ترافیکی، جاده‌ای و رانندگی از محل وجوه واریز شده به این حساب و سایر منابع موجود پرداخت خواهد شد. توزیع این منابع‌براساس عملکرد هر یک از سازمان‌های بیمه‌گر پایه توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، هر شش ماه یک بار صورت خواهد گرفت.

ماده ۹۳- الف – به منظور تنظیم بازار دارو فهرست داروهای مجاز همه ساله توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اعلام می‌شود. ورود، عرضه و تجویز دارو خارج از فهرست فوق ممنوع است.
ب – عرضه دارو (به‌استثنای داروهای غیرنسخه‌ای که فهرست آنها توسط وزارت

بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اعلام می‌شود) به مصرف‌کننده نهائی خارج از داروخانه‌ها ممنوع است.

ج – به منظور تضمین داروهای تولیدی، کلیه کارخانه‌های تولیدکننده دارو موظفند با ایجاد کنترل کیفیت و به‌کارگیری متخصصین ذی‌ربط نسبت به کنترل کیفیت تولیدات خود اقدام نمایند. به این منظور به کارخانه‌های ذی‌ربط اجازه داده می‌شود با هماهنگی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی از پنجاه درصد (۵۰٪) درآمد موضوع قانون‌اصلاح بند (۲) تبصره (۲) ماده (۵) قانون لزوم بازآموزی و نوآموزی جامعه پزشکی‌مصوب ۱۳۷۱,٦,۱۵ در قالب بودجه‌های سالانه استفاده کنند.

ماده ۹۴- ماده (۱۹٤) «قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری‌اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹,۱,۱۷ و اصلاحیه‌های آن» برای دوره برنامه چهارم(۱۳۸۸-۱۳۸٤) تنفیذ می‌گردد.

● **فصل هشتم - ارتقاء امنیت انسانی و عدالت اجتماعی**

ماده ۹۵- دولت مکلف است به منظور استقرار عدالت و ثبات اجتماعی، کاهش نابرابری‌های اجتماعی و اقتصادی، کاهش فاصله دهک‌های درآمدی و توزیع عادلانه درآمد در کشور ونیز کاهش فقر و محرومیت و توانمندسازی فقرا، ازطریق تخصیص کارآمد و هدفمند منابع‌تأمین اجتماعی و یارانه‌ای پرداختی، برنامه‌های جامع فقرزدایی و عدالت اجتماعی را با محورهای ذیل تهیه و به اجرا بگذارد و ظرف مدت شش ماه پس از تصویب این قانون، نسبت به بازنگری مقررات و همچنین تهیه لوایح برای تحقق سیاست‌های ذیل اقدام نماید:

الف – گسترش و تعمیق نظام جامع تأمین اجتماعی، در ابعاد جامعیت – فراگیری و اثربخشی.

ب – اعمال سیاست‌های مالیاتی، با هدف باز توزیع عادلانه درآمدها.

ج – تعیین خط فقر و تبیین برنامه‌های توانمندسازی متناسب و ساماندهی نظام خدمات حمایت‌های اجتماعی، برای پوشش کامل جمعیت زیر خط فقر مطلق و خط فقر نسبی و پیگیری و ثبت مستمر آثار برنامه‌های اقتصادی و اجتماعی بر وضعیت خط فقر، جمعیت زیر خط فقر، همچنین میزان درآمد سه دهک پائین درآمدی و شکاف فقر و جبران آثار برنامه‌های اقتصادی، اجتماعی به سه دهک پائین درآمدی ازطریق افزایش

قدرت خرید آنان.

دولت موظف است کلیه خانوارهای زیر خط فقر مطلق را حداکثر تا پایان سال دوم برنامه به صورت کامل توسط دستگاه‌ها و نهادهای متولی نظام تأمین اجتماعی شناسائی و تحت پوشش قرار دهد.

د – طراحی برنامه‌های ویژه اشتغال، توانمندسازی جلب مشارکت‌های اجتماعی آموزش مهارت‌های شغلی و مهارت‌های زندگی، به ویژه برای جمعیت‌های سه دهک پائین درآمدی در کشور.

هـ – ارتقاء مشارکت نهادهای غیردولتی و مؤسسات خیریه، در برنامه‌های فقرزدایی و شناسائی کودکان یتیم و خانواده‌های زیر خط فقر، در کلیه مناطق کشور توسط مدیریت‌های منطقه‌ای و اعمال حمایتهای اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی برای افراد یاد شده توسط آنان و دستگاه‌ها و نهادهای مسؤول در نظام تأمین اجتماعی.

و – امکان تأمین غذای سالم و کافی در راستای سبد مطلوب غذایی و تضمین خدمات بهداشتی، درمانی و توانبخشی رایگان و تأمین مسکن ارزان قیمت، همچنین‌حصول اطمینان از قرار گرفتن جمعیت کمتر از هجده سال تحت پوشش آموزش عمومی رایگان برای خانوارهای واقع در سه دهک پائین درآمدی، ازطریق جابه جائی و تخصیص کارآمد منابع یارانه‌ها.

ز – فراهم کردن حمایتهای حقوقی، مشاوره‌های اجتماعی و مددکاری، برای دفاع از حقوق فردی، خانوادگی و اجتماعی فقرا.

ح – اتخاذ رویکرد توانمندسازی و مشارکت محلی، براساس الگوی نیازهای اساسی توسعه و تشخیص نیاز توسط جوامع محلی برای ارائه خدمات اجتماعی، ازطریق نظام انگیزشی برای پروژه‌های عمرانی کوچک، متناسب با ظرفیت‌های محلی – ازطریق اعمال موارد فوق در سطوح محلی و با جلب مشارکتهای عمومی.

ط – طراحی روشهای لازم برای افزایش بهره‌وری و درآمد روستائیان و عشایر ایجاد فرصت‌های اشتغال به ویژه در دوره‌های زمانی خارج از فصول کاشت و برداشت با رویکرد مشارکت روستائیان و عشایر، با حمایت از صندوق قرض‌الحسنه توسعه اشتغال روستائی و صندوق اشتغال نیازمندان.

ماده ۹۶- دولت مکلف است با توجه به استقرار سازمانی نظام جامع تأمین

اجتماعی در برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران؛ پوشش‌جمعیتی، خدمات و حمایتهای مالی مورد نظر در اصل بیست و نهم (۲۹) قانون اساسی‌جمهوری اسلامی ایران را طبق قوانین از محل درآمدهای عمومی و درآمدهای حاصل ازمشارکت مردم، از طریق فعالیتهای بیمه‌ای، حمایتی و امدادی به صورت تدریجی و به‌شرح ذیل افزایش و به اجرا بگذارد.

الف – افزایش پوشش بیمه‌های اجتماعی با توجه خاص به روستائیان و عشایر و شاغلین شهری که تاکنون تحت پوشش نبوده‌اند، به نحوی که برنامه بیمه‌های اجتماعی روستائیان‌و عشایر، با مشارکت دولت و روستائیان و عشایر پس از تهیه و تصویب دولت از سال دوم برنامه چهارم، به اجرا گذاشته شود.

ب – پوشش کامل (صددرصد) جمعیتی از بیمه همگانی پایه خدمات درمانی.

ج – تأمین بیمه خاص (در قالب فعالیتهای حمایتی) برای حمایت از زنان سرپرست خانوار و افراد بی‌سرپرست با اولویت کودکان بی‌سرپرست.

د – هدفمند نمودن فعالیتهای حمایتی جهت توانمندسازی افراد تحت پوشش مؤسسات و نهادهای حمایتی در راستای ورود به پوشش بیمه‌ای.

هـ – اتخاذ تمهیدات لازم جهت بازپرداخت بدهی دولت به سازمان‌های بیمه‌ای به‌نحوی که ضمن جلوگیری از ایجاد بدهی جدید تا پایان برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، کل بدهی دولت به سازمان‌های بیمه‌ای‌تسویه شده باشد.

و – اتخاذ تدابیر مورد نیاز برای کاهش طول دوره استفاده از مقرری بیکاری درجهت تنظیم بازار کار، افزایش سابقه مورد نیاز برای احراز مقرری بیمه بیکاری در سال اول برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران.

ز – با توجه به تغییرات و روند صعودی شاخص‌های جمعیتی امید به زندگی و لزوم پایداری صندوق‌های بیمه‌ای اجتماعی و اصلاحات منطقی در مبانی محاسباتی آنها، دولت موظف است با استفاده از تجربه جهانی در چهارچوب محاسبات بیمه‌ای اقدامات لازم را معمول دارد.

ح – در صورتی که نرخ رشد دستمزد اعلام شده کارگران در دو سال آخر خدمت

آنها بیش از نرخ رشد طبیعی دستمزد کارگران بوده و با سال‌های قبل سازگار نباشد، مشروط بر آنکه این افزایش دستمزد به دلیل ارتقاء شغلی نباشد، سازمان تأمین اجتماعی علاوه بردریافت مابه‌التفاوت میزان کسور سهم کارگران و کارفرما به نسبت دستمزد واقعی و دستمزد اعلام شده سال‌های قبل از کارفرمای ذی ربط، خسارت وارده براساس لایحه‌ای خواهد بود که توسط هیأت وزیران تهیه و برای تصویب به مجلس شورای اسلامی تقدیم می‌شود.

ماده ۹۷ - دولت مکلف است به منظور پیشگیری و کاهش آسیبهای اجتماعی، نسبت به تهیه طرح جامع کنترل کاهش آسیب‌های اجتماعی، با تأکید بر پیشگیری از اعتیاد به مواد مخدر، مشتمل بر محورهای ذیل اقدام نماید:

الف - ارتقای سطح بهداشت روان، گسترش خدمات مددکاری اجتماعی، تقویت‌بنیان خانواده و توانمندسازی افراد و گروههای در معرض آسیب.

ب - بسط و گسترش روحیه نشاط، شادابی، امیدواری، اعتماد اجتماعی، تعمیق ارزش‌های دینی و هنجارهای اجتماعی.

ج - شناسایی نقاط آسیب‌خیز و بحران‌زای اجتماعی در بافت شهری و حاشیه شهرها و تمرکز بخشیدن حمایت‌های اجتماعی، خدمات بهداشتی - درمانی، مددکاری، مشاوره اجتماعی و حقوقی و برنامه‌های اشتغال حمایت‌شده، با اعمال راهبرد همکاری بین بخشی و سامانه مدیریت آسیبهای اجتماعی در مناطق یاد شده.

د - پیشگیری اولیه از بروز آسیبهای اجتماعی از طریق: اصلاح برنامه‌های درسی‌دوره آموزش عمومی و پیش‌بینی آموزش‌های اجتماعی و ارتقای مهارت‌های زندگی.

هـ - خدمات‌رسانی به موقع به افراد در معرض آسیب‌های اجتماعی با مشارکت سازمان‌های غیردولتی.

و - بازتوانی آسیب‌دیدگان اجتماعی و فراهم نمودن زمینه بازگشت آنها به جامعه.

ز - تهیه طرح ملی مبارزه با مواد مخدر و روانگردان براساس محورهای ذیل:

۱- پیشگیری از اعتیاد به مواد مخدر و قاچاق آن با استفاده از تمامی امکانات و توانمندی‌های ملی.

۲- در اولویت قراردادن استراتژی کاهش آسیب و خطر، کار درمانی، آموزش مهارت‌های زندگی سالم، روان درمانی، درمان اجتماع مدار معتادان و بهره‌گیری از سایریافته‌های

علمی و تجارت جهانی در اقدام‌ها و برنامه ریزی‌های عملی.

۳- جلوگیری از تغییر الگوی مصرف مواد مخدر به داروهای شیمیائی و صنعتی.

٤- جلوگیری از هرگونه تطهیر عواید ناشی از فعالیتهای مجرمانه مواد مخدر و روانگردان‌ها.

۵- به کارگرفتن تمام امکانات و توانمندی‌های ملی برای مقابله با حمل و نقل و ترانزیت مواد مخدر و همچنین عرضه و فروش آن در سراسر کشور.

٦- تقویت نقش مردم و سازمان‌های غیردولتی در امر پیشگیری و مبارزه با اعتیاد.

ح – تداوم اجرای طرح ساماندهی و توانبخشی بیماران روانی مزمن با پوشش حداقل هفتاد و پنج درصد (۷۵٪) جمعیت هدف در پایان برنامه.

ط – تداوم اجرای طرح ساماندهی و توانبخشی سالمندان با پوشش حداقل بیست و پنج درصد (۲۵٪) جمعیت هدف.

ی – تهیه و تدوین طرح جامع توانمندسازی زنان خود سرپرست و سرپرست خانوار با همکاری سایر سازمان‌ها و نهادهای ذی‌ربط و تشکل‌های غیردولتی و تصویب آن در هیأت وزیران در شش ماهه نخست سال اول برنامه.

ک – ساماندهی و توسعه مشارکت‌های مردمی و خدمات داوطلبانه در عرصه بهزیستی و برنامه‌ریزی و اقدامات لازم برای حمایت از مؤسسات خیریه و غیردولتی با رویکرد بهبود فعالیت.

ل – افزایش مستمری ماهیانه خانواده‌های نیازمند و بی‌سرپرست و زنان سرپرست خانواده تحت پوشش دستگاه‌های حمایتی بر مبنای چهل درصد (٤۰٪) حداقل حقوق و دستمزد در سال اول برنامه.

ماده ۹۸ – دولت مکلف است به منظور حفظ و ارتقای سرمایه اجتماعی، ارتقای رضایتمندی عمومی و گسترش نهادهای مدنی، طی سال اول برنامه چهارم اقدام‌های ذیل را انجام دهد:

الف – تهیه ساز و کارهای سنجش و ارزیابی سرمایه اجتماعی کشور.

ب – ارائه گزارش سالانه سرمایه اجتماعی کشور و احصای علل و عوامل تأثیرگذار بر آن.

ج – تصویب سازوکارهای اجرایی لازم جهت افزایش سرمایه اجتماعی اعم از اعتماد عمومی، وفاق اجتماعی، قانون‌گرایی و وجدان فردی و اجتماعی.

د – ارزیابی رضایت‌مندی عمومی به صورت سالانه و انتشار تغییرات آن در اثرعملکرد عمومی حاکمیت.

هـ – تدوین و تصویب طرح جامع توانمندسازی و حمایت از حقوق زنان، در ابعاد حقوقی، اجتماعی، اقتصادی و اجرای آن در مراجع ذی‌ربط.

و – تدوین طرح جامع مشارکت و نظارت مردم، سازمان‌ها، نهادهای غیردولتی و شوراهای اسلامی در توسعه پایدار کشور و فراهم‌کردن امکان گسترش کمی و کیفی نهادهای مدنی، با اعمال سیاستهای تشویقی.

ماده ۹۹ – دولت موظف است ظرف مدت شش ماه از تصویب این قانون، نسبت به تدوین واجرای سند راهبردی خدمات‌رسانی به ایثارگران (خانواده معظم شهدا، جانبازان، آزادگانو خانواده آنان)، با رویکرد توانمندسازی و بهبود وضعیت اشتغال، مسکن ارزان‌قیمت، ارتقای سطح اجتماعی، درمانی، معیشتی و بهبود وضعیت آموزشی و فرهنگی، حفظ وتثبیت موقعیت شغلی آنان اقدام نموده و سازوکار نظارت بر حسن اجرای سند را پیش‌بینی‌نماید. منابع مالی سند از محل بودجه عمومی دولت و منابع داخلی نهادها تأمین خواهدشد. در تمامی برنامه‌های اشتغال‌زایی اعم از جذب و استخدام و اعطای امتیازات وتسهیلات، ایثارگران در اولویت هستند و دولت موظف است حمایتهای لازم در حفظ وتثبیت موقعیت شغلی آنان را اعمال نماید.

تبصره – از ابتدای سال ۱۳۸٤ تا زمان تصویب سند راهبردی خدمات رسانی به ایثارگران (خانواده معظم شهدا، جانبازان، آزادگان و خانواده آنان) دولت موظف است کما کان بند (ج) ماده (۳۷) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران را اجراء نماید.

ماده ۱۰۰– دولت موظف است به منظور ارتقای حقوق انسانی، استقرار زمینه‌های رشد و تعالی و احساس امنیت فردی و اجتماعی در جامعه و تربیت نسلی فعال، مسؤولیت پذیر، ایثارگر، مؤمن، رضایت‌مند، برخوردار از وجدان‌کاری، انضباط با روحیه تعاون و سازگاری اجتماعی، متعهد به انقلاب و نظام اسلامی و شکوفایی ایران و مفتخر به ایرانی بودن، «منشور حقوق شهروندی» را مشتمل بر محورهای ذیل تنظیم و به تصویب مراجع ذی‌ربط برساند:

الف – پرورش عمومی قانون مداری و رشد فرهنگ نظم و احترام به قانون و آئین شهروندی.

ب – تأمین آزادی و صیانت از آرای مردم و تضمین آزادی، در حق انتخاب شدن و انتخاب کردن.

ج – هدایت فعالیتهای سیاسی، اجتماعی به سمت فرآیندهای قانونی و حمایت و تضمین امنیت فعالیت‌ها و اجتماعات قانونی.

د – تأمین آزادی و امنیت لازم برای رشد تشکل‌های اجتماعی در زمینه صیانت از حقوق کودکان و زنان.

هـ – ترویج مفاهیم وحدت‌آفرین و احترام‌آمیز نسبت به گروه‌های اجتماعی و اقوام مختلف در فرهنگ ملی.

و – حفظ و صیانت از حریم خصوصی افراد.

ز – ارتقای احساس امنیت اجتماعی در مردم و جامعه.

ماده ۱۰۱– دولت موظف است برنامه ملی توسعه کار شایسته را به عنوان گفتمان جدید عرصه‌کار و توسعه، براساس راهبرد «سه‌جانبه‌گرایی» که متضمن عزت نفس، برابری فرصتها،آزادی و امنیت نیروی کار، همراه با صیانت لازم باشد و مشتمل بر محورهای ذیل تهیه و تا پایان سال اول برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران تقدیم مجلس شوای اسلامی بنماید.

الف – حقوق بنیادین کار (آزادی انجمنها و حمایت از حق تشکلهای مدنی روابط کار، حق سازماندهی و مذاکره دسته‌جمعی، تساوی مزدها برای زن و مرد در مقابل کار هم‌ارزش، منع تبعیض در اشتغال و حرفه، رعایت حداقل سن کار، ممنوعیت کار کودک،رعایت حداقل مزد متناسب با حداقل معیشت).

ب – گفت و گوی اجتماعی دولت و شرکای اجتماعی (نهادهای مدنی روابط کار) ارتقای سرمایه انسانی و اجتماعی، ارتقای روابط صنعتی و روابط کار، نقش شرکای اجتماعی، مذاکرات و چانه‌زنی جمعی، انعقاد پیمانهای دسته‌جمعی، تشکیل شورای سه جانبه مشاوره ملی، گسترش مکانیزم‌های سه‌جانبه در روابط کار، اصلاحات ساختاری، ترویج گفت و گوی اجتماعی و تقویت تشکل‌های مدنی روابط کار.

ج – گسترش حمایت‌های اجتماعی (تأمین اجتماعی، بیمه بیکاری، ایجاد توسعه و

تقویت ساز و کارهای جبرانی، حمایت‌های اجتماعی از شاغلین بازار کار غیررسمی، توانبخشی معلولین و برابری فرصت‌ها برای زنان و مردان و توانمندسازی زنان از طریق دستیابی به فرصت‌های شغلی مناسب).

د – حق پیگیری حقوق صنفی و مدنی کارگری.

هـ – اصلاح و بازنگری قوانین و مقررات تأمین اجتماعی و روابط کار (تغییر درقوانین تأمین اجتماعی و روابط کار براساس ساز و کار سه جانبه «دولت، کارگر و کارفرما» به منظور تعامل و انعطاف بیشتر در بازار کار).

و – اشتغال مولد (ظرفیت‌سازی برای اشتغال در واحدهای کوچک و متوسط، آموزشهای هدف‌دار و معطوف به اشتغال، برنامه‌ریزی آموزشی با جهت‌گیری اشتغال، آموزشهای کارآفرینی، جمع‌آوری و تجزیه و تحلیل اطلاعات بازارکار، ارتباط و همبستگی‌کامل آموزش و اشتغال رفع موانع بیکاری ساختاری، توسعه آموزش‌های مهارتی فنی وحرفه‌ای معطوف به نیاز بازار کار).

ز – اصلاح قوانین و مقررات در جهت انطباق قوانین و مقررات ملی با استانداردها و مقاوله‌نامه‌های بین‌المللی، کنسولی، تحولات جهانی کار و امحای تبعیض در همه عرصه‌های اجتماعی به ویژه در عرصه روابط کار و اشتغال.

ح – اتخاذ تدابیر لازم برای اعزام نیروی کار به خارج از کشور.

ماده ۱۰۲ – دولت موظف است برنامه توسعه بخش تعاونی را با رویکرد استفاده مؤثر از قابلیت‌های بخش تعاونی، در استقرار عدالت اجتماعی و توزیع عادلانه درآمدها، تأمین منابع لازم برای سرمایه‌گذاری‌ها، از طریق تجمیع سرمایه‌های کوچک، اجرای بند (۲) اصل‌چهل و سوم (۴۳) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، افزایش قدرت رقابتی و توانمندسازی بنگاه‌های اقتصادی متوسط و کوچک، کاهش تصدی‌های دولتی، گسترش مالکیت و توسعه مشارکت عامه مردم در فعالیت‌های اقتصادی مشتمل بر محورهای ذیل تهیه و تا پایان سال ۱۳۸۳ تقدیم مجلس شورای اسلامی نماید.

الف – توانمندسازی جوانان، زنان، فارغ‌التحصیلان و سایر افراد جویای کار، در راستای برقراری تعاملات اجتماعی لازم جهت شکل‌گیری فعالیت واحدهای تعاونی.

ب – ارتقای بهره‌وری و توسعه و بهبود مدیریت تعاونی‌ها.

ج – ترویج فرهنگ تعاون و اصلاح محیط حقوقی توسعه بخش و ارائه لوایح

قانونی مورد نیاز.

د – اولویت دادن به بخش تعاونی، در انتقال فعالیتها و کاهش تصدیهای بخش‌دولتی اقتصاد به بخش غیردولتی.

هـ – توسعه حیطه فعالیت بخش تعاونی، در چارچوب بند (٤٧) سیاستهای کلی‌برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران که بعداً ابلاغ‌خواهد شد.

و – تسهیل فرآیند دستیابی تعاونی‌ها به منابع، امکانات، فناوری‌های نوین و بازارها و بهبود محیط کسب و کار.

ز – تسهیل ارتباطات و توسعه پیوندهای فنی، اقتصادی و مالی بین انواع تعاونی‌ها.

ماده ۱۰۳– ماده (٤٢)، بند (الف) ماده (٤٦) و مواد (٤٨) الی (٥١) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷ و اصلاحیه‌های آن برای دوره برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری‌اسلامی ایران (۱۳۸۸ – ۱۳۸٤) تنفیذ می‌گردد.

۷۷– قانون الزام دولت به اقدام قانونی به منظور ایجاد نظام هماهنگ و فراگیر پرداخت مستمری بازنشستگان[1] (مصوب ۱۳۸۳/۶/۲۹)

ماده واحده ـ دولت مکلف است ظرف دو ماه از تاریخ تصویب این قانون اقدام قانونی لازم را به منظور ایجاد نظام هماهنگ، فراگیر و متناسب با نظام هماهنگ پرداخت شاغلین در مورد پرداخت مستمری بازنشستگان به عمل آورد به نحوی که همواره دریافتی بازنشستگان با دریافتی شاغلین در مشاغل مشابه هماهنگ باشد.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیست و نهم شهریور ماه یکهزار و سیصدو هشتادوسه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۳/۷/۸ به تأیید شورای نگهبان رسید.

۱ـ نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۷۳۷۱ مورخ ۱۳۵۷/۷/۲۵

۷۸- از قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ (مصوب ۱۳۸۴/۸/۲۵)

ماده ۴ـ دریافت هر گونه وجه، کالا و یا خدمات تحت هر عنوان از اشخاص حقیقی و حقوقی توسط وزارتخانه‌ها، موسسات و شرکت‌های دولتی غیر از مواردی که در مقررات قانونی مربوط معین شده یا می‌شود، همچنین اخذ هدایا و کمک نقدی و جنسی در قبال کلیه معاملات اعم از داخلی و خارجی توسط وزارتخانه‌ها و موسسات دولتی و شرکت‌های دولتی و موسسات و نهادهای غیر دولتی، موسسات و شرکت‌هایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام یا تصریح نام است و یا تابع قوانین خاص هستند ممنوع می‌باشند.

به کتابخانه‌های دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی، پژوهشی، فرهنگستان‌ها، بنیاد ایران‌شناسی، سازمان اسناد ملی ایران، سازمان میراث فرهنگی کشور، کتابخانه ملی ایران و کتابخانه مجلس شورای اسلامی اجازه داده می‌شود به صاحبان کتابخانه، اشیاء هنری و موزه‌ای که مجموعه کتابها و اشیاء ملکی خود و یا بخشی از آنها را به موسسات مذکور در فوق اهداء می‌کنند با تأیید هیات امناء مربوطه یا بالاترین مقام دستگاه ذی‌ربط مبالغی به عنوان هدیه متقابل بپردازند: این مبلغ نباید از شصت درصد (۶۰٪) قیمت کارشناسی هدایا بیشتر باشد.

آیین‌نامه اجرایی این ماده توسط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۵ ـ متن زیر به عنوان ماده (۷۱ مکرر) به قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶/۶/۱ الحاق می‌گردد:

ماده ۷۱ مکرر ـ پرداخت هر گونه وجهی توسط وزارتخانه‌ها و موسسات دولتی، شرکت‌های دولتی موضوع ماده(۲) این قانون، به دستگاه‌های اجرایی به عنوان کمک یا هدیه به صورت نقدی و غیر نقدی به جز در مواردی که در مقررات قانونی مربوط تعیین شده یا می‌شود و مبالغی که به دانشگاه‌های دولتی و احداث خوابگاه‌های دانشجویی دولتی، موسسات آموزش عالی، فرهنگستان‌ها و بنیاد ایران‌شناسی، طرح‌های تحقیقاتی جهاد دانشگاهی و حوزه‌های علمیه و آموزش و پرورش و سازمان تربیت بدنی ایران و سازمان بهزیستی کشور و کمیته امداد امام خمینی (ره) و شهرکهای علمی

و صنعتی فناوری و تحقیقاتی و اورژانس و پروژه‌های بهداشتی و ورزشی روستایی پرداخت می‌گردد، ممنوع است.

هدایای نقدی که برای مصارف خاص به وزارتخانه‌ها، موسسات دولتی و شرکت‌های دولتی با رعایت ماده (٤) این قانون اهداء می‌شود باید تنها به حساب بانکی مجاز که توسط خزانه داری کل کشور برای دستگاه‌های مذکور افتتاح شده یا می‌شود واریز گردد.

مصرف وجوه مذکور با رعایت هدف‌های اهداء کننده، برابر آیین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

هدایایی که به طور غیر نقدی به وزارتخانه‌ها و موسسات دولتی اهداء می‌گردد مشمول مقررات اموال دولتی خواهد بود و شرکت‌های دولتی این گونه موارد را باید طبق اصول حسابداری در دفاتر خود ثبت نمایند. هدایای اهداء شده به سازمان بهزیستی کشور و کمیته امداد امام خمینی (ره) هدایای خاص تلقی می‌شود و چانچه اهداء کننده هدف خود را اعلام نکند با نظر شورای مشارکت مردمی با بهزیستی و کمیته امداد امام خمینی (ره) به مصرف خواهد رسید.

ماده ۹ـ متن زیر به عنوان تبصره (۲) به ماده (۱۱) قانون تسهیلات استخدامی و اجتماعی جانبازان انقلاب اسلامی مصوب ۱۳۷٤/۳/۳۱ الحاق می‌گردد:

تبصره ۲ـ دولت موظف است به منظور حمایت از سلامت جانبازان پنجاه درصد (۵۰٪) و بالاتر و جانبازان اعصاب و روان شیمیایی به تشخیص کمسیون پزشکی سازمان امور جانبازان و بر اساس شدت و نوع ضایعات ناشی از مجروحیت و میزان ساعت کاری که از جانبازان مراقبت می‌شود، نسبت به برقراری و پرداخت حق پرستاری به مبنای حداقل دستمزد ماهانه کارگران اقدام و اعتبار مورد نیاز را در لوایح بودجه سنواتی منظور نماید.

۷۹– از قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۴/۸/۱۵

ماده ۳۹ـ حقوق و مزایای حالت اشتغال، بازنشستگی و وظیفه و مستمری مستخدمان جانباز اعم از لشگری و کشوری که براساس قوانین و مقررات مربوط ازکارافتاده کلی شناخته می‌شوند، با رعایت قانون حالت اشتغال توسط دستگاه ذی‌ربط تعیین و پرداخت خواهد شد.

دستگاه‌ها مکلفند کلیه مزایای رفاهی و خدماتی که برای سایر پرسنل خود منظور می‌نماید به مستخدمان جانباز فوق الذکر نیز اعطاء نمایند.

ماده ۴۱ـ هر نوع به کارگیری افراد بازنشسته در وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی و کلیه دستگاه‌های موضوع ماده (۱۶۰) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی اجتماعی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و مؤسسات و شرکت‌های وابسته و تابع آنها و هر دستگاهی که به نحوی از انحاء از بودجه کل کشور استفاده می‌نماید جز با تصویب هیأت وزیران تحت هر عنوان ممنوع می‌باشد. (ایثارگران قبل از سی سال خدمت از حکم این ماده مستثنی هستند). کلیه قوانین عام و خاص مغایر با این ماده ملغی الاثر است.[1]

ماده ۴۲ـ دستگاه‌های اجرایی مکلفند در هر مرحله از جذب نیرو حداقل بیست درصد (۲۰٪) از ردیفهای استخدامی که مجوز آن را دریافت نموده‌اند، به ایثارگران واجد شرایط اختصاص دهند و گزارش آن را به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور ارسال نمایند.

سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور مکلف است در صدور مجوزهای استخدامی سهمیه فوق الذکر و همچنین سهمیه استخدام سه درصد (۳٪) واجد شرایط معلولین را رعایت نماید.

ماده ۴۸ـ کلیه وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی و شرکت‌های دولتی، سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران و کلیه سازمان‌ها و شرکت‌هایی که به نحوی از انحاء از

۱ـ ماده ۹۵ قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸٦/٦/۵ مقرر می‌دارد :به کارگیری بازنشستگان متخصص (با مدرک تحصیلی کارشناسی و بالاتر) در موارد خاص به عنوان اعضای کمیته‌ها، کمیسیونها،شوراها، مجامع و خدمات مشاوره‌ای غیر مستمر، تدریس و مشاوره‌های حقوقی مشروط بر این که مجموع ساعت اشتغال آنها در دستگاههای اجرایی از یک سوم ساعت اداری کارمندان موظف تجاوز نکند بلامانع می‌باشد.حق‌الزحمه این افراد متناسب با ساعات کار هفتگی معادل کارمندان شاغل مشابه تعیین و پرداخت می‌گردد.

قانون تفسیر ماده (٤١) قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸٤ مصوب ۱۳۸۷/۱/۲۵ موضوع استفساریه:ماده واحده ـ آیا منظور از «سی سال خدمت» در مورد ایثارگران این است که بدون احتساب امتیازات ایثارگران شاغل با فرض خدمت کمتر از سی سال از شمول حکم ماده (٤١) قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی ازمقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸٤/۸/۱۵ مستثنی می‌باشند؟نظر مجلس: «ایثارگران قبل از سی سال خدمت بدون احتساب امتیازات ایثارگری شاغل، از حکم ماده (٤١) قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸٤/۸/۱۵مستثنی می‌باشند.»قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیست و پنجم فروردین ماه یکهزارو سیصدوهشتادو هفت مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ۱۳۸۷/۲/٤ به تأیید شورای نگهبان رسید.

بودجه عمومی دولت استفاده می‌کنند و نیز کلیه مؤسسات و شرکت‌هایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است مکلفند یکی از فرزندان کارکنان شهید، جانباز بیست و پنج درصد(۲۵٪) و به بالا و آزاده (اعم از شاغل، فوت شده و یا ازکارافتاده) را که واجد شرایط عمومی استخدام می‌باشند علاوه بر سهمیه استخدامی ایثارگران در همان دستگاه استخدام نمایند.

ماده ۵۰ ــ همه دستگاه‌هایی که در جداول قوانین بودجه سنواتی برای آنها اعتبار منظور شده است و شکل حقوقی آنا منطبق با تعریف مذکور در مواد (۲)،(۳)،(٤) و (۵) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳٦٦/٦/۱ نیست، از لحاظ اجرای مقررات قانون یاد شده صرفاً به مدت دو سال در حکم مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی به شمار می‌آیند.

آیین‌نامه نظارت بر نحوه هزینه و مصرف نمودن اعتبارات دولتی دستگاه‌های موضوع این ماده، بنا به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۵۱ــ دولت مکلف است اعتبارات لازم برای انجام تکالیف زیر را در لوایح بودجه سنواتی پیش‌بینی و منظور نماید:

الف) صددرصد (۱۰۰٪) هزینه بیمه همگانی و مکمل جانبازان و درمان خاص آنها شامل بازنشستگی و ازکارافتادگی.

ب) تأمین صددرصد (۱۰۰٪) حق سرانه جانبازان و نیز بیمه مضاعف جانبازان پنجاه درصد (۵۰٪) و به بالا، موضوع قانون بیمه همگانی خدمات درمانی کشور مصوب ۱۳۷۳.[۱]

ج) تأمین حقوق ورودی تجهیزات پزشکی و توانبخشی مورد نیاز جانبازان به صورت جمعی ـ خرجی.

۱ـ نک :تبصره الحاقی ماده ۹۹ قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و بند ج ماده ۳۷ قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و مصوبه مورخ ۸٦/۵/۲۵ هیأت وزیران درخصوص پرداخت هزینه بیمه عمر و حوادث کلیه جانبازان و آزادگان (شاغل و غیرشاغل و خانواده شهداء و والدین و همسر).

۸۰– از قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران مصوب (۱۳۸۴/۹/۵) مجمع تشخیص مصلحت نظام

ماده ۱۶ـ امور مربوط به اشتغال نیروی انسانی و روابط کار، بیمه و تأمین اجتماعی در منطقه براساس مقررات مصوب و جاری در مناطق آزاد تجاری ـ صنعتی خواهد بود.

۸۱– قانون تسهیل تنظیم اسناد در دفاتر اسناد رسمی مصوب (۱۳۸۵/۵/۲۴)

ماده ۱ـ دفاتر اسناد رسمی موظفند با رعایت بندهای زیر پس از دریافت دلایل مالکیت و پاسخ استعلام از اداره ثبت محل به منظور تطبیق سند با دفتر املاک و اعلام وضعیت ثبتی (حسب مورد) و عدم بازداشت نسبت به تنظیم سند رسمی انتقال عین اراضی و املاک اقدام نمایند:

الف) گواهی پایان ساختمان یا عدم خلاف موضوع تبصره (۸) ماده (۱۰۰) اصلاحی قانون شهرداری در مورد املاک مشمول قانون مذکور.

ب) اعلام نظر وزارت جهاد کشاورزی (حسب مورد سازمان امور اراضی و سازمان جنگلها و مراتع و آبخیزداری کشور) مبنی بر عدم شمول مقررات قانون مرجع تشخیص اراضی موات و ابطال اسناد آن و ماده (٥٦) قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگلها و مراتع، در مورد املاک واقع در خارج از محدوده قانونی شهرها.

ج) دفاتر اسناد رسمی مکلفند هنگام نقل و انتقال عین املاک، مفاصاحساب مالیاتی و بدهی موضوع ماده (۳۷) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳٥٤ را از انتقال دهنده مطالبه و شماره آن را در سند تنظیمی قید نمایند مگر اینکه انتقال گیرنده ضمن سند تنظیمی متعهد به پرداخت بدهی احتمالی گردد که در این صورت متعاملین نسبت به پرداخت آن مسئولیت تضامنی خواهند داشت.

تبصره ـ در موارد مذکور در ماده فوق مراجع ذی‌ربط مکلفند در تاریخ مراجعه، به مراجعه کنندگان گواهی وصول تقاضا، تسلیم و ظرف مدت بیست روز از تاریخ صدور گواهی یاد شده پاسخ آن را صادر نمایند. اعلام نظر مراجع مذکور باید روشن و با ذکر علت و مستند به دلایل قانونی باشد در غیر این صورت ثبت سند با تصریح موضوع در سند تنظیمی بلامانع خواهد بود.

ماده ۲ـ دفاتر اسناد رسمی موظفند در صورت عدم وصول پاسخ استعلامات،

منتقل‌الیه را از آثار و تبعات سند تنظیمی موضوع تبصره ماده (۱)، مطلع سازند در این صورت طرفین پس از تنظیم سند و نقل و انتقال متضامناً مسئول و پاسخگوی کلیه تعهدات قانونی و بدهی‌های مربوط به ملک که تا زمان تنظیم سند، طبق قوانین محقق و مسلم بوده می‌باشند.

ماده ۳ـ سردفتران دفاتر اسناد رسمی ذیربط مسئول صحت و اعتبار اسناد تنظیمی می‌باشند و در صورت تخلف مطابق مقررات قانونی با آنان عمل می‌شود.

ماده ۴ـ دفاتر اسناد رسمی می‌توانند در صورت درخواست متعاملین نسبت به تنظیم سند رسمی راجع به نقل و انتقال تلفن ثابت و همراه اقدام نمایند. شرکت مخابرات ایران مکلف است پاسخ استعلام دفاتر در موارد مربوط را حداکثر ظرف مدت دو روز صادر نماید. اعتبار پاسخ استعلام یک روز پس از صدور است.

ماده ۵ـ نقل و انتقال ماشینهای چاپ، لیتوگرافی و صحافی پس از ارائه موافقت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی توسط مالک، باید در دفاتر اسناد رسمی انجام شود نقل و انتقالات مذکور در شناسنامه مالکیت که نمونه آن توسط سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تهیه می‌گردد منعکس می‌شود.

ماده ۶ـ هرگونه انتقال بلاعوض به نفع دولت و شهرداری‌ها از پرداخت عوارض و اخذ هرگونه گواهی به استثناء پاسخ استعلام از اداره ثبت اسناد و املاک محل، معاف می‌باشد.

ماده ۷ـ آیین‌نامه اجرایی این قانون حداکثر شش ماه پس از ابلاغ با همکاری سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و وزارت دادگستری تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.[۱]

ماده ۸ـ کلیه قوانین و مقررات مغایر با این قانون از تاریخ تصویب این قانون لغو می‌گردد.

قانون فوق مشتمل بر هشت ماده و یک تبصره در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ بیست‌وچهارم مردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد و پنج مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۵/۶/۱ به تأیید شورای نگهبان رسید.

۱ـ آیین‌نامه اجرائی قانون مزبور در تاریخ ۱۳۸۶/۱۲/۲۶ به تصویب رسیده است.

۸۲- قانون الزام سازمان‌های بیمه‌گر درمانی به پرداخت خسارتهای متفرقه مصوب ۱۳۸۵/۷/۱۶

ماده واحده ـ سازمان‌های بیمه‌گر از تاریخ تصویب این قانون موظف هستند نسبت به پرداخت هزینه‌های درمان بستری بیماران بیمه شده به میزان تعرفه دولتی در بخشهای مختلف دولتی، خصوصی و خیریه اقدام نمایند.

تبصره ۱ـ با توجه به ماده ۱۷ قانون بیمه همگانی، بیمارستانهای خصوصی حسب درخواست سازمان‌های بیمه‌گر پایه، ملزم به عقد قرارداد با آن سازمان‌ها بوده و ملاک پرداخت سازمان‌های بیمه‌گر، تعرفه‌های دولتی مصوب هیأت وزیران خواهد بود.

تبصره ۲ـ حداکثر هزینه‌های دریافتی از بیماران در بیمارستان‌های خصوصی بر اساس تعرفه مصوب بخش خصوصی در هرسال می‌باشد.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و دو تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ شانزدهم مهرماه یک هزار و سیصد و هشتاد و پنج مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۵/۷/۲۶ به تأیید شورای نگهبان رسید.

۸۳ـ قانون بیمه انفرادی بیماران دیابتی و صعب العلاج (بیماران سرطانی و بیماری‌های خاص و ام.اس M.S) مصوب ۱۳۸۶/۲/۴

ماده واحده ـ سازمان‌های بیمه‌گر مکلفند بیماران دیابتی و صعب العلاج (بیماران سرطانی و بیماریهای خاص و ام.اس M.S) را که فاقد پوشش بیمه درمانی پایه می‌باشند در صورت تقاضا به صورت انفرادی از طریق صدور دفترچه تحت پوشش بیمه قرار دهند.

تبصره ـ بار مالی ناشی از اجرای این قانون از محل اعتبار ردیف ۵۰۳۹۴۶ قسمت چهارم قانون بودجه سال ۱۳۸۶ کل کشور تأمین می‌شود.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و یک تبصره در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ چهارم اردیبهشت ماه یکهزاروسیصدو هشتاد و شش مجلس شورای اسلامی تصویب و در مهلت مقرر موضوع اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران نظر شورای محترم نگهبان واصل نگردید.

۸۴ ــ قانون بازنشستگی پیش از موعد کارکنان دولت مصوب ۱۳۸۶/۶/۵

ماده واحده ــ به دولت اجازه داده می‌شود از تاریخ تصویب این قانون ظرف مدت سه سال کارکنان رسمی، پیمانی و قراردادی وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی را که حداقل بیست و پنج سال سابقه خدمات قابل قبول داشته باشند با حداکثر پنج سال سنوات ارفاقی بدون شرط سنی در صورت تقاضای کارکنان و موافقت دستگاه متبوع خود بازنشسته نماید. پاداش پایان خدمت این قبیل کارکنان بر اساس سی سال پرداخت خواهد شد. حداقل سنوات قابل قبول برای استفاده بانوان شاغل از این حکم بیست سال بوده و حداکثر سنوات ارفاقی آنان پنج سال خواهد بود. پاداش پایان خدمت این قبیل کارکنان بر اساس سنوات خدمت قابل قبول آنان محاسبه و پرداخت خواهد شد.

تبصره ۱ــ دستگاه های اجرایی مشمول این قانون مکلفند بار مالی ناشی از اجراء این قانون در سال ۱۳۸٦ را از محل اعتبارات سال جاری خود پرداخت نمایند. اعتبار مورد نیاز برای سالهای آتی در قوانین بودجه سنواتی بودجه کل کشور پیش‌بینی و تأمین خواهد شد.

تبصره ۲ــ سهم صندوق های بازنشستگی بابت پرداخت حقوق بازنشستگی و نیز کسور بازنشستگی و یا حق بیمه سهم مستخدم و کارفرما نسبت به سنوات ارفاقی از محل اعتبارات تبصره(۱) تأمین و به صندوق‌های مذکور پرداخت خواهد شد.

تبصره ۳ــ شرکت های دولتی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی می‌توانند صرفاً با استفاده از منابع مالی خود، کارکنان واجد شرایط خود را به نحو مقرر در این قانون بازنشسته نمایند.

تبصره ۴ــ کارکنانی که به استناد این قانون بازنشسته می‌شوند از حقوق و مزایای سایر قوانین و مقررات که برای کارکنان بازنشسته در نظر گرفته شده است بهره‌مند خواهند بود.

تبصره ۵ــ آیین‌نامه اجرایی این قانون حداکثر ظرف مدت سه ماه از تاریخ تصویب بنا به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و وزارت رفاه و تأمین اجتماعی

تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.[۱]

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و پنج تبصره در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ پنجم شهریور ماه یکهزارو سیصدو هشتادو شش مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸٦/٦/۱۲ به تأیید شورای نگهبان رسید.

۸۵ـ قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب (۱۳۸۶/۷/۸)

● فصل اول ـ تعاریف

ماده ۱ـ وزارتخانه: واحد سازمانی مشخصی است که تحقق یک یا چند هدف از اهداف دولت را بر عهده دارد و به موجب قانون ایجاد شده یا می‌شود و توسط وزیر اداره می‌گردد.

ماده ۲ـ موسسه دولتی: واحد سازمانی مشخصی است که به موجب قانون ایجاد شده یا می‌شود و با داشتن استقلال حقوقی، بخشی از وظایف و امور اداری را که بر عهده یکی از قوای سه گانه و سایر مراجع قانونی می‌باشد انجام می‌دهد. کلیه سازمان‌هایی که در قانون اساسی نام برده شده است در حکم مؤسسه دولتی شناخته می‌شود.

ماده ۳ـ مؤسسه یا نهاد عمومی غیر دولتی: واحد سازمانی مشخصی است که دارای استقلال حقوقی است و با تصویب مجلس شورای اسلامی ایجاد شده یا می‌شود و بیش از پنجاه درصد بودجه سالانه آن از محل منابع غیر دولتی تأمین گردد و عهده‌دار وظایف و خدماتی است که جنبه عمومی دارد.

ماده ۴ـ شرکت دولتی: بنگاه اقتصادی است که به موجب قانون برای انجام قسمتی از تصدی های دولت به موجب سیاست های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی، ابلاغی از سوی مقام معظم رهبری جزو وظایف دولت محسوب می‌گردد ایجاد و بیش از پنجاه درصد سرمایه و سهام آن متعلق به دولت می‌باشد. هر شرکت تجاری که از طریق سرمایه‌گذاری وزارتخانه ها، موسسات دولتی و شرکت های دولتی منفرداً یا مشترکاً ایجاد شده مادام که بیش از پنجاه درصد سهام آن منفرداً یا مشترکاً متعلق به

۱ـ آیین‌نامه مربوطه در تاریخ ۱۳۸٦/۱۲/۲٦ به تصویب رسیده است.

واحدهای سازمانی فوق‌الذکر باشد شرکت دولتی است.

تبصره ۱ـ تشکیل شرکت‌های دولتی تحت هر یک از عناوین فوق الذکر صرفاً با تصویب مجلس شورای اسلامی مجاز است. همچنین تبدیل شرکت‌هایی که سهام شرکت‌های دولتی در آنها کمتر از پنجاه درصد است با افزایش سرمایه به شرکت دولتی ممنوع است.

تبصره ۲ـ شرکت‌هایی که به حکم قانون یا دادگاه صالح ملی و یا مصادره شده و شرکت دولتی شناخته شده یا می‌شوند شرکت دولتی تلقی می‌گردند.

تبصره ۳ـ احکام «شرکت‌های دولتی» که در این قانون ذکر شده بر کلیه شرکت‌هایی که شمول قوانین و مقررات عمومی بر آنها مستلزم ذکر یا تصریح نام است نیز اعمال خواهد شد.

ماده ۵ـ دستگاه اجرایی: کلیه وزارتخانه‌ها، موسسات دولتی، موسسات یا نهادهای عمومی غیردولتی و کلیه دستگاه‌هایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر و یا تصریح نام است از قبیل شرکت ملی نفت ایران، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، بانک مرکزی، بانکها و بیمه‌های دولتی، دستگاه اجرایی نامیده می‌شوند.

ماده ۶- پست سازمانی: عبارت است از جایگاهی که در ساختار سازمانی دستگاه‌های اجرایی برای انجام وظایف و مسئولیتهای مشخص پیش‌بینی و برای تصدی یک کارمند در نظر گرفته می‌شود. پستهای ثابت صرفاً برای مشاغل حاکمیتی که جنبه استمرار دارد ایجاد خواهد شد.

ماده ۷ـ کارمند دستگاه اجرایی: فردی است که بر اساس ضوابط و مقررات مربوط به موجب حکم و یا قرارداد مقام صلاحیتدار در یک دستگاه اجرایی به خدمت پذیرفته می‌شود.

ماده ۸ـ امور حاکمیتی: آن دسته از اموری است که تحقق آن موجب اقتدار و حاکمیت کشور است و منافع آن بدون محدودیت شامل همه اقشار جامعه گردیده و بهره‌مندی از این نوع خدمات موجب محدودیت برای استفاده دیگران نمی‌شود. از قبیل:

الف ـ سیاست گذاری، برنامه ریزی و نظارت در بخشهای اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی.

ب ـ برقراری عدالت و تأمین اجتماعی و باز توزیع درآمد.

ج ـ ایجاد فضای سالم برای رقابت و جلوگیری از انحصار و تضییع حقوق مردم.

د ـ فراهم نمودن زمینه ها و مزیتهای لازم برای رشد و توسعه کشور و رفع فقر و بیکاری.

هـ ـ قانون گذاری، امور ثبتی، استقرار نظم و امنیت و اداره امور قضایی.

و ـ حفظ تمامیت ارضی کشور و ایجاد آمادگی دفاعی و دفاع ملی.

ز ـ ترویج اخلاق، فرهنگ و مبانی اسلامی و صیانت از هویت ایرانی، اسلامی.

ح ـ اداره امور داخلی، مالیه عمومی، تنظیم روابط کار و روابط خارجی .

ط ـ حفظ محیط زیست و حفاظت از منابع طبیعی و میراث فرهنگی.

ی ـ تحقیقات بنیادی، آمار و اطلاعات ملی و مدیریت کشور.

ک ـ ارتقای بهداشت و آموزش عمومی، کنترل و پیشگیری از بیماری‌ها و آفت‌های واگیر، مقابله و کاهش اثرات حوادث طبیعی و بحران‌های عمومی.

ل ـ بخشی از امور مندرج در مواد ۹، ۱۰ و ۱۱ این قانون نظیر موارد مذکور در اصول بیست و نهم و سی‌ام قانون اساسی که انجام آن توسط بخش خصوصی و تعاونی و نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی با تأیید هیأت وزیران امکان‌پذیر نمی‌باشد.

م ـ سایر مواردی که با رعایت سیاست‌های کلی مصوب مقام معظم رهبری به موجب قانون اساسی در قوانین عادی جزء این امور قرار می‌گیرد.

ماده ۹ـ امور اجتماعی، فرهنگی و خدماتی: آن دسته از وظایفی است که منافع اجتماعی حاصل از آنها نسبت به منافع فردی برتری دارد و موجب بهبود وضعیت زندگی افراد می‌گردد از قبیل: آموزش و پرورش عمومی و فنی و حرفه‌ای، علوم و تحقیقات، درمان، توانبخشی، تربیت بدنی و ورزش، اطلاعات و ارتباطات عمومی و امور فرهنگی، هنری و تبلیغات اسلامی .

ماده ۱۰ـ امور زیر بنایی: آن دسته از طرحهای تملک دارایی های سرمایه‌ای است که موجب تقویت زیر ساختهای اقتصادی و تولیدی کشور می‌گردد از قبیل طرح آب و خاک و شبکه‌های انرژی، ارتباطات و راه.

ماده ۱۱ـ امور اقتصادی: آن دسته از اموری است که دولت، متصدی اداره و بهره‌برداری از اموال جامعه است و مانند اشخاص حقیقی و حقوقی در حقوق

خصوصی عمل می‌کند از قبیل: تصدی در امور صنعتی، کشاورزی، حمل و نقل، بازرگانی، مسکن و بهره برداری از طرحهای مندرج در ماده ۱۰ این قانون.

ماده ۱۲ـ سازمان: منظور از سازمان در این قانون سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور می‌باشد.

● **فصل دوم: راهبردها و فناوری انجام وظایف دولت**

ماده ۱۳ـ امور تصدی‌های اجتماعی، فرهنگی و خدماتی با رعایت اصول بیست و نهم و سی قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران از طریق توسعه بخش تعاونی و خصوصی نهادها و موسسات عمومی غیردولتی تعیین صلاحیت شده و با نظارت و حمایت دولت و با استفاده از شیوه‌های ذیل انجام می‌گردد:

۱ـ اعمال حمایت‌های لازم از بخش تعاونی و خصوصی و نهادها و مؤسسات عمومی غیر دولتی مجری این وظایف.

۲ـ خرید خدمات از بخش تعاونی و خصوصی و نهادها و مؤسسات عمومی غیر دولتی.

۳ـ مشارکت با بخش تعاونی و خصوصی و نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی از طریق اجاره، واگذاری امکانات و تجهیزات و منابع فیزیکی.

٤ـ واگذاری مدیریت واحدهای دولتی به بخش تعاونی و خصوصی و نهادها و مؤسسات عمومی غیر دولتی با پرداخت تمام و یا بخشی از هزینه سرانه خدمات.

۵ـ ایجاد و اداره واحدهای دولتی موضوع این ماده توسط دستگاه‌های اجرایی .

تبصره ۱ـ اگر انجام امور موضوع این ماده به یکی از طرق چهار گانه فوق الذکر (۱ لغایت ٤) مقدور نباشد ایجاد و اداره واحدهای دولتی وظیفه دولت است.

تبصره۲ـ تأیید صلاحیت علمی و اخلاقی کلیه افراد موضوع این قانون که به موجب این ماده در بخش‌های آموزشی، بهداشتی و فرهنگی اشتغال خواهند داشت مطابق ضوابط ششم این قانون و تأید استانداردهای مربوط و کیفیت و قیمت خدمات نیز مطابق قوانین و مقررات مربوط است.

ماده ۱۴ـ امور زیر بنایی با مدیریت، حمایت و نظارت دستگاه‌های اجرایی توسط بخش غیر دولتی، (تعاونی و خصوصی و نهادها و موسسات عمومی غیر دولتی) انجام خواهد شد و در موارد استثنایی با تصویب هیأت وزیران توسط بخش دولتی انجام

خواهد شد.

ماده ۱۵ـ امور تصدی‌های اقتصادی با رعایت اصل چهل و چهارم (٤٤) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و سیاست‌های ابلاغی مقام معظم رهبری به بخش غیر دولتی واگذار می‌گردد. دولت مکلف است با رعایت قوانین و مقررات مربوط از ایجاد انحصار، تضییع حقوق تولید کنندگان و مصرف کنندگان جلوگیری و فضای رقابت سالم و رشد و توسعه و امنیت سرمایه گذاری و برقراری عدالت و تأمین اجتماعی و باز توزیع درآمد و فراهم کردن زمینه‌ها و مزیت لازم و رفع بیکاری را فراهم نماید.

ماده ۱۶ـ به منظور افزایش بهروری و استقرار نظام کنترل نتیجه و محصول (ستانده) و کنترل مراحل انجام کار و یا هر دو، جلوگیری از تمرکز تصمیم‌گیری و اعطای اختیارات لازم به مدیران برای اداره واحدهای تحت سرپرستی خود بر اساس آیین‌نامه‌ای که توسط سازمان تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد دستگاه‌های اجرایی موظفند اقدامات ذیل را به عمل آورند.

الف ـ تعیین قیمت تمام شده فعالیتها و خدمات و محصولات واحدهای مجری از قبیل واحدهای آموزشی، پژوهشی، درمانی، خدماتی، تولیدی و اداری، متناسب با کیفیت و محل جغرافیایی ارائه فعالیتها و خدمات، در چهارچوب متوسط قیمت تمام شده فعالیتها و خدمات مذکور در بودجه مصوب سالانه ملی و استانی با تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور یا استان.

ب ـ تعیین شاخصهای هدفمند و نتیجه‌گرا و استانداردهای کیفی خدمات و پیش‌بینی ساز و کارهای نظارتی برای کنترل کمیت و کیفیت خدمات ارائه شده.

ج ـ انعقاد تفاهم نامه با مدیران واحدهای مجری بر اساس حجم فعالیتها و خدمات و قیمت تمام شده آن و تعیین تعهدات طرفین.

د ـ اعطاء اختیارات لازم برای پیشنهاد جابه‌جایی فصول و برنامه‌های اعتبارات مذکور به شورای برنامه ریزی استان در چهارچوب احکام قانون بودجه سالانه جابه‌جایی اعتبارات ملی بر اساس احکام قانون بودجه سالانه خواهد بود.

هـ ـ برای اجرای نظام قیمت تمام شده، اختیارات لازم اداری و مالی به مدیران، به موجب آیین‌نامه‌ای که با پیشنهاد سازمان به تصویب هیأت وزیران می‌رسد تعیین می‌گردد.

و- اعتباراتی که بر اساس قیمت تمام شده در اختیار واحدها قرار می‌گیرد، به عنوان کمک تلقی شده و پس از پرداخت به حساب بانکی واحدهای ذی‌ربط به هزینه قطعی منظور می‌گردد. مدیران دستگاه‌های اجرایی نسبت به تحقق اهداف و نتایج پیش‌بینی شده در تفاهم نامه در مدت مدیریت خود مسوول و به نهادهای نظارتی پاسخگو خواهند بود و موظفند گزارش اقدامات مربوطه را هر شش ماه یک بار به سازمان ارائه نمایند و سازمان نیز مکلف است گزارش عملکرد این ماده را یک ماه قبل از ارسال لوایح بودجه سالیانه به مجلس تقدیم نمایند.

تبصره ۱ـ دستگاه‌هایی که با پیشنهاد سازمان و تصویب هیأت وزیران امکان محاسبه قیمت تمام شده محصولات و خدمات خود را نداشته باشند از طریق محاسبه هزینه تمام شده اقدام خواهند نمود.

تبصره ۲ـ احکام این ماده می‌باید ظرف یک سال توسط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور اجراء شده و از سال ۱۳۸۷ بودجه دستگاه‌های موضوع این قانون فقط با رعایت مفاد این ماده قابل تنظیم و ارائه می‌باشد.

ماده ۱۷ـ به دستگاه‌های اجرایی اجازه داده می‌شود از طریق مناقصه و با عقد قرارداد با شرکت‌ها و موسسات غیر دولتی بر اساس فعالیت مشخص، حجم کار معین، قیمت هر واحد کار و قیمت کل به طور شفاف و مشخص بخشی از خدمات مورد نیاز خود را تأمین نمایند. در صورت عدم مراجعه متقاضیان، اجازه داده می‌شود با رعایت قانون برگزاری مناقصات و تأیید سازمان از طریق ترک تشریفات مناقصه اقدام گردد.

تبصره ـ شرکت‌های موضوع این ماده حسب وظایف مربوط توسط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور یا وزارت کار و امور اجتماعی تعیین صلاحیت شده و در صورت تخلف از حکم این ماده لغو صلاحیت می‌گردند.

ماده ۱۸ـ کارمندان بخش‌های غیردولتی که بر اساس احکام پیش‌بینی شده در این قانون تمام و یا قسمتی از وظایف و تصدی امور دولتی و سایر امور قابل واگذاری که حسب قوانین و مقررات مربوط معین خواهد شد را عهده‌دار می‌باشند، کارکنان تحت پوشش کارفرمای غیر دولتی تلقی می‌گردند. دستگاه های اجرایی هیچ‌گونه تعهد و یا مسئولیتی در قبال این کارمندان ندارند.

کارفرمایان این کارمندان موظفند با کارمندان تحت پوشش خود مطابق قانون کار و

تأمین اجتماعی و سایر قوانین و مقررات مربوطه رفتار نمایند و پاسخگوی مقامات و یا مراجع ذی صلاح در این رابطه خواهند بود. دستگاه های اجرایی موظفند در صورت تخلف کارفرمای بخش غیر دولتی در احقاق حقوق کارمندان از محل ضمانت نامه دریافت شده تعهدات کارمندان ذی‌ربط را پرداخت نمایند.

ماده ۱۹ـ دستگاه‌های اجرایی به منظور ارتقاء مستمر در کیفیت و کمیت ارائه خدمات خود مجاز خواهند بود، برای انجام خدمات مشاوره‌ای در زمینه‌های توسعه مدیریت نظیر استقرار نوین مدیریتی، بازنگری و پالایش وظایف و مأموریت‌ها و ساختارهای تشکیلاتی، توسعه و مدیریت سرمایه های انسانی و فناوری‌های نوین اداری با مراکز آموزش، پژوهشی، دولتی و موسسات خصوصی تأیید صلاحیت شده توسط سازمان، با رعایت مقررات ذی‌ربط عقد قرار داد نمایند.

ماده ۲۰ـ دستگاه‌های اجرایی مکلفند به منظور ایجاد انگیزه و افزایش کارآیی و بهره‌مندی از فکر و اندیشه و خلاقیت کارمندان ذی ربط خود ساز و کار مناسب برای جلب مشارکت کارمندان و دریافت پیشنهادها و اثر گذاری آن در تصمیم‌گیری‌ها را فراهم آورند. نظام پیشنهادها و نحوه پرداخت پاداش براساس آیین‌نامه‌ای خواهد بود که با پیشنهاد سازمان به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۲۱ـ با کارمندان رسمی و یا ثابت دستگاه‌های اجرایی که تمام یا بخشی از وظایف آنها به بخش غیر دولتی واگذار می‌گردد به یکی از روش‌های ذیل عمل خواهد شد.

الف ـ انتقال به سایر واحدهای همان دستگاه یا دستگاه اجرایی دیگر

ب ـ بازخرید سنوات خدمات

ج ـ موافقت با مرخصی بدون حقوق برای مدت سه سال تا پنج سال

د ـ انتقال به بخش غیر دولتی که مجری وظایف و فعالیت‌های واگذار شده می‌باشد. در صورت تمایل کارمندان به تغییر صندوق بازنشستگی هزینه جابه‌جایی تغییر صندوق ذی‌ربط با حفظ سوابق مربوط توسط دولت تأمین می‌گردد.

هـ ـ انجام وظیفه در بخش غیردولتی به شکل مأمور که حقوق و مزایای وی را بخش غیردولتی پرداخت می‌کند.

تبصره ۱ـ در صورت واگذاری سهام شرکت‌های دولتی به نحوی که شرکت مذکور

غیردولتی شود، قوانین و مقررات قانون کار بر کارمندان شرکت واگذار شده اعمال می‌گردد و این افراد، کارمندان کارفرمای جدید محسوب می‌شوند و در صورت تمایل می‌توانند کما کان تابع صندوق بازنشستگی قبلی خود باقی بمانند.

تبصره ۲ـ درمواردی که با حفظ مالکیت دولت (با شرکت دولتی) بهره‌برداری بخشی از دستگاه ذی ربط به بخش غیر دولتی واگذار گردد، ماموریت کارمندان مربوط به بخش غیردولتی مجاز می‌باشد. آیین‌نامه اجرایی این ماده با پیشنهاد سازمان به تصویب هیات وزیران می‌رسد.

تبصره ۳ـ کارمند می‌تواند سه طریق از طرق پنج گانه فوق را به ترتیب اولویت انتخاب و دستگاه اجرایی اعلام کند. دستگاه مربوط مکلف است با توجه به اولویت تعیین شده از سوی کارمند یکی از روشها را انتخاب و اقدام کند.

ماده ۲۲ـ دستگاه‌های اجرایی موظفند به منظور تقویت و حمایت از بخش غیر دولتی اقدامات لازم برای آموزش، ساماندهی، ایجاد تسهیلات و کمکهای مالی، رفع موانع اداری و خرید خدمات از بخش غیر دولتی بر اساس آیین‌نامه‌ای که با پیشنهاد سازمان به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، به عمل آورند.

ماده ۲۳ـ ایجاد و اداره هرگونه مهمانسرا، زائر سرا، مجتمع مسکونی، رفاهی، واحدهای درمانی و آموزشی، فضاهای ورزشی، تفریحی و نظایر آن توسط دستگاه‌های اجرایی ممنوع می‌باشد.

تبصره ۱ـ دستگاه هایی که بر اساس وظایف قانونی خود برای ارائه خدمات به مردم عهده دار انجام برخی از امور فوق می‌باشند با رعایت احکام این فصل از حکم این ماده مستثنی می‌باشند.

تبصره ۲ـ مناطق محروم کشور تا زمانی که از نظر نیروی انسانی کارشناس و متخصص توسعه نیافته‌اند با تصویب هیأت وزیران از حکم این ماده مستثنی می‌باشند.

ماده ۲۴ـ در راستای اجرای احکام این فصل کلیه دستگاه های اجرایی موظفند از تاریخ تصویب این قانون اقدامات ذیل را انجام دهند:

الف ـ حداکثر شش ماه پس از تصویب این قانون آن دسته از وظایفی که قابل واگذاری به بخش غیردولتی است را احصاء و با رعایت راهکارهای مطروحه در این فصل نسبت به واگذاری آنها اقدام نمایند. به نحوی که طی هر برنامه بیست درصد از

میزان تصدیهای دولت در امور قابل واگذاری کاهش یابد.

ب ـ تعداد مجوزهای استخدامی مذکور در ماده (۵۱) این قانون به نحوی تعیین گردد که تعداد کارمندان دستگاه‌های اجرایی که به هر نحو حقوق و مزایا دریافت می‌کنند و یا طرف قرارداد می‌باشند هر سال به میزان دو درصد در امور غیر حاکمیتی نسبت به سال قبل کاهش یابد.

ج ـ حداکثر معادل یک سوم کارمندان که به روشهای بازنشستگی، بازخریدی، استعفاء و سایر موارد از خدمت دستگاه‌های اجرایی خارج می‌شوند استخدام نمایند.

تبصره ۱ـ وظایف حاکمیتی موضوع ماده (۸) این قانون از این ماده مستثنی هستند.

تبصره ۲ـ آیین‌نامه اجرایی این ماده شامل وظیفه قابل واگذاری در چهارچوب این قانون حمایتهای دولت برای توسعه بخش غیر دولتی و نحوه خرید خدمات از بخش خصوصی و تعاونی و تعیین تکلیف کارمندان واحدهای واگذار شده و سایر موارد بنا به پیشنهاد سازمان به تصویب هیأت وزیران می‌رسد[1].

تبصره ۳ـ دیوان محاسبات و سازمان بازرسی کل کشور موظفند اجراء این فصل را در دستگاه‌های اجرایی کنترل نموده و با مدیران متخلف برخورد قانونی نمایند.

● فصل سوم ـ حقوق مردم

ماده ۲۵ـ مدیران و کارمندان دستگاه های اجرایی، خدمتگزاران مردم هستند و باید با رعایت موازین اخلاق اسلامی و اداری و طبق سوگندی که در بدو ورود اداء نموده و منشور اخلاقی و اداری که امضاء می‌نمایند وظایف خود را به نحو احسن در راه خدمت به مردم و با در نظر گرفتن حقوق و خواسته‌های قانونی آنها انجام دهند.

تبصره ۱ـ اصول و مفاد منشور فوق الذکر، متن سوگند نامه و تعهدات کارمندان دستگاه‌های مربوط علاوه بر موارد فوق، مواردی را با رعایت منشور اخلاقی مصوب هیأت وزیران به آن اضافه نمایند.

ماده ۲۶ـ دستگاه های اجرایی مکلفند مردم را با حقوق و تکالیف خود در تعامل با دستگاه های اجرایی آشنا نموده و از طریق وسایل ارتباط جمعی به ویژه صدا و سیمای

۱- آئین‌نامه ماده مزبور در تاریخ ۱۳۸۸/۱۰/۱۲ به تصویب وزیران کمسیون امور اجتماعی و دولت الکترونیک رسیده و در تاریخ ۱۳۸۸/۷/۱۷ به تأیید مقام ریاست جمهوری رسید و در روزنامه رسمی مورخ ۱۳۸۸/۱۲/۲ درج گردیده است.

جمهوری اسلامی ایران سطح آگاهی عمومی در ایـن زمینـه را ارتقـاء داده و اطلاعـات لازم را به نحو مطلوب و مناسب در اختیار مردم قرار دهند.

ماده ۲۷ـ مردم در استفاده از خدمات دستگاه‌های اجرایی در شرایط مـساوی از حقوق یکسان برخوردارند، دستگاه هـای اجرایـی موظفنـد حـداکثر ظـرف سـه مـاه مراحل، زمان و کیفیت و استاندارد ارائه خدمات و تغییرات آنها را مـستند و شـفاف نموده و از طرق مختلف به اطلاع مردم برسانند و در صورت بروز هر گونه تخلف، مسوولین دستگاه‌های اجرایی مسوولیت پاسخگویی به مـردم و شـکایت آنـان را بـه خواهند داشت.

ماده ۲۸ـ دولت مکلف است به منظور تأمین حقوق مردم و مراجعـان، رضـایت و عدم رضایت مردم از عملکـرد کارمنـدان را در ارتقـاء انتـصاب و تمدیـد قراردادهـای استخدامی و بهره‌مندی از سایر امتیازات استخدامی و اعمال تشویقات و تنبیهات لحـاظ نموده و کلیه آیین‌نامه‌ها، شیوه نامه‌ها، ضوابط اداری و استخدامی مربـوط بـه کارمنـدان دولت را به عنوان یک عامل موثر منظور نماید.

● **فصل چهارم ـ ساختار سازمانی**

ماده ۲۹ـ دستگاه‌های اجرایی مکلفند سازماندهی، طراحی و تنظیم تشکیلات خـود تناسب با ویژگی‌های مربوط در چهارچوب الگوها، ضوابط و شاخص‌هایی که سـازمان تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد با رعایت موارد ذیل انجام دهند:

الف ـ سقف پستهای سازمانی با رعایت راهبردهای مذکور در فصل دوم این قـانون و با پیشنهاد دستگاه و تأیید سازمان به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ب ـ تشکیلات و سقف پستهای سـازمانی مـصوب حـداقل پـس از یـک برنامـه و حداکثر پس از دو برنامه پنج ساله متناسب با سیاست ها و احکـام برنامـه جدیـد مـورد بازنگری و تصویب مجدد قرار خواهد گرفت.

ج ـ به منظور کوتاه نمودن مراحل انجام کار و سلسله مراتب اداری سطوح عمودی مدیریتی در دستگاه های اجرایی ملی و استانی با احتساب بالاترین مقام اجرایـی در هـر واحد سازمانی، به قرار ذیل تعیین می‌گردد:

الف ـ وزارتخانه‌ها و موسسات دولتی: حداکثر در (٤) سطح.

ب ـ واحدهای استانی: حداکثر (۳) سطح.

ج ـ واحدهای شهرستانی، مناطق و نواحی همتراز: حداکثر (۲) سطح.

د ـ سایر واحدهای تقسیمات کشوری: یک سطح.

و ـ هر کدام از وزارتخانه‌ها و سازمان‌های مستقل که تحت نظر معاون رئیس جمهور اداره می‌شوند، می‌توانند حداکثر (۵) معاون و سایر مؤسسات دولتی حداکثر (۳) معاون یا عناوین مشابه در ساختار تشکیلاتی خود پیش‌بینی نمایند و متناسب با حجم کار و تنوع وظایف و تعداد پستهای سازمانی هر معاون می‌تواند حداکثر(۵) مدیر یا رئیس یا عناوین مشابه داشته باشد. پستهای مدیریتی مورد نیاز حوزه وزیر یا رئیس موسسات دولتی از سر جمع پستهای مدیریتی مذکور در این بند تأمین خواهد شد.

هـ ـ تعداد پستهای مشاور برای مقامات اجرایی مذکور در بندهای (الف)، (ب) و (ج) ماده (۷) حداکثر (۱۰) و برای سایر مقامات اجرایی مذکور در این ماده حداکثر (٤) و برای روسای موسسات دولتی با گستره کشوری حداکثر (۳) پست در سقف پستهای مصوب تعیین می‌گردد.

ی ـ واحدهای سازمانی وزارتخانه‌ها و سایر دستگاه‌های اجرایی در مراکز استانها (به استثناء استانداریها) با رعایت ماده (۲۹) این قانون حداکثر در سطح اداره کل سازماندهی می‌شوند و سازمان‌های موجود در این سطح تغییر می‌یابند.

ط ـ در صورتی که دستگاه‌های اجرایی مطابق شرح وظایف قانونی و تشکیلات مصوب خود الزاماً موظف به ارائه خدماتی در شهرستان‌های کمتر از هفتاد هزار نفر جمعیت و بخشهای کمتر از سی هزار نفر جمعیت باشند در صورتی که در تاریخ تصویب این قانون ساختمان‌های واحدهای اداری ذی‌ربط احداث نشده باشند موظفند کارمندان ذی‌ربط خود را در مجتمع اداری مراکز شهرستان و بخش که به عنوان نمایندگی تحت نظر فرماندار و بخشدار ایجاد می‌گردد مستقر نموده و از ایجاد واحدهای مستقل خودداری نمایند.

افزایش جمعیت این گونه شهرها موجب لغو این حکم برای واحدهای ذی ربط نمی‌گردد. هزینه‌های پشتیبانی و خدماتی این مجتمع‌ها در بودجه وزارت کشور (استانداریها) پیش بینی می‌گردد. در سایر شهرها با تشخیص هیأت وزیران اجرای این بند امکان‌پذیر می‌باشد.

آیین‌نامه اجرایی این بند با پیشنهاد سازمان به تصویب هیأت وزیران می‌رسد[1].

ماده ۳۰ـ وزارتخانه‌ها و سازمان‌های مستقل که تحت نظر معاون رئیس جمهور اداره می‌شوند. در صورت ضرورت با تأیید سازمان و تصویب هیأت وزیران می‌توانند حسب وظایف قانونی خود در برخی از سطوح تقسیمات کشوری واحد سازمانی داشته باشند. در این صورت کلیه واحدهای وابسته به یک وزارتخانه و موسسات مستقل وابسته به رئیس جمهور در هر یک از سطوح تقسیمات کشوری در یک واحد سازمان ادغام و تحت مدیریت واحد قرار می‌گیرند.

موارد استثنائاً از حکم اخیر این ماده با تأیید سازمان به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۳۱ـ دستگاه‌های اجرایی مکلفند تشکیلات تفصیلی خود را با رعایت مفاد ماده (۲۹) تهیه و یک نسخه از آن را به سازمان ارسال دارند. سازمان موظف است حداکثر ظرف مدت سه ماه از تاریخ وصول پیشنهاد، مغایرت و یا عدم مغایرت با الگوها، ضوابط و شاخصهای مذکور را اعلام نماید. دستگاه های اجرایی ذی‌ربط موظفند پس از اصلاح موارد مغایر، تأییدیه سازمان را کسب نمایند.

ماده ۳۲ـ هر یک از کارمندان دستگاه های اجرایی، متصدی یکی از پستهای سازمانی خواهند بود و هر گونه به کارگیری افراد و پرداخت حقوق بدون داشتن پست سازمانی مصوب پس از یک سال از ابلاغ این قانون ممنوع است.

تبصره ـ دستگاه‌های اجرایی می‌توانند در شرایط خاص با تأیید سازمان تا ده درصد پستهای سازمانی مصوب، بدون تعهد استخدامی و در سقف اعتبارات مصوب افرادی را به صورت ساعتی یا کار معین برای حداکثر یک سال به کار گیرند.

ماده ۳۳ـ تنظیم تشکیلات داخلی واحدهایی از دستگاه های اجرایی که بر اساس قیمت تمام شده (موضوع ماده ١٦ این قانون) اداره می‌شود بر عهده آنها بوده و نسخه‌ای از تشکیلات خود را جهت تطبیق با ضوابط به سازمان ارسال خواهند داشت.

ماده ۳۴ـ تنظیم شرح وظایف و ایجاد هرگونه واحد و پست سازمانی در دستگاه‌های

۱- آئین‌نامه مزبور در تاریخ ۱۳۸۸/۱۰/۱۳ به تصویب وزیران عضو کمیسیون امور اجتماعی و دولت الکترونیک رسیده و در تاریخ ۱۳۸۹/۱/۸ به تصویب مقام محترم ریاست جمهوری رسیده و در روزنامه رسمی مورخ ۱۳۸۹/۱/۱٦ درج گردیده است.

اجرایی صرفاً در چهارچوب وظایف قانونی مصوب آنها مجاز می‌باشد سازمان مکلف به نظارت بر حسن انجام این کار می‌باشد.

ماده ۳۵ـ کلیه دستگاه‌های اجرایی موظفند در چهارچوب احکام این فصل حداکثر ظرف مدت یک سال نسبت به پیشنهاد اصلاح ساختار سازمانی خود اقدام نمایند.

تبصره ـ پست‌های مورد نیاز واحدهای مستقر در شهرستان‌ها و بخش‌های توسعه نیافته و کمتر توسعه یافته جدید التأسیس از سر جمع پست‌های موضوع ماده (۲۹) این قانون تأمین خواهد شد. در صورت نبود پست بلاتصدی برای واحدهای فوق الذکر دولت موظف است با رعایت احکام این فصل پست جدید ایجاد نماید.

● **فصل پنجم ـ فناوری اطلاعات و خدمات اداری**

ماده ۳۶ـ دستگاه‌های اجرایی موظفند فرآیندهای مورد عمل و روش‌های انجام کار خود را با هدف افزایش بهره وری نیروی انسانی و کارآمدی فعالیتها نظیر سرعت، دقت،هزینه، کیفیت، سلامت و صحت امور و تأمین رضایت و کرامت مردم و بر اساس دستورالعمل سازمان تهیه و به مورد اجراء گذارند و حداکثر هر سه سال یک بار این روشها را مورد بازبینی و اصلاح قرار دهند.

تبصره ـ میزان بهره وری و کارآمدی فعالیتها، صحت امور و رضایت مردم از خدمات دولتی بر اساس شاخص‌هایی که با پیشنهاد دستگاه‌های اجرایی به تأیید سازمان می‌رسد، سالیانه توسط سازمان با همکاری دستگاه های ذی‌ربط مورد اندازه‌گیری قرار گرفته و نتایج آن در ارزیابی عملکرد آنها لحاظ می‌شود.

ماده ۳۷ـ دستگاه‌های اجرایی موظفند با هدف بهبود کیفیت و کمیت خدمات به مردم و با رعایت دستورالعمل‌های ذی‌ربط اقدامات زیر را به ترتیب انجام دهند:

۱ـ اطلاع رسانی الکترونیکی در خصوص شیوه ارائه خدمات همراه با زمان‌بندی انجام آن و مدارکی که متقاضی باید ارائه نماید.

۲ـ ارائه فرم‌های مورد نیاز جهت انجام خدمات از طریق ابزار و رسانه‌های الکترونیکی.

۳ـ ارائه خدمات به شهروندان به صورت الکترونیکی و حذف لزوم مراجعه حضوری مردم به دستگاه اجرایی برای دریافت خدمت.

تبصره ـ مدت زمان اجراء بندهای (۱) و (۳) این ماده از تاریخ تصویب این قانون

به ترتیب یک، دو و سه سال تعیین می‌گردد.

ماده ۳۸ـ به منظور تسریع و سهولت در ارائه خدمات به مردم، واحدهای خدمات رسانی الکترونیکی از طریق بخش دولتی و غیر دولتی در مراکز شهرستان‌ها ایجاد می‌گردد. کلیه دستگاه های اجرایی موظفند حداکثر تا پایان سال ۱۳۸٦ انجام آن دسته از خدماتی که از این طریق قابل ارائه می‌باشد را توسط این مراکز ارائه نمایند. دستورالعمل اجرایی این ماده به تصویب شورای عالی اداری می‌رسد.

ماده ۳۹ـ دستگاه های اجرایی موظفند به منظور صرفه‌جویی و بهره برداری مناسب از ساختمانها و فضاهای اداری و جلوگیری از تشریفات زائد و هزینه‌های غیرضروری و فراهم آوردن موجبات ایمنی و سلامت شغلی کارمندان بر اساس ضوابط و استانداردهای به کارگیری فضاها، تجهیزات و ملزومات اداری که توسط سازمان تهیه و ابلاغ می‌گردد اقدام نمایند.

تبصره ـ کلیه دستگاه‌های اجرایی موظفند حداکثر ظرف مدت یک سال ساختمان‌های مورد استفاده خود را با استانداردهای یاد شده تطبیق داده و فضاهای مازاد را حسب مورد در استان‌ها به ادارات کل اقتصادی و دارایی استان و در مراکز به وزارت امور اقتصادی و دارایی اعلام نمایند تا از طریق این وزارتخانه حسب مورد با تصویب هیأت وزیران و یا شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان دستگاه‌های بهره بردار آن تعیین گردد.

در صورتی که در مهلت تعیین شده دستگاه‌های اجرایی اقدام نکنند ذی حسابان موظفند فضاهای مازاد را به وزارت یا اداره کل متبوع جهت اقدام به ترتیب فوق اعلام نمایند.

ماده ۴۰ـ به منظور ایجاد زیر ساخت اطلاعاتی و تمرکز امور مربوط به استفاده از فناوری اطلاعات در خدمات اداری، دولت موظف است از طریق سازمان ثبت احوال و شرکت پست جمهوری اسلامی ایران و مشارکت کلیه دستگاه‌های اجرایی پایگاه اطلاعات ایرانیان را طراحی، ساماندهی و اجرا نماید.

تبصره ۱ـ این پایگاه با استفاده از شماره ملی و کدپستی از طریق ساماندهی، هدایت و اتصال داده‌ها و اطلاعات موجود دستگاه‌ها تشکیل می‌گردد.

تبصره ۲ـ کلیه دستگاه‌های اجرایی موظفند تا پایان سال ۱۳۸٦ پایگاه‌های اطلاعات

داده‌های مربوط به خود را با استفاده از شماره ملی و کدپستی آماده نمایند.

تبصره ۳ـ آیین‌نامه این ماده توسط سازمان تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

تبصره ۴ـ سازمان مسئول پیگیری و نظارت بر حسن انجام تکالیف مطرح در این ماده می‌باشد. هر گونه ارائه خدمات و برقراری ارتباط با مراجعانی که نیاز به شناسایی افراد و آدرس محل استقرار آنها می‌باشد از سال ۱۳۸۸ بدون استفاده از شماره ملی و کدپستی توسط دستگاه‌های اجرایی ممنوع می‌باشد.

● **فصل ششم ـ ورود به خدمت**

ماده ۴۱ـ ورود به خدمت و تعیین صلاحیت استخدامی افرادی که داوطلب استخدام در دستگاه های اجرایی می‌باشند بر اساس مجوزهای صادره، تشکیلات مصوب و رعایت مراتب شایستگی و برابری فرصتها انجام می‌شود.

ماده ۴۲ـ شرایط عمومی استخدام در دستگاه‌های اجرایی عبارتند از:

الف ـ داشتن حداقل سن بیست سال تمام و حداکثر چهل سال برای استخدام رسمی و برای متخصصین با مدرک تحصیلی دکتری چهل و پنج سال.

ب ـ داشتن تابعیت ایران.

ج ـ انجام خدمت دوره ضرورت یا معافیت قانونی برای مردان .

د ـ عدم اعتیاد به دخانیات و مواد مخدر.

هـ ـ نداشتن سابقه محکومیت جزائی موثر.

و ـ دارا بودن مدرک تحصیلی دانشگاهی و یا مدرک همتراز (برای مشاغلی که مدارک همتراز در شرایط احراز آنها پیش‌بینی شده است).

ز ـ داشتن سلامت جسمانی و روانی و توانایی برای انجام کاری که استخدام می‌شوند بر اساس آیین‌نامه‌ای که با پیشنهاد سازمان به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ح ـ اعتقاد به دین مبین اسلام یا یکی از ادیان شناخته شده در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.

ط ـ التزام به قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.

تبصره ـ به کارگیری موقت و تعیین حقوق و مدت خدمت اتباع خارجی حسب قوانین و مقررات خاص خود انجام خواهد شد.

تبصره ۲ـ استخدام افراد در دستگاه‌های اجرایی در مشاغل تخصصی و کارشناسی و بالاتر منوط به احراز توانایی آنان در مهارتهای مذکور توسط سازمان تهیه و ابلاغ خواهد شد.

تبصره ۳ـ استخدام ایثارگران و خانواده های آنان بر اساس قوانین مصوب مربوط به خود خواهد بود.

تبصره ۴ـ قوانین و مقررات گزینش به قوت خود باقی است.

تبصره ۵ـ به کارگیری افراد با مدارک تحصیلی دیپلم و یا با حداقل سن کمتر از رقم مذکور در این ماده در موارد یا مناطقی خاص برای مدت زمان مشخص و برای فرزندان شهدا صرفاً در مشاغلی که با پیشنهاد سازمان به تصویب هیأت وزیران می‌رسد مجاز می‌باشد.

ماده ۴۳ـ دستگاه های اجرایی می‌توانند در صورتی که در قوانین و مقررات قبلی مورد عمل خود شرایطی علاوه بر شرایط ماده ٤٢ این قانون داشته باشند، آن را ملاک عمل قرار دهند.

ماده ۴۴ـ به کارگیری افراد در دستگاه‌های اجرایی پس از پذیرفته شدن در امتحان عمومی که به طور عمومی نشر آگهی می‌گردد و نیز امتحان یا مسابقه تخصصی امکان پذیر است. دستورالعمل مربوط به نحوه برگزاری امتحان عمومی و تخصصی به تصویب شورای توسعه مدیریت می‌رسد.

● **فصل هفتم ـ استخدام**

ماده ۴۵ـ از تاریخ تصویب این قانون، استخدام در دستگاه‌های اجرایی به دو روش ذیل انجام می‌پذیرد.

الف ـ استخدام رسمی برای تصدی پستهای ثابت در مشاغل حاکمیتی.

ب ـ استخدام پیمانی برای تصدی پستهای سازمانی و برای مدت معین.

تبصره ۱ـ کارمندانی که به موجب قوانین مورد عمل به استخدام رسمی در آمده‌اند با رعایت مقررات این قانون به صورت استخدام رسمی ادامه خواهند داد.

تبصره ۲ـ مشاغل موضوع بند الف این ماده با توجه به ویژگی‌های مذکور در ماده ۸ این قانون بنا به پیشنهاد سازمان به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

تبصره ۳ـ سن کارمند پیمانی در انتهای مدت قرارداد استخدام نباید از شصت و پنج

سال و برای مشاغل تخصصی از هفتاد سال تجاوز کند.

تبصره ۴ـ تعیین محل خدمت و شغل مورد تصدی کارمندان پیمانی در پیمان نامه مشخص می‌گردد و در مورد کارمندان رسمی به عهده دستگاه اجرایی ذی‌ربط می‌باشد.

ماده ۴۶ـ کسانی که شرایط ورود به استخدام رسمی را کسب می‌نمایند قبل از ورود به خدمت رسمی یک دوره آزمایشی را که مدت آن سه سال می‌باشد طی خواهند نمود و در صورت احراز شرایط ذیل از بدو خدمت جزء کارمندان رسمی منظور خواهد شد:

الف ـ اطمینان از لیاقت (علمی، اعتقادی و اخلاقی)، کاردانی، علاقه به کار، خلاقیت، نوآوری، روحیه خدمت به مردم و رعایت نظم و انضباط اداری از طریق کسب امتیاز لازم با تشخیص کمیته تخصصی صلاحیت کارمندان رسمی.

ب ـ طی دوره‌های آموزشی و کسب امتیاز لازم.

ج ـ تائید گزینش.

تبصره ۱ـ در صورتی که در ضمن پایان دوره آزمایشی کارمندان شرایط ادامه خدمات و یا تبدیل به استخدام رسمی را کسب ننمایند با وی به یکی از روش های ذیل رفتار خواهد شد:

الف ـ اعطاء مهلت دو ساله دیگر برای احراز شرایط لازم.

ب ـ تبدیل وضع به استخدامی پیمانی.

ج ـ لغو حکم.

تبصره ۲ـ با کارمندان پیمانی در صورت شرکت در آزمون و احراز صلاحیتهای موضوع ماده ٤٢ و پذیرفته شدن برای استخدام در مشاغل حاکمیتی به شرح زیر رفتار خواهد شد.

۱ـ سوابق پیمانی آنها جزو سوابق رسمی محسوب می‌شود.

۲ـ سابقه سنوات خدمت آنها به سقف سن موضوع بند الف ماده ٤٢ فصل ورود به خدمت اضافه می‌شود.

تبصره ۳ـ آیین‌نامه اجرایی این ماده توسط سازمان تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۴۷ـ به کارگیری کارمندان شرکت های و موسسات غیردولتی برای انجام تمام

یا بخشی از وظایف و اختیارات پست‌های سازمانی دستگاه‌های اجرایی تحت هر عنوان ممنوع می‌باشد و استفاده از خدمات کارمندان این گونه شرکت‌ها و موسسات صرفاً بر اساس ماده ۱۷ این قانون امکان‌پذیر است.

ماده ۴۸ـ کارمندان رسمی در یکی از حالات ذیل از خدمات در دستگاه اجرایی منتزع می‌گردند:

ـ بازنشستگی و یا از کارافتادگی کلی طبق قوانین ذی‌ربط.

ـ استعفا.

– باز خریدی به دلیل کسب نتایج ضعیف از ارزیابی عملکرد کارمند در سه سال متوالی یا چهار سال متناوب (بر اساس آیین‌نامه‌ای که با پیشنهاد سازمان به تصویب هیأت وزیران می‌رسد[1].)

– آماده بخدمت بر اساس ماده ۱۲۲.

کارمندانی که اخراج یا انفصال به موجب احکام مراجع قانونی ذی‌ربط از خدمت منفصل می‌گردند در مدت انفصال اجازه استخدام و یا هرگونه اشتغال در دستگاه های اجرایی را نخواهند داشت.

تبصره ۲ـ کارمندانی که از دستگاه اجرایی اخراج می‌گردند، اجازه استخدام و یا هر گونه اشتغال مجدد در همان دستگاه اجرایی را نخواهد داشت.

ماده ۴۹ـ تمدید قرارداد کارمندان پیمانی منوط به تحقق شرایط ذیل می‌باشد:

ـ استمرار پست سازمانی کارمندان.

ـ کسب نتایج مطلوب از ارزیابی عملکرد و رضایت از خدمات کارمند.

ـ جلب رضایت مردم و ارباب رجوع.

ـ ارتقاء سطح علمی و تخصصی در زمینه شغل مورد تصدی.

تبصره ـ در صورت عدم تمدید قرارداد با کارمندان پیمانی مطابق قوانین و مقررات مربوط عمل خواهد شد.

ماده ۵۰ـ کارمندان مشمول استفاده از مزایای بیمه بیکاری مطابق قوانین و مقررات

۱– آئین‌نامه مورد اشاره در تاریخ ۱۳۸۸/۱۰/۳ به تصویب وزیران عضو کمیسیون امور اجتماعی و دولت الکترونیک رسیده و در تاریخ ۱۳۸۸/۱۱/۷ به تأیید مقام محترم ریاست جمهوری رسیده و در روزنامه رسمی مورخ ۱۳۸۸/۱۲/۲ درج گردیده است.

مربوط خواهند بود.

ماده ۵۱ـ مجموع مجوزهای استخدام دستگاه های اجرایی با رعایت فصل دوم این قانون در برنامه‌های پنج ساله تعیین می‌گردد و سهم هر یک از وزارتخانه‌ها و موسسات دولتی با پیشنهاد سازمان به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

تبصره ـ هر گونه به کارگیری نیروی انسانی در دستگاه های اجرایی خارج از مجوزهای موضوع این ماده خلاف قانون محسوب و ممنوع می‌باشد و پرداخت هرگونه وجهی به افرادی که بدون مجوز به کار گرفته می‌شوند تصرف غیر قانونی در اموال عمومی محسوب می‌گردد.

ماده ۵۲ـ هر نوع به کارگیری افراد در دستگاه های اجرایی به غیر از حالات مندرج در ماده ٤٥ و تبصره ماده ۳۲ این قانون ممنوع می‌باشد.

● **فصل هشتم ـ انتصاب و ارتقاء شغلی**

ماده ۵۳ـ انتصاب و ارتقاء شغلی کارمندان باید با رعایت شرایط تحصیلی و تجربی لازم و پس از از احراز شایستگی و عملکرد موفق در مشاغل قبلی آنان صورت گیرد.

ماده ۵۴ـ به منظور استقرار نظام شایستگی و ایجاد ثبات در خدمت مدیران، دستگاه‌های اجرایی موظفند اقدامات زیر را انجام دهند:

الف ـ در انتخاب و انتصاب افراد به پستهای مدیریت حرفه‌ای، شرایط تخصصی لازم را تعیین نموده تا افراد از مسیر ارتقای شغلی به مراتب بالاتر ارتقاء یابند. در مواردی که از این طریق امکان انتخاب وجود نداشته باشد، با برگزاری امتحانات تخصصی لازم انتخاب صورت می‌پذیرد.

دستگاه های اجرایی می‌توانند برای حداکثر پانزده درصد (۱۵٪) درصد سمتهای مدیریت حرفه‌ای از افراد شایسته (با رعایت تخصص و تجربه شاغل نسبت به شغل، بدون رعایت سلسله مراتب مدیریتی) خارج از دستگاه استفاده نمایند.

ب ـ عزل و نصب متصدیان پستهای مدیریت سیاسی (مذکور در ماده ۷۱ این قانون بدون الزام به رعایت مسیر ارتقاء شغلی از اختیارات مقامات بالاتر می‌باشد).

ج ـ دوره خدمت در پستهای مدیریت حرفه‌ای چهار ساله می‌باشد و تمدید آن بلامانع است. تغییر سمت افراد قبل از مدت مذکور بر اساس آیین‌نامه‌ای که با پیشنهاد

سازمان به تصویب هیأت وزیران می‌رسد امکان‌پذیر می‌باشد[۱].

تبصره ۱ـ در اجرای این ماده مجموعه شرکت‌های زیر مجموعه یک شرکت مادر تخصصی برای انتصاب مدیران یک دستگاه اجرایی تلقی می‌گردد.

تبصره ۲ـ در هر یک از دستگاه‌های اجرایی، یکی از پستهای معاونین مقامات اجرایی مذکور در بندهای (د) و (ه) ماده (۷۱) این قانون ثابت تلقی می‌گردد و عزل و نصب متصدی آن بر اساس آیین‌نامه‌ای است با پیشنهاد سازمان به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

تبصره ۳ـ دستگاه های اجرایی موظفند امکان ارتقای مسیر شغلی را با توجه به امتیازات مربوطه در فضای رقابتی برای کلیه کارمندان فراهم نمایند.

تبصره ۴ـ مدیران مذکور در ماده ۷۱ این قانون مدیران سیاسی و بقیه مدیران حرفه‌ای تلقی می‌گردند.

ماده ۵۵ـ سازمان مکلف است به منظور حفظ سرمایه‌های انسانی و شناسایی افراد واجد شرایط احراز پستهای مدیریت نسبت به ایجاد بانک اطلاعات مدیران جهت استفاده مقامات و مدیران ذی‌ربط اقدام نماید.

ماده ۵۶ـ سازمان مکلف است برنامه‌ها و سامانه‌های اجرایی موثری را برای آموزش مدیران متناسب با وظایف و نقش‌های مورد انتظار در بخش‌ها و دستگاه‌های اجرایی کشور تنظیم نماید و هرگونه انتصاب و ارتقای مدیران منوط به طی دوره های ذی‌ربط می‌باشد.

ماده ۵۷ـ دستورالعمل اجرایی این فصل و شرایط تخصصی و عمومی پست‌های مدیریت حرفه‌ای و نحوه ارتقاء مسیر شغلی با پیشنهاد سازمان به تصویب شورای عالی اداری می‌رسد.

- **فصل نهم ـ توانمند سازی کارمندان**

ماده ۵۸ـ سازمان موظف است به منظور ارتقاء سطح کارایی و اثر بخشی دستگاه‌های اجرایی، نظام آموزش کارمندان دستگاه‌های اجرایی را به گونه‌ای طراحی

۱- آئین‌نامه مزبور در تاریخ ۱۳۸۸/۱۰/۳ به تصویب وزیران عضو کمیسیون امور اجتماعی و دولت الکترونیک رسیده و در تاریخ ۱۳۸۸/۱۱/۷ به تأیید مقام محترم ریاست جمهوری رسیده و در روزنامه رسمی مورخ ۱۳۸۸/۱۲/۲۲ درج گردیده است.

نماید که همراه با متناسب ساختن دانش، مهارت و نگرش کارمندان با شغل مورد نظر، انگیزه‌های لازم را جهت مشارکت مستمر کارمندان در فرآیند آموزش تأمین نمایند به نحوی که رابطه‌ای بین ارتقاء کارمندان و مدیران و آموزش برقرار گردد و از حداقل سرانه ساعت آموزش بر اساس مقررات مربوط در هر سال برخوردار گردند.

ماده ۵۹ـ دستگاه های اجرایی مکلفند با رعایت مقررات این قانون و نظام آموزش کارمندان دولت، برنامه‌های آموزشی کارمندان خود را تدوین نمایند.

تبصره ـ دستگاه‌های اجرایی می‌توانند در قالب برنامه‌های آموزشی مصوب برای اجراء دوره های آموزشی مورد نیاز خود با دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی انعقاد قرارداد نمایند. همچنین دستگاه های مزبور می‌توانند کلیه مراحل طراحی، اجراء و ارزشیابی دوره‌ها و فعالیتهای آموزشی و پژوهشی خود را به موسسات و مراکز آموزشی و پژوهشی دولتی و غیردولتی که صلاحیت فنی و تخصصی آنها به تأیید سازمان رسیده باشد، واگذار نمایند.

ماده ۶۰ـ کلیه بورسهای آموزشی که منجر به اخذ مدرک تحصیلی دانشگاهی نمی‌گردد و از سوی دولتهای خارجی یا از طرف موسسات بین المللی در اختیار دولت قرار می‌گیرد از طریق سازمان، متناسب با وظایف دستگاه های اجرایی توزیع می‌گردد. دوره هایی که طبق قرارداد دو جانبه برگزار می‌شود توسط دستگاه اجرایی مربوط اقدام خواهد شد.

تبصره ـ بورسها و دوره‌های آموزشی که منجر به اخذ مدرک دانشگاهی می‌شود با نظر وزارت درمان و آموزش پزشکی و علوم تحقیقات و فناوری حسب مورد توزیع می‌گردد.

ماده ۶۱ـ اعزام کارمندان دستگاه های اجرایی از زمان تصویب این قانون برای طی دوره‌های آموزشی که منجر به اخذ مدرک دانشگاهی و یا معادل آن می‌گردد در داخل و خارج از کشور با هزینه دستگاه‌های مربوطه و استفاده از ماموریت آموزشی ممنوع می‌باشد.

تبصره ـ ایثارگران مشمول مقررات خاص خود می‌باشند.

ماده ۶۲ـ کارمندان موظفند همواره نسبت به توانمندسازی و افزایش مهارت‌ها و توانایی های شغلی خود اقدام نمایند. دستگاه های اجرایی شیوه ها و الگوهای لازم برای

افزایش توان و توان سنجی مدام کارمندان خود را که توسط سازمان تهیه و ابلاغ می‌شود به مورد اجرا خواهند گذارد.

ماده ۶۳ـ آیین‌نامه اجرایی این فصل به پیشنهاد سازمان و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

● **فصل دهم ـ حقوق و مزایا**

ماده ۶۴ـ نظام پرداخت کارمندان دستگاه‌های اجرایی بر اساس ارزشیابی عوامل شغل و شاغل و سایر ویژگی‌های مذکور در مواد آتی خواهد بود. امتیاز حاصل از نتایج ارزشیابی عوامل مذکور در این فصل ضرب در ضریب ریالی، مبنای تعیین حقوق و مزایای کارمندان قرار می‌گیرد و برای بازنشستگان و موظفین یا مستمری بگیران نیز به همین میزان تعیین می‌گردد.

تبصره ـ ضریب ریالی مذکور در این ماده با توجه به شاخص هزینه زندگی در لایحه بودجه سالانه پیش‌بینی و به تصویب مجلس شورای اسلامی می‌رسد .

ماده ۶۵ـ کلیه مشاغل مشمول این قانون بر اساس عواملی نظیر اهمیت و پیچیدگی وظایف و مسئولیتهای، سطح تخصص و مهارتهای مورد نیاز به یکی از طبقات جدول یا جداول حق شغل اختصاص می‌یابند.

حداقل امتیاز جدول یا جداول ارزشیابی مشاغل (۲۰۰۰) و حداکثر آن (۶۰۰۰) می‌باشد.

تبصره ۱ـ هر کدام از مشاغل متناسب با ویژگیها، حداکثر در پنج رتبه، مقدماتی، پایه، ارشد، خبره و عالی طبقه بندی می‌گردند و هر کدام از رتبه‌ها به یکی از طبقات جدول یا جداول موضوع این ماده اختصاص می‌یابد. رتبه های خبره و عالی به مشاغل کارشناسی و بالاتر اختصاص می‌یابد.

شاغلین مربوط در بدو استخدام در رتبه مقدماتی قرار می‌گیرند و بر اساس عواملی نظیر ابتکار و خلاقیت، میزان افزایش مهارتها، انجام خدمات برجسته، طی دوره‌های آموزشی و میزان جلب رضایت ارباب رجوع بر اساس ضوابطی که متناسب با ویژگی‌های مشاغل به تصویب شورای توسعه مدیریت می‌رسد ارزیابی و حسب امتیازات مکتسبه و طی حداقل مدت تجربه مربوط به سطوح پایه، ارشد، خبره و عالی ارتقا می‌یابند. نخبگانی که طبق ضوابط مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی تعیین

می‌شوند و افرادی که علاوه بر شرایط عمومی در بدو استخدام از تجربه و مهارت لازم برخوردار هستند طبق آیین‌نامه‌ای که به پیشنهاد سازمان به تصویب هیأت وزیران می‌رسد از طی برخی از رتبه‌ها معاف و در یکی از رتبه‌های دیگر قرار می‌گیرند.

تبصره ۲ـ کلیه عناوین مدیریت و سرپرستی متناسب با پیچیدگی وظایف و مسئولیتها، حیطه سرپرستی و نظارت و حساسیت‌های شغلی و سایر عوامل مربوط در یکی از طبقات جدول فوق العاده مدیریت که حداقل امتیاز آن (۵۰۰) و حداکثر آن (۵۰۰۰) است، قرار می‌گیرد.

تبصره ۳ـ امتیاز طبقه مشاغل آموزشی تمام وقت وزارت آموزش و پرورش و بهداشتی و درمانی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در جدول یا جداول حق شغل با ضریب (۱/۱) محاسبه می‌گردد.

ماده ۶۶ـ کلیه شاغلین مشمول این قانون بر اساس عواملی نظیر تحصیلات، دوره های آموزشی و مهارت (علاوه بر حداقل شرایط مذکور در اولین طبقه شغل مربوط)، سنوات خدمت و تجربه از امتیاز حق شاغل که حداقل (۱۰۰۰) و حداکثر (٤۵۰۰) امتیاز می‌باشد، بهره‌مند می‌گردند.

حداکثر امتیاز این ماده برای هر شاغل از هفتاد و پنج درصد (۷۵٪) امتیاز شغل وی تجاوز نخواهد کرد.

تبصره ـ هنرمندان و افرادی که در حوزه‌های علمیه تحصیل نموده‌اند بر اساس آیین‌نامه‌ای که با پیشنهاد سازمان به تصویب هیأت وزیران می‌رسد با مقاطع رسمی تحصیلی همتراز می‌گردند.

ماده ۶۷ـ جدول یا جداول موضوع ماده (٦۵) و تبصره های (۱) و(۲) آن بنا به پیشنهاد سازمان به تصویب هیأت وزیران می‌رسد و تخصیص هر کدام از مشاغل و طبقات شغلی آن به یکی از طبقات جداول حق شغل با پیشنهاد سازمان توسط شورای توسعه مدیریت انجام و برای اجرا به دستگاه های اجرایی ابلاغ می‌گردد. ارزیابی عوامل مربوط به شاغل بر اساس ضوابطی که با پیشنهاد سازمان به تصویب شورای مذکور می‌رسد توسط دستگاه‌های اجرایی انجام خواهد شد و سازمان بر اجرای این امر نظارت می‌نماید.

ماده ۶۸ـ علاوه بر پرداختهای موضوع ماده (٦۵) و تبصره های آن و ماده (٦٦) که

حقوق ثابت تلقی می‌گردد فوق العاده‌هایی به شرح زیر به کارمندان قابل پرداخت می‌باشد:

۱ـ فوق العاده مناطق کمتر توسعه یافته و بدی آب و هوا برای مشاغل تخصصی که شاغلین آنان دارای مدارک تحصیلی کارشناسی ارشد و بالاتر می‌باشند تا میزان بیست و پنج درصد (۲۵٪) امتیاز حقوق ثابت و برای سایر مشاغل تا بیست و درصد (۲۰٪) حقوق ثابت هر کدام از کارمندان واجد شرایط پرداخت خواهد شد. فهرست این مناطق در هر دوره برنامه پنج ساله با پیشنهاد سازمان به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

۲ـ فوق العاده ایثارگری متناسب با درصد جانبازی و مدت خدمت داوطلبانه در جبهه و مدت اسارت تا(۱۵۰۰) امتیاز و به دارندگان نشانهای دولتی تا (۷۵۰) امتیاز تعلق می‌گیرد.

کارمندان و بازنشستگان که در زمان جنگ در مناطق جنگ‌زده مشغول خدمت اداری بوده‌اند به ازای هر سال خدمت در زمان جنگ (۱۲۵) امتیاز در نظر گرفته می‌شود.

۳ـ فوق العاده سختی کار و کار در محیط‌های غیر متعارف نظیر کار با اشعه و مواد شیمیایی، کار با بیماران روانی، عفونی و در اورژانس و در بخشهای سوختگی و مراقبتهای ویژه بیمارستانی تا (۱۰۰۰) امتیاز و در مورد کار با مواد سمی، آتش زا و منفجره و کار در اعماق دریا، امتیاز یاد شده با تصویب هیأت وزیران تا سه برابر قابل افزایش خواهد بود.

٤ـ کمک هزینه عائله‌مندی و اولاد به کارمندان مرد شاغل و بازنشسته و وظیفه‌بگیر مشمول این قانون که دارای همسر می‌باشند معادل (۸۰۰) امتیاز و برای هر فرزند معادل (۲۰۰) امتیاز و حداکثر سه فرزند. حداکثر سن برای اولادی که از مزایای این بند استفاده می‌کنند به شرط ادامه تحصیل و نیز غیر شاغل بودن فرزند، (۲۵) سال تمام و نداشتن شوهر برای اولاد اناث خواهد بود. کارمندان زن شاغل و بازنشسته و وظیفه بگیر مشمول این قانون که دارای همسر نبوده و یا همسر آنان معلول و یا ازکارافتاده کلی می‌باشد و یا خود به تنهایی متکفل مخارج فرزندان هستند از مزایای کمک هزینه عائله‌مندی موضوع این بند

بهره‌مند می‌شوند. فرزندان معلول و از کار افتاده کلی به تشخیص مراجع پزشکی ذی‌ربط مشمول محدودیت سقف سنی مزبور نمی‌باشند.

۵ـ فوق العاده شغل برای مشاغل تخصصی، متناسب با سطح تخصص و مهارتها، پیچیدگی وظایف و مسئولیتها و شرایط بازار کار با پیشنهاد سازمان و تصویب هیأت وزیران برای مشاغل تا سطح کاردانی حداکثر(۷۰۰) امتیاز و برای مشاغل هم سطح کارشناسی حداکثر (۱۵۰۰) امتیاز برای مشاغل بالاتر حداکثر (۲۰۰۰) امتیاز تعیین می‌گردد. این فوق العاده با رعایت تبصره این ماده قابل پرداخت می‌باشد.

٦ـ فوق العاده کارایی و عملکرد در چهارچوب ضوابط این بند و تبصره این ماده قابل پرداخت می‌باشد:

الف ـ به حداکثر هفتاد درصد (۷۰٪) از کارمندان هر دستگاه بر اساس رتبه بندی نمرات ارزشیابی کارمندان، طبق عملکرد کارمندان و با توجه به امتیازی که از عواملی نظیر رضایت ارباب رجوع، رشدو ارتقا، اثر بخشی و کیفیت و سرعت در اتمام کار کسب می‌نمایند. بر اساس دستورالعملی که سازمان ابلاغ می‌نماید تا (۲۰٪) امتیاز مربوط به حقوق ثابت وی در مقاطع سه ماهه قابل پرداخت می‌باشد.

ب ـ میزان بهره مندی کارمندان هر دستگاه از سقف هفتاد درصد (۷۰٪) مذکور در این بند متناسب با میزان موفقیت در تحقق تکالیف قانونی و اجرای برنامه ها و ارزیابی عملکرد دستگاه که توسط سازمان و تصویب شورای عالی اداری در سه سطح متوسط، خوب و عالی رتبه بندی می‌گردند به ترتیب (۳۰٪، ۵۰٪ و ۷۰٪) تعیین می‌گردد.

مقامات دستگاه های اجرایی مذکور در ماده (۷۱) متناسب با رتبه دستگاه ذی‌ربط مشمول دریافت این فوق العاده می‌باشند.

۷ـ به منظور جبران هزینه سفر و ماموریت روزانه داخل و خارج از کشور، نوبت کاری، جابه جایی محل خدمت کارمندان با تشخیص دستگاه اجرایی، کسر صندوق و تضمین، مبالغی با پیشنهاد سازمان و تصویب هیأت وزیران به کارمندان پرداخت خواهد شد.

۸ـ به کارمندانی که در خارج از کشور در پستهای سازمانی اشتغال دارند فوق العاده اشتغال خارج از کشور بر اساس ضوابطی که به پیشنهاد سازمان به تصویب هیأت وزیران می‌رسد پرداخت می‌گردد.

این‌گونه کارمندان در مدتی که از فوق العاده اشتغال خارج از کشور استفاده می‌کنند دریافت دیگری به استثناء مواردی که به موجب قوانین خاص برای اشتغال در خارج از کشور به این گونه کارمندان تعلق می‌گیرد نخواهد داشت.

۹ـ در صورتی که بنا به درخواست دستگاه، کارمندان موظف به انجام خدماتی خارج از وقت اداری گردند بر اساس آیین‌نامه‌ای که با پیشنهاد سازمان به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، می‌توان مبالغی تحت عنوان اضافه کار، حق التحقیق، حق التدریس، حق‌الترجمه و حق التالیف به آنها پرداخت نمود.

مجموع مبالغ قابل پرداخت تحت عنوان اضافه کار و حق التدریس به هر یک از کارمندان نباید از حداکثر (۵۰٪) حقوق ثابت و فوق العاده های وی تجاوز نماید. در هر دستگاه اجرایی حداکثر تا (۲۰٪) کارمندان آن دستگاه که به اقتضاء شغلی، اضافه کار بیشتری دارند از محدودیت سقف (۵۰٪) مستثنی می‌باشند.

۱۰ـ فوق العاده ویژه در موارد خاص با توجه به عواملی از قبیل بازار کار داخلی و بین المللی، ریسک پذیری، تاثیر پذیری، تاثیر اقتصادی فعالیتها در درآمد ملی، انجام فعالیت و وظایف تخصصی و ستادی و تحقیقاتی و حساسیت کار با پیشنهاد سازمان و تصویب هیأت وزیران امتیاز ویژه‌ای برای حداکثر (۲۵٪) از مشاغل، در برخی از دستگاه های اجرایی تا (۵۰٪) سقف امتیاز حقوق ثابت و فوق العاده‌های مستمر مذکور در این فصل در نظر گرفته خواهد شد.

تبصره ـ پرداخت فوق‌العاده‌های مذکور در بندهای (۵) و (٦) این ماده در هر کدام از دستگاه های اجرایی، مشروط به اعمال اصلاحات ساختاری، نیروی انسانی، فناوری و واگذاری امور به بخش غیردولتی (احکام مذکور در این قانون) و استفاده از منابع حاصل از صرفه جویی های به عمل آمده، در سقف اعتبارات مصوب از سال ۱۳۸۷ امکان‌پذیر می‌باشد و این تبصره باید به تأیید سازمان برسد.

ماده ۶۹ـ به دستگاه های اجرایی اجازه داده می‌شود تا بیست و پنج در صد (۲۵٪) اعتباراتی که از محل اصلاحات مذکور در تبصره ماده فوق الذکر در هر کدام از واحدهای سازمانی صرفه جویی می‌گردد را (با تأیید ذی حساب مربوطه) به عنوان فوق‌العاده بهره‌وری غیر مستمر به کارمندان و مدیرانی که در همان واحدها، خدمات برجسته انجام می‌دهند پرداخت نمایند .

ماده ۷۰ـ شرایط تصدی مشاغل اختصاصی دستگاه‌های اجرایی به تناسب وظایف

پستهای قابل تخصیص به هر شغل، از لحاظ معلومات، تحصیلات، تجربه، مهارت و دوره های آموزشی مورد نیاز و عوامل موثر دیگر با پیشنهاد دستگاه اجرایی و تأیید سازمان و تصویب شورای توسعه مدیریت تعیین می‌گردد و در انتصاب افراد به مشاغل مذکور رعایت شرایط مصوب الزامی می‌باشد.

تبصره ۱ـ شرایط تصدی مشاغل عمومی که در بیش از یک دستگاه شاغل دارند به تناسب پستهای قابل تخصیص به هر شغل توسط سازمان تهیه و پس از تصویب شورای توسعه مدیریت جهت اجرا به دستگاه‌های ذی‌ربط ابلاغ می‌گردد.

تبصره ۲ـ دستگاه های اجرایی موظفند حداکثر ظرف مدت سه سال شرایط تصدی مشاغل اختصاصی خود را به سازمان اعلام نمایند. در این صورت سازمان موظف است شرایط تصدی مشاغل اختصاصی را رأساً به شورای توسعه مدیریت پیشنهاد نماید. تا تغییر ضوابط قبلی، شرایط مصوب فعلی قابل اجرا است.

ماده ۷۱ـ سمتهای ذیل مدیریت سیاسی محسوب شده و به عنوان مقام شناخته می‌شوند و امتیاز شغلی مقامات مذکور در این ماده به شرح زیر تعیین می‌گردد:

الف ـ روسای سه قوه (۱۸۰۰۰) امتیاز.

ب ـ معاون اول رئیس جمهور، نواب رئیس مجلس شورای اسلامی و اعضاء شورای نگهبان (۱۷۰۰۰) امتیاز.

ج ـ وزرا، نمایندگان مجلس شورای اسلامی و معاونین رئیس جمهور (۱۶۰۰۰) امتیاز.

د ـ استانداران و سفرا (۱۵۰۰۰) امتیاز.

هـ ـ معاونین وزرا (۱۴۰۰۰) امتیاز.

تبصره ۱ـ نخست وزیران دوران انقلاب اسلامی با مقامات بند (ب) این ماده همطراز می‌گردند و تعیین سایر پستهای همطراز به عهده هیأت وزیران بوده و تعیین همطرازی پستهای کارکنان اداری مجلس به عهده رئیس مجلس خواهد بود.

تبصره ۲ـ علاوه بر حقوق موضوع ماده فوق و امتیاز ویژگیهای شاغل (مذکور در ماده ۶۶) که حقوق ثابت تلقی می‌گردد فوق العاده های ماده (۶۸) این قانون نیز حسب مورد به مقامات تعلق خواهد گرفت.

تبصره ۳ـ مقامات مذکور در این ماده که حداقل دو سال در پستهای مدیریتهای

سیاسی انجام وظیفه نموده یا بنمایند پس از تصدی مقام در صورتی که به سمت پایین‌تری منصوب شوند، چنانچه حقوق ثابت و فوق العاده مستمر آنها در مسئولیت جدید از هشتاد درصد(۸۰٪) حقوق ثابت و فوق العاده مستمر وی در پست قبلی کمتر باشد به میزان مابه التفاوت تا(۸۰٪) را تفاوت تطبیق دریافت خواهند نمود. این تفاوت تطبیق با ارتقاهای بعدی (عوامل شغل و شاغل و فوق العاده ها) مستهلک می‌گردد و این مابه‌التفاوت در محاسبه حقوق بازنشستگی و وظیفه نیز ملاک عمل خواهد بود.

تبصره ۶ـ دولت مجاز است با پیشنهاد سازمان، برخی از امتیازات قانونی مقامات موضوع این قانون (به استثنا حقوق و مزایا) را به مشاغل خاص ویژه مدیریت حرفه‌ای و یا سمتهای خاص و ویژه قضایی تسری دهد.

ماده ۷۲ـ امتیاز شغلی مدیران عامل و اعضای هیأت مدیره شرکت های دولتی که براساس سیاست های مصوب مقام معظم رهبری در مورد اصل چهل و چهارم (٤٤) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران باید در اختیار دولت بماند با توجه به نوع وظایف، حساسیت، سطح تخصصی کارمندان، تاثیر و نقش اقتصادی شرکت، نوع تولید و خدمات، کارآیی و اثر بخشی و سهم شرکت در درآمد ملی تعیین خواهد گردید.

سقف امتیاز این ماده حداکثر (۱/۵) برابر حداکثر ارقام امتیاز شغلی مذکور در این فصل می‌باشد. این گونه کارمندان حسب مورد از امتیازات شاغل و فوق العاده مذکور در ماده (٦٨) بهره‌مند خواهند بود .

تبصره ـ حقوق و مزایای مدیران عامل و اعضای هیأت مدیره سایر شرکت‌های دولتی که بر اساس سیاست‌های مصوب مقام معظم رهبری باید شرکت آنها به بخش غیر دولتی واگذار گردد، مشابه سایر مدیران حرفه‌ای مذکور در این قانون تعیین و پرداخت می‌گردد.

ماده ۷۳ـ به منظور ارتقای کارایی و سود دهی بنگاههای اقتصادی و ایجاد انگیزه و تحرک در آنها، به کارمندان آن دسته از شرکت‌های دولتی که بر اساس سیاست‌های مصوب مقام معظم رهبری در مورد اصل چهل و چهارم (٤٤) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران باید در اختیار دولت بماند بر اساس آیین‌نامه‌ای که به تصویب هیأت وزیران می‌رسد متناسب با میزان اثرگذاری آنها در توسعه اقتصادی کشور و عملکرد و

بهره وری بنگاه‌ها، فوق العاده بهره وری به طور غیر مستقیم پرداخت خواهد شد. حداکثر امتیاز این فوق‌العاده حسب مورد برای هفتاد درصد(۷۰٪) کارمندان تاسقف چهل درصد (٤۰٪) حقوق ثابت هر یک از کارمندان می‌باشد.

تبصره ـ مشمولین این قانون صرفاً یکی از فوق العاده‌های مذکور در بند (٦) ماده (٦٨) و این ماده را می‌توانند دریافت نمایند.

ماده ۷۴ـ به منظور هماهنگی در تعیین حقوق و مزایای کارمندان دستگاه‌های اجرایی، شورای حقوق و دستمزد با عضویت رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و وزیر امور اقتصادی و دارایی و دو نفر نماینده از کمیسیونهای اجتماعی و برنامه و بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی (به عنوان ناظر) تشکیل می‌شود، کلیه دستگاه‌های اجرایی اعم از این که مشمول مقررات این قانون باشند یا نباشند مکلفند قبل از اتخاذ تصمیم در مراجع قانونی ذی‌ربط برای تعیین و یا تغییر مبانی و مقررات حقوق و مزایای کارمندان خود و یا هر نوع پرداخت جدید موافقت شورای مذکور را کسب کنند. مصوبات و تصمیمات شورا پس از تأیید رئیس جمهور قابل اجرا است. وظایف دبیرخانه شورای حقوق و دستمزد به عهده سازمان خواهد بود.

تبصره ـ هیأت وزیران و سایر مراجعی که اختیار تنظیم مقررات پرداخت دارند، موظفند قبل از هر گونه تصمیم‌گیری نظر موافق این شورا را اخذ نمایند.

ماده ۷۵ـ امتیاز میزان عیدی پایان سال کارمندان و بازنشستگان و موظفین معادل (۵۰۰۰) می‌باشد.

ماده ۷۶ـ حداقل و حداکثر حقوق و مزایای مستمر شاغلین، حقوق بازنشستگان و وظیفه بگیران مشمول این قانون و سایر حقوق بگیران دستگاه‌های اجرایی و صندوق های بازنشستگی وابسته به دستگاه‌های اجرایی هر سال با پیشنهاد سازمان به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

تبصره ـ سقف حقوق ثابت و فوق‌العاده مستمر نباید از (۷) برابر حداقل حقوق ثابت و فوق‌العاده مستمر تجاوز کند.

فوق العاده های مذکور در بندهای (۲)، (۳) و (۵) ماده (٦٨) فوق‌العاده مستمر تلقی می‌گردند.

ماده ۷۷ - تعیین میزان فوق‌العاده‌های مذکور در بندهای (۵)، (٦)، (۷)، (۸)، (۹) و

(۱۰) ماده (٦٨) این قانون تا سقف تعیین شده توسط مراجع ذی‌ربط با وزیر و یا رئیس دستگاه اجرایی و یا مقامات و مدیران خواهد بود.

ماده ۷۸ – در دستگاه‌های مشمول این قانون کلیه مبانی پرداخت خارج از ضوابط و مقررات این فصل به استثنای پرداخت‌های قانونی که در زمان بازنشسته شدن یا ازکارافتادگی و یا فوت پرداخت می‌گردد و همچنین برنامه کمک‌های رفاهی که به عنوان یارانه مستقیم در ازای خدماتی نظیر سرویس رفت و آمد، سلف سرویس، مهد کودک و یا سایر موارد پرداخت می‌گردد، با اجرای این قانون لغو می‌گردد.

تبصره ـ در صورتی که با اجرای این فصل، حقوق ثابت و فوق‌العاده‌های مشمول کسور بازنشستگی هر یک از کارمندان که به موجب قوانین و مقررات قبلی دریافت می‌نمودند کاهش یابد، تا میزان دریافتی قبلی، تفاوت تطبیق دریافت خواهند نمود و این تفاوت تطبیق ضمن درج در حکم حقوقی با ارتقاهای بعدی مستهلک می‌گردد. این تفاوت تطبیق در محاسبه حقوق بازنشستگی یا وظیفه نیز منظور می‌گردد.

ماده ۷۹ – کلیه مبالغ پرداختی به مشمولین این قانون اعم از مستمر، غیر مستمر، پاداش و هزینه‌ها، باید در فیش حقوقی کارمندان درج گردد.

ماده ۸۰ – آیین‌نامه اجرایی این فصل از تاریخ تصویب این قانون حداکثر ظرف مدت ۳ ماه با پیشنهاد سازمان به تصویب هیأت وزیران می‌رسد و دستگاه‌های اجرایی موظفند حداکثر ظرف مدت (۳) ماه پس از ابلاغ آیین‌نامه ها و دستورالعمل‌های مربوط نسبت به صدور احکام اقدام نمایند.

● **فصل یازدهم ـ ارزیابی عملکرد**

ماده ۸۱ـ دستگاه های اجرایی مکلفند براساس آیین‌نامه‌ای که با پیشنهاد سازمان به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، با استقرار نظام مدیریت عملکرد مشتمل بر ارزیابی عملکرد سازمان، مدیریت و کارمندان، برنامه های سنجش و ارزیابی عملکرد و میزان بهره‌وری را در واحدهای خود به مورد اجرا گذاشته و ضمن تهیه گزارش‌های نوبه‌ای و منظم، نتایج حاصل را به سازمان گزارش نمایند.

ماده ۸۲ـ سازمان موظف است استقرار نظام مدیریت عملکرد را در سطح کلیه دستگاه های اجرایی پیگیری و نظارت نموده و هر سال گزارشی از عملکرد دستگاه های اجرایی و ارزشیابی آنها در ابعاد شاخصهای اختصاصی و عمومی و نحوه اجرای احکام

این قانون را براساس آیین‌نامه‌ای که با پیشنهاد سازمان به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، تهیه و به رئیس جمهور و مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.

ماده ۸۳ـ سازمان موظف است هر ساله براساس شاخصهای بین المللی و گزارشهای دریافتی از دستگاه‌های ذی‌ربط، پس از انطباق با چشم‌انداز ابلاغی، جایگاه و میزان پیشرفت کشور را در مقایسه با سایر کشورهای جهان تعیین و گزارش لازم را به رئیس جمهور و مجلس شورای اسلامی ارائه نماید و از نتایج آن در تدوین راهبردهای برنامه‌های توسعه استفاده نماید.

● **فصل دوازدهم ـ حقوق و تکالیف کارمندان**

ماده ۸۴ـ کارمندان دستگاه های اجرایی سالی سی روز حق مرخصی کاری با استفاده از حقوق و مزایای مربوط را دارند. حداکثر نیمی از مرخصی کارمندان در هر سال قابل ذخیره شدن است.

تبصره ۱ـ کارمندان دستگاه‌های اجرایی می‌توانند در طول مدت خدمت خود با موافقت دستگاه ذی‌ربط حداکثر سه سال از مرخصی بدون حقوق استفاده نمایند و در صورتی که کسب مرخصی برای ادامه تحصیلات عالی تخصصی در رشته مربوط به شغل کارمندان باشد تا مدت دو سال قابل افزایش خواهد بود.

تبصره ۲ـ کارمندان دستگاه‌های اجرایی طبق گواهی و تأیید پزشک معتمد حداکثر از چهارماه مرخصی استعلاجی در سال استفاده خواهند نمود. بیماریهای صعب‌العلاج به تشخیص وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی از محدودیت زمانی مذکور مستثنی می‌باشد و مقررات مربوط در آیین‌نامه این فصل پیش‌بینی می‌گردد.

تبصره ۳ـ مشمولین مقررات قانون تأمین اجتماعی از نظر استفلاده از مرخصی استعلاجی تابع همان مقررات می‌باشند.

تبصره ۴ـ کارمندان زن که همسر آنها در مأموریت به سر می‌برد می‌توانند تا پایان مأموریت حداکثر به مدت شش سال از مرخصی بدون حقوق استفاده نمایند.

ماده ۸۵ ـ دستگاه‌های اجرایی مکلفند در چهارچوب بودجه‌های مصوب و آیین‌نامه‌ای که به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، کارمندان و بازنشستگان و افراد تحت تکفل آنان را علاوه بر استفاده از بیمه پایه درمان، با مشارکت آنان به صورت هماهنگ و یکنواخت برای کلیه کارمندان دولت تحت پوشش بیمه‌های تکمیلی قرار دهند.

ماده ۸۶- دستگاه های اجرایی مکلفند در ایجاد محیط مناسب کار و تـأمین شـرایط بهداشتی و ایمنی برای کارمندان خود اقدامات لازم را به عمل آورند.

ماده ۸۷- ساعات کار کارمندان دولت چهل و چهار سـاعت در هفتـه مـی‌باشـد و ترتیب و تنظیم ساعات کار ادارات با پیشنهاد سازمان و تصویب هیـأت وزیـران تعیـین می‌گردد و تغییر ساعت کار کارمندان در موارد ضروری و با رعایـت سـقف مـذکور بـا دستگاه ذی‌ربط می‌باشد. میـزان سـاعات تـدریس معلمـان و اعـضای هیـأت علمـی از ساعات موظف، در طرحهای طبقه‌بندی مشاغل ذی‌ربط تعیین خواهد شد.

تبصره ۱ـ کارمندان می‌توانند با موافقت دستگاه اجرایی ساعات کار خود را تـا یـک چهارم ساعت کار روزانه (حداکثر ۱۱ ساعت) تقلیل دهند.

میزان حقوق و مزایا، نحوه محاسبه سوابق خدمت این قبیـل کارمنـدان متناسـب بـا ساعات کار آنان تعیین خواهد شد.

تبصره ۲ـ دستگاه های اجرایی می‌توانند در موارد خاص با موافقت هیأت وزیـران و رعایت سقف ساعات کار با توجه به شرایط جغرافیایی و منطقه‌ای و فصلی ساعات کار خود را به ترتیب دیگری تنظیم نمایند.

تبصره ۳ـ کلیه دستگاه های اجرایی استانی موظفند ساعات کار خود را در شش روز هفته تنظیم نمایند. (ستاد مرکزی دستگاه‌های اجرایی مشمول این حکم نمی‌باشند.)

ماده ۸۸- کارمندان دستگاه‌های اجرایی در انجام وظایف و مـسئولیتهای قـانونی در برابر شاکیان مورد حمایت قضایی می‌باشند و دستگاه‌های اجرایی مکلفنـد بـه تقاضـای کارمندان برای دفاع از انجام وظایف آنها با استفاده از کارشناسان حقوقی خود یا گرفتن وکیل از کارمندان حمایت قضایی نمایند.

ماده ۸۹- کارمندان دستگاه های اجرایی در مورد استفاده از تسهیلات و امتیـازات و انتصاب به مشاغل سازمانی در صورت داشتن شرایط لازم از حقوق یکـسان برخـوردار بوده و دستگاه‌های اجرایی مکلفنـد بـا رعایـت مـوازین و مقـررات مربوطـه و عـدالت استخدامی، حقوق کارمندان خود را در مورد مذکور در این قانون مد نظر قرار دهند.

ماده ۹۰- کارمندان دستگاه‌های اجرائی موظف می‌باشند که وظایف خود را با دقت، سرعت، صداقت، امانت، گشاده‌رویی، انصاف و تبعیت از قوانین و مقـررات عمـومی و اختصاصی دستگاه مربوطه انجام دهند و در مقابل عموم مـراجعین بـه طـور یکـسان و

دستگاه ذیربط پاسخگو باشند.

هرگونه بی‌اعتنایی به امور مراجعین و تخلف از قوانین و مقررات عمومی ممنوع می‌باشد. ارباب رجوع می‌توانند در برابر برخورد نامناسب کارمندان با آن‌ها و کوتاهی در انجام وظایف به دستگاه اجرائی ذی‌ربط و یا به مراجع قانونی شکایت نمایند.

ماده ۹۱- اخذ رشوه و سوء استفاده از مقام اداری ممنوع می‌باشد. استفاده از هرگونه امتیاز، تسهیلات، حق مشاوره، هدیه و موارد مشابه در مقابل انجام وظایف اداری و وظایف مرتبط با شغل توسط کارمندان دستگاه‌های اجرایی در تمام سطوح از افراد حقیقی و حقوقی به جز دستگاه ذی‌ربط خود تخلف محسوب می‌شود.

تبصره ۱ـ دستگاه‌های اجرایی موظفند علاوه بر نظارت مستقیم مدیران از طریق انجام بازرسی‌های مستمر داخلی توسط بازرسان معتمد و متخصص در اجرای این ماده نظارت مستقیم نمایند. چنانچه تخلف هر یک از کارمندان مستند به گزارش حداقل یک بازرس معتمد به تأیید مدیر مربوطه برسد بالاترین مقام دستگاه اجرایی یا مقامات و مدیران مجاز، می‌توانند دستور اعمال کسر یک سوم از حقوق، مزایا و عناوین مشابه و یا انفصال از خدمات دولتی برای مدت یک ماه تا یک سال را برای فرد متخلف صادر نمایند.

تبصره ۲ـ در صورت تکرار این تخلف به استناد گزارش‌هایی که به تأیید بازرس معتمد و مدیر مربوطه برسد پرونده فرد خاطی به هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری ارجاع و یکی از مجازاتهای بازخرید، اخراج و انفصال دائم از خدمات دولتی اعمال خواهد شد.

تبصره ۳ـ دستگاه های اجرایی موظفند پرونده افراد حقیقی و حقوقی رشوه دهنده به کارمندان دستگاه‌های اجرایی را جهت رسیدگی و صدور حکم قضایی به مراجع قضایی ارجاع نمایند.

تبصره ۴ـ سازمان موظف است اسامی افراد حقیقی و حقوقی رشوه دهنده به کارمندان دستگاه های اجرایی را جهت ممنوعیت عقد قرارداد به کلیه دستگاه های اجرایی اعلام نماید.

ماده ۹۲- مدیران و سرپرستان بلافصل، مسئول نظارت و کنترل و حفظ روابط سالم کارمندان خود در انجام وظایف محوله می‌باشند و در مورد عملکرد آنان باید پاسخگو

باشند. در صورتی که کارمندان مزبور با اقدامات خود موجب ضرر و زیان دولت گردند و یا تخلفاتی نظیر رشوه و یا سوءاستفاده در حیطه مدیریت مسئولان مزبور مشاهده و اثبات گردد علاوه بر برخورد با کارمندان خاطی با مدیران و سرپرستان کارمندان (حسب مورد) نیز که در کشف تخلف یا جرایم اهمال نموده باشند مطابق قوانین مربوط، با آنان رفتار خواهد شد.

ماده ۹۳- کلیه کارمندان دستگاه‌های اجرایی موظفند در ساعات تعیین شده موضوع ماده (۸۷) به انجام وظایف مربوط بپردازند و در صورتی که در مواقع ضروری خارج از وقت اداری مقرر و یا ایام تعطیل به خدمات آنان نیاز باشد براساس اعلام نیاز دستگاه مکلف به حضور در محل کار و انجام وظایف محوله در قبال حق‌الزحمه یا اضافه کاری برابر مقررات مربوط خواهند بود.

ماده ۹۴ـ تصدی بیش از یک پست سازمانی برای کلیه کارمندان دولت ممنوع می‌باشد. در موارد ضروری با تشخیص مقام مسئول مافوق تصدی موقت پست سازمانی مدیریتی یا حساس به صورت سرپرستی بدون دریافت حقوق و مزایا برای حداکثر چهارماه مجاز می‌باشد.

تبصره ـ عدم رعایت مفاد ماده فوق‌الذکر توسط هر یک از کارمندان دولت اعم از قبول کننده پست دوم یا مقام صادر کننده حکم تخلف محسوب و در هیأت رسیدگی به تخلفات اداری رسیدگی و اتخاذ تصمیم خواهد شد.

ماده ۹۵- به کارگیری بازنشستگان متخصص (با مدرک تحصیلی کارشناسی و بالاتر) در موارد خاص به عنوان اعضای کمیته ها، کمیسیونها، شوراها، مجامع و خدمات مشاوره‌ای غیر مستمر، تدریس و مشاوره‌های حقوقی مشروط بر این که مجموع ساعت اشتغال آنها در دستگاه‌های اجرایی از یک سوم ساعت اداری کارمندان موظف تجاوز نکند بلامانع می‌باشد.

حق‌الزحمه این افراد متناسب با ساعات کار هفتگی معادل کارمندان شاغل مشابه تعیین و پرداخت می‌گردد.

ماده ۹۶- کارمندان دستگاه های اجرایی مکلف می‌باشند در حدود قوانین و مقررات، احکام و اوامر رؤسای مافوق خود را در امور اداری اطاعت نمایند، اگر کارمندان حکم یا امر مقام مافوق را برخلاف قوانین و مقررات اداری تشخیص دهند، مکلفند کتباً مغایرت دستور را با قوانین و مقررات به مقام مافوق اطلاع دهند. در

صورتی که بعد از این اطلاع، مافوق کتباً اجرای دستور خود را تأیید کرد، کارمندان مکلف به اجرای دستور صادره خواهند بود و از این حیث مسئولیتی متوجه کارمندان نخواهد بود و پاسخگویی با مقام دستور دهنده می‌باشد.

ماده ۹۷- رسیدگی به مواردی که در این قانون ممنوع و یا تکلیف شده است و سایر تخلفات کارمندان دستگاه‌های اجرایی و تعیین مجازات آنها طبق قانون رسیدگی به تخلفات اداری - مصوب ۱۳۷۲ - می‌باشد. «به استثناء ماده (۹۱) که ترتیب آن در این ماده مشخص شده است».

ماده ۹۸- خروج از تابعیت ایران و یا قبول تابعیت کشور بیگانه به شرط گواهی وزارت امور خارجه موجب انفصال از خدمات دولت خواهد بود.

ماده ۹۹- پرداخت اضافه کاری تنها در قبال انجام کار اضافی در ساعات غیر اداری مجاز می‌باشد و هرگونه پرداخت تحت این عنوان بدون انجام کار اضافی در حکم تصرف غیرقانونی وجوه و اموال عمومی است.

ماده ۱۰۰- آیین‌نامه اجرایی این فصل با پیشنهاد سازمان به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

● **فصل سیزدهم - تأمین اجتماعی**

ماده ۱۰۱- کلیه کارمندان پیمانی دستگاه های اجرایی از لحاظ برخورداری از مزایای تأمین اجتماعی نظیر بازنشستگی، ازکارافتادگی، فوت، بیکاری، درمان با رعایت این قانون مشمول قانون تأمین اجتماعی، می‌باشند و کارمندان رسمی را که پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون، می‌توان برای مشاغل حاکمیتی در دستگاه‌های اجرایی استخدام نمود از لحاظ برخورداری از مزایای تأمین اجتماعی حسب تقاضای خود مشمول قانون تأمین اجتماعی یا قوانین بازنشستگی مورد عمل دستگاه اجرایی ذی‌ربط قرار می‌گیرند.

ماده ۱۰۲ـ کارمندان می‌توانند در صورت تمایل به جای سازمان تأمین اجتماعی یا سازمان بازنشستگی کشوری مشمول مقررات یکی دیگر از صندوق‌های بیمه‌ای قرارگیرند. در این صورت سهم کارفرمایی دولت برای خدمات تأمین اجتماعی حداکثر به میزان سهم کارفرمایی مقررات قانون تأمین اجتماعی می‌باشد و مابه‌التفاوت توسط کارمندان پرداخت می‌گردد. این قبیل کارمندان از لحاظ بازنشستگی، وظیفه، ازکارافتادگی و نظایر آن مشمول مقررات صندوقی که انتخاب کرده‌اند می‌باشند. تغییر

صندوق در طول مدت قرارداد فقط یک بار امکان‌پذیر می‌باشد.

تبصره ـ آیین‌نامه اجرایی نحوه تغییر صندوقها با پیشنهاد سازمان به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۱۰۳- دستگاه اجرایی با داشتن یکی از شرایط زیر می‌تواند کارمند خود را بازنشسته نماید:

الف) حداقل سی سال سابقه خدمت برای مشاغل غیرتخصصی و سی و پنج سال برای مشاغل تخصصی با تحصیلات دانشگاهی کارشناسی ارشد و بالاتر با درخواست کارمند برای سنوات بالاتر از ۳۰ سال.

ب) حداقل شصت سال سن و حداقل بیست و پنج سال سابقه خدمت با بیست و پنج روز حقوق.

تبصره ۱ـ سابقه مذکور در بند (الف) و همچنین شرط سنی مزبور در بند (ب) برای متصدیان مشاغل سخت و زیان‌آور و جانبازان و معلولان تا پنج سال کمتر می‌باشد و شرط سنی برای زنان منظور نمی‌گردد.

تبصره ۲ـ دستگاه‌های اجرایی مکلفند کارمندانی که دارای سی سال سابقه خدمت برای مشاغل غیرتخصصی و شصت سال سن و همچنین کارمندانی که دارای سی و پنج سال سابقه خدمت برای مشاغل تخصصی و شصت و پنج سال سن می‌باشند را رأساً و بدون تقاضای کارمندان بازنشسته نمایند.

تبصره ۳ـ دستگاه های اجرایی موظفند کارمندانی را که دارای شصت و پنج سال سن و حداقل بیست و پنج سال سابقه خدمت می‌باشند بازنشسته کنند. سقف سنی برای متصدیان مشاغل تخصصی هفتاد سال است. کارمندان تخصصی فوق‌الذکر که سابقه خدمت آنها کمتر از بیست و پنج سال است، در صورتی که بیش از بیست سال سابقه خدمت داشته باشند می‌توانند تا رسیدن به بیست و پنج سال سابقه، ادامه خدمت دهند و در غیر این صورت بازخرید می‌شوند.

ماده ۱۰۴ـ در هنگام تعیین حقوق بازنشستگی به کارمندانی که بیش از سی سال خدمت دارند به ازای هر سال خدمت مازاد بر سی سال، دو و نیم درصد (۲/۵٪) رقم تعیین شده حقوق بازنشستگی علاوه بر حقوق تعیین شده محاسبه و پرداخت خواهد گردید.

ماده ۱۰۵ـ منظور از سابقه خدمت در این قانون برای بازنشستگی، آن مدت از سوابق خدمت کارمندانی می‌باشد که در حالت اشتغال به صورت تمام وقت انجام شده

و کسور مربوط را پرداخت نموده یا می‌نماید و مرخصی استحقاقی و استعلاجی و مدت خدمت نیمه وقت بانوان را به استناد قانون راجع به خدمت نیمه وقت بانوان مصوب ۱۳٦۲ (مشروط بر این که کسور بازنشستگی به طور کامل پرداخت شده باشد) و مدت خدمت نظام وظیفه به عنوان سابقه خدمت کارمندان محسوب می‌گردد.

تبصره ـ مدت خدمت کارمندانی که در ابتدا یا حین خدمت به تحصیل مقاطع رسمی آموزشی یا معادل آن اشتغال می‌یابند و از مزایای تحصیلات مربوطه بهره‌مند می‌شوند جزو سابقه خدمت برای بازنشستگی منظور نمی‌گردد مگر آن که همراه با تحصیل حداقل سه چهارم از وقت اداری را به انجام وظایف محوله اشتغال داشته باشند. مأموریتهای تحصیلی و تعهدات خدمتی تحصیلی با رعایت ماده (٦۱) این قانون با موافقت سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور انجام می‌گیرد.

ماده ۱۰۶ـ مبنای محاسبه کسور بازنشستگی و برای محاسبه حقوق بازنشستگی کارمندان مشمول این قانون حقوق ثابت به اضافه فوق‌العاده های مستمر و فوق‌العاده بند «۱۰» ماده (٦۸) این قانون می‌باشد.

ماده ۱۰۷ـ به کارمندان مشمول این قانون که بازنشسته می‌شوند به ازاء هر سال خدمت یک ماه آخرین حقوق و مزایای مستمر (تا سی سال) به اضافه وجوه مربوط به مرخصی‌های ذخیره شده پرداخت خواهد شد.

آن قسمت از سابقه خدمت کارمند که در ازاء آن وجوه بازخریدی دریافت نموده‌اند از سنوات خدمتی که مشمول دریافت این وجوه می‌گردد کسر می‌شود.

ماده ۱۰۸ـ کارمندانی که تا قبل از تصویب این قانون به استخدام درآمده و از نظر بازنشستگی مشمول صندوق بازنشستگی کشوری می‌باشند، با رعایت احکام پیش‌بینی شده در این فصل تابع صندوق خود می‌باشند و یا در صورتی که پس از اجراء این قانون به استخدام رسمی درآیند و این صندوق را انتخاب کنند با رعایت احکام مذکور در این قانون مشمول سایر مقررات قانونی قبلی خواهند بود.

ماده ۱۰۹ـ از تاریخ تصویب این قانون حقوق کلیه بازنشستگان، وظیفه بگیران یا مستمری بگیران صندوق های بازنشستگی کشوری و لشکری که تا پایان سال ۱۳۸۵ بازنشسته یا ازکارافتاده و یا فوت نموده‌اند در صورتی که کمتر از حاصل ضرب ضریب ریالی که با توجه به شاخص هزینه زندگی در لایحه بودجه سالیانه پیش‌بینی می‌گردد با رعایت ماده (۱۲۵) و ارقام مذکور در جداول بندهای «الف» و «ب» این ماده و

تبصره‌های مربوط باشد تا این میزان افزایش می‌یابد.

الف) حقوق بازنشستگی، ازکارافتادگی یا فوت کارمندان کشوری براساس امتیاز ردیف آخرین گروه شغلی مربوط در ضریب ریالی فوق‌الذکر و براساس سی سال سنوات خدمت مطابق جدول و احکام زیر خواهد بود.

گروه شغلی	امتیاز مربوطه
۱ و ۲	٤۰۰۰
۳	٤٥۰۰
٤	٥۰۰۰
٥	٥٥۰۰
٦	٦۰۰۰
۷	٦٥۰۰
۸	۷۰۰۰
۹	۷٥۰۰
۱۰	۸۰۰۰
۱۱	۸٥۰۰
۱۲	۹۰۰۰
۱۳	۹٥۰۰
۱٤	۱۰۰۰۰
۱٥	۱۰٥۰۰
۱٦	۱۱۰۰۰
۱۷	۱۱٥۰۰
۱۸	۱۲۰۰۰
۱۹	۱۲٥۰۰
۲۰	۱۳۰۰۰

امتیاز مربوط به تعیین حقوق بازنشستگی مقامات موضوع تبصره (۲) ماده (۱) قانون نظام هماهنگ پرداخت کارمندان دولت و همترازان آنها که بعد از پیروزی انقلاب اسلامی، تصدی مقامات را به عهده داشته و بازنشسته شده‌اند به شرح زیر خواهد بود:

گروه شغلی	امتیاز مربوطه
مقامات موضوع بند «الف»	۱٤۵۰۰
مقامات موضوع بند «ب»	۱۵۵۰۰
مقامات موضوع بند «ج»	۱٦۵۰۰
مقامات موضوع بند «د»	۱۷۵۰۰
مقامات موضوع بند «هـ»	۱۹۰۰۰

ب) حقوق بازنشستگی، وظیفه و یا فوت کارمندان نیروهای مسلح براساس امتیاز ردیف جایگاه شغلی مربوط در ضریب ریالی مذکور در این ماده و براساس سی سال سنوات خدمت مطابق جدول و احکام زیر خواهد بود:

عنوان درجه یا رتبه شغلی	امتیاز	عنوان درجه یا رتبه شغلی	امتیاز
سرجوخه یا رتبه ٤	۵٤۰۰	گروهبان ۳ با رتبه ۵	٦۰۰۰
گروهبان ۲ یا رتبه ٦	٦٦۰۰	گروهبان ۱ با رتبه ۷	۷۲۰۰
استوار دوم یا رتبه ۸	۷۸۰۰	استوار یکم با رتبه ۹	۸٤۰۰
استوار سوم یا رتبه ۱۰	۹۰۰۰	استوار دوم با رتبه ۱۱	۹٦۰۰
استوار یکم یا رتبه ۱۲	۱۰۲۰۰	سروان با رتبه ۱۳	۱۰۸۰۰
سرگرد یا رتبه ۱٤	۱۱٤۰۰	سرهنگ با رتبه ۱۵	۱۲۰۰۰
سرهنگ یا رتبه ۱٦	۱۲٦۰۰	سرتیپ ۲ با رتبه ۱۷	۱۳۲۰۰
سرتیپ یا رتبه ۱۸	۱۳۸۰۰	سرلشگر با رتبه ۱۹	۱٤٤۰۰
سپهبد یا رتبه ۲۰	۱۵۰۰۰	ارتشبد	۱۵٦۰۰

تبصره ۱ـ مشمولان بندهای «الف و ب» این ماده که در طول دوران خدمت حداقل به مدت (۲) سال دارای سمتهای مدیریتی بوده‌اند، درصدهای زیر حسب مورد و براساس جدول بند «الف» به امتیاز حقوق آنان اضافه خواهد شد:

گروه شغلی	امتیاز مربوطه
مشاغل سرپرستی و همتراز	۵ ٪
معاونین مدیر کل و همتراز آنان	٪۱۰
مدیران کل و همتراز آنان	٪۱۵
مدیران عامل و اعضاء هیأت مدیره شرکت‌های دولتی	٪۲۰
مقامات موضوع تبصره‌های ۲ و ۳ ماده ۱ (ن) هـ پ	٪۲۵

تبصره ۲ـ بازنشستگان و وظیفه بگیران که سابقه پرداخت کسور بازنشستگی آنها بیش از سی سال است به ازاء هر سال (تا ده سال) دو و نیم درصد (۲/۵٪) به ارقام فوق‌الذکر اضافه می‌گردد و افرادی که سابقه پرداخت کسور بازنشستگی آنها کمتر از سی سال است (تا پانزده سال) به ازاء هر سال دو نیم درصد (۲/۵٪) از ارقام فوق‌الذکر کسر می‌گردد. مشروط بر این که میزان حقوق بازنشستگی یا وظیفه آنان از حداقل حقوق بازنشستگی کمتر نگردد.

تبصره ۳ـ کارمندانی که به استناد مواد (۸۰) و (۸۳) قانون استخدام کشوری و مواد (۱۵۷)، (۱۵۸) و (۱۵۹) قانون اجا و موارد مشابه قانون سپاه و ناجا حقوق وظیفه یا مستمری دریافت می‌دارند، در صورتی که سابقه پرداخت کسور بازنشستگی آنها کمتر از سی سال باشد مدت سابقه منظور شده آنان مطابق قوانین و مقررات مورد عمل که تعیین شد لازم الاجراء است.

تبصره ۴ـ کمک هزینه عائله‌مندی و اولاد بازنشستگان و وظیفه بگیران معادل شاغلین افزایش می‌یابد و با این افزایش حکم ماده (۸) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ و اصلاحات بعدی آن لغو می‌گردد.

تبصره ۵ـ هر کدام از بازنشستگان و وظیفه بگیران چنانچه براساس مقررات مورد عمل قبلی بیش از ارقام فوق‌الذکر دریافت می‌نمایند همان ارقام ملاک پرداخت می‌باشد.

تبصره ۶ـ درجات سابقه نظامیان منفک از خدمت که در جدول بند «ب» این ماده نمی‌باشد به شرح زیر تطبیق می‌یابد:

الف) ستوانیار سوم و ستوانیار دوم، افسریار، معادل ستوان سوم

ب) ستوانیار یکم و ستوانیار سوم، همافر دوم، معادل ستوان دوم

ج) همافر یکم، معادل ستوان یکم

د) سر همافر دوم، معادل سروان

ه) سرهمافر دوم، معادل سرگرد

و) سرهمافر یکم، معادل سرهنگ دوم

تبصره ۷ـ به هر یک از مشمولان موضوع بند «ب» که در طول دوران خدمت حداقل به مدت دو سال دارای عناوین شغلی فرماندهی، ریاست و مدیریت بوده‌اند،

درصدی از جدول شماره (دو) به شرح زیر به حقوق آنان اضافه خواهد شد:

گروه شغلی	امتیاز مربوطه
کارمندان در رتبه شغلی ۸ الی ۹	٪۵
کارمندان در رتبه شغلی ۱۰ الی ۱۳	٪۱۰
کارمندان در رتبه شغلی ١٤ الی ١٦	٪۱۵
کارمندان در رتبه شغلی ۱۷ الی ۱۸	٪۲۰
کارمندان در رتبه شغلی ۱۹ و به بالا	٪۲۵

تبصره ۸ـ کلیه نظامیان بالاتر از درجه سرهنگی که از تاریخ ۱۳۵۸/۱/۱۵ به بعد در خدمت نیروهای مسلح نبوده‌اند و احکام خاص قصائی برای آنان تعیین نشده است، صرفاً از حقوق ردیف درجه سرهنگی برخوردار خواهند شد و مشمول سایر تبصره‌های این بند نخواهند شد.

تبصره ۹ـ مشمولین قانون حالت اشتغال - مصوب ۱۳۷۲، مجلس شورای اسلامی از مقررات این دستورالعمل مستثنی می‌باشند.

ماده ۱۱۰- از تاریخ ١٣٨٦/١٢/١ حقوق کلیه بازنشستگان، موظفین یا مستمری‌بگیران اعضاء هیأت علمی و قضات که بازنشسته، ازکارافتاده و فوت شده‌اند در صورتی که کمتر از حاصل ضرب ضریب ریالی موضوع ماده (۱۰۹) این قانون با رعایت ماده (۱۲۵) و ارقام مذکور در جداول بندهای (الف) و (ب) این ماده و تبصره‌های مربوط باشد تا این میزان افزایش می‌یابد:

الف) حقوق بازنشستگی، موظفین یا مستمری بگیران اعضاء هیأت علمی بر اساس امتیاز آخرین مرتبه علمی و بر اساس سی سال سنوات خدمت مطابق جدول و احکام زیر خواهد بود.

مرتبه علمی	امتیاز مربوطه
مربی آموزشیار و پژوهشیاران	۹۵۰۰
مربی	۱۱۰۰۰
استادیار	١٤٠٠٠
دانشیار	١٦٠٠٠
استاد	١٨٠٠٠

ب) حقوق بازنشستگی، موظفین یا مستمری‌بگیران قضات براساس امتیاز ردیف آخرین گروه و براساس سی سال سنوات خدمت مطابق جدول و احکام زیر خواهد بود:

مرتبه علمی	امتیاز مربوطه
گروه یک	۸۵۰۰
گروه دو	۹۵۰۰
گروه سه	۱۰۵۰۰
گروه چهار	۱۱۵۰۰
گروه پنج	۱۲۵۰۰
گروه شش	۱۳۵۰۰
گروه هفت	۱۵۰۰۰
گروه هشت	۱۶۰۰۰

تبصره ۱ـ در محاسبه امتیاز حقوق مبنای دارندگان مشاغل قضائی با کمتر از مدرک لیسانس و معادل آن (موضوع ماده واحده قانون تعیین وضعیت قضائی کسانی که سه سال در دادسراهای انقلاب اسلامی اشتغال به کار قضائی داشته‌اند) پنج درصد (۵٪) از امتیاز گروه شغلی آنان کسر خواهد شد.

تبصره ۲ـ در محاسبه امتیاز حقوق دارندگان پایه قضائی در صورت داشتن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد یا معادل آن در رشته های قابل قبول برای قضات پنج درصد (۵٪) و برای مدرک تحصیلی دکترا یا معادل آن در همان رشته‌ها ده درصد (۱۰٪) به امتیاز گروه شغلی آنان اضافه می‌گردد.

تبصره ۳ـ علاوه بر امتیازات فوق به متصدیان مشاغل مدیریت و سرپرستی در صورت داشتن مسئولیتهای زیر حداقل به مدت دو سال در طول دوران خدمت درصدهای زیر حسب مورد به امتیاز حقوق آنان اضافه خواهد شد. برای سنوات کمتر از دو سال نیز به همان نسبت محاسبه و پرداخت خواهد شد.

۱ـ دادستان نظامی استان، دادستان عمومی (غیر از تهران)، رئیس دادگستری شهرستان، دادستان انقلاب اسلامی استان، رئیس دادگاه حقوقی ۲ مستقل به مأخذ پنج درصد (۵٪).

۲ـ مدیران کل، رئیس سازمان قضائی نیروهای مسلح مرکز استان (غیر از تهران)،

دادستان نظامی تهران، رئیس کل دادگستری استان، رئیس شعبه اول دادگاه انقلاب اسلامی تهران به مأخذ ده درصد (۱۰٪).

۳ـ معاونان رئیس قوه قضائیه و معاونان وزیر دادگستری، رئیس دیوان عدالت اداری، رئیس سازمان بازرسی کل کشور، دادستان انتظامی قضات، رئیس سازمان قضائی نیروهای مسلح، دادستان تهران، رئیس کل دادگستری استان تهران به مأخذ پانزده درصد (۱۵٪) حقوق مبنا.

٤ـ رئیس دیوان عالی کشور و دادستان کل کشور به مأخذ بیست درصد (۲۰٪)

تبصره ۶ـ تبصره های «۱»، «۲»، «۳»، «٤»، «۵» و «٦» ماده (۱۰۹) در مورد مشمولین این ماده لازم الاجرا می‌باشد.

ماده ۱۱۱ـ به منظور یکنواختی و هماهنگ سازی سایر حمایتهای قانونی مشترکین کلیه صندوق های بازنشستگی دستگاه‌های اجرایی مشمول این قانون، بندهای زیر لازم‌الاجرا خواهد بود.

۱ـ کلیه شاغلین و بازنشستگان مشترک صندوق های بازنشستگی می‌توانند والدین تحت تکفل خود را در صورتی که تحت پوشش هیچ یک از بیمه های خدمات درمانی نباشند، تحت پوشش بیمه خدمات درمانی خود قرار دهند.

۲ـ فرزندان اناث مشروط بر آن که ورثه قانونی باشند، در صورت نداشتن شغل یا شوهر و فرزندان ذکور مشروط بر آن که ورثه قانونی باشند تا بیست سالگی و در صورت اشتغال به تحصیلات دانشگاهی تا بیست و پنج سالگی از کمک هزینه اولاد، بیمه و یا مستمری والدین خود برخوردار می‌گردند.

ماده ۱۱۲ـ سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و وزارت رفاه و تأمین اجتماعی مکلفند، آیین‌نامه نحوه تطبیق و تعیین حقوق بازنشستگان، موظفین یا مستمری بگیران آن دسته از دستگاه های اجرایی که مشمول قانون نظام هماهنگ پرداخت مصوب ۱۳۷۰ نبوده‌اند را با جدول بند «الف» ماده (۱۰۹) این قانون و احکام مربوط تهیه و حداکثر ظرف مدت سه ماه از تاریخ تصویب این قانون به تصویب هیأت وزیران برسانند.

ماده ۱۱۳ـ دولت مکلف است تا پایان قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران درخصوص تجمیع کلیه صندوق‌های بازنشستگی اعم از کشوری و تأمین اجتماعی در سازمان تأمین اجتماعی اقدامات

قانونی لازم را به عمل آورد. سازمان مذکور زیرمجموعه وزارت رفاه و تأمین اجتماعی است و وزیر در برابر مراجع قانونی ذی‌ربط پاسخگو می‌باشد.[۱]

● **فصل چهاردهم - شورای عالی اداری و شورای توسعه مدیریت و سرمایه انسانی**

ماده ۱۱۴ـ به منظور ایجاد تحول در نظام اداری کشور در ابعاد، نقش و اندازه دولت، ساختار تشکیلاتی و نظامهای استخدامی مدیریت منابع انسانی، روشهای انجام کار و فناوری اداری و ارتقاء و حفظ کرامت مردم و نیل به نظام اداری و مدیریتی کارا، بهره ور و ارزش افزا، پاسخگو، شفاف و عاری از فساد و تبعیض، اثربخش، نتیجه گرا و مردم سالار، شورای عالی اداری با ترکیب و اختیارات زیر تشکیل می‌گردد.

اعضاء شورای یاد شده عبارتند از:

۱ـ رئیس جمهور (رئیس شورا) که در غیاب او معاون اول وی ریاست شورا را برعهده خواهد داشت.

۲ـ رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور (عضو و دبیر شورا).

۳ـ وزراء آموزش و پرورش، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و کار و امور اجتماعی و سه نفر از وزراء بخشهای دیگر به انتخاب هیأت وزیران.

٤ـ وزیر یا رئیس دستگاه مستقل ذی‌ربط حسب مورد.

۵ـ دو نفر از استادان به انتخاب استانداران سراسر کشور.

٦ـ دو نفر صاحب نظر در رشته حقوق اداری و مدیریت به انتخاب رئیس جمهور.

۷ـ دو نفر از نمایندگان مجلس شورای اسلامی به انتخاب مجلس شورای اسلامی به عنوان ناظر.

دبیرخانه شورا در سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور خواهد بود و سازمان مسئول نظارت بر حسن اجرا تصمیمات مربوط می‌باشد.

مصوبات این شورا پس از تأیید رئیس جمهور لازم‌الاجرا است.

ماده ۱۱۵ـ وظایف و اختیارات شورای یاد شده به شرح زیر می‌باشد:

۱ـ اصلاح ساختار تشکیلات دستگاه‌های اجرایی به استثناء دستگاه‌هایی که احکام

۱- قسمت اخیر مادهٔ مزبور به موجب قانون اصلاح ماده (۱۱۳) قانون مدیریت خدمات کشوری و چگونگی تعیین مدیریت سازمان تأمین اجتماعی و صندوقهای بازنشستگی و بیمه‌های درمانی مصوب ۱۳۸۸/۱۲/۵ الحاق گردیده است.

آنها در قانون اساسی آمده و یا به امر امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری تاسیس شده است.

۲ـ تجدیدنظر در ساختار داخلی دستگاه‌های اجرایی به منظور ایجاد انسجام تشکیلاتی و حذف وظایف موازی، مشابه و تکراری.

۳ـ تفکیک وظایف اجرایی از حوزه‌های ستادی دستگاه‌های اجرایی و محدود نمودن فعالیت حوزه های ستادی به اعمال حاکمیت و امور مدیریتی و راهبردی، سیاست‌گذاری، برنامه ریزی، سازماندهی، نظارت و کنترل و انتقال وظایف اجرایی به واحدهای استانی، شهرستانی و سایر سطوح جغرافیایی و اصلاح ساختار تشکیلاتی متناسب با تغییرات به عمل آمده.

٤ـ تنظیم دستورالعمل در مورد ادغام واحدهای استانی و شهرستانی وابسته به هر یک از وزارتخانه‌ها در یک واحد سازمانی.

۵ـ بررسی تعیین نقش و اندازه دولت و اتخاذ ضوابط و سیاست های مناسب برای کوچک سازی دولت در چارچوب سیاست‌های کلان و قوانین مربوطه.

٦ـ بررسی و موافقت با ایجاد هر نوع دستگاه اجرایی قبل از ارائه به مراجع ذی‌ربط مذکور در این قانون.

۷ـ بازنگری و اصلاح نظام تصمیم گیری شوراها و کمیته های کشور به نحوی که ضمن ارتقاء کیفی و کوتاه نمودن مراحل آن مراجع و نهادهای تصمیم گیرنده موازی و غیرضرور حذف شوند.

۸ـ تدوین مقررات لازم برای اجراء صحیح احکام این قانون.

۹ـ شناسایی و واگذاری وظایف، امور و فعالیتهای قابل واگذاری دستگاه‌های اجرایی به شهرداری‌ها و بخش غیردولتی با هدف رهاسازی دولت از تصدی های غیرضرور و همچنین تعیین نحوه ارتباط و تنظیم مناسبات نظام اداری با شوراهای اسلامی روستا، بخش و شهر، شهرستان و استان.

۱۰ـ اصلاح و مهندسی مجدد سیستمها، روش‌ها و رویه‌های مورد عمل در دستگاه‌های اجرایی با گرایش ساده سازی مراحل انجام کار، خودکارسازی عملیات و کاهش میزان ارتباط کارمندان با مراجعه کنندگان، افزایش رضایت مراجعان، کاهش هزینه‌های اداری و اقتصادی نمودن فعالیتها.

۱۱ـ تصویب طرحهای لازم برای ارتقاء بهره‌وری و کارآیی نیروی انسانی و

مدیریت دستگاه‌های اجرایی.

۱۲ـ تصویب مقررات لازم در جهت بهینه‌سازی ساختار، ترکیب و توزیع نیروی انسانی بخش دولتی.

۱۳ـ تصویب دستورالعمل‌های مربوط به تعیین تکلیف نیروی انسانی دستگاه‌هایی که ادغام، منحل، واگذار و یا وظایف آنها به دیگر دستگاه‌ها منتقل می‌شود.

۱٤ـ تصویب دستورالعمل ناظر بر بهره‌برداری مطلوب از فضاها و تجهیزات و وسایل نقلیه اداری، جابه‌جایی و تأمین ساختمان‌های اداری.

۱۵ـ پیشنهاد منابع مورد نیاز برای تحقق برنامه های تحول نظام اداری و طرحهای مصوب شورا که نیاز به منابع جدید دارد.

تبصره ـ ایجاد هرگونه دستگاه‌های اجرایی جدید براساس پیشنهاد دستگاه‌های ذی‌ربط موکول به تأیید شورای عالی اداری و تصویب هیأت وزیران و با تصویب مجلس شورای اسلامی خواهد بود.

ماده ۱۱۶ـ شورای توسعه مدیریت و سرمایه انسانی که در این قانون شورای توسعه مدیریت نامیده می‌شود برای انجام وظایف ذیل و با ترکیب مذکور در این ماده تشکیل می‌گردد.

الف) ترکیب شورا:

۱ـ رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور (رئیس شورا).

۲ـ دو نفر از معاونین شاغل با تجربه مرتبط وزارتخانه‌ها به مدت چهار سال.

۳ـ دو نفر صاحب نظر در زمینه مدیریت و حقوق اداری به مدت چهار سال.

٤ـ یک نفر از معاونین تخصصی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور.

۵ـ یک نفر از اعضاء کمیسیون اجتماعی مجلس شورای اسلامی با معرفی کمیسیون به تصویب مجلس شورای اسلامی به عنوان ناظر.

٦ـ معاون ذی‌ربط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به عنوان دبیر شورا.

اعضا مذکور در بندهای ۲ و ۳ و ٤ بنا به پیشنهاد رئیس سازمان و تأیید رئیس جمهور انتخاب می‌کردند.

۷ـ وزیر کار و امور اجتماعی.

ب) وظایف و اختیارات

۱ـ بررسی و تصویب تعاریف و شرح وظایف رشته‌های شغلی

۲ـ بررسی و تصویب شرایط احراز رشته های شغلی و نحوه تخصیص آنها به طبقات جداول حقوق.
۳ـ بررسی و تصویب دستورالعمل‌ها و رویه هایی که به موجب این قانون در صلاحیت شورا قرار می‌گیرد.
٤ـ هماهنگی در اظهارنظر و پاسخگویی به استعلامات و ابهامات اداری و استخدامی دستگاه‌های اجرایی در اجراء مفاد این قانون.
۵ـ ایجاد رویه‌های واحد اداری و استخدامی در چهارچوب مقررات این قانون.
٦ـ اتخاذ تصمیم درخصوص ازکارافتادگی و فوت به سبب انجام وظیفه و سایر امور مربوط، برای کارمندانی که تابع صندوق بازنشستگی کشوری می‌باشند.
۷ـ سایر مواردی که از طرف رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و یا وزراء در ارتباط با تعهدات این قانون برای کسب نظر مشورتی ارجاع می‌شود.
۸ـ آیین‌نامه نحوه اداری شورای تخصصی با پیشنهاد سازمان مدیریت به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.
۹ـ سایر وظایفی که طبق قانون به عهده شورای امور اداری و استخدامی کشور بوده است با تأیید رئیس جمهور.

تصمیمات این شورا پس از تأیید رئیس جمهور برای دستگاه های مشمول این قانون لازم الاجرا است.

● **فصل پانزدهم - مقررات مختلف**

ماده ۱۱۷ـ کلیه دستگاه های اجرایی به استثناء نهادها، موسسات و تشکیلات و سازمان هایی که زیر نظر مستقیم مقام معظم رهبری اداره می‌شوند، وزارت اطلاعات، نهادهای عمومی غیردولتی که با تعریف مذکور در ماده ۳ تطبیق دارند، اعضاء هیأت علمی و قضات دیوان محاسبات، شورای نگهبان، مجمع تشخیص مصلحت نظام و مجلس خبرگان رهبری مشمول مقررات این قانون می‌شوند و در خصوص نیروهای نظامی و انتظامی مطابق نظر مقام معظم رهبری عمل می‌شود.[1]

تبصره ۱ـ حقوق و مزایای قضات تابع قانون نظام هماهنگ پرداخت کارمندان

۱ــ به موجب نامه شماره ۱٤۹۲۷ مورخ ۸٦/۹/۲۵ مجلس شورای اسلامی مندرج در روزنامه رسمی مورخ۸٦/۱۱/۹ عبارت «هیأتهای مستشاری» در این ماده قبل از عبارت «دیوان محاسبات» حذف گردیده است.

دولت مصوب ۱۳۷۰ می‌باشد و جدول موضوع ماده ١٤ قانون مذکور درخصوص اعداد مبنای گروه آنان به ترتیب به ۱۲ و ۲۰۰ افزایش می‌یابد.

تبصره ۲ـ به قضات نظامی سازمان قضائی نیروهای مسلح در مدتی که در پست‌های قضایی انجام وظیفه می‌نمایند، معادل ما به التفاوت مجموع دریافتی آنان تا هشتاد درصد (۸۰ ٪) حقوق و مزایای مستمر قضاوت همتراز دادگستری فوق‌العاده ویژه پرداخت می‌گردد.

تبصره ۳ـ در صورت موافقت فرماندهی کل قوا برای برخورداری کارکنان نیروهای مسلح از مقررات فصل دهم و سیزدهم این قانون، حداقل و حداکثر دریافتی آنان با رعایت مقررات ماده ١٣٦ قانون آجا، امتیازات متعلقه به شغل و شاغل به توجه به کیفیت خاص خدمتی در نیروهای مسلح با ضریب (۱/۲) محاسبه و پرداخت می‌گردد.

کارمندان نیروهای انتظامی کماکان از فوق‌العاده سختی کار طبق مقررات استخدامی این نیرو علاوه بر فوق‌العاده‌های مذکور در فصل دهم این قانون برخوردار می‌باشند.

تبصره ۴ـ کارمندانی که با رعایت ماده ١٢٤ مطابق قانون کار جمهوری اسلامی ایران در دستگاه‌های اجرایی اشتغال دارند از شمول این قانون مستثنی می‌باشند.

تبصره ۵ـ کارکنان سیاسی و کارمندان شاغل در پست‌های سیاسی وزارت امور خارجه مشمول مقررات تشکیلاتی، استخدامی، مالی و انضباطی وزارت امور خارجه مصوب ۱۳۵۲ می‌باشند و کارمندان غیرسیاسی شاغل در پستهای پشتیبانی از این قانون تبعیت خواهند نمود.

ماده ۱۱۸ـ دستگاه‌های اجرایی موظفند کلیه اطلاعات و اسناد و مدارک مربوط را در موارد لازم در اختیار سازمان قرار دهند و دستورالعمل های این سازمان در چهارچوب مفاد این قانون و آیین‌نامه های مربوط برای کلیه دستگاه های اجرایی لازم‌الاجرا می‌باشد.

ماده ۱۱۹ـ آیین‌نامه ها و دستورالعمل‌های مربوط به اجراء مفاد این قانون حداکثر ظرف مدت یک سال (به استثناء مواردی که در این قانون برای آن زمان دیگری مشخص شده است) با پیشنهاد سازمان به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۱۲۰ـ کارمندان رسمی در یکی از حالات ذیل قرار خواهند داشت:

الف) اشتغال در یکی از پست‌های سازمانی.

ب) مرخصی استعلاجی، استحقاقی و بدون حقوق.

ج) آماده به خدمت به موجب ماده ۱۲۲ این قانون.

د) انتقال یا مأموریت به دستگاه‌های اجرایی دیگر و یا ماموریت آموزشی برای طی دوره‌های آموزشی کوتاه مدت و یا کارآموزی.

هـ) انفصال موقت یا دائم و یا اخراج به موجب احکام قطعی مراجع قضائی و یا هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری و یا احکام ماده ۹۱ این قانون.

و) استعفاء و بازخریدی به موجب احکام مذکور در این قانون و قانون رسیدگی به تخلفات اداری.

ز) سایر حالات که در قانون رسیدگی به تخلفات اداری و سایر قوانین پیش‌بینی شده است.

ماده ۱۲۱ـ آیین‌نامه اجرایی نحوه انتقال و مأموریت کارمندان مشمول این قانون به سایر دستگاه‌های اجرایی و مرخصی بدون حقوق شامل نحوه احتساب سوابق خدمت و نحوه پرداخت حقوق و مزایا و ارتباط سازمانی و سایر موارد مربوط با رعایت مفاد این قانون به پیشنهاد سازمان به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۱۲۲ـ کارمندان رسمی دستگاه های اجرایی در حالت زیر به صورت آماده به خدمت، که مدت آن حداکثر یک سال خواهد بود در می‌آیند.

۱ـ انحلال دستگاه اجرایی ذی‌ربط.

۲ـ حذف پست سازمانی کارمندان.

۳ـ نبود پست سازمانی بعد از اتمام مأموریت یا مرخصی بدون حقوق.

٤ـ کارمندانی که براساس تصمیم مراجع مذکور در هیأت رسیدگی به تخلفات اداری یا مراجع قضائی از خدمت معلق یا آماده به خدمت شده باشند.

تبصره ۱ـ در دوران آمادگی به خدمت، به کارمندان مزبور حقوق ثابت پرداخت خواهد شد و در صورت عدم اشتغال در دستگاه های اجرایی دیگر کارمندان آماده به خدمت در صورت دارا بودن شرایط بازنشستگی، بازنشسته و در غیر این صورت با دریافت یک ماه و نیم حقوق و مزایای مستمر به ازاء هر سال سابقه خدمت و وجوه مرخصی‌های ذخیره شده بازخرید خواهند شد.

تبصره ۲ـ کارمندانی که براساس حکم مراجع قضایی و یا هیأت‌های رسیدگی به

تخلفات اداری از اتهام مربوط برائت حاصل نمایند، حقوق و مزایای مستمر مربوط را برای مدت آمادگی به خدمت دریافت خواهند نمود.

ماده ۱۲۳ـ کلیه اختیارات قانونی دستگاه‌های اجرایی و شوراها و مجامع و عناوین مشابه برای ایجاد هرگونه دستگاه اجرایی از تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون لغو می‌گردد.

ماده ۱۲۴ـ به کارگیری نیروی انسانی در برخی از مشاغل که سازمان اعلام می‌دارد در سقف پستهای سازمانی مصوب و مجوزهای استخدامی براساس قانون کار امکان‌پذیر می‌باشد.

تبصره ـ مجموع دریافتی کارمندانی که به موجب قانون کار در دستگاه‌های اجرایی شاغل می‌باشند نباید از ۱/۲ برابر حقوق و مزایای کارمندان مشابه تجاوز کند.

ماده ۱۲۵ـ ضرایب حقوق مذکور در فصول دهم و سیزدهم به تفکیک هر فصل، متناسب با احکام این قانون در اولین سال اجرا پانصد ریال تعیین می‌گردد و در سالهای بعد حداقل به اندازه نرخ تورم که هر ساله از سوی بانک مرکزی اعلام می‌گردد، افزایش می‌یابد.

ماده ۱۲۶ـ بار مالی هر نوع افزایش یک باره حقوق و مزایای کارمندان و بازنشستگان موضوع این قانون از طریق واگذاری سهام دولتی در بنگاههای اقتصادی قابل عرضه در بورس و همچنین اعمال پلکانی افزایش سنواتی در حد بودجه مصوب سالانه و حداکثر در طول مدت اجراء آزمایشی این قانون تأمین می‌شود.

ماده ۱۲۷ـ کلیه قوانین و مقررات عام و خاص به جز قانون بازنشستگی پیش از موعد کارکنان دولت مصوب ۱۳۸٦/٦/۵ مجلس شورای اسلامی مغایر با این قانون از تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون لغو می‌گردد.

ماده ۱۲۸ـ مدت زمان آزمایشی این قانون پنج سال از تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون خواهد بود.

قانون فوق مشتمل بر ۱۲۸ ماده و ۱۰٦ تبصره در جلسه مورخ هشتم مهرماه یکهزار و سیصد و هشتاد و شش کمیسیون مشترک رسیدگی به لایحه مدیریت خدمات کشوری مجلس شورای اسلامی طبق اصل هشتاد و پنجم (۸۵) قانون اساسی تصویب گردید و پس از موافقت مجلس با اجرا آزمایشی آن به مدت پنج سال، در تاریخ

۱۳۸٦/۷/۱۸ به تأیید شورای نگهبان رسید.

۸۶ـ قانون بیمه‌های اجتماعی کارگران ساختمانی (مصوب ۱۳۸۶/۸/۹)[1]

ماده ۱ـ کارگران شاغل در کارهای ساختمانی اعم از ایجاد یا توسعه ساختمان، تجدید بنا، تعمیرات اساسی و یا تخریب مربوط به ساختمان و به ترتیب مندرج در این قانون با نام‌نویسی و اخذ کد ملی نزد سازمان تأمین اجتماعی بیمه می‌شوند.

تبصره ـ کارگران شاغل در کارهای ساختمانی تا زمان تحت پوشش قرارگرفتن به موجب این قانون، کماکان از حیث خدمات مشمول قانون بیمه اجباری کارگران ساختمانی مصوب ۱۳۵۲ و اصلاحات بعدی آن هستند و در صورت احراز شرایط از مزایای یادشده برخوردار خواهند شد.

ماده ۲ـ کارگران شاغل در کارهای ساختمانی در موارد زیر از شمول این قانون خارج و کماکان تابع قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳٥٤ و اصلاحات بعدی آن هستند:

۱ـ وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها، موسسات و شرکت‌های دولتی و وابسته به دولت، موسسات عمومی غیردولتی، شهرداریها، بانکها و موسسات عام‌المنفعه و نیز کارخانجات دارای پروانه بهره‌برداری اعم از اینکه کار را به پیمانکار واگذار نمایند یا رأساً انجام می‌دهند.

۲ـ در مورد آن دسته از کارهای ساختمانی مشمول این قانون که انجام آنها از طریق مفاد پیمان به پیمانکار واگذار می‌شود حق بیمه کارگران پیمانکار براساس ماده ۳۸ قانون تأمین اجتماعی وصول خواهد شد.

ماده ۳ـ وزارت کار و امور اجتماعی (سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای) موظف است نسبت به فراخوان و آموزش کارگران شاغل در کارهای ساختمانی اقدام و کارت مهارت فنی برای آنها صادر نماید.

تبصره ۱ـ زمانبندی، شرایط و ترتیب صدور، تمدید، تعلیق کارت مهارت فنی و نحوه شناسایی کارگران شاغل در کارگاههای ساختمانی موضوع این ماده و اشتغال آنها

۱ـ این قانون به موجب ماده ۲۹ قانون بودجه سال ۱۳۸۷ در سال ۱۳۸۷ لازم‌الاجرا نمی‌باشد.

در طول دوره اعتبار کارت، طبق آیین‌نامه‌ای خواهد بود که مشترکاً توسط وزارتخانه ها رفاه و تأمین اجتماعی، کار و اموراجتماعی، مسکن و شهرسازی و کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

تبصره ۲ـ کارگران شاغل دارای کارت مهارت فنی معتبر از تاریخ نام‌نویسی در سازمان تأمین اجتماعی مبتنی بر کد ملی مشمول مقررات این قانون هستند و از تعهدات آن بهره‌مند خواهند شد.

ماده ۴ـ تعهدات موضوع این قانون شامل موارد زیر است که به بیمه شده در صورت احراز شرایط ارائه خواهد شد:

الف) حوادث و بیماری‌ها.

ب) غرامت و دستمزد.

ج) ازکارافتادگی.

د) بازنشستگی.

ه) فوت.

تبصره ـ افراد خانواده بیمه شده جهت برخورداری از خدمات موضوع بند (الف) این ماده طبق ماده ۵۸ قانون تأمین اجتماعی و در مورد بازماندگان طبق مواد ۸۱ و ۸۲ قانون یادشده تعیین می‌گردند.

ماده ۵ـ در مواردی که انجام کارهای ساختمانی مستلزم اخذ پروانه می‌باشد، مراجع ذیربط مکلفند صدور پروانه را منوط به ارائه رسید پرداخت حق بیمه برای هر متر مربع نمایند. حق بیمه متعلقه برای هر متر مربع زیربنا براساس حداقل دستمزد ماهیانه مصوب شورای عالی کار و بر مبنای ارزش معاملاتی املاک و متراژ و طبقات موضوع ماده (٦٤) قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ١٣٦٦ و اصلاحیه‌های بعدی آن، سطح زیربنا و سایر شاخص‌های ارزش‌گذاری منطقه‌ای اعم از شهری و روستایی با توجه به ضریب محرومیت آنها طبق آیین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط وزارت رفاه و تأمین اجتماعی و با هماهنگی سایر دستگاه‌های ذی‌ربط تهیه و حداکثر ظرف مدت یک ماه از تاریخ ابلاغ این قانون به تصویب هیأت وزیران می‌رسد. در هر صورت نرخ حق بیمه با توجه به شاخصهای مورد اشاره در آیین‌نامه موصوف نباید بیش از چهاردرصد (٤٪) حداقل

دستمزد ماهیانه مصوب شورای عالی کار باشد.[1]

تبصره ۱ـ در صورتی که حوادث ناشی از کار منجر به مصدومیت، فوت یا ازکارافتادگی گردد ولی متقاضی با وجود الزام به گرفتن پروانه نسبت به اخذ آن اقدام ننموده باشد، سازمان تأمین اجتماعی علاوه بر حق بیمه موضوع این قانون جریمه‌ای به طور مقطوع معادل بیست و پنج درصد (۲۵٪) اصل حق بیمه محاسبه و وصول خواهد کرد.

تبصره ۲ـ مبالغی که موقع صدور پروانه طبق مقررات این ماده پرداخت می‌گردد، در محاسبه حق بیمه کارگران پیمانکار موضوع بند ۲ ماده ۲ این قانون محسوب خواهد گردید.

ماده ۶ـ حق بیمه سهم بیمه شده معادل هفت درصد (۷٪) دستمزد ماهانه‌ای خواهد بود که طبق ماده ۳۵ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵٤ برای کارگران نیمه ماهر و ماهر تعیین می‌شود.

تبصره ـ دولت مکلف است معادل سه درصد (۳٪) مأخذ کسر حق بیمه موضوع این ماده به عنوان سهم مشارکت خود به سازمان تأمین اجتماعی پرداخت نماید، همچنین با توجه به تعداد افراد تحت پوشش، همه ساله با اعلام سازمان تأمین اجتماعی سهم مشارکت خود را در بودجه کل کشور منظور و به سازمان تأمین اجتماعی پرداخت نماید.

ماده ۷ـ بیمه شده مکلف است حق بیمه خود را به ترتیبی که سازمان تأمین اجتماعی تعیین می‌نماید پرداخت نماید.

تبصره ـ در صورت عدم پرداخت حق بیمه موضوع این قانون، سازمان طبق اختیارات مندرج در قانون تأمین اجتماعی برای وصول حق بیمه اقدام خواهد نمود.

ماده ۸ـ نقل و انتقال سابقه پرداخت حق بیمه موضوع این قانون فی‌مابین صندوق‌های بیمه و بازنشستگی براساس قوانین مربوط انجام می‌شود.

ماده ۹ـ چگونگی استفاده از خدمات درمانی، مدت و شرایط و میزان غرامت

۱ـ این ماده به موجب قانون اصلاح ماده (۵) قانون بیمه‌های اجتماعی کارگران ساختمانی مصوب مورخ ۱۳۸۷/۱۲/۱٤ به شرح متن اصلاح شده است. متن قدیم عبارت بود از: « در مواردی که انجام کارهای مستلزم اخذ پروانه می‌باشد، مراجع ذیربط مکلفند صدور پروانه را منوط به ارائه رسید پرداخت حق بیمه برای هر متر مربع سطح زیربنا معادل چهاردرصد (٤٪) حداقل دستمزد ماهانه سال درخواست پروانه به حسابی که سازمان تأمین اجتماعی اعلام خواهد کرد، نمایند.»

دستمزد برای حوادث ناشی از کار، تعیین درصد ازکارافتادگی، چگونگی تشخیص حوادث ناشی و غیرناشی از کار، شرایط پرداخت غرامت نقص مقطوع و برقراری مستمری جزئی و کلی، نحوه محاسبه و میزان آن و تغییر درجه ازکارافتادگی جزئی و کلی تابع مقررات قانون تأمین اجتماعی خواهد بود.

ماده ۱۰ـ مشمولان این قانون در صورت دارا بودن یکی از شرایط زیر می‌توانند درخواست بازنشستگی نمایند:

۱) داشتن حداقل سابقه مقرر در قانون تأمین اجتماعی و شصت سال تمام سن.

۲) داشتن سی و پنج سال کامل سابقه پرداخت حق بیمه.

تبصره ـ میزان مستمری بازنشستگی طبق قانون تأمین اجتماعی تعیین می‌شود.

مستمری ازکارافتادگی جزئی و کلی، نحوه محاسبه و میزان آن و تغییرات درجه ازکارافتادگی جزئی و کلی تابع مقررات قانون تأمین اجتماعی خواهد بود.

ماده ۱۱ـ شرایط بیمه شده متوفی، بازماندگان واجد شرایط بیمه شده متوفی، نحوه برقراری مستمری بازماندگان و سهم مستمری هر یک از آنان طبق قانون تأمین اجتماعی خواهد بود.

ماده ۱۲ـ در صورتی که ثابت شود وقوع حادثه ناشی از کار مستقیماً ناشی از عدم رعایت مقررات حفاظت فنی کارفرما باشد، سازمان تأمین اجتماعی طبق مقررات این قانون (ماده ٦٦ قانون تأمین اجتماعی و تبصره های آن) هزینه های مربوط را طبق ماده ۵۰ قانون تأمین اجتماعی از کارفرما مطالبه و وصول خواهد نمود.

ماده ۱۳ـ کلیه وزارتخانه‌ها، دستگاه‌ها، نهادها، شرکت‌ها و موسسات دولتی و وابسته به دولت، شهرداریها و موسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و دستگاه‌هایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است و مراجع صدور پروانه ساختمان مکلف به همکاری با مجریان این قانون می‌باشند.

ماده ۱۴ـ از تاریخ تصویب این قانون آن دسته از مواد قانون بیمه اجباری کارگران ساختمانی مصوب ۱۳۵۲ و سایر قوانینی که با این قانون مغایر است لغو می‌گردد.

قانون فوق مشتمل بر چهارده ماده و نه تبصره در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ نهم آبان ماه یکهزارو سیصدو هشتاد و شش مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸٦/۸/۱٦ به تأیید شورای نگهبان رسید.

۸۷ـ قانون پرداخت مستمری به فرزندان زنان متوفی مشمول قانون تأمین اجتماعی و سایر صندوق‌های بازنشستگی (مصوب ۱۳۸۶/۱۰/۵)

ماده واحده ـ حقوق وظیفه مادران متوفی مشمول قانون تأمین اجتماعی اعم از سازمان تأمین اجتماعی و سایر صندوق‌های بازنشستگی با رعایت شرایط قانونی مربوط و همانند مردان مشمول درخصوص فرزندانشان (از محل کسورات بازنشستگی پرداختی توسط آنان) برقرار می‌شود.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ پنجم دی ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و شش مجلس شورای اسلامی تصویب و در مهلت مقرر موضوع اصل ۹٤ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران نظر شورای نگهبان واصل نگردید.

۸۸ـ قانون اصلاح قانون تأمین اجتماعی و برخی قوانین مربوط به منظور تشویق کارفرمایان به تأدیه دیون معوقه سنواتی بابت حق بیمه و بیمه بیکاری کارکنان (مصوب ۱۳۸۷/۱/۲۵)

ماده ۱ـ قانون دریافت جرایم نقدی از کارفرمایان کارگاه‌های مشمول قانون تأمین اجتماعی که ظرف مهلت مقرر نسبت به ارسال صورت مزد و حقوق بیمه شدگان و حق بیمه مربوطه اقدام نمی‌نمایند ـ مصوب ۱۳۷۳ ـ با اصلاحات بعدی آن، به شرح زیر اصلاح می‌شود:

الف) تبصره (۱) ماده (۱) قانون به شرح زیر اصلاح می‌گردد:

تبصره ۱ـ کارفرمایانی که از تنظیم و ارسال صورت مزد و حقوق بیمه شدگان به ترتیب مذکور در این قانون و آیین‌نامه موضوع ماده (۳۹) قانون تأمین اجتماعی خودداری کنند یا به ترتیبی که با موافقت قبلی سازمان مزبور معین می‌شود در مورد ارسال صورت مزد یا حقوق عمل نکنند، ملزم به پرداخت جریمه نقدی به میزان ده درصد (۱۰٪) مبلغ حق بیمه همان ماه می‌باشند.

ب) تبصره (۲) ماده (۱) قانون فوق و اصلاحات بعدی آن به شرح زیر اصلاح می‌گردد:

تبصره ۲ـ کارفرمایانی که در موعد مقرر در این قانون قسمتی از حق بیمه و بیمه

بیکاری مربوط به هر ماه را پرداخت ننماید، علاوه بر تأدیه اصل حق بیمه و بیمه بیکاری ملزم به پرداخت جریمه نقدی به میزان دو درصد (۲٪) تمام یا کسر بدهی قطعی پرداخت نشده به ازاء هر ماه تأخیر می‌باشند.

ج) تبصره (۳) ماده (۱) قانون حذف می‌گردد.

د) ماده (۲) قانون فوق به شرح زیر اصلاح می‌گردد:

ماده ۲ـ کارفرمایانی که تا پایان اسفندماه سال ۱۳۸٦ دارای بدهی حق بیمه و بیمه بیکاری به سازمان تأمین اجتماعی می‌باشند در صورتی که ظرف شش ماه از تاریخ تصویب این قانون در مورد ترتیب پرداخت اصل بدهی قطعی شده با سازمان یادشده توافق نمایند، از بخشودگی جرایم مربوط به شرح زیر برخوردار خواهند بود:

۱ـ در صورت پرداخت بدهی های معوقه ظرف یک سال از تاریخ توافق با سازمان، از بخشودگی معادل صددرصد (۱۰۰٪) جرایم مربوط برخوردار خواهند شد.

۲ـ در صورت پرداخت بدهی های معوقه ظرف هجده ماه از تاریخ توافق با سازمان، از بخشودگی معادل هشتاد و پنج درصد (۸۵٪) جرایم مربوط برخوردار خواهند شد.

۳ـ در صورت پرداخت بدهی‌های معوقه ظرف مدت بیست و چهارماه از تاریخ توافق با سازمان، از بخشودگی معادل هفتاد وپنج درصد (۷۵٪) جرایم مربوط برخوردار خواهند شد.

٤ـ در صورت پرداخت بدهی‌های معوقه ظرف مدت سی ماه از تاریخ توافق با سازمان، از بخشودگی معادل شصت درصد (٦۰٪) جرایم مربوط برخوردار خواهند شد.

۵ـ در صورت پرداخت بدهی‌های معوقه ظرف مدت سی و شش ماه از تاریخ توافق با سازمان، از بخشودگی معادل پنجاه درصد (۵۰٪) جرایم مربوط برخوردار خواهند شد.

هـ ـ تبصره ماده (۲) قانون فوق حذف و متن زیر به عنوان تبصره‌های (۱) و (۲) به ماده یاد شده اضافه می‌گردد:

تبصره ۱ـ در خصوص بدهی‌هایی که به استناد تبصره (٤) ماده واحده قانون معافیت ازپرداخت سهم بیمه کارفرمایانی که حداکثر پنج نفر کارگر دارند مصوب ۱۳٦۱ و با تصویب هیأت مدیره سازمان به بیش از سی و شش قسط تقسیط می‌گردد، کلیه اقساطی که در دوره سه ساله اولیه مورد تقسیط قرار می‌گیرد به شرح بند (۵) ماده (۲)

مشمول بخشودگی جرایم بوده و نسبت به باقیمانده اقساط نحوه بخشودگی جرایم طبق ضوابطی خواهد بود که به تصویب هیأت مدیره سازمان تأمین اجتماعی خواهد رسید.

تبصره ۲ـ در صورت تقسیط بدهی چنانچه کارفرما هر یک از اقساط مقرر را تا سررسید قسط بعدی پرداخت نکند، بدهی تبدیل به حال شده و جرایم نسبت به مانده بدهی از تاریخ تبدیل به حال طبق تبصره (۲) ماده (۱) این قانون دریافت خواهد شد.

بدیهی است جرایم مطالبه شده قبلی نیز به نسبت ماده قابل وصول می‌باشد.

و) ماده (۳) قانون فوق به شرح زیر اصلاح و تبصره آن حذف می‌گردد:

ماده ۳ـ کارفرمایانی که قبل از صدور اجرائیه اقدام به پرداخت کامل بدهی خود نمایند از چهل درصد (٤٠٪) جرایم مربوط معاف خواهند بود و در خصوص کارگاه‌های دارای بحران مالی میزان معافیت طبق تصویب هیأت مدیره سازمان تأمین اجتماعی تا شصت درصد (٦٠٪) قابل افزایش خواهد بود.

ز) متن زیر جایگزین ماده (۷) قانون فوق می‌گردد:

ماده ۷ـ جرائم کلیه بدهی های گذشته کارفرمایان از تاریخ تصویب این قانون مطابق تبصره (۲) ماده (۱) همین قانون محاسبه و اخذ خواهد گردید.

ماده ۲ـ قانون معافیت از پرداخت سهم بیمه کارفرمایانی که حداکثر پنج نفر کارگر دارند مصوب ۱۳٦۱ با اصلاحات بعدی آن به شرح ذیل اصلاح می‌گردد:

الف) در متن تبصره (۲) ماده واحده قانون مذکور عبارت «برای همیشه از مزایای این قانون و خدمات دولتی محروم خواهد شد» به عبارت «ملزم به پرداخت جریمه‌ای معادل سه برابر مزایای بهره‌مند شده از این بابت خواهد بود» تغییر یابد.

ب) تبصره (۵) ماده واحده قانون یادشده حذف می‌شود.

ماده ۳ـ در قانون تأمین اجتماعی متن زیر به عنوان تبصره (۵) ذیل ماده (٤) قانون تأمین اجتماعی الحاق می‌گردد:

تبصره ۵ـ در مواردی که کارفرمایان موضوع بند (٤) ماده (۲) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳٥٤/٤/۳ اشخاص حقیقی باشند و همچنین مدیران اشخاص حقوقی غیردولتی می‌توانند با پرداخت حق بیمه سهم بیمه شده و کارفرما به ترتیب مقرر در ماده (۲۸) قانون مذکور و اصلاحات بعدی آن از تاریخ اشتغال به کار در کارگاه در زمره مشمولین قانون مذکور قرار گیرند.

آیین نامه اجرایی این تبصره شامل نحوه احتساب سوابق خدمت و پرداخت حق بیمه های معوقه بنا به پیشنهاد وزارت رفاه و تأمین اجتماعی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

قانون فوق مشتمل بر سه ماده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیست و پنجم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و هفت مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۷/٤/۸ از سوی مجمع تشخیص مصلحت نظام موافق با مصلحت نظام تشخیص داده شد.

۸۹ـ قانون شمول قانون نحوه بازنشستگی جانبازان انقلاب اسلامی ایران و جنگ تحمیلی و معلولین عادی و شاغلین مشاغل سخت و زیان‌آور مصوب ۱۳۶۷ بر جانبازان و آزادگان انقلاب و جنگ تحمیلی و معلولین عادی نیروهای نظامی و انتظامی و وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح (مصوب ۱۳۸۷/۲/۱۰)

ماده واحده ـ مفاد قانون نحوه بازنشستگی جانبازان انقلاب اسلامی ایران و جنگ تحمیلی و معلولین عادی و شاغلین مشاغل سخت و زیان‌آور مصوب ۱۳٦۷/۹/۱ شامل جانبازان و آزادگان انقلاب اسلامی، جنگ تحمیلی و معلولین عادی نیروهای نظامی و انتظامی و وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سازمان‌های وابسته نیز خواهد بود.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ دهم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و هفت مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۷/۲/۱۸ به تأیید شورای نگهبان رسید.

۹۰ـ قانون تسری قانون نحوه بازنشستگی جانبازان انقلاب اسلامی ایران و جنگ تحمیلی و معلولین عادی و شاغلین مشاغل سخت و زیان‌آور به بنیاد شهید و امور ایثارگران (مصوب ۱۳۸۷/۲/۱۵)

ماده واحده ـ در ماده واحده قانون نحوه بازنشستگی جانبازان انقلاب اسلامی ایران و جنگ تحمیلی و معلولین عادی و شاغلین مشاغل سخت و زیان‌آور ـ مصوب ۱۳٦۷/۹/۱ ـ بعد از عبارت «مستلزم ذکر نام است» عبارت «و همچنین بنیاد شهید و امور ایثارگران انقلاب اسلامی ایران» اضافه می‌شود.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ پانزدهم اردیبهشت ماه یک هزار و سیصد و هشتاد و هفت مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۷/۲/۲۵ به تأیید شورای نگهبان رسید.

۹۱- قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶/۷/۸

اخذ رشوه و سوءاستفاده از مقام اداری ممنوع می‌باشد. استفاده از هرگونه امتیاز، تمهیدات، حق مشاوره، هدیه و موارد مشابه در مقابل انجام وظایف اداری و وظایف مرتبط با شغل توسط کارمندان دستگاه‌های اجرائی در تمام سطوح از افراد حقیقی و حقوقی به جز دستگاه ذیربط خود تخلف محسوب می‌شود.

تبصره ۱- دستگاه‌های اجرایی موظفند علاوه بر نظارت مستقیم مدیران از طریق انجام بازرسی‌های مستقر داخلی توسط بازرسان معتقد و متخصص در اجرای این ماده نظارت مستقیم نمایند، چنانچه تخلف هر یک از کارمندان مستند به گزارش حداقل یک بازرس معتمد به تأیید مدیر مربوطه برسد، بالاترین مقامات و مدیران مجاز، می‌توانند دستور اعمال کسر $\frac{۱}{۳}$ از حقوق و مزایا و عناوین مشابه و یا انفصال از خدمات دولتی برای مدت یک ماه تا یک سال را برای فرد متخلف صادر نمایند.

تبصره ۲- در صورت تکرار این تخلف به استناد گزارش‌هایی که به تأیید بازرس معتمد و مدیر مربوطه برسد، پرونده فرد خاطی به هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری ارجاع و یکی از مجازات‌های بازخرید، اخراج و انفصال دائم از خدمات دولتی اعمال خواهدشد.

تبصره ۳- دستگاه‌های اجرایی موظفند پرونده افراد حقیقی و حقوقی شوه‌دهنده به کارمندان دستگاه‌های اجرائی را جهت رسیدگی و صدور حکم قضائی ارجاع نمایند.

تبصره ۴- سازمان موظف است اسامی افراد حقیقی و حقوقی رشوه‌دهنده به کارمندان دستگاه‌های اجرائی را جهت ممنوعیت عقد قرارداد به کلیه دستگاه‌های اجرائی اعلام نمایند.

۹۲– قانون اصلاح قانون بیمه اجتماعی رانندگان حمل و نقل بار و مسافر بین شهری مصوب ۱۳۸۷/۵/۶

ماده واحده ـ ماده واحده قانون بیمه اجتماعی رانندگان حمل و نقل بار و مسافر بین‌شهری مصوب ۱۳۷۹/۲/۱۸ به شرح ذیل اصلاح و تبصره‌های آن به قوت خود باقی می‌ماند:

«**ماده واحده ـ** از تاریخ تصویب این قانون کلیه رانندگان وسایل نقلیه حمل و نقل بار و مسافر بین شهری و درون‌شهری مشمول قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵٤/٤/۳ قرار گرفته و مکلفند حق بیمه مقرر در این قانون را رأساً بر مبنای درآمدی که همه ساله طبق ماده (۳۵) قانون مذکور تعیین می‌گردد حداقل سه ماهه به سازمان مزبور پرداخت و از مزایای قانون تأمین اجتماعی برخوردار گردند.»

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ششم مرداد ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و هفت مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۸/۵/۳۱ از سوی مجمع تشخیص مصلحت نظام موافق با مصلحت نظام تشخیص داده شد.

۹۳ـ قانون اصلاح سن فرزندان ذکور مشمولین صندوق‌های بازنشستگی کشوری، لشگری و تأمین اجتماعی و سایر صندوقها در برخورداری از خدمات درمانی (مصوب ۱۳۸۷/۵/۲۰)

ماده واحده ـ حد نصاب سن برخورداری از خدمات درمانی برای فرزندان ذکور مشمولین صندوق‌های بازنشستگی کشوری، لشگری و تأمین اجتماعی و سایر صندوق‌های بیمه و بازنشستگی از تاریخ تصویب این قانون به شرط عدم اشتغال به کار به ۲۲ سال افزایش یافته و از سن مذکور به بعد نیز خدمات درمانی مطابق ضوابط جاری صندوق‌های متبوع خواهد بود.

تبصره ـ پس از سن ۲۲ سالگی با کسر بیست و هفت هزار و پانصد ریال بابت هر فرزند از بیمه گذار فرزندان وی می‌تواند از خدمات درمانی آن صندوق بهره‌مند گردند.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و یک تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیستم مردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد و هفت مجلس تصویب و در تاریخ

۱۳۸۷/۵/۳۰ به تأیید شورای نگهبان رسید.

۹۴- قانون رفع برخی از موانع تولید و سرمایه‌گذاری صنعتی (مصوب ۱۳۸۷/۸/۲۵)

ماده ۱ـ محصولات صنایع آلوده‌کننده محیط زیست تا زمانی که آلایندگی ادامه دارد به تشخیص و اعلام شورای عالی حفاظت محیط زیست (که تا پانزدهم اسفند ماه هرسال برای اجراء در سال بعد ابلاغ می‌گردد) متناسب با درجه آلایندگی تا یک درصد (۱٪) قیمت فروش مشمول پرداخت عوارض می‌شود تا حسب مورد با نظر سازمان حفاظت محیط زیست توسط واحد صنعتی و شهرداری‌ها و دهیاری‌های مرتبط، صرف پروژه‌های رفع آلایندگی از کارخانه و جبران خسارات زیست محیطی پیرامونی گردد. آئین‌نامه اجرائی این ماده توسط وزارت صنایع و معادن و سازمان حفاظت محیط زیست تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۲ـ جهت حمایت از صادرات صنعتی، دولت موظف است مبلغی را به منظور جبران بخشی از هزینه‌های صادراتی کالاهای مصرفی و سرمایه‌ای، اجزاء و قطعات و مجموعه‌های تولید و خدمات فنی و مهندسی کشور (که فهرست آن در ابتداء هرسال با پیشنهاد وزارت صنایع و معادن به تصویب شورای عالی صادرات می‌رسد) حداقل معادل حاصل‌ضرب دو سوم ارزش صادرات سال قبل و مابه‌التفاوت نرخ تسهیلات بانکی داخلی با نرخ بین بانکی (نرخ لایبور)، در بودجه‌های سالانه پیش‌بینی و به صادرکنندگان محصولات فوق‌الذکر حداکثر سه ماه از تاریخ صادرات پرداخت نماید. زمان اجراء این ماده از تاریخ ۱۳۸۷/۱/۱ خواهد بود.

تبصره ـ آئین‌نامه اجرائی این ماده توسط وزارت بازرگانی و با همکاری وزارتخانه‌های صنایع و معادن و جهاد کشاورزی و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۳ـ دولت موظف است در جهت منطقی شدن تفاوت متوسط سود و کارمزد تسهیلات بانکی با متوسط سود پرداختی به انواع سپرده‌ها (Spread) میزان آنها را به گونه‌ای تصویب و ابلاغ نماید تا از تاریخ تصویب این قانون میزان تفاوت فوق‌الذکر تا سقف سه درصد (۳٪) محدود گردد.

ماده ۴ـ اصلاحات زیر در قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و

تحقیقات صنعتی ایران انجام می‌گیرد:

الف ـ یک تبصره به عنوان تبصره (۵) به ماده (٦) به شرح زیر اضافه می‌گردد:

تبصره ۵ـ شورای عالی استاندارد موظف است مسؤولیت نظارت بر اجراء استاندارد کالا و خدمات (به استثناء دارو که به عهده وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می‌باشد) را صرفاً به مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران محول نماید به نحوی که از تاریخ تصویب این قانون هیچ اقدام موازی در این خصوص صورت نگیرد.

ب ـ به منظور متناسب نمودن تعرفه‌های کارمزد ارائه خدمات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران با هزینه‌های واقعی این خدمات، در ردیف (٦) ماده (۲۰) قانون مذکور، عبارت «در سقف هزینه‌های واقعی ارائه هریک از خدمات» بعد از واژه «مؤسسه» اضافه می‌گردد.

ماده ۵ ـ شورای اقتصاد موظف است، قیمت برق در ساعتها و فصول اوج و ساعتها و فصول کم‌باری را به‌گونه‌ای تعیین نماید که متوسط قیمت برق واحدهای صنعتی از نرخ در ساعات عادی تجاوز ننماید و منحصراً موجب کاهش مصرف در ساعات اوج گردد.

ماده ۶ـ وزارت نفت مکلف است گاز مورد درخواست واحدهای صنعتی را با اولویت تأمین نموده و قیمت و شرایط تأمین گاز طبیعی (ترش، شیرین، غنی، خشک، متان و اتان) و میعانات گازی برای صنایع پایین‌دستی به عنوان مواد اولیه و یا انرژی (به عنوان خوراک و یا سوخت) را در بخشهای دولتی، تعاونی و خصوصی (اعم از صنایع موجود یا در حال ساخت و یا صنایعی که در آینده احداث خواهد شد و صنایعی که محصولات آنها به‌مصرف داخلی می‌رسد و یا محصولات آنها کلاً یا جزئاً صادر می‌شود) یکسان و به‌گونه‌ای تعیین نماید که تا سال ۱۳۹۰ هجری شمسی حداقل بیست و پنج درصد (۲۵٪) گاز تولیدی کشور صرف مواد اولیه صنایع پایین‌دستی داخلی گردد. عرضه گاز طبیعی (ترش، شیرین، غنی، خشک، متان و اتان) و مایعات و میعانات گازی به قیمتهای متفاوت به صنایع (چه صنایع موجود و چه متقاضیان جدید) که حاکی از تبعیض بین دو یا چند تولیدکننده بوده و یا حاکی از تبعیض قیمت بین مناطق مختلف به رغم یکسان بودن شرایط باشد، ممنوع است.

وزارت نفت مکلف است هر امتیازی که در قیمت‌گذاری گاز طبیعی (ترش، شیرین، غنی، خشک، متان و اتان) و مایعات و میعانات گازی برای هر بنگاه و یا فعالیت اقتصادی مقرر شده یا می‌شود، عیناً و با اولویت برای بنگاه یا فعالیت اقتصادی مشابه در

بخشهای خصوصی، تعاونی و عمومی غیردولتی نیز در نظر بگیرد.

وزارت نفت مکلف است ظرف سه ماه پس از تصویب این قانون، این‌گونه امتیازات موجود را لغو کند و یا تعمیم دهد.

ماده ۷ـ یک تبصره به عنوان تبصره (٤) به شرح زیر به ماده (۱۳) قانون نحوه جلوگیری از آلودگی هوا، مصوب ۱۳۷٤ اضافه می‌گردد:

تبصره ۴ـ سازمان حفاظت محیط زیست موظف است به استعلام‌هایی که به منظور صدور پروانه بهره‌برداری واحدهای صنعتی و معدنی صورت می‌پذیرد ظرف مدت یک ماه جواب داده و در صورت عدم موافقت دلایل آن را به استعلام کننده به صورت کتبی ارائه نماید. وزارتخانه‌های صادرکننده پروانه‌های صنعتی موظفند در صورت عدم دریافت پاسخ سازمان، نسبت به صدور پروانه بهره‌برداری اقدام نمایند.

ماده ۸ ـ اصلاحات زیر در قانون کار صورت می‌پذیرد:

الف ـ به ماده (۷) قانون کار دو تبصره به شرح زیر اضافه می‌گردد[1]:

تبصره ۳ـ قراردادهای با بیش از سی روز باید به صورت کتبی و در فرم مخصوص که توسط وزارت کار و امور اجتماعی در چهارچوب قوانین و مقررات تهیه و در اختیار طرفین قرار می‌گیرد، باشد.

تبصره ۴ـ کارفرمایان موظفند به کارگران با قرارداد موقت به نسبت مدت کارکرد مزایای قانونی پایان کار به مأخذ هرسال یک ماه آخرین مزد پرداخت نمایند.

ب ـ بند ذیل به عنوان بند (ح) به متن ماده (۱۰) قانون کار اضافه می‌شود:[2]

۱- ماده ۷ ـ قانون کار: قرارداد کار عبارتست از قرارداد کتبی یا شفاهی که به‌موجب آن کارگر در قبال دریافت حق‌السعی کاری را برای مدت موقت یا مدت غیرموقت برای کارفرما انجام می‌دهد.

تبصره‌ـ حداکثر مدت موقت برای‌کارهایی که طبیعت آنها جنبه غیر مستمر دارد توسط وزارت کار و امور اجتماعی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

تبصره‌ـ در کارهایی که طبیعت آنها جنبه مستمر دارد، در صورتی که مدتی در قرارداد ذکر نشود، قرارداد دائمی تلقی می‌شود.

۲- ماده ۱۰ـ قانون کار: قرارداد کار علاوه بر مشخصات دقیق طرفین، باید حاوی موارد ذیل باشد: الف‌ـ نوع کار یا حرفه یا وظیفه‌ای که کارگر باید به آن اشتغال یابد. ب‌ـ حقوق یا مزد مبنا و لواحق آن ج‌ـ ساعات کار، مرخصی‌ها د ـ محل انجام کار هـ- تاری انعقاد قرارداد و ـ مدت‌قرارداد، چنانچه کار برای مدت معین باشد. ز ـ موارد دیگری که عرف و عادت شغل یا محل، ایجاب‌نماید. تبصره‌ـ در مواردی‌که قرارداد کار کتبی باشد قرارداد در چهار نسخه تنظیم می‌گردد که یک نسخه از آن به اداره کار محل و یک نسخه نزد کارگر و یک نسخه نزد کارفرما و نسخه دیگر در اختیار شورای اسلامی کار و در کارگاه‌های فاقد شورا در اختیار نماینده کارگر قرار می‌گیرد.

ح ـ شرایط و نحوه فسخ قرارداد

ج ـ بند ذیل به عنوان بند (ز) به متن ماده (۲۱) قانون کار اضافه شود:[۱]

ز ـ فسخ قرارداد به نحوی که در متن قرارداد پیش‌بینی گردیده‌است.

د ـ بند (ح) به شرح زیر به ماده (۲۱) قانون کار اضافه می‌شود:

ح ـ کاهش تولید و تغییرات ساختاری در اثر شرایط اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و لزوم تغییرات گسترده در فن‌آوری مطابق با مفاد ماده (۹) قانون تنظیم بخشی از مقررات تسهیل و نوسازی صنایع کشور.

هـ ـ براساس ماده (۱۰۱) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران دولت موظف است ظرف سه ماه از تاریخ تصویب و ابلاغ این قانون نسبت به اصلاح روابط کار در ماده (۲۷) قانون کار و دیگر مواد مربوطه اقدام نماید.

ماده ۹ـ به منظور تسریع و گسترش عملیات اکتشاف و بهره‌برداری از معادن وتوسعه صنایع معدنی، قانون معادن به شرح زیر اصلاح می‌گردد:

الف ـ به ماده (۱۹) تبصره زیر اضافه می‌شود:

تبصره ـ هرگونه تصرف و مزاحمت اشخاص حقیقی و حقوقی در محدوده دارای مجوز عملیات معدنی قانونی بدون داشتن حکم از مراجع قضائی جرم محسوب شده و قابل پیگرد قانونی است.

در این موارد نیروی انتظامی موظف است حسب درخواست وزارت صنایع و معادن یا دارندگان مجوز بلافاصله نسبت به رفع تصرف و مزاحمت اقدام و متهم و یا متهمان را به مراجع قضائی معرفی نماید.

ب ـ ماده (۲٤) به شرح زیر اصلاح می‌گردد:

۳- ماده ۲۱ـ قانون کار: قرارداد کار به‌یکی‌از طرق زیر خاتمه‌می‌یابد:

الف ـ فوت‌کارگر ب ـ بازنشستگی کارگر ج ـ از کار افتادگی کلی‌کارگر د ـ انقضاء مدت‌در قراردادهای‌کار با مدت موقت و عدم‌تجدید صریح یا ضمنی آن هـ ـ پایان کار در قراردادهایی‌که مربوط‌به کار معین است‌و ـ استعفای کارگر. تبصره ـ کارگری‌که استعفاء می‌کند موظف‌است یک ماه به کار خود ادامه داده و بدواً استعفای خود را کتباً به کارفرما اطلاع دهد و در صورتی‌که حداکثر ظرف‌مدت ۱۵ روز انصراف‌خود را کتباً به کارفرما اعلام نماید استعفای وی منتفی‌تلقی می‌شود و کارگر موظف است رونوشت استعفا و انصراف از آن را به شورای اسلامی کارگاه و یا انجمن صنفی و یا نماینده کارگران تحویل دهد.

ماده ۲۴ـ جهت تسریع در امر اکتشاف و بهره‌برداری از معادن، دستگاه‌های اجرائی مربوطه مکلفند حداکثر ظرف مدت دو ماه نسبت به استعلام وزارت صنایع و معادن جهت صدور پروانه اکتشاف در موارد ذیل اعلام نظر نمایند.

ـ حریم قانونی راهها و راه‌آهن.

ـ در داخل شهرها و حریم قانونی آنها.

ـ در حریم قانونی سدها و شبکه توزیع آب و حوضچه‌های سدها و قنوات.

ـ در داخل جنگل‌ها و مراتع.

ـ در حریم اماکن مقدسه و ابنیه تاریخی.

ـ در حریم پادگان‌ها و محل استقرار نیروهای مسلح.

ـ در مناطق موضوع بند (الف) ماده (۳) قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست

عدم اعلام نظر در مهلت مقرر به منزله موافقت دستگاه‌های مزبور تلقی می‌شود.

تبصره ـ استعلام برای یک محل فقط یک بار و در موقع صدور پروانه اکتشاف توسط وزارت صنایع و معادن تا حداکثر سه ماه صورت خواهدگرفت.

ج ـ ماده (۲۶) به شرح زیر اصلاح می‌گردد

ماده ۲۶ـ محدوده مربوط به اکتشاف و استخراج و انباشت و بهره‌برداری مواد معدنی و دفع مواد باطله واقع در منابع ملی بنا به تقاضای وزارت صنایع و معادن توسط سازمان جنگلها و مراتع کشور ثبت می‌گردد که مساحت این محدوده در مجوز صادره قید می‌شود و به عرصه عملیاتی معدن مربوط بوده و تا پایان عمر معدن به صورت اموال عمومی در اختیار وزارت صنایع و معادن خواهدبود و هرگونه عملیات خارج از مواد مندرج در مجوزهایی که صادر می‌شود به منزله تصرف در اموال عمومی محسوب می‌شود.

ماده ۱۰ـ به منظور تأمین مالی طرحها و فعالیتهای صنعتی و استفاده بهینه از حساب ذخیره ارزی و جهت‌دهی آن به سمت استفاده حداکثر از توان داخلی:

الف ـ بانکها و وزارتخانه‌های تخصصی موضوع بند (د) ماده (۱) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران موظفند، برای اعطاء تسهیلات از حساب ذخیره ارزی، فروش محصول طرحهای صنعتی و معدنی را با قیمت تحویل در بنادر صادراتی کشور (FOB) محاسبه نمایند.

ب ـ بانکها موظفند، تسهیلات ارزی و ریالی (اعم از منابع حساب ذخیره ارزی، وجوه اداره شده، تسهیلات تکلیفی یا منابع داخلی) مورد نیاز از طرحهای صنعتی و معدنی را همزمان بررسی و تسهیلات مصوب را براساس برنامه زمانبندی اجراء طرح و پیشرفت کار پرداخت نمایند. در صورت عدم پرداخت تسهیلات مطابق با برنامه زمانبندی شده مصوب و متناسب با تأخیر در پرداخت تسهیلات اعطائی قبلی استمهال گردد.

ج ـ اعطاء تسهیلات برای ماشین‌آلات و تجهیزات داخلی طرحهای صنعتی و معدنی از محل منابع حساب ذخیره ارزی مجاز بوده، سرمایه‌گذاران طرحهای صنعتی و معدنی می‌توانند خریدهای داخلی از سازندگان ماشین‌آلات و تجهیزات صنعتی و معدنی را نیز به صورت ارزی انجام دهند.

د ـ در مواردی که جمع ارزش وثایق و آورده سرمایه‌گذار، بیش از پنجاه درصد (۵۰٪) کل سرمایه‌گذاری پروژه باشد، بررسی توجیه فنی و اقتصادی طرحها توسط بانکها ضرورت نخواهدداشت و باید با وثیقه گرفتن کل طرح، تسهیلات لازم را پرداخت نمایند.

ه ـ بانک ذی‌ربط موظف است حداکثر ظرف یک ماه از تاریخ وصول درخواست، پاسخ قطعی خود را در مورد قبول یا عدم قبول طرح اعلام نماید و در صورتی که پاسخ منفی باشد باید دلایل کتباً به متقاضی اعلام شود.

و ـ جهت رعایت مفاد قانون حمایت از ساخت داخلی وزارت صنایع و معادن موظف است حسب استعلام بانکها به پروفرم‌های واصله رسیدگی و مراتب تأیید آن را به بانک عامل اعلام نماید.

ماده ۱۱ـ دستگاه‌های اجرائی و سازمان‌ها و شرکت‌های دولتی موظفند، با رعایت قانون حداکثر استفاده از توان فنی، مهندسی، تولیدی و صنعتی و اجرائی کشور:

الف ـ خریدهای داخلی (اعم از پروژه‌ای و غیرپروژه‌ای) با ارزش بیش از دو میلیارد ریال را از طریق گشایش اعتبار ریالی و یا ارزی به نفع سازندگان داخلی انجام دهند.

ب ـ صورت وضعیت کارهای انجام شده توسط پیمانکاران و صورت‌حساب (فاکتور) فروش سازندگان داخلی را ظرف مدت سی روز بررسی و وجوه آن را به ذی‌نفع پرداخت نمایند.

در صورت عدم تأیید صورت وضعیتهای ارائه شده باید مراتب را با ذکر دلیل ظرف سی روز کتباً به ذی‌نفع منعکس نمایند.

ج ـ وزارت رفاه و تأمین اجتماعی موظف است حق بیمه تأمین اجتماعی پیمانکاران طرحهای عمرانی و غیر عمرانی یا بدون مصالح و با مصالح را صرفاً بر مبنای لیست ارائه شده توسط پیمانکار دریافت نماید.

ماده ۱۲ـ جهت حمایت از تولید داخل، تعرفه قطعات منفصله نیمه ساخته (S.K.D) و قطعات کاملاً منفصله (C.K.D) تلفن همراه، لوازم برقی خانگی و سایر وسایل برقی (به استثنای خودرو و صنایع فن‌آوری پیشرفته (های تک) با تأیید وزارت صنایع) نسبت به تعرفه واردات ساخت کامل(C.B.U) آنها به ترتیب هشتاد درصد (۸۰٪) و ده درصد (۱۰٪) تعیین می‌گردد.

کلیه اقلامی که قبلاً توسط دولت، جداول تعرفه‌ای دراز مدت (دوساله و بیشتر) و یا قوانین خاص برای آنها تدوین و اعلام گشته است با توجه به برنامه‌ریزی قبلی و اقدام احتمالی سرمایه‌گذاران به تشخیص وزارت صنایع و معادن از مفاد این بند مستثنی است.

ماده ۱۳ـ در مواردی که تغییر در مصوبه مجمع در مواد (۱)، (۵)، (٦) و (۸) این قانون ضروری دانسته شود، این تغییر با مصوبه قانونی ممکن خواهد بود.

ماده ۱۴ـ مدت زمان اجراء آزمایشی این قانون مطابق با مفاد اصل (۸۵) قانون اساسی پنج سال تعیین می‌گردد.

قانون فوق مشتمل بر چهارده ماده در جلسه روز یکشنبه مورخ هفتم مردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد و شش کمیسیون صنایع و معادن تصویب و مواد (۱)، (۵)، (٦) و (۸) آن که مورد ایراد شورای نگهبان قرار گرفته بود با مصوبه جایگزین در مواد (۱) و (٦) و الحاق ماده (۱۳) توسط مجمع تشخیص مصلحت نظام در تاریخ ۱۳۸۷/۸/۲۵ موافق با مصلحت نظام تشخیص داده شد.

۹۵– قانون بیمه کارگزاران مخابرات روستایی (مصوب ۱۳۸۸/۳/۳۱)

ماده واحده ـ دولت مکلف است ضمن درج در بودجه سال ۱۳۸۹ کل کشور، حق

بیمه کلیه کارگزاران مخابرات روستایی (از هر نوع بیمه) را براساس دوره کارگزاری، نسبت به سنوات کارکرد آنان که بابت آنها بیمه پرداخت نشده است، بر مبناء سهم کارفرما و صرفاً بابت حق بیمه از محل بودجه سال ۱۳۸۹ کل کشور و حداکثر تا پایان سال مذکور پرداخت نماید. این پرداخت مشمول جریمه تأخیر نمی‌شود و از هر نوع جریمه‌ای معاف است. هر نوع پرداخت بابت خدمات این کارگزاران بعد از واگذاری در بورس برعهده شرکت طرف قرارداد با آن کارگزاران می‌باشد.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ سی و یکم خرداد ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و هشت مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۸/۱۰/۱۲ از سوی مجمع تشخیص مصلحت نظام موافق با مصلحت نظام تشخیص داده شد.

۹۶– قانون بیمه‌های اجتماعی قالیبافان، بافندگان فرش و شاغلان صنایع‌دستی شناسه‌دار (کددار) (مصوب ۱۳۸۸/۵/۱۸)

ماده ۱ـ از تاریخ ابلاغ این قانون، استادکاران و کارگران قالی و فرش دستباف بدون کارفرما و با کارفرما، شاغل در کارگاههای خانگی تکباف قالی و فرش و یا تحت پوشش تعاونی‌های قالی و فرش و مجتمع‌های کوچک و بزرگ مربوطه و همچنین شاغلان صنایع دستی خانگی و غیر آن در گروههای مصوب شناسه‌دار (کددار) صنایع دستی‌ایران که به صورت تمام وقت به مشاغل یاد شده اشتغال دارند، تحت پوشش بیمه تأمین اجتماعی قرار می‌گیرند. بیست درصد (۲۰٪) سهم دولت و هفت درصد (۷٪) سهم بیمه‌شده خواهد بود. درصورت وجود کارفرما، با پرداخت سه درصد (۳٪) سهم کارفرما بیمه یاد شده شامل بیمه بیکاری نیز خواهد بود.

تبصره ۱ـ تابلوبافان طرح پوستر، رنگرزان، پرداخت زنان دستی، چله‌کشان دستی ماهر و رفوگران ماهر و سایر شاغلان صنایع وابسته به تولید فرش و قالی مشمول این قانون می‌باشند.

تبصره ۲ـ کارگاه‌های خانگی موضوع این قانون، از کارگاههای موضوع ماده (٤) قانون کار محسوب می‌شوند.

تبصره ۳ـ کارگاه‌های خانگی مذکور از تبصره ماده (۹۸) قانون کار استثناء می‌شوند.

اجازه کتبی قبلی مالک یا مستأجری که کارگاه را در محل استیجاری اداره می‌کند بـرای ورود بازرسان کافی است.

تبصره ۴ـ شاغلین خانگی و یا پاره وقت موضوع ایـن قـانون مـی‌تواننـد از مزایـا و تسهیلات مزبور بهره‌مند گردند.

تبصره ۵ ـ سازمان آموزش فنی و حرفـه‌ای مکلـف اسـت مهـارت فنـی متقاضـیان مشمول موضوع این قانون را بررسی نموده و کارت مهارت فنی صادر نمایـد. سـازمان می‌تواند نسبت به آموزش متقاضیان مذکور اقدام کند.

ماده ۲ـ صدور پروانه تولید برای کارگاه‌های خانگی که در مدت یک سال حداقل پـنج و حداکثر بیست متر مربع در رج پنجاه و یا معادل آن در درشت‌باف و ریزباف توسط یـک استاد کار در شغل دائم و کارگر ساده و یا اعضاء خانواده‌اش بافته شود، بدون اخذ مجوز از شهرداری و اداره امور اقتصادی و دارایی و با رعایت سایر ضوابط بلامانع است.

ماده ۳ـ هزینه اجراء این قانون در سال ۱۳۸۸ از محل اعتبار برنامه ۳۰٤٤۱ مـذکور در بند (۳٤) ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۸۸ کل کشور تأمین می‌شود و در سالهای بعد، در صورت تأمین اعتبار قابل اجراء خواهد بود.

ماده ۴ـ مواد و اجزاء قوانین و مقررات دیگر که با ایـن قـانون مغـایرت دارد، لغـو می‌شود.

قانون فوق مشتمل بر چهار ماده و پنج تبصره در جلسه علنـی روز یکـشنبه مـورخ هجدهم مردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد و هشت مجلس شورای اسلامی تـصویب و در تاریخ ۱۳۸۸/٦/۱۱ به تأیید شورای نگهبان رسید.

۹۷– قانون اصلاح ماده (۱۱۳) قانون مدیریت خدمات کشوری و چگونگی تعیین مدیریت سازمان تأمین اجتماعی و صندوق‌های بازنشستگی و بیمه‌های درمانی (مصوب ۱۳۸۸/۱۲/۵)

ماده واحده ـ ماده (۱۱۳) قانون مـدیریت خـدمات کـشوری و برخـی از قـوانین و مقررات مربوط به سازمان تأمین اجتماعی موضوع ماده مذکور به شـرح زیـر اصـلاح و تعیین تکلیف می‌گردد:

الف ـ ماده (۱۱۳) قانون مدیریت خدمات کشوری با الحاق عبارت زیـر بـه انتهـای ماده مذکور اصلاح می‌گردد:

«سازمان مذکور زیر مجموعه وزارت رفاه و تأمین اجتماعی است و وزیر در برابر مراجع قانونی ذی‌ربط پاسخگو می‌باشد».

ب ـ ترکیب هیأت امناء سازمان تأمین اجتماعی به شرح زیر تعیین می‌شود:

۱ـ شش نفر با پیشنهاد وزیر رفاه و تأمین اجتماعی و تصویب شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی.

۲ـ سه نفر باقیمانده، مطابق جزء (۲) بند « الف» ماده (۱۷) قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی از نمایندگان خدمات گیرندگان.

هیأت امناء مذکور، در حکم هیأت امناء کلیه صندوق‌های تأمین اجتماعی و بازنشستگی، بیمه‌های خدمات درمانی و صندوق بیمه روستاییان و عشایر خواهد بود.

ج ـ نصب و عزل مدیرعامل سازمان تأمین اجتماعی و کلیه صندوقها و بیمه‌های موضوع ذیل بند «ب» این قانون با پیشنهاد هیأت امناء سازمان و تأیید و حکم وزیر رفاه و تأمین اجتماعی انجام می‌پذیرد.

وزیر رفاه و تأمین اجتماعی در صورت ضرورت می‌تواند حداکثر برای مدت شش ماه به منظور انجام وظایف مدیران عامل سازمان‌ها، صندوق‌ها و بیمه‌های موضوع این بند سرپرست منصوب نماید.

د ـ سایر مقررات سازمان تأمین اجتماعی و همچنین صندوق‌ها و سازمان‌های بازنشستگی و بیمه‌ای و قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی به قوت خود باقی است.

ه ـ وزارت رفاه و تأمین اجتماعی مکلف است در طول برنامه پنجم، اقدامات قانونی لازم را برای ایجاد وحدت رویه برای کلیه صندوق‌های بازنشستگی و بیمه‌های درمانی به عمل آورد.

و ـ این قانون از تاریخ ابلاغ، لازم‌الاجراء می‌باشد.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ پنجم اسفند ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و هشت مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۸/۱۲/۸ به تأیید شورای نگهبان رسید.

قانون ارتقاء بهره‌وری کارکنان بالینی نظام سلامت که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ سی‌ام فروردین ماه یکهزاروسیصدوهشتادوهشت مجلس شورای‌اسلامی تصویب

و در تاریخ ۱۳۸۸/۲/۹ به تأیید شورای نگهبان رسیده و طی نامه شماره ۱۷۹/۷۱۳٤ مورخ ۱۳۸۸/۲/۱٤ مجلس شورای‌اسلامی واصل گردیده است، به پیوست جهت اجرا ابلاغ می‌گردد.

رئیس جمهور ـ محمود احمدی‌نژاد

۹۸– قانون ارتقاء بهره‌وری کارکنان بالینی نظام سلامت

ماده واحده ـ به منظور کارآیی و اثربخشی سرمایه‌های انسانی نظام سلامت شامل شاغلین بالینی رسته بهداشتی، درمانی در بخشهای دولتی (کشوری و لشکری) و غیردولتی:

۱ـ ساعت کار هفتگی شاغلین موضوع این قانون با توجه به صعویت کار، سابقه خدمت و کار در نوبت‌کاریهای غیرمتعارف، به تناسب در هفته حداکثر تا هشت ساعت تقلیل می‌یابد.

۲ـ کارکنان بالینی بیمارستانهای روانی و سوختگی و مشمولین موضوع ماده (۱٦) قانون سازمان نظام پرستاری شاغل در بخشهای دولتی و غیردولتی از شمول ماده (۷۵) قانون کار مستثنی می‌شوند. دولت می‌تواند مشاغل مزبور را جزء مشاغل سخت و زیان‌آور محسوب و از مزایای مواد (٦۷) و (٦۸) قانون مدیریت خدمات کشوری برخوردار نموده و علاوه بر مرخصی استحقاقی سالیانه حداکثر تا یک ماه مرخصی کار در محیطهای غیرمتعارف به آنان اعطاء نماید.

۳ـ دولت می‌تواند ساعات کار بخشهای دولتی و غیردولتی در نوبتهای شب و ایام تعطیل را با ضریب ۱/۵ و در نوبت عصر با ضریب ۱/۲ محاسبه نماید و همچنین مشمولین این ماده اجازه کار بیش از دوازده ساعت متوالی را ندارند و می‌توانند حداکثر معادل نصف ساعت کار موظف ماهانه، با توافق کارفرما اضافه کار انجام دهند.

٤ـ مزایای این قانون به شاغلینی تعلق می‌گیرد که فقط در یکی از بخشهای دولتی یا غیردولتی مشغول خدمت باشند. روش پرداخت حقوق و مزایای آنها نیز ترکیبی از دو روش ثابت و مبتنی بر عملکرد می‌باشد، به طوری که مبنای پرداخت در روش مبتنی بر عملکرد، تعرفه‌های خدمات به صورت کمی و کیفی براساس فهرستهای ارزیابی خدمات می‌باشد. تعرفه خدمات کمّی، مبتنی بر بسته خدمتی و شرح وظایف مشمولین این قانون بوده و تعرفه‌های کیفی مبتنی بر استانداردهای روشهای کار (پروسیجر) قابل ارائه در هر ساعت براساس کدهای اخلاقی و منشور ارتباط با بیمار می‌باشد.

۵ ـ آئین‌نامه اجرائی این قانون حداکثر سه ماه پس از تصویب این قانون، توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با همکاری وزارتخانه‌های کار و اموراجتماعی، رفاه و تأمین

اجتماعی، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سازمانهای نظام پزشکی و نظام پرستاری تهیه و به تصویب هیأت‌وزیران خواهد رسید و از روند اجراء این قانون سالی دو بار به کمیسیون بهداشت و درمان مجلس شورای‌اسلامی گزارش خواهد شد.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ سی‌ام فروردین ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و هشت مجلس شورای‌اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۸/۲/۹ به‌تأیید شورای نگهبان رسید.

رئیس مجلس شورای اسلامی ـ علی لاریجانی

قانون اصلاح ماده (۱۱۳) قانون مدیریت خدمات کشوری و چگونگی تعیین مدیریت سازمان تأمین اجتماعی و صندوق‌های بازنشستگی و بیمه‌های درمانی مصوب ۱۳۸۸/۱۲/۵

ماده واحده- ماده (۱۱۳) قانون مدیریت خدمات کشوری و برخی از قوانین و مقررات مربوط به سازمان تأمین اجتماعی موضوع ماده مذکور به شرح زیر اصلاح و تعیین تکلیف می‌گردد:

الف- ماده (۱۱۳) قانون مدیریت خدمات کشوری با الحاق عبارت زیر به انتهای ماده مذکور اصلاح می‌گردد:

«سازمان مذکور زیرمجموعه وزارت رفاه و تأمین اجتماعی است و وزیر در برابر مراجع قانونی ذی‌ربط پاسخگو می‌باشد».

ب- ترکیب هیأت امناء سازمان تأمین اجتماعی به شرح زیر تعیین می‌شود:

۱- شش نفر با پیشنهاد وزیر رفاه و تأمین اجتماعی و تصویب شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی.

بخش دوم

قوانین و مقررات مرتبط

۲ــ آیین‌نامه‌ها و تصویب‌نامه‌ها

۱ــ آیین‌نامه اجرایی قانون اصلاح تبصره ۲ ماده واحده قانون اجازه پرداخت وظیفه و مستمری وراث کارمندان مصوب ۱۳۳۸/۹/۲۸ و برقراری حقوق وظیفه در مورد فرزندان و نوادگان اناث (مصوب ۱۳۶۴/۴/۲)

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳٦٤/٤/۲ بنا به پیشنهاد شماره ۲۱/۹۱٤ مورخ ۱۳٦٤/۲/۹ سازمان اموراداری و استخدامی کشور آیین‌نامه اجرایی قانون اصلاح تبصره ۲ ماده واحده قانون اجازه پرداخت وظیفه و مستمری وراث کارمندان مصوب ۲۸ آذرماه ۱۳۳۸ و برقراری حقوق وظیفه در مورد فرزندان و نوادگان اناث مصوب ۱۳٦۳/۱۰/۲ مجلس شورای اسلامی را به شرح زیر تصویب نمودند:

ماده ۱ــ حقوق وظیفه و مستمری وراث ذکور موضوع تبصره ۲ ماده واحده قانون اجازه پرداخت وظیفه و مستمری کارمندان مصوب ۲۸ آذرماه ۱۳۳۸ از تاریخ ۱۳٦۳/۱۰/۲ در صورت داشتن ۲۰سال تمام قطع خواهد شد مگر آن که به موجب مدارک مثبته در یکی از دانشگاه ها یا مؤسسات آموزش عالی رسمی داخل و خارج کشور مشغول تحصیل باشند که در این صورت حقوق وظیفه یا مستمری آنها تا پایان سن بیست و پنج سالگی قابل پرداخت خواهد بود.

تبصره ــ در مواردی که صحت مدارک اشتغال به تحصیل وراث موضوع این قانون مورد ابهام باشد و نیز درخصوص گواهی تحصیلات خارج از کشور نظر وزارت فرهنگ و آموزش عالی مناط خواهد بود.

ماده ۲ــ به فرزندان و نوادگان اناث کلیه مستخدمین وزارتخانه‌ها و مؤسسات و شرکت‌های دولتی و شهرداری‌ها و همچنین سازمان‌های دولتی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است و نیز مشمولین قانون استخدام ارتش جمهوری اسلامی ایران و مشمولین قانون تأمین اجتماعی (درخصوص کارکنان دولت) که در تاریخ ۱۳٦۳/۱۰/۲

حقوق وظیفه دریافت می‌دارند در صورتی کـه شـوهر نداشـته و دارای حرفـه و شـغل نباشند حقوق وظیفه و مستمری سهم مذکور قابل پرداخت می‌باشد.

ماده ۳ـ حقوق وظیفه و مستمری سهم فرزندان و نوادگان انـاث کلیـه مـستخدمین موضوع ماده ۳ این آیین‌نامه که مورث آنان بعد از ۱۳۶۳/۱۰/۲ فوت می‌نماینـد و طبـق مقررات مربوط مستحق دریافت حقوق وظیفه یا مستمری می‌باشند در صورتی که بعـد از تاریخ فوت مورث شوهر نداشـته باشـند بـه شـرط نداشـتن «حرفـه» و شـغل قابـل پرداخت می‌باشد.[1]

ماده ۴ـ فرزندان و نوادگان اناث که طبق مقررات مربوط مـستحق دریافـت حقـوق وظیفه یا مستمری بوده‌اند ولی سهم حقوق وظیفه یا مستمری آنان به علت رسـیدن بـه سن مقرر قطع شده و یا برقرار نشده است چنانچه شوهر نداشته و دارای حرفه و شغل نباشند با رعایت مفاد این آیین‌نامه مشمول دریافت حقوق وظیفه یا مـستمری خواهنـد بود.

ماده ۵ـ حرفه و شغل از نظر این آیین‌نامه انجام کار در بخش دولتی یا اشـتغال بـه یکی از حرف و مشاغل مشمول قانون تأمین اجتماعی می‌باشد.

ماده ۶ـ سهم حقوق وظیفه و مستمری هر یک از وراث وظیفه یـا مـستمری بگیـر مستخدمین وزارتخانه‌ها و مؤسسات و شرکت‌های دولتـی و شـهرداری‌هـا و همچنـین سازمان های دولتی که شمول قانون بر آنهـا مـستلزم ذکـر نـام اسـت مـشمولین قـانون استخدام ارتش جمهوری اسلامی ایران و قانون تأمین اجتمـاعی (درخـصوص کارکنـان دولت) در صورتی که برای امرار معاش مناسب دارای تمکن مالی باشند و یا افراد دیگر نفقه آنان را تأمین نمایند و همچنین دانشجویانی که برای ادامـه تحـصیل تمکـن مـالی داشته باشند، قابل پرداخت نخواهد بود.

ماده ۷ـ ادعای عدم تمکن مالی و عدم تأمین نفقه و نداشتن حرفه و شغل صرفاً بـا اعلام کتبی وظیفه یا مستمری بگیـر پذیرفتـه خواهـد شـد. وزارتخانـه‌هـا و مؤسـسات موضوع این آیین‌نامه مکلفند در اسرع وقت نسبت به اخذ اعلام کتبـی مـذکور اقـدام و مراتب را ضمن درج در سوابق مربوط به صندوق حواله کننده وجه اطلاع دهند.

۱ـ به موجب مصوبه مورخ ۱۳۷۹/۲/۱۳عبارت «حرفه» در قانون حذف شده است . لذا لازم اسـت ایـن تغییـر در آیین‌نامه لحاظ گردد.

ماده ۸ـ احراز موارد خلاف به عهده هیأت سه نفره‌ای که به انتخاب رئیس صندوق پرداخت کننده حقوق و وظیفه یا مستمری مشخص خواهد شد می‌باشد و دستگاه متبوع مستخدم مکلف است همکاری‌های لازم را در جهت شناسایی موارد خلاف با صندوق مربوطه به عمل آورد.[۱]

تبصره ـ در صورت احراز تخلف علاوه بر قطع حقوق وظیفه یا مستمری برای استرداد وجوه پرداختی از تاریخ استفاده غیرمجاز نیز اقدام خواهد شد.

ماده ۹ـ چنانچه سهم حقوق وظیفه یا مستمری هر یک از وراث به علت تمکن مالی یا تأمین نفقه یا دارا بودن شغل و حرفه برقرار نشده و یا قطع گردیده باشد و بار دیگر افراد مذکور شرایط لازم را برای دریافت حقوق موضوع این آیین‌نامه احراز کنند این حقوق از تاریخ تقاضای مجدد با رعایت مقررات این آیین‌نامه قابل پرداخت خواهد بود.

ماده ۱۰ـ فرزندان و نوادگان اناثی که براساس این آیین‌نامه مستحق دریافت حقوق وظیفه یا مستمری می‌باشند باید ظرف مهلت شش‌ماه از تاریخ تصویب این آیین‌نامه به دستگاه متبوع مورث خود مراجعه و کتباً تقاضای دریافت حقوق وظیفه یا مستمری خود را بنمایند تا حقوق وظیفه یا مستمری آنان با رعایت مقررات این آیین‌نامه از تاریخ تصویب قانون (۱۳۶۳/۱۰/۲) برقرار گردد. در مورد کسانی که پس از این تاریخ مراجعه می‌کنند، تاریخ برقراری حقوق مذکور، تاریخ مراجعه و تقاضای آنها خواهد بود.

ماده ۱۱ـ اصلاحات لازم در این آیین‌نامه به پیشنهاد سازمان امور اداری و استخدامی کشور به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

۱ـ این ماده در تاریخ ٦٤/٩/١٧ به شرح متن اصلاح شده است .متن قدیم آن عبارت بود از: « احراز موارد خلاف حسب مورد باکمیسیونی مرکب از رئیس صندوق بازنشستگی مربوط رئیس اداره بازنشستگی دستگاه متبوع مستخدم یا مسوول ذی‌ربط در امور بازنشستگی و مقام مسوول دستگاهی که صندوق بازنشستگی مربوط زیر نظر آن قرار دارد خواهد بود.»

۲ـ آیین‌نامه اجرایی تبصره ۵ قانون معافیت از پرداخت حق بیمه سهم کارفرمایانی که حداکثر پنج نفر کارگر دارند مصوب ۱۳۶۲/۲/۲۸

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳٦۲/۲/۲۸ بنا به پیشنهاد وزارت بهداری، آیین‌نامه اجرایی تبصره ۵ قانون معافیت از پرداخت حق بیمه سهم کارفرمای کارگاه‌ها به میزان ۵ نفر کارگر را به شرح زیر تصویب نمود.[۱]

ماده ۱ـ به موجب رای شماره ٤۱۸ مورخ ۱۳۸٦/٦/۱۸ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری ابطال شده است.[۲]

ماده ۲ـ کلیه کارگاههایی که مشمول قانون تأمین اجتماعی قرار گرفته یا بگیرند و اداره آنها به هر صورت (اشخاص حقیقی یا حقوقی) بوده و فعالیت یا خدمات آنها جنبه تولیدی، صنعتی و فنی داشته باشد مشمول معافیت قانون مذکور خواهند بود.

تبصره ۱ـ فهرست فعالیتهای موضوع این قانون مطابق صورت پیوست می‌باشد. شناسایی و تعیین سایر فعالیتها به عهده هیأتی مرکب از وزرای کار و اموراجتماعی، صنایع و وزیر مشاور و رئیس سازمان بهزیستی (بهزیستی و تأمین اجتماعی) خواهد بود که پس از تصویب هیأت مذکور به این فهرست اضافه می‌گردد.[۳]

تبصره ۲ـ شرکت‌های تعاونی که تحت نظارت ارگانهای دولتی فعالیت می‌کنند و همچنین معادن سطح‌الارضی که جنبه کارگاهی دارند در صورت دارا بودن سایر شرایط این آیین‌نامه مشمول قانون مذکور می‌باشد.

ماده ۳ـ کارفرمایان مشمول این قانون که حداکثر پنج نفر کارگر دارند از پرداخت کل حق بیمه سهم کارفرما معاف و پرداخت این رقم به عهده دولت می‌باشد. در مورد کارفرمایانی که بیش از ۵ نفر کارگر دارند نسبت به متوسط حق بیمه (سهم کارفرما) کل افراد شاغل در هر ماه برای پنج نفر معاف بوده و پرداخت این مبلغ به عهده دولت خواهد بود و کارفرما موظف به پرداخت مابقی سهم خود می‌باشد.

۱ـ این مصوبه مربوط به تبصره ۵ ماده واحده قانون معافیت از پرداخت حق بیمه سهم کارفرمایانی که حداکثر پنج نفر کارگر دارند مصوب ٦۱/۲/۱٦می‌باشد که تبصره مزبور به موجب مصوبه مورخ ۸۷/۱/۲۵ مجلس شورای اسلامی و۸۷/٤/۸ مجمع تشخیص مصلحت نظام حذف گردیده است.

۲ـ متن آن عبارت بود از : «کارگاه از نظر این آیین‌نامه به واحدهای تولیدی، صنعتی و فنی اطلاق می‌شود که حداکثر ۵۰ نفر کارگر داشته باشند.»

۳ـ نک؛ تصویبنامه مورخ ٦۹/۲/۲.

ماده ۴ـ سازمان تأمین اجتماعی مکلف است حق بیمه سهم کارفرمایان موضوع این قانون را که بایستی از طرف دولت پرداخت شود براساس مقررات تأمین اجتماعی و این قانون ماهانه محاسبه و به وزارت امور اقتصادی و دارایی اعلام نمایند. وزارت مذکور حداکثر ظرف یک‌ماه از تاریخ اعلام مکلف به پرداخت آن به سازمان تأمین اجتماعی می‌باشد.

ماده ۵ـ کارفرمایان مشمول این قانون مکلفند صورت مزد افراد شاغل در کارگاه خود و همچنین حق بیمه سهم آنان و مابقی حق بیمه سهم خود را براساس ماده ۲ این آیین‌نامه و قانون و مقررات تأمین اجتماعی ظرف مهلت‌های مقرر به سازمان تسلیم و پرداخت نمایند. در غیر این صورت قبول لیستهای معوقه موکول به بررسی و تأیید سازمان خواهد بود.

ماده ۶ـ در صورت مشاهده هرگونه خلاف موضوع تبصره ۲ این قانون در صورت مزدهای ارسالی با توجه به گزارش بازرسان سازمان که در این مورد در حکم گزارش ضابطین دادگستری است از طریق مراجع صالحه اقدام خواهد شد. سازمان تأمین اجتماعی تا روز صدور حکم مراجع صالحه کلیه تعهدات خود را انجام خواهد داد.

ماده ۷ـ با اجرای مقررات این قانون و آیین‌نامه آن ٦٪ کمک دولت موضوع آیین‌نامه اجرایی تبصره ۵۷ قانون بودجه سال ۱۳٦۱ مصوب جلسه مورخ ۱۳٦۱/٤/۳۰ هیأت وزیران لغو می‌گردد.

۳ـ آیین‌نامه تبصره ۳ ماده واحده قانون نقل و انتقال حق بیمه یا بازنشستگی (مصوب ۱۳۶۵/۳/۲۷) مصوب ۱۳۶۵/۱۱/۸ هیأت وزیران با اصلاحات بعدی

ماده ۱ـ مشمولین قانون تأمین اجتماعی و صندوق های بازنشستگی و صندوق های مشابه که حق بیمه یا کسور بازنشستگی به هر یک از صندوق های مذکور پرداخت نموده‌اند در صورتی که طبق ضوابط محل کار یا خدمت آنان تغییر نموده و به تبع آن از شمول صندوق مربوط خارج شده یا بشوند یا طبق ضوابط قانونی مشترک صندوق دیگری شده یا بشوند چنانچه کسور بازنشستگی یا حق بیمه آنان به صندوق جدید منتقل نشده باشد از لحاظ پرداخت مابه‌التفاوت مندرج در تبصره ۳ قانون نقل و انتقال حق بیمه یا بازنشستگی تابع مقررات این آیین‌نامه خواهند بود.

ماده ۲ـ چنانچه حق بیمه یا کسور بازنشستگی شخصی که قبل از تاریخ ۶۵/۳/۲۷ از شمول خدمات صندوق بیمه یا بازنشستگی مربوط خارج شده و زیر پوشش صندوق دیگری قرار گرفته است انتقال نیافته باشد مقررات این آیین‌نامه در تعیین وجوه قابل انتقال و مابه‌التفاوت متعلقه به وی مجری خواهد بود.

ماده ۳ـ در مورد اشخاصی که طبق ضوابط قانونی یا به لحاظ تغییر محل کار یا خدمت مشترک صندوق دیگری بشوند کسور بازنشستگی یا حق بیمه متعلقه (سهم شخص) هرماه از سنوات خدمت مورد نظر طبق ضوابط مورد عمل برمبنای اولین حقوق و مزایای ماهانه در محل خدمت جدید که مبنای کسر حق بیمه یا بازنشستگی قرار می‌گیرد محاسبه و مابه‌التفاوت آن با حق بیمه یا کسور بازنشستگی (سهم شخص و کارفرما) که به صندوق جدید منتقل شده به ترتیب مقرر در آیین‌نامه از شخص وصول خواهد شد.

تبصره ۱ (الحاقی ۱۳۷۷/۸/۳) ـ در مورد اشخاصی که طبق ضوابط قانونی، به سبب انتقال و تغییر ساختار سازمانی، مشترک صندوق تأمین اجتماعی شده یا بشوند، حق بیمه متعلقه هر ماه از سنوات خدمت مورد نظر به مأخذ هجده درصد (۱۸٪) ـ هفت درصد (۷٪) سهم مستخدم و یازده درصد (۱۱٪) سهم کارفرما ـ حقوق و مزایای ماهانه زمان تقاضا در محل خدمت جدید که مبنای کسر حق بیمه قرار می‌گیرد و یا آخرین حقوق و مزایای مبنای برداشت کسور بازنشستگی در محل خدمت قبلی (هر کدام بیشتر باشد) محاسبه و مابه‌التفاوت آن با کسور بازنشستگی (سهم شخص و کارفرما) که به صندوق جدید منتقل شده است به ترتیب مقرر در این تبصره از شخص و کارفرمای سابق وصول خواهد شد.

تبصره ۲ (الحاقی ۱۳۷۷/۸/۳) ـ اشخاصی که به دلیل استعفا، بازخرید خدمت و اخراج رابطه استخدامی آنان با دستگاه مربوط قطع گردیده است و مشترک صندوق تأمین اجتماعی شده یا می‌شوند و کسور بازنشستگی یا حق بیمه خود را به طور کلی یا جزئی از دستگاه مربوط وصول ننموده‌اند به مأخذ هجده درصد (۱۸٪) به ترتیب مذکور در تبصره (۱) این ماده محاسبه و مابه‌التفاوت (سهم شخص و کارفرما) از شخص وصول خواهد شد.

تبصره ۳ (الحاقی ۱۳۷۷/۸/۳) ـ در صورتی که مشمولین تبصره‌های (۱ و ۲) این ماده

ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ نسبت به پرداخت مابه‌التفاوت اقدام ننمایند و یا ترتیبی برای پرداخت آن ندهند براساس تقاضای مجدد و رعایت تبصره‌های مذکور، مابه‌التفاوت قابل وصول خواهد بود.

تبصره ۴ (الحاقی ۱۳۷۷/۸/۳) ـ سوابق مشمولین تأمین اجتماعی که به یکی از علل مندرج در تبصره (۲) این ماده با دستگاه متبوع قطع رابطه استخدامی نموده یا می‌نمایند محفوظ و از مزایای قانونی آن بهره‌مند می‌شوند.

ماده ۴ـ صندوق های موضوع این آیین‌نامه چنانچه طبق مقررات مورد عمل علاوه بر پرداخت حقوق بازنشستگی، ازکارافتادگی و وظیفه وراث، مشترکین خود را در برابر بیماری ها بیمه خدمات درمانی نموده باشند، به هنگام انتقال کسور بازنشستگی یا حق بیمه از این‌گونه صندوق‌ها به صندوق‌های دیگر بخشی از این کسور یا حق بیمه که در ازای تأمین بیمه مزبور می‌باشد از جمع وجوه انتقال کسر می‌گردد.

تبصره ـ در صورتی که حق بیمه خدمات درمانی طبق مقررات مربوط رقم معینی از کسور بازنشستگی یا حق بیمه پرداختی را تشکیل ندهد، (یک چهارم) مجموع حق بیمه یا کسور بازنشستگی سهم شخص و کارفرما از این بابت منظور می‌گردد.

ماده ۵ـ صرفاً آن قسمت از سنوات پرداخت حق بیمه یا بازنشستگی که در اجرای مقررات صندوق بیمه و بازنشستگی متبوع شخص قابل احتساب تلقی شده یا می‌شود در تعیین میزان مابه‌التفاوت ملاک عمل قرار می‌گیرد.

ماده ۶ـ حق بیمه یا کسور بازنشستگی و مابه‌التفاوت متعلقه به شخص که طبق مقررات این آیین‌نامه یا سایر قوانین و مقررات مربوط از یک صندوق به صندوق دیگر منتقل شده است در صورتی که محل خدمت شخص مجدداً تغییر نموده یا بنماید یا طبق ضوابط قانونی مشترک صندوق دیگری شده یا بشود عیناً به صندوق جدید منتقل می‌گردد و از بابت این‌گونه سوابق مابه‌التفاوتی وصول نخواهد شد.

ماده ۷ـ مابه‌التفاوت موضوع این آیین‌نامه به اقساط ماهانه وصول خواهد شد. میزان اقساط با توجه به کل مبلغ مابه‌التفاوت، میزان حقوق و مزایای شخص و سایر ملاحظات طبق توافق شخص و صندوق مربوط تعیین می‌گردد، حداکثر مدت پرداخت مابه‌التفاوت معادل سنوات خدمت مورد محاسبه می‌باشد.

ماده ۸ (اصلاحی ۱۳۶۸/۵/۲۸ و ۱۳۷۷/۸/۳ و ۱۳۷۸/۲/۱۸) ـ

۱ـ در صورتی که رابطه استخدامی شخص با دستگاه متبوعش به لحاظ استعفا،

اخراج، بازخرید خدمت یا انفصال دائم[1] قطع شده یا می‌شود و کسور بازنشستگی یا حق بیمه خود را دریافت ننموده باشد از لحاظ انتقال کسور بازنشستگی یا حق بیمه و احتساب مابه‌التفاوت متعلقه تابع مقررات این آیین‌نامه خواهد بود. در مورد اشخاصی که کسور بازنشستگی متعلقه را جزئاً یا کلاً از صندوق بازنشستگی ذی‌ربط دریافت داشته‌اند مسأله نقل و انتقال کسور موضوعاً منتفی است.

۲ـ حذف گردیده است.[2]

ماده ۹ـ در اجرای مقررات قانون نقل و انتقال حق بیمه یا بازنشستگی و این آیین‌نامه صرفاً سوابق خدمت دولتی کارکنان که حق بیمه یا کسور بازنشستگی آن طبق مقررات این آیین‌نامه منتقل شده یا می‌شود جزء سنوات خدمت دولتی آنان از لحاظ بازنشستگی و وظیفه قابل احتساب می‌باشد.

در مورد شرکت‌ها و مؤسسات و واحدهای غیردولتی که تابع قانون تأمین اجتماعی می‌باشند سوابق خدمت دولتی کارکنان با انتقال کسور بازنشستگی یا حق بیمه مربوط جزء سنوات خدمت آنان از لحاظ بازنشستگی و وظیفه محسوب و منظور می‌گردد.

ماده ۱۰ (الحاقی ۱۳۷۷/۸/۳) ـــ کسور بازنشستگی سوابق خدمت دولتی بیمه‌شدگانی که در اجرای مقررات قانون نقل و انتقال حق بیمه، به سازمان تأمین اجتماعی منتقل شده یا می‌شود، برای متقاضیان بازنشستگی تنها در محاسبه میزان مستمری بازنشستگی به جمع سنوات پرداخت حق بیمه آنان اضافه می‌گردد و در سنوات پرداخت حق بیمه برای احراز شرایط بازنشستگی منظور نخواهد شد. کسور بازنشستگی سوابق خدمت دولتی بیمه‌شدگانی که ازکارافتاده کلی یا فوت می‌شوند در احراز شرایط برقراری مستمری ازکارافتادگی کلی و فوت و میزان مستمری آنان ملاک محاسبه قرار خواهد گرفت.

تبصره (الحاقی ۱۳۷۷/۸/۳) ـ آن گروه از مستخدمینی که در اجرای لایحه قانونی نحوه انتقال مستخدمین وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی مشمول قانون استخدام کشوری

۱ـ عبارت «یا انفصال دائم» ابتدا به موجب بند «پ» اصلاح این آیین‌نامه اجرایی مصوب ۱۳۷۷/۸/۳ حذف شد. سپس به موجب مصوبه مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۱۸ هیأت وزیران مبنی برحذف بند پ مصوبه مورخ ۱۳۷۷/۸/۳ ، جایگزین گردید.

۲ـ این تبصره به موجب مصوبه مورخ ۱۳٦۸/۵/۲۵هیأت وزیران حذف شده است .تصویبنامه مذکور در تاریخ۱۳٦۹/۳/۲به تأیید مقام محترم ریاست جمهوری رسیده است.

به مؤسسات مستثنی شده از قانون مزبور و بالعکس مصوب ۱۳۵۹/۲/۲۰ شورای انقلاب منتقل می‌شوند و نیز مستخدمین مؤسسات دولتی دارای مقررات استخدامی خاص که طبق مقررات مربوط به سایر دستگاه‌های دولتی منتقل شده یا می‌شوند تابع قوانین مربوط خواهند بود.

۴ـ آیین‌نامه اجرایی قانون نحوه تعدیل نیروی انسانی دستگاه‌های دولتی (مصوب ۱۳۶۷/۴/۱۹ و اصلاحیه‌های بعدی)

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳٦۷/٤/۱۹ بنا به پیشنهاد شماره ٦۵۳/د مورخ ۱۳٦۷/۲/۲٦ سازمان امور اداری و استخدامی کشور به استناد ماده ۱۰ قانون نحوه تعدیل نیروی انسانی دستگاه‌های دولتی مصوب ۱۳٦٦/۱۰/۲۷ مجلس شورای اسلامی، آیین‌نامه اجرایی قانون مزبور را که در این آیین‌نامه به اختصار «قانون» نامیده می‌شود به شرح زیر تصویب نمودند:[۱]

ماده ۱ـ در اجرای ماده (۱) قانون یاد شده، درصدی که به عنوان کسور بازنشستگی یا حق بیمه طبق مقررات بازنشستگی و وظیفه مربوط از حقوق و مزایای مستخدم برداشت و منتقل شده است از حق بیمه آخرین حقوق و مزایای مبنای برداشت کسور مستخدم در صندوق قبلی یا حداقل دستمزد کارگر عادی در زمان پرداخت مابه‌التفاوت هرکدام بیشتر باشد شامل سهم کارفرما و کارگر به مأخذ پانزده درصد (۱۵٪) به ازای هرماه محاسبه و کسر می‌گردد.

مشمولین این قانون حداکثر ظرف یک سال از تاریخ بازخرید مهلت دارند تا تقاضای کتبی خود را به سازمان تأمین اجتماعی ارایه نمایند. به تقاضاهای خارج از مهلت مذکور ترتیب اثر داده نخواهد شد.

۱ـ به موجب مصوبه مورخ ۱۳۷۹/۲/۲۸، مقدمه تصویبنامه مورخ ۱۳۷۷/۸/۳، که ناظر به اصلاح همین آیین‌نامه می‌باشد به این شرح اصلاح شده است: «هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۷/۸/۳، بنا به پیشنهاد شماره ۱۰۱۰۷مورخ ۱۳۷٤/۷/۹وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و براساس صورتجلسه سازمانهای امور اداری واستخدامی کشور، برنامه و بودجه و تأمین اجتماعی، منضم به نامه شماره ۷۹۷۳/د/۷۱۰۰ مورخ ۱۳۷۸/۵/۲٦۲٦/سازمان تأمین اجتماعی و موافقت مورخ ۱۳۷۷/۵/۲۵معاون رئیس جمهور و دبیرکل سازمان اموراداری واستخدامی کشور و به استناد ماده ۱۰ قانون نحوه تعدیل نیروی انسانی دستگاههای دولتی مصوب ۱۳٦٦تصویب نمود.»

تبصره ۱ـ آن عده از مستخدمین دستگاه‌های مشمول قانون تـأمین اجتمـاعی کـه در اجرای قانون مذکور بازخرید می‌شوند از پرداخت مابه‌التفاوت موضوع این ماده معـاف خواهند بود.

مستخدمینی که قبلاً بازخرید شده‌اند و تا تاریخ تصویب این آیین‌نامه مابـه‌التفـاوت مذکور را نپرداخته‌اند نیز مشمول این تبصره خواهند بود.[1]

ماده ۲ـ اجرای مفاد ماده چهار قانون در کلیه وزارتخانه‌ها، مؤسـسات و شـرکت‌هـای دولتی و مؤسساتی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است توسط کمیته‌هایی کـه بـه همین منظور تحت نظر وزیر یا بالاترین مقام دستگاه اجرایی ذی‌ربـط مرکـب از سـه نفـر ترجیحاً (معاون اداری و مالی، بالاترین مسئول واحد تشکیلاتی و یک نفر به انتخاب وزیر یا رئیس دستگاه اجرایی) تشکیل می‌شود انجام خواهد شد. نماینده سازمان امـور اداری و استخدامی کشور نیز حسب دعوت هر دستگاه در جلسه مربوطه شرکت خواهد نمود.

تبصره ـ کمیته متشکله در وزارتخانه و دستگاه‌های مستقل علاوه بر انجـام وظـایف مربوط مسئولیت هماهنگی کمیته دستگاه‌های تابعـه را نیـز بـه عهـده خواهنـد داشـت. همچنین در جهت حفظ هماهنگی لازم بین کمیته‌های کلیه دستگاه‌های مـشمول قـانون کمیته مرکزی اصلاح تشکیلات تفـصیلی در سـازمان امـور اداری و اسـتخدامی کـشور تشکیل می‌گردد.

۱ـ به موجب مصوبه مورخ ۱۳۷۷/۸/۳ماده یک به شرح متن اصلاح و دو تبصره به آن الحاق گردیده، و به موجب اصلاحیه مورخ ۱۳۷۹/۲/۲۸ تبصره ۲ الحاقی آن حذف گردیده است، متن قدیم این ماده و نیز تبصره «۲» الحاقی عبارت بود از: «ماده۱ـ به منظور تعیین مابه‌التفاوت موضوع ماده یک قانون ابتدا درصـدی کـه بـه عنـوان کـسور بازنشستگی یا حق بیمه طبق مقررات بازنشستگی و وظیفه مربوط از حقوق و مزایای مستخدم برداشته شده است از حق بیمه قانون تأمین اجتماعی شامل سهم کارفرما و کارگر منهای حـق بیمـه درمـانی وغرامـت دسـتمزد کـه هفده‌درصد می‌شود، کسر می‌گردد و سپس حاصل آن در مبلغ ریـالی وجـوه منتقلـه ضـرب و بردرصـد کـسور بازنشستگی پرداختی مستخدم تقسیم می‌گردد.درصد کسور بازنشستگی پرداختـی مـستخدم مبلـغ ریـالی (وجـوه منتقل شده به صندو ق تأمین اجتماعی۱۷٪) × (منهای مقداردرصد کسر شده ازحقوق کارمنـد)= (مابـه التفـاوت موضوع ماده یک قانون) بدیهی است بنا به درخواست مستخدم مبلغ حاصله رأساً و یا توسط دستگاه متبوع وی به صندوق تأمین‌اجتماعی واریز خواهد شد.تبصره۲ـ کسور بازنشستگی سوابق خدمت دولتـی مـستخدمینی کـه در اجرای قانون یاد شده به سازمان تأمین‌اجتماعی منتقل شده یا می‌شوند برای متقاضیان بازنشستگی تنها در محاسبه میزان مستمری بازنشستگی به جمع سنوات پرداخت حق بیمه آنان اضافه می‌گردد و در سنوات پرداخت حق بیمه برای احراز شرایط بازنشستگی منظور نخواهد شد.سوابق مستخدمینی که بیمه آنان نزد سـازمان تـأمین‌اجتمـاعی ادامه دارد و ازکارافتاده کلی یا فوت می‌شونددر احراز شرایط برقراری مستمری ازکارافتادگی کلی و فوت و میزان مستمری آنان ملاک محاسبه خواهد بود».

ماده ۳ـ دستگاه های دولتی مکلفند در اجرای مفاد ماده ٤ قانون، با اعمال سیاست ادغام واحدهای تابعه و مشابه و تقلیل سطوح سازمانی، تشکیلات جدید خود را که حاوی پستها یا مشاغل ثابت و موقت باشد ظرف مدت حداکثر ۹ ماه از تاریخ تصویب این آیین‌نامه تهیه و جهت تأیید به سازمان امور اداری و استخدامی کشور ارسال نمایند.

تبصره ـ آن تعداد از مستخدمین غیررسمی که مورد نیاز دستگاه‌ها باشند به پستها یا مشاغل موقت سازمانی که از تبدیل پستها با مشاغل بلاتصدی ایجاد خواهد شد منصوب می‌شوند.

ماده ۴ـ در مورد حذف پستها یا مشاغل سازمانی بلا متصدی اولویت با مشاغل پشتیبانی می‌باشد و حتی‌الامکان بایستی از حذف پستهای اصلی و تخصصی و نیز پستهای سازمانی واحدهای مستقر در مناطق محروم و پستهای حساس و واحدهای جدیدالتأسیس خودداری شود.

ماده ۵ـ وزارتخانه های مذکور در ماده ٦ قانون که براساس ماده مزبور مجوز استخدام اخذ می‌نمایند مکلفند ده درصد از نیروی مورد نیاز خود را از بین جانبازان انقلاب اسلامی و فرزندان، پدران و برادران شهدا، اسرا و مفقودین و جانبازانی که قادر به کار نمی‌باشند و نیز رزمندگان داوطلبی که (۹) ماه متوالی یا یک سال متناوب در جبهه های جنگ تحمیلی خدمت نموده‌اند در رشته های شغلی که واجد شرایط آن باشند و در مورد خواهران و همسران آنان در مشاغل آموزشی و بهداشتی و درمانی تأمین نمایند.

تبصره ـ در صورتی که پس از انتشار آگهی و تأیید بنیاد شهید انقلاب اسلامی و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی (حسب مورد)، امکان تأمین نیروی انسانی براساس نسبت تعیین شده از بین افراد مندرج در این ماده وجود نداشته باشد وزارتخانه های مورد نظر می‌توانند نیاز استخدامی خود را براساس مقررات مورد عمل، تأمین نمایند.

ماده ۶ـ مستخدمین پیمانی دستگاه های دولتی در صورتی که حداقل ۸ سال سابقه خدمت در همان دستگاه و یا یک سال خدمت متوالی یا غیرمتوالی داوطلبانه در جبهه به علاوه ۲سال سابقه خدمت یکی از دستگاه های دولتی[1] داشته باشند به شرط وجود

۱ـ به موجب تصویب نامه مورخ ٦۷/۱۰/۲۱ راجع به اصلاح ماده ٦ آیین‌نامه اجرایی قانون نحوه تعدیل نیروی انسانی دستگاههای دولتی عبارت «دو سال سابقه خدمت در یکی از دستگاههای دولتی جایگزین عبارت » ۲سال سابقه خدمت در همان دستگاه می‌گردد.

پست یا شغل سازمانی بلامتصدی با درخواست کتبی آنان و پس از طی مراحل گزینش و رعایت کلیه مقررات مربوط به مستخدم رسمی تبدیل وضع خواهند یافت.

تبصره ـ مستخدمین مشمول این ماده از شرط حداکثر سن مقرر در بند «الف» ماده ١٤ قانون استخدام کشوری و انجام امتحان و مسابقه ورود به خدمت رسمی معاف می‌باشند (مشروط براینکه مستخدمین مزبور، قبل از شروع خدمت پیمانی به سقف سن مقرر در بند مذکور نرسیده باشند).

ماده ۷ـ بازنشستگی و بازخرید مستخدمین تابع قانون تأمین‌اجتماعی که براساس قانون اصلاح تبصره یک ماده ٧٤ قانون استخدام کشوری و الحاق سه تبصره به آن تا تاریخ اجرای قانون نحوه تعدیل نیروی انسانی توسط دستگاه‌های دولتی مربوط بازنشسته یا بازخرید شده‌اند از تاریخ‌های تعیین شده در ابلاغ یا حکم مربوط معتبر و مجری می‌باشد.

ماده ۸ـ استفاده از خدمات بازنشستگان و افراد بازخرید شده بنا به پیشنهاد وزیر ذی‌ربط به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

تبصره ـ مهلت ادامه اشتغال به کار غیر رسمی بازنشستگان و افراد بازخرید شده که در چهارچوب اختیارات قانونی دستگاه‌های مربوط قبلاً به خدمت دعوت شده‌اند (موضوع مصوبه ١١٣٤٤/ت ٢٦ مورخ ١٣٦٧/٢/٣) از ١٣٦٧/٤/١٥ تا زمان صدور این مصوبه تمدید می‌گردد.

ماده ۹ـ سازمان امور اداری و استخدامی کشور موظف است بر اجرای قانون نحوه تعدیل نیروی انسانی و این آیین‌نامه در دستگاه‌های دولتی نظارت لازم اعمال و در صورت نیاز دستورالعمل‌های اجرایی و بخشنامه‌های لازم را تهیه و ابلاغ نماید.

۵ـ از آیین‌نامه اجرایی قانون اخذ دودرصد از کل فروش بلیط سینماهای کشور مصوب ۱۳۶۸/۴/۷

هیأت وزیران در جلسه مورخ ١٣٦٨/٤/٧ بنا به پیشنهاد شماره ٦٨٥٤/٨/١٥٦٨ مورخ ١٣٦٦/١١/٨ وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی آیین‌نامه اجرایی قانون اخذ دودرصد از کل فروش بلیط سینماهای کشور مصوب ١٣٦٥/١/١٩ مجلس شورای اسلامی را به شرح ذیل تصویب نمودند

ماده ۴ــ وزارت برنامه و بودجه رقم برآوردی را از یک طرف در ردیف درآمدهای عمومی در بودجه کل کشور منظور و از طرف دیگر اعتبار آن را در ردیف جداگانه‌ای تحت عنوان کمک برای وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی جهت ایجاد پوشش تأمین‌اجتماعی و بالابردن سطح کیفی دست‌اندرکاران متعهد سینما منظور دارد.

ماده ۶ـ اعتبارات موضوع این آیین‌نامه در جهت ایجاد پوشش تأمین اجتماعی و بالابردن سطح کیفی دست اندرکاران متعهد سینمای جمهوری اسلامی ایران صرفاً خارج از قانون محاسبات عمومی و با رعایت سایر قوانین و مقررات و قانون نحوه هزینه کردن اعتباراتی که به موجب قانون از رعایت قانون محاسبات عمومی و سایر مقررات عمومی دولت مستثنی هستند، در موارد مشروحه زیر قابل مصرف می‌باشد:

الف ـ بیمه پرسنل شاغل در صنعت سینمای کشور نزد سازمان تأمین اجتماعی و پرداخت حق‌السهم بیمه‌های متعلقه از قبیل بیمه بازنشستگی، حوادث ناشی از کار، ازکارافتادگی.

ب ـ کمک به منظور جبران زیان‌های احتمالی سینماگران متعهدی که براثر فعالیت‌های فیلمسازی با زیان مواجه گردیده‌اند.

ج ـ کمک به بنیادها و کانونها و تعاونی های وابسته به صنعت سینما جهت امور رفاهی و پرسنلی.

د ـ تأمین سایر نیازمندی‌های رفاهی و اجتماعی دست اندرکاران سینما و پرداخت هزینه‌های متعلقه در این زمینه.

۶ـ آیین‌نامه اجرایی قانون حفاظت در برابر اشعه مصوب ۱۳۶۹/۲/۲ و اصلاحیه مورخ ۱۳۸۶/۷/۱۵

ماده ۱ـ هدف:

این آیین‌نامه به منظور حسن اجرای قانون در برابر اشعه مصوب ۱۳۶۸ تنظیم و تدوین گردیده است.

ماده ۲ـ تعاریف:

۱ـ قانون در این آیین‌نامه به قانون حفاظت در برابر اشعه اطلاق می‌گردد.

۲ـ «پرتوهای یونساز» از نظر حفاظت در برابر اشعه به پرتوهائی مثل ایکس، گاما، بتا، نوترون، آلفا و ذرات اتمی دیگر اطلاق می‌گردد که قادر به یونسازی در ماده می‌باشند.

۳ـ «پرتوهای غیریونساز» از نظر حفاظت در برابر اشعه به پرتوهائی مثل ماوراء بنفش، مادون قرمز، میکروویو، لیزر، امواج رادیوئی و نظایر آن اطلاق می‌گردد که قادر به یونسازی در ماده نمی‌باشند.

٤ـ «پروانه اشتغال» یک سند رسمی است که توسط «واحد قانونی» بر اساس مندرجات فصل دوم قانون، در رابطه با مفاد ماده (۳) آن و در صورت رعایت کلیه مقررات قانون و این آیین‌نامه و استانداردها، ضوابط و دستورالعمل‌های حفاظت در برابر اشعه غیر از مواردی که به موجب استانداردهای پایه مستثنی شده است. برای مدت مشخص براساس ضوابط واحد قانونی صادر می‌گردد.[۱]

۵ـ «دارنده پروانه اشتغال» یک شخص است که پروانه را از «واحد قانونی» بر اساس مفاد فصل دوم قانون جهت اقدامات لازم مندرج در آن دریافت می‌کند.

٦ـ «شخص» به هر شخص اعم از حقیقی و یا حقوقی و یا نماینده رسمی و یا قائم مقام هر یک از آنها اطلاق می‌گردد.

۷ـ «پرتو کار» به شخص حقیقی اطلاق می‌گردد که حسب وظیفه با منابع مولد اشعه به طور مستمر و فیزیکی در ارتباط باشد که شامل پرتو کاران گروه الف و گروه ب می‌گردد.[۲]

الف ـ پرتو کار گروه الف ـ به شخص حقیقی اطلاق می‌گردد که در شرایطی کار می‌کند که دز سالیانه آن می‌تواند از ۳٪ حد دز معادل سالانه تجاوز نماید.

ب ـ پرتو کار گروه ب ـ به شخص حقیقی اطلاق می‌گردد که در شرایطی کار می‌کند که معمولا دز دریافتی سالانه وی از ۳٪ حد دز معادل سالانه تجاوز نمی‌نماید.

۸ـ استانداردهای پایه: منظور حفاظت در برابر پرتوهای یونساز و ایمنی منابع پرتو ـ استانداردهای پایه (دارای شماره ثبت ۷۷۵۱ سال ۱۳۸٤ از موسسه استاندارد و تحقیقات

۱ـ به موجب مصوبه مورخ ۱۳۸٦/۷/۱۵ هیات وزیران عبارت «استانداردهای پایه» جایگزین «استانداردهای واحد قانونی» و عبارت «مدت مشخص بر اساس ..قانونی» جایگزین مدت ۳ سال شده است.

۲ـ به موجب مصوبه مورخ ۱۳۸٦/۷/۱۵هیات وزیران؛ عبارت «حسب وظیفه» بعد از «اطلاق می‌گردد که» و عبارت «مستمر و» بعداز عبارت «به‌طور» اضافه شده است.

صنعتی ایران) برای پرتوهای یونساز و پرتوهای غیر یونساز ـ حدود پرتوگیری«(دارای شماره ثبت ۸۵٦۷ سال ۱۳۸۵ از موسسه استاندارد و تحقیقات صنفی ایران) برای پرتوهای غیر یونساز در صورت اصلاح آخرین نسخه اصلاح آنها قابل استناد است».[۱]

ماده ۳ـ انجام هر گونه فعالیت در ارتباط با مواد مندرج در بندهای ۳،۲،۱و ٤ ماده (۳) قانون که در استانداردهای پایه به عنوان موارد مستثنی شده تعیین شده نیاز به اخذ پروانه اشتغال ندارد.[۲]

تبصره ـ واحد قانونی می‌تواند عدم الزام به اخذ پروانه را مشروط به رعایت مواردی نماید که در دستورالعمل‌ها مشخص می‌شوند.

ماده ۴ـ مسئول فیزیک بهداشت باید دارای حداقل درجه دیپلم در یکی از رشته‌های علمی و فنی با سابقه کار موثر در رشته حفاظت در برابر اشعه و گذراندن دوره‌های آموزشی تخصصی با تشخیص واحد قانونی بوده و از سلامت جسمی و روحی کامل برخوردار باشد.

تبصره ـ در امور ویژه کار با اشعه مثل پرتو درمانی، پزشکی هسته‌ای، مراکز بزرگ رادیولوژی، مراکز هسته‌ای و دانشگاه ها، حداقل تحصیلات مسئول فیزیک بهداشت درجه کارشناسی در رشته‌های علمی و فنی در رابطه به پرتوها خواهد بود.

ماده ۵- شخص مسئول لازم است در رشته مربوط به حوزه پروانه مورد درخواست دارای حداقل تحصیلات کارشناسی در یکی از رشته‌های علمی و فنی در رابطه با پرتوها بوده و از سلامت جسمی و روحی کامل برخوردار باشد.

تبصره ۱ـ در شرایط ویژه و در امور غیر پزشکی و کمبود متخصص در رشته مربوطه، دارندگان مدرک تحصیلی کارشناسی در یکی از رشته‌های علمی و فنی [در صورت] موفقیت در آزمون‌های مربوطه با تشخیص واحد قانونی می‌توانند به عنوان شخص مسئول انجام وظیفه نمایند.

تبصره ۲ـ در امور تشخیص و درمان پزشکی شخص مسئول لازم است دارای تحصیلات و شرایط مشخص شده در ضوابط و دستورالعمل‌های وزارت بهداشت و

۱ـ بند ۸ الحاقی به موجب مصوبه مورخ ۱۳۸٦/۷/۱۵هیات وزیران.

۲ـ به موجب اصلاحیه مورخ ۱۳۸٦/۷/۱۵هیات وزیران عبارت «در استانداردها...» جایگزین عبارت « ...قدرت منابع مولد اشعه آن پایین‌تر از استاندارد تعیین شده توسط واحد قانون باشد» شده و تبصره نیز الحاق شده است.

درمان و آموزش پزشکی باشد.[۱]

ماده ۶ـ جهت صدور پروانه اشتغال باید اقدامات زیر بر اساس ضوابط واحد قانونی توسط متقاضی دارای پروانه کسب انجام شده و مدرک لازم حداقل دو ماه قبل از اقدام نسبت به مفاد ماده (۳) قانون به واحد قانونی ارائه گردد.[۲]

الف ـ طبق ماده ۵ فصل دوم قانون، معرفی یک نفر به عنوان شخص مسئول و یک نفر به عنوان مسئول فیزیک بهداشت با سطح تحصیلی و تخصصی مذکور در موارد ٤ و۵ این آیین‌نامه با ارائه مدارک تحصیلی و تخصصی و سوابق کار با اشعه.

ب ـ ارائه اطلاعات جامع طرح در رابطه با کار با اشعه که پروانه جهت آن درخواست شده است با توصیف و توجیه ضرورت انجام طرح و مزایای آن برای جامعه در مقایسه با سایر روشهای موجود به طوری که پرتوگیری کارکنان و مردم جامعه به «هر چه کمتر مواجه شدن»کاهش یابد.

ج ـ ارائه گزارش‌های علمی و فنی شامل نقشه‌های ساختمانی، تاسیسات، سیستم دفع فاضلاب، و پسمان و غیره بر حسب لزوم.

دـ ارائه مشخصات فنی کامل وسایل، دستگاه‌ها و تأسیساتی که جهت کار با اشعه مورد استفاده قرار می‌گیرد. (با الصاق نقشه‌ها، کاتالوگ، محاسبات و غیره)

هـ ـ ارائه فهرست کاملی از وسایل و تجهیزات ایمنی حفاظتی مورد استفاده در طرح.

وـ در صورتی که طرح مورد نظر امکان پرتوزایی محیط را دارد ارائه گزارش محیطی و طرح جامع تجهیزات مورد نیاز جهت جلوگیری از آلودگی محیط و سیستم‌های اندازه‌گیری مربوط.

زـ ارائه دستورالعمل اورژانس به منظور مقابله با سوانح در شرایط اضطراری.

ح ـ ارائه مدرک تحصیلی و تجربی و بازآموزی و آموزش پرتوکاران و کارکنان مربوطه.

۱ـ به موجب اصلاحیه مورخ ۱۳۸٦/۷/۱۵هیات وزیران ؛ در تبصره ۱ ماده ٤ عبارت «حداقل دیپلم با حداقل ٦سال سابقه موثر کار با اشعه» به عبارت «کارشناسی در یکی از رشته‌های علمی و فنی»صلاح و در تبصره ۲ ماده یاد شده عبارت «درجه دکتری و تخصص در رابطه با پرتوها» به عبارت «تحصیلات و شرایط مشخص شده درضوابط و دستورالعملهای وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی» اصلاح شده است. لکن این اصلاحیه مربوط به ماده (۵) است.

۲ـ به موجب اصلاحیه مورخ ۱۳۸٦/۷/۱۵هیات وزیران ؛ عبارت «براساس ضوابط واحد قانونی» جایگزین عبارت «حسب مورد» شده است.

ط ـ ارائه موافقت اصولی وزارتخانه، سازمان و یا هر ارگان ذی‌ربط.

تبصره ـ درخواست صدور پروانه هیچ‌گونه تعهدی برای واحد قانونی جهت صدور پروانه در صورتی که درخواست کننده دارای شرایط کافی و لازم نباشد ایجاد نمی‌نماید.

ماده ۷ـ دارنده پروانه اشتغال مکلف است دو ماه قبل از انقضاء مدت اعتبار پروانه خود درخواست تمدید نماید.

ماده ۸ـ وقتی مطابق مقررات این آیین‌نامه درخواست تمدید پروانه می‌گردد پروانه فعلی، در صورتی‌که قبلا طبق مفاد ماده (۱۷) قانون به حالت تعلیق در نیامده و یا لغو نشده باشد، تا زمان تمدید و یا صدور پروانه جدید و یا لغو آن اعتبار خواهد داشت.

ماده ۹ـ در موارد خاص کار با اشعه با فعالیت محدود(از نظر تعداد منابع، انرژی، پرتودهی و کاربرد) بر اساس استانداردهای واحد قانونی و در صورتی که واحد قانونی تشخیص دهد که قوانین، مقررات، استانداردها و ضوابط و دستورالعمل‌های حفاظت در برابر اشعه می‌تواند به خوبی توسط یک یا دو شخص انجام پذیرد، یک یا دو نفر شخص حقیقی واجد شرایط می‌توانند مسئولیت شخص حقیقی دارنده پروانه، شخص مسئول و مسئولیت فیزیک بهداشت را بر عهده بگیرند.

ماده ۱۰ـ به طور کلی اخذ پروانه شامل ارسال درخواست کتبی با مدرک مورد نیاز، ثبت درخواست، بررسی درخواست، بازرسی، مجوز اولیه و مجوز بهره‌برداری است. گذراندن این مراحل با عنایت به پیچیدگی کار با اشعه از ضروریات علمی و فنی است.

ماده ۱۱ـ در مورد کار با اشعه به طور محدود و یا برای مدتی که از یک سال تجاوز نکند و یا در موارد خاص و بر حسب ضرورت یا تشخیص واحد قانونی، به جای پروانه می‌تواند مجوز مدت دار با شرایط مندرج صادر گردد.

ماده ۱۲ـ شخص مسئول مکلف است به پیامدهای ناشی از عدم رعایت مفاد قانون و این آیین‌نامه آگاه بوده و مسئولیتهای ممکن را بپذیرد.

ماده ۱۳ـ مسئول فیزیک بهداشت مکلف است وظایف حفاظت در برابر اشعه فعالیت محدود پروانه را به عهده داشته و مسئولیتهای مربوطه را آگاهانه بپذیرد.

ماده ۱۴ـ دارنده پروانه اشتغال، شخص مسئول و پرتوکاران مکلفند دستورالعمل‌ها و توصیه‌های مسئول فیزیک بهداشت را بر اساس قوانین، مقررات، آیین‌نامه‌ها،

استانداردها و توصیه‌های واحد قانونی پذیرفته و به اجراء درآورند و نیازهای مربوط به حفاظت اشخاص حوزه پروانه را در اختیار وی قرار دهند.

ماده ۱۵ـ طبق ماده (۹) قانون دارنده پروانه اشتغال مکلف است کلیه افرادی را که به کار با اشعه گمارده می‌شوند، قبل و بعد از استخدام و به صورت دوره‌ای در طول استخدام و یا در شرایط اضطراری، تحت معاینه‌ها و آزمایش‌های پزشکی لازم و آزمایشهای تخصصی قرار داده و مدارک مربوطه را در اختیار واحد قانونی قرار دهند.

تبصره ۱ـ آزمایشها و معاینه‌های پزشکی اولیه نباید زودتر از یک ماه قبل از شروع کار با اشعه انجام شده باشد.

تبصره ۲ـ جهت هر شخص پرتوکار تحت پوشش پروانه لازم است یک پرونده شخصی که حاوی کلیه اطلاعات فردی از جمله سوابق پرتوگیری و نتایج آزمایشها و معاینه‌های پزشکی باشد تشکیل گردد.

تبصره ۳ـ در صورتی که در هر مرحله بر اساس آزمایشها و معاینه‌های پزشکی تشخیص داده شد که ادامه کار با اشعه برای شخص زیان‌آور است لازم است توسط شخص مسئول و مسئولیت فیزیک بهداشت از ادامه کار وی با اشعه جلوگیری گردد.

تبصره ۴ـ از پرتوکاران گروه الف لازم است حداکثر هر شش ماه یک بار و از پرتوکاران گروه ب حداکثر یک سال یک بار و از هر دو گروه در شرایط اضطراری آزمایش و معاینه‌های کامل پزشکی بر حسب تشخیص و توصیه «واحدهای قانونی» به عمل آید.

تبصره ۵ـ آزمایشها و معاینه های پزشکی لازم است بر اساس دستورالعمل واحد قانونی به عمل آید.

تبصره ۶ـ در صورتی که یک پرتو کار محل کار خود را تغییر دهد لازم است سوابق کار با اشعه، پزشکی و پرتوگیری وی عیناً به محل کار جدید منتقل شود.

ماده ۱۶ـ دارنده پروانه اشتغال مکلف است در صورت بروز سانحه و یا پرتوگیری مشکوک هر شخص حقیقی ناشی از کار با اشعه حوزه پروانه خود را مورد آزمایشهای و معاینه های پزشکی قرار داده و مراقبت‌های پزشکی لازم را تا حصول اطمینان از سلامت وی ادامه دهد.

تبصره ـ کلیه هزینه آزمایش‌ها و معاینه‌های پزشکی قبل از استخدام و دوره‌ای و

شرایط اضطراری به عهده دارنده پروانه اشتغال است.

ماده ۱۷ـ اشخاص بین ۱۶ تا ۱۸ سال سن مشغول در دوره های آموزشی و پژوهشی می‌توانند فقط در گروه کاری (ب) مشروط بر اینکه قوانین و مقررات و استانداردهای حفاظت در برابر اشعه را رعایت نمایند با کسب مجوز از واحد قانونی از مفاد بند یک ماده (۱۰) فصل دوم قانون مستثنی گردند.

ماده ۱۸ـ بهای خدمات ارائه شده از طرف واحدهای قانونی تا ارسال تعرفه جدید طبق تعرفه مصوب ۶۷/۳/۱۸ هیأت وزیران دریافت می‌گردد.

ماده ۱۹ـ به منظور اجرای بند (۳) ماده (۲۰) مقررات ویژه قانون، موارد زیر لازم‌الاجراء است:

۱ـ خدمت و افزایش قیمت قابل احتساب در بند ۳ ماده ۲۰ قانون حداکثر ۳۰ سال خواهد بود.

۲ـ تشخیص نهایی سوابق کار با اشعه و احتساب افزایش خدمت به تأیید واحد قانونی می‌باشد.

۳ـ هر گاه شخصی بر طبق مقررات این آیین‌نامه بازنشسته و بعد معلوم شود که بر اساس تقلب و مدرک سازی به این استحقاق رسیده است از امتیاز بند(۳) ماده(۲۰) کلاً محروم و مکلف به پرداخت کلیه وجوهی است که به وی پرداخت شده و خسارت ناشی از آن از وی اخذ خواهد شد.

ماده ۲۰ـ احتساب سوابق کار با اشعه جهت بازخرید، بازنشستگی، از کارافتادگی و تعیین حقوق وظیفه به شرح زیر می‌باشد:

الف ـ کارکنان با پرتو گروه الف به ازاء هر سال خدمت یک سال افزایش خدمت مورد قبول تا حداکثر ده سال.

ب ـ کارکنان با پرتو گروه (ب) به ازاء هر سال خدمت ۶ ماه افزایش خدمت مورد قبول تا حداکثر پنج سال.

تبصره ـ۱ در مورد افرادی که قبل از تصویب قانون با تشخیص واحد قانونی به طور مستمر به کار با اشعه اشتغال دارند فقط بند(۳) ماده(۲۰) قانون لازم الاجراء است.

ماده ۲۱ـ هر شخصی که بر اساس مفاد مقررات قانون و آیین‌نامه بازنشسته

می‌گردد، مجاز به اشتغال مجدد به کار با اشعه نخواهد بود.

ماده ۲۲ـ به منظور اجراء مفاد مندرج در ماده (۲۰) قانون (به استثنای بند۳)، به افرادی که به طور مستمر به کار با اشعه اشتغال دارند بر حسب مورد مزایای زیر تعلق می‌گیرد و از تاریخ تصویب قانون (۱۳٦۸/۱/۲۰) لازم الاجراء است.

الف ـ به پرتوکاران گروه الف تا میزان حداکثر ۱۰۰٪ مزایای مندرج در بندهای ۱و ۲و ۳ و٤ ماده ۲۰.

ـ برحسب تجربه و تبحر در کار با اشعه تا ۲۰٪ .

ـ بر حسب داشتن گرایش هسته‌ای در دوران تحصیل و یا گذراندن دروس فیزیک بهداشت و یا فیزیک یا دوره‌های تخصصی حفاظت در برابر اشعه تا ۲۰٪ .

ـ بر حسب به کار بردن وسایل حفاظت در برابر اشعه فردی و وسایل حفاظتی مورد نیاز تا ۱۰٪ .

ـ بر حسب شرایط کار حداکثر تا ۵۰٪.

باید توسط دارندگان پروانه اشتغال اعمال و پرداخت گردد.

ب ـ به پرتو کاران گروه ب تا میزان حداکثر ٦۰٪ مزایای مندرج در بندهای ۱ و۲ و٤ ماده ۲۰ قانون طبق شرایط زیر:

ـ بر حسب تجربه و تبحر در کار با اشعه تا ۱۵٪ .

ـ بر حسب داشتن گرایش هسته‌ای در دوران تحصیل و یا گذراندن دروس فیزیک بهداشت و یا فیزیک پزشکی یا دوره‌های تخصصی حفاظت در برابر اشعه تا ٪۱۰.

ـ بر حسب به کار بردن وسایل حفاظت در برابر اشعه فردی و وسایل حفاظتی مورد نیاز تا ۱۰٪ .

ـ بر حسب شرایط کار حداکثر تا ۲۵٪ . باید توسط دارندگان پروانه اشتغال اعمال و پرداخت گردد.

تبصره ۱ـ مزایای فوق الذکر در صورت تغییر شرایط این آیین‌نامه و این شرایط کاری شخص لازم التغییر است.

ماده ۲۳ـ علاوه بر احکام مندرج در این آیین‌نامه در موارد ضروری و در چهار چوب قانون و این آیین‌نامه و با رعایت سایر مقررات، دستورالعمل‌ها و ضوابط لازم از جمله مربوط به اصول حفاظت در برابر اشعه، پروانه و مسئولیت‌های آن،

پرتوگیری شغلی، پزشکی مردم و مقررات ایمنی منابع پرتو با تصویب واحد قانونی ابلاغ خواهد شد.

تبصره ـ ضوابط موضوع این ماده در مورد مؤسسات پزشکی به تأیید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و واحد قانونی خواهد رسید[1]

ماده ۲۴ـ با توجه به تغییرات سریع در دانش حفاظت در برابر اشعه، مقررات این آیین‌نامه می‌تواند هر دو سال یک بار و بر حسب ضرورت و اضطرار طبق تشخیص «واحد قانونی» و پس از تصویب دولت مورد تجدید نظر قرار گیرد.

۷ـ فهرست فعالیتهای تولیدی، صنعتی و فنی مشمول معافیت حق بیمه سهم کارفرما تا میزان ۵ نفر کارگر مصوب ۱۳۶۹/۲/۲

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳٦۹/۲/۲ بنا به پیشنهاد شماره ٦۳۲۵ مورخ ۱۳٦۸/۸/۱۳ وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و به استناد تبصره (۵) قانون معافیت از پرداخت سهم بیمه کارفرمایانی که حداکثر پنج نفر کارگر دارند مصوب ۱۳٦۱ تصویب نمود:

فهرست پیوست جایگزین فهرست موضوع تبصره یک ماده (۲) آیین‌نامه اجرایی قانون معافیت از پرداخت سهم بیمه کارفرمایانی که حداکثر پنج نفر کارگر دارد موضوع تصویبنامه ۱٦۰۰۲ مورخ ۱۳٦۲/۳/۱۲ می‌گردد.

معاون اول رئیس جمهور ـ حسن حبیبی

۱ـ آلومینیوم سازی و خمکاری.
۲ـ اطاقسازی ماشین.
۳ـ آهنگری، فلزتراشی (قطعه سازی)، حلبی سازی، تراشکاری.
٤ـ انواع بافندگی.
۵ـ پرورش ماهی.
٦ـ پرورش و نگهداری دام و ماکیان.
۷ـ ساخت و تعمیرات انواع پمپ آب.

۱ـ این ماده به عنوان ماده ۲۳ در تاریخ ۱۵/۷/۸٦ الحاق شده است و ماده ۲۳ به ۲٤تغییر یافته است.

۸ـ تولید گازهای صنعتی و طبی و وسایل آتشنشانی.
۹ـ ترازو، قپان و باسکول سازی.
۱۰ـ تولیدکنندگان تابلوهای فشار ضعیف و قوی برق.
۱۱ـ شرکت های تعاونی تولیدی وابسته به ارگانهای دولتی نظیر مرکز گسترش خدمات تولیدی و عمرانی کشور که فعالیتهای آنها جنبه تولیدی، صنعتی و فنی دارد.
۱۲ـ چاقوسازی.
۱۳ـ تولید انواع چراغ خوراک‌پزی.
۱٤ـ چاپخانه شامل: چاپ، حروفچینی، گراورسازی، کلیشه‌سازی، لیتوگرافی و انواع صحافی.
۱۵ـ خبازی.
۱٦ـ انواع دوزندگی.
۱۷ـ درب و پنجره‌سازی.
۱۸ـ ریخته‌گری.
۱۹ـ سراجی شامل: کیف و چمدان و کمربند سازی و ساک.
۲۰ـ سماورسازی.
۲۱ـ صابون‌پزی.
۲۲ـ کارگاههای صنایع دستی.
۲۳ـ کارگاههای صنایع روستایی که فعالیت آنها جنبه تولیدی، صنعتی و فنی داشته و پروانه آنها توسط جهاد سازندگی صادر می‌گردد.[1]
۲٤ـ فخاری.
۲۵ـ قالب‌زنی.
۲٦ـ تولیدکنندگان قفل.

۱ـ به موجب دادنامه ۱٦۹ مورخ ۱۳۸۲/٤/۲۹مندرج در روزنامه رسمی ۱۳۸۲/٦/۱۲بند۲۳ ، را از آن جهت که شمول حکم قانونگذار را به کارگاه‌های روستایی که فعالیت آنها جنبه تولیدی، صنعتی و فنی داشته، مشروط ومقید به صدور پروانه فعالیت آنها توسط جهادسازندگی نموده و در نتیجه موجبات تضییق دایره شمول قانون را فراهم کرده است .مغایر هدف و حکم مقنن و خارج از حدود و اختیارات قوه مجریه تشخیص داده و آن را ابطال نموده است.

۲۷ـ کاشی‌سازی و سرامیک‌سازی.
۲۸ـ تولید کفش (کفاشی) و پستایی‌سازی.
۲۹ـ ساخت و تولید انواع مخازن.
۳۰ـ موزائیک‌سازی ـ بلوکسازی.
۳۱ـ سازندگان میز و صندلی، کمد، قفسه، کابینت آشپزخانه.
۳۲ـ ساخت و تولید انواع ماشین‌آلات کشاورزی و وسایل و ادوات مربوطه و تعمیرات آنها.
۳۳ـ معادن سطح‌الارضی که جنبه کارگاهی دارند.
۳٤ـ نمد مالی.
۳۵ـ یخدان سازی.
۳٦ـ شرکت‌ها و اتحادیه‌های تعاونی روستایی و کشاورزی که جنبه تولیدی، صنعتی یا فنی داشته باشند و واحدهای تولیدی کشاورزی.[1]

۸ـ آیین‌نامه اجرایی قانون الزام سازمان تأمین اجتماعی به اجرای بندهای الف و ب ماده «۳» قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۶۹/۲/۱۳

● فصل اول ـ کلیات

ماده ۱ـ انجام تعهدات بندهای الف و ب ماده سه قانون تأمین اجتماعی به عهده سازمان تأمین اجتماعی که در این آیین‌نامه سازمان نامیده می‌شود می‌باشد، سازمان مکلف است مطابق فصول و مواد این آیین‌نامه طوری عمل نماید که انجام تعهدات موضوع قانون تحقق یابد.

ماده ۲ـ تعهدات قانونی طبق قانون تأمین اجتماعی و قانون الزام عبارتند از:

الف ـ انجام کلیه خدمات کلینیکی، پاراکلینیکی، بیمارستانی اعم از پزشکی و دندانپزشکی برای بیماران مشمول قانون تأمین اجتماعی.

۱ـ الحاقی به موجب تصویبنامه شماره/۵۰۰۲ ت ۲۳۸۵۳ مورخ ۱۳۸۲/۲/۹هیأت وزیران نیز نک :دادنامه شماره ۱٦۹مورخ ۱۳۸۲/٤/۲۹هیأت عمومی دیوان عدالت اداری که به موجب آن اخذ پروانه فعالیت ازجهادسازندگی توسط کارگاههای صنایع روستایی که فعالیت تولیدی، صنعتی و فنی داشته‌اند را برخلاف منظورقانونگذار در وضع قانون معافیت و آیین‌نامه اجرایی آن دانسته است.

ب ـ انجام کمکها و معاینات طبی و معالجات قبل، حین و بعد از زایمان یا پرداخت وجه نقد به جای کمکهای مذکور بنا به درخواست بیمه‌شده طبق ضوابط مقرر.

ج ـ توانبخشی و تجدید فعالیت بیمه شدگان آسیب‌دیده که قدرت کار خود را از دست داده‌اند و اقدام بر اشتغال به کارهای مناسب آنان .

د ـ تحویل وسایل کمک پزشکی (پروتز و اروتز) که به منظور اعاده سلامت یا برای جبران نقص جسمانی و یا تقویت یکی از حواس به کار می‌روند.

و ـ سایر تعهدات مندرج در قانون تأمین اجتماعی با تغییرات و اصلاحات بعدی آن و مصوبات شورای عالی تأمین اجتماعی در رابطه با درمان.

ماده ۳ـ سازمان موظف است تعهدات مندرج در ماده «۲» جهت مشمولین تأمین اجتماعی را از امکانات واحدهای بهداشتی درمانی تحت مالکیت و استیجاری خود و یا آنها که در آینده بدین منظور ایجاد می‌شود، و یا بخش دولتی و در صورت نیاز از بخش خصوصی براساس تعرفه‌های رسمی مصوب مورد عمل وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی فراهم و هزینه‌های مربوط به آن را از محل سهم درمان موضوع ماده «۲۹» قانون تأمین اجتماعی و سایر منابع مالی مندرج در آیین‌نامه تأمین و پرداخت نماید.

تبصره ۱ـ حداکثر تا میزان ۲۰٪ از ظرفیت تختهای بیمارستانی تحت مالکیت سازمان با احتساب تختهای اشغالی توسط بیماران اورژانس غیر تأمین اجتماعی بی‌بضاعت، به بیماران غیربیمه خانواده محترم شهدا، اسرا، مفقودین و جانبازان و بیماران غیربیمه بی‌بضاعت به صورت رایگان اختصاص دارد.

تبصره ۲ـ منظور از بیماران بی‌بضاعت آن عده از مددجویان کمیته امداد امام و سازمان بهزیستی، مهاجرین جنگ تحمیلی (غیرخودکفا) که دارای کارت درمان رایگان از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان های ذی‌ربط می‌باشد و همچنین سایر بیمارانی است که با تشخیص رئیس بیمارستان معرفی می‌گردند.

تبصره ۳ـ در شهرهایی که بیمارستانهای تحت مالکیت سازمان تأمین اجتماعی منحصر به فرد می‌باشد اینگونه بیمارستانها مکلفند با اولویت پذیرش مشمولین تأمین اجتماعی و با رعایت تبصره‌های یک و دو سایر بیماران نیازمند به درمان را به موجب ارجاع پزشک معالج و در ازای دریافت هزینه های درمان طبق تعرفه های مصوب مورد

پذیرش قرار دهند.

تبصره ۴ـ در صورتی که بیمار غیربیمه‌شده تأمین اجتماعی که به طور اورژانس بستری شده است و قادر به پرداخت کل هزینه بیمارستان نباشد به میزان هزینه پرداخت نشده با تأیید رئیس بیمارستان به شرط آن که بیش از ۲۰٪ تختهای بیمارستانی اشغال نشده باشد به عهده وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی بوده با ارایه صورت‌حساب از محل مطالبات این وزارت تأمین و تصفیه خواهد شد.

● **فصل دوم ـ ارگان اجرایی**

ماده ۴ـ انجام تعهدات مقرر در ماده «۲» این آیین‌نامه طبق ارکانی به شرح ذیل توسط سازمان عملی خواهد بود:

۱ـ ستاد نظارت بر درمان مشمولین تأمین اجتماعی .

۲ـ هیأت مدیره سازمان.

ماده ۵ـ اعضای ستاد نظارت عبارتند از:

ـ رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل سازمان که ریاست ستاد را به عهده خواهد داشت.

ـ معاون درمان وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.

ـ معاون وزیر کار و امور اجتماعی.

ـ نماینده بیمه شدگان در شورای عالی تأمین اجتماعی.

ـ نماینده رئیس سازمان برنامه و بودجه.

ـ نماینده وزیر اموراقتصادی و دارایی.

ماده ۶ـ جلسات ستاد حداقل با ٤ نفر از اعضا رسمیت یافته و تصمیمات آن با اکثریت رأی موافق معتبر می‌باشد نحوه تشکیل جلسات ستاد به موجب آیین‌نامه داخلی است که پس از تصویب ستاد اجرا خواهد شد.

ماده ۷ـ وظایف و اختیارات ستاد نظارت به شرح ذیل است:

الف ـ رسیدگی و اظهارنظر نسبت به عملکرد سازمان در امور درمان و نظارت بر امور درمان واحدهای بهداشتی و درمانی و بیمارستانهای سازمان.

ب ـ اتخاذ تصمیم در سایر وظایفی که شورای عالی تأمین اجتماعی در ارتباط با قانون الزام و این آیین‌نامه اعم از تشکیلات، بودجه و اعتبارات مراکز درمانی و دفاتر

اسناد پزشکی به ستاد نظارت محول می‌نماید.

تبصره ـ به منظور بررسی و حل مشکلات درمانی مشمولین تأمین اجتماعی کمیسیون نظارت بر درمان در هر استان زیر نظر ستاد نظارت و متشکل از افراد زیر تشکیل می‌شود.

ـ مدیرعامل سازمان منطقه‌ای بهداشت و درمان استان.

ـ مدیرکل کار و امور اجتماعی استان.

ـ مدیرکل سازمان تأمین اجتماعی استان.

ـ نماینده درمانی سازمان.

ـ نماینده بیمه شدگان تأمین اجتماعی به انتخاب شوراهای اسلامی کار یا معرفی اداره کل کار و امور اجتماعی استان.

ماده ۸ـ رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل سازمان مسوول اجرای مفاد این آیین‌نامه و مصوبات ستاد نظارت و هیأت مدیره سازمان می‌باشد، به منظور تحقق کامل تعهدات مقرر در این آیین‌نامه و نظارت بر اجرای آن موظف است حوزه معاونت درمان مشمولین تأمین اجتماعی را در تشکیلات سازمان ایجاد و فردی را به سمت معاون مدیرعامل در امور درمان مشمولین تأمین اجتماعی منصوب نماید. حدود وظایف و اختیارات و همچنین تشکیلات مورد نیاز این معاونت توسط هیأت مدیره سازمان تعیین و تدوین و پس از تصویب ستاد نظارت جهت اجرا ابلاغ خواهد شد. ضمناً رؤسای واحدهای درمانی و بیمارستانهای تحت مالکیت و استیجاری سازمان به پیشنهاد معاون مدیرعامل در امور درمان مشمولین تأمین اجتماعی با تأیید و حکم مسوولین وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی منصوب خواهند شد.

- **فصل سوم ـ منابع مالی**

ماده ۹ـ منابع مالی برای انجام تعهدات مقرر در ماده ۲ این آیین‌نامه عبارتند از:

الف ـ ۹٪ از مأخذ محاسبه حق بیمه مذکور در ماده ۲۹ قانون تأمین اجتماعی.

ب ـ درآمدهای ناشی از ارایه خدمات به غیربیمه شدگان تأمین اجتماعی.

ج ـ ذخیره درمان.

د ـ کمک و هدایای اشخاص حقیقی و یا حقوقی برای امور درمان.

- **فصل چهارم ـ نحوه انجام تعهدات**

ماده ۱۰ـ تعهدات درمانی موضوع ماده ۲ این آیین‌نامه به دو صورت انجام می‌گیرد:

الف ـ روش درمان مستقیم با استفاده از کلیه امکانات درمانی تحت مالکیت و استیجاری سازمان و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و همچنین مراکز بهداشتی درمانی و بیمارستانی وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها، نهادها و ارگانهای دولتی طرف قرارداد.

ب ـ روش درمانی غیرمستقیم از طریق خرید خدمات پزشکان، گروههای پزشکی بیمارستانهای بخش خصوصی.

تبصره ۱ـ بیماران مشمول تأمین اجتماعی که از امکانات روش درمان مستقیم استفاده می‌کنند و همچنین مشمولینی که با معرفی سازمان طبق ضوابط مقرره به بخش خصوصی طرف قرارداد مراجعه می‌نمایند از پرداخت هرگونه هزینه درمانی معاف خواهند بود.

تبصره ۲ـ بیماران مشمول تأمین اجتماعی که رأساً به بخش خصوصی طرف قرارداد مراجعه می‌نمایند موظف به پرداخت فرانشیز می‌باشند.[۱]

تبصره ۳ـ کل هزینه درمان مشمولین تأمین اجتماعی که به طور اورژانس به بخش

۱ـ دادنامه شماره ۲۰۵ مورخ ۱۳۸۳/۵/۲۵ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری مقرر می‌دارد: طبق بند (د) ماده واحده قانون الزام سازمان تأمین اجتماعی به اجرای بندهای (الف و ب) ماده ۳ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳٦۸کلیه واحدهای درمانی وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مکلفند نسبت به پذیرش بیماران بیمه شده تأمین اجتماعی اقدام و هزینه‌های انجام شده را براساس تعرفه‌های مصو ب از سازمان تأمین اجتماعی دریافت نمایند .نظر به تکلیف مقرر در بند مذکور و جواز استفاده از خدمات پزشکی بخش خصوصی از طریق عقد قرارداد با آنها و الزام سازمان تأمین اجتماعی به پرداخت هزینه‌های مربوط براساس تعرفه‌های مصوب مورد عمل وزارت بهداشت .درمان و آموزش پزشکی .تبصره ۲ ماده۱۰ آیین‌نامه اجرایی قانون فوق‌الذکر که مقرر داشته بیماران مشمول تأمین اجتماعی که رأساً به بخش خصوصی طرف قرارداد مراجعه می‌نمایند موظف به پرداخت فرانشیز می‌باشند مغایرتی با قانون ندارد، همچنین دادنامه شماره ۵۰۲ مورخ ۷/۸/ ۱۳۸٦ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری، درخصوص ابطال بخشنامه ۱۹۵٦/۱۱۰۰ مورخ ۱۳۷۷/۱۲/۱٦سازمان تأمین اجتماعی مقرر می‌دارد نظر به اینکه اولا حسب ماده واحده قانون الزام سازمانهای بیمه گر درمانی به پرداخت خسارتهای متفرقه مصوب ۱۳۸۵/۷/۱٦سازمانهای بیمه گر از تاریخ تصویب قانون موظف به پرداخت هزینه‌های درمانی بیماران بیمه شده به میزان تعرفه دولتی در بخشهای مختلف اعم از دولتی، خصوصی و خیریه می‌باشند .ثانیاً طبق ماده ۱۷ قانون بیمه همگانی خدمات درمانی کشور مصوب۱۳۷۳/۸/۳ کلیه بیمارستانها، مراکز بهداشتی ودرمانی و مراکز تشخیص و پزشکان کشور موظف به پذیرش و مداوای بیمه شدگان و ارائه و انجام خدمات ومراقبتهای پزشکی لازم براساس ضوابط و مقررات این قانون هستند. علیهذا بخشنامه شماره۱۹۵٦۱/۱۱۰۰مورخ ۱۳۷۷/۱۲/۲٦ سازمان تأمین اجتماعی از این جهت که بیمه شدگان را جهت دریافت خدمات پزشکی ملزم به مراجعه به مراکز طرف قرارداد سازمان می‌نماید، خلاف قانون و خارج از حدود اختیارات است و به استناد بند یک ماده ۱۹ قانون دیوان عدالت اداری مصوب ۱۳۸۵ ابطال می‌گردد.

خصوصی مراجعه می‌نمایند پس از تأیید اورژانس بودن طبق ضوابط شورای عالی تأمین اجتماعی به عهده سازمان می‌باشد.

تبصره ۶ـ مشمولین تأمین اجتماعی در صورتی که با تأیید شورای عالی پزشکی برای انجام درمان به کشورهای خارجی اعزام شوند پس از مراجعه و ارایه اسناد مثبته، هزینه های ریالی مربوط براساس مصوبه ارزی شورای عالی پزشکی توسط سازمان پرداخت خواهد شد.

ماده ۱۱ـ سازمان مکلف است برای عقد قرارداد خدمت با پزشکان و مؤسسات درمانی تشخیص بخش دولتی و خصوصی و همچنین بررسی مدارک و اسناد پزشکی مشمولین تأمین اجتماعی دفاتر رسیدگی به اسناد پزشکی در تهران و استانها و شهرستانهایی که نیاز باشد، ایجاد نمایند.

ماده ۱۲ـ کلیه واحدهای درمانی وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مکلفند بیماران مشمول تأمین اجتماعی را بدون دریافت وجهی پذیرفته و هزینه‌های انجام شده را براساس تعرفه‌های رسمی خود با ارایه اسناد و مدارک مثبته از سازمان دریافت دارند.

تبصره ـ سازمان با توجه به عملکرد واحدهای درمانی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در رابطه با درمان مشمولین تأمین اجتماعی می‌تواند در مقاطعی مبلغی را به صورت علی‌الحساب در وجه واحدهای درمانی ذیربط پرداخت و از محل مطالبات آنان تصفیه نماید. این قبیل واحدها موظفند حداکثر ظرف مدت سه ماه از تاریخ دریافت وجه نسبت به ارایه اسناد مثبته هزینه و تصفیه حساب قطعی اقدام نمایند.

ماده ۱۳ـ کلیه واحدهای آموزشی موجود سازمان و بیمارستانهایی که در آینده دارای توان آموزشی می‌شوند براساس برنامه‌ریزی آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با اولویت در پذیرش مشمولین تأمین اجتماعی و رعایت این آیین‌نامه به خدمات آموزشی خود ادامه خواهند داد.

- **فصل پنجم ـ مقررات اداری و مالی**

ماده ۱۴ـ سازمان مکلف است هزینه تعهدات مقرر در ماده «۲» این آیین‌نامه را همه ساله تحت عنوان سهم درمان براساس ماده ۲۹ قانون تأمین اجتماعی و ذخیره درمان در

بودجه خود منظور نماید.

ماده ۱۵ـ رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل سازمان مکلف است کل هزینه واحدهای درمانی و بیمارستانی تحت مالکیت سازمان و همچنین هزینه درمان مستقیم در رابطه با واحدهای دولتی طرف قرارداد و هزینه درمان غیرمستقیم با بخش خصوصی طرف قرارداد را به مأخذ سهم درمان موضوع ماده ١٤ در قالب بودجه درمان مشمولین تأمین اجتماعی تهیه، جهت تأیید به هیأت مدیره سازمان و تصویب به ستاد نظارت ارایه نماید.

ماده ۱۶ـ رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل سازمان بودجه هریک از واحدهای درمانی را همراه با ضوابط اجرایی ابلاغ خواهد نمود واحدهای درمانی مکلفند طبق بودجه و ضوابط ابلاغی عمل نمایند.

ماده ۱۷ـ سازمان مکلف است حقوق و مزایای شغلی آن دسته از مستخدمین شاغل در شبکه های درمانی متعلق به خود را که تابع آیین‌نامه استخدامی سازمان می‌باشند و ردیف تشکیلات سازمانی دارند را با ضوابطی که برای کارکنان خود جاری است تطبیق و از اول سال ١٣٦٩ به مرحله اجرا درآورد.

تبصره ۱ـ سازمان موظف است حقوق و مزایای مستخدمین دارای ردیف تشکیلات سازمانی غیرتابع آیین‌نامه استخدامی سازمان را مادامی که در شبکه های درمانی متعلق به سازمان شاغل می‌باشند با سایر کارکنان مورد تطبیق قرار داده و به صورت تفاوت تطبیق پرداخت نماید.

تبصره ۲ـ پرداخت فوق‌العاده اضافه کار به کارکنان شاغل در واحدهای درمانی طبق آیین‌نامه استخدامی سازمان و همچنین پرداخت سایر مزایای غیرمستمر براساس مقررات فعلی مانند کارکنان سازمان خواهد بود.

ماده ۱۸ـ تصمیمات لازم در مورد پرداخت حقوق و مزایای مستخدمین مأمور به طور اعم در شورای عالی تأمین اجتماعی اتخاذ خواهد شد.

ماده ۱۹ـ امین سازمان در واحدهای درمانی تحت عنوان صاحب جمع اموال و مسوول امورمالی با انتخاب و پیشنهاد مدیرعامل سازمان و تأیید مقام وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با حکم سازمان منصوب و زیر نظر ریاست واحد درمانی و تحت نظارت اداره کل امورمالی سازمان و براساس ضوابط مقرر انجام وظیفه نموده و اهم وظایف آن به شرح زیر است:

۱ـ اداره امورمالی واحد درمانی.
۲ـ حفظ و نگهداری اموال، حساب اموال.
۳ـ حفظ اسناد دفاتر مالی.
٤ـ نگهداری و تنظیم حسابها طبق دستورالعمل نگهداری حسابها.
۵ـ نگهداری و تحویل وجوه نقدینه‌ها، سپرده‌ها، اوراق بهادار و سایر دارایی‌ها.
٦ـ نظارت بر کلیه خریدها و احراز صحت و سلامت آنها.
۷ـ پیشنهاد انتصاب و انتقال ابواب جمعی تحت سرپرستی.
۸ـ انجام و پرداخت هزینه‌هاطبق بودجه مصوب ابلاغی و کنترل اعتبارات.
۹ـ تهیه و ارسال به موقع صورتحساب ماهانه به سازمان و همچنین تهیه ترازنامه پایان سال مالی.
۱۰ـ تهیه و تنظیم به موقع بودجه سالیانه واحد مربوط طبق دستورالعملهای صادره سازمان.

ماده ۲۰ـ کلیه حسابهای بانکی لازم اعم از حساب پرداخت و درآمد از طریق سازمان و طبق آیین‌نامه مالی سازمان افتتاح خواهد شد.

ماده ۲۱ـ کلیه چکهای صادره از حسابهای بانکی پرداخت حداقل با دو امضا یکی با امضای ثابت صاحب جمع اموال و رئیس امورمالی به اتفاق امضای رئیس بیمارستان و یا امضای کسی که رئیس بیمارستان تعیین خواهد نمود قابل پرداخت خواهد بود.

ماده ۲۲ـ رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل سازمان مکلف است دستورالعمل نگهداری حساب درمان مستقیم و غیرمستقیم و نحوه پرداخت تنخواه‌گردان را هماهنگ با سیستم مالی سازمان، ظرف یک ماه از تاریخ تصویب این آیین‌نامه تهیه و ابلاغ نماید.

ماده ۲۳ـ شرح وظایف اجرایی صاحب جمع اموال و مسوول امورمالی واحدهای درمانی و واحدهای تحت سرپرستی با توجه به ماده ۱۹ این آیین‌نامه پس از تأیید هیأت مدیره سازمان و تصویب ستاد نظارت بر درمان مشمولین تأمین اجتماعی توسط سازمان ابلاغ خواهد شد.

ماده ۲۴ـ سازمان مکلف است حساب جداگانه غیرقابل برداشتی تحت عنوان حساب درآمد حاصله از ارایه خدمات درمانی به غیربیمه شدگان تأمین اجتماعی در هر یک از مراکز درمانی افتتاح و مانده حسابهای مذکور طبق دستورالعمل مربوط در پایان

هرماه به حساب متمرکز اختصاصی تحت عنوان درآمد حاصله از درمان غیربیمه شدگان که در بانک عامل سازمان مفتوح می‌گردد منتقل خواهد شد.

ماده ۲۵ـ وجوه متمرکز در حساب درآمد حاصله از درمان غیربیمه شدگان موضوع ماده ٢٤ این آیین‌نامه به منظور ساخت و تعمیر و نگهداری و توسعه و تجهیز بیمارستانها و درمانگاه های تحت مالکیت و استیجاری مورد مصرف قرار خواهد گرفت.

ماده ۲۶ـ مانده حساب درآمد حاصله از درمان غیربیمه شدگان و همچنین مانده حساب سهم درمان مصوب و مابه‌التفاوت سهم درمان مصوب و سهم درمان به میزان وصولی در پایان هرسال مالی در ترازنامه سازمان در حسابی تحت عنوان حساب ذخیره درمان منظور و در سال مالی بعد و یا سالهای آتی به تشخیص سازمان در رابطه با مفاد ماده «۲» این آیین‌نامه و ساخت و تجهیز و توسعه بیمارستانها و درمانگاهها و خرید زمین مورد نیاز برای ساخت بیمارستانها و درمانگاهها مصرف خواهد شد، اتخاذ هرگونه تصمیم دیگر در این حساب با شورای عالی تأمین اجتماعی است

تبصره ـ مابه‌التفاوت سهم درمان مصوب با سهم درمان به میزان وصولی حسب مورد با تصویب شورای عالی تأمین اجتماعی و یا به هنگام تهیه ترازنامه سازمان تعیین خواهد گردید.

ماده ۲۷ـ خرید زمین و ساختمان جهت واحدهای درمانی تحت مالکیت از محل سهم درمان تا حد بودجه مصوب طبق مقررات سازمان می‌باشد.[1]

ماده ۲۸ـ پرداخت هزینه های مربوط به پروتز و اورتز و یا تحویل این وسایل طبق ضوابطی خواهد بود که با پیشنهاد سازمان به تصویب ستاد نظارت خواهد رسید.

تبصره ـ واحد درمانی تجویزکننده در سیستم درمان مستقیم (ملکی و استیجاری)

۱ـ ماده ۱۱۰ قانون محاسبات مقرر می‌دارد «وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و شرکتهای دولتی می‌توانند اموال منقول خود را به طور امانی در اختیار سایر وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و شرکتهای دولتی ومؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی قرار دهند .در این صورت وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و شرکتهای دولتی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی تحویل گیرنده بدون اینکه حق تصرفات مالکانه نسبت به اموال امانی مذکور داشته باشند مسئول حفظ و حراست و نگهداری حساب این اموال خواهند بود و باید فهرست اموال مزبور را به وزارت امور اقتصادی و دارائی ارسال و عین اموال را پس از رفع نیاز به وزارتخانه یا مؤسسه دولتی و یا شرکت دولتی ذیربط اعاده و مراتب را به وزارت اموراقتصادی و دارائی اطلاع دهند.»

برحسب مورد مکلف به تحویل یا پرداخت وجه این وسایل به بیماران منطقه خود می‌باشند.

ماده ۲۹ـ مادامی که آیین‌نامه معاملات جدید سازمان تصویب و ابلاغ نشده مقررات فعلی مراکز درمانی تحت مالکیت قابل عمل خواهد بود. لکن واحدهای درمانی از نظر مقررات مالی تابع آیین‌نامه مالی سازمان می‌باشند.

ماده ۳۰ـ بیمارستانها و مراکز درمانی تحت مالکیت و استیجاری سازمان مکلف هستند نسبت به تأمین کلیه نیازهای خود اعم از استخدام پرسنل یا خرید اثاثیه و تجهیزات درمانی و غیره براساس بودجه مصوب ابلاغی و دستورالعملهای صادره از سازمان رأساً اقدام نمایند.

● **فصل ششم ـ سایر مقررات**

ماده ۳۱ـ چنانچه تجهیزات پزشکی و اقلام دارویی واحدهای تحت مالکیت سازمان که در روش فعلی نظیر واحدهای وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تأمین می‌گردد. تکافوی نیاز واحدها را ننماید سازمان می‌تواند رأساً از منابع داخلی با رعایت ماده ۱۱۰ قانون تأمین اجتماعی از خارج تأمین نماید.

ماده ۳۲ـ طرحهای درمانی خودکفایی و پرکیس و... در واحدهای درمانی تحت مالکیت و استیجاری سازمان به منظور ارایه خدمات هرچه بهتر به مشمولین تأمین اجتماعی زیر نظر ستاد نظارت برحسب دستورالعملهای مربوط به مورد اجرا گذاشته خواهد شد و هزینه ناشی از اجرای این طرحها از بودجه مصوب واحدهای درمانی تأمین می‌گردد.

ماده ۳۳ـ سازمان ملزم است به منظور ارشاد بیماران مشمولین تأمین اجتماعی سیستم ارجاع بیماران در بین مراکز درمانی خود را به وجود آورد.

ماده ۳۴ـ سازمان متعهد است درخصوص اجرای هرچه سریعتر و بهتر مواد ٦١ و ٨٨ قانون تأمین اجتماعی برنامه‌ریزی و اقدامات اجرایی را معمول دارد.

ماده ۳۵ـ سازمان با همکاری وزارتین کار و امور اجتماعی بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و مشارکت کارفرمایان نسبت به توسعه و تأمین شبکه های بهداشت کارگری اقدام می‌نماید.

ماده ۳۶ـ مراکز درمانی تحت مالکیت و استیجاری سازمان (به استثنای شهرهایی

که سازمان دارای بیمارستانهای منحصر به فرد است) می‌توانند در صورت دارابودن امکانات لازم و با رعایت اولویت پذیرش مشمولین تأمین اجتماعی و با رعایت تبصره یک ماده «۳» این آیین‌نامه سایر بیماران متقاضی را در قبال اخذ هزینه‌های درمانی براساس تعرفه‌های مصوب بپذیرد.

تبصره ـ چنانچه در رابطه با تبصره «۳» ماده «۳» و همچنین این ماده بیماران متقاضی بیمه شدگان خدمات درمانی دولت و یا سایر بیمه های درمانی باشند بنابه پیشنهاد مدیریت واحدهای درمانی و تصویب ستاد نظارت اینگونه واحدهای درمانی می‌توانند براساس قراردادهای منعقده با مؤسسات ذیربط نسبت به پذیرش بیماران آنها اقدام نماید هزینه درمان این نوع بیماران طبق ضوابط مقرر در قرارداد و براساس تعرفه های مصوب وصول و عیناً به حساب غیرقابل برداشت درآمد واریز خواهد شد.

ماده ۳۷ـ در محلهایی که مراکز بهداشتی درمانی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در موارد ارایه خدمات درمانی سرپایی به بیمه شدگان تأمین اجتماعی قادر به تهیه و تدوین صورتحساب نیستند نحوه پرداخت خدمات ارایه شده بنا به پیشنهاد معاونت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی پس از تصویب ستاد نظارت در چهارچوب تعرفه‌های مصوب به صورت تعرفه ثابت تعیین خواهد شد.

ماده ۳۸ـ وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی نیازهای بهداشتی و درمانی مراکز تحت مالکیت و استیجاری و خانه‌های بهداشت از قبیل دارو، لوازم و ابزار پزشکی، آزمایشگاهی، پرتونگاری و نظایر آنها را و همچنین ارز مورد نیاز در این رابطه را همانند سایر مراکز وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تأمین و در اختیار سازمان قرار دهد.

ماده ۳۹ـ این آیین‌نامه به موجب تبصره یک ماده واحده قانون الزام سازمان به اجرای بندهای الف و ب ماده «۳» قانون تأمین اجتماعی در ٦ فصل و ۳۹ ماده (۱۵ تبصره) در اردیبهشت ماه به تصویب رسید.

۹ـ آیین‌نامه اجرایی قانون بیمه بیکاری مصوب ۱۳۶۹/۶/۲۶[1]

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳٦۹/۱۰/۱۲ بنابه پیشنهاد وزارت کار و امور

۱ـ نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۳۳۷۱ مورخ ۱۳٦۹/۱۱/۲.

اجتماعی و سازمان تأمین اجتماعی و به استناد ماده(١٤) قانون بیمه بیکاری مصوب ١٣٦٩/٦/٢٦ آیین‌نامه اجرایی قانون مزبور را به شرح زیر تصویب نمود:

ماده ۱ـ قانون بیمه بیکاری مصوب ١٣٦٩/٦/٢٦ در این آیین‌نامه اختصاراً قانون نامیده می‌شود.

ماده ۲ـ کلیه مدیران و کارفرمایان کارگاهها، مؤسسات تولیدی (صنعتی و کشاورزی)، خدمات فنی و خدماتی دارای کارکنان مشمول قانون تأمین اجتماعی که تابع قوانین کار یا کار کشاورزی هستند موظف به اجرای مقررات این آیین‌نامه می‌باشند.

ماده ۳ـ بیکار از نظر این آیین‌نامه بیمه شده‌ای است که بدون میل و اراده بیکار شده و آماده کار باشد. تشخیص بیکاری بدون میل و اراده و تاریخ وقوع بیکاری به عهده واحد کار و امور اجتماعی محل است.

ماده ۴ـ هرگونه تغییر یا بازسازی خط تولید، جابجایی کارگاه و ماشین‌آلات به منظور کاهش وابستگی و بهینه کردن تولید که در راستای سیاست‌های اقتصادی و اجتماعی دولت صورت گیرد تغییر ساختار اقتصادی تلقی می‌گردد و تصمیم گیری در مورد کارکنان این قبیل کارگاه‌ها که موقتاً بیکار شناخته شده و در چارچوب بند «الف» ماده (۷) قانون از مقرری بیمه بیکاری استفاده خواهند نمود، به عهده شورای عالی کار می‌باشد.

تبصره ۱ـ مدیران و کارفرمایان کارگاه‌های موضوع این ماده موظفند طرح تغییر ساختار اقتصادی واحد خود را که به تصویب وزارتخانه ذیربط (واحدهای تابعه در استانها) رسیده است، همراه با تقاضای کتبی، تعهدات لازم و فهرست اسامی کارکنان مشمول طرح که موقتاً بیکار خواهند شد با ذکر مدت زمان استفاده از مقرری بیمه بیکاری به واحد کار و امور اجتماعی محل تسلیم نمایند و پس از تأیید طرح توسط شورای عالی کار نسبت به اجرای آن اقدام کنند.

تبصره ۲ـ واحدهای کار و امور اجتماعی مکلفند حداکثر ظرف (۱۵)روز پس از دریافت طرح و تقاضای کتبی، مدارک مربوط را همراه با گزارش بازرسی کار جهت اتخاذ تصمیم به شورای عالی کار ارسال نمایند.

شورای عالی کار ظرف یک ماه پس از دریافت مدارک مربوط تصمیم خود را اعلام

خواهد نمود.

ماده ۵ـ کلیه مدیران و کارفرمایان و مجریان پروژه ها مکلفند حق بیمه بیکاری مشمولین قانون را به ترتیب مذکور در قانون تأمین اجتماعی، از تاریخ ۱۳۶۹/۵/۶ به شعب مربوط سازمان تأمین اجتماعی پرداخت نمایند.

تبصره ۱ـ مبنای پرداخت حق بیمه بیکاری، مزد بیمه شده می‌باشد.

تبصره ۲ـ سازمان تأمین اجتماعی مکلف است با دریافت حق بیمه بیکاری طبق ضوابط قانون تأمین اجتماعی به بیمه شدگانی که با توجه به مقررات این آیین‌نامه بیکار شناخته شده و از طریق واحدهای کار و امور اجتماعی معرفی می‌شوند، مقرری بیمه بیکاری پرداخت نماید.

ماده ۶ـ بیمه شدگانی که به علت بروز حوادث قهریه و غیرمترقبه از قبیل سیل، زلزله، جنگ، آتش سوزی و... بیکار می‌شوند، در صورتی که سابقه پرداخت حق بیمه آنان کمتر از (۶) ماه باشد، مطابق با مشمولینی که دارای (۶)ماه سابقه پرداخت حق بیمه می‌باشند از مقرری بیمه بیکاری استفاده خواهند نمود.

ماده ۷ـ بیمه‌شده موظف است ظرف (۳۰)روز از تاریخ بیکاری فرم تقاضای استفاده از مقرری بیمه بیکاری را تکمیل و به واحد کار و امور اجتماعی محل ارایه نماید.

تبصره ۱ـ چنانچه بیمه‌شده بیکار در فاصله زمانی (۳۰)روز بعد از بیکاری امکان مراجعه و یا اعلام بیکاری به واحد کار و امور اجتماعی و ارایه یا ارسال تقاضای استفاده از مقرری بیمه بیکاری را پیدا نکند تا (۳)ماه از تاریخ وقوع بیکاری فرصت دارد مدارک خود را مبنی بر عذر موجه، همراه با تقاضای کتبی به واحد کار و امور اجتماعی محل به منظور طرح در هیأت حل اختلاف ارایه نماید. در صورتی که هیأت حل اختلاف استان مربوط عذر متقاضی را موجه تشخیص دهد مراتب را اعلام خواهد نمود.

تبصره ۲ـ بیمه‌شده بیکار از تاریخ ارایه تقاضای استفاده از مقرری بیمه بیکاری آمادگی خود را برای اشتغال به کار تخصصی و یا مشابه آن اعلام نموده است و موظف است در فاصله زمانهای معینی که توسط واحد کار و امور اجتماعی تعیین می‌گردد در اداره کار و امور اجتماعی محل حضور یافته و دفاتر مربوط را امضا نماید.

ماده ۸ـ واحدهای کار و امور اجتماعی موظفند حداکثر ظرف مدت (۳۰)روز پس از اخذ مدارک تکمیل شده (موضوع ماده ۷ این آیین‌نامه)، نسبت به غیرارادی بودن بیکاری متقاضی اظهارنظر نموده و در صورت تأیید وی را کتباً به سازمان تأمین اجتماعی معرفی نمایند. واحدهای اجرایی سازمان تأمین اجتماعی مکلفند ظرف (۱۰)روز پس از ثبت معرفی‌نامه فرد بیکار، نسبت به احراز شرایط مندرج در بند «الف» ماده(٦) قانون اظهارنظر و متعاقب آن مقرری بیمه بیکاری نسبت به برقراری مقرری بیمه بیکاری وی را برقرار نمایند.

ماده ۹ـ بیکارانی که در زمان دریافت مقرری بیمه بیکاری با معرفی واحدهای کار و امور اجتماعی به شغل یا مشاغلی گمارده شوند که میزان حقوق و مزایای آن کمتر از میزان مقرری بیمه بیکاری باشد، مابه‌التفاوت حقوق و مزایای دریافتی تا میزان مقرری بیمه بیکاری متعلقه توسط سازمان تأمین اجتماعی به آنان پرداخت خواهد شد. در اینگونه موارد اشتغال بیمه‌شده بیکار و میزان حقوق و مزایای وی توسط واحد کار و امور اجتماعی محل به شعبه تأمین اجتماعی پرداخت کننده مقرری بیمه بیکاری، اعلام خواهد شد.

ماده ۱۰ـ پرداخت مقرری بیمه بیکاری به مقرری‌بگیران دارای (۵۵) سال سن و بیشتر در صورت عدم امکان اشتغال به کار آنان، بدون رعایت بند «الف» ماده (۷) قانون تا رسیدن به سن بازنشستگی موضوع ماده (٧٦) قانون تأمین اجتماعی ادامه می‌یابد.

ماده ۱۱ـ مقرری بیمه شدگانی که در حین استفاده از مقرری بیمه بیکاری به خدمت وظیفه عمومی اعزام می‌گردند در صورتی که متأهل نباشند قطع می‌گردد و پس از پایان خدمت وظیفه عمومی در صورت عدم اشتغال، با معرفی واحد کار و امور اجتماعی مجدداً نسبت به باقیمانده مدت استحقاقی، مقرری آنان برقرار خواهد شد.

ماده ۱۲ـ در مورد کارگرانی که در حین استفاده از مقرری بیمه بیکاری براساس حکم صادر شده از سوی مراجع ذیصلاح بازداشت یا زندانی می‌گردند در صورت صدور رأی مراجع مذکور مبنی بر مجرمیت آنان، مشروط بر آن که متأهل نباشند پرداخت مقرری بیمه بیکاری متوقف می‌گردد و پس از گذراندن دوره محکومیت به شرط عدم اشتغال، با معرفی واحد کار و امور اجتماعی مجدداً برقرار خواهد شد.

ماده ۱۳ـ چنانچه دریافت کننده مقرری بیمه بیکاری حائز شرایط استفاده از

مستمری‌های بازنشستگی و یا ازکارافتادگی کلی گردد مقرری بیمه بیکاری وی قطع و مستمری‌های مذکور طبق قانون تأمین اجتماعی برقرار می‌گردد.

تبصره ـ ملاک انجام حمایتهای موضوع قانون تأمین اجتماعی در ایام دریافت مقرری بیمه بیکاری حقوق و مزایای مبنای کسر حق بیمه زمان اشتغال بیمه‌شده بیکار خواهد بود.

ماده ۱۴ـ در صورتی که در طول مدت دریافت مقرری بیمه بیکاری در تعداد افراد تحت تکفل بیمه شده تغییراتی حاصل شود، میزان مقرری وی طبق مقررات بند «ب» ماده (۷) قانون محاسبه و پرداخت خواهد شد.

بیمه شده مکلف است تغییرات تعداد عائله خود را با ارایه مدارک مثبته به شعبه پرداخت کننده مقرری و واحد کار و امور اجتماعی محل اطلاع دهد.

تبصره ـ احراز کفالت خواهر و برادر بیمه‌شده بیکار به عهده وزارت کار و امور اجتماعی خواهد بود.

ماده ۱۵ـ دریافت کننده مقرری بیمه بیکاری در صورت اشتغال مجدد مکلف است حداکثر ظرف مدت (۱۵)روز از تاریخ اشتغال مراتب را به واحد کار و امور اجتماعی و شعبه پرداخت کننده مقرری کتباً اعلام نماید.

ماده ۱۶ـ واحدهای کار و امور اجتماعی مکلفند مشخصات مقرری بگیرانی را که بدون عذر موجه از شرکت در دوره‌های کارآموزی یا سوادآموزی و یا قبول شغل تخصصی یا شغل مشابه پیشنهادی خودداری می‌نمایند، با ذکر تاریخ امتناع، به سازمان تأمین اجتماعی اعلام نمایند.

سازمان تأمین اجتماعی موظف است مقرری بیمه بیکاری این قبیل افراد را از تاریخ امتناع، قطع نماید.

ماده ۱۷ـ واحد کار و امور اجتماعی محل مکلف است در صورت اطلاع از اشتغال به کار بیمه‌شده که مقرری بیمه بیکاری دریافت می‌نماید، فوراً بررسی نموده و پس از احراز اشتغال به کار مقرری‌بگیر مراتب را به شعبه پرداخت کننده مقرری جهت قطع مقرری، اعلام نماید.

چنانچه سازمان تأمین اجتماعی به نحوی از انحاء از اشتغال به کار مقرری بگیر مطلع گردد، لازم است ضمن قطع مقرری بیمه شده، مراتب را به واحدکار و امور

اجتماعی محل اعلام نماید.

تبصره ـ در صورت اعتراض کارگر نسبت به قطع مقرری توسط سازمان تأمین اجتماعی، واحد کار و امور اجتماعی مکلف است مراتب را بررسی و اعلام نظر نماید. نظر واحد کار و امور اجتماعی قطعی و لازم‌الاجرا است.

ماده ۱۸ـ مقرری بیمه بیکاری بیمه شدگانی که با دریافت مزد ایام بلاتکلیفی به کار اعاده می‌گردند قطع می‌شود و این قبیل افراد مکلفند مقرری دریافتی در دوران مزبور را طبق اعلام سازمان تأمین اجتماعی مسترد نمایند. مدیران و کارفرمایان بیمه شدگان موضوع این ماده و واحدهای کار و امور اجتماعی مکلفند مراتب اعاده به کار مقرری‌بگیر را کتباً به شعبه پرداخت کننده مقرری اطلاع دهند.

تبصره ـ مدیران و کارفرمایان بیمه شدگان موضوع این ماده مکلفند حق بیمه های موضوع ماده (۲۸) قانون تأمین اجتماعی و ماده (۵) قانون بیمه بیکاری، مربوط به ایام بلاتکلیفی را طبق ضوابط مقرر به سازمان تأمین اجتماعی پرداخت نمایند.

ماده ۱۹ـ در مواردی که بیمه‌شده بیکار تحت هر عنوان من غیرالحق مبالغی را از صندوق بیمه بیکاری دریافت نموده باشد، ملزم به بازپرداخت وجوه دریافتی مذکور خواهد بود.

سازمان تأمین اجتماعی با استفاده از اختیارات اجرایی ناشی از قانون تأمین اجتماعی نسبت به وصول وجوه موضوع این ماده اقدام می‌نماید.

ماده ۲۰ـ مراکز خدمات اشتغال مکلفند ظرف (۳۰)روز نسبت به تأمین و معرفی نیروی کار مورد نیاز که از طرف مدیران و کارفرمایان به آنان اعلام می‌شود اقدام نمایند و در غیر این صورت مراتب عدم امکان تأمین نیروی مذکور را کتباً به واحد درخواست کننده اطلاع دهند.

ماده ۲۱ـ کلیه وزارتخانه‌ها و سازمان‌های دولتی که به نحوی از انحاء پروانه کسب کار و موافقت اصولی و اجازه تأسیس واحدهای تولیدی و صنعتی و کشاورزی و خدمات فنی را صادر می‌نمایند، موظفند بیمه شدگانی را که مقرری بیمه بیکاری دریافت می‌نمایند براساس معرفی واحدهای کار و امور اجتماعی جهت اخذ مجوزهای کسب و کار و موافقت اصولی، در اولویت قرار دهند.

تبصره ـ مقرری بیمه شدگان بیکاری که با استفاده از مزایای قانون بیمه بیکاری و

این آیین‌نامه موفق به اخذ پروانه کسب و کار و یا موافقت اصولی می‌شوند از تاریخ آغاز بهره‌برداری و کسب و کار طبق اعلام وزارت کار و امور اجتماعی قطع می‌گردد.

ماده ۲۲ـ آن دسته از بیمه شدگانی که تاریخ وقوع بیکاری آنان قبل از تاریخ ۱۳۶۹/۵/۶ باشد از هر حیث مشمول قانون و مقررات و دستورالعملهای مربوط به قانون دوره آزمایشی بیمه بیکاری خواهند بود.

ماده ۲۳ـ در اجرای ماده (۱۲) قانون، اعتبار لازم جهت هزینه های اداری و پرسنلی وزارت کار و امور اجتماعی و سازمان تأمین اجتماعی در اجرای قانون بیمه بیکاری و این آیین‌نامه براساس توافق وزرای بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و کار و امور اجتماعی از محل درآمدهای ناشی از قانون بیمه بیکاری تعیین می‌گردد و به مصرف می‌رسد.

ماده ۲۴ـ مقررات این آیین‌نامه از تاریخ اتمام دوره قانون آزمایشی بیمه بیکاری (۱۳۶۹/۵/۶) لازم‌الاجرا است.

معاون اول رئیس جمهور ـ حسن حبیبی

۱۰ـ آیین‌نامه کارهای سخت و زیان‌آور مصوب ۱۱۳۷۱ /۹/۲۹ موضوع ماده ۵۲ قانون کار

ماده ۱ـ کارهای سخت و زیان‌آور کارهایی است که در آنها عوامل فیزیکی، شیمیایی، مکانیکی و بیولوژیکی محیط کار غیراستاندارد بوده که در اثر اشتغال کارگر تنشی به مراتب بالاتر از ظرفیتهای طبیعی (جسمی و روانی) در وی ایجاد می‌گردد که نتیجه آن بیماری شغلی و عوارض ناشی از آن می‌باشد.

تبصره ـ کارهایی که در آن عوامل و شرایط محیط کار به دلیل نقص یا عدم استفاده از امکانات فنی و مهندسی و موازین پیشگیری غیراستاندارد باشد چنانچه با رفع نقص و یا به کارگیری امکانات فوق بتوان این عوامل را به حد استاندارد و مجاز رسانید جزء کارهای سخت و زیان‌آور محسوب نمی‌گردد.

۱ـ نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۴۰۴۲ مورخ ۱۳۷۲/۳/۴.

تشخیص این امر به عهده کمیته ماده ۱۸ این آیین‌نامه خواهد بود. براین اساس کارهای سخت و زیان‌آور به شرح مواد آتی خواهد بود.

ماده ۲ـ کار در معادن اعم از تحت‌الارضی یا سطح‌الارضی که ایجاب می‌نماید کارگران در تونلها و راهروهای سرپوشیده به استخراج بپردازند.

تبصره ـ کار استخراج شامل جداکردن یا منفجر ساختن مواد از سطح کار، حمل مواد عملیات مربوط به انفجار، اداره تأسیسات آب و برق در داخل معدن و به طور کلی هرگونه مباشرت و نظارتی که ایجاب نماید کارگر در تونلها، راهروها یا میله‌های معدن انجام وظیفه نماید، می‌باشد.

ماده ۳ـ حفر قنوات و چاهها و فاضل‌آبها و تونلهای زیرزمینی و کار در مخازن سربسته.

ماده ۴ـ تخلیه و حمل مواد مذاب از کوره های مشغول به کار و کار مستمر در مجاورت کوره های ذوب به نحوی که در معرض مستقیم حرارت یا بخارات زیان‌آور متصاعد از کوره باشد.

ماده ۵ـ کار کارگرانی که مستقیماً و مستمراً در امر تولید در کارگاههای دباغی، سالامبورسازی و روده پاک‌کنی اشتغال دارند و کار مستمر در گندابروها، جمع‌آوری، حمل و دفن زباله شهری.

ماده ۶ـ کار کارگرانی که مستمراً به امر جمع‌آوری و انتقال و انبارکردن کود (نظافت مستمر طویله، اصطبل، سالنهای پرورش طیور) در واحدهای دامداری و طیور اشتغال دارند.

ماده ۷ـ کار مستمر و مداوم در فضای باز و در ارتفاع بیش از پنج متر از سطح زمین بر روی دکلها، اطاقک‌های متحرک، داربستها و اسکلتها.

ماده ۸ـ کار مداوم بر روی خطوط و پستهای انتقال برق با فشار شصت‌وسه کیلوولت و بالاتر.

ماده ۹ـ مشاغل شن پاشی، پخت آسفالت دستی، قیرپاشی و مالچ پاشی.

ماده ۱۰ـ عملیات جوشکاری در داخل مخازن.

ماده ۱۱ـ کارهایی که استمرار آنها موجبات ابتلا به بیماری های حاصل از اشعه را فراهم می‌آورد نظیر کار با مواد رادیواکتیو و قرار گرفتن در معرض پرتوهای یونساز به

تشخیص مراجع ذیصلاح و به استناد قانون حفاظت در برابر اشعه مصوب جلسه مورخ بیستم فروردین ماه ۱۳٦۸ مجلس شورای اسلامی.

ماده ۱۲ـ کار در محلهای با فشار محیط بیش از حد مجاز از قبیل غواصی.

ماده ۱۳ـ کار مستمر در محیطهایی که با وجود رعایت مقررات حفاظتی و ایمنی موجبات بیماری‌های گوشی و یا کری کارگر را فراهم سازد.

ماده ۱۴ـ کار در امور سمپاشی باغات و اشجار و مزارع و ضدعفونی اماکن و طویله‌ها و آشیانه‌های مرغداری درزمان سمپاشی.

ماده ۱۵ـ کار کارگرانی که مستقیماً در امر تولید و ترکیب سموم و حشره کشها اشتغال دارند در زمان انجام کار.

ماده ۱۶ـ کار با وسایل دارای ارتعاش در حدی که برای سلامتی کارگر زیان‌آور باشد.

ماده ۱۷ـ مرکز تحقیقات و تعلیمات حفاظت و بهداشت کار حد مجاز و استاندارد هر یک از مواد شیمیایی و عوامل بیولوژیکی و فیزیکی که در این آیین‌نامه نام برده شده است پس از تشکیل کمیته های تخصصی تعیین و جهت تصویب به شورای عالی حفاظت فنی پیشنهاد می‌نماید.

ترکیب کمیته‌های تخصصی تعیین و جهت تصویب شورایعالی حفاظت فنی تعیین خواهد نمود.

ماده ۱۸ـ به منظور حسن اجرای مقررات این آیین‌نامه کمیته‌ای متشکل از اعضای زیر:

۱ـ مدیرکل کار و امور اجتماعی استان که ریاست کمیته را عهده‌دار خواهد بود.

۲ـ بازرس کار استان به انتخاب مدیرکل کار و امور اجتماعی.

۳ـ یک نفر نماینده سازمان تأمین اجتماعی استان.

٤ـ یک نفر پزشک یا کارشناس بهداشت حرفه‌ای با معرفی سازمان منطقه‌ای بهداشت، درمان و آموزش پزشکی استان.

۵ـ یک نفر نماینده کارفرما به انتخاب و معرفی کانون اتحادیه‌های صنفی استان

٦ـ یک نفر نماینده کارگر به انتخاب و معرفی کانون هماهنگی شوراهای اسلامی کار استان یا کانون انجمنهای کارگران استان و یا مجمع نمایندگان کارگران

استان.

۷ـ یک نفر نماینده اداره کل صنایع استان.

۸ـ یک نفر نماینده اداره کل صنایع سنگین استان.

۹ـ یک نفر نماینده اداره کل معادن و فلزات استان.

۱۰ـ یک نفر نماینده اداره کل کشاورزی استان.

۱۱ـ یک نفر نماینده صنعت نفت استان.

۱۲ـ یک نفر نماینده سازمان حفاظت محیط زیست استان.

۱۳ـ یک نفر نماینده سازمان جهاد سازندگی استان.

۱٤ـ یک نفر از اساتید دانشگاه با معرفی دانشگاه استان.

در هر استان و محل اداره کل کار و امور اجتماعی و با وظایف زیر تشکیل می‌گردد:

الف ـ تطبیق مشاغل سخت و زیان‌آور با مواد این آیین‌نامه و اعلام آن به مراجع ذیربط.

ب ـ بررسی مشاغلی که در این آیین‌نامه به عنوان کارهای سخت و زیان‌آور ذکر نگردیده است و از طرف کارگران یا کارفرمایان و یا سایر مراجع سخت و زیان‌آوری آن تقاضا شده و اعلام نتیجه به شورای عالی حفاظت فنی.

ج ـ بررسی مواردی که شغل یا مشاغل به اتخاذ تدابیر لازم حالت سختی و زیان‌آوری آنها از بین رفته و در عداد مشاغل عادی درآمده‌اند و اعلام آن به مراجع ذیربط به منظور حذف مزایایی که به عنوان مزایای کار سخت و زیان‌آور پرداخت می‌گردیده است.

تبصره ۱ـ جلسات کمیته مذکور با حضور حداقل ۷ نفر از اعضا رسمیت یافته و تصمیمات کمیته با اکثریت آرای حاضرین در جلسه معتبر خواهد بود.

تبصره ۲ـ کمیته قبل از اتخاذ تصمیم موظف است نظریات کارشناسی را درخصوص ارزیابی محیط کار از نظر حدمجاز عوامل فیزیکی و شیمیایی و مکانیکی شرایط کار و وسایل استحفاظی جمعی و فردی از مرکز تحقیقات و تعلیمات حفاظت و بهداشت کار و یا سایر مراجع مورد تأیید وزارت کار و امور اجتماعی تحصیل نماید.

ماده ۱۹ـ کلیه کارفرمایان مکلفند قبل از ارجاع کارهای سخت و زیان‌آور به کارگران جدیدالاستخدام و یا کارگرانی که می‌خواهند جدیداً به اینگونه کارها گمارده

شوند ترتیب انجام معاینات پزشکی آنان را از لحاظ قابلیت و استعداد جسمانی متناسب با نوع کارهای مرجوع بدهند.

ماده ۲۰ـ مقررات این آیین‌نامه بـه اسـتناد تبـصره مـاده ۵۲ قـانون کـار جمهـوری اسلامی ایران می‌باشد و ارتباط به تصمیمات کمیته های موضوع قانون بازنشستگی پیش از موعـد بیمـه شـدگان تـأمین اجتمـاعی موضـوع مـصوبات مـورخ ۱۳٦۷/۲/۲۸ و ۱۳۷۰/٦/۲٤ مجلس محترم شورای اسلامی که مطابق با ضوابط و مقررات خاص خـود و در ارتباط با شخص و شغل و زمان و موقعیت کار به مورد اجرا گذاشته شده اسـت، ندارد.

این آیین‌نامه مشتمل بر ۲۰ ماده و ٤ تبصره به استناد ماده ۵۲ قـانون کـار جمهـوری اسلامی ایران در جلسه نهایی مورخ ۱۳۷۰/۳/٤ شورای عالی کار تهیه و پس از بررسـی مجدد و اصلاحاتی در جلسه متعدد شورای عالی حفاظت فنی در جلسه ۷۱/۸/۱۲ تأیید و در تاریخ ۷۱/۹/۲۹ به تـصویب وزرای کـار و امـور اجتمـاعی و بهداشـت، درمـان و آموزش پزشکی رسید.

وزیر کار و امور اجتماعی وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
حسین کمالی رضا ملک زاده

۱۱ـ دستورالعمل اجرایی قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت در سازمان تأمین اجتماعی (مصوب ۱۳۷۲/۴/۳۰ و اصلاحیه‌های بعدی)

ماده ۱ـ جدول تخصیص مشاغل مستخدمان مشمول این آیین‌نامه نامه به گروههای ورودی جدول موضوع ماده یک قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت بـه شـرح زیر می‌باشد:

ـ کلیه مشاغلی که شرایط تحصیلی احراز آنها مدرک پایان دوره راهنمایی تحـصیلی (سیکل) است در گروه «دو» تخصیص می‌یابند.

– کلیه مشاغلی که شرایط تحصیلی احـراز آنهـا مـدرک پایـان دوره کامـل متوسـط (دیپلم) است درگروه «چهار» تخصیص می‌یابند.

– کلیه مشاغلی که شرایط تحصیلی احراز آنها مدرک فـوق دیـپلم اسـت در گـروه «پنجم» تخصیص می‌یابند.

- کلیه مشاغلی که شرایط تحصیلی احراز آنها لیسانس است در گروه «هفت» تخصیص می‌یابند.
- کلیه مشاغلی که شرایط تحصیلی احراز آنها فوق لیسانس است در گروه «نه» تخصیص می‌یابند.
- کلیه مشاغلی که شرایط تحصیلی احراز آنها دکتری است در گروه «ده» تخصیص می‌یابند.

ماده ۲ـ ضریب افزایش سنواتی تا پایان سال ۱۳۷۰ برابر ۳ درصد و از اول سال ۱۳۷۱ بین ۳ تا ۵ درصد براساس نتایج ارزشیابی شاغلین مورد عمل در سازمان تأمین اجتماعی که در این آیین‌نامه به اختصار، سازمان نامیده می‌شود، خواهد بود.

ماده ۳ـ میزان فوق‌العاده شغل کارکنان سازمان حداقل ۵۰٪ و حداکثر ۱۵۰٪ حقوق مبنای گروه مربوط تعیین می‌شود.[۱]

تبصره ۱ـ فوق العاده شغل آن دسته از مستخدمانی که تصدی مشاغل مدیریت را برعهده دارند علاوه بر فوق‌العاده شغل موضوع این ماده تا ۲۵٪ حقوق مبنا قابل افزایش است.

تبصره ۲ـ پرداخت فوق‌العاده های موضوع ماده (۳) این آیین‌نامه و تبصره یک آن طبق ضوابطی خواهد بود که با پیشنهاد سازمان به تصویب شورای حقوق و دستمزد خواهد رسید.

تبصره ۳ـ فوق‌العاده شغل مشاغل تخصصی و تحقیقی و آموزشی موضوع تبصره (۲) ماده (٤) قانون نظام هماهنگ پرداخت براساس ضوابط مورد عمل در دستگاه‌های مشمول قانون مزبور و پس از اجرا در دستگاه های مذکور، در سازمان قابل اجرا می‌باشد.[۲]

ماده ۴ـ فوق‌العاده کارانه به شاغلینی که بیش از استاندارد تعیین شده انجام وظیفه می‌نمایند معادل ۱۰۰ درصد حقوق مبنای آنان قابل پرداخت است.

۱ـ میزان فوق‌العاده شغل مشاغل سازمان حداقل ۵۰ درصد و حداکثر ۱۰۰ درصد حقوق مبنای تعیین می‌گردد. حداکثر فوق‌العاده مزبور در مورد معاونان و مشاوران مدیرعامل ۱۲۰ درصد خواهد بود.

۲ـ ماده ۳ به موجب مصوبه ۷٤/۱۱/۱۱هیأت وزیران به شرح متن اصلاح شده است و نیز در تبصره ۳ به موجب همین مصوبه عبارت آموزشی اضافه شده است .متن قدیم ماده ۳ عبارت بود از «میزان فوق‌العاده شغل مشاغل سازمان حداقل ۵۰ درصد و حداکثر ۱۰۰ درصد حقوق مبنا تعیین می‌گردد. حداکثر فوق‌العاده مزبور درمورد معاونان و مشاوران مدیر عامل ۱۲۰ درصد خواهد بود».

استاندارد مشاغل عمومی توسط سازمان امور اداری و استخدامی کشور تعیین و ابلاغ خواهد گردید. سازمان نیز در اجرای ماده (۵) قانون نظام هماهنگ استانداردهای مشاغل اختصاصی خود را تهیه و جهت تأیید به سازمان امور اداری و استخدامی کشور ارسال خواهد نمود.

فوق‌العاده مزبور پس از تصویب شورای حقوق و دستمزد قابل پرداخت خواهد بود.

ماده ۵ـ سازمان می‌تواند به منظور جذب و نگهداری نیروهای مناسب به شاغلان مشاغل اختصاصی و مدیریت حداکثر تا میزان ۸۰٪ حقوق و فوق‌العاده شغل گروه مربوط و به شاغلان سایر مشاغل تخصصی بین ۲۰٪ تا ٤۰٪ حقوق مبنا و فوق‌العاده شغل گروه مربوط فوق‌العاده خاص تحت عنوان فوق‌العاده جذب پرداخت کند.

تبصره ـ ضوابط پرداخت فوق‌العاده خاص توسط سازمان تأمین اجتماعی تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.[۱]

ماده ۶ـ سازمان مکلف است طرح طبقه‌بندی مشاغل خود را براساس مواد (۱ و۳) قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت تدوین و پس از تأیید سازمان امور اداری و استخدامی کشور به مرحله اجرا گذارد.

ماده۷ـ در صورتی که مجموع حقوق و فوق‌العاده شغل مستخدمان سازمان با اجرای این تصویب نامه کمتر از حقوق و مزایای مستمر آنان قبل و بعد از تاریخ ۱۳۷۱/۱/۱ گردد تفاوت تطبیق مربوط، به مستخدم پرداخت می‌گردد. افزایشهای بعدی حقوق و فوق‌العاده شغل این گونه مستخدمان از تفاوت تطبیق مذکور کسر می‌گردد.

معاون اول رئیس جمهور حسن حبیبی

۱۲ـ آیین‌نامه اجرایی قانون نحوه تأثیر سوابق خدمت غیردولتی در احتساب حقوق بازنشستگی و وظیفه و مستمری کارکنان دولت مصوب ۱۳۷۲/۱۲/۲۴ هیأت وزیران

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۲/۱۲/۲٤ بنا به پیشنهاد شماره ۲۸۰۱/د مورخ

۱ـ به موجب مصوبه ۱۱/۱۱/۱۳۷٤ هیأت وزیران ماده ۵ الحاق شده است و مواد ۵ و ٦ به مواد٦ و ۷ تغییریافته‌اند، نیز به موجب مصوبه ۱۳۷٤/۱۲/۲۹عبارت «فوق‌العاده خاص» در ماده ۵ به عبارت «فوق‌العاده خاصی تحت عنوان فوق‌العاده جذب» تغییر کرده است؛ نیز به موجب مصوبه مورخ ۱۳۷٦/۳/۱۱عبارت «حقوق وفوق‌العاده شغل» جایگزین «حقوق مبنا و فوق‌العاده شغل» در ماده ۵ الحاقی شده است.

۱۳۷۲/۵/۳۰ سازمان اموراداری و استخدامی کشور و به استناد تبصره (۳) ماده واحده قانون نحوه تأثیر سوابق خدمت غیردولتی در احتساب حقوق بازنشستگی و وظیفه مستمری کارکنان دولت ـ مصوب ۱۳۷۲ ـ آیین‌نامه اجرایی قانون مذکور را به شرح زیر تصویب نمود:

ماده ۱ـ مستخدمین موضوع قانون فوق‌الذکر در هنگام بازنشستگی (با دارابودن حداقل بیست سال سابقه خدمت دولتی) یا ازکارافتادگی در صورتی که بابت خدمت در شرکت‌ها و مؤسسات غیردولتی حق بیمه یا کسور بازنشستگی پرداخت نموده باشند می‌توانند با درخواست کتبی، کسور بازنشستگی یا حق بیمه مزبور را طبق مفاد این آیین‌نامه به صندوق بیمه یا بازنشستگی محل خدمت فعلی خود انتقال دهند. مدتی که حق بیمه کسور بازنشستگی پرداخت نموده‌اند صرفاً در محاسبه میزان حقوق بازنشستگی و وظیفه ازکارافتادگی به جمع سنوات خدمت آنان اضافه می‌گردد و در محاسبه سنوات خدمت لازم برای بازنشستگی، اعطای پایه، درجه یا نظایر آن منظور نخواهد گردید.

تبصره ـ مستخدمینی که از تاریخ لازم‌الاجرا شدن قانون فوت نموده یا بنمایند و واجد شرایط فوق‌الذکر باشند با درخواست کلیه مستمری‌بگیران از لحاظ تعیین حقوق وظیفه مشمول حکم ماده فوق قرار می‌گیرند.

ماده ۲ـ کسور بازنشستگی یا حق بیمه مربوط به سوابق خدمت مستخدم اعم از سهم مستخدم و سهم کارفرما منهای وجهی که بابت بیمه درمانی پرداخت شده است طبق سوابق و مدارک مربوط کلاً به صندوق بازنشستگی محل خدمت فعلی منتقل خواهد شد.

تبصره ۱ـ در صورتی که ارقام مربوط به بیمه درمانی جزو کسور بازنشستگی منظور شده باشد لکن رقم معینی از کسور بازنشستگی یا حق بیمه پرداختی را تشکیل ندهد، مجموع حق بیمه یا کسور بازنشستگی (سهم مستخدم و سهم کارفرما) از این بابت منظور می‌گردد.

تبصره ۲ـ در مواردی که میزان ارقام بیمه مربوط به علت فقد مدارک مشخص نیست، حق بیمه مربوط به سوابق خدمت مستخدم در کارگاهها و مؤسسات مشمول قانون تأمین اجتماعی اعم از سهم مستخدم و کارفرما (منهای سهم درمان) براساس

میانگین آخرین دستمزد مشمول کسر حق بیمه نزد سازمان تـأمین اجتمـاعی و حـداقل دستمزد زمان موصوف محاسبه و به صندوق بازنشـستگی محـل خـدمت فعلـی منتقـل خواهد شد.

ماده ۳ـ میزان کسور بازنشستگی متعلقه طبق ضوابط مورد عمـل برمبنـای آخـرین رقم حقوق و فوق‌العاده شغل یا عناوین مشابه قبل از بازنشستگی، ازکارافتادگی یا فوت تعیین می‌گردد.

تبصره ـ مابه‌التفاوت کسور بازنشستگی متعلقه با مبلغ حق بیمه یا کسور بازنشستگی منتقل شده (سهم شخص و کارفرما) به اقساط ماهانه و حـداکثر در ۳۲ مـدت خـدمت غیردولتی از مستخدم یا وراث وظیفه بگیر وی وصول خواهد شد.

ماده ۴ـ مقررات این آیین‌نامه در مورد مستخدمینی که بـه لحـاظ اسـتعفا، اخـراج، انفصال، بازخرید خدمت یا به هر علت دیگر رابطه استخدامی آنان با شرکت یا مؤسسه محل خدمت قطع شده یا بشود و کسور بازنشستگی یا حق بیمه خود را دریافت ننموده باشند مجری خواهد بود و در مورد مستخدمینی که کـسور بازنشـستگی یـا حـق بیمـه مربوط را جزئاً یا کلاً از صندوق بازنشستگی مربوط دریافـت کـرده یـا بنماینـد، مـدت خدمت غیردولتی آنان در اجرای مقررات این آیین‌نامه قابل محاسبه نخواهد بود.

ماده ۵ـ مبنای استفاده از حمایتهای قانونی صندوق جدید، منوط بـه وجـود همـان حمایتها در صندوق پیشین مستخدم و پرداخت کسور مربوط براساس نـوع حمایتهـای مزبور می‌باشد.

معاون اول رئیس جمهور ـ حسن حبیبی

۱۳ـ آیین‌نامه اجرایی قانون حالت اشتغال مستخدمین شهید، جانباز ازکارافتاده و مفقودالاثر انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی ۱۳۷۳/۶/۱۳[1]

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۳/٦/۱۳ بنـا بـه پیـشنهاد شـماره ٦۹۰٦/د مـورخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۵ سازمان اموراداری و استخدامی کشور، به استناد تبصره (۹) قانون «حالـت اشتغال مستخدمین شـهید، جانبـاز ازکارافتـاده و مفقـودالاثر انقـلاب اسـلامی و جنـگ تحمیلی» ـ مصوب ۱۳۷۲ ـ آیین‌نامه اجرایی قانون یاد شده را بـه شـرح زیـر تـصویب

۱ـ نقل از روزنامه رسمی شماره ۱٤٤۳۹ مورخ ۱۳۷۳/۷/۹.

کرد:

ماده ۱ـ واژه های اختصاری زیر در این آیین‌نامه به جای عبارتهای مشروح مربوط به کار می‌رود:

الف ـ قانون: قانون حالت اشتغال مستخدمین شهید، جانباز ازکارافتاده و مفقودالاثر انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی ـ مصوب ۱۳۷۲.

ب ـ دستگاه: کلیه دستگاه های مشمول قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت ـ مصوب ۱۳۷۰ ـ و کلیه نیروهای مسلح.

ج ـ جانباز ازکارافتاده کلی و آزادگان جانباز ازکارافتاده کلی: کسانی که حسب مورد بنا به تشخیص مرجعهای صالح (بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی یا ستاد رسیدگی به امور آزادگان یا مرجعهای ذیصلاح نیروهای مسلح) ازکارافتاده کلی شناخته شده و قادر به کار نباشند.

د ـ شهید و مفقودالاثر: افرادی که بنا به تأیید بنیاد شهید انقلاب اسلامی شهید یا مفقودالاثر شناخته شوند.

تبصره ـ تعیین شهید و مفقودالاثر در نیروهای مسلح با پیشنهاد کمیسیونهای موضوع ماده (۱۳٤) قانون مقررات استخدامی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ـ مصوب ۱۳۷۰ ـــ و ماده (۲۰) قانون ارتش جمهوری اسلامی ایران ـ مصوب ۱۳٦٦ ـ و تأیید بنیاد شهید انقلاب اسلامی صورت می‌گیرد.

در صورت بروز اختلاف نظر مطابق تدبیر مقام معظم فرماندهی کل قوا ـــ موضوع نامه شماره ۵۱۷۳ مورخ ۱۳٦۹/۱۱/۱۱ ستاد کل نیروهای مسلح ـ اقدام می‌شود.

هـ ـ پست یا شغل سازمانی با نام: مجموعه مشاغل مرتبط با پستهای متناسب با مشاغل قبلی مشمولان قانون است که بنا به پیشنهاد دستگاه مربوط به تأیید مرجعهای ذیصلاح تصویب کننده تشکیلات دستگاه مربوط برسد.

و ـ مستخدمان نیروهای مسلح: مستخدمان ثابت و پیمانی نیروهای مسلح.

ماده ۲ـ شهدا، مفقودالاثرها، جانبازان ازکارافتاده کلی و آزادگان جانباز ازکارافتاده کلی که حقوق وظیفه یا مستمری آنان حسب مورد براساس قانون واگذاری پرداخت حقوق و مزایای ماهانه وراث شهدا و مفقودین نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران و کارمندان کشوری به بنیاد شهید انقلاب اسلامی ـ مصوب ۱۳٦٤ ـــ برقرار شده یا

می‌شود، مشمول این آیین‌نامه هستند.

تبصره ـ اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی و قضات نیز مشمول این آیین‌نامه هستند.

ماده ۳ـ حقوق و مزایای حالت اشتغال آن دسته از شهدا، جانبازان ازکارافتاده کلی، آزادگان ازکارافتاده کلی و مفقودالاثرهایی که مستخدم دولت نبوده یا مشمول قانون کار هستند پس از کسر حق بیمه مقرر و واریز آن به صندوق تأمین اجتماعی توسط بنیاد شهید انقلاب اسلامی پرداخت می‌شود.

تبصره ـ حقوق بازنشستگی، وظیفه یا مستمری افراد یاد شده یا بازماندگان آنها توسط سازمان تأمین اجتماعی برقرار و پرداخت می‌شود.

ماده ۴ـ کلیه دستگاه‌ها مکلفند اطلاعات و مدارک مورد نیاز برای ایجاد پستها یا مشاغل سازمانی با نام را در اختیار مرجعهای ذیصلاح تصویب کننده تشکیلات دستگاه مربوط قرار دهند.

تبصره ۱ـ پستها یا مشاغل یاد شده علاوه بر پستهای سازمانی مصوب، به مجموعه تشکیلات دستگاه ذیربط افزوده می‌شود و با فوت عادی یا رسیدن سنوات خدمت مقرر و بازنشسته تلقی شدن مشمولان این آیین‌نامه، پستها و مشاغل مزبور از مجموعه تشکیلات تفصیلی دستگاه حذف می‌شود.

تبصره ۲ـ در صورت ادغام، انحلال یا واگذاری دستگاه ها، پستها و مشاغل با نام موضوع این ماده به مجموعه تشکیلاتی دستگاه اصلی یا مادر منتقل می‌شود و در مورد دستگاه‌هایی که از دستگاهی جدا و به دستگاه دیگری ملحق می‌شوند مطابق مصوبه مربوطه عمل می‌شود.

ماده ۵ـ از تاریخ تصویب قانون (۱۳۷۲/۶/۳۰) حقوق حالت اشتغال مشمولان این آیین‌نامه همانند مستخدمان شاغل همتراز تعیین می‌شود و مستخدمان مشمول با رعایت ضوابط طرح طبقه‌بندی مشاغل با انتصاب در پستها یا مشاغل با نام به گروههای مربوط تخصیص می‌یابند و همواره از امتیاز دو گروه یا درجه بالاتر از گروه یا درجه استحقاقی استفاده می‌کنند. مشمولان یاد شده فقط از حقوق و افزایش شغل، تفاوت تطبیق حقوق (حسب مورد)، کمک هزینه عائله‌مندی و اولاد و کمک هزینه مسکن درخصوص نیروهای مسلح ـ که براساس مقررات مربوط پرداخت می‌شود ــ از آغاز استخدام تا

رسیدن به شرایط عمومی بازنشستگی با رعایت مقررات مربوط مانند شاغلان مشابه برخوردار می‌شوند و پس از آن حسب مورد حقوق بازنشستگی یا مستمری عائله تحت تکفل از صندوق بازنشستگی مربوط به آنها پرداخت می‌شود.

تبصره ۱ـ حقوق حالت اشتغال مشمولان تبصره (۱) اصلاحی قانون و ماده (۳) این آیین‌نامه نیز براساس ضوابط مقرر در این ماده تعیین می‌گردد.

تبصره ۲ـ آن عده از مشمولان این آیین‌نامه که تا پیش از تصویب قانون یا سنوات خدمت افزون بر سی سال بازنشسته شده باشند با رعایت مقررات مربوط مشمول تبصره (٤) ماده (۲) قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت هستند و از افزایش سنواتی مضاعف استفاده می‌کنند.[۱]

ماده ۶ـ بنیاد شهید انقلاب اسلامی مکلف است کسورات بازنشستگی موضوع تبصره (۳) قانون واگذاری پرداخت حقوق و مزایای ماهانه وراث شهدا و مفقودین نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران و کارمندان کشوری به بنیاد شهید انقلاب اسلامی ـ مصوب ۱۳٦٤ ـ را به صندوق‌های دستگاه‌های ذیربط مسترد کند.

تبصره ـ در صورتی که کسور بازنشستگی یاد شده صرف پرداخت حقوق مشمولان قانون واگذاری پرداخت حقوق و مزایای ماهانه وراث شهدا و مفقودین نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران و کارمندان کشوری به بنیاد شهید انقلاب اسلامی شده باشد، بودجه لازم برای پرداخت حقوق مشمولان این آیین‌نامه در مورد صندوق های بازنشستگی مربوط در بودجه کل کشور پیش‌بینی و پرداخت می‌شود.

ماده ۷ـ حقوق حالت اشتغال مشمولان این آیین‌نامه تا رسیدن به شرایط عمومی بازنشستگی براساس ضوابط و مقررات دستگاه ذیربط و با رعایت معافیتهای مقرر

۱ـ به موجب مصوبه مورخ۱۳۷۹/۸/۱۵ ـ هیأت وزیران ماده ۵ به شرح متن اصلاح شده و یک تبصره به عنوان تبصره یک به آن الحاق شده و شماره تبصره ماده یادشده نیز به تبصره (۲) اصلاح شده است .متن قدیم ماده ۵عبارت بود از: «از تاریخ تصویب قانون (۱۳۷۲/٦/۳۰)حقوق حالت اشتغال مشمولان تبصره (٦) قانون همانند مستخدمان شاغل همطراز توسط دستگاه ذیربط تعیین می‌شود، مستخدمان مشمول با رعایت ضوابط طرح طبقه‌بندی مشاغل با انتصاب در پستها یا مشاغل با نام به گروههای مربوط تخصیص می‌یابند و همواره ازامتیاز دو گروه یا درجه بالاتر از گروه یا درجه استحقاقی استفاده می‌کنند .مشمولان یاد شده از حقوق، افزایش سنواتی، فوق‌العاده شغل، تفاوت تطبیق حقوق) حسب مورد(، کمک هزینه عائله مندی و اولاد، کمک هزینه مسکن درخصوص نیروهای مسلح ـ که براساس ضوابط مربوط پرداخت می‌شود ـ از آغاز استخدام تا رسیدن به شرایط عمومی بازنشستگی با رعایت مقررات مربوط مانند شاغلان مشابه برخوردار می‌شوند و پس از آن حسب مورد حقوق بازنشستگی یا مستمری عایله تحت تکفل از صندوق بازنشستگی مربوط به آنها پرداخت می‌شود».

حسب مورد مشمول برداشت کسور قانونی (بازنشستگی، بیمه و مالیات) است.

تبصره ـ کسور بازنشستگی شهدا و جانبازان ازکارافتاده کلی و آزادگان جانباز ازکارافتاده کلی و مفقودالاثرها از تاریخ شهادت یا جانبازی یا اسارت یا مفقودالاثر شدن تا تاریخ اجرای قانون طبق ضوابط مربوط و برمبنای حقوق مستمری یا وظیفه پرداخت شده در این مدت، توسط دولت به صندوق‌های بازنشستگی مربوط پرداخت می‌شود.

ماده ۸ـ در تعیین گروه یا افزایش سنواتی استحقاقی و عناوین مشابه مشمولان این آیین‌نامه، مدت استفاده از حقوق وظیفه تا تاریخ تطبیق وضع با قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت به عنوان سابقه خدمت قابل قبول برمبنای ۳٪ مورد محاسبه قرار می‌گیرد و پس از آن براساس ماده (۸) آیین‌نامه اجرایی قانون نظام هماهنگ پرداخت ۵٪ در هر سال است.

ماده ۹ـ مشمولان این آیین‌نامه از تاریخ تصویب قانون برمبنای آخرین شغل یا پست مورد تصدی زمان اشتغال فقط با استفاده از دو گروه یا درجه بالاتر از گروه یا درجه استحقاقی مربوط موضوع قانون تطبیق داده می‌شوند و در مواردی که به موجب تبصره های (۳) و(٤) ماده (۳) قانون نظام هماهنگ پرداخت از امتیاز دو گروه تشویقی برخوردار شده باشند مجاز به استفاده مضاعف از امتیاز یاد شده نیستند.

ماده ۱۰ـ ارتقای گروه مستخدمان مشمول این آیین‌نامه به گروهها یا درجات یا عناوین مشابه که با توجه به مقررات استخدامی مربوط مستلزم کسب امتیازهای خاص (براساس سیستم‌های امتیازی) یا طی دوره‌های آموزشی است بدون رعایت شرایط مزبور انجام می‌شود.

ماده ۱۱ـ حقوق حالت اشتغال آن عده از مشمولان این آیین‌نامه که در زمان تصدی مقامات موضوع تبصره (۲) ماده (۱) قانون نظام هماهنگ پرداخت یا همتراز آنان شهید، جانباز ازکارافتاده کلی یا آزاده جانباز ازکارافتاده کلی شده باشند براساس عدد مبنای مربوط و همانند مقامات شاغل تعیین می‌شود.

ماده ۱۲- مستخدمان بازنشسته شهید، جانباز ازکارافتاده کلی، آزاده جانباز ازکارافتاده کلی و مفقودالاثر انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی با استفاده از امتیاز دو گروه یا درجه بالاتر موضوع قانون یا قانون نظام هماهنگ پرداخت همچنان بازنشسته تلقی می‌شوند.

ماده ۱۳ـ در مواردی که جانبازان ازکارافتاده کلی و آزادگان جانباز ازکارافتاده کلی قبل از رسیدن به شرایط عمومی بازنشسته فوت کنند از تاریخ فوت تا رسیدن به سن بازنشستگی حقوق وظیفه یا مستمری ذیربط براساس مقررات استخدامی دستگاه مربوط تعیین و پرداخت می‌شود.

تبصره ـ در صورتی که حیات مفقودالاثر موضوع قانون حین استفاده از حقوق حالت اشتغال محرز شود، از زمان احراز با آنان براساس مقررات مربوط رفتار می‌شود.

ماده ۱۴ـ در کلیه دستگاه‌های مشمول این آیین‌نامه، حقوق وظیفه یا مستمری وراث اناث تحت تکفل شاهد که پس از اختیار شوهر مطلقه شده‌اند پس از تأیید وقوع طلاق و ضرورت آن توسط بنیاد شهید انقلاب اسلامی دوباره برقرار می‌شود.

ماده ۱۵ـ وراث قانونی شهدا و مفقودان موضوع قانون چنانچه بیش از یک شهید یا مفقودالاثر داشته باشند فقط می‌توانند به انتخاب خود از یک حقوق حالت اشتغال یا وظیفه یا مستمری مورث مربوط استفاده کنند.

ماده ۱۶ـ افراد تحت تکفل موضوع تبصره(۲) قانون عبارتند از:

الف ـ فرزندان، نوادگان، یا زوجه دایمی و مادر و پدری که در کفالت مشمولان این آیین‌نامه بوده‌اند، همچنین نوادگانی که در کفالت ایشان بوده‌اند با دارابودن شرایط زیر:

۱ـ فرزندان و نوادگان پسر از بیست سال کمتر داشته باشند مگر اینکه به موجب مدارک مثبته در یکی از دانشگاه ها یا مؤسسات آموزشی رسمی عالی مشغول تحصیل باشند که در این صورت نیز حقوق وظیفه آنان در پایان بیست‌وپنج سالگی قطع می‌شود.

۲ـ فرزندان و نوادگان دختر تا بیست سالگی به شرط نداشتن شوهر، ولی اگر به موجب مدارک مثبته در یکی از دانشگاه‌ها یا مؤسسات آموزشی رسمی عالی مشغول تحصیل باشند و شوهر نداشته باشند حقوق وظیفه آنان در پایان بیست‌وپنج سالگی قطع می‌شود.

۳ـ مادر، به شرط نداشتن شوهر.

٤ـ عیال دایمی، تا زمانی که شوهر اختیار نکرده باشد.

۵ـ شوهر، در صورتی که علیل و ازکارافتاده و در کفالت عیال خود باشد.

٦ـ فرزندان و نوادگان علیل یا ناقص‌العضو مشمولان این آیین‌نامه که قادر به انجام

کار نباشند در تمام مدت عمر.

ب ـ برادر و خواهر علیل یا ناقص‌العضو که در کفالت مشمولان این آیین‌نامه بوده و قادر به انجام کار نباشند در تمام مدت عمر.

ج ـ خواهر (به شرط نداشتن شوهر) و برادری که در کفالت مشمولان این آیین‌نامه بوده‌اند تا پایان (۲۰ سالگی، مگر اینکه به موجب مدارک مثبته در یکی از دانشگاه ها یا مؤسسات آموزشی رسمی عالی مشغول تحصیل باشند و در این صورت تا پایان بیست‌وپنج سالگی.

تبصره ۱ـ فرزندان دختر و خواهر تحت تکفل در صورتی که پس از پایان (۲۰) سالگی یا (۲۵) سالگی حسب مورد شوهر نداشته و با تأیید بنیاد شهید انقلاب اسلامی برای تأمین زندگی خود درآمدی نداشته باشند، تا زمانی که درآمد ندارند.

تبصره ۲ـ تشخیص مصادیق افراد تحت تکفل پس از طی تشریفات قانونی با دستگاه پرداخت کننده حقوق حالت اشتغال یا بازنشستگی یا وظیفه یا مستمری است.

معاون اول رئیس جمهور ـ حسن حبیبی

۱۴– آیین‌نامه اجرایی قانون نظام هماهنگ حقوق بازنشستگی و وظیفه مصوب ۱۳۷۳/۱۲/۲۴

ماده ۱ـ در تعیین حقوق بازنشستگی و وظیفه ازکارافتادگی و وظیفه وراث مستخدمان مشمول ماده (۲) قانون نظام هماهنگ حقوق بازنشستگی و وظیفه‌مصوب ۱۳۷۳ – که از این پس در این آیین‌نامه به اختصار قانون نامیده می‌شود – معدل حقوق مبنای گروه‌های مربوط، افزایش سنواتی (به میزان مندرج در بند(ب) ماده (۲) قانون و حسب مورد تبصره (٤) ماده مزبور و فوق‌العاده شغل متعلق بر اساس مدارک تحصیلی، سنوات خدمت، مشاغل مورد تصدی و سوابق‌تجربی طبق مقررات جاری و مورد عمل شاغلان دستگاه ذیربط در سه سال آخر خدمت از تاریخ ۱۳۷٤/۱/۱ با رعایت مقررات مربوط ملاک عمل قرار می‌گیرد.

تبصره ۱ـ ایثارگران و شاغلان در مناطق جنگی و جنگ‌زده از کلیه امتیازات پیش‌بینی شده در قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت و سایر مقررات مربوط

به شاغلان بهره‌مند می‌شوند.

تبصره ۲ـ منظور از سه سال آخر خدمت مدتی است که مستخدم به خدمت اشتغال داشته و از حقوق و مزایای اشتغال بهره‌مند شده است.

تبصره ۳ـ در تعیین حقوق بازنشستگی و وظیفه موضوع این ماده - به استثنای افزایش سنواتی - ضریب ۱۲۰ ریال ملاک عمل قرار می‌گیرد.

تبصره ۴ـ افزایش سنواتی مضاعف موضوع تبصره (٤) ماده (۲) قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت به حداکثر مقرر در ماده (١٦) قانون یاد شده افزوده‌می‌شود سپس دو سوم مجموعه این دو مبلغ تا میزان حقوق بازنشستگی استحقاقی طبق مقررات به مستخدم پرداخت می‌شود.

تبصره ۵ ـ فوق‌العاده شغل مستخدمانی که سه سال آخر خدمت یا قسمتی از آن را در مأموریت ثابت خارج از کشور به سر برده‌اند بر اساس آخرین حقوق مبنای‌گروه استحقاقی مربوط در سال آخر خدمات آنان تعیین و ملاک محاسبه حقوق بازنشستگی و ازکارافتادگی قرار می‌گیرد.

ماده ۲ـ اعضای هیأت علمی مشمول قانون اصلاح پاره‌ای از مقررات مربوط به پایه حقوق اعضای رسمی هیأت علمی (آموزشی و پژوهشی) شاغل وبازنشسته دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی - مصوب ١٣٦٨ - که تا پایان سال ۱۳۷۲ شاغل بوده و از تاریخ ۱۳۷۳/۱/۱ به بعد بازنشسته، ازکارافتاده و فوت‌شده یا بشوند از تاریخ بازنشستگی، ازکارافتادگی و فوت مشمول مفاد ماده (۱) قانون و تبصره‌های آن هستند.

ماده ۳ـ اعضای هیأت علمی مشمول قانون اصلاح پاره‌ای از مقررات مربوط به پایه حقوق اعضای هیأت علمی (آموزشی و پژوهشی) شاغل و بازنشسته‌دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی - مصوب ١٣٦٨ - که تا پایان سال ۱۳۷۲ بازنشسته، ازکارافتاده و فوت شده‌اند از تاریخ ١٣٧٤,١,١ مشمول مفاد تبصره(۳) ماده (۲) قانون می‌شوند.

ماده ۴ـ شغلی که مستخدم به موجب حکم صادر شده تصدی آن را به عهده داشته است، در اجرای مقررات این آیین‌نامه ملاک عمل قرار می‌گیرد و وظایف ومسئولیتهایی که علاوه بر وظایف شغل اصلی به مستخدم محول شده است مورد محاسبه قرار نمی‌گیرد.

ماده ۵ ـ هر گونه تغییر در دریافتی (حقوق و فوق‌العاده شغل) مستخدمان مشمول

قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت که تا تاریخ ۱۳۷٤/۱/۱ به مورد اجرا گذاشته شده است در مورد مستخدمان مشمول قانون نیز با رعایت فاصله تاریخ اجرای تصویب‌نامه یا بخشنامه مربوط تا تاریخ فوق‌الذکر به طور دقیق‌اعمال می‌شود.

ماده ۶ـ پستها یا مشاغل مورد تصدی مستخدمان مشمول قانون در زمان اشتغال با توجه به ماهیت وظایف تعیین شده و شرایط احراز تحصیلی و تجربی دریکی از رشته‌های شغلی تخصیص می‌یابد. در صورت عدم رشته شغلی متناسب یا نبودن شرط تحصیلی و تجربی شاغل آن، پست یاد شده در یکی از رشته‌های‌شغلی که از لحاظ نوع و وظایف و گروه شغلی مشابه یا هم ردیف باشد تخصیص می‌یابد.

تبصره ـ مستخدمان مشمول قانون که بر اساس ضوابط مورد عمل در تاریخ اجرای قانون با توجه به پست یا شغل مورد تصدی واجد شرایط احراز اولین طبقه‌رشته شغلی مربوط نباشند در طبقه یک رشته شغلی یاد شده استقرار یافته و گروه آنها بر مبنای شرایط تحصیلی و تجربی آنان تعیین می‌شود.

ماده ۷ـ مستخدمانی که پس از تاریخ اجرای مرحله دوم قانون استخدام کشوری از طریق یکی از طرح‌های امتیازی (طرح‌های ارزیابی مشاغل مدیران، مشاغل‌تخصصی و تحقیقی، مشاغل معلمان کشور، مشاغل ویژه رشته‌های پزشکی و مشاغل هنرمندان کشور) مورد ارزیابی قرار گرفته و در یکی از گروه‌های ۱۰، ۱۱ و۱۲ استقرار یافته‌اند در صورت داشتن سنوات تجربی لازم گروه آنان حسب مدرک تحصیلی بر اساس جدول زیر تعیین می‌شود:

مدرک تحصیلی گروه قبلی گروه فعلی (در اجرای قانون)

مدرک تحصیلی	گروه قبلی	گروه فعلی
لیسانس	۱۰	۱۱
لیسانس	۱۱	۱۲
لیسانس	۱۲	۱۳
فوق لیسانس	۱۰	۱۳
فوق لیسانس	۱۱	۱٤
فوق لیسانس	۱۲	۱۵
دکتری	۱۰	۱٤
دکتری	۱۱	۱۵
دکتری	۱۲	۱٦

تبصره - مستخدمانی که پس از اجرای قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت بازنشسته، ازکارافتاده یا فوت شده‌اند مشمول مفاد این ماده نیستند.

ماده ۸ ـ مستخدمانی که با دارا بودن مدارک تحصیل لیسانس، فوق لیسانس یا دکتری تصدی مشاغل مدیریت یا کارشناسی یا همتراز (مشابه و همسطح) آن را به‌عهده داشته و بازنشسته یا ازکارافتاده یا فوت شده‌اند در صورتی که حداقل یک دوم یا دو سوم کل تجارب آنان حسب جدول زیر با مدرک تحصیلی حداقل‌لیسانس و در زمینه مربوط یا مشابه طی شده باشد در گروه‌های ۱۱ الی ۱۵ استقرار می‌یابند:

گروه تحصیلات و تجربه	۱۱	۱۲	۱۳	۱٤	۱۵	شرایط تجربی مورد نیاز
لیسانس	۲۰	۲۵	–	–	–	مشروط بر آن که حداقل ۲/۳ تجارب با مدرک تحصیلی حداقل لیسانس و در زمینه مربوط یا مشابه طی شده باشد.
فوق لیسانس	–	–	۲۰	۲۵	–	
دکتری	–	–	–	۲۰	۲۵	
لیسانس	۲۲	۲۷	–	–	–	مشروط بر آنکه حداقل ۱/۲ تجارب با مدرک تحصیلی حداقل لیسانس در زمینه مربوط یا مشابه طی شده باشد.
فوق لیسانس	–	–	۲۲	۲۷	–	
دکتری	–	–	–	۲۲	۲۷	

تبصره ـ اجرای این ماده در مورد متصدیان مشاغل مدیریت فقط در مورد افرادی است که قبل از اجرا طرح‌های طبقه‌بندی مشاغل مربوط بازنشسته، ازکارافتاده یا فوت شده باشند.

ماده ۹ـ تعیین سطوح مشاغل سرپرستی و مدیریت و تشخیص رشته‌ها و طبقات شغلی و گروه و فوق‌العاده شغل مستخدمان بر اساس ضوابط اجرایی‌طرح‌های طبقه‌بندی مشاغل توسط کمیته اجرایی موضوع ماده (۲۱) آیین‌نامه اجرایی قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت صورت می‌پذیرد. لیکن‌چنانچه در خصوص موارد فوق ابهامی وجود داشته یا احکام صادره مطابق مقررات نباشد سازمان امور اداری و استخدامی کشور اتخاذ تصمیم می‌کند.

تبصره ـ برای تعیین میزان درصد فوق‌العاده شغل مستخدمانی که قبل از اجرای طرح‌های طبقه‌بندی مشاغل بازنشسته یا ازکارافتاده و وظیفه‌بگیر شده‌اند دستگاه‌های

مشمول این قانون مکلفند گروه شغلی عناوین سطوح سازمانی رییس دایره و مسئول به بالا را پیشنهاد و جهت تأیید به سازمان امور اداری واستخدامی کشور ارسال کنند.

ماده ۱۰ـ مدت سنوات ارفاقی در اجرای قوانین مربوط برای بازنشستگی و وظیفه در محاسبه افزایش سنواتی و ارتقای گروه مالک عمل قرار نمی‌گیرد.

ماده ۱۱ـ افزایش سنواتی برای مستخدمانی که در طول خدمت دارای مقاطع تحصیلی متفاوتی بوده‌اند نیز بر اساس مقررات مورد عمل شاغلان به نسبت‌آخرین گروه استحقاقی آنان در هر مقطع تحصیلی به طور جداگانه محاسبه و مجموعاً به عنوان افزایش سنواتی منظور می‌شود.

ماده ۱۲ـ در احتساب حقوق بازنشستگی، وظیفه ازکارافتادگی و وظیفه وراث مستخدمانی که بر اساس قوانین مقررات مربوط به پاکسازی، بازسازی، تخلفات‌اداری و نظایر آن به بازنشستگی با تقلیل گروه محکومیت یافته‌اند حقوق گروه جدید (پس از تنزل گروه) ملاک محاسبه قرار می‌گیرد.

ماده ۱۳ـ مقامات مذکور در تبصره (۲) ماده (۱) قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت و همترازان آنها با رعایت مقررات مربوط مشمول احکام قانون واین آیین‌نامه هستند.

ماده ۱۴ـ حقوق بازنشستگی تعیین شده در اجرای این قانون ملاک تعیین میزان حقوق وظیفه سهم وراث قانونی طبق قوانین و مقررات مربوط است.

ماده ۱۵ـ آن دسته از دستگاه‌های دولتی که دارای مقررات استخدامی خاص و صندوق بازنشستگی جداگانه هستند و قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان‌دولت در آن دستگاه‌ها به اجرا درآمده است – به استثنای مشمولان تبصره ماده (۳) قانون – موظفند حقوق مستخدمین بازنشسته، ازکارافتاده و وراث‌مستخدمان متوفای خود را با رعایت مفاد این آیین‌نامه و طبق مقررات مورد عمل در مورد مستخدمان شاغل تطبیق کنند.

ماده ۱۶ـ اجرای مفاد این آیین‌نامه به عهده دستگاه متبوع مستخدمان شاغل تطبیق کنند.

ماده ۱۷ـ اجرای مفاد این آیین‌نامه به عهده دستگاه متبوع مستخدم و کمیته اجرایی موضوع ماده (۲۱) آیین‌نامه قانون نظام هماهنگی پرداخت کارکنان دولت‌است. سازمان امور اداری و استخدامی کشور می‌تواند در صورت لزوم دستورالعمل‌های لازم برای اجرای این آیین‌نامه را ابلاغ کند.

حسن حبیبی – معاون اول رییس جمهور

۱۵ـ آیین‌نامه اجرایی ماده (۷) قانون بیمه همگانی خدمات درمانی کشور[1] مصوب ۱۳۷۴/۳/۱۷

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷٤/۳/۱۷ بنا بـه پیـشنهاد مـشترک سـازمان تـأمین اجتماعی و سازمان بیمه خدمات درمانی و تأیید شـورای عـالی بیمـه خـدمات درمـانی کشورـ موضوع نامه شماره ۱۹۱۰ مورخ ۱۳۷٤/۳/٤ وزارت بهداشت، درمان و آمـوزش پزشکی ـ و به استناد تبصره (۳) ماده (۷) قانون بیمه همگانی خدمات درمانی کـشور ـــ مصوب ۱۳۷۳ ـ آیین‌نامه اجرایی ماده یاد شده را به شرح زیر تصویب نمود:

ماده ۱ـ کلیه دستگاه های مشمول ماده (۷) قـانون بیمـه همگـانی خـدمات درمـانی کشور، از جمله کمیته امداد امام خمینی(ره) می‌توانند حسب مورد در صورت توافق بـا سازمان بیمه خدمات درمانی یا سازمان تأمین اجتماعی و در موارد عدم توافـق پـس از تأیید شورای عالی بیمه خدمات درمانی کشور، با سازمان‌ها یـا شـرکت‌هـای بیمـه گـر قرارداد ارایه خدمات درمانی منعقد کنند.

ماده ۲ـ مقام مجاز دستگاه یا سازمان درخواست کننده، درخواست انعقاد قرارداد بـا شرکت‌ها یا سازمان‌های بیمه‌گر را برای پوشش بیمه درمان کارکنان دستگاه یـا سـازمان خود، با ذکر نام شرکت بیمه‌گر همراه با طرح پیـشنهادی مـورد نظـر حـسب مـورد بـه سازمان بیمه خدمات درمانی یا سازمان تأمین اجتماعی می‌فرسـتد. هـر یـک از ایـن دو سازمان مکلفند نظر خود را ظرف یک ماه به دسـتگاه پیـشنهاد دهنـده اعـلام کننـد. در صورتی که درخواست مزبور مورد موافقت سازمان‌های یادشده قرار نگیـرد و ایـن امـر مورد اعتراض پیشنهاد دهنده باشد، مراتب برای تصمیم‌گیری لازم به شورای عالی بیمـه خدمات درمانی منعکس می‌شود. شورای یاد شده مکلف است حداکثر ظرف یـک مـاه نسبت به موضوع تصمیم‌گیری کند.

تبصره ۱ـ مجوزهایی که تاکنون توسط دستگاه‌ها از سازمان تـأمین اجتمـاعی گرفتـه شده است، کماکان به قوت خود باقی است.

تبصره ۲ـ کمیته امداد امام خمینی(ره) برای عقد قرارداد با مراکز درمانی احتیـاج بـه کسب مجوز ندارد.

۱ـ نقل از روزنامه رسمی شماره ۱٤٦۷۹ مورخ۱۳۷٤/٥/۹.

ماده ۳ـ کلیه دستگاه‌های مشمول ماده (۷) قانون بیمه همگانی خدمات درمانی کشور ـ به استثنای کمیته امداد امام خمینی(ره)ـ مکلفند $\frac{۲}{۹}$ سهم درمان را در پایان هر ماه حسب مورد به صندوق سازمان بیمه خدمات درمانی یا صندوق سازمان تأمین اجتماعی واریز و فهرست تفکیکی بیمه شدگان را در ابتدای هر سال به سازمان بیمه خدمات درمانی ارسال کنند. تغییرات صورت گرفته در طول سال نیز باید بلافاصله به سازمان بیمه خدمات درمانی منعکس شود.

ماده ۴ـ سازمان‌ها، دستگاه‌ها و اشخاص حقوقی که رأساً $\frac{۷}{۹}$ حق‌سرانه یا سهم درمان را به شرکت‌های بیمه‌گر پرداخت یا خود رأساً ارایه خدمت می‌کنند درصورتی‌که $\frac{۲}{۹}$ باقیمانده را ظرف سه ماه به صندوق‌های سازمان بیمه خدمات درمانی یا سازمان تأمین اجتماعی بر حسب مورد واریز نکنند، مجوزشان لغو می‌شود.

ماده ۵ـ سازمان‌ها و شرکت‌های بیمه در صورت انعقاد قرارداد موظفند در مقابل دریافت $\frac{۷}{۹}$ حق سرانه درمان مصوب هیأت وزیران یا سهم درمان سازمان تأمین اجتماعی، کلیه خدمات درمانی، تشخیص سرپایی و بستری و اورژانس مورد تعهد بیمه خدمات درمانی مصوب هیأت وزیران را ارایه کنند.

ماده ۶ـ کلیه سازمان‌ها و شرکت‌های بیمه‌گر و پزشکان و مؤسسات دولتی موظفند سقف فرانشیز مصوب هیأت وزیران و ضوابط ارایه خدمات و تعرفه های مصوب را رعایت کنند.

ماده ۷ـ لغو شده است.[۱]

در صورتی که هر یک از دستگاه‌ها و سازمان‌های دولتی و وابسته به دولت به تعهدات خود عمل نکنند، سازمان برنامه و بودجه مکلف است بدهی آنان به سازمان بیمه خدمات درمانی و یا سازمان تأمین اجتماعی را از سرجمع اعتبارات آنها کسر و به سازمان‌های یاد شده پرداخت کند و همه ساله در بودجه سنواتی

۱ـ ماده ۷ به موجب تصویبنامه مورخ ۱۳۷۸/۶/۱۰لغو شده است .متن آن عبارت بود از: «در صورتی که هر یک از دستگاهها و سازمانهای دولتی و وابسته به دولت به تعهدات خود عمل نکنند، سازمان برنامه و بودجه مکلف است بدهی آنان به سازمان بیمه خدمات درمانی و یا سازمان تأمین‌اجتماعی را از سرجمع اعتبارات آنها کسر و به سازمانهای یاد شده پرداخت کند و همه ساله در بودجه سنواتی روش لازم را پیش بینی کند».

روش لازم را پیش‌بینی کند.

۱۶ـ ضوابط تعیین حداقل شمول و سطح خدمات پزشکی و دارویی مورد تعهد بیمه خدمات درمانی[1] مصوب ۱۳۷۴/۳/۲۴

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷٤/۳/۲٤ بنا به پیشنهاد شماره ۱۹۰٤ مورخ ۱۳۷٤/۳/٤ وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و به استناد ماده (۱۰) قانون بیمه همگانی خدمات درمانی کشور ـ مصوب ۱۳۷۳ ـ ضوابط تعیین حداقل شمول و سطح خدمات پزشکی و دارویی مورد تعهد بیمه خدمات درمانی را به شرح زیر تصویب نمود:

ماده ۱ـ بیمه شدگان در انتخاب پزشک معالج خود اعم از پزشک عمومی و یا متخصص مخیر هستند و می‌توانند به هر یک از پزشکان طرف قرارداد سازمان بیمه خدمات درمانی و یا شرکت بیمه‌گر مراجعه کنند. کلیه پزشکان موظفند برای بیمه‌شده پرونده پزشکی تشکیل دهند و عنداللزوم مطالب آن را برای سایر پزشکان ارسال کنند.

تبصره ـ ضوابط مربوط به نحوه تشکیل پرونده پزشکی و انجام معاینات شامل شرح حال، معاینه کامل فیزیکی و به روزرسانی پرونده پزشکی با توجه به خدمات پزشکی دریافت شده در فاصله معاینات قبلی و فعلی و آزمایش‌هایی که به همراه معاینات لازم است انجام شود، همچنین ضوابط مربوط به بستری کردن بیماران و نحوه ارسال اطلاعات به پزشک مورد نظر بیمه‌شده هنگام ترخیص از بیمارستان، توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه و ابلاغ می‌شود.

ماده ۲ـ وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می‌تواند در دو استان کشور روش ارجاع را به نحوی که بیمه‌شده بتواند یک پزشک ـ اعم از متخصص یا عمومی ـ را به عنوان پزشک خانواده انتخاب و در ابتدا به پزشک یاد شده مراجعه کند و سپس براساس تشخیص وی به پزشک متخصص مراجعه نماید، به اجرا درآورد.

ماده ۳ـ پزشک عمومی در صورت لزوم برای رسیدن به تشخیص، دستور انجام خدمات آزمایشگاهی و رادیولوژی و تهیه داروهای مورد تعهد نظام بیمه خدمات

۱ـ نقل از روزنامه رسمی شماره ۱٤٦۷۹ مورخ۱۳۷٤/٥/۹

درمانی را صادر می‌کند و در مواردی که نیاز به آزمایش یا معاینات تخصصی برای رسیدن به تشخیص یا ارایه خدمات تخصصی باشد، بیمار را به پزشک متخصص ــ بدون ذکر نام ـ ارجاع می‌دهد. پرداخت ویزیت پزشک متخصص و هزینه آزمایشهای تخصصی، رادیولوژی و داروهای تجویز شده مورد تعهد نظام بیمه خدمات درمانی با احتساب فرانشیز مصوب به عهده سازمان بیمه‌گر است.

ماده ۴ـ خدمات مورد نیاز بیماران اورژانسی که در مراکز بهداشتی ــ درمانی و اورژانسهای بیمارستانهای دولتی یا خصوصی باید ارایه شود، جزو تعهدات بیمه خدمات درمانی است و واحدهای یاد شده مکلفند ضمن ارایه خدمات به بیمه شدگان صورتحساب تنظیمی را با احتساب فرانشیز پرداختی برای سازمان‌های بیمه‌گر و یک نسخه از صورت خدمات درمانی ارایه شده را به درخواست بیمه‌شده برای پزشک مورد نظر بیمه ارسال کنند.

تبصره ـ تشخیص موارد اورژانس از نظر پرداخت هزینه‌های درمانی با پزشک معتمد است.

ماده ۵ـ کلیه خدمات آزمایشگاهی، رادیولوژی و داروهایی که تا پایان سال ۱۳۷۳ جزو تعهدات بیمه خدمات درمانی کارکنان دولت بوده و ارائه می‌شده است. همچنان جزو تعهدات بیمه خدمات درمانی می‌باشد.

تبصره ـ به منظور رفاه حال آن عده از بیماران هموفیلی، تالاسمی و سرطانی که قادر به پرداخت فرانشیز داروهای مورد نیاز خود نمی‌باشند قسمتی از سهم فرانشیز آنان از محل ردیفهای کمکی و سوبسیدی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به عنوان کمک پرداخت می‌شود.[1]

ماده ۶ـ کلیه خدمات پزشکی بستری که تا پایان سال ۱۳۷۳ جزو تعهدات بیمه خدمات درمانی کارکنان دولت بوده و ارایه می‌شده است جزو تعهدات بیمه خدمات درمانی است.

۱ـ این ماده به موجب مصوبه مورخ ۱۳۷٤/٦/۱۹ و یک تبصره به آن الحاق شده است .متن قدیم ن عبارت بود از : «فهرست تفکیکی خدمات آزمایشگاهی و رادیولوژی و داروهای مورد تعهد نظام بیمه دمات درمانی به شرح جدول پیوست است .وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مکلف است هر سال هرست تفکیکی خدمات یادشده را مورد بازنگری قرار دهد و با همکاری سازمان برنامه و بودجه افزایش بارمالی خدمات را محاسبه و به شورای عالی بیمه خدمات درمانی کشور ارایه کند تا در صورت تأیید جهت صویب نهایی حق سرانه برای هیأت وزیران ارسال شود.»

۱۷ـ آیین‌نامه چگونگی تشخیص و تعیین افراد نیازمند موضوع تبصره یک ماده (۱۴) قانون بیمه همگانی خدمات درمانی کشور[1] مصوب ۱۳۷۴/۵/۱۱

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷٤/٥/۱۱ بنا به پیشنهاد مشترک سازمان برنامه و بودجه و کمیته امداد امام خمینی(ره) و به استناد تبصره یک ماده (١٤) قانون بیمه همگانی خدمات درمانی کشور ـ مصوب ۱۳۷۳ ـ آیین‌نامه چگونگی تشخیص و تعیین افراد نیازمند موضوع تبصره یاد شده را به شرح زیر تصویب نمود:

ماده ۱ـ در اجرای قانون بیمه همگانی خدمات درمانی کشور و در چهارچوب تعاریف موضوع بند (٤) ماده (۱) قانون یاد شده، افراد و خانواده هایی که به لحاظ موقعیت اقتصادی و اجتماعی و عدم استطاعت مالی، فاقد پوشش بیمه‌ای خدمات درمانی هستند، در شمول گروههای و افراد تحت حمایت برنامه بیمه اقشار نیازمند قرار گرفته و مشمول استفاده از تسهیلات و امکانات منظور شده در برنامه یاد شده خواهند بود.

افراد مزبور عبارتند از:

الف ـ ازکارافتادگان و معلولان نیازمند که توانایی مالی اداره زندگی خود را ندارند و افراد تحت تکفل آنها.

ب ـ زنان و کودکان بی‌سرپرست و نیازمند موضوع قانون تأمین زنان و کودکان بی‌سرپرست، مصوب ۱۳۷۱.

پ ـ خانواده‌های زندانیان نیازمند، در مدت زندانی بودن سرپرست خانواده.

ت ـ آسیب‌دیدگان ناشی از حوادث طبیعی و غیرطبیعی که امکانات اولیه زندگی خود یا وسایل اشتغال خود را از دست داده‌اند تا زمانی که امکانات اولیه یا وسایل اشتغال خود را به دست آورند.

ث ـ عائله نیازمند تحت تکفل سربازانی که درآمدی برای اداره زندگی ندارند، در مدت سربازی و حداکثر تا پایان سال ۱۳۷٤.

تبصره ـ افراد موضوع این بند از ابتدای سال ۱۳۷۵ مشمول بند (۵) ماده (۱۳) قانون بیمه همگانی خدمات درمانی کشور خواهند بود و در مورد آنان مطابق آیین‌نامه مربوط به بند یاد شده عمل می‌شود.

۱ـ نقل از روزنامه رسمی شماره ١٤٦٩٤ مورخ ۱۳۸٤/٥/۲۸

ج ـ مشمولان طرح شهید رجایی.

چ ـ سایر مواردی که مشمول بندهای فوق نیستند و تحت پوشش سازمان های امدادی از قبیل کمیته امداد امام خمینی(ره) یا سازمان بهزیستی کشور هستند یا باید تحت پوشش سازمان‌های یاد شده قرار گیرد، با تشخیص کمیته امداد امام خمینی(ره).

تبصره ۱ـ تشخیص موارد فوق‌الذکر براساس تعاریف مصوب قانونی برعهده کمیته امداد امام خمینی(ره) است که حسب مورد بنا به معرفی دستگاه‌های ذیربط مشخص می‌شوند.

تبصره ۲ـ مواردی که در حیطه مسوولیت سازمان بهزیستی کشور است به طور مستقیم تحت پوشش بیمه نیازمندان قرار می‌گیرند.

ماده ۲ـ افرادی که مشمول بیمه نیازمندان می‌شوند صرفاً تا زمانی که شرایط فوق را دارا باشند مشمول بیمه همگانی خدمات درمانی هستند و کمیته امداد امام خمینی(ره) موظف است حداکثر هر دوسال یک بار براساس اطلاعاتی که از دستگاه‌های ذیربط اخذ می‌کند، بیمه آنان را تمدید نماید.

ماده ۳ـ اقدام به تأمین پوشش بیمه‌ای خدمات درمانی گروههای فوق منوط به حصول اطمینان از عدم تأمین و پوشش بیمه خدمات درمانی آنان از طریق دیگر مراکز و مراجع دولتی و غیردولتی است.

ماده ۴ـ فرزندان ذکور بیمه شدگان اصلی تا پایان (۱۸)سالگی و مادام که به تحصیل اشتغال داشته باشند، تا پایان ۲۵سالگی و فرزندان اناث مادام که ازدواج نکرده باشند مشمول استفاده از پوشش حمایتی بیمه خدمات درمانی خواهند بود.

ماده ۵ـ سازمان ها و نهادهای ذیربط مکلفند حداکثر تا پایان مردادماه ۱۳۷٤ فهرست اسامی و مشخصات خانواده ها و افراد تحت پوشش خود را که واجد شرایط و نیازمند به استفاده از پوشش حمایتی بیمه خدمات درمانی هستند با تعیین بیمه‌شده اصلی، بیمه‌شدگان تبعی و آدرس محل سکونت ـ با ذکر روستا، دهستان، بخش، شهر، شهرستان و استان ـ به کمیته امداد امام خمینی(ره) ارایه نمایند.

ماده ۶ـ افراد و خانواده های نیازمندی که تاکنون تحت پوشش اقدامات حمایتی مستمر کمیته امداد امام خمینی(ره) قرار نگرفته‌اند و واجد شرایط مذکور در ماده (۱) این آیین‌نامه و متقاضی استفاده از برنامه بیمه خدمات درمانی اقشار آسیب پذیر هستند،

باید تقاضای کتبی خود را به نزدیکترین شعبه یا واحد کمیته امداد امام خمینی(ره) ارسال کنند. مسئولین شعب و واحدهای کمیته امداد امام خمینی(ره) موظف هستند با تشکیل پرونده برای هر متقاضی درخواستها را مورد تحقیق و بررسی و تصمیم‌گیری قرار دهند.

ماده ۷ـ حداکثر تعداد فرزندان مورد قبول برای بیمه درمان سه فرزند است.

تبصره ـ درخصوص فرزندان افراد مشمول ماده یک این آیین‌نامه رعایت مفاد ماده یک قانون تنظیم خانواده و جمعیت ـ مصوب ۱۳۷۲ ـ الزامی است.

ماده ۸ـ کمیته امداد هر استان موظف است کمیسیونی با عضویت نمایندگان دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی، سازمان بهزیستی و انجمن حمایت از زندانیان تشکیل و نسبت به ایجاد هماهنگی امور بیمه نیازمندان اقدام نماید. جلسات کمیسیون حداقل هر سه ماه یک بار تشکیل می‌شوند.

ماده ۹ـ خانواده‌ها و افرادی که موجبات سوءاستفاده افراد غیرمشمول را از مزایا و امکانات اختصاصی بیمه خدمات درمانی اقشار نیازمند فراهم کنند، با تشخیص و تأیید کمیسیون موضوع ماده (۸) این آیین‌نامه از شمول خدمات حمایتی خارج شده و تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

ماده ۱۰ـ کمیته امداد امام خمینی(ره) در اجرای تبصره (۲) ماده (١٤) قانون بیمه همگانی خدمات درمانی کشور، از همکاری و اقدامات پشتیبانی وزارتخانه ها و سازمان‌های مذکور در ماده (١٤) و واحدهای استانی وابسته به دستگاه‌های یاد شده برخوردار و دستگاه های مزبور موظف به همکاری و همیاری لازم بنا به درخواست کمیته امداد امام خمینی(ره) هستند.

۱۸ـ آیین‌نامه اجرایی بند ۵ ماده ۱۳ قانون بیمه همگانی خدمات درمانی کشور[1] مصوب ۱۳۷۴/۶/۵

هیأت وزیران در جلسه مورخ ١٣٧٤/٦/٥ بنا به پیشنهاد شورای عالی بیمه خدمات درمانی ـ موضوع نامه شماره ۸۸۸۳ مورخ ١٣٧٤/٥/٢٩ وزارت بهداشت، درمان و

۱ـ نقل از روزنامه رسمی شماره ١٤٧٣٧ مورخ١٣٧٤/٧/١٦.

آموزش پزشکی و به استناد بند ۵ ماده ۱۳ قانون بیمه همگانی خدمات درمانی کشور ـــ مصوب ۱۳۷۳ ـ آیین‌نامه اجرایی بند یاد شده را به شرح زیر تصویب نمود:

ماده ۱ـ پرداخت ۸۰٪ سهم حق بیمه سرانه خدمات درمانی ـــ که از این پس به اختصار سهم نامیده می‌شود ـ پدر، مادر، همسر، خواهر و برادر تحت تکفل و فرزندان شهدا برعهده دولت و ۲۰٪ باقیمانده برعهده بیمه‌شده می‌باشد.

تبصره ـ در مواردی که با تشخیص بنیاد شهید انقلاب‌اسلامی، بیمه‌شده توانایی پرداخت ۲۰٪ سهم خود را ندارد، مبلغ مذکور از اعتبارات بنیاد پرداخت می‌شود.

ماده ۲ـ پرداخت سهم جانبازان و همسر و فرزندان و پدر و مادر تحت تکفل آنان با رعایت ماده (۱) قانون تنظیم خانواده و جمعیت – مصوب ۱۳۷۲ ـ بر عهده دولت می‌باشد.[۱]

ماده ۳ـ

الف ـ پرداخت ۸۰٪ سهم طلاب علوم دینی و روحانیونی که به تشخیص مدیریت حوزه علمیه قم مشمول دریافت خدمات بیمه‌ای دیگر نمی‌شوند و همسر و فرزندان تحت تکفل آنها ـ با رعایت ماده (۱) قانون تنظیم خانواده و جمعیت ـ برعهده دولت می‌باشد. حوزه‌های علمیه سراسر کشور هر سال از طریق مدیریت حوزه علمیه قم یا مراجعی که از طرف حوزه علمیه قم تعیین می‌شود، اطلاعات آماری افراد تحت پوشش و مشمول دریافت خدمات را تهیه و برای اقدامات اجرایی و پیش‌بینی اعتبار لازم به سازمان برنامه و بودجه اعلام می‌کنند.

تبصره ـ اختیارات حوزه علمیه قم راجع به طلاب علوم دینی و روحانیون و ارائه اطلاعات آماری افراد تحت پوشش و مشمول دریافت خدمات در حوزه علمیه مشهد با مدیریت حوزه علمیه مشهد می‌باشد.[۲]

ب ـ پرداخت ۵۰٪ سهم دانشجویان دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی اعم از دولتی و غیردولتی و همسر و فرزندان آنها ـ با رعایت ماده (۱) قانون تنظیم خانواده و

۱ـ این ماده به موجب مصوبات مورخ ۷۵/۹/۲۵و ۱۳۷٦/۱۲/٦ به شرح متن اصلاح شده و تبصره آن لغو شده است. متن قدیم آن عبارت بود از: «پرداخت ۸۰٪ سهم جانبازان ۲۵٪ و بالا و همسر و فرزندان تحت تکفلنان ـ با رعایت ماده (۱) قانون تنظیم خانواده و جمعیت مصوب ۱۳۷۲ ـ برعهده دولت و ۲۰٪ باقیمانده از محل اعتبارات بنیاد مستضعفان و جانبازان توسط دولت پرداخت می‌شود.تبصره ـ جانبازان زیر ۲۵٪ که فاقد درآمد هستند به تشخیص بنیاد مستضعفان و جانبازان مشمول این ماده می‌شوند».

۲ـ این تبصره به موجب مصوبه مورخ ۱۳۷٤/۹/۱۹ الحاق شده است.

جمعیت ـ در زمان تحصیل توسط دولت و ۵۰٪ باقیمانده برای آن عده از دانشجویانی که توان پرداخت آن را ندارند از طریق صندوق های رفاه و برای دانشجویانی که در مراکز آموزش عالی وابسته به دستگاه‌های دولتی تحصیل می‌کنند از طریق دستگاه مربوط به صورت وام با رعایت ضوابط صندوق رفاه دانشجویان صورت می‌گیرد. دانشجویان PHD و تخصصی پرداخت ۵۰٪ باقی مانده را رأساً تقبل می‌کنند. دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی مکلفند همه ساله اطلاعات آماری دانشجویان و افراد تحت تکفل کسانی را که مشمول دریافت خدمات هستند تهیه و برای اقدامات اجرایی و پیش‌بینی اعتبار لازم به سازمان برنامه و بودجه اعلام دارند تا در بودجه سالیانه آنها منظور گردد، همچنین سازمان برنامه و بودجه مکلف است ۵۰٪ حق سرانه فوق را در اعتبارات صندوق‌های رفاه پیش‌بینی نماید.

ماده ۴ـ به منظور بهره‌گیری سربازان، همسر و فرزندان تحت تکفل آنها ــ با رعایت ماده ۱ قانون تنظیم خانواده و جمعیت ــ از خدمات درمانی مراکز درمانی غیرنظامی در مواقعی که امکان استفاده از خدمات درمانی مراکز درمانی نظامی میسر نیست، سازمان خدمات درمانی نیروهای مسلح برای افراد یاد شده دفترچه بیمه خدمات درمانی صادر می‌کند. سازمان برنامه و بودجه موظف است اعتبارات لازم را برای مشمولان این ماده که از مراکز درمانی غیرنظامی استفاده می‌کنند، در بودجه سالانه وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح یا سازمان خدمات درمانی نیروهای مسلح منظور نماید.

ماده ۵ـ هزینه خدمات تشخیصی و درمانی خانواده زندانیانی که فاقد هرگونه پوشش بیمه‌ای بوده و احتیاج به خدمات درمانی پیدا می‌نمایند برعهده کمیته امدام امام خمینی می‌باشد.

سازمان برنامه و بودجه موظف است اعتبارات مورد نیاز برای اجرای این تصویبنامه را به کمیته امداد امام خمینی (ره) منتقل کند.[1]

۱ـ این ماده به موجب مصوبه مورخ ۱۳۷۵/۳/۱۳به شرح متن اصلاح شده است .در صدر ماده عبارت «کمیته امداد خمینی» جایگزین «سازمان سرپرستی زندانها» شده است .همچنین ذیل ماده هم به شرح متن اصلاح شده متن قبل آن عبارت بود از : «وزارت دادگستری موظف است همه ساله بودجه لازم را پیش بینی و برای اقدامات اجرایی و منظور نمودن اعتبار لازم به سازمان برنامه و بودجه اعلام نماید».

ماده ۶ـ پرداخت سهم مشمولین طرح نیروی انسانی پزشکان و پیراپزشکان در زمان خدمت همانند کارمندان رسمی دستگاه مربوطه انجام می‌شود.

ماده ۷ـ سازمان برنامه و بودجه مکلف است همه ساله براساس اطلاعات آماری ارایه شده توسط دستگاه‌های ذیربط، اعتبارات مورد نیاز اجرای این آیین‌نامه را حسب مورد در بودجه دستگاه‌های مربوط پیش‌بینی کند و دستگاه‌های مزبور حسب مورد با پرداخت ۱۰۰٪ حق سرانه درمان (سهم دولت و بیمه‌شده) با سازمان‌های بیمه‌گر قرارداد منعقد می‌کنند.

ماده ۸ـ دستگاه های مشمول این آیین‌نامه مکلفند حق سرانه افراد مشمول دریافت خدمات را با عقد قرارداد با سازمان های بیمه‌گر در چهارچوب قانون بیمه همگانی به مصرف برسانند.

ماده ۹ـ این آیین‌نامه صرفاً افرادی را دربرمی‌گیرد که مشمول بندهای ۱، ۲، ۳ و ٤ ماده ۱۳ قانون بیمه همگانی خدمات درمانی کشور ـ مصوب ۱۳۷۳ ـ نباشند.

۱۹ـ آیین‌نامه اجرایی قانون ترویج تغذیه با شیر مادر و حمایت از مادران در دوران شیردهی مصوب ۱۳۷۵/۹/۲۱ هیأت وزیران

ماده ۱ـ ورود شیر خشک (شیر مصنوعی) و غذاهای کمکی شیرخوار منحصراً توسط اشخاص حقیقی و حقوقی که ضوابط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی را رعایت می‌کنند مجاز است.

ماده ۲ـ کلیه دستگاه های دولتی و غیر دولتی مکلف به اجرای ضوابط تعیین شده توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، موضوع تبصره های (۱) و (۲) ماده (۱) و ماده (۲) قانون ترویج تغذیه با شیر مادر و حمایت از مادران در دوران شیردهی ـ که از این پس قانون نامیده می‌شود ـ هستند.

ماده ۳ـ (ابطال شده) اعطای چهارمین ماه مرخصی زایمان منوط به گواهی پزشک متخصص اطفال یا پزشک مرکز بهداشتی ـ درمانی (شهری و روستایی) همراه با شناسنامه شیرخوار (برای احراز عدم استفاده از شیر خشک) است، مگر این که مطابق مقررات دیگر برای آنها مرخصی زایمان بیشتری پیش‌بینی شده باشد.

تبصره - بانوانی که در طول بارداری با تأیید پزشک معالج از مرخصی استعلاجی

استفاده می‌کنند، از چهار ماه مرخصی زایمان بهره‌مند خواهند بود و مدت مرخصی استعلاجی از مرخصی زایمان آنان کسر نخواهد شد.[۱]

ماده ۴ـ استفاده از مرخصی ساعتی تا سن (۲۰) ماهگی کودک، منوط به ارایه گواهی مرکز بهداشتی ـ درمانی مبنی بر تغذیه شیرخوار توسط مادر است.[۲]

تبصره ـ بانوان مشمول قانون کار تابع ضوابط مربوط به خود هستند.

ماده ۵ـ مادران مشمول این آیین‌نامه پس از پایان مرخصی زایمان و در دوران شیردهی، باید در کار قبلی خود اشتغال یابند. در دوران یاد شده نقل و انتقال آنها ممنوع است. مگر اینکه خود، متقاضی تغییر شغل یا نقل و انتقال باشند. [۳]

ماده ۶ـ مادران مشمول این آیین‌نامه می‌توانند طی ساعات مقرر کار روزانه، حداکثر از یک ساعت مرخصی ساعتی استفاده کنند. مادران یاد شده می‌توانند بر حسب نیاز کودک مرخصی مزبور را حداکثر در سه نوبت استفاده کنند. مدت مرخصی ساعتی برای مادران دارای فرزند دوقلو و بالاتر به میزان دو ساعت می‌باشد. [٤]

تبصره ۱ـ وزارتخانه‌ها، مؤسسات و شرکت‌های دولتی و مؤسساتی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است موظف‌اند متناسب با تعداد مادرانی که فرزند خود را شیر می‌دهند، نسبت به ایجاد محل مناسب اقدام کنند.

۱ـ الحاقی مصوب ۱۳۸۱/٦/۲٤، این ماده به موجب دادنامه شماره ۲۷۵ مورخ ۸۵/٦/٦ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری ابطال گردیده است. رأی هیأت عمومی ـ «قانونگذار به شرح ماده ۳ قانون ترویج تغذیه با شیر مادرو حمایت از مادران در دوران شیردهی مصوب ۱۳۷۵ حق استفاده از چهار ماه مرخصی زایمان را برای مادرانی که فرزند خود را شیر می‌دهند تا سه فرزند علی‌الاطلاق و بدون هرگونه قید و شرط به رسمیت شناخته و تثبیت کرده است .بنابراین ماده ۳ آیین‌نامه اجرایی قانون مذکور مصوب هیأت وزیران و همچنین بخشنامه شماره /۱۷٦٤۸ ب مورخ ۱۳۷٦/۱۲/۲٤مدیر کل بهداشت خانواده وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی که اعطای چهارمین ماه مرخصی زایمان را منوط به گواهی پزشک متخصص اطفال یا پزشک مرکز بهداشتی درمانی همراه با شناسنامه شیرخوار به منظور احراز عدم استفاده از حق مکتسب قانونی مزبور را مقید و مشروط و نتیجتاً دایره شمول قانون را تضییق کرده است .خلاف قانون و خارج از حدود اختیارات قوه مجریه دروضع مقررات دولتی تشخیص داده می‌شود و بدین جهت به استناد قسمت دوم ماده ۲۵ قانون دیوان عدالت اداری ماده ۳ آیین‌نامه و بخشنامه فوق‌الذکر ابطال می‌گردد.».

۲ـ به موجب قانون اصلاح ماده ۳ قانون ترویج تغذیه با شیر مادر عبارت شش ماه در ماده ۳ جایگزین چهار ماه و عبارت ۲٤ ماهگی در تبصره ۱ قانون جایگزین ۲۰ ماهگی شده است .لذا در تبصره ماده ۳ آیین‌نامه و ماده٤ نیز این تغییر باید لحاظ گردد.

۳ـ این ماده به موجب مصوبه مورخ ۹ / ۱۳۸۳/۱۰ اصلاح گردیده است.

٤ـ این ماده به موجب مصوبه مورخ ۱۳۸۳/۱۰/۹ اصلاح گردیده است.

تبصره ۲ـ ضوابط مربوط به ایجاد شیرخوارگاه و مهدکودک در کارگاههای مشمول قانون کار، براساس ماده (۷۸) قانون کار و آیین‌نامه اجرایی شیرخوارگاهها و مهدکودکها است.

ماده ۷ـ وظایف و اختیارات کمیته سیاستگذاری و نظارت بر ترویج تغذیه با شیر مادر به شرح زیر است:

۱ـ تداوم سیاست ترویج تغذیه با شیر مادر.

۲ـ تعیین چگونگی برآورد نیاز و نظارت بر ورود، عرضه و فروش شیر خشک و غذاهای کمکی شیرخوار و ابلاغ ن به مراجع ذی‌ربط.

۳ـ تعیین چگونگی نظارت بر توزیع صحیح شیرخشک در سیستم شبکه های بهداشتی، درمانی کشور و ابلاغ آن به مراجع ذی‌ربط.

٤ـ نظارت بر حسن اجرای برنامه‌های آموزشی، تبلیغاتی و تحقیقاتی.

۵ـ بررسی تخلفات و ابلاغ آن به مراجع ذی‌ربط.

٦ـ تعیین چگونگی استفاده از تحقیقات به عمل آمده در زمینه شیر مادر و تغذیه کمکی.

۷ـ نظارت بر فعالیتهای کمیته های استانی ترویج تغذیه با شیر ماد و حمایت از مادران در دوران شیردهی.

تبصره ۱ـ کمیته موضوع این ماده می‌تواند برای انجام هرچه بهتر وظایف خود گروههای اجرایی ایجاد کند.

تبصره ۲ـ دستورالعمل چگونگی تشکیل جلسات و اداره آن، توسط کمیته مزبور تنظیم شده و به تصویب وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می‌رسد.

ماده ۸ـ تصمیم‌های کمیته سیاستگزاری و نظارت بر ترویج تغذیه با شیر مادر، پس از تصویب وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی لازم‌الاجرا است.

ماده ۹ـ معاون امور بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، رییس کمیته سیاستگذاری و نظارت بر ترویج تغذیه با شیر مادر بوده و موظف است جلسات را به طور منظم تشکیل دهد.

ماده ۱۰ـ وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می‌تواند نسبت به تشکیل کمیته های ترویج تغذیه با شیر مادر و حمایت از مادران در دوران شیردهی در استانهایی که مقتضی بداند با ترکیب زیر اقدام کند:

۱ـ معاون امور بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی ـ درمانی استان.

۲ـ معاون دارو و درمان دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی ـ درمانی استان.
۳ـ رییس نظام پزشکی مرکز استان.
٤ـ دو نفر از اعضای کمیته استانی ترویج تغذیه با شیر مادر.
۵ـ یک نفر پزشک متخصص زنان و زایمان.
٦ـ یک نفر متخصص یا کارشناس علوم تغذیه.
۷ـ یک نفر ماما.
۸ـ یک نفر پرستار.

افراد موضوع این ماده با حکم رییس دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی ـــ درمانی استان منصوب می‌شوند. خدمات کمیته‌های استانی افتخاری است.

ماده ۱۱ـ وظایف و اختیارات کمیته های استانی ترویج تغذیه با شیر مادر و حمایت از مادران در دوران شیردهی به شرح زیر است:

۱ـ نظارت بر چگونگی برآورد نیاز استان به شیر مصنوعی و توزیع صحیح آن.
۲ـ نظارت بر حسن اجرای برنامه‌های آموزشی، تبلیغاتی، انتشاراتی و تحقیقاتی.
۳ـ ارایه گزارش اقدامهای انجام شده به کمیته سیاستگذاری و نظارت بر ترویج تغذیه با شیر مادر.
٤ـ انجام امور محول شده از سوی کمیته سیاستگذاری و نظارت بر ترویج تغذیه با شیر مادر.

ماده ۱۲ـ معاون امور بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی ـ درمانی استان، رییس کمیته ترویج تغذیه با شیر مادر و حمایت از مادران در دوران شیردهی استان بوده و موظف است جلسات را به طور منظم تشکیل دهد.

ماده ۱۳ـ تصمیم‌های کمیته های استانی ترویج تغذیه با شیر مادر و حمایت از مادران در دوران شیردهی، پس از تصویب وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در استان مربوط قابل اجرا است.

ماده ۱۴ـ دانشگاه های علوم پزشکی و اعضای کمیته های موضوع قانون بر حسن اجرای قانون و این آیین‌نامه در مؤسسات تولیدکننده و توزیع کننده نظارت کامل داشته و در صورت مشاهده تخلفات موضوع قانون، مراتب را در کمیته های استانی مطرح و در صورت تأیید، موضوع را به مراجع ذی‌صلاح برای تعقیب متخلفان اعلام می‌کنند.

معاون اول رییس جمهور – حسن حبیبی

۲۰– آیین‌نامه اجرایی تبصره ماده (۳) قانون نظام هماهنگ حقوق بازنشستگی و وظیفه مصوب ۱۳۷۵/۱۰/۲۳

ماده ۱ـ مستخدمان ثابت مشمول مقررات استخدامی شرکت‌های دولتی – مصوب ۱۳۵۲ – که تابع قانون تأمین اجتماعی هستند و مقررات قانون نظام‌هماهنگ پرداخت کارکنان دولت در مورد آنها اجرا شده است، همچنین مستخدمان رسمی سازمان تأمین اجتماعی که تا تاریخ ۱۳۷٤/۱/۱ بازنشسته یاازکارافتاده کلی شده یا فوت کرده‌اند، به لحاظ تعیین حقوق و فوق‌العاده شغل با رعایت کلیه ضوابط و مقررات قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت که مورد عمل دستگاه مربوط قرار گرفته، همانند شاغلان با قانون مذکور تطبیق داده می‌شوند.

ماده ۲ـ در تعیین حقوق تطبیق مستخدمان مذکور (به استثنای افزایش سنواتی) ضریب (۱۲۰) ریال ملاک عمل قرار می‌گیرد.

ماده ۳ـ مدت سنوات ارفاقی، در محاسبه افزایش سنواتی و ارتقای گروه ملاک عمل قرار نمی‌گیرد.

ماده ۴ـ متوسط دستمزد مبنای محاسبه مستمری‌های بازنشستگی، ازکارافتادگی کلی و بازماندگان – موضوع تبصره ماده (۷۷) و تبصره (۲) ماده (۷۲) قانون‌تأمین اجتماعی – صرفاً بر اساس حقوق و فوق‌العاده شغل که در اجرای این آیین‌نامه تعیین می‌شود محاسبه خواهد شد.

ماده ۵ ـ از تاریخ ۱۳۷٤/۱/۱ میزان مستمری مستخدمان یاد شده بر اساس ماده (٤) این آیین‌نامه و با توجه به ماد (۷۲) و (۷۷) قانون تأمین اجتماعی و قانون‌اصلاح مواد (۷۲) و (۷۷) و تبصره ماده (۷٦) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵٤ و الحاق دو تبصره به ماده (۷٦) – مصوب ۱۳۷۱ – محاسبه می‌شود وچنانچه مبلغ مستمری‌های بازنشستگی، ازکارافتادگی کلی و مجموع مستمری بازماندگان از حداکثر مقرر در ماده (۱٦) قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان‌دولت – مصوب ۱۳۷۰ – تجاوز کند، دو سوم مبلغ مازاد علاوه بر حداکثر مزبور پرداخت می‌شود.

تبصره ـ میزان مستمری بازنشستگی آن دسته از کارکنان سازمان تأمین اجتماعی که بر اساس ماده (۱۱٤) قانون تأمین اجتماعی بازنشسته شده‌اند برابر با متوسط‌حقوق و فوق‌العاده شغل آنان ظرف دو سال آخر خدمت در قبل از بازنشستگی که در ایجاد این

آیین‌نامه تعیین می‌شود است و چنانچه مبلغ یاد شده از حداکثرمقرر در ماده (١٦) قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت – مصوب ۱۳۷۰ – تجاوز کند، دو سوم مبلغ مازاد علاوه بر حداکثر یاد شده پرداخت می‌شود.

ماده ۶ـ در صورتی که میزان مستمری‌هایی که در اجرای این آیین‌نامه برقرار می‌شود از دریافتی قبلی افراد مشمول این آیین‌نامه کمتر شود، مابه‌التفاوت پرداخت می‌شود.

ماده ۷ـ صدور احکام تطبیق مشمولان مقررات استخدامی شرکت‌های دولتی به عهده دستگاه مربوط است، ولی سازمان تأمین اجتماعی می‌تواند احکام مذکوررا به لحاظ تطبیق با مقررات مورد بررسی قرار دهد.

ماده ۸ ـ هرگونه افزایش مستمری مشمولان این آیین‌نامه بعد از تطبیق با مفاد قانون نظام هماهنگ حقوق بازنشستگی و وظیفه – مصوب ۱۳۷۳ – صورت می‌گیرد.

ماده ۹ـ دستورالعمل این آیین‌نامه توسط سازمان تأمین اجتماعی به دستگاه‌های ذیربط ابلاغ می‌شود.

حسن حبیبی – معاون اول رییس جمهور

۲۱ـ آیین‌نامه اجرایی بیمه خدمات درمانی خویش فرمایان[1] مصوب ۱۳۷۷/۴/۱۷

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۷/٤/۱۷ بنا به پیشنهاد شماره ۳۲٤۹ مورخ ۱۳۷۷/۳/۱۲ وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و به استناد مواد (۸) و (۹) قانون بیمه همگانی خدمات درمانی ـ مصوب ۱۳۷۳ ـ آیین‌نامه اجرایی بیمه خدمات درمانی خویش فرمایان را به شرح زیر تصویب نمود:

ماده ۱ـ سازمان بیمه خدمات درمانی موظف است هر متقاضی را به صورت انفرادی بیمه نماید.

ماده ۲ـ بیمه خدمات درمانی خویشفرمایان از طریق پزشک خانواده و نظام ارجاع به مؤسسات طرف قرارداد سازمان اجرا خواهد شد و فرد متقاضی در انتخاب پزشک خانواده از بین پزشکان و مؤسسات درمانی طرف قرارداد (معرفی شده از سوی سازمان

۱ـ نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۵۵۵۸ مورخ ۱۳۷۷/۵/۸

بیمه خدمات درمانی) مخیر می‌باشد.

ماده ۳ـ حق سرانه بیمه خدمات درمانی خویش فرمایان همه ساله متناسب با عملکرد، فرانشیز و تعرفه‌های واقعی به پیشنهاد مشترک سازمان برنامه و بودجه، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان بیمه خدمات درمانی تهیه و پس از تأیید شورای عالی بیمه به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۴ـ خویش فرمایانی که به صورت خانوادگی بیمه می‌شوند به ازای تعداد افراد بیمه‌شده تحت تکفل خود از تخفیف برخوردار می‌گردند و این تخفیف شامل سرپرست و کلیه افراد تحت تکفل نیز خواهد شد.[۱]

ماده ۵ـ خویش فرمایانی که بیمه خدمات درمانی خود را برای سالهای بعد نیز ادامه دهند، متناسب با سنوات تداوم بیمه از تخفیف برخوردار می‌شوند و در صورت انقطاع بیمه به میزان زمانی که تداوم بیمه قطع شده است از سابقه سنواتی بیمه شونده کسر می‌گردد.

ماده ۶ـ میزان تخفیف مورد فوق‌الذکر همه ساله با پیشنهاد مشترک سازمان برنامه و بودجه، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، سازمان بیمه خدمات درمانی و تأیید شورای عالی بیمه به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۷ـ حداقل سرانه بیمه خویش فرمایان پس از اعمال تخفیف‌های مقرر در این دستورالعمل نباید از سرانه کارمندان دولت کمتر و حداکثر آن نباید از حق سرانه مصوب خویش فرمایان در سال مزبور بیشتر باشد.

ماده ۸ـ حق سرانه بیمه خویش فرمایان برای هر متقاضی به ترتیب زیر محاسبه می‌شود:

[(n1 ×۱) ÷ ۱۰۰] [۱۰۰ − x2 (x2 − x3) ÷ ۱۰۰] حداقل سرانه برای هر متقاضی خویش‌فرما

a0= حق سرانه مصوب شورای عالی بیمه برای خویش فرما در سال مورد نظر

n1= تعداد عائله تحت تکفل بیمه شده

n2= سنوات استمرار بیمه شده

n3= سنوات انقطاع بیمه

x1= درصد تخفیف به ازای هر فرد بیمه شده

۱ـ نک: مصوبه مورخ ۱۳۷۷/۱۲/۲۶ هیأت وزیران در خصوص اجازه بیمه نمودن خویش‌فرمایان به صورت خانوار و سه ماه انتظار برای استفاده از خدمات بیمه‌ای به سازمان بیمه خدمات درمانی.

درصد تخفیف به ازای هر سال سابقه بیمه = x2

ماده ۹ـ حق بیمه سرانه خویش فرمایان با فرانشیز سی درصد (۳۰٪) برای خدمات سرپایی و بیست و پنج درصد (۲۵٪) برای خدمات بستری در سال ۱۳۸۲، مبلغ بیست و چهار هزار (۲٤/۰۰۰) ریال برای هر نفر در ماه تعیین می‌گردد.[۱]

درصد تخفیف برای ازای هر فرد بیمه شده پنج درصد (۵٪) و به ازای هر سال سابقه بیمه ده درصد (۱۰٪) تعیین می‌شود.

تبصره ۱ـ شرط بیمه خانوار در موارد بستری همچنان برقرار است.[۲]

تبصره ۲ـ شرط بیمه خانوار برای بیماران خاص (تالاسمی، مزمن کلیوی و هموفیلی) لحاظ نخواهد شد و این گروه از بیماران می‌توانند با رعایت ضوابط سازمان بیمه خدمات درمانی به صورت تک نفره تحت پوشش بیمه خدمات درمانی قرار گیرند.

تبصره ۳ـ به منظور ترغیب افراد به پوشش بیمه درمان، سازمان بیمه خدمات درمانی می‌تواند در صورت بیمه گروهی و با شرایط خاص بیمه شوندگان تسهیلاتی را برای بیمه خویش فرمایان منظور نماید.[۳]

۲۲- آیین‌نامه اجرایی قانون تسری مفاد تبصره ۳ قانون نحوه بازنشستگی جانبازان انقلاب اسلامی ایران و جنگ تحمیلی‌و معلولین عادی و شاغلین مشاغل سخت و زیان آور مصوب ۱۳۶۷ به شاغلان سخت و زیان‌آور کلیه نیروهای نظامی وانتظامی، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سازمان‌های وابسته مصوب ۱۳۷۹/۷/۱۳

ماده ۱ـ در این آیین‌نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

وزارت دفاع: وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح.

ستاد کل: ستاد کل نیروهای مسلح.

ماده ۲ـ نیروهای نظامی، انتظامی، وزارت دفاع و سازمان‌های وابسته و تابع آنها

۱ـ اصلاحی ۱۳۷۹/۱/۳۱، ۱۳۸۲/۱/۲٤، ۱۳۸٤/۲/۱٤.

۲ـ ماده۹ ـ اصلاحی مصوب مورخ ۱۳۸٤/۲/۱٤. نیز نک: تصویبنامه مصوب مورخ ۱۳۸٤/۱۲/۲۸ هیأت وزیران.

۳ـ اصلاحی مصوب مورخ ۱۳۷۹/۹/۳۱و ۱۳۸٤/۱/۲٤

می‌توانند کارکنان خود را به شرط داشتن حداقل (۲۰) سال‌خدمت تمام وقت که دو سوم آن را در مشاغل سخت و زیان آور خدمت نموده باشند، براساس درخواست کتبی آنها و بر اساس مقررات مربوط، باحداکثر پنج (۵) سال ارفاق بازنشسته نمایند.

ماده ۳ـ مشاغل سخت و زیان آور مشاغلی هستند که در آنها عوامل فیزیکی، مکانیکی، ارگونومیکی، شیمیایی و بیولوژیکی غیر استاندارد استو به وسیله تدابیر فنی و سازماندهی نیز قابل بهینه سازی نیستند و اشتغال کارکنان در چنین محیط‌هایی موجب بروز ناراحتی و بیماری جسمی وروانی در آنان می‌شود.

ماده ۴ـ مشاغلی که در آنها عوامل و شرایط محیط کار به دلیل نقص یا عدم امکان استفاده از امکانات و لوازم فنی و مهندسی و موازین پیشگیری‌غیر استاندارد باشد، چنانچه با رفع نواقص و به کارگیری امکانات فوق سختی کار و آلودگی محیطی آن رفع شود، جزو مشاغل سخت و زیان آورمحسوب نمی‌شود. تشخیص این امر بر عهده هر یک از «کارگروه‌های» موضوع ماده (۸) این آیین‌نامه است.

ماده ۵ ـ عوامل مؤثر در تعیین کارهای سخت و زیان آور به شرح زیر تعیین می‌شود:

الف- کار مستمر در شرایط نامساعد از قبیل کار در فضای تنگ و تاریک، کار در سرما و گرما و رطوبت غیرمتعارف، کار در فضای باز در ارتفاع بیش‌از پنج متر، کار روی دکلها و اطاقک‌های متحرک، داربستها و اسکلتها و کار در محیط‌های آلوده و بیولوژیکی که برای سلامتی جسمی و روانی کارکنانمضر است.

ب- تخلیه و حمل مواد مذاب از کوره‌های در حال فعالیت و کار مستمر در مجاورت کوره‌های ذوب و فلزات گداخته به نحوی که شاغل در معرض‌مستقیم حرارت یا بخار است.

پ- کار در محلهای با فشار محیط بیشتر یا کمتر از حد مجاز.

ت- کار با وسایل دارای ارتعاش در حدی که برای سلامتی شاغلان زیان آور باشد.

ث- ترک یابی فلزات با استفاده از وسایل شیمیایی مضر از قبیل ترک یابی بدنه وسایل پرنده.

ج- کار مستمر در هوای آلوده به گازهای مضر و بیش از حد مجاز.

چ- آبکاری، رنگ پاشی و سند بلاست، لحیم کاری و جوشکاری مستمر.

ح- کار مستمر در مخازن سربسته و محفظه‌های کوچک.

خ- کار مستمر در مشاغلی که با وجود رعایت مقررات ایمنی و بهداشتی موجبات بیماریهای شنوایی کارکنان را فراهم سازد.

د- کار مستمر در گندابروها و پس آبهای صنعتی و جمع آوری، حمل و دفن زباله.

ذ- کار مستمر با مواد شیمیایی که خطر بروز بیماریهای حاد و مزمن از راه تنفس، پوست یا بلع و یا احتمال آسیب از راه آتش سوزی، انفجار یا دیگررویدادهای ناشی از خواص فیزیکی یا واکنش شیمیایی برای شاغل ممکن است.

ر- کار با پرتوهای یونساز و غیر یونساز و کارهایی که موجبات ابتلا به بیماریهای حاصل از اشعه را فراهم می‌آورد (در صورت عدم استفاده ازمزایای قانون حفاظت در برابر اشعه).

ز- کار با انواع مواد منفجره، حمل و نگهداری مواد منفجره و عملیات مربوط به انفجار یا خنثی سازی آنها.

ژ- کار با مواد سریع الاحتراق و سریع الاشتعال.

س- کار مستمر در مشاغلی که انعکاس نور مرئی باعث خیرگی و به تبع آن ایجاد ضایعات در شبکیه چشم می‌شود.

ش- حمل اشیای سنگین.

ص- کار با گرد و غبارهای صنعتی از قبیل آزبست، فتولیک سنگ پاش.

ض- کار در معادن اعم از تحت الارضی و سطح الارضی که ایجاب می‌کند کارکنان در تونلها و راهروهای سرپوشیده و ترانشه‌ها اشتغال داشته‌باشند.

ط- کار در مشاغل مختلف درمانی زیان آور در بیمارستان و پارکلینیک.

ظ- کار مداوم بر روی خطوط و پستهای انتقال برق با فشار شصت و سه کیلو ولت و بالاتر، کار با دستگاه‌های برق فشار قوی (۴۰۰ سیکل) یافعالیت مستمر در محدوده‌هایی که در آن شدت میدانهای الکتریکی و مغناطیسی بیشتر از حد مجاز باشد.

ع- شاغلانی که به طور مستمر در معرض خطرات جسمی و روحی شدید قرار دارند.

ماده ۶ـ در ستاد کل شورایی به نام شورای نظارت جهت حسن اجرای مقررات این آیین‌نامه با وظایف زیر تشکیل می‌شود:

الف ـ تطبیق مشاغل سخت و زیان آور و درجات آنها پس از پیشنهاد هر یک از «کار گروه‌های» موضوع ماده (۸) و در چارچوب عوامل ذکر شده دراین آیین‌نامه.

ب ـ تعیین نهایی حد مجاز و استانداردهای عوامل مربوط به مشاغل سخت و زیان آور مطابق معیارهای عمومی داخلی و بین‌المللی.

پ ـ هماهنگ نمودن مشاغل سخت و زیان آور در کلیه دستگاه‌های ذی ربط.

ت ـ پیشنهاد هرگونه تغییر در مواد این آیین‌نامه به وزارت دفاع برای ارایه به هیأت دولت.

ث ـ رسیدگی به گزارشهای «کار گروه‌های» موضوع ماده (۸) این آیین‌نامه.

ج ـ اتخاذ تصمیم در سایر مواردی که رییس شورای نظارت طرح آنها را در شورا لازم تشخیص دهد.

ماده ۷ـ شورای نظارت از اعضای زیر تشکیل می‌شود:

الف ـ رییس ستاد کل یا جانشین وی (رییس شورا).

ب ـ رییس ستاد مشترک سپاه پاسداران انقلاب اسلامی یا جانشین وی.

پ ـ رییس ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران یا جانشین وی.

ت ـ وزیر دفاع یا جانشین وی.

ث ـ معاون رییس جمهور و رییس سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور یا یکی از معاونان وی.

ج ـ فرمانده نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران یا جانشین وی.

چ ـ یک نفر متخصص طب کار (بدون حق رأی) به انتخاب وزیر دفاع.

ح ـ نماینده وزیر کار و امور اجتماعی .

خ ـ نماینده وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ترجیحاً متخصص در طب کار.

د ـ معاون نیروی انسانی ستاد کل (دبیر شورا).

تبصره ۱ ـ شورای نظارت هر دو ماه یک بار در ستاد کل تشکیل می‌شود و در صورت نیاز جلسات فوق‌العاده بنا به دعوت رییس شورا یا پیشنهاد «کارگروه‌های» فنی به ریاست رییس شورا تشکیل می‌شود.

تبصره ۲ـ جلسات شورا با حضور دو سوم اعضا رسمیت می‌یابد.

ماده ۸ ـ به منظور اجرای مقررات این آیین‌نامه «کارگروهی» به عنوان «کارگروه»

اجرایی در هر یک از سازمان‌های نیروهای مسلح با وظایف زیرتشکیل می‌شود:

الف ـ تعیین و تطبیق حد مجاز استاندارد هر یک از عوامل زیان آور شیمیایی و فیزیکی و بیولوژیکی که در این آیین‌نامه نام برده شده است، مطابق بامعیارهای عمومی داخلی و بین‌المللی و اعلام به شورای نظارت.

ب ـ تعیین و تطبیق مشاغل سخت و زیان آور و درجات آنها با مواد این آیین‌نامه و ارایه آن به شورای نظارت.

پ ـ بررسی مشاغلی که از طرف نیروها، یگانها و قسمتها به عنوان مشاغل سخت و زیان آور پیشنهاد می‌شود، جهت اعلام نتیجه به شورای نظارت.

ت ـ تأیید اشتغال عملی کارکنان در مشاغل سخت و زیان آور.

تبصره ـ دستورالعمل اجرایی این ماده ظرف دو ماه پس از تصویب این آیین‌نامه توسط ستاد کل با همکاری وزارت دفاع تهیه و ابلاغ خواهد شد.

ماده ۹ـ «کارگروه» اجرایی از اعضای زیر تشکیل می‌شود:

الف ـ معاون اداری و نیروی انسانی یا رییس آجودانی یا کارگزینی نیرو یا سازمان مربوط (رییس «کارگروه»).

ب ـ پزشک متخصص طب کار یا پزشک بهداری نیرو یا سازمان مربوط.

پ ـ رییس ایمنی و بهداشت کار نیرو یا سازمان مربوط.

ت ـ نماینده طرح و برنامه نیرو یا سازمان مربوط.

تبصره ـ جلسه با حضور تمامی اعضا رسمیت می‌یابد.

ماده ۱۰ـ مدت سنوات ارفاقی به هر یک از شاغلان مشاغل سخت و زیان آور موضوع این آیین‌نامه با توجه به انجام وظایف و درجات مختلف‌به شرح زیر تعیین می‌شود:

الف ـ انجام وظیفه در مشاغل درجه یک به ازای هر یک سال خدمت یک ماه.

ب ـ انجام وظیفه در مشاغل درجه دو به ازای هر یک سال خدمت دو ماه.

پ ـ انجام وظیفه در مشاغل درجه سه به ازای هر یک سال خدمت سه ماه.

ماده ۱۱ـ کسور بازنشستگی در سنوات ارفاقی بابت سهم دستگاه و سهم مستخدم بر حسب مدت سنوات ارفاقی توسط دستگاه با رعایت سایرقوانین و مقررات مربوط محاسبه و به حساب صندوق بازنشستگی مربوط واریز می‌شود.

ماده ۱۲ـ دستگاه‌های مشمول این آیین‌نامه مکلفند قبل از ارجاع کارهای سخت و

زیان آور به کارکنانی که به این گونه مشاغل گمارده می‌شودنسبت به آنها از لحاظ قابلیت و استعداد جسمانی متناسب با نوع کارهای ارجاعی به آنان آزمایشهای پزشکی لازم را برابر روش جاری به عمل آورند.

تبصره ـ به کارگیری افراد زیر هجده (۱۸) سال، در مشاغل سخت و زیان آور ممنوع است.

ماده ۱۳ـ مشمولان قانون تأمین اجتماعی تابع قوانین و مقررات مربوط به خود هستند.

ماده ۱۴ـ کلیه مشاغل سخت و زیان آور واحدهای صنعتی و تحقیقاتی وزارت دفاع که تا تاریخ تصویب این آیین‌نامه در اجرای تصویبنامه‌شماره .۱۱۲۳ت۴۲۲ه مورخ ۱۳۷۲/۱/۲۱ هیأت وزیران در شورای نظارت مربوط مصوب شده است معتبر و جاری است، همچنین گروه پرستاری‌نیروهای مسلح کماکان مشمول جدول پیوست تصویبنامه یاد شده خواهند بود.

حسن حبیبی - معاون اول رییس جمهور

۲۳ـ آیین‌نامه اجرایی قانون بیمه‌اجتماعی رانندگان حمل و نقل بار و مسافر بین شهری ۱۳۸۰/۳/۹

ماده ۱ ـ در این آیین‌نامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط، به کار می‌روند:

الف ـ سازمان: سازمان حمل و نقل و پایانه‌های کشور.

ب ـ راننده: رانندگان خودروهای حمل بار و مسافر بین شهری که دارای گواهینامه رانندگی معتبر و متناسب بانوع وسیله نقلیه عمومی بین شهری بوده و دفترچه کار رانندگی آنها توسط سازمان صادر شده باشد .

پ ـ دفترچه کار رانندگی معتبر، بارنامه و صورت وضعیت مسافر: تعاریف مذکور در قوانین و مقررات مربوط به حمل و نقل جاده‌ای.

ت ـ قانون: قانون تأمین اجتماعی ـ مصوب ۱۳۵٤

ث ـ دستمزد مقطوع: درآمد ماهانه‌ای که طبق ماده (۳۵) قانون برای راننده تعیین می‌شود و مبنای دریافت حق بیمه و ارایه خدمات قانونی قرار می‌گیرد.

ج ـ قانون بیمه اجتماعی رانندگان: قانون بیمه اجتماعی رانندگان حمل و نقل بار و

مسافر بین شهری ـ مصوب ۱۳۷۹

ماده ۲ـ نرخ حق بیمه راننده مطابق ماده (۲۸) قانون تعیین می‌شود.

ماده ۳ـ راننده به ترتیب زیر مشمول قانون بیمه اجتماعی رانندگان قرار می‌گیرد:

الف ـ کلیه رانندگانی که تا تاریخ تصویب این آیین‌نامه از طریق بارنامه و صورت وضعیت، حق بیمه پرداخت نموده‌اند و دارای دفترچه کار معتبر رانندگی از طرف سازمان می‌باشند مشمول قانون بیمه اجتماعی رانندگان بوده و مکلفند حق بیمه مربوط را راساً پرداخت نمایند.

تبصره ـ حق بیمه پرداخت شده بر اساس بارنامه و یا صورت وضعیت مسافری تا تاریخ تصویب این آیین‌نامه جزو سوابق بیمه‌ای راننده محسوب می‌شود.

ب ـ رانندگانی که فاقد شرایط بند «الف» این ماده هستند و از تاریخ تصویب این آیین‌نامه به بعد درخواست صدور دفترچه کار را دارند. باید درخواست کتبی خود را همراه با گواهینامه معتبر رانندگی و سایر مدارک شناسایی به سازمان تأمین اجتماعی ارایه نمایند. سازمان تأمین اجتماعی پس از انجام معاینات پزشکی و با دریافت وجوهی معادل سه ماه حق بیمه زمان درخواست که جنبه علی الحساب خواهد داشت، شماره شناسایی به راننده اختصاص داده و او را جهت دریافت دفترچه کار رانندگی به سازمان معرفی می‌نماید. راننده معرفی شده پس از دریافت دفترچه کار رانندگی معتبر از سازمان و از تاریخ صدور دفترچه، مشمول قانون بیمه اجتماعی رانندگان قرار می‌گیرد.

تبصره ـ وجه دریافتی از افراد معرفی شده به سازمان که دفترچه رانندگی از سازمان دریافت ننمایند پس از کسر هزینه‌های اداری قابل استرداد خواهد بود.

ماده ۴ ـ رانندگانی که بر اساس این آیین‌نامه بیمه شده‌اند، مکلفند شخصاً حق بیمه سهم بیمه شده و کارفرما، مربوط به ماههای آتی را (حداقل حق بیمه سه ماه) که بر مبنای دستمزد مقطوع تعیین می‌شود حداکثر تا پایان ماه بعد از آخرین ماهی که حق بیمه مربوط قبلاً پرداخت شده است، به سازمان تأمین اجتماعی پرداخت نمایند. چنانچه حق بیمه مربوط به فاصله زمانی که راننده دارای دفترچه کار معتبر بوده است ظرف مهلت مقرر در این ماده پرداخت نگردد، اصل حق بیمه و خسارت تاخیر تادیه (متفرعات) طبق ماده (۵۰) قانون از وی قابل وصول خواهد بود.

ماده ۵ ـ سازمان با اخذ تأییدیه پرداخت حق بیمه از سازمان تأمین اجتماعی و پس

از احراز شرایط زیر نسبت به صدور، تمدید یا تجدید دفترچه کار رانندگی اقدام می‌کند:

الف ـ داشتن گواهینامه معتبر رانندگی متناسب با وسیله نقلیه

ب ـ داشتن حداقل مدرک تحصیلی پایان دوره ابتدایی یا دوره نهضت سوادآموزی

پ ـ داشتن کارت سلامت از مراجع ذی صلاح

تبصره ـ سازمان مکلف است در صورتی که میزان تخلفات راننده از نظر نوع و تعداد، از حد مجاز که میزان آن بر اساس دستورالعمل مشترک وزارتخانه های راه و ترابری و کشور (نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران) تعیین می‌شود، تجاوز نماید، از تمدید دفترچه کار رانندگی وی برای مدت معین و یا نامحدود خودداری نماید.

ماده ۶ـ شرکت ها و مؤسسات حمل بار و مسافر بین شهری مکلفند از تحویل کالا یا مسافر به راننده فاقد دفترچه کار معتبر خودداری نمایند و در صورت تخلف برای بار اول مکلف به پرداخت معادل ۳ ماه حق بیمه یک راننده به ازای هر بارنامه و یا صورت وضعیت مسافر و در صورت تکرار به پرداخت معادل یک سال حق بیمه یک راننده به سازمان تأمین اجتماعی می‌باشند. سازمان تأمین اجتماعی حق بیمه مذکور را طبق ماده (۵۰) قانون از شرکت‌ها و مؤسسات متخلف وصول می‌نماید.

ماده ۷ـ نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و پلیس راه مکلفند به هنگام تردد وسایط نقلیه باربری و مسافربری، دفترچه کار رانندگان را کنترل و در صورت عدم ارایه یا فقدان اعتبار آن طبق ماده (۷) قانون «الزام شرکت‌ها و مؤسسات ترابری جاده‌ای به استفاده از صورت وضعیت مسافری و بارنامه مصوب ۱۳۶۸» برخورد نموده و مشخصات راننده، بارنامه یا صورت وضعیت و همچنین مشخصات و آدرس شرکت و مؤسسه حمل و نقل صادر کننده بارنامه یا صورت وضعیت رابه اداره تأمین اجتماعی محل اعلام نمایند.

ماده ۸ ـ رانندگان مشمول قانون (به استثنای رانندگان موضوع ماده ۳ این آیین‌نامه) و شاغلان و بازنشستگان وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و وابسته به دولت و نیروهای نظامی و انتظامی که مشمول قانون خاص حمایتی هستند از شمول این آیین‌نامه مستثنی خواهند بود.

۲۴ـ ضوابط نقل و انتقال حق بیمه و کسورات بیمه‌ای بین صندوق‌های بیمه مصوب ۱۳۸۰/۳/۲۷ و اصلاحی ۱۳۸۵/۴/۲۸

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۳/۲۷ بنا به پیشنهاد شماره ۳۱۹/۱۶۰۸ ـ ۱۰۵/۷۱۹۹ مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۱۸ سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و به استناد ماده (٤٢) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران ـ مصوب ۱۳۷۹ ـ ضوابط نقل و انتقال حق بیمه و کسورات بیمه‌ای بین صندوق‌های بیمه را به شرح زیر تصویب نمود:

ضوابط نقل و انتقال حق بیمه و کسورات بیمه‌ای بین صندوق‌های بیمه

ماده ۱ـ شاغلان مشترک هر یک از صندوق های بیمه ـ که از این پس بیمه شده نامیده می‌شوند ـ می‌توانند نسبت به تغییر صندوق بیمه خود اقدام نمایند.

تبصره ۱ـ صندوق‌های بیمه موظفند با رعایت این تصویبنامه نسبت به پذیرش در خواست مشترکان جدید اقدام کنند.

تبصره ۲ـ کارکنان وزارت اطلاعات و نیروهای مسلح از شمول این تصویب نامه مستثنی هستند.

ماده ۲ـ هر یک از بیمه شدگان فقط برای یک بار، مجاز به تغییر صندوق بیمه خود هستند.

تبصره ـ بیمه شدگان جدیدالاستخدام نیز می‌توانند قبل از صدور حکم استخدام قطعی نسبت به انتخاب صندوق بیمه اقدام نمایند.

ماده ۳ـ بیمه شده تقاضای انتقال خود را به صورت کتبی به صندوق بیمه جدید ارایه می‌کند، صندوق جدید نیز تا یک ماه انتقال وجوه حق بیمه یا کسور بازنشستگی را از صندوق بیمه قبلی تقاضا می‌نماید و صندوق بیمه قبلی، مکلف است حداکثر تا سه ماه از تاریخ تقاضای صندوق بیمه جدید، وجوه قابل انتقال را به صندوق منتقل نماید.

ماده ۴ـ چگونگی محاسبه مبلغ مابه‌التفاوت وجوه حق بیمه یا کسور بازنشستگی قابل انتقال که توسط مستخدم پرداخت می‌شود به شرح زیر است:

کسور بازنشستگی یا حق بیمه با نرخ مقرر در صندوق بیمه جدید (اعم از سهم مستخدم و سهم کار فرما) بر مبنای آخرین حقوق و فوق العاده‌های دریافتی در تاریخ جابجایی یا اولین حقوق و مزایای ماهانه زمان انتقال به صندوق جدید که مشمول کسر

حق بیمه یا کسور بازنشستگی می‌شوند (هر کدام که بیشتر است) ضرب در تمام ماههای سنوات خدمت قابل قبول در صندوق بیمه جدید منهای مجموع وجوهی که به عنوان کسور بازنشستگی یا حق بیمه متعلقه (اعم از سهم مستخدم و سهم کار فرما) و تفاوت تطبیق حقوق و مقرری ماه اول و حق بیمه درمان از صندوق بیمه قبلی به صندوق بیمه جدید منتقل شده است.

تبصره ۱ـ اگر صندوق‌های بیمه طبق مقررات مورد عمل، علاوه بر پرداخت حقوق بازنشستگی، ازکارافتادگی کلی و بازماندگان، مشترکان خود را در برابر بیماری ها، کمک ازدواج، بارداری، حقوق ایام بیماری، غرامت مقطوع نقص عضو و مستمری ازکارافتادگی جزئی نیز بیمه نموده باشند، هنگام انتقال حق بیمه یا کسور بازنشستگی به صندوق بیمه دیگر، سهم درمان به علاوه یک درصد بابت مزایای یاد شده از جمع وجوه قابل انتقال کسر می‌شود و در صورتی که نرخ حق بیمه درمان مطابق مقررات مربوط رقم معینی از کسور بازنشستگی یا حق بیمه پرداختی را تشکیل ندهد یک سوم مجموع حق بیمه یا کسور بازنشستگی سهم شخص و کارفرما از این بابت منظور می‌گردد.

تبصره ۲ـ اگر صندوق بیمه جدید علاوه بر پرداخت حقوق بازنشستگی، از کارافتادگی و وظیفه وراث، مشترکان خود را بیمه درمان نیز بنماید، هنگام انتقال کسور، ذخیره حق بیمه درمان مربوط به ایام بازنشستگی به میزان سنوات انتقالی مطابق مقررات مورد عمل توسط بیمه شده در وجه صندوق بیمه جدید تأدیه می‌شود.

ماده ۵ ـ مبلغ مابه التفاوت قابل پرداخت به صندوق بیمه جدید توسط بیمه شده به اقساط ماهانه و حداکثر معادل ماههای خدمت مورد نظر از تاریخ اعلام صندوق بیمه جدید به آن صندوق خواهد بود.[1]

تبصره ـ اگر مستخدم قبل از پرداخت کل مبلغ مابه التفاوت فوت نماید یا از کارافتاده شود یا به هر دلیل طبق مقررات مورد عمل صندوق ذیربط، خود یا بازماندگانش مستحق دریافت مستمری یا حقوق وظیفه شوند، بقیه مبلغ مابه التفاوت به صورت ماهانه از دریافتی آنها کسر می‌شود.

معاون اول رئیس جمهور ـ حسن حبیبی

۱ـ به موجب مصوبه مورخ ۱۳۸۵/۵/۲۸هیأت وزیران به شرح متن اصلاح شده است .

۲۵ـ آیین‌نامه مالی و معاملاتی مربوط به اعتبارات جاری مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی مصوب ۱۳۸۰/۴/۳۰

ماده ۱ـ عملیات مالی محاسباتی و نگهداری و تنظیم حسابها و اعمال نظارت مالی مربوط به مصرف اعتبارات جاری منظور در بودجه کل کشور آن دسته از مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی که به موجب قانون از شمول مقررات عمومی مستثنی شده یا بشوند، در صورتی که دارای مقررات قانونی خاص برای مصرف اعتبارات خود نباشند، تابع ضوابط مقرر در این آیین‌نامه خواهد بود.

ماده ۲ـ مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی در رابطه با مصرف اعتبارات موضوع ماده (۱) این آیین‌نامه موظف به مبادله موافقت نامه شرح فعالیت در مرکز با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی و در استانها با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان مربوطه می‌باشند. رعایت موارد مندرج در موافقت نامه‌های مذکور که بایستی بر اساس قانون برنامه و بودجه کشور ـ مصوب ۱۳۵۱ـ و با توجه به مقررات موسسه یا نهاد عمومی غیر دولتی مربوط تنظیم و مبادله باشد، برای دستگاه‌های مذکور الزامی است.

ماده ۳ـ اختیار و مسئولیت تشخیص و انجام تعهد و تسجیل و حواله به عهده رئیس مؤسسه یا نهاد عمومی غیر دولتی و مسئولیت تأمین اعتبار و تطبیق پرداخت با قوانین و مقررات به عهده ذیحساب مربوط خواهد بود.

تبصره ۱ـ اختیارات و مسئولیتهای موضوع این ماده حسب مورد مستقیماً و بدون واسطه از طرف مقامات فوق به سایر مقامات مؤسسه یا نهاد عمومی غیر دولتی مربوط کلا یا بعضاً قابل تفویض خواهد بود، لکن در هیچ مورد تفویض اختیار و مسئولیت سلب اختیار و مسئولیت از تفویض کننده نخواهد بود.

تبصره ۲ـ در اجرای این ماده، تفویض اختیارات و مسئولیتهای رئیس و ذیحساب مؤسسه یا نهاد عمومی غیر دولتی به شخص واحد و نیز تفویض اختیار و مسؤولیتهای رئیس به ذیحساب مربوط و یا کارکنان تحت نظر او مجاز نخواهد بود.

ماده ۴ـ وجوه لازم از محل اعتبارات موسسه یا نهاد عمومی غیر دولتی مشمول این آیین‌نامه نامه با در خواست وجه از طرف ذیحساب مربوط حسب مورد توسط خزانه یا خزانه معین استان مربوط منحصراً به حساب یا حسابهای بانکی که به تعداد مورد نیاز توسط خزانه یا خزانه معین استان افتتاح شده یا می‌شود، واریز خواهد شد. استفاده از

حسابهای مزبور با امضای مشترک رئیس و ذیحساب مؤسسه یا نهاد عمومی غیر دولتی یا افراد مجاز از طرف آنها به معرفی خزانه معین استان حسب مورد مجاز خواهد بود.

ماده ۵ ــ میزان پیش پرداخت و همچنین میزان تنخواه گردان و سپرده حسن انجام کار و نوع و میزان تضمینی که می‌بایست در قبال پیش پرداخت و یا حسن انجام کار اخذ گردد، به تشخیص و مسؤولیت رئیس مؤسسه یا نهاد عمومی غیر دولتی یا مقام مجاز از طرف او خواهد بود.

تبصره ــ میزان پرداخت در مورد معامله با اشخاص غیر دولتی نباید از چهل درصد (٤٠٪) مبلغ معامله تجاوز نماید.

ماده ۶ ــ نوع و نصاب معاملات موضوع آیین‌نامه نامه، مطابق ماده (۸۰) قانون محاسبات عمومی کشور و اصلاحات بعدی آن می‌باشد و نحوه انجام آن به شرح زیر خواهد بود:

الف ـ معاملات جزیی با کمترین بهای ممکن و به تشخیص و مسؤولیت مامور خرید انجام خواهد شد.

ب ـ معاملات متوسط با کمترین بهای ممکن و به تشخیص و مسؤولیت مامور خرید و مسؤول واحد تدارکاتی مربوط و تأیید رئیس مؤسسه یا نهاد عمومی غیر دولتی یا فرد مجاز از طرف او انجام خواهد شد.

ج ـ در مورد معاملات عمده تأیید شخص رئیس مؤسسه یا نهاد عمومی غیر دولتی الزامی است.

ماده ۷ ــ کلیه اسناد هزینه‌هایی که با رعایت مفاد این آیین‌نامه انجام شده باشد باید مشتمل بر مدارک زیر بوده و با امضای مشترک رئیس و ذی حساب مؤسسه یا نهاد عمومی غیر دولتی یا افراد مجاز از طرف آنها قابل احتساب به هزینه قطعی خواهد بود:

الف ـ در مورد خریدهای داخلی، فاکتور خرید یا صورت مجلس خرید و رسید انبار یا صورت مجلس تحویل کالا .

ب ـ در مورد خریدهای خارجی، اعلامیه بانک و صورت حساب فروشنده مدارک ترخیص کالا از گمرک و رسید انبار یا صورت مجلس تحویل کالا. در مورد خریدهای خارجی که مبلغ آن از مبلغ نصاب معاملات جزیی تجاوز نکند، وجود اعلامیه بانک الزامی نیست.

ج ـ در مورد پرداخت حقوق و دستمزد و مزایا و هر نوع پرداخت پرسنلی دیگر، گواهی انجام کار از طرف مقامات مجاز و امضای گیرنده وجه یا گواهی بانک دایر بر واریز وجه به حساب بانکی ذی نفع.

د ـ در مورد کارهایی که به پیمانکار محول می‌شود، قرارداد مربوط و تأییدیه تحویل کالا و یا انجام موضوع قرارداد توسط رئیس مؤسسه یا نهاد عمومی غیر دولتی یا فرد مجاز از طرف او.

ماده ۸ـ تنظیم قرارداد و یا گرفتن فاکتور الزامی است مگر در موارد اضطراری که نیاز به تأمین کالا از قبل قابل پیش‌بینی نباشد و خرید به اندازه رفع اضطرار صورت گیرد و دولت مؤسسات وابسته به دولت و شهرداریها و بانکها و مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی در تولید و توزیع آن به نحوی از انحاء مداخله و یا مباشرت نداشته باشند.

ماده ۹ـ نمونه اسناد و همچنین مدارک و دفاتر روش نگهداری حساب اعتبارات موضوع این آیین‌نامه تابع دستورالعمل اجرایی ماده (۱۲۸) قانون محاسبات عمومی کشور خواهد بود.

ماده ۱۰ـ چگونگی رسیدگی به حسابها و اسناد هزینه های اعتبارات موضوع این آیین‌نامه تابع قانون دیوان محاسبات کشور مصوب ۱۳٦۱ و آئیین‌نامه اجرایی آن و نیز دستورالعملهای صادره از طرف دیوان مذکور می‌باشد.

ماده ۱۱ـ کلیه اموال و تاسیساتی که از محل اعتبارات موضوع این آیین‌نامه خریداری و یا ایجاد می‌شود، اموال مؤسسه یا نهادعمومی غیر دولتی مربوط می‌باشد.

ماده ۱۲ـ ذیحسابان مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی موظفند مانده وجوه مصرف نشده اعتبارات هر سال موضوع این آیین‌نامه را در مهلت مقرر در ماده (٦۳) قانون محاسبات عمومی کشور ـ مصوب ۱۳٦٦ ـ و اصلاحیه آن به حساب خزانه واریز نمایند.

ماده ۱۳ـ صورتحساب دریافت و پرداخت سالانه از محل اعتبارات جاری منظور در بودجه سالانه کل کشور این گونه مؤسسات باید مطابق دستورالعملی که از طرف وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و ابلاغ می‌شود، حداکثر تا آخر مردادماه سال بعد تنظیم و پس از رسیدگی از طرف حسابرسان منتخب وزارت امور اقتصادی و دارایی و

تصویب مراجع صلاحیتدار حداکثر تاآخر مردادماه امور اقتصادی برای حسابرسی به دیوان محاسبات کشور و همچنین برای درج در صورتحساب عملکرد سالانه بودجه کل کشور به وزارتخانه مزبور ارسال گردد.

ماده ۱۴ـ با توجه به تبصره (٤) ماده (۷۲) قانون محاسبات عمومی کشورـ مصوب ۱۳٦٦ـ اعتبارات طرحهای عمرانی مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی تابع قانون مذکور و سایر قوانین و مقررات عمومی دولت می‌باشد.

ماده ۱۵ـ کلیه اصطلاحات مالی که در این آیین‌نامه به کار رفته است تابع تعاریف مقرر در قانون محاسبات عمومی کشور می‌باشد.

۲۶ـ آیین‌نامه نرخ و مأخذ حق بیمه حوادث ناشی از کار اتباع کشورهای ملحق شده به مقاوله‌نامه شماره (۱۹) سازمان بین‌المللی کار مصوب ۱۳۸۰/۶/۱۴

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۰/٦/۱٤ بنا به پیشنهاد شماره ۵۲/۲۸٦۰۸ مورخ ۱۳۷۹/۳/۱۷ سازمان تأمین اجتماعی و به استناد تبصره الحاقی به لایحه قانونی اصلاح ماده (۵) قانون تأمین اجتماعی ـ مصوب ۱۳۷۸ ــ آیین‌نامه نرخ و مأخذ حق بیمه حوادث ناشی از کار اتباع کشورهای ملحق شده به مقاوله‌نامه شماره (۱۹) سازمان بین‌المللی کار را به شرح زیر تصویب نمود:

ماده ۱ـ کلیه اتباع کشورهای ملحق شده به مقاوله‌نامه شماره (۱۹) سازمان بین‌المللی کار که طبق قوانین و مقررات مربوط در ایران به کار اشتغال دارند در مقابل حوادث ناشی از کار تحت پوشش حمایتهای زیر قرار می‌گیرند :

الف ـ خدمات درمانی تا بهبود حادثه دیده.

ب ـ غرامت دستمزد.

پ ـ غرامت نقص عضو.

ت ـ از کارافتادگی جزیی.

ث ـ از کارافتادگی کلی ناشی از کار.

ج ـ فوت در اثر حادثه ناشی از کار.

تبصره ـ وزارتخانه‌های امور خارجه و کار و امور اجتماعی مکلفند کشورهای ملحق شده به مقاوله‌نامه شماره (۱۹) سازمان بین‌المللی کار را به سازمان تأمین اجتماعی ـ که از این پس دراین آیین‌نامه سازمان نامیده می‌شود ـ معرفی نمایند.

ماده ۲ـ در صورت وقوع حادثه ناشی از کار، کارفرما مکلف است اقدامات اولیه را برای جلوگیری از تشدید وضع حادثه دیده به عمل آورد و مراتب را ظرف سه روز اداری به صورت کتبی به اطلاع سازمان برساند. در صورتی که کارفرما بابت اقدامات اولیه متحمل هزینه‌ای شده باشد سازمان هزینه‌های یاده شده را طبق تعرفه‌های جاری خود پرداخت می‌نماید.

تبصره ـ در صورتی که ثابت شود وقوع حادثه ناشی از کار در اثر عدم رعایت مقررات حفاظت فنی و بروز بیماری ناشی از عدم رعایت مقررات بهداشتی و احتیاطی لازم از طرف کارفرما یا نمایندگان کارفرما بوده است سازمان هزینه‌های مربوط به معالجه، غرامات، مستمری ها و غیره را می‌پردازد و طبق ماده (٦٦) قانون تأمین اجتماعی ـ مصوب ١٣٥٤ ـ هزینه‌های یاد شده را از کارفرما وصول می‌نماید.

ماده ۳ـ کارفرمایانی که اتباع کشورهای موضوع ماده یک این آیین‌نامه را به کار می‌گمارند مکلفند نسبت به نامنویسی کارکنان یاد شده نزد سازمان اقدام و مادامی که اتباع خارجی نزد آنان اشتغال دارند حق بیمه آنان را همه ماهه طبق ماده (٤) این آیین‌نامه پرداخت نمایند.

ماده ۴ـ نرخ حق بیمه مشمولان این آیین‌نامه سه درصد حقوق و مزایای پرداخت شده به آنان است که هر ماه توسط کارفرما از حقوق و مزایای تبعه بیگانه کسر و به سازمان پرداخت می‌شود.

معاون اول رییس جمهور ـ محمدرضا عارف

۲۷ـ آیین‌نامه اجرایی بندهای (الف) و (ب) ماده (۴۹) تنفیدی قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، موضوع ماده (۱۰۳) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۴/۴/۸ و اصلاحی مصوب ۱۱/۴/ ۱۳۸۵

هیأت وزیران در جلسه مورخ ١٣٨٤/٤/٨ بنا به پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های کار و امور اجتماعی، تعاون، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و سازمان تأمین اجتماعی و به استناد ماده (٤٩) تنفیذی قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، موضوع ماده (١٠٣) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی،

اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران ـ مصوب ۱۳۸۳ ـ آیین‌نامه اجرایی بندهای (الف) و (ب) ماده یادشده را به شرح زیر تصویب نمود:

ماده ۱ـ تعاریف:

الف ـ کارفرما شخصی است که در ماده (۳) قانون کار جمهوری اسلامی ایران تعریف شده و اداره کارگاهها و مؤسسات موضوع این آیین‌نامه را بر عهده دارد.

ب ـ نیروی کار جدید به کسی اطلاق می‌شود که کارفرما علاوه بر نیروی کار موجود، از بیکاران ثبت نام شده نزد ادارات کار امور اجتماعی استخدام نماید.

تبصره ـ در مواردی که نیروی کار جدید به جای نیروی کار موجود که اخراج، مستعفی یا ترک کار نموده‌اند در کارگاههای موضوع بند (ج) ماده (۱) این آیین‌نامه به کار گمارده شوند، کار فرما مشمول استفاده از تخفیفات مندرج در این آیین‌نامه نخواهد بود. ج ـ کارگاهها و موسسات مشمول این آیین‌نامه، کارگاههای خصوصی و تعاونی دایر موضوع ماده (٤) قانون کار و یا کارگاههایی که از مراجع رسمی دارای مجوز فعالیت هستند، می‌باشند.

ماده ۲ـ کارفرمایان کارگاهها و موسسات موضوع بند (ج) ماده (۱) این آیین‌نامه که پس از اعلام نیاز به ادارات کار و امور اجتماعی، فرد یا افراد مورد نظر را از بین نیروهای کار ثبت شده ادارات کار و امور اجتماعی انتخاب و به کار گمارند، برای استفاده از تخفیفات موضوع این آیین‌نامه مکلفند مراتب به کارگماری آنان را به ادارات کار و امور اجتماعی اعلام نمایند.

ماده ۳ـ کلیه کارفرمایان پس از کسب تأییدیه استخدام نیروی کار جدید از سوی ادارات کار و امور اجتماعی و ارایه آن به همراه صورت مزد و حقوق با رعایت تبصره بند (ب) ماده (۱) مشمول استفاده از تحقیقات موضوع ماده ٤ این آیین‌نامه خواهند بود.

ماده ۴ـ مالیات بر درآمد کلیه کارفرمایان کارگاهها و موسسات موضوع بند (ج) ماده یک آیین‌نامه که علاوه بر نیروهای موجود خود، کارکنان جدید استخدام می‌نمایند به میزان مالیات بر درآمد حقوق دریافتی از کارکنان جدیدالاستخدام کاهش می‌یابد. کارفرمایان کارگاهها و موسسات یاد شده از پرداخت حق بیمه سهم کارفرمای موضوع ماده (۲۸) قانون تأمین اجتماعی بابت کارکنان جدیدالاستخدام مزبور معاف خواهند بود.

تبصره ۱ـ تخفیف حق بیمه موضوع این ماده شامل کارگاههای مشمول قانون معافیت از پرداخت حق بیمه سهم کارفرما تا میزان پنج نفر کارگر، موضوع تصویب

نامه شماره ۱۰۶۲۴۵/ت/۲۳ه مورخ ۱۳۶۹/۲/۱۲ هیأت وزیران نمی‌گردد و کارگاههای مذکور منحصراً از معافیت قانون مزبور برخوردار خواهند بود اگر واحدهای مشمول تصویب نامه مذکور نیروی کار جدید با رعایت سایر شرایط مندرج در این آیین‌نامه به کار گیرند، می‌توانند از مزایای این آیین‌نامه برخوردار شوند.

تبصره ۲ـ مبنای تعیین تعداد نیروی کار موجود در کارگاههای دایر، تعداد بیمه‌شدگان آنها طبق صورت مزد و حقوق ارسالی توسط کارفرما در اسفند ماه ۱۳۸۰ به سازمان تأمین اجتماعی می‌باشد.

تبصره ۳ـ اعمال تخفیف موضوع این ماده در مورد افراد به کار گمارده شده جدید با رعایت تبصره (۲) این ماده و منوط به ارایه موضوع ماده (۳) و ارسال صورت مزد و حقوق کلیه کارکنان در مهلت مقرر به شعب سازمان تأمین اجتماعی و ادارات اموراقتصادی و دارایی ذیربط می‌باشد.

ماده ۵ـ سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور مکلف است اعتبار لازم برای تخفیفات حق بیمه سهم کارفرما، برای سالهای اجرای برنامه چهارم توسعه به ازای فرصتهای شغلی ایجاد شده در رابطه با این تصویب نامه را از طریق منظور نمودن در لوایح بودجه سنواتی تأمین و به سازمان تأمین اجتماعی پرداخت نماید.

تبصره ۱ـ ادارات کل تأمین اجتماعی استانها مکلفند در پایان هر ماه گزارش عملکرد شعب خود را در زمینه به کارگماری نیروهای جدید موضوع این آیین‌نامه به ادارات کل کار و امور اجتماعی استان مربوط اعلام نمایند.

تبصره ۲ـ سازمان تأمین اجتماعی مکلف است هر سه ماه یک بار میزان تخفیف حق بیمه و تعداد افراد برخوردار شده از تخفیف را به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، وزارت کار و امور اجتماعی و وزارت اموراقتصادی و دارایی اعلام نماید.

ماده ۶ـ اگر به طریقی محرز گردد که نیروی کار جدید معرفی شده قبل از دوران برنامه سوم یا خارج از طریق مراکز خدمات اشتغال وزارت کار و امور اجتماعی در واحد مورد نظر فعالیت داشته یا در زمان استفاده از مزایای این آیین‌نامه اشتغال به کار نداشته است، وزارت کار و امور اجتماعی و سازمان تأمین اجتماعی و وزارت اموراقتصادی و دارایی مجاز خواهند بود کارفرمای مربوط را

تحت پیگرد قانونی قرار دهند و ضرر و زیان وارد شده را از وی مطالبه و وصول نمایند.[۱و۲]

۲۸ـ آیین‌نامه اجرایی ماده (۹) قانون تنظیم بخشی از مقررات تسهیل نوسازی صنایع کشور و اصلاح ماده (۱۱۳) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۳/۱/۹

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۳/۱/۹ بنا به پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های صنایع و معادن، امور اقتصادی و دارایی و سازمان های مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و تأمین اجتماعی و به استناد ماده (۲۲) قانون تنظیم بخشی از مقررات تسهیل نوسازی صنایع کشور و اصلاح ماده (۱۱۳) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران – مصوب ۱۳۸۲ – آیین‌نامه اجرایی ماده (۹) قانون یاد شده را به شرح زیر تصویب نمود:

ماده ۱ـ شرکت های صنعتی مشمول این آیین نامه، واحدهای صنعتی دارای پروانه بهره‌برداری از وزارت صنایع و معادن یا سایر مراجع قانونی خواهند بود.

ماده ۲ـ در صورت توافق تشکل کارگری (موضوع تبصره ٤ ماده ۱۳۱ قانون کار) و مدیریت هر شرکت، تعداد نیروی انسانی مازاد هر بخش در چهارچوب طرح ارتقای کیفیت و بهره‌وری، طی صورتجلسه‌ای تعیین می‌گردد.

ماده ۳ـ کارفرما فهرست اسامی افراد موضوع ماده (۲) این آیین‌نامه را به انضمام صورتجلسه فوق‌الذکر، طی نامه‌ای به سازمان تأمین اجتماعی محل اعلام می‌نماید و افراد معرفی شده با رعایت ضوابط مقرر در بند «الف» ماده (۷) قانون بیمه بیکاری تحت پوشش قرار می‌گیرند.

۱ـ به موجب مصوبه مورخ ۸۵/۱۱/٤ عبارت «کارگاه برای همیشه از تسهیلات این آیین‌نامه محروم و» حذف شده است.

۲ـ به موجب اصلاحیه مورخ ۱۳۸۱/۹/۱۸متن فوق جایگزین متن سابق گردیده است . که متن سابق عبارت بود از :ماده٦ ـ اگر به طریقی محرز گردد که نیروی کار جدید معرفی شده خارج از طریق ادارات کار و امور اجتماعی در واحد مورد نظر فعالیت داشته یا در زمان استفاده از مزایای این آیین‌نامه اشتغال به کار نداشته است، کارگاه برای همیشه از تسهیلات این آیین‌نامه محروم و وزارت کار و اموراجتماعی و سازمان تأمین اجتماعی و وزارت اموراقتصادی و دارایی مجاز خواهند بود کارفرمای مربوط را تحت پیگرد قانونی قرار دهند و ضرر و زیان واردشده را از وی مطالبه و وصول نمایند.»

تبصره ـ کارفرما موظف است یک نسخه از فهرست اسامی را به واحد کار و امور اجتماعی محل و کار گروه استان جهت اطلاع منعکس نماید.

ماده ۴ـ در صورت عدم توافق تشکل کارگری و مدیریت شرکت در مورد نیروی مازاد، کارفرما می‌تواند درخواست خود را به انضمام نظرات طرفین به دبیرخانه موضوع تبصره (۱) ماده (۵) این آیین‌نامه ارسال نماید.

ماده ۵ـ اعضای کار گروه موضوع ماده (۹) قانون فوق‌الذکر عبارتند از:

۱ـ نماینده سازمان صنایع و معادن استان.

۲ـ نماینده اداره کل کار و امور اجتماعی استان.

۳ـ نماینده سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان.

٤ـ نماینده اداره کل تأمین اجتماعی استان.

۵ـ یک نفر از تشکل کارگری استان با معرفی تشکل عالی کارگری.

٦ـ یک نفر از تشکلهای صنعتی (کارفرمایی) استان با معرفی تشکل عالی کارفرمایی.

تبصره ۱ـ ریاست کار گروه با نماینده وزارت صنایع و معادن بوده و دبیرخانه کار گروه در سازمان صنایع و معادن استان تشکیل می‌شود.

تبصره ۲ـ دبیرخانه موظف است برای کلیه جلسات از اعضای کار گروه کتباً دعوت به عمل آورد.

جلسات با حضور دوسوم اعضاء رسمیت یافته و با حداقل ٤ رأی تصمیمات آن لازم الاجراء خواهد بود.

تبصره ۳ـ دبیرخانه، تشکل عالی کارگری و کارفرمایی را از وزارت کار و امور اجتماعی استعلام می‌کند.

ماده ۶ـ تصمیمهای کار گروه مذکور به سازمان تأمین اجتماعی محل وکارفرما برای اجرا ابلاغ می‌گردد.

ماده ۷ـ تاریخ شروع پرداخت مقرری بیمه بیکاری براساس اعلام ترک کار توسط کارفرما مبتنی بر صورتجلسات موضوع مواد (۳) و (٦) این آیین‌نامه (حسب مورد) خواهد بود.

ماده ۸ـ کسری اعتبارات مربوط به اجرای این آیین‌نامه توسط سازمان تأمین اجتماعی در هر سال پیش‌بینی و به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور جهت بررسی، تأیید و درج در بودجه‌های سالیانه پیشنهاد می‌گردد.

۲۹ـ آیین‌نامه اجرایی ماده ۱۰ قانون تنظیم بخشی از مقررات تسهیل نوسازی صنایع کشور و اصلاح ماده ۱۱۳ قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۳/۱/۹

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۳/۱/۹ بنا به پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های صنایع و معادن، امور اقتصادی و دارایی و سازمان های مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و تأمین اجتماعی و به استناد ماده ۲۲ قانون تنظیم بخشی از مقررات تسهیل نوسازی صنایع کشور و اصلاح ماده ۱۱۳ قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران – مصوب ۱۳۸۲ – آیین‌نامه ماده ۱۰ قانون یادشده را به شرح زیر تصویب نمود:

ماده ۱ـ کارفرمایان واحدهای صنعتی و تولیدی دارای پروانه بهره‌برداری از وزارت صنایع و معادن با سایر مراجع قانونی با ارایه مدارک زیر به سازمان تأمین اجتماعی و صندوق‌های بازنشستگی (حسب مورد) می‌توانند درخواست بازنشستگی هر یک از کارکنان با سابقه پرداخت حق بیمه بیش از ۲۵ سال را بنمایند.[۱]

تبصره (الحاقی ۱۳۸۴/۱/۲۴) ـــ کلیه تأسیسات گردشگری مندرج در ماده (۱) آیین‌نامه ایجاد، اصلاح، تکمیل، درجه بندی و نرخگذاری تاسیسات ایرانگردی و جهانگردی و نظارت بر فعالیت آنها موضوع تصویبنامه شماره ۷٤۰۸/ت ۱٤۱ مورخ ۱۳٦۸/۳/۲ که دارای پروانه بهره‌برداری از سازمان میراث فرهنگی و گردشگری می‌باشند. مشمول مقررات این آیین‌نامه خواهند بود.[۲]

۱ـ قرارداد استخدام (مطابق ضوابط قانون کار) یک نفر کارگر جدید (جایگزین) به استثنای اشخاص موضوع ماده ۱۸۸ قانون کار که نام او در فهرست بیمه شرکت درج گردیده باشد.[۳]

۲ـ پرداخت پنجاه درصد (۵۰٪) مابه‌التفاوت کسورات شخصی که تقاضای بازنشستگی او ارایه شده است.

۱ـ عبارت و تولیدی به موجب مصوبه مورخ ۱۳۸۷/٦/۲٤ وزیران کمیسیون امور اجتماعی بعد از عبارت واحدهای صنعتی اضافه گردیده است.

۲ـ این تبصره به موجب مصوبه مورخ۱۳۸٤/۱/۲٤ هیأت وزیران الحاق گردیده است.

۳ـ عبارت «به استثنای اشخاص موضوع ۱۸۸ قانون کار به موجب اصلاحیه مورخ ۱۳۸۳/۱۱/۷ هیأت وزیران» به متن فوق اضافه گردیده است.

ماده ۲ـ سنوات باقیمانده به ترتیب زیر محاسبه می‌شود:

جمع ماههای سابقه پرداخت حق بیمه – جمع ماههای اشتغال بالقوه تا زمان بازنشستگی قانونی = تعداد ماههای سنوات باقیمانده

ماده ۳ـ نحوه محاسبه مابه‌التفاوت کسورات سنوات باقیمانده به شرح زیر است:

(تعداد ماه های سنوات باقیمانده) × (حقوق و مزایای متوسط آخرین ۱۲ ماه ماخذ پرداخت حق بیمه) (نرخ حق بیمه قانونی) = کسورات سنوات باقیمانده

ماده ۴ـ سازمان تأمین اجتماعی و سایر صندوق های ذی‌ربط معادل مبلغ دریافتی از کارفرمایان موضوع این آیین‌نامه را در پایان هر سال به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور منعکس می‌نماید، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، معادل مبلغ مزبور را به عنوان بدهی دولت به سازمان تأمین اجتماعی و سایر صندوق‌های ذی‌ربط در ردیف جداگانه‌ای در لایحه بودجه سال بعد پیش‌بینی و پرداخت می‌نماید.[۱]

۳۰ـ تصویبنامه درخصوص ضوابط مربوط به حداقل شمول و سطح خدمات پزشکی و دارو و لیست خدمات فوق تخصصی شمول بیمه‌های مضاعف (مکمل)[۲] مصوب ۱۳۸۳/۱/۲۶

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۳/۱/۲۶ بنا به پیشنهاد شماره ۱۷۹۴۲ مورخ ۱۳۸۱/۱۱/۵ وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و تأیید شورای عالی بیمه خدمات درمانی کشور و به استناد ماده (۱۰) قانون بیمه همگانی خدمات درمانی کشور – مصوب ۱۳۷۳ – تصویب نمود:

ضوابط مربوط به حداقل شمول و سطح خدمات پزشکی و دارو و لیست خدمات فوق تخصصی مشمول بیمه‌های مضاعف (مکمل) به شرح ذیل تعیین می‌گردد:

۱ـ خدمات درمانی برای تحت پوشش قراردادن افراد مشمول توسط سازمان های بیمه‌گر به دو سطح خدمات درمانی همگانی و خدمات مکمل تقسیم می‌گردد.

۲ـ خدمات درمانی همگانی عبارت از خدماتی است که لزوماً حیاتی و درمانی بوده و در ازای حق سرانه معمول به بیمه شدگان ارائه می‌شود.

۱ـ عبارت «و سایر صندوقهای ذی‌ربط به موجب اصلاحیه مورخ ۱۳۸۳/۱۱/۷ هیأت وزیران پس از عبارت به سازمان تأمین اجتماعی» اضافه گردیده است.

۲ـ نقل از روزنامه رسمی شماره – ۱۷۲۲۹ ۱۳۸۳/۱۲/۹

۳ـ خدمات درمانی مکمل به شرح زیر می‌باشد:

۱ـ خدمات و تجهیزات برای عینک طبی.

۲ـ خدمات و تجهیزات برای سمعک.

۳ـ خدمات و تجهیزات برای دست دندان.

٤ـ خدمات و تجهیزات برای وسائل کمک درمانی از قبیل عصا و واکر که فهرست آن به پیشنهاد شورای بیمه خدمات درمانی کشور و تصویب هیأت وزیران ارائه خواهد شد.[۱]

۵ـ خدمات و تجهیزات برای تعویض مفاصل از جمله Tatal Tota Hip.

٦ـ خدمات و تجهیزات برای پیوند اعضا در صورت نیاز به استثنای پیوند کلیه.

۷ـ خدمات و تجهیزات برای Canatact Lonses.

۸ـ خدمات و تجهیزات برای اعمال فوق تخصصی.

۹ـ خدمات و تجهیزات برای کلیه داروهای موجود در فارماکوپه رسمی کشور که در تعهد بیمه‌ها نیست.

۱۰ـ کلیه خدمات جدیدی که وارد بازار بخش سلامت می‌گردد تا زمان تصمیم‌گیری در مراجع مربوط.

۱۱ـ کلیه خدمات کاردرمانی، گفتار درمانی، روان درمانی، گروه درمانی، خانواده درمانی و غیره.

۱۲ـ تهیه کپسول اکسیژن و متعلقات آن.

۱۳ـ خدمات پرستاری در منزل.

۱٤ـ خدمات حمل و نقل با آمبولانس.

۱۵ـ فرانشیز خدمات قابل ارائه (بخش دولتی و بخش خصوصی).

۱٦ـ مابه‌التفاوت بخش خصوصی و دولتی براساس تعرفه‌های مصوب هیأت وزیران.

۱۷ـ هتلینگ اطاق یک تخته و دو تخته (بخش دولتی ـ بخش خصوصی).

۱۸ـ خدمات دندانپزشکی به غیر از کشیدن دندان و بروساژ.

۱۹ـ خدمات پزشکی همراه.

۲۰ـ خدمات ویزیت در منزل.

۱ـ به موجب اصلاحیه مورخ ۱۳۸٤/٤/۲٤هیأت وزیران عبارت «به پیشنهاد شورای عالی بیمه خدمات درمانی کشور و تصویب هیأت وزیران» جایگزین «توسط شورای عالی بیمه خدمات درمانی کشور» شده است.

۲۱ـ خدمات آمبولانس هوایی.
۲۲ـ خدمات لیزیک (چشم - پوست).
۲۳ـ واکسنهای غیر از برنامه کشوری.
۲٤ـ خدمات نقاهتگاهی مربوط به بیماران مزمن روانی.
۲۵ـ خدمات ترک اعتیاد.
۲٦ـ داروهای گیاهی.
۲۷ـ تزریق سرپایی در مطب.
۲۸ـ خدمات ناشی از ضرب و جرح.
۲۹ـ خدمات تصویربرداری جدید.
۳۰ـ خدمات فناوری جدید تا زمان تصمیم‌گیری در مراجع مربوط.
۳۱ـ خدمات توانبخشی در منزل.
۳۲ـ خدمات آزمایشگاهی جدید تا زمان تصمیم‌گیری در مراجع مربوط.

٤ـ علاوه بر خدماتی که تا زمان تصویب این تصویبنامه مشمول خدمات بیمه همگانی است، خدماتی که پس از این به پیشنهاد شورای عالی بیمه خدمات درمانی کشور و تصویب هیأت وزیران[1] به فهرست خدمات درمانی همگانی برای تمامی گروههای تحت پوشش بیمه‌ای مربوط که قانوناً و یا براساس قرارداد برعهده آنها واگذار شده اضافه می‌گردد. نیز مشمول و باید با سرانه مصوب خدمات درمانی تأمین می‌گردد.

۵ـ سازمان های بیمه‌گر موظف به ارائه خدمات درمانی همگانی برای تمامی گروههای تحت پوشش بیمه‌ای مربوط که قانوناً و یا براساس قرارداد برعهده آنها واگذار شده می‌باشند و باید با سرانه مصوب خدمات درمانی را تأمین نمایند.

٦ـ به منظور تأمین خدمات درمانی مکمل در سازمان های بیمه خدمات درمانی کشور و سازمان تأمین اجتماعی و دیگر موسسات بیمه دولتی لازم است صندوق جداگانه‌ای تشکیل شود که محاسبات مربوط به بیمه خدمات درمانی مکمل و فعالیتهای مربوط در آن متمرکز گردد.

معاون اول رئیس جمهور - محمدرضا عارف

۱ـ اصلاحی مصوب ۱۳۸۳/٤/۲٤

۳۱ـ آیین‌نامه داخلی شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی[1]
مصوب ۱۳۸۳/۸/۱۳

ماده ۱ـ شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی که در این آیین‌نامه به اختصار «شورا» نامیده می‌شود، در صورت داشتن موضوع قابل رسیدگی و دستور جلسه در هر ماه حداقل یک بار تشکیل می‌شود.

ماده ۲ـ ریاست شورا برعهده رئیس جمهور و در غیاب ایشان بر عهده معاون اول رئیس جمهور می‌باشد.

ماده ۳ـ جلسات شورا با حضور حداقل $\frac{۲}{۳}$ اعضا رسمیت می‌یابد و تصمیمات آن با رأی اکثریت وزرای عضو حاضر در شورا و تأیید رئیس جمهور معتبر خواهد بود.

ماده ۴ـ وزیر رفاه و تأمین اجتماعی دبیر شورا می‌باشد و مصوبات شورا با امضای دبیر شورا ابلاغ خواهد شد.

ماده ۵ـ دعوت از اعضا حداقل یک هفته قبل از تشکیل شورا با امضای دبیر شورا به عمل می‌آید. دستور جلسات و مدارک مربوط به دستور شورا به همراه دعوتنامه برای اعضا ارسال خواهد شد.

ماده ۶ـ دستگاه‌های ذیربط موظفند در صورت ارائه پیشنهاد برای طرح در شورا، دلایل توجیهی، مستندات و گزارشهای مربوط را به دبیرخانه شورا ارائه نمایند.

ماده ۷ـ دبیر شورا مجاز است از کارشناسان و مسئولان ذیربط جهت شرکت در جلسات شورا دعوت نماید.

ماده ۸ـ دبیرخانه شورا از نظر سازمانی تابع وزارت رفاه و تأمین اجتماعی بوده و وظایف آن به شرح زیر است:

الف- بررسی پیشنهادهای دستگاه ها و در صورت لزوم درخواست تکمیل و اصلاح آنها.

ب- تهیه پیش‌نویس متن مصوبات جهت طرح در شورا.

ج- ابلاغ تصمیمات و مصوبات شورا و پیگیری اجرای آنها.

د- نظارت بر حسن اجرای مصوبات شورا.

۱ـ نقل از روزنامه رسمی شماره – ۱۷۵۷۵ ۱۳۸٤/٤/۱۱

هـ - تهیه گزارشهای لازم در زمینه چگونگی اجرای مصوبات و یا پیامدهای اجرایی آنها جهت ارائه به شورا.

و- تهیه و تنظیم دستور جلسات و ارسال دعوتنامه برای اعضای شورا.

ز- تنظیم صورتجلسات و مصوبات شورا و ضبط و نگهداری سوابق آنها.

ح- تهیه و تنظیم پیش‌نویس لوایح و آیین‌نامه‌ها و مصوباتی که با تأیید شورا به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید با همکاری دستگاه‌های ذی‌ربط.

ط- انجام سایر امور مربوط به شورا.

ماده ۹ـ دبیرخانه شورا می‌تواند به منظور بررسی موارد ارجاعی کمیسیونهای تخصصی تشکیل دهد.

معاون اول رئیس جمهور ـ محمدرضا عارف

۳۲ـ «دستور العمل جامع تکوین و فعالیت کارگزاریهای رسمی تأمین اجتماعی» مصوب ۱۳۸۴/۱/۳۰ هیأت مدیره سازمان تأمین اجتماعی

در راستای استفاده از فن آوری و تکنولوژی نوین خدمت رسانی و به منظور نیل به سازمانی دانش مدار، کارآمد، پایدار، امانتدار و پاسخگو و با توجه به گسترش روز افزون وظایف سازمان تأمین اجتماعی و نقش مهم این سازمان در فراهم آوردن حال و آینده بیمه شدگان و خانواده آنان و اثرات سود بخش آشنایی بیمه شدگان و کارفرمایان با مفاهیم و تکالیف قانونی، اشخاص ذیصلاح و واجد شرایط می‌توانند بر اساس ضوابط مقرر در آیین‌نامه ایجاد کارگزاری رسمی سازمان تأمین اجتماعی و در چارچوب ضوابط مربوط به فعالیتهای قابل واگذاری شورایعالی تأمین اجتماعی وفق مراحل پیش‌بینی شده در این دستورالعمل، کارگزاریهای تحت عنوان کارگزاری رسمی سازمان تأمین اجتماعی درخواست و نحوه ارائه درخواست، بررسی، موافقت و ایجاد کارگزاری رسمی سازمان تأمین اجتماعی و نیز وظایف و فعالیتهای قابل واگذاری و چگونگی عملیات آن بشرح ذیل خواهد بود:

۱ـ تعاریف

۱ـ هر یک از عناوین زیر که در این دستورالعمل به کار برده شده است دارای معانی تعریف شده در این بند می‌باشد. مگر آنکه به تصریح معانی دیگری برای آن منظور شده باشد.

۱ـ۱ـ سازمان: سازمان تأمین اجتماعی

۱ـ۲ـ شورایعالی: شورایعالی تأمین اجتماعی

۱ـ۳ـ اداره کل :اداره کل تأمین اجتماعی استان که شعبه تحت پوشش آن می‌باشد.

۱ـ٤ـ مدیریت درمان: مدیریت درمان تأمین اجتماعی استان که دفتر اسناد پزشکی تحت پوشش آن می‌باشد.

۱ـ۵ـ واحد سازمانی: شعبه تأمین اجتماعی، دفتر اسناد پزشکی و... که کارگزاری در محدوده آن فعالیت می‌نماید.

۱ـ٦ـ دبیرخانه :دبیرخانه راهبری کارگزاریهای رسمی تأمین اجتماعی

۱ـ۷ـ ستاد: ستاد صدور جواز ایجاد کارگزاری

۱ـ۸ـ کارگزاری :کارگزاری رسمی تأمین اجتماعی که برای پیگیری و حصول هدفهای برنامه هایی که در این آیین‌نامه تعریف شده است و به دو صورت زیر تشکیل می‌گردد:

الف) اشخاص حقیقی واجد شرایط که شخصاً کارگزاری را ایجاد می‌نماید.

ب) اشخاص حقوقی واجد شرایط که در چارچوب ضوابط قانونی کارگزاری را به ثبت می‌رسانند.

۱ـ۹ـ مسئول کارگزاری: دارنده مجوز (شخص حقیقی یا حقوقی)است که با داشتن شرایط پیش بینی شده پروانه تاسیس کارگزاری به نام وی صادر شده و در مقابل سازمان دارای مسئولیت است.

۱ـ۱۰ـ پروانه تاسیس :اجازه نامه‌ای است که توسط سازمان برای متقاضی واجد شرایط این دستورالعمل جهت ایجاد کارگزاری بمدت یک سال صادر می‌گردد و حسب شرایط مربوطه قابل تمدید می‌باشد.

۱ـ۱۱ـ سایر تعاریف :سایر تعاریف و اصلاحات به کار گرفته شده در این آیین‌نامه نظیر بیمه شده، کارفرما و... همان تعاریف مقرر در قانون تأمین اجتماعی خواهد بود.

۲ـ نحوه و چگونگی پذیرش درخواست متقاضیان ایجاد کارگزاری رسمی سازمان تأمین اجتماعی:

۲ـ۱ـ انجام فراخون:

ثبت نام از متقاضیان جهت ایجاد کارگزاریهای سازمان از طریق فراخوان عمومی

صورت خواهد پذیرفت که طبق آگهی مربوطه در سال ۸٤ (مورخ ۸٤/۲/۲۵)از طریق درج در رسانه ها به اطلاع عموم خواهد رسید. بدیهی است انجام فراخوان در زمانهای دیگر سال توسط ستاد تصمیم‌گیری خواهد شد.

آگهی مربوط به فراخون جهت ثبت نام از متقاضیان مذکور طبق نمونه آگهی پیوست در این دستورالعمل خواهد بود.

۲ـ۲ـ شرایط عمومی متقاضیان :

الف) تابعیت جمهوری اسلامی ایران

ب) اعتقاد به اسلام یا یکی از ادیان رسمی کشور .

ج) دارا بودن حداقل ۳۰سال و حداکثر ۷۰سال سن.

د) انجام خدمت وظیفه عمومی یا داشتن معافیت دائم برای آقایان .

ه) دارا بودن توان جسمی و روحی لازم و عدم اشتهار به فساد اخلاقی و مالی.

و) دارای تبحر در حد کارشناسی قابل قبول (حداقل ۱۰سال تجربه در امور بیمه‌گری).

ز) دارا بودن حداقل مدرک لیسانس در رشته‌های مورد قبول سازمان تأمین اجتماعی.

ح) عدم سابقه محکومیت کیفری مؤثر .

ط) عدم اشتغال در مؤسسات دولتی و غیر دولتی.

ی) عدم اعتیاد به مواد مخدر.

ک) نداشتن سوء سابقه حرفه‌ای، مالی، اداری و...

تبصره ـ ملاک رشته‌های مورد قبول سازمان تأمین اجتماعی موضوع بند (ز)، رشته‌های تحصیلی مندرج در طرح طبقه بندی مشاغل مورد عمل سازمان خواهد بود.

۳ـ۲ـ شرایط اختصاصی:

۱ـ۳ـ۲ در رابطه با اشخاص حقوقی می‌بایست حداقل مدیر عامل کلیه شرایط مندرج در شرایط عمومی را داشته و سایر اعضاء هیأت مدیره به استثنای شرایط یاد شده در بند «ز»می‌بایستی سایر شرایط را دارا باشند.

۲ـ۳ـ۲ متقاضیان کارگزاری در صورتیکه بازنشسته سازمان بوده یا اینکه قبلا حداقل۱۰ سال در سازمان شاغل بوده باشند در شرایط مساوی در اولویت خواهند بود. مشروط بر اینکه حداکثر فاصله قطع ارتباط با سازمان بیش از ۵ سال نباشد.

تبصره ـ ملاک تاریخ جهت احتساب زمان ۵سال مقرر در بند فوق، زمان انتشار آگهی فراخوان خواهد بود.

۳ـ۳ـ۲ـ اشخاصی که بازنشستگی و یا قطع رابطه آنان با سازمان ناشی از آراء هیأتهای تخلفات اداری و اخراج باشد و نیز کارکنان شاغل در بخشهای بیمه‌ای، درمان و شرکت‌های سازمان و کارکنان مامور در سایر دستگاه‌ها و موسسات و نیز کارکنانی که در طول اشتغال یا پس از آن نسبت به طرح هرگونه شکایت و یا دعاوی علیه سازمان داشته‌اند نمی‌توانند متقاضی ایجاد کارگزاری گردند.

تبصره ـ منظور از کارکنان شاغل کارکنانی خواهند بود که به نحوی از انحاء در سازمان اشتغال داشته و از اعتبارات سازمان و شرکت های تابعه حقوق دریافت می‌نمایند اعم از رسمی، آزمایشی، قراردادی (ماده ٤یا ساعتی)، طرحی، ضریب k، اعتباری، شرکتی و...

۴ـ۳ـ۲ سپردن تضمین بانکی، یا وثیقه ملکی به نام سازمان و یا بیمه نامه مسئولیت حرفه‌ای بر اساس میزان و شرایط اعلامی از سوی سازمان در هنگام عقد قرارداد. بدیهی است چنانچه جهت انجام تعهدات اعم از بلند مدت و یا کوتاه مدت توسط کارگزاری، سازمان پرداخت تنخواه به کارگزاری را مد نظر داشته باشد، سپرده تضمین مجزائی تعیین خواهد شد. میزان و نحوه تضمین در هر سال متناسب با سطح فعالیتهائی که واگذار می‌شود و نوع کارگزاریهائی که ایجاد می‌شود (کارگزاری، جایگزین شعبه و...) و نیز نوع وثیقه (تضمین بانکی، وثیقه ملکی، تعهد محضری و...) و نیز پیش بینی امتیازاتی (نظیر قبول چک، سفته و...) در این رابطه برای همکاران بازنشسته بر عهده ستاد خواهد بود.

۵ـ۳ـ۲ حداقل سرمایه شرکت برای اشخاص حقوقی مبلغ ۱۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال تعیین می‌گردد و مابقی شرایط طبق قانون تجارت و ثبت شرکت‌ها خواهد بود.

٦ـ۳ـ۲ اتباع بیگانه فقط در قالب اشخاص حقوقی و با رعایت قوانین و مقررات مربوطه می‌توانند درخواست صدور مجوز کارگزاری را داشته باشند.

۷ـ۳ـ۲ دارا بودن کارت بازرگانی، کد اقتصادی و... تابع قانون تجارت و سایر قوانین مربوطه به آن می‌باشد.

۸ـ۳ـ۲ موفقیت در آزمون کتبی و کسب بیش از ۷۰٪ نمره آزمون و مصاحبه مربوطه.

۹ـ۳ـ۲ـ گذراندن دوره آموزشی مربوطه و موفقیت در آن.

٤ـ۲ـ شرایط مربوط به محل استقرار کارگزاری رسمی سازمان تأمین اجتماعی :

۱ـ٤ـ۲ داشتن مالکیت یا امکان تصرف قانونی بصورت رهن یا اجاره یک دستگاه آپارتمان و یا مغازه که دارای فضای مفید و مناسب برای انجام فعالیتهای قابل واگذار با کاربری اداری یا تجاری و مجهز به سرویس بهداشتی بعلاوه حداقل ۱ خط تلفن فاکس و سایر امکانات اداری و تجهیزات کامپیوتری و ارتباطی مورد نیاز.

۲ـ٤ـ۲ مکان فعالیت باید در محدوده شعبه مربوطه و حتی الامکان بغیر از ساختمانهای دارای آسانسور، در طبقه همکف یا حداکثر طبقه اول واقع و دارای کاربری اداری و تجاری و قابلیت دسترسی آسان ارباب رجوع را داشته و مراتب بایستی به تائید اداره کل/ مدیریت درمان مربوطه رسیده باشد.

تبصره ۱ـ حسب تشخیص اداره کل با توجه به عرف منطقه شاخصهای مزبور قابل تغییر است ولی بایستی بگونه‌ای باشد که از هر حیث امکان خدمت رسانی و نیز نظارت بر فعالیت کارگزاری مقدور باشد.

تبصره ۲ـ با توجه به نوع ماهیت فعالیتهای قابل واگذاری و نیز منحصر بودن برخی از فعالیتها، آندسته از کارگزاریها که انجام فعالیت آنان نیاز به مراجعات حضوری مخاطبین سازمان به آنان ندارند از شرط داشتن مکان جهت فعالیتهای مذکور حسب تشخیص مدیر کل/ مدیر درمان تأمین اجتماعی استان مستثنی خواهند بود.

۳ـ٤ـ۲ـ دارابودن امکانات تجهیزاتی، نیروی انسانی و... متناسب جهت اجرای وظائف واگذار شده از سوی سازمان.

٤ـ٤ـ۲ دارای تجهیزات سخت‌افزاری و نرم‌افزاری تعیین شده از سوی سازمان.

۵ـ۲ـ مدارک مورد نیاز جهت تقاضای ایجاد کارگزاری:

۱ـ۵ـ۲ فرم تکمیل شده درخواست اعطای پروانه تاسیس کارگزاری

۲ـ۵ـ۲ تصویر شناسنامه متقاضی از تمام صفحات (در مورد اشخاص حقوقی صرفاً برای مدیر عامل).

۳ـ۵ـ۲ـ تصویر کامل کارت پایان خدمت وظیفه یا معافیت دائم در مورد آقایان. (در مورد اشخاص حقوقی صرفاً برای مدیر عامل)

٤ـ۵ـ۲ تصویر آخرین مدرک تحصیلی (در مورد اشخاص حقوقی صرفاً برای مدیر عامل).

۵ـ۵ـ۲ تصویر آخرین احکام استخدامی و خدمت ما قبل از بازنشستگی جهت کارکنان بازنشسته سازمان

٦ـ۵ـ۲ تصویر حکم بازنشستگی در خصوص بازنشستگان سازمان.

۷ـ۵ـ۲ تصویر آگهی تأسیس در روزنامه رسمی و آخرین تغییرات آن در خصوص اشخاص حقوقی.

۸ـ۵ـ۲ چهار قطعه عکس ٤×۳ جدید با درج مشخصات متقاضی در پشت آن (جهت اشخاص حقوقی صرفاً برای مدیر عامل).

۹ـ۵ـ۲ـ خلاصه‌ای از سوابق تجربی و فعالیت قبلی

۱۰ـ۵ـ۲ کروکی مکان پیشنهادی یا در اختیار جهت فعالیت کارگزاری و تعیین موقعیت آن نسبت به شعبه مربوطه

۳ـ حوزه فعالیت:

حوزه فعالیت کارگزاری می‌بایست منحصراً در محدوده فعالیت جغرافیایی یک شعبه/ دفتر اسناد پزشکی طبق محدوده مصوب مربوط به هر استان باشد.

تبصره ۱ـ در آینده و به تناسب عملیاتی شدن شعبه ملی و سیستم یکپارچه اسناد پزشکی در سازمان و فراهم شدن امکان تسری محدوده فعالیت یک کارگزاری به چند شعبه/ دفتر اسنادپزشکی، هر کارگزاری با چند شعبه/ دفتر اسناد پزشکی تعامل خواهد داشت.

تبصره ۲ـ امکان فعالیت چند کارگزاری در محدوده فعالیت یک واحد سازمانی وفق شرایط و حسب تشخیص مراجع ذیربط میسر است.

٤ـ مراحل بررسی، ارزیابی، انتخاب و آموزش:

۱ـ٤ـ مراحل و نحوه ارزیابی و تطبیق مدارک و بررسی و تائید صلاحیت و صدور مجوز ایجاد کارگزاری:

۱ـ۱ـ٤ـ ادارات کل تأمین اجتماعی ضمن تشکیل هیأتی در اداره کل مکلفند پس از تسلیم تقاضا بر اساس موارد آگهی منتشره از متقاضیان پروانه تاسیس ایجاد کارگزاری نسبت به ثبت تقاضای آنان اقدام و ظرف ۱۰ روز پس از انقضای مهلت تعیین شده در فراخوان (حداکثر تا تاریخ ۸٤/۳/٤) نسبت به بررسی کلیه مدارک و شرایط اعلام شده در آگهی فراخون و اخذ تأییدیه صلاحیتهای لازم از سوی مراجع ذیربط (حراست، هیأتهای رسیدگی به تخلفات اداری، ثبت شرکت ها و...) اقدام و در صورت احراز شرایط اولیه، نسبت به ارسال اسامی متقاضیان طبق فرم پیوست یبه دبیرخانه ارسال

دارند.

۲ـ۱ـ٤ اعضاء تشکیل دهنده هیأت ادارات کل استانها بشرح ذیل خواهند بود:

معاون اداری و مالی اداره کل (رئیس)

معاون پشتیبانی درمان مدیریت درمان (نائب رئیس)

رئیس و کارشناس ارشد اداری اداره کل (دبیر)

رئیس و کارشناس ارشد حقوقی اداره کل

رئیس و کارشناس ارشد نظارت و ارزشیابی اداره کل

رئیس و کارشناس ارشدآموزش اداره کل

۳ـ۱ـ۴ـ همزمان با اجرای بند ۱ـ۱ـ٤ـ، ادارات کل تأمین اجتماعی استانها می‌بایستی قبل از برگزاری آزمون (درسال ۸٤ تاریخ آزمون ۸٤/۳/۱۳ خواهد بود)تمهیدات لازم برای برگزاری آزمون (همانند آزمونهای استخدامی) نظیر محل برگزاری، صدور، توزیع کارت و...) در نظر بگیرند.

۴ـ۱ـ۴ ادارات کل تأمین اجتماعی استانها مکلفند پس از انجام آزمون (با احتساب ضریب آزمون معادل ۲/۳ نمره آزمون عمومی حداکثر تا تاریخ ۸٤/۳/۱٦ نسبت به ارسال لیست اسامی شرکت کنندگان آزمون که بیش از ۷۰٪ نمره آزمون را کسب نموده‌اند به تکلیف نمره تخصصی و عمومی ذبه دبیرخانه و نیز نسبت به دعوت و انجام مصاحبه با پذیرفته شدگان حداکثر تا تاریخ ۸٤/۳/۱۹ اقدام نمایند.

تبصره ـ ستاد می‌تواند با توجه به حجم تقاضا سطح نمرات مأخوذه شرکت کنندگان و اولویتهای مربوط به ایجاد کارگزاری نسبت به تعیین حد نصاب تعدیل شده اقدام نماید.

۵ـ۱ـ۴ـ کمیته مصاحبه مرکب از افراد ذیل خواهد بود:

مدیر کل (رئیس کمیته)

مدیریت درمان (نائب رئیس)

نماینده معاونت اداری و مالی (دبیر کمیته)

نماینده معاونت فنی و درآمد

نماینده معاونت امور استانها

نماینده معاونت درمان

نماینده معاونت حقوقی و امور مجلس

تبصره ـ وظایف و اختیارات این کمیته مطابق کمیته مصاحبه آزمونهای استخدامی سازمان خواهد بود. ضمناً ستاد می‌تواند وظایف دیگری حسب تشخیص خود به این کمیته تفویض نماید.

۶ـ۱ـ۴ ادارات کل تأمین اجتماعی می‌بایستی حداکثر تا تاریخ ۸٤/۳/۲۱ لیست اسامی پذیرفته شدگان آزمون و مصاحبه به تفکیک نمره آزمون (عمومی و اختصاصی) و نمره مصاحبه به همراه کلیه مدارک پذیرفته شدگان را به دبیرخانه ارسال نماید.

۷ـ۱ـ۴ دبیرخانه لازم است اسامی پذیرفته شدگان اعلام شده از سوی ادارات کل تأمین اجتماعی استانها را حداکثر تا تاریخ ۸٤/۳/۲۳ به ستاد اعلام نماید.

تبصره ـ در صورت برگزاری آزمون بصورت متمرکز وظائف بند ۱ـ۱ـ٤ الی ۵ـ۱ـ٤ توسط دبیر خانه انجام خواهد شد.

۸ـ۱ـ۴ ستاد مکلف است بر حسب تعداد کارگزاریهای مورد نیاز سازمان و نیز نوع ماهیت وظایف قابل واگذاری به کارگزاریها در سطح کشور، قلمرو جغرافیایی و... بررسی و در زمینه احراز صلاحیت افراد واجد شرایط تصمیم لازم اتخاذ و مراتب پذیرش و یا عدم پذیرش آنان را حداکثر تا تاریخ ۸٤/٤/٦ به دبیرخانه منعکس و دبیرخانه مذکور نیز مکلف است تا تاریخ ۸٤/٤/۹ ضمن تهیه و صدور پروانه تاسیس مراتب را جهت اعطاء پروانه تاسیس صادره و عقد قرارداد به ادارات کل/ مدیریتهای درمان استانها منعکس نماید.

۹ـ۱ـ۴ ادارات کل / مدیریتهای درمان استانها مکلفند پس از اخذ تضمین موضوع بند ٤ـ۳ـ۲ و اخذ سایر مدارک و عنداللزوم تأییدیه آن از پذیرفته شدگان مربوطه نسبت به اعطاء پروانه تاسیس و عقد قرارداد حداکثر تا تاریخ ۸٤/٤/۱۳ اقدام و ترتیبی اتخاذ نمایند تا کارگزاریهای جایگزین شعبه حداکثر تا تاریخ ۸٤/٤/۲۹ (پس از طی دوره آموزشی) راه اندازی گردند.

۱۰ـ۱ـ۴ در مرحله اول واگذاری آموزش پذیرفته شدگان پس از اعطای مجوز فعالیت صورت خواهد پذیرفت و در مراحل بعدی اعطای مجوز پس از طی دوره آموزشی و کسب موفقیت کارگزار در آن خواهد بود.

۲ـ٤ـ مفاد آزمون:

۱-۲-۴- معاونت اداری و مالی مکلف است با هماهنگی معاونتهای فنی و درآمد، استانها، فرهنگی و اجتماعی و شرکت مشاور مدیریت و خدمات ماشینی تأمین نسبت به برنامه‌ریزی لازم در خصوص نحوه برگزاری آزمون و نیز تهیه سئوالات و پاسخنامه و کلید تصحیح اوراق برای سال ۸٤، حداکثر تا تاریخ ۸٤/۲/۲۵ اقدام نماید. سرفصلها و عناوین آزمون عبارتند از :

ـ مواد اختصاصی (٦۰ نمره) :

* قانون تأمین اجتماعی (۳۰ نمره)
* اساسنامه سازمان (۵ نمره)
* قانون نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی (۵نمره)
* قوانین مرتبط با حوزه فعالیت سازمان (قانون الزام سازمان به اجرای بندهای الف و ب ماده ۳ قانون تأمین اجتماعی، قانون بیمه بیکاری، قانون بیمه اختیاری، مصوبات و دستورالعملهای جامع و فرعی مرتبط با فعالیت کارگزاریهاو...)(۱۰نمره)
* قانون کار (۱۰نمره)

مواد عمومی (٤۰ نمره)

* قانون تجارت (۱۰ نمره)
* آشنایی با مبانی کامپیوتر (۱۰ نمره)
* اطلاعات عمومی (ریاضیات عمومی، زبان انگلیسی و...) (۱۰ نمره)
* قانون بیمه خدمات درمان همگانی (۱۰ نمره)

تبصره ۱ـ معاونت فرهنگی و اجتماعی و موسسه فرهنگی آتیه مکلفند نسبت به چاپ و انتشار منابع تعیین شده آزمون حداکثر تا تاریخ ۸٤/۲/۳۱ اقدام و در اختیار ادارات کل استانها قرار دهند.

تبصره ۲ـ شرکت مشاور مدیریت و خدمات ماشینی تأمین مکلف است نسبت به تهیه، ابلاغ و ارسال نرم‌افزارهای واحدهای اجرایی و کارگزاریها حداکثر تا تاریخ ۸٤/۳/۳۱ اقدام نمایند.

۳ـ٤ـ آموزش کارگزاریهای رسمی تأمین اجتماعی:

۱ـ۳ـ۴ معاونت اداری و مالی مکلف است نسبت به تدوین برنامه ویژه آموزش کارگزاریهای بر اساس دو روش ذیل اقدام نماید:

* پس از اعلام هر فعالیت قابل واگذاری بر اساس مصوبات شورایعالی، هیأت

مدیره و یا ستاد که از سوی سازمان ابلاغ و یا در آگهی فراخوان جهت اعطاء پروانه تاسیس کارگزاری درج می‌گردد، ظرف یک ماه نسبت به تدوین برنامه آموزش مربوطه به فعالیتهای اعلام شده اقدام نماید.

* ظرف ٦ ماه نسبت به تهیه بسته آموزشی جهت کلیه فعالیتهای قابل واگذاری که به تصویب شورایعالی رسیده اقدام نماید.

۲ـ۳ـ۴ـ برنامه‌ریزی آموزش برای مسئول کارگزاری و کارکنان شاغل در کارگزاری صورت پذیرفته و لازم است به افراد شرکت کننده گواهی دوره آموزشی اعطاء گردد.

۳ـ۳ـ۴ چنانچه شخص متقاضی اعطاء پروانه تاسیس کارگزاری (اعم از حقیقی یا حقوقی) و یا کارکنان کارگزاری قبلا کارمند سازمان بوده باشند به تشخیص ستاد از شرکت در دوره‌های آموزشی معاف خواهند بود.

٤ـ٤ـ محتوای برنامه‌های آموزشی عبارتند از

۱ـ٤ـ٤ـ اختصاصی:

* قانون تأمین اجتماعی
* اساسنامه سازمان تأمین اجتماعی
* قانون نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی
* نرم‌افزاری (سیستم کامپیوتری کارگزاریها)
* قوانین و مقررات مرتبط بافعالیتهای قابل واگذاری سازمان
* آشنایی با سازمان تأمین اجتماعی (ماموریتها، وظائف، تشکیلات و...)

۲ـ٤ـ٤ عمومی:

*اخلاق کارگزاران نظام اسلامی
* قانون تجارت
* قانون کار
* طرح تکریم ارباب رجوع و جلب رضایت آنان

تبصره ـ اجرای برنامه‌های آموزشی مرتبط با کارگزاران می‌تواند حسب تشخیص و امکان اجرا بصورت متمرکز و یا استانی صورت پذیرد و برای ایجاد کارگزاریها در سال ۸٤ لازمست تا تاریخ ۸٤/٤/۲۹ امر آموزش کارگزاریها باتمام رسیده و گواهی مربوطه صادر شده باشد. ضمناً در صورت موافقت ستاد برگزاری دوره های مزبور

می‌تواند توسط مراکز خصوصی انجام گیرد.

۵ـ حدود اختیارات و وظایف کارگزاریهای رسمی تأمین اجتماعی

۱ـ۵ـ تعداد کارگزاریها:

به منظور امکان انجام خدمات بیشتر توسط کارگزاریها و ایجاد صرفه های اقتصادی برای آنان در سال ۸٤، حداکثر تعداد کارگزاری در محدوده واحدهای سازمانی بشرح ذیل تعیین می‌گردد:

۱ـ۱ـ۵ در محدوده هریک از شعب تیپ۱ مستقر در شهرهای بزرگ نظیر تهران، کرج، شیراز، مشهد، اصفهان، تبریز، اهواز ۵ کارگزاری و سایر شعب تیپ ۱، هر کدام ۳ کارگزاری در نظر گرفته شود.

۲ـ۱ـ۵ برای هریک از شعب تیپ ۲، تعداد ۲کارگزاری در نظر گرفته شود.

۳ـ۱ـ۵ برای شعب تیپ ۳، ٤ و ۵ صرفاً یک کارگزاری در نظر گرفته شود.

٤ـ۱ـ۵ در محدوده هریک از دفاتر رسیدگی به اسناد پزشکی مستقر در شهرهای بزرگ نظیر کرج، شیراز، مشهد، اصفهان، تبریز و اهواز تعداد سه کارگزاری و برای دفتر رسیدگی به اسناد پزشکی تهران ۵ کارگزاری و در محدوده دفاتر اسناد پزشکی سایر استانها دو کارگزاری در نظر گرفته شود.

۵ـ۱ـ۵ در مورد دفتر رسیدگی به اسناد پزشکی تهران و در موارد خاص و نیز در مراحل بعدی تعداد کارگزاریها با در نظر گرفتن محدوده شعبه، تعداد بیمه شدگان، کارگاهها و مستمری‌بگیران و... شعب/ دفاتر اسناد پزشکی توسط ستاد تعیین خواهدشد.

توضیح ـ با اجرای بندهای ۱ـ۱ـ۵ الی ۳ـ۱ـ۵ و تبصره آن، تعداد کارگزاریهای قابل ایجاد در سطح کشور در سال ۸٤ بالغ بر ۹۵٦ کارگزاری خواهد شد.

تبصره ـ برای سایر نقاط کشور که سازمان فاقد واحد اجرایی می‌باشد در صورت صلاحدید سازمان، در سال ۸٤ صرفاً یک کارگزاری ایجاد خواهد شد. کارگزاریهای ایجاد شده در این رابطه جایگزین شعبه بوده و متولی امور سازمان خواهند بود و به تشخیص ستاد صدور جوایز ایجاد کارگزاری مشمول سقفهای تعیین شده در فوق نخواهند بود.

تبصره ـ تعداد کارگزاریهای ایجادی حسب تشخیص ستاد در محدوده شعب متناسب با آمار تعداد بیمه شدگان، کارگاههای فعال و تعداد مستمری بگیران قابل

افزایش یا کاهش خواهد بود.

۲ـ۵ـ محدوده فعالیت کارگزاری‌های تأمین اجتماعی:

محل استقرار کارگزاری بایستی به تشخیص مدیر کل/ مدیریت درمان، در محدوده شعبه / دفتر اسناد پزشکی ذیربط واقع گردد. بدیهی است فعالیت کارگزاری منحصراً در محدوده شعبه / دفتر اسناد پزشکی که در محدوده جغرافیایی کارگزاری قرار دارد خواهد بود.

۳ـ۵ وظایف و تکالیف عمومی کارگزاریها رسمی تأمین اجتماعی:

ـ کارگزاریها صرفاً آندسته از وظایفی را که از سوی سازمان تعیین و واگذار شده است منحصراً در محدوده شعبه / دفتر اسناد پزشکی انجام خواهند داد و مجاز به انجام امور دیگری غیر از وظایف و تعهدات مربوط به سازمان نمی‌باشد.

ـ متقاضیان پذیرفته شده و دارای پروانه تاسیس مکلفند حداکثر ظرف مدت یک ماه پس از تاریخ صدور پروانه مزبور از سوی سازمان نسبت به تنظیم و مبادله قرارداد ایجاد کارگزاری با اداره کل/ مدیریت درمان اقدام و حداکثر ظرف مدت ۳ ماه پس از انعقاد قرارداد کارگزاری را در محدوده تعیین شده راه اندازی نمایند. در غیر این صورت پروانه صادره آنان باطل تلقی خواهد شد.

تبصره ـ در مرحله اول واگذاری مدت راه‌اندازی یک ماه پس از ابلاغ پروانه تاسیس خواهد بود.

بدیهی است در صورت ضرورت و پیشنهاد ادارات کل/ مدیریتهای درمان استانها و تصویب ستاد این مدت حداکثر تا ۳ ماه دیگر قابل تمدید خواهد بود.

ـ کارگزاری در قبال حسن اخلاق و رفتار کارکنان زیر مجموعه خود نیز مسئول بوده و اشتغال افراد در کارگزاری هیچگونه رابطه و مسئولیت استخدامی برای سازمان ایجاد نمی‌نماید.

ـ کارگزاری صرفاً با رابط واحد اجرایی سازمان (اعم از شعبه و اسنادپزشکی) در ارتباط بوده و در زمان تعامل با واحدهای سازمانی مجاز به دسترسی مستقیم به اسناد و مدارک سازمان نخواهد بود. فرد مذکور بعنوان رابط امور کارگزاریها توسط سازمان تعیین و به کارگزاری ابلاغ خواهد شد.

ـ کارگزاری مکلف است امکانات و تجهیزات خود را با فعالیتهای واگذار شده بویژه با سیستم مکانیزه سازمان مطابقت دهد و از سیستم نرم‌افزاری تائید شده سازمان

استفاده نماید.

ـ کارگزاری حق بکارگیری کارکنان سازمان اعم از شاغل و یا مأمور در سایر دستگاه‌ها که بنحوی از انحاء از اعتبارات سازمان و شرکت‌های تابعه حقوق دریافت می‌نمایند را به هرشکل (کارمند، مشاور و...) نخواهد داشت.

ـ کارگزاری موظف است صورت وضعیت خدمات انجام شده را طبق فرمهای ارائه شده از سوی سازمان تهیه و حداکثر تا پنج ماه بعد تحویل نماید.

ـ کارگزاری رأساً مسئول پرداخت حق بیمه و مالیات و سایر عوارض قانونی مربوط به کارکنان، محل، مشاغل، و... بوده و سازمان هیچگونه مسئولیتی در این رابطه نخواهد داشت.

ضمناً همه ساله بایستی رسید فرم اظهارنامه مالیاتی و سایر مفاصا حسابهای مربوطه در این رابطه را جهت تمدید قرارداد به سازمان تسلیم نماید.

ـ کارگزاری بدون هماهنگی با سازمان مجاز با سازمان مجاز به تغییر محل فعالیت کارگزاری نبوده و تخلف از این ماده موجب تعطیلی دفتر جدید و تعلیق پروانه تاسیس تا کسب موافقت سازمان می‌شود.

ـ کارگزاری مکلف است در زمینه تکریم و حفظ شأن و کرامت مراجعین خود تلاش نماید.

ـ کارگزاریها موظفند در زمینه حفظ اسرار مربوط به سازمان، کارفرمایان، بیمه‌شدگان، مستمری بگیران و... تلاش نمایند و از افشاء آن به هر شکل خودداری نمایند و همچنین از هر گونه اقدام دیگری غیر از آنچه که در قرارداد درج گردیده خودداری و از هرگونه اظهار خلاف واقع یا گفتار و یا عملی که موجب اشتباه و اغفال بیمه شده، کارفرما، مستمری گیر و سازمان گردد خودداری نماید.

ـ کارگزاری موظف است از زمان تعلیق قرارداد تا زمان رفع تعلیق از انجام فعالیت خودداری نماید.

ـ کارگزاریها مکلفند نگهداری سوابق اقدامات، قراردادها، راهنمائیها، و آمار خود را بر اساس اصول و ظوابط اداری تنظیم نمایند بنحویکه همواره در دسترس و قابل ارائه به سازمان و بازرسان اعزامی آن باشد.

ـ کارگزاری دارای شخصیت حقوقی مکلف است هرگونه تغییر در امور مربوط به مدیریت، شرکا، سهامداران، نام ونشان و اقامتگاه آنان را در اسرع وقت به سازمان اطلاع

دهد در غیر این صورت پروانه تاسیس صادره بحالت تعلیق در خواهد آمد.

ـ کارگزاری موظف است اطلاعات مورد درخواست و گزارش عملکرد فعالیت خود را در مدتی که سازمان تعیین می‌کند ارائه دهد. در غیر این صورت به تشخیص سازمان فعالیت کارگزاری به حالت تعلیق درخواهد آمد.

ـ کارگزاری می‌بایستی از هر گونه اقدامات تبلیغی سوء علیه سازمان و یا اقدام به رقابت ناسالم با سایر کارگزاریهای در محدوده‌های دیگر خودداری نماید.

ـ کارگزاری باید از هرگونه رفتار و فعالیت غیر از ضوابط تعیین شده خودداری و هرگونه اقدامی که موجب ضرر و زیان سازمان و مخاطبین آن (بیمه شدگان، کارفرمایان و مستمری بگیران) گردد به تشخیص سازمان فعالیت کارگزاری بحالت تعلیق درخواهد آمد.

ـ کارگزاری مجاز به احاله فعالیتهای تصریح شده در مفاد قرارداد منعقده به افراد غیر نمی‌باشد.

ـ کارگزاری مکلف است نسبت به تهیه تابلوی متناسب با الگوی ارائه شده از سوی سازمان و نصب آن بر سردرب محل کارگزاری اقدام نماید و پروانه تاسیس خود را در معرض دید مراجعین قرار دهد. همچنین قسمتی از فضای کارگزاری را برای حضور مشتریان اختصاص دهد و فضای نشستن برای سالمندان و محل ثابتی برای نوشتن افراد پیش‌بینی نماید.

ـ کارگزاری مکلف است کلیه فرمها، سربرگها، کابرگهای مورد عمل خود را بر اساس استانداردها و به آرم تعیین شده از سوی سازمان ممهور نماید.

ـ کارگزاری ضمن استفاده از رنگ‌آمیزی متناسب، بایستی باجه های فعالیت خود را بگونه‌ای طراحی نمایند که مجزا از مشتریان بوده به نحویکه فعالیت آنان قابل رویت مشتریان باشد.

ـ کارگزاری در قبال خسارت و ضرر و زیانهائی که در اثر عملکرد و فعالیت خود به سازمان و مخاطبین آن (بیمه شدگان، کارفرمایان، مستمری بگیران) وارد می‌آید مسئولیت داشته و بایستی خسارات و زیان وارده به آنان را جبران نماید.

ـ کارگزاری بایستی در بالای باجه ها محل‌هائی را برای نصب اعلانات، علائم دیواری و نوشتاری، در نظر گرفته و تابلوهای مرتبط با درخواستها، فرمها و... مورد نیاز

جهت اقدام برای انجام فعالیتهای مرتبط تهیه و نصب نماید.

ـ کارگزاری مکلف به نصب اقلام تبلیغی سازمان در محل مناسب می‌باشد.

ـ ساعات کارگزاری حسب تشخیص سازمان بوده و کارگزاری موظف است ساعت کار را در معرض دید مراجعین قرار دهد.

ـ کارگزاری بایستی صندوق پیشنهادات و انتقادات تهیه شده از سوی سازمان را در محل مناسب و در معرض دید مراجعین نصب نموده و سازمان مسئول بازنمودن و بازبینی صندوقها خواهد بود.

ـ در کارگزاری دارای شخصیت حقیقی، شخص صاحب امضاء و دارای شخصیت حقوقی، صاحبان امضاء که پروانه تاسیس به نام آنها صادر شده است مسئولیت اجرای صحیح مقررات و دستورالعملها را برعهده داشته و نسبت به سازمان و سایر مراجع پاسخگو خواهند بود.

ـ کارگزاری مکلف است قوانین و مقررات جاری از قبیل قانون کار، تأمین اجتماعی، بیمه و حفاظت و ایمنی، بهداشت کار و... را در خصوص کارکنان خود رعایت نماید.

ـ مسئول کارگزاری می‌بایستی بصورت مستمر و مرتب در محل فعالیت حضور داشته باشد و در غیاب خود با هماهنگی قبلی صرفاً یکنفر را بعنوان جانشین به سازمان معرفی نماید.

بدیهی است حق امضاء اسناد، مدارک و... صرفاً با مسئول کارگزاری خواهد بود. مگر در مواقعی که به تشخیص سازمان حق امضاء به فرد جانشین احاله شود.

ـ کارگزاری مکلف است به منظور حفظ سرمایه، منابع و... بیمه شدگان، کارفرمایان و مستمری بگیران و... که در اختیار سازمان می‌باشد، صرفه و صلاح سازمان را در کلیه فعالیتهای واگذار شده رعایت نمایند.

٦ـ نحوه تعامل واحدهای سازمانی با کارگزاریها:

١ـ٦ـ تعاملات کارگزاری تأمین اجتماعی با سازمان:

١ـ١ـ٦ ادارات کل استانها می‌بایستی به تشخیص مدیر کل/ مدیریت درمان استان در هر شعبه / دفتر اسناد پزشکی یکنفر از کارکنان را بعنوان رابط امور کارگزاری تعیین و طی حکمی با حفظ سمت سازمانی منصوب نمایند.

۲ـ۱ـ٦ فرد یاد شده مکلف است صرفاً با مسئول یا مسئولین کارگزاری حوزه مربوطه ارتباط اداری داشته و از تعامل با سایر کارکنان کارگزاری پرهیز نماید. ضمناً سازمان می‌تواند در مرحله اول راه اندازی کارگزاری فرد مزبور را برای راهنمائی، آشنایی، آموزش و... برای مدتی بطور تمام وقت مامور خدمت نماید.

۳ـ۱ـ٦ همچنین به منظور انتظام و انسجام امور کارگزاریها در سطح استانها کمیته‌ای مرکب از افراد موضوع بند ۱ـ۹ در ادارات کل تأمین اجتماعی استانها تشکیل خواهدشد.

٤ـ۱ـ٦ چگونگی امور مرتبط با کنترل و نظارت بر عملکرد فعالیتهای کارگزاریها از ابعاد راهبری، برنامه‌ای و اجرایی بر عهده کمیته استانی (موضوع بند ۱ـ۹)، دبیر خانه و ستاد خواهد بود.

۲ـ٦ـ وظائف قابل واگذاری و نرخ تعرفه حق الزحمه:

۱ـ۲ـ٦ در اجرای مصوبه شورایعالی در خصوص واگذاری تدریجی فعالیتهای سازمان، مراحل واگذاری و تعرفه حق الزحمه بر اساس سال ۸٤ بشرح جدول ٤ـ۲ـ٦ خواهد بود.

بدیهی است انجام مراحل وفق جدول پیشنهادی با فراهم شدن مقدمات واگذاری و صدور دستورالعملهای تفصیلی آن و پس از طی دوره های آموزشی مربوطه و اخذ گواهی مربوطه صورت خواهد پذیرفت.

۲ـ۲ـ٦ـ جدول شرح تفصیلی وظائف قابل واگذاری به کارگزاریها در دو حالت «جایگزین شعبه» و «کارگزاری» خواهد بود. لازم بذکر است حالت جایگزین شعبه مربوط به ایجاد کارگزاریهائی می‌باشد که سازمان در آنجا هیچ واحد اجرایی ندارد.

۳ـ۲ـ٦ ستاد صدور جواز ایجاد کارگزاری می‌تواند بر اساس ضوابط ذیل نسبت به تعیین و تغییر حق الزحمه و مبالغ قابل پرداخت به کارگزاریها در طی دوره یک ساله اقدام نماید:

* مبالغ حق الزحمه پرداختی کمتر از پرداختی فعلی در موارد مشابه واگذاری باشد (پست بانک، موسسات حسابرسی و...)
* مبالغ حق الزحمه تعیین شده از قیمت تمام شده خدمات برای سازمان بیشتر نباشد.

* پرداخت در زمانی صورت پذیرد که وظایف مربوط به سازمان انجام می‌شود نه وظائفی که کارگزار به نیابت کارفرما، بیمه شده، مستمری بگیر و طرف قرارداد انجام می‌دهد.
* در مورد کارگزاریهای جایگزین شعبه با توجه به بعد مسافت و نیز نظر باینکه به نیابت از واحدهای اجرایی تسهیل در انجام خدمت می‌نماید مبالغ نسبت به سایر کارگزاریها افزایش یابد.
* درمواردی که به کارگزاریهای چایگزین شعبه مساعدت گردیده است (تسهیلات، جا و مکان و...) مراتب در حق‌الزحمه پرداختی لحاظ شود.

امور	سرفصل و عنوان فعالیت	شرح تفصیلی فعالیت	مبلغ قابل پرداخت به کارگزاری
	۱ـ٤ـ۱) انجام امور مربوط به حمایتهای کوتاه مدت شامل: الف) غرامت دستمزد ایام بیماری و بارداری	– اخذ مدارک و مستندات مربوطه، بررسی در سیستم مبنی بر احراز شرایط – معرفی به مراجع پزشکی بر حسب مورد(پزشک معتمد، کمیسیون پزشکی) و اخذتأییدیه – ورود اطلاعات مربوط به سیستم، ارائه فرم معرفی به کار بیمه شده جهت ارائه به کارگاه – اخذ معرفی به کار تکمیل شده از بیمه شده و... – تحویل معرفی به کار تکمیل شده به شعبه جهت انجام مراحل مربوط به صدور سند وچک – اخذ سند فنی و چک مربوطه از شعبه و تحویل به بیمه شده، اعاده سند فنی امضاءشده توسط بیمه شده به شعبه	۱۰/۰۰۰ ریال ۱۰/۰۰۰ ریال ۵/۰۰۰ ریال ۵/۰۰۰ ریال
	ب) کمک هزینه ازدواج	اخذ مدارک و مستندات و کنترلهای مربوط به آن. – تحویل مدارک ماخوذه به شعبه. – اخذ سند فنی و چک مربوطه از شعبه وتحویل به بیمه شده. – اعاده سند فنی امضاء شده به شعبه.	۱۰/۰۰۰ ریال ۱۰/۰۰۰ ریال
	ج) اورتز و پروتز	– اخذ مدارک و مستندات و کنترله‌ای مربوطه. معرفی به مراکز درمانی و اخذنظریه، ورود اطلاعات مربوط به اورتز وپروتز – تحویل مدارک ماخوذه به شعبه. – اخذ سند فنی و چک مربوطه از شعبه وتحویل به بیمه شده. – اعاده سند فنی امضاء شده به شعبه.	۱۰/۰۰۰ ریال ۱۰/۰۰۰ ریال
٤ـ۱) امور فنی بیمه شدگان	د) هزینه کفن و دفن	– اخذ مدارک از متقاضی و کنترلهای مربوطه به آن طبق ضوابط مربوطه و باطل کردن دفترچه بیمه، تعیین محل دفن متوفی ومشخصات فرد گیرنده وجه، ورود اطلاعات مربوط به تاریخ فوت و... در	۱۰/۰۰۰ ریال ۱۰/۰۰۰ ریال

		سیستم – تحویل مدارک ماخوذه به شعبه. – اخذ سند فنی و چک مربوطه از شعبه وتحویل به بیمه شده. – اعاده سند فنی امضاء شده به شعبه.	
	۲ـ۴ـ۱) انجام امور مربوطبه نظارت بر عدم اشتغال مقرری بگیران بیمه بیکاری	– اخذ اسامی مربوط به مقرری بگیران حوزه عمل کارگزاری، کنترل و پیمایش عدم اشتغال مقرری بگیران، اعلام مشخصات و مستندات مربوط به اشتغال مقرری بگیران به شعبه مربوطه.	بابت هر ماه صرفه جویی درپرداخت معادل ۲۰ درصد مقرری
	۳ـ۴ـ۱) انجام امور مربوطبه فرآیندهای مرتبط بابیمه شدگان خاص سازمان	– تلاش در جهت آگاهی رسانی به بیمه شدگان بالقوه و تبیین و تشریح قوانین ومقررات سازمان در جهت تعمیم و پوشش بیمه‌ای. – اخذ مدارک و مستندات مورد نیاز برای عقد قرارداد بیمه و ارائه به سازمان. – معرفی بیمه شده و افراد تحت تکفل به کمیسیون و مراکز پزشکی ذیربط. – اخذ نظریه کمیسیون و مراکز پزشکی. – تنظیم فرم قرارداد و تحویل مدارک و فرم قرارداد امضاء شده توسط بیمه شده به شعبه. – اخذ قرارداد امضاء شده از شعبه جهت تحویل به بیمه شده.	بابت هر قرارداد۱۰/۰۰۰ ریال در صورت انعقادقرارداد
۵ـ۱) امور اداری و خدمات	۱ـ۵ـ۱) ابلاغ مطالبات سازمان	– ابلاغ صورت بدهی، ابلاغ اخطاریه، ابلاغ اعلامیه، ابلاغ اجراییه، ابلاغ مفاصاحساب. – سایر ابلاغیه های (تخلفات اداری، رأی دیوان عدالت اداری، دعوتنامه هیأتهای تشخیص مطالبات و...)	حداکثر معادل قرارداد با پست
	۲ـ۵ـ۱) ارسال و مراسلات	– انجام کلیه امورات مربوط به ارسال نامه‌ها – انجام کلیه امورات مربوط به تحویل نامه ها از سایر واحدها	حداکثر معادل قرارداد با پست
۶ـ۱) امور مالی	۱ـ۶ـ۱) انجام امور مربوطبه (کمکهای غیرنقدی وبن) به مستمری بگیران	– اخذ مشخصات مشمولین بن از شعبه براساس سیستم مکانیزه، تنظیم رسیدپرداخت جهت بن یا کالا، شناسایی مشمولین بن – ارائه بن و یا کالا به مشمولین و اخذ رسید، پرینت مشخصات گیرنده بن و اخذ امضاء یااثر انگشت، ارائه مدارک و مستندات مربوطه و رسیدهای دریافتی به شعبه	بابت هر مستمری‌بگیر۲/۵۰۰ ریال

۴ـ۲ـ۶ شرح تفصیلی وظایف قابل واگذاری به کارگزاریهای رسمی سازمان تأمین اجتماعی و مبالغ پرداختی

۱ـ حوزه بیمه‌ای:

امور	سرفصل و عنوان فعالیت	شرح تفصیلی فعالیت	مبلغ قابل پرداخت به کارگزاری
	۱ـ۱ـ۱) دریافت لیست ودیسکت، صدور برگ پرداخت و دریافت حق بیمه مربوط به بیمه شدگان اجباری و خاص	– اخذ لیست و دیسکت حق بیمه، بیمه شدگان – پرفراژ لیست (رسید لیست) و ارائه آن به کارفرما – کنترل لیست و ورود اطلاعات مربوط به آن – ورود اطلاعات مربوط به برگ پرداخت لیست (نقدی) – رفع مغایرتهای اعلام شده از طرف واحدنامنویسی درخصوص اطلاعات وارد شده لیستها – ارسال اطلاعات وارد شده به سیستم درپایان هر روز به شعبه مربوطه از طریقسیستمهای رایانه‌ای – صدور برگ پرداخت جهت پرداخت حقبیمه، بیمه شدگان خاص (رانندگان،اختیاری، مشاغل آزاد، قالیبافان) به بانک عامل.	بابت دریافت هرلیست ۱۲/۰۰۰ریال ٤/۰۰۰ ریال
	۲ـ۱ـ۱) پلاک برداری کارگاهها و شناسایی کارگاههای جدید	– انجام عملیات پلاک برداری و شناسایی کارگاههای جدید حوزه فعالیت هر موسسه – ورود اطلاعات مربوط به پلاک برداری درسیستم – تهیه و ارائه گزارشات مربوط به سازمان	بابت شناسایی هرکارگاه جدید۵۰/۰۰۰ ریال
۱ـ۱) اموروصول حق بیمه(مطالبات،ا جراییات و بازرسی)	۳ـ۱ـ۱) اخذ مدارک جهت تشکیل پرونده مطالباتی کارگاه	– اخذ مدارک لازم جهت تشکیل پرونده مطالباتی کارگاهها بررسی در سیستم مبنی بر اطمینان ازنداشتن سابقه و پرونده – تشکیل پرونده و اخذ کد کارگاهی باهماهنگی شعبه مربوطه و ورود اطلاعاتهویتی مربوط به کارگاه در سیستم – ارسال اطلاعات وارده به شعبه مربوطه	بابت تشکیل هرپرونده ۱۰/۰۰۰ریال
	٤ـ۱ـ۱) انجام امور مربوطبه بازرسی دفاتر قانونی اشخاص حقوقی	– دریافت درخواست بازرسی از دفاترقانونی اشخاص حقوقی از شعب – بازرسی از دفاتر قانونی و تهیه گزارشات لازم – ورود اطلاعات مربوط به گزارشات بازرسی دفاتر قانونی به سیستم – ارائه مستندات و اطلاعات وارده درسیستم به شعبه درخواست کننده	پرداخت طبق تعرفه موسسه حسابرسی
	۵ـ۱ـ۱) پیگیری انجام امور مربوط به ماده ٦٦قانون تأمین اجتماعی وتبصره‌های	– پیگیری انجام امور مربوط به ماده ٦٦قانون تأمین اجتماعی و تبصره‌های آن – پیگیری وصول خسارات مربوط به تقصیرکارفرما در حوادث ناشی از کار	معادل پنج درصدمبالغ دریافتی ازکارفرما بابت خسارت

	آن (وصول خسارت ناشی از تقصیردر حوادث کار)		
۲ـ۱) امور نامنویسی و حسابهای انفرادی	۱ـ۲ـ۱) انجام امور مروبطبه تولید، صدور، تجدید وتأمین اعتبار دفاتر درمانی بیمه شدگان ومستمری بگیران	– اخذ مدارک و مستندات جهت صدوردفترچه – ورود اطلاعات مربوط به درخواست وصدور دفترچه در سیستم – احراز شرایط از سوی شعبه – تحویل دفاتر درمانی به بیمه شدگان ومستمری بگیران – ارائه آمار و اطلاعات مربوط به شعبه ذیربط از طریق سیستم رایانه	۲/۵۰۰ ریال ۱/۰۰۰ ریال
۳ـ۱) امور فنی مستمریها	۱ـ۳ـ۱) انجام مقدمات مربوط به پرداخت حمایتهای بلند مدت به مستمری بگیران	– اخذ درخواست، آماده سازی و پرداخت حمایتهای برقرار شده بلند مدت(مستمری، بازنشستگی، از کارافتادگی و بازماندگان) به مستمری بگیران	۲/۵۰۰ ریال بابت هر بیمه شده یامستمری بگیر
	۲ـ۳ـ۱) انجام مقدمات مربوط به اعطای تسهیلات به مستمری بگیران	– اخذ تقاضا، مدارک و مستندات مربوط به وامها	بابت اخذ هردرخواست ۲/۰۰۰ریال

تبصره یک: لازم بذکر است مبالغ پرداختی اعلام شده در جداول فوق برای یک دوره یک ساله ایجاد کارگزاری بوده و تغییر و اصلاح آن از اختیارات ستاد صدور جواز ایجاد کارگزاری خواهد بود.

تبصره دو: ضمناً کارگزاریها می‌توانند به طرفیت از مخاطبین سازمان جهت تعامل با واحدهای اجرایی سازمان در خصوص ارائه مدارک و مستندات و نیز اعلام نتیجه به آنان مبالغی تحت عنوان حق الزحمه از ذینفع وصول نمایند و سازمان در این رابطه هیچگونه مسئولیتی نخواهد داشت.

تبصره سه: واگذاری امور مربوط به بازرسی از دفاتر قانونی اشخاص حقوقی به کارگزاریها با هماهنگی موسسه حسابرسی تأمین اجتماعی صورت خواهد پذیرفت.

تبصره چهار: کارگزاری رسمی تأمین اجتماعی مکلف است آندسته از دستورالعملها و بخشنامه های سازمان را که جنبه مالی و حقوقی داشته و برای ذینفع (کارفرما، بیمه شده، مستمری بگیرو طرف قرارداد) تعهداتی را در بردارد را به افراد موصوف تحویل و ابلاغ و حق الزحمه دریافت نماید: دستورالعملها و بخشنامه های موضوع این تبصره و

تعیین میزان حق الزحمه پرداختی بر عهده ستاد صدور جواز ایجاد کارگزاری خواهد بود.

تبصره پنج: کارگزاریها حسب تشخیص ستاد مکلفند بعنوان پیشخوان سازمان جهت ارائه فرمها، کاربرگها و فهرست مدارک و مستندات مورد نیاز جهت دریافت خدمات از واحدهای سازمانی عمل نمایند.

۵ـ۲ـ٦ـ انجام محاسبات ریاضی ـ فنی، احراز و تطبیق شرائط قانونی برقراری و برخورداری از مزایای بلند مدت سازمان برعهده واحدهای سازمانی خواهد بود.

٦ـ۲ـ٦ نحوه اجرای عملیات و ارتباط اداری کارگزاریهای تأمین اجتماعی با واحدهای اجرایی سازمان در چارچوب دستورالعملهای فرعی خواهد بود. روش اجرای عملیات پایلوت دشعب ۲۷ و ۲۸ تعیین خواهد شد.

۷ـ۲ـ٦ در مواردی که کارگزاری به نیابت از سوی سازمان و با توجه به شرح خدمات واگذاری موظف به پرداخت تعهدات مالی و قانونی به بیمه شدگان و مستمری بگیران گردد، سازمان برحسب نیاز سنجی و افراد تحت پوشش به میزان هزینه حدود یک ماه مبلغی را با پیشنهاد رئیس شعبه/ رئیس اسناد پزشکی و موافقت اداره کل/ مدیریت درمان با اخذ وثیقه بصورت چک بعنوان تنخواه در اختیار کارگزاری قرار می‌دهد و در پایان هر ماه معادل صورت حساب ارائه شده دریافت می‌نماید. ضمناً چنانچه قبل از پایان ماه میزان هزینه مربوط به تعهدات قانونی به اندازه ۸۰٪ مبلغ تنخواه برسد، مسئول کارگزاری قبل از پایان ماه می‌تواند با ارائه صورتحساب درخواست دریافت مبالغ هزینه‌های انجام شده را نماید.

۸ـ۲ـ٦ـ مبالغی را که کارفرما بعنوان حق بیمه بصورت نقدی بحساب سازمان واریز می‌نماید منحصراً باید بحساب درآمد همان شعبه منظور گردد. مسئولین کارگزاری حق ارئه طریق به کارفرما مبنی بر واریز آن بحساب دیگر را ندارند.

۹ـ۲ـ٦ در مواردیکه حق بیمه بصورت چک دریافت می‌شود کارگزاری باید در پایان هر روز بااخذ بردورور بانکی در سه نسخه از سیستم، نسخه‌ای از آنرا به بانک مربوطه که حساب شعبه در آن متمرکز است، نسخه تأیید شده آنرا به شعبه ارائه و نسخه دیگر را نزد خود نگهداری نماید.

۱۰ـ۲ـ٦ ارسال هرگونه مدارک و مستندات شعب و دفاتر اسناد پزشکی به

کارگزاریها ممنوع بوده و مسئولان کارگزاری در صورت نیاز به مدارک و مستندات موجود در پرونده‌های شعبه یا دفاتر اسناد پزشکی صرفاً با مراجعه حضوری و هماهنگی با رابط شعبه یا دفتر اسناد پزشکی مربوطه و نظارت مستقیم همکاران ذیربط سازمان به آنها دسترسی خواهند داشت.

۱۱ـ۲-۶ کلیه هزینه های ناشی از اجرای مراحل ثبت نام، پذیرش و... متقاضیان اعطای پروانه تاسیس کارگزاری و نیز هزینه‌های مرتبط با اجرای قرارداد با کارگزاریها از محل ماده ۵ (خدمات قراردادی) از فصل دوم بودجه (هزینه های اداری) واحدهای سازمانی تأمین اعتبار خواهد شد.

۱۲ـ۲-۶ پرداخت هزینه‌های انجام شده و نیز حق الزحمه کارگزاریها از بابت خدمات و فعالیتهای انجام شده برای هر فعالیت واگذاری طبق فرم صورتحسابی خواهد بود که از سوی سازمان ابلاغ خواهد شد و پس از تأیید خدمات انجام شده از سوی شعبه مربوطه نسبت به پرداخت آن حداکثر ظرف یک ماه اقدام خواهد شد.

فرمهای موضوع این بند توسط معاونت اداری و مالی طراحی و ابلاغ خواهد شد.

نمونه فرم پیشنهادی بشرح ذیل خواهد بود:

ردیف	شرح خدمات	شماره بیمه/ کارگاه طرف قرارداد	نرخ تعرفه	ماخذ پرداخت	مبلغ قابل پرداخت
جمع:					

امضاء مسئول کارگزاری امضاء رابط کارگزاری امضاء رئیس شعبه/
تأمین اجتماعی شعبه/دفتر رسیدگی به دفتر اسناد پزشکی دفتر اسناد پزشکی

۷ـ نحوه نظارت و کنترل بر فعالیت کارگزاریهای رسمی:

۱ـ۷ـ ستاد و صدور جواز کارگزاری:

در اجرای مصوبه شورای عالی ستاد صدور جواز کارگزاری در سازمان تشکیل خواهد شد.

۱ـ۱ـ۷ـ شرح وظائف و اختیارات ستاد:

ـ تصویب و تأیید صدور پروانه تاسیس برای کارگزاریها
ـ تصویب و تأیید محدوده فعالیت و تعداد کارگزاریها
ـ تصویب و تأیید برنامه های آموزشی، زمان آزمون و نحوه برگزاری آن و نحوه مصاحبه با متقاضیان
ـ بررسی صلاحیت و احراز شرایط پذیرفته شدگان
ـ رسیدگی به تخلفات و جرائم احتمالی کارگزاریها و تعیین مجازات مربوطه
ـ تصویب و تائید چک لیستهای نظارتی
ـ بررسی و تصویب تعرفه‌های خدمات مرتبط با فعالیتهای قابل واگذاری
ـ تصمیم‌گیری در خصوص تسهیلات اعطائی به کارگزاریها
ـ بررسی و تصویب مفاد قراردادهای منعقده سازمان باکارگزاریهاو تغییراتبعدی آن.
ـ بررسی و تائید احراز صلاحیت متقاضیان پذیرفته شده در آزمون و مصاحبه
ـ صدور پروانه تاسیس برای متقاضیان دارای صلاحیت
ـ بررسی گزارشات مرتبط با فعالیت کارگزاریها
ـ سایر وظائفی که در این دستورالعمل تعیین گردیده و یا در آینده از سوی سازمان تعیین خواهد شد.

۲ـ۱ـ۷ـ اعضاء ستاد صدور جواز ایجاد کارگزاری با توجه به ماده **"۵"** آئین نامه مصوب شورایعالی شامل افراد زیر خواهد بود:
ـ معاون فنی و درآمد (رئیس ستاد).
ـ معاون امور درمان (نائب رئیس).
ـ معاون اداری و مالی (عضو).
ـ معاون حقوقی و امور مجلس (عضو).
ـ یکنفر به انتخاب مدیر عامل(عضو).

۳ـ۱ـ۷ جلسات ستاد حداقل هر ماه یک بار با حضور حداقل ٤ نفر عضو تشکیل و تصمیمات متخذه با ۳ نفر رسمیت پیدا می‌نماید.

۲ـ۷ـ دبیر خانه راهبری کارگزاریهای رسمی:

۱ـ۲ـ۷ بمنظور اجرای امور مربوط به برنامه ریزی، هماهنگی، پیگیری و نظارت بر فعالیت کارگزاریها دبیرخانه‌ای تحت عنوان فوق در سازمان تشکیل خواهد شد.

۲ـ۲ـ۷ـ شرح وظائف و اختیارات دبیرخانه:

ـ ابلاغ تصمیمات ستاد به مبادی ذیربط

ـ برنامه‌ریزی تشکیل جلسات ستاد و ارائه گزارشات مربوطه به مقامات سازمان

ـ نظارت بر فرآیند واگذاری و ارائه گزارشهای لازم از بعد نظارتی تخصصی و مدیریتی

ـ تهیه و تدوین چک لیستهای کنترل و نظارت

ـ ارائه پیشنهادات اصلاحی و تکمیلی به ستاد صدور جواز ایجاد کارگزاری

ـ انعکاس گزارشات استانها، مخاطبین جهت اتخاذ تصمیم به ستاد صدور جواز کارگزاری

ـ بررسی پیشنهاد تائید محدوده فعالیت و تعداد کارگزاریها

ـ بررسی و پیشنهاد عنوان برنامه های آموزشی، زمان آزمون و نحوه برگزاری آن و انعکاس آن به ستاد

ـ انعکاس افراد پذیرفته شده در آزمون برای تائید صلاحیت به ستاد صدور جواز کارگزاری

ـ رسیدگی به تخلفات و جرائم کارگزاریها و پیشنهاد مجازات مربوطه

ـ بررسی و پیشنهاد تعرفه‌های خدمات مرتبط با فعالیتهای قابل واگذاری .

ـ پیشنهاد در خصوص تسهیلات اعطائی به کارگزاریها.

ـ بررسی و پیشنهاد در رابطه با مفاد نمونه قراردادهای منعقده سازمان با کارگزاریها و تغییرات بعدی آن.

ـ تهیه بانک اطلاعاتی جامع کارگزاریها بصورت کدینگ و با مختصات و ویژگیهای مورد نیاز ستاد

ـ تشکیل پرونده‌های نظارتی مربوط به کارگزاریها

ـ انعکاس نتیجه رسیدگی به شکایات و اعتراضات مطروحه

ـ بررسی و تعیین نحوه چیدمان، رنگ‌آمیزی و... کارگزاریها

ـ سایر مواردیکه در این دستورالعمل تعیین و یا در آینده از سوی سازمان ابلاغ خواهد شد.

۳ـ۷ـ نحوه و چگونگی کنترل و نظارت بر فعالیت کارگزاریها:

۱ـ۳ـ۷ با توجه به اهمیت فعالیتهای سازمان و نیز ویژگی فرآیندهای اجرایی آن و حفظ شان و منزلت مخاطبین، آن واحدهای سازمان اعم از ستادی، استانی و اجرایی مکلفند حسب دستورالعملی که از سوی ستاد ابلاغ خواهد شد از کلیه کارگزاریهای دارای مجوز در سطح کشور همانند شعب بازدید و گزارشات مربوطه را از بعد مدیریتی، تخصصی و اجرایی مربوط و نیز موارد مرتبط با اجرای این دستورالعمل را حسب مورد به مبادی ذیربط منعکس نماید.

۲-۳-۷- کلیه مخاطبین سازمان (کارفرمایان، بیمه شدگان و مستمری بگیران و...) در صورت بروز هرگونه نارسائی و نقض در نحوه ارائه خدمات کارگزاریها، می‌توانند شکایات خود را از طریق صندوق شکایات و پیشنهادات تعبیه شده در کارگزاریها منعکس و یا کتباً مراتب را به شعبه / دفتر اسنادپزشکی، اداره کل/ مدیریت درمان استان مربوطه و یا دبیرخانه ارسال دارند.

۳-۳-۷- واحدهای سازمانی، اداره کل/ مدیریت درمان استان و دبیرخانه مکلفند ضمن رسیدگی به شکایات، نتیجه بررسی را به فرد شاکی ابلاغ و عندالاقتضاء جهت نگهداری سوابق به دبیرخانه ارسال دارند.

٤-۳-۷- کارفرمایان کارگاهها/ طرف قرارداد (درمان غیر مستقیم) مکلفند یک کارگزاری را در محدوده شعبه/ دفتر اسنادپزشکی تعیین و کلیه فعالیتهای خود را که به کارگزاری مستقر در محدوده شعبه/ دفتر اسناد پزشکی واگذار شده صرفاً از طریق کارگزاری مربوطه انجام دهند و شعبه / دفتر اسنادپزشکی مربوطه مسئولیت پاسخگوئی مستقیم به این قبیل کارفرمایان / طرف قرارداد (درمان غیر مستقیم) در امور واگذار شده نخواهند داشت.

۸ـ نحوه تجدید و تمدید پروانه تاسیس:

۱ـ۸ـ تجدید پروانه تاسیس:

تجدید پروانه تاسیس صرفاً جهت آندسته از کارگزاریها امکان پذیر خواهد بود که لغو مجوز فعالیت آنان ناشی از تخلف محرز شده از سوی سازمان نبوده باشد و سایر عوامل در آن دخیل باشد نظیر:

ـ درخواست لغو قرارداد از سوی مسئول کارگزاری باشد.

ـ بروز عوامل قهریه مؤثر در تعطیلی فعالیت کارگزاری باشد.

۲ـ۸ـ تمدید پروانه تاسیس:

تمدید پروانه تاسیس پس از اتمام مدت قرارداد از وظائف ستاد می‌باشد و مراحل اجرایی آن بشرح ذیل است:

ـ ارائه درخواست تمدید از سوی مسئول کارگزاری ۲ ماه قبل از اتمام مدت قرارداد به شعبه / دفتر اسناد پزشکی مربوطه

ـ ارائه گزارش عملکرد کارگزاری از طرف شعبه/ دفتر اسناد پزشکی به همراه درخواست تمدید به اداره کل/ مدیریت درمان استان ظرف ۱۰ روز

ـ بررسی درخواست و صدور مجوز تمدید توسط ستاد و انعکاس آن به دبیر خانه ظرف ۱۰ روز

ـ ابلاغ مراتب موافقت با تمدید پروانه به اداره کل/ مدیریت درمان استان و اعطاء آن به مسئول کارگزاری از سوی اداره کل/ مدیریت درمان استان.

۹ـ موارد حل اختلاف:

۹-۱ در صورت بروز اختلاف ناشی از اجرای مفاد قرارداد منعقده رسیدگی بموضوع بر عهده کمیته‌ای مرکب از :

ـ مدیر کل استان (رئیس کمیته)

ـ مدیر درمان (نائب رئیس)

ـ رئیس و کارشناس ارشد ذیربط استان

ـ رئیس و کارشناس ارشد حقوقی استان

ـ رئیس و کارشناس ارشذ حراست استان

ـ رئیس و کارشناس ارشد نظارت و ارزشیابی استان

ـ نماینده منتخب کارگزاریهای استان

خواهد بود که با حضور مسئول کارگزاری تشکیل جلسه و بموضوع مطروحه رسیدگی خواهد نمود.

۱۰ـ رسیدگی به جرائم و تخلفات:

۱ـ۱۰ـ جرائم و تخلفات

۱ـ۱ـ۱۰ـ اعمال و اقدامات ذیل از سوی کارگزاریها جرم و تخلف محسوب می‌شود:

* هرگونه اهمال، سهل انگاری، نارسائی که موجب تاخیر و یا تعویق انجام فعالیتهای سازمان را فراهم آورده و موجب عدم رضایت مخاطبین سازمان را فراهم‌نماید.

* اعمال هر گونه رفتار سوء شغلی از سوی کارکنان کارگزاریها که به شأن و منزلت مخاطبین سازمان خدشه وارد نماید.

* انجام اقداماتی که ضرر و زیان مالی و مادی متوجه سازمان و یا مخاطبین آن نماید.

* بکارگیری نیروهای شاغل سازمان و یا هرگونه تعامل با کارکنان سازمان به غیر از طرق تعیین شده از سوی سازمان

* بکارگیری کارکنانی که فاقد گواهی آموزشی تعیین شده از سوی سازمان می‌باشند.

* عدم نصب تابلو، پروانه تاسیس، تابلوی کارکنان، تابلوی راهنما، ساعات کار، و نیز انجام اقداماتی که در قانون طرح تکریم ارباب رجوع و جلب رضایتمندی آنان آورده شده است.

* عدم استفاده از فرم، کالابرگ، و... تعیین شده از سوی سازمان

* سوء استفاده از پروانه تاسیس

*ارائه گزارش یا گواهی خلاف در کلیه مراحل شکلگیری و انجام فعالیت کارگزاری (قبل و بعد از صدور پروانه تاسیس، ایجاد کارگزاری و...)

* سهل انگاری در حفظ اطلاعات، اسناد مربوط به سازمان، مخاطبین (بیمه شدگان، کارفرمایان و مستمری بگیران) انعکاس آن به افراد غیر.

* واگذاری مجوز فعالیت به افراد غیر و یا هرگونه دست کاری و مخدوش نمودن آن.

* عدم هماهنگی و همکاری با نمایندگان و بازرسین سازمان اعم از ستادی، استانی و اجرایی.

* عدم توجه به درخواستها، توصیه‌هاو... که از سوی سازمان منعکس می‌شود.

* عدم رعایت وظائف و تکالیفی که در این دستورالعمل و نیز مفاد قراردادمنعقده تصریح شده است.

۲ـ۱ـ۱۰ ادارات کل/ مدیریتهای درمان مکلفند در صورت ارائه گزارش از سوی شعبه/ دفتر اسنادپزشکی و یا کارشناسان اعزامی استان و یا ستاد و سایر افراد در رابطه عملکرد کارگزاری و اعلام مبنی بر بروز تخلف عنوان شده در بند فوق و یا عناوین

جرائمی که متعاقباً از سوی ستاد اعلام خواهد شد، مراتب را حسب مورد بهمراه مدارک و مستندات مربوطه به دبیرخانه ارسال دارند.

۳ـ۱ـ۱۰ دبیر خانه مکلف است ضمن بررسی گزارش و مستندات مراتب را جهت اتخاذ تصمیم به ستاد منعکس و نظریه ستاد را جهت اجرا به استان ابلاغ نماید.

۲ـ۱۰ـ مجازاتهای قابل اعمال جهت کارگزاریها بشرح ذیل خواهد بود:

* تذکر شفاهی از سوی شعبه /دفتر اسنادپزشکی به تشخیص ستاد.
* تذکر کتبی از سوی اداره کل/ مدیریت درمان به تشخیص ستاد.
* تعلیق قرارداد.
* لغو قرارداد.
* ابطال پروانه تاسیس .
* محرومیت دائمی از ایجاد کارگزاری در سطح سازمان.

۳ـ۱۰ـ درصورتیکه شخص حقیقی صاحب مجوز کارگزاری فوت نماید یا محجور شود پروانه تاسیس و قرارداد منعقده لغو و بلااثر تلقی خواهد شد و انحلال قهری یا اداری یا بطلان شخص حقوقی دارای مجوز پروانه تاسیس موجب لغو مجوز نشده و صرفاً قرارداد بحالت تعلیق درآمده و در صورت عدم انتقال به شخص جدید واجد شرائط عمومی و اختصاصی موضوع بند ۲ این دستورالعمل حداکثر ظرف مدت ٦ ماه، پروانه تاسیس لغو و بلااثر تلقی خواهد شد.

۱۱ـ سایر موارد:

ستاد مکلف است نسبت به احاله فعالیتهای قابل واگذاری با رعایت میزان سطح توانایی کارگزاریها به تدریج اقدام نماید.

ـ ستاد می‌تواند بمنظور ایجاد انگیزه و تشویق متقاضیان ایجاد کارگزاری در مناطق محروم دورافتاده و یا در موارد خاص تسهیلات مادی، مالی، اعتباری و... اعطاء نماید.

ـ حق الزحمه کارگزاریها بایستی حداکثر ظرف مدت یک ماه از سوی سازمان پرداخت گردد.

ـ ستاد مکلف است ضمن تهیه و صدور پروانه تاسیس در زمینه تهیه معرفی نامه جهت تعامل مسئول کارگزاری با مخاطبین سازمان (بیمه شدگان، کارفرمایان و...) اقدام نماید.

ـ ستاد مکلف است کلیه ضوابط و مقررات اجرایی مرتبط با فعالیتهائی کـه در مفـاد قرارداد منعقده درج گردیده و نیـز نمونـه فرمهـاو کاربرگهـا و... مربوطـه را در اختیـار کارگزاریها قرارداده و همچنین نرم افزارهای مرتبط با وظایف یاد شده را تحویـل آنـان دهد.

ـ در صورتیکه قابلیت و توانمندی کارگزاریها بگونه‌ای باشد که امکان انجام برخـی از وظایف و امور معین در رابطه با امور کارشناسی و تحقیقاتی سازمان بـه آنهـا وجـود داشته باشد در صورت تصویب ستاد می‌تواند در چارچوب قرارداد نسبت به احاله ایـن امور به آنان اقدام گردد.

تودیع ضمانت‌نامه‌ها و وثائق کارگزاری پس از اتمام قرارداد حسب تشخیص سـتاد بلامانع خواهد بود. بدیهی است در صورتیکه عملکرد کارگزاری بگونه‌ای بوده باشد که موجبات ضررو زیان به سازمان را فراهم نموده باشد تودیع ضمانت‌نامه‌ها پس از کـسر ضررو زیان که از سوی سازمان تعیین خواهد شد صورت خواهد پذیرفت.

ـ ستاد نـسبت بـه جبـران خـسارات مـستقیم و غیـر مـستقیم کـه در اثـر عملکـرد کارگزاریها به مخاطبین ایجاد شود مسئولیت نخواهد داشت.

ـ ستاد مکلف است فرمهای مربوط به بررسی عملکرد و فعالیـت کارگزاریهـا را در اختیار آنان قرار دهد.

ـ ستاد مکلف است نسبت به برگزاری دوره‌های آموزشی متناسب با سطح فعالیتهای واگذار شده اقدام نماید و هزینه مرتبط باآن را از کارگزاری وصول نماید. بدیهی اسـت طی دوره آموزشی می‌تواند از طریق موسسات غیر سازمان هم صورت پذیرد.

ـ در هر یک از شعب و دفاتر اسـناد پزشـکی یـک نفـر از کارکنـان واجـد شـرایط (حسب تشخیص مدیر کل / مدیریت درمان استان) برای انجـام تعـاملات سـازمانی بـا کارگزاریهای مستقر در محدوده شعبه و یا دفتر اسنادپزشکی بـا حفـظ سـمت سـازمان بعنوان رابطامور کارگزاریها تعیین و به کارگزاریهای موصوف اعلام خواهد شد.

بـدیهی اسـت فـرد مـذکور حـسب تـشخیص سـازمان مـی‌توانـد بـرای مـدتی در کارگزاریهای محدوده شعبه در مراحل اولیه راه اندازی بطور تمام وقت فعالیت نماید.

ـ بمنظور اخذ گزارشات مخاطبین سازمان (بیمه شدگان و..) ادارات کل/ مدیریتهای درمان استانها مکلفند از طریق شعبه/ دفتر اسنادپزشکی مـستقر در محـدوده کـارگزاری

نسبت به تهیه و تحویل صندوق پیشنهادات و شکایات جهت نصب در محل استقرار کارگزاری اقدام نمایند.

ـ آن دسته از همکاران سازمانی که به مشاغل معاونت مدیر عامل، مدیر کل و مدیر درمان منصوب شده و سپس بافتخار بازنشستگی نائل شده‌اند به تشخیص ستاد می‌توانند از شرکت در آزمون مقرر در این دستورالعمل معاف گردند. ضمناً آندسته از اشخاص حقیقی دارای پروانه تاسیس و یا کارکنان کارگزاریها در صورتیکه کارمند بازنشسته سازمان باشند به تشخیص ستاد می‌توانند از شرکت در دوره های آموزشی معاف شوند.

ـ ستاد مکلف است هر ٦ ماه گزارشی از عملکرد و فعالیت کارگزاریها به هیأت مدیره سازمان ارائه و نحوه اثر گذاری آن بر منابع و مصارف، تشکیلات، پستهای سازمانی، امکانات و تجهیزات و... اعلام نمایند.

ـ ادارات کل/ مدیریتهای درمان استانها و واحدهای سازمانی در رابطه با امور واگذار شده کماکان پس از واگذاری مسئولیت پاسخگوئی داشته و انجام امر واگذاری توسط کارگزاری رافع مسئولیتهای ستادی، استانی و اجرایی نخواهند بود.

ـ وظائف و مسئولیتهای آندسته از کارگزاری که بنحوی در انحاء لغو قرارداد مجدداً به شعبه مربوط احاله یا حسب تمایل کارفرمایان، بیمه شدگان، مستمری بگیران طرف قرارداد (درمان غیر مستقیم) به کارگزاری دیگری واگذار خواهد شد.

ـ آن دسته از کارکنان بازنشسته که رشته تحصیلی آنان در زمان اشتغال مورد قبول سازمان واقع شده است حسب تشخیص ستاد می‌توانند از شرط ارتباط رشته تحصیلی مقرر در بند «ز» قسمت ۲ـ۲ معاف گردند.

ـ کارگزاریهائی که در چارچوب این دستورالعمل ایجاد می‌شود می‌توانند در مناقصه های واحدهای سازمان در رابطه با تأمین نیرو جهت بخشهای خدماتی، نظافتی، تاسیساتی و... شرکت نمایند و در شرائط مساوی از اولویت برخوردار خواهند شد مشروط بر اینکه پرسنل هر بخش به تفکیک مشخص شود.

ـ ستاد می‌تواند در صورت وجود ابنیه، املاک و... بلااستفاده سازمان، از طریق عقد قرارداد در اختیار همکاران بازنشسته دارنده پروانه تاسیس این دستورالعمل قرار دهد و در اعطای تسهیلات اعتباری بانک رفاه و نیز تسهیلات سازمان در بخشهای اقتصادی،

در اولویت قرار دهد.

ـ ستاد می‌تواند برای کارکنان آن دسته از کارگزاریها کـه دارای فعالیـت شـاخص و برجسته می‌باشند در صورت انجام کار تمام وقت، تجربه آنان در کارگزاریهای موصوف را تجربه حرفه‌ای تلقی و آنان را در اعطای کارگزاری در شـرایط مـساوی در اولویـت قرار دهد.

تبصره ـ ستاد می‌تواند برای متقاضیان غیر سازمانی اعطـاء پروانـه تاسیـسی از سـال دوم اجرایی شدن این دستورالعمل در صورت دارابودن حداقل یک سال سابقه حرفه‌ای در کارگزاری آنان را در شرائط مساوی در اولویت قرار دهد.

ـ ستاد می‌تواند بمنظور جلـب رضـایت و رفـاه مخـاطبین سـازمان (بیمـه شـدگان، کارفرمایان، مستمری بگیران) در شهرستانهائی که سازمان فاقد واحد اجرایـی مـی‌باشـد وظائف دیگری به غیر از وظائف واگذار شده را تعیین و جهت تصویب به هیأت مدیره پیشنهاد نماید.

ـ در صورتی که سازمان تأمین اجتماعی دارای شرکت بیمـه تجـاری متعلـق بخـود باشد یا در زمینه بیمه های مکمل فعالیت نماید کارگزاریهای موضوع ایـن دسـتورالعمل می‌توانند در زمینه کارگزاری شرکت مزبور و امور بیمه مکمل سازمان فعالیت نمایند.

۳۳ـ آیین‌نامه ایجاد نمایندگی رسمی سازمان تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۸۴/۳/۱۱ شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی

شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی در جلسه مورخ ۱۳۸٤/۳/۱۱ بـه اسـتناد تبـصره یک بند ٤ ماده ۱۲ قانون ساختار نظام جامع رفـاه و تـأمین اجتمـاعی پیـشنهاد سـازمان تأمین اجتماعی مبنی بر ایجاد موسسات کارگزاری رسمی در سازمان مـذکور (موضـوع مصوبات سیصدوسی و دومین و سیصدو سی و ششمین جلسات شورای عـالی تـأمین اجتماعی در رابطه با آیین‌نامه نحوه واگذاری و وظایف قابل واگذار سازمان) را به شرح زیر به تصویب رساند و مقرر گردانید انجام اصلاحات بعدی در رابطه با آیین‌نامه نحوه واگذاری و وظایف قابل واگذار به شورای عالی تأمین اجتماعی احاله گردد.

- **فصل اول**

ماده ۱ـ ضرورت ایجاد نمایندگی رسمی سـازمان تـأمین اجتمـاعی، بـا توجـه بـه

گسترش روزافزون وظایف سازمان تأمین اجتماعی در میان جامعه فعال کشور و نقش مهم این سازمان در فراهم نمودن رفاه حال و آینده بیمه شدگان و خانواده آنان و اثرات سودبخش آشنایی بیمه شدگان و کارفرمایان با مفاهیم و تکالیف، به اشخاص ذیصلاح و واجد شرایط اجازه داده می‌شود براساس ضوابط مندرج در این آیین‌نامه نمایندگیهایی تحت عنوان «نمایندگی سازمان تأمین اجتماعی» ایجاد و در چارچوب معیارها و موازین قانونی جهت اجرای تمام یا قسمتی از وظایف واگذاری از سوی سازمان تأمین اجتماعی با سازمان همکاری نمایند.

ماده ۲ـ هدف: هدف از ایجاد نمایندگیهای مذکور جلوگیری از گسترش واحدهای اجرایی سازمان، کم کردن هزینه های اداری و پرسنلی از یکسو و سوق دادن قسمت یا تمام امور اجرایی و کارشناسی قابل واگذاری به بخش خصوصی با توجه به سیاست عمومی دولت و همچنین تسریع و تسهیل امور بیمه شدگان و کارفرمایان می‌باشد.

ماده ۳ـ تعریف نمایندگی رسمی: نمایندگی رسمی، تشکیلاتی است که برای پیگیری و حصول هدفها و برنامه‌هایی که در این آیین‌نامه تعریف شده است، تشکیل و تحت عنوان «نمایندگی رسمی» به دو صورت زیر تشکیل می‌گردد:

الف) اشخاص حقیقی واجد شرایط که شخصاً نمایندگی را ایجاد می‌نمایند.

ب) اشخاص حقوقی واجد شرایط که با شرکت حداقل سه نفر نمایندگی را در چارچوب ضوابط به ثبت می‌رسانند.

● فصل دوم ـ شرایط متقاضیان ایجاد نمایندگی رسمی سازمان تأمین اجتماعی

ماده ۴ـ جواز ایجاد نمایندگی: صدور مجوز ایجاد نمایندگی به اشخاص واجد شرایط ذیل توسط هیأت موضوع ماده «۵» این آیین‌نامه صورت می‌گیرد:

الف) تابعیت دولت جمهوری اسلامی.

ب) اعتقاد به اسلام یا یکی از ادیان رسمی کشور.

ج) دارا بودن حداقل ۳۰ سال سن.

د) انجام خدمت وظیفه عمومی یا داشتن معافیت دائم.

ه) دارا بودن توان جسمی و روحی لازم و عدم اشتهار به فساد اخلاقی و مالی.

و) دارا بودن تبحر در حد کارشناسی قابل قبول حداقل در یکی از امور اجرایی مرتبط با تأمین اجتماعی از قبیل، امور بیمه‌گری، درمانی و اداری و مالی، حقوقی و...

با توجه به سوابق خدمت و یا گذراندن دوره‌های تخصصی.

ز) دارا بودن حداقل مدرک لیسانس در رشته‌های مرتبط با امر تأمین اجتماعی.

ح) عدم سابقه محکومیت کیفری.

ط) عدم اشتغال در موسسات دولتی و غیردولتی.

تبصره ۱ـ در رابطه با اشخاص حقوقی می‌بایست حداقل یکی از اعضاء دارای مدرک لیسانس و دو نفر از اعضای هیأت مدیره سایر شرایط مندرج در این آیین‌نامه را دارا باشند.

تبصره ۲ـ متقاضیان نمایندگی در صورتی که بازنشسته سازمان بوده یا اینکه حداقل ۵ سال در سازمان شاغل بوده باشند، در اولویت خواهند بود، اشخاصی که بازنشستگی و یا قطع رابطه استخدامی آنان با سازمان، ناشی از آرای هیأتهای تخلفات اداری و یا اخراج باشد نمی‌توانند متقاضی ایجاد نمایندگی گردند.

- **فصل سوم ـ مرجع تشخیص پذیرش و نظارت واگذاری امور سازمان**

ماده ۵ـ تصویب ضوابط مربوط به تشخیص صلاحیت متقاضیان نمایندگی رسمی، پذیرش آنان به عنوان کارگزاران سازمان، تعیین قلمرو و مسئولیت آنان در ارائه خدمات و همچنین اعمال نظارت بر امور آنان در جریان فعالیت در راستای اهداف سازمان، به عهده هیأت مدیره سازمان می‌باشد.

تبصره ۱ـ هیأت مدیره سازمان می‌تواند اختیارات خود را در این زمینه به هیأتی که به عنوان هیأت صدور جواز ایجاد نمایندگی مرکب از اعضای زیر در سازمان تشکیل می‌گردد محول نماید.

ـ معاون فنی و درآمد (رئیس هیأت)

ـ معاون امور درمان (نایب رئیس)

ـ معاون اداری و مالی (عضو)

ـ معاون حقوقی و امورمجلس (عضو)

ـ یک نفر به انتخاب مدیرعامل (عضو)

تبصره ۲ـ هیأت مزبور با حضور کلیه اعضا یا نمایندگان تام الاختیار معاونین مذکور به ریاست رئیس یا نائب رئیس هیأت رسمیت پیدا می‌کند و تصمیمات آن با اکثریت آراء ملاک اعتبار خواهد بود.

تبصره ۳ـ هیأت در اولین جلسه خود با حضور کلیه اعضا یک نفر از بین کارکنان سازمان و دارای سابقه مدیریت را به مدت ۲ سال به عنوان دبیر هیأت تعیین می‌نماید. تجدید انتخاب دبیر بلامانع خواهد بود و در صورتی که قبل از اتمام دوره نیاز به تعویض دبیر باشد، دبیر جدید به همین نحو انتخاب می‌شود.

ماده ۶ـ نحوه تشکیل جلسات، پذیرش درخواست متقاضیان و همچنین چگونگی انجام بررسیهای اولیه به موجب ضوابطی خواهد بود که توسط هیأت فوق‌الذکر تدوین و به تصویب هیأت مدیره سازمان می‌رسد.

ماده ۷ـ دبیر هیأت مکلف است درخواست متقاضیان را برابر ضوابط مصوب ظرف حداکثر یک ماه در دستور کار هیأت قرار داده و آنها را حداقل یک هفته قبل از تشکیل جلسه در اختیار اعضا قرار دهد.

ماده ۸ـ هیأت بر حسب نیاز سازمان امور واگذاری واحدهای اجرایی در سطح کشور و با تعیین قلمرو جغرافیایی، تعداد نمایندگیهای مورد نیاز، در هر نوبت از سال در جراید کثیرالانتشار به اطلاع عموم می‌رساند، به نحوی که متقاضیان قبل از تسلیم در خواست به سازمان از حدود مسئولیتهای خود در قبال سازمان مطلع شوند.

تبصره ـ عناوین و حدود هر یک از امور قابل واگذاری به نمایندگیها با پیشنهاد هیأت و تصویب هیأت مدیره سازمان تعیین و جهت اجرا ابلاغ خواهد شد.

ماده ۹ـ هیأت پس از بررسی درخواست متقاضیان و احراز صلاحیت و شرایط افراد، مراتب پذیرش آنان را به عنوان نماینده سازمان تأمین اجتماعی طی جوازی که دارای شکل مشخص و یکنواختی خواهد بود حداکثر ظرف دو هفته به آنان اعلام می‌نماید.

● **فصل چهارم ـ نحوه ایجاد نمایندگی‌ها و فعالیت آنها**

ماده ۱۰ـ اشخاص دارای جواز موضوع ماده «۹» مکلفند ظرف مدت یک ماه نسبت به تنظیم و مبادله قرارداد ایجاد نمایندگی اقدام و حداکثر ظرف یک ماه پس از انعقاد قرارداد، نسبت به راه‌اندازی نمایندگی اقدام نمایند.

تبصره ـ هیأت می‌تواند این مدت را برای اشخاص حقوقی با توجه به قلمرو امور واگذاری تمدید نماید.

ماده ۱۱ـ دارندگان جواز ایجاد نمایندگی در مدت تعیین شده می‌باید نسبت به تهیه

مکان مناسب و سایر امکانات لازم از قبیل تأمین پرسنل مورد نیاز، تجهیزات، اثاثیه و سخت‌افزار لازم و... اقدام نمایند و مراتب را قبل از تنظیم قرارداد و راه‌اندازی نمایندگی به ادارات کل استان ذیربط تسلیم نمایند.

ماده ۱۲ـ ادارات کل استان ذیربط موظفند پس از بررسی و تأیید موضوع ماده «»۱۱ نسبت به تنظیم و مبادله قرارداد اجرای کار، طبق مقررات اقدام نمایند.

ماده ۱۳ـ دارندگان جواز نمایندگی می‌بایست در قبال امور واگذاری و قبول مسئولیت، تضمین لازم را برابر ضوابط مربوطه که با پیشنهاد هیأت به تصویب هیأت مدیره می‌رسد ارائه نمایند.

ماده ۱۴ـ نمایندگیها مکلفند مطابق مفاد قرارداد با رعایت کلیه مصالح و اهداف سازمان، جدیت لازم را برای حسن انجام کار به عمل آورند.

ماده ۱۵ـ جواز ایجاد نمایندگی پس از تأیید هیأت موضوع ماده ۵ توسط سازمان به نام شخص حقیقی یا اشخاص حقوقی پذیرفته شده صادر می‌گردد که غیرقابل انتقال به غیر می‌باشد.

ماده ۱۶ـ جواز هر یک از نمایندگیها ابتدا برای یک سال و سپس برای مقاطع دو ساله با تأیید هیأت قابل تمدید است. ضمناً تمدید آن برای سالهای بعد نیز با مجوز هیأت بلامانع خواهد بود.

ماده ۱۷ـ سازمان تأمین اجتماعی در تأمین اثاثیه، سخت‌افزار، محل کار، نیروی انسانی و به طور کلی تأمین هزینه های دفتری و اداری نمایندگی‌های موضوع این آیین‌نامه مسئولیتی نداشته و هیچ تعهدی نخواهد داشت.

ماده ۱۸ـ نماینده، مسئول حسن اخلاق و رفتار کارکنان زیرمجموعه خود بوده و اشتغال افراد در نمایندگی هیچ گونه رابطه و مسئولیت استخدامی برای سازمان ایجاد نمی‌نماید.

تبصره ۱ـ در صورتی که اجرای کار در چارچوب مقررات سازمان نیاز به بسته‌های نرم‌افزاری خاص داشته باشد سازمان تأمین اجتماعی نسبت به تأمین و تحویل آنها اقدام نموده و نمایندگی‌ها مکلفند صرفاً در چارچوب آن فعالیت نمایند.

ماده ۱۹ـ نمایندگی‌ها مکلفند منحصراً برابر فعالیتهای مندرج در جواز و مطابق مفاد قرارداد منعقده عمل نموده و از هر اقدام دیگری خارج از آن خودداری نمایند.

ماده ۲۰ـ حق الزحمه فعالیت نمایندگی‌ها به ترتیبی که در قرارداد تعیین می‌شود حداکثر ظرف یک ماه از تاریخ ارائه صورت عملکرد و پس از کسر کسورات قانونی پرداخت خواهد شد. این هزینه‌ها جزء هزینه‌های اداری در حسابهای سازمان منظور خواهد شد.

تبصره ـ ضوابط مربوط به میزان و نحوه پرداخت حق الزحمه نمایندگیها با پیشنهاد هیأت به تصویب هیأت مدیره سازمان می‌رسد.

ماده ۲۱ـ در صورتی که سازمان با توجه به قابلیت و توانمندی نمایندگی ها، برخی از وظایف و امور معین را در رابطه با امور کارشناسی و تحقیقاتی خود لازم بداند، این قبیل امور نیز در چارچوب این آیین‌نامه و بر مبنای توافقنامه‌های به عمل آمده طی قرارداد قابل واگذاری خواهد بود.

● **فصل پنجم ـ نظارت، کنترل، رسیدگی به تخلفات و عملکرد نمایندگی‌ها**

ماده ۲۲ـ سازمان در صورت مشاهده خلل یا هرگونه نارسایی می‌بایست مراتب را بر حسب نوع تشخیص خود به صورت شفاهی یا کتبی به نمایندگی تذکر دهد و در صورت تکرار تذکرات و سلب اعتماد، سازمان می‌تواند راساً نسبت به فسخ قرارداد و مطالبه خسارات وراده طبق مقررات اقدام نماید.

ماده ۲۳ـ نگهداری سوابق اقدامات، قراردادها، راهنمایی ها و آمار توسط نمایندگی ها باید براساس اصول و ضوابط اداری بوده و همواره در دسترس و قابل ارائه به سازمان و بازرسان اعزامی آن باشد.

ماده ۲۴ـ نمایندگی ها موظفند اسرار مربوط به سازمان، کارفرمایان، بیمه شدگان و مستمری بگیران را محفوظ داشته و به هیچ وجه افشاء ننمایند و از هرگونه اقدام دیگری غیر از آنچه که در قرارداد مندرج است خودداری و از هر نوع اظهار خلاف واقع، یا فتاغر و یا عملی که موجب اشتباه و اغفال بیمه شده، کارفرما، مستمری بگیر و سازمان گردد خودداری نمایند.

ماده ۲۵ـ سازمان عملکرد نمایندگی‌های مورد نظر در این آیین‌نامه را از طریق بازرسان و عوامل خود تحت رسیدگی و کنترل قرارداده و در صورت مشاهده تخلف از مفاد جواز و قرارداد منعقده و به طور کلی تخلف از مقررات سازمان، علاوه بر لغو قرارداد به طور یک طرفه نمایندگی متخلف را تحت پیگرد قانونی قرار خواهد داد.

ماده ۲۶ـ نمایندگان رسمی می‌توانند در صورت ضرورت به منظور پیگیری امور محوله در قرارداد به واحدهای اجرایی مربوطه سازمان مراجعه و واحدهای مزبور نیز در این زمینه موظف به همکاری با آنان خواهند بود.

داود مددی
سرپرست وزارت رفاه و تأمین اجتماعی
و دبیر شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی

۳۴ـ آیین‌نامه چتر ایمنی رفاه اجتماعی[1] مصوب ۱۳۸۴/۳/۲۲

ماده ۱ـ در این آیین‌نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

الف) چتر ایمنی رفاه اجتماعی: مجموعه‌ای از سیاست ها و اقدامات جبرانی، پیشگیرانه و ارتقایی است که برای کنترل و کاهش فقر و پایداری جامعه سالم انجام می‌شود.

ب) گروه های آسیبپذیر: افرادی از جامعه که در معرض مخاطرات اجتماعی هستند و به ساماندهی و بازپروری نیاز دارند.

پ) فقر شدید: وضعیتی است که در آن اگر تمامی درآمد خانوار صرف تهیه غذا شود سرپرست خانوار قادر به تأمین (۲۰۰۰) کیلو کالری روزانه برای هر فرد بر مبنای سبد مطلوب غذایی نباشد.

ت) فقر مطلق: وضعیتی است که در آن خانوار به لحاظ درآمدی قادر به تأمین حداقل نیازهای اساسی خوراکی و غیرخوراکی (مسکن، پوشاک، درمان و آموزش) خود نباشد.

ث) جامعه سالم: جامعه‌ای است که افراد آن با حداقل احتمال با مخاطرات روبرو هستند.

ج) مدیریت مخاطرات: استفاده از سازوکارهای مناسب جهت پیگیری و جبران خسارات ناشی از رویدادهای نامطلوب اجتماعی، اقتصادی که منجر به کاهش سطح زندگی افراد می‌شود.

چ) وزارت رفاه: وزارت رفاه و تأمین اجتماعی.

۱ـ نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۷۵۷۵ ـ ۱۳۸٤/٤/۱۱

ماده ۲ـ جمعیت هدف تحت پوشش این آیین‌نامه به سه گروه درآمدی زیر طبقه‌بندی می‌شوند:

گروه اول – جمعیت زیر خط فقر شدید.

گروه دوم ـ جمعیت مابین خطر فقر شدید و خط فقر مطلق.

گروه سوم ـ جمعیت بالاتر از خط فقر مطلق (جامعه سالم).

تبصره ۱ـ برای گروههای اول و دوم اقدامات جبرانی و برای گروه سوم اقدامات ارتقایی و پیشگیرانه انجام می‌گیرد.

تبصره ۲ـ برای کاهش مخاطرات و تأمین پوشش کامل گروههای آسیب پذیر یک محدوده ده درصد درآمدی بالاتر از خط فقر مطلق به جمعیت گروه دوم اضافه می‌شود.

تبصره ۳ـ مرجع تعیین سبد مطلوب غذایی و تدوین و بهبود الگوی نگهداری، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی است که با رعایت ماده (۸٤) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران – مصوب ۱۳۸۳ – اقدام خواهند نمود. وزارت رفاه مکلف است بر مبنای سبد یاد شده، معادل درآمدی خط فقر شدید خانوار را سالانه محاسبه و اعلام نماید.

تبصره ۴ـ وزارت رفاه موظف است در نیمه اول هر سال معادل درآمدی خط فقر مطلق را با استفاده از آمارهای مرکز آمار ایران و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران محاسبه و پس از تأیید شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی اعلام نماید و مبنای اجرای این آیین‌نامه قرار دهد.

تبصره ۵ـ اقدامات ارتقایی و پیشگیرانه برای جمعیت گروه سوم، موضوع تبصره (۱) این ماده بنا به پیشنهاد وزارت رفاه به تصویب شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی می‌رسد.

ماده ۳ـ خانوارهای دارای فقر شدید به صورت کامل تحت پوشش چتر ایمنی رفاه اجتماعی قرار می‌گیرند و اولویت ارائه خدمات به خانوارهای دارای فقر مطلق به ترتیب زیر خواهد بود:

الف) کودکان بی‌سرپرست.

ب) زنان سرپرست خانوار و خودسرپرست.

پ) سالمندان.

ت) معلولان.

ث) سایرین (بیکاران، معتادان، بیماران مزمن جسمی و روانی و...)

تبصره ـ تعیین ضوابط تشخیص مصادیق گروههای هدف از نظر آسیب‌پذیری و اولویت ارائه خدمات برعهده وزارت رفاه است.

ماده ۴ـ اقدامات و برنامه‌های حمایتی موضوع این آیین‌نامه عبارتند از امنیت، تغذیه، بهداشت و درمان پایه، اشتغال مولد، توانمندسازی، ارتقای آگاهی عمومی، مسکن و مدیریت مخاطرات.

تبصره ـ میزان و نوع خدمات مورد نیاز، توسط وزارت رفاه با رعایت قوانین و مقررات حمایتی موجود با همکاری نهادها و دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط ظرف مدت یک ماه از تاریخ تصویب این آیین‌نامه، تدوین و پس از تصویب شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی به عنوان اولویتهای اجرایی، به نهادها و دستگاه‌های ذی‌ربط ابلاغ می‌گردد. نهادها و دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط در چارچوب اعتبارات سالانه مرتبط خود و اعتبارات اختصاص یافته از سوی وزارت رفاه مکلفند مطابق اولویتهای ابلاغ شده برنامه‌های عملیاتی و تخصیص منابع خود را تنظیم و اجرا نمایند.

ماده ۵ـ وزارت رفاه موظف است در اجرای بند «م» ماده (۱۶) قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی – مصوب ۱۳۸۳ ـ با همکاری کمیته امداد امام خمینی، وزارتخانه های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، آموزش و پرورش و کشور و نهادهای مردمی از جمله شوراهای اسلامی شهر و روستا، متمدان محلی و خیران نسبت به شناسایی واجدان شرایط برخورداری از حمایتهای موضوع این آیین‌نامه اقدام نماید.

تبصره ـ کلیه دستگاه‌ها و نهادهای همکار در امر شناسایی موظفند اطلاعات خانوارهای تحت پوشش یا شناسایی شده خود را با کد ملی آنها در اختیار استانداریها قرار دهند. استانداریها به نمایندگی از وزارت رفاه موظفند مطابق دستورالعمل ارایه شده توسط آن وزارتخانه ضمن برپایی اطلاعات نسبه به پالایش اطلاعات و ارسال آن به وزارت یاد شده اقدام نمایند.

ماده ۶ـ در اجرای بند «الف» ماده (۱۵) قانون ساختار نظام جامع تأمین اجتماعی، هماهنگی بین دستگاه های ذی‌ربط برعهده شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی خواهد بود.

شورای یاد شده سازوکار مناسب برای اجرای این آیین‌نامه را تعیین و با رعایت قوانین و مقررات اجرا می‌نماید.

تبصره ـ هماهنگی و نظارت بر اجرای این آیین‌نامه در استانها بر عهده استاندار و نماینده وزارت رفاه و تأمین اجتماعی می‌باشد.

ماده ۷ـ دستگاه های ذی‌ربط موظفند با رعایت اصول و سیاست‌های اجرایی موضوع ماده (۹) قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی نسبت به تدوین برنامه های عملیاتی مرتبط با چتر ایمنی رفاه اجتماعی ظرف (٤٥) روز از تاریخ ابلاغ این آیین‌نامه به شرح زیر اقدام و پس از تصویب شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی نسبت به اجرای آن اقدام نمایند:

الف) وزارت کار و امور اجتماعی موظف است به منظور توانمندسازی افراد، موضوع این آموزشهای مهارتی خاصی را طراحی نماید.

ب) وزارت مسکن و شهرسازی موظف است نسبت به تأمین حداقل سرپناه برای خانوارهای موضوع این آیین‌نامه و سازوکارهای برخورداری از آن با رعایت بند «د» ماده (۳۰) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران ـ مصوب ۱۳۸۳ ـ اقدام نماید.

پ) وزارت رفاه موظف است ضمن برپایی سازوکارهای مناسب جهت برخورداری گروههای آسیب پذیر از خدمات درمانی پایه، نسبت به تدوین طرح ساماندهی و بازپروری گروههای آسیب پذیر و برنامه‌های آموزشی اقدام نماید.

ماده ۸ـ وزارت رفاه براساس تبصره (۱) ماده (۱۱) قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی، ضمن راهبری منابع اختصاص یافته به برنامه های چتر ایمنی رفاه اجتماعی، موظف است گزارش نظارتی اقدامات انجام گرفته دستگاه های ذی‌ربط درخصوص اجرای برنامه های یادشده مذکور را هر شش ماه یک بار به هیأت دولت ارائه نماید.

ماده ۹ـ کلیه دستگاه‌های اجرایی که از منابع موضوع ماده (۷) قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی اعتباری را در اختیار دارند موظف هستند در مصرف اعتبار یادشده اولویت را به حمایت از برنامه ها و اقدامات موضوع ماده (٤) این آیین‌نامه اختصاص دهند.

تبصره ـ سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موظف است در لوایح بودجه سالانه مابه‌التفاوت اعتبار مورد نیاز برای اجرای این آیین‌نامه و اعتبار مندرج در ماده (۷) قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی را پیش‌بینی نماید.

ماده ۱۰ـ این آیین‌نامه در سال ۱۳۸٤ در سه استان کشور با تشخیص وزارت رفاه اجرا خواهد شد.

ماده ۱۱ـ آن دسته از دستگاه های اجرایی که براساس قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی برای آنها وظایفی پیش‌بینی شده است موظفند وظایف مرتبط با این آیین‌نامه را با اولویت انجام دهند.

معاون اول رئیس جمهور - محمدرضا عارف

۳۵ـ آیین‌نامه اجرایی قانون اصلاح تبصره ماده (۱۴) قانون کار و الحاق یک تبصره به آن (مصوب ۱۳۸۴/۴/۸)

ماده ۱ـ مدت خدمت نظام وظیفه شاغلین مشمول قانون کار ـ مصوب ۱۳٦۹ ـ یا شرکت داوطلبانه آنها در جبهه قبل از اشتغال یا حین اشتغال جزء سوابق پرداخت حق بیمه نزد سازمان تأمین اجتماعی محسوب می‌شود.[۱]

ماده ۲ـ شرکت داوطلبانه افراد یاد شده در جبهه‌های نبرد حق علیه باطل براساس گواهی مرجع اعزام کننده شامل نیروهای مسلح، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران و وزارت جهاد کشاورزی خواهد بود.

ماده ۳ـ احتساب حق بیمه برای مدت خدمت سربازی یا حضور داوطلبانه در جبهه مشمولان قانون کار با داشتن حداقل دو سال سابقه پرداخت حق بیمه به صورت زیر خواهد بود:[۲]

مدت خدمت سربازی یا حضور داوطلبانه × میزان حق بیمه متعلقه ظرف دو سال آخر در زمان تقاضا

۱ـ به موجب اصلاحیه مورخ ۱۳۸٤/۱۲/۱۰هیأت وزیران عبارت «شاغلین مشمول» جایگزین واژه «مشمولان» می‌گردد.

۲ـ حاصلضرب مدت خدمت سربازی یا حضور داوطلبانه و میزان بیمه متعلقه ظرف دو سال آخر تقاضا تقسیم بر۲٤.

تبصره ۱ـ حق بیمه موضوع این ماده به ترتیب هفت سی‌ام ($\frac{۷}{۳۰}$) توسط بیمه شده و بیست و سه سی‌ام ($\frac{۲۳}{۳۰}$) توسط دولت پرداخت می‌شود.

تبصره ۲ـ بار مالی ناشی از اجرای این آیین‌نامه در هر سال بر حسب تعداد استفاده کنندگان توسط سازمان تأمین اجتماعی محاسبه و در لایحه بودجه سال بعد منظور خواهد شد.

ماده ۴ـ بیمه شدگانی که در کارهای سخت و زیان‌آور اشتغال دارند به شرط آنکه تمام یا قسمتی از خدمت نظام وظیفه خود را در جبهه های نبرد حق علیه باطل گذارنده یا حضور داوطلبانه در جبهه داشته باشند سوابق خدمتی آنها براساس قانون اصلاح تبصره (۲) الحاقی ماده (۷٦) قانون اصلاح مواد (۷۲) و (۷۷) تبصره ماده (۷٦) قانون تأمین اجتماعی ـ مصوب ۱۳۷۹ ـ به عنوان سوابق اشتغال در کارهای سخت و زیان آور محسوب می‌شود.

ماده ۵ـ چنانچه در مدت خدمت سربازی از حقوق مشمولان مبالغی بابت حق بیمه بازنشستگی کسر شده باشد، حسب درخواست شخص، صندوق مربوط مکلف است مبالغ یاد شده را به سازمان تأمین اجتماعی پرداخت نماید و مابه‌التفاوت حق بیمه سهم بیمه شده از وی دریافت می‌گردد.

۳۶ـ آیین‌نامه ارتقای منزلت و اعطای تسهیلات اجتماعی ـ فرهنگی ـ رفاهی به بازنشستگان (۶۰) سال به بالا (پیشکسوتان) مصوب ۱۳۸۴/۱۰/۲۵

هیأت وزیران درجلسه مورخ ۱۳۸٤/۱۰/۲۵ بنا به پیشنهاد شماره ۱۰۱/۱۰۲۹۸۵ مورخ ۱۳۸٤/٦/۱۲ سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و به استناد به اصل یکصدوسی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، آیین‌نامه ارتقای منزلت و اعطای تسهیلات اجتماعی، فرهنگی و رفاهی به بازنشستگان (٦۰) سال به بالا (پیشکسوتان) را به شرح زیر تصویب نمود:

ماده ۱ـ صندوق های بازنشستگی مکلفند نسبت به صدور کارت شناسایی، برای کلیه بازنشستگان و افراد تحت تکفل آنان اقدام نمایند.

ماده ۲ـ بازنشستگان مشمول این آیین‌نامه می‌توانند با ارایه کارت شناسایی، از خدمات زیر بهره‌مند گردند و دستگاه‌های ذی‌ربط موظف به همکاری با ایشان

می‌باشند:

الف) عضویت در کتابخانه‌های دولتی و وابسته به دستگاه‌های دولتی به صورت رایگان.

ب) استفاده از امکانات ورزشی در اختیار سازمان تربیت بدنی و دستگاه‌های اجرایی وابسته به دولت به صورت نیم بها.

پ) دیدار از مسابقات ورزشی که در داخل کشور انجام می‌شود، به همراه افراد تحت تکفل، به صورت نیم بها.

ماده ۳ـ صندوق‌های بازنشستگی موظفند ظرف سه ماه با هماهنگی شورای عالی بانکها، ضوابط پرداخت تسهیلات بانکی با سود مناسب به بازنشستگان را تدوین و براساس آن نسبت به معرفی آنان به سیستم بانکی، برای دریافت تسهیلات اقدام نمایند.

تبصره ـ سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موظف است در قوانین بودجه سنواتی کل کشور اعتبار لازم به منظور پرداخت مابه‌التفاوت نرخ سود بانکی به سیستم بانکی را پیش‌بینی و پرداخت نماید.

ماده ۴ـ صندوق های بازنشستگی موظفند با هماهنگی سازمان حج و زیارت حداکثر ظرف سه ماه ضوابط مربوط به تخصیص سهمیه حج (تمتع و عمره) و سفر به عتبات عالیات را برای بازنشستگان موضوع این آیین‌نامه تدوین و براساس آن نسبت به معرفی آنان به سازمان مذکور اقدام نمایند.

تبصره ـ نحوه اولویت بندی بازنشستگان برای تشرف به حج و عتبات عالیات، میزان پرداخت اولیه توسط آنان و نیز نحوه تقسیط مانده بدهی بابت تشرف، به موجب ضوابط موضوع این ماده تعیین خواهد شد.

ماده ۵ـ صندوق های بازنشستگی موظفند پنجاه درصد (۵۰٪) هزینه بلیط مسافرت داخل کشور بازنشستگان و افراد تحت تکلفل آنان را تا سقف یک میلیون ریال برای دوبار مسافرت در سال پرداخت نمایند. سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موظف است بار مالی ناشی از این ماده را در قوانین بودجه سنواتی کل کشور پیش‌بینی و براساس اعلام صندوق‌های بازنشستگی به آنان پرداخت نماید.

تبصره ـ مسافرت بازنشستگان با افراد تحت تکفل آنان در نیمه دوم سال با قطار به مشهد مقدس با تخفیف پنجاه درصد (۵۰٪) خواهد بود.

ماده ۶ـ وزارت رفاه و تأمین اجتماعی موظف است دستورالعمل چگونگی پرداخت هزینه‌های دندانپزشکی، سمعک یا عصا برای بازنشستگان و همسر آنان و هزینه عینک در مورد خود آنان برای هر دو سال یک بار، ظرف شش ماه تهیه و برای تصویب مراجع قانونی ارایه نماید.

ماده ۷ـ به منظور بهره‌مندی از خدمات بیمه‌ای، صندوق های بازنشستگی کشوری می‌توانند با امضاء قرارداد با موسسات خدمات بیمه‌ای، ترتیبی اتخاذ نمایند که بازنشستگان صندوق های ذی‌ربط به صورت دسته جمعی بتوانند از خدمات بیمه‌ای مورد نظر با تخفیف‌های ویژه برخوردار گردند.

ماده ۸ـ وزارت رفاه و تأمین اجتماعی مسئول هماهنگی با دستگاه های ذی‌ربط به منظور حسن اجرای این آیین‌نامه خواهد بود و موظف است گزارش اجرای این مقررات را تا پایان تیرماه هر سال به هیئت وزیران ارایه نماید.

ماده ۹ـ کلیه بازنشستگان و ازکارافتادگان کشوری و لشگری و مستمری‌بگیران تأمین اجتماعی مشمول این آیین‌نامه می‌باشند.

تبصره ـ بار مالی ناشی از اجرای این آیین‌نامه برای مشمولین قانون تأمین اجتماعی توسط سازمان تأمین اجتماعی تأمین خواهد شد.

ماده ۱۰ـ وزارتخانه های رفاه و تأمین اجتماعی، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و ارتباطات و فناوری اطلاعات ترتیبی اتخاذ نمایند تا پایان سال ۱۳۸٤ حقوق بازنشستگان از طریق پست بانک به آنان پرداخت شود.

۳۷ـ آیین‌نامه اجرایی قانون حمایت از تأسیس و اداره مجتمع‌های بزرگ و متمرکز قالیبافی (مصوب ۱۳۸۵(/۶/۱۵

هیأت وزیران درجلسه مورخ ۱۳۸۵/٦/۱۵ بنا به پیشنهاد شماره ۱/۲۳ مورخ ۱۳۸۵/۱/۳ وزارت بازرگانی و به استناد ماده ۵ قانون حمایت از تأسیس و اداره مجتمع‌های بزرگ و متمرکز قالی بافی ـ مصوب ۱۳۸۰/۱۲/۲۲ ـ آیین‌نامه اجرایی قانون یاد شده را به شرح زیر تصویب نمود:

ماده ۱ـ بافنده در این آیین‌نامه به فردی اطلاق می‌شود که حداقل دارای پانزده سال سن بوده و براساس قرارداد باصاحب کارگاه (منفرداً یا مشترکاً) با میزان معینی از

فعالیت در مجتمع های قالیبافی مشمول این آیین‌نامه به بافت قالی، گلیم، جاجیم، ورنی و نظایر آن اشتغال داشته باشد. تبصره: چارچوب قرارداد توسط مرکز ملی فرش ایران و در اختیار سازمان بازرگانی استان‌ها جهت ارائه به متقاضیان قرار خواهد گرفت.

ماده ۲ـ کارگاههای قالیبافی که مبادرت به تولید محصولات مندرج در ماده (۱) به صورت دستباف می‌کنند، در صورت داشتن شرایط زیر به عنوان مجتمع های بزرگ و متمرکز قالیبافی ـ مصوب ۱۳۸۰ ـ برخوردار می‌شوند:

الف) در زمینی به مساحت حداقل سیصدوسی (۳۳۰) متر مربع و با سطح زیر بنای حداقل دویست (۲۰۰) متر مربع شامل یکصدو سی (۱۳۰) متر مربع سالن بافت و هفتاد (۷۰) متر مربع سایرموارد شامل مدیریت مجتمع، تأسیسات، انبار و خدمات جانبی و غیره بوده و با رعایت استانداردهای نور و روشنایی، تهویه، امکانات بهداشتی و ایمنی مطابق با ضوابط ایمنی و بهداشت کار مصوب شورای عالی حفاظت فنی تأسیس و اداره شوند.

ب) حداقل میزان ظرفیت تولید سالانه یکصد (۱۰۰) متر مربع رجشمار سی و پنج و پایینتر و ظرفیت تولید سالانه هفتاد (۷۰) متر مربع برای رجشمار بالاتر از سی و پنج رج با حداقل بیست و چهار نفر بافنده متناسب با مشخصات یاد شده باشد.

تبصره ۱ـ برای رعایت فاصله مناسب در آرایش دارهای قالی باید یک متر فاصله عرض و طول دار قالی با دیوار یا دار قالی مجاور رعایت شود.

تبصره ۲ـ کارگاههایی که در روستا با حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) مشخصات فضا و متراژ مذکور در بندهای (الف) و (ب) ایجاد شده یا می‌شوند، مشمول مقررات این آیین‌نامه خواهند بود.

تبصره ۳ـ کلیه کارگاههای موجود و همچنین کارگاههایی که فاقد حداقل شرایط فوق باشند، می‌توانند به شرط تجهیز کارگاه و تأمین حداقل شرایط از مزایای این آیین‌نامه برخوردار شوند.

پ) استفاده از الیاف مصنوعی، پشم دباغی، بافت گرههایی که بیش از یک جفت تار را در برگیرد (دوتایی، سه تایی و غیره) و همچنین گره کمان شیب و خامه های رنگ شده با ثبات نوری و ثبات شستشو و سایشی کمتر از درجه چهار ایزو و استفاده ازدار و ابزار فنی نامطلوب در مجتمع های قالیبافی ممنوع و مسئولیت رعایت کلیه موارد

فوق به عهده صاحب کارگاه می‌باشد.

مـاده ۳ـــ صـدور پروانـه تأسـیس و بهـره‌بـرداری و گـواهی تطبیـق مشخـصات مجتمع های قالیبافی موجـود بـرای اسـتفاده از مزایـای ایـن آیـین‌نامـه برعهـده وزارت بازرگانی است که با حداقل تشریفات انجام خواهد شد.

تبصره ـ صدور پروانه تأسیس و بهره‌بـرداری منـوط بـه احـراز صـلاحیت عمـومی متقاضیان با تشخیص وزارت بازرگانی خواهد بود.

ماده ۴ـ سازمان بیمه خدمات درمانی موظـف اسـت درخـصوص برقـراری بیمـه خدمات درمانی برای بافندگان مجتمع‌های قالیبـافی اقـدام کنـد و مالکـان مجتمـع‌هـای قالیبافی یا نمایندگان آنان از طرف بافندگان شاغل در مجتمع در این مورد اقدام و حـق بیمه خدمات درمانی از طرف بافندگان به حساب سازمان بیمه خـدمات درمـانی واریـز خواهند نمود.

تبصره ۱ـ در صورت نداشتن یکی از انواع بیمه‌های خدمات درمانی، پنجـاه درصـد (۵۰٪) حق بیمه موضوع ماده ٤ توسط بافنـده و پنجـاه درصـد (۵۰٪) توسـط صـاحب کارگاه پرداخت خواهد شد.

تبصره ۲ـ اشتغال بافندگان بدون بیمه خدمات درمانی در کارگاههای متمرکز ممنوع می‌باشد.

ماده ۵ـ بافندگانی که قبـل از ورود بـه کارگاههـای متمرکـز تحـت پوشـش بیمـه قالیبافان خانگی بوده‌اند، درزمان اشتغال در این کارگاهها، همچنان از حمایت این بیمـه برخوردار خواهند بود.

تبصره ـ بافندگانی که در زمان تصویب این آیین‌نامه از بیمه کامل تأمین اجتماعی در کارگاههای متمرکز استفاده می‌کنند، کماکان مشمول همان بیمه باقی خواهند ماند.

ماده ۶ـ در مجتمع‌های قالیبافی استفاده از شناسنامه بافت برابر ضوابط معـین شـده ازسوی مرکز ملی فرش ایران برای کلیه تولیدات الزامی می‌باشد.

تبصره ـ شیوه نامه نظارت بر این گونه کارگاهها حداکثر ظرف یک ماه پس از ابـلاغ این آیین‌نامه توسط وزارت بازرگانی (مرکز ملی فرش ایران) تهیه و ابلاغ خواهد

ماده ۷ـ مرکز ملی فرش ایران برای صاحبان مجتمع‌های قالیبافی کـه در خـصوص کیفیت تولید و مفاد این آیین‌نامه مرتکب تخلف می‌شـوند، دوبـار اخطـار کتبـی صـادر

نموده و در صورت ادامه تخلف نسبت به تعلیق پروانه تأسیس و بهره‌برداری اقدام خواهد نمود.

تبصره ـ مرجع اولیه حل اختلاف میان صاحب مجتمع قالیبافی با بافندگان، هیأتی مرکب از نماینده صاحب مجتمع قالیبافی، نمایندگان بافندگان و نماینده وزارت بازرگانی خواهد بود.

ماده ۸ـ سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موظف است همه ساله بنا به پیشنهاد وزارت بازرگانی در لایحه بودجه کل کشور مابه التفاوت نرخ سود و کارمزد بانکی تا حداکثر نرخ سود بانکی چهار درصد (٤٪) را برای حمایت از تأسیس و اداره مجتمع‌های بزرگ و متمرکز قالیبافی و تأمین نقدینگی مجتمع‌های یاد شده، پیش‌بینی کند.

تبصره ـ روش اجرایی پذیرش و تصویب طرح تسهیلات به متقاضیان توسط وزارت بازرگانی با هماهنگی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور مشخص خواهد شد.

ماده ۹ـ این تصویب نامه جایگزین تصویب نامه شماره ۲۸٤۱/ت ۲٦۸۸٤ هـ مورخ ۱۳۸۳/۱/۲۹ می‌شود.

۳۸ـ تصویبنامه راجع به ضوابط تشخیص موارد ازکارافتادگی کلی و جزیی و یا بیماریهای ناشی از کار یا ناشی از غیرکار و فوت کارگر و میزان قصور کارفرما در انجام وظایف محوله قانونی مصوب ۱۳۸۵/۸/۱۷

وزرای عضو کار گروه موضوع تصویب نامه شماره ۷۲۸۸٤/ت ۳٤٤۵۲ هـ مورخ ۸٤/۱۱/۹ درجلسه مورخ ۱۳۸۵/۸/۱۷ به استناد ماده ۳۳ قانون کار ـ مصوب ۱۳٦۹ـ و با رعایت تصویبنامه یاد شده ضوابط تشخیص موارد ازکارافتادگی کلی و جزیی و یا بیماریهای ناشی از کار یا ناشی از غیر کار وفوت کارگر و میزان قصور کارفرما در انجام وظایف محوله قانونی که منجر به خاتمه قرارداد کار می‌شود، را به شرح زیر تصویب نمودند:

ضوابط تشخیص موارد ازکارافتادگی کلی و جزیی و یا بیماریهای ناشی از کار یا ناشی از ناشی از غیر کار و فوت کارگر و میزان قصور کارفرما در انجام وظایف محوله قانونی که منجر به خاتمه قرارداد کار می‌شود.

ماده ۱ـ تشخیص موارد ازکارافتادگی کلی و جزیی و یا بیماریهای ناشی از کار یا ناشی از غیرکار به استناد قانون تأمین اجتماعی به عهده کمیسیونهای پزشکی مندرج در قانون یاد شده خواهد بود.

تبصره ۱ـ در موارد ازکارافتادگی کلی، جزیی و فوت کارگر (ناشی از کار یا ناشی از غیرکار) مطابق شرایط مقرر در قانون تأمین اجتماعی عمل می‌شود.

تبصره ۲ـ در مورد کارگاههای مشمول قانون کار که مشمول قانون تأمین اجتماعی نمی‌باشند مقررات صندوق بازنشستگی مربوط خواهد بود.

ماده ۲ـ بررسی حوادث ناشی ازکار وتعیین میزان قصور کارفرما به عهده کار گروهی متشکل از نمایندگان وزارتخانه های کار و امور اجتماعی، رفاه وتأمین اجتماعی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با عنایت به موارد زیر خواهد بود:

الف ـ برای تأمین حفاظت و سلامت و بهداشت کارگران در محیط کار، وسایل و امکانات لازم توسط کارفرما تهیه و در اختیار آنان قرار داده شده باشد.

ب ـ ضرورت و چگونگی کاربرد وسایل مذکور به کارگران آموزش داده شده باشد.

ج ـ کارفرما درخصوص استفاده از وسایل حفاظتی و بهداشت فردی و رعایت مقررات از ناحیه کارگر تذکرات لازم را داده و علامات هشدار دهنده لازم را در مکانهای مناسب نصب نماید.

د ـ کارگر ملزم به استفاده و نگهداری از وسایل حفاظتی و بهداشتی فردی و اجرای دستورالعملهای مربوط به کارگاه و مصوبات شورای عالی حفاظت فنی است.

تبصره ـ در صورت اعتراض به گزارش حوادث ناشی از کار و میزان قصور از سوی هر یک از طرفین (کارگر و کارفرما) بازرسان کار یا هیأتهای کارشناسی بازرسی کار موظف به بررسی موضوع و اظهارنظر می‌باشند.

ماده ۳ـ بررسی بیماری های ناشی از غیرکار و تشخیص کار ارجاع شده مناسب با وضعیت جسمی و روحی به عهده کمیسیون پزشکی سازمان تأمین اجتماعی و تعیین میزان قصور کارفرما در بروز بیماری ناشی از کار با عنایت به نظریه کمیسیون پزشکی به عهده کارشناسان بهداشت کار وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی است.

ماده ۴ـ در صورتی که تخلف از انجام تکالیف قانونی سبب وقوع حادثه شود ومنجر به عوارضی مانند نقص عضو و یا فوت کارگر گردد مطابق احکام دادگاه با

کارفرمای متخلف رفتار می‌شود.

ماده ۵ ـ کارفرمایان مکلفند برای پیشگیری از بروز حوادث و بیماری های شغلی نسبت به ایمن‌سازی محل کار مطابق با حد مجاز استانداردهای مشخص شده در قانون کار و آیین‌نامه‌های حفاظتی و بهداشتی مصوب وزارتخانه‌های مشخص شده در قانون کار و آیین‌نامه‌های حفاظتی و بهداشتی مصوب وزارتخانه‌های کار و امور اجتماعی، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و شورای عالی حفاظت فنی اقدام نمایند.

این تصویب‌نامه درتاریخ ۱۳۸۵/۱۲/۱۳ به تأیید مقام محترم ریاست جمهوری رسیده است.

معاون اول رئیس جمهور ـ پرویز داودی

۳۹ـ در خصوص پرداخت هزینه بیمه عمر و حوادث کلیه جانبازان و آزادگان (شاغل و غیر شاغل) و خانواده شاهد (والدین و همسر) مصوب ۱۳۸۶/۵/۲۱

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸٦/۵/۲۱ بنا به پیشنهاد شماره ٤۰۰/۸۲۰/۱۰۸۷۷٦ مورخ ۱۳۸۵/۸/۲۲ بنیاد شهید و امور ایثارگران و به استناد اصل یکصدو سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تصویب نمود:

۱ـ کلیه جانبازان و آزادگان (شاغل و غیر شاغل) و خانواده‌های شاهد (والدین و همسر) که تحت پوشش بیمه عمر و حوادث دیگری نباشند مشغول بیمه عمر و حوادث موضوع تصویب نامه شماره ۱٥٤٦۷/ت ۲۸۹۱٦ ه ۱۳۸۵/۲/۱۸ می‌باشند. سهم جانباز و دولت از محل اعتبارات بنیاد شهید و امور ایثارگران نأمین و پرداخت می‌شود.

۲ـ سقف سرمایه بیمه عمر و حوادث مشمولین این تصویبنامه بر اساس سرمایه بیمه تعیین شده موضوع بند(۲) تصویبنامه یاد شده با در نظر گرفتن افزایش سالانه تعیین می‌شود.

۳ـ کلیه مشمولین این تصویب نامه از رعایت شرط سنی برای استفاده از مزایای بیمه عمر و حوادث مستثنی می‌باشند.

٤- تصویبنامه‌های شماره /٤۷٦۹۸ت ۲۰۱۲٦ه مورخ ۱۳۷۸/۷/۱۷ و شماره ٤۲۳۳٦/ت ۲٥٥٤٤ه مورخ ۱۳۸۰/۹/۱۷ لغو می‌شوند.

معاون اول رئیس جمهور ـ پرویز داودی

۴۰ـ آیین‌نامه اجرایی قانون تسهیل تنظیم اسناد در دفاتر اسناد رسمی مصوب ۱۳۸۶/۱۲/۲۶

ماده ۱ـ دفاتر اسناد رسمی مکلفند قبل از تنظیم سند رسمی انتقال عین اراضی و املاک اعم از قطعی، شرطی، هبه، معاوضه، صلح، وقف و وصیت، مطابقت مشخصات ملک و مالک (مندرج در سند مالکیت) با دفتر املاک و بازداشت نبودن ملک را از اداره ثبت اسناد و املاک محل وقوع آن استعلام و پس از اخذ پاسخ، با رعایت سایر مواد این آیین‌نامه مبادرت به تنظیم اسناد مذکور نمایند و شماره و تاریخ پاسخ استعلام را در سند تنظیمی قید کنند.

پاسخ استعلام ثبت باید حاوی نام و مشخصات آخرین مالک، شماره ثبتی، ثبت، صفحه و دفتر املاک، شماره چاپی سند مالکیت و مراتب بازداشت یا عدم بازداشت ملک مورد استعلام باشد. چنانچه ملک در دفتر املاک ثبت نشده باشد، اداره ثبت محل مکلف است وضعیت ثبتی را اعلام نماید.

تبصره ۱ـ استعلام یاد شده، مطابق برگه مخصوصی است که حاوی اطلاعات موصوف بوده و توسط سازمان ثبت اسناد و املاک کشور به صورت اوراق بهادار تهیه و به دفاتر اسنادرسمی تحویل می‌شود.

تبصره ۲ـ اعتبار پاسخ استعلام، در مواردی که دفتر اسناد رسمی و اداره ثبت در یک شهر قراردارند، یک ماه و در غیر این صورت ٤٥ روز از تاریخ صدور خواهد بود.

تبصره ۳ـ دفاتر اسناد رسمی نمی‌توانند پاسخ استعلام ثبتی را که به عنوان دفترخانه دیگری صادر گردیده است، مستند ثبت معامله قرار دهند و راساً باید استعلام نمایند.

ماده ۲ـ چنانچه پس از پاسخ استعلام به دفتر اسناد رسمی در مدت اعتبار پاسخ مذکور، دستور مرجع ذی‌صلاح قضایی یا ثبتی مبنی بر بازداشت ملک یا نظریه قطعی وزارت مسکن و شهرسازی یا وزارت جهاد کشاورزی حسب مورد مبنی بر موات بودن و یا شمول ماده (٥٦) قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگلها و مراتع، به اداره ثبت محل وقوع ملک واصل گردد، اداره مذکور مکلف است فوراً مراتب را راساً یا از طریق اداره ثبت محل استقرار دفترخانه یادشده کتباً ابلاغ نماید.

ماده ۳ـ دفاتر اسناد رسمی درخصوص گواهی پایان ساختمان و عدم خلاف، ملزم

به رعایت تبصره (۸) اصلاحی ماده (۱۰۰) قانون شهرداری ــ مصوب ۱۳۵۸/٦/۲۷ شورای انقلاب ـ قبل از تنظیم سند انتقال املاک موضوع تبصره مذکور می‌باشند.

ماده ۴ـ دفاتر اسناد رسمی موظفند هنگام تنظیم سند رسمی انتقال اراضی و املاک واقع در خارج از محدوده و حریم شهر، اعلام نظر اداره جهاد کشاورزی شهرستان مربوط مبنی بر عدم شمول مقررات قانون مرجع تشخیص اراضی موات و ابطال اسناد آن و یا عدم شمول ماده (٥٦) قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگلها و مراتع را اخذ و شماره و تاریخ آن را در سند تنظیمی قید نمایند. ادارات جهاد کشاورزی مکلفند با رعایت مفاد تبصره ماده (۱) قانون تسهیل تنظیم اسناد در دفاتر اسناد رسمی و ماده (۷) این آیین‌نامه نسبت به ارجاع موضوع به سازمان های ذی‌ربط (حسب مورد سازمان امور اراضی یا سازمان جنگلها، مراتع و آبخیزداری کشور) و یا ادارات وابسته اقدام و اعلام نظر نمایند.

تبصره ۱ـ دفاتر اسناد رسمی موظفند به منظور تعیین موقعیت پلاک ثبتی مورد انتقال از جهت داخل یا داخل از محدوده و حریم شهر قرارداشتن آن، از سازمان مسکن و شهرسازی استعلام نمایند.

تبصره ۲ـ در صورت وجوه سابقه مبنی بر اعلام نظر نسبت به موات نبودن ملک از مرجع ذی‌ربط یا در صورتی که برای مورد معامله سند مالکیت به صورت اراضی کشاورزی، باغ مشجر و یا دارای اعیانی صادر شده و یا مستندات و پاسخ استعلام قبلی موید آن باشد، نیاز به اخذ نظر مجدد در این خصوص نخواهد بود.

ماده ۵ـ وزارت جهاد کشاورزی تا پایان مهلت قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و به شرح بند (ج) ماده (٦٨) قانون مذکور، باید کلیه اراضی موات واقع در خارج از محدوده و حریم شهر و همچنین اراضی شمول ماده (٥٦) قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگلها و مراتع را به اداره ثبت اسناد و املاک محل وقوع ملک منعکس نموده و در مورد آنها تقاضای صدور سند مالکیت نماید.

ماده ۶ـ دفاتر اسناد رسمی مکلفند، هنگام تنظیم سند نقل و انتقال عین اراضی و املاک مفاصاحساب مالیاتی و حسب مورد بدهی موضوع ماده (۳۷) قانون تأمین اجتماعی ـ مصوب ۱۳٥٤ ـ را از انتقال دهنده مطالبه و شماره آن را در سند تنظیمی قید

نمایند، مگر اینکه انتقال گیرنده ضمن سند تنظیمی متعهد به پرداخت بدهی احتمالی انتقال دهنده گردد که در این صورت متعاملین نسبت به پرداخت آن مسئولیت تضامنی خواهند داشت. در صورت اخیر، دفاتر اسناد رسمی موظفند تصویر سند تنظیمی را جهت وصول مطالبات موصوف تا پایان ماه بعد به ادارات امور مالیاتی و تأمین اجتماعی محل مربوط ارسال نمایند.

تبصره ـ ادارات مذکور موظفند طبق مقررات، پس از تاریخ وصول تصویر اسناد مذکور در صورتی که مورد معامله دارای بدهی باشد، مراتب را ضمن صدور برگ تشخیص و تعیین میزان قطعی بدهی تا تاریخ ثبت سند رسمی به نشانی مندرج در سند تنظیمی به هر یک از متعاملین ابلاغ نمایند.

ماده ۷ـ ادارات و سازمان های مذکور در بندهای ذیل ماده (۱) قانون تسهیل تنظیم اسناد در دفاتر اسناد رسمی مکلفند هنگام تقاضای ذی‌نفع و یا ارایه استعلام دفتر اسناد رسمی، گواهی وصول تقاضا یا استعلام، حاوی پلاک ثبتی ملک مورد استعلام را به مراجعه کننده تسلیم و یا برای دفتر اسناد رسمی ذی‌ربط ارسال و حداکثر ظرف ۲۰ روز از تاریخ صدور گواهی وصول تقاضا و یا استعلام، پاسخ آن را اعلام نمایند. نظر مخالف مراجع مذکور باید روشن و با ذکر علت و مستند به دلایل قانونی و اعلام نظر موافق نیز باید صریح و بدون قید و شرط باشد. در غیر این صورت یا در صورت عدم ارایه پاسخ در مهلت مقرر، ثبت سند با تصریح موضوع در سند تنظیمی بلامانع خواهد بود.

تبصره ـ در صورتی که مراجعه کننده مدعی عدم صدور پاسخ لازم ادارات مربوط در ظرف مدت مقرر باشد، دفتر اسناد رسمی موضوع را از اداره ذی‌ربط استعلام خواهد نمود.

ماده ۸ـ دفاتر اسناد رسمی هنگام تنظیم سند، موظفند رد صورت عدم وصول پاسخ استعلامات و یا ارایه پاسخ مشروط و مبهم یا مقید، منتقل الیه را از آثار و تبعات سند تنظیمی مطلع و مسئولیت تضامنی متعاملین در پاسخگویی کلیه تعهدات قانونی و بدهی های مربوط به مورد معامله که تا زمان تنظیم سند طبق قوانین محقق و مسلم بوده را صریحاً در سند قید و ثبت نمایند.

ماده ۹ـ هرگونه انتقال بلاعوض به نفع دولت و شهرداری‌ها از پرداخت عوارض و

اخذ هرگونه گواهی بـه اسـتثنای پاسـخ اسـتعلام از اداره ثبـت اسـناد و امـلاک معـاف می‌باشد.[۱]

ماده ۱۰ـ اداره امور مالیاتی محـل مکلـف اسـت در اجـرای تبـصره (۱) مـاده ۱۲۳ اصلاحی قانون ثبت موضوع ماده ۱۰ قانون الحاق مـوادی بـه قـانون تنظـیم بخـشی از مقررات مالی دولت ـ مصوب ۱۳۸٤ ـ ارزش معاملاتی ملک مـورد معاملـه را بـه دفتـر اسناد رسمی استعلام کننده اعلام نماید.

ماده ۱۱ـ چنانچه به درخواست متعاملین سند نقل و انتقال تلفن ثابـت و همـراه در دفاتر اسناد رسمی تنظیم و ثبت گردد، شرکت مخابرات ایران موظف است پس از ارایه سند مذکور نسبت به تغییر نام مالک مبادرت نماید.

ماده ۱۲ـ دفاتر اسناد رسمی مکلفند قبـل از تنظـیم سـند نقـل و انتقـال ماشـینهای چاپ، لیتوگرافی و صحافی موافقت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی را اخـذ و پـس از انجام معامله، خلاصه نقل و انتقال را در شناسنامه مالکیت مربوط درج و تـصویر سـند تنظیمی را به وزارت فرهنگ و ارشاد اسـلامی ارسـال نماینـد. شناسـنامه مـذکور طبـق نمونه‌ای است که توسط وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با همکاری سازمان ثبت اسناد و املاک کشور حداکثر ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ ایـن آیـین‌نامـه، تهیـه و در اختیـار مالکان ماشینهای یادشده قرار می‌گیرد.

تبصره ـ تا زمانی که شناسنامه مالکیت موضوع این ماده تهیه و در اختیار مالک قرار داده نشده است، تنظیم سند با ارایه موافقتنامه وزارت فرهنگ و ارشاد اسـلامی بلامـانع خواهد بود.

این تصویب‌نامه در تاریخ ۱۳۸٦/۱۲/۲٦ به تأییـد مقـام محتـرم ریاسـت جمهـوری رسیده است.

۱ـ این ماده در تاریخ ۱۳۸۷/۱۱/۲ اصلاح شده است متن قدیم آن عبارت بود **از** « هرگونه انتقال بلاعوض اراضی و اعیان به نفع دولت و شهرداری ها و نیز تنظیم اسنادی که موجب تغییر مالکیت عین نمی‌گـردد از قبیـل اجـاره، رهن و تقسیم نامه (غیر از حبس)، از پرداخت عوارض و اخذ هرگونه گـواهی و اعـلام نظـر بـه اسـتثنای پاسـخ استعلام از اداره ثبت اسناد و املاک محل وقوع ملک معاف می‌باشد، لکن دفاتر اسناد رسمی مکلفند نشانی محـل وقوع ملک را طبق اظهار متعاملین در سند تنظیمی قید نموده و حداکثر تا پایان ماه بعـد تـصویر سـند تنظیمـی را حسب مورد به اداره امور مالیاتی یا اداره تأمین اجتماعی شهر مربوط ارسال نمایند.»

۴۱ـ آیین‌نامه اجرایی قانون بازنشستگی پیش از موعد کارکنان دولت (مصوب ۱۳۸۶/۱۲/۲۶)

ماده ۱ـ در این آیین‌نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

الف) قانون: قانون بازنشستگی پیش از موعد کارکنان دولت ـ مصوب ۱۳۸٦ ـ

ب) سنوات خدمات قابل قبول: سنواتی است که طبق قوانین و مقررات مربوط از لحاظ احراز شرایط بازنشستگی جزو سنوات خدمت ملاک محاسبه قرار می‌گیرد.

پ) وزارت: وزارت امور اقتصادی و دارایی.

ماده ۲ـ کارکنان رسمی، پیمانی و قراردادی وزارتخانه‌ها و موسسات دولتی در صورت دارابودن حداقل بیست و پنج(۲۵) سال سابقه خدمت قابل قبول (بدون رعایت شرط سنی) می‌توانند در مهلت پیش‌بینی شده در قانون با ارایه درخواست کتبی مبنی بر بازنشستگی پیش از موعد و موافقت دستگاه متبوع با استفاده از حداکثر پنج (۵) سال سنوات ارفاقی تا سقف سی سال بازنشسته شوند.

تبصره ۱ـ بانوان شاغل که فاقد شرط سابقه خدمت مقرر در این ماده می‌باشند، به شرط داشتن حداقل بیست (۲۰) سال سنوات خدمت قابل قبول می‌توانند با ارایه درخواست کتبی و موافقت دستگاه متبوع با استفاده از حداکثر پنج (۵) سال سنوات ارفاقی بازنشسته شوند.

تبصره ۲ـ افرادی که در طول مدت اجرای قانون شرایط موضوع ماده (۲) این آیین‌نامه را احراز و به صورت مکتوب درخواست خود را ارایه نمایند و مطابق ماده (۳) این آیین‌نامه تا پایان ۱۳۸۹/٦/۵ با درخواست بازنشستگی آنها موافقت شود، مشمول این آیین‌نامه خواهند بود.

ماده ۳ـ به منظور بررسی درخواستی بازنشستگی پیش از موعد در انطباق با برنامه‌های جامع نیروی انسانی دستگاه‌های دولتی، رئیس دستگاه یا بالاترین مقام مسئول دستگاه اجرایی می‌تواند کار گروهی مرکب از مدیران واحدهای ذی‌ربط دستگاه متبوع تشکیل دهد. درخواستهای مشمولان قانون پس از اعلام نظر مدیر بلافصل متقاضی در کارگروه مورد رسیدگی قرار می‌گیرد.

تبصره ـ تصمیمات کارگروه در صورت وجود اعتبار لازم و پس از تأیید بالاترین مقام دستگاه قابل اجرا خواهد بود.

ماده ۴ـ پاداش پایان خدمت کارکنان رسمی مشمول قانون با رعایت مفاد قانون پرداخت پاداش پایان خدمت و بخشی از هزینه‌های ضروری به کارکنان دولت (مصوب ۱۳۷۵ ـ و اصلاحات بعدی آن و با احتساب سنوات ارفاقی توسط دستگاه متبوع مستخدم محاسبه و پرداخت می‌شود.

تبصره ۱ـ در مورد مستخدمان پیمانی مطابق آیین‌نامه استخدام پیمانی، موضوع تصویبنامه شماره ۵۲۲۸۲ / ت ٦٦٤ مورخ ۱۳٦۸/٦/۱۵ و اصلاحات بعدی آن و در مورد مشمولان قانون کار مطابق احکام مندرج در قانون کار توسط دستگاه متبوع مستخدم عمل خواهد شد.

تبصره ۲ـ پاداش پایان خدمت بانوان متقاضی با کمتر از بیست و پنج (۲۵) سال سابقه خدمت به میزان سنوات خدمت قابل قبول (بدون احتساب سنوات ارفاقی) محاسبه و پرداخت خواهد شد.

ماده ۵ـ وزارتخانه ها و موسسات دولتی مکلفند در سال ۱۳۸٦ اعتبار لازم برای پرداخت کسور بازنشستگی و حق بیمه سهم مستخدم و کارفرما بابت سنوات ارفاقی براساس آخرین حقوق و مزایای مشمول کسر کسور بازنشستگی را به صورت یکجا و نیز مابه‌التفاوت حقوق بازنشستگی بابت سنوات ارفاقی آنان را (همان سال) به ترتیب مقرر در تبصره (۱) ماده واحده قانون محاسبه و به وزارت اعلام کند. وزارت موظف است اعتبار اعلام شده را از سر جمع اعتبارات دستگاه‌ها کسر و به حساب صندوق‌های بازنشستگی ذی‌ربط واریز نماید.

ماده ۶ـ از سال ۱۳۸۷ تا پنج (۵) سال پس از مهلت اجرای قانون، اعتبار لازم برای پرداخت کسور بازنشستگی و حق بیمه سهم مستخدم و کارفرما بابت سنوات ارفاقی براساس آخرین حقوق و مزایای مشمول کسور بازنشستگی بطور یکجا و با اعمال ضریب (۱/۱) محاسبه و در ردیف بودجه وزارتخانه ها و موسسات دولتی، همچنین مابه‌التفاوت حقوق بازنشستگی بابت سنوات ارفاقی آن دسته از کارکنانی که تا سال قبل بازنشسته شده‌اند در ردیف جداگانه‌ای ذیل بودجه وزارت پیش‌بینی خواهد شد.

وزارت موظف است سهم هر یک از صندوق‌های بازنشستگی را سالانه به حساب صندوق‌های بازنشستگی ذی‌ربط واریز نماید.

تبصره ـ وزارتخانه ها و موسسات دولتی مکلفند کسور بازنشستگی و حق بیمه سهم

مستخدم و کارفرما بابت سنوات ارفاقی را به طور یکجا بـه صـندوق‌هـای بازنشـستگی پرداخت نمایند.

ماده ۷ـ کارکنانی که بـا اسـتفاده از سـنوات ارفـاقی بازنشـسته مـی‌شـوند پـی از بازنشستگی از امتیازاتی کـه در سـایر قـوانین و مقـررات بـرای کارکنـان بازنشـسته در نظرگرفته شده یا می‌شود بهره‌مند خواهند شد.

ماده ۸ـ شرکت های دولتی و موسسات و نهادهای عمـومی غیردولتـی مـی‌تواننـد کارکنان واجد شرایط را صرفاً از محل منابع مالی خود و براساس مفـاد ایـن آیـین‌نامـه بازنشسته کنند.

ماده ۹ـ منظور از کارکنان قراردادی در آیین‌نامه، اشخاص زیر هستند:

الف) مستخدمان موقت شرکت‌های دولتی، موسسات و نهادهای عمومی غیردولتی.

ب) آن دسـته از مـستخدمان متنـاظر کارکنـان پیمـانی شـاغل در وزارتخانـه‌هـا و موسسات دولتی دارای مقررات خاص که به موجب قرارداد به استخدام درآمده‌اند.

ج) کارکنانی که براساس تصویبنامه شماره ۱۷۵۹۸ مـورخ ۱۳٦۲/۳/۲۲ بـه صـورت خرید خدمت با رعایت قوانین و مقررات مربوط در دستگاه هـای مـشمول ایـن قـانون اشتغال دارند.

د) آن دسته از کارکنان مشمول قانون که براساس مجوزهای قانونی با انعقاد قـرارداد در خدمت دستگاه‌های یادشده بوده‌اند و کسور بازنشستگی یا حق بیمـه (اعـم از سـهم مستخدم و کارفرمای) آنها طبق مقررات به صندوق های بازنشـستگی مربـوط پرداخـت گردیده است.

تبصره ـ کارکنان ثابت یا عناوین مشابه دستگاه های مزبور برای استفاده از تسهیلات قانون در حکم مستخدم رسمی هستند.

ماده ۱۰ـ دستگاه‌های مشمول موظفند فهرست کارکنـان مـشمول قـانون را بـا قیـد مشخصات استخدامی هر یک از آنان، میـزان سـنوات ارفـاقی و پـاداش پایـان خـدمت پرداختی به معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئـیس جمهـور و وزارت رفـاه و تأمین اجتماعی در فواصل شش ماهه ارسال کنند.

ماده ۱۱ـ وزارت رفاه و تأمین اجتماعی موظف است هر سال گزارش اجرای قانون را به هیأت وزیران ارایه نماید.

ماده ۱۲ـ درخصوص مستخدمان شاغل در مشاغل سخت و زیان‌آور و جانبازان مقررات مربوط ملاک عمل خواهد بود.

این تصویبنامه در تاریخ ۱۳۸٦/۱۲/۲٦ به تأیید مقام محترم ریاست جمهوری رسیده است.

۴۲ـ آیین‌نامه اجرایی مفاد اسناد رسمی لازم الاجرا و طرز رسیدگی به شکایت از عملیات اجرایی مصوب ۱۳۸۷/۶/۱۱[1]

● فصل اول ـ تعاریف

ماده۱ـ واژه ها و اصطلاحات بکار برده شده در این آیین‌نامه بشرح ذیل تعریف می‌شود.

الف) سند لازم الاجراء

سندرسمی با عادی که بدون صدور حکم از دادگاه قابل صدور اجرائیه برای اجراء مدلول سند باشد مانند سند رسمی طلب و چک.

---

[1] – **قانون اصلاح ماده (۳٤) اصلاحی قانون ثبت مصوب ۱۳۵۱ و حذف ماده (۳٤) مکرر آن**

ماده واحده ـ ماده (۳٤) اصلاحی قانون ثبت مصوب ۱۳۵۱ به شرح زیر اصلاح و ماده (۳٤) مکرر آن حذف می‌گردد:

ماده ۳٤ ـ در مورد کلیه معاملات رهنی و شرطی و دیگر معاملات مذکور در ماده (۳۳) قانون ثبت، راجع به اموال منقول و غیرمنقول در صورتی که بدهکار ظرف مهلت مقرر در سندف بدهی خود را نپردازد. طلبکار می‌تواند از طریق صدور اجرائیه وصول طلب خود را توسط دفترخانه تنظیم کننده سند، درخواست کند. چنانچه بدهکار ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ اجرائیه نسبت به پرداخت بدهی خود اقدام ننماید بنا به تقاضای بستانکار، اداره ثبت پس از ارزیابی تمامی مورد معامله و قطعیت آن، حداکثر ظرف مدت دو ماه از تاریخ قطعیت ارزیابی، با برگزاری مزایده نسبت به وصول مطالبات مرتهن به میزان طلب قانونی وی اقدام مازاد را به راهن مسترد می‌نماید.

تبصره ۱ـ در مواردی هم که مال یا ملکی، وثیقه دین یا انجام تعهد یا ضمانتی قرار داده می‌شود مطابق مقررات این قانون عمل خواهد شد.

تبصره ۲ـ نحوه ابلاغ اجرائیه، بازداشت مازاد مورد رهن و چگونگی ختم عملیات اجرائی و برگزاری مزایده و اعراض از رهن و سایر موارد به موجب آئین نامه‌ای است که ظرف مدت سه ماه از طرف سازمان ثبت اسناد و املاک کشور تهیه و به تصویب رئیس قوه قضائیه خواهد رسید.

تبصره ۳ـ این قانون نسبت به اسناد تنظیمی و اجرائیه‌های صادره که قبل از تصویب این قانون مختومه نگردیده است نیز جاری است.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ بیست و نهم بهمن ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و شش مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸٦/۱۲/۸ به تأیید شورای نگهبان رسید.

ب ـ سند ذمه

سند حاکی از تعهد مدیون به پرداخت وجه نقد با پرداخت جنس با تعهد به فعل معین که در اصطلاحات ثبتی در معنی مقابل اسناد مربوط به معاملات با حق استرداد بکار می‌رود.

ج ـ سند وثیقه

سندی است که دلالت بر عقد رهن یا معامله با حق استرداد یا بیع شرط کند که به موجب آن شخص(اعم از اینکه مدیون باشد یا نه) عین مال منقول یا غیرمنقول خود را وثیقه انجام عملی قرار دهد، خواه آن عمل، رد طلب باشد یا عمل دیگر.

چ- دستور اجرا

یعنی دستور به اجرای سند رسمی(و یا در حکم سند رسمی مانند چک) که حسب مورد توسط مراجع صالح ثبت یا سردفتر تنظیم کننده سند صادر می‌شود.

ح ـ سند انتقال اجرایی

بعد از مزایده مال مورد مزایده به موجب سند رسمی به برنده مزایده یا بستانکار منتقل می‌شود، آن سند را سند انتقال اجرایی می‌نامند.

خ ـ بازداشت

توقیف کردن اموال جهت اجرای مفاد سند.

دـ حافظ

کسی که ادارات اجراء اسناد رسمی مال توقیف شده را نزد او به امانت گذارند تا حفظ و نگهداری کند.

ذـ صورتجلسه

سندی است که مقامی رسمی در جریان اجرای مفاد سند، عملی را در آن ثبت می‌کند.

رـ کارشناس رسمی

کسی که به مناسب خبره بودن در فنی می‌تواند در مسائل مربوط به فن خود به عنوان صاحب نظر اظهارنظر کند و از مراجع ذی صلاح پروانه برای این کار داشته باشد.

س ـ مازاد

در اصطلاحات ثبتی مازاد بهای ملکی است که زائد بر مقدار طلب بستانکار مقدم

باشد و چون معلوم نیست به ملک مورد بازداشت با مورد وثیقه بستانکار اول بعد از مزایده برای پرداخت طلب او مازادی داشته باشد، آن را مازاد احتمالی هم نامیده‌اند.

ش ـ اعتراض شخص ثالث

شکایت شخص است نسبت به عملیات اجرایی که از طرفین پرونده اجرایی نمی‌باشد.

ص ـ اعراض از رهن

یعنی مرتهن از وثیقه‌اش بگذرد. زیرا عقد رهن از سوی مرتهن جائز است و او می‌تواند آن را یک جانبه فسخ کند و حق وثیقه‌اش را ساقط نماید. پس دین با وثیقه او مبدل به دین بی‌وثیقه می‌شود و سند رهنی او سند ذمه‌ای می‌گردد و مقررات اجراء اسناد ذمه‌ای برای مترتب می‌شود.

ض ـ فک رهن

آزاد کردن عین مرهونه از قید رهن، خواه از طریق دادن دین و خواه از طریق ابراء دائن.

ط ـ فسخ سند

یعنی ثبت انحلال سند رسمی معامله در دفتری که آن سند را به ثبت رسانده است، مطابق تشریفات مقرره در قانون ثبت اسناد و املاک .

ظ ـ مزایده

صورت خاصی از فروش مال است که از مبلغ ارزیابی مال شروع شده و به پیشنهاد کننده بالاترین قیمت واگذار می‌شود.

ع ـ نیابت اجرایی

نیابتی که اجرای ثبت در حدود قوانین و مقررات جهت انجام امور اجرایی به اداره ثبت محل دیگر که اقامتگاه مدیون یا اموال بدهکار در حوزه آن قرار دارد بدهد.

غ ـ هیأت نظارت

هیأتی است مرکب از مدیرکل ثبت استان یا قائم مقام او و دو نفر از قضات دادگاه تجدیدنظر استان به انتخاب رئیس قوه قضائیه که به کلیه اختلافات و اشتباهات مربوط به امور ثبتی در حوزه قضائی استان رسیدگی می‌نماید.

ف ـ شورای عالی ثبت

عالی‌ترین مرجع رسیدگی اداری در امور ثبتی که برای تجدیدنظر در آراء هیأت

نظارت که از دو شعبه املاک و اسناد تشکیل می‌گردد.

ق ـ ممنوع الخروج

بدهکاری که به دلیل عدم معرفی مال یا عدم دسترسی به اموال وی به درخواست بستانکار وفق مقررات از خروج وی از کشور جلوگیری می‌شود.

ک ـ حق استرداد

حقی است که به موجب آن مدیون می‌تواند با رد طلب بستانکار مال مورد وثیقه را تحت تصرف کامل خود درآورد.

گ ـ حق الاجرا

حقی است به صورت پول که دولت از بابت اجرائیه اسناد رسمی می‌گیرد که پنج درصد مبلغ مورد اجراست.

ل ـ حق‌الحفاظه

حق الزحمه‌ای است که به حافظ برابر مقررات تعلق می‌گیرد.

ن ـ قبض اقساطی

قبوضی است که در معاملات اقساطی و اسناد اجاره به تعداد اقساط مورد تعهد صادر می‌شود.

م ـ حق سکنی

حق انتفاع هرگاه بصورت سکونت منتفع در مسکن متعلق به غیر باشد، آن را حق سکنی گویند.

● **فصل دوم ـ صدور اجرائیه**

ماده ۲ـ درخواست اجراء مفاد اسناد رسمی از مراجع ذیل به عمل می‌آید:

الف ـ در مورد اسناد رسمی لازم الاجراء نسبت به دیون و اموال منقول و املاک ثبت شده و نیز املاک مورد وثیقه و اجاره (مشمول قانون روابط موجر و مستاجر) اعم از اینکه ملک مورد وثیقه و اجاره ثبت شده یا در جریان ثبت باشد از دفترخانه‌ای که سند را ثبت کرده است. در مورد سایر اسناد راجع به املاکی که ثبت در دفتر املاک نشده است برای اجراء مفاد سند ذینفع باید به دادگاه صالحه مراجعه کند.

ب ـ در مورد وجه یا مال موضوع قبوض اقساطی از ثبت محل و در این مورد باید اصل و تصویر گواهی شده قبوض اقساطی و سند پیوست تقاضانامه به ثبت محل داده

شود، در تهران تقاضانامه اجرای قبوض اقساطی به اجراء داده می‌شود.

ج ـ در مورد مهریه و تعهداتی که ضمن ثبت ازدواج و طلاق و رجوع شده نسبت به اموال منقول و سایر تعهدات(به استثنای غیرمنقول) از دفتری که سند را تنظیم کرده است و نسبت به اموال غیرمنقول که در دفتر املاک به ثبت رسیده است از دفتر اسناد رسمی تنظیم کننده سند.

دـ در مواردی که موجر بعلت عدم وصول وجه قبوض اقساطی تخلیه مورد اجاره را بخواهد باید به دفتر اسناد رسمی تنظیم کننده سند مراجعه نماید.

ماده ۳ـ تقاضانامه طبق فرم مخصوص تنظیم می‌شود و باید شامل نکات زیر باشد:

۱ـ نام و نام خانوادگی، شماره شناسنامه، محل صدور آن، نام پدر، تاریخ تولد، کد ملی، محل اقامت درخواست کننده اجرائیه یا نماینده قانونی او و شماره دفتر خانه‌ای که سند در آن ثبت شده و یا قبوض اقساطی صادر گردیده است.

۲ـ نام، نام خانوادگی، شماره شناسنامه، محل صدور، نام پدر، تاریخ تولد، کد ملی، محل اقامت متعهد و در صورت فوت متعهد، نام و مشخصات ورثه او. هرگاه بین ورثه محجور یا غایب وجود داشته باشد باید نام و مشخصات نماینده قانونی محجور یا غایب وجود داشته باشد باید نام و مشخصات نماینده قانونی محجور با غایب معین گردد و متعهدله یا نماینده قانونی او موظف است ورثه متعهد را معرفی و در این مورد احتیاجی به تسلیم گواهی حصر وراثت نیست، در صورت عجز متعهدله از معرفی ورثه، دفترخانه و اجرای ثبت تکلیفی نخواهد داشت.

۳ـ موضوعی که اجراء آن تقاضا شده است. اگر راجع به چگونگی اجراء مورد درخواست توضیحی دارد باید قید کند.

٤ـ تصریح به مطالبه خسارت تأخیر تادیه در مورد بانکها و مراجعی که قانوناً حق دریافت آن را دارند.

۵ـ شماره و تاریخ مستند درخواست صدور اجرائیه.

تبصره ـ هرگاه درخواست اجراء از طرف وکیل با مدیر شرکت یا ولی یا قیم یا سایر نمایندگان قانونی متعهدله به عمل آمده باشد باید مدارکی که سمت متقاضی را محرز بدارد پیوست شود و اگر اختیار انجام تعهد با متعهدله باشد با توجه به ماده ۲۲٦ قانون

مدنی باید اخطار یا اظهارنامه رسمی را نیز که طی آن مطالبه به عمل آمده پیوست درخواست نامه کند.

ماده ۴ـ بستانکار با وثیقه باید در تقاضانامه صدور اجرائیه از دفترخانه نکات ذیل را بنویسد:

۱ـ میزان اصل طلب

۲ـ میزان سود

۳ـ حق بیمه که بستانکار طبق شرط سند پرداخت کرده باشد.

٤ـ میزان خسارت تأخیر تادیه تا روز درخواست اجرائیه و از تاریخ مزبور به بعد طبق مقررات مربوطه.

تبصره ـ محاسبه سود و خسارت تاخیر تادیه فیمابین متعهد و متعهدله (در مورد بانکها و مراجعی که قانوناً حق دریافت آنها را دارند) تا تاریخ صدور اجرائیه انجام می‌شود و بعد از آن با اداره ثبت مربوطه است.

ماده ۵ـ سردفتر پس از احراز هویت درخواست کننده و اینکه صلاحیت برای درخواست صدور اجرائیه دارد رونوشت سند را در برگهای ویژه ظرف ٢٤ ساعت با خط خوانا در سه نسخه (اگر متعهد یک نفر باشد و اگر متعدد باشد یا وثیقه متعلق به متعهد نباشد برای هر یک از متعهدین و صاحب وثیقه دو نسخه اضافه می‌شود) تهیه کرده و موضوعی را که باید اجرا شود و در محل مخصوص آن نوشته (در صورتی که در صدور آن اشکالی نباشد) ظرف ٤٨ ساعت از تاریخ وصول تقاضا برگهای اجرائیه را امضا کرده و به مهر ویژه (اجراء شود) رسانیده و برای اجراء نزد مسئول اجراء می‌فرستد و رسید دریافت می‌کند، عملیات اجرایی بلافاصله آغاز می‌شود.

(سردفترمی‌تواند در برگهای اجرائیه مفاد سند را بطور کامل تایپ کامپیوتری نماید).

تبصره اول ـ هرگاه سردفتر در صدور اجرائیه با اشکالی روبرو شود باید از صدور آن خودداری کرده وبا طرح صریح اشکال از ثبت محل استعلام و کسب تکلیف نماید و اداره مذکور مکلف است او را راهنمایی کند و هرگاه ثبت محل هم با اشکال مواجه شود از ثبت استان مربوطه کسب تکلیف خواهد نمود.

تبصره دوم ـ ورقه اجرائیه را فقط نسبت به تعهداتی می‌توان صادر کرد که در سند منجزاً قید شده باشد.

تبصره سوم ـ در مواردی که مرجع صدور اجرائیه اداره ثبت است نیز مدلول این ماده و تبصره‌های مذکور فوق رعایت می‌شود.

ماده ۶ـ نسبت به معاملات املاک یک نسخه اجرائیه از دفترخانه اضافه صادر می‌شود که به وسیله مسئول اجراء به ثبت محل ارسال می‌گردد و ثبت محل مکلف است ظرف سه روز وضع ثبتی ملک و حدود و مشخصات آن را به اجراء اطلاع دهد و تا وصول این اطلاع جز ابلاغ اجرائیه اقدامی نمی‌شود.

ماده ۷ـ هرگاه احدی از ورثه قبل از صدور اجرائیه دین مورث خود را پرداخت نماید، پرداخت کننده به عنوان قائم مقام طلب کار می‌تواند علیه سایر وراث نسبت به سهم الارث آنان مبادرت به صدور اجرائیه نماید.

ماده ۸ـ دفاتر اسناد رسمی نیز مکلفند در موقع صدور اجرائیه هر نوع سند لازم‌الاجراء صدور اجرائیه را در ملاحظات ثبت مربوطه با ذکر تاریخ قید و امضاء نمایند.

ماده ۹ـ در صورتی که متعهدله فوت کند، هر یک از ورثه می‌تواند با ارائه گواهینامه فوت و شناسنامه وراثت خود را اثبات کرده و درخواست صدور با تعقیب اجرائیه مورث خود را در سهم الارث خود بکند ولی پس از اجراء اجرائیه وجه یا مال مورد تعهد به اداره ثبت سپرده می‌شود و تسلیم آن به ورثه موکول به ارائه گواهی حصر وراثت و مفاصا حساب مالیاتی خواهد بود.

ماده ۱۰ـ در اسناد وثیقه هرگاه دارنده حق استرداد (اعم از بدهکار اصلی یا منتقل الیه) با قید حق بستانکار و ذکر تاریخ انقضاء مدت اسناد با جلب رضای بستانکار حق استرداد خود را واگذار کند اجرائیه باید علیه آخرین منتقل الیه صادر و تعقیب گردد.

ماده ۱۱ـ هرگاه اجرائیه قبل از اعلام ورشکستگی متعهد صادر و به او ابلاغ و اقدامات اجرایی انجام شده باشد و حکم بدوی ورشکستگی فسخ و این حکم قطعی می‌شود، نیازی به تجدید عملیات قانونی انجام شده قبلی نیست.

ماده ۱۲ـ با ادعای گم شدن قبوض اقساطی اجرائیه صادر نخواهد شد.

ماده ۱۳ـ اجرای ثبت باید اجرائیه های واصله را به ترتیب تاریخ وصول در دفتر مخصوص ثبت کند.

● **فصل سوم ـ ابلاغ**

ماده ۱۴ـ اجراء پس از وصول اجرائیه با رعایت ماده ۱۳ این آیین‌نامه باید آن را در دفاتر لازمه وارد و پرونده برای آن تنظیم و در صورتیکه متعهد مقیم محل حوزه ثبتی مرجع صدور اجرائیه باشند. نام مامور ابلاغ را در آن نوشته و جهت ابلاغ به مامور تسلیم کند.

اگر متعهد مقیم حوزه ثبتی دیگر باشد برگهای اجرایی در ظرف ۲٤ ساعت به ثبت محلی که متعهد مقیم آنجا است ارسال می‌شود، در صورت نبودن مامور ابلاغ در اداره ثبت به (نیروی انتظامی) محل جهت ابلاغ ارسال می‌گردد و در مورد مقیمین در کشورهای بیگانه به وسیله دفتر نظارت و هماهنگی اجرای اسناد رسمی سازمان ثبت به وزارت امورخارجه ارسال می‌شود که طبق مقررات ابلاغ نمایند.

تبصره ـ **سازمان** ثبت می‌تواند در امر ابلاغ اجرائیه اخطاریه و سایر اوراق مربوطه از مامورین شرکت پست یا شرکت های غیردولتی از طریق عقد قرار داد برابر مقررات استفاده نماید.

ماده ۱۵ـ مامور اجرا مکلف است طرف ٤۸ ساعت از زمان دریافت اوراق اجرائیه یک نسخه از آن را به شخص متعهد تسلیم و در نسخه دیگر با ذکر تاریخ با تمام حروف رسید بگیرد. اگر متعهد از رؤیت یا امضاء اجرائیه امتناع کند مامور مراتب را شخصاً و کتباً گواهی خواهد کرد اگر متعهد در اقامتگاه حضور نداشته باشد به یکی از بستگان یا خادمان او که در آن محل ساکن و سن ظاهری او برای تمیز اهمیت برگ اجرائیه کافی باشد ابلاغ می‌کند؛ مشروط بر اینکه بین متعهد و شخصی که برگ را دریافت می‌دارد تعارض منفعت نباشد، اگر اشخاص نامبرده بی‌سواد باشند اثر انگشت آنها باید در ذیل برگ اجرایی و سایر اوراق منعکس شود و هرگاه به جهتی از جهات نتوانند رسید بدهند، مامور این نکته را با مسئولیت خود قید خواهد نمود و هرگاه این اشخاص در محل نباشند یا رسید ندهند مامور باید اجرائیه را به اقامتگاه متعهد الصاق کند و مراتب را در نسخه دیگر بنویسد.

الف ـ در مورد شرکت ها اوراق اجرایی به مدیر شرکت یا دارنده حق امضاء و در صورت انحلال شرکت به مدیر یا مدیران تصفیه ابلاغ می‌شود چنانچه اشخاص مزبور از رویت یا امضاء اجرائیه امتناع نمایند، مامور مراتب را شخصاً و کتباً گواهی می‌کند

اگر اشخاص فوق در محل حضور نداشته باشند اوراق اجرایی حسب مورد به اقامتگاه شرکت یا نشانی مدیر و یا مدیران تصفیه طبق آگهی انحلال شرکت الصاق خواهد شد.

ب ـ در مورد وزارتخانه ها و ادارات دولتی و سازمان های وابسته به دولت و موسسات عمومی و شهرداری ها و بنیاد و نهادها، اوراق اجرایی مستقیماً به وسیله پست سفارشی برای مسئول وزارتخانه یا اداره یا سازمان یا موسسه، یا شهرداری فرستاده می‌شود. در این صورت پس از گذشت ده روز از تاریخ تسلیم اوراق اجرایی به پست با رعایت مواد مقرر در آیین دادرسی مدنی اجرائیه ابلاغ شده محسوب است.

ج ـ اگر محل اقامت متعهد سند اداره دولتی یا سازمان های وابسته به آن و یا شهرداری معین شده باشد اجرائیه در همان محل وفق مقررات ابلاغ می‌شود.

دـ در صورتی که نشانی متعهد صندوق پستی باشد یک برگ اجرائیه وسیله پست سفارشی به صندوق پستی ارسال می‌شود و از تاریخ تسلیم به پست پس از گذشت ده روز اجرائیه ابلاغ شده محسوب می‌شود.

هـ ـ در اسنادی که اقامتگاه متعهد پست الکترونیک نیز قید شده باشد، ابلاغ اجرائیه در اداراتی که از سیستم رایانه استفاده می‌نمایند از طریق ارسال به پست الکترونیک صورت می‌گیرد. در این صورت پس از گذشت ٤٨ ساعت از تاریخ ارسال اجرائیه ابلاغ شده محسوب می‌شود.

تبصره ۱ـ مامور اجرا نباید با کسی که اوراق اجرائیه یا سایر اخطاریه‌ها و اوراق به او ابلاغ می‌شود و یا عملیات اجرایی له و علیه او انجام می‌شود. قرابت سببی یا نسبی تا درجه سوم از طبقه دوم داشته و مابین او و شخص موردنظر تعارض منفعت و یا پرونده اجرایی و یا دعوی جزائی و مدنی مطرح باشد.

تبصره ۲ـ مامورین اجرا و ابلاغ باید نام و مشخصات کسی را که اجرائیه به او ابلاغ شده و اینکه چه سمتی با متعهد دارد و محل و تاریخ ابلاغ را با تعیین ساعت و روز و ماه و سال و نام مشخصات خود با جوهر ثابت و عبارت خوانا و باتمام حروف در نسخه‌ای که به شعب اجراء تسلیم خواهند نمود بنویسند و امضاء کنند.

ماده ۱۶ـ در کلیه اسناد رسمی بایستی اقامتگاه متعاملین به طور وضوح در سند قید شود. اقامتگاه متعاملین همان است که در سند قید شده و مادام که تغییر اقامتگاه خود را قبل از صدور اجرائیه به دفترخانه و قبل از ابلاغ به اجرا با نشانی صحیح با ذکر نام

خیابان و کوچه و شماره پلاک شهرداری محل اقامت اعم از خانه، مغازه، محل کار و غیره که بتوان اجرائیه را به آنجا ابلاغ کرد، اطلاع ندهند کلیه برگهای اجرائیه ــ اخطاریه های اجرایی به محلی که در سند قید شده ابلاغ می‌شود و متعهد نمی‌تواند به عذر عدم اطلاع، متعذر گردد. دفاتر اسناد رسمی و ازدواج و طلاق مکلفند پس از صدور اجرائیه مراتب را به آخرین نشانی متعهد از طریق پست سفارشی به او اطلاع دهند و برگهای اجرائیه را به ضمیمه قبوض پست سفارشی با سایر مدارک جهت تشکیل پرونده و ابلاغ اجرائیه و عملیات اجرایی به ثبت محل در قبال اخذ رسید تحویل دهند.

ماده ۱۷ـ متعهد مکلف است دلیل اقامت خود را در محلی که به عنوان اقامتگاه جدید خود معرفی می‌نماید به دفترخانه یا اجراء تسلیم و رسید دریافت کند. به اظهاراتی که متکی به دلیل کتبی از قبیل سند رسمی که دلالت بر تغییر اقامتگاه داشته باشد یا گواهی نیروی انتظامی محل در داخل کشور و کنسولگری یا مامورین سیاسی ایران در خارج از کشور نباشد، ترتیب اثر داده نخواهد شد.

ماده ۱۸ـ هرگاه محل اقامت متعهد در سند تعیین نشده یا محلی که تعیین گردیده موافق با واقع نباشد و یا به جهاتی محل مزبور از بین رفته و اساساً شناخته نشود اجرائیه یا اخطاریه ظرف ٢٤ ساعت در یکی از روزنامه های کثیرالانتشار محل و اگر در محل روزنامه نباشد، در روزنامه کثیرالانتشار نزدیک‌ترین محل فقط یک مرتبه آگهی خواهد شد و در آگهی مزبور باید تصریح شود که ظرف ده روز پس از انتشار آگهی عملیات اجرایی جریان خواهد یافت و در صورتی که متعهدله، متعهد را معرفی نماید اجرائیه طبق مقررات ابلاغ واقعی خواهد شد.

ماده ۱۹ـ هرگاه متعهد قبل از صدور اجرائیه فوت شود و درخواست صدور اجرائیه علیه ورثه به عمل آید اجرائیه در اقامتگاه مورث به آنان ابلاغ واقعی می‌گردد. در صورتی که ابلاغ واقعی در محل مزبور به هر یک از آنان میسر نگردد یا کسی که به نحو مزبور ابلاغ واقعی به او ممکن نگردیده اقامتگاه خود را اعلام ندارد و متعهدله نیز نتواند اقامتگاه او را به ترتیبی که ابلاغ واقعی میسر گردد تعیین نماید ابلاغ اجرائیه با رعایت ماده ۱۸ فوق الذکر وسیله درج در جراید به عمل می‌آید.

تبصره ـ در صورتی که متعهد پس از صدور اجرائیه و قبل از ابلاغ فوت کند طرز

ابلاغ به ورثه به ترتیب مزبور خواهد بود.

ماده ۲۰ـ هرگاه متعهد صغیر یا محجور باشد اجرائیه و سایر عملیات اجرایی حسب مورد به ولی یا قیم او ابلاغ می‌شود.

● **فصل چهارم ـ ترتیب اجراء**

ماده ۲۱ـ از تاریخ ابلاغ اجرائیه متعهد باید ظرف ده روز مفاد آن را به موقع اجراء بگذارد یا ترتیبی برای پرداخت دین خود بدهد یا مالی معرفی کند که اجرای سند را میسر گرداند.

اگر خود را قادر به اجرای مفاد اجرائیه نداند باید ظرف همان مدت صورت جامع دارائی خود را به مسئول اجراء بدهد و اگر مالی ندارد صریحاً اعلام کند. بدهکاری که در مدت مذکور قادر به پرداخت دین خود نبوده مکلف است هر موقع که متمکن از پرداخت تمام یا قسمتی از بدهی خود گردد آن را بپردازد.

تبصره ـ مقررات این ماده مانع نمی‌شود که بستانکار هر وقت مالی از مدیون به دست آید به تعقیب اجرائیه و استیفای طلب خود اقدام کند.

ماده ۲۲ـ قیمت مالی که برای بازداشت معرفی می‌شود باید متناسب با دین بوده و نیز بلامانع بودن آن جهت استیفای موضوع لازم الاجراء از هر جهت محرز باشد.

ماده ۲۳ـ معرفی مطالبات از طرف متعهد در صورت قبول متعهدله اشکال ندارد هر چند که مطالبات مؤجل باشد.

ماده ۲۴ـ ثالث می‌تواند مال خود را برای اجراء اجرائیه معرفی کند. در این صورت پس از بازداشت از طرف اجراء معرفی کننده حق انصراف ندارد.

معرفی مال ثالث به توسط مدیون سند وکالتاً از جانب مالک در صورت دلالت صریح وکالتنامه رسمی بر این امر منعی ندارد، در این صورت پس از بازداشت مال، موکل حق ندارد تقاضای استرداد مال مورد بازداشت را بنماید.

ماده ۲۵ـ معرفی مال از طرف بدهکار یا ثالث مانع از تقاضای بازداشت اموال دیگر مدیون از طرف متعهدله نخواهد بود مشروط به اینکه فروش آن آسانتر باشد، در این صورت پس از بازداشت، معادل آن از اموالی که قبلاً بازداشت شده است رفع بازداشت می‌شود، این تقاضا از طرف متعهدله فقط برای یک مرتبه تا قبل از انتشار آگهی مزایده پذیرفته خواهد شد.

ماده ۲۶ـ در صورتی که مال به آسانی قابل فروش باشد نمی‌توان آن را به مال دیگر تبدیل کرد مگر به رضای ذینفع.

ماده ۲۷ـ متعهدله می‌تواند قبل از انقضاء مدت مذکور در ماده ۲۱ این آیین‌نامه تقاضای تأمین طلب خود را از اموال متعهد بکند در این صورت اجراء بلافاصله پس از ابلاغ اجرائیه معادل موضوع لازم الاجراء را از اموال متعهد بازداشت می‌کند.

ماده ۲۸ـ اگر اجرائیه بر تسلیم عین منقول صادر شده باشد و تا ده روز پس از ابلاغ متعهد آن را تسلیم نکند مامور اجراء عین مزبور و منافع آن را(در صورتی که اجرائیه بر منافع نیز صادر شده باشد) به متعهدله تسلیم کرده قبض رسید خواهد گرفت مگر اینکه مال در تصرف غیر بوده و متصرف نسبت به عین یا منافع آن دعوی مالکیت کند که در این صورت مامور اجرا متعرض آن نمی‌شود و متعهدله می‌تواند به دادگاه مراجعه کند.

اگر اجرائیه بر تسلیم مال غیرمنقول ثبت شده صادر شده باشد و منصرف نسبت به منافع آن به استناد حکم دادگاه یا سند رسمی صادر از مالک (که تاریخ آن مقدم بر سند متعهدله باشد) دعوی حق کند مال با رعایت حقوق و تصرفات مستند به حکم یا سند رسمی تحویل متعهدله داده می‌شود متعهدله در صورتی که معترض باشد می‌تواند به دادگاه مراجعه کند.

ماده ۲۹ـ هرگاه موضوع اجرائیه عین معین منقول بوده و به آن دسترسی نباشد یا مال کلی در ذمه بوده و متعهد از انجام تعهد امتناع ورزد یا مثل آن در خارج یافت نشود متعهدله می‌تواند بهای روز اجراء تعهد را بخواهد در این مورد رئیس ثبت محل بهای مزبور را به وسیله کارشناسی رسمی تعیین و از متعهد خواهد گرفت، مگر اینکه در سند ترتیب دیگری بین طرفین مقرر شده باشد که طبق آن عمل می‌شود.

ماده ۳۰ـ برگهای اجرائیه که از حوزه‌ای به حوزه دیگر ارجاع می‌شود، رئیس ثبت محل مکلف است طبق مقررات این آیین‌نامه اقدام کند.

ماده ۳۱ـ در هر مورد که نیابت اجرایی طبق ماده ۳۰ این آیین‌نامه داده می‌شود، ثبت نیابت دهنده مادام که از نتیجه اقدام ثبت مرجوع الیه مطلع نشده نباید عملیات اجرایی را خود تعقیب کند و باید مترصد اقدامات مورد نیابت باشد ولی اگر متعهدله مالی را از متعهد معرفی نماید و برای ثبت نیابت دهنده احراز شود که موضوع نیابت توسط ثبت

مرجوع الیه انجام نگردیده توقیف مال معرفی شده اشکال قانونی ندارد و در این صورت به ثبت مرجوع الیه مراتب را بلافاصله اطلاع خواهد داد تا دیگر اقدامی از این جهت به عمل نیاورد.

ماده ۳۲ـ ادارات ثبت نمی‌توانند نیابت اجرایی از اداره تصفیه یا مدیر تصفیه یا اجرائیات دارائی و اجرای احکام دادگاه بپذیرند ولی مراجع مذکور در حدود مقررات و وظایف و صلاحیت خود می‌توانند توقیف املاک و مطالبات و دریافت سپردههای ورشکسته و متعهد را از ادارات ثبت بخواهند.

ماده ۳۳ـ شخصی که در اجرا از بدهی متعهد، ضمانت می‌کند، باید از عهده آن برآید در صورت خودداری مسئول اجرا، مورد ضمانت را به درخواست متعهد له برابر مقررات استیفاء خواهد کرد.

ماده ۳۴ـ در موردی که اجرائیه برای انجام تعهدی از قبیل تعمیر بنا، قنات، یا تکمیل ساختمان یا بنای جدید یا غرس اشجار و امثال آن، صادر شده و متعهد پس از ابلاغ اجرائیه اقدام به انجام آن ننماید، اداره ثبت متعهد را الزام به انجام تعهد یا پرداخت هزینه‌های لازم برای انجام آن می‌نماید، اگر متعهد اقدام نکند متعهدله می‌تواند با اطلاع اداره ثبت به هزینه خود تعهد مزبور را انجام دهد و اگر کیفیت انجام تعهد یا تعیین میزان هزینه آن محتاج به نظر کارشناس باشد، اداره ثبت یک نفر کارشناس رسمی برای تعیین کیفیت انجام تعهد یا هزینه آن تعیین خواهد کرد، و حق الزحمه کارشناس به میزان مناسبی جزء سایر هزینه هااز متعهدله توسط اجرای ثبت دریافت می‌گردد و متعهدله حق دارد کلیه هزینه‌هارا از متعهد توسط اجرای ثبت مطالبه و دریافت نماید.

ماده ۳۵ـ در مواردی که متعهد قبوض اداره دارائی و شهرداری را راجع به مالیات و عوارض قانونی و یا فیش بانکی که حاکی از تادیه بدهی به حساب بانکی متعهدله باشد و یا حکم دادگاه را که مشعر بر برائت او باشد ارائه دهد اداره ثبت یا اجرا باید وجوه پرداختی را محسوب و مفاد حکم را اجراء کند و در مورد فیش بانکی تأییدیه آن را از بانک بخواهد.

ماده ۳۶ـ هرگاه در سند برای تاخیر انجام تعهد، وجه التزام معین شده باشد مطالبه وجه التزام مانع مطالبه اجراء تعهد نمی‌باشد ولی اگر وجه التزام برای عدم انجام تعهد مقرر شده باشد متعهدله فقط می‌تواند یکی از آن دو را مطالبه کند.

ماده ۳۷ـ حق الوکاله وکیل در صورت دخالت در تمام اقدامات اجرایی تا مرحله وصول طبق قرارداد منعقده بین طرفین و حداکثر تا میزان مطرح در آیین‌نامه اصلاحی قانون وکالت در صورت تقاضای ذینفع قابل مطالبه و وصول است و در مورد اسناد وثیقه همان مورد وثیقه جوابگوی حق الوکاله نیز خواهد بود.

ماده ۳۸ـ اراء ذمه مدیون نسبت به خسارت یا قسمتی از اصل مانع از صدور اجرائیه و ارزیابی و مزایده تمام مورد وثیقه نخواهد بود و در صورت عدم شرکت خریدار در مزایده و واگذاری مورد وثیقه به دائن، مبلغ ابراء شده به مدیون مسترد یا به حساب سپرده ثبت تودیع می‌گردد.

ماده ۳۹ـ در مورد مالی که در مقابل مطالباتی وسیله اجرای ثبت توقیف شده باشد، بستانکار بازداشت کننده مازاد می‌تواند تمام دیون و هزینه‌های قانونی بازداشت کنندگان مقدم و حقوق دولتی را در صندوق ثبت تودیع و تقاضای توقیف مال و استیفای حقوق خود را از آن بنماید. در این صورت از توقیفها رفع اثر نموده و مال بابت کل یا قسمتی از طلب او و مجموع وجوه تودیع شده بلافاصله توقیف و از طریق مزایده به فروش می‌رسد.

تبصره ـ در کلیه پرونده‌های اجرایی که مورد مزایده به بستانکار واگذار می‌شود، بدهکار می‌تواند تا قبل از تنظیم و امضاء سند انتقال اجرایی یا تحویل مال حسب مورد اقدام به پرداخت بدهی خود نماید.

ماده ۴۰ـ هزینه آگهی، دستمزد کارشناس، حق الحافظه، حق الاجرا و حق مزایده نسبت به اموال منقول و غیرمنقول و سایر هزینه های قانونی بعهده متعهد می‌باشد و مانند اصل طلب وصول می‌شود.

در هر مورد که نتوان این هزینه هارا از متعهد وصول کرد متعهدله باید آنرا پرداخت نماید. در این صورت پس از فروش مال یا وصول طلب، بموجب همان اجرائیه وصول و به متعهدله داده شود.

● **فصل پنجم ـ بازداشت اموال منقول**

ماده ۴۱ـ بازداشت اموال متعهد به تقاضای متعهدله صورت می‌گیرد و مامور اجرا با حضور نماینده دادستان و در صورت لزوم با حضور مامور نیروی انتظامی و یا معرفی متعهدله اقدام به بازداشت اموال متعلق به متعهد می‌نماید و حاضر نبودن متعهد یا

بستگان و خادمینش و نیز بسته بودن محلی که مال در آن است مانع بازداشت مال نیست.

ماده ۴۲ـ در صورتی که دین و متفرعات تا سی میلیون ریال ارزش داشته باشد و مال معرفی شده حسب الظاهر بیش از مبلغ مزبور به تشخیص مامور اجرا ارزش نداشته باشد، بدون نظر کارشناس از اموال مدیون بازداشت خواهد کرد. در غیراین صورت مامور اجراء در موقع بازداشت اموال نظر کارشناس رسمی را جلب خواهد کرد و از اموال متعهد معادل طلب و یک تا دو عشر اضافه بازداشت می‌کند اگر مال مورد بازداشت غیرقابل تجزیه و بیش از میزان مذکور فوق باشد تمام آن بازداشت می‌شود.

تبصره ـ چنانچه مامور اجرا نتواند ارزش مال را تعیین نماید از خبره محلی استفاده می‌شود.

ماده ۴۳ـ اموالی که باید بازداشت شود در همان جایی که هست بازداشت می‌شود در صورت لزوم به جای محفوظی نقل می‌گردد. در هر حال باید مال بازداشت شده به حافظ سپرده شود، در صورت عدم توافق متعهدله در انتخاب حافظ انتخاب او با مامور اجراء است.

ماده ۴۴ـ کسی که مال بازداشت شده را به عنوان حافظ دریافت می‌کند به اعتراض او به بازداشت پس از قبول مال به عنوان حافظ در ادارات ثبت ترتیب اثر داده نخواهد شد.

ماده ۴۵ـ حافظ باید به قدر امکان دارائی داشته باشد و حتی المقدور بدون نقل مال مورد بازداشت به جای دیگر تعهد حفاظت مال را بکند.

تبصره ـ مامور اجراء اگر در انتخاب حافظ واجد شرایط امانت و شرایط دیگر راجع به امین تقصیر کند، با حافظ متضامناً مسئول خواهد بود.

ماده ۴۶ـ مامور اجرا نمی‌تواند بدون تراضی کتبی طرفین اموال بازداشت شده را به اشخاص زیر بسپارد:

الف ـ به اقوام و اقربای خود تا درجه سوم از طبقه دوم.

ب ـ به معهد له و متعهد و همسر آنان و به اشخاصی که با متعهد و یا متعهدله قرابت نسبی یا سببی تا درجه سوم از طبقه دوم دارند و به مخدوم یا خدمه آنان مگر اینکه شخص دیگری برای حفظ اموال بازداشت شده پیدا نشود.

ماده ۴۷ـ مامور اجرا یک نسخه از صورتمجلس اموال بازداشت شده را بـه حـافظ داده و ذیل صورتمجلس رسید می‌گیرد. مامور اجرا به تقاضای متعهد یـا متعهدلـه یـک نسخه از صورتمجلس اموال را به آنان می‌دهد.

ماده ۴۸ـ حافظ حق مطالبه حق الحفاظه (اعم از کرایه محل و غیره) را متناسب بـا ارزش مال مورد بازداشت دارد. تشخیص تناسب با رئیس ثبت محـل مـی‌باشـد و اگـر تعلق مال مورد حفاظت به شخص ثالث احراز شود پرداخـت حـق الحفاظـه بـه عهـده معرفی کننده است. در مورد تعیین حق الحفاظه می‌توان از نظر کارشناس رسمی استفاده کرد.

ماده ۴۹ـ اگر عملیات اجرایی پایان یابد و صاحب مال از دریافت آن امتناع ورزد و مراجعه نکند و حافظ هم راضی به ادامه حفاظت نباشـد، رئـیس ثبـت محـل از طریـق مزایده اقدام به فروش آن نموده و به هر مبلغی که خریدار پیدا کند، به فروش رسـانیده و ثمن را در صندوق ثبت بنام مالـک آن واریـز و از آن محـل حـق الحفاظـه پرداخـت می‌شود این موضوع بایستی قبل از مزایده طی اخطاری به صاحب مال ابلاغ شود.

ماده ۵۰ـ حافظ در صورت مطالبه مال از طرف اداره ثبت باید آن را تحویل بدهـد، در صورت امتناع یا تقصیر ضامن است و در حکـم مـدیون اصـلی اسـت و اداره ثبـت معادل مال بازداشت شده را از دارائی حافظ استیفاء خواهد کرد و در صورت ضـرورت تغییر حافظ به نظر رئیس ثبت می‌باشد.

ماده ۵۱ـ هرگاه مال بازداشت شده منافع داشـته باشـد، حـافظ بایـد آن را حفـظ و حساب آن را هم بدهد. هرگاه حفاظت مستلزم هزینه فوری قبـل از کـسب اذن از اداره ثبت باشد حافظ می‌تواند از مال خود داده و با تسلیم مدارک به اداره ثبت احتساب کند یا به تشخیص خود و اطلاع و تأیید مـسئول اجـرا در صـورت داشـتن منـافع از محـل موجود در غیر این صورت قسمتی از مال مورد حفاظت را صرف نگهداری مابقی کند.

ماده ۵۲ـ در صورتی کـه بخواهنـد قـسمتی از مـال متعهـد را بازداشـت نماینـد و متعهدیا بستگان او غایب باشند باید از بقیه اموال صورت جامعی با قید کلیه مشخصات برداشته و نیز اگر بخواهند مال بازداشت شده را از محلـی کـه امـوال دیگـر متعهـد در آنجاست خارج کنند، باید متعهدله شخص معتبری را برای حفاظت سایر امـوال متعهـد به اجراء معرفی کند.

ماده ۵۳ـ بازداشت منافع جایز است.

ماده ۵۴ـ بازداشت حقوق مدیون نسبت به سرقفلی جایز است لکن مزایده آن به لحاظ رعایت منافع اشخاص ثالث جایز نیست در صورت بازداشت منافع یا سرقفلی مراتب به اداره ثبت محل جهت ثبت در دفاتر بازداشتی و ابلاغ آن به دفاتر اسناد رسمی مربوط اعلام می‌گردد.

ماده ۵۵ـ بازداشت حقوق مدیون نسبت به سرقفلی و منافع مانع از این نیست که اگر مال دیگری از متعهد یافت شود به تقاضای ذینفع بازداشت گردد در این صورت هرگاه مال بازداشت شده معادل طلب بستانکار باشد از حقوق رفع بازداشت خواهد شد.

ماده ۵۶ـ هرگاه چند بستانکار علیه یک نفر اجرائیه صادر کند آنکه به نفع او بازداشت در تاریخ مقدم صورت گرفته است نسبت به وصول طلب از مورد بازداشت حق تقدم دارد.

تبصره ـ اگر اجرائیه‌های متعدد علیه متعهد صادر شده باشد و بستانکاران در یک روز درخواست بازداشت اموال متعهد را بنمایند، پس از بازداشت مال مورد بازداشت بین بستانکاران به نسبت طلب آنان قسمت می‌شود.

ماده ۵۷ـ قرارداد خصوصی برخلاف ترتیب مذکور در ماده ٥٦ این آیین‌نامه و تبصره آن نسبت به ثالث اعتبار ندارد.

ماده ۵۸ـ در مورد ماده ٥٦ مذکور تفاوتی نمی‌کند که اجرائیه‌های متعدد از ثبت صادر شده باشد یا اجراء دادگاه و ثبت و یا از سایر مراجع قانونی که حق توقیف مال مدیون را دارند.

ماده ۵۹ـ هرگاه مدیون سند ذمه‌ای، از ثالثی طلب یا وثیقه داشته باشد بازداشت آن طلب نزد ثالث مذکور جایز است. در این صورت بازداشت کننده قائم مقام طلبکار با وثیقه شده و از حقوق دارنده وثیقه طبق مقررات اسناد وثیقه استفاده خواهد کرد.

ماده ۶۰ـ در اجرای اسناد ذمه‌ای علیه ورثه متوفی بازداشت اموال ورثه با رعایت ماده ٣٣٦ قانون امور حسبی جایز است مگر اینکه وارث ترکه را رد کرده باشد و رد ترکه با رعایت مادتین ٢٤٩ و ٢٥٠ قانون امور حسبی محرز و انجام شده باشد.

ماده ۶۱ـ اموال و اشیاء زیر از مستثنیات دین است و بازداشت نمی‌شود:

۱ـ مسکن متناسب با نیاز متعهد و اشخاص واجب النفقه او.

۲ـ لباس، اشیاء، اسباب و اثاثی که برای رفع حوائج متعهد و اشخاص واجب النفقه او لازم است.

۳ـ آذوقه موجود به قدر احتیاج سه ماهه متعهد و عائله او.

٤ـ وسائل و ابزار کار کسبه، پیشه وران و کشاورزان متناسب با امرار معاش خود و اشخاص واجب النفقه آنان.

۵ـ وسیله نقلیه متناسب با نیاز متعهد و اشخاص واجب النفقه او.

٦ـ سایر اموال و اشیائی که به موجب قوانین خاص، غیرقابل توقیف می‌باشد.

تبصره ۱ـ در صورت فوت متعهد، دیون از کلیه اموال بجا مانده از او بدون استثناء چیزی، استیفاء می‌شود.

تبصره ۲ـ در صورت بروز اختلاف نسبت به متناسب بودن اموال و اشیاء موصوف با نیاز اشخاص فوق الذکر، رئیس ثبت محل با توجه به وضعیت خاص متعهد و عرف محل، مطابق ماده ۱٦۹ این آیین‌نامه اتخاذ تصممی خواهد کرد.

ماده ۶۲ـ بازداشت اموال متعلق به شهرداریها و وزارتخانه ها و موسسات دولتی که درآمد و مخارج آنها در بودجه کل کشور منظور می‌گردد با رعایت قانون نحوه پرداخت محکوم به دولت و عدم تأمین توقیف اموال دولتی مصوب ۱۳٦۵/۸/۱۵ و قانون راجع به منع توقیف اموال منقول و غیرمنقول متعلق به شهرداریها مصوب ۱۳٦۱/۲/۱٤ صورت می‌گیرد.

ماده ۶۳ـ بازداشت مال منقولی که در تصرف غیر است و منصرف نسبت به آن ادعای مالکیت می‌کند، ممنوع است.

ماده ۶۴ـ قبل از بازداشت اموال باید صورتی مرتب شود که در آن اسامی و توصیف کلیه اشیاء بازداشت شده نوشته شود و در صورت لزوم کیل و وزن و عدد اشیاء معین شود و در مورد طلا و نقره آلات هرگاه عیار آنها معین باشد در صورتمجلس قید می‌گردد و در جواهر عدد و اندازه و صفات و اسامی آنها معین می‌شود.

در کتب اسم کتاب و مصنف و تاریخ طبع در تصویر و پرده‌های نقاشی موضوع پرده و طول و عرض آنها و اسم نقاش اگر معلوم باشد ـ در نوع مال التجاره تعداد عدل

تصریح می‌شود.

در سهام و کاغذهای قیمتی عدد و قیمت اصلی و نوع آنها در صورت مجلس معین می‌شود و همچنین در صورت ریز اشیاء نو یا مستعمل بودن آنها باید قید گردد.

تبصره ۱ـ عدد وکیل و وزن باید با تمام حروف نوشته شود و صورتمجلس باید به امضاء و مهر مامور اجرا برسد.

تبصره ۲ـ اگر در صورت ریز اشیاء، سهو و اشتباهی به عمل آید در آخر صورت تصریح و به امضاء مامور اجراء و حاضرین می‌رسد. تراشیدن و پاک کردن و نوشتن بین سطرها ممنوع است.

تبصره ۳ـ حتی المقدور صورتمجلس روی برگهای چاپی تنظیم خواهد شد.

ماده ۶۵ـ مازاد احتمالی مال مورد وثیقه یا توقیف شده قابل بازداشت است ماخذ محاسبه مازاد احتمالی جمع ارقام ذیل است:

الف ـ اصل طلب سود و خسارت تاخیر با رعایت ماده ۳٤ اصلاحی قانون ثبت و سایر مقررات مربوطه.

ب ـ حق مزایده (حق حراج)

ج ـ حق الاجرا.

هـ ـ حق الوکاله اگر جزء قرارداد مذکور در سند باشد.

و ـ حق بیمه و سایر هزینه‌هایی که بستانکار با وثیقه (و کسی که اصل ملک در مقابل طلب او توقیف شده است) پرداخته و برابر مقررات این آیین‌نامه حق وصول آن را از متعهد دارد.

ماده ۶۶ـ هرگاه نسبت به اشیائی که بازداشت می‌شود اشخاص ثالث اظهار حقی نمایند مامور اجرا اسم مدعی و چگونگی اظهار را قید می‌کند.

ماده ۶۷ـ در مواردی که متعهدله و متعهد با نماینده دادسرا و گواهان حاضر باشند صورت ریز اشیاء به امضای آنها نیز می‌رسد هرگاه امتناع از امضاء نمایند مراتب در صورتجلسه قید می‌گردد.

ماده ۶۸ـ اشخاص مذکور در ماده قبل می‌توانند ایرادات خود را در باب صورتمجلس تنظیم شده به مامور اجراء اظهار نمایند مامور اجراء آن اظهارات را با جهات رد و قبول آن در صورت مجلس قید می‌نماید.

ماده ۶۹ـ هرگاه اموال منقول در جای محفوظ و معین باشد مامور اجرا مدخل آن را بسته و مهر و موم می‌نماید و هرگاه اشیاء در جای محفوظ و معینی نباشد به هر کدام از اشیاء کاغذی الصاق کرده و مهر می‌کند، متعهدله و متعهد نیز می‌توانند پهلوی مهر مامور اجراء را مهر نمایند.

ماده ۷۰ـ هرگاه طول مدت بازداشت باعث فساد بعضی از اشیاء شود از قبیل فرش و پارچه‌های پشمی و غیره اشیاء مزبور را باید جدا کرده طوری بازداشت نمایند که بتوان سرکشی و مراقبت نمود.

ماده ۷۱ـ هر یک از متعهدله و متعهد که موقع عملیات بازداشت حاضر باشد و ایرادی ننماید دیگر حق شکایت از اقدامات مامور اجراء را نخواهد داشت.

ماده ۷۲ـ هرگاه متعهد یکی از زوجین باشد که در یک خانه زندگی می‌نمایند؛ از اثاث البیت آنچه که عادتاً مورد استعمال زنانه است، ملک زن و آنچه عادتاً مورد استعمال مردانه است، ملک شوهر و مابقی مشترک بین زوجین محسوب خواهد شد مگر اینکه خلاف ترتیب فوق ثابت شود.

ماده ۷۳ـ هرگاه مالی که بازداشت می‌شود بین متعهد و شخص یا اشخاص دیگر مشاع باشد شرکت بین آنان به نحو تساوی فرض می‌شود مگر اینکه خلاف آن ثابت شود.

● **فصل ششم ـ بازداشت اموال نزد شخص ثالث**

ماده ۷۴ـ هرگاه متعهدله اظهار نماید که وجه نقد یا اموال منقول متعهد نزد شخص ثالثی است آن اموال و وجوه تا اندازه‌ای که با دین متعهد و سایر هزینه‌های اجرایی برابری کند بازداشت می‌شود و بازداشت نامه به شخص ثالث ابلاغ و نیز به متعهد هم طبق مقررات ابلاغ می‌شود اعم از اینکه شخص ثالث شخص حقیقی با حقوقی و اعم از اینکه دین او حال باشد یا مؤجل.

ماده ۷۵ـ هرگاه ثالث مذکور در ماده قبل مصونیت سیاسی داشته باشد ارسال بازداشت نامه از طریق دفتر نظارت و هماهنگی اجرای اسناد رسمی سازمان ثبت صورت خواهد گرفت.

ماده ۷۶ـ ابلاغ بازداشت نامه به شخص ثالث او را ملزم می‌کند که وجه یا اموال بازداشت شده را به صاحب آن ندهد و الا معادل آن وجه با قیمت آن اموال را اداره

ثبت از او وصول خواهد کرد این نکته در بازداشت نامه باید قید شود.

ماده ۷۷ـ هرگاه مال بازداشت شده نزد شخص ثالث وجه نقد یا طلب حال باشد شخص مزبور باید آن را به صورت ثبت سپرده و رسید بگیرد.

ماده ۷۸ـ هرگاه شخص ثالثی که مال یا طلب حال متعهد نزد او بازداشت شده است از تادیه آن امتناع ورزد بازداشت اموال او مطابق مقررات این آیین‌نامه خواهد بود.

ماده ۷۹ـ هرگاه شخص ثالث منکر وجود تمام یا قسمتی از وجه نقد یا اموال منقول دیگری نزد خود باشد باید ظرف پنج روز از تاریخ ابلاغ بازداشت نامه به شخص او مراتب را به رئیس ثبت اطلاع دهد و الا مسئول پرداخت وجه و یا تسلیم مال خواهد بود و اداره ثبت آن وجه را وصول و با آن مال را از او خواهد گرفت.

ماده ۸۰ـ در صورتی که شخص ثالث منکر وجود مال یا طلب متعهد نزد خود باشد و در ظرف مدت مقرر در ماده فوق بعد از ابلاغ بازداشت نامه اطلاع دهد عملیات اجرایی نسبت به او متوقف می‌شود او متعهدله می‌تواند برای اثبات وجود وجه و مال یا طلب نزد شخص ثالثی که منکر آن بوده به دادگاه صالح مراجعه کند و یا از اموال دیگر متعهد استیفاء طلب خود را بخواهد.

تبصره ـ در مواردی که وجود مال یا طلب نزد شخص ثالث به موجب سند رسمی محرز باشد صرف انکار شخص ثالث مانع از تعقیب عملیات اجرایی نسبت به او نیست.

ماده ۸۱ـ مقررات مواد فوق در صورتی نیز لازم الرعایه است که مال الاجاره اموال منقول یا غیرمنقول متعلق به متعهد نزد مستاجر باشد در این صورت باید وجوهی که به تدریج وصول می‌شود تا استهلاک طلب متهدله به مشارالیه تادیه گردد و اگر نگهداری موقت وجوه مزبور لازم باشد باید در صندوق ثبت ایداع گردد.

ماده ۸۲ـ بازداشت هزینه سفر مامورین دولت و حقوق و مزایای نظامیانی که در جنگ هستند، ممنوع است.

ماده ۸۳ـ از حقوق و مزایای کارکنان ادارات، سازمان‌ها و موسسات دولتی یا وابسته به دولت و شرکت‌های دولتی و شهرداریها و بانکها و شرکت‌ها ونهادها و بنیادها و بنگاههای خصوصی و نظایر آن در صورتیکه دارای کسان واجب النفقه باشند ربع والا ثلث توقیف می‌شود.

تبصره ـ توقیف و کسر یک چهارم حقوق بازنشستگی با وظیفه افراد موضوع این ماده جایز است مشروط بر اینکه دین مربوط به شخص بازنشسته یا وظیفه بگیر باشد و در مورد نیروهای مسلح طبق قوانین مربوطه به آنان اقدام می‌شود. چنانچه موضع پیش‌بینی نشده باشد بشرح فوق اقدام می‌شود.

ماده ۸۴ـ در مورد ماده قل پس از ابلاغ بازداشت نامه به اداره متبوع مدیون یا کارگاه رئیس اداره یا مسئول کارگاه و مسئول حسابداری (در مؤسساتی که مسئول حسابداری دارد) باید در کسر و فرستادن مبلغ بازداشت شده طبق تقاضا اقدام کند و گرنه برابر مقررات مسئول خواهد بود (این نکته باید در بازداشت نامه نوشته شود.)

تبصره ـ در مواردی که بستانکار برای استیفای طلب خود تقاضای بازداشت از موجودی حساب و سپرده بانکی بدهکار را می‌کند بایستی نام، نام خانوادگی و نام پدر و شماره شناسنامه و محل اقامت و شغل بدهکار و حتی المقدور شماره حساب را به نحوی که اشکالی برای بانک ایجاد نشود، در تقاضانامه ذکر کند و در بازداشت نامه نیز قید گردد.

● **فصل هفتم ـ بازداشت اموال غیرمنقول**

ماده ۸۵ـ بازداشت اموال غیرمنقول اعم از اصل و مازاد به نحوی که در مواد ٤١ و ٤٢ این آیین‌نامه مقرر است به عمل می‌آید و مامور اجراء صورتی که حاوی مراتب ذیل باشد روی نمونه چاپی برای اموال بازداشت شده ترتیب خواهد داد:

الف ـ تاریخ و مفاد اجرائیه.

ب ـ محل وقوع ملک در شهرستان و بلوک و بخش و کوی و کوچه و شماره ملک، اگرداشته باشد.

ج ـ حدود چهارگانه ملک و توصیف اجمالی آن.

دـ مساحت تخمینی ملک.

هـ ـ مشخصات دیگر از قبیل این که مشتمل بر چند قسمت است در صورتی که خانه مسکونی باشد و یا مشتمل بر چند ابنیه و متعلقات است. در صورتی که ملک مزروعی باشد علاوه بر مراتب فوق باید متعلقات آن از قبیل گاو و ماشین آلات و توضیحات دیگری که در تسهیل فروش ملک موثرباشد در صورت مزبور قید شود.

ماده ۸۶ـ هرگاه حدود یا قسمتی از ملک متنازع فیه باشد مراتب در صورتمجلس

قید شده و تصریح می‌شود که طرف منازعه کیست و در کجا تحت رسیدگی است.

ماده ۸۷ـ اجراء مکلف است فوراً بازداشت را به متعهد ابلاغ و به ثبت محل اطلاع داده و صورت وضعیت و جریان ثبتی ملک مورد بازداشت را از اداره ثبت بخواهد، اداره نامبرده در صورتی که ملک ثبت شده باشد در دفتر املاک توقیف شده(دفتر بازداشتی) و در ستون ملاحظات دفتر ثبت املاک، بازداشت را یادداشت می‌نماید و اگر ملک به موجب دفتر املاک و محتویات پرونده ثبتی متعلق به غیر باشد و انتقال آن به متعهد محرز نباشد، ثبت محل فوراً مراتب را به اجرا اطلاع می‌دهد و اجراء از آن رفع بازداشت می‌کند.

ماده ۸۸ـ هرگاه ملک مورد بازداشت ثبت نشده باشد مطابق شقوق ذیل رفتار خواهد شد:

۱ـ هرگاه ملک مزبور از طرف متهد تقاضای ثبت شده و طبق سند رسمی به غیر منتقل نشده باشد و یا اینکه مجهول المالک باشد، بازداشت در دفتر بازداشتی قید و در پرونده ثبتی یادداشت می‌شود.

۲ـ هرگاه نسبت به ملک از طرف کسی دیگر تقاضای ثبت شده و به متعهد هم منتقل نشده باشد یا اینکه اساساً مورد بازداشت جزو نقاطی که به ثبت عمومی گذارده شده نباشد، مراتب به اجرا اطلاع داده می‌شد.

ماده ۸۹ـ پس از ابلاغ بازداشت نامه به صاحب مال، نقل و انتقال از طرف صاحب مال نسبت به مال بازداشت شده ممنوع است و ترتیب اثر نسبت به انتقال بعد از بازداشت مادام که بازداشت باقی است، داده نیم شود(هر چند که انتقال یا سند رسمی به عمل آمده باشد) مگر در صورت اجازه از کسی که مال برای حفظ حق او بازداشت شده است که در این صورت باید اشخاص ذینفع تکلیف ادامه بازداشت ملک با رفع آن را معین کنند.

ماده ۹۰ـ بازداشت مال غیرمنقول ثبت نشده به نام مدیون که در تصرف مالکانه غیر است ولو اینکه متعهدله مدعی مالکیت متعهد و یا خود متعهد مدعی مالکیت آن باشد مادام که این ادعا به موجب حکم نهایی به اثبات نرسیده ممنوع است و در مورد املاکی که در دفتراملاک به ثبت رسیده وبه موجب آن ملک متعهد شناخته می‌شود، ادعای شخص ثالث اگر چه منصرف آن باشد مسموع نبوده وآن ملک مال متعهد شناخته شده

و بازداشت می‌شود.

ماده ۹۱ـ بازداشت مال غیرمنقولی که نسبت به منافع آن تعهدی به نفع غیر نشده است مستلزم بازداشت منافع آن است مگر اینکه حاجت به بازداشت منفعت نباشد. در این صورت باید مراتب در صورت مجلس منعکس شود.

ماده ۹۲ـ در بازداشت محصول املاک مزروعی دخالت مامور اجراء در محصول تا موقع برداشت و تعیین سهم متعهد ممنوع است ولی مامور اجراء باید برای جلوگیری از تفریط نظارت و مراقبت کامل نماید.

ماده ۹۳ـ در دو مورد زیر متعهد می‌تواند در ظرف مدت بازداشت مال منقول و یا غیرمنقول بازداشت شده را با اطلاع مامور اجرا بفروشد یا وثیقه بدهد.

الف ـ در مواردی که قبلا و لااقل در حین وقوع معامله مبلغی را که مال برای استیفای آن بازداشت شده است نقداً تادیه کند در این صورت پس از استیفای حق متعهدله و هزینه اجراء بلافاصله رفع بازداشت خواهد شد.

ب ـ در صورت رضایت کتبی متعهدله در فروش با وثیقه دادن مال توسط خود متعهد.

ماده ۹۴ـ مال غیرمنقول بعد از بازداشت موقتاً در تصرف مالک باقی می‌ماند و متعهد مکلف است مال غیرمنقول را موافق صورت تحویل گرفته و مطابق آن تحویل دهد.

ماده ۹۵ـ در صورت بازداشت منافع مال غیرمنقول یا بازداشت محصول درو شده از نظر تعیین حافظ و سایر موارد، تابع این آیین‌نامه خواهد بود.

ماده ۹۶ـ هرگاه شخص ثالث نسبت به مال بازداشت شده (اعم از منقول و یا غیرمنقول) اظهار حقی نماید در موارد زیر از مزایده خودداری می‌شود:

۱ـ در موردی که متعهدله اعتراض شخص ثالث را قبول کند.

۲ـ در موردی که شخص ثالث سند رسمی مقدم بر تاریخ بازداشت ارائه کند مبنی بر اینکه مال مورد بازداشت به او منتقل شده و یا رهن یا وثیقه طلب اوست.

۳ـ در صورتی که مال قبل از تاریخ بازداشت به موجب قرار تأمین یا دستور اجرای دادگاه یا اجرای ثبت بابت طلب معترض توقیف شده باشد.

٤ـ هرگاه شخص ثالث حکم دادگاه اعم از قطعی یا غیرقطعی بر حقانیت خود ارائه

کند.

۵ـ در صورتی که قبل از بازداشت از معترض قبول تقاضای ثبت به عنوان ملکیت یا وقفیت شده باشد.

٦ـ در موردی که بر اثر شکایت معترض موضوع قابل طرح در هیأت نظارت یا شورای عالی ثبت تشخیص شده باشد.

در مورد بندهای ۱و۲ و نیز در مورد بند ٤ در صورت وجود حکم قطعی از مال رفع بازداشت می‌شود و در سایر موارد ادامه عملیات اجرایی موکول به اتخاذ تصمیم نهائی علیه معترض در مراجع مربوط خواهد بود.

متعهدله می‌تواند از مال مورد بازداشت صرفنظر کرده و درخواست بازداشت اموال دیگر متعهد را بکند.

تبصره ۱ـ در صورتی که هر یک از موارد مذکور در این ماده پس از انجام مزایده و قبل از صدور سند انتقال یا تحویل مال منقول تحقق یابد اداره ثبت صورت مجلس مزایده را ابطال و سپس به ترتیب مقرر در ماده فوق عمل خواهد کرد.

تبصره ۲ـ در موردی که مشخصات مال مورد مزایده با مفاد سند یا حکم مستند شخص ثالث تطبیق نکند اعتراض او مانع عملیات اجرایی نیست و شخص ثالث می‌تواند به دادگاه مراجعه نماید.

ماده ۹۷ـ متعهدله می‌تواند ملک درخواست ثبت نشده متعهد، را برای استیفای طلب خود معرفی کند در این صورت پس از مزایده و انقضاء مهلت قانونی برابر مقررات جاری اداره ثبت به برنده مزایده سند انتقال میدهد و در آگهی و صورت جلسه و سند انتقال قید می‌شود که چون در مورد ملک درخواست ثبت نشده اداره ثبت تکلیفی برای تحویل مورد انتقال ندارد و نیز مسئولیتی از جهت اشکالاتی که ممکن است در حین پذیرش تقاضای ثبت و یا بعد از آن از جهت اعتراض و غیره پیش آید، نخواهد داشت.

انتقال گیرنده برابر مقررات جاری بایستی برای درخواست ثبت مراجعه کند و باید کلیه هزینه‌های مربوط به اقدامات اجرایی را که از جهن توقیف ملک به وجود آمده بپردازد و پرونده اجرایی قبلی برابر مقررات تعقیب خواهد شد.

تبصره ـ معرفی ملک مجهول قبل از پذیرش تقاضای ثبت از جانب متعهد قبول

نمی‌شود.

● **فصل هشتم ـ ارزیابی**

ماده ۹۸ـ در هر مورد که مالی معرفی می‌شود(اعم از بازداشت برای اسناد ذمه یا معرفی مورد وثیقه توسط هر یک از طرفین معامله، جهت ارزیابی) هرگاه معرفی کننده مال به مبلغ ارزیابی معترض باشد فقط می‌تواند ضمن امضاء صورتمجلس اعتراض خود را اظهار کند. هرگاه طرف دیگر هم حاضر و به ارزیابی معترض باشد مکلف است به همین نحو عمل نماید. در صورت عدم حضور مراتب ارزیابی حداکثر ظرف سه روز از طرف اجرای ثبت به آنان که حاضر نبودند، ابلاغ می‌شود.

ماده ۹۹ـ هزینه ارزیابی به عهده معترض است و اگر هر دو معترض باشند، نصف به عهده هر یک خواهد بود.

ماده ۱۰۰ـ در هر مورد که از طرف متعهد یا ثالث مالی در قبال دین معرفی و بازداشت شود متعهدله می‌تواند تا قبل از انتشار آگهی مزایده، مال دیگری برای استیفای طلب خود معرفی کند مشروط به اینکه وصول طلب از این مال آسانتر باشد در این صورت مال معرفی نشده بازداشت و ارزیابی می‌شود و معادل آن از اموال بازداشت شده سابق رفع بازداشت به عمل می‌آید. هزینه بازداشت و ارزیابی مجدد به عهده متعهدله است.

ماده ۱۰۱ـ معترض که ضمن امضاء صورت مجلس به ارزیابی اعتراض کرده باید حداکثر ظرف سه روز به اجراء مراجعه و با اطلاع از میزان دستمزد کارشناس مجدد آن را ایداع و قبض مربوط را تسلیم اجراء کرده و رسید اخذ کنید در موردی که طبق ماده ۹۸ این آیین‌نامه نتیجه ارزیابی ابلاغ می‌شود باید در آن میزان دستمزد کارشناس مجدد درج شود هرگاه مخاطب به ارزیابی معترض باشد ظرف ۵ روز از تاریخ ابلاغ باید کتباً اعتراض خود را با پیوست کردن قبض سپرده دستمزد کارشناس به اجرا تسلیم دارد. در صورتی که به ترتیب مقرر فوق اعتراض نرسید ارزیابی قطعی خواهد شد.

تبصره ۱ـ در صورت وارد بودن اعتراض معترض دستمزد کارشناس مجدد به عهده مدیون است.

تبصره ۲ـ در صورتی که یک سال از تاریخ قطعیت ارزیابی مال غیرمنقول گذشته باشد، به درخواست هر یک از طرفین تا قبل از تنظیم صورتمجلس مزایده ارزیابی

تجدید می‌گردد.

ماده ۱۰۲ـ در هر مورد که به نظر کارشناس نخستین اعتراض شود رئیس ثبت محل به قید قرعه از بین سه نفر کارشناس رسمی یک نفر را انتخاب و مراتب را به طرفین و کارشناس منتخب ابلاغ و با تعیین مهلت مناسب به کارشناس اخطار می‌شود که اظهارنظر نماید.

ماده ۱۰۳ـ دستمزد ارزیابی با در نظر گرفتن درجه علمی و تجربی کارشناس رسمی با خبره محلی و محل ارزیابی و نوع مال ارزیابی شده و میزان کار توسط رئیس ثبت محل معین می‌شود.

● **فصل نهم ـ در وثیقه**

ماده ۱۰۴ـ هرگاه مورد وثیقه مال منقول باشد بستانکار می‌تواند بلافاصله بعد از ابلاغ اجرائیه درخواست بازداشت آن را بکند.

ماده ۱۰۵ـ هرگاه مالی وثیقه برای دین یا ضمانت قرار داده شود و عنوان رهن و معاملات با حق استرداد را نداشته باشد نیز کلیه مقررات اجرایی اسناد رهنی و معاملات با حق استرداد درباره آن مجری خواهد بود.

ماده ۱۰۶ـ هرگاه منافع مورد وثیقه به وثیقه گیرنده به اجاره واگذار شده باشد اجرائیه‌ای که برای وصول اجرت المسمی صادر می‌گردد مانند اجرائیه اسناد ذمه‌ای است و متعهدله می‌تواند درخواست بازداشت سایر اموال متعهد را بکند.

ماده ۱۰۷ـ در مواردی که وثیقه دهنده غیراز مدیون اصلی است ابلاغ اجرائیه و سایر عملیات اجرایی باید به طرفیت مالک وثیقه و مدیون جریان یابد.

ماده ۱۰۸ـ در معاملات رهنی و یا با حق استرداد و وثایق حسن انجام خدمات معامله کننده می‌تواند با قید حق بستانکار مقدم و ذکر تاریخ انقضای سند مقدم مورد معامله را برای وامهای دیگر وثیقه با تأمین دهد در صورت فک معامله مقدم، تمام مال مورد معامله در وثیقه بستانکاران نقدی به ترتیب تقدم قرار می‌گیرد، سردفتر مکلف است وقوع معامله مؤخر را با ذکر مشخصات کامل بستانکار معامله مازاد در ملاحظات ثبت سند مقدم نیز قید کند، دارنده حق استرداد اعم از بدهکار اصلی یا منتقل الیه می‌تواند با قید حق بستانکار یا بستانکاران و ذکر تاریخ انقضا مدت حق استرداد خود را واگذار کند در این صورت اجرائیه و عملیات اجرایی باید علیه آخرین منتقل الیه صادر

و تعقیب گردد مگر اینکه مرتهن از رهن رجوع کند یا از مندرجات سند رهنی و یا سند رسمی دیگر، دفترخانه احراز کند که مقرر بین طرفین این بوده که مرتهن برای وصول طلب خود اجرائیه علیه راهن صادر کند به منتقل الیه، مثل اینکه در سند رهنی شرط شود که راهن حق صلح حقوق یا واگذاری حق استرداد را ندارد که در این قبیل موارد واگذاری حق استرداد به غیر نسبت به مرتهن موثر نبوده و اجرائیه علیه بدهکار اصلی و رد صورت فوت علیه قائم مقام او صادر وتعقیب خواهد شد.

تبصره ـ تنظیم هر نوع سند بین بدهکار و یک و یا چند نفر از بستانکاران که موجب شود مدت سند تمدید گردد. و یا مبلغ موضوع سند افزایش یابد بدون موافقت بقیه بستانکاران بعدی ممنوع بوده و قابل ترتیب اثر نمی‌باشد.

ماده ۱۰۹ـ بستانکار معامله مؤخر می‌تواند پس از انقضای مدت سند مقدم کلیه بدهی موضوع سند مقدم را قبل از صدور اجرائیه سندمذکور پرداخت یا ایداع نماید نحوه پرداخت با سپردن وجه و صدور گواهی و انعکاس مراتب در پرونده ثبتی ملک به شرح مندرج در ماده ١٤٦ این آیین نامه می‌باشد و دفتر تنظیم کننده سند، وثیقه بودن مال را در ازاء طلب بستانکار بابت معامله مؤخر و وجوه پرداختی بابت طلب بستانکار مقدم در دفتر قید می‌نماید در این صورت صدور اجرائیه به ماخذ هر دو طلب و متفرعات آن خواهد بود.

ماده ۱۱۰ـ بستانکار معامله موخر می‌تواند قبل از فروش مال از طریق مزایده یا تنظیم سند انتقال ملک به بستانکار مقدم کلیه بدهی موضع سند مقدم را پرداخت و یا ایداع نموده و تقاضای استیفای حقوق خود را از اداره ثبت بنماید. در این مورد عملیات اجرایی نسبت به هر دو سند تواماً انجام می‌گیرد و در صورتی که مدت سند بستانکار مؤخر، حال نشده باشد پس از حال شدن موعد، عملیات اجرایی به ترتیب مذکور در ماده ١٤٦ انجام خواهد شد.

ماده ۱۱۱ـ بعد از ابلاغ کلیه اجرائیه‌های صادره و اعاده آن، ممیز یا کارشناس اجراء مکلف است با رسیدگی لازم اگر نقصی در ابلاغ اجرائیه وجود نداشته باشد، صحت آن را روی نسخه ابلاغ شده گواهی و به تأیید رئیس یا معاون یا مسئول اجرا برساند.

ماده ۱۱۲ـ مرتهن می‌تواند مادام که دین بر ذمه راهن باقی است از رهینه اعراض کند هرگاه اعراض قبل از صدور اجرائیه باشد باید مرتهن در دفتر اسناد رسمی مربوطه

حاضر شود و با ذکر توضیح در ملاحظات ثبت سند مراتب قید و به امضاء او برسد، در این صورت با توضیح موضوع اعراض اجرائیه صادر خواهد شد. اگر پس از صدور اجرائیه رهنی اعراض به عمل آید باید مراتب کتباً به اجراء اعلام و رئیس اجراء پس از احراز صحت انتساب تقاضانامه مذکور موضوع را به متعهد ابلاغ کرده و برابر مقررات اسناد ذمه‌ای عمل بنماید.

تبصره ـ با تنظیم صورتمجلس مزایده حق اعراض از رهن از مرتهن ساقط می‌گردد.

ماده ۱۱۳ـ هرگاه اعراض از رهن در حین عملیات اجرایی باشد، اجراء مکلف است مراتب را به دفتر تنظیم کننده سند اعلام کند. در این مورد و نیز در موردی که اعراض در دفترخانه اسناد رسمی به عمل می‌آید دفتر اسناد رسمی اطلاعنامه فسخ مربوطه را به اداره ثبت ارسال خواهد داشت، اگر موعد سند منقضی نشده باشد به مجرد اعراض مورد رهن آزاد و حق عینی بستانکار به حق ذمی تبدیل می‌گردد و مطالبه وجه و صدور اجرائیه برای وصول آن موکول به انقضاء مدت مذکور در سند معامله خواهد بود. در مورد وراث مدیون و نیز وقتی که راهن متعدد بوده و فک رهن و فسخ موکول به اداء تمام دین شده باشد اعراض از رهن باید نسبت به تمام دین شده باشد و اعراض از رهن نسبت به سهم یک با چند نفر از بدهکاران وقتی پذیرفته می‌شود که حق مطالبه دین بدهکارانی که از رهینه آنها اعراض گردیده از سایر بدهکاران اسقاط شده باشد و هرگاه مازاد مرهونه به نفع غیر بازداشت شده باشد رد صورت اعراض زا رهن بازداشت مازاد به بازداشت اصلی تبدیل می‌گردد.

ماده ۱۱۴ـ در صورتی که مازاد مال مورد وثیقه از طریق اجرای ثبت یا مراجع صالح قانونی دیگر بازداشت شود به مجرد وصول دستور بازداشت باید مراتب در دفتر بازداشتی ثبت شود و بازداشت به مجرد ابلاغ به مدیون یا ثبت مفاد آن در دفتر بازداشتی تحقق خواهد یافت و هرگاه معامله‌ای که مازاد آن بازداشت شده فسخ شود خود به خود بازداشت مازاد به اصل تبدیل خواهد شد، در هر حال مفاد بازداشت باید بلافاصله به دفتر تنظیم کننده سند ابلاغ و دفتر مزبور مکلف است مفاد آن را در ملاحظات ثبت معامله قید کرده و اگر سند معامله به صدور اجرائیه منتهی شده باشد مراتب را به اجراء مربوط اعلام دارد.

ماده ۱۱۵ـ هرگاه مقداری از وثیقه قبل یا با بعد از صدور اجرائیه تلف شده باشد و

بستانکار از مورد وثیقه عدول بکند سند وثیقه به نسبت قیمت جزئی کـه طبـق ارزیـابی باقی مانده به اعتبار خود باقی است و نسبت به مابقی طبق اسناد ذمه عمل خواهد شد.

ماده ۱۱۶ـ در مواردی که موضوع وثیقه قبل از ختم عملیات اجرایی به حکم قوانین خاص به تملک ثالث در می‌آید و یا به علت عدم تکافوی مورد وثیقه متعهدلـه بـه کـل طلب خود نمی‌رسد متعهدله می‌تواند برای وصول مانده طلـب طبـق مقـررات اجرایـی راجع به اسناد ذمه از طریق اداره ثبت اقدام کند.

ماده ۱۱۷ـ هرگاه مورد وثیقه واقعاً یا حکماً تلـف شـود سـند تـابع مقـررات اسـناد ذمه‌ای خواهد بود.

ماده ۱۱۸ـ تشخیص غیرقابل تجزیه بودن مال (منقول و غیرمنقول) مورد معاملـه بـا مورد بازداشت به عهده اجراء است.

ماده ۱۱۹ـ انتقال قهری حق استرداد به وراث بدهکار، موجب تجزیـه مـورد معاملـه نخواهد بود. هرگاه قبل از صدور اجرائیه یا قبل از خاتمه عملیات اجرایی کلیه بدهی و خسارت قانونی و حق الاجراء در صورت صدور اجرائیه از ناحیه احد از وراث مـدیون در صندوق ثبت یا مرجع دیگری که اداره ثبـت تعیـین نمایـد،تودیع شـود، مـال مـورد معامله در وثیقه وارث مزبور قرار می‌گیرد. در این مـورد هرگـاه هـر یـک از وراث بـه نسبت سهم‌الارث بدهی خود را به وارث مزبور بپردازد، به همان نسبت از مـورد وثیقـه به نفع او آزاد خواهد شد.

ماده ۱۲۰ـ هرگاه بعد از ابلاغ اجرائیه به مدیون وقوع فوت بدهکار مستند به مدرک رسمی اعلام شود اجرا ضمن عملیات اجرایی اطلاعیه‌ای حاوی صدور اجرائیه و اینکـه عملیات اجرایی در چه مرحله‌ای است به محل اقامت مـدیون متـوفی الـصاق مـی‌کنـد چنانچه ابلاغ اجرائیه به مدیون از طریق درج در روزنامه به عمـل آمـده باشـد اطلاعیـه موصوف یک نوبت در روزنامه کثیرالانتشار محل یا نزدیک به محل، آگهی می‌شـود. در این صورت تنظیم صورتمجلس مزایده و یا تنظیم سند انتقال و همچنین ثبـت ملـک در دفتر املاک به نام خریدار یا بستانکار محتاج به ارائه گواهی حصر وراثت نخواهـد بـود در مورد فوق هرگاه مال در مزایده به فروش برسد پرداخت مازاد به وراث موکـول بـه ارائه گواهی حصر وراثت و گواهی دارائی است.

تبصره ـ در صورت فوت مدیون در خلال عملیات اجرایی ادامه عملیات موکول بـه

معرفی ورثه از طرف متعهدله خواهد بود.

● **فصل دهم ـ در مزایده**

ماده ۱۲۱ـ در اجرای اسناد ذمه‌ای با وثیقه پس از ارزیابی مال و قطعیت آن با رعایت نکات ذیل آگهی مزایده منتشر می‌گردد:

الف ـ آگهی مزایده اموال غیرمنقول

در آگهی مزایده اموال غیرمنقول نکات زیر تصریح می‌شود:

۱ـ نام و نام خانوادگی مالک.

۲ـ محل و حدود و مقدار و توصیف اجمالی ملک.

۳ـ هرگاه واگذاری منافع در اسناد وثیقه مستند به سند رسمی و در اسناد ذمه‌ای مستند به سند رسمی با عادی بادش خواه مدت آن منقضی شده یا نشده باشد مراتب با ذکر مال الاجاره و آخر مدت اجاره در آگهی مزایده منتشره در روزنامه وآگهی های الصاقی ذکر قید می‌گردد.

٤ـ تعیین اینکه مورد مزایده مشاع است یا مفروز.

۵ـ تعیین اینکه ملک ثبت شده است یا نه.

٦ـ اشاره به اینکه پرداخت بدهی های مربوط به آب، برق، گاز اعم از حق انشعاب و یا حق اشتراک و مصرف در صورتی که مورد مزایده دارای آبها باشد و نیز بدهی مالیاتی و عوارض شهرداری و غیره تا تاریخ مزایده اعم از اینکه رقم قطعی آن معلوم شده یا نشده باشد به عهده برنده مزایده است.

۷ـ روز و محل و ساعت شروع و ختم مزایده.

۸ـ قیمتی که مزایده از آن شروع می‌شود.

ب ـ آگهی مزایده اموال منقول

در آگهی مزایده اموال منقول نکات زیر تصریح می‌شود:

۱ـ نوع اموال مورد مزایده و توصیف اجمالی آن.

۲ـ روز و محل و ساعت شروع و ختم مزایده.

۳ـ قیمتی که مزایده از آن شروع می‌شود.

ماده ۱۲۲ـ آگهی مزایده در یک نوبت در روزنامه کثیرالانتشار محل و اگر در محل نباشد در روزنامه کثیرالانتشار نزدیکترین به محل، منتشر و فاصله انتشار تا روز مزایده

نباید از ۱۵ روز کمتر باشد و علاوه بر این آگهی، آگهی الصاقی تهیه و به محل وقوع ملک، محل مزایده، ابنیه عمومی از قبیل شهرداری، بخشداری، فرمانداری، نیروی انتظامی، دادگستری و ثبت اسناد محل الصاق می‌شود.

در مورد اموالی که به کمتر از ده میلیون ریال به مزایده گذاشته می‌شود، فقط آگهی الصاقی کافی است.

ماده ۱۲۳ـ هرگاه مورد وثیقه چند ملک باشد که در نقاط مختلف کشور قرار دارند آگهی مزایده در همه نقاط مذکور الصاق می‌شود و در آگهی تصریح می‌گردد که جلسه مزاید در اجرای ثبت محل تنظیم سند که شهر..... است تشکیل خواهد شد.

ماده ۱۲۴ـ هرگاه مال مورد مزایده بیمه باشد باید در آگهی مزایده این نکته اعلام گردد و در صورتی که مال مورد مزایده به دیگری واگذار می‌شود باید به بیمه گر اعلام گردد.

ماده ۱۲۵ـ پس از مزایده در صورت وجود مازاد، برنده مزایده می‌تواند وجوه پرداختی موضوع فراز ٦ بند الف ماده ۱۲۱ این آئیننامه را از محل مازاد مذکور مسترد نماید. در صورتی که مورد مزایده به بستانکار واگذار می‌شود کلیه هزینه های مذکور از بستانکار دریافت و جزء مطالبات وی محسوب خواه شد و به موجب همان اجرائیه قابل وصول است.

تبصره ـ هرگاه آگهی مزایده برخلاف ماده ۱۲۱ الی ۱۲٤ باشد قبل از تنظیم و امضاء صورتجلس مزایده به دستور رئیس ثبت آگهی تجدید می‌گردد.

ماده ۱۲۶ـ مزایده حضوری است و در یک جلسه از ساعت ۹ تا ۱۲ برگزار می‌شود در صورتی که مال بازداشتی یا مورد وثیقه در جلسه مزایده خریدار پیدا نکند مال با دریافت حق الاجرا و حق مزایده به قیمتی که مزایده از آن شروع می‌شود به بستانکار واگذار می‌شود و اگر مازاد برطلب داشته باشد از بستانکار وصول می‌گردد.

تبصره ـ در صورتی که بستانکار(دارنده وثیقه) قادر به استرداد مازاد بر طلب خود نباشد، در صورت تقاضا به نسبت طلب، از مال مورد مزایده به وی واگذار می‌شود.

ماده ۱۲۷ـ اجراء علاوه بر دفاتر اداری لازم دارای دفاتر زیر خواهد بود:

دفتر مختومه و دفتر اوقات مزایده.

ماده ۱۲۸ـ رئیس و کارمندان اداره ثبت محل و اجراء مباشرین فروش و نماینده

دادستان حق شرکت در مزایده به عنوان مشتری به طور مستقیم با غیرمستقیم را نخواهد داشت.

ماده ۱۲۹ـ شرکت در جلسه مزایده برای عموم آزاد است و جلسه مزایده با حضور رئیس اداره یا مسئول اجراء و متصدی مزایده و نماینده دادستان تشکیل خواهد شد.

در مزایده اموال منقول مامور اجرای مربوطه به جای مسئول اجرا یا رئیس اداره شرکت می‌نماید.

ماده ۱۳۰ـ مسئول مزایده باید وقت مزایده را در پیش نویس آگهی مزایده تعیین، با قید روز و ساعت در دفتر اوقات مزایده یادداشت کند.

ماده ۱۳۱ـ حق مزایده (حق حراج) طبق آیین‌نامه مخصوص و سایر مقررات مربوط در صورت انجام شدن مزایده دریافت و جزء درآمد عمومی به خزانه داری کل تحویل می‌شود.

ماده ۱۳۲ـ مسئول یا متصدی مزایده باید وجوه حاصل از فروش را همه روزه به بانک ملی تحویل داده قبض رسید آن را با صورت فروش فوراً به اجراء تسلیم و رسید بگیرد.

ماده ۱۳۳ـ کتب و رسالات و مقالات خطی صاحب اثر قابل بازداشت و مزایده نیست مگر با رضایت وی.

ماده ۱۳۴ـ مزایده اموال ضایع شدنی و حیوانات که برای استیفای طلب معرفی می‌شود به دستور مسئول اجرا بلافاصله و بدون تشریفات در محل بوسیله مامور اجرا و با حضور نماینده دادستان و نظرکارشناس رسمی یا خبره محلی به عمل می‌آید.

ماده ۱۳۵ـ صورتمجلس مزایده باید به امضاء مسئولین امر و نماینده دادستان و خریدار و نیز مدیون و دائن یا نمایندگان آنان در صورت حضور برسد.

ماده ۱۳۶ـ فروش مال به نسیه جایز نیست مگر اینکه متعهدله فروش به نسیه را قبول و مدیون نیز مازاد را نقداً دریافت و یا نسبت به مازاد نسیه را قبول نمایند در هر دو صورت خود مسئول وصول خواهند بود و حق مزایده، نقداً دریافت می‌شود.

ماده ۱۳۷ـ تحویل مال منقول به کسی که برابر مقررات در مزایده برنده شده است و وصول حق‌الاجرا و حق مزایده و سایر حقوق قانونی و پرداخت وجه مازاد به مدیون با مسئول اجراء و دستور تهیه پیشنویس سند انتقال و ثبت و امضاء آن در دفتر اسناد

رسمی طبق مقررات در مورد اموال منقول و غیرمنقول با رئیس ثبت محل می‌باشد.

ماده ۱۳۸ـ در موارد زیر فروش از درجه اعتبار ساقط است و باید آگهی مزایده طبق مقررات تجدید شود:

۱ـ هرگاه فروش در روز و ساعت و یا ساعت و با محلی که در آگهی معین شده به عمل نیاید.

۲ـ هرگاه بدون جهت قانونی مانع خرید کسی شوند و یا بالاترین قیمتی را که پیشنهاد شده است رد کنند.

۳ـ در صورتی که مزایده بدون حضور نماینده دادسرا به عمل آید.

٤ـ در صورتی که مباشرین فروش و کارمندان اداره ثبت در خرید شرکت کرده باشند.

ماده ۱۳۹ـ اموال منقول پس از وصول حق‌الاجرا و حق مزایده بلافاصله در جلسه مزایده تحویل خریدار شده و یک نسخه از صورت مجلس مزایده به وی تسلیم می‌شود و اگر قانوناً سند انتقال اجرایی برای مال منقول لازم باشد پیش نویس سند انتقال تهیه می‌شود.

ماده ۱۴۰ـ در مورد مال غیرمنقول پس از انجام مزایده باید اجرا ظرف ٤٨ ساعت پرونده را فهرست و منگنه کرده پیوست گزارش برای صدور سند انتقال نزد رئیس ثبت بفرستد.

تبصره ـ پس از تنظیم سند انتقال اجرایی در دفتر اسناد رسمی اداره ثبت محل به درخواست خریدار با بستانکار مکلف به تخلیه و تحویل مورد معامله طبق مقررات خواهد بود.

ماده ۱۴۱ـ هرگاه بستانکار با وصول قسمتی از طلب خود تقاضای فک رهن از برخی وثایق را بنماید اداره ثبت با وصول حقوق اجرایی براساس میزان وصولی بستانکار مراتب را جهت فک رهن از وثایق مذکور به دفتر اسناد رسمی مربوطه اعلام می‌نماید.

ماده ۱۴۲ـ در مورد معاملات رهنی هرگاه بدهکار و راهنین متعدد بوده و تاریخ ابلاغ اجرائیه به آنان متفاوت باشد برای هر یک از آنها تاریخ ابلاغ موخر مبداء احتساب ۱۰ روز می‌باشد.

ماده ۱۴۳ـ عملیات مزایده جر در موارد ذیل متوقف نخواهد شد:

۱ـ وصول حکم یا دستور موقت یا قرار توقیف عملیات اجرایی

۲ـ اعتراض به نظریه رئیس ثبت تا صدور رای هیأت نظارت.

۳ـ رای هیأت نظارت یا شورای عالی ثبت بر ابطال عملیات اجرایی.

٤ـ پرداخت کلیه مطالبات بستانکار و حقوق اجرایی.

ماده ۱۴۴ـ هرگاه مورد مزایده رقبات متعدد باشد اگر برای هر یک از رقبات خریدار جداگانه پیدا شود و جمع مبلغ خرید بیشتر از طلب بستانکار باشد اقدام به فروش و تنظیم صورتمجلس خواهد شد و در صورتیکه حاصل فروش بعضی از رقبات کافی برای پرداخت بدهی گردد، از تنظیم صورت مجلس مزایده نسبت به بقیه خودداری می‌شود و در این مورد بدهکار می‌تواند برای فروش یک یا بعضی از رقبات رعایت تقدم را تقاضا کند خرید در این قبیل موارد کلا نقدی است و خریداران باید وجه نقد تحویل و یا بستانکار معادل طلب خود فروش نسیه را قبول کند که در این صورت شخصاً مسئول وصول طلب از خریدار خواهد بود.

تبصره ـ چنانچه مورد مزایده اموال منقول باشد، درخواست مدیون برای تقدم و تاخر فروش پذیرفته می‌شود.

ماده ۱۴۵ـ در کلیه معاملات مذکور در ماده ۳٤ اصلاحی قانون ثبت بدهکار می‌تواند با تودیع کلیه بدهی خود اعم از اصل و سود و خسارت قانونی به حساب سپرده ثبت و تسلیم مدارک تودیعی به دفترخانه تنظیم کننده سند موجبات فسخ و فک سند را فراهم کند. در صورت صدور اجرائیه گواهی اداره اجراء مبنی بر بلامانع بودن فک و فسخ معامله ضروری خواهد بود، هر بستانکاری که حق بازداشت اموال بدهکار را دارد نیز می‌تواند کلیه بدهی موضوع سند و حقوق اجرایی را پرداخت و تقاضای استیفای حقوق خود را از اداره ثبت بنماید.

ماده ۱۴۶ـ در کلیه معاملات مذکور در ماده ۳٤ اصلاحی قانون ثبت بستانکاری که حق درخواست بازداشت اموال بدهکار را دارد و بخواهد کلیه بدهی موضوع سند و حقوق اجرایی را (در صورت صدور اجرائیه) بپردازد مورد معامله در ازاء هر دو بدهی و متفرعات قانونی به محض پرداخت مزبور در بازداشت خواهد بود و مراتب در دفتر بازداشتی منعکس می‌شود و در این صورت مراتب ذیل باید رعایت شود:

۱ـ در صورت صدور اجرائیه با پرسش اجراء مربوطه میزان بدهی و خسارات و حقوق اجرایی را تعیین و سپس با ایداع آن در صندوق ثبت قبض آن را به اجراء تحویل و تقاضای فسخ سند را خواهد کرد.

۲ـ اجراء مکلف است در صورتی که تمامی دین و خسارات و حقوق اجرایی پرداخت شده باشد مراتب را برای فسخ سند به دفترخانه اسناد رسمی تنظیم کننده سند اعلام و به واحد ثبتی مربوطه نیز اطلاع بدهد که رقبه مورد معامله به سود تودیع کننده وجه بازداشت شده است و در صورتی که پرونده اجرایی تودیع کننده مذکور در همان اجراء در جریان باشد بلافاصله مراتب بازداشت را در دفاتر مربوطه منعکس کند و اگر پرونده در آنجا نباشد باید گواهی لازم دایر به تودیع وجه و صدور دستور فسخ با ذکر مبلغ تودیعی و نام پرداخت کننده و شماره نامه‌ای که ضمن آن بازداشت به واحد ثبتی اعلام شده صادر و به متقاضی تسلیم دارد.

۳ـ هرگاه نسبت به مورد معامله اجرائیه صادر نشده باشد باید ذینفع با مراجعه به دفتر اسناد رسمی تنظیم کننده سند و با اطلاع از بدهی تمام آن را در صندوق ثبت سپرده و رسید آن را به دفترخانه تسلیم دارد، دفتر اسناد رسمی مکلف است اگر تمام دین سپرده شده باشد نسبت به فسخ سند به شرح فوق اقدام و گواهی لازم دایر به ایداع وجه و فسخ معامله با ذکر نام پرداختکننده و مبلغ سپرده صادر و به متقاضی تسلیم دارد.

٤ـ در موردی که پرونده اجرایی در دایره دیگری در جریان است و یا سند مربوط منتهی به صدور اجرائیه نشده، ذینفع باید گواهی مربوط را به دایره اجرایی که پرونده در آن دایره در جریان است تسلیم و درخواست بازداشت ملک را بکند. دایره اخیرالذکر مکلف است بلافاصله دستور بازداشت ملک را صادر کند.

۵ـ هرگاه مورد معامله در جریان عملیات اجرایی باشد و منتهی به صورت مجلس قطعی مزایده و با صدور سند انتقال اجرایی نشده باشد با سپردن وجه از طرف بدهکار با بازداشت کننده مقدم مازاد مورد وثیقه، سند، فسخ و پرونده اجرایی مختومه می‌گردد و مراتب به دفترخانه تنظیم کننده سند اعلام می‌گردد که موضوع را در ملاحظات ثبت سند قید نماید.

٦ـ در موارد مذکور در ماده فوق و ماده ۱٤٥ هرگاه منافع مال مورد معامله حق سکنی بوده و به بستانکار منتقل شده باشد باید حق نامبرده تا آخر مدت مذکور در سند رعایت شود.

● **فصل یازدهم ـ تخلیه و ختم عملیات اجرایی**

ماده ۱۴۷ـ در انتقال قطعی ملک هرگاه اجرائیه تخلیه صادر گردد و ثالث به موجب سند رسمی اجازه در ملک مورد تخلیه ساکن باشد اجراء ثبت از تخلیه ملک خودداری می‌نماید.

تبصره ۱ـ در محلهائی که قانون روابط موجر و مستاجر اجرا می‌شود اجارهنامه غیررسمی از جهت تخلیه در حکم سند رسمی است.

تبصره ۲ـ در مواردیکه سکونت شخص ثالث مستند به سند رسمی با عادی اجازه نباشد اجرای ثبت مکلف به تخلیه است.

ماده ۱۴۸ـ هرگاه مورد وثیقه رسمی مشاع از ملک باشد لیکن با توافق به تصرف مرتهن در قسمت مفروز از ملک رضایت داده باشند اجرا سند از جهت تخلیه مال مورد رهن به تخلیه مورد تصرف خواهد بود.

ماده ۱۴۹ـ هرگاه در سند وثیقه سلب حق انتقال منافع از متعهد شده باشد، تخلف متعهد مانع تخله وثیقه به نفع برنده در مزایده نخواهد بود ولو آنکه ثالث به موجب سند رسمی در تاریخ موجر وثیقه را اجاره گرفته باشد.

ماده ۱۵۰ـ هرگاه وثیقه پلاک معین و بنای واقع در آن باشد و بعدا معلوم شود که قسمتی از بنا روی زمین مجاور که متعلق به غیر است قرار گرفته است تخلیه و تحویل قسمتی از بنا که از پلاک مذکور به خارج تجاوز کرده است مدلول سند نبوده و از صلاحیت ادارات ثبت خارج است.

ماده ۱۵۱ـ هرگاه موقع تحویل معلوم شود که شخص یا اشخاص ثالث بدون مجوز در آن احداث اعیان کرده‌اند تحویل مورد وثیقه به وسیله اجرا ثبت با وضع موجود اشکال ندارد.

ماده ۱۵۲ـ تحویل اگر به طور مطلق در سند ذکر شده باشد محمول به تخلیه است.

ماده ۱۵۳ـ مامور اجرا در مورد تخلیه ملک باید با حضور نماینده دادستان و در صورت لزوم یا با حضور مامور انتظامی طبق مقررات اقدام نماید عدم حضور متعهد و

بستگان و خادمینش مانع تخلیه نخواهد بود و اگر اموالی در محل مورد تخلیه وجود داشته باشد صورت تفصیلی آن را برداشته و حتی الامکان در همان محل در مکان محفوظی گذارده و درب آن را مهر و موم می‌کند و یا آن را به متعهدله یا امینی سپرده و رسید دریافت نماید.

تبصره ۱ـ در مورد فوق بستانکار یا امین حق مطالبه حق الحفاظه را دارد.

تبصره ۲ـ پس از اینکه اموال به حافظ سپرده شد، به درخواست متعهدله، اجرا به مالک اموال اخطار می‌نماید که به ظرف مدت یک ماه به اجرا مراجعه و اموال خود را تحویل بگیرد والّا طبق مقررات، اموال ارزیابی و به مزایده گذاشته خواهد شد و وجه حاصله به صندوق ثبت واریز تا در صورت مراجعه و پس از کسر هزینه های اجرایی، وجه به مالک اموال مسترد گردد. در صورت عدم وجود خریدار در مزایده، حفاظت کماکان ادامه خواهد یافت.

ماده ۱۵۴ـ اداره ثبت محل در موقع تخلیه عین مستاجره و همچنین ختم پرونده‌های اجرایی باید مراتب تخلیه و ختم پرونده را به دفاتر اسناد رسمی مربوطه اعلام دارند که در ستون ملاحظات ثبت دفتر قید و اقدام لازم معمول گردد.

ماده ۱۵۵ـ ختم عملیات اجرایی حسب مورد عبارت است از:

الف ـ وصول کلیه طلب بستانکار و حقوق دولتی و هزینه‌های قانونی.

ب ـ تحویل مال منقول به برنده مزایده.

ج ـ تنظیم و امضاء سند انتقال اجرایی اموال غیرمنقول در دفاتر اسناد رسمی.

دـ تحقق تخلیه یا تحویل در مواردی که اجرائیه برای تخلیه یا تحویل صادر شده باشد.

وـ اجرای تعهد متعهد.

تبصره ـ در صورتیکه مال از طریق مزایده به شخص ثالث فروخته شود ختم عملیات اجرایی تاریخ تنظیم صورتمجلس مزایده خواهد بود.

● فصل دوازدهم ـ هزینه‌های اجرایی

ماده ۱۵۶ـ وصول حق الاجرا به همان طریقی که برای وصول موضوع تعهد مقرر است به عمل خواهد آمد و رئیس ثبت می‌تواند نظر به مبلغ حق‌الاجرا هر طریق دیگری را که برای وصول مناسب بداند اختیار کند.

ماده ۱۵۷ـ حق‌الاجرا از هر اداره با دایره یا شعبه که وصول می‌شود. به حساب درآمد عمومی منظور و یک نسخه از قبض صادر شده به اداره صادرکننده اجرائیه ارسال می‌شود.

ماده ۱۵۸ـ در هر پرونده اجرایی برابر ماده ۱۳۱ قانون ثبت و تبصره آن و سایر مقررات مربوطه (حسب مورد) پس از ابلاغ اجرائیه حق‌الاجرا وصول می‌شود مگر اینکه مرجعی که پرداخت حق‌الاجرا به عهده اوست به موجب مقررات خاصی از پرداخت آن معاف شده باشد.

تبصره ۱ـ چنانچه بدهکار از تاریخ ابلاغ اجرائیه ظرف مدت ۱۰ روز مفاد آن را بموقع اجرا بگذارد از پرداخت حق‌الاجرا معاف خواهد بود.

تبصره ۲ـ هرگاه بدهکار قبل از تنظیم و امضاء صورتمجلس مزایده نسبت به پرداخت تمام بدهی خود اقدام نماید نصف حق‌الاجرا وصول می‌شود.

ماده ۱۵۹ـ هرگاه سند معامله معارض اشتباها" منتهی به صدور اجرائیه و ابلاغ شده باشد مادام که حکم قطعی بر اعتبار سند صادر نشده است حق‌الاجرا تعلق نمی‌گیرد.

ماده ۱۶۰ـ در هر مورد که پس از صدور اجرائیه و ابلاغ به جهت قانونی عملیات اجرایی متوقف یا توقیف شود مادام که رفع توقف یا توقیف نشده باشد حق‌الاجرا تعلق نمی‌گیرد موارد مذکور در تبصره ماده ۱۳۱ قانون ثبت از این حکم مستثنی است.

ماده ۱۶۱ـ در مواردی که اجرائیه صادر و ابلاغ شده و سپس به علت احراز ورشکستگی به اداره تصفیه ارجاع می‌شود، حق‌الاجرا تعلق نمی‌گیرد مگر اینکه حکم ورشکستگی نقض و عملیات اجرایی در ثبت به انجام برسد.

ماده ۱۶۲ـ به خسارت تاخیر حق‌الاجرا تعلق می‌گیرد و همین طور است حق‌الوکاله اگر جزو مدلول سند باشد.

ماده ۱۶۳ـ ابراء ذمه متعهد، بعضاً یا کلا پس از ابلاغ اجرائیه موجب سقوط ذمه متعهد از حق‌الاجرا نمی‌شود و برابر تبصره ماده ۱۳۱ قانون ثبت باید وصول شود.

ماده ۱۶۴ـ در مواردی که تخلیه مورد اجاره هم جزء موضوع لازم‌الاجراء باشد حقوق دولتی برای تخلیه مورد اجاره از میزان مال‌الاجاره سه ماه دریافت خواهد شد اگر بعد از ابلاغ اجرائیه و قبل از تخلیه طرفین سازش نمایند و یا موجر از تخلیه منصرف شود حق‌الاجرا تخلیه باید وصول گردد لیکن در مواقعی که به علت پرداخت

شدن اجور از تخلیه عین مستاجر خودداری و ختم عملیات اجرایی موکول بـه صـدور حکم قطعی دادگاه می‌شود. مادام که عمل تخلیه انجـام نگردیـده مطالبـه حـق‌الاجـرای تخلیه مورد نخواهد داشت.

تبصره ـ در غیر موارد اجاره هرگاه موضوع لازم‌الاجراء تحویل یا تخلیه عـین مـورد تعهد باشد حق‌الاجراء مقرر در قانون ثبت در صورت معامله قطعی از میزان اجـاره سـه ماهه دریافت می‌شود و میزان اجاره نسبت به بهای ملک که در سند تعیین شده از قـرار صدی دوازده در سال معین می‌شود و نسبت به مواردی که قیمت در سـند ذکـر نـشده ملاک عمل ارزش معاملاتی موضوع قانون مالیاتهای مستقیم خواهد بـود و در صـورت نبودن قیمت معاملاتی طبق نظر کارشناس ارزشیابی خواهد شد.

ماده ۱۶۵ـ هرگاه محرز شود که متعهد در تاریخ ابلاغ اجرائیه ورشکسته با محجـور بوده است حق‌الاجرا تعلق نمی‌گیرد.

ماده ۱۶۶ـ هرگاه بستانکار درخواست کند که از ابلاغ اجرائیه خودداری شود، فقـط در صورتی که محرز باشد اجرائیه بیش از وصول و ثبت تقاضای مـذکور در دفتـر اداره ثبت صلاحیت‌دار ابلاغ شده است حق‌الاجرا تعلق می‌گیرد.

ماده ۱۶۷ـ جز در مورد ماده فوق در هر مورد دیگر که رای رئیس ثبت یا قائم مقام او بر عدم تعلق حق‌الاجرا باشد به مسئول حسابداری و در واحدهای ثبتـی کـه مـسئول حسابداری ندارد به حسابدار ابلاغ و نامبرده مکلف است به رای مزبور اعتراض نمایـد تا موضوع در هیأت نظارت مطرح و رسیدگی شود رای هیأت به استناد بند ۸ مـاده ۲۵ قانون ثبت اصلاحی سال ۱۳۵۱ قطعی است.

ماده ۱۶۸ـ مادام که مزایده صحیحاً واقع نشده حق مزایده تعلق نمی‌گیرد.

● **فصل سیزدهم ـ شکایت از عملیات اجرایی و طرز رسیدگی به شکایات**

ماده ۱۶۹ـ عملیات اجرایی بعد از صدور دستور اجـرا (مهـر اجـرا شـود) شـروع و هرکس (اعم از متعهد سند و هر شخص ذینفع) که از عملیات اجرایـی شـکایت داشـته باشد می‌تواند شکایت خود را با ذکر دلیل و ارائه مدارک به رئیس ثبت محل تسلیم کند و رئیس ثبت مکلف است فوراً رسیدگی نموده و با ذکـر دلیـل رای صـادر کنـد. نظـر رئیس ثبت به هر حال برابر مقررات به اشخاص ذینفع ابلاغ می‌شود و اشـخاص ذینفـع اگر شکایتی از تصمیم رئیس ثبت داشته باشد می‌تواننـد ظـرف ده روز از تـاریخ ابـلاغ

شکایت خود را به ثبت محل و یا هیأت نظارت صلاحیت‌دار تسلیم نمایند تا قضیه برابر بند ۸ ماده ۲۵ اصلاحی قانون ثبت در هیأت نظارت طرح و رسیدگی شود.

ماده ۱۷۰ـ در مورد اعتراض به نظر رئیس ثبت بایستی رونوشت کامل یا فتوکپی مدارک ذیل به ضمیمه گزارش جامع و صریح و مشروح ثبت محل از جریان پرونده و موضوع شکایت به نحوی که محتاج به تکرار مکاتبه نباشد به هیأت نظارت فرستاده شود:

۱ـ رونوشت کامل با فتوکپی اعتراض نامه ذینفع و ضمائم آن به عملیات اجرایی.

۲ـ رونوشت کامل یا فتوکپی گزارش رئیس با ممیز اجرا که مستند نظر رئیس ثبت بوده است.

۳ـ رونوشت کامل یا فتوکپی نظر رئیس ثبت.

٤ـ رونوشت کامل یا فتوکپی شکایتنامه ذینفع و ضمائم آن از نظر رئیس ثبت.

۵ـ رونوشت کامل یا فتوکپی برگ با برگهائی از پرونده اجرایی که مربوط به موضوع شکایت است.

ماده ۱۷۱ـ هرگاه هیأت نظارت محتاج به توضیحاتی از اجرا یا طرفین قضیه باشد، می‌تواند توضیحات لازم را بخواهد.

ماده ۱۷۲ـ پس از تنظیم و امضاء صورت مجلس مزایده، شکایت از عمل اجراء از کسی مسموع نیست. این امر مانع از آن نمی‌شود که هرگاه قبل از تنظیم و امضاء سند انتقال یا با تحویل مال، رئیس ثبت محل عمل اجراء را مخالف قانون تشخیص دهد رای بر تجدید عمل اجرایی داده و رای صادره برابر ماده ۱٦۹ این آیین‌نامه به اشخاص ذینفع ابلاغ و قابل شکایت و رسیدگی در هیأت نظارت است.

● **فصل چهاردهم ـ امور متفرقه**

ماده ۱۷۳ـ مدیرکل ثبت استان می‌تواند وظایف رئیس ثبت را درامور مربوط به اجرای مفاد اسناد رسمی به معاون او و با کارمند دیگری به موجب ابلاغ مخصوص واگذار کند و این واگذاری از رئیس ثبت سلب صلاحیت نمی‌کند.

تبصره ـ در مدت مرخصی استحقاقی یا استعلاجی رئیس ثبت، معاون او تکالیف رئیس ثبت در کلیه امور مربوطه به اجرای مفاد اسناد رسمی اعم از صدور دستور اجرا و امور مربوطه به سایر عملیات اجرایی را عهده‌دار خواهد بود و نیازی به صدور ابلاغ

استانی ندارد ولی در واحدهای ثبتی که فاقد معاون است باید برای عضو ارشد ابلاغ کفات صادر شود.

ماده ۱۷۴ـ در مورد مطالبات وزارت دارائی و سازمان تأمین اجتماعی صلاحیت اقدام با مراجع مذکور است و ادارات ثبت باید از اقدام اجرایی خودداری کنند.

ماده ۱۷۵ـ در مورد مطالبات بانکها تشخیص اینکه از مبلغ پرداختی مدیون چه مقدار بابت اصل طلب می‌باشد با بستانکار است اگر مدیون نسبت به تشخیص بستانکار معترض باشد مرجع رفع اختلاف دادگاه صلاحیت‌دار خواهد بود.

ماده ۱۷۶ـ در احتساب مواعد در کلیه فصول این آئیننامه روز ابلاغ و روز اقدام محسوب نخواهد شد و اگر آخرین روز مهلت اقدام تعطیل باشد، تعطیل به حساب نمی‌آید و روز بعد از تعطیل آخرین روز مهلت خواهد بود.

ماده ۱۷۷ـ قراردادهایی که طرفین نسبت به پرونده اجرایی در حضور مدیر ثبت یا مسئول اجرا یا مامورین اجرای پرونده در حدود صلاحیت قانونی آنها منعقد می‌نمایند معتبر و قابل ترتیب اثر است.

ماده ۱۷۸ـ در اجرای ماده ۷۰۹ قانون مدنی ضامن که در اثر عملیات اجرایی بدهی مضمونعنه را پرداخته است وقتی می‌تواند به استناد سند ضمان (مستند پرونده اجرایی) اجرائیه را تعقیب کند که حق مراجعه ضامن من مدیون اصلی در سند مزبور ذکر شده باشد.

ماده ۱۷۹ـ اجرائیه برگ وثیقه انبارهای عمومی مطابق ماده ۱۰ تصویب نامه انبارهای عمومی اصلاحی در تاریخ ۱۳٤۰/۱۰/۲ روی اوراق اجرایی اسناد وثیقه از ثبت محل صادر می‌گردد و ضمائم درخواست نامه اجرایی و نیز عملیات اجرایی تابع مقررات راجع به انبارهای عمومی خواهد بود.

ماده ۱۸۰ـ برای اجرائیه های راجع به قانون الحاق ماده ۱۰ مکرر و ۲ تبصره به قانون تملک آپارتمانها مصوب ۱۳۵۱ و اصلاحات بعدی باید اوراق زیر به ضمیمه تقاضانامه اجرایی به اجرای ثبت محل تسلیم شود و در تقاضانامه قید گردد که بدهکار در مدت مقرر گواهی تقدیم دادخواست اعتراض به محکمه را تسلیم نکرده است:

۱ـ تقاضانامه مخصوص صدور اجرائیه.

۲ـ رونوشت اظهارنامه ابلاغ شده به مالک با استفاده کننده.

۳ـ رونوشت مدارک مثبت سمت مدیر با هیأت مدیران و صورت ریز سهم مالک از هزینه‌های مشترک.

ماده ۱۸۱ـ برای تقاضای صدور اجرائیه بابت عوارض شهرداری موضوع ماده ۷۷ قانون اصلاح پاره‌ای از مواد و الحاق مواد جدید به قانون شهرداری مصوب ۱۳٤٥/۱۱/۲۷ باید اوراق زیر به ثبت محل تسلیم شود:

۱ـ درخواست نامه مخصوص صدور اجرائیه.

۲ـ رونوشت مصدق رای کمیسیون حل اختلاف.

۳ـ اخطاریه ابلاغ شده رای مذکور به مؤدی.

ماده ۱۸۲ـ در مواردی که شهرداری به استناد ماده ۷۷ قانون شهرداری مصوب ۱۳۳٤ و مواد ۸-۱۳ قانون نوسازی و عمران شهری مصوب ۱۳٤۷ و تبصره ۱ آن و مواد دیگر از قانون شهرداری از اداره ثبت درخواست صدور اجرائیه می‌نماید باید دلیل قطعیت رای مذکور در مواد یاد شده را نیز اعلام دارد.

ماده ۱۸۳ـ درخواست اجرای چک از ثبت محلی که بانک طرف حساب صادرکننده چک در آن محل واقع است به عمل می‌آید برای صدور اجرائیه در مورد چک باید اوراق زیر به ثبت محل تسلیم شود:

۱ـ تقاضانامه مخصوص صدور اجرائیه.

۲ـ اصل و فتوکپی مصدق چک و برگشتی آن.

تبصره ـ درخواست اجرای چکهای صادره از شعب بانکهای ایرانی خارج از کشور در اجرای ثبت تهران به عمل می‌آید.

ماده ۱۸۴ـ هرگاه چک نسبت به قسمتی از مبلغ آن بدون حل باشد، دارنده چک نسبت به باقی مانده حق صدور اجرائیه دارد.

ماده ۱۸۵ـ هرگاه گواهینامه‌های متعدد و متعارض از بانک صادر گردد صدور اجرائیه موکول به رفع تعارض از همان بانک است.

ماده ۱۸۶ـ دعوی صادر کننده چک در مورد مطالبی که گاهی به عنوان بابت...در متن چک نوشته می‌شود و همچنین مطالب مذکور در ظهر چک در مورد ظهرنویس در اداره ثبت قابل رسیدگی نمی‌باشد و فقط وجه مرقوم در چک قابل صدور اجرائیه در اداره ثبت می‌باشد.

ماده ۱۸۷ـ اعلام جرم علیه صادرکننده چک بی‌محل به مقامات صلاحیت دار مانع درخواست صدور اجرائیه برای وصول وجه چک از طریق اداره ثبت نخواهد بود مگراینکه دستوری در این باره از طرف مقامات قضائی صادر شود.

ماده ۱۸۸ـ اگر عدم پرداخت وجه چک به علت عدم مطابقت امضای زیر چک به امضای کسی که حق صدور چک را دارد و همچنین فقدان مهر در اشخاص حقوقی باشد در اداره ثبت اجرائیه صادر نخواهد شد.

ماده ۱۸۹ـ دارنده چک که حق تقاضای صدور اجرائیه دارد اعم است از کسی که چک در وجه او صادر گردیده یا به نام او ظهرنویسی شده یا حامل چک (در مورد چکهای در وجه حامل).

ماده ۱۹۰ـ در صورتی که چک به وکالت با نمایندگی از طرف حساب صادر شده باشد صادر کننده چک و صاحب حساب متضامناً مسئول پرداخت وجه چک بوده و به تقاضای بستانکار اجرائیه علیه آنها براساس تضامن صادر می‌شود.

ماده ۱۹۱ـ در مواردیکه صاحبان حساب متعدد بوده و چک با امضای احدی از آنان باشد اجرائیه علیه امضاء کننده نسبت به مبلغ چک صادر می‌گردد.

ماده ۱۹۲ـ در مورد چکهای وعده دار اجرائیه پس از سررسید صادر خواهد شد.

ماده ۱۹۳ـ پس از صدور اجرائیه چک دارنده چک می‌تواند ضمن اعلام انصراف از تعقیب عملیات اجرایی مطالبه استرداد لاشه چک را بکند در این صورت اگر اجرائیه ابلاغ شده باشد، حق الاجرا را باید بپردازد و در این مورد پرونده مختومه محسوب است.

ماده ۱۹۴ـ (اصلاحی مورخ ۱۳۸۸/۵/۱۸) صدور اجرائیه نسبت به آراء داوری بورس اوراق بهادر وفق تبصره۵ ماده۳۷ قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸٤به عهده ادارات و دوایر اجرای ثبت اسناد و املاک می باشد.

ماده ۱۹۵ـ هر یک از شرکت‌های تعاونی روستایی و اتحادیه‌های تعاونی روستایی و شرکت‌های تعاونی کشاورزی و اتحادیه‌های تعاونی کشاورزی که درخواست صدور اجرائیه به استناد اسناد تنظیمی با وام گیرندگان بر طبق ماده ۱۱ قانون تشکیل بانک تعاون کشاورزی ایران مصوب سال ۱۳٤۸ و تبصره ٦۳ ماده واحده قانون بودجه اصلاحی سال ۱۳۵۳ و بودجه سال ۱۳۵۳ کل کشور و اصلاحات بعدی دارند باید یک

نسخه از سند تنظیم شده طبق فرم مخصوص را به انضمام رونوشت آن به اداره ثبت بفرستند.

اداره ثبت پس از ملاحظه اصل سند و تطبیق رونوشت آن در صورتی که بانک مطالبه نماید اصل سند را مسترد خواهد نمود.

ماده ۱۹۶ـ در صورتی که استفاده کنندگان از آب از پرداخت بهای آب خودداری نمایند، اگر قراردادی بین آنها و سازمان‌ها و شرکت‌های آبیار یکه بیش از پنجاه درصد سهام آن متعلق به دولت است منعقد شده باشد طبق همان قرارداد و در صورت نبودن قرارداد و عدم توافق برابر رای کمیسیون مذکور در ماده واحده مصوب سال ۱۳٤٦ قانون وصول بهای آب سازمان‌ها و شرکت‌های تابع وزارت آب و برق که قطعی است اداره ثبت محل برابر این آئین‌نامه به تقاضای مرجع وصول کننده آب بها اجرائیه صادر خواهد نمود و مرجع متقاضی باید یک نسخه از قرارداد یا رای کمیسیون و رونوشت مصدق یا فتوکپی آنها را به انضمام مطالبه نامه و تقاضای صدور اجرائیه به اداره ثبت محل ارسال دارد. اصل رای با قرارداد پس از مقابله و تصدیق برابری با اصل به متقاضی رد می‌شود.

ماده ۱۹۷ـ در مورد تقاضای صدور اجرائیه برای وصول آب‌بها طبق ماده ۵۳ قانون آب و نحوه ملی شدن آن مصوب سال ۱۳٤۷ و مواد ۳۳ و ۳٤ قانون توزیع عادلانه آب مصوب ۱۳٦۱ و اصلاحات بعدی آن در نقاطی که دستور اجرای قانون داده شده است. مسئول منطقه یا ناحیه آبیاری یک نسخه از اخطاریه ابلاغ شده موضوع تبصره ٦ ماده مذکور را به انضمام تقاضانامه‌ای که بر طبق ماده یاد شده تنظیم می‌نماید جهت صدور اجرائیه به اداره ثبت محل خواهد فرستاد.

ماده ۱۹۸ـ ادارات ثبت مکلفند وفق ماده ۱۷ آیین‌نامه اجرایی قانون استقلال شرکت های توزیع نیروی برق در استانها مصوب ۱۳۸٦/۳/۱۳ و ماده ۱۸ آیین‌نامه اجرایی قانون آب و برق خوزستان مصوب ۱۳۳۹ در مورد وصول بهاء برق وسایر مطالبات از مشترکین پس از وصول تقاضا مبادرت به صدور اجرائیه نمایند.

ماده ۱۹۹ـ قراردادهای عادی که بین بانکها و مشتریان در اجرای ماده ۱۵ قانون عملیات بانکی بدون ربا مصوب ۱۳٦۲ و الحاق چهار تبصره به آن در سالهای ۱۳٦۵ و ۱۳۷٦ مبادله می‌گردد در حکم سند رسمی بوده و در صورتیکه طرفین در مفاد آن

اختلافی نداشته باشند با تقاضای بستانکار ادارات ثبت مکلف به صدور اجرائیه و ادامه عملیات اجرایی طبق آیین‌نامه اجرای اسناد رسمی می‌باشند.

ماده ۲۰۰ـ صدور اجراییه جهت تخلیه فروشگاهها و غرفه های احداثی در پایانه ها و مجتمع های خدمات رفاهی بین راهی به استناد تبصره ٤ قانون اصلاح قانون تاسیس شرکت‌های سهامی خاص پایانه‌های عمومی وسیله نقلیه باربری مصوب ۱۳٦۷ و تبصره ۲ ماده ٤ آیین‌نامه موضوع تبصره ٤ قانون فوق الذکر مصوب ۱۳۷۵/۱/۲٦ با اجرای ثبت محل خواهد بود اجرای ثبت مکلف به صدور اجرائیه و تخلیه مورد اجاره طبق مقررات مربوطه خواهد بود.

ماده ۲۰۱ـ در مواردیکه متعهد در اجرای ماده ۱۷ قانون گذرنامه مصوب سال ۱۳۵۱ ممنوع الخروج گردیده باشد چنانچه شخص ممنوع الخروج بنا به ضرورت بخواهد برای یک نوبت حداکثر به مدت ٦ ماه از کشور خارج شود خود با اشخاص ثالث می‌بایست ملکی را جهت تضمین مراجعت مدیون به کشور معرفی و در صورتیکه ملک در رهن و یا بازداشت نباشد، پس از ارزیابی توسط کارشناس رسمی و قطعیت آن صورت مجلسی با حضور رئیس ثبت، رئیس و با مسئول اجرا تنظیم و مراتب جهت بازداشت ملک و انعکاس در سوابق ثبتی به اداره ثبت مربوطه اعلام می‌گردد و بدیهی است در صورت مراجعت متعهد و معرفی خود طرف مهلت مقرر از ملک مذکور رفع توقیف شده و ممنوع الخروجی برقرار می‌شود و در غیر این صورت بدون رعایت مستثنیات دین طلب بستانکار و حقوق اجرایی با فروش ملک مذکور از طریق مزایده استیفاء خواهد شد.

ماده ۲۰۲ـ وظایفی که در این آیین‌نامه به عهده رئیس ثبت محل واگذار شده است در واحدهای ثبتی استان تهران که فاقد اجرا می‌باشد به معاون مدیر کل ثبت استان تهران در اجرای اسناد رسمی محول می‌گردد.

ماده ۲۰۳ـ با تصویب این آیین‌نامه، آیین‌نامه‌های قبلی لغو می‌شود.

۴۳- آیین‌نامه اجرایی قانون بیمه‌های اجتماعی قالیبافان، بافندگان فرش و شاغلان صنایع دستی شناسه‌دار (کددار) مصوب ۱۳۸۸/۹/۲۲

ماده ۱ـ در این آیین‌نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

الف ـ قانون: قانون بیمه‌های اجتماعی قالیبافان، بافندگان فرش و شاغلان صنایع دستی شناسه‌دار (کددار) ـ مصوب ۱۳۸۸ـ .

ب ـ فرش: قالی، قالیچه و گبه.

پ ـ صنایع دستی شناسه‌دار (کددار): صنایع دستی خانگی و غیر آن در گروههای مصوب شناسه‌دار (کددار).

ت ـ مشمولان: شاغلان در مشاغل موضوع بندهای (ب) و (پ) این ماده و نیز مشمولان موضوع تبصره‌های (۱) و (٤) ماده (۱) قانون که دارای مجوز فعالیت و یا کارت شناسایی معتبر بر اساس فرآیند مندرج در ماده (۲) این آیین‌نامه می‌باشند.

ماده ۲ـ وزارت بازرگانی و سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری مکلفند نسبت به شناسایی و معرفی مشمولان به سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور اقدام نمایند.

تبصره ۱ـ سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور موظف‌است مهارت فنی معرفی شدگان و متقاضیان را بررسی و ظرف یک ماه پس از وصول معرفی‌نامه نسبت به صدور کارت مهارت فنی آنان اقدام نماید. بهره‌مندی افراد موضوع این ماده از مزایای قانون، منوط به ارایه کارت مهارت فنی توسط سازمان یادشده می‌باشد.

تبصره ۲ـ اتحادیه‌ها و تشکل‌های مرتبط دارای مجوز از دستگاه‌های موضوع این ماده می‌توانند نسبت به معرفی واجدان شرایط به سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور اقدام نمایند.

تبصره ۳ـ بافندگان موضوع قانون بیمه بازنشستگی، فوت و از کارافتادگی بافندگان قالی، قالیچه، گلیم و زیلو ـ مصوب ۱۳۷٦ـ که در اجرای قانون یادشده بیمه پرداز بوده‌اند، می‌توانند ضمن استمرار بیمه‌پردازی، به منظور استفاده از مزایای این آیین‌نامه ظرف سه ماه نسبت به اخذ کارت مهارت فنی از سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور و ارایه آن به سازمان تأمین اجتماعی اقدام نمایند.

ماده ۳ـ مبنای محاسبه حق بیمه برای مشمولان براساس حداقل دستمزد ماهیانه مصوب شورای عالی کار تعیین می‌گردد و در صورتی که مشمولان متقاضی پرداخت حق بیمه بر مبنای دستمزد بیشتر از مبلغ موضوع این ماده باشند، انعقاد قرارداد و پرداخت حق بیمه مابه‌التفاوت حداقل دستمزد و دستمزد تعیین شده توسط بیمه شده

بلامانع خواهد بود.

ماده ۴ـ نرخ حق بیمه مشمولان به ترتیب مقرر در ماده (۲۸) قانون تأمین اجتماعی ـ مصوب۱۳۵٤ـ می‌باشد. بیست درصد حق بیمه سهم کارفرمایی توسط دولت و هفت درصد نیز توسط بیمه شده پرداخت خواهدشد.

ماده ۵ ـ بیمه شده مکلف است در دوره اعتبار کارت شناسایی و کارت مهارت فنی، مبلغ حق بیمه سهم خود را از تاریخ انعقاد قرارداد براساس قانون اصلاح بند «ب» و تبصره (۳) ماده (٤) قانون تأمین اجتماعی ـ مصوب ۱۳٦۵ـ طبق ماده (۳۹) قانون تأمین اجتماعی به صورت ماهانه به سازمان پرداخت نماید.

تبصره ۱ـ استمرار بهره‌مندی افراد از حمایتهای موضوع قانون صرفاً در صورت تمدید مجوز فعالیت یا کارت‌شناسایی معتبر و کارت مهارت فنی با اخذ تأییدیه کتبی از دستگاه‌های ذی‌ربط مبنی بر اشتغال تمام وقت یا پاره‌وقت امکان‌پذیر است.

تبصره ۲ـ در صورت توقف پرداخت حق بیمه برای سه ماه متوالی، بیمه‌شده می‌تواند تا موعد پرداخت بعدی حق بیمه دوره قبلی را پرداخت نماید.

تبصره ۳ـ در خصوص مشمولان بند (ب) ماده (۱) که در کارگاههای مشمول قانون تأمین اجتماعی ـ مصوب ۱۳۵٤ـ شاغل می‌باشند، طبق ماده (۳٦) قانون مذکور اقدام خواهد شد.

تبصره ۴ـ در صورتی که پرداخت حق بیمه از طرف بیمه شده در موعد مقرر در تبصره (۲) این ماده متوقف شود با حفظ سوابق قبلی، بیمه وی قطع خواهد شد و برقراری مجدد آن منوط به ارائه تقاضای کتبی و تنظیم قرارداد جدید با رعایت مفاد این آیین‌نامه خواهد بود.

ماده ۶ـ حداقل سن افراد واجد شرایط برای انعقاد قرارداد بیمه موضوع این آیین‌نامه، پانزده سال و حداکثر پنجاه سال تمام است.

تبصره ـ سوابق بیمه‌پردازی مشمولان این آیین‌نامه به حداکثر سن موضوع این ماده اضافه می‌شود.

ماده ۷ـ شرایط لازم برای بیمه متقاضیانی که بیش از پنجاه سال سن دارند به‌شرح زیر تعیین می‌شود:

الف ـ در زمان تقاضا سن آنان بیش از پنجاه و پنج سال نباشد.

ب ـ حق بیمه مازاد را یکجا بپردازد.

پ ـ بین پذیرش تقاضا توسط سازمان تأمین اجتماعی و پرداخت یکجا بیش از یک ماه فاصله نباشد.

ت ـ هر فرد می‌تواند یک بار متقاضی استفاده از امکان پرداخت یکجا شود.

ماده ۸ ـ بیمه شدگانی که دارای کارفرما باشند، از مزایای مندرج در ماده (۳) قانون تأمین اجتماعی ـ مصوب ۱۳۵٤ـ و همچنین حمایتهای مندرج در قانون بیمه بیکاری ـ مصوب ۱۳٦۹ـ برخوردار می‌باشند.

تبصره ـ حوادث ناشی از کار موضوع این آیین‌نامه که منجر به برقراری مستمری از کارافتادگی و فوت مشمولان می‌شود، عبارت است از حوادثی که در ارتباط با حرفه بافندگی و صنایع دستی موضوع بندهای « ب» و « پ» این آیین‌نامه (باتشخیص سازمان تأمین اجتماعی) متوجه بیمه‌شدگان می‌شود.

ماده ۹ـ سازمان تأمین اجتماعی مکلف است با همکاری وزارت بازرگانی و سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری سامانه اطلاعات جامع مشمولان را ایجاد نماید.

ماده ۱۰ـ سوابق مشمولان قانون بیمه بازنشستگی، فوت و ازکارافتادگی بافندگان قالی، قالیچه، گلیم و زیلو ـ مصوب ۱۳۷٦ـ که به نحوی از انحا از شمول قانون مذکور خارج‌شده و مشمول این آیین‌نامه قرارگرفته و یا در کارگاه‌های مشمول قانون تأمین‌اجتماعی ـ مصوب ۱۳۵٤ـ اشتغال به کار می‌یابند، با درخواست بیمه شده و یا پرداخت مابه‌التفاوت حق بیمه مربوط، جزء سنوات خدمت قابل قبول آنان در اجرای قانون تأمین اجتماعی محسوب می‌شود، در غیر این صورت سابقه آنان به نسبت پنجاه درصد سنوات پرداخت حق بیمه به منظور بهره‌مندی از تعهدات قانونی ملاک عمل خواهد بود.

ماده ۱۱ـ از تاریخ ۱۳۸۸/۷/۲۷، هزینه اجرای این آیین‌نامه در سال جاری از محل اعتبار برنامه ۳۰٤٤۱ مذکور در بند (۳٤) ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۸۸ کل کشور تأمین می‌شود.

ماده ۱۲ـ معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور موظف است براساس پیشنهاد وزارتخانه‌های رفاه و تأمین اجتماعی و بازرگانی و سازمان میراث

فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری اعتبار لازم برای اجرای قانون در سال ۱۳۸۹ و بعد از آن را در لوایح بودجه سالانه پیش‌بینی نماید. اجرای این آیین‌نامه در سال ۱۳۸۹ و بعد از آن منوط به تأمین اعتبار در قوانین بودجه سالانه کشور است و سازمان تأمین اجتماعی متناسب با اعتبار پیش‌بینی شده و متناسب با تعداد افراد معرفی شده توسط وزارت بازرگانی و سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری موظف به بیمه نمودن مشمولان می‌باشد.

این تصویب‌نامه در تاریخ ۱۳۸۸/۱۱/۳ به تأیید مقام محترم ریاست جمهوری رسیده است.

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۸/۱۰/۲۰ بنا به پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، کار و امور اجتماعی، رفاه و تأمین اجتماعی، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، سازمان نظام پزشکی و سازمان نظام پرستاری و به استناد بند (۵) قانون ارتقاء بهره‌وری کارکنان بالینی نظام سلامت ـ مصوب۱۳۸۸ـ ، آیین‌نامه اجرایی قانون یادشده رابه شرح زیر تصویب نمود:

۴۴– آیین‌نامه اجرایی قانون ارتقاء بهره‌وری کارکنان بالینی نظام سلامت

ماده۱ـ شاغلین بالینی به کارکنان رسته بهداشتی، درمانی اطلاق می‌شود که در بیمارستان‌ها و مراکز درمانی شبانه‌روزی دولت (کشوری و لشکری) و غیردولتی به بیماران بستری به صورت مستقیم ارایه خدمت می‌دهند و شامل پرستاران، بهیاران، کمک بهیاران، ماماها، پزشکان، کاردان‌ها و کارشناسان اتاق عمل، کاردان‌ها و کارشناسان هوشبری و شاغلین رشته شغلی فوریتهای پزشکی می‌باشند.

ماده۲ـ میزان ساعت کار کارکنان (٤٤) ساعت در هفته می‌باشد و با توجه به صعوبت کار، سابقه خدمت و کار در نوبت کاری‌های غیرمتعارف، بر طبق دستورالعملی که به تفکیک مشاغل و نوع فعالیت توسط وزارتخانه‌های بهداشت، درمان و آموزش

پزشکی و دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح تعیین و ابلاغ می‌گردد، حداکثر تا هشت ساعت در هفته تقلیل می‌یابد. این دستورالعمل در بخش‌های دولتی (کشوری و لشکری) و غیردولتی لازم‌الاجرا خواهدبود.

ماده۳ـ کارکنان بالینی بیمارستان‌های روانی و سوختگی موضوع ماده(۱) این آیین‌نامه و همچنین کارشناسان امور روانی، مددیاران و کاردرمانگران این بیمارستان‌ها، علاوه بر مرخصی استحقاقی سالیانه، حداکثر تا یک ماه از مرخصی کار در محیط‌های غیرمتعارف استفاده خواهندنمود. این مرخصی قابل خرید یا ذخیره نمی‌باشد.

تبصره ـ کارکنان بالینی نیز که در بخش‌های روانی و سوختگی بیمارستان‌های عمومی به طور مستمر اشتغال داشته باشند مشمول مفاد این ماده خواهندبود.

ماده۴ـ مشاغل کارکنان بالینی بیمارستان‌های روانی و سوختگی و مشمولین موضوع ماده (۱۶) قانون سازمان نظام پرستاری شاغل در بخش‌های دولتی و غیردولتی ازجمله مشاغل سخت و زیان‌آور محسوب می‌شوند.

ماده۵ ـ ساعات کار کارکنان بالینی در بخش‌های دولتی و غیردولتی در نوبت‌های شب و ایام تعطیل با ضریب (۱/۵) محاسبه می‌گردد. مشمولین این ماده اجازه کار بیش از دوازده ساعت متوالی را نداشته و می‌توانند در صورت نیاز، ماهانه حداکثر (۸۰) ساعت براساس دستورالعمل ماده (۲) این آیین‌نامه با توافق کارفرما اضافه‌کاری انجام دهند. با اعمال این ضرایب هیچ‌یک از کارکنان مجاز به صرف زمان جهت خوابیدن در طی شیفت‌های شب و ایام تعطیل نمی‌باشند.

تبصره ـ در تعویض نوبت‌های کاری، یک‌ساعت صرف تغییر و تحول امور جاری بخش و بیماران بستری می‌گردد.

ماده۶ ـ روش پرداخت حقوق و مزایای شاغلین خدمت در بخش‌های دولتی و غیردولتی در واحدهای مصرح در ماده (۱) این آیین‌نامه ترکیبی از دو روش ثابت و مبتنی بر عملکرد می‌باشد. پرداخت در روش ثابت، براساس قوانین و ضوابط موردعمل در بخش‌های مذکور و پرداخت در روش مبتنی بر عملکرد تا تعیین نرخ تعرفه‌های خدمات، در بخش دولتی براساس طرح نظام نوین بیمارستان‌ها و در بخش غیردولتی

طبق روال حاکم خواهدبود.

ماده۷ـ مزایای این آیین‌نامه فقط شامل شاغلینی است که در یکی از بخش‌های دولتی یا غیردولتی به کار بالینی در رشته شغلی مرتبط اشتغال دارند. مشمولین این آیین‌نامه موظف به ارایه تعهدنامه‌ای که طی آن فرد، متعهد به انجام خدمت در یک بخش می‌شود، می‌باشند. متن تعهدنامه توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تنظیم و ابلاغ خواهدشد.

ماده۸ ـ اعتبارات ناشی از اجرای قانون ارتقاء بهره‌وری کارکنان بالینی نظام سلامت، همه ساله پیش‌بینی و در بودجه عمومی دستگاه‌های ذی‌ربط منظور خواهدشد.

ماده۹ـ معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رییس‌جمهور موظف است کمبود نیروی انسانی ناشی از اجرای این قانون را که از سوی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اعلام می‌شود در قالب مجوز استخدامی طبق ماده (۵۱) قانون مدیریت خدمات کشوری در برنامه پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران پیش‌بینی نماید.

معاون اول رئیس‌جمهور- محمدرضا رحیمی

۴۵- تصویب‌نامه در خصوص جدول ضرایب حق بیمه واحدهای مسکونی

این تصویب‌نامه در تاریخ ۱۳۸۹/۲/۲۵ به تأیید مقام محترم ریاست جمهوری رسیده است. و در تاریخ ۱۳۸۹/۲/۲٦ و با شماره ٤۳۰٤۰/٤۲۰۵۳ از سوی محمدرضا رحیمی معاون اول محترم رئیس جمهور به دستگاه‌های اجرائی ابلاغ شده است.

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۹/٦/۱٤ بنا به پیشنهاد وزارتخانه‌های رفاه و تأمین اجتماعی، کار و امور اجتماعی، کشور و مسکن شهرسازی و به استناد اصل یکصدو سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تصویب نمود:

۱- جدول ضرایب حق بیمه واحدهای مسکونی به ازای هر مترمربع زیربنا موضوع بند (الف) ماده (٦) آیین‌نامه اجرایی مواد (۳) و (۵) قانون بیمه

اجتماعی کارگران ساختمانی در سال ۱۳۸۹ در عدد (۲۵٪) ضرب و بر اساس آن محاسبه و وصول شود.

۲- با توجه به صدور تدریجی کارت مهارت فنی کارگران، وزارت رفاه و تأمین اجتماعی در سال ۱۳۸۹، تا سقف دویست هزار نفر، شرایط بیمه‌شدن مشمولان را محقق نماید.

۳- ضرایب جدول وصول حق بیمه در سال‌های بعد، به ازای هر دویس هزار نفر مازاد بر تعداد سال ۱۳۸۹، به میزان بیست و پنج درصد افزایش و مبنای وصول قرارگیرد.

٤- حق بیمه پروژه‌های مسکن مهر در سه قسط مساوی به ترتیب در زمان صدور پروانه، شش ماه و یک سال پس از تاریخ صدور پروانه اخذ می‌گردد.

معاون اول رئیس‌جمهور- محمدرضا رحیمی

۴۶) آیین‌نامه اجرایی مواد (۳) و (۵) قانون بیمه‌های تأمین اجتماعی کارگران ساختمانی

وزیران عضو کمیسیون امور اجتماعی و دولت الکترونیک در جلسه مورخ ۱۳۸۹/۲/۱۹ بنا به پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های رفاه و تأمین اجتماعی، کار و امور اجتماعی، مسکن و شهرسازی و کشور و به استناد تبصره (۱) ماده (۳) قانون بیمه‌های اجتماعی کارگران ساختمانی- مصوب ۱۳۸٦- و ماده (۵) اصلاحی قانون یادشده- مصوب ۱۳۸۷- و با رعایت تصویب‌نامه شماره ۱٦٤۰۸۲/ت ۳۷۳ هـ مورخ ۱۳۸٦/۱۰/۱۰، آیین‌نامه اجرایی موارد یادشده را به شرح زیر تصویب نمودند:

ماده ۱- در این آیین‌نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح به کار می‌روند:

الف- قانون: قانون بیمه‌های اجتماعی کارگران ساختمانی – مصوب ۱۳۸٦- و اصلاح بعدی آن- مصوب ۱۳۸۷-

ب- کارگر ساختمانی: فردی کهخ به نحوی از انحا در رابطه با ایجاد، توسعه تجدید بنا، تعمیرات اساسی و تخریب ساختمان به طور مستقیم اشتغال دارد و مشمول مقررات خاص از نظر بیمه و بازنشستگی نمی‌باشد.

پ- کارت مهارت فنی: گواهینامه حاوی اطلاعات راجع به مشخصات هویتی، سطح

مهارت و تاریخ صدور اعتبار و تمدید که توسط وزارت کار و امور اجتماعی (سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور) برای کارگران کارگاهی ساختمانی صادر می‌شود.

ث- بیمه‌شده: کارگر ساختمانی که پس از ثبت نام در یکی از شعب صندوق تأمین اجتماعی با پرداخت حق بیمه مقرر، مشمول این آیین‌نامه قرار می‌گیرد.

ج- وزارت: وزارت کارو امور اجتماعی

ماده ۲- سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور مکلف است با همکاری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران همزمان با اجرای این آیین‌نامه، نمهیدات لازم را در خصوص اطلاع‌رسانی و فراخان آموزشی به متقاضیان اشتغال در کارهای ساختمانی در مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای یا سایر مراکز آموزشی مورد تأیید صندوق از طریق نشریات، روزنامه‌های کثیرالانتشار و صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران فراهم نماید.

ماده ۳- سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور مکلف است همزمان با اجرای این آیین‌نامه، تمهیدات لازم را در خصوص آموزش مهارت‌های مورد نیاز بازار کار بازآموزی و تجدید مهارت کارگر ساختمانی بر اساس شیوه‌نامه اجرایی طرح آموزش کارگران صنعت ساختمان (شماره ۲۲۱۶۲ /۲۰۰ مورخ ۱۳۸۷/٦/۲) فراهم و اجرا نموده و پس از آموزش مهارت‌های مورد نیاز، نسبت به صدور کارت مهارت فنی برای آموزش‌دیدگان طرح مذکور اقدام نماید.

تبصره- شرایط و ترتیب صدور، تمدید و تعلیق کارت فنی و تعیین سطوح کارگران ساختمانی برای آموزش موضوع این ماده، طبق ضوابط و مقررات مورد عمل سازمان آموزش فنی وحرفه‌ای کشور از جمله آیین‌نامه صدور پروانه مهارت فنی برای کارگران ماهر، موضوع تصویب‌نامه شماره ۵۰۳۵۱/ت ۱۷٦۱۳ هـ مورخ ۱۳٦۷/٦/۲٤ و شیوه‌نامه موضوع این ماده می‌باشد.

ماده ۴- کارگر ساختمانی می‌تواند پس از اخذ کارت مهارت فنی با ارائه مدارک لازم (کارت ملی، کارت مهارت فنی و شناسنامه) و ثبت نام در یکی از شعب صندوق، تحت پوشش این آیین‌نامه قرار گیرد.

تبصره- سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور مکلف است با برگزاری دوره‌های کوتاه‌مدت آموزشی، مسبت به تعیین سطح توانمندی کارگران ساده ساختمانی و صدور

کارت متناسب با شغل آنان اقدام نماید.

ماده ۵- مراجع صادرکننده پروانه ساختمانی مکلفند به منظور تأمین سهم کارفرمایی حق بیمه کارگر ساختمانی، در مواردی که انجام کارهای ساختمانی مستلزم اخذ پروانه باشد، پس از دریافت رسید پرداخت بیمه به حسابی که صندوق اعلام می‌کند، نسبت به صدور پروانه ساختمانی مربوط اقدام نماید.

تبصره- مراجع صدور پروانه در صورت احراز هرگونه تخلف در این زمینه علاوه بر آنکه مسئول جبران خسارت واردشده خواهند بود، با آنان طبق قوانین و مقررات مربوط رفتار خواهد شد.

ماده ۶- حق بیمه قابل پرداخت برای هر واحد مسکونی به شرح زیر محاسبه می‌گردد:

الف- ضریب حق بیمه: عددی که بر مبنای زیربنای هرواحد و ارزش معاملاتی عرصه هر متر مربع ساختمان تعیین می‌شود و مبنای محاسبه نرخ حق بیمه است. ضرایب حق بیمه بر اساس جدول زیر تعیین می‌شوند:

جدول ضرایب حق بیمه واحدهای مسکونی به ازای هر متر مربع زیربنا

میانگین زیربنای هر واحد

ارزش معاملاتی

عرصه هر متر مربع

(ارقام به ریال) ۷۵ متر مربع و کمتر	بیش از ۷۵ تا ۱۵۰ متر مربع	بیش از ۱۵۰ متر مربع
۱۰/۰۰۰ و کمتر ۲/۲ درصد	۲/۵ درصد	۲/۹ درصد	۳/۲ درصد
بیش ار ۱۰/۰۰۰ تا ۵۰/۰۰۰	۲/۷ درصد	۳/۱ درصد	۳/۳ درصد
بیش از ۵۰/۰۰۰ تا ۳۳/۰۰۲/۰۰۰ درصد		۳/۶ درصد	۳/۸ درصد
۲۰۰/۰۰۰	۴ درصد	۴درصد	۴ درصد[1]

۱- هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۹/۶/۱۴ بنا به پیشنهاد وزارتخانه‌های رفاه و تأمین اجتماعی، کار و امور اجتماعی، کشور و مسکن و شهرسازی و به استناد اصل یکصدو سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تصویب نمود: ۱- جدول ضرایب حق بیمه واحدهای مسکونی به ازای هر متر مربع زیربنا موضوع بند (الف) ماده (۶) آیین‌نامه اجرایی مواد (۳) و (۵) قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی در سال ۱۳۸۹ تا سقف دویست هزار نفر، شرایط بیمه شدن مشمولان را فراهم می‌نماید. ۳- ظرایب جدول وصول حق بیمه در سال‌های بعد، به ازای

ب- نرخ حق بیمه سهم کارفرما: مبلغ حق بیمه پرداختی به ازای هر متر مربع ساختمان که برابر با حاصلضرب ضریب حق بیمه در حداقل دستمزد ماهیانه مصوب شورای عالی کار در سال صدور پروانه می‌باشد.

پ- میزان حق بیمه سهم کارفرما: مبلغ قابل پرداخت به ازای هر پروانه ساختمانی که از حاصل‌ضرب نرخ حق بیمه در متراژ زیربنای مندرج در پروانه بدست می‌آید.

ت- میزان حق بیمه سهم کارگر ساختمانی: حق بیمه کارگر ساختمانی در زمان اشتغال معادل هفت درصد دستمزد ماهانه‌ای خواهد بود که طبق ماده (۳۵) قانون تامین اجتماعی- مصوب ۱۳۵٤- و اصلاحات بعدی آن تعیین و همه‌ماهه رأساً توسط بیمه‌شده به صندوق بیمه‌گر پرداخت می‌شود.

تبصره ۱- در مناطق فاقد ارزش معاملاتی، حق بیمه قابل پرداخت بر اساس نرخ سایر مناطق مشابه که قیمت روز آن‌ها معادل هم می‌باشد، محاسبه خواهد شد.

تبصره ۲- حق بیمه سهم کارفرمایی واحدهای ساختمانی که در قالب طرح‌های مسکن مهر احداث می‌شوند مطابق توافق‌نامه وزارتخانه‌های رفاه و تأمین اجتماعی و مسکن و شهرسازی دریافت خواهند شد. در هر حال حق بیمه دریافت شده بابت هر متر مربع زیربنا از حداکثر ارقام محاسبه شده و بر اساس ضرایب جدول مذکور کمتر خواهد بود.

تبصره ۳- واحدهایی که در مناطق روستایی و کمتر توسعه یافته بر اساس مصوبات دولت احداث می‌شوند، از پرداخت پنجاه درصد حق بیمه محاسبه شده معاف می‌باشند.

تبصره ۴- در صورت بروز حوادث غیر مترقبه از قبیل سیل، زلزله، میزان حق بیمه با تأیید وزارت مسکن و شهرسازی و با تعیین محدوده جغرافیایی و زمانی، معادل بیست درصد مبالغ مذکور خواهد بود.

تبصره ۵- وزارت رفاه و تامین اجتماعی مکلف است با هماهنگی وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی و مسکن و شهرسازی با توجه به تغییرات در ارزش معاملاتی عرصه املاک، اصلاح جدول موضوع این ماده را برای تصویب به هیئت وزیران ارایه نماید.

هر دویست هزار نفر مازاد بر تعداد سال ۱۳۸۹، به میزان بیست و پنج درصد افزایش و مبنای وصول قرار می‌گیرد.

۴- حق بیمه پروژه‌های مسکن در زمان صدور پروانه، شش ماه و یک سال پس از تاریخ صدور پروانه اخذ می‌گردد.

ماده ۱۰- هرگونه افزایش بنا شامل طبقات یا متراژ ساختمانی احداثی اعم از اینکه قبلاً مجوز لازم در این زمینه کسب شده یا نشده باشد، تابع مفاد این آیین‌نامه خواهد بود و مراجع ذی‌ربط مکلفند پیش از صدور برگه پایان کار ساختمان، نسبت به اخذ مفاصا حساب از صندوق در این خصوص اقدام نمایند.

ماده ۱۱- مبالغی که در زمان صدور پروانه طبق مقررات این آیین‌نامه پرداخت می‌شود، در محاسبه حق بیمه کارگران پیمانکار موضوع بند (۲) ماده (۲) قانون محاسبه خواهد شد.

ماده ۱۲- به منظور سازماندهی کارگران ساختمانی و همچنین دسترسی متقاضیان استفاده از خدمات آنان، وزارت از طریق شهرداری‌های کشور نسبت به ایجاد مراکز استقرار موقت آنان، در مکان‌های مناسب اقدام نماید.

ماده ۱۳- شناسایی کارگر ساختمانی منوط به ارایه کارت مهارت فنی بوده و این افراد در طول دوره اعتبار این کارت و دارابودن کد ملی، رأساً با مراجعه و ثبت نامدر یکی از شعب صندوق و پرداخت حق بیمه سهم بیمه شده (موضوع بند "ت" ماده (٦))، مشمول مفاد قانون و مقررات آیین‌نامه قرار می‌گیرند و شعبه ذی‌ربط موظف است با رعایت ماده (٤) و اخذ مدرک یادشده نسبت به بیمه نمودن آنان اقدام نماید.

تبصره ۱- کارگر ساختمانی تا زمان تحت پوشش قرارگرفتن به موجب این آیین‌نامه از حیث خدمات مشمول قانون بیمه اجباری کارگران ساختمانی- مصوب ۱۳۵۲- و اصلاحات بعدی آن بوده و در صورت احراز شرایط از مزایای این آیین نامه برخوردار می‌شود.

تبصره ۲- احتساب سابقه بیمه‌پردازی برای ایامی خواهد بود که کارگر ساختمانی بیمه‌شده بابت آن ایام حق بیمه پرداخت نموده است.

ماده ۱۴- معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور مکلف است کسری اعتبار مربوط به حق بیمه سهم کارفرمایی کارگران ساختمانی مشمول این آیین‌نامه را همه‌ساله مطابق اعلام صندوق بر اساس تعداد مشمولین و حق بیمه‌های دریافتی موضوع ماده (۵) قانون، پیش‌بینی و در لوایح بودجه سالانه کشور منظور نماید. این تصمیم‌نامه در تاریخ ۱۳۸۹/۲/۲۵ به تأیید مقام محترم ریاست جمهوری رسیده است و در تاریخ ۱۳۸۹/۲/۲٦ و با شماره ٤۳۰٤۰/٤۲۰۵۳ از سوی محمدرضا رحیمی معاون

اول رییس‌جمهور به دستگاه‌های اجرایی ابلاغ شده‌است.

اساسنامه صندوق تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۸۹/۴/۲۰ هیئت وزیران

ماده ۱- سازمان تأمین اجتماعی موضوع ماده (۱) قانون تأمین اجتماعی- مصوب ۱۳۵٤- که به موجب تبصره (۲) ماده (۱۲) قانون ساختار نظام جامع و رفاه و تأمین اجتماعی به صندوق تأمین اجتماعی تغییر نام یافته است، از این پس بر اساس مفاد این اساسنامه و سایر قوانین و مقررات مربوط اداره می‌شود.

ماده ۲- هدف صندوق تأمین اجتماعی که در این اساسنامه به اختصار صندوقنامیده می‌شود، اجرا، تعمیم و گسترش انواع بیمه‌های تأمین اجتماعی و درمانی و استقرار نظام هماهنگ متناسب با اهداف نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی و تمرکز وجوه و درآمدهای موضوع قانون تأمین اجتماعی با به‌کارگیری اصول محاسبات بیمه‌ای در حوزه بیمه و رعایت اصول بنگاه‌داری و اقتصادی در حوزه سرمایه‌گذاری با بهره‌گیری از وجوه و ذخایر در اختیار صندوق می‌باشد.

ماده ۳- موضوع فعالیت صندوق در راستای تحقق اهداف بیمه‌ای مقرر در قوانین ومقررات مربوط از جمله قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی و قانون تأمین اجتماعی همچون بازنشستگی، بیکاری، حوادث و بیماری‌ها، غرامت دستمزد، مستمری از کارافتادگی و بازماندگان و همچنین خدمات درمانی و تشکیل، اداره و نظارت بر بخش‌های بیمه‌های اجتماعی و درمانی و فعالیت‌های اقتصادی (شرکت‌های سرمایه‌گذاری تحت پوشش) مربوط می‌باشد.

ماده ۴- صندوق دارای شخصیت حقوقی و استقلال مالی می‌باشد و به صورت مؤسسه عمومی غیردولتی زیرمجموعه وزارت رفاه و تأمین اجتماعی طبق مقررات این اساسنانه و سایر قوانین و مقررات مربوط اداره خواهدشد.

ماده ۵- مرکز اصلی صندوق در تهران است و می‌تواند در تهران و سایر مناطق کشور از طریق شعب و نمایندگی‌ها یا از طریق واگذاری برخی از امور به کارگزاری‌ها با رعایت تبصره (۱) ماده (۱۲) قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی نسبت به انجام وظایف قانونی خود اقدام نماید.

تبصره ۱- امکان جابجایی مرکز اصلی صندوق در اختیار هیئت امنا می‌باشد.

تبصره ۲- صندوق مجاز است با رعایت قوانین و مقرات مربوط بر حسب ضرورت نسبت به تأسیس شعبه یا نمایندگی در خارج از کشور اقدام نماید.

ماده ۶- ارکان صندوق به شرح زیر است:

الف- هیئت امنا

ب- هیئت مدیره

پ- مدیرعامل

ت- هیئت نظارت

ماده ۷- تعداد اعضای هیئت امنای صندوق بر اساس قانون اصلاح ماده (۱۱۳) قانون مدیریت خدمات کشوری و چگونگی تعیین مدیریت سازمان تأمین اجتماعی و صندوق های بازنشستگی و بیمه‌خهای درمانی- مصوب ۱۳۸۸- که ازجمله مسئولیت هیئت امنای صندوق را عهده‌دار است جمعاً نه نفر بوده و به صورت زیر تعیین می‌گردند:

الف- شش‌نفر با پیشنهاد وزیر رفاه و تأمین اجتماعی و تصویب شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی

ب- سه نفر باقیمانده مطابق جزء (۲) بند (الف) ماده (۱۷) قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی.

تبصره ۱- اعضای هیأت امنا برای مدت چهارسال انتخاب می شوند و جایگزینی پیش از موعد و تجدید انتخاب آن‌ها بلامانع است و حکم انتصاب رئیس و اعضای هیأت امنا توسط وزیر رفاه و تأمین اجتماعی صادر می‌شود.

تبصره ۲- چنانچه هر یک از اعضای هیئت امنا برکنار، فوت یا استعفا نماید یا بیش از سه جلسه متوالی با تشخیص رئیس هیئت امنا بدون عذر موجه غیبت کند، جانشین او برای بقیه مدت مقرر به نحو مذکور در این ماده انتخاب خواهد شد.

تبصره ۳- جلسات هیئت امنا حداقل با حصور شش نفر از اعضا رسمیت یافته و تصمیمات آن با رأی موافق حداقل پنج عضو حاضر قطعیت خواهد یافت.

تبصره ۴- در صورتی که یکی از اعضای هیئت امنا شخص وزیر رفاه و تأمین اجتماعی باشد، ریاست هیئت امنا به عهده وی خواهد بود.

ماده ۸- وظایف و اختیارات هیئت امنا به شرح زیر می‌باشد:

الف- تصویب خط مشی و راهبردهای کلان صندوق

ب- تصویب برنامه و بودجه، صورت‌های مالی و عملکرد سالانه صندوق

پ- نصب و عزل اعضای هیئت‌مدیره و هیئن نظارت

تبصره- نصب و عزل مدیرعامل صندوق با پیشنهاد هیئت امنا و تأیید و حکم وزیر رفاه و تأمین اجتماعی انجام می‌پذیرد.

ت- تعیین حقوق و مزایا و پاداش اعضای هیئت‌مدیره، مدیرعامل و حق‌الزحمه هیئت نظارت در حدودی که شورای حقوق و دستمزد (با رعایت ماده ٤٧ قانون مدیریت خدمات کشوری) تعیین می‌نماید.

ث- تصویب آیین‌نامه‌های مالی، معاملاتی، اداری استخدامی و سایر آیین‌نامه‌های مورد نیاز صندوق.

ج- تصویب شاخص‌های عملکرد بر اساس اهداف و راهبردهایی که توسط هیئت مدیره تدوین و پیشنهاد می‌گردد.

چ- بررسی و تصویب تشکیلات کلان صندوق به پیشنهاد هیئت‌مدیره

ح- پیشنهاد اصلاح اساسنامه به وزارت رفاه و تأمین اجتماعی جهت بررسی و در صورت تأیید، ارسال آن جهت تصویب نهایی در هیئت وزیران.

د- پیشنهاد تغییر یا اصلاح قوانین و مقررات بازنشستگی (از جمله نرخ حق بیمه و سن بازنشستگی) بر اساس شاخص‌های جمعیتی امید به زندگی و محاسبات بیمه‌ای جهت تصویب در هیئت وزیران و سیر مراحل قانونی.

تبصره ۱- نحوه تشکیل و اداره جلسات هیئت امنا به موجب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که پس از تشکیل اولین جلسه به تصویب هیئت امنا می‌رسد.

تبصره ۲- مدیرعامل و اعضای هیئت امنا بدون حق رأی در جلسات هیئت امنا شرکت می‌کنند.

تبصره ۳- هیئت امنا برای بررسی و اظهارنظر در خصوص مسایل صندوق میتواند کار گروه‌های تخصصی داشته‌باشد. ترتیب تشکیل جلسات کارگروه‌های تخصصی طبق آیین‌نامه‌ای خواهد بود که ظرف سه ماه پس از تشکیل اولین جلسه به تصویب هیئت امنا می‌رسد.

ماده ۹- اعضای هیئت مدیره صندوق مطابق بند (ب) و تبصره (۱) ماده (۱۷) قانون ساختار نظام جامع رفاه و تءمین اجتماعی متشکل از پنج نفر دارای تخصص و تجارب مختلف مورد نیاز می‌باشد که از سوی هیئت امنا برای مدت چهارسال انتخاب خواهند شد . انتخاب مجدد آن‌ها بلامانع می‌باشد.

تبصره ۱- صدور احکام اعضای هیئت مدیره به عهده وزیر رفاه و تأمین اجتماعی است.

تبصره ۲- هیئت مدیره در اولین جلسه از بین اعضای خود یک نفر را به عنوان رئیس، یک نفر نائب رئیس و یک نفر منشی انتخاب می‌نماید.

ماده ۱۰- وظایف رئیس هیئت مدیره به شرح زیر است:

الف- دعوت از اعضای هیئت مدیره جهت تشکیل جلسات

ب- اداره جلسات هیئت مدیره

پ- انعکاس پیشنهادهای هیأت مدیره به هیأت امنا و ابلاغ مصوبات هیأت امنا و هیأت مدیره به مدیرعامل.

تبصره۱- تا زمان انتخاب اعضای هیئت مدیره جدید، هیئت مدیره قبلی در سمت خود انجام وظیفه خواهند نمود.

تبصره ۲- در صورت استعفا، عزل یا فوت هر یک از اعضای هیئت مدیره، هیئت امنا به ترتیب مقرر در این اساسنامه، ظرف یک ماه جانشین وی را تعیین می‌نمایند.

ماده ۱۲- وظایف و اختیارات هیئت مدیره به شرح زیر است:

الف- بررسی و تدوین خط مشی، راهبردهای کلان و برنامه‌های اجرایی لازم برای دستیابی به اهداف صندوق جهت ارایه به هیئت امنا.

ب- تدوین برنامه عملیاتی با رعایت اصول بهره‌وری جهت تحصیل اهداف راهبردی و خط مشی به صورت سالانه و پنج‌ساله.

پ- بررسی و تدوین بودجه، صورت‌های مالی و عملکرد سالانه صندوق جهت ارایه به هیئت امنا.

ت- بررسی و تدوین آیین‌نامه‌های مالی، معاملاتی، اداری و استخدامی و سایر آیین‌نامه‌ها و ضوابط مورد نیاز و ارایه آنها به هیئت امنا.

ث- بررسی و تدوین ساختار و تشکیلات کلان صندوق و ارایه آن به هیئت امنا و

تصویب تشکیلات تفصیلی صندوق بر اساس اصول و معیارهای ابلاغی هیئت امنا.

ج- بررسی و تأیید نحوه استفاده و بهره‌برداری از وجوه ذخایر صندوق و پیشنهاد آن به هیدت امنا.

چ- تعیین اعضای هیئت مدیره شرکت‌ها و موسسات تابع بدون واسطه و هلدینگ‌های زیرمجموعه جهت صدور حکم توسط مدیرعامل پس از تأیید وزیر رفاه و تأمین اجتماعی.

ح- نظارت بر عملکرد شرکت‌ها و مؤسسات تابع صندوق و اریه گزارش به هیئت امنا.

خ- انجام سایر امور لازم برای صندوق جهت حضور در جلسات مجامع مؤسسات و شرکت‌هایی که تمام یا قسمتی از سهام آنها متعلق به صندوق می‌باشد.

ر- تفریغ بودجه سال قبل تا پایان خرداد هر سال و ارائه آن به همراه ارزیابی عملکرد صندوق به هیئت امنا.

تبصره- هیئت مدیره می‌تواند در صورت لزوم بخشی از اختیارات خود را به مدیرعامل تفویض نماید. این واگذاری رافع مسئولیت هیئت‌مدیره نخواهد بود.

ماده ۱۳- جلسات هیئت مدیره با حضور حداقل چهار نفر از اعضا رسمیت یافته و تصمیمات آنان با رأی موافق حداقل سه نفر از اعضای حاضر معتبر خواهد بود.

تبصره- نحوه تشکیل و اداره جلسات هیئت مدیره به موجب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به تصویب هیئت‌مدیره می‌رسد.

ماده ۱۴- نصب و عزل مدیرعامل با پیشنهاد هیئت امنا و تأیید و حکم وزیر رفاه و تأمین اجتماعی برای مدت چهار سال صورت می‌گیرد.

تبصره- در صورت ضرورت، وزیر رفاه و تأمین اجتماعی می‌تواند برای حداکثر شش ماه به منظور انجام مسئولیت‌های مدیرعامل صندوق، سرپرست تعیین و منصوب نماید.

ماده ۱۵- وظایف واختیارات مدیرعامل به شرح زیر است:

الف- اداره امور جاری صندوق در چارچوب قوانین و مقررات، خط‌مشی‌ها، برنامه‌ها و دستورالعمل‌های مصوب هیئت امنا و میئت‌مدیره.

ب- تهیه و تنظیم برنامه و بودجه، گزارش‌ها و صورتهای مالی و عملکرد صندوق

جهت ارائه به هیئت مدیره.

پ- استقرار و عملیاتی نمودن ساختار و تشکیلات مصوب.

ت- نظارت بر عملکرد شرکت‌ها و مؤسسات تابع صندوق و ارائه گزارش به هیئت‌مدیره.

ث- پاسخگویی به هیئت‌مدیره در خصوص ماموریت‌های محول‌شده.

ج- صدور احکام نصب و عزل هیئت مدیره شرکت‌ها و موسسات تحت پوشش بی‌واسطه پس از پیشنهاد هیئت مدیره آن شرکت‌ها و تصویب هیئت‌مدیره صندوق.

ح- نصب و عزل مدیرعامل و مدیران استانی.

تبصره ۱- نصب و عزل مذکور در این ماده پس از تأیید وزیر رفاه و تأمین اجتماعی امکان‌پذیر است.

تبصره ۲- مدیرعامل در مقابل اشخاص حقیقی و حقوقی در مراجع قانونی، نماینده صندوق می‌باشد و می‌تواند این اختیار را شخصاً یا به وسیله نمایندگان یا وکلایی که تعیین می‌کند، اعمال نماید، این تفویض، رافع مسئولیت‌های قانونی وی نخواهد بود.

تبصره ۳- مکاتبات، قراردادها و اسناد تعهدآور صندوق در چارچوب ضوابط، مقررات و آیین‌نامه‌های مربوط با امضای مدیرعامل و با مهر صندوق معتبر خواهد بود.

تبصره ۴- مدیرعامل می‌تواند با مسئولیت خود، قسمتی از وظایف و اختیاراتش زا به مدیران اجرایی صندوق تفویض نماید.

تبصره ۵- چک‌های صادرشده با امضای مدیرعامل و مدیر مالی و مهر صندوق معتبر خواهد بود.

ماده ۱۶- اعضای هیئت نظارت مرکب از سه نفر دارای تخصص‌ها و تجارب مختلف مورد نیاز می‌باشد که از سوی هیئت امنا برای مدت چهار سال انتخاب خواهند شد و انتخاب مجدد آنها بلامانع می‌باشد.

تبصره ۱- هیئت نظارت حق هیچگونه دخالتی در امور اجرایی صندوق نخواهد داشت و در اجرای وظایف خود جهت دریافت اطلاعات مورد نیاز و رسیدگی به دفاتر و مدارک باید از طریق مدیرعامل اقدام نماید.

تبصره ۲- مدیرعامل موظف است هرگونه مدارک یا توضیحاتی را که مورد درخواست کتبی هیئت نظارت باشد، در مهلت‌های قانونی یا تعیین‌شده در اختیار آنان

قراردهد.

تبصره ۳- اداره امور داخلی هیأت نظارت و طرز تشکیل جلسات آن و نحوه انجام رسیدگی طبق آیین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط هیأت یادشده تدوین و تصویب خواهد شد.

تبصره ۴- انتخاب رئس هیأت نظارت از بین اعضای هیئت نظارت، به عهده رییس هیئت امنای صندوق می‌باشد.

تبصره ۵- صدور احکام اعضاء و رئیس هیئت نظارت، به عهده رئیس هیئت امنای صندوق جهت بررسی و اظهار نظر ارایه خواهد نمود.

ماده ۱۷- وظایف و اختیارات هیئت نظارت به شرح زیر است:

الف- نظارت بر حسن اجرای مفاد اساسنامه و تطبیق عملیات صندوق با مقررات قانونی.

ب- اظهارنظر در خصوص ترازنامه و عملکرد تنظیمی قبل از طرح در هیئت امنا.

پ- اظهارنظر در خصوص ترازنامه و عملکرد تنظیمی قبل از طرح در هیئت امنا.

ت- هدایا و کمک‌های اشخاص حقیقی و حقوقی اعم از داخل یا خارج از کشور.

ث- بدهی‌ها، کمک‌ها و تعهدات قانونی دولت به صندوق.

ج- سایر منبعی که بر اساس ماده (۷) قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی یا قوانین . مقررات مربوط قابل جذب توسط صندوق باشد.

چ- مابه‌التفاوت سهم درمان مشمولان قانون تأمین اجتماعی موضوع تبصره (۱) ماده (۹) قانون بیمه همگانی خدمات درمانی کشور- مصوب ۱۳۷۳-.

ماده ۲۰- هیئت‌مدیره مکلف است تا پایان آذر هر سال بودجه پیشنهادی صندوق را برای سال بعد تنظیم و به هیئت امنا ارائه نماید. هیئت امنا موظف است تا پایان بهمن همان سال، بودجه سال بعد را تصویب و به هیئت‌مدیره ابلاغ نماید.

ماده ۲۱- ترازنانمه سالانه و گزارش مالی صندوق باید تا پایان تیر جهت ارایه به مراجع قانونی ذی‌ربط تهیه و تسلیم گردد. گزارش مالی سالانه صندوق مشتمل بر صورت‌های مالی تلفیقی، حسابرسی‌شده به همراه گزارش هیئت‌مدیره در مورد فعالیت و وضعیت عمومی صندوق در سال مورد گزارش باید تا پایان آبان به هیئت نظارت و هیئت امنا ارسال گردد.

تبصره ۱- صورت‌های مالی تلفیقی سالیانه صندوق باید با رعایت استانداردهای حسابداری که توسط مرجع ذی‌صلاح قانونی تدوین شده یا می‌شود، تهیه و ارائه گردد.

تبصره ۲- تصویب صورت‌های مالی صندوق توسط هیئت امنا به منزله مفاصاحساب مدیرعامل و اعضای هیئت‌مدیره برای عملکرد سال مورد نظر می‌باشد.

تبصره ۳- هیئت نظارت مکلف است نسخه‌ای از نظات خود در مورد ترازنامه سالانه و گزارش‌های مالی و صورت دارایی‌ها و بدهی‌ها را ظرف پانزده روز از تاریخ دریافت آن به هیئت‌مدیره تسلیم نماید.

تبصره ۴- هیئت مدیره موظف است ظرف پانزده روز از تاریخ وصول نظرات هیئت نظارت، آن را بررسی و توجهات خود را به هیئت امنا تقدیم کند.

ماده ۲۲- هیئت امنای صندوق موظف است ظرف یک ماه از تاریخ وصول گزارش عملکرد سالانه و صورت‌های مالی و تلفیقی، تصمیم مقتضی اتخاذ نماید.

ماده ۲۳- هیئت مدیره مکلف است در مقاطع زمانی مناسب (هرسه سال حداقل یک بار) گزارش محاسبات فنی (بیمه‌ای) صندوق را که توسط کارشناسان واجد صلاحیت حرفه‌ای تهیه گردیه است به همراه گزارش مالی تلفیقی به هیئت امنا ارائه نماید.

ماده ۲۴- آیین‌نامه‌های مالی، معاملاتی، اداری و استخدامی به همراه آیین‌نامه‌های نحوه تشکیل و اداره جلسات هیئت‌مدیره و هیئت نظارت و سایر آیین‌نامه‌های مورد نیاز صندوق باید ظرف شش‌ماه پس از ابلاغ این اساسنامه توسط هیئت مدیره صندوق تدوین و به تصویب هیئت امنا برسد.

تبصره- تا زمانی‌که آیین‌نامه‌های مذکور به تصویب نرسیده‌اند، آیین‌نامه‌های موجود به قوت خود باقی می‌باشند.

ماده ۲۵- اعضاء هیئت امنا، هیئت مدیره، هیئت نظارت و مدیرعامل و اعضای درجه یک خانواده آنان نمی‌توانند در معاملاتی که با صندوق یا به حساب صندوق انجام می‌پذیرد، به طور مستقیم یا غیر مستقیم سهیم یا شریک باشند.

تبصره ۱- اعضای هیئت امنا، هیئت نظارت، هیئت مدیره و مدیرعامل در

صورت فعالیت در رشته‌های پزشکی با مجوز هیئت امنا در خصوص عقد قرارداد درمانی خارج از وقت اداری جهت ارائه خدمات به بیمه‌شدگان تحت پوشش صندوق مشمول حکم این ماده نمی باشند.

تبصره ۲- پرداخت حق بیمه توسط اشخاص حقیقی و حقوقی به صندوق معامله محسوب نمی‌شود.

معاون اول ریس‌جمهور- محمدرضا رحیمی